SLUŽBENI GLASNIK
ZADARSKE ŽUPANIJE

Broj 25
ISSN 1849-7527

ZADAR, 22. listopada 2020. godine
GODINE: XXVII

AKTI ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

1. Zaključak o prihvaćanju Izvješća o radu upravnih tijela Zadarske županije za razdoblje siječanj – lipanj 2020. godine
2. Polugodišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Zadarske županije za 2020. godinu
3. Zaključak o prihvaćanju Izvješća o poslovanju Županijske uprave za ceste Zadarske županije za razdoblje od 01. siječnja do 30. lipnja 2020. godine
4. Odluka o davanju suglasnosti na Izvještaj o izvršenju financijskog plana Županijske uprave za ceste Zadarske županije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. godine
5. Zaključak o prihvaćanju programskog i financijskog izvješća Narodnog muzeja Zadar za 2019. godinu
6. Zaključak o prihvaćanju programskog i financijskog izvješća Kazališta lutaka Zadar za 2019. godinu
7. Zaključak o prihvaćanju Programskog i financijskog izvješća Športske zajednice Zadarske županije za 2019 . godinu
8. Zaključak o prihvaćanju programskog i financijskog izvješća Zajednice tehničke kulture Zadarske županije za 2019. godinu
9. Zaključak o prihvaćanju Izvješća o stanju okoliša Zadarske županije
10. Odluka o donošenju Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. godine
11. Odluka o prihvaćanju Memoranduma o razumijevanju kojim se objavljuje prijateljstvo i suradnja između Plovdivske regije i Zadarske županije
12. Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o osnivanju Kazališta lutaka Zadar
13. Odluka o davanju suglasnosti na Odluku Upravnog vijeća Opće bolnice Zadar o davanju u zakup poslovnih prostora u zgradi Poliklinike, Zavodu za javno zdravstvo Zadar
14. Zaključak o prihvaćanju izvješća Povjerenstva za nadzor nad radom mrtvozornika
15. Rješenje o imenovanju mrtvozornika
16. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju i imenovanju članova Vijeća za prevenciju kriminaliteta na području Zadarske županije
17. Rješenje o razrješenju suca porotnika za mladež Županijskog suda u Zadru
18. Rješenje o izmjeni Rješenja o izboru članova stalnih radnih tijela Županijske skupštine Zadarske županije
19. Odluka o davanju suglasnosti trgovačkom društvu „Hrvatske ceste“ d.o.o. za raspolaganje poslovnim udjelom u trgovačkom društvu „Ceste zadarske županije“ d.o.o.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 023-05/20-01/1

URBROJ: 2198/1-02-20-4

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Temeljem članka 35.b. stavka 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 123/17, 98/19) i članka 13. stavka 2. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

Z A K L J U Č A K

I.

Prihvaća se Izvješće o radu upravnih tijela Zadarske županije za razdoblje siječanj – lipanj 2020. godine.

II.

Izvješće iz točke I. čini sastavni dio ovog Zaključka.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl.ing.agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPAN

IZVJEŠĆE O RADU
UPRAVNIH TIJELA ZADARSKE ŽUPANIJE ZA
RAZDOBLJE SIJEČANJ – LIPANJ 2020. GODINE

Zadar, kolovoz 2020. godine

S A D R Ž A J

Uvod

1. Ured župana

2. Služba za unutarnju reviziju

3. Pravni i zajednički poslovi

4. Financije i proračun

5. Javna nabava i upravljanje imovinom

6. Prostorno uređenje, zaštita okoliša i komunalni poslovi

7. Poljoprivreda, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj

8. Gospodarstvo, turizam, infrastruktura i EU fondovi

9. Obrazovannje, kultura i šport

10. Pomorsko dobro, more i promet

11. Zdravstvo, socijalna skrb, udruge i mladi

12. Povjereni poslovi državne uprave

Zaključak

UVOD

Županija, kao oblik teritorijalno-političke izgradnje hrvatske države, u razvijenijem smislu pojavljuje se u 10. stoljeću. Od tada do danas županije su gotovo stalan način ustrojavanja državnog života Hrvata, premda se broj i veličina, prava i obveze te način upravljanja u županijama mijenjao tijekom povijesti. Ustrojbeno županije su zadržane u početku i u Kraljevini SHS, ali su ukinute Vidovdanskim ustavom 1921. godine, a županijski ustroj nije obnavljan ni u socijalističkoj Jugoslaviji. Ponovno ustrojavanje županija propisao je *Božićni* Ustav Republike Hrvatske iz 1990. Sabor je u prosincu 1992. donio Zakon o područjima županija, gradova i općina. Zakonom je uspostavljen teritorijalno-administrativni ustroj Hrvatske od 20 županija i Gradom Zagrebom sa statusom županije. Slijedom toga 16. travnja 1993. godine konstituirana je Zadarsko-kninska županija sa sjedištem u Zadru, a 1997., izmjenama Zakona, došlo je do teritorijalne promjene i promjene naziva u Zadarsku županiju.

Zadarska županija je jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvene i samoupravnu cjelinu.

Djelokrug rada, ustrojstvo, način rada županijskih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja koja su od značaja za rad područne samouprave uređena Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine broj 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13., 123/17., 98/19.) te podzakonskim aktima kojima se pobliže uređuje samoupravni djelokrug županije.

Županija kao pravna osoba samostalna je u odlučivanju u poslovima iz svog samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela. U svom samoupravnom djelokrugu Županija obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na: obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikog grada te ostale poslove sukladno posebnim propisima. Županija može obavljati i druge poslove, ako je to uređeno posebnim zakonima za pojedine djelatnosti, ako je osigurala uvjete za njihovo obavljanje, a isto tako dužna je organizirati određene poslove u okviru posebnih zakonskih propisa koji joj tu obvezu nalažu.

Izvršno tijelo u Županiji je župan, predstavničko tijelo je Županijska skupština, a upravna tijela su upravni odjeli i uredi/službe. Statutom Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije 15/09., 7/10., 11/10.-isp., 4/12., 2/13., 14/13., 3/18., 5/20.) kojim se, uz ostalo, detaljnije uređuje samoupravni djelokrug Županije utvrđeno je kako Županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na: obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Osim navedenog Županija obavlja povjerene poslove državne uprave te njena upravna tijela koja te poslove obavljaju imaju ovlasti i obveze tijela državne uprave sukladno zakonu kojim se uređuje sustav državne uprave. Odlukom Županijske skupštine Županija može prihvatiti obavljanje pojedinih poslova jedinica lokalne samouprave ako to zatraži predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave i ukoliko se za to osiguraju potrebni uvjeti i sredstva.

Tijela Zadarske županije su:

a) Županijska skupština koja je predstavničko tijelo građana i tijelo Županije koje donosi opće i druge akte sukladno zakonu te obavlja i druge poslove u skladu s Ustavom, zakonom i Statutom Županije;

b) Župan koji je izvršno tijelo Županije i njen zakonski zastupnik;

c) Upravni odjeli i službe (upravna tijela) koja se ustrojavaju za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Županije, kao i za obavljanje prenijetih poslova državne uprave, a čije se ustrojstvo, način rada i djelokrug rada uređuje posebnom odlukom.

Županijska skupština, koja je konstituirana 20. lipnja 2017. godine, ima 42 vijećnika, a župan 2 zamjenika.

Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije broj 25/19.) u Zadarskoj županiji ustrojena su sljedeća upravna tijela:

1. Ured župana

2. Služba za unutarnju reviziju

3. Upravni odjel za pravne i zajedničke poslove

4. Upravni odjel za financije i proračun

5. Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom

6. Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove

7. Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj

8. Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove

9. Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport

10. Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet

11. Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade

12. Upravni odjel za povjerene poslove državne uprave Zadarskoj županiji

Na kraju izvještajnog razdoblja u Zadarskoj županiji zaposleno je 239 službenika i 12 namještenika te 3 dužnosnika.

Službenici obavljaju upravne i stručne poslove iz djelokruga tijela u kojem rade, a namještenici obavljaju prateće i pomoćne poslove. Od 239 službenika u upravnim tijelima, 142 službenika s visokom stručnom spremom, 26 je sa završenom višom stručnom spremom te 71 sa srednjom stručnom spremom. 27 službenika zaposleni su na određeno vrijeme.

Zakon o regionalnom razvoju jasno je utvrdio nadležnosti županija u planiranju razvoja, ali i u provođenju projekata koji doprinose razvoju i povećanju kvalitete života. Posebno treba naglasiti važnost rada Županije, administrativne jedinice područne (regionalne) samouprave, jer se i na taj način poštuje ustavno načelo supsidijarnosti kroz rad službi od općeg interesa koje su organizirane tako da budu što bliže građanima. Snaženje samouprave važan je doprinos izgradnji društva utemeljenog na načelima demokracije i decentralizacije vlasti. S obzirom na sve navedeno Godišnji program rada upravnih tijela Zadarske županije usmjeren je upravo ostvarenju ciljeva definiranih Županijskom razvojnom strategijom:

Cilj 1.: Gospodarski konkurentna i inovativna Zadarska županija

Cilj 2.: Resursno učinkovita Zadarska županije

Cilj 3.: Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovništva Zadarske županije

1. URED ŽUPANA

1.1. UNUTARNJE USTROJSTVO ODJELA

Ured župana čine 4 odsjeka: Odsjek za protokol, administrativne i pomoćne poslove, Odsjek za odnose s javnošću, Odsjek za međunarodnu suradnju te Odsjek za medije i promidžbu.

1.1.1. DJELATNICI ODJELA

U Uredu župana zaposleni su pročelnica (dipl. iur.), zamjenik pročelnice (mag. novinarstva) te u Odsjeku za protokol, administrativne i pomoćne poslove pomoćnica pročelnice (prof.), administrativna tajnica župana i administrativna tajnica zamjenika župana i pročelnice, voditelj poslova namještenika i domaćica; u Odsjeku za odnose s javnošću pomoćnica pročelnice (univ. spec. rel. publ.) i u Odsjeku za međunarodnu suradnju pomoćnica pročelnice (prof.).

1.2. DJELATNOST ODJELA

U svom radu ovaj upravni odjel zadužen je za savjetodavne poslove, poslove suradnje s inozemnim tijelima lokalne i područne javne vlasti i drugim pravnim osobama, poslove odnosa s javnošću, protokolarne poslove, ostvarivanje suradnje sa svim razinama vlasti te subjektima iz javnog i društvenog života te sustavno praćenje i objedinjavanje rezultata rada značajnih za postizanje strateških ciljeva.

Obavljanjem savjetodavnih poslova, poslova suradnje s drugim tuzemnim i inozemnim tijelima javnih vlasti i drugim pravnim osobama, poslova odnosa s javnošću, protokolarnih te drugih stručnih i administrativnih poslova za župana kao nositelja izvršne vlasti osigurava se kontinuirano funkcioniranje upravnih tijela odnosno omogućuje se uspostava učinkovitog sustava upravljanja i izvršavanje propisanih obveza. Navedeno se nastoji ostvariti kroz pripremu stručnih materijala potrebnih za donošenje strateških odluka, koordinaciju rada, komunikaciju s javnosti, predlaganje, osmišljavanje i provođenje aktivnosti vezanih uz službene posjete

i putovanja dužnosnika, pripremu i organiziranje službenih posjeta u zemlji i inozemstvu, pripremu i organiziranje obilježavanja državnih i županijskih blagdana i obljetnica, kao i obljetnica iz Domovinskog rata, skrb za tiskanje plakata i pozivnica za svečane prigode, skrb o nabavi protokolarnih darova, pripremu i organizaciju prijema i sastanaka veleposlanika i visokih dužnosnika stranih država i međunarodnih organizacija.

Ured brine o točnosti i potpunosti informacija na mrežnim stranicama, izravno komunicira s građanima (upiti, predstavke, pisma, elektronska pošta…), analizira podatke dobivene iz komunikacije s građanima, skrbi za unutarnje informiranje.

Sukladno raspoloživim sredstvima Ured župana priprema prijedloge odluka o pomoći jedinicama lokalne samouprave prema prijedlozima nadležnih upravnih odjela.

Kroz djelatnost Ureda župana ostvarivani su se svi ciljevi postavljeni u Županijskoj razvojnoj strategiji, a osobito Cilj 3. Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovništva Zadarske županije.

1.2.1. AKTIVNOSTI

1.2.1.1. ADMINISTRATIVNI POSLOVI

U izvještajnom razdoblju svakodnevno su obavljani uredskih i drugi stručni poslovi poput izrađivanja potrebnih pismena, uređivanja primanja stranaka i organiziranja sastanaka za potrebe župana i zamjenika župana, vođenja evidencija (korištenje radnog vremena, korištenje Male i Velike vijećnice, korištenja godišnjih odmora) te pripreme ugovora, prijedloga akata za sjednice Kolegija župana te nacrta prijedloga akata za sjednice Županijske skupštine.

Za dužnosnike i djelatnike Ureda župana u navedenom razdoblju otvoreno je ukupno 50 putnih naloga, od toga putem aplikacije poslano na obračun 44, a poništeno 6 naloga.

Od 1.01. do 11.5.2020. godine pripremljeno je 49 naloga za plaćanje s pozicija Ureda župana. Početkom mjeseca svibnja 2020. godine uvedena je digitalizacija poslovnih procesa vezanih uz zaprimanje e-računa, kao i priprema naloga za plaćanje kako bi se ubrzao i automatizirao ovaj proces. Putem aplikacije e-račun automatski se preuzimaju elektronski računi poslani u Ured župana te se nakon provjere digitalno potpisuju (pročelnica Ureda), a nakon kontrole i neophodnog ručnog unosa dijela podataka nalog se također digitalno potpisuje i šalje u nadležni upravni odjel na plaćanje. U mjesecu svibnju na ovaj način je pripremljeno 11 naloga. Ukupan broj naloga od 1. 01. do 30. 6. 2020. godine je 60.

Pomoćnica pročelnice u Odsjeku za protokol, administrativne i pomoćne poslove prema potrebi obavljala je lektorske poslove za sve upravne odjele.

S obzirom na činjenicu da je zamjenik župana načelnik Stožera civilne zaštite Zadarske županije, a u kontekstu ugroze od koronavirusa, tajnica je obavljala administrativne poslove Stožera koji su uključivali pripremu odluka i drugih akata, odgovaranje na upite građana, sazivanje sjednica i sve ostalo prema potrebi.

Pomoćnica pročelnice u Odsjeku za protokol, administrativne i pomoćne poslove sudjelovala je na 5 sjednica Stožera kao zapisničarka.

1.2.1.2. PROTOKOL I PROMIDŽBA

1.2.1.2.1. ORGANIZACIJA I PROVEDBA VELIKIH DOGAĐANJA

Nažalost, zbog epidemije COVID-a 19 otkazana je priprema i provedba Županijskih dana, kao i same svečane sjednice Županijske skupštine na kojoj su trebala biti uručena županijska priznanja.

1.2.1.2.1.1. OBILJEŽAVANJE OBLJETNICA DOMOVINSKOG RATA

Posebna pozornost posvećena je pripremi i provedbi svečanog obilježavanja 27. obljetnice Vojno redarstvene operacije Maslenica. U suradnji s udrugama proisteklim iz Domovinskog rata, Ministarstvom obrane Republike Hrvatske te Oružanim snagama RH organiziran je višednevni program obilježavanja na nekoliko lokacija na području županije.

1.2.1.2.2. PROTOKOLARNA DOGAĐANJA

1.2.1.2.2.1. ORGANIZACIJA I PROVEDBA PROTOKOLARNIH DOGAĐANJA ČIJI JE NOSITELJ ŽUPANIJA

Epidemija COVID-a 19 imala je najjači utjecaj upravo na izostanak protokolarnih događanja kojih tijekom dijela ožujka, čitavog travnja te većeg dijela svibnja nije ni bilo.

Obavljeni su svi pripremni poslovi vezani uz posjete domaćih i stranih državnih dužnosnika, kao i organizirana ona rijetka protokolarna događanja prijemi u Domu Županije i na drugim lokacijama; poput posjeta norveškog veleposlanika te voditelja predstavništva Europske komisije u Hrvatskoj, primanje nagrađenih paških sirara, potpisivanja ugovora između Županijske lučke uprave i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, potpisivanja ugovora s Hrvatskim vodama za projekte vodovodizacije i odvodnje, kao i komemoracije za pok. Ivicu Matešića.

Spomenuti poslovi uključivali su kontakt s ustanovama i/ili institucijama iz kojih gosti dolaze, osmišljavanje programa, pripremu podataka za pozdravne govore, izradu prezentacija, konsekutivnog ili simultanog konferencijskog prijevoda sastanaka, protokolarnih darova i dr.

1.2.1.2.2.2. PRIPREMA SUDJELOVANJA DUŽNOSNIKA NA PROTOKOLARNIM DOGAĐANJIMA KOJA NISU U ORGANIZACIJI ZADARSKE ŽUPANIJE

Premda je događanja u prvih šest mjeseci tekuće godine, zbog već spomenute epidemiološke situacije, bilo malo, za ona koja su se ipak dogodila, bilo u stvarnosti, bilo virtualno, obavljene su sve pripreme (kontakt s organizatorima, priprema podataka za pozdravne govore, praćenje dužnosnika na događajima, fotografiranje i objava priopćenja na mrežnim stranicama i Facebook profilu). Tako su dužnosnici Zadarske županije sudjelovali na dodjeli nagrade najboljim sportašima, završnim konferencijama projekata energetske obnove OŠ Vladimira Nazora u Škabrnji i Centra za razvoj i edukaciju, svečanom uručenju donacije Odjelu neurokirurgije Opće bolnice Zadar, otvaranju novog prostora Kabineta za ranu intervenciju, kao i novih zgrada centara za socijalnu skrb u Benkovcu i Biogradu na Moru, svečanosti priključenja Opće bolnice na plinsku mrežu, svečanom otvorenju kino dvorane u Sv. Filipu i Jakovu, Danima otvorenih vrata policije, predstavljanju završenih radova HV-a na obnovi OŠ Petra Zoranića u Ninu, uručivanju ugovora o dodjeli bespovratnih nacionalnih i EU sredstava u Benkovcu, otvaranju Stožera za provedbu mjera sigurnosti tijekom turističke sezone, manifestaciji Noćnjak, info danu o energetskoj obnovi, kao i na virtualnoj konferenciji o toksičnom stresu kod djece.

Također, za sva ona događanja na kojima predstavnici Županije nisu mogli sudjelovati, pripremljene su isprike.

1.2.1.3. SURADNJA

1.2.1.3.1. MEĐUNARODNA SURADNJA

1.2.1.3.1.1. MEĐUNARODNA MEĐUREGIONALNA SURADNJA

U vrijeme epidemije COVID-a 19 Zadarska županija je nastojala dobro osmišljenim akcijama i mjerama propisanim od strane Stožera civilne zaštite na nacionalnoj i regionalnoj razini, učiniti sve da se izbjegne velik broj oboljelih i snažan pritisak na zdravstveni sustav kako bi njegovi kapaciteti izdržali pritisak i učinkovito zbrinuli oboljelo stanovništvo.

U ožujku Ured župana je zaprimio obavijest o namjeri slanja donacija medicinskog materijala od strane partnerskih kineskih provincija Jiangxi i Hainan zbog povećanog broja potvrđenih slučajeva zaraze korona virusom te izraženije potrebe za medicinskim zaštitnim sredstvima poput zaštitnih odijela, maski za lice i zaštitnih naočala, a posebno respiratora.

Yi Lianhong, guverner Narodne vlade Provincije Jiangxi, je odlučio Zadarskoj županiji proslijediti donaciju medicinskog zaštitnog materijala, u borbi protiv pandemije COVID-a 19. Izrazio je spremnost da sa Zadarskom županijom radi na promicanju praktičnih rezultata u borbi s korona virusom te kroz razmjenu iskustava i suradnjom doprinijeti boljitku i razvoju obiju zemalja. Posredstvom Veleposlanstva RH u Pekingu proslijeđena je pošiljka od 10.000 zaštitnih medicinskih maski za lice u Shanghai, odakle je izravnim letom dostavljena u Hrvatsku. Ova vrijedna donacija poklopila se s datumom obilježavanja Dana Zadarske županije, 16. travnja, te na najbolji mogući način predstavlja dobre prijateljske odnose i kvalitetnu suradnju uspostavljenu s ovom kineskom provincijom.

Donaciju medicinske zaštitne opreme Zadarskoj županiji posebnim letom iz Shanghaija je u navedenom razdoblju također uputila i partnerska kineska provincija Hainan te tvrtka *Aoyuan China International Group*.

Na temelju zajedničkih dogovora o uspostavi suradnje s talijanskom Regijom Veneto nastavljene su aktivnosti na uspostavi međunarodne regionalne suradnje na području gospodarstva, kulture i obrazovanja te ostalim mogućim aspektima međuregionalnih odnosa između Zadarske županije i regije Veneto iz Italije. Usuglašen je tekst Memoranduma o razumijevanju sa službama regije Veneto te iskazana zajednička spremnost da se u skoro vrijeme, ukoliko epidemiološka situacija u obje zemlje postane povoljnija, i potpiše Memorandum o razumijevanju za prijateljstvo i suradnju između Regije Veneto i Zadarske županije.

Zadarska županija, s namjerom nastavka jačanja prijateljskih odnosa i uspostave međuregionalne suradnje s europskim regijama, a s ciljem unaprjeđenja i obostranog povećanja gospodarsko-trgovinske razmjene te stvaranja poticajnog investicijskog okruženja, uspostavila je kvalitetne kontakte s Plovdivskom regijom iz Republike Bugarske. Ukoliko to epidemiološke prilike dopuste, Plovdivska regija je predložila održavanje bilateralnih gospodarskih sastanaka u HGK Županijskoj komori Zadar u suradnji s bugarskim veleposlanstvom u RH te Uredom župana Zadarske županije krajem srpnja 2020. godine. Zadarska županija, u spomenutom razdoblju, za vrijeme planiranog službenog posjeta predstavnika Plovdivske regije, u Domu Županije namjerava potpisati Memorandum o razumijevanju za prijateljstvo i suradnju s ovom bugarskom regijom, budući da su ispunjeni svi zakonski preduvjeti propisani u objema zemljama.

1.2.1.3.1.2. OSTALE AKTIVNOSTI NA PODRUČJU MEĐUNARODNE SURADNJE

S ciljem intenziviranja međuregionalne suradnje između Hrvatske i Ukrajine, u utorak, 16. lipnja 2020. u organizaciji Veleposlanstva Ukrajine u RH uz nazočnost Nj. E. Vasilja Kirilića ukrajinskog veleposlanika, održan je *online* seminar *Međunarodna suradnja između Hrvatske i Ukrajine – potencijal za ulaganje*, putem platforme ZOOM.

Na ovaj događaj pozvani su predstavnici Rivnenske, Černigivske i Hersonske oblasti iz Ukrajine te pored Zadarske županije sudjelovale su Međimurska i Primorsko-goranska županija uz nazočnost predstavnika regionalnih i vladinih dužnosnika te poslovnog sektora iz Hrvatske i Ukrajine. Zadarsku županiju na *webinaru* predstavljali su zamjenik župana Šime Mršić, pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove Lovro Jurišić, pročelnik Upravnog odjela za pomorsko dobro, more i promet Krešimir Laštro, pomoćnica pročelnice Ureda župana u Odsjeku za međunarodnu suradnju i voditelj marketinga tvrtke Turisthotel d. d. Frane Skoblar.

Održavanje bilateralnih gospodarskih susreta, na kojima se raspravlja o aktualnim gospodarskim pitanjima, na kojima se otvara mogućnost povezivanja gospodarskih subjekata kroz suradnju na projektima od

zajedničkog interesa, navodi na potrebu još jačeg povezivanja radi jačanja konkurentnosti na zajedničkom tržištu te je Zadarska županija spremna preuzeti inicijativu i pruža punu podršku gospodarstvenicima u sektoru poljoprivrede, marikulture i turizma koji su zasigurno nosioci gospodarskog razvoja.

Nastavno na ostvarene kontakte i održane sastanke, za vrijeme službene posjete izaslanstva Zadarske županije Hamburgu u sklopu *Seatrade Europe - Cruise and River Cruise Convention* u rujnu 2019., podržana je ideja o međunarodnom regionalnom i gospodarskom povezivanju Zadarske županije i Slobodnog hanzeatskog grada Hamburga. Posredstvom Generalnog konzulata RH u Hamburgu upućeno je pismo namjere prvom gradonačelniku i predsjedniku Senata grada Hamburga Peteru Tschentscheru, vezano za uspostavljanje međunarodne suradnje s Zadarskom županijom.

1.2.1.3.1.3. KOMUNIKACIJA S VELEPOSLANSTVIMA I ORGANIZACIJA POSJETA VELEPOSLANIKA ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Povodom posjeta veleposlanika Norveške Županiji obavljena je komunikacija s veleposlanstvom te priprema dolaska koja je uključivala razradu programa posjeta, pripremu podataka te prezentacije, kao i protokolarnih darova, dok je sama provedba uključivala prevođenje, nazočnost na sastanku i fotografiranje te informiranje javnosti o sastanku.

1.2.1.3.2. SURADNJA S HRVATSKOM ZAJEDNICOM ŽUPANIJA

Djelatnica Odsjeka za odnose s javnošću aktivno je sudjelovala u svim aktivnostima Hrvatske zajednice županija kada je riječ o temi odnosa s javnošću. Održan je sastanak Radne skupine za odnose s javnošću u Osijeku. Županijski glasnogovornici raspravljali su o prilagodbi internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora, suradnji s Uredom Europskog parlamenta u Republici Hrvatskoj, a sudjelovali su i na edukaciji o strateškom komuniciranju s obzirom na specifičnosti javne uprave.

Zbog pandemije uzrokovane COVID-om 19 Radna skupina za odnose s javnošću održala je i online sastanak, a članovi radne skupine raspravljali su o načinu funkcioniranja uslijed situacije pandemije COVID-19, komuniciranju Stožera civilne zaštite, uključivanju u projekt Izbor za najbolji europski projekt 2020. i natječaju Hrvatske zajednice županija *Volim svoju županiju*.

1.2.1.4.2.2. SURADNJA S HRVATIMA IZVAN DOMOVINE

Zbog epidemije COVID-a 19 nije bilo suradnje na ovom području.

1.2.1.4. ODNOSI S JAVNOŠĆU

1.2.1.4.1. OSIGURAVANJE PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA

U Odsjeku za informiranje osiguravalo se pravo na pristup informacijama, sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama, predstavnicima sredstava javnog priopćavanja te privatnim osobama. Tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljeno je 12 upita u kojima su se stranke pozvale na Zakon o pravu na pristup informacijama. Na sve zahtjeve za ostvarivanje prava na pristup informacijama odgovoreno je u zakonskom roku, a jedan je zahtjev odbačen.

Svi pisani upiti redovito su evidentirani u Upisnik o zahtjevima, postupcima i odlukama o ostvarivanju prava na pristup informacijama, a predstavnicima medija, kao i građanima, stalno je bio dostupan službenik za informiranje.

Postavljanje upita također je omogućeno na službenim mrežnim stranicama Zadarske županije, ali i putem društvene mreže Facebook.

Temeljem članka 20. Zakona o pravu na pristup informacijama Zadarska županija je u Službenom glasniku Zadarske županije i na svojim službenim mrežnim stranicama www.zadarska-zupanija.hr objavljivala opće akte i druge odluke Županijske skupštine, župana, upravnih i drugih tijela Zadarske županije te dokumente koji sadrže informacije vezane za rad, aktivnosti, organizaciju, natječaje i natječajne dokumentacije u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi, troškovima i izvorima financiranja upravnih tijela Zadarske županije.

1.2.1.4.1.1. ADMINISTRACIJA ŽUPANIJSKIH MREŽNIH STRANICA I FACEBOOK PROFILA

Na mrežnim stranicama Zadarske županije redovito su objavljivane vijesti o raznim aktivnostima župana i županijske samouprave. Uz tekstove redovito su objavljivane i galerije fotografija, a prenošene su i zanimljive vijesti iz Hrvatske zajednice županija.

Prema pregledu tiska i portala, objavljivane vijesti na službenim mrežnim stranicama Zadarske županije često su prenošene i objavljivane na lokalnim portalima i u novinama.

Facebook stranica Zadarske županije trenutno ima više od 4410 ljudi koji ostvaruju vrlo kvalitetnu interakciju putem te društvene mreže. S obzirom da sve veći broj stanovnika Zadarske županije kao glavni izvor komuniciranja koristi društvene mreže otvoren je i Instagram profil.

Uslijed pandemije uzrokovane COVD-om 19, na službenim mrežnim stranicama posebno je otvoren dio Koronavirus na kojem se redovito objavljuju sve nove informacije vezane uz stanje na području naše Županije, a napravljena je i interaktivna karta Zadarske županije sa podatcima o oboljelim osobama.

1.2.1.4.1.2. INFORMIRANJE JAVNOSTI

Uz objavu svih vijesti na službenim mrežnim stranicama, medijima su redovito upućivana priopćenja sa zatvorenih sastanaka s fotografijama. O svom radu javnost smo informirali i kroz mjesečne priloge *Panorama* i *Plava nit* (Zadarski list) koji su dostupni i u digitalnom obliku. O aktualnim temama iz djelokruga rada naših odjela javnost je mogla dobiti informacije i u mjesečnom prilogu *Horizont* u Narodnom listu, jednom tjedno u Večernjem listu (u podlistku *lokalni.hr*), četvrtkom u Slobodnoj Dalmaciji, kroz emisije na Radiju 057 i Novom Radiju te putem Diadora televizije.

Javnost je redovito obavještavana o sjednicama Kolegija župana te Županijske skupštine i do sada nije bilo slučajeva da je netko, osim novinara, bio zainteresiran za nazočnost na sjednicama. Od početka godine zaprimljeno je i odgovoreno na ukupno 38 pisanih upita predstavnika sredstava javnog priopćavanja, dok je usmenih bilo preko 200.

Odsjek za odnose s javnošću redovito je pratio i izvještavao sa sjednica Županijske skupštine, Kolegija župana te ostalih za javnost značajnih zbivanja u organizaciji Zadarske županije. Odsjek je redovito pripremao, fotografirao i objavljivao dokumentaciju sa svih najvažnijih događaja na kojima su sudjelovali župan, zamjenici župana ili resorni pročelnici.

Na početku pandemije ovaj je Odsjek preuzeo komunikaciju Stožera civilne zaštite Zadarske županije te je svakodnevno organizirao konferencije za novinare kako bi se javnost upoznala sa najnovijim podatcima i kako bi se spriječilo širenje panike. Djelatnica u odsjeku za odnose s javnošću svakodnevno je sudjelovala na sastancima Stožera, komunicirala s novinarima oko izjava i pitanja koja su imali za članove stožera i pisala priopćenja o stanju na području Županije.

1.2.1.4.1.3. IZRADA INFORMATIVNIH MATERIJALA

1.2.1.4.1.4. MEDIJSKO PRAĆENJE I VRJEDNOVANJE KOMUNIKACIJSKIH AKTIVNOSTI

Svakodnevno su praćene, razvrstavane i spremane informacije iz tiskanih medija i mrežnih portala koje se odnose na rad Zadarske županije te tvrtki kojima je ona osnivač. Na županijskim službenim mrežnim stranicama uvedena je rubrika *Iz medija* u kojoj se objavljuju zanimljivi tekstovi o Zadarskoj županiji. Sklopljen je i ugovor s tvrtkom Mediatoolkit koja putem aplikacije na mobilnim uređajima redovito obavještava o svim vijestima u kojima se spominje Zadarska županija.

1.2.1.4.2. AKTIVNOSTI U HRVATSKOJ UDRUZI ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU

Djelatnica Odsjeka za odnose s javnošću sudjelovala je u gotovo svim aktivnostima Hrvatske udruge za odnose s javnošću koja okuplja djelatnike koji se bave poslovima vezanim za odnose s javnošću radi unapređenja struke kao i zaštite njihovih interesa kroz različite djelatnosti predviđene Statutom udruge. Voditeljica je Dalmatinske podružnice. Udruga radi na obrazovanju i stručnom usavršavanju članova, organizira godišnje konferencije za odnose s javnošću, radionice i stručne rasprave i dodjeljuje godišnju strukovnu nagradu *Grand PRix*.

1.3. ZAKLJUČAK

Ured župana uspješno je u skladu sa zakonom te učinkovito i racionalno, proveo sve one aktivnosti planirane Godišnjim programom rada za 2020. godinu za prvih šest mjeseci koje je bilo moguće provesti u situaciji epidemije COVID-a 19. Također, kvalitetno su odrađene i sve one nepredviđene aktivnosti koje su se, upravo zbog spomenutih epidemioloških okolnosti pojavile tijekom izvještajnog razdoblja.

2. SLUŽBA ZA UNUTARNJU REVIZIJU

2.1. USTROJ SLUŽBE ZA UNUTARNJU REVIZIJU

Temeljen Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije i Pravilnika o unutarnjem redu upravnih tijela Zadarske županije Služba za unutarnju reviziju je ustrojena kao samostalna služba ustrojstveno i funkcionalno izravno odgovorna županu sukladno Zakonu o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15., 102/19.).

Za obavljanje poslova unutarnje revizije temeljem Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu upravnih tijela Zadarske županije u Službi za unutarnju reviziju predviđeno je i zaposleno tri izvršitelja.

2.2. OSTVARENI CILJEVI

Služba za unutarnju reviziju u razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. godine obavljala je poslove unutarnje revizije prema godišnjem planu te planu pojedinačne revizije, a u skladu s revizijskim standardima za unutarnju reviziju, propisima i smjernicama koje uređuju unutarnju reviziju u Republici Hrvatske, Pravilnikom o unutarnjoj reviziji proračunskih korisnika, Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, Kodeksom strukovne etike unutarnjih revizora i Priručnikom za unutarnje revizore koji je izradila Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija.

Unutarnja revizija, temeljem plana rada, kontinuirano obavlja ispitivanje i procjenu prikladnosti i djelotvornosti sustava financijskog upravljanja i kontrola u odnosu na: utvrđivanje, procjenu i upravljanje rizicima; usuglašenost sa zakonom i drugim propisima; pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih informacija; učinkovitost, djelotvornost i ekonomičnost poslovanja i zaštitu imovine. Uz navedeno unutarnja revizija daje stručna mišljenja, savjete, preporuke i pratiti provedbu preporuka iz plana djelovanja i o tome izvješćuje župana te obavlja druge poslove po nalogu župana.

Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i Pravilnikom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru propisano je da unutarnja revizija ustrojena na razini Županije obavlja unutarnju reviziju u županiji i u korisnicima proračuna (u proračunskim i izvanproračunskim korisnicima) u nadležnosti Županije. Temeljem navedenog, a u skladu s godišnjim planom rada, obavljaju se kontinuirano unutarnje revizije kod korisnika proračuna Zadarske županije.

Unutarnje revizije surađuje sa svim ustrojstvenim jedinicama, a posebno s ustrojstvenom jedinicom nadležnom za financijsko poslovanje Zadarske županije i institucija iz nadležnosti kako bi osigurali dodatne informacije o sustavu unutarnjih kontrola u procesima za financijsko upravljanje, odnosno procesima vezanim uz planiranje, programiranje, izradu i izvršavanje proračuna, nabave i ugovaranja, računovodstva i izvješćivanja.

Unutarnja revizija podnosi županu posebno pisano izvješće o aktivnostima i poslovima koje se obavilo sukladno rokovima utvrđenim planovima rada.

2.3. ZAKLJUČAK

Služba za unutarnju reviziju tijekom izvještajnog razdoblja je obavila planirane poslove procjene unutarnjih kontrola, davanja neovisnog i objektivnog stručnog mišljenja, davanje preporuka za unaprjeđenje uspješnosti poslovanja te praćenje provedbe danih preporuka.

Veza sa Županijskom razvojnom strategijom: Cilj 1. Uspostava učinkovitog sustava upravljanja potencijalima i resursima; Prioritet 1.2. Jačanje kapaciteta i učinkovitog rada javnog sektora.

3. UPRAVNI ODJEL ZA PRAVNE I ZAJEDNIČKE POSLOVE

3.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO, BROJ I STRUČNA SPREMA SLUŽBENIKA

3.1.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO

Za obavljanje poslova iz djelokruga rada Upravnog odjela za pravne i zajedničke poslove ustrojena su 3 odsjeka:

- Odsjek za službeničke odnose

- Odsjek za pripremu sjednica i pravne poslove

- Odsjek za zajedničke poslove unutar kojeg su ustrojeni Pododsjek za pisarnicu i pismohranu i Pododsjek za poslove namještenika.

3.1.2. BROJ I STRUČNA SPREMA SLUŽBENIKA

Preuzimanjem povjerenih poslova državne uprave početkom 2020. godine, ovaj Odjel je preuzeo 15 djelatnika Ureda državne uprave u Zadarskoj županiji zatečenih na obavljanju poslova iz područja službeničkih odnosa te poslova uredskog poslovanja i općih zajedničkih poslova, tako da se broj djelatnika ovog Odjel povećao za 8 službenika i 7 namještenika. Zbog povećanja broja djelatnika i obima poslova, Pravilnikom o unutarnjem redu upravnih tijela Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije broj 1/20.), koji je stupio na snagu početkom godine, došlo je do preustroja Odjela unutar kojeg je uz postojeća 2, ustrojen i 1 novi odsjek.

Ukupno je na radna mjesta u Odjelu raspoređeno 28 djelatnika, i to: 15 službenika/-ica i 11 namještenika/-ica na neodređeno vrijeme te 2 službenice na određeno vrijeme. Izvršenje poslova iz nadležnosti Odjela planira, vodi te koordinira pročelnica Odjela. Od ukupno 17 službenika/-ica, 3 službenika/-ice su visoke stručne spreme, 3 službenika/-ice su magistri struke, 1 službenica je stručni specijalist, 1 službenik je više stručne

spreme, 2 službenika/-ice su stručni prvostupnici, te je 7 službenika/-ica srednje stručne spreme. Od 11 namještenika, 4 su srednje stručne spreme, a 7 su na radnom mjestu spremačice.

3.2. OSTVARENI CILJEVI

U Upravnom odjelu za pravne i zajedničke poslove u prvom polugodištu 2020. godine obavljani su sljedeći poslovi: upravni i stručni poslovi na pripremi i održavanju sjednica Županijske skupštine, njenih radnih tijela i sjednica kolegija župana, opći pravni poslovi, poslovi iz područja službeničkih odnosa, poslovi u svezi provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, suradnja s građanima, jedinicama lokalne samouprave, tijelima državne uprave, ustanovama i drugim institucijama u općim i pravnim pitanjima iz samoupravnog djelokruga Županije, objava službenog glasila, uredsko poslovanje i pismohrana, opći zajednički poslovi, informatička podrška i poslovi zaštite na radu.

U izvještajnom razdoblju obim obavljanja poslova ovog Odjela znatno se povećao zbog preuzimanja povjerenih poslova državne uprave početkom 2020. godine, a posebno službeničkih i zajedničkih poslova zbog preuzimanja više od stotinu službenika i namještenika ukinutog Ureda državne uprave na više izdvojenih lokacija u županiji. Nakon proglašenja epidemije koronavirusa COVID-19 u ožujku ove godine, poslovi su se obavljali otežano zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih epidemijom, a posebno nakon uvođenja protuepidemijskih mjera Stožera civilne zaštite RH. Međutim, i u tako otežanim uvjetima ovaj Odjel je uspio osigurati redovno obavljanje poslova iz svog djelokruga i realizirati programske ciljeve obavljajući sljedeće poslovne procese:

3.2.1. KOLEGIJ ŽUPANA

U izvještajnom razdoblju održane su 2 javne sjednice Kolegija župana i 3 radna dogovora, s ukupno 54 točke dnevnog reda, od čega je župan, kao ovlašteni predlagatelj, utvrdio 41 prijedlog akta koji su upućeni Županijskoj skupštini na nadležno postupanje.

Od ožujka ove godine poslovni proces odvijao se otežano zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih epidemijom COVID-a 19 pa su se zbog provođenja protuepidemijskih mjera održavali samo radni dogovori, dok se javne sjednice Kolegija župana nisu sazivale. Na radnim kolegijima razmatrani su nacrti prijedloga akata ovlaštenih predlagatelja upravnih tijela Zadarske županije, i pripremani prijedlozi akata za daljnje postupanje Županijske skupštine čim se za to steknu epidemiološki uvjeti.

Poslovni proces pripremanja i održavanja sjednica Kolegija župana obuhvaća sljedeće aktivnosti: zaprimanje prijedloga akata i nacrta prijedloga akata svih ovlaštenih predlagatelja, kontrolu pravne utemeljenosti prijedloga i nadležnosti za donošenje, po potrebi vraćanje prijedloga na potrebne nomotehničke i/ili sadržajne izmjene, formiranje prijedloga dnevnog reda i dostava svih pravovaljanih prijedloga županu na uvid i odobrenje, formiranje elektronskih mapa za radni dogovor, pripremu konačnog materijala nakon održanog radnog dogovora i formiranje elektronske mape za javni kolegij, dostavu materijala javnih sjednica za objavu na županijskim mrežnim stranicama (https://sjednice.zadarska-zupanija.hr/), izradu i otpremu donesenih akata i utvrđenih prijedloga akata za Županijsku skupštinu, izradu zapisnika, pripremu akata za e-objavu u službenom glasilu, trajno arhiviranje materijala nakon održane sjednice kolegija.

Provođenjem e-sjednica izvršnog tijela pridonosi se ostvarenju mjere 3.2.5. Županijske razvojne strategije Zadarske županije, koja uključuje poticanje širenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija u javnom upravljanju i poboljšanju javnih usluga sa svrhom unaprjeđenja komunikacije s građanima i privatnim sektorom korištenjem IKT tehnologija.

3.2.2. ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA I RADNA TIJELA ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

3.2.2.1. ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Odjel je kao upravno tijelo nadležno za poslove Županijske skupštine Zadarske županije (dalje: Skupština), kontinuirano obavljao sve poslove za koje je zadužen temeljem Statuta i Poslovnika Županijske skupštine Zadarske županije.

U izvještajnom razdoblju održane su 3 sjednice Skupštine, na kojima je ukupno odlučeno o 38 točaka dnevnog reda. Zbog epidemije COVID-a 19 nije održana svečana sjednica Županijske skupštine povodom obilježavanja Dana Zadarske županije u travnju ove godine.

Prva sjednica Skupštine ove godine održana je u ožujku kao 16. redovna sjednica, a nakon proglašenja epidemije 17. i 18. sjednica Skupštine održane su u travnju i svibnju kao izvanredne elektronske sjednice zbog provođenja protuepidemijskih mjera zabrane održavanja svih javnih događaja i okupljanja više osoba na jednom mjestu. Elektronske sjednice održane su sukladno uputi Ministarstva uprave (KLASA: 023-01/20-01/114, URBROJ: 515-05-02-01/1-20-1) od 13. ožujka 2020. godine, koja u ovim okolnostima upućuje na održavanje sjednica izjašnjavanjem e-poštom kao prihvatljiv način rada koji ima mogućnost konkretnog evidentiranja sudjelovanja članova u radu sjednice i njihovog izjašnjavanja u tom slučaju, a akti doneseni na ovako održanoj sjednici su zakonito doneseni akti pod uvjetom da je za njih glasovala potrebna većina članova. Slijedom navedenog, izvanredne elektronske sjednice Skupštine održane su elektronskim putem na način da su u naznačeno vrijeme vijećnici/-ice, župan, zamjenici župana i pročelnici bili elektronski dostupni putem svojim e-mailova te su od predsjednice Skupštine dobivali jedinstvene poruke elektronskom poštom o utvrđivanju kvoruma, potvrđivanju zapisnika, utvrđivanju dnevnog reda, provođenju rasprave, glasovanju te zaključivanju sjednice, a na koje su se vijećnici pojedinačno izjašnjavali elektronskom poštom. Predsjednica je, uz podršku stručne službe Skupštine, elektronske sjednice vodila iz Male vijećnice Doma Županije. Ispis elektronske pošte zaprimljene tijekom sjednica čuva se trajno u pismohrani Zadarske županije radi autentičnosti održanih sjednica i donesenih akata. Također, kako bi se osigurala javnost rada održanih sjednica, zapisnici sjednica sadržavaju i prijepise elektronske pošte zaprimljenje tijekom trajanja sjednica, a javno su objavljeni na županijskoj mrežnoj stranici neposredno nakon održavanja sjednica. Na izvanrednim sjednicama doneseno je ukupno 9 odluka čije se donošenje nije moglo dalje odlagati, a to su odluke o mjerama u cilju suzbijanja posljedica epidemije, te odluke iz područja zdravstva i obrazovanja u visokoj fazi provedbe.

Poslovni proces pripremanja i održavanja sjednica Skupštine obuhvaća: zaprimanje prijedloga akata ovlaštenih predlagatelja, kontrolu pravne utemeljenosti prijedloga i nadležnosti za donošenje, po potrebi vraćanje prijedloga na potrebne nomotehničke i/ili sadržajne izmjene, formiranje prijedloga dnevnog reda i dostavu svih pravovaljanih prijedloga predsjedniku Skupštine na uvid, objedinjavanje materijala, digitalnu obradu materijala, umnožavanje za predmet, arhivu i vijećnike koji ne primaju materijale putem elektroničke pošte, elektroničku dostavu poziva i materijala vijećnicima, dužnosnicima i pročelnicima Županije, saborskim zastupnicima, političkim strankama i nacionalnim manjinama koji to pravo ostvaruju po posebnom zakonu, iznimno dostavu pisanih materijala putem dostavne službe vijećnicima koji su zatražili takav način dostave, objavu svih materijala najkasnije 5 dana prije održavanja sjednice putem posebne programske aplikacije na županijskoj mrežnoj stranici (https://sjednice.zadarska-zupanija.hr/), stručnu i administrativnu podršku održavanju sjednica, vođenje i izradu zapisnika i prijepisa tonskih snimki, tehničku podršku održavanju sjednica, snimanje i izradu tonskih snimki, prebrojavanje glasova na sjednici, nakon sjednice izradu i otpremu donesenih akata Skupštine, pripremu akata za e-objavu u službenom glasilu, trajno arhiviranje materijala održane sjednice. U skladu s odredbom članka 79. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, opći akti i zapisnik sjednice na kojoj su doneseni dostavljali su se na nadzor nadležnom tijelu državne uprave u čijem je djelokrugu opći akt.

Od značajnijih normativnih aktivnosti Skupštine u ovom razdoblju ističe se donošenje Statutarne odluke o izmjeni i dopuni Statuta Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije broj 5/20.) kojom se mijenja i dopunjuje Statut Zadarske županije radi usklađenja sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine broj 98/19.), koje se odnose na povjeravanje poslova državne uprave županijama.

Odjel kontinuirano obavlja i druge administrativne i stručne poslove za Skupštinu, kao što su poslovna korespondencija i podrška radu predsjedniku/-ici Skupštine, evidencija vijećnika, evidencija korištenja tablet uređaja, evidencija i podrška radu klubova vijećnika, prijepis vijećničkih pitanja, objedinjavanje odgovora, te drugi poslovi.

Informatizacijom poslovnog procesa pripreme i održavanja sjednica, kao i ostalih svojih poslovnih procesa Zadarska županija postiže racionalizaciju troškova i veću učinkovitost u radu, smanjen broj radnih sati, veću transparentnost rada Skupštine i njenih radnih tijela te ekološki osviješteno poslovanje, čime pridonosi ostvarenju mjere 3.2.5 Županijske razvojne strategije Zadarske županije koja uključuje poticanje širenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija u javnom upravljanju i poboljšanju javnih usluga.

3.2.2.2. RADNA TIJELA ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

Sukladno Poslovniku Skupštine za raspravljanje pitanja i pripremu odluka iz svog djelokruga Skupština je osnovala 15 stalnih radnih tijela, a ovaj Odjel obavlja poslove vezane za sazivanje sjednica 13 radnih tijela i vođenje baze podataka članova radnih tijela te ostale administrativne poslove vezane za njihov rad.

U izvještajnom razdoblju Odbor za izbor i imenovanja održao je 1 sjednicu s 3 točkama dnevnog reda, Odbor za Statutu i Poslovnik održao je 1 sjednicu s 2 točkama dnevnog reda, Odbor za dodjelu javnih priznanja održao je 1 sjednicu s 1 točkom dnevnog reda, Odbor za zdravstvo i socijalnu skrb održao je 1 sjednicu s ukupno 12 točaka dnevnog reda, Odbor za pomorstvo i turizam održao je 1 sjednicu s ukupno 7 točaka dnevnog reda, Odbor za gospodarstvo održao je 1 sjednicu s 2 točke dnevnog reda, Odbor za europske integracije održao je 1 sjednicu s 3 točkama dnevnog reda te je Povjerenstvo za ravnopravnost spolova održalo 1 sjednicu s 4 točkama dnevnog reda.

Stručnu i administrativnu podršku u održavanju sjednica u izvještajnom razdoblju Odjel je pružao Odboru za izbor i imenovanja, Odboru za Statutu i Poslovnik, Odboru za dodjelu javnih priznanja, Povjerenstvu za ravnopravnost spolova, a po potrebi i ostalim radnim tijelima.

Odjel je obavio sve administrativne i tehničke poslove Odbora za dodjelu javnih priznanja koji se odnose na pripremu i objavu pozivnog natječaja za dodjelu javnih priznanja Zadarske županije te zaprimanje pristiglih prijedloga. Postupak dodjele javnih priznanja započeo je 13. siječnja 2020. godine objavom Pozivnog natječaja na županijskim mrežnim stranicama i u dnevnom tisku. Rok za podnošenje prijedloga bio je 1. ožujka 2020. godine. Međutim, zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih epidemijom COVID-a 19, Odlukom Županijske skupštine o posebnim mjerama za korištenje proračunskih sredstava Zadarske županije u cilju prilagodbe uvjetima u vrijeme epidemije COVID-a 19 (Službeni glasnik Zadarska županije broj 8/20.) daljnje provođenje ovog postupka je odgođeno dok se ne steknu epidemiološki uvjeti za njegov nastavak. Postupak je započeo sukladno Odluci o javnim priznanjima Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije broj 11/06.), a nastavljen sukladno novoj Odluci o javnim priznanjima Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije broj 5/20.) iz ožujka ove godine, kojom se preciznije uređuje postupak predlaganja i dodjele javnih priznanja.

Povjerenstvu za ravnopravnost spolova osiguravala se stalna potpora u provedbi Zakona o ravnopravnosti spolova i provedbi mjera Nacionalne politike za ravnopravnost spolova. Povodom obilježavanja Međunarodnog dana žena Povjerenstvo za ravnopravnost spolova održalo je 6. ožujka 2020. godine u Maloj vijećnici Doma Županije okrugli stol pod nazivom *Žene u različitim poslovnim okruženjima*. Predavanje je održala poduzetnica mr. sc. Sandra Lordanić Lukavac koja je ukazala na pokazatelje (ne)ravnopravnosti spolova u različitim poslovnim okruženjima. Na okruglom stolu su sudjelovali članovi Skupštine, Povjerenstva za ravnopravnost spolova i drugih radnih tijela Skupštine, službenici Zadarske županije i predstavnici drugih institucija u Zadarskoj županiji. Na kraju predavanja sudionici su izmijenili vlastita iskustva te su prigodno podijeljene ruže.

3.2.3. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA

U Zadarskoj županiji djeluju vijeća albanske, bošnjačke i srpske nacionalne manjine te izabrani predstavnici crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine.

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina uz pomoć Odjela nastavili su suradnju sa Zadarskom županijom u pitanjima značajnim za manjinsku problematiku. Kako bi zaštitili svoja prava i interese prilikom donošenja općih akata Zadarske županije, vijeća i predstavnici Zadarske županije su pozivani na redovne sjednice

Skupštine, odnosno informirani o održavanju izvanrednih elektronskih sjednica Skupštine, te su im se, na njihov zahtjev osiguravali prostori za održavanje sjednica/sastanaka u prostorijama Zadarske županije, osim u vrijeme proglašene epidemije COVID-a19 kada nije bilo moguće održavanje sastanaka uz sudjelovanje većeg broja sudionika.

Temeljem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine 155/02., 47/10., 80/10., 93/11.) u Proračunu Zadarske županije osigurana su sredstva za financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, kao i nagrada članovima vijeća i predstavnicima, a Odjel redovito izvršava i prati isplate pripadajućih sredstava. Temeljem Odluke Županijske skupštine o posebnim mjerama za korištenje proračunskih sredstava Zadarske županije u cilju prilagodbe uvjetima u vrijeme epidemije COVID-a19 (Službeni glasnik Zadarske županije broj 8/20.), zbog smanjenih aktivnosti uslijed epidemije i uvođenja protuepidemijskih mjera zabrane društvenih okupljanja i održavanja športskih i kulturnih događanja, djelomično je obustavljena isplata proračunskih sredstava za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina za 2020. godinu.

Nakon ukidanja Ureda državne uprave, Odjel je preuzeo obavljanje povjerenog posla državne uprave koji se odnosi na prikupljanje podataka o ostvarivanju prava nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, a koji se obavlja radi izrade godišnjeg Izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu RH. Podaci se prikupljaju od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave putem e-Sustava Ministarstva uprave, a službenica ovog Odjela imenovana je koordinatoricom za Zadarsku županiju za obavljanje poslova prikupljanja i verifikacije unesenih podataka. Tako je u izvještajnom razdoblju Odjel, po uputi Ministarstva uprave, koordinirao unos podataka o ostvarivanju prava nacionalnih manjina svih jedinica lokalne samouprave sa područja Zadarske županije za 2019. godinu.

Radi izrade toga Izvješća, kao poseban poslovan proces, Odjel je u siječnju ove godine putem e-sustava dostavio izvješće Zadarske županije za 2019. godinu s podacima koji se odnose na ostvarivanje prava nacionalnih manjina za vijeća i predstavnike koji se financiraju iz Proračuna Zadarske županije.

U obavljanju ovih poslova Odjel ostvaruje mjere 3.3.1. Županijske razvojne strategije koja uključuje potporu izgradnji civilnog društva te jačanje socijalnog i civilnog dijaloga.

3.2.4. IZRADA I OBJAVA SLUŽBENOG GLASNIKA ZADARSKE ŽUPANIJE

U izvještajnom razdoblju uređeno je i objavljeno 15 brojeva Službenog glasnika Zadarske županije (*online*) u kojima je objavljeno: 32 akta Skupštine, 27 akata župana, 61 akt jedinica lokalne samouprave koje nemaju svoje glasilo, i to općina: Povljana, Privlaka i Starigrad te 7 akata ostalih donositelja koji su po zakonu obvezni objavljivati svoje akte (upravno tijelo Zadarske županije, vijeća nacionalnih manjina u Zadarskoj županiji, javna ustanova, turističke zajednice jedinica lokalne samouprave).

Sukladno Direktivi 2013/37/EU i uputi Povjerenika za informiranje prema kojima tijela javne vlasti imaju obvezu objave informacija (dokumenata) u računalno čitljivom obliku i otvorenom formatu, Službeni glasnik Zadarske županije (*online*) objavljuje se na županijskim mrežnim stranicama, poveznica http://glasnik.zadarska-zupanija.hr/, a dostupan je i kao mobilna aplikacija prilagođena za pretraživanje preko mobilnih uređaja.

Sukladno obvezi propisanoj Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti(Narodne novine 17/19., 98/19.) svako *online* izdanje Službenog glasnika elektronički je dostavljeno Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu (Hrvatskom arhivu *web*a) i Hrvatskoj informacijsko-dokumentacijskoj referalnoj agenciji (HIDRA-i) na trajno čuvanje, dok je na mrežnim stranicama Gradske knjižnice Zadar, podstranica Zavičajne zbirke, trajno dostupna poveznica (*link*) na *online* izdanje Službenog glasnika.

Provođenjem ovog poslovnog procesa na opisani način pridonosi se ostvarenju mjere 3.2.5 Županijske razvojne strategije, koja uključuje poticanje širenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija u javnom upravljanju i poboljšanju javnih usluga sa svrhom unaprjeđenja komunikacije s građanima i privatnim sektorom.

3.2.5. SURADNJA S GRAĐANIMA, JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE, TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE, USTANOVAMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA

Kao i u prethodnim izvještajnim razdobljima, Odjel je nastavio pružati pravnu pomoć u upravnom području iz svoje nadležnosti jedinicama lokalne samouprave, tijelima državne uprave, ustanovama u vlasništvu Županije i građanima koji su mu se obratili za pomoć.

Odjel kontinuirano prati rad Hrvatske zajednice županija čija je Zadarska županija članica i njene prijedloge na zakonsku regulativu koja uređuje djelovanje jedinica lokalne i područne samouprave. Odjel aktivno sudjeluje u radu radne skupine za pravna pitanja Hrvatske zajednice županija.

Pročelnica Odjela koju je župan 2019. godine odredio koordinatorom Zadarske županije za reformu javne uprave, nastavila je koordinirati aktivnosti vezane za preuzimanje povjerenih poslova državne uprave i djelatnika ukinutog Ureda državne uprave. Ovaj postupak je uspješno okončan u ovom izvještajnom razdoblju.

Obavljanjem ovih poslova Odjel je podupro realizaciju mjere 3.2.3. Županijske razvojne strategije stvarajući uvjete za poboljšanje koordinacije i umreženosti svih dionika u sustavu upravljanja lokalnim razvojem.

3.2.6. PRAĆENJE POZITIVNIH PROPISA REPUBLIKE HRVATSKE

Kako bi se svim službenicima omogućio pristup pravnim propisima, sudskoj praksi, kao i pravnim mišljenjima nadležnih tijela, stručnim i znanstvenim člancima te pravnim informacijama značajnima za realizaciju poslova, u ovom izvještajnom razdoblju obnovljene su pretplate na pravni portal IUS-INFO te mrežne pretplate i pretplate na stručne časopise: Novi informator, TEB – Priručnik o porezima, Financije, pravo i porezi, Mreža i Gospodarski list.

Također, službenicima Zadarske županije omogućen je i pristup na stručni portal Eu fondovi aktualno, stručne časopise Radno pravo, Računovodstvo, Revizija i Financije, Magazin TIM4PIN i Narodne novine, budući su predmetne pretplate obnovljene u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Kako bi se službenicima olakšalo postupanje i podigla razina njihove osposobljenosti, Odjel je nastavio s redovitim izvješćivanjem svih upravnih tijela o novim propisima iz njihove nadležnosti čime se doprinosi ostvarivanju mjere 3.2.1. Županijske razvoje strategije, koja uključuje povećanje razine kompetencija i vještina službenika u području upravljanja razvojem.

3.2.7. SLUŽBENIČKI ODNOSI

Na početku izvještajnog razdoblja u Zadarskoj županiji bilo je zaposleno 235 službenika i 12 namještenika te 3 dužnosnika.

Na kraju izvještajnog razdoblja u Zadarskoj županiji zaposleno je 239 službenika i 12 namještenika te 3 dužnosnika.

Zbog provođenja nacionalne reforma javne uprave i odgovarajuće primjene Zakona o sustavu državne uprave (Narodne novine broj 66/19.), danom stupanja na snagu posebnih zakona kojima se poslovi državne uprave povjeravaju županijama odnosno s danom 1. siječnja 2020. godine, Županija je preuzela 112 službenika, uključujući predstojnika, i namještenike Ureda državne uprave u Zadarskoj županiji. S tim u svezi, uskladili su se akti o unutarnjem ustrojstvu i unutarnjem redu upravnih tijela, donijela nova rješenja o prijemu i rasporedu na radno mjesto za preuzete službenike i namještenike te obavile e-prijave na zdravstveno i mirovinsko osiguranje preuzetih službenika i namještenika i članova njihovih obitelji.

Službenici zatečeni na obavljanju povjerenih poslova državne uprave, uključujući predstojnika, rasporedili su se u novoustrojeni Upravni odjel za povjerene poslove državne uprave, dok su se službenici i namještenici zatečeni na obavljanju općih, financijskih i administrativnih poslova rasporedili u Upravni odjel za financije i proračun i Upravni odjel za pravne i zajedničke poslovi.

U upravnim postupcima iz područja službeničkih odnosa pripremljeno je i doneseno ukupno 480 rješenja, koja se najvećim dijelom odnose na rješenja o prijemu i rasporedu na radno mjesto preuzetih službenika i namještenika. U postupcima prijma u službu pripremljeno je i u cijelosti provedeno 10 oglasa u kojima je ukupno zaprimljeno i obrađeno 139 prijava, a proveden je i 1 javni natječaj i 1 oglas započet u prethodnom izvještajnom razdoblju.

U izvještajnom razdoblju Zadarska županija je imala zaposleno 5 osoba s invaliditetom, 2 osobe manje od propisane zakonske obveze sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine 157/13., 152/14., 39/18., 32/20.) i Pravilniku o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (Narodne novine broj 45/18., 120/18., 37/20.) prema kojima smo u obvezi imati 3% osoba s invaliditetom od ukupnog broja zaposlenih, odnosno 7 zaposlenih osoba s invaliditetom. Ovo. Naravno. treba promatrati u svjetlu činjenice da je broj službenika i namještenika Zadarske županije zbog preuzimanja službenika i namještenika bivšeg Ureda državne uprave u Zadarskoj županiji povećan za gotovo 90% u odnosu na broj službenika i namještenika na kraju 2019. godine.

Sve statusne promjene u službeničkim odnosima evidentirane su u računalnom programu kadrovske evidencije, kao i u matičnoj evidenciji.

Na polaganje državnog ispita upućena su 3 službenika.

Do proglašenja epidemije COVID-a19 službenici su pohađali seminare, stručne skupove i edukacije sukladno poslovima iz svoje nadležnosti čime se pridonosi provedbi mjere 3.2.1. Županijske razvoje strategije, koja uključuje povećanje razine kompetencija i vještina službenika u području upravljanja razvojem.

Odjel je nastavio obavljati administrativne poslove za Službenički sud u Zadarskoj županiji koji je nadležan za odlučivanje o teškim povredama službene dužnosti u prvom stupnju te o lakim povredama službene dužnosti u drugom stupnju, kao i o žalbama protiv rješenja o udaljenju iz službe, u postupcima koji se vode protiv službenika i namještenika upravnih tijela Zadarske županije i upravnih tijela svih jedinica lokalne samouprave na području Zadarske županije. Službenički sud u Zadarskoj županiji ima sedam članova te predsjednicu Jadranku Nižić- Peroš. U izvještajnom razdoblju pred Službeničkim sudom nije bilo postupaka.

3.2.7.2. DONOŠENJE OPĆIH AKATA S PODRUČJA SLUŽBENIČKIH ODNOSA

Iz područja službeničkih odnosa donesen je Pravilnik o unutarnjem redu upravnih tijela Zadarske županije, Plan prijma u službu u upravna tijela Zadarske županije u 2020. godini, Dopuna Plana prijma u službu u upravna tijela Zadarske županije u 2020. godini, Plan stručnog osposobljavanja usavršavanja službenika i namještenika Zadarske županije za 2020. godinu te Protokol za rad upravnih tijela Zadarske županije u svezi s pojavom COVID-a 19.

3.2.8. UREDSKO POSLOVANJE I PISMOHRANA

3.2.8.1. UREDSKO POSLOVANJE

Poslovni proces uredskog poslovanja uključuje primitak, otvaranje i pregled pošiljki, upisivanje pismena, dostavu pismena u rad, administrativno-tehničku obradu akata, otpremanje i razvođenje akata. Kontinuirano su se vodile sve propisane evidencije uredskog poslovanja, upisnik predmeta upravnog postupka i urudžbeni zapisnik, te otprema pošiljki. Sukladno Uredbi o uredskom poslovanju u izvještajnom razdoblju donesene su 3 dopune Plana klasifikacijskih oznaka za 2020. godinu.

Preuzimanjem povjerenih poslova državne uprave, Županija je s danom 1. siječanja 2020. godine preuzela predmete u rješavanju, te drugu dokumentaciju i pismohranu ukinutog Ureda državne uprave u Zadarskoj županiji, a ovaj Odjel je preuzeo nadležnost za obavljanje poslova uredskog poslovanja i pismohrane za preuzete predmete i službenike koji rade na tim poslovima.

Sastavni dio ovog poslovnog procesa je i svakodnevno neposredno i posredno komuniciranje sa strankama, drugim službenim osobama, upravnim tijelima te drugim pravnim osobama, kao i vođenje e-pisarnice za građane. U cilju prevencije širenja koronavirusa, Odlukom župana o preventivnoj mjeri prestanka izravnog rada sa strankama od 16. ožujka 2020. godine, za sva upravna tijela Zadarske županije, županijske ustanove i trgovačka društva kojima je Zadarska županija osnivač određen je prestanak izravnog rada sa strankama, osim u iznimnim situacijama kada takav način rada nije moguć i kada službenici mogu komunicirati sa strankama u uredima poštujući najviše higijenske standarde propisane od Stožera civilne zaštite i nadležnih institucija. Nakon poboljšanja epidemiološke situacije, donesena je nova Odluka župana o izravnom radu sa strankama za vrijeme epidemije bolesti COVID-19 od 15. svibnja 2020. godine koja prethodnu odluku stavlja van snage, a propisuje rad sa strankama koji se prvenstveno obavlja putem pošte, elektroničke pošte te telefonskim putem, a za izravan rad sa strankama propisuje zaštitne i protuepidemijske mjere koje su obvezujuće za sva upravna tijela Zadarske županije za vrijeme epidemije,

Uredsko poslovanje putem elektroničke pisarnice te službeno dopisivanje Zadarske županije putem elektroničke kontaktne točke Zadarske županije pisarnica@zadarska-zupanija.hr opskrbljene elektroničkim potpisom u neupravnim postupcima s tijelima državne uprave, pravnim osobama s javnim ovlastima, javnim ustanovama kojima je osnivač Zadarska županija, trgovačkim društvima u kojima Županija ima poslovne udjele ili dionice, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugim zainteresiranim stranama, pridonosi ubrzanju i ekonomičnosti ovog poslovnog procesa te se ostvaruju uštede u poštarini i uredskom materijalu i postiže brža i učinkovitija razmjena informacija u poslovnoj komunikaciji. Provođenjem ovog poslovnog procesa na ovakav način pridonosi se ostvarenju mjere 3.2.5 Županijske razvojne strategije koja uključuje poticanje širenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija u javnom upravljanju i poboljšanju javnih usluga sa svrhom unaprjeđenja komunikacije s građanima i privatnim sektorom.

3.2.8.2. POHRANA DOKUMENATA U PISMOHRANI

Poslovni proces pohrane gradiva u pismohranu uključuje kontinuirano preuzimanje dovršenih predmeta koja su upravna tijela dostavila za arhiviranje, pohrana predmeta u pismohranu, dostava zatraženih predmeta iz pismohrane u rad, evidencija dokumentarnog i arhivskog gradiva te briga za cjelovitost i sređenost cjelokupne građe. Kao priprema za izlučivanje u narednom razdoblju kontinuirano se provodi popisivanje gradiva kojem je istekao rok čuvanja određen arhivskim propisima i Pravilnikom o zaštiti i čuvanju arhivskog i registraturnog gradiva Zadarske županije. U izvještajnom razdoblju izvršeno je preseljenje arhivske građe na novu lokaciju, i to Obrtničke škole Gojka Matuline u Zadru.

3.2.9. PRAVNI POSLOVI

3.2.9.1. ZASTUPANJA U SUDSKIM POSTUPCIMA

U izvještajnom razdoblju nije bilo zakazanih ročišta pa stoga ni pristupanja njima.

3.2.9.2. SASTAVLJANJE UGOVORA, PUNOMOĆI, SAVJETI

Odjel je kontinuirano nastavio s pružanjem pravne pomoći svim županijskim upravnim tijelima, ustanovama kojima je osnivač Zadarska županija, kao i općinama, gradovima i županijama sukladno svojim nadležnostima. Kontinuirano su se obavljali svi poslovi koji se odnose na pripremu, realizaciju i praćenje ugovora iz područja nadležnosti Odjela te sastavljanja punomoći, odnosno ovlaštenja za zastupanje.

3.2.10. ZAJEDNIČKI POSLOVI

3.2.10.1. INFORMATIČKA PODRŠKA

U izvještajnom razdoblju u poslovnom procesu informatičke podrške izvršeno je 180 održavanja interne baze podataka, 210 administracija službene elektroničke pošte, 205 administracija operativnih sistema, 60 administracija radnog vremena, 180 pohrana službenih podataka, 270 održavanja računalne opreme te 15 administracija službenih mobitela.

Sukladno potrebama izvršena su premještanja opreme i instalacija mreže prilikom preseljenja službenika i adaptacije ureda. Prebačene su sve usluge fiksne telefonije i interneta za novoustrojeni Upravni odjel za povjerene poslove državne uprave na ugovorenog teleoperatera Zadarske županije. Pružena je stručna podrška u postupcima nabave fiksne telefonije, internet usluge te fotokopirnih uređaja i pisača u najmu za Zadarsku županiju. Nabavljene su i produžene sve potrebne licence za računalnu opremu. Radi održavanja županijske mrežne stranice po potrebi je pružana podrška *web hosting provideru* i *web* dizajnerima.

Sukladno iskazanim potrebama upravnih tijela pružana je tehnička podrška za prezentacije, informatička podrška, audio snimanja i audio administracija za potrebe održavanja sjednica Skupštine. U razdoblju epidemije COVID-a 19 službenicima je pružana tehnička podrška radu na daljinu i pristup aplikacijama od kuće.

3.2.10.2. ZAŠTITA NA RADU

Temeljem Zakona o zaštiti na radu (Narodne novine 71/14., 118/14., 154/14., 94/18., 96/18.) nastavljeno je provođenje zakonskih obveza poslodavca u svezi poslova zaštite na radu. Nabavljena su osobna zaštitna sredstva i radna odjeća za službenike i namještenike koji to pravo ostvaruju sukladno Pravilniku o upotrebi osobnih zaštitnih sredstava i radnoj odjeći Zadarske županije. Sukladno Pravilniku o vatrogasnim aparatima (Narodne novine 101/11.,74/13.) obavljen je periodični pregled vatrogasnih aparata.

3.2.10.3. OSTALI ZAJEDNIČKI POSLOVI

U okviru ovog poslovnog procesa Odjel kontinuirano za sva upravna tijela Zadarske županije vodi brigu o nabavi uredskog materijala, higijenske papirnate konfekcije, sredstava za čišćenja, goriva i lož ulja, opskrbe električne energije, telekomunikacijskih usluga, poštanskih usluga, fotokopirnih uređaja, pisača, tonera, usluge tjelesne zaštite imovine i osoba, usluge čišćenje poslovnih prostora, nabave uredskog namještaja i informatičke opreme, usluge preseljenja, preplata za tiskovine i mrežne portale, polica osiguranja i drugih manjih nabava materijala i dijelova za tekuće održavanje zgrade i opreme.

Ovi poslovi posebno uključuju: objedinjavanje zahtjeva i potreba upravnih tijela, opskrbu odjela sukladno iskazanim potrebama, redovito praćenje i kontrolu potrošnje zbog racionalizacije potrošnje, praćenje izvršavanja ugovora, po isteku ugovora pokretanje novih nabava podnošenjem zahtjeva s troškovnicima Upravnom odjelu za javnu nabavu i upravljanje imovinom, svakodnevno temeljem ulaznih računa izdavanje naloga za isplatu putem aplikacije KUF. U ovom izvještajnom razdoblju sačinjeno je 76 naloga za isplatu temeljem 941 dostavljenog računa.

Također su se kontinuirano obavljali raznovrsni poslovi tekućeg održavanja zgrada, manjih popravaka i saniranja, održavanja centralnog grijanja, održavanja voznog parka, održavanja dvorišta i okoliša zgrade Doma Županije, poslovi preseljenja ljudi i opreme u druge poslovne prostore, poslovi fotokopiranja, poslovi dostave službene dokumentacije Zadarske županije, poslovi čišćenja uredskih prostorija na više izdvojenih lokacija.

Preuzimanjem povjerenih poslova državne uprave u 2020. godini, opseg zajedničkih poslova koji se obavljaju u ovom Odjelu bitno su se povećali obzirom na preuzimanje više od stotinu službenika i namještenika ukinutog Ureda državne uprave, i to na više izdvojenih lokacija u Županiji.

3.3. ZAKLJUČAK

Prvo polugodište 2020. godine je za službenike i namještenike Upravnog odjela za pravne i zajedničke poslove obilježeno iznimnim povećanjem opsega posla obzirom na činjenicu da je, kolokvijalno rečeno, *preko noći* broj djelatnika i poslova narastao za dvostruko te je bilo nužno osigurati i jamčiti kontinuitet radnih odnosa, uvjeta rada, IT podrške i ostalih poslova iz djelokruga odjela.

Stoga odgovorno zaključujemo kako su službenici i namještenici Upravnog odjela za pravne i zajedničke poslove tijekom izvještajnog razdoblja uspješno realizirali opsežne i sadržajno raznovrsne poslovne ciljeve, unaprijedili određene poslovne procese, a pri tome su se rukovodili načelom fiskalno odgovornog i racionalnog raspolaganja proračunskim sredstvima unutar razdjela Odjela.

4. UPRAVNI ODJEL ZA FINANCIJE I PRORAČUN

4.1. UNUTARNJE USTROJSTVO ODJELA

Upravni odjel za financije i proračun organizacijski je ustrojen u tri odsjeka:

- Odsjek za planiranje, izvršavanje i analizu proračuna,
- Odsjek za računovodstvo, financije i unutarnje kontrole,
- Odsjek za praćenje projekata Europske unije.

4.1.1. DJELATNICI ODJELA

Odjel vodi pročelnica, dipl. oec.

U Odsjeku za planiranje, izvršavanje i analizu proračuna poslove obavljaju jedan službenik, viši stručni suradnik, dipl. oec.

U Odsjeku za računovodstvo, financije i unutarnje kontrole zaposleno je deset službenika, i to pomoćnica pročelnice, dipl. oec., voditeljica pododsjeka dipl. oec., savjetnica, dipl. oec., viša stručni suradnica, dipl. oec., te šest službenika/-ica – referenti.

U Odsjeku za praćenje projekata Europske unije zaposlena je jedna osoba pomoćnica pročelnice, dipl. oec.

4.1.2. OSTVARENI CILJEVI ODJELA

Na čelu Upravnog odjela je pročelnica koja rukovodi Odjelom, koordinira sve procese unutar pojedinog Odsjeka.

Sudjelovala je u rješavanju svih pitanja iz djelokruga rada Odjela, održavala sastanke, pratila dnevnu likvidnost i solventnost proračuna.

Redovito izvještavala o izvršenju proračuna i predlagala donošenje akata planiranja proračuna. Pratila propise iz svog djelokruga rada, kao i ostale, te aktivno sudjelovala u primjeni i provedbi istih u radu. Radila na uspostavi sustava unutarnjih financijskih kontrola, kao i na poslovima u svezi propisa o fiskalnoj odgovornosti.

Sudjelovala je na svim sjednicama povjerenstava kojima je član. Prisustvovala je svim sastancima pročelništva, Kolegija župana i Županijske skupštine.

Održavala je redovite kontakte sa službama u Ministarstvu financija RH, osobito onima nadležnim za lokanu samoupravu i sustav unutarnjih financijskih kontrola. Po potrebi prisustvovala je seminarima, sastancima i obukama koje je organiziralo Ministarstvo financija RH.

Aktivno je sudjelovala u radu Radne skupine za financije i proračun pri Hrvatskoj zajednici županija.

Održavala redovite kontakte s kolegama iz ostalih županija u svezi zajedničke tekuće problematike te razmjenjivala iskustva sa svrhom unapređenja rada.

Svakodnevno je kontaktirala sa kolegama iz ostalih upravnih odjela vezano za pitanja planiranja i izvršavanja proračuna, ugovaranja, davanja raznih mišljenja u svezi računovodstvenih i financijskih propisa i sl. Česti su kontakti s odgovornim osobama kod korisnika proračuna, kao i s odgovornim osobama jedinica lokalne samouprave u svezi pitanja od zajedničkog interesa.

Pročelnica je podnosila županu prijedloge akata u skladu sa zakonom i posebnim propisima.

4.2. DJELATNOST ODJELA

4.2.1. PLANIRANJE, IZVRŠAVANJE I ANALIZA PRORAČUNA

4.2.1.1. AKTI I IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA

Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Zadarske županije za 2019. godinu

4.2.1.2. FISKALNA ODGOVORNOST

Izjava o fiskalnoj odgovornosti (ispunjavanje Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, popunjavanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti, izrada Plana otklanjanja slabosti i nepravilnosti, Izvješće o otklanjanju slabosti i nepravilnosti),

4.2.1.3. PRAĆENJE OSTVARENJA PRORAČUNA

Svakodnevna analiza ostvarenja prihoda i primitaka po izvorima financiranja, praćenje obveza prema aktivnostima i korisnicima i programima, praćenje i kontroliranje likvidnosti proračuna te izvršavanja rashoda i izdataka prema raspoloživim sredstvima i rokovima plaćanja.

4.2.1.4. VODIČ ZA GRAĐANE I OTVORENI PRORAČUN

Na mrežnoj stranici Zadarske županije nalaze se dvije aplikacije:

1. Proračun – Vodič za građane

2. Otvoreni proračun

Cilj im je na pojednostavljen način upoznati zainteresirane građane s osnovnim pojmovima vezanim za planiranje i izvještavanje o izvršenju proračuna.

Obveza odjela je redovito kod svake promjene plana ili izrade izvješća izvršiti dopunu istih. Za promatrano razdoblje aplikacije su ažurirane Godišnjim izvještajem o izvršenju proračuna za 2019. godinu.

Institut za javne financije je Zadarsku županiju i za 2019. godinu ocijenio najvećom ocjenom pet (5) i dodijelio priznanje za transparentnost proračuna s posebnom pohvalom.

4.2.2. RAČUNOVODSTVO I NADZOR PRORAČUNSKOG KORISNIKA

4.2.2.1. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

1. Godišnja izvješća za razdoblje siječanj - prosinac 2019. godine za Zadarsku županiju Zavoda za prostorno uređenje, Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode i Agencije za ruralni razvoj Zadarske županije, Ustanove Inovacije i Razvojne agencije Zadre Nove Zadarske županije,

2. Financijska tromjesečna izvješća Zadarske županije za razdoblje od 1. siječnja do 31. ožujka 2020. godine, Zavoda za prostorno uređenje, Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode NATURA JADERA, Agencije za ruralni razvoj AGRRA, INOVAcije i Razvojne agencije ZADRE NOVE Zadarske županije,

3. Konsolidirana izvješća Zadarske županije za razdoblje siječanj - prosinac 2019. godine,

4. Financijska izvješća Zadarske županije za razdoblje siječanj - prosinac 2019. godine -DEC zdravstvo i socijalna skrb, osnovno i srednje školstvu,

5. Mjesečna izvješća za poreznu upravu: JOPDD Obrazac,

6. Mjesečna izvješća za Državni zavod za statistiku o zaposlenima i isplaćenoj plaći,

7. Obavljena je kontrola financijskih planova kod ustanova u zdravstvu i socijalnoj skrbi, osnovnom i srednjem školstvu te izrada i kontrola financijskih planova Zavoda za prostorno uređenje, Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode NATURA JADERA, Agencije za ruralni razvoj AGRRA, INOVAcije i Razvojne agencije ZADRE NOVE Zadarske županije

8. Godišnje izvješće o investicijama za razdoblje siječanj - prosinac 2019. godine za Zadarsku županiju, Agenciju za ruralni razvoj AGRRA, Zavod za prostorno uređenje, Javnu ustanovu za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode NATURA JADERA.

4.2.2.2. NADZOR, ANALIZE I MIŠLJENJA

Obrada podataka proračunskih korisnika Zadarske županije o:

1. ostvarenim viškovima-manjkovima prihoda iz 2019. godine,

2. prihodim i rashodima i broju zaposlenih.

4.2.2.3. SUSTAV ŽUPANIJSKE RIZNICE

1. Svakodnevne aktivnosti u praćenju, kontroli i poboljšanju sustava županijske riznice za sve proračunske korisnike (64 korisnika sustava riznice) za programe i aktivnosti koje se financiraju iz proračuna. Jednako tako i uključivanje namjenskih prihoda i rashoda ustanova u zdravstvu i doma za stare i nemoćne te ustanova u funkciji obrazovanja u dijelu prihoda i rashode za plaće zaposlenih u školstvu kroz sustav „izvan riznice“ sukladno zakonskim propisima.

2. Praćenje i kontrola prihoda iz potpora izravnanja te njihovo namjensko trošenje za proračunske korisnike decentraliziranih funkcija-socijalne skrbi, zdravstva, osnovnog i srednjeg školstva.

3. Kontrola mjesečnih plaća proračunskih korisnika: Kazališta lutaka, Narodnog muzeja, Zavoda za prostorno uređenje, Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode , Agencije za ruralni razvoj, Ustanove Inovacije i Razvojne agencije Zadre Nove Zadarske županije.

4.2.2.4. KONTROLA E-RAČUNA I E NALOGA

1. Svakodnevno prihvaćanje e-računa sa servisa FINA-e (ukupno 1714 računa za izvještajno razdoblje) te prihvaćanje istih od mjeseca travnja kroz aplikaciju e-račun i odašiljanje na provjeru i potpis u upravne odjele kao i vraćanje odbijenih e-računa putem Fina servisa (evidentirano 963 e-računa u aplikaciji).

2. Svakodnevna kontrola i provjera e-naloga i onih koji nisu u sustavu e–naloga za isplatu svih upravnih odjela Zadarske županije. Kontrola podrazumijeva odgovara li nalog za isplatu poziciji i izvoru financiranja sa koje treba izvršiti isplatu, svaki nalog mora imati prilog na temelju kojeg se vrši isplata (e-račun, račun, ugovor, zahtjev za isplatu i slično).

4.2.2.5. RAČUNOVODSTVENI POSLOVI

1. Kroz aplikaciju ulaznih računa ukupno je pregledano i kontrolirano 19.616 ulaznih računa, što čini prosječno 3.269 mjesečno.

2. U glavnoj knjizi proknjiženo je 85.251 stavka koje se odnose na obradu i prepoznavanje prihoda prema naredbi o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, prepoznavanje rashoda i izdataka.

3. Za 250 zaposlenih izvršeni su mjesečni obračuni i isplate plaća i naknada te izrađena sva propisana izvješća.

4. Izvršeno je 746 obračuna naknada drugog dohotka za vijećnike, razna povjerenstva, ugovore o djelu, autorske ugovore, predstavnike nacionalnih manjina i ostale.

5. Izrađena su 61 blagajnička izvještaja i provedena u GK.

6. U pomoćnoj knjizi izlaznih računa, a kroz aplikaciju koncesija u zdravstvu, evidentirano je i dnevno ažurirano 180 koncesionara obveznika koncesija u zdravstvenoj djelatnosti (mjesečna zaduženja i uplate).

7. Kroz aplikaciju lovišta vodi se i ažurira 35 koncesija na lovištima Zadarske županije te u aplikaciji navodnjavanje 17 korisnika sustava navodnjavanja.

4.2.2.6. OSTALO

1. Svakodnevno praćenje propisa vezanih za financijsko poslovanje (zakoni i pravilnici), te nazočnost na seminarima i edukacijama iz područja proračunskog računovodstva, financija i unutarnjih kontrola.

2. Priprema dokumentacije za potrebe službe unutarnje revizije.

4.2.3. PRAĆENJE PROJEKATA EUROPSKE UNIJE

4.2.3.1. PRAĆENJE I KONTROLA UPLATA I SPLATA SREDSTAVA PO PROJEKTIMA

U proračunu Zadarske županije aktivno je 105 projekata koji se odnose se na Zadarsku županiju kao JLP®S i njene proračunske korisnike.

Dnevno se prihvaćanjem izvoda prepoznaju uplate po EU projektima te se kontaktira voditelje projekata temeljem primljenih najava prihoda od strane nositelja projekta. Također se kontroliraju i evidentiraju isplate rashoda prema izvorima financiranja.

4.2.3.2. PRAĆENJE I KONTROLA OBVEZA I POTRAŽIVANJA PO PROJEKTIMA

Obzirom na primljene uplate pomoći po EU projektima i izvršene rashode vodi se kontrola nastalih obveza i potraživanja po EU projektima.

Kako su u proračunu iskazana znatna sredstva predfinanciranja za EU projekte iz izvornih sredstava zbog očekivane dinamike uplata posebno se prate i dane županove suglasnosti za predfinanciranje po projektima.

4.2.3.3. RJEŠENJA U PRVOM I DRUGOM STUPNJU

1. Zaprimljeno je 105 novih predmeta po žalbama na općinske i gradske poreze (kuće za odmor, tvrtka, porez na potrošnju, porez na cmv), a riješeno je 152 predmeta.

2. Zaprimljene su 2 presude Upravnog suda u Splitu, koje su obrađene i pohranjene.

3. Izrađena su 3 odgovora po žalbama protiv presuda Upravnog suda.

4. Putem Centra za vozila Hrvatske izdano je 10.610 rješenja za porez na cestovna motorna vozila, dnevno se prati web aplikacija, usklađuju obveze i potraživanja, prate porezni prihodi.

4.3. ZAKLJUČAK

Upravni odjel za financije i proračun je tijekom razdoblja siječanj – lipanj 2020. godine odradio sve poslove propisane zakonskim i podzakonskim propisima, kao i one određene internim Pravilnicima i Odlukama predstavničkog i izvršnog tijela Zadarske županije.

Izrađene su razne analize i izvješća za potrebe čelnika, pročelnika, vijećnika, unutarnje revizije kao i za potrebe državne revizije.

Uspostavljena je svakodnevna suradnja s kolegama iz drugih upravnih odjela, te s korisnicima proračuna radi što bržeg, učinkovitijeg i transparentnog protoka informacija i korištenja proračunskih sredstava putem sustava županijske riznice.

Radilo se na otvorenosti i dostupnosti proračuna građanima izradom vodiča za građane te ažuriranjem podataka za aplikaciju otvoreni proračun. **Institut za javne financije je za transparentnost u 2019. godini Zadarsku županiju ocijenio kao izrazito transparentnu s ocjenom pet (5) i time je ponovno svrstao u sam vrh transparentnosti svih JLP®S u RH.** Proračunska transparentnost podrazumijeva uvid u potpune, točne, pravovremene i razumljive informacije o proračunu, kao i njihovu laku i brzu dostupnost (pretraživanje) na županijskim mrežnim stranicama.

Kako Upravni odjel za financije i proračun obavlja zajedničke poslove u funkciji učinkovitog sustava upravljanja javnim financijama, djelatnost i poslovi Odjela se vežu uz sljedeći strateški cilj:

Cilj 3: Povećana uravnotežena kvaliteta života stanovništva Zadarske županije

Prioritet 3.1: Razvijena društvena infrastruktura i usluga

Mjere 3.1.7.: Razvoj ostale društvene infrastrukture

5. UPRAVNI ODJEL ZA JAVNU NABAVU I UPRAVLJANJE IMOVINOM

5.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO, BROJ I STRUČNA SPREMA SLUŽBENIKA

5.1.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO

Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom organizira, priprema i provodi postupke javne nabave za sva upravna tijela Županije i postupke zajedničke nabave za ustanove i trgovačka društva kojima je osnivač ili suosnivač Županija, prikuplja, vodi i objavljuje evidencije o provedenim postupcima i sklopljenim ugovorima za nabavu roba, usluga i ustupanja radova, izrađuje Plan nabave za sva upravna tijela Županije, godišnja izvješća za potrebe župana i nadležnih državnih tijela i vodi registar pravnih osoba i imovine Županije i ustanova i trgovačkih društava kojima je osnivač ili suosnivač Županija te obavlja upravne i stručne poslove upravljanja imovinom.

Unutar Upravnog odjela za javnu nabavu i upravljanje imovinom ustrojena su dva odsjeka: Odsjek za javnu nabavu i Odsjek za upravljanje imovinom.

5.1.2. BROJ I STRUČNA SPREMA SLUŽBENIKA

Na radna mjesta u Odjelu je raspoređeno 4 službenika na neodređeno vrijeme. Izvršenje poslova iz nadležnosti Odjela planira, vodi te koordinira pročelnik Odjela. Za obavljanje poslova iz nadležnosti Odjela raspoređeno je ukupno 3 službenika, od čega su 2 službenika visoke stručne spreme te 1 službenik srednje stručne spreme.

5.2. OSTVARENI CILJEVI

5.2.1. JAVNA NABAVA

Javna nabava je poslovni proces koji se obavlja u Odsjeku za javnu nabavu na način koordiniranog provođenja postupaka i transparentne dodjele ugovora o javnoj nabavi, uz jednaki tretman svih sudionika sustava javne nabave te poticanje tržišnog natjecanja što za cilj ima osiguranje i održavanje fiskalne odgovornosti te zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava.

Tijekom prvih šest mjeseci 2020. godine Odsjek za javnu nabavu je pripremio je dokumentaciju potrebnu za provedbu postupaka nabave roba, radova i usluga, te proveo:

- jedno (1) prethodno savjetovanje sa zainteresiranim gospodarskim subjektima,

- dva (2) postupka javne nabave velike vrijednosti,

- jedan (1) postupak javne nabave male vrijednosti,

- devetnaest (19) postupka jednostavne nabave, od kojih se 1 postupak ponovio, 1 postupak je poništen te je zaključeno 17 postupaka.

U tijeku su:

- dva (2) postupka jednostavne nabave,

- dva (2) postupka javne nabave male vrijednosti.

Izdano je 386 narudžbenica u iznosu od 1.430.728,56 kuna bez PDV-a, odnosno 1.788.410,70 kuna s PDV-om.

U istom razdoblju, kako bi se postigli povoljniji uvjeti te racionalno koristila financijska sredstva, okončana su dva (2) postupka zajedničke javne nabave velike vrijednosti za ustanove i trgovačka društva kojima je osnivač ili suosnivač Županija, i to:

- postupak zajedničke javne nabave velike vrijednosti s ciljem sklapanja Okvirnog sporazuma s jednim gospodarskim subjektom, na razdoblje od 4 godine za nabavu električne energije za potrebe Zadarske županije i 57 proračunska korisnika – vrijednost nabave 30.113.919,23 kuna s PDV-om,

- postupak zajedničke javne nabave velike vrijednosti s ciljem sklapanja Okvirnog sporazuma s jednim gospodarskim subjektom, na razdoblje od 4 godine za nabavu poštanskih usluga za potrebe Zadarske županije i 5 proračunskih korisnika – vrijednost nabave 6.462.224,25 kuna s PDV-om.

Odsjek je, sukladno potrebama upravnih tijela Županije, pripremio pet (5) izmjena i dopuna Plana nabave Zadarske županije; izradio Statističko izvješće o javnoj nabavi i Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, kao i sve ostale poslove koji proizlaze iz odredbi Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine broj 120/16.) i podzakonskih propisa.

Tijekom prvih šest mjeseci 2020. godine, Odsjek je bio na raspolaganju proračunskim korisnicima prilikom provedbe svih vrsta postupaka nabave.

Zbog bitno promijenjenih gospodarskih okolnosti uslijed epidemije bolesti COVID – 19 (SARS-CoV2), a u cilju ublažavanja posljedica epidemije kako na redovno poslovanje županije tako i na poslovanje proračunskih i izvanproračunskih korisnika, te ostalim korisnika proračuna Odjel je u skladu s Odlukom o ograničenju korištenja sredstava predviđenih proračunom Zadarske županije i financijskim planovima proračunskih, izvanproračunskih i ostalih korisnika za 2020. godinu (Službeni glasnik Zadarske županije broj 9/20.) pripremao prijedloge Odluka o davanju suglasnosti na pokretanje javnih poziva, postupaka javne i jednostavne nabave iznad 20.000,00 kuna bez PDV-a.

5.2.2. UPRAVLJANJE IMOVINOM

Upravljanje imovinom podrazumijeva sve sustavne i koordinirane aktivnosti i dobre prakse kojima županija racionalno, transparentno i javno upravlja županijskom imovinom i s njom povezanim obvezama, poduzimanjem svih radnja pažnjom dobrog gospodara, a sve sukladno osnovnim načelima upravljanja državnom imovinom.

Temeljem Odluke o uvjetima, načinu i postupku raspolaganja i upravljanja nekretninama Župan je donio Plan upravljanja i raspolaganja nekretninama u vlasništvu Zadarske županije za 2020. godinu kojim su određeni kratkoročni ciljevi i smjernice raspolaganja i upravljanja nekretninama u vlasništvu Zadarske županije i pravnih osoba kojima je Županija osnivač i/ili vlasnik, odnosno u kojima Županija ima većinski udio u kapitalu ili većinsko pravo u odlučivanju, sve u svrhu pronalaženja optimalnih rješenja koja će dugoročno očuvati nekretnine i interese Županije i korisnika, temeljenih na načelima odgovornosti, javnosti, ekonomičnosti i predvidljivosti.

5.2.2.1. BAZA PODATAKA O NEKRETNINAMA – REGISTAR NEKRETNINA

Registar nekretnina - elektroničku bazu podataka o nekretninama o nekretninama u vlasništvu Zadarske županije i pravnih osoba kojima je Županija osnivač i/ili vlasnik, odnosno u kojima Županija ima većinski udio u kapitalu ili većinsko pravo u odlučivanju, Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom redovito upotpunjuje novim podacima o nekretninama u vlasništvu županije i njenih korisnika sa svim potrebnim opisnim karakteristikama i financijskim podacima, prikupljenima od strane proračunskih korisnika.

Registar nekretnina javno je objavljen na županijskim mrežnim stranicama.

5.2.2.2. STJECANJE NEKRETNINA

Tijekom izvještajnog razdoblja pred Ministarstvom državne imovine pokrenuti su postupci rješavanja imovinsko-pravnih odnosa s ciljem prijenosa vlasništva s Republike Hrvatske na Županiju za sljedeće nekretnine:

- poslovna zgrada, Zadar, na adresi Ul. J. J. Strossmayera 20, na kat.čest.br. 3684, k.o. Zadar,

- poslovna zgrada, Zadar, na adresi Ul. I. Mažuranića bb, na dijelu kat.čest.br. 3686/1, k.o. Zadar,

- aneks poslovne zgrade, Zadar, na adresi Ul. S. Radića bb, na dijelu kat.čest.br. 3686/1, k.o. Zadar i

- dio kat. čest. br. 3686/1, položene u k. o. Zadar, u naravi predstavlja pristup do zgrade u vlasništvu Zadarske županije izgrađene na kat. čest. br. 3686/5, k. o. Zadar.

U odnosu na poslovni prostor u zgradi u Biogradu n/M, Ul. kralja Tvrtka 1, na kat.čest.br. 1667, k. o. Biograd na Moru prikupljena je potrebna dokumentacija za pokretanje postupka rješavanja imovinsko-pravnih odnosa pred navedenim ministarstvom, a po pravomoćnom okončanju postupka pokrenutog temeljem Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine.

Temeljem Odluke Ministarstva državne imovine o darovanju nekretnina u k.o. Biljane Donje i k.o. Suhovare Gradu Benkovcu, Gradu Zadru i Zadarskoj županiji (KLASA: 940-01/16-03/733, URBROJ: 536-03-02-04/09-19-31), od 31. srpnja 2019. godine, u svrhu izgradnje Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje, s pristupnom cestom do županijske ceste ŽC 6014, Županijska skupština Zadarske županije je na svojoj 16. sjednici donijela Odluku o stjecanju prava vlasništva na nekretninama u k. o. Biljane Donje i k. o. Suhovare, bez naknade, i to nekretnina:

- zk.č.br. 1099/96, šuma, površine 344.209 m^2, upisana u zk. ul. br. 348,

- zk.č.br. 1099/98, šuma, površine 84.368 m^2, upisana u zk. ul. br. 351,

- zk.č.br. 31258, pašnjak, površine 22.684 m^2,

- zk.č.br. 31260 pašnjak, površine 11.146 m^2 upisane u zk.ul.br. 459,

- zk.č.br. 31259, put, površine 1222 m^2, upisana u zk.ul.br. 465, sve upisane u k.o. Biljane Donje, kod Zemljišnoknjižnog odjela Benkovac, Općinskog suda u Zadru, te

- zk.č.br. 112/10, Progon, pašnjak, površine 12.257 m^2,

- zk.č.br. 113/8, Gaj, pašnjak, površine 329 m^2,

- zk.č.br. 128/14, Gaj, pašnjak, površine 1211 m^2, upisane u zk. ul. br. 247,

- zk.č.br. 1000/19, put, put, površine 57 m^2,

- zk.č.br. 1000/22, put, put, površine 87 m^2, upisane u zk. ul. br. 797, sve upisane u k.o. Suhovare, kod Zemljišnoknjižnog odjela Zadar, Općinskog suda u Zadru.

Jedinstvena procijenjena tržišna vrijednost navedenih nekretnina iznosi 6.230.000,00 kuna.

Županijska skupština Zadarske županije je na svojoj 18. sjednici donijela Odluku o davanju suglasnosti Srednjoj školi Biograd na Moru za kupnju nekretnine u Komunalno-servisnoj zoni Bučine, oznake kat.čest.br. 2501/29, položene u k. o. Biograd na Moru, površine 1.530 m^2, upisane u z. k. uložak 3073, kod Općinskog suda u Zadru, Zemljišnoknjižnog odjela Biograd na Moru, u kojoj nekretnini bi navedena škola, kao partner Strukovnoj školi Vice Vlatković Zadar, provodila praktičnu nastavu strojarskih zanimanja (smjerovi brodomehaničar, brodograditelj i brodograditelj nemetalnog broda).

Jedinstvena procijenjena tržišna nekretnine iznosi 4.600.000,00 kuna.

5.2.2.3. PROJEKTNA DOKUMENTACIJA

U odnosu na već ranije darovane nekretnine od strane Republike Hrvatske Zadarskoj županiji temeljem odredbi Zakona o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine 58/18.) za potrebe smještaja svih županijskih upravnih odjela, agencija i ustanova, koje se trenutačno nalaze na više lokacija, oznaka:

- kat. čest. br. 3686/4, k. o. Zadar, u naravi javna zgrada izgrađena u Zadru, Ul. I. Mažuranića 28A, sveukupne površine 5.490 m²,

- kat. čest.br. 3686/6, k. o. Zadar, u naravi javna zgrada izgrađena u Zadru, Ul. I. Mažuranića 32A, sveukupne površine 4.466 m²,

- kat. čest. br. 3686/5, k. o. Zadar, u naravi javna zgrada s pomoćnim objektom i dvorištem, sveukupne površine 3.365 m2,

tijekom izvještajnog razdoblja izrađeni su glavni projekti energetske obnove u svrhu prijave na poziv Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja na dostavu projektnih prijedloga Energetska obnova i korištenje obnovljivih izvora energije u zgradama javnog sektora te se pristupilo izradi plana prostornog razmještaja u odnosu na navedene nekretnine za potrebe Zadarske županije i njenih korisnika, pri čemu su u obzir uzeti podaci prethodno prikupljeni od upravnih odjela i korisnika o stvarnim potrebama za poslovnim prostorom, te će sukladno navedenom planu biti izrađeno i idejno rješenje prostornog razmještaja.

Sukladno ugovoru s Općom bolnicom Zadar izrađen je glavni projekt smještaja korisnika poslovnih prostora Zavoda za hitnu medicinu Zadarske županije i Doma zdravlja Zadarske županije u poslovne prostore koji se nalaze u novoizgrađenoj zgradi Poliklinike u Zadru, na adresi u Zadru, Ul. Ljudevita Posavskog 7a, sve sukladno ugovoru zaključenim s Općom bolnicom Zadar kojim se daje u zakup poslovne prostore koji se nalaze u novoizgrađenoj zgradi Poliklinike u Zadru.

Za zgradu budućeg Centra za palijativnu skrb Zadarske županije - Hospicij Babindub, (kat. čest. br. 579/. ZGR kat. čest. br. 2138/9, položene u k. o. Crno) izrađen je glavni i izvedbeni projekt smještajnih kapaciteta palijativne skrbi (hospicija) te je pred nadležnim upravnim odjelom Grada Zadra pokrenut postupak izdavanja građevinske dozvole.

5.2.2.4. OTUĐIVANJE NEKRETNINA

Financijska sredstva ostvarena prodajom nekretnina katastarskih oznaka k. č. 5941/1, k. č. 5941/2 i k. č. 5941/3, položenih u k. o. Zadar, na adresi Ul. Kolovare 2B, u dosadašnjem vlasništvu Zavoda za javno zdravstvo Zadar, u iznosu od 22.334.455,99 kuna, Odlukom Županijske skupštine Zadarske županije s 18. sjednice, raspoređena su na slijedeći način:

a) Zavodu za javno zdravstvo Zadar, OIB: 30765863795, Ljudevita Posavskog 7a, 23 000 Zadar - iznos od 11.500.000,00 kuna,

b) Općoj bolnica Zadar, OIB: 11854878552, Bože Peričića 5, 23 000 Zadar - iznos od 10.834.455,99 kuna,

sve u svrhu opremanja/uređenja poslovnih prostora Opće bolnice Zadar, kao i prostora Zavoda za javno zdravstvo Zadar u novoj zgradi Poliklinike.

5.2.2.5. ZAKUP POSLOVNIH PROSTORA

Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom plaća zakup za ukupno 8 lokacija te je tijekom izvještajnog razdoblja plaćeno zakupnine u sveukupnom iznosu od 483.058,58 kuna.

Za ugovore o zakupu kojima je istekao rok zaključeni su aneksi ugovora.

Za potrebe OB Zadar i ustrojavanja COVID odjela cjelokupna arhivska građa Zadarske županije privremeno je premještena s dosadašnje lokacije u Zadru, Ul. B. Peričića 6, na novu lokaciju na adresi Ivana Mažuranića 32a, u prazne prostorije dane na korištenje Obrtničkoj školi Gojka Matuline Zadar, i to u jednu (1) praznu

prostoriju na visokom prizemlju te u tri (3) prazne prostorije na 1. katu zgrade škole, sveukupne površine oko 238 m^2, a sve da bi se osigurali odgovarajući prostorni kapaciteti za prijem eventualno zaraženih osoba.

U cilju optimalnog i ekonomičnog rješenja na lokaciji u Pagu službenici Upravnog odjela za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove i Upravnog odjela za povjerene poslove državne uprave su smješteni na zajedničku lokaciju te su ugovorom o zakupu poslovnog prostora sa vlasnikom poslovnog prostora Gradom Pagom regulirana međusobna prava i obveze.

Također, na lokacijama u Obrovcu i Biogradu na Moru se započelo s pripremnim radnjama u svrhu smještaja službenika Upravnog odjela za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove i Upravnog odjela za povjerene poslove državne uprave na zajedničku lokaciju.

5.2.2.6. PRAVO PRVOKUPA

Zaprimljeno je ukupno 6 predmeta koji se odnose na pravo prvokupa temeljem Zakona o otocima (Narodne novine broj 116/18.) i Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99., 151/03., 157/03., 100/04., 87/09., 88/10., 61/11., 25/12., 136/12., 157/13., 152/14., 98/15., 44/17. i 90/18.), od kojih su za 4 predmeta doneseni zaključci o nekorištenju prvokupa, budući da Županija nije imala poslovni interes, ni Proračunom osigurana financijska sredstva za korištenje prava prvokupa, dok je u ostalim predmetima zatražena dopuna dokumentacije.

5.3. ZAKLJUČAK

Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom tijekom izvještajnog razdoblja kontinuirano je izvršavao poslove iz područja javne nabave vodeći se načelima slobode kretanja robe, slobode poslovnog nastana i načela slobode pružanja usluga, kao i načela koja iz toga proizlaze, kao što su načelo tržišnog natjecanja, načelo jednakog tretmana, načelo zabrane diskriminacije, načelo uzajamnog priznavanja, načelo razmjernosti i načelo transparentnosti.

Tijekom prvih šest mjeseci 2020. godine ukupno je provedeno jedno (1) prethodno savjetovanje sa zainteresiranim gospodarskim subjektima, ugovorena su dva (2) postupka zajedničke javne nabave velike vrijednosti, jedan (1) postupak javne nabave male vrijednosti i sedamnaest (17) postupka jednostavne nabave te je izdano 386 narudžbenica.

Sveukupna vrijednost javne nabave i jednostavne nabave koja je provedena u Zadarskoj županiji, kako za potrebe županije, tako i za potrebe njenih proračunskih korisnika, a na temelju sklopljenih ugovora, okvirnih sporazuma i narudžbenica iznosi **40.816.577,46 kuna** s PDV-om.

Red. br.	Postupak	Broj postupaka	Vrijednost sklopljenih ugovora/ OS s PDV-om
1.	Velika vrijednost	2	36.576.143,48
2.	Mala vrijednost	1	479.160,00
3.	Jednostavna nabava	17	1.972.863,28
4.	Narudžbenice	386	1.788.410,70
UKUPNO			**40.816.577,46**

Provedeni su postupci javne i jednostavne nabave (bez izdanih narudžbenica) za koje je u Proračunu Zadarske županije i financijskim planovima korisnika za 2020. godinu planirano 42.862.059,66 kuna, a nakon provedenih postupaka ostvarena je razlika (ušteda) između planirane i ostvarene vrijednosti u iznosu od **3.833.892,90 kuna**.

Red. br.	Predmet nabave	Planirano	Ugovoreno	Razlika
1.	Roba	33.376.101,66	30.301.314,11	3.074.787,55
2.	Usluge	9.485.958,00	8.726.852,65	759.105,35
UKUPNO		**42.862.059,66**	**39.028.166,76**	**3.833.892,90**

Odjel na području upravljanja imovinom kontinuirano je tijekom izvještajnog razdoblja poduzimao aktivnosti na uspostavi učinkovitog upravljanja i raspolaganja nekretninama postavljajući sljedeće ciljeve:

1. Ažuriranje baze podataka - Registra nekretnina Zadarske županije, aplikacije koja na jedinstven, sistematiziran i fleksibilan način popisuje nekretnine u vlasništvu Županije i njenih korisnika, zajedno sa svim opisnim karakteristikama i financijskim podacima.

2. Optimalno i održivo upravljanje nekretninama – nekretnine u vlasništvu Zadarske županije i korisnika kapital je koji treba staviti u funkciju prema načelu dobrog gospodara, a kao preduvjet toga je rješavanje imovinsko pravnih odnosa nad tim nekretninama.

Jedna od aktivnosti za postizanje ovog cilja je identificirati i selektirati nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske za koji postoji interes i potreba stjecanja prava vlasništva od strane županije i korisnika te uputiti zahtjeve prema Ministarstvu državne imovine za rješavanje imovinsko pravnih odnosa nad tim nekretninama.

3. Regulirati pitanje poslovnih prostora za rad upravnih odjela Zadarske županije i obavljanja redovne djelatnosti korisnika – Zadarska županija nema dovoljno poslovnih prostora u svome vlasništvu već koristi tuđe poslovne prostore. Na temelju prikupljenih podataka o korištenju poslovnih prostora u kojima su smještena upravna tijela i korisnici koji plaćaju zakup iz županijskog proračuna, potrebno je sustavno riješiti navedenu problematiku nastojeći osigurati optimalne prostorne kapacitete za potrebe poslovanja Županije i njenih korisnika.

4. Uspostaviti sustavni nadzor i kontrolu na području upravljanja i raspolaganja nekretninama u vlasništvu proračunskih korisnika.

Veza sa Županijskom razvojnom strategijom: Cilj 3. Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovništva Zadarske županije; Prioritet 3.2. Povećana efikasnost i veća koordinacija institucija za upravljanje razvojem, Mjera 3.2.7. Stvoreni preduvjeti za zajednički koordinaciju i suradnju institucija odgovornih za područje planiranja i upravljanja razvojem i Mjera 3.2.8. Učinkovito upravljanje nekretninama županije, ustanova i trgovačkih društava čiji je županija osnivač.

6. UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA I KOMUNALNE POSLOVE

6.1. UNUTARNJE USTROJSTVO ODJELA

Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove ustrojen je kao jedinstveno upravno tijelo. Prema Pravilniku o unutarnjem redu upravnih tijela Zadarske županije u Odjelu je predviđeno ukupno 59 djelatnika za rad na neodređeno vrijeme, a trenutno je zaposleno 47 djelatnika od čega je na poslovima provedbe dokumenata na neodređeno vrijeme zaposleno 37 službenika te na procjeni vrijednosti nekretnina 2 službenika. U odjelu je, za poslove provedbe dokumenata prostornog uređenja i gradnje – poslovi legalizacije dodatno zaposleno još 10 službenika od kojih je 5 kroz ovo izvještajno razdoblje zbog zakonskih odredbi koje uređuju zapošljavanje na određeno vrijeme moralo prekinuti radni odnos. Odjelom rukovodi pročelnik, dipl. inž. geod.

Na poslovima prostornog uređenja, zaštite okoliša i komunalnih poslova predviđeno je 8 djelatnika, a popunjeno je 6 mjesta, i to na radnim mjestima: pomoćnik pročelnika za zaštitu okoliša i komunalne poslove, dipl. iur., pomoćnik pročelnika za prostorno uređenje - 2 izvršitelja, oba prof., savjetnik za zaštitu okoliša i prirode, dipl. inž., viši stručni suradnik za zaštitu okoliša i prirode, dipl. inž. i viši stručni suradnik za zaštitu okoliša i prirode i komunalne poslove, mag. iur.

Na poslovima civilne i protupožarne zaštite, elementarnih nepogoda i protuminskog djelovanja predviđena su 2 djelatnika, a zaposlen je jedan i to pomoćnica pročelnika, mag. iur. univ. spec. st. eur.

Poslovi provedbe dokumenata prostornog uređenja i gradnje obavljaju se a) u Benkovcu za područje Grada Benkovca te općina Lišane Ostrovičke, Polača i Stankovci, b) u Biogradu na Moru za područje Grada Biograda na Moru te općina Pakoštane, Pašman, Sveti Filip i Jakov i Tkon, c) u Gračacu za područje Općine Gračac, d) u Obrovcu za područje Grada Obrovca te Općine Jasenice, e) u Pagu za područje Grada Paga te općina Povljana i Kolan. Za područje ostalih jedinica lokalne samouprave, a koja su izvan područja velikog grada (Grada Zadra), poslovi iz djelokruga rada Odjela obavljaju se u sjedištu Zadarske županije (17 općina i Grad Nin). Nadleštvo Upravnog odjela obuhvaća 28 općina i 5 gradova.

Ukupan broj zaposlenih službenika na ovim poslovima na neodređeno vrijeme trenutno je 37, a kako ovaj upravni odjel obavlja poslove sukladno Zakonu o procjeni vrijednosti nekretnina zaposlene su 2 službenice za poslove procjene vrijednosti nekretnina od čega je jedna na poslovima stručnog suradnika za procjenu vrijednosti nekretnina (up. prav.), a jedna na poslovima referenta za poslove procjene vrijednosti nekretnina (SSS) pa je ukupan broj 39 službenika. U sjedištu (Zadru) poslove provedbe dokumenata prostornog uređenja i gradnje obavlja 22 službenika i to 1 zamjenik pročelnika, dipl. iur., 2 pomoćnika pročelnika, VSS pravne i građevinske struke (od kojih je građevinar i na poslovima legalizacije), 1 savjetnik za prostorno uređenje i gradnju (dipl. iur.), 7 stručnih suradnika za prostorno uređenje i gradnju VŠS građevinske struke, 1 stručni suradnik za prostorno uređenje i gradnju upravno pravne struke, 3 referenta za prostorno uređenje i gradnju SSS građevinske struke, 3 referenta za uredsko poslovanje, 1 administrativni tajnik te 1 viši stručni suradnik VSS. Poslovi procjene vrijednosti nekretnina obavljaju se u sjedištu u Zadru i na njima rade kako je spomenuto 2 službenice tako da je ukupan broj službenika 22.

U Biogradu na Moru poslove obavljaju 4 službenika, i to poslove voditelja dipl. ing. građ., 1 samostalni upravni referent za prostorno uređenje i gradnju dipl. iur., 1 stručni suradnik za prostorno uređenje i gradnju i. g. i 1 referent za uredsko poslovanje.

U Benkovcu poslove obavljaju 4 službenika, i to voditelj ispostave dipl. ing. građ., 2 viša stručna suradnika i 1 stručni suradnik za prostorno uređenje i gradnju ing. građ.

U Obrovcu poslove obavljaju 2 službenika: voditelj ispostave dipl. iur. i referent za uredsko poslovanje.

U Gračacu poslove obavljaju 3 službenika, i to voditelj ispostave dipl. iur., 1 stručni suradnik za prostorno uređenje i gradnju (upravni pravnik) i 1 referent za uredsko poslovanje SSS.

U Pagu poslove obavljaju 4 službenika, i to voditelj ispostave dipl. ing. arh., 1 viši savjetnik za prostorno uređenje i gradnju dipl. ing. građ., 1 stručni suradnik za prostorno uređenje i gradnju ing. građ. i 1 referent za uredsko poslovanje SSS.

U srpnju 2015. godine stupio je na snagu Zakon o procjeni vrijednosti nekretnina kojim je određena nadležnost upravnih tijela županije, Grada Zagreba, odnosno velikih gradova u obavljanju poslova vezanih za vrednovanje nekretnina te rad Procjeniteljskog povjerenstva, kao i dužnost da za te poslove županija osigura službenike prikladne stručnosti, potrebnu opremu i prostorije za obavljanje stručnih i administrativno-tehničkih poslova za potrebe povjerenstva. U tom smislu navedene poslove također obavlja ovaj Upravni odjel.

Kako je u upravnom odjelu zaprimljeno više od 53.000 zahtjeva za legalizaciju (rješenja o izvedenom stanju) ukazala se potreba za dodatnim zapošljavanjem zbog povećanja opsega posla službenika posebno na tim poslovima. Tako je u 2016. godini na poslovima legalizacije bilo ukupno 44 službenika zaposlenih na određeno vrijeme, u 2017. godini 22, a 2018. godinu je završena s 13 službenika zaposlenih na određeno vrijeme. U 2019. godini na poslovima legalizacije ostalo je zaposleno 10 službenika. Od 10 službenika u Zadru je 5 (1 VŠS – stručni suradnik za prostorno uređenje i gradnju te 4 SSS na poslovima referenta za uredsko poslovanje), u Ispostavi Benkovac 1 službenik (VSS na poslovima Viši stručni suradnik), u Ispostavi Biograd na Moru 2 službenika (1 stručni suradnik za prostorno uređenje i gradnju 1 referent za uredsko poslovanje), u Ispostavi Obrovac 1 službenik (1 referent za uredsko poslovanje) te u Ispostavi Pag 1 službenik (SSS referent za uredsko poslovanje).

U 2020. godini kako je prije navedeno zbog zakonskih odredbi koje uređuju rad na određeno vrijeme službu je napustilo 5 službenica te je ovo izvještajno razdoblje završeno s 5 službenika zaposlenih na poslovima legalizacije.

Treba napomenuti da je proveden oglas za zapošljavanje na određeno vrijeme upravo za poslove legalizacije za 12 službenika, zaposleno je 10 jer su dvoje odustali. Oni su započeli s radom 15. lipnja 2020. i to zbog mjera koje su bile provedene u vezi sa epidemijom bolesti COVID-19.

Treba napomenuti da se na ovim poslovima legalizacije kontinuitet rada prekidao u više navrata zbog zasnivanja radnog odnosa na određeno vrijeme i primjene zakonskih propisa koji uređuju takvo zaposlenje (mogućnost zaposlenja na vrijeme od 6 mjeseci s mogućnošću produženja do godine dana, a maksimalno 3 godine). Izmjenama Zakona uređena je mogućnost zapošljavanja službenika na poslovima legalizacije do ukupno tri godine pa će ova mjera ubuduće umanjiti navedene negativne posljedice.

6.2. DJELATNOST ODJELA

Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove, sukladno Odluci o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije, obavlja upravne i stručne poslove u području prostornog uređenja i zaštite okoliša u ostvarivanju uvjeta za održivi razvitak Zadarske županije, poslove zaštite prirode, gospodarenja otpadom i komunalnog gospodarstva, prati rad javnih ustanova i trgovačkih društava iz navedenih područja kojima je osnivač ili suosnivač Zadarska županija. Odjel obavlja upravne i stručne poslove zaštite i spašavanja, civilne zaštite, zaštite od požara i poplava te elementarnih nepogoda, zatim aktivnosti vezane uz razminiranje, poslove obrambenih priprema, te izrađuje nacrte akata u skladu s posebnim zakonima iz navedenih područja. Nadalje, odjel obavlja poslove izdavanja lokacijskih i građevinskih dozvola, izdavanja potvrda parcelacijskih elaborata, izdavanja rješenja o utvrđivanju građevinskih čestica, izdavanja rješenja o uvjetima građenja, potvrde glavnih projekata, izdavanje rješenja o izvedenom stanju, potvrde izvedenog stanja, uporabnih dozvola i dozvole za uklanjanja, izdaje i druge akte predviđene zakonskim propisima kojima se regulira prostorno uređenje i gradnja, vodi informacijski sustav tržišta nekretnina (eNekretnine) vezano za poslove procjene vrijednosti nekretnina, obavlja stručne i administrativno-tehničke poslove za potrebe Procjeniteljskog povjerenstva za područje Zadarske županije izuzev Grada Zadra, te obavlja ostale poslove u provedbi dokumenata prostornog uređenja i gradnje u nadležnosti Županije.

6.2.1. DJELATNOSTI PROSTORNOG UREĐENJA ŽUPANIJE

Djelatnosti prostornog uređenja odnose se na dokumente prostornog uređenja i praćenja stanja u prostoru te dokumente, studije, projekte i aktivnosti u svezi osiguranja preduvjeta održivog razvoja Županije sukladno

Zakonu o prostornom uređenju te nizu podzakonskih akata.

6.2.1.1. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA I PRAĆENJA STANJA U PROSTORU

Zakonom o prostornom uređenju (Narodne novine 153/13., 65/17., 114/18. i 39/19.). propisano je da stručne poslove prostornog uređenja za županiju obavlja zavod za prostorno uređenje županije kojemu je osnivač županija. Zavod za prostorno uređenje županije osniva se kao javna ustanova i ima svojstvo pravne osobe s pravima i odgovornostima propisanim ovim Zakonom. Djelatnost zavoda obuhvaća izradu, odnosno koordinaciju izrade i praćenje provedbe prostornih planova područne (regionalne) razine, izradu izvješća o stanju u prostoru, vođenje informacijskog sustava prostornog uređenja i upravljanje njime u okviru njegovih ovlasti, pripremu polazišta za izradu, odnosno stavljanje izvan snage prostornih planova užih područja, pružanje stručne savjetodavne pomoći u izradi prostornih planova lokalne razine i druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Zavoda, a može izrađivati i prostorni plan uređenja grada i općine, urbanistički plan uređenja od značaja za državu, odnosno Županiju te obavljati stručne analitičke poslove iz područja prostornog uređenja, ako to zatraži ministarstvo ili župan.

U izvještajnom razdoblju Zavod je provodio sve navedene stručne poslove.

Prema Zakonu ovaj Upravni odjel obavlja stručne poslove u vezi s izradom nacrta prijedloga i nacrta konačnog prijedloga prostornog plana, osim same izrade tih nacrta, te administrativne poslove u vezi s izradom i donošenjem plana, odnosno utvrđen je kao nositelj izrade.

Kako su (zadnje) Izmjene i dopune Prostornog plana Zadarske županije donesene još 2015. godine, a od tada je zaprimljen značajan broj zahtjeva/inicijativa za izmjenama i dopunama plana od različitih subjekata, provedeni su i utvrđeni operativni dogovori sa Zavodom za prostorno uređenje kao izrađivačem Plana te se krenulo u izradu novih Izmjena i dopuna Plana. Dana 18. ožujka Županijska skupština donijela je Odluku o izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana Zadarske županije, a potom je, sukladno mišljenju Ministarstva zaštite okoliša i energetike, župan donio i Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš IiDPPZŽ koja će se provoditi paralelno s izradom Plana. U okviru strateške procjene, sukladno Rješenju Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Uprave za zaštitu prirode, provesti će se i glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu. Potom je provedena javna nabava za izbor ovlaštenika – izrađivača strateške studije te je krajem travnja potpisan ugovor s najpovoljnijim ponuditeljem – tvrtkom Ires ekologija d. o. o. iz Zagreba. Sukladno navedenoj Odluci Županijske skupštine, nositelj izrade je svim javnopravnim tijelima 9. travnja 2019. godine uputio Poziv za dostavom zahtjeva (podaci, planske smjernice i propisani dokumenti) za izradu Izmjena i dopuna Plana. Također, prema članku 8. stavku 5. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš, poziv za dostavu zahtjeva za izradu prostornog plana ujedno se smatra i zahtjevom za davanje mišljenja o sadržaju i razini obuhvata strateške studije. Dana 3. svibnja, u svrhu usuglašavanja mišljenja o sadržaju Strateške studije i utvrđivanja konačnog sadržaja Studije, obavljene su i konzultacije s javnopravnim tijelima te je 27. svibnja župan donio Odluku o sadržaju Strateške studije utjecaja na okoliša IiDPPZŽ. Svi zahtjevi zaprimljeni do prosinca 2019. godine su sistematizirani i obrađeni te dostavljeni ovlašteniku 31. prosinca za izradu strateške studije. U manjem obimu zahtjevi su se zaprimali i u ovom izvještajnom razdoblju. Daljnji koraci u postupku donošenja Plana - izrada nacrta Prijedloga Izmjena i dopuna Plana za javnu raspravu i izrade Strateške studije, javna rasprava s javnim uvidom i javnim izlaganjem Izmjena i dopuna i dopuna Plana i Strateške studije, izrada izvješća o javnoj raspravi i ishođenje mišljenja ministarstva o provedenoj strateškoj procjeni, izrada Nacrta konačnog prijedloga Izmjena i dopuna Plana te konačno i donošenje Izmjena i dopuna Plana po pribavljenoj suglasnosti ministarstva uslijediti će u narednom razdoblju, između ostalog i zbog usporavanja svih radnji uzrokovanog epidemijom COVID-19.

Također, u izvještajnom razdoblju sudjelovalo se u primjeni i provedbi Prostornog plana Županije u svim segmentima društvenog, ekonomskog, gospodarskog i svakog drugog oblika potpora koje se, u nadležnosti Županije, pojavljuju kao potreba, a pružala se potpora izradi prostornih planova na nižim razinama. Isto tako sudjelovalo se u donošenju novih/izmjenama i dopunama dokumenata vezanih za prostorno uređenje koji se izrađuju i donose na razini Države.

6.2.1.2. DOKUMENTI, STUDIJE, PROJEKTI I OSTALE AKTIVNOSTI

U skladu s odredbama donesenih dokumenata, kao i izrađenih studija i projekata te potrebi dovršenja dokumenata u fazi izradbe i donošenja i izradbi novih, u izvještajnom razdoblju provođene su aktivnosti s ciljem realizacije sljedećih programskih zadaća:

6.2.1.2.1. PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA I ONEČIŠĆENJA OBALNOG I MORSKOG PODRUČJA ŽUPANIJE

U provedbi mjera i ciljeva utvrđenih Studijom korištenja i zaštite mora i podmorja Zadarske županije te izrađenih i prihvaćenih Programa praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja, kao glavnog programa, te sektorskih Programa praćenja stanja okoliša za područje marikulture, luka otvorenih za javni promet i luka posebne namjene te otpadnih voda na području županije, u sklopu procesa Integralnog upravljanja obalnim područjem Zadarske županije (IUOP), 2007. godine započeto je cjelovito praćenje pokazatelja mjerenja na ukupno 70 referentnih točaka određenih programima.

U izvještajnom razdoblju nastavljena je provedba navedenih Programa, a u sklopu priprema projektnih ideja Županije, kao projektnih podloga za izradu i sufinanciranje projekata sredstvima fondova Europske unije te prekogranične suradnje, izrađena je i projektna podloga Integralno upravljanje obalnim područjem Zadarske županije koja uključuje i ovaj Program i koja će se, u okvirima raspoloživog fonda natječaja, na odgovarajući način aplicirati.

Ove aktivnosti u skladu su s Mjerom 2.1.1. Poticanje zaštite, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (more, voda, tlo, zrak) i prirode (vrste i staništa) Županijske razvojne strategije.

6.2.1.2.2. POBOLJŠANJE KAPACITETA REGISTRACIJE I ODRŽAVANJA INFORMACIJA O POMORSKOM DOBRU NA PODRUČJU ŽUPANIJE

Prijedloge granica pomorskog dobra, sukladno Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama te Uredbi o postupku utvrđivanja granice pomorskog dobra utvrđuje i izrađuje Povjerenstvo za granice pomorskog dobra Županije, a rješenja o granicama donosi, na prijedlog ovog Povjerenstva, Povjerenstvo za granice Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

U izvještajnom razdoblju ovaj Upravni odjel provodio je aktivnosti u sklopu rada županijskog Povjerenstva (priprema prijedloga granica pomorskog dobra/lučkih područja, organizacija i održavanje sjednica Povjerenstva, utvrđivanje prijedloga granica, ovjera parcelacijskih elaborata i sl.) koji djeluje pri Upravnom odjelu za pomorsko dobro, more i promet. Provedba aktivnosti u skladu je s projektom Integralnog upravljanja obalnim područjem Zadarske županije (IUOP) te projektnom komponentom informatiziranog i ažuriranog Katastra pomorskog dobra, a s obzirom na problematiku koje je Povjerenstvo za granice pomorskog dobra uočilo u dosadašnjem radu, sudjelovalo se, u okviru mogućnosti, u izradi i donošenju novih propisa koji reguliraju zaštitu, očuvanje, registraciju i upravljanje pomorskim dobrom.

U sklopu priprema projektnih ideja Županije, kao projektnih podloga za izradu i sufinanciranje projekata sredstvima fondova EU te prekogranične suradnje, izrađena je i projektna podloga Integralno upravljanje obalnim područjem (IUOP) Zadarske županije koja uključuje i utvrđivanje granica i registraciju pomorskog dobra, izrađen je i poseban ažurirani dokument vezan za Integralno upravljanje obalnim područjem Zadarske županije (IUOP), projektna komponenta Registracija pomorskog dobra - Poboljšanje kapaciteta registracije i održavanja informacija o pomorskom dobru u Republici Hrvatskoj – područje Zadarske županije, kao registar informacija o provedbi aktivnosti u realizaciji projekta sustavne registracije pomorskog dobra na području Županije u proteklom razdoblju.

Ove aktivnosti u skladu su s Mjerom 2.1.3. Integralno upravljanje obalnim područjem Županijske razvojne strategije.

6.2.1.2.3. NACIONALNI ENERGETSKI PROGRAMI

U sklopu aktivnosti u provedbi Strategije razvitka energetskog sektora u Hrvatskoj Zadarska županija je, uz generalno opredjeljenje u energetskom području na osnovama koristivosti obnovljivih i ekološki prihvatljivih izvora energije (voda, vjetar, sunce, plin...) podržala Nacionalne energetske programe koje je usvojila Vlada RH, a u ovom Odjelu se provode kroz projekt plinofikacije Zadarske županije te potencijale i koristivost energije vjetra i sunca – Program mjerenja i Atlas vjetra Zadarske županije te Atlas dozračene sunčeve energije.

Ove aktivnosti u skladu su s mjerama iz Prioriteta 2.3. Povećano korištenje OIE i povećana energetska učinkovitost te Mjerom 2.2.5. Poticanje plinofikacije županije Županijske razvojne strategije.

6.2.1.2.3.1. PLINOFIKACIJA ZADARSKE ŽUPANIJE

Radovi na izgradnji sustava plinovoda te priključenja potrošača su u tijeku, do sada je izgrađeno oko 43 km plinovoda te je priključeno oko 1150 potrošača (50 poslovnih i 1100 privatnih korisnika) u Zadru, Biogradu n/M i dijelu Benkovca (naselja Benkovac, Šopot, Podlug, Perušić Benkovački i poslovne zone Šopot i Benkovačko Selo) kao 1. faze plinofikacije županije. U izvještajnom razdoblju pratila se provedba projekta izgradnje distribucijskog sustava i distribuciju plina na području 1. faze plinofikacije, a razmatrale su se mogućnosti proširenja 1. faze projekta i na područja drugih gradova i općina u kojima postoji interes razvoja i proširenja distribucijskog sustava i distribucije plina.

6.2.1.2.3.2. POTENCIJALI I KORISTIVOST ENERGIJE VJETRA I SUNCA

Na osnovama projekta Priprema podloga za korištenje energije vjetra u Zadarskoj županiji realiziran je Program mjerenja te je izrađen Atlas vjetra za Zadarsku županiju koji je osigurao pouzdane, visokokvalitetne i reprezentativne službene podatke gospodarsko-poduzetničkom sektoru koji imaju ili će imati interesa za izgradnju vjetroparkova na ovom području. S obzirom da se radi o izuzetno značajnim financijskim ulaganjima, podaci *Atlasa vjetra* su ključni u odluci investicijskog ulaganja. U izvještajnom razdoblju nastavilo se s osiguravanjem tehničkih podataka Atlasa kroz nastavak mjerenja parametara vjetra na dvjema mjernim stanicama - Umčić i Bili brig te prostorno-planskih i drugih preduvjeta za korištenje energije vjetra i projekata koji su u tijeku ili se planiraju. Rekonstrukcija vitalnih dotrajalih dijelova mjernih stupova uključujući i nabavku zamjenskih konstrukcijskih dijelova i opreme izvršena je 2018. godine. Na osnovama izrađenog Atlasa dozračene sunčeve energije za Zadarsku županiju, studije Koristivosti i gospodarske isplativosti korištenja sunčeve energije na području Zadarske županije te važeće prostorno-planske dokumentacije osiguravani su i nadalje tehnički, prostorno-planski i drugi preduvjeti gospodarskom i poduzetničkom sektoru za korištenje energije sunca u Zadarskoj županiji i realizaciju projekata koji su u tijeku ili se planiraju.

Sve navedene aktivnosti provode se sukladno pokazateljima prethodno izrađene studije Procjene potencijala i koristivosti obnovljivih izvora energije u Zadarskoj županiji.

6.2.1.2.4. PODMORSKO POVEZIVANJE KOPNENOG I OTOČNOG DIJELA ZADARSKE ŽUPANIJE TUNELSKIM MOSTOVIMA

Zadarska županija je, u suradnji sa tvrtkom *Jelić – Inženjering* i gospodinom Boženkom Jelićem, autorom izvornoga projektnog rješenja mogućnosti povezivanja kopna i otoka tunelskim podmorskim mostovima te predstavnicima Hrvatsko-njemačkog društva Split i Klastera za EU aplikacije Društva, koncem 2012. godine pokrenula projekt ocjene mogućnosti i izradu projektnog rješenja prometnog povezivanja kopnenog dijela Zadarske županije i otoka zadarskog arhipelaga podmorskim tunelskim mostovima s težištem na Projekt povezivanja tunelskim mostom Zadar (Gaženica) – otok Ugljan (Pašman).

Do sada je izrađeno i dovršeno Idejno rješenje prometnog povezivanja otočnog i kopnenog dijela Zadarske županije podmorskim tunelskim mostovima (otoci: Ugljan, Pašman, Iž, Dugi otok, Rivanj, Sestrunj, Molat, Ist), Idejno rješenje prometnog povezivanja podmorskim tunelskim mostom Zadar (Gaženica) – Otok Ugljan (o. Pašman) s cestovnom infrastrukturom (postojeća i novoplanirana), Predinvesticijska studija o isplativosti ulaganja u projekt prometnog povezivanja podmorskim tunelskim mostom Zadar (Gaženica) – otok Ugljan (Pašman), *Feasibility* studije financijske, društvene, demografske, gospodarske, socijalne i drugih oblika isplativosti ulaganja u investicijski projekt izgradnje i opremanja podmorskog tunelskog mosta Zadar (Gaženica) – rt Otrić (o. Ugljan), Idejno rješenje ulaznih portala podmorskog tunelskog mosta Zadar (Gaženica) – otok Ugljan zapadno i južno od luke Gaženica sa cestovnom infrastrukturom (varijantna rješenja 2 i 3) te Idejno rješenje izlaznog portala na o. Ugljanu (rt Otrić) sa cestovnom infrastrukturom, Elaborat o prethodnoj ocjeni utjecaja na okoliš podmorskog tunelskog mosta Zadar (Gaženica) – otok Ugljan (Pašman), Animirana (video) 3D vizualizacija tunela Zadar (Gaženica) – otok Ugljan s prikazom podmorske montaže tunela i proizvodnje tunelskih elemenata u brodogradilištu te Prezentacijski film o spajanju otoka s kopnom te međusobnom spajanju otoka izgradnjom podmorskih tunelskih mostova (prostorni, ekonomsko-financijski, prometni pokazatelji,…)

Isto tako, izrađena je i projekcija daljnjih projektnih aktivnosti na ovom projektu, ukupne vrijednosti izgradnje Podmorskog tunelskog mosta Zadar (Gaženica) – rt Otrić (o. Ugljan) u iznosu od oko 250 milijuna EUR-a. Projekt je uvršten i u Prostorni plan Zadarske županije.

Također, Županija je zatražila od Vlade Republike Hrvatske te svih nadležnih ministarstava kao i Hrvatskih cesta potporu ovom projektu, uvrštenje u dokumente koji se donose na državnoj razini, posredno ili neposredno osiguranje ili pružanje financijske potpore za nastavak aktivnosti na izradi daljnje projektne i druge potrebne dokumentacije sukladno izrađenom planu, iznalaženja načina financiranja te izgradnje, svakako kao projekt koji bi se realizirao među prvima u Republici Hrvatskoj. Svi detaljniji pokazatelji ovog projekta dani su u prethodnim izvješćima o radu, a izrađen je i poseban katalog/brošura, u analognom i elektronskom obliku, kao optimalna podloga za izlaganje projekta svim potencijalno zainteresiranim subjektima.

Iako u izvještajnom razdoblju nije bilo aktivnosti, ovaj projekt velike materijalne, financijske i svake druge vrijednosti je u stanju pripravnosti kako bi se, u danom trenutku, na bilo kojoj razini političkog i gospodarsko-poduzetničkog odlučivanja, mogao prezentirati i/ili osigurati početak njegove realizacije.

Ove aktivnosti u skladu su sa Mjerom 2.4.1. Poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju te cestovne mreže i unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometa Županijske razvojne strategije.

6.2.1.2.5. DRŽAVNA IZMJERA, KATASTAR NEKRETNINA, SLUŽBENE PROSTORNE I GEOINFORMACIJSKE PODLOGE

Navedena aktivnost provodi se kroz sufinanciranje projekata državne izmjere i katastra nekretnina te osiguranje službenih prostornih podloga korisničkom sustavu Županije sukladno Sporazumu između Državne geodetske uprave i Županije te Županije i JLS koje su prihvatile i potpisale Sporazum o sufinanciranje izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina 2010. – 2013. te temeljem Zakona o prostornom uređenju.

Ove aktivnosti u skladu su sa Mjerom 3.2.6. Obnova katastra i zemljišnih knjiga na području Zadarske županije – uspostava katastra nekretnina Županijske razvojne strategije.

6.2.1.2.5.1. DRŽAVNA IZMJERA I KATASTAR NEKRETNINA

U suradnji s Državnom geodetskom upravom te općinama i gradovima na području županije u kontinuitetu se provode aktivnosti na projektima državne izmjere i katastra nekretnina koji su u provedbi ili su planirani za provedbu. U izvještajnom razdoblju nisu sufinancirani projekti izmjera JLS zbog manjka proračunskih sredstava uzrokovanog epidemijom COVID-19.

Istovremeno se u kontinuitetu prate aktualnosti vezane za projektni zadatak – projektnu ideju Obnova katastra i zemljišnih knjiga u svrhu izrade katastra nekretnina na području Zadarske županije koja je izrađena kao podloga za izradu projekta i financiranje sredstvima strukturnih i drugih fondova Europske unije i kojim su obuhvaćena područja svih JLS na području Županije za koja nije provedena državna izmjera ni izrađen katastar nekretnina niti su u tijeku ili se u dogledno vrijeme ne planiraju poslovi državne izmjere i izrade katastra nekretnina.

6.2.1.2.5.2. SLUŽBENE PROSTORNE I GEOINFORMACIJSKE PODLOGE

Zadarska županija je 2010. godine, u suradnji s DGU-om, izradila Projekt izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2010. - 2013. godine. U srpnju 2010. godine potpisan je Sporazum između Zadarske županije i DGU-a te Zadarske županije i gradova/općina na području županije (osim Grada Zadra) kojim je reguliran sustav uporabe i korištenja niza službenih prostornih podataka za potrebe sveukupnoga korisničkog sustava Županije te gradova/općina u županiji. Županija i gradovi/općine sufinancirale su izradu prethodno navedenih podataka i proizvoda u razdoblju 2010.-2013. godine, a prema potpisanom protokolu razmjene i distribucije podataka, DGU je dostavljao sve ažurirane prostorne podatke Županiji koja je dostavljala gradovima/općinama potpisnicima Sporazuma sve službene prostorne podatke na daljnju uporabu i korištenje za poznate i utvrđene potrebe korisnika. Nastavno na navedeni Sporazum, u lipnju 2016. godine potpisana je i Dopuna navedenom Sporazumu između DGU-a i Zadarske županije. Međutim, temeljem novog Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (Narodne novine 112/18.) te Pravilnika o određivanju visine stvarnih troškova uporabe podataka dokumentacije državne izmjere i katastra nekretnina (Narodne novine 59/18.), prostorne podloge su za JLP(R)S postale dostupne i bez posebnog sporazuma, bez naknade, uz dostavu potpisane izjave o preuzimanju i korištenju podataka. Na taj način su, za potrebe uspostave cjelovitog GIS-a Zadarske županije kojeg izrađuje Zavod, od DGU-a pribavljene dodatne prostorne podloge (DOF 2006/07, DOF 1997, DOF 2014/16, TTB, DMR, najnoviji DKP). U izvještajnom razdoblju nastavio se kontinuitet provedbe navedenih aktivnosti.

6.2.1.2.6. GEOINFORMACIJSKI SUSTAV

S obzirom na veliki broj zahtjeva koji se nalazio na rješavanju u Upravnom odjelu za provedbu dokumenata prostornog uređenja i gradnje Zadarske županije, koji je u listopadu 2017. godine novom Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela ukinut, a poslovi prešli ovom Odjelu, te na znatan broj zahtjeva za legalizaciju nelegalno izgrađenih zgrada, a vodeći računa o ciljevima i potrebama povećanja učinkovitosti, operativnosti i transparentnosti rada u provedbi samog Zakona, kao i osiguranju pretpostavki legalne gradnje i poticanja gospodarskog razvoja, Zadarska županija je, u prethodnom razdoblju, kao dijelu uspostave novog geoinformacijskog sustava (GIS), osigurala nabavu, implementaciju, održavanje i dogradnju nove programske aplikacije ABIT-ECM programske platforme (isporuka, instalacija i konfiguracija programske platforme za module upravljanja dokumentima, poslovnim procesima, Web portal i upravljanje Web sadržajima..., programske aplikacije Legalizacija (modeliranje, instalacija i puštanje u rad aplikacije) za vođenje postupaka legalizacije zgrada te aplikacije ePisarnica (zaprimanje, izdavanje, urudžbiranje, kategorizacija, prosljeđivanje, pretraživanje, povezivanje predmeta/akata, arhiviranje...).

U izvještajnom razdoblju provodile su se Programom utvrđene aktivnosti održavanja i ažuriranja sustava vodeći računa o očekivanim rješenjima koja se uređuju na državnoj razini.

Ove aktivnosti u skladu su s Mjerom 3.2.5. Poticanje širenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija u javnom upravljanju i poboljšanje javnih usluga Županijske razvojne strategije.

6.2.2. ZAŠTITA OKOLIŠA

Sukladno Zakonu o zaštiti okoliša i Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš u izvještajnom razdoblju rješavalo se o zahtjevima za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš. Uredbom su popisani zahvati za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš za koje je nadležno

Ministarstvo, kao i zahvati za koje je nadležno upravno tijelo u županiji. U postupcima koje provodi Ministarstvo ovo se tijelo očitovalo po 15 službenih zahtjeva. Također, ovo tijelo po zamolbi Ministarstva koordinira i provodi javne rasprave u postupcima procjene utjecaja zahvata na okoliš. U izvještajnom razdoblju, zbog okolnosti povezanih s epidemijom COVID-a 19, nije bilo javnih rasprava.

Sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša i pod zakonskih propisa koje propisuju da je tijelo zaduženo za izradu strategije, plana ili programa na lokalnoj razini, uključujući izmjene i dopune tih dokumenata, dužno prije započinjanja postupka ishoditi mišljenje nadležnog upravnog tijela u županiji o potrebi provedbe postupka ocjene o potrebi strateške procjene, odnosno strateške procjene, te prije donošenja odluke o provedenom postupku, ovo je tijelo po zahtjevima JLS dalo odgovarajuća mišljenja u oko 60 postupka. Isto tako po zamolbi Ministarstva zaštite okoliša i prirode, u okviru SAPARD/IPARD projekata, provode se postupci ocjene primjene mjera zaštite okoliša u zaštiti voda i gospodarenju otpadom za zahvate koji se financiraju sredstvima tih projekata, kao i tzv. *ex-post* kontrole. U izvještajnom razdoblju nije bilo takvih postupaka.

U izvještajnom razdoblju, zbog *rezanja* proračunskih sredstava uzrokovanog epidemijom COVID-a 19, nisu pružene, iako je proveden javni poziv, potpore pojedinim programima u zaštiti okoliša i prirode koje provode udruge te JLS. Isto tako nisu dodijeljene ni potpore JLS u provedbi projekata sanacije postojećih (preostalih nesaniranih) odlagališta otpada na području Županije.

6.2.2.1. KONTROLA KAKVOĆE MORA NA MORSKIM PLAŽAMA

Kontrola kakvoće mora na morskim plažama provodi se sukladno Uredbi Vlade RH o kakvoći mora za kupanje. Uredba propisuje da sredstva za praćenje kakvoće mora na morskoj plaži, izradu kartografskih prikaza morskih plaža te izradu i obnavljanje profila mora za kupanje osigurava županija. U izvještajnom razdoblju, zbog nedostatka proračunskih sredstava uzrokovanog epidemijom COVID-a 19, nije proveden postupak nabave za ovu uslugu te se uzorkovanje neće provoditi. U 2019. godini, kontrola kakvoće mora provodila se na ukupno 93 plažne točke od kojih je Županija financirala 53, a gradovi i općine te drugi subjekti još 36 točaka.

Ove aktivnosti u skladu su s Mjerom 2.1.1. Poticanje zaštite, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (more, voda, tlo, zrak) i prirode (vrste i staništa) Županijske razvojne strategije.

6.2.2.2. EKO BRODICA

Sukladno Odluci Vlade RH, o predaji brodica čistača mora, tipa ECO-13, u vlasništvo Zadarskoj i Ličko-senjskoj županiji, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva s jedne strane te Zadarska i Ličko-senjska županija s druge strane, sklopili su Ugovor o predaji brodice čistača mora, tipa ECO 13/3, registarske oznake 1657 ZD, u vlasništvo bez naknade. Nakon što su sklopile Sporazum o utvrđivanju vlasničkih udjela i zajedničkom korištenju brodice, kojim je utvrđeno da je Zadarska županija suvlasnica 91,9%, a Ličko-senjska županija suvlasnica 8,1% idealnog dijela brodice, Županije su po provedenom postupku javne nabave s tvrtkom Ciklon d.o.o. zaključile ugovor o obvezama izvođenja radova čišćenja Jadranskog mora za vrijeme korištenja ekološke brodice ECO 13/3. Novom Odlukom Vlade od 18. travnja 2019. godine, sufinanciranje održavanja mreže plovila čistača mora prešlo je iz Ministarstva zaštite okoliša i energetike u nadležnost Ministarstva mora, prometa i infrastrukture s kojim su Zadarska i Ličko-senjska županija 18. prosinca 2019. godine sklopile Dodatak Ugovoru o predaji brodice čistača mora u vlasništvo bez naknade, kojim su pobliže definirana prava i obveze Ministarstva i dviju županija.

U izvještajnom razdoblju tvrtka Ciklon d.o.o. obavljala je Ugovorom određene poslove.

Ove aktivnosti u skladu su s Mjerom 2.1.1. Poticanje zaštite, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (more, voda, tlo, zrak) i prirode (vrste i staništa) Županijske razvojne strategije.

6.2.2.3. ZAŠTITA VODA

Zakonom o vodama propisano je da se zaštita izvorišta po zonama sanitarne zaštite provodi sukladno Odluci o zaštiti izvorišta, koju, uz prethodnu suglasnost Hrvatskih voda, donosi predstavničko tijelo JP(R)S ako se zona prostire na više JLS u sastavu iste JP(R)S.

Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta određeno je da je naručitelj vodoistražnih radova i elaborata zona sanitarne zaštite za postojeća izvorišta za javnu vodoopskrbu JLS odnosno JP(R)S na koje se odluka o zaštiti izvorišta odnosi.

Hrvatski geološki institut je 2016. godine izradio Elaborat zona sanitarne zaštite vodocrpilišta Dolac (Muškovci) i Berberov buk te je pribavljeno (pozitivno) obvezujuće mišljenje Hrvatskih voda. U 2017. godini je potom osnovano Povjerenstvo za pripremu nacrta odluke o zaštiti izvorišta, izrađen je Nacrt odluke, a donošenje Odluke je odgođeno budući su radnje usporene zbog tumačenja nadležnosti u postupku donošenja zajedničke odluke dviju županija temeljem izmjena i dopuna Zakona o vodama. Također, 2019. godine dovršen je i Elaborat zona sanitarne zaštite izvorišta javne vodoopskrbe Biograda na Moru (slijev Vranskog polja i jezera), čija je izrada uključivala tri faze te je dostavljen Hrvatskim vodama na mišljenje. Slijedeći koraci biti će osnivanje povjerenstva za izradu nacrta odluke te donošenje odluke o zaštiti izvorišta. Provedene su i pripremne aktivnosti za izradu novih elaborata zona sanitarne zaštite za izvorišta na području županije za koja još nisu donijete odluke o zaštiti izvorišta.

Ove aktivnosti u skladu su s Mjerom 2.1.1. Poticanje zaštite, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (more, voda, tlo, zrak) i prirode (vrste i staništa) Županijske razvojne strategije.

6.2.2.4. DOKUMENTI ZAŠTITE OKOLIŠA

6.2.2.4.1. PLAN INTERVENCIJA KOD IZNENADNIH ONEČIŠĆENJA MORA

Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora koji je Vlada RH donijela 31. srpnja 2008. godine je dokument održivog razvitka i zaštite okoliša kojim se utvrđuju postupci i mjere za predviđanje, sprječavanje, ograničavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja mora i na izvanredne prirodne događaje u moru radi zaštite morskog okoliša. Plan intervencija se primjenjuje kod iznenadnog onečišćenja mora uljem i/ili smjesom ulja razmjera većeg od 2.000 m^3, opasnim i štetnim tvarima te kod izvanrednih prirodnih događaja u moru. Za onečišćenja uljem i/ili smjesom ulja razmjera manjeg od 2.000 m^3 primjenjuje se županijski plan intervencija koji, uz prethodnu suglasnost središnjeg tijela državne uprave za zaštitu okoliša, donosi predstavničko tijelo Županije. Subjekti koji sudjeluju u provedbi Plana su Stožer za provedbu Plana intervencija (Stožer), Nacionalna središnjica za usklađivanje traganja i spašavanja na moru u Rijeci (MRCC) i Županijski operativni centar (ŽOC).

Nakon što su, tijekom 2009. godine, izrađene Procjena rizika i Procjena osjetljivosti područja djelovanja Plana intervencija, Županijska skupština je, koncem 2010. godine, donijela Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora u Zadarskoj županiji te ŽOC u kontinuitetu provodi Planom propisane aktivnosti. U izvještajnom razdoblju trebala se je održati treća koordinacija ŽOC-eva primorskih županija koje je domaćin Šibensko-kninska županija, međutim ona je odgođena za jesen zbog epidemije COVID-19.

Ove aktivnosti u skladu su s Mjerom 2.1.1. Poticanje zaštite, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (more, voda, tlo, zrak) i prirode (vrste i staništa) Županijske razvojne strategije.

6.2.2.4.2. PROGRAM ZAŠTITE OKOLIŠA I PROVEDBA PROGRAMA

Zakonom o zaštiti okoliša određeno je da predstavničko tijelo županije, za četverogodišnje razdoblje, donosi Program zaštite okoliša kojim se u skladu s područnim, odnosno lokalnim posebnostima i obilježjima područja pobliže razrađuju mjere iz Plana zaštite okoliša RH koje se odnose na to područje. U 2017. godini izrađen je (novi) Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama koji je, prema novom Zakonu o zaštiti zraka, sastavni dio Programa zaštite okoliša.

Nakon provedenog javnog uvida, Županijska ga je skupština i usvojila 12. prosinca 2017. godine te su se u izvještajnom razdoblju pratile i provodile mjere iz Programa. Kako je razdoblje za koji je Program zaštite okoliša donesen isteklo u ožujku 2019. godine (Županijska skupština ga je donijela 6. ožujka 2015. godine), pristupilo se izradi Izvješća o stanju okoliša za navedeno razdoblje primjene Programa. Putem javne nabave izabran je najpovoljniju ponuđač te je u izvještajnom razdoblju ono i izrađeno te će se razmatrati na narednoj sjednici Županijske skupštine. Temeljem analize učinkovitosti primijenjenih mjera i stanja u okolišu utvrđenog Izvješćem potom će se pristupiti izradi novog Programa zaštite okoliša Zadarske županije za naredno četverogodišnje razdoblje.

Ove aktivnosti u skladu su s Mjerom 2.1.1. Poticanje zaštite, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (more, voda, tlo, zrak) i prirode (vrste i staništa) Županijske razvojne strategije.

6.2.2.4.3. PROVEDBA PROGRAMA ZAŠTITE I POBOLJŠANJE KAKVOĆE ZRAKA

Županijska skupština je, sukladno Zakonu o zaštiti zraka, u ožujku 2012. godine donijela Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka za područje županije. Sukladno zakonskoj obvezi da o provedbi Programa upravno tijelo županije nadležno za zaštitu okoliša izrađuje Izvješće o provedbi županijskog Programa za proteklo četverogodišnje razdoblje te je isto i izrađeno u rujnu 2016. godine. Nadalje, temeljem novog Zakona o zaštiti zraka predstavnička tijela jedinica područne (regionalne) samouprave imaju obvezu donošenja dokumenta novog naziva i većeg obuhvata - Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama koji je, nakon isteka četverogodišnjeg razdoblja prethodnog Programa, i izrađen, a Županijska ga je skupština usvojila 12. prosinca 2017. godine. Za oba dokumenta proveden je i javni uvid, a u izvještajnom razdoblju nisu se provodile utvrđene mjere za poboljšanje kakvoće zraka zbog proračunskog manjka uzrokovanog epidemijom COVID-a 19.

Ove aktivnosti u skladu su s Mjerom 2.1.1. Poticanje zaštite, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (more, voda, tlo, zrak) i prirode (vrste i staništa) Županijske razvojne strategije.

6.2.2.5. REGISTAR ONEČIŠĆAVANJA OKOLIŠA

Registar onečišćavanja okoliša (ROO) jest skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš, a vodi se sukladno Pravilniku o Registru onečišćavanja okoliša. Registar onečišćavanja okoliša sadrži podatke o obvezniku dostave podataka, ispuštanju onečišćujućih tvari u zrak, vode i/ili more i tlo, proizvodnji i prijenosu izvan mjesta nastanka otpada te prijenosu izvan mjesta nastanka onečišćujućih tvari u otpadnim vodama. Za pristup i vođenje registra onečišćavanja okoliša koristi se elektronička programska oprema (aplikacija) koja omogućava mrežni unos, obradu i prikaz podataka pohranjenih u registru onečišćavanja okoliša. U izvještajnom razdoblju u bazu ROO unesene su 258 organizacijskih jedinica i 140 operatera koji prijavljuju podatke, a verificirano je 246 organizacijskih jedinica i 130 operatera (stanje na dan 7. srpnja 2020. godine).

6.2.2.6. PLANOVI GOSPODARENJA OTPADOM

Temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13., 73/17., 14/19. i 98/19.), Vlada Republike Hrvatske je, na sjednici održanoj 5. siječnja 2017. godine, donijela Odluku o donošenju Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine. Zakonom je propisano da izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi Plana jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu te da izvršno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi Plana i objedinjena izvješća Ministarstvu zaštite okoliša i energetike do 31. svibnja tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je 28 izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom JLS i izrađeno je Izvješće Zadarske županije o provedbi plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2019. godinu i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave Zadarske županije o provedbi

plana gospodarenja otpadom za 2019. godinu koje će biti dostavljeno Ministarstvu zaštite okoliša i energetike i objavljeno je u službenom glasilu i na mrežnim stranicama.

Nadalje, Zakonom je propisano da su JLS dužne za prijedlog Plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela JP(R)S nadležnog za poslove zaštite okoliša, što znatno utječe na opseg poslova u odnosu na obveze određene prethodno važećim Zakonom u pogledu nadzora provedbe planova gospodarenja otpadom. U izvještajnom razdoblju nije zaprimljen niti jedan zahtjev za prethodnu suglasnost na prijedlog Plana gospodarenja otpadom JLS .

Također, člankom 27. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 14/19.), propisano je da Upravni odjel, kao nadležno upravno tijelo, po zahtjevu, izdaje suglasnosti na Plan gospodarenja otpadom iz rudarske industrije. U izvještajnom razdoblju nije bilo zahtjeva za izdavanje suglasnosti na Plan gospodarenja otpadom iz rudarske industrije.

6.2.2.7. PROVOĐENJE UPRAVNIH POSLOVA U ZAŠTITI OKOLIŠA

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom reguliran je i postupak izdavanja dozvola za gospodarenje otpadom. Upravni odjel, kao nadležno upravno tijelo, a na temelju podnesenih zahtjeva, izdaje dozvole za gospodarenje otpadom. Isto tako, vezano za posebne kategorije otpada, gdje se za svaku vrstu posebnog otpada donosi odgovarajući pravilnik, u kontinuitetu se provode zahtijevani upravni poslovi.

Zakonom je propisan znatno složeniji postupak izdavanja dozvola za gospodarenje otpadom koje izdaje ovo upravno tijelo budući da se, uz zahtjev, prilaže i Elaborat gospodarenja otpadom (skup međusobno usklađenih dokumenata i nacrta kojima se dokazuje ispunjavanje uvjeta za obavljanje postupka gospodarenja otpadom s pripadajućim tehnološkim procesima, opisom metode izvođenja pripadajućih tehnoloških procesa kao funkcionalno-tehnološke cjeline materijalnog toka otpada na lokaciji te ispunjavanje tehničko tehnoloških uvjeta, sigurnosno preventivnih mjera, ograničenja i obveza praćenja emisija te mjera upravljačkog nadzora). Isto tako, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 14/19), propisano je da upravni odjel, kao nadležno tijelo, rješava o zahtjevu za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom iz rudarske industrije i o zahtjevu za upis u očevidnik oporabe otpada za koju nije potrebno ishoditi dozvolu za gospodarenje otpadom. Ovo upravno tijelo provodi i postupak informiranja i sudjelovanja javnosti o podnesenom zahtjevu za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom kao i o podnesenom zahtjevu za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom iz rudarske industrije. U izvještajnom razdoblju zaprimljen je jedan zahtjev za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom te dva zahtjeva za izmjenu i/ili dopunu dozvole za gospodarenje otpadom. Također, u izvještajnom razdoblju izdane su dvije dozvole za gospodarenje otpadom. Tijekom izvještajnog razdoblja nije zaprimljen ni jedan zahtjev za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom iz rudarske industrije. Temeljem Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada, ovo upravno tijelo daje suglasnosti na planove sanacija i/ili zatvaranja odlagališta koje provode lokalne samouprave u našoj županiji. U izvještajnom razdoblju nije bilo podnesenih zahtjeva.

6.2.2.8. CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM

Aktivnost uspostave Centra za gospodarenje otpadom (CGO) u programskom razdoblju provodi se putem financiranja djelatnosti trgovačkog društva Eko d.o.o. prema Društvenom ugovoru Grada Zadra, Grada Benkovca i Zadarske županije kao osnivača društva s ciljem uspostave sustava te izgradnje Centra za gospodarenje otpadom na području Zadarske županije. Sukladno Društvenom ugovoru zaključen je Sporazum o financiranju djelatnosti kojim se osiguravaju sredstva za obavljanje djelatnosti društva, po kojem Županija, Grad Zadar i Grad Benkovac financiraju djelatnosti društva.

CGO je u travnju 2015., godine dobilo lokacijsku dozvolu što je bio glavni preduvjet za nastavak svih daljnjih aktivnosti na uspostavi i izgradnji Centra. Izrađena je i Studija izvedivosti koja je dala sve potrebne parametre kojima su definirani troškovi izgradnje i uspostave Centra. Ukupna vrijednost projekta/investicije (procijenjenih prihvatljivih troškova) procjenjuje se na 385.000.000,00 kn, bez PDV-a.

Udjeli financiranja određeni su Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2007. – 2015. (Narodne novine 85/07., 126/10., 31/11. i 46/15.), odnosno Izmjenama i dopunama Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine broj 46/15) kako slijedi: EU + FZOEU - 90 % + JLP(R)S - 10 %, što znači da će se projekt sufinancirati: a) nacionalnim sredstvima i sredstvima fondova EU-a (Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost i EU), u ukupnoj vrijednosti sufinanciranja od 346,5 milijuna kuna ili 90% ukupnih sredstava b) sredstvima lokalnog udjela (Zadarska županija, JLS s područja Zadarske županije, Ličko-senjska županija i JLS s područja LSŽ), u iznosu od 38,5 milijuna kn ili 10% ukupnih sredstava.

Nakon uspješnog završetka ocjenjivanja Projektnog prijedloga, 21. studenoga 2016. godine potpisan je Ugovor o dodjeli bespovratnih EU sredstava u iznosu od 266.588.926,19 kuna što iznosi 70,6520 % od ukupnog iznosa prihvatljivih troškova. Ugovor je potpisan između Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost i EKO d.o.o. Ukupna vrijednost Projekta iznosi 548.096.087,73 kuna od čega su ukupni prihvatljivi troškovi 377.326.793,56 kuna od kojih EU bespovratna sredstva iznose 266.588.926,19 kuna (što je najviši mogući iznos sufinanciranja ukupno utvrđene vrijednosti prihvatljivih izdataka), sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost iznose do 73.005.188,01 kn, a preostali dio sredstava osigurava se, kako je prethodno navedeno, iz lokalnih izvora (županije te gradovi i općine).

Sporazumom o sufinanciranju lokalnog udjela pri uspostavi i izgradnji Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje od 14. siječnja 2019. godine, kojeg su potpisali Grad Zadar, Grad Benkovac i Zadarska županija, osiguravaju se sredstva za sufinanciranje lokalnog udjela prihvatljivih troškova u iznosu od najmanje 10% ukupne vrijednosti investicije što uključuje: projektiranje i izgradnju CGO Biljane Donje; usluge nadzora nad izgradnjom, usluge tehničke pomoći, usluge odnosa s javnošću, nabavu opreme, izgradnja pretovarnih stanica i nadzor na izgradnjom pretovarnih stanica. Sporazumom se osiguravaju i sredstva za sufinanciranje neprihvatljivih troškova koji se financiraju u 100%-tnom udjelu iz lokalnih izvora: komunalni doprinosi, vodni doprinosi, naknade za elektroenergetske priključke, pristojbe za izdavanje građevinskih dozvola i ostale troškove sukladno važećem Pravilniku o prihvatljivosti izdataka. Ove aktivnosti financira Grad Zadar (51%), Grad Benkovac (26%) te Zadarska županija (23%).

- Ugovor za usluge savjetovanja u odnosima s javnošću koji je s tvrtkom Media – Val d.o.o. iz Zagreba sklopljen 30. studenog 2016. godine u vrijednosti 1.899.098,91 kn uspješno je realiziran 30. studenog 2018. godine. Tvrtka Eko d. o. o. nastavila je s aktivnostima edukacije i promidžbe. S obzirom na situaciju uzrokovanu epidemijom koronavirusa, radionice *Edukacija o korisnosti otpada* nisu se održavale od ožujka do lipnja 2020. U svrhu racionalizacije troškova, budućim rebalansom Društva Eko d. o. o. sredstva predviđena za promidžbene aktivnosti neće biti korištena, dok će se edukativne radionice za djecu početi provoditi čim to epidemiološka situacija dopusti. Glede ostalih promidžbenih i informativnih aktivnosti fokusirali smo se na redovno ažuriranje mrežne i FB stranice.
- Ugovor za usluge tehničke pomoći, vrijedan 5.175.750,00 kuna, koji je s tvrtkom Ernst&Young Savjetovanje d. o. o. Zagreb potpisan 4. svibnja 2017. godine uredno se provodi. Do sada realizirani iznos je 1.546.364,75 kuna ili 29,88% od vrijednosti ugovora.
- Ugovor za usluge nadzora nad izgradnjom CGO-a, vrijedan 5.595.000,00 kn, koji je 30. lipnja 2018. godine potpisan s tvrtkom Investinženjering d. o. o. iz Zagreba uredno se provodi, a do sada realizirani iznos je 797.120,00 kuna ili 14,25% od vrijednosti ugovora.
- Sporazum za Projektiranje i izvođenje radova na izgradnji CGO, vrijedan 368.492.963,75 kn, koji je 5. travnja 2019. potpisan s tvrtkom RIKO d. o. o. Ljubljana, Slovenija, uredno se provodi. Do kraja izvještajnog razdoblja ukupna financijska realizacija Sporazuma iznosi 48.248.423,43 kuna bez PDV-a. Datum završetka projekta je 63 mjeseca od datuma početka ugovora za radove. Očekivani datum završetka izvođenja radova je druga polovica 2022. godine. Razdoblje za obavijest o nedostacima će trajati sedamsto trideset (730) dana, počevši s danom izdavanja zahtjeva za preuzimanje objekta. Očekivani datum završetka ugovora je kraj 2023. godine.

Završeni su radovi na čišćenju terena i geotehnički istražni radovi na samoj lokaciji Centra te su predana četiri zahtjeva za izdavanje građevinskih dozvola i to za: trafostanicu, pristupnu cestu, reciklažno dvorište i prostor za recikliranje građevinskog otpada. U pripremi za ishođenje građevinskih dozvola su i ostali glavni projekti: za upravnu zgradu, MBO, ulazno-izlaznu zonu, transportni centar, odlagalište za inertni otpad, odlagalište za neopasni otpad, područje za obradu oborinskih voda, odlagališnog plina i natkriveno skladište.

- Ugovor o izvođenju radova na izgradnji pretovarnih stanica u vrijednosti od 17.430.546,36 kn, potpisan 4. lipnja 2018. s tvrtkom Lavčević Zadar d. o. o. Dodatak I. Ugovora potpisan je 8. srpnja 2019. kojim je određeno da se Izvođač obvezuje ugovorene radove izvesti do naknadno ugovorenih međurokova. Tijekom ožujka 2020. godine na lokaciji PS Biograd Izvođač je obavljao radove postavljanja armature kolničke ploče te kasnije betoniranje. Na lokacijama PS Pag i PS Gračac nije bilo značajnijeg napretka radova. Izvođač je dana 22. svibnja 2020. godine Naručitelju dostavio zahtjev za produljenje roka izvođenja radova do 30. rujna 2020. te su kao razlozi kašnjenja navedeni: kašnjenje s izdavanjem mjesečnih privremenih situacija zbog dopune istih sukladno zahtjevima voditelja projekta provedbenog tijela, nemogućnost obračuna i situiranja izvantroškovničkih radova, pandemijom COVID-a 19, nemogućnost pristupa gradilištu PS Pag te neizvršavanje obaveze plaćanja dospjelih situacija od strane Naručitelja.
- Ugovor za usluge nadzora nad izvođenjem radova na izgradnji pretovarnih stanica u vrijednosti od 425.750,00 kn, potpisan je 4. lipnja 2018. s tvrtkom Civil Engineering Consultancy d. o. o. Zadar. Dodatak I. Ugovoru potpisan je 7. siječnja 2020. Obzirom na preporuke Stožera Civilne zaštite Izvršitelj nije organizirao koordinacije klasičnog tipa nego je telefonski kontaktirao Izvođača, Naručitelja i Tehničku pomoć. Do sada realizirani iznos je 356.500 kuna ili 83,73% od vrijednosti ugovora.
- Preostalo je još provesti postupak javne nabave za mobilnu opremu.

Ove aktivnosti u skladu su s Mjerom 2.2.6. Sanacija divljih odlagališta, sanacija i zatvaranje neusklađenih odlagališta, izgradnja Centra za gospodarenje otpadom te unaprjeđenje sustava za gospodarenje otpadom Županijske razvojne strategije.

6.2.3. ZAŠTITA PRIRODE

Prema odredbama Zakona o zaštiti prirode zaštićenim područjima upravljaju javne ustanove. Javne ustanove za upravljanje nacionalnim parkom i parkom prirode osniva RH Uredbom Vlade, a javne ustanove za upravljanje ostalim zaštićenim područjima i/ili drugim zaštićenim dijelovima prirode osnivaju predstavnička tijela JP(R)S Odlukom.

Za učinkovitu skrb o zaštićenim dijelovima prirode osnovana je NATURA JADERA, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Županije. Zaštita prirode obavlja se sukladno godišnjem programu zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja štićenog područja koji donosi Upravno vijeće Javne ustanove uz suglasnost župana.

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode koji određuje da upravno tijelo Županije nadležno za poslove zaštite prirode, provodi Prethodnu ocjenu i Glavnu ocjenu za zahvate: za koje upravno tijelo provodi postupak procjene utjecaja na okoliš ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš; na zaštićenom području u kategoriji regionalnog parka, značajnog krajobraza, park-šume, spomenika prirode i spomenika parkovne arhitekture, kao i za zahvate na području koje nije ujedno i zaštićeno područje provodili su se postupci Prethodne ocjene.

Postupci prethodne ocjene, sukladno informaciji Ministarstva poljoprivrede za korisnike izravnih plaćanja, provodili su se i po zahtjevima korisnika izravnih plaćanja/OPG-ova za prenamjenu u drugu vrstu korištenja travnjaka, pašnjaka i livada na posebnim područjima unutar Natura 2000 područja. U izvještajnom razdoblju podneseno je oko 65 zahtijeva za provedbu postupka Prethodne ocjene te izdan isti broj rješenja ili mišljenja o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, od čega se oko 20 mišljenja/potvrda odnosilo na zahvate koje su JLS prijavljivale na različite natječaje.

Ove aktivnosti u skladu su s Mjerama 2.1.1. Poticanje zaštite, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (more, voda, tlo, zrak) i prirode (vrste i staništa), 2.1.2. Održivo korištenje i valorizacija prirodne baštine i 2.1.5. Potpora očuvanju Natura 2000 vrsta i staništa Županijske razvojne strategije Zadarske županije.

6.2.4. DJELATNOSTI U SVEZI KOMUNALNOG GOSPODARSTVA I OSTALI DRUGOSTUPANJSKI POSTUPCI

U skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu županija rješava u drugom stupnju žalbe izjavljene protiv rješenja JLS o komunalnoj naknadi/ovrsi komunalne naknade, komunalnom doprinosu/ovrsi komunalnog doprinosa te protiv rješenja komunalnih redara kojima se nalažu radnje u svrhu provođenja komunalnog reda i zaključaka o dozvoli izvršenja tih rješenja.

U skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara Županija rješava žalbe protiv rješenja o spomeničkoj renti i ovrsi spomeničke rente.

Po Zakonu o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama Županija rješava žalbe izjavljene protiv rješenja o naknadi za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru.

Po Zakonu o građevinskoj inspekciji komunalni redari imaju pravo rješenjem narediti poduzimanje 8 vrsta mjera (uklanjanje ruševine zgrade, otklanjanje oštećenja pročelja i pokrova postojeće zgrade koji nisu nosiva konstrukcija, uklanjanje građevine, usklađivanje provedbe zahvata u prostoru koji nije građenje, uklanjanje zahvata u prostoru koji nije građenje, privremenu obustavu izvođenja radova, dovršenje vanjskog izgleda zgrade i izlaganje energetskog certifikata). I o žalbama protiv tih rješenja odlučuje Županija.

Sukladno Zakonu o financiranju vodnog gospodarstva županija rješava žalbe izjavljene protiv rješenja o izvršenju naknade za uređenje voda protiv fizičkih osoba.

Po Zakonu o državnoj izmjeri i katastru nekretnina JLS imaju pravo donositi rješenja o utvrđivanju naknade za sufinanciranje katastra nekretnina o kojima također rješava županija.

Županija rješava i žalbe protiv rješenja komunalnih redara kojima oni sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom naređuju uklanjanje otpada odbačenog u okoliš.

U izvještajnom razdoblju zaprimljene su 202 žalbe i sve su riješene.

Kako se protiv rješenja upravnog tijela županije, sukladno Zakonu o upravnim sporovima, može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom, ovo tijelo je stranka (tuženik) u upravnom sporu. Ovo tijelo zastupa Županiju u upravnim sporovima, što uključuje davanje odgovora na tužbu te sudjelovanje na raspravama pred Sudom. U izvještajnom razdoblju pokrenuto je oko 15 upravnih sporova.

Savjetodavno stručna potpora, kako JLS u svezi provedbe navedenih Zakona, tako i strankama glede zaštite njihovih prava, daje se u kontinuitetu.

6.2.5. POSLOVI UPRAVLJANJA RIZICIMA, CIVILNE I PROTUPOŽARNE ZAŠTITE, ZAŠTITE OD PRIRODNIH NEPOGODA I PROTUMINSKOG DJELOVANJA

Velike nesreće i katastrofe svoje porijeklo nalaze u prirodnim fenomenima te tehničko tehnološkim procesima. Stoga je identifikacija i analiza opasnosti i rizika, analiza posljedica, procjena rizika od mogućih velikih prirodnih i tehnoloških katastrofa, uključujući i buduće posljedice klimatskih promjena, vrlo važna komponenta za prevenciju katastrofa i politiku prevencije na razini Zadarske županije. U tom cilju u RH ustrojen je sustav civilne zaštite kao sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanja posljedica terorizma i ratnih djelovanja. Sustav civilne zaštite razvija se na već postojećim kapacitetima operativnih snaga, žurnih službi, pravnih osoba, udruga građana i samih građana te pomoći s više razine. Kroz sustav civilne zaštite razvijaju se programi prevencije te zaštite i spašavanja od prirodnih katastrofa i velikih nesreća (poplave, potresi, požari, ostali prirodni uzroci) te tehničko-tehnološkim opasnosti (opasnost od minskih polja, nesreće u gospodarskim objektima, nesreće u prometu s opasnim tvarima, epidemiološke i sanitarne opasnosti, prolomi akumulacijskih brana, nesreće na odlagalištima otpada) kako bi se ugrožavanja stanovništva i teritorijalnog prostora Županije svele na najmanju moguću mjeru. S aspekta planiranja, uređenja, organizacije i razvoja, Zadarska županija u svom

samoupravnom djelokrugu izgrađuje i financira civilnu zaštitu kako bi poticala i usklađivala aktivnosti svih sudionika u zaštiti i spašavanju.

U širem smislu riječi, zaštita od požara dio je sustava civilne zaštite. U izgradnji sustava zaštite od požara prati se stanje i pojave iz područja zaštite od požara na području Zadarske županije, i s tim u vezi jačanje ljudskih i materijalnih kapaciteta te opremljenosti vatrogasnih snaga.

Područje upravljanja rizicima u Zadarskoj županiji svakako uključuje zaštitu i mjere ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda kao i aktivnosti vezane uz uklanjanje minski sumnjivih eksplozivnih i neeksplodiranih ubojitih sredstava zaostalih iz Domovinskog rata koji još uvijek predstavljaju sigurnosni problem za Zadarsku županiju.

Ove aktivnosti u skladu su s Ciljem 3. Jačanje sustava zaštite i spašavanja te prilagodbe na klimatske promjene, Mjerom 3.1.8. Unaprjeđenje sustava civilne zaštite, jačanja svijesti i ukazivanje na moguće posljedice izazvane klimatskim promjenama iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2016. – 2020.

6.2.5.1. CIVILNA I PROTUPOŽARNA ZAŠTITA

Razvoj sustava civilne zaštite u Zadarskoj županiji kontinuirani je proces koji se razvija s ciljem smanjenja rizika od prirodnih i drugih nesreća, jačanja pripremljenosti kroz jačanje kapaciteta operativnih snaga sustava civilne zaštite u odgovoru na posljedice velikih nesreća i katastrofa. Civilna zaštita stalno se prilagođava, organizacijski i preventivno, novim rizicima i sigurnosnim izazovima.

Izvještajno razdoblje obilježila je korona kriza nakon što je u prosincu 2019. g. dijagnosticiran koronavirus u Kini u gradu Wuhanu, a zbog brzine širenja Svjetska zdravstvena organizacija proglasila 11. 3. 2020. globalnu pandemiju.

Županijski Stožer za civilnu zaštitu na vrijeme je uočio problem širenja bolesti COVID-19 te je, na inicijativu Epidemiološke službe Zavoda za javno zdravstvo Zadar, održao prvu sjednicu još 31. siječnja 2020. kako bi na prvu pojavu COVIDA-19 na našem teritorijalnom području odgovorili pravilno i učinkovito. Prvi oboljeli na području Zadarske županije registriran je 18. ožujka 2020. godine. Od tada pa do danas Stožer komunicira svakodnevno posebno sa zdravstvenim službama te daje redovita i izvanredna priopćenja za medije. Koordiniraju se sve aktivnosti s lokalnim Stožerima s ciljem provedbe svih mjera i aktivnosti koje su propisane odlukama Stožera CZ RH. Kroz izvještajno vrijeme Županijski Stožer donosio je niz preporuka, preventivnih mjera i uputa za postupanje i sprječavanje unosa i širenja koronavirusa koje su bile od ključne važnosti za smanjenje širenja zaraze. Županijski Stožer civilne zaštite Zadarske županije donio je na vrijeme stroge mjere restrikcije i mjere ograničavanja rada i društvena okupljanja u trgovini, uslužnim djelatnostima i održavanju sportskih i kulturnih događanja kako bi se smanjila zaraza. Županijski Stožer organizirao je nabavu, prihvat i distribuciju pomoći u obliku zaštitne opreme (medicinske maske, odijela, rukavice, dezinficijensi itd.) za medicinske ustanove i domove za starije i nemoćne te općinske i gradske uprave, kao i za samu Županiju i ustanove kojima je osnivač. Otvoreni su kanali kriznog komuniciranja, dežurni telefon 023/350-318 u vremenu od 8 do 22 sata te adresa e-pošte stozercz@zadarska-zupanija.hr kojima se odvija komunikacija s građanima vezana uz odluke Županijskog i Nacionalnog stožera, epidemiološku situaciju, propusnice, samoizolaciju karantenu i ostalo. U borbi protiv zaraze COVID-19 angažirane su i operativne snage sustava civilne zaštite u Zadarskoj županiji: lokalni stožeri, postrojbe civilne zaštite općina i gradova, vatrogastvo, HGSS, Crveni križ, policijski službenici i pripadnici Hrvatske vojske.

Uručeno je i 6 naloga za mobilizaciju objekata u svrhu karantene za osobe koje nisu imale mogućnost samoizolacije. Postupnim ublažavanjem mjera ukupan broj angažiranih operativnih snaga sustava civilne zaštite je smanjen, ali su još uvijek u pripravnosti s obzirom da još nije donesena odluka o završetku epidemije bolesti COVID-19. U predmetu obavljanja nadzora i kontrole nad provođenjem mjera koje su propisane odlukama Stožera, provodile su ih inspekcijske službe Ravnateljstva civilne zaštite u suradnji sa lokalnim stožerima, policijskim službenicima i Državnim inspektoratom. Kontrola provođenja mjera i dalje je u tijeku.

Zadarska županija u izvještajnom razdoblju poduzela je niz preventivnih i planskih aktivnosti koje proizlaze iz Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2020. analizom stanja u protupožarnoj zaštiti pred ovogodišnju ljetnu požarnu sezonu, donošenje operativnih planova djelovanja i financijskog plana. Stožer civilne zaštite održao je tematsku sjednicu vezanu za pripremu ljetne protupožarne i turističke sezone 2020. godine. u zaštiti od požara, kao i donio Financijski plan za provedbu mjera zaštite od požara u ljetnoj sezoni.

U prvom polugodištu 2020. godine izrađen je Plan djelovanja civilne zaštite u Zadarskoj županiji (ažuriranje u tijeku) i Vanjski plan zaštite i spašavanja za slučaj nesreća koje uključuju opasne tvari operatera Tankerkomerc d. d. Gaženica Zadar (ishođenje suglasnosti u tijeku).

Županijska radio mreža s Operativnim timom za radio veze kao potpora profesionalnim službama u komunikaciji u kriznim uvjetima osigurava autonomnost rada kriznih službi bez obzira na postojanje električne energije u sustavu. Suradnja sa svim žurnim službama (vatrogasci, policija, hitna pomoć) i operativnim snagama sustava civilne zaštite (Stožer civilne zaštite, Crveni križ, HGSS, ostale udruge, pravne osobe u sustavu civilne zaštite) odvijala se kontinuirano u zajedničkom duhu odgovornosti i razmjeni mišljenja o naporima koje je potrebno uložiti od državne preko regionalne do lokalne razine za poboljšanje sustava u cjelini.

Zadarska županija nastavila je suradnju u spašavanju ljudskih života s Hrvatskom gorskom službom spašavanja, Stanicom Zadar donošenjem Programa javnih potreba HGSS-a za 2020. godinu kojim je definirano financiranje redovne djelatnosti Stanice Zadar.

Vrijedi istaknuti da je Zadarska županija iz Proračuna za 2020. godinu pružila i financijsku potporu glavnim operativnih snagama: vatrogasci, HGSS, Društvo Crvenog križa u iznosu od 50,000 kn za svaku operativnu snagu (ukupno 150.000,00 kn) u svrhu nabave potrebne opreme.

U funkciji je i produkcijski link mrežne aplikacije za upravljanje sustavom civilne zaštite u Zadarskoj županiji kojim se u digitalnom obliku vodi evidencija o operativnim snagama sustava civilne zaštite i tehničkoj opremljenosti (ljudski i materijalno-tehnički resursi za djelovanje u kriznim uvjetima (popis u tijeku).

U programima suradnje s drugim županijama i velikim gradovima u RH u području civilne zaštite, Zadarska županija sudjelovala je u aktivnostima Platforme hrvatskih županija i gradova za smanjenje rizika od katastrofa na planu razvoja sustava civilne zaštite u RH i pripreme za nove međunarodne projekte.

6.2.5.2. PRIRODNE NEPOGODE

U području ublažavanja i uklanjanja posljedica prirodnih nepogoda zbog tuče koja je prouzročila velike štete na višegodišnjim nasadima i obrtnim sredstvima u poljoprivredi proglašena je 8. svibnja 2020. godine prirodna nepogoda za područje Grada Benkovca. Upravni odjel koordinirao je s Gradskim povjerenstvom za procjenu šteta Grada Benkovca sve aktivnosti vezane uz prijave, procjenu i konačno utvrđenu štetu. Konačno utvrđena šteta iznosi 1.654.712,95 kuna. Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta potvrdilo je konačno utvrđenu štetu u Registru šteta od prirodnih nepogoda.

6.2.5.3. PROTUMINSKO DJELOVANJE

Minsko eksplozivna i neeksplodirana ubojita sredstva zaostala iz Domovinskog rata i dalje su sigurnosni problem Zadarske županije. Osim opasnosti za živote građana, postojanje minski zagađenih i sumnjivih površine priječi društveni i gospodarski razvoj.

Zadarska županija zahvaćena je minski sumnjivim prostorom (MSP) na dan 1. 7. 2020. u površini od **20,4 km^2** u 9 lokalnih jedinica . Stanje MSP-a po gradovima i općinama: Benkovac 5.479.144 m^2, Obrovac 2.868 m^2, Stankovci 818.094 m^2, Jasenice 7,130.580 m^2, Pakoštane 4.418.262 m^2, Posedarje 12.628 m^2,

Polača 2,579.477 m^2, Škabrnja 1.363 m^2, Zadar 2.137 m^2. Strukturu minski sumnjivog prostora koje je razminirano čine pretežno šumske površine 99,7%, te poljoprivredne površine 0,3% (podaci GIS HCR). U Zadarskoj županiji nakon ratnih djelovanja od 1996. do 2020. bilo je ukupno 83 minskih žrtava od kojih 35 smrtno stradalih osoba. U 2020.godini nije bilo stradavanja od zaostalih mina (zadnje stradavanje 19. 12. 2016.).

U cilju potpunog uklanjanja minske opasnosti Zadarska županija nastavila je napore kako bi smanjila ugrožavanja života ljudi i povratkom iseljenog stanovništva na razminirana područja omogućila njihov gospodarski razvoj. Kontinuirano su se pratile potrebe lokalnih jedinica za razminiranjem u svim područjima kako bi se omogućio turistički razvoj i razvoj ekološke poljoprivrede. U suradnji s HCR-om prioriteti za Zadarsku županiju ugrađeni su u prijedlog Plana protuminskog djelovanja za 2020. godinu (Benkovac, Pakoštane, Jasenice).

U tijeku je razminiranje minskog onečišćenja šuma kroz realizaciju projekta Razminiranje i očuvanje šumskih ekosustava u zaštićenim i Natura 2020 područjima u Ličko-senjskoj i Zadarskoj županiji – *Fearless* Velebit koji se većim dijelom financira europskim sredstvima namijenjenim za razminiranje. Zadarska županija ovim projektom razminirat će 7,15 km minski zagađenog prostora na području Nacionalnog parka Paklenica te Parka prirode Velebit. Završetak poslova razminiranja očekuje se do kraja 2020.godine. Time će područje Velebita biti potpuno očišćeno od mina.

Prema Planu protuminskog djelovanja za 2020. planirano je daljnje uklanjanje minski eksplozivnih i neeksplodiranih sredstava u Zadarskoj županiji na području gradova i općina: Benkovac, Obrovac, Jasenice, Pakoštane i Stankovci.

6.2.6. POSLOVI PROVEDBE DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA I GRADNJE

Sukladno odredbama članka 342. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine 76/07.) dana 1. siječnja 2008. godine Zadarska županija, preuzela je službenike, poslove, uredsku i drugu opremu te arhiv Ureda državne uprave u Zadarskoj županiji koji su se odnosili na obavljanje poslova izdavanja lokacijskih i građevinskih dozvola te drugih akata vezanih uz provedbu dokumenata prostornog uređenja i gradnje (poslovi prostornog uređenja i gradnje), te je sukladno odredbi članka 343. stavka 1. citiranog Zakona županija, osigurala materijalno – tehničke, organizacijske i financijske uvjete (osim za plaće službenika koji su preuzeti od ureda državne uprave) te ostale uvjete za učinkovito i ekonomično obavljanje tih poslova. Stupanjem na snagu Zakona o gradnji i Zakona o prostornom uređenju 1. siječnja 2014. plaće službenika isplaćuju se iz proračuna Zadarske županije u cijelosti odnosno ukinuta su sredstva koja su bila namijenjena za plaće preuzetih službenika iz državnog proračuna.

6.2.6.1. STANJE PREDMETA

U 2008. godini zaprimljeno je ukupno 8415 predmeta, u 2009. godini 8326, u 2010. godini 8265, u 2011. godini 9316 predmeta, u 2012. godini 17258, u 2013. godini 54193, u 2014. godini 7968, 2015. godini 8910, 2016. godini 9928, u 2017. godini 10817, a u 2018. godini 14257.

Treba napomenuti da je do 30. lipnja 2018. godine bio otvoren još jedan rok za postavljanje zahtjeva za rješenje o izvedenom stanju, legalizaciju, te da od 14257 zahtjeva, na legalizaciju otpada 4650. U 2019. zaprimljeno je 11104, a u 2020. godini do 30. lipnja ukupno je zaprimljeno 4847 zahtjeva.

Također, u 2019. godini je došlo do dvije promijene zakona o gradnji što u pravilu ima za posljedicu priliv zahtjeva, uglavnom postavljenih bez potrebne zakonom propisane dokumentacije. Ovo je posebno vezano za izmjenu Zakona vezanu za odredbu da sve nove zgrade moraju biti zgrade gotovo nulte energije, a koja je stupila na snagu na samom kraju 2019. godine.

Riješenih predmeta je u 2008. godini bilo 7793, u 2009. godini 9566, u 2010. riješeno je 8596 predmeta, u 2011. godini 9201 predmet, u 2012. godini 12012 predmeta, u 2013. godini 18197 predmeta, u 2014. godini

17159, u 2015. godini 17140, u 2016. godini 16139, u 2017. godini 17439, u 2018. godini 13939 predmeta, u 2019. godini 10370 predmeta, a do 30. lipnja 2020. riješeno je ukupno 5309 zahtjeva.

U 2020. godini do 30. lipnja zaprimljeno je 1131 upravnih predmeta i 3716 neupravnih, a riješeno 1908 upravnih (od čega u legalizaciji 656, a u provedbi 1252) i 3401 neupravnih.

Tablični prikaz zaprimljenih i riješenih predmeta kroz razdoblje od 1. 1. 2008. do 30. 06. 2020.

	Zaprimljeni upravni	Riješeni upravni	Zaprimljeni neupravni	Riješeni neupravni
2008.	2461	2093	5954	5700
2009.	2330	3010	5996	6556
2010.	2366	2649	5899	5949
2011.	3032	3005	6284	6196
2012.	11101	5407	6157	6605
2013.	44929	10010	9264	8187
2014.	2510	11672	5458	5487
2015.	3448	11935	5462	5205
2016.	3718	9885	6210	6254
2017.	3991	11293	6826	6146
2018.	8051	7700	6206	6239
2019.	4445	4651	6659	6079
2020.	1131	1908	3716	3401

Od predmeta zaprimljenih po Zakonu o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama kojih je bilo zaprimljeno 53669 od čega je Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada izuzela 2500 zahtjeva, od preostalih 51169 predmeta riješeno je 46289 zahtjeva (90,46%) zaključno s 30. lipnja 2020. godine, što znači da je u Odjelu ostalo neriješeno 4880 zahtjeva zaprimljenih u prvom roku, odnosno 2013. godine. Međutim, kako je kao što je prije spomenuto bio otvoren još jedan rok u 2018. godini za podnošenje zahtjeva za legalizaciju zgrada i kako smo u tom roku zajedno sa zahtjevima koji su pristigli iz drugih županija i

vraćenih ne riješenih predmeta iz AZONIZ-a (prestao s radom) kojih je ukupno zaprimljeno nešto manje od 5600 ukupno je za riješiti ostalo nešto manje od 10789 zahtjeva što znači da smo od ukupnog broja zahtjeva riješili 81%.

Ovakva se situacija oko legalizacije događa i drugim županijama, a što se vidi i po statistici koja Zadarsku županiju po broju riješenih zahtjeva pozicionira među prva mjesta u Hrvatskoj po broju riješenih predmeta.

Predmeti su u upravnom odjelu raspoređeni službenicima na način da svaki od njih zadužuje predmete koji su vezani za određene općine odnosno gradove, a bez obzira na vrstu predmeta. Naime, Odjel je mjesno nadležan za donošenje akata na području 28 općina i 5 gradova što znači isto toliki broj prostornih planova te se na ovaj način reducira broj planova koje jedan referent treba poznavati dok je s druge strane osposobljen za rješavanje svih vrsta predmeta. Unutar Odjela je posao podijeljen na način da određeni broj službenika radi isključivo na legalizaciji i zbog tako velikog broja zahtjeva su i zaposleni službenici (na određeno vrijeme) koji su obučeni za taj posao. Sve je to iziskivalo i novi prostor i opremu kao i računalnu opremu. U svrhu što bržeg rješavanja napravljen je i računalni program koji omogućava izdavanje e-dozvole i e-pisarnice koji se nadograđuje novim rješenjima u svrhu ubrzavanja izdavanja rješenja o izvedenom stanju. Ovo je zapošljavanje uvjetovalo i nove prostore odnosno proširenje postojećih prostora ispostava i njihovo opremanje. Dosadašnjim ispostavama Benkovac, Obrovac i Gračac je dodijeljen i određeni broj predmeta s područja Općine Vir koji se odnose na legalizaciju. U 2018. godini samo su tadašnjoj Ispostavi Gračac dani na rješavanje predmeti s područja Općine Vir, međutim kako su preostali predmeti Vira svi u postupku dosadašnjoj Ispostavi Gračac su dodijeljeni na rješavanje predmeti legalizacije s područja Općine Starigrad i Posedarje, dok su ostale ispostave rješavale predmete s područja za koja su inače zadužene. U 2019. godini Gračacu su dodijeljeni i predmeti uporabnih dozvola za određene građevine (20-tak zahtjeva), kao i 90-tak zahtjeva za legalizaciju iz dosadašnje Ispostave Benkovac i to iz razloga što je ispostava bila jedno vrijeme bez voditelja (tek se na treći natječaj javila kolegica koja je sada voditelj). S tog razloga su i zahtjevi za izdavanjem građevinske i lokacijske dozvole bili raspoređeni u Zadar, uporabne dozvole je rješavao službenik (voditelj) iz tada Ispostave Obrovac. Kako je službenik zaposlen u Benkovcu na dugotrajnom bolovanju to će ova praksa po potrebi biti nastavljena.

U ovom razdoblju kao i do sada nastavljeni su kontakti s općinama i gradovima na čijem području rješavamo predmete legalizacije kao i s Hrvatskim vodama, dosadašnjim Uredom državne uprave u Zadarskoj županiji i građevinskom inspekcijom i ostvaruje se dogovorena suradnja kako bi se ubrzao tijek postupka, a s obzirom na zakonska rješenja koja uvjetuju određene radnje lokalne samouprave i tijela uprave tijekom izdavanja rješenja o izvedenom stanju. Ovo se reflektiralo i na uštedu određenih financijskih sredstava (trošak pošte).

U srpnju 2015. godine donesen je Zakon o procijeni vrijednosti nekretnina kojim je određeno da su županije i veliki gradovi te grad Zagreb dužni osigurati službenike prikladne stručnosti, potrebnu opremu i prostorije za obavljanje stručnih i administrativno-tehničkih poslova za potrebe procjeniteljskog povjerenstva čija je zadaća stručna analiza i evaluacija podataka te davanje stručnih prijedloga i mišljenja o tržištu nekretnina. Županija je sukladno Zakonu osigurala, odnosno zaposlila dva službenika, opremu i prostorije te zajedno s Gradom Zadrom zbog racionalizacije poslovanja sporazumno osnovala zajedničko povjerenstvo. Poslovi vezani za procjenu vrijednosti nekretnina obavljaju se unutar Odjela u sklopu poslova provedbe dokumenata prostornog uređenja i gradnje. Ministarstvo nadležno za poslove graditeljstva i prostornog uređenje Zakonom o procjeni vrijednosti nekretnina se obvezalo uspostaviti i održavati informacijski sustav tržišta nekretnina (eNekretnina) za potrebe provedbe Zakona, a sastavni dio eNekretnina čini zbirka kupoprodajnih cijena i plan približnih vrijednosti. Informacijski sustav se prema informacijama iz Ministarstva kreira u tri faze, a ovisno o uspostavi tih faza povećat će se i obim posla kao i mogućnost davanja podataka i provedbe samog Zakona. Nažalost, službenik zaposlen na poslovima procjene vrijednosti nekretnina sporazumno je otišao s tog radnog mjesta, i to radno mjesto je popunjeno u prosincu 2018. godine.

Epidemija COVID-a19 ostavila je traga i na izvršenju radnih zadataka ovog upravnog odjela jer je prema protokolu kojeg je donijela Županija velik broj službenika (oko 40%) radio od kuće, a samo je dio prema svojim mogućnostima i radio od kuće.

Ukupan broj **riješenih** predmeta u izvještajnom razdoblju zajedno s ispostavama iznosi:

Upravnih predmeta	1908	(656 rješenja o izvedenom stanju – 1252 provedba)
Neupravnih	3401	

Ukupno	**5309**

Ukupan broj **zaprimljenih** predmeta u izvještajnom razdoblju zajedno s ispostavama iznosi:

Upravnih predmeta	1131
neupravnih predmeta	3716
Ukupno	**4847**

6.2.7. PREKOGRANIČNA SURADNJA

U izvještajnom razdoblju nastavilo se s praćenjem projektnih ideja/projektnih prijedloga izrađenih u djelokrugu Odjela (Prometno povezivanje kopnenog i otočnog dijela Županije podmorskim tunelskim mostovima, Uspostava novog katastra nekretnina na području svih JLS, Integralno upravljanje obalnim područjem Županije,…) kao podlogom za prijave u sklopu moguće aktualnih natječaja za korištenje sredstava fondova EU-a ili drugih izvora. Isto tako, pratili su se aktualni natječaji za apliciranje i sudjelovanje u drugim projektima prekogranične suradnje u djelokrugu Odjela. Također, temeljem Odluke o osnivanju radnih tijela za koordinaciju upravljanja razvojem Zadarske županije, ovaj Odjel putem „svoje“ Razvojne jedinice za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove daje mišljenja na prijedloge razrade, prijave, provedbe ili odustajanja od projekata iz svog područja nadležnosti po proceduri propisanoj navedenom Odlukom. U izvještajnom razdoblju Odjel je organizirao dva sastanka Razvojne jedinice u okviru propisane procedure te su sastavljena dva Mišljenja o prijavi projekata prijavitelja javne ustanove Natura Jadera i Zavoda za javno zdravstvo Zadar koja su potom upućena Središnjoj jedinici.

6.2.8. DRUGI STRUČNI POSLOVI OD ZNAČAJA ZA ŽUPANIJU

Drugi stručni poslovi od značaja za Županiju provode se u kontinuitetu – praćenje stanja u prostoru, rad u povjerenstvima i stručnim tijelima u svezi gospodarenja prostorom i zaštite prirode i okoliša (registracija pomorskog dobra, dodjele koncesija na pomorskom dobru, rad ŽOC-a, zaštita i spašavanje, procjene šteta kod elementarnih nepogoda, arbitraže, povjerenstva za ocjenu utjecaja na okoliš, financiranje i praćenje rada Vatrogasne zajednice Zadarske županije...), sudjelovanje u projektima/programima javnog i civilnog društva, suradnju s tijelima Državne uprave i lokalne samouprave te nadležnim ministarstvima, međužupanijsku i međunarodnu sektorsku suradnju u oblasti prostornog uređenja, komunalnog uređenja i zaštite okoliša te poslove u sklopu rada jedinica i tijela za praćenje i provedbu Županijske razvojne strategije Zadarske županije.

6.3. ZAKLJUČAK

Ovo izvještajno razdoblje obilježila je pandemija uzrokovana širenjem bolesti COVID-19. Ministar zdravstva Odlukom je proglasio opasnost od epidemije 4. ožujka 2020. godine nakon čega je uslijedio niz odluka Stožera civilne zaštite RH s ciljem suzbijanja širenja virusa, a kojima se ograničilo kretanje stanovništva ali i gospodarske aktivnosti u državi/županiji. Krajem ožujka donesen je i Protokol za rad upravnih tijela Zadarske županije koji je naložio rad od kuće i prekid rada djelatnicima u rizičnim skupinama. Zbog smanjenog priljeva prihoda u proračun, pristupilo se ostvarivanju proračunskih ušteda na rashodovnoj strani proračuna, uključujući i rezanje plaća. U tim okolnostima dio aktivnosti Odjela se usporio, a neke su i potpuno zaustavljene zbog nemogućnosti provedbe i/ili nedostatka proračunskih sredstava što je opisano pobliže u prethodnim poglavljima. S druge strane, aktivnosti na poslovima civilne zaštite – uspostava karantena i mobilizacija pravnih subjekata te operativnih snaga stožera JLS, osiguravanje zaštitne opreme za djelatnike županije, operativne snage, ustanove u zdravstvu, socijali i druge (bilo nabavom ili preko donacija) te njena raspodjela, provođenje obvezne protuepidemijske dezinfekcije,

osiguravanje kontinuiranog rada dežurnog telefona, mnogobrojne sjednice te administriranje rada Stožera i mnogi drugi poslovi, višestruko su se intenzivirale.

Neovisno o navedenim okolnostima, a u skladu s mogućnostima, ovaj Upravni odjel je obavljao stručno i profesionalno sve upravne i stručne poslove u području prostornog uređenja i zaštite okoliša u ostvarivanju uvjeta za održivi razvoj županije, poslove zaštite prirode, gospodarenja otpadom i komunalnog gospodarstva te praćenja rada javnih ustanova i trgovačkih društava iz navedenih područja kojima je osnivač ili suosnivač Županija – sukladno Programu rada za 2020. godinu.

U djelokrugu rada iz područja civilne zaštite, zaštite od požara, prirodnih nepogoda te aktivnosti vezanih uz uklanjanje zaostalih mina u Zadarskoj županiji, u izvještajnom periodu nastavljena je organizacija i razvoj tih poslova te usklađivanje s aktualnim propisima i obavezama lokalne i područne (regionalne) razine. Osnovni cilj sustava u cjelini jest smanjivati rizik od velikih nesreća i katastrofa kroz preventivno planske aktivnosti, ali i dodatna ulaganja u jačanje operativne sposobnosti spasilačkih snaga sustava civilne zaštite za djelovanje u izvanrednim situacijama.

Sve aktivnosti i mjere unutar sustava civilne zaštite u proteklom periodu obilježila je borba protiv zaraze COVID-19. Ocjenjuje se da su u Zadarskoj županiji sve preventivne mjere donesene pravodobno s ciljem zaštite ljudskih života i zdravlja te funkcioniranja gospodarstva. Ovo posebno s obzirom na činjenicu da smo se prvi put susreli s ovim tipom ugroze. Stožer civilne zaštite Zadarske županije pri donošenju odluka, uputa i preporuka primarno je uvažavao mišljenje i preporuke epidemioloških stručnjaka, Ministarstva zdravstva, Nacionalnog Stožera civilne zaštite. U suočavanju s novim prijetnjama i izazovima kao što je aktualna pandemija pokazana je visoka svijest i disciplina građana, postignuto povjerenje i sigurnost. I dalje se traži kontinuirani rad i kvalitetna suradnja svih sudionika civilne zaštite kako bi bili u mogućnosti adekvatno reagirati u svakoj kriznoj situaciji.

U dijelu rješavanja minskog problema u Zadarskoj županiji, u suradnji s MUP-om, Sektorom - Hrvatski centar za razminiranje nastavljena je dosadašnja uspješna suradnja i napori u rješavanju minskog problema u Zadarskoj županiji posebno u razminiranju zaostalih mina na području Parka prirodne Velebit i Nacionalnog parka Paklenica..

U djelokrugu provedbe dokumenata prostornog uređenja i gradnje, ističemo kako broj riješenih predmeta, odnosno dinamike njihova rješavanja, nije ovisan samo o radu službenika Odjela zato što je u postupku donošenja rješenja uključeno više čimbenika koji mogu utjecati na brzinu rješavanja, a to su prvenstveno stranke, projektanti, javnopravna tijela i ostali sudionici u postupku, uz napomenu da je tek mali postotak zahtjeva u trenutku podnošenja u cijelosti opremljen potrebnom dokumentacijom, odnosno da nije potrebno zaključkom o dopuni intervenirati u postupku donošenja rješenja. Nadalje, rad upravnog odjela kod donošenja rješenja o izvedenom stanju vezan je uz rad jedinica lokalne samouprave, a u svezi donošenja rješenja o naknadi za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada i naplata te naknade, a sve to zato što se ne može donijeti rješenje bez potvrde o plaćenoj naknadi koju dostavljaju jedinice lokalne samouprave. Treba istaknuti da je upravni odjel ostao bez službenika koji su zaduženi za poslove legalizacije kojih je u izvještajnom razdoblju bilo 10 te se taj broj smanjio na 5 iz naprijed opisanih razloga, dok je npr. 2014. godine kada je bio posao legalizacije u jeku na ovim polovima bilo zaposleno 50-tak službenika na određeno vrijeme.

Posebno ističemo da je u izvještajnom razdoblju znatno povećan broj podnesenih zahtjeva za novogradnje odnosno zahtjeva za građevinskim dozvolama. Na povećanje zahtjeva utjecala je i izmjena zakona o gradnji koja je izmijenila proceduru donošenja rješenja odnosno građevinske dozvole i uvela u eDozvolu elektroničku oglasnu ploču, odnosno eKonferenciju i ostale promjene od samog postavljanja zahtjeva elektroničkim putem do dostave dozvola. Navedena promjena zahtjeva i određeno vrijeme prilagodbe novom elektronskom obliku vođenja postupka. Pretpostavljajući određene teškoće u prilagodbi, investitori, odnosno projektanti postavili su velik broj zahtjeva, uglavnom bez potrebne dokumentacije kako bi iskoristili primjenu još uvijek ne izmijenjenog Zakona. Krajem godine došlo je do još jedne izmjene i dopune Zakona o gradnji koja se odnosi na energetska svojstva zgrade odnosno na energetsku učinkovitost te se ponovila situacija s povećanim brojem zahtjeva, uglavnom nepotpunim. Ovom je prilikom u Upravnom odjelu zaprimljeno 538 zahtjeva uglavnom nepotpunih. Bez obzira na ovu okolnost izmjena Zakona, ako se uzme u obzir znatno manji broj takvih zahtjeva prethodnim godinama, da se zaključiti da je na području nadležnosti ovog Odjela (5 gradova i 28 općina) gradnja u posljednje dvije do tri godine znatno 'živnula', a što se

nastavilo i u ovom izvještajnom razdoblju, barem do pojave novonastale situacije vezane uz epidemiju COVID-19 i mjera vezanih za suzbijanje virusa.

Zaključno, ističemo kako je način organizacije rada posebno na poslovima legalizacije (ali i drugih) dao dobre rezultate u smislu broja i brzine rješavanja zahtjeva kao i bolje praćenje pristiglih zahtjeva za izdavanje akata kojima se odobrava gradnja novih objekata pa tako i predmeta vezanih za izgradnju objekata od interesa za jedinice lokalne samouprave, komunalnu infrastrukturu, gospodarstvo, zapošljavanje općenito te kulturni, prosvjetni i gospodarski razvoj. U izvještajnom razdoblju smo zbog zakonskih razloga ostali bez određenog broja službenika koji su bili angažirani na poslovima legalizacije, ali je i proveden postupak zapošljavanja novih službenika na tim poslovima kako bi se posao legalizacije završio u prihvatljivom roku. Pored angažmana Županije u osiguranju financijskih sredstava za rad dodatnih službenika te raspoloživih stručnih kapaciteta treba reći da je na poboljšanje efikasnosti rada utjecala i nabavke i primjene novog informatičkog sustava (Abit *e-pisarnica, e-dozvola*) koji smo još 2013. godine nabavili i implementirali i koji je znatno poboljšao dotadašnji županijski informatički sustav Castor. Poslovi provedbe dokumenata prostornog uređenja i gradnje obavljaju se u sustavu programa E-dozvole Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja koji se primjenjuje od siječnja 2015. godine kao jedinstven za sve županije, odnosno gradove koji rješavaju u ovoj upravnoj oblasti što bi trebalo povećati učinkovitost i ovog upravnog odjela tim više što se i taj program usavršava, čini jednostavnijim u primjeni i dostupan strankama u smislu informacija o predmetu kako to predviđaju u Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja, a u tom smislu treba spomenuti prije navedenu izmjenu Zakona koja dalje razvija informatizaciju i uključivanje svih sudionika u donošenju akata građenja. Iako, i to treba napomenuti, kako radovi na uređenju programa ponekad usporavaju rad u programu zbog nedostataka koji se u hodu rješavaju.

Rezultati u ovom segmentu upravnog odjela postignuti su povećanjem učinkovitosti i iskoristivosti radnog vremena, ekonomičnosti provođenja upravnog postupka, kontinuiranom edukacijom službenika, praćenjem propisa i upravno pravne prakse, a sve radi što bržeg rješavanja zahtjeva stranaka naročito kad su u pitanju novogradnje. Daljnje unaprjeđenje rezultata moguće je uz odgovarajući broj stručnih službenika zaposlenih na ovim poslovima, a sve iz razloga složenosti postupaka u kojima sudjeluje više čimbenika (investitori, projektanti, stranke, tijela koja daju posebne uvjete, jedinice lokalne samouprave…) povezanih u postupku donošenja akata vezanih za prostorno uređenje i gradnju.

7. UPRAVNI ODJEL ZA POLJOPRIVREDU, RIBARSTVO, VODNO GOSPODARSTVO, RURALNI I OTOČNI RAZVOJ

7.1. UNUTARNJE USTROJSTVO ODJELA

Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj ustrojen je kao jedinstveno upravno tijelo.

7.1.1. DJELATNICI ODJELA

Prema Pravilniku o ustrojstvu upravnih tijela Zadarske županije u Odjelu je predviđeno 10 djelatnika, a trenutno je stalno zaposleno 6 djelatnika, i to na radnim mjestima pročelnik, dvoje pomoćnika pročelnika, jedna savjetnica za ruralni i otočni razvoj, jedna savjetnica za poljoprivredu i ribarstvo te jedna referentica.

7.2. DJELATNOST ODJELA

U okviru samoupravnog djelovanja Županije Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj obavlja upravne i stručne poslove u području poljoprivrede, šumarstva, lovstva, ribarstva i vodnog gospodarstva, poslove ruralnog i otočnog razvoja, odnosno poslove vezane uz djelovanje poljoprivrednih gospodarstava, razvoj i obnovu ruralnih područja, analitičko planske i organizacijsko koordinacijske poslove iz istih područja, poslove provedbe nacionalnog programa razvitka otoka, izrade i

provedbe programa održivog razvitka otoka, prati i usklađuje rad Javne ustanove za ruralni razvoj Zadarske županije AGRRA te obavlja i druge poslove sukladno zakonu.

U izvještajnom razdoblju kroz djelatnost Upravnog odjela za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj provodile se mjere za ostvarivanje tri cilja iz Županijske razvojne strategije, i to:

Cilj 1. Gospodarski konkurentna i inovativna Zadarska županija

Mjera 1.5.1. Potpora povećanju proizvodnje u zaštićenim prostorima, mjera 1.5.2. Poticanje razvoja ruralnog turizma i turističke ponude na poljoprivrednim gospodarstvima, mjera 1.5.3. Poticanje proizvođačkih organizacija i zadružnog povezivanja poljoprivrednih gospodarstava, mjera 1.5.4. Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje i razvoj zelenog poduzetništva, mjera 1.5.5. Poticanje i potpora komasaciji (okrupnjavanju) poljoprivrednog zemljišta, mjera 1.5.6. razvoj infrastrukture za potrebe poljoprivredne proizvodnje, mjera 1.5.7. Poticanje zaštite autohtonih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, sorti i pasmina, mjera 1.5.8. Potpora promicanju znanja i inovacija u poljoprivredi, mjera 1.5.10. Potpora za razvoj i unaprjeđenje lovstva, mjera 1.5.11. Potpora očuvanju i proširenju stočnog fonda, mjera 1.6.1. Razvoj infrastrukture za potrebe sektora ribarstva i marikulture sukladno EU standardima, mjera 1.6.2. Daljnje poticanju udruživanja u sektoru ribarstva i potpora proizvođačkim organizacijama, mjera 1.6.3. Poticanje povećanja potrošnje ribe, mjera 1.6.4. Unaprjeđenje marketinga, certificiranja, označavanja i brendiranja proizvoda ribarstva i marikulture.

Cilj 2. Resursno učinkovita Zadarska županija

Mjera 2.2.1. Unaprjeđenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda sukladno razvoju Županije i 2.2.2. Razvoj i povećanje učinkovitosti vodoopskrbnog sustava Županije

Cilj 3. Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovništva Zadarske županije

Mjera 3.3.2. Razvoj partnerstva između javnog, civilnog i gospodarskog sektora, mjera 3.3.1. Potpora izgradnji civilnog društva te jačanje socijalnog i civilnog dijaloga.

Mjera 3.2.7. Stvoreni preduvjeti za zajedničku koordinaciju i suradnju institucija odgovornih za područje planiranja i upravljanja razvojem

7.2.1. ZNANSTVENI I STRUČNI PROJEKTI U POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

Kroz ovu aktivnost smo u prvoj polovini 2020. godini nastavili financiranje projekta Podizanje kolekcije (banke gena) autohtonih sorata s područja Zadarske županije, a koji se bazira na istraživanju autohtonih sorata zadarskog područja (odnosno vinogradarskih podregija Sjeverna Dalmacija i Dalmatinska zagora, sukladno službenoj legislativi), odnosno njihovom trajnom zbrinjavanju. Smatramo da će se na ovaj način zaokružiti zajednička nastojanja da se autohtone sorte ovog područja zaštite te stvore mogućnosti za njihovu gospodarsku upotrebu. Također rezultatima istraživanja, odnosno aktivnosti iz projekta omogućuje se prijava i provedba međunarodnih projekata.

7.2.2. POTPORE U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU

Temeljem članka 7. Pravilnika o državnim potporama sektoru poljoprivrede i ruralnom razvoju (Narodne novine broj 72/17., 118/18. u ožujku 2019. godine Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj Zadarske županije je dostavio Ministarstvu poljoprivrede Prijedlog Programa potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Zadarske županije (2019. - 2020. godinu) na mišljenje o usklađenosti sadržaja prijedloga s Uredbom *de minimis* te ispunjen, potpisan i ovjeren Obrazac prijave državne potpore male vrijednosti u poljoprivredi. Nakon pozitivnog mišljenje Ministarstva na poslani prijedlog Programa, u travnju 2019. godine župan je, na prijedlog Odjela, donio Program potpora ruralnom razvoju na području Zadarske županije (2019. - 2020.) (u daljnjem tekstu Program).

Na osnovu prethodno navedenog Programa potrebno je objaviti Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dodjelu sredstava potpora iz područja poljoprivrede i ruralnog razvoja za 2020. godinu.

Kroz potpore udrugama u poljoprivredi i ruralnom razvoju financirali smo zadnju ratu projekta Zaštita dalmatinskog meda, u kojem sudjeluju sve četiri dalmatinske županije odakle i potječe sam naziv Dalmatinski med, a kojemu je cilj ishodovati oznaku zaštite izvornosti sedam (7) vrsta meda proizvedenog na području navedenih županija.

7.2.2.1. PROGRAM POTICANJA ZELENOG PODUZETNIŠTVA

Zadarska županija i UNDP 2008. godine potpisali su Ugovor o darovnici za osnivanje djelomičnog jamstva u sklopu Programa poticanja zelenog poduzetništva. Temeljem tog Ugovora stvoren je Jamstveno-kreditni fond za zeleno poduzetništvo u iznosu od 1.098.000,00 kuna u kojem Zadarska županija sudjeluje sa 50% i UNDP sa 50% sredstava, a koji je u 2011. godini, pod istim uvjetima, uvećan za dodatnih 1.043.000,00 kuna. Slijedom toga sklopljen je Ugovor o poslovnoj suradnji na realizaciji programa Jamstveno-kreditni fond za zeleno poduzetništvo između Zadarske županije i SOCIETE GENERALE – Splitske banke d.d. Fond ispunjava dvije osnovne zadaće, a to su, kao prvo, da služi kao 50%-tno jamstvo korisniku kredita odobrenom na osnovu Programa poticanja zelenog poduzetništva, dok je druga zadaća subvencioniranje kamata sredstvima dobivenim od kamata na oročena sredstva fonda. Dodatkom ugovora 2016. godine sa SOCIETE GENERALE – Splitske banke d.d. dogovoreno je da se korištenje kreditne linije proširuje na kreditiranje Lokalnih akcijskih grupa (LAG) i Lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu (LAGUR) u iznosu garantnog depozita do 80% iznosa odobrenog kredita.

Temeljem Izvještaja OTP banka Hrvatska d.d. kao pravnog slijednika SOCIETE GENERALE- Splitske banke d.d., donijeti će se Odluku o rasporedu sredstava za subvencioniranje kamata za određeni broj korisnika, Programa poticanja zelenog poduzetništva za 2020. godinu.

7.2.3. RAZVOJ INFRASTRUKTURE ZA POTREBE POLJOPRIVREDE

S ciljem stvaranja preduvjeta za razvoj i podizanje konkurentnosti naših poljoprivrednih proizvođača u izvještajnom razdoblju provelo se niz aktivnosti koje su vezane na razvoj sustava za navodnjavanje, a odnosile su se od izrade projektne dokumentacije, izgradnje sustava do samog upravljanje sustavom za navodnjavanje.

7.2.3.1. PROJEKTNA DOKUMENTACIJA ZA IZGRADNJU SUSTAVA ZA NAVODNJAVANJE

Izrada projektne dokumentacije za sustave navodnjavanja provodi se temeljem Ugovora o sufinanciranju izrade projektne dokumentacije na području Zadarske županije koji je Zadarska županija u veljači ove godine potpisala s Hrvatskim vodama.

U izvještajnom razdoblju izvršene su sljedeće aktivnosti:

- SN Vransko polje I. faza – Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja u travnju je izdalo dvije lokacijske dozvole za podsustave Gorčine i Malo blato, a Hrvatske vode su u lipnju napravile Projektne zadatke za izradu Glavnog projekta, izvedbenog projekta i Tender dokumentacije sustava navodnjavanja Vransko polje – podsustav Gorčine (915 ha) i Glavnog projekta, izvedbenog projekta i Tender dokumentacije sustava navodnjavanja Vransko polje – podsustav Malo Blato (500 ha).

- izvršena su plaćanja okončane situacija za izvršene vodoistražne radovi na lokacijama Nadin, Polača i Raštane Gornje i stručnog nadzor nad provedbom tih radova.

7.2.3.2. IZGRADNJA SUSTAVA ZA NAVODNJAVANJE

Zadarska županija je u svibnju 2017. godine potpisala s Agencijom za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju Ugovore o financiranju za dva projekta, i to za SN Baštica II. faza-podsustav Smilčić u iznosu od 23 milijuna kuna, te za SN Lišansko polje-područje Žažvić u iznosu od 32,3 milijuna kuna. SN Baštica II. faza-podsustav Smilčić obuhvaća 158 ha bruto površina i na njega se planira priključiti 43 krajnja korisnika dok SN Lišansko polje-područje Žažvić obuhvaća 240 ha bruto površine, a krajnji korisnik ovog sustava javnog navodnjavanja bit će braniteljska zadruga Agro Lišane. Tijekom 2018. godine provedeni su postupci nabave za izvođače i nadzor navedenih projekata. Nakon potpisivanja ugovora započeta je izgradnja navedenih sustava. Radovi na SN Baštica II. faza, Smilčić službeno su započeli u kolovozu 2018. godine i planirani rok izgradnje je 19 mjeseci. Radovi na SN Lišansko polje službeno su započeli u rujnu 2018. godine i planirani rok izgradnje je 28 mjeseci.

U izvještajnom razdoblju je izvršena primopredaja radova za SN Baštica – II. faza, Smilčić, a nastavljeni su radovi na izgradnji sustava za navodnjavanje Lišansko polje.

Odjel je za oba sustava Agenciji za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju od dodijeljenih financijskih sredstava poslao Zahtjeve za isplatu rata (Baštica – II. rata, a Lišansko polje – I. rata). Za zaprimljene zahtjeve APPRRR je zatražila dopune za oba Zahtjeva. Nakon dopunjenih zahtjeva i pregleda dopunjene dokumentacije u izvještajnom razdoblju nam je dostavljena Odluka o isplati za SN Lišansko polje u kojem je iznos tražene potpore isplaćen u umanjenom iznosu.

Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju su poslani Izvještaji o napretku za oba sustava navodnjavanja.

U siječnju 2020. godini potpisan je Ugovor o komisionom vođenju projekta programa izgradnje sustava javnog navodnjavanja Donja Baštica u Zadarskoj županiji (procijenjena vrijednost 8,6 mil. kn, 110 ha). U veljači 2020. godine Hrvatske vode su temeljem ugovora o komisionom vođenju projekta Odlukom imenovale članove tima za provedbu projekta izgradnje sustava javnog navodnjavanja Donja Baštica.

Ova aktivnost je u skladu s mjerom 1.5.6. Razvoj infrastrukture za potrebe poljoprivredne proizvodnje iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020.

7.2.3.3. UPRAVLJANJE I ODRŽAVANJE SN BAŠTICA

Upravljanje i održavanje SN Baštica je tekući projekt koji se provodi od 2010. godine. Upravljanje sustavom za navodnjavanje sukladno Zakonu o vodama ugovoreno Hrvatskim vodama. U izvještajnom razdoblju od strane trgovačkog društva ERG d.o.o. Varaždin u crpnoj stanici Vlačine u Islamu Grčkom izvršeno je instaliranje uređaja za kompenzaciju kapacitivne jalove snage. Također je izvršen redoviti godišnji pregled kompletnog crpnog postrojenja te servis crpnog agregata broj 2.

7.2.4. OSTALE AKTIVNOSTI U POLJOPRIVREDI

Kroz ovu aktivnost u izvještajnom razdoblju redovno su se ažurirale mrežne stranice i aplikacija www.agroturizam-zadar.hr te smo angažirali stručnjaka za obavljanje pripreme i podnošenje završnog partnerskog izvještaja o napretku te projektnog izvještaja o napretku za period 5. i 6. u elektonički sustav eMS a vezano za dovršenje provedbe projekta PESCAR

7.2.5. REVITALIZACIJA PROIZVODNJE ČEŠNJAKA

Odjel je u 2012. godini započeo s provođenjem projekta Revitalizacija proizvodnje češnjaka u Zadarskoj županiji s ciljem unapređenja i povećanja proizvodnje češnjaka na području naše županije. Na osnovu

višegodišnjih rezultata i istraživanja s Agronomskim fakultetom u Zagrebu, kroz projekt smo ostvarili upis sorte na Sortnu listu RH u kategoriji čuvanih sorata pod nazivom brgudski sinonim benkovački češnjak.

Posađeni češnjak čini kategoriju elitnog sjemena koje se certificira kao selekcionirani sadni materijal koji će se dalje reproducirati kao sadni materijal što je i bio cilj samog projekta.

Prema dosadašnjim rezultatima dobiveni češnjak je iznimno dobar i kvalitetan sadni materijal iz kojeg se planira daljnja proizvodnja i umnažanje reprodukcijskog sadnog materijala češnjaka u zimu 2021. godine. Cjelokupno izvješće očekujemo u narednom razdoblju koji će detaljno opisati sljedeće aktivnosti vezane za nastavak projekta.

Svrha projekta je na području Zadarske županije unaprijediti proizvodnju konzumnog češnjaka koja se temelji na čuvanoj autohtonoj sorti češnjaka benkovački. Ovakvim unapređenjem proizvodnje kvalitetnog i certificiranog s češnjaka dat će se mogućnost svim zainteresiranim proizvođačima mogućnost nabave certificiranog reprodukcijskog sadnog materijala češnjaka koji će jamčiti kvalitetu i dovoljnu količinu sjemenskog materijala.

7.2.6. IDENTIFIKACIJA AUTOHTONIH SORATA MASLINA

Tijekom 2017. godine, nakon višegodišnjih istraživanja koje je provodio Agronomski fakultet iz Zagreba, u suradnji s općinom Preko i Psihijatrijskom bolnicom Ugljan, podignut je na otoku Ugljanu matični nasad autohtonih sorata maslina. Dana 19. travnja 2018. godine sklopljen je Ugovor o radovima i ostalim aktivnostima vezanim uz matičnjak s Odjelom za ekologiju, agronomiju i akvakulturu Sveučilišta u Zadru. Aktivnosti i radovi vezani uz matičnjak kroz prvih šest mjeseci odnose se na izlazak na teren jednom mjesečno te izrada potrebnih agrotehničkih radova za komunalno poduzeće Obale i parkove d. o. o., rezidba masline, odnosno održavanje nasada. Ovaj matični nasad osim u znanstvene svrhe koristi se i za terensku nastavu za studente treće godine studija primijenjene ekologije u poljoprivredi Sveučilišta u Zadru.

7.2.7. ZAŠTITA NAPUŠTENIH I IZGUBLJENIH ŽIVOTINJA

Kroz ovu aktivnost u izvještajnom razdoblju Zadarska županija aktivno je surađivala sa udrugama za dobrobit životinja nastojeći im financijski pomoći s ciljem osiguravanjem boljih životnih uvjeta za napuštene životinje. Također izrađena je i investicijska studija za izgradnju i opremanje budućeg skloništa za životinje.

7.2.8. PROGRAMI RASPOLAGANJA DRŽAVNIM POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM

Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine br. 20/18.; 115/18. i 98/19.) predviđeno je da sve JSL-e u roku od 60 dana od stupanja na snagu zakona izrade Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu RH. Protekom navedenog roka na Zadarsku županiju je prešla obveza donošenja Programa raspolaganja za one JLS koje nisu u roku ispunile navedenu obvezu.

U prvoj polovici 2020. godine:

- prijedlozi Programa raspolaganja ukupno 9 JLS sa područja Zadarske županije nalaze se u Ministarstvu poljoprivrede na kontroli odnosno mogućoj nadopuni u svrhu dobivanja suglasnosti na isti

- 15 JLS u koordinaciji sa Zadarskom županijom pripremaju Programe te im je Županija nositelj izrade

- Prijedlozi Programa dviju JLS-a nalaze se u MZOiE, a u svrhu ishođenja mišljenja radi provođenja postupka Prethodne ocjene za područje ekološke mreže za navedeni Program, sukladno članku 46. stavku 2. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine 80/13. i 15/18.)

7.2.9. ORGANIZACIJA MANIFESTACIJA I FESTIVALA

Imajući u vidu koliko je Zadružni savez Dalmacije sve ove godine radio na promicanju i unaprjeđenju maslinarstva i cjelokupne poljoprivrede Zadarske županije, promicanju identiteta Hrvatskog otočnog proizvoda, razvoju ruralnog turizma, zadružnog poduzetništva i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te promicanju mediteranske prehrane kao zdravog i održivog načina života ove je godine prihvaćeno pokroviteljstvo 22. međunarodne manifestacije maslinara i uljara Noćnjak 2020. koja se u specifičnim uvjetima uzrokovane pandemijom COVID-a 19 u lipnju održala u Zadru.

7.2.10. UVOĐENJE OZNAKE KVALITETE TRADICIJSKIH PROIZVODA

Projekt Valorizacija, promocija i plasman autohtonih tradicionalnih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda Zadarske županije sveobuhvatan je projekt temeljen na multisektorskom povezivanju koji se nadovezuje na sve dosadašnje aktivnosti promicanja proizvodnje, plasmana, popularizacije gastro ponude i edukacije, a sve s ciljem uvođenja regionalne oznake kvalitete zadarskog kraja.

U izvještajnom razdoblju, podnijeli smo Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo zahtjev za prijavu i registraciju žiga za dobivanje regionalne oznake kvalitete zadarskog kraja koja je obuhvatio sve uvjete, postupke i kriterije za dobivanje oznake koja je namijenjena isticanju i promociji poljoprivredno-prehrambenih i tradicionalnim proizvodima zadarske županije. Svi kriteriji su u izvještajnom razdoblju definirani kroz doneseni Pravilnik o uvođenju regionalne oznake kvalitete pod oznakom Kvaliteta zadarskog kraja.

U lipnju 2020. godine od Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo dobili smo potvrdu o objavi prijave za registraciju žiga koja će jamčiti podrijetlo i višu razinu kvalitete lokalnih proizvoda. Oznaka je zaštićena kao individualni žig u vlasništvu Zadarske županije koja će zainteresiranim proizvođačima dodjeljivati pravo korištenja oznake.

U narednom razdoblju predviđeno je da će se oznakom obuhvatiti osnovne kategorije proizvoda proizvođača s područja Zadarske županije koji su spremni ući u projekt te da se proizvođači koji dobiju pravo na korištenje oznake povežu s ugostiteljima.

7.2.11. AGROPROGNOZA

U izvještajnom razdoblju nastavljeno se s davanjem preporuka od strane stručnjaka za zaštitu bilja za zaštitu usjeva i nasada koje se mogu vidjeti na županijskim mrežnim stranicama ili izravno na stranicama www.agroprognoza.eu. U navedenom razdoblju objavljeno je deset obavijesti i preporuka za zaštitu dominantnih kultura na našem području. Ova vrlo korisna aktivnosti pomaže poljoprivrednicima u zaštite njihove proizvodnje, povećaju prinose, ali i smanje nepotrebno korištenje zaštitnih sredstava te time daje svoj doprinos zaštiti okoliša.

7.3. VODNO GOSPODARSTVO

7.3.1. PRIPREMA I PROJEKTIRANJE SUSTAVA ZA VODOOPSKRBU I ODVODNJU

Odjel potiče i razvija projekte vodoopskrbe i odvodnje JLS-a. Aktivnosti su usmjerene na poboljšanje vodoopskrbe i odvodnje cijele županije. Tijekom Izvještajnog razdoblja se surađivalo s Hrvatskim vodama i JLS koje gravitiraju Novigradskom i Karinskom moru, kao i podvelebitskom kanalu. Predstavnik ovog Odjela je sudjelovao na sastancima Projektnog tima, kojeg su formirale Hrvatske vode, u svrhu izrade projektne dokumentacije, odnosno izrade Studije izvodljivosti koja će pokazati u kojem smjeru će projekt ići i kakva će biti zona obuhvata. Za realizaciju izrade Studije osigurana su financijska sredstva od strane Hrvatskih voda u iznosu od 85% a od Isporučitelja vodne usluge (Vodovod i odvodnja d.o.o. Benkovac)

15%. Nakon provedbe postupka javne nabave utvrđena je ukupna vrijednost Studijske dokumentacije u iznosu od 2.986.000,00 kuna, bez PDV-a, odnosno 3.732.000,00 kuna s PDV-om.

Odjel je u 2020. godini Program 3603 Vodno gospodarstvo planirao u skladu sa mogućnostima proračuna sa iznosom od 200.000,00 kuna i u ovom izvještajnom razdoblju nije bilo izvršenja. Zaprimljeni su Zahtjevi JLS koje žele poboljšati stanje infrastrukture na svom području, i to Općine Lišane Ostrovičke za sufinanciranje izgradnje sekundarne vodovodne mreže II. faza te Općine Novigrad za sanaciju sustava odvodnje otpadnih voda u Novigradu.

Ova aktivnost je u skladu s mjerama 2.2.1. Unaprjeđenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda sukladno razvoju Županije i 2.2.2. Razvoj i povećanje učinkovitosti vodoopskrbnog sustava županije iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020.

7.4. OTOČNI RAZVOJ

7.4.1. MJERE ZA RAZVOJ OTOKA

U izvještajnom razdoblju Odjel je donio Odluku o rasporedu sredstava Udruzi poslovni klaster Hrvatski otočni proizvod međutim, sredstva klaster zbog pandemije COVID-a 19 nije organizirao planirane manifestacije te je zatražio prenamjenu sredstava.

Ova aktivnost je u skladu s mjerama 1.2.1. Jačanje kapaciteta poduzetničkih potpornih institucija, uz razvoj novih usluga i infrastrukture i 1.2.4. Stvaranje uvjeta za očuvanje tradicijskih i umjetničkih obrta te prioritetom 1.5. Unaprijeđena konkurentnost poljoprivrednog sektora i poboljšana kvaliteta proizvodnje i trženja poljoprivrednih proizvoda iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020.

7.5. LOVSTVO I ŠUMARSTVO

7.5.1. RAZVOJ I UNAPREĐENJE LOVSTVA

U izvještajnom razdoblju u provođenju mjera iz područja lovstva osim kontinuiranog praćenja lovozakupnika, njihovog izvršavanja ugovorenih obveza temeljem potpisanih Ugovora, a temeljem Zakona o lovstva, svi lovozakupnici zajedničkih lovišta uredno su izvršili svoje ugovorene obveze plaćanja lovozakupnina i predaje instrumenta plaćanja u iznosima godišnjih lovozakupnina.

Nastavila se dobra suradnja s lovačkim društvima i udrugama koje imaju u zakupe zajednička otvorena lovišta Zadarske županije, te suradnja s Lovačkim savezom Zadarske županije.

U izvještajnom razdoblju na temelju zahtjeva lovačkog društva Kamenjarka Pag izdali smo rješenja o smanjenju brojnog stanja muflonske i jelenske divljači u zajedničkom otvorenom lovištu broj XIII/101 Pag, na kojem su naveli postojanje 3 grla Muflona i 1 grlo Jelena lopatara u zajedničkom otvorenom lovištu broj XIII/101-PAG, a koja prema drugim propisima ne bi smjela tamo obitavati, stoga im je izdano Rješenje o uklanjanju navedene divljači.

Također u izvještajnom razdoblju obavili smo kontrolu i nadzor nad pojedinim lovištima kako bi imali uvid u način gospodarenja lovištima te ćemo i u narednom razdoblju nastaviti s kontrolom ostalih lovišta u Zadarskoj županiji koji su u zakupu.

7.6. RAZVOJ

7.6.1. POLJOPRIVREDNO EDUKACIJSKI CENTAR

Temeljem izrađenog Idejnog projekta za izgradnju Poljoprivredno edukacijskog centra Zadarska županija je u travnju ove godine s Ministarstvom državne imovine potpisala ugovor o darovanju nekretnine na području

k. o. Zemunik (k. č. 4684/22) na kojem se planira izgraditi navedeni objekt. Tijekom svibnja ishodovali smo lokacijsku dozvolu za Poljoprivredno edukacijski centar te u drugom dijelu godine planiramo otvoriti natječaj za izradu glavnog projekta potrebnog za dobivanje građevinske dozvole.

7.6.2. PESCAR

Projekt PESCAR sufinanciran je u okviru Interreg IPA programa prekogranične suradnje CRO- BA- ME 2014. - 2020. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 601.639,26 EUR dok je ukupni proračun Zadarske županije iznosio 257.799,10 EUR od čega je 85% sufinancirala EU. Zadarska županija je na projektu sudjelovala kao vodeći partner, a projektni partneri su bili Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Hercegovačko-neretvanske županije, Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA, Sveučilište u Zadru i Zavod za poljoprivredu Županije Zapadnohercegovačke.

Ovaj projekt provodio se unutar Cilja 1. (Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine): Gospodarski konkurentna i inovativna Zadarska županija, Prioritet 1.5. Unaprijeđena konkurentnost poljoprivrednog sektora i poboljšana kvaliteta proizvodnje i trženja poljoprivrednih proizvoda. Cilj projekta bila je uspostava učinkovitog prognostičkog sustava pravovremenim preporukama stručnjaka o pravilnoj upotrebi pesticida.

Tijekom prvih šest mjeseci 2020. godine Zadarska županija dovršavala je svoje ugovorne obveze: u svibnju 2020. godine raspodijeljena su uplaćena sredstva na račune partnera, po odobrenju pretposljednjeg Projektnog izvještaja o napretku, podnesen je šesti, ujedno i završni Partnerski izvještaj o napretku kao i šesti, završni Projektni izvještaj o napretku koji se odnosi na sve projektne partnere.

7.6.3. ARGOS

Planirani početak provedbe projekta Argos bio je siječanj 2020. Godine, no međutim radi COVID 19 početak je pomaknut za drugi dio 2020. godine. Projekt će se provoditi u okviru programa prekogranične suradnje za strateške projekte Italija-Hrvatska 2014-2020. Na projektu je dogovoreno i potvrđeno sudjelovanje sljedećih partnera: Friuli Venezia (IT) kao vodeći partner, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i turizma (IT), Regija Veneto (IT), Regija Emilia-Romagna (IT), Regija Marche (IT), Regija Molise (IT), Regija Puglia (IT), Istarska županija (HR), Primorsko goranska (HR), Zadarska županija(HR), Šibensko kninska županija (HR), RERA Razvojna agencija Splitske županije (HR), Dubrovačko neretvanska županija (HR), Ministarstvo poljoprivrede,(HR), National Research Council (CNR) (IT) i Institut za oceanografiju i ribarstvo (IZOR) (HR). Cilj projekta ARGOS *ShARed GOvernance of Sustainable fisheries and aquaculture activities as leverage to protect marine resources in the Adriatic sea* je promicanje zajedničkog integriranog pristupa u zaštiti riba i morskih resursa i poboljšanje uvjeta kakvoće morskog okoliša kroz akcije na više razina usmjerene izravno i neizravno na smanjenje pritiska aktivnosti ribarstva i akvakulture na morskog okoliša.

Razvoj akvakulture je strateška odrednica akvakulture Zadarske županije. Jedna od neiskorištenih mogućnosti je i razvoj uzgoja gospodarski potencijalno značajnih vrsta kao što su jakobska kapica i kamenica. Recirkularna tehnologija u akvakulturi je prepoznata kao jedno od mogućih rješenja za prevladavanje prepreka koje će se stvoriti radi globalnog zatopljenja. *Pecten jacobaeus* je pod velikim pritiskom iskorištavanja u ribolovu, a kamenica je zbog bolesti u Europi reducirana na simbolične količine. Te su vrste još uvijek u pojedinim zonama prisutne na Jadranu i nova tehnološka rješenja mogu doprinijeti kako *restokingu* tako i ponudi na tržištu iz akvakulture. Radi se o ekološki prihvatljivoj proizvodnji koja zbog svojih karakteristika može dobiti sve potrebne ekološke certifikate. Dagnja u zoni u kojoj se ovaj projekt planira razvijati već ima ekološki certifikat. Kroz projekt ARGOS kupili bi opremu za navedenu recirkularnu tehnologiju.

7.6.4. PRIZEFISH

Cilj projekta PRIZEFISH - *Piloting of eco-innovative fishery supply chains to market added value Adriatic fish products* je jačanje tržišne vrijednosti prerađenih ribljih proizvoda. Vodeći partner projekta je Alma Mater Studiorum – Sveučilište u Bologni (IT), dok su ostali projektni partneri: Zadarska županija, Institut za oceanografiju i ribarstvo, Ribarska zadruga Omega3, Ribarska zadruga Istra, Ministarstvo poljoprivrede, Javna ustanova RERA SD, Consiglio Nazionale Delle Ricerche, ASSAM - Agenzia Servizi Settore Agro-Alimentare Delle Marche, CESTHA - Centro Sperimentale Per La Tutela Degli Habitat, Istruzione Secondaria Superiore 'Remo Brindisi' - Polo Dei Mestieri Del Mare, Istituto Nazionale di Oceanografia e di Geofisica Sperimentale – OGS, O.P. Bivalvia Veneto S.C. i Regija Emilia-Romagna. PRIZEFISH će se financirati iz programa prekogranične suradnje Italija - Hrvatska (2014 - 2020 INTERREG V-A). Ideja projekta PRIZEFISH temelji se na uvođenju prekograničnih, teritorijalnih i socioekonomskih razvojnih promjena u kooperativno obnovljivom iskorištavanju jadranskih ribljih resursa te posljedično u ostvarivanju dugoročnih koristi u jadranskom morskom ekosustavu. Ukupna vrijednost projekta je 3.178.030,00 EUR, dok proračun Zadarske županije iznosi 349.430,00 EUR. Predviđeno trajanje projekta je 30 mjeseci, odnosno od siječnja 2019. godine do lipnja 2021. godine.

U prvoj polovini 2020. godine odrađene su aktivnosti navedene u nastavku. Za potrebe provedbe projekta tijekom svibnja su zaposlene dvije osobe - voditelj projekta i financijski voditelj. U svrhu praćenja provedbe i koordiniranja projektnih aktivnosti organiziran je treći sastanak upravljačkog tijela projekta kao i radni sastanak svih projektnih partnera na kojima su sudjelovali predstavnici Zadarske županije. Sastanak je organiziran putem Skype-a radi COVID-19. U provedbenim aktivnostima WP2 komunikacijske aktivnosti kontinuirano se obavlja prezentacija projekta putem medija, ažuriranje podataka o provedenim aktivnostima na društvenim stranicama i mrežnim stranicama programa Interreg V-A Italija – Hrvatska, CBC Program 2014.-2020. U sklopu paketa WP3 putem javne nabave tematske opreme ugovorena je usluga dizajna i izrade multimedijalnog sadržaja za promociju certificiranih ribljih proizvoda. Putem javne nabave ugovorena je izrada Socioekonomske studije po ribarskim subjektima uključenim u projekt PRIZEFISH, te organizacija radionica, tečajeva i obuke za PO dionike u sektoru ribarstva.

U paketu WP4 završena je nabava za izradu studije Analiza postojećeg stanja u sektoru ribarstva i procjena razvojnih mogućnosti s ponuđenim inovativnim rješenjima te je izrađen Vodič za provedbu sljedivosti novih ribljih proizvoda. Za potrebe projekta kupljen je uređaj za praćenje kontrole kvalitete – prijenosni pH metar. U sklopu paketa planirane su aktivnosti - organizacija sastanka s ciljem promocije oznake s dodanom vrijednosti (*Adriatic Responsible Fisheres*), te organizacija dva stručna tečaja/radionice s ciljem prijenosa znanja o razvijenim tehnologijama i inovativnim rješenjima.

7.6.5. ADRI.SMARTFISH

Projekt **Adri.SmArtFish** – *Valorisation of SMall – scale ARTisanal FISHery of the Adriatic coasts, in a context of sustainability* je projekt koji se financira iz Programa prekogranične suradnje INTERREG V-A Italija – Hrvatska 2014. - 2020.

Nositelj projektaje Regija Veneto (Venecija). Ostali partneri su: Sveučilište Ca'Foscari (Venecija), Autonomna regija Friuli Venezia Giulia (Trst), Regija Emilia Romagna (Bologna), Regija Marche (Ancona), Istarska županija (Pazin), Primorsko-goranska županija (Rijeka), Zadarska županija (Zadar), Institut za oceanografiju i ribarstvo (Split) i Ministarstvo poljoprivrede (Zagreb).

Provedba projekta započela je 1. siječnja 2019. godine, a završetak projekta očekuje se 30. lipnja 2021. godine.

Ukupan proračun projekta iznosi 3.254.230,50 EUR-a, a proračun Zadarske županije na projektu 259.995,00 EUR-a,od čega je sufinanciranje ERDF-a (European Regional Development Fund) 85% tog iznosa, odnosno 220.995,75 EUR-a.

Projekt se provodi u okviru Cilja 1. (Županijske razvojne strategije Zadarske županije 2020.): Gospodarski konkurentna i inovativna Zadarska županija, prioritet 1. 6. Ojačana konkurentnost ribarstva i razvijena ribarska infrastruktura.

U prvoj polovini 2020. godine odrađene su aktivnosti navedene u nastavku.

Izrađeno je idejno rješenje za postavljanje umjetnog ribljeg grebena u akvatoriju Zadarske županije te su zatraženi i dobiveni posebni uvjeti za njega.

Posebni uvjet koji Zadarska županija treba zadovoljiti je izrada maritimne studije za koju je provedena nabava.

Također Zadarska županija organizirala je seminar za podizanje svijesti o mogućnostima udruživanja ribara, prezentaciju jela i stručno predavanje o nutricionističkim vrijednostima ribljih jela, te stručno predavanje u osnovnoj školi o važnosti zaštite okoliša kroz održivi ribolov.

Zbog situacije s epidemijom COVID-a 19, nije održan redovni sastanak, (svakih 6 mjeseci) svih projektnih partnera u živo već smo sudjelovali na *online* sastanku Nadzornog odbora projekta. Na istom su također sudjelovali i svi predstavnici svih partnerskih institucija.

7.7. DJELATNOST USTANOVE AGRRA

Agencija za ruralni razvoj Zadarske županije (AGRRA) je javna ustanova u 100% vlasništvu Zadarske županije, a osnovana od s ciljem informiranja, koordiniranja i implementiranja Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske te jačanja ljudskih i financijskih resursa regionalne i lokalne samouprave i organizacija ustanova za provedbu politike i programa ruralnog razvoja kao i radi njihova aktivnog uključivanja u osmišljavanje i provedbu programa i mjera ruralnog razvoja na lokalnoj razini.

U 2020. godini Ustanova AGRRA provodi 24 projekta (SMARTRIVER, *European Academy Network*, PREĐIMO GRANICE: od kulture do poduzetništva, Lov na znanje, SuDjeluj – poticanje socijalne inkluzije kroz sport, *Dissolving Discrimination trough sport*, Bokun ure kulture, nauči#primjeni#promjeni, ADRINETBOOK, ECOWAVES, CUHaCHa, CCI4TOURISM, GECO 2, INVESTINFISH, *Apprenticeship* HUB, E – CITIJENS, PERMA – HORTI, AlterNet, COUNT ME IN, SKILLS +, Modernizacija poslovanja uspostavom CNC tehnologije, Novigradska dagnja, Dani otvorenih vrata agroturizma, Sanacija zemljišta u Ljubačkim stanovima u uvjetima erozivnog utjecaja mora. U navedenom razdoblju započela je provedba 9 EU projekta (*Adrianetbook*, CCI4*Tourism*, *Smartriver*, SuDjeluj, #nauči#primjeni#promijeni, Lov na znanje, Modernizacija poslovanja uspostavom CNC tehnologije *Ecowaves*, Bokun ure kulture).

Od ukupno 24 projekta u 2020. godini, Ustanova AGRRA je nositelj na 2 projekta (*Apprenticeshi*p HUB i CUHaCHa), partner na 19 projekata (*Count me in*, SKILLS +, PERMA – HORTI, AlterNet, INVESTINFISH, E – CITIJENS, GECO 2, Adrinet book, CCI4*Tourism*, *Smartriver*, SuDjeluj, #nauči#primjeni#promijeni, Lov na znanje, *Ecowaves*, *European Academy Network*, PREĐIMO GRANICE; od kulture do poduzetništva, *Dissolving Dicrimination trough sport*, Bokun ure kulture), Operativni provoditelj projekta na 4 projekta (Modernizacija poslovanja uspostavom CNC tehnologije, Novigradska dagnja, Dani otvorenih vrata agroturizma, Poljoprivredno demonstracijski centar Zemunik), Savjetnik na provedbi projekta na 1 projektu (Sanacija zemljišta u Ljubačkim stanovima u uvjetima erozivnog utjecaja mora).

U 2020. godini Ustanova AGRRA pripremila je i prijavila 19 projekata na Pozive iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo i Erasmus +. Iz Programa Erasmus + prijavila je: (TRACK, GREEN TO BLUE, PREĐIMO GRANICE, DIGCOOP, DIGITA@L LITERACY PORTAL, GREEN HANDPRINT, BEING FEMALE ENTREPRENEUR, *Digital Migrants*, SMART PARK, RUHRAL, AGRICOOPVLUE, TELONAMAN, SpIN *Sport In Nature*, AgroHu bs, FT2ST, *Global* EDU, *Dissolving Discrimination trough sport*. Iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo je pripremila projekte (stručna/tehnička podrška) za druge javno-pravne ustanove: (Prava je fora zdravi obrok od plodova mora – vrtić Biograd, Prava je fora zdravi obrok od plodova mora – vrtić Sv. Filip i Jakov).

7.8. ZAKLJUČAK

Program rada za 2020. godinu usklađen je s ciljevima i prioritetima iz Županijske razvojne strategije te Upravni odjel u izvještajnom razdoblju u skladu s ciljevima i otežanim okolnostima kontinuirano, stručno i

kvalitetno obavljao poslova iz svog djelokruga.

8. UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO, TURIZAM, INFRASTRUKTURU I EU FONDOVE

8.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO, BROJ I STRUČNA SPREMA SLUŽBENIKA

8.1.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO

Upravni i stručni poslovi Upravnog odjela za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove organizirani su kroz četiri skupine poslova (gospodarstvo i turizam, infrastruktura i energetika, regionalni razvoj i fondovi Europske unije); što je u ovom poglavlju reflektirano na trećoj razini podnaslova.

8.1.2. BROJ I STRUČNA SPREMA SLUŽBENIKA

Poslove Upravnog odjela za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove tijekom 2020. godine obavljalo je devetero zaposlenika s visokom stručnom spremom: pročelnik magistar inženjer elektrotehnike, troje pomoćnika pročelnika ekonomskog smjera, jedna savjetnica ekonomskog usmjerenja, jedna viša stručna suradnica diplomirana politologinja, jedna viša stručna suradnica diplomirana turistička komunikologinja, jedna viša stručna suradnica ekonomskog usmjerenja i jedna viša stručna suradnica diplomirana specijalistica javne uprave. Poslovi i zadaci su im određeni Pravilnikom o unutarnjem redu upravnih tijela Zadarske županije.

8.2. OSTVARENI CILJEVI

8.2.1. GOSPODARSTVO I TURIZAM

Kao županija koja je izuzetno razvojno orijentirana, ali s visokom socijalnom osjetljivošću i brigom za naše poduzetnike kojima je neki oblik potpore potreban, pristupili smo u ovoj *korona situaciji* izradi seta mjera za gospodarstvo. Danas, kada smo i dalje usred globalne pandemije izazvane korona virusom i epidemije u Hrvatskoj, izradili smo popis konkretnih mjera koje će pomoći upravo mikro poduzetnicima, malim poduzetnicima i obrtima. Naglašavamo da su oni najugroženiji i pomoć da opstanu im je najpotrebnija. Gospodarstvo u Zadarskoj županiji tijekom pandemije virusom COVID-19 nije stalo.

Značajan dio aktivnosti ove grupe poslova odnosio se na programe poticanja malog i srednjeg poduzetništva, kao što su kreditni programi, projekti poduzetničkih zona, inovacije i dr. Osim provedbom Programa rada županijske samouprave za 2020. godinu, aktivnosti na poticanju poduzetništva odvijale su se i u skladu sa Strateškim planom Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta za razdoblje 2018. - 2020. godine i Županijskom razvojnom strategijom Zadarske županije.

Pandemija COVID-a 19 znatno je ugrozila turizam, smanjivši broj dolazaka turista od početka godine do kraja lipnja za 71,49% u odnosu na isto lanjsko razdoblje. Pokazatelji ostvarene turističke sezone na području Zadarske županije povezani su i s aktivnostima Upravnog odjela za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove kroz realizaciju programa Razvoj turizma. Tako je u izvještajnom razdoblju od siječnja do lipnja 2020. godine, ostvareno 164.953 dolazaka što čini 28,51% dolazaka u odnosu na isto razdoblje 2019. godine, te 1.195.811 noćenja što čini 43% noćenja prošlogodišnjeg izvještajnog razdoblja. Od toga su domaći turisti s ostvarenih 58.849 dolazaka i s ostvarenih 542.103 noćenja. Dok su strani gosti ostvarili 106.104 dolazaka, a noćenja 653.708. Zračni promet je u cijelom svijetu teško pogođen posljedicama pandemije virusa te je intenzitet linijskog prijevoza sveden na minimum. Broj putnika u Zračnoj luci Zadar smanjio se za 95,10% u odnosu na izvještajno razdoblje od siječnja do lipnja 2019. godine, tako je u ovom izvještajnom razdoblju ostvareno 14.591 dolazaka putnika radi pandemije korona virusa. Zadarska županija je u ovom izvještajnom razdoblju zauzela treće mjesto po dolascima i noćenjima u RH.

8.2.1.1. JAČANJE KAPACITETA PODUZETNIČKIH POTPORNIH INSTITUCIJA, UZ RAZVOJ NOVIH USLUGA I INFRASTRUKTURE (MJERA 1.2.1. ŽRS)

Provedbi ove mjere ŽRS-a doprinosila je i provedba EU projekta Centar za kreativne industrije - specijalizirani poduzetnički inkubator o čemu detaljnije izvještavamo u poglavlju 8.2.3.2. Nacionalni EU projekti.

8.2.1.2. POBOLJŠANJE PRISTUPA MALIH I SREDNJIH PODUZETNIKA FINANCIJSKIM SREDSTVIMA (MJERA 1.2.3. ŽRS)

U izvještajnom razdoblju jedna od aktivnosti Odjela bila je realizacija projekta kreditiranja poduzetništva. Koncem 2014. godine Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta RH pokrenulo je program poticanja poduzetništva pod nazivom Kreditom do uspjeha. Zadarska županija se kandidirala za mjeru 1. Kreditom do konkurentnosti. Radi se o programu kreditiranja poduzetništva sa subvencioniranom kamatom, po modelu sličnom ranijim kreditnim linijama. Iako smo se prijavili za kreditni potencijal od 50 milijuna kuna, Ministarstvo nam je odobrilo 28 milijuna kuna. Realizirano je 18 kredita u ukupnom iznosu od 26,09 milijuna kuna.

Završetkom nekog kreditnog programa nisu prestale financijske obveze Županije, a ni stručno-administrativne obveze ovog Odjela. Naime, zbog preuzete obveze subvencije kamate Odjel za čitav period povrata kredita prati cjelokupne obveze za subvencije prema bankama, a isto tako i potraživanja od resornih ministarstava u dijelu njihovih obveza. Tijekom izvještajnog razdoblja za subvencije kamata isplaćeno je 469.832,64 kuna, što u jednakim omjerima tereti Zadarsku županiju i Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta RH.

Kvartalno su ažurirane potpore - subvencije kamata u registru potpora u elektronskom obliku, koje je oformilo Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta. Radi se o tzv. potporama male vrijednosti.

Kako bi se dodatno olakšalo poslovanje poduzetnicima i otplata kreditnih obveza, u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta s kojim Zadarska županija subvencionira određeni postotak kamate, uvedena je mogućnost moratorija i reprogramiranja poduzetničkih kredita. Županija izdaje suglasnosti za odobrenje moratorija i reprograma postojećih kredita s ciljem očuvanja financijske stabilnosti i likvidnosti poduzetnika, čije je poslovanje ugroženo zbog epidemije COVID-19.

Tijekom 2019. godine odjel je kreirao Program kreditiranja poduzetništva i obrta putem subvencije kamate kredita u Zadarskoj županiji. Korisnici sredstava potpore subvencionirane kamatne stope kredita mogu biti: d. o. o., j. d. o. o., obrti i profitne ustanove koji ulažu na području Zadarske županije. Do 31. siječnja 2020. godine pristigao je 31 zahtjeva, a od toga je plasirano 24 kredita ukupnog zatraženog iznosa kredita od 29.999.907,00 kuna. Iscrpljen je planirani kreditni potencijal u iznosu od 30.000.000,00 kuna te se čeka rebalans Proračuna 2020. kako bi se navedeni Program kreditiranja nastavio i tijekom 2020. godine. Isplaćeno je 139.823,43 kuna kamata za izvještajno razdoblje.

8.2.1.3. STVARANJE UVJETA ZA OČUVANJE TRADICIJSKIH I UMJETNIČKIH OBRTA (MJERA 1.2.4. ŽRS)

Odjel je u prvoj polovini 2020. godine planirao objaviti Javni poziv za Program za dodjelu potpora mikro poduzetnicima i obrtnicima, ali zbog pandemije COVID-a 19, Odjel je pripremio Prijedlog Programa za dodjelu interventnih potpora uslijed epidemije korona virusa COVID-19 mikro poduzetnicima i obrtnicima na području Zadarske županije za 2020. godinu te će se navedene potpore dodijeliti u drugoj polovini godine.

8.2.1.4. POTAKNUT RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA (PRIORITET 3.4. ŽRS)

Kontinuirano se pratila problematika zapošljavanja, zaposlenosti i nezaposlenosti, kao i mjere poticanja zapošljavanja. Provedbi ove mjere ŽRS-a doprinosila je i provedba EU projekata SOS - Surađuj i Ostvari Sebe i POKRET – Projekt Osnaživanja KonkuRentnosti i Efikasnosti žena na Tržištu rada, o čemu detaljnije izvještavamo u poglavlju 8.2.3.2. Nacionalni EU projekti.

Na dan 28. veljače 2020. godine u Zadarskoj županiji je 1.863 zaposlenih više (oko 3,5%), nego na isti dan prošle godine. Ako usporedimo podatke s 2014. godinom, to je čak 9.284 ili 20,3% više.

U ožujku 2020. godine situacija u Zadarskoj županiji počela se pogoršavati radi epidemije korona virusa, ali smo još uvijek imali 526 zaposlenih više (oko 1%), nego na isti dan prošle godine. Nažalost, na dan 30. lipnja 2020. godine imamo manje zaposlenih nego na isti dan prošle godine – 3.663 manje zaposlenih ili 6%. Izvanredne okolnosti uzrokovane epidemijom korona virusa COVID-19 ostavljaju veliki trag i vrlo negativne posljedice za gospodarstvo u RH, a još više na poduzetništvo Zadarske županije.

8.2.1.5. RAZVOJ SUSTAVA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM (MJERA 1.4.1. ŽRS)

Sukladno ciljevima i prioritetima Glavnog plana razvoja turizma Zadarske županije, kao glavni strateški razvojni dokument kojim se usmjerava turistički razvitak, Zadarska županija tijekom cijele godine provodi aktivnosti kojima se želi podići svijest o Zadarskoj županiji kao atraktivnoj turističkoj destinaciji te time utjecati na povećanje potražnje za turističkim proizvodima, povećanje turističkog prometa i opće potrošnje.

Predmet Javnog poziva Zadarske županije je dodjela bespovratnih novčanih sredstava za događanja u turizmu na području Zadarske županije u 2020. godini, a koja predstavljaju snažan motiv dolaska turista te obogaćivanje turističkog sadržaja destinacije, i to: kulturna/zabavna, sportska te eno-gastronomska, povijesna, tradicijska i ostala događanja. 55 događanja je ostvarilo pravo na bespovratna sredstva u ukupnom iznosu od 400.000,00 kuna, ali zbog pandemije bolesti COVID-19 mnogobrojna turistička događanja otkazana su, a događanja koja će se održati ostvarit će pravo na potporu nakon što organizator dostavi račune sukladno potpisanom Ugovoru.

Zbog koronavirusa, realizacija projekta promidžbe Zadarske turističke regije u promotivnim kampanjama niskotarifne aviokompanije Ryanair, otkazana je do daljnjeg.

Isto tako, otkazane su sve aktivnosti sa Sveučilištem u Zadru, Odjelom za turizam i komunikacijske znanosti, a kojima je planirano istraživanje stavova korisnika niskotarifnih aviokompanija (LCA) na ukupan turistički promet u Zadarskoj županiji u razdoblju od 1. lipnja 2020. godine do 1. studenog 2020. godine. Također je otkazana aktivnost u suradnji sa Sveučilištem u Zadru, Turističkom zajednicom Zadarske županije i Lučkom upravom Zadar, tj. istraživanje stavova korisnika kruzera koji dolaze u putničku luku Gaženica.

Upravni odjel je u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova RH, odnosno Policijskom upravom zadarskom, a u sklopu programa rada Vijeća za prevenciju kriminaliteta na području Zadarske županije, u tijeku provedbe akcije preventivnih aktivnosti čiji je sadržaj prevencija kaznenih djela krađa i teških krađa na području koje teritorijalno pokriva PU zadarska, odnosno Zadarska županija. Aktivnosti projekta Siguran odmor 2020. usmjerene su prema svim stanovnicima Zadarske županije i njihovim gostima – turistima. U predsezoni su izrađeni informativni i promotivni materijali na hrvatskom i na četrnaest stranih jezika.

8.2.1.6. RAZVOJ SPECIFIČNIH OBLIKA TURIZMA (MJERA 1.4.3. ŽRS)

U 2020. godini nastavio se i Program kreditiranja obiteljskog smještaja *Welcome* na području Zadarske županije. Cilj Programa je unapređenje usluge i podizanje kvalitete smještaja u objektima u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu na području Zadarske županije. Program se provodi u partnerstvu Zadarske županije, Turističke zajednice Zadarske županije i poslovnih banaka. Korisnici kredita po ovom Programu mogu biti fizičke osobe – pružatelji ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu. Tijekom 2020. godine Povjerenstvo je zaprimilo 2 zahtjeva te je oba pozitivno ocijenilo i poslalo u banku na daljnju obradu. Banka je 1 zahtjev odobrila, a za 1 još čekamo odobrenje. Tijekom izvještajnog razdoblja za subvencije kamata isplaćeno je 26.647,03 kuna.

Odjel je ukinuo projekt *Welcome* nagrade za najbolje iznajmljivače zbog pandemije bolesti COVID-19 te razvoj turističkih projekata u manje razvijenim područjima. U drugoj polovici 2020. godine planiramo nastaviti s provedbom projekta Razvoj turističkog proizvoda *Bird watching* jer se potencijali turizma promatranja ptica kroz Zajednicu promatrača ptica snažno razvijaju i predstavljaju jednu od najvećih skupina organiziranog civilnog društva u razvijenim zemljama.

8.2.1.7. DJELATNOST USTANOVE INOVACIJA

Ustanova za razvoj kompetencija, inovacija i specijalizacije Zadarske županije INOVAcija osnovana je odlukom Županijske skupštine 2014. godine i u 100% vlasništvu je Zadarske županije. Tijekom prvog polugodišta 2020. Ustanova je u provedbi imala dva infrastrukturna projekta (Centar za kreativne industrije i Centar za razvoj i edukaciju), dva projekta transnacionalne suradnje, jedan projekt prekogranične suradnje koji se financiraju sredstvima iz EU fondova. Također je u provedbi projekt Pružanje usluga informiranja i povezivanja MSP u Zadarskoj županiji koji je odobren za financiranje od strane Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, a započeo je s provedbom u svibnju 2020.

Unatoč novonastaloj situaciji izazvanoj pandemijom COVID-19 projektne aktivnosti su nastavljene i to na način da su neke aktivnosti prilagođene mogućnostima novog radnog okruženja ili su prolongirane.

Projekt Centar za kreativne industrije kojem je nositelj Ustanova INOVAcija odobren je za financiranje iz sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj – natječaj Razvoj poslovne infrastrukture te je s provedbom započeo u rujnu 2018. godine. U 2020. nastavljena je izgradnja objekta započeta 2019. kao i ostale projektne aktivnosti te se ove godine planira izgraditi i opremiti Centar.

Projekt Centar za razvoj i edukaciju koji je započeo s provedbom u studenom 2017. uspješno je završen 6. veljače 2020., a rezultat projekta je izgrađen i opremljen moderan poduzetnički inkubator za proizvodnju proizvoda na bazi meda.

Tijekom prvog polugodišta 2020. godine u provedbi je Program provjere inovativnog koncepta (PoC8). Ustanova Inovacija kao prepoznati centar od strane Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije HAMAG-BICRO pruža podršku u implementaciji triju projekata tvrtkama s područja Zadarske županije.

8.2.2. INFRASTRUKTURA I ENERGETIKA

Odjel usklađuje županijske **infrastrukturne projekte** i obavlja poslove iz nadležnosti Županije u državnim infrastrukturnim projektima; koordinira, prati, analizira stanja i predlaže mjere u području infrastrukture, osim prometne, lučke i vodnogospodarstvene infrastrukture. Također, izrađuje nacrte akata u skladu s posebnim zakonima iz područja infrastrukture i drugim propisima. Značajan dio aktivnosti ovog Odjela u izvještajnom razdoblju je i praćenje problematike i projekata iz područja **energetike**.

8.2.2.1. DALJNJI RAZVOJ POSTOJEĆIH PODUZETNIČKIH ZONA TE STVARANJE POVOLJNE KLIME ZA ULAGANJA (MJERA 1.2.2. ŽRS)

Tijekom izvještajnog razdoblja pratilo se stanje i realizacija projekta izgradnje i opremanja poduzetničkih zona. Za ovu namjenu planirano je 100.000,00 kuna, ali je otkazano zbog koronavirusa.

8.2.2.2. UNAPRIJEĐEN I RAZVIJEN INFRASTRUKTURNI SUSTAV ZADARSKE ŽUPANIJE (PRIORITET 2.2 ŽRS)

Zadarska županija kontinuirano prati i podržava projekte od regionalnog značaja te u vidu bespovratnih potpora sudjeluje u razvoju JLS.

Tijekom prve polovice 2020. godine Odjel je sufinancirao izradu projektne dokumentacije i izgradnju infrastrukturnih objekata na području općine Sukošan, Preko, Polača i Tkon u ukupnom iznosu od 267.672,50 kuna.

U ovom izvještajnom razdoblju nije bilo potreba pa Odjel nije sufinancirao prijevoz pitke vode JLS.

8.2.2.3. POVEĆANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI I KORIŠTENJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE U SEKTORU OPĆE POTROŠNJE (MJERA 2.3.3. ŽRS)

Odjel je u izvještajnom razdoblju koordinirao aktivnosti vezane za poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti. Kontinuirano se informiralo i savjetovalo zainteresirane skupine za sudjelovanje u projektima poticanja korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti (građani, tvrtke, JLS itd.).

Planirani javni poziv za prikupljanje prijava fizičkih osoba za sufinanciranje mjera energetske obnove obiteljskih kuća na području Zadarske županije u 2020. godini otkazan je radi pandemije bolesti COVID-19.

Također su otkazani projekti: Upali i uštedi, Tehnička pomoć za modernizaciju javne rasvjete te projekt podizanja svjesnosti o obnovljivim izvorima energije.

8.2.2.4. POVEĆANO KORIŠTENJE OIE I POVEĆANA ENERGETSKA UČINKOVITOST (PRIORITET 2.3 ŽRS)

Sukladno zakonskoj obvezi, Odjel je izradio Akcijski plana EnU 2020. - 2022. i godišnji plan EnU 2020. koji omogućava opći boljitak, uz ekonomsku sigurnost i brigu za okoliš.

Djelatnici Odjela su sudjelovali na seminarima, radionicama i raznim prezentacijama kako bi se što kvalitetnije informirali i educirali te iskoristili potencijale u energetici. Uz niz ostalih institucija Odjel surađuje s drugim županijama i interesnim skupinama i na takav način želi postići višu razinu uključenosti u predmetno područje. Cilj je prikupiti pozitivna iskustva i što više podataka s područja energetike. Odjel također aktivno prati natječaje i programe EU iz područja energetike.

Kako do sredstava za energetsku obnovu obiteljskih kuća prezentirano je 30. lipnja 2020. godine u Domu Zadarske županije. Na info danu predstavljen je javni poziv koji je objavljen 25. lipnja, a sa zaprimanjem prijava Fond započinje 1. rujna. Osigurano je 203 milijuna kuna što bi trebalo biti dovoljno za energetsku obnovu 1.800 do 2.000 obiteljskih kuća. Info dan organizirali su Zadarska županija, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost i Društvo arhitekata Zadra. Tom prilikom javnosti su također predstavljena i iskustva Fonda s ranijih natječaja za energetsku obnovu zgrada javne namjene, kao i višestambenih zgrada.

8.2.3. REGIONALNI RAZVOJ

Aktivnosti ove grupe poslova doprinijele su usklađivanju regionalnog razvoja s nacionalnim prioritetima i jačanju apsorpcijskog kapaciteta regionalnih i lokalnih dionika s područja Zadarske županije kroz pripremu i provedbu nacionalnih EU projekata, izradu i provedbu Strategije regionalnog razvoja RH i Županijske razvojne strategije Zadarske županije te praćenje rada Javne ustanove Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA.

Tijekom izvještajnog razdoblja Odjel je pružao potporu Ustanovi ZADRA NOVA u daljnjoj pripremi regionalnih projekata uz pomoć dodijeljene tehničke pomoći. Angažirani stručnjaci radili su na izradi faznih izvješća.

8.2.3.1. POBOLJŠANJE KOORDINACIJE I UMREŽENOSTI DIONIKA U SUSTAVU UPRAVLJANJA LOKALNIM RAZVOJEM (MJERA 3.2.3 ŽRS)

Županijska razvojna strategija temeljni je strateški planski dokument za društveno gospodarski razvoj županije u skladu s načelima održivog razvoja. Izrada ŽRS–a zakonska je obveza svake županije, pa tako i Zadarske. Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine izrađena je sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14., 123/17.) te prema metodologiji Smjernica za izradu županijskih razvojnih strategija, praćenje i vrednovanje njihove provedbe (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, rujan 2015.). Izrada ŽRS–a u potpunosti je završena početkom 2017. godine, međutim dokument je Županijska skupština usvojila tek 12. prosinca 2017. godine. Svi projekti i aktivnosti Odjela tijekom izvještajnog razdoblja u potpunosti su se usklađivali sa vizijom, ciljevima, prioritetima i mjerama ŽRS-a.

Sukladno odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17.) Plan razvoja je srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedinicu područne (regionalne) samouprave koji se donosi umjesto županijskih razvojnih strategija koje su se usvajale u prethodnim razdobljima sukladno Zakonu o regionalnom razvoju. Planom razvoja definiraju se posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz dugoročnih akata strateškog planiranja (Nacionalne razvojne strategije, sektorskih i višesektorskih strategija) te on mora biti usklađen s nacionalnim planovima i prostornim planovima koji se donose na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini.

Županijska skupština Zadarske županije je 2019. godine donijela je Odluku o pokretanju postupka izrade Plana razvoja Zadarske županije za razdoblje 2021. - 2027. godine čime je formalno započela njegova izrada. Predmetnom Odlukom kao tijelo nadležno za koordinaciju i izradu akta ovlašten je Regionalni koordinator Zadarske županije Javna ustanova Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA. U dosadašnji aktivnostima izrade a sukladno predviđenom vremenskom planu izrade Plana razvoja, uspostavljena je radna skupina za izradu Plana razvoja iz reda djelatnika Regionalnog koordinatora te je započela detaljna priprema analitičkih podloga u svrhu identifikacije razvojnih potreba i potencijala Zadarske županije. Također, u izvještajnom razdoblju radilo se na formiranju partnerskog vijeća, izradi analize stanja, formiranju radnih skupina, fokus grupa za Plan razvoja Zadarske županije 2021. - 2027.

Odlukom o osnivanju radnih tijela za koordinaciju upravljanja razvojem Zadarske ustrojile su se posebne jedinice za upravljanje razvojem u Zadarskoj županiji. Radna tijela se sastoje od Središnje jedinice i šest razvojnih jedinica koje predstavljaju djelokrug rada upravnih odjela Zadarske županije. Razvojne jedinice na svojim sastancima analiziraju te izdaju mišljenje o prihvaćanju projektnih prijedloga za prijavu na određene EU i nacionalne programe te eventualno sufinanciranje projekata iz proračuna Zadarske županije. Sljedeći korak su sastanci Središnje jedinice na kojima se prijedlozi/mišljenja razvojnih jedinica usvajaju, mijenjaju ili odbacuju. Središnjom jedinicom predsjeda župan, dok razvojnim jedinicama upravljaju pročelnici Zadarske županije. Tijekom izvještajnog razdoblja održana su dva sastanka Središnje razvojne jedinice na kojima je doneseno devet Odluka o prijavi projektnih prijedloga te sedam Odluka o provedbi projektnih prijedloga, sve sukladno obrazloženjima te mišljenjima s prethodno održanih razvojnih jedinica.

Ova aktivnost je također u skladu i s mjerom 3.2.4 Unaprjeđenje rada Županijskog partnerskog vijeća i procesa donošenja odluka o integriranom razvoju Zadarske županije iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020. godine.

8.2.3.2. NACIONALNI EU PROJEKTI

Odjel je tijekom izvještajnog razdoblja sudjelovao u provedbi šest projekata financiranih kroz Operativne programe Republike Hrvatske za korištenje strukturnih fondova i kohezijskog fonda EU, i to:

Projekt Centar za kreativne industrije - specijalizirani poduzetnički inkubator - procijenjena vrijednost projekta je 30.445.995 kuna, a iznos dobivenih bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj je 19.972.830 kuna te Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta dodatnih 1.918.177 kuna. Lokacija objekta Centra za kreativne industrije, ukupne površine 1.560 m² (površina objekta), u gradu je

Zadru na području Relje. Opći cilj projekta je uspostaviti specijalizirani poslovni inkubator za kreativne industrije s težištem na audiovizualnoj industriji i IT industriji koji će omogućavanjem razvoja i transfera znanja podići konkurentnost navedenog sektora gospodarstva i povećati zaposlenost. Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta RH donijelo je odluku o financiranju projekta Centar za kreativne industrije, prijavljenog na natječaj Razvoj poslovne infrastrukture (KK.03.1.2.01.) u sklopu OP Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. te je u rujnu 2018. godine započela provedba ovog projekta.

Nakon završenih arheoloških istraživanja na kat. čest. 4929/6, k.o. i provedenih postupaka javne nabave u rujnu 2019. započeta je izgradnja Centra koja je nastavljena 2020. godine. Također u prvoj polovici 2020. pripremljena je sva potrebna dokumentacija i je proveden postupak javne nabave za četiri grupe opreme te je izrađen prijedlog poslovnog plana Centra. Do kraja 2020. planira se izgraditi i opremiti Centar za kreativne industrije unatoč novonastaloj situaciji izazvanoj pandemijom bolesti COVID-19.

Projekt je u skladu s mjerom 1.2.1. Jačanje kapaciteta poduzetničkih potpornih institucija, uz razvoj novih usluga i infrastrukture iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020. godine.

Projekt Centar izvrsnosti Cerovačke špilje – održivo upravljanje prirodnom baštinom i krškim podzemljem (kao dio programa SPARC - Speleološki park Crnopac) odobren je za financiranje u sklopu poziva Promicanje održivog korištenja prirodne baštine u nacionalnim parkovima i parkovima prirode (referentni broj: KK.06.1.2.01) u sklopu OP Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. Nositelj projekta je Javna ustanova park prirode Velebit, a partneri na projektu su Zadarska županija, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije Natura Jadera i Zagrebački speleološki savez. U sklopu projekta provest će se sljedeće aktivnosti: Izgradnja i opremanje centra za prihvat i informiranje posjetitelja s pješačkom kolnom površinom, uređenje vanjskih šetnica od prihvatnog centra prema gornjoj i donjoj Cerovačkoj špilji, izgradnja pješačkog prijelaza preko željezničke pruge, uređenje Cerovačkih špilja za turističko posjećivanje, izrada i implementacija edukacijsko interpretacijskog programa Centra izvrsnosti Cerovačke špilje te uspostava međunarodne partnerske mreže speleoloških i stručno-znanstvenih organizacija iz regije dinarskog krša. Uloga Zadarske županije u projektu je kroz aktivnosti promidžbe i vidljivosti projekta prezentirati vrijednost i ulogu zaštićenog područja Parka prirode Velebit, s posebnim naglaskom na lokalitet Cerovačkih špilja, čime će se osigurati privlačenje broja posjetitelja i postaviti temelj komunikacijskog modela prema općoj i stručnoj javnosti. Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava Centar izvrsnosti Cerovačke špilje - održivo upravljanje prirodnom baštinom i krškim podzemljem potpisan je 4. travnja 2018. Ukupna vrijednost projekta iznosi 68.453.850,00 kuna. Tijekom prve polovice 2020. godine Zadarska županija kao partner na projektu bila je zadužena za pripreme radnje za pokretanje postupaka javnih nabava pod nazivom *Izrada promidžbenih materijala* i *Usluge organizacije promotivnih događaja i organizirano oglašavanje i web promocija*.

Osim nabava za koje je zadužena Zadarska županija kao partner, Odjel također pruža pomoć PP Velebit pri provođenju njihovih javnih nabava. Najvažnija javna nabava od svih uspješno je okončana 3. prosinca 2019. godine sklapanjem Ugovora za izgradnju jedinstvene funkcionalno-tehničke cjeline u sklopu projekta Centar izvrsnosti Cerovačke špilje – Posjetiteljski centar, pristupna površina, vanjske šetnice i uređenje špilja s tvrtkom ING-GRAD d.o.o. u ukupnom iznosu od 43.574.632,58 HRK.

Projekt je u skladu s mjerom 2.1.2. Održivo korištenje i valorizacija prirodne baštine, kao i s mjerom 1.4.3. Razvoj specifičnih oblika turizma iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020. godine.

Projekt SOS - Surađuj i Ostvari Sebe – projekt 'SOS – Surađuj i ostvari sebe' sufinanciran kroz natječaj Lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja – faza III., Europski socijalni fond, OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020. ukupne vrijednosti 1.925.883,68 HRK. Projekt se 100% sufinancira sredstvima Europske unije. Projekt je započeo u svibnju 2018. godine te će se provoditi 18 mjeseci, uz odobreno produženje trajanja projekta do 14. ožujka 2020.

Kako bi se pridonijelo rastu zaposlenosti, pogotovo pripadnika ranjivih skupina među kojima i mladih nezaposlenih osoba, kroz projekt će se rješavanju ovog gorućeg problema doprinijeti kroz dva pravca: prvi je vezan uz samozapošljavanje i poticanje poduzetništva, a drugi je kroz jačanje i pozicioniranje na tržištu rada Partnerskog vijeća za tržište rada i razvoj ljudskih potencijala Zadarske županije (PVZŽ). Tako se kroz projekt održava niz aktivnosti koje doprinose provedbi Strategije razvoja ljudskih potencijala Zadarske županije, a usmjerene su na ranjive skupine i učenike srednjih škola koji će se s funkcioniranjem tržišta rada

upoznati već u završnim razredima. Između ostalog, radit će na motiviranju pripadnika ranjivih skupina kako bi se aktivirali i ušli u svijet rada te će se razviti Modularni program za aktivaciju koji će unaprijediti uslugu zapošljavanja pri HZZ-u. Kroz set aktivnosti potaknuti će se na samozapošljavanje i razvoj poduzetništva informiranjem, edukacijom, dodjelom potpora male vrijednosti te na koncu mentoriranjem budućih poduzetnika kako bi im se omogućilo kvalitetno praćenje i razvoj od poslovne ideje do pokretanja vlastitog posla.

Tijekom prve polovice 2020. godine Zadarska županija, kao projektni partner, pružala je administrativno-tehničku pomoć prilikom provedbe projektnih aktivnosti.

Projekt je u skladu s mjerom 3.4.1. Promicanje uključivanja ranjivih skupina na tržište rada i olakšavanje pristupa obrazovanju ranjivim skupinama, kao i s mjerom 3.4.2. Jačanje kapaciteta lokalnog partnerstva za zapošljavanje Zadarske županije te poticanje implementacije mjera SRLJPZŽ iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020. godine.

Projekt POKRET – Projekt Osnaživanja KonkuRentnosti i Efikasnosti žena na Tržištu rada – financiranog kroz poziv ZAŽELI – Program zapošljavanja žena u sklopu Europskog socijalnog fonda, Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. Zadarska županija kao Korisnik, 22. veljače 2019. godine, potpisala je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za navedeni projekt čime je ujedno započela i provedba ovog 30 mjeseci dugog projekta. Partneri na projektu su Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Zadar, Grad Zadar, Hrvatski Crveni križ – Gradsko društvo Crvenog križa Zadar te Centar za socijalnu skrb Zadar. Ukupna vrijednost projekta iznosi 4.264.637,66 kuna. Cilj projekta je zaposliti 20 žena na period od 24 mjeseca, te im pružiti certificirano obrazovanje za deficitarno zanimanje na tržištu rada, kako bi ih se osnažilo i učinilo konkurentnijima za buduće traženje posla. Osim navedenog kroz projekt će se nastojati ukloniti potreba za institucionalizacijom krajnjih korisnika, točnije, 100 starijih osoba i osoba u nepovoljnom položaju na način da će im novozaposlene žene pružiti potrebitu pomoć u vlastitom domu. Zadarska županija kao nositelj projekta koordinira cjelokupnom provedbom projekta, osigurava internu komunikaciju te priprema i predaje izvješća nadležnim tijelima.

Ovaj projekt je u skladu s mjerama 3.1.6. Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav socijalne skrbi na području Zadarske županije, 3.4.3. Prevencija dugotrajne nezaposlenosti kroz jačanje sustava profesionalnog usmjeravanja.

Projekt Podrška razvoju rane intervencije na području grada Zadra i Zadarske županije – prijavljen je u sklopu poziva Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – faza 1, u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. Europskog socijalnog fonda. Partnerstvo na projektu čine Grad Zadar kao nositelj projekta i predstavnik lokalne samouprave, zatim predstavnik pružatelja izvaninstitucionalnog oblika socijalne usluge – Caritas Zadarske nadbiskupije te predstavnik jedinice regionalne samouprave – Zadarska županija. Cilj projekta je uspostava mobilnog tima kabineta za ranu intervenciju koji će kroz stručne patronaže u vrtićima diljem županije stavljati na raspolaganje stručne kapacitete za rad s djecom s razvojnim rizicima, a po potrebi i u domovima korisnika. Kako bi se usvojila znanja o novim medicinskim i psihološkim pristupima u radu s ciljnim skupinama i metodama rehabilitacije, ojačat će se kapaciteti stručnjaka putem edukacija, umrežavanja te razmjenom znanja i vještina sa stručnjacima kako unutar države, tako i s drugim državama članicama EU. Pored navedenog, promidžbenom kampanjom povećat će se informiranost zajednice o važnosti usluge, izravnim učincima korisnicima te njezinim pružateljima jer su upravo oni osnova njezinog daljnjeg unaprjeđenja i održivosti. Uloga Zadarske županije je sudjelovanje u promidžbenim aktivnostima projekta, zatim u organizaciji okruglih stolova/tribina na temu rane intervencije, te uspostavi i praćenju rada Nadzornog odbora projekta kao svojevrsnog koordinacijskog tijela. Predviđen je angažman tzv. Stručnjaka za promidžbu na 10% radnog vremena za vrijeme trajanja projekta (24 mjeseca). Navedeni projekt je u fazi evaluacije projektne aplikacije.

Ovaj projekt je u skladu s mjerama 3.1.5. Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav zdravstva na području Zadarske županije, 3.1.6. Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav socijalne skrbi na području Zadarske županije.

Projekt Kulturna ruta putevima liburnskog, rimskog i hrvatskog nasljeđa Zadarske županije - Odjel je pripremio i dana 3. ožujka 2016. godine predao projektni prijedlog u sklopu OP Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020., Prioritetne osi 6. Zaštita okoliša i održivost resursa, Investicijskog prioriteta 6c Očuvanje,

zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine, Specifičnog cilja 6c1 Povećanje zapošljavanja i turističkih izdataka kroz unaprjeđenje kulturne baštine. Prijavitelj projekta je Zadarska županija, a suprijavitelji su Grad Benkovac, Grad Pag, Grad Nin i Zavičajni muzej Benkovac. Projekt je prijavljen na aktivnosti A – priprema dokumentacije. Glavni cilj projekta je doprinijeti održivom društveno-gospodarskom razvoju Zadarske županije valorizacijom kulturne baštine i njenom integracijom s kulturno-turističkom ponudom destinacije u svrhu poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva te rasta zaposlenosti. Aktivnosti na projektu vezane su uz provedbu ukupno 17 javnih nabava nositelja i partnera. Ukupna vrijednost projekta iznosi 5.230.860,80 HRK od čega se 3.754.705,90 HRK sufinancira iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Iznos kojim partneri na projektu sudjeluju u financiranju je 1.467.156 a od toga Zadarska županija, kao nositelj projekta, sudjeluje s 509.817 kuna, Grad Pag s 517.153 kuna, Grad Nin s 173.517 kuna, Grad Benkovac s 137.275 kuna, a Zavičajni muzej Benkovac s 138.391 kuna. Ugovor o sufinanciranju je potpisan 26. listopada 2018. godine, a provedba je započela 1. listopada 2018. godine te traje do 1. listopada 2020. godine. U izvještajnom razdoblju održana su dva sastanaka projektnog tima. Tijekom veljače 2020. održana je terenska kontrola Središnje Agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (SAFU), kojoj su prisustvovali članovi projektnog tima Kulturne rute na čelu sa voditeljicom projekta, te je ista prošla uspješno. Zadarska županija, kao nositelj projekta, zadužena je za provedbu osam javnih nabava. Provela je i potpisala Ugovore za sedam nabava: Objave u tiskanim medijima, objave na online platformama, organizaciju početne konferencije, Usluge izrade programske, strateške i planske dokumentacije za integrirani program Kulturna ruta putevima liburnskog, rimskog i hrvatskog nasljeđa (za tri grupe predmeta nabave: Izrada Programa kulturnih događanja s razrađenim scenarijima i kalendarom događanja, Izrada marketing strategije i komunikacijskog plana promocije integriranog programa na vanjskim tržištima i Izrada plana upravljanja rutom sa planovima upravljanja pojedinog lokaliteta (Benkovac, Nin i Pag) i razradom turističkih paket aranžmana), Usluga izrade studije izvodljivosti s *cost benefit* analizom za integrirani program Kulturna ruta putevima liburnskog, rimskog i hrvatskog nasljeđa s analizom za svaki pojedini objekt kulture baštine i analizom za difuzne/integralne hotele u Pagu i Benkovcu, Usluga izrade projekta multimedijskog rješenja rješenjem za mobilne aplikacije i Usluga izrade elaborata turističke signalizacije za kulturnu rutu. Svi ugovori su izvršeni u zakonskom roku, te su dobiveni očekivani pokazatelji čime je ostvaren temelj za prijavu integriranog programa na Grupu B.

Za 2020. godinu još je preostala nabava usluge organizacije završne konferencije projekta.

Ovaj projekt je u skladu s mjerom 3.1.2. Održivo korištenje i učinkovito upravljanje kulturnom baštinom Zadarske županije, kao i s mjerom 1.4.3. Razvoj specifičnih oblika turizma iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020. godine.

8.2.3.3. DJELATNOST USTANOVE ZADRA NOVA

Javna ustanova Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA osnovana je početkom 2013. godine od strane Zadarske županije (60%) i Grada Zadra (40%). Odjel je sukladno svojem djelokrugu rada pratio rad Ustanove ZADRE NOVE.

U izvještajnom razdoblju Ustanova ZADRA NOVA **provodila je 12 projekata** (1. ZADRA NOVA ZA VAS, 2. RUINS, 3. SMART COMMUTING, 4. SMILE, 5. ADRION 5 SENSES, 6. MADE IN LAND, 7. ADRRIREEF, 8. PEPSEA, 9. SOS-surađuj i ostvari sebe, 10. STREAM, 11. AdriaClim, 12. EDIC Zadar). U navedenom razdoblju započela je provedba 3 EU projekta (STREAM, AdriaClim i EDIC Zadar). Od ukupno 12 projekata u provedbi, Ustanova ZADRA NOVA bila je nositelj na 4 projekta (1. ZADRA NOVA ZA VAS, 2. PEPSEA, 3. SOS-surađuj i ostvari sebe, 4. STREAM), partner na 7 projekata (1. RUINS, 2. SMART COMMUTING, 3. SMILE, 4. ADRION 5 SENSES, 5. MADE IN LAND, 6. ADRRIREEF, *7. AdriaClim*) i suradnik na 1 projektu (1. EDIC Zadar).

U istom razdoblju Ustanova ZADRA NOVA pružala je stručnu/tehničku podršku u provedbi **13** projekata (1.Energetska obnova OŠ Vladimir Nazor Škabrnja za korisnika OŠ Vladimir Nazor Škabrnja, 2. Energetska obnova OŠ Nikole Tesle Gračac za korisnika Zadarsku županiju, 3. Specijalističko usavršavanje Zavoda za hitnu medicinu Zadarske županije za korisnika Zavod za hitnu medicinu Zadarske županije, 4. Inkluzija-korak bliže društvu bez prepreka za korisnika Zadarsku županiju, 5. Moje zdravo dijete za korisnika Zavod za javno zdravstvo Zadar, 6. Obnova kompleksa bivše crkve i samostana sv. Nikole, za korisnika

Međunarodni centar za podvodnu arheologiju, 7. Unapređivanje infrastrukute Centra za socijalnu skrb Zadar i Doma za odrasle osobe Sv.Frane Zadar za pružanje socijalnih usluga u zajednici kao podrška procesu deinstitucionalizacije za korisnika Centar za socijalnu skrb Zadar, 8. Unaprjeđenje infrastrukture Medicinske škole Ante Kuzmanića Zadar-regionalnog centra kompetentnosti u sektoru zdravstva za korisnika Medicinsku školu Ante Kuzmanića Zadar, 9. Bolji uvjeti za učenje kroz rad-unaprjeđenje infrastrukture Strukovne škole Vice Vlatkovića-regionalnog centra kompetentnosti u strojarstvu za korsinika Strukovnu školu Vice Vlatkovića, 10. LAB OP za korisnika Opću bolnicu Zadar, 11. ON TIME za korisnika Zavod za javno zdravstvo Zadar, 12. CASCADE za korisnika grad Nin, 13. Osigurajmo obrok u školskoj godini 2019.-2020. za korisnika Zadarsku županiju).

U izvještajnom razdoblju Ustanova ZADRA NOVA pružila je stručnu/tehničku podršku u pripremi **49** projekata; 29 projekata je prijavljeno (na Pozive za bespovratna EU sredstva i nacionalne Pozive), a 20 projekata je u procesu pripreme (na Pozive za bespovratna EU sredstva).

Ustanova ZADRA NOVA pružila je stručnu/tehničku podršku za druga javnopravna tijela u pripremi i prijavi **16** projekata za: **Pozive iz OPKK-a**: 1. Uspostava mobilnog reciklažnog dvorišta u Općini Lišane Ostrovičke za korisnika Općinu Lišane Ostrovičke, 2. Izgradnja i opremanje postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpadnog papira, kartona, metala, plastike i drugih materijala u Pagu za korisnika Grad Pag, 3. Nabava komunalnog vozila za odvojeno prikupljanje otpada za Čistoću d.o.o. Zadar za korisnika Čistoću Zadar, 4. Nabava komunalnih vozila-ZA ČIŠĆI OKOLIŠ za komunalno društvo općine Sali, 5. Nabava komunalnog vozila za komunalno društvo općine Polača; iz **OP Pomorstvo i ribarstvo:** 6. Okusi baštinu za korisnika Turističku zajednicu općine Starigrad, 7. Škrinja s blagom za korisnika općinu Ražanac; iz **OPULJP**: 8. Uključi se knjigom za korisnika Gradsku knjižnicu Zadar, 9. Ispunite svoju zlatnu dob za korisnika općinu Poličnik, 10. Poželi i stiže ti zaželi za korisnika Gradsko društvo Crvenog križa Biograd na Moru; 11. Otočka žena za korisnika općinu Preko; 12. Zaželi u Kalima za korisnika općinu Kali; iz **CEI Extraordinary Call for Proposals** 2020: 13. DIGIMED – Intermedical digital service za korisnika Opću bolnicu Zadar, 14. COLAB-COVID 19 laboratory testing za korisnika Zavod za javno zdravstvo Zadar; 15. Telemedicine for a mountain environment and islands – TELEMI za korisnika Dom zdravlja Zadarske županije; iz **FEAD-a**: 16. Od srca za srce Jadrana za korisnika Gradsko društvo Crvenog križa Biograd na Moru.

Također, u procesu pripreme je 20 projekata za javnopravna tijela (primjerice 6 projekata iz područja Energetska obnova u zgradama javnog sektora, 12 projekata za Unaprjeđenja usluga za djecu u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, 1 projekt za Poziv Razvoj, širenje i unaprjeđenje kvalitete izvaninstitucijskih socijalnih usluga kao podrška procesu deinstitucionalizacije, 1 projekt za tip operacije Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture).

U istom razdoblju pružena je stručna/tehnička podrška u pripremi **13** projekata za javnopravna tijela za nacionalne Pozive; **Javni poziv za sufinanciranje izgradnje građevinskog zahvata i opremanja športskih građevina u 2020**.: 1. Vanjsko igralište s rasvjetom za korisnika općinu Lišane Ostrovičke; 2. Sanacija postojećeg pomoćnog nogometnog igrališta Sabunike za korisnika općinu Privlaka; 3. Vanjsko športsko igralište za više športova za korisnika općinu Polača; **Javni poziv Program održivog razvoja lokalne zajednice**: 4. Nadogradnja i modernizacija sustava javne rasvjete na području općine Galovac za korisnika općinu Galovac, 5. Modernizacija lokalne ceste za korisnika općinu Lišane Ostrovičke, 6. Asfaltiranje nerazvrstanih cesta II faza za korisnika općinu Polača, 7. Uređenje učionice za informatiku u OŠ Galovac za korisnika Zadarsku županiju, 8. Izgradnja zgrade Društvenog doma za korisnika Općinu Lišane Ostrovičke, 9. Izgradnja zgrade Društvenog doma za korisnika Općinu Lišane Ostrovičke; **Javni poziv za sufinanciranje projekata gradova i općina za poticanje razvoja komunalnog gospodarstva i ujednačavanje komunalnog standarda u 2020**.: 10. Sanacija zgrade edukacijskog centra sa okolišem za korisnika Općinu Galovac; **Javni poziv Program ulaganja u zajednicu**: 11. Konzervatorsko-restauratorski radovi na portalima crkve Sv.Šimuna u Zadru, 12. Uređenje dijela Odjela za oftamologiju Opće bolnice Zadar; **Javni poziv Program za poboljšanje infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina**: 13. Održavanje i sanacija nerazvrstanih cesta na području Općine Polača za korisnika Općinu Polača.

Također, u izvještajnom razdoblju radilo se na formiranju partnerskog vijeća, izradi analize stanja, formiranju radnih skupina, fokus grupa za **Plan razvoja Zadarske županije 2021. - 2027.**, Plan razvoja športa Zadarske županije i Plan razvoja tehničke kulture Zadarske županije.

U izvještajnom razdoblju **upisano je 47 projekata u Središnji elektronički registar** razvojnih projekata, te je ZADRA NOVA koordinirala upis razvojnih projekata, pratila i provjeravala stanje projekata svih korisnika sa područja županije.

8.2.4. FONDOVI EUROPSKE UNIJE

Aktivnosti ove grupe poslova doprinijele su jačanju apsorpcijskog kapaciteta regionalnih i lokalnih dionika s područja Zadarske županije kroz pripremu i provedbu međunarodnih EU programa, praćenje europskih politika, međuinstitucionalnu suradnju, podizanje razine informiranosti građana o europskim integracijama te pripremu i provedbu EU projekata.

8.2.4.1. MEĐUNARODNI EU PROGRAMI

Djelatnik Odjela član je Odbora za praćenje INTERREG transnacionalnog ADRION (jadransko-jonskog) programa 2014. - 2020. te je zamjena člana Odbora za praćenje IPA prekograničnog programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2014. - 2020.

8.2.4.2. MEĐUNARODNI EU PROJEKTI

Tijekom izvještajnog razdoblja Odjel je provodio četiri projekta financirana kroz međunarodno upravljane fondove Europske unije u kojima Odjel sudjeluje kao nositelj ili partner projekta.

Projekt IRENE: ***Interregional Renewable & ENEergy efficiency network***, sufinanciran u sklopu INTERREG Programa prekogranične suradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2014. - 2020., Prioritetne osi 2. Zaštita okoliša i biološke raznolikosti, poboljšanje prevencije rizika te promicanje održive energije i energetske učinkovitosti, Specifičnog cilja Promicanje korištenja obnovljivih izvora energije, poticanje energetske učinkovitosti. Nositelj projekta je Ustanova ZADRA NOVA, a partneri na projektu su Zadarska županija iz Hrvatske, Eko centar DELFIN (Kotor) i Općina Tivat iz Crne Gore te Asocijacija za ekonomski razvoj REDAH (Mostar) i Grad Mostar iz Bosne i Hercegovine. Zadarska županija u sklopu projekta IRENE organizirala je i provodila promotivnu kampanju s ciljem podizanja svijesti o području energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije. Zadarska županija je, između ostalog nabavila i sustav za monitoring potrošnje energije u javnoj zgradi, koji pruža direktan uvid u stanje potrošnje i uštede koje se ostvaruju. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 1.915.820,00 EUR dok je vrijednost aktivnosti dodijeljena Zadarskoj županiji 125.731,00 EUR. Provedba projekta započela je 1. srpnja 2017. godine i trajala do 31. prosinca 2019. godine.

Tijekom prve polovice 2020. godine Zadarska županija pružala je nositelju projekta sve potrebne informacije za predaju Završnog izvješća o provedbi projekta.

Ovaj projekt je u skladu s mjerom 2.3.3. Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u sektoru opće potrošnje, i mjerom 2.3.4. Povećanje i modernizacija energetske učinkovitosti javne rasvjete iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020. godine.

Projekt HERCULTOUR - HERa ***trademark*****, CUL*****tural*** **TOUR*****ism routes and visitor centres strengthening*** prijavljen je u sklopu poziva Standard+ u okviru INTERREG Programa prekogranične suradnje Italija - Hrvatska 2014. - 2020. Cilj ovog projekta koji vodi Zadarska županija je kapitalizirati postignuća projekta HERA, financiranog iz IPA Jadranskog prekograničnog programa 2007. - 2013., te učvrstiti njihovu održivost kroz jačanje djelovanja Udruge HERA te jačanje upravljanja kulturno turističkim rutama i posjetiteljskim centrima nositeljima oznake HERA na teritorijima lokalnih partnera kroz izradu planova upravljanja, marketinških planova i dodatne promotivne aktivnosti. Ukupna vrijednost projekta je 1.176.167,40 EUR, dok je vrijednost projektnih aktivnosti Zadarske županije 186.469,80 EUR. Provedba projekta započela je 1. siječnja 2018. godine, a projekt je završio 30. rujna 2019. godine. Tijekom

izvještajnog razdoblja, u koordinaciji s partnerstvom pripremljeno je Završno izvješće o provedbi projekta koje je prihvaćeno u svibnju 2020. godine od strane Upravljačkog tijela Programa.

Ovaj projekt je u skladu s mjerom 3.1.2. Održivo korištenje i učinkovito upravljanje kulturnom baštinom Zadarske županije, kao i s mjerom 1.4.3. Razvoj specifičnih oblika turizma iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020. godine.

Projekt FIRESPILL - prijavljen je u sklopu poziva za Strateške projekte u okviru Programa Interreg Italija-Hrvatska 2014. - 2020. Glavni cilj projekta je povećati ukupni kapacitet hitnih službi za prekograničnu suradnju u rješavanju prirodnih i ostalih katastrofa na Jadranu. Provedba projekta započela je 01. travnja 2020. godine, predviđeni završetak projekta je 31. prosinca 2022. godine. Prijavitelj projekta je Javna ustanova RERA S.D. za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije, dok je Zadarska županija jedan od 14 partnera na projektu. Kroz ovaj projekt Zadarska županija će nabavljati vatrogasnu opremu za Javnu vatrogasnu postrojbu Zadarske županije, te će se na istoj opremi održati vježbe i edukacije. Ostale aktivnosti Zadarske županije u projektu FIRESPILL su sudjelovanje u medijskim kampanjama kao i aktivnostima jačanja ljudskih kapaciteta. Ukupna vrijednost projekta je 16.492.799,60 EUR od čega je Zadarskoj županiji dodijeljeno 409.995,90 EUR.

Projekt Informacijski centar EUROPE DIRECT ZADAR (EDIC) 2018. – 2020. Cilj Informacijskog centra EUROPE DIRECT ZADAR (EDIC Zadar) je pružiti informacije, savjete, pomoć i odgovore na pitanja vezana za teme o Europskoj uniji, prioritete Europske komisije, zakonodavstvo, politike i programe Europske unije. Ukupna vrijednost projekta iznosi cca. 138.000,00 EUR. Dana 21. prosinca 2017. godine potpisan je Okvirni sporazum između Europske komisije i Zadarske županije o provedbi projekta. U travnju 2019. godine potpisan je aneks Ugovora o provedbi i financiranju za promociju Kohezijske politike, a rok za izvršenje aktivnosti je listopad 2020. godine. Zbog učinkovitijeg iskorištavanja ljudskih potencijala Zadarske županije i povezanih institucija, odlučeno je da će posljednju godinu provedbe projekta Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA osigurati projektni tim za provedbu ovog projekta te su sukladno tome potpisani sljedeći dokumenti: Izmjena br. 1 okvirnog sporazuma o partnerstvu između Europske unije i Zadarske županije od 11. prosinca 2019. godine te Ugovor o projektnoj suradnji između Zadarske županije i ZADRE NOVE od 19. prosinca 2019. godine. EDIC Centar preseljen je na novu lokaciju i otvoren za građane - EDIC Zadar nalazi se na adresi Put Murvice 14, Zadar, a radno vrijeme Centra je od ponedjeljka do četvrtka od 9 do 15 sati.

Epidemiološka situacija u Hrvatskoj i ostatku EU uzrokovana koronavirusom utjecala je na dinamiku realizacije aktivnosti te su aktivnosti dijelom realizirane u virtualnom izdanju.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. godine realizirane su sljedeće aktivnosti:

- Posjet voditelja Predstavništva Europske komisije u Hrvatskoj,

- Obilježavanje Europskog tjedna u virtualnom izdanju (e-galerije učeničkih radova, online kviz znanja, virtualni dan otvorenih vrata EU projekata),

- Facebook *live* gostovanja,

- Promocija natječaja Galileo,

- Promocija poziva *At School of Open Cohesion*,

- Informiranje građana o COVID-19 i mjerama koje poduzima EU,

- Medijske kampanje i promocije.

Do 30. lipnja 2020. godine EDIC Zadar je ostvario preko 700 kontakta kroz posjete Centru, telefonske poziv, e-pošta te doseg do preko 10.000 ljudi kroz objave u medijima i na društvenim mrežama.

Ovaj projekt je u skladu s mjerom 3.2.3 Poboljšanje koordinacije i umreženosti dionika u sustavu upravljanja lokalnim razvojem iz Županijske razvojne strategije Zadarske županije do 2020. godine.

8.3. ZAKLJUČAK

Tijekom izvještajnog razdoblja radilo se na realizaciji aktivnosti predviđenih Programom rada Zadarske županije za 2020. godinu sukladno novonastaloj situaciji u vezi s epidemijom izazvanom koronavirusom. Pri realizaciji godišnjeg Programa rada Odjel je uspješno surađivao s drugim odjelima Zadarske županije, ali i s brojnim institucijama i tijelima, kako na lokalnoj, tako i na državnoj razini, kroz sve četiri grupe poslova Odjela: gospodarstvo i turizam, infrastruktura i energetika, regionalni razvoj i fondovi Europske unije.

9. UPRAVNI ODJEL ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT

9.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO, BROJ I STRUČNA OPREMA SLUŽBENIKA

Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport obavlja upravne i stručne poslove u području srednjeg i osnovnog obrazovanja, kulture, športa i tehničke kulture. Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport čine 3 odsjeka: Odsjek za materijalni standard i šire javne potrebe, Odsjek za kvalitetu obrazovanja i Odsjek za kulturu, šport i tehničku kulture. U odjelu poslove obavlja šest službenica.

Na čelu Odjela je pročelnik (prof.); u Odsjeku za materijalni standard i šire javne potrebe zaposlene su 4 djelatnice; dvije pomoćnice pročelnika (prof. i ing. preh. teh., struč. spec. oec.) i dvije više stručne suradnice (prof. i dipl. politolog), U Odsjeku za kulturu, šport i tehničku kulturu zaposlene su dvije više stručne suradnice (prof. i dipl. politolog), u Odsjeku za kvalitetu obrazovanja nije nitko zaposlen.

9.2. OSTVARENI CILJEVI

Županijska razvojna strategija Zadarske županije 2016. – 2020. pokriva ključna pitanja budućeg razvoja Zadarske županije kroz tri strateška cilja. Djelatnost Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu i šport usmjerena je ostvarivanju dva cilja, i to:

Cilj 1. Gospodarski konkurentna i inovativna Zadarska županija.

Cilj 3. Povećanje i uravnotežena kvaliteta života stanovništva Zadarske županije

9.2.1. PREDŠKOLSTVO

U županijskom proračunu za 2020. godinu, osiguran je dio sredstva za programe vezane za djecu predškolske dobi. Programi nisu realizirani u ovom izvještajnom razdoblju u skladu sa Odlukom o ograničenju korištenja sredstava predviđenih proračunom Zadarske županije i financijskim planovima proračunskih, izvanproračunskih i ostalih korisnika za 2020. godinu, koju je donio župan Zadarske županije 22. travnja 2020. godine, a sve uvjetovano izvanrednim okolnostima uzrokovanih epidemijom COVID-a 19.

9.2.2. OSNOVNO I SREDNJE ŠKOLSTVO

U školstvu se provodi Odluka o kriterijima i mjerilima za osiguravanje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnih i srednjih škola koji utvrđuje Vlada RH (decentralizirane funkcije u osnovnom i srednjem školstvu), i to:

- materijalni troškovi (opći troškovi škola: uredski materijal, materijal za nastavu i pedagošku dokumentaciju; komunalne usluge i naknade; usluge telefona; pedagoška i druga obvezna periodika; časopisi prema uputi Ministarstva znanosti i obrazovanja; zakupnine prostora i opreme za realizaciju nastave; nabava

pribora za izvođenje nastavnih planova i programa, nabava sitnog inventara i sredstava zaštite na radu; materijal za čišćenje, odvoz smeća, potrošak vode i propisane vodne naknade, materijal za tekuće održavanje zgrada, sredstva rada i opreme, sredstva za zaštitu na radu, seminari, stručna literatura i časopisi, bankarske usluge i zatezne kamate, intelektualne usluge, reprezentacija, zdravstveni pregledi zaposlenika osnovnih i srednjih škola, dnevnice i troškovi putovanja na službenom putu,

- investicijsko održavanje školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i pomagala,

- nabava školske opreme, nastavnih sredstava i pomagala,

- dodatna ulaganja na građevinskim objektima,

- prijevoz učenika osnovnih škola,

- smještaj učenika srednjih škola u đačkim domovima,

- prijevoz zaposlenika srednjih škola.

Sukladno Programu javnih potreba u prosvjeti izvršene su aktivnosti programa širih javnih potreba i to one aktivnosti koje su se mogle izvoditi sukladno epidemiološkim mjerama za suzbijanje pandemije COVID-a 19.

1. aktivnosti školskih športskih klubova,

2. programi Škola u prirodi i Eko-grupe,

3. programi tradicijske baštine,

4. izvannastavni i izvanškolski programi u osnovnim i srednjim školama,

5. poticanje međunarodne suradnje,

6. poticanje izdavanja školskih listova,

7. jedinstveni informatički program Rivaon – Portal srednjih škola,

8. programi Županijskih natjecanja i smotri, i to:

- Županijska smotra LIDRANO 2020.,
- Županijska natjecanja osnovnih i srednjih škola u prirodnim znanostima,
- Županijska natjecanja osnovnih i srednjih škola u društvenim znanostima,
- Županijska i međužupanijska natjecanja srednjih škola u humanističkim znanostima,
- Županijska i međužupanijska natjecanja srednjih škola u strukovnim predmetima,
- Županijska natjecanja športskih školskih klubova osnovnih i srednjih škola,

Sukladno Odluci Vlade o obustavi izvođenja nastave u visokim učilištima, srednjim i osnovnim školama te redovnog rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja i uspostavi nastave na daljinu, te Odluci Agencije za odgoj i obrazovanje (KLASA: 023-01/19-01/0032, URBROJ: 561-01/1-20-3) od 22. travnja 2020. godine, kojom se sva natjecanja u osnovnim i srednjim školama otkazuju, dio natjecanja nije održan. Odnosno do 11. ožujka 2020.godine, održana je županijska razina za 13 natjecanja, dok za 17 natjecanja i smotri nije.

Odlukom Agencije za odgoj i obrazovanje)KLASA:023-01/19-01/0032, URBROJ: 561-01/1-20-4) od 4. lipnja 2020. godine, na koju je suglasnost dala ministrica znanosti i obrazovanja, natjecanja će se nastaviti od 7. rujna do 31.prosinca 2020. godine, ovisno o epidemiološkim uvjetima.

9. sufinanciranje troškova prijevoza učenika srednjih škola – Odluka Vlade RH,

10. sufinanciranje troškova prijevoza učenika srednjih škola – županijska Odluka.

Odjel je provodio razvojne projekte:

- Inkluzija korak bliže društvu bez prepreka za koji su Zadarskoj županiji odobrena bespovratna sredstva iz Europskog socijalnog fonda za financiranje 64 pomoćnika u nastavi za 77 učenika s teškoćama, a sve u cilju povećanja socijalne uključenosti i integracije učenika s teškoćama u redovitim školama;

- Projekt Pomoćnici u nastavi u kojem se za rad 22 pomoćnika i 35 učenika osiguravaju sredstva u Županijskom proračunu. Radi o se učenicima koji nisu uključeni u projekt Inkluzija, a potrebno im je osigurati pomoćnika;

- Projekt Energetska obnova školske zgrade u Perivoju Vladimira Nazora koji se financiraju iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru Operativnog programa Konkurentnost i Kohezija za razdoblje 2014. - 2020., a sve u cilju razvoja obrazovne infrastrukture, tj. osiguranja bolje kvalitete i dostupnosti usluga obrazovnih ustanova, kao i izjednačavanja standarda u školstvu na području Zadarske županije;

- Projekt Prehrana u riziku od siromaštva koji se financira iz bespovratnih sredstava iz Europskog socijalnog fonda, a sve u cilju ublažavanja najgorih oblika dječjeg siromaštva, pružanjem nefinancijske pomoći djeci u siromaštvu ili u riziku od siromaštva i to u vidu podjele hrane u osnovnim školama;

- Projekt Školska shema voća i povrća, te mlijeka i mliječnih proizvoda 2019./2020., u kojem se učenicima osnovnih i srednjih škola osiguravaju voće i povrće, odnosno mlijeko i mliječni proizvodi;

- Projekt Energetska obnova Osnovne škole Nikole Tesle Gračac,

- Projekt Energetska obnova Osnovne škole Vladimira Nazora Škabrnja, čiji je nositelj i prijavitelj Osnovna škola Vladimira Nazora Škabrnja koji se financiraju iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru Operativnog programa Konkurentnost i Kohezija za razdoblje 2014. - 2020., a sve u cilju razvoja obrazovne infrastrukture, tj. osiguranja bolje kvalitete i dostupnosti usluga obrazovnih ustanova, kao i izjednačavanja standarda u školstvu na području Zadarske županije.

Odjel potiče sve svoje korisnike, a posebno osnovne i srednje škole, da pripremaju projektne prijedloge te da se javljaju na pozive za dostavu projektnih prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava koji se financiraju iz EU fondova. Odjel je pratio provođenje Projekta srednjih i osnovnih škola za koje su sredstva školama dodijeljena iz EU fondova, a sve sukladno novčanom tijeku projekta i projektnim aktivnostima.

Odjel je pratio provođenje javnih potreba koje se odnose na djelovanje udruga čija je zadaća poticanje raznih oblika i sadržaja rada s djecom i mladeži izvan škole u cilju prevencije od negativnih utjecaja osobito zlouporaba droga i drugih oblika ovisnosti. Isti tako, Odjel je sudjelovao u radu ekspertne skupine Županijskog tima za zdravlje s ciljem prevencije nasilja u školama nad djecom i mladima.

9.2.3. KULTURA

Upravni odjel za obrazovanje, kulture i šport Zadarske županije pratio je izvršavanje Programa javnih potreba u kulturi za 2020. godinu i ukupne djelatnosti ustanova u kulturi kojima je osnivač (Narodni muzej Zadar i Kazalište lutaka Zadar).

U ovom izvještajnom razdoblju Narodni muzej Zadar organizirao je 12 izložbi, a Kazalište lutaka Zadar odigralo je 71 predstavu u organiziranoj i slobodnoj prodaji.

Sredstva predviđena Proračunom Zadarske županije za 2020. godinu, realizirala su se u skladu s Odlukom o ograničenju korištenja sredstava predviđenih proračunom Zadarske županije i financijskim planovima proračunskih, izvanproračunskih i ostalih korisnika za 2020. godinu koju je donio župan Zadarske županije 22. travnja 2020. godine, a sve uvjetovano izvanrednim okolnostima uzrokovanih epidemijom COVID-a 19.

Temeljem Programa Javnih potreba u kulturi Zadarske županije za 2020. godinu (Službeni glasnik Zadarske županije 2/2020.), programi, osim redovne djelatnosti ustanova u kulturi Narodnog muzeja Zadar i Kazališta lutaka Zadar, nisu realizirani u ovom izvještajnom razdoblju u skladu s Odlukom o ograničenju korištenja

sredstava predviđenih proračunom Zadarske županije i financijskim planovima proračunskih, izvanproračunskih i ostalih korisnika za 2020. godinu koju je donio župan Zadarske županije 22. travnja 2020. godine, a sve uvjetovano izvanrednim okolnostima uzrokovanih epidemijom COVID-a 19.

9.2.4. ŠPORT

Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport pratio je izvršavanje Programa javnih potreba u športu Zadarske županije za 2020. godinu i to u dijelu koji se odnosi na financiranje isplate plaća i materijalnih troškova djelatnicima Županijskih športskih saveza i Športske zajednice Zadarske županije kojima se sredstva za te namjene osiguravaju iz Proračuna.

Ostali programi nisu realizirani u ovom izvještajnom razdoblju u skladu sa Odlukom o ograničenju korištenja sredstava predviđenih proračunom Zadarske županije i financijskim planovima proračunskih, izvanproračunskih i ostalih korisnika za 2020. godinu, koju je donio župan Zadarske županije, 22. travnja 2020. godine, a sve uvjetovano izvanrednim okolnostima uzrokovanih epidemijom COVID-a 19.

9.2.5. TEHNIČKA KULTURA

Pored praćenja i izvršavanja Programa javnih potreba u tehničkoj kulturi za 2020. godinu, Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport izvršavao je poslove oko isplate plaća i materijalnih troškova djelatnicima Zajednice tehničke kulture Zadarske županije kojima se sredstva za te namjene osiguravaju iz Proračuna.

Odjel je posebno skrbio o organizaciji županijskih natjecanja učenika iz matematike, fizike, biologije, kemije, geografije, astronomije, informatike i tehničkog stvaralaštva koji su se provodili u suradnji sa Zajednicom tehničke kulture, školama i drugim asocijacijama vezanim za ove programe.

Ostali programi tehničke kulture nisu realizirani u ovom izvještajnom razdoblju u skladu sa Odlukom o ograničenju korištenja sredstava predviđenih proračunom Zadarske županije i financijskim planovima proračunskih, izvanproračunskih i ostalih korisnika za 2020. godinu, koju je donio župan Zadarske županije 22. travnja 2020. godine, a sve uvjetovano izvanrednim okolnostima uzrokovanih pandemijom COVID-a 19.

9.3. ZAKLJUČAK

U prvoj polovici 2020. godine Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport je, sukladno zakonskim i podzakonskim aktima, te Odlukama Županijske skupštine i župana, izvršavao aktivnosti planirane Programom rada Zadarske županije za 2020. godinu, a sve u skladu sa Odlukom o ograničenju korištenja sredstava predviđenih proračunom Zadarske županije i financijskim planovima proračunskih, izvanproračunskih i ostalih korisnika za 2020. godinu koju je donio župan Zadarske županije 22. travnja 2020. godine, a sve uvjetovano izvanrednim okolnostima uzrokovanih pandemijom COVID-a 19.

Odjel je navedeno izvršavao u cilju ostvarivanja dvaju strateških ciljeva Strategije kroz koja se proteže djelatnost Odjela:

Cilj 1. Gospodarski konkurentna i inovativna Zadarska županija,

Cilj 3. Povećanje i uravnotežena kvaliteta života stanovništva Zadarske županije.

10. UPRAVNI ODJEL ZA POMORSKO DOBRO, MORE I PROMET

10.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO, BROJ I STRUČNA SPREMA SLUŽBENIKA

10.1.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO

Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet organizacijski objedinjuje poslove pomorstva i prometa. Unutar odjela ustrojena su dva odsjeka: Odsjek za pomorsko dobro i more i Odsjek za promet.

Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet obavlja stručne i upravne poslove iz područja pomorstva, pomorskog dobra, morskih luka, provodi postupke davanja koncesija na pomorskom dobru, poslove u vezi s održavanjem, upravljanjem, zaštitom i unapređenjem pomorskog dobra, provodi postupke utvrđivanja prijedloga granica pomorskog dobra i lučkih područja, vodi upisnik koncesija na pomorskom dobru te prati i usklađuje rad Županijske lučke uprave. Prati stanje i predlaže mjere za ostvarivanje što bolje prometne povezanosti gradova i općina na području Županije i obavlja ostale poslove iz nadležnosti Županije u području prometa te prati i usklađuje rad Županijske uprave za ceste.

10.1.2. BROJ I STRUČNA SPREMA SLUŽBENIKA

Radom odjela rukovodi pročelnik (dipl. iur.), dok poslove vezane za pomorstvo obavljaju pomoćnica pročelnika (dr. sc.), savjetnica za pomorsko dobro i more (dipl. iur.), viši stručni suradnik (dipl. iur.) te referentica (SSS), a poslove vezane uz promet obavlja pomoćnica pročelnika (dipl. oec.). U Odjelu, tijekom izvještajnog razdoblja, nije bilo zaposlenih vježbenika ni osoba na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa.

10.2. OSTVARENI CILJEVI

10.2.1. POMORSTVO

10.2.1.1. UPRAVLJANJE POMORSKIM DOBROM

Pomorsko dobro je opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, ima njezinu osobitu zaštitu, a upotrebljava se ili koristi pod uvjetima i na način propisan Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama. Za posebnu upotrebu ili gospodarsko korištenje dijela pomorskog dobra može se u Zakonom propisanom postupku fizičkim i pravnim osobama dati koncesija koja je pravo kojim se dio pomorskog dobra djelomično ili potpuno isključuje iz opće upotrebe i daje na posebnu upotrebu ili gospodarsko korištenje pravnim osobama i fizičkim osobama registriranim za obavljanje obrta koje su registrirane za obavljanje gospodarske djelatnosti za koju traže koncesiju.

Tijekom izvještajnog razdoblja Odjel je zaprimio 5 pisama inicijative fizičkih i pravnih osoba za pokretanje postupka davanja koncesije, a po zaprimljenim pismima inicijative za davanje koncesije na pomorskom dobru Odjel je provodio prethodni postupak koji uključuje provjeru je li područje određeno i upisano kao pomorsko dobro te traženje mišljenja Odjela za provedbu dokumenata prostornog uređenja i gradnje o donesenom prostornom planu temeljem kojeg je moguće izdati lokacijsku dozvolu za traženi zahvat u prostoru te je li zahvat planiran tim planom odnosno traženje lokacijske informacije te traženje prethodnih suglasnosti nadležnih tijela za raspisivanje postupka javnog prikupljanja ponuda.

Tijekom izvještajnog razdoblja Odjel je pripremio 8 prijedloga odluka/zaključaka koje su upućene Županijskoj skupštini Zadarske županije na donošenje, i to:

Prijedlog odluke o javnom prikupljanju ponuda za davanje koncesije na pomorskom dobru	1
Prijedlog odluke o davanju koncesije na pomorskom dobru	1
Prijedlog odluke o poništenju postupka davanja koncesije	3
Prijedlog odluke o produženju roka trajanja koncesije	1

Prijedlog odluke o izmjenama i dopunama odluke o davanju koncesije	1
Prijedlog zaključka o prihvaćanju Izvještaja o izvršenju Godišnjeg programa rada i razvoja luka i Izvještaja o izvršenju Financijskog plana Županijske lučke uprave Zadar za 2019. godinu	1

Tijekom izvještajnog razdoblja Odjel je pripremio 2 prijedloga odluka/zaključaka koje su upućene na odlučivanje na sjednicama kolegija župana, i to:

Prijedlog zaključka o davanju suglasnosti na Godišnji program rada i plana razvoja luka i Financijskog plana Županijske lučke uprave Zadar za 2019. godinu	1
Prijedlog izvješća o realizaciji Plana upravljanja pomorskim dobrom na području Zadarske županije za 2019. godinu	1

Tijekom izvještajnog razdoblja Odjel je objavio 2 obavijesti o namjeri davanja koncesije na koje su zaprimljene 3 ponude.

Također, u izvještajnom razdoblju nastavljeno je s vođenjem Upisnika koncesija na pomorskom dobru u kojem su evidentirane sve izmjene Ugovora, kao i novo zaključeni ugovori o koncesiji na pomorskom dobru te prestanci koncesija na pomorskom dobru.

Sukladno obvezi iz članka 51. Zakona o koncesijama Ministarstvu financija dostavljeno je Izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara za 2019. godinu koje sadržava podatke o ostvarenim prihodima od naknade za koncesiju iskazane po ugovoru, podatke o raskidima ugovora o koncesiji i ugovorima u procesu raskida te načinu njihova prestanka, kao i podatke o nadzoru na koncesijama.

Na kraju izvještajnog razdoblja na području Zadarske županije važećih je bilo 118 ugovora o koncesiji na pomorskom dobru davatelj kojih je Zadarska županija, sa sljedećim predmetima koncesije: 49 koncesija u svrhu uzgoja riba i drugih morskih organizama; 38 koncesija za sidrišta; 15 koncesija za plaže i ugostiteljstvo; 4 koncesije za luke posebne namjene; 1 koncesija za ski-lift; 2 koncesije za parkiralište i 9 koncesija za posebnu upotrebu pomorskog dobra.

Upravljanje pomorskim dobrom smatra se održavanje, unapređenje, briga o zaštiti pomorskog dobra u općoj upotrebi te posebna upotreba ili gospodarsko korištenje pomorskog dobra temeljem koncesije ili koncesijskog odobrenja, a može biti redovito i izvanredno. Redovno upravljanje pomorskim dobrom obuhvaća brigu o zaštiti i održavanju pomorskog dobra o općoj potrebi, a o njemu vode brigu općine i gradovi sukladno godišnjem planu. U Zadarskoj županiji 26 općina i gradova imaju pomorsko dobro. Izvanredno upravljanje pomorskom dobrom u nadležnosti je Županije i obuhvaća sanaciju pomorskog dobra izvan luka nastalu uslijed izvanrednih događaja i izrada prijedloga granice pomorskog dobra i njezina provedbu.

Budući da gradovi i općine redovno upravljanje obavljaju sukladno godišnjem planu, dužni su Upravnom odjelu za pomorsko dobro, more i promet dostaviti planove upravljanja pomorskim dobrom, a Odjel izdaje potvrdu o usklađenosti tog plana upravljanja sa Županijskim planom upravljanja pomorskim dobrom u pogledu plana koncesioniranja i davanja koncesijskih odobrenja budući da se koncesijsko odobrenje ne može dati na dijelu pomorskog dobra koje je utvrđeno kao lučko područje niti na dijelu pomorskog dobra koje je dano u koncesiju. U izvještajnom razdoblju, u postupku ocjenjivanja usklađenosti plana upravljanja

pomorskim dobrom općina i gradova s Planom upravljanja pomorskim dobrom Zadarske županije za 2020. godinu, izdano je 25 potvrda o suglasnosti planova upravljanja, uključujući pripadajuće potvrde vezane uz izmjene i dopune tih planova. Budući da u slučajevima kada se koncesijsko odobrenje daje na vremenski rok dulji od jedne kalendarske godine Odjel izdaje potvrdu da za vrijeme na koje se daje odobrenje neće biti pokrenut postupak koncesioniranja, Odjel je, na traženje Vijeća za davanje koncesijskih odobrenja, izdao 4 takve potvrde. Nadalje, u izvještajnom razdoblju ovlašteni predstavnici Odjela sudjelovali su u radu sjednica Vijeća za davanje koncesijskog odobrenja na području grada/općine.

Županijska skupština Zadarske županije donijela je Odluku o posebnim mjerama za korištenje proračunskih sredstava Zadarske županije u cilju prilagodbe uvjetima u vrijeme epidemije koronavirusne bolesti (Službeni glasnik Zadarske županije broj 08/20.) koja se, između ostalog, odnosi i na sve koncesije na pomorskom dobru davatelj kojih je Zadarska županija.

Navedenom Odlukom naknade za koncesije na pomorskom dobru umanjene su za 50% odnosno promjenjivi dio naknade za 100%, a sve u cilju pomoći gospodarskim subjektima koji su ovlaštenici koncesija na pomorskom dobru uslijed epidemije koronavirusne bolesti.

S obzirom da se radi o namjenskim sredstvima planiranim za aktivnosti na pomorskom dobru, a navedenom Odlukom bitno se smanjuje raspoloživi iznos sredstava, posljedično su smanjene i aktivnosti Odjela.

Prihodi od naknada za koncesije na pomorskom dobru u izvještajnom razdoblju ostvareni su u iznosu od 2.333.184,72 kn što je 66,6% plana, dok su prihodi od naknade koju za upotrebu pomorskog dobra plaćaju vlasnici brodica i jahti ostvareni u iznosu od 191.759,06 kn što je 5,22% plana što je i očekivano s obzirom da Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture obračune obveznicima ispostavlja u rujnu.

10.2.1.2. STRUČNO POVJERENSTVO ZA KONCESIJE NA POMORSKOM DOBRU

Stručno povjerenstvo za koncesije na pomorskom dobru imenovano je Odlukom Županijske skupštine Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije 20/17.).

Poslovi Stručnog povjerenstva za koncesije na pomorskom dobru definirani su Zakonom o koncesijama, a to su: suradnja s davateljem koncesije pri izradi studije opravdanosti davanja koncesije, odnosno analize davanja koncesije, pri pripremi utvrđivanja uvjeta za davanje koncesije i izradi dokumentacije za nadmetanje te pri definiranju uvjeta sposobnosti i kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuditelja, pregled i ocjena pristiglih ponuda i/ili zahtjeva za sudjelovanje, utvrđivanje prijedloga odluke o davanju koncesije ili prijedloga odluke o poništenju postupka davanja koncesije te obrazloženja tih prijedloga, obavještavanje nadležnog državnog odvjetništva o namjeri davanja koncesije prije početka postupka davanja koncesije te obavljanje svih ostalih radnji potrebnih za provedbu postupka davanja koncesije.

Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet, koji obavlja administrativne, tehničke i druge poslove za Stručno povjerenstvo za koncesije na pomorskom dobru Zadarske županije, pripremio je 3 sjednice Stručnog povjerenstva na kojima su doneseni nalazi i mišljenja za sve pristigle ponude u postupcima davanja koncesije na pomorskom dobru, kao i u ostalim postupcima vezanim uz koncesije na pomorskom dobru.

10.2.1.3. IZRADA PRIJEDLOGA GRANICE POMORSKOG DOBRA I NJEZINA PROVEDBA

Prijedloge granice pomorskog dobra i granice lučkog područja utvrđuje Povjerenstvo za granice pomorskog dobra za Zadarsku županiju sukladno odredbama Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama te Uredbe o postupku utvrđivanja granice pomorskog dobra (Narodne novine 8/04. i 82/05.).

Nakon utvrđivanja prijedlog granice pomorskog dobra i lučkog područja se dostavlja Povjerenstvu za granice Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture na donošenje.

Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet, koji obavlja administrativne, tehničke i druge poslove za Povjerenstvo za granice pomorskog dobra, postupajući prema pojedinačnim zahtjevima za utvrđivanje

granice pomorskog dobra te Planu upravljanja pomorskim dobrom na području Zadarske županije za 2020. godinu, a u suradnji s Upravnim odjelom za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove, održao je 1 sjednicu Povjerenstva za granice pomorskog dobra Zadarske županije na kojoj je utvrđeno 6 prijedloga granice pomorskog dobra/lučkog područja.

Osim toga, Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet je za Povjerenstvo za granice pomorskog dobra Zadarske županije u izvještajnom razdoblju pripremio ovjeru 4 geodetska elaborata, te je Povjerenstvu za granice Ministarstva mora, prometa i infrastrukture upućeno 12 prijedloga granica pomorskog dobra/ lučkog područja

Provedbom granica pomorskog dobra u zemljišnim knjigama doprinosi se ostvarivanju cilja Uspostavljanje sustava integralnog upravljanja obalnim i morskih područjem Strategije pomorskog razvitka i integralne pomorske politike Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. godine, kao i uspostavi sustava prostornih podataka za obalno područje i pripadajući akvatorij.

10.2.1.4. NADZOR NAD IZVRŠAVANJEM ODLUKA I UGOVORA O KONCESIJAMA

Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet obavlja administrativne, tehničke i druge poslove za Povjerenstvo u svrhu praćenja izvršavanja odluka i ugovora o koncesijama.

U svrhu praćenja izvršavanja odluka i ugovora o koncesijama na pomorskom dobru u izvještajnom razdoblju Povjerenstvo je kontinuirano obavljalo nadzor sukladno Planu nadzora. Nadzorom nad izvršavanjem odluka i ugovora o koncesiji Povjerenstvo provjerava obavlja li se djelatnost koja nije predmet ugovora, obavlja li se djelatnost u granicama određenim ugovorom o koncesiji, plaća li koncesionar uredno koncesijsku naknadu, jesu li izgrađene građevine na području koncesije, provjeravaju se podaci o izvršenim ulaganjima te davatelju koncesije, u slučaju uočenih nepravilnosti, predlaže mjere protiv ovlaštenika koncesije, a o izvršenom nadzoru Povjerenstvo sastavlja zapisnik.

Rad Povjerenstva rezultirao je pomacima u naplati koncesijskih naknada te poštivanju odredbi odluka i ugovora o koncesiji. Uredno izvršavanje ugovora o koncesije od bitne je važnosti budući jedna trećina koncesijske naknade čini prihod županijskog proračuna.

10.2.1.5. POMORSKA INFRASTRUKTURA

Županijska lučka uprava Zadar osnovana je radi upravljanja, gradnje i korištenja luka otvorenih za javni promet županijskog i lokalnog značaja na području Zadarske županije.

Naredbom o razvrstaju luka otvorenih za javni promet na području Zadarske županije (Narodne novine 29/13., 49/13., 135/14.) razvrstano je 8 luka županijskog značaja i 103 luke od lokalnog značaja.

Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet prati i usklađuje rad Županijske lučke uprave, a tijekom izvještajnog razdoblja nastavljen je kontinuirani rad na održavanju pomorske signalizacije, kao i sufinanciranje troškova izrade projektne dokumentacije i održavanja i izgradnje pomorske infrastrukture.

Ove aktivnosti upravnog odjela za pomorsko dobro, more i promet pridonijele su ostvarenju sljedećih ciljeva definiranih Županijskom razvojnom strategijom Zadarske županije do 2020. godine:

Cilj 1. Gospodarski konkurentna i inovativna Zadarska županija - Prioritet 1.4. Smanjena sezonalnost turizma te povećana kvaliteta turističkih sadržaja/ Mjera 1.4.2. Razvoj turističke infrastrukture i Mjera 1.4.3. Razvoj specifičnih oblika turizma, Prioritet 1.6. Ojačana konkurentnost ribarstva i razvijena ribarska infrastruktura/Mjera 1.6.1. Razvoj infrastrukture za potrebe sektora ribarstva i marikulture sukladno EU standardima,

Cilj 2. Resursno učinkovita Zadarska županija – Prioritet 2.1. Unaprijeđen sustav zaštite okoliša i prirode/ Mjera 2.1.3. Integralno upravljanje obalnim područjem, Prioritet 2.4. Unaprijeđena prometna mreža i

povećana intermodalnost/Mjera 2.4.4. Razvoj pomorske infrastrukture i usluga te potpora projektu luke Gaženica kao luke od međunarodnog značaja

10.2.2. PROMET

Tijekom izvještajnog razdoblja najveći dio aktivnosti bio je na provedbi obveza iz Zakona o prijevozu u cestovnom prometu, u dijelu iz nadležnosti županija.

Na traženje prijevoznika riješeno je 12 upravnih predmeta te je odobreno:

- 12 obnova dozvola (nakon isteka petogodišnjeg važenja).

U skladu sa zakonskom obvezom vodio se, odnosni ažurirao, upisnik izdanih dozvola u linijskom prijevozu putnika.

Prema ranijem zakonu županije su rješavale u drugom stupnju žalbe na rješenja jedinica lokalne samouprave o izdavanju dozvola za taksi prijevoz. Novi zakon je znatno liberalizirao postupak i uvjete za dobivanje dozvola za taksi prijevoz te je postupanje po žalbama prebacio na resorno ministarstvo. Stoga u izvještajnom razdoblju nije bilo postupanja ovog Odjela po pitanju taksi prijevoza.

Kako je prijevoz putnika komercijala djelatnost, a određene linije nisu rentabilne, pojavljuju se problemi održavanja pojedinih linija, odnosno potreba da Županija subvencionira prijevoz kako bi stanovnici udaljenijih i lošije nastanjenih područja županije imali relativno dobru prometnu povezanost za županijskih središtem. Iako su u proračunu za 2020. predviđena određena sredstva za ovu namjenu, tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo konkretnih zahtjeva prijevoznika, pa ni utroška tih sredstava.

Tijekom izvještajnog razdoblja pratio se i usklađivao rad Županijske uprave za ceste Zadarske županije koja je zacrtane planove u cijelosti realizirala, o čemu će se podnijeti posebno izvješće.

Ove aktivnosti Upravnog odjela za pomorsko dobro, more i promet usmjerene su ostvarenju sljedećih ciljeva definiranih Županijskom razvojnom strategijom Zadarske županije do 2020. godine:

Cilj 2. Resursno učinkovita Zadarska županija – Prioritet 2.1. Unaprijeđen sustav zaštite okoliša i prirode/ Mjera 2.1.3. Integralno upravljanje obalnim područjem, Prioritet 2.2. Unaprijeđen i razvijen infrastrukturni sustav Zadarske županije/ Mjera 2.2.7. Razvoj male komunalne infrastrukture, Prioritet 2.3. Povećano korištenje oie i povećana energetska učinkovitost/ Mjera 2.3.2. Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije za sektor prometa, Prioritet 2.4. Unaprijeđena prometna mreža i povećana intermodalnost/ Mjera 2.4.1. Poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju te cestovne mreže i unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometom/ Mjera 2.4.2. Unaprjeđenje sustava javnoga prijevoza i stvaranje preduvjeta za razvoj intermodalnog prijevoza/ Mjera 2.4.5. Promocija i razvoj biciklističkog prometa.

10.3. ZAKLJUČAK

Uzimajući u obzir planirane i ostvarene prihode i rashode te planirane i realizirane aktivnosti, te činjenicu kako se radi o razdoblju koje je obilježila epidemija izazvana koronavirusom i mjere koje su se provodile za njeno suzbijanje, možemo zaključiti kako je Program rada za 2020. godinu u izvještajnom razdoblju siječanj - lipanj 2020. godinu zadovoljavajuće realiziran.

11. UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE

11.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO

Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade ustrojen je kao upravni odjel s trima odsjecima: Odsjek za zdravstvo, Odsjek za socijalnu skrb i Odsjek za provedbu proračuna Odjela.

U Odjelu su zaposleni: pročelnik, dipl. iur., pomoćnica pročelnika za zdravstvo dr. sc., pomoćnica pročelnika za socijalnu skrb, udruge i mlade, prof., i pomoćnica pročelnika za provedbu proračuna dipl. oec., savjetnica za socijalnu skrb, udruge i mlade, dipl. iur., viša stručna suradnica za socijalnu skrb udruge i mlade, prof., viši stručni suradnik za provedbu proračuna Odjela, mag. oec., i administrativna tajnica.

11.2. OSTVARENI CILJEVI

Izvršenja ciljeva Upravnog odjela praćeni su kroz proračunsku (financijsko/fiskalna realizacija) i programsku realizaciju ciljeva u tri područja: ciljeve razvoja zdravstvene zaštite, ciljeve prevencije i ranog otkrivanje bolesti i promicanja zdravlja te ciljeve razvoja socijalne skrbi.

Ukupan Proračun Odjela za 2020. godinu iznosi kuna 740.386.946,00

Zaključno s 30. lipnja 2020. godine izvršeno je 40,93 % od planiranog Proračuna. Odstupanja od planiranog odnose se na kvartalne isplate koje su izvršene početkom srpnja, a realizirale su se u skladu s ugovorenim obvezama (dostava polugodišnjih izvješća), kao i na ograničene isplate zbog smanjenih prihoda Proračuna uzrokovanih koronavirusom.

11.2.1. OSTVARENI POJEDINAČNI ZADATCI

Provedba mjera Županijske razvojne strategije

Aktivnosti Odjela provodile su se sukladno Županijskoj razvojnoj strategiji Zadarske županije do 2020. kroz praćenje Cilja 3. Povećana i uravnotežena kvaliteta život stanovništva Zadarske županije s naglaskom na provođenje Mjere 3.1.5. - Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav zdravstva na području Zadarske županije, Mjere 3.1.6 - Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav socijalne skrbi na području Zadarske županije i Mjere 3.2.3. - Poboljšanje koordinacije i umreženost dionika u sustavu upravljanja lokalnim razvojem, koju smo provodili kroz savjetodavna i radna tijela Župana i Županijske skupštine koja djeluju u okviru Odjela.

11.2.1.1. JAVNE POTREBE U ZDRAVSTVU

Ispitivanje uzoraka vode i namirnica

Sukladno zakonskoj obvezi Zavod za javno zdravstvo Zadarske županije u dijelu javnog zdravstva kontinuirano obavlja:

- dezinfekciju javnih vodoopskrbnih objekata te fizikalno, kemijsko i mikrobiološko ispitivanje vode za piće na točno utvrđenim lokacijama, dijelom na području Grada Zadra, a dijelom na ostalim područjima županije, sukladno Planu monitoringa, osiguranim sredstvima u Proračunu Zadarske županije i potpisanom ugovoru između Zavoda za javno zdravstvo i Županije;

- ispitivanje ispravnosti predmeta opće uporabe.

Minimalni plan uzorkovanja hrane i predmeta opće uporabe provodi se sukladno Zakonu o hrani, Zakonu o sanitarnoj inspekciji i Zakonu o zdravstvenoj zaštiti.

Isplata po računima za monitoring zdravstvene ispravnosti hrane počet će u drugom polugodišnjem razdoblju.

Centar Doma zdravlja za palijativnu skrb

Djelatnost palijativne skrbi je djelatnost na primarnoj razini zdravstvene zaštite na području Zadarske županije, a provodi se u sklopu Doma zdravlja Zadarske županije koji osigurava potrebne preduvjete za stavljanje u funkciju Centra Doma zdravlja za palijativnu skrb. Osigurali smo iznos od 100.000,00 kuna za provedbu palijativne zdravstvene zaštite.

Mrtvozorstvo i obdukcije

Postupak pregleda umrlih osoba izvan zdravstvene ustanove obavljaju za to imenovani mrtvozornici koje na prijedlog gradskog/općinskog vijeća imenuje Županijska skupština. Sredstva predviđena za troškove mrtvozorstva u proteklom razdoblju isplaćivali smo Sukladno Pravilniku o načinu pregleda umrlih te utvrđivanja vremena i uzroka smrti Povjerenstvo za nadzor nad radom mrtvozornika na području Zadarske županije dostavilo je na prihvaćanje Izvješće o obavljenim obdukcijama i radu mrtvozorničke službe za 2019. godinu Povjerenstvu za mrtvozorenje pri Ministarstvu zdravstva i Županijskoj skupštini na prihvaćanje.

11.2.1.2. PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Prijevoz liječnika na male otoke

Osigurali smo sredstva za prijevoz liječnika na otoke Rivanj, Sestrunj i Zverinac i potpisali ugovor s brodarom koji prema potrebi prevozi liječnike na otoke, kao i s Općinom Sali za prijevoz liječnika do susjednih otoka.

Također smo Domu zdravlja Zadarske županije osigurali sredstva za prijevoz liječnika na lokacije Ist – Molat - Ist; Silba – Premuda - Silba i Silba – Olib - Silba.

11.2.1.3. PODIZANJE KVALITETE ZDRAVSTVENIH USLUGA

Program Zdrave županije

Zadarska županija članica je Udruge Zdravih gradova.

Realiziranje nekih manifestacija koje se inače provode u sklopu proslave Dana Županije u travnju i svibnju kroz Program Zdravih županija, ove godine, zbog epidemiološke situacije, odgođena su do daljnjeg.

Sanacija zubi osobama s posebnim potrebama

Sukladno potpisanom ugovoru s liječnicom dentalne medicine u Zadru nastavljamo provoditi preventivne preglede za djecu i mlade s teškoćama u razvoju u Zadru. Pregledi se obavljaju dva puta godišnje u OŠ Voštarnica i Dječjem vrtiću Latica.

Medicinska skrb starijih osoba

Kao i prethodnih godina, nastavili smo financirati psihijatrijsku i internističku skrb štićenika u Domu za starije i nemoćne osobe Zadar, Domu za odrasle osobe Zemunik i Domu za odrasle osobe sv. Frane Zadar, i to dva liječnika internista i dva psihijatra. Internist i psihijatar obavljaju prosječno mjesečno 4 do 5 posjeta domovima, a liječnik opće medicine u Domu u Zemuniku obavi 6 do 8 posjeta mjesečno. Osigurali smo i posjet liječnika psihijatra u Podružnici Doma za starije i nemoćne osobe u Preku te posjete liječnika fizijatra Domu za starije i nemoćne osobe Zadar.

11.2.1.4. DJELATNOST USTANOVA U ZDRAVSTVU

U okviru svog djelokruga Odjel obavlja poslove u području zdravstvene skrbi, usklađuje investicije (decentralizacijom prenesene obveze na županiju), prati zdravstveno stanje na području županije, i to u

koordinaciji s ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač (Opća bolnica Zadar, Dom zdravlja Zadarske županije, Specijalna bolnica za ortopediju Biograd na Moru, Psihijatrijska bolnica Ugljan, Zavod za javno zdravstvo Zadar, Zavod za Hitnu medicinu Zadarske županije i Ljekarna Zadar).

Izradili smo Odluku o kriterijima i načinu financiranja zdravstvenih ustanova u 2020. godini te popis prioriteta za raspored sredstava dodijeljenih temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o minimalnim financijskim standardima za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u 2020. godini.

Sredstva su raspoređena između zdravstvenih ustanova kojima je osnivač Zadarska županija, sukladno planu i izrađenom popisu prioriteta.

Sredstva se isplaćuju tijekom godine na temelju zahtjeva ustanova. U prvom polugodištu isplaćeno je 21,47% sredstava.

U suradnji sa Zavodom za hitnu medicinu i jedinicama lokalne samouprave osigurali smo veći broj dodatnih timova hitne medicine, i to za područje Paga, Povljana, Starigrada, Biograda na Moru, Vira, Pakoštana, Sv. Filipa i Jakova i Zadra. Ukupna osigurana sredstva za provedbu ovog programa iznose 975.738,00 kuna od čega je 179.738,00 kuna osiguralo Ministarstvo turizma RH, 153.000,00 kuna Zadarska županija te ostatak općine i gradovi na čijem području djeluju dodatni timovi hitne medicinske pomoći.

Potpisan je ugovor o financiranju provedbe nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke žena s područja naše Županije. Kao i prethodnih godina za Županijski plan i Nacionalni program za 2020. godinu osigurali smo sredstva u iznosu od 207.000,00 kuna koje se isplaćuju se tromjesečno temeljem dostavljenih izvješća sukladno Programu rada Odjela.

Zbog proglašenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, 11. ožujka 2020. godine sve zdravstvene ustanove organiziraju rad i radno vrijeme te mijenjaju mjesta i uvjete rada te koriste medicinsko tehničku opremu sukladno propisanim mjerama mobilizacije i posebnim rješenjima ministra zdravstva te uputama kriznog stožera Ministarstva zdravstva te preporukama Stožera civilne zaštite RH i Stožera civilne zaštite Zadarske županije.

11.2.1.5. DJELATNOST DOMA ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE ZADAR

Dom za starije i nemoćne osobe Zadar s podružnicama Preko i Sali

Budući je Zadarska županija osnivač Doma za starije i nemoćne osobe Zadar, obvezna je osigurati razliku sredstava između ukupnih rashoda i vlastitih prihoda Doma (dio iz vlastitih prihoda od 1,7% dodatnog udjela poreza na dohodak, a dio iz Fonda poravnanja), a planirana sredstva u proteklom razdoblju raspoređena su sukladno donesenoj Odluci o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja Doma za starije i nemoćne osobe Zadar s podružnicama Preko i Sali.

Osim prostora iz kojeg je iselio Odjel fizikalne terapije Opće bolnice Zadar u kojem je uređeno 7 jednokrevetnih i 7 dvokrevetnih soba, završena je obnova i preuređenje stanova u Depandansi. Preuređenjem je povećan kapacitet te je sada u Domu moguće smjestiti ukupno 394 korisnika. Također se započelo s uređenjem prostora za Alzheimer odjel gdje će biti smješteno 12 korisnika.

11.2.1.6. CENTRI ZA SOCIJALNU SKRB

Što se tiče obveza Županije u procesu djelomične decentralizacije centara za socijalnu skrb, sukladno Odluci Vlade RH izradili smo Odluku o kriterijima i mjerilima i načinu financiranja centara za socijalnu skrb za 2020. godinu temeljem čega se koriste sredstva za materijalne troškove Centara za socijalnu skrb Zadar, Biograd na Moru i Benkovac, kao i sredstva za ogrjev korisnicima koji se griju na drva.

Isplate sredstava za ogrjev obavljaju se u drugoj polovici godine.

11.2.1.7. PROGRAMI SOCIJALNOG ZNAČENJA

Donacije udrugama građana i donacije ustanovama

Sukladno Zakonu o udrugama sklopili smo ugovore sa svim udrugama čiji su programi ili projekti prihvaćeni temeljem Javnog poziva za prijavu programa i projekata iz područja zdravstva, socijalne skrbi i humanitarnog rada.

Zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih koronavirusom, obustavili smo postupak dodjele financijskih sredstava temeljem Javnog poziva za prijavu projekata i programa udrugama iz područja promicanja vrijednosti Domovinskog rata i antifašističke borbe, građanskih inicijativa, ustavom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda, osim za sufinanciranje stalno zaposlenih djelatnika.

Također smo, zbog znatno smanjenog priliva financijskih sredstva, obustavili većinu isplata po jednokratnim zahtjevima (za sufinanciranje kongresa, izleta, seminara).

Caritas je i dalje svojim socijalnim programima ključna karitativna organizacija na području Zadarske županije. Nastavljamo suradnju te s Caritasom i Gradom Zadrom sudjelujemo u provođenju Programa rana intervencija u djetinjstvu. Početkom godine Kabinet za ranu intervenciju počeo je s radom u novouređenim prostorima za čiju je opremu i rad Županija u ovoj godinu osigurala 260.000,00 kuna.

Za potrebe Caritasa tijekom godine sufinanciramo i Pučku kuhinju u Zadru i Benkovcu te prenoćište sv. Vinka Paulskog u Zadru, kao i rad obiteljskog Savjetovališta.

U proteklom razdoblju redovito smo mjesečno financirali i aktivnosti Županijskog Crvenog križa s kojim ostvarujemo dugogodišnju uspješnu suradnju.

Osigurali smo i financijska sredstva u iznosu od 144.348,00 kuna u Osnovnoj školi Voštarnica za plaće njegovateljica i kineziterapeuta te 11.500,00 kuna za usluge psihijatra.

Pomoć starijim osobama

U Proračunu za 2020. godinu osigurali smo iznos od 410.000,00 kuna za sufinanciranje provođenja socijalne usluge Pomoći u kući. Provoditelji su gradovi Obrovac i Nin, Dom za odrasle osobe Zemunik, Centar za pomoć i njegu sv. Ante, udruge Prospero i Majka Terezija za šire područje Općine Gračac te općina Poličnik i Preko za područja svojih općina. Općina Preko u suradnji s podružnicom Doma za starije nemoćne osobe u Preku korisnicima dostavlja hranu.

Naknada za novorođenu djecu

Nastavili smo isplaćivati naknadu za novorođenu djecu s područja čitave Zadarske županije. u 2020. godini. Naknada za prvo i drugo dijete iznosi 1.000,00 kuna, a za treće i svako sljedeće rođeno dijete 5.000,00 kuna (naknade se isplaćuju temeljem zahtjeva koji podnose roditelji novorođenog djeteta.). U Proračunu za 2020. godinu osigurali smo 3.000.000,00 kuna a u prvom polugodištu sredstva su isplaćivana predviđenom dinamikom.

11.3. OSTALE AKTIVNOSTI

11.3.1. PRIVATNA PRAKSA U ORDINACIJAMA U MREŽI JAVNE ZDRAVSTVENE SLUŽBE

Stupanjem na snagu novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti potrebno je uskladiti obavljanje djelatnosti privatnih zdravstvenih radnika u mreži javna zdravstvene služba u djelatnostima opće/obiteljske medicine, medicine rada i laboratorijske dijagnostike, zdravstvene zaštite žena, dojenčadi i predškolske djece te djelatnosti zdravstvene njege u kući.

Sve koncesije prestaju do 1. siječnja 2021. godine te se u suradnji s UO za financije i proračun provodi završna analiza koncesijskih ugovora i obveza koncesionara prema Zadarskoj županiji kao davatelju koncesija.

U tijeku je donošenje odluka o prestanku koncesija po pojedinačnim zahtjevima privatnih zdravstvenih radnika.

11.3.2. KOORDINACIJA RADA SAVJETODAVNIH TIJELA

Jedna od značajnijih aktivnosti Upravnog odjela je pružanje potpore radnim i savjetodavnim tijelima Županijske skupštine i Župana Zadarske županije U nadležnosti upravnog odjela su četiri radna tijela Županijske skupštine: Savjet za zdravlje, Savjet za socijalnu skrb, Povjerenstvo za zaštitu prava pacijenata i Vijeće za prevenciju kriminaliteta na području Zadarske županije i tri savjetodavna tijela Župana; Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga i Koordinacijsko tijelo za promicanje prava male djece s teškoćama u razvoju i njihovih obitelji na području Zadarske županije, a osnovan je i Koordinacijski tim za promicanje dojenja u Zadarskoj županiji. Pripreme i održavanje sjednica i izrada izvješća koja se dostavljaju nadležnim uredima i ministarstvima obavljaju se u koordinaciji s predsjednicima navedenih tijela te su dio svakodnevnih službeničkih poslova. Planirane aktivnosti navedenih tijela odvijale su se u okviru provedbe lokalnih i nacionalnih programa i projekata, u suradnji s ostalim dionicima, te su bile popraćene u medijskom prostoru.

11.3.3. UTVRĐIVANJA UVJETA ZA SOCIJALNU USLUGU SMJEŠTAJA KORISNIKA STARIJE ŽIVOTNE DOBI

U prvom polugodištu 2020. godine izdali smo 1 licenciju za provoditelje socijalne usluge smještaja i boravka starijih i nemoćnih osoba u Zadru: Obiteljski Dom Stipe Raspović za 18 korisnika. Na području naše županije u privatnim domovima postoji mogućnost za smještaj preko 500 korisnika. Za sve korisnike u privatnim domovima osigurali smo iznos od ukupno 2.800.000,00 kuna, odnosno 500,00 kuna po korisniku mjesečno.

Naknadu isplaćujemo mjesečno temeljem dostavljenih zahtjeva.

11.4. ZAKLJUČAK

Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade u prvoj polovini 2020. godini izvršavao je propisane obveze u dijelu javnog zdravstva i u dijelu socijalne skrbi u otežanim okolnostima izazvanim koronavirusom.

Unatoč smanjenim sredstvima u Proračunu sufinancirali smo aktivnosti bitne za rad udruga u području zdravstva i socijalne skrbi.

Zbog provođenja protuepidemijskih mjera Stožer civilne zaštite republike Hrvatske je putem Ravnateljstva civilne zaštite MUP-a uspostavio distribucijski lanac vezano za podjelu zaštitne opreme prema svim korisnicima i provoditeljima protuepidemijskih mjera na području županija, pri čemu je naš odjel zadužen za praćenje i organizaciju distribucije prema zdravstvenim ustanovama i privatnim ordinacijama te ustanovama socijalne skrbi. Osim praćenja formalnog distribucijskog lanca raspodjele osobne zaštitne opreme za sprječavanje i širenje virusa SARS- CoV-2, odnosno bolesti COVID 19, u suradnji s Upravnim odjelom za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove Odjel koordinira donacijom osobne zaštite opreme drugih donatora te uspostavlja posebni distribucijski lanac sukladno potrebama koje iskazuju različiti subjekti prema Stožeru civilne zaštite Zadarske županije.

12. UPRAVNI ODJEL ZA POVJERENE POSLOVE DRŽAVNE UPRAVE ZADARSKE ŽUPANIJE

U Upravnom odjelu ustrojeni su: Odsjek za gospodarstvo i imovinsko-pravne poslove, Odsjek za društvene djelatnosti za rad i Odsjek za opću upravu. U Upravnom odjelu djeluje i 10 matičnih ureda.

Ukupno su sistematizirana 122 radna mjesta, a od toga su popunjana 90 mjesta i 2 službenika rade na određeno vrijeme. Diplomski sveučilišni studij ili specijalistički stručni studij (VSS) ima 48 službenika, preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij (VŠS) ima 8 djelatnika, dok srednju stručnu spremu (SSS) ima 36 djelatnika.

12.1. ODSJEK ZA GOSPODARSTVO I IMOVINSKO-PRAVNE POSLOVE

12.1.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO, BROJ I STRUČNA SPREMA SLUŽBENIKA

Za obavljanje poslova iz djelokruga rada Odsjeka ustrojena su 4 Pododsjeka: Pododsjek za gospodarstvo, Pododsjek za ugostiteljstvo i turizam, Pododsjek za imovinsko-pravne poslove i Pododsjek za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Pravilnikom o unutarnjem redu upravnih tijela Zadarske županije unutar Odsjeka utvrđeno je 50 radnih mjesta od kojih 6 izvršavaju i poslove iz nadležnosti drugih Odsjeka. U Odsjeku je raspoređeno ukupno 40 (30 VSS, 3 VŠS i 7 SSS) službenika od kojih 5 izvršavaju i poslove iz nadležnosti drugih Odsjeka.

12.1.1.1. PODOSJEK ZA GOSPODARSTVO

Pododsjek za gospodarstvo obavlja upravne i stručne poslove iz područja gospodarstva kao što su poslovi u svezi obavljanja djelatnosti obrta, trgovine, cestovnog prometa, poslove utvrđivanje ispunjavanja prostornih uvjeta za obavljanje djelatnosti dadilje u stambenom ili poslovnom prostoru, poljoprivrede, šumarstva i šuma te poslove uspostavljanja i vođenja upisnika dobavljača božićnih drvaca. U Pododsjeku je raspoređeno ukupno 6 službenika (5 VSS i 1 SSS). U izvještajnom razdoblju za 6 mjeseci u Zadru:

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 4.929,

- Riješeno upravnih predmeta: 1.124,

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 326,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 323.

Napomena: Iz 2019. godine preneseno je ukupno 3.741 upravni predmet od koji 3.731 upravni predmet koji se odnosi na upravne postupke prenamjene poljoprivrednog zemljišta koji se otvaraju po službenoj dužnosti, odnosno ne odnose se na postupke koji se pokreću po zahtjevu fizičkih i pravnih osoba. Također, izdavanje potvrda o otvorenim obrtima u nadležnosti je pomoćnika pročelnika za navedeni Odsjek.

12.1.1.2. PODODSJEK ZA UGOSTITELJSTVO I TURIZAM

U Pododsjeku za ugostiteljstvo i turizam obavljaju se upravni i stručni poslovi iz područja ugostiteljstva i turizma. U Pododsjeku je raspoređeno ukupno 7 službenika (4 VSS, 2 VŠS i 1 SSS). U izvještajnom razdoblju za 6 mjeseci u Zadru:

- Zaprimljeno upravnih predmeta: 2.034,

- Riješeno upravnih predmeta: 1.622,

- Zaprimljeno neupravnih predmeta: 21,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 21.

12.1.1.3. PODODSJEK ZA IMOVINSKO-PRAVNE POSLOVE

U Pododsjeku se obavljaju upravni i stručni poslovi iz područja imovinsko-pravnih poslova kao što su poslovi naknade za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, izvlaštenja, utvrđivanja naknade za deposedirano i eksproprirano zemljište, dopune agrarnih odluka, dovršenje postupaka uzurpacije te postupaka predaja zemljišta u vlasništvo jedinici lokalne samouprave. U Pododsjeku je raspoređeno ukupno 7 službenika (4 VSS i 3 SSS). U izvještajnom razdoblju za 6 mjeseci u Zadru:

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 399,

- Riješeno upravnih predmeta: 85,

- Preneseno i zaprimljeno neupravnih predmeta: 100,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 76.

Napomena: Postupci s područja Obrovca i Gračaca također se rješavaju u Zadru. Također, rješavanje zaprimljenih zahtjeva u nadležnosti je pomoćnika pročelnika za navedeni Odsjek.

12.1.1.4. PODODSJEK ZA OBNOVU I STAMBENO ZBRINJAVANJE

U Pododsjeku se obavljaju upravni i stručni poslovi iz područja utvrđivanja statusa prognanika, izbjeglica i povratnika, stambenog zbrinjavanja te obnove ratom oštećenih i uništenih objekata. U Pododsjeku je raspoređeno ukupno 8 službenika (5 VSS, 1 VŠS i 2 SSS). U izvještajnom razdoblju za 6 mjeseci u Zadru:

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 908,

- Riješeno upravnih predmeta: 88,

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 64,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 58.

Napomena: Iz 2019. godine preneseno je ukupno 826 upravnih predmeta od čega 693 upravna predmeta koji se odnose na stambeno zbrinjavanje čije rješavanje ovisi o raspoloživim stambenim objektima i građevinskom materijalu koje država namjeni za područje Zadarske županije za određenu kalendarsku godinu.

12.1.1.1.1. POSLOVI ODSJEKA U BENKOVCU

Na poslovima vezanim uz područje gospodarstva, ugostiteljstva i turizma raspoređena su 2 VSS djelatnika te je 1 VSS djelatnik raspoređen na imovinsko-pravnim poslovima. U izvještajnom razdoblju za 6 mjeseci:

Poslovi gospodarstva, ugostiteljstva i turizma

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 322,

- Riješeno upravnih predmeta: 260,

- Preneseno i zaprimljeno neupravnih predmeta: 106,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 105.

Imovinsko-pravni poslovi

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 54,

- Riješeno upravnih predmeta: 28,

- Preneseno i zaprimljeno neupravnih predmeta: 41,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 41.

12.1.1.1.2. POSLOVI ODSJEKA U BIOGRADU NA MORU

Na poslovima vezanim uz područje gospodarstva, ugostiteljstva i turizma raspoređena su 3 VSS djelatnika te 1 VSS djelatnik raspoređen na imovinsko-pravnim poslovima. U izvještajnom razdoblju za 6 mjeseci:

Poslovi gospodarstva, ugostiteljstva i turizma

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 773,

- Riješeno upravnih predmeta: 550,

- Preneseno i zaprimljeno neupravnih predmeta: 125,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 122.

Imovinsko-pravni poslovi

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 72,

- Riješeno upravnih predmeta: 15,

- Preneseno i zaprimljeno neupravnih predmeta: 24,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 23.

12.1.1.1.3. POSLOVI ODSJEKA U GRAČACU

U izvještajnom razdoblju na području Gračaca za 6 mjeseci na poslove gospodarstva, ugostiteljstva i turizma:

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 29,

- Riješeno upravnih predmeta: 16,

- Preneseno i zaprimljeno neupravnih predmeta: 6,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 6.

12.1.1.1.4. POSLOVI ODSJEKA U OBROVCU

Na poslovima vezanim uz područje gospodarstva, ugostiteljstva i turizma raspoređen je 1 VSS djelatnik koji je se nalazi na dugotrajnom bolovanju te navedene poslove obavljaju djelatnik iz Benkovca i pomoćnik pročelnika za navedeni Odsjek. Imovinsko-pravni poslovi obavljaju se u Zadru. U izvještajnom razdoblju za 6 mjeseci za poslove gospodarstva, ugostiteljstva i turizma:

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 281,

- Riješeno upravnih predmeta: 261,

- Preneseno i zaprimljeno neupravnih predmeta: 16,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 15.

12.1.1.1.5. POSLOVI ODSJEKA U PAGU

Na poslovima vezanim uz područje gospodarstva, ugostiteljstva i turizma raspoređena su 2 VSS djelatnika te je 1 VSS djelatnik raspoređen na imovinsko-pravnim poslovima. U izvještajnom razdoblju za 6 mjeseci:

Poslovi gospodarstva, ugostiteljstva i turizma

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 342,

- Riješeno upravnih predmeta: 255,

- Preneseno i zaprimljeno neupravnih predmeta: 64,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 62.

Imovinsko-pravni poslovi

- Preneseno i zaprimljeno upravnih predmeta: 93,

- Riješeno upravnih predmeta: 14,

- Preneseno i zaprimljeno neupravnih predmeta: 7,

- Riješeno neupravnih predmeta i izdano potvrda: 5.

12.2. ODSJEK ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI

12.2.1. ORGANIZACIJSKO USTROJSTVO, BROJ I STRUČNA SPREMA SLUŽBENIKA

Za obavljanje poslova iz djelokruga rada Odsjeka ustrojena su 3 pododsjeka: Pododsjek za rad, zdravstvo i socijalnu skrb, Pododsjek za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji i Pododsjek za obrazovanje, kulturu i šport.

Pravilnikom o unutarnjem redu upravnih tijela Zadarske županije unutar Odsjeka utvrđeno je 22 radnih mjesta. U Odsjeku je raspoređeno ukupno 14 službenika.

12.2.2. PODOSJEK ZA RAD, ZDRAVSTVO I SOCIJALNU SKRB

Pododsjek za rad, zdravstvo i socijalnu skrb obavlja upravne i stručne poslove iz područja rada, zdravstva i socijalne skrbi . U izvještajnom razdoblju za 6 mjeseci:

- Riješeno upravnih predmeta iz područja zdravstvene zaštite neosiguranih osoba 156

- Riješeno neupravnih predmeta - potvrde o uzdržavanju i obiteljskom stanju 225

- Ovjere knjiga narkotika 13

- Izdano 155 uvjerenja

- Registrirano 215 ugovora o radu pomoraca

- Izdano 66 Potvrda (dostava podataka o primanjima Ispostavi Benkovac)

- Izdane 22 objave za povlaštenu vožnju invalidnih osoba

Obavljeni poslovi na isplati za 6. mjeseci 2020. godine za 435 korisnika prema odredbama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, te izvršeno knjiženje isplata korisnicima prava prema odredbama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata na popise i likvidacijske kartone za 6 mjeseci 2020. godine.

Zbrojeno oko 400 likvidacijskih kartona, oko 100 likvidacijskih kartona i druga financijska dokumentacija na temelju koje je vršena isplata novčanih primanja od 12. mjeseca 2019. do zaključno s 4. mjesecom 2020. godine odložene u financijske predmete.

Na traženje Ministarstva hrvatskih branitelja sačinjeno Izvješće o stradalnicima iz Domovinskog rata vezano uz projekt „Razminiranje i društveno gospodarska integracija“ Sačinjeno Izvješće za 2019. g. u vezi provedbi humanitarnih akcija i stalnog prikupljanja humanitarne pomoći-zbrojeno i sređeno prema raznim pokazateljima za sve fizičke i pravne osobe, a sve za potrebe Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Sačinjeno Izvješće o broju i strukturi korisnika po Zakonu o Zaštiti vojnih i civilnih invalida rata na dan 30. lipnja 2020. godine za potrebe Ministarstva hrvatskih branitelja.

12.2.2.1. POSLOVI ODSJEKA U BENKOVCU

Podaci o upravnim i neupravnim predmetima za razdoblje od siječnja do lipnja 2020.

Upravni :Zdravstvena zaštita neosiguranih osoba : 60

Neupravni: Potvrde o uzdržavanju i obiteljskom stanju: 40

Potvrde o novčanim primanjima : 69

Objave za povlaštenu vožnju : 1

12.2.2.2. POSLOVI ODSJEKA U BIOGRADU NA MORU

Podaci o upravnim i neupravnim predmetima za razdoblje od siječnja do lipnja 2020.

Upravni: Zdravstvena zaštita: 41

Civilni i mirnodopski invalidi rata: 2

Neupravni: Dvojezične potvrde:12

Uvjerenja o korištenju prava po Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida: 9

12.2.2.3. POSLOVI ODSJEKA U PAGU

Podaci o upravnim i neupravnim predmetima za razdoblje od siječnja do lipnja 2020.

Upravni: Zdravstvena zaštita neosiguranih osoba: 1

Neupravni: Potvrde o uzdržavanju i obiteljskom stanju: 1

Objave za povlaštenu vožnju: 1

12.2.3. PODODSJEK ZA HRVATSKE BRANITELJE I ČLANOVE OBITELJI

U Pododsjeku za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji obavljaju se upravni i stručni poslovi iz područja zaštite prava i rješavanje o statusu člana obitelji poginulog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te hrvatskih branitelja.

I. ZAPRIMLJENI UPRAVNI PREDMETI

Zdravstvena zaštita: 2

Besplatni udžbenici – 108

Naknada za nezaposlene hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji– 538

Status hrvatskog ratnog vojnog invalida (HRVI) iz Domovinskog rata – 447

Obiteljska invalidnina – 14

Doplatak za pripomoć u kući – 2

Jednokratna novčana pomoć – 11

Ukop uz vojne počasti i refundaciju troškova ukopa: 168

UKUPNO: 1290 zaprimljenih upravnih predmeta

II. RIJEŠENI UPRAVNI PREDMETI

Zdravstvena zaštita: 2

Besplatni udžbenici: 84

Naknada za nezaposlene hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji - 270

Status HRVI iz Domovinskog rata – 168

Obiteljska invalidnina – 11

Doplatak za pripomoć u kući – 2

Jednokratna novčana pomoć – 9

Ukop uz vojne počasti i refundacija troškova ukopa: 146

UKUPNO: 692 riješenih upravnih predmeta

III. NERIJEŠENI UPRAVNI PREDMETI

Besplatni udžbenici – 24

Naknada za nezaposlene hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji - 268

Status HRVI iz Domovinskog rata – 279

Obiteljska invalidnina – 3

Jednokratna novčana pomoć – 2

Ukop uz vojne počasti i refundacija troškova ukopa: 22

UKUPNO: 598 neriješenih predmeta

IV. Potvrde: UKUPNO 303.

U isplati je oko 4300 korisnika.

12.2.4. PODODSJEK ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT

U Pododsjeku za obrazovanje, kulturu i šport obavljaju se upravni i stručni poslovi iz područja predškolskog odgoja, obrazovanja, kulture i športa.

Područje OBRAZOVANJA

U navedenom razdoblju zaprimljeno je 138 upravnih predmeta te je od toga riješeno u navedenom razdoblju 138 predmeta – donošenje rješenja o primjerenom obliku školovanja, privremenom oslobađanju od upisa/već započetog školovanja, utvrđivanje minimalno tehničkih uvjeta prostora u kojem će se odvijati obrazovanje odraslih (izlazak u očevid te donošenje rješenja).

Neupravnih predmeta zaprimljeno je 349 a od toga riješeno je 302 predmeta.

Područje KULTURE

U području kulture zaprimljen je i riješen 1 neupravni predmet upisa u upisnik knjižnica.

Područje ŠPORTA

U navedenom razdoblju zaprimljeno i riješeno 12 upravnih predmeta – profesionalni sportaši (sportski obrt) – Registar sportskih djelatnosti – vođenje propisane evidencije Registra.

Zaprimljeno je i riješeno 32 neupravna predmeta upisa pravnih osoba u Registar sportskih djelatnosti Zadarske županije – vođenje propisane evidencije Registra.

Izvršeno 73 upisa promjena pravnih osoba u Registar sportskih djelatnosti Zadarske županije po službenoj dužnosti – vođenje propisane evidencije Registra.

Područje PREDŠKOLSKOG ODGOJA

Zaprimljena i riješena 2 upravna predmeta – minimalno tehnički uvjeti početka rada predškolske ustanove u promijenjenim uvjetima rada.

12.2.4.1. POSLOVI ODSJEKAU BENKOVCU

Podaci o upravnim i neupravnim predmetima za razdoblje od siječnja do lipnja 2020.

Upravni: Prijevremeni upis djece u osnovnu školu i odgoda upisa: 4

Utvrđivanje primjerenog odgoja i obrazovanja: 23

Neupravni: Školstvo : 41

12.2.4.2. POSLOVI ODSJEKA U BIOGRADU NA MORU

Podaci o upravnim i neupravnim predmetima za razdoblje od siječnja do lipnja 2020.

Upravni:

Minimalni tehnički uvjeti za rad vrtića: 2

Školstvo (primjereni oblik školovanja, odgode, posebne ustanove): 32

Neupravni:

Osnovno školstvo (priprema za provedbu upisa, pomoćnici u nastavi, potvrde o post. rez. iz hrv. j., evidencija predupisa i upisa u 1. raz.): 31

Srednje školstvo (prijavnice za upis kandidata s teškoćama, prijave potreba za zaposlenicima):3 0

Kao koordinator Zajedničke prosudbene komisije za zapošljavanje i raspoređivanje zaposlenika u srednjoškolskim ustanovama Zadarske županije priprema i saziva sastanke Zajedničke prosudbene komisije, priprema prispjelu dokumentaciju, pristigle zahtjeve za očitovanje kao i liste evidencija po iskazanim potrebama i viškovima na razini županije, izvješćuje o pristiglim predmetima između dva sastanka, dostavlja očitovanja, odluke i popratnu dokumentaciju podnositeljima i drugim subjektima, u pravilu jednom mjesečno, a po potrebi i više puta saziva komisiju, čuva dokumentaciju i sastavlja tromjesečno izvješće za Državnu zajedničku prosudbenu komisiju. Objedinjuje podatke škola koje pokriva te koordinira s pododsjekom u Zadru.

12.2.4.3. POSLOVI ODSJEKA U PAGU

Podaci o upravnim i neupravnim predmetima za razdoblje od siječnja do lipnja 2020.

Upravni: Prijevremeni upis djece u osnovnu školu i odgoda upisa: 1

Neupravni: Školstvo: 10

12.2.1.3. ODSJEK ZA OPĆU UPRAVU

Unutar Odsjeka za opću upravu djeluju dva pododsjeka:

- Pododsjek za osobna stanja građana, matičarstvo i registar birača u kojem se obavljaju upravni i stručni poslovi iz područja osobnih stanja građana (promjena osobnog imena, dopune i ispravci državnih matica), sklapanje braka, životnog partnerstva, vođenja matičnih knjiga, knjige državljana, registra životnog partnerstva i registra birača.

- Pododsjek za udruge građana i besplatnu pravnu pomoć u kojem se obavljaju upravni i stručni poslovi iz područja udruga građana (osnivanje, promjene i brisanje), vođenje registra udruga i odobravanje besplatne pravne pomoći korisnicima lošijeg imovinskog stanja.

12.2.1.3.1. PODODSJEK ZA OSOBNA STANJA GRAĐANA, MATIČARSTVO I REGISTAR BIRAČA

Upravni predmeti koji se vode u Pododsjeku za osobna stanja građana, matičarstvo i registar birača su promjena osobnog imena, naknadni upisi u državnim maticama rođenih i umrlih, dopune podataka u državnim maticama i ispravci grešaka u državnim maticama.

U Pododsjeku za osobna stanja građana, matičarstvo i registar birača zaprimljeno je ukupno 198 upravnih predmeta od čega je riješeno 176 upravnih predmeta. Riješeno je 68 upravnih predmeta promjene osobnog imena i 108 upravnih predmeta osobnih stanja građana. Zaprimljeno je i riješeno 155 neupravnih predmeta iz područja registra birača, promjene osobnog imena i osobnih stanja građana. Najveći je broj predmeta riješen u Zadru, dok je manji broj predmeta riješen u izdvojenim mjestima rada.

Matični uredi, koji rade u okviru ovog Odjela, vode državne matice i knjigu državljana u elektroničkom obliku. Državni službenici – matičari rade na unosu i verifikaciji podataka iz svih državnih matica.

U matičnim uredima Zadarske županije izvršeno je ukupno 5032 upisa u državne matice i knjigu državljana, izdano je ukupno 12.582 izvadaka iz državnih matica i potvrda, te su provedene 117.944 radnje. U Matičnom uredu Zadar izvršeno je 2.610 upisa i izdano 7.347 izvadaka iz državnih matica i potvrda, u Matičnom uredu Nin izvršen je 121 upis i izdano 479 izvadaka iz državnih matica i potvrda, u Matičnom uredu Preko izvršeno je 313 upisa i izdano 287 izvadaka iz državnih matica i potvrda, u Matičnom uredu Posedarje izvršeno je 72 upisa i izdano 185 izvadaka iz državnih matica i potvrda, u Matičnom uredu Zemunik izvršeno je 415 upisa i izdano 296 izvadaka iz državnih matica i potvrda, u Matičnom uredu Benkovac izvršeno je 1.066 upisa i izdano 1.390 izvadaka iz državnih matica i potvrda, u Matičnom uredu Biograd na Moru izvršeno je 119 upisa i izdano 955 izvadaka iz državnih matica i potvrda, u Matičnom uredu Gračac izvršeno je 168 upisa i izdano 567 izvadaka iz državnih matica i potvrda, u Matičnom uredu Obrovac izvršeno je 118 upisa i izdano 708 izvadaka iz državnih matica i potvrda, u Matičnom uredu Pag izvršeno je 30 upisa i izdano 368 izvadaka iz državnih matica i potvrda.

Registar birača se redovito ažuriranje u pogledu upisa, brisanja birača i drugih radnji prema Zakonu, a u suradnji s nadležnim tijelima. Dana 5. siječnja 2020. g. održan je drugi krug izbora za Predsjednika RH te je za nj izvršena priprema, kao i izdavanje potvrda na dan održavanja izbora. Kao priprema u registru birača za parlamentarne izbore koji su se održali 5. srpnja 2020. g. izvršeno je 4.228 promjena (privremeni upis, izdavanje potvrda, aktivna registracija i dr.) te su izdani izvodi iz popisa birača Izbornom povjerenstvu IX. Izborne jedinice.

12.2.1.3.3. PODODSJEK ZA UDRUGE GRAĐANA I BESPLATNU PRAVNU POMOĆ

Upravni predmeti koji se vode u Pododsjeku za udruge građana i besplatnu pravnu pomoć su upis udruga građana i stranih udruga u Registar udruga Republike Hrvatske i Registar stranih udruga Republike Hrvatske, upis promjena koje se odnose na promjenu statuta, sjedišta (adrese sjedišta), osoba ovlaštenih za zastupanje i prestanak postojanja udruge. Pododsjek provodi inspekcijskog nadzora nad radom udruga, izdaje izvadke iz registra udruga, dostavlja podataka nadležnim tijelima, izdaje preslike iz Zbirke isprava i potvrde o kojima se vodi službena evidencija. Rješavaju se upravni i neupravni predmeti za pružanje primarne pravne pomoći u vidu općih pravnih informacija, pravnih savjeta i sastavljanja podnesaka te sekundarne pravne pomoći strankama, a nadležnom Ministarstvu pravo suda RH dostavlja se na isplatu podnesene račune pružatelja pravne pomoći koji udovoljavaju zakonskim pretpostavkama.

U Pododsjeku za udruge građana i besplatnu pravnu pomoć zaprimljeno je ukupno 1288 upravnih predmeta od čega je riješeno 255 upravnih predmeta. Riješeno je 177 upravnih predmeta udruga građana i 255 upravnih predmeta besplatne pravne pomoći. Zaprimljeno je i riješeno 181 neupravni predmeta iz područja udruga građana i besplatne pravne pomoći. Najveći je broj predmeta riješen u Zadru, Benkovcu i Biograd na Moru dok je manji broj predmeta riješen u ostalim izdvojenim mjestima rada.

12.2. OSTVARENI CILJEVI

Opći cilj Upravnog odjela za povjerene poslove državne uprave je pružanje usluge na pouzdan, predvidiv i društveno odgovoran način. Trajni ciljevi su i poboljšanje postupanja, podizanje kvalitete usluga, standardizacija poslovnih procesa, unaprjeđenje sustava elektroničkih usluga kao pretpostavki za osiguranje boljeg životnog standarda građana i poboljšanja poduzetničke klime.

Ciljevi javne uprave utvrđeni su Strategijom razvoja javne uprave Republike Hrvatske te Županijskom razvojnom strategijom Cilj 3. Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovništva, Razvoj ostale društvene infrastrukture.

12.3. ZAKLJUČAK

Upravni odjel obavlja sve poslove iz nadležnosti bivšeg Ureda državne uprave u Zadarskoj županiji kao povjerene poslove državne uprave. Županija je preuzela djelatnike i sve predmete bivših ureda. Povjeravanjem ovih poslova Županiji od početka ove godine ujedno je napravljena racionalizacija, i to smanjenjem broja službenika za 30. Upravni odjel nastavio je kontinuirano obavljati poslove iz svoje nadležnosti pružanjem usluga na pouzdan i kvalitetan način nastojeći pravovremeno rješavati sve predmete koji se odnose na ostvarivanje prava pravnih i fizičkih osoba. Nastavljeni su i projekti elektroničkog komuniciranja s građanima kako bi se pojednostavili postupci i olakšala komunikacija sa strankama, a što je naročito pomoglo u uvjetima pojave pandemije izazvane koronavirusom. Upravni odjel primjenjuje veliki broj propisa te je potrebna stalna edukacija djelatnika kako bi se svi poslovi obavili na zakonit i pravovremen način.

ZAKLJUČAK

Zadarska županija upravlja vlastitim razvojem u izravnoj komunikaciji s jedinicama lokalne samouprave, središnjim tijelima državne vlasti i s ostalim sudionicima sveukupnog razvoja, a sjedište i središte ove županije grad Zadar, koji je po veličini i ustrojbeno peti veliki grad, pozicionirao se kao ravnopravno regionalno središte Hrvatske. Smjernice Županijske razvojne strategije ostvarivali smo provodeći Program rada, a što je vidljivo iz cjelovitog teksta ovog izvješća.

Provođenjem nacionalne reforme javne uprave i primjenom Zakona o sustavu državne uprave (Narodne novine broj 66/19.), s danom stupanja na snagu posebnih zakona, poslovi državne uprave povjereni su županijama s danom 1. siječnja 2020. godine. Zadarska županija je preuzimanjem povjerenih poslova, preuzela 112 službenika, uključujući predstojnika, i namještenike Ureda državne uprave u Zadarskoj županiji. S tim u svezi, uskladili su se akti o unutarnjem ustrojstvu i unutarnjem redu upravnih tijela te donijela nova rješenja o prijemu i rasporedu na radno mjesto za preuzete službenike i namještenike. Županija je u prvih šest mjeseci 2020. godine uspješno obavljala povjerene joj poslove državne uprave.

Izvještajno je razdoblje, nažalost, najviše obilježeno epidemijom bolesti COVID 19, uzrokovanom širenjem koronavirusa, a koja je utjecala na otkazivanje velikog broja aktivnosti, ali i zbog čijeg negativnog utjecaja na gospodarstvo se usporilo i punjenje županijskog proračuna. Stoga je župan u travnju 2020. godine i donio Odluku kojom su ograničeni i rashodi.

Kroz najveći dio izvještajnog razdoblja fokus je stavljen na rad Stožera civilne zaštite Zadarske županije kao koordinatora svih aktivnosti vezanih uz sprečavanje širenja koronavirusa te uz kvalitetno funkcioniranje zdravstvenih ustanova kojima je Županija osnivač.

Ovim izvješćem se daje i pregled ostvarivanja funkcije župana kao izravno izabranog nositelja izvršne vlasti jer je kroz razradu i implementaciju strateških razvojnih ciljeva i određivanjem konkretnih mjera, programa i projekata operativno usmjeravao djelovanje županijske samouprave.

Župan kao nositelj izvršne vlasti u Županiji, ostvarujući ovaj Program, donosio je zaključke i odluke koje su omogućile izvršavanje zadataka i ostvarivanje postavljenih kratkoročnih i dugoročnih ciljeva, te daljnji razvoj.

Imajući u vidu povijesna iskustva, postojeće stanje, stupanj identifikacije stanovništva sa županijom, prirodnu i društvenu homogenost, prometnu povezanost, ostvareni razvojni iskorak te postojeće vizije razvoja, potrebno je naglasiti u ovom izvješću da je Zadarska županija kao regionalna samoupravna jedinica opravdala i osigurala svoje postojanje.

Iz svega navedenog vidljivo je da su aktivnosti usmjerene na regionalni razvoj, razvoj vlastitih snaga u svim područjima djelatnosti, jačanju Zadarske županije kao upravnog, gospodarskog, demografsko, kulturnog i znanstvenog središta koje okuplja velik dio sjeverne Dalmacije i južni dio ličko-krbavskog prostora te promoviranju kulture rada i društveno odgovornog ponašanja.

Ovo Izvješće sažetak je polugodišnjeg rada svih zaposlenika Zadarske županije i u njemu je vidljivo da se radilo transparentno, racionalno i učinkovito te da su u većem dijelu izvršene aktivnosti iz utvrđenih pojedinačnih planova.

Polugodišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Zadarske županije za 2020. Godinu

Temeljem članka 109. stavka 2. Zakona o proračunu („Narodne novine" broj 87/08, 136/12 i 15/15), članka 15. stavka 3. Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna („Narodne novine" broj 24/13, 102/17, 1/20), te članka 12. stavka 2. točka 9. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije" broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20), Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, **d o n o s i**

POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PRORAČUNA ZADARSKE ŽUPANIJE ZA 2020. GODINU

I.

Polugodišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Zadarske županije za 2020. godinu sadrži:

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA					
BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVRŠENJE I – VI 2019.	PLAN 2020.	IZVRŠENJE I – VI 2020.	INDEKS
6	PRIHODI POSLOVANJA	390.151.071,47	1.307.472.712,49	557.003.009,63	42,60
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	245.093,26	21.872.235,00	22.399.793,52	102,41
	UKUPNO PRIHODI (6 + 7)	**390.396.164,73**	**1.329.344.947,49**	**579.402.803,15**	**43,59**
3	RASHODI POSLOVANJA	370.165.295,18	1.127.294.669,67	530.412.882,06	47,05
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	26.200.182,32	213.489.876,33	58.338.291,89	27,33
	UKUPNO RASHODI (3+4)	**396.365.477,50**	**1.340.784.546,00**	**588.751.173,95**	**43,91**
	RAZLIKA	**-5.969.312,77**	**-11.439.598,51**	**-9.348.370,80**	**81,71**
B. RAČUN FINANCIRANJA					
BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVRŠENJE I – VI 2019.	PLAN 2020.	IZVRŠENJE I – VI 2020.	INDEKS
8	PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0,00	29.000.000,00	4.315.363,00	14,88
5	IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	1.105.325,54	1.215.454,00	0,00	-
	NETO FINANCIRANJE (8-5)	**-1.105.325,54**	**27.784.546,00**	**4.315.363,00**	**15,53**
C. REZULTAT POSLOVANJA					
BROJČANA OZNAKA I NAZIV		IZVRŠENJE I – VI 2019.	PLAN 2020.	IZVRŠENJE I – VI 2020.	INDEKS
9	VIŠAK PRIHODA IZ PRETHODNE GODINE (PRENESENI)	33.624.039,02	23.951.043,51	25.570.721,90	106,76
	MANJAK PRIHODA IZ PRETHODNE GODINE (PRENESENI)	-36.760.861,00	-40.295.991,00	-41.839.939,00	103,83
	REZULTAT POSLOVANJA TEKUĆEG RAZDOBLJA	-7.074.638,31	-	-5.033.007,80	-
	REZULTAT POSLOVANJA IZVJEŠTAJNOG RAZDOBLJA	**-10.211.460,29**	**-16.344.947,49**	**-21.302.224,90**	**130,32**

II.

Poslovanje Proračuna Zadarske županije za razdoblje od I.-VI. 2020. godine, **bez proračunskih korisnika** sadrži:

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA					
BROJČANA OZNAKA I NAZIV		**IZVRŠENJE I – VI 2019.**	**PLAN 2020.**	**IZVRŠENJE I – VI 2020.**	**INDEKS**
6	PRIHODI POSLOVANJA	100.592.565,30	266.483.419,23	108.792.981,79	40,82
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	175.322,77	21.719.775,00	22.334.455,99	102,83
	UKUPNO PRIHODI (6 + 7)	**100.767.888,07**	**288.203.194,23**	**131.127.437,78**	**45,49**
3	RASHODI POSLOVANJA	73.475.535,65	217.159.516,93	75.465.282,81	34,75
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	16.653.793,64	94.613.903,30	22.550.397,46	23,83
	UKUPNO RASHODI (3+4)	**90.129.329,29**	**311.773.420,23**	**98.015.680,27**	**31,43**
	RAZLIKA	**10.638.558,78**	**-23.570.226,00**	**33.111.757,51**	-
B. RAČUN FINANCIRANJA					
BROJČANA OZNAKA I NAZIV		**IZVRŠENJE I – VI 2019.**	**PLAN 2020.**	**IZVRŠENJE I – VI 2020.**	**INDEKS**
8	PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0,00	14.168.880,00	51.000,00	0,35
5	IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	345.629,54	1.185.454,00	0,00	-
	NETO FINANCIRANJE (8-5)	**-345.629,54**	**12.983.426,00**	**51.000,00**	**0,39**
C. REZULTAT POSLOVANJA					
BROJČANA OZNAKA I NAZIV		**IZVRŠENJE I – VI 2019.**	**PLAN 2020.**	**IZVRŠENJE I – VI 2020.**	**INDEKS**
9	VIŠAK PRIHODA IZ PRETHODNE GODINE (PRENESENI)	8.190.469,76	10.586.800,00	3.388.104,19	32,00
	REZULTAT POSLOVANJA TEKUĆEG RAZDOBLJA	10.292.929,24	-	33.162.757,51	-
	REZULTAT POSLOVANJA IZVJEŠTAJNOG RAZDOBLJA	**18.483.399,00**	**10.586.800,00**	**36.550.861,70**	**345,24**

III.

Polugodišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Zadarske županije za 2020. godinu sadrži:

1. općí dio Proračuna koji čini:
   - Račun prihoda i rashoda prema ekonomskoj klasifikaciji i izvorima financiranja te Rashode prema funkcijskoj klasifikaciji,
   - Račun financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji i izvorima financiranja te analitički prikaz,
2. posebni dio proračuna po organizacijskoj, programskoj klasifikaciji i izvorima financiranja,
3. izvještaj o korištenju proračunske zalihe,
4. obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka te rashoda i izdataka.

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

PRIHODI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
6	PRIHODI POSLOVANJA	390.151.071,47	1.307.472.712,49	**557.003.009,63**	142,77	42,60
61	PRIHODI OD POREZA	47.311.884,35	89.544.080,08	**42.704.322,65**	90,26	47,69
611	POREZ I PRIREZ NA DOHODAK	42.678.000,10	79.994.080,08	**37.760.189,10**	88,48	47,20
6111	POREZ I PRIREZ OD NESAMOSTAL.RADA	42.678.000,10		**37.760.189,10**	88,48	
613	POREZI NA IMOVINU	147.078,99	450.000,00	**154.565,04**	105,09	34,35
6132	POREZ NA NASLJEDSTVA I DAROVE	147.078,99		**154.565,04**	105,09	
614	POREZI NA ROBU I USLUGE	4.486.805,26	9.100.000,00	**4.789.568,51**	106,75	52,63
6145	POREZI NA KORIŠ.DOBARA ILI IZVOĐ.AKTIVNOSTI	4.458.205,26		**4.775.468,51**	107,12	
6147	POREZ NA DOBITKE OD IGARA NA SREĆU I OST.POREZ	28.600,00		**14.100,00**	49,30	
63	POMOĆI IZ INOZEM. I OD SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PRORAČU	58.456.382,18	515.267.300,30	**216.821.154,96**	370,91	42,08
631	POMOĆI OD INOZEMNIH VLADA	1.655.093,08	8.623.149,74	**2.617.393,41**	158,14	30,35
6311	TEKUĆE POMOĆI OD INOZEMNIH VLADA	1.655.093,08		**2.617.393,41**	158,14	
6312	KAPITALNE POMOĆI OD INOZEMNIH VLADA	0,00		**0,00**		
632	POMOĆI OD MEĐUNARODNIH ORGAN. TE INSTITUCIJA I TIJELA EU	579.697,09	7.503.142,90	**2.140.897,67**	369,31	28,53
6321	TEKUĆE POMOĆI OD MEĐUNARODNIH ORGANIZ.	505.461,78		**2.013.605,18**	398,37	
6323	TEKUĆE POMOĆI OD INSTIT.I TIJELA EU	74.235,31		**127.292,49**	171,47	
633	POMOĆI IZ PRORAČUNA	5.489.877,46	37.020.702,97	**16.296.582,51**	296,85	44,02
6331	TEKUĆE POMOĆI PRORAČUNU IZ DRUGIH PRORAČUNA	4.720.267,90		**15.956.214,47**	338,04	
6332	KAPITALNE POMOĆI PRORAČUNU IZ DRUGIH PRORAČUNA	769.609,56		**340.368,04**	44,23	
634	POMOĆI OD IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA	318.692,78	948.306,28	**434.604,22**	136,37	45,83
6341	TEKUĆE POMOĆI OD IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA	318.692,78		**434.604,22**	136,37	
6342	KAPITALNE POMOĆI OD IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA	0,00		**0,00**		
635	POMOĆI IZRAVNANJA ZA DECEN.FUNKCIJE	21.589.416,77	60.122.949,81	**23.009.801,74**	106,58	38,27
6351	TEKUĆE POMOĆI IZRAVNANJA ZA DECENTRAL.FUNKCIJE	21.235.516,77		**23.009.801,74**	108,36	
6352	KAPITALNE POMOĆI IZRAVNANJA ZA DECENTRAL.FUNKCIJE	353.900,00		**0,00**	0,00	
636	POMOĆI PRORAČUN. KOR. IZ PRORAČ. KOJI IM NIJE NADLEŽAN	8.031.039,74	265.142.548,04	**140.321.341,10**	1747,24	52,92
6361	TEK.POMOĆI PRORAČ.KOR.IZ PRORAČ.KOJI IM NIJE NADLEŽAN	5.722.756,15		**137.959.649,61**	2410,72	
6362	KAP.POMOĆI PRORAČ.KOR.IZ PRORAČ.KOJI IM NIJE NADLEŽAN	2.308.283,59		**2.361.691,49**	102,31	
638	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA EU SREDSTAVA	20.694.430,13	135.380.224,20	**31.636.626,67**	152,88	23,37
6381	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA EU SREDSTAVA	6.601.383,96		**8.437.303,14**	127,81	
6382	KAPITALNE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA EU SREDSTAVA	14.093.046,17		**23.199.323,53**	164,62	
639	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	98.135,13	526.276,36	**363.907,64**	370,82	69,15
6393	TEK. PRIJENOSI IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PROR. TEM. PRIJENOSA EU	98.135,13		**363.907,64**	370,82	
64	PRIHODI OD IMOVINE	5.034.224,47	13.710.550,00	**3.710.848,17**	73,71	27,07
641	PRIHODI OD FINANCIJSKE IMOVINE	526.722,15	2.202.050,00	**580.845,70**	110,28	26,38
6413	KAMATE NA OROČENA SRED. I DEPOZITE PO VIĐENJU	421.872,67		**498.832,49**	118,24	
6414	PRIHODI OD ZATEZNIH KAMATA	25.268,76		**6.144,67**	24,32	
6415	PRIHODI OD POZIT.TEČ.RAZLIKA	14,00		**295,00**	2107,14	
6417	PRIHODI OD DOBITI T.D.PO POSEBNIM PROPISIMA	79.566,72		**75.573,54**	94,98	
642	PRIHODI OD NEFINANCIJSKE IMOVINE	4.507.502,32	11.508.500,00	**3.130.002,47**	69,44	27,20
6421	NAKNADE ZA KONCESIJE	4.161.632,20		**2.831.967,59**	68,05	
6422	PRIHODI OD ZAKUPA I IZNAJMLJIVANJA IMOVINE	20.862,05		**36.686,47**	175,85	
6423	NAKNADA ZA KORIŠTENJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	325.008,07		**261.348,41**	80,41	
65	PRIH.OD UPRAVNIH I ADMIN.PRIST.,PRIS.PO POS.PROP.I NAKNAD	35.057.398,38	78.981.325,00	**27.946.915,85**	79,72	35,38
651	UPRAVNE I ADMINISTRATIVNE PRISTOJBE	3.145.868,41	8.703.435,00	**2.771.066,69**	88,09	31,84
6512	ŽUPANIJSKE,GRADSKE I OPĆ.PRIS.I NAKNADE	1.999.826,96		**1.702.481,26**	85,13	
6513	OSTALE UPRAVNE PRISTOJBE I NAKNADE	613.566,45		**564.462,12**	92,00	
6514	OSTALE PRISTOJBE I NAKNADE	532.475,00		**504.123,31**	94,68	

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

PRIHODI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
6	PRIHODI POSLOVANJA	390.151.071,47	1.307.472.712,49	**557.003.009,63**	142,77	42,60
65	PRIH.OD UPRAVNIH I ADMIN.PRIST.,PRIS.PO POS.PROP.I NAKNAD	35.057.398,38	78.981.325,00	**27.946.915,85**	79,72	35,38
652	PRIHODI PO POSEBNIM PROPISIMA	31.911.529,97	70.277.890,00	**25.175.849,16**	78,89	35,82
6526	OSTALI NESPOMENUTI PRIHODI	31.911.529,97		**25.175.849,16**	78,89	
66	PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I ROBE, USLUGA I DONACIJA	16.589.213,69	64.541.954,82	**20.775.576,43**	125,24	32,19
661	PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I ROBE TE PRUŽENIH USLUGA	14.567.000,11	58.937.130,00	**12.224.039,89**	83,92	20,74
6615	PRIHODI OD PRUŽENIH USLUGA	14.567.000,11		**12.224.039,89**	83,92	
663	DONACIJE OD PRAVNIH I FIZIČKIH OSOBA IZVAN OPĆEG PRORAČUNA	2.022.213,58	5.604.824,82	**8.551.536,54**	422,88	152,57
6631	TEKUĆE DONACIJE	1.083.916,58		**1.314.612,54**	121,28	
6632	KAPITALNE DONACIJE	938.297,00		**7.236.924,00**	771,28	
67	PRIHODI IZ NADLEŽ. PRORAČ. I OD HZZO TEM.UGOVOR.OBV	226.189.222,34	542.710.777,46	**244.373.106,30**	108,04	45,03
673	PRIHODI OD HZZO-a NA TEMELJU UGOVORNIH OBVEZA	226.189.222,34	542.710.777,46	**244.373.106,30**	108,04	45,03
6731	PRIHODI OD HZZO-a NA TEMELJU UGOVORNIH OBVEZA	226.189.222,34		**244.373.106,30**	108,04	
68	KAZNE,UPRAVNE MJERE I OSTALI PRIHODI	1.512.746,06	2.716.724,83	**671.085,27**	44,36	24,70
683	OSTALI PRIHODI	1.512.746,06	2.716.724,83	**671.085,27**	44,36	24,70
6831	OSTALI PRIHODI	1.512.746,06		**671.085,27**	44,36	
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	245.093,26	21.872.235,00	**22.399.793,52**	9139,29	102,41
72	PRIHODI OD PRODAJE PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	245.093,26	21.872.235,00	**22.399.793,52**	9139,29	102,41
721	PRIHODI OD PRODAJE GRAĐEVINSKIH OBJEKATA	223.508,26	21.842.235,00	**22.367.293,52**	10007,37	102,40
7211	STAMBENI OBJEKTI	48.185,49		**32.837,53**	68,15	
7212	POSLOVNI OBJEKTI	175.322,77		**22.334.455,99**	12739,05	
723	PRIHOD OD PRODAJE PRIJEVOZNIH SREDSTAVA	21.585,00	30.000,00	**32.500,00**	150,57	108,33
7231	PRIJEVOZNA SREDSTVA U CESTOVNOM PROMETU	21.585,00		**32.500,00**	150,57	
	ukupno:	390.396.164,73	1.329.344.947,49	**579.402.803,15**	148,41	43,59

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

RASHODI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
3	RASHODI POSLOVANJA	370.165.295,18	1.127.294.669,67	530.412.882,06	143,29	47,05
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	197.331.135,82	680.935.050,93	351.022.960,14	177,89	51,55
311	PLAĆE (BRUTO)	166.128.811,96	565.525.000,45	295.977.901,50	178,16	52,34
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD	158.683.983,67		289.026.338,55	182,14	
3112	PLAĆE U NARAVI	0,00		6.874,78		
3113	PLAĆE ZA PREKOVREMENI RAD	7.444.828,29		6.944.688,17	93,28	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	6.516.624,20	25.156.886,25	9.995.031,11	153,38	39,73
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	6.516.624,20		9.995.031,11	153,38	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	24.685.699,66	90.253.164,23	45.050.027,53	182,49	49,92
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	24.394.309,11		45.050.027,53	184,67	
3133	DOPRINOSI ZA OBVEZNO OSIGURANJE U SL.NEZAPOSLENOSTI	291.390,55		0,00	0,00	
32	MATERIJALNI RASHODI	154.298.502,71	371.597.915,28	157.992.600,33	102,39	42,52
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	11.422.597,03	31.678.803,25	11.669.990,91	102,17	36,84
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA	2.400.345,96		1.235.026,24	51,45	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT	8.305.092,05		9.939.372,50	119,68	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA	651.532,14		464.350,80	71,27	
3214	OSTALE NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	65.626,88		31.241,37	47,60	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	92.551.981,00	193.517.104,22	101.029.787,76	109,16	52,21
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI	3.628.804,10		4.138.489,80	114,05	
3222	MATERIJAL I SIROVINE	73.667.334,72		79.050.225,88	107,31	
3223	ENERGIJA	13.188.713,48		12.998.102,80	98,55	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE	1.028.344,01		1.350.922,60	131,37	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME	797.838,42		1.301.078,74	163,08	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA	240.946,27		2.190.967,94	909,32	
323	RASHODI ZA USLUGE	43.609.923,22	131.512.841,34	41.370.459,86	94,86	31,46
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA	2.466.253,45		2.840.024,24	115,16	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA	5.768.508,04		8.807.032,63	152,67	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA	1.232.891,49		976.537,50	79,21	
3234	KOMUNALNE USLUGE	4.551.691,23		4.549.478,93	99,95	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE	9.301.953,13		6.934.588,77	74,55	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE	3.613.823,40		3.695.813,99	102,27	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE	7.533.498,77		4.887.850,32	64,88	
3238	RAČUNALNE USLUGE	1.805.411,60		1.818.221,84	100,71	
3239	OSTALE USLUGE	7.335.892,11		6.860.911,64	93,53	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	728.755,40	1.125.552,90	175.368,37	24,06	15,58
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	728.755,40		175.368,37	24,06	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	5.985.246,06	13.763.613,57	3.746.993,43	62,60	27,22
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.	1.340.164,72		1.079.527,90	80,55	
3292	PREMIJE OSIGURANJA	1.002.767,53		803.414,32	80,12	
3293	REPREZENTACIJA	541.335,02		269.405,14	49,77	
3294	ČLANARINE	148.529,10		156.361,87	105,27	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE	344.276,52		499.541,80	145,10	
3296	TROŠKOVI SUDSKIH POSTUPAKA	330.170,00		26.750,00	8,10	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	2.278.003,17		911.992,40	40,03	
34	FINANCIJSKI RASHODI	2.208.114,41	3.462.095,32	847.854,67	38,40	24,49
342	KAMATE ZA PRIMLJENE KREDITE I ZAJMOVE	12.067,92	179.617,00	14.343,50	118,86	7,99
3423	KAMATE ZA PRIM.KRED. I ZAJMOVE OD KRED.I OSTINSTI. IZV. JS	12.067,92		14.343,50	118,86	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	2.196.046,49	3.282.478,32	833.511,17	37,96	25,39
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA	208.434,89		246.679,17	118,35	
3432	NEGATIVNE TEČAJNE RAZLIKE I VALUTNA KLAUZULA	7.648,90		2.434,70	31,83	
3433	ZATEZNE KAMATE	1.958.290,24		566.881,25	28,95	
3434	OSTALI NESPOMENUTI FINANCIJSKI RASHODI	21.672,46		17.516,05	80,82	
35	SUBVENCIJE	635.473,44	3.350.000,00	1.336.090,17	210,25	39,88
352	SUBVENCIJE TRGO.DRU.ZADRUGAMA,POLJOPR,OBRT.IZVAN JS	635.473,44	3.350.000,00	637.243,87	100,28	19,02
3522	SUBVENCIJAMA TRGO.DRU.I ZADRUGAMA IZVAN JS	26.000,00		0,00	0,00	

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

RASHODI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
3	RASHODI POSLOVANJA	370.165.295,18	1.127.294.669,67	530.412.882,06	143,29	47,05
35	SUBVENCIJE	635.473,44	3.350.000,00	1.336.090,17	210,25	39,88
352	SUBVENCIJE TRGO.DRU.ZADRUGAMA,POLJOPR,OBRT.IZVAN JS	635.473,44	3.350.000,00	637.243,87	100,28	19,02
3523	SUBVENCIJE POLJOPRIVREDNICIMA I OBRTNICIMA	609.473,44		637.243,87	104,56	
353	SUBVEN.TRG.DRUŠT.ZADRUGAMA,POLJOP.I OBRTN.IZ EU SRED.	0,00	0,00	698.846,30		
3531	SUBVEN.TRG.DRUŠT.ZADRUGAMA,POLJOP.I OBRTN.IZ EU SRED.	0,00		698.846,30		
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	2.694.648,59	25.198.336,59	4.518.193,61	167,67	17,93
361	POMOĆI INOZEMNIM VLADAMA	988.697,87	632.065,27	89.388,35	9,04	14,14
3611	TEKUĆE POMOĆI INOZEMNIM VLADAMA	676.089,43		89.388,35	13,22	
3612	KAPITLANE POMOĆI INOZEMNIM VLADAMA	312.608,44		0,00	0,00	
362	POMOĆI MEĐUNAR.ORGANIZA.TE INSTI.I TIJELIMA EU	295.476,35	6.938.448,32	749.518,78	253,66	10,80
3621	TEKUĆE POMO.MEĐUNA.ORG.TE INSTI.I TIJELIMA EU	295.476,35		749.518,78	253,66	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	353.037,47	10.459.000,00	1.149.620,06	325,64	10,99
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	223.037,47		181.947,56	81,58	
3632	KAPITALNE POMOĆI UNUTAR OPĆG PRORAČUNA	130.000,00		967.672,50	744,36	
366	POMOĆI PRORAČ.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA	140.928,96	468.848,00	55.236,42	39,19	11,78
3661	TEK.POMOĆI PRORAČUN.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA	140.928,96		55.236,42	39,19	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	665.246,76	5.554.623,12	1.996.849,58	300,17	35,95
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	336.266,06		1.996.849,58	593,83	
3682	KAPITALNE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	328.980,70		0,00	0,00	
369	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	251.261,18	1.145.351,88	477.580,42	190,07	41,70
3691	TEKUĆI PRIJENOSI IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PRORAČUNA	0,00		301.100,00		
3693	TEK. PRIJESN. IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PROR. TEMELJEM PRIJENO	251.261,18		176.480,42	70,24	
37	NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.OD OSIGURA. I DR.NAKNADE	6.796.672,79	19.280.843,72	6.530.040,58	96,08	33,87
371	NAK.GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURA	92.919,00	200.000,00	41.831,00	45,02	20,92
3711	NAK.GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU	92.919,00		41.831,00	45,02	
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	6.703.753,79	19.080.843,72	6.488.209,58	96,78	34,00
3721	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU	1.556.583,44		1.418.057,14	91,10	
3722	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NARAVI	5.147.170,35		5.070.152,44	98,50	
38	OSTALI RASHODI	6.200.747,42	23.470.427,83	8.165.142,56	131,68	34,79
381	TEKUĆE DONACIJE	5.577.631,44	16.241.467,02	5.922.648,53	106,19	36,47
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU	5.574.433,44		5.780.689,43	103,70	
3812	TEKUĆE DONACIJE U NARAVI	3.198,00		3.003,10	93,91	
3813	TEKUĆE DONACIJE IZ EU SREDSTAVA	0,00		138.956,00		
382	KAPITALNE DONACIJE	0,00	150.000,00	150.000,00		100,00
3821	KAPITALNE DONACIJE NEPROFITNIM ORGANIZACIJAMA	0,00		150.000,00		
383	KAZNE, PENALI I NAKNADE ŠTETE	173.298,16	1.772.000,00	1.702.580,00	982,46	96,08
3831	NAKNADE ŠTETA PRAVNIM I FIZ.OSOBAMA	33.358,00		1.533.360,00	4596,68	
3833	NAKNADE ŠTETA ZAPOSLENICIMA	2.520,00		2.520,00	100,00	
3834	UGOVORENE KAZNE I OSTALE NAKNADE ŠTETA	137.420,16		166.700,00	121,31	
386	KAPITALNE POMOĆI	449.817,82	5.306.960,81	389.914,03	86,68	7,35
3862	KAPITA.P.KREDI.I OSTALIM FINA.INSTITU.IZVAN JS	449.817,82		389.914,03	86,68	
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	26.200.182,32	213.489.876,33	58.338.291,89	222,66	27,33
41	RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGO. IMOVINE	46.032,00	254.000,00	22.221,00	48,27	8,75
412	NEMATERIJALNA IMOVINA	46.032,00	254.000,00	22.221,00	48,27	8,75
4123	LICENCE	46.032,00		22.221,00	48,27	
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	20.892.381,70	151.100.121,42	46.591.795,61	223,01	30,84
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	14.263.038,79	87.928.961,00	18.835.771,79	132,06	21,42
4212	POSLOVNI OBJEKTI	2.920.092,07		10.662.930,68	365,16	
4214	OSTALI GRAĐEVINSKI OBJEKTI	11.342.946,72		8.172.841,11	72,05	
422	POSTROJENJA I OPREMA	5.931.571,49	51.774.958,34	24.692.369,12	416,29	47,69
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ	1.762.981,98		1.784.854,64	101,24	

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

RASHODI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
4	**RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE**	26.200.182,32	213.489.876,33	58.338.291,89	222,66	27,33
42	**RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE**	20.892.381,70	151.100.121,42	46.591.795,61	223,01	30,84
422	**POSTROJENJA I OPREMA**	5.931.571,49	51.774.958,34	24.692.369,12	416,29	47,69
4222	KOMUNIKACIJSKA OPREMA	23.688,40		53.352,30	225,23	
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU	301.079,00		439.943,55	146,12	
4224	MEDICINSKA I LABARATORIJSKA OPREMA	2.738.834,64		21.078.911,09	769,63	
4225	INSTRUMENTI, UREĐAJI I STROJEVI	58.500,00		31.956,00	54,63	
4226	SPORTSKA I GLAZBENA OPREMA	205.295,94		289.459,54	141,00	
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE	841.191,53		1.013.892,00	120,53	
423	**PRIJEVOZNA SREDSTVA**	0,00	3.295.000,00	1.901.210,00		57,70
4231	PRIJEVOZNA SREDSTVA U CESTOVNOM PROMETU	0,00		1.901.210,00		
424	**KNJIGE UMJETNIČKA DJELA I OSTALE IZL.VRIJED.**	39.787,47	433.952,08	363.239,31	912,95	83,70
4241	KNJIGE	39.787,47		297.739,31	748,32	
4242	UMJETNIČKA DJELA (IZLOŽENA U GALERIJAMA,MUZEJI	0,00		65.500,00		
426	**NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA**	657.983,95	7.667.250,00	799.205,39	121,46	10,42
4262	ULAGANJA U RAČUNAL.PROGRAME	31.258,59		40.441,88	129,38	
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	626.725,36		758.763,51	121,07	
45	**RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINAN.IMOV.**	5.261.768,62	62.135.754,91	11.724.275,28	222,82	18,87
451	**DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA**	5.169.642,37	61.782.254,91	11.532.650,28	223,08	18,67
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA	5.169.642,37		11.532.650,28	223,08	
452	**DODATNA ULAGANJA NA POSTROJENJIMA I OPREMI**	92.126,25	253.500,00	68.625,00	74,49	27,07
4521	DODATNA ULAGANJA NA POSTROJENJIMA I OPREMI	92.126,25		68.625,00	74,49	
453	**DODATNA ULAGANJA NA PRIJEVOZNIM SREDSTVIMA**	0,00	0,00	123.000,00		
4531	DODATNA ULAGANJA NA PRIJEVOZNIM SREDSTVIMA	0,00		123.000,00		
454	**DODATNA ULAGANJA ZA OSTALU NEFINAN.IMOVINU**	0,00	100.000,00	0,00		0,00
4541	DODATNA ULAGANJA ZA OSTALU NEFINAN.IMOVINU	0,00		0,00		
	ukupno:	396.365.477,50	1.340.784.546,00	588.751.173,95	148,54	43,91

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

PRIHODI PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
1	**Opći prihodi i primici**	55.924.346,38	119.100.973,57	**55.604.604,25**	99,43	46,69
11	Opći prihodi i primici	42.760.513,72	87.208.396,83	**40.391.937,06**	94,46	46,32
13	Koncesije	3.512.190,61	5.807.500,00	**2.579.046,15**	73,43	44,41
14	Naknada za brodice	538.056,94	3.671.000,00	**191.759,06**	35,64	5,22
15	Lovozakupnina	176.750,15	340.000,00	**173.821,45**	98,34	51,12
17	Naknada za navodnjavanje	53.224,75	510.000,00	**4.834,06**	9,08	0,95
18	Refund/sufinan. projekata iz EU	8.883.610,21	21.564.076,74	**12.263.206,47**	138,04	56,87
3	**Vlastiti prihodi**	16.030.630,06	61.680.504,00	**13.044.241,64**	81,37	21,15
31	Vlastiti prihodi - korisnici	16.030.630,06	61.680.504,00	**13.044.241,64**	81,37	21,15
4	**Prihodi za posebne namjene**	288.309.302,33	690.864.452,27	**300.224.782,38**	104,13	43,46
41	Prihodi za posebne namjene	258.204.167,31	613.254.102,46	**269.772.652,98**	104,48	43,99
44	Naknada za zadrž. nezakonito izgrađenih zgrada	429.060,00	2.640.000,00	**259.743,30**	60,54	9,84
45	F.P. i dod. udio u por. na dohodak	29.676.075,02	74.970.349,81	**30.192.386,10**	101,74	40,27
5	**Pomoći**	27.908.604,97	430.487.082,65	**179.890.519,36**	644,57	41,79
51	Državni proračun	9.357.515,89	291.116.809,69	**151.271.048,36**	1616,57	51,96
52	Izvanproračunski fondovi	0,00	275.000,00	**0,00**		0,00
53	Proračun JLS	3.999.272,07	5.351.025,40	**3.002.155,27**	75,07	56,10
54	Pomoći iz inozemstva	14.233.124,23	133.070.941,28	**25.182.711,51**	176,93	18,92
57	HZZ - stručno osposobljavanje	318.692,78	673.306,28	**434.604,22**	136,37	64,55
6	**Donacije**	1.999.772,73	5.369.700,00	**8.271.362,00**	413,62	154,04
61	Tekuće donacije - korisnici	1.999.772,73	5.369.700,00	**8.271.362,00**	413,62	154,04
7	**Prihodi od prodaje nefinancijske imovine**	223.508,26	21.842.235,00	**22.367.293,52**	10007,37	102,40
71	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	223.508,26	21.842.235,00	**22.367.293,52**	10007,37	102,40
	ukupno:	390.396.164,73	1.329.344.947,49	**579.402.803,15**	148,41	43,59

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

RASHODI PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
1	**Opći prihodi i primici**	45.063.394,81	135.065.853,57	**44.780.166,56**	99,37	33,15
11	Opći prihodi i primici	34.560.436,99	97.596.630,90	**35.255.046,57**	102,01	36,12
12	Višak/manjak prihoda - ZŽ	774.059,13	10.586.800,00	**554.398,31**	71,62	5,24
13	Koncesije	360.107,50	5.807.500,00	**1.112.648,92**	308,98	19,16
14	Naknada za brodice	592.468,30	3.671.000,00	**69.848,17**	11,79	1,90
15	Lovozakupnina	0,00	340.000,00	**0,00**		0,00
17	Naknada za navodnjavanje	107.996,69	510.000,00	**139.371,59**	129,05	27,33
19	Predfinanciranje iz žup. proračuna	8.668.326,20	16.553.922,67	**7.648.853,00**	88,24	46,21
3	**Vlastiti prihodi**	16.310.690,73	58.976.580,00	**14.507.318,86**	88,94	24,60
31	Vlastiti prihodi - korisnici	16.310.690,73	58.976.580,00	**14.507.318,86**	88,94	24,60
4	**Prihodi za posebne namjene**	305.372.004,28	666.020.900,78	**330.328.470,49**	108,17	49,60
41	Prihodi za posebne namjene	271.977.061,89	576.261.761,46	**300.713.285,02**	110,57	52,18
42	Višak/manjak prihoda korisnici	5.103.496,06	13.334.243,51	**6.594.818,94**	129,22	49,46
44	Naknada za zadrž. nezakonito izgrađenih zgrada	839.761,47	2.640.000,00	**467.729,69**	55,70	17,72
45	F.P. i dod. udio u por. na dohodak	27.451.684,86	73.784.895,81	**22.552.636,84**	82,15	30,57
5	**Pomoći**	27.817.587,07	429.952.356,65	**180.144.227,29**	647,59	41,90
51	Državni proračun	7.560.937,85	291.116.809,69	**153.331.332,33**	2027,94	52,67
52	Izvanproračunski fondovi	20.000,00	275.000,00	**86.131,25**	430,66	31,32
53	Proračun JLS	3.979.611,02	5.351.025,40	**1.791.906,70**	45,03	33,49
54	Pomoći iz inozemstva	16.053.996,19	132.536.215,28	**24.847.870,36**	154,78	18,75
57	HZZ - stručno osposobljavanje	203.042,01	673.306,28	**86.986,65**	42,84	12,92
6	**Donacije**	1.706.540,08	5.369.700,00	**4.806.982,35**	281,68	89,52
61	Tekuće donacije - korisnici	1.706.540,08	5.369.700,00	**4.806.982,35**	281,68	89,52
7	**Prihodi od prodaje nefinancijske imovine**	8.969,52	21.842.235,00	**9.919.645,40**	110592,82	45,41
71	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	8.969,52	21.842.235,00	**9.919.645,40**	110592,82	45,41
8	**Primici od financijske imovine i zaduživanja**	86.291,01	23.556.920,00	**4.264.363,00**	4941,84	18,10
81	Primici od financijske imovine i zaduživanja	86.291,01	23.556.920,00	**4.264.363,00**	4941,84	18,10
	ukupno:	396.365.477,50	1.340.784.546,00	**588.751.173,95**	148,54	43,91

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
01	OPĆE JAVNE USLUGE	14.371.281,67	62.310.282,09	**22.104.256,87**	153,81	35,47
011	IZVRŠNA I ZAKONODAVNA TIJELA,FINANCIJSKI I FISKALNI POSLOVI,VANJSKI PO	12.405.669,80	39.646.247,09	**12.785.596,42**	103,06	32,25
3	RASHODI POSLOVANJA	12.252.807,58	31.738.472,09	**12.275.804,07**	100,19	38,68
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	8.614.596,63	23.156.871,26	**8.784.266,02**	101,97	37,93
32	MATERIJALNI RASHODI	2.751.832,51	5.837.000,83	**2.306.757,57**	83,83	39,52
34	FINANCIJSKI RASHODI	129.299,23	272.000,00	**146.975,24**	113,67	54,04
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	0,00	465.000,00	**300.000,00**		64,52
37	NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.OD OSIGURA. I DR.NAKNADE	19.800,00	39.600,00	**45.957,14**	232,11	116,05
38	OSTALI RASHODI	737.279,21	1.968.000,00	**691.848,10**	93,84	35,15
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	152.862,22	7.907.775,00	**509.792,35**	333,50	6,45
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	152.862,22	1.193.000,00	**509.792,35**	333,50	42,73
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINAN.IMOV.	0,00	6.714.775,00	**0,00**		0,00
016	OPĆE JAVNE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE SVRSTANE	1.965.611,87	22.664.035,00	**9.318.660,45**	474,08	41,12
3	RASHODI POSLOVANJA	1.865.611,87	22.007.485,00	**9.263.647,95**	496,55	42,09
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	0,00	13.639.750,00	**5.890.086,74**		43,18
32	MATERIJALNI RASHODI	1.785.611,87	7.922.735,00	**3.143.561,21**	176,05	39,68
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	0,00	45.000,00	**0,00**		0,00
38	OSTALI RASHODI	80.000,00	400.000,00	**230.000,00**	287,50	57,50
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	100.000,00	656.550,00	**55.012,50**	55,01	8,38
41	RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGO. IMOVINE	0,00	150.000,00	**0,00**		0,00
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	100.000,00	506.550,00	**55.012,50**	55,01	10,86
03	JAVNI RED I SIGURNOST	280.000,00	1.484.985,00	**510.000,00**	182,14	34,34
032	USLUGE PROTUPOŽARNE ZAŠTITE	280.000,00	1.484.985,00	**510.000,00**	182,14	34,34
3	RASHODI POSLOVANJA	280.000,00	1.484.985,00	**510.000,00**	182,14	34,34
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	0,00	158.050,00	**0,00**		0,00
32	MATERIJALNI RASHODI	0,00	44.000,00	**0,00**		0,00
38	OSTALI RASHODI	280.000,00	1.282.935,00	**510.000,00**	182,14	39,75
04	EKONOMSKI POSLOVI	13.017.884,84	43.053.000,00	**11.594.617,16**	89,07	26,93
041	OPĆI EKONOMSKI,TRGOVAČKI I POSLOVI VEZANI UZ RAD	759.295,33	2.772.500,00	**789.972,65**	104,04	28,49
3	RASHODI POSLOVANJA	697.782,47	1.860.000,00	**701.222,65**	100,49	37,70
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	0,00	0,00	**67.012,51**		0,00
32	MATERIJALNI RASHODI	99.337,50	100.000,00	**24.554,07**	24,72	24,55
35	SUBVENCIJE	598.444,97	1.660.000,00	**609.656,07**	101,87	36,73
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	0,00	100.000,00	**0,00**		0,00
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	61.512,86	912.500,00	**88.750,00**	144,28	9,73
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	61.512,86	912.500,00	**88.750,00**	144,28	9,73
042	POLJOPRIVEDA,ŠUMARSTVO,RIBARSTVO I LOV	11.518.223,39	28.489.500,00	**9.663.009,49**	83,89	33,92
3	RASHODI POSLOVANJA	1.741.298,62	4.871.500,00	**1.175.469,14**	67,51	24,13
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	370.552,16	260.500,00	**200.178,74**	54,02	76,84
32	MATERIJALNI RASHODI	915.910,33	2.635.000,00	**926.956,40**	101,21	35,18
35	SUBVENCIJE	0,00	1.130.000,00	**0,00**		0,00

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
04	EKONOMSKI POSLOVI	13.017.884,84	43.053.000,00	**11.594.617,16**	89,07	26,93
042	POLJOPRIVEDA,ŠUMARSTVO,RIBARSTVO I LOV	11.518.223,39	28.489.500,00	**9.663.009,49**	83,89	33,92
3	RASHODI POSLOVANJA	1.741.298,62	4.871.500,00	**1.175.469,14**	67,51	24,13
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	416.052,69	439.000,00	**0,00**	0,00	0,00
37	NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.OD OSIGURA. I DR.NAKNADE	20.283,44	39.000,00	**0,00**	0,00	0,00
38	OSTALI RASHODI	18.500,00	368.000,00	**48.334,00**	261,26	13,13
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	9.776.924,77	23.618.000,00	**8.487.540,35**	86,81	35,94
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	9.776.924,77	23.118.000,00	**8.315.277,85**	85,05	35,97
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINAN.IMOV.	0,00	500.000,00	**172.262,50**		34,45
045	PRIJEVOZ	244.595,80	9.194.000,00	**1.060.027,93**	433,38	11,53
3	RASHODI POSLOVANJA	244.595,80	8.594.000,00	**1.060.027,93**	433,38	12,33
32	MATERIJALNI RASHODI	76.037,50	640.000,00	**22.916,16**	30,14	3,58
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	168.558,30	7.954.000,00	**1.037.111,77**	615,28	13,04
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	600.000,00	**0,00**		0,00
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	0,00	600.000,00	**0,00**		0,00
047	OSTALE INDUSTRIJE	474.770,32	2.077.000,00	**71.607,09**	15,08	3,45
3	RASHODI POSLOVANJA	474.770,32	2.077.000,00	**71.607,09**	15,08	3,45
32	MATERIJALNI RASHODI	81.741,85	227.000,00	**44.019,29**	53,85	19,39
35	SUBVENCIJE	11.028,47	60.000,00	**27.587,80**	250,15	45,98
37	NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.OD OSIGURA. I DR.NAKNADE	0,00	190.000,00	**0,00**		0,00
38	OSTALI RASHODI	382.000,00	1.600.000,00	**0,00**	0,00	0,00
049	EKONOMSKI POSLOVI KOJI NISU DRUGDJE SVRSTANI	21.000,00	520.000,00	**10.000,00**	47,62	1,92
3	RASHODI POSLOVANJA	21.000,00	520.000,00	**10.000,00**	47,62	1,92
35	SUBVENCIJE	0,00	400.000,00	**0,00**		0,00
38	OSTALI RASHODI	21.000,00	120.000,00	**10.000,00**	47,62	8,33
05	ZAŠTITA OKOLIŠA	1.747.149,20	10.057.333,81	**1.409.115,87**	80,65	14,01
051	GOSPODARENJE OTPADOM	449.817,82	5.306.960,81	**389.914,03**	86,68	7,35
3	RASHODI POSLOVANJA	449.817,82	5.306.960,81	**389.914,03**	86,68	7,35
38	OSTALI RASHODI	449.817,82	5.306.960,81	**389.914,03**	86,68	7,35
054	ZAŠTITA BIORAZNOLIKOSTI I KRAJOLIKA	546.243,88	2.452.873,00	**436.301,52**	79,87	17,79
3	RASHODI POSLOVANJA	539.722,13	2.325.123,00	**429.804,53**	79,63	18,49
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	361.214,91	1.009.303,00	**316.301,67**	87,57	31,34
32	MATERIJALNI RASHODI	178.507,22	1.315.820,00	**113.502,86**	63,58	8,63
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	6.521,75	127.750,00	**6.496,99**	99,62	5,09
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	6.521,75	127.750,00	**6.496,99**	99,62	5,09
055	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ:ZAŠTITA OKOLIŠA	30.000,00	225.000,00	**0,00**	0,00	0,00
3	RASHODI POSLOVANJA	30.000,00	50.000,00	**0,00**	0,00	0,00
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	30.000,00	50.000,00	**0,00**	0,00	0,00
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	175.000,00	**0,00**		0,00
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	0,00	175.000,00	**0,00**		0,00

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
05	ZAŠTITA OKOLIŠA	1.747.149,20	10.057.333,81	**1.409.115,87**	80,65	14,01
056	POSLOVI I USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA KOJI NISU DRUGDJE SVRSTANI	721.087,50	2.072.500,00	**582.900,32**	80,84	28,13
3	RASHODI POSLOVANJA	721.087,50	1.862.500,00	**572.445,92**	79,39	30,74
32	MATERIJALNI RASHODI	549.087,50	1.482.500,00	**572.445,92**	104,25	38,61
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	62.000,00	270.000,00	**0,00**	0,00	0,00
38	OSTALI RASHODI	110.000,00	110.000,00	**0,00**	0,00	0,00
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	210.000,00	**10.454,40**		4,98
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	0,00	210.000,00	**10.454,40**		4,98
06	USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	16.363.551,11	86.899.501,58	**20.782.836,04**	127,01	23,92
062	RAZVOJ ZAJEDNICE	16.363.551,11	86.699.501,58	**20.782.836,04**	127,01	23,97
3	RASHODI POSLOVANJA	12.669.193,60	53.121.692,87	**12.729.420,90**	100,48	23,96
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	5.598.443,30	16.855.907,81	**5.958.031,32**	106,42	35,35
32	MATERIJALNI RASHODI	5.318.438,82	20.107.933,20	**2.288.149,19**	43,02	11,38
34	FINANCIJSKI RASHODI	1.753,82	11.560,00	**10,00**	0,57	0,09
35	SUBVENCIJE	0,00	0,00	**698.846,30**		0,00
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	1.699.907,66	13.526.159,84	**2.933.155,91**	172,55	21,69
37	NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.OD OSIGURA. I DR.NAKNADE	0,00	1.000.000,00	**0,00**		0,00
38	OSTALI RASHODI	50.650,00	1.620.132,02	**851.228,18**	1680,61	52,54
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	3.694.357,51	33.577.808,71	**8.053.415,14**	217,99	23,98
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	2.364.112,14	29.004.291,00	**7.192.113,46**	304,22	24,80
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINAN.IMOV.	1.330.245,37	4.573.517,71	**861.301,68**	64,75	18,83
063	OPSKRBA VODOM	0,00	200.000,00	**0,00**		0,00
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	200.000,00	**0,00**		0,00
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	0,00	200.000,00	**0,00**		0,00
07	ZDRAVSTVO	289.835.491,32	704.966.557,00	**346.775.736,76**	119,65	49,19
074	SLUŽBE JAVNOG ZDRAVSTVA	289.393.590,32	703.900.557,00	**346.498.026,76**	119,73	49,23
3	RASHODI POSLOVANJA	280.598.675,62	582.339.798,00	**308.084.079,81**	109,80	52,90
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	169.845.919,63	352.478.369,56	**186.259.129,36**	109,66	52,84
32	MATERIJALNI RASHODI	108.331.423,97	224.737.811,44	**119.391.468,25**	110,21	53,12
34	FINANCIJSKI RASHODI	2.056.567,35	3.112.617,00	**689.071,20**	33,51	22,14
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	4.479,17	15.000,00	**0,00**	0,00	0,00
37	NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.OD OSIGURA. I DR.NAKNADE	107.919,00	215.000,00	**41.831,00**	38,76	19,46
38	OSTALI RASHODI	252.366,50	1.781.000,00	**1.702.580,00**	674,65	95,60
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	8.794.914,70	121.560.759,00	**38.413.946,95**	436,77	31,60
41	RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGO. IMOVINE	40.432,00	100.000,00	**22.221,00**	54,96	22,22
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	5.768.122,95	86.001.281,00	**28.392.251,85**	492,23	33,01
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINAN.IMOV.	2.986.359,75	35.459.478,00	**9.999.474,10**	334,84	28,20
076	POSLOVI I USLUGE ZDRAV.KOJI NISU DRUGDJESVRSTANI	441.901,00	1.066.000,00	**277.710,00**	62,84	26,05
3	RASHODI POSLOVANJA	441.901,00	1.066.000,00	**277.710,00**	62,84	26,05
38	OSTALI RASHODI	441.901,00	1.066.000,00	**277.710,00**	62,84	26,05

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
08	REKREACIJA,KULTURA I RELIGIJA	7.071.551,06	19.308.934,00	**5.653.574,14**	79,95	29,28
081	SLUŽBA REKREACIJE I SPORTA	1.274.082,68	2.585.000,00	**950.074,19**	74,57	36,75
3	RASHODI POSLOVANJA	1.274.082,68	2.585.000,00	**950.074,19**	74,57	36,75
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	0,00	20.000,00	**0,00**		0,00
38	OSTALI RASHODI	1.274.082,68	2.565.000,00	**950.074,19**	74,57	37,04
082	SLUŽBA KULTURE	5.797.468,38	16.723.934,00	**4.703.499,95**	81,13	28,12
3	RASHODI POSLOVANJA	5.775.127,21	16.317.299,00	**4.585.238,45**	79,40	28,10
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	3.337.885,25	7.395.410,00	**3.423.783,99**	102,57	46,30
32	MATERIJALNI RASHODI	1.899.166,53	7.363.889,00	**1.044.217,54**	54,98	14,18
34	FINANCIJSKI RASHODI	705,92	0,00	**0,00**	0,00	0,00
35	SUBVENCIJE	16.000,00	75.000,00	**0,00**	0,00	0,00
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	55.000,00	292.000,00	**0,00**	0,00	0,00
38	OSTALI RASHODI	466.369,51	1.191.000,00	**117.236,92**	25,14	9,84
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	22.341,17	406.635,00	**118.261,50**	529,34	29,08
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	22.341,17	290.835,00	**73.261,50**	327,92	25,19
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINAN.IMOV.	0,00	115.800,00	**45.000,00**		38,86
09	OBRAZOVANJE	41.056.834,52	378.918.729,52	**165.408.952,63**	402,88	43,65
091	PREDŠKOLSKO I OSNOVNO OBRAZOVANJE	20.137.891,27	178.700.346,19	**83.857.893,23**	416,42	46,93
3	RASHODI POSLOVANJA	18.222.663,62	170.655.211,00	**82.974.508,80**	455,34	48,62
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	2.713.478,34	132.408.199,04	**69.065.659,14**	2545,28	52,16
32	MATERIJALNI RASHODI	15.402.182,70	37.997.441,14	**13.876.345,64**	90,09	36,52
34	FINANCIJSKI RASHODI	5.231,28	12.570,82	**2.408,78**	46,05	19,16
35	SUBVENCIJE	10.000,00	15.000,00	**0,00**	0,00	0,00
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	60.171,30	92.500,00	**30.095,24**	50,02	32,54
38	OSTALI RASHODI	31.600,00	129.500,00	**0,00**	0,00	0,00
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.915.227,65	8.045.135,19	**883.384,43**	46,12	10,98
41	RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGO. IMOVINE	4.600,00	4.000,00	**0,00**	0,00	0,00
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	965.464,15	2.595.520,00	**676.929,53**	70,11	26,08
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINAN.IMOV.	945.163,50	5.445.615,19	**206.454,90**	21,84	3,79
092	SREDNJOŠKOLSKO OBRAZOVANJE	20.918.943,25	200.218.383,33	**81.551.059,40**	389,84	40,73
3	RASHODI POSLOVANJA	19.243.423,56	186.461.019,90	**80.090.020,22**	416,19	42,95
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	813.668,59	120.939.690,26	**64.842.138,03**	7969,11	53,62
32	MATERIJALNI RASHODI	13.054.002,38	49.658.209,67	**9.806.681,01**	75,12	19,75
34	FINANCIJSKI RASHODI	2.930,22	22.647,50	**2.641,97**	90,16	11,67
35	SUBVENCIJE	0,00	10.000,00	**0,00**		0,00
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	84.721,81	535.328,75	**92.689,51**	109,40	17,31
37	NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.OD OSIGURA. I DR.NAKNADE	5.147.170,35	14.748.243,72	**5.070.152,44**	98,50	34,38
38	OSTALI RASHODI	140.930,21	546.900,00	**275.717,26**	195,64	50,41
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.675.519,69	13.757.363,43	**1.461.039,18**	87,20	10,62
41	RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGO. IMOVINE	1.000,00	0,00	**0,00**	0,00	0,00
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	1.674.519,69	5.755.394,42	**1.258.357,08**	75,15	21,86
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINAN.IMOV.	0,00	8.001.969,01	**202.682,10**		2,53

OPĆI DIO

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
10	SOCIJALNA ZAŠTITA	12.621.733,78	33.785.223,00	**14.512.084,48**	114,98	42,95
104	OBITELJ I DJECA	1.495.000,00	3.015.000,00	**1.359.000,00**	90,90	45,07
3	RASHODI POSLOVANJA	1.495.000,00	3.015.000,00	**1.359.000,00**	90,90	45,07
32	MATERIJALNI RASHODI	0,00	15.000,00	**0,00**		0,00
37	NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.OD OSIGURA. I DR.NAKNADE	1.495.000,00	3.000.000,00	**1.359.000,00**	90,90	45,30
107	SOCIJALNA ISKLJUČENOST	11.126.733,78	30.620.223,00	**13.153.084,48**	118,21	42,96
3	RASHODI POSLOVANJA	11.126.733,78	29.035.623,00	**12.902.886,38**	115,96	44,44
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	5.675.377,01	12.633.000,00	**6.216.372,62**	109,53	49,21
32	MATERIJALNI RASHODI	3.855.222,03	11.513.575,00	**4.431.025,22**	114,94	38,49
34	FINANCIJSKI RASHODI	11.626,59	30.700,00	**6.747,48**	58,03	21,98
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	113.757,66	1.394.348,00	**125.141,18**	110,01	8,97
37	NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.OD OSIGURA. I DR.NAKNADE	6.500,00	49.000,00	**13.100,00**	201,54	26,73
38	OSTALI RASHODI	1.464.250,49	3.415.000,00	**2.110.499,88**	144,14	61,80
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	1.584.600,00	**250.198,10**		15,79
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	0,00	260.000,00	**13.098,10**		5,04
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINAN.IMOV.	0,00	1.324.600,00	**237.100,00**		17,90
109	AKTIVNOSTI SOC.ZAŠTITE KOJI NISU DRUGDJE SVRSTANE	0,00	150.000,00	**0,00**		0,00
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	150.000,00	**0,00**		0,00
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	0,00	150.000,00	**0,00**		0,00
	ukupno:	396.365.477,50	1.340.784.546,00	**588.751.173,95**	148,54	43,91

OPĆI DIO

B. RAČUN FINANCIRANJA

PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
8	PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0,00	29.000.000,00	**4.315.363,00**		14,88
83	PRIMICI OD PRODAJE DIONICA I UDJELA U GLAVNICI	0,00	0,00	**51.000,00**		0,00
832	PRIM.OD PROD.DION.I UDJ.U GL.TRG.DR.U JS	0,00	0,00	**51.000,00**		0,00
8321	DIONICE I UDJELI U GL.TRG.DRUŠTAVA U JS	0,00		**51.000,00**		
84	PRIMICI OD ZADUŽIVANJA	0,00	29.000.000,00	**4.264.363,00**		14,70
844	PRIM.KREDITI I ZAJMOVI OD KRED.I OST.F.I.IZ.JS	0,00	29.000.000,00	**4.264.363,00**		14,70
8443	PRIM.KREDITI OD TUZEM.KRED.INST.IZVAN JS	0,00		**4.264.363,00**		
5	IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOV	1.105.325,54	1.215.454,00	**0,00**	0,00	0,00
51	IZDACI ZA DANE ZAJMOVE	0,00	30.000,00	**0,00**		0,00
518	IZDACI ZA DEPOZITE I JAMČEVNE POLOGE	0,00	30.000,00	**0,00**		0,00
5183	IZDACI ZA JAMČEVNE POLOGE	0,00		**0,00**		
54	IZDACI ZA OTPLATU GLAVNICE PRIMLJE.KREDITA I ZAJMOVA	1.105.325,54	1.185.454,00	**0,00**	0,00	0,00
542	OTPLA.GLA.KREDITA OD KRE.I FIN.INSTI. U JS	0,00	1.185.454,00	**0,00**		0,00
5422	OTPLA.GLA.KREDITA OD KRE.INSTI. U JS	0,00		**0,00**		
544	OTPLATA GLAVNICEKREDITA OD KRE.I FIN.INSTI.IZVAN JS	1.105.325,54	0,00	**0,00**	0,00	0,00
5443	OTPLA.GLA.KREDITA OD TUZE.KRE.INSTI.IZVAN JS	1.105.325,54		**0,00**	0,00	

OPĆI DIO

B. RAČUN FINANCIRANJA

PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI - ANALITČKI PRIKAZ

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
8	PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0,00	29.000.000,00	**4.315.363,00**		14,88
83	PRIMICI OD PRODAJE DIONICA I UDJELA U GLAVNICI	0,00	0,00	**51.000,00**		0,00
832	PRIM.OD PROD.DION.I UDJ.U GL.TRG.DR.U JS	0,00	0,00	**51.000,00**		0,00
83212	Dionice i udjeli u glavnici tr.druš.u js	0,00	0,00	**51.000,00**		0,00
84	PRIMICI OD ZADUŽIVANJA	0,00	29.000.000,00	**4.264.363,00**		14,70
844	PRIM.KREDITI I ZAJMOVI OD KRED.I OST.F.I.IZ.JS	0,00	29.000.000,00	**4.264.363,00**		14,70
844320110	Prim.kred. od tuz. kred. inst. izvan j.s.-dug. - ulaganja u zgrade ZŽ	0,00	1.000.000,00	**0,00**		0,00
84432030501	Prim.kred. od tuz. kred. inst. izvan j.s.-dug. - ulaganje u RCK	0,00	1.000.000,00	**0,00**		0,00
8443204071	Primlj.krediti od tuz.kred.inst.izvan j.s.-dug. PBU	0,00	13.831.120,00	**4.264.363,00**		30,83
8443206021	Primlj.krediti od tuz.kred.inst.izvan j.s.-dug. CKI - Inovacija	0,00	6.725.800,00	**0,00**		0,00
844320603	Prim.kred. od tuz. kred. inst. izvan j.s.-dug. - PEPSEA - ZN	0,00	1.000.000,00	**0,00**		0,00
844321	Zadarska županija - Predfinanciranje projekata	0,00	5.443.080,00	**0,00**		0,00
5	IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOV	1.105.325,54	1.215.454,00	**0,00**	0,00	0,00
51	IZDACI ZA DANE ZAJMOVE	0,00	30.000,00	**0,00**		0,00
518	IZDACI ZA DEPOZITE I JAMČEVNE POLOGE	0,00	30.000,00	**0,00**		0,00
51831	Izdaci za jamčevne pologe u tuzemstvu	0,00	30.000,00	**0,00**		0,00
54	IZDACI ZA OTPLATU GLAVNICE PRIMLJE.KREDITA I ZAJMOVA	1.105.325,54	1.185.454,00	**0,00**	0,00	0,00
542	OTPLA.GLA.KREDITA OD KRE.I FIN.INSTI. U JS	0,00	1.185.454,00	**0,00**		0,00
5422	OTPLA.GLA.KREDITA OD KRE.INSTI. U JS	0,00	1.185.454,00	**0,00**		0,00
544	OTPLATA GLAVNICEKREDITA OD KRE.I FIN.INSTI.IZVAN JS	1.105.325,54	0,00	**0,00**	0,00	0,00
54431	Otpla.gla.kre.od tuze.kredi.insti.izvan JS-kra	759.696,00	0,00	**0,00**	0,00	0,00
54432	Otpla.gla.kre.od tuze.kredi.insti.izvan JS-dug	345.629,54	0,00	**0,00**	0,00	0,00

OPĆI DIO

B. RAČUN FINANCIRANJA

PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

	Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
PRIMICI PO IZVORIMA FINANCIRANJA	0,00	29.000.000,00	**4.315.363,00**		14,88
1 Opći prihodi i primici	0,00	0,00	**51.000,00**		0,00
11 Opći prihodi i primici	0,00	0,00	**51.000,00**		0,00
8 Primici od financijske imovine i zaduživanja	0,00	29.000.000,00	**4.264.363,00**		14,70
81 Primici od financijske imovine i zaduživanja	0,00	29.000.000,00	**4.264.363,00**		14,70
IZDACI PO IZVORIMA FINANCIRANJA	1.105.325,54	1.215.454,00	**0,00**	0,00	0,00
1 Opći prihodi i primici	182.935,20	0,00	**0,00**	0,00	0,00
11 Opći prihodi i primici	182.935,20	0,00	**0,00**	0,00	0,00
3 Vlastiti prihodi	759.696,00	0,00	**0,00**	0,00	0,00
31 Vlastiti prihodi - korisnici	759.696,00	0,00	**0,00**	0,00	0,00
4 Prihodi za posebne namjene	0,00	1.215.454,00	**0,00**		0,00
42 Višak/manjak prihoda korisnici	0,00	30.000,00	**0,00**		0,00
45 F.P. i dod. udio u por. na dohodak	0,00	1.185.454,00	**0,00**		0,00
7 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	162.694,34	0,00	**0,00**	0,00	0,00
71 Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	162.694,34	0,00	**0,00**	0,00	0,00

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **010**	**URED ŽUPANA**	2.750.000,00	**924.297,71**	33,61
Glava: **010-01**	URED ŽUPANA	2.750.000,00	**924.297,71**	33,61
Razdjel: **020**	**UPRAVNI ODJEL ZA FINANCIJE I PRORAČUN**	41.392.922,09	**16.730.317,46**	40,42
Glava: **020-01**	UPRAVNI ODJEL ZA FINANCIJE I PRORAČUN	41.392.922,09	**16.730.317,46**	40,42
Razdjel: **030**	**UPRAVNI ODJEL ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT**	404.736.688,18	**172.464.941,77**	42,61
Glava: **030-01**	UPRAVNI ODJEL ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT	4.199.250,00	**1.067.311,11**	25,42
Glava: **030-02**	NARODNI MUZEJ	8.633.849,00	**2.216.049,81**	25,67
Glava: **030-03**	KAZALIŠTE LUTAKA	6.521.835,00	**2.370.213,22**	36,34
Glava: **030-04**	OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE	178.115.428,97	**83.802.358,35**	47,05
Glava: **030-05**	SREDNJOŠKOLSKO OBRAZOVANJE	207.266.325,21	**83.009.009,28**	40,05
Razdjel: **040**	**UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE**	740.386.946,00	**361.287.821,24**	48,80
Glava: **040-01**	UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE	28.553.648,00	**15.997.845,01**	56,03
Glava: **040-05**	OPĆA BOLNICA ZADAR	426.800.000,00	**213.552.488,02**	50,04
Glava: **040-06**	SPECIJALNA BOLNICA ZA ORTOPEDIJU BIOGRAD NA MORU	48.499.177,00	**22.367.771,76**	46,12
Glava: **040-07**	PSIHIJATRIJSKA BOLNICA UGLJAN	77.759.037,00	**31.104.194,00**	40,00
Glava: **040-08**	DOM ZDRAVLJA ZADARSKE ŽUPANIJE	44.609.300,00	**20.989.865,91**	47,05
Glava: **040-09**	ZAVOD ZA HITNU MEDICINU ZADARSKE ŽUPANIJE	56.615.425,00	**27.874.424,23**	49,23
Glava: **040-10**	ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO	30.839.484,00	**18.506.311,89**	60,01
Glava: **040-11**	DOM ZA STARIJE I NEMOĆNE ZADAR	23.091.143,00	**9.642.124,84**	41,76
Glava: **040-15**	CENTRI ZA SOCIJALNU SKRB	3.619.732,00	**1.252.795,58**	34,61
Razdjel: **050**	**UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA I KOMUNALNE POSLOVE**	15.810.513,81	**3.854.087,75**	24,38
Glava: **050-01**	UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA I KOMUNALNE POSLOVE	9.619.895,81	**2.114.840,47**	21,98
Glava: **050-02**	NATURA JADERA, JAVNA USTANOVA	3.710.618,00	**668.843,11**	18,03
Glava: **050-03**	ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE	2.480.000,00	**1.070.404,17**	43,16
Razdjel: **060**	**UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO,TURIZAM, INFRASTRUKTURU I EU FONDOVE**	72.531.477,65	**17.448.636,21**	24,06
Glava: **060-01**	UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO,TURIZAM, INFRASTRUKTURU I EU FONDOVE	17.916.501,64	**4.714.777,77**	26,32
Glava: **060-02**	USTANOVA INOVACIJA	27.584.838,00	**7.936.119,77**	28,77
Glava: **060-03**	AGENCIJA ZA RAZVOJ ZADARSKE ŽUPANIJE - ZADRA NOVA	27.030.138,01	**4.797.738,67**	17,75
Razdjel: **070**	**UPRAVNI ODJEL ZA POLJOPRIVREDU,RIBARSTVO, VODNO GOSPODARSTVO,RURALNI I OTOČNI RAZVOJ**	37.442.592,27	**11.167.931,90**	29,83
Glava: **070-01**	UPRAVNI ODJEL ZA POLJOPRIVREDU,RIBARSTVO, VODNO GOSPODARSTVO,RURALNI I OTOČNI RAZVOJ	30.908.092,27	**9.884.041,76**	31,98

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **070**	**UPRAVNI ODJEL ZA POLJOPRIVREDU,RIBARSTVO, VODNO GOSPODARSTVO,RURALNI I OTOČNI RAZVOJ**	37.442.592,27	**11.167.931,90**	29,83
Glava: **070-02**	AGENCIJA ZA RURALNI RAZVOJ	6.534.500,00	**1.283.890,14**	19,65
Razdjel: **080**	**UPRAVNI ODJEL ZA POMORSKO DOBRO, MORE I PROMET**	8.994.000,00	**839.527,44**	9,33
Glava: **080-01**	UPRAVNI ODJEL ZA POMORSKO DOBRO, MORE I PROMET	8.994.000,00	**839.527,44**	9,33
Razdjel: **100**	**UPRAVNI ODJEL ZA PRAVNE I ZAJEDNIČKE POSLOVE**	8.535.985,00	**2.930.244,17**	34,33
Glava: **100-01**	UPRAVNI ODJEL ZA PRAVNE I ZAJEDNIČKE POSLOVE	8.535.985,00	**2.930.244,17**	34,33
Razdjel: **110**	**UPRAVNI ODJEL ZA JAVNU NABAVU I UPRAVLJANJE IMOVINOM**	9.418.875,00	**1.103.368,30**	11,71
Glava: **110-01**	UPRAVNI ODJEL ZA JAVNU NABAVU I UPRAVLJANJE IMOVINOM	9.418.875,00	**1.103.368,30**	11,71
	Proračun ukupno:	1.342.000.000,00	**588.751.173,95**	43,87

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **010**	**URED ŽUPANA**	2.750.000,00	924.297,71	33,61
Glava: **010-01**	**URED ŽUPANA**	2.750.000,00	924.297,71	33,61
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*2.750.000,00*	*924.297,71*	*33,61*
Program: **1101**	**Djelovanje izvršne vlasti**	1.584.000,00	361.128,81	22,80
aktivnost: **A1101-01**	**Poslovanje Ureda župana**			
izvori financiranja		636.000,00	258.864,84	40,70
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*636.000,00*	*258.864,84*	*40,70*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	25.000,00	181,32	0,73
3222	MATERIJAL I SIROVINE		181,32	
323	RASHODI ZA USLUGE	411.000,00	157.408,10	38,30
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		84.560,43	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		43.442,55	
3239	OSTALE USLUGE		29.405,12	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	200.000,00	101.275,42	50,64
3293	REPREZENTACIJA		85.722,95	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		15.552,47	
aktivnost: **A1101-02**	**Suradnja**			
izvori financiranja		87.500,00	1.691,84	1,93
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*87.500,00*	*1.691,84*	*1,93*
323	RASHODI ZA USLUGE	45.500,00	1.691,84	3,72
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		691,84	
3239	OSTALE USLUGE		1.000,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	22.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	20.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
aktivnost: **A1101-03**	**Pokroviteljstvo i donacije**			
izvori financiranja		602.000,00	65.500,00	10,88
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*602.000,00*	*65.500,00*	*10,88*
323	RASHODI ZA USLUGE	16.000,00	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	25.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	561.000,00	65.500,00	11,68
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		65.500,00	
aktivnost: **A1101-04**	**Obljetnice, državni praznici i blagdani**			
izvori financiranja		168.500,00	35.072,13	20,81
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*168.500,00*	*35.072,13*	*20,81*
323	RASHODI ZA USLUGE	98.500,00	15.656,25	15,89
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		9.750,00	
3239	OSTALE USLUGE		5.906,25	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	30.000,00	8.415,88	28,05
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		8.415,88	
381	TEKUĆE DONACIJE	40.000,00	11.000,00	27,50
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		11.000,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **1101**	**Djelovanje izvršne vlasti**	1.584.000,00	361.128,81	22,80
aktivnost: **A1101-05**	**Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna**	90.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*90.000,00*	*0,00*	*0,00*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	90.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
Program: **1104**	**Djelovanje zakonodavne vlasti**	66.000,00	0,00	0,00
tekući projekt: **T1104-02**	**Županijski dani**	66.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*66.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	50.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	9.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	7.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
Program: **1201**	**Proračunska zaliha**	500.000,00	300.000,00	60,00
aktivnost: **A1201-01**	**Proračunska zaliha**	500.000,00	300.000,00	60,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*500.000,00*	*300.000,00*	*60,00*
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	140.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	100.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
369	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	250.000,00	300.000,00	120,00
3691	TEKUĆI PRIJENOSI IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PRORAČUNA		300.000,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	10.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
Program: **4305**	**Upravljanje razvojem**	600.000,00	263.168,90	43,86
aktivnost: **A4305-01**	**Implementacija strateških dokumenata**	600.000,00	263.168,90	43,86
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*600.000,00*	*263.168,90*	*43,86*
323	RASHODI ZA USLUGE	600.000,00	263.168,90	43,86
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		236.918,90	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		26.250,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **020**	**UPRAVNI ODJEL ZA FINANCIJE I PRORAČUN**	41.392.922,09	16.730.317,46	40,42
Glava: **020-01**	**UPRAVNI ODJEL ZA FINANCIJE I PRORAČUN**	41.392.922,09	16.730.317,46	40,42
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*24.286.672,09*	*10.036.240,33*	*41,32*
14	*Naknada za brodice*	*1.000,00*	*408,90*	*40,89*
41102	*Prihodi od vještačenja - UDU*	*10.000,00*	*20.255,00*	*202,55*
41401	*Prihodi za posebne namjene - ZŽ - vještačenja*	*150.000,00*	*51.825,00*	*34,55*
44	*Naknada za zadrž. nezakonito izgrađenih zgrada*	*2.640.000,00*	*467.729,69*	*17,72*
513	*UDU - povjereni poslovi*	*14.305.250,00*	*6.153.858,54*	*43,02*
Program: **1104**	**Djelovanje zakonodavne vlasti**	1.348.500,00	656.109,39	48,65
aktivnost: **A1104-04**	**Naknada žup. vijećnicima i vanjskim član. radnih tijela ŽS**	1.348.500,00	656.109,39	48,65
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.348.500,00*	*656.109,39*	*48,65*
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	1.348.500,00	656.109,39	48,65
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		656.109,39	
Program: **1501**	**Administracija i upravljanje**	22.169.371,26	8.692.665,83	39,21
aktivnost: **A1501-01**	**Rashodi za zaposlene**	22.169.371,26	8.692.665,83	39,21
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*21.569.371,26*	*8.692.665,83*	*40,30*
44	*Naknada za zadrž. nezakonito izgrađenih zgrada*	*600.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	16.430.371,26	6.990.167,08	42,54
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		6.990.167,08	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	2.160.000,00	241.182,08	11,17
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		241.182,08	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	2.726.500,00	1.124.170,96	41,23
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.124.170,96	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	842.500,00	324.958,21	38,57
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		32.434,90	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		286.663,31	
3214	OSTALE NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA		5.860,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	10.000,00	12.187,50	121,88
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		12.187,50	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
Program: **1503**	**Postupanje s nezakonito izgrađenim zgradama**	2.040.000,00	467.729,69	22,93
aktivnost: **A1503-01**	**Rashodi za poslove zadržavanja nezak. izgrađenih zgrada**	2.040.000,00	467.729,69	22,93
izvori financiranja				
44	*Naknada za zadrž. nezakonito izgrađenih zgrada*	*2.040.000,00*	*467.729,69*	*22,93*
311	PLAĆE (BRUTO)	1.500.000,00	368.022,18	24,53
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		368.022,18	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	80.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	260.000,00	60.723,72	23,36
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		60.723,72	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	200.000,00	38.983,79	19,49
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		38.983,79	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **1505**	**UDU - Povjereni poslovi**	14.315.250,00	6.153.858,54	42,99
aktivnost: **A1505-01**	**UDU - Rashodi za zaposlene**	14.315.250,00	6.153.858,54	42,99
izvori financiranja				
41102	*Prihodi od vještačenja - UDU*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
513	*UDU - povjereni poslovi*	*14.305.250,00*	*6.153.858,54*	*43,02*
311	PLAĆE (BRUTO)	11.150.000,00	5.026.041,12	45,08
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		5.026.041,12	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	650.000,00	33.230,83	5,11
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		33.230,83	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	1.839.750,00	830.814,79	45,16
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		830.814,79	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	600.000,00	261.852,27	43,64
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		261.852,27	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	65.000,00	1.919,53	2,95
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		1.919,53	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	10.500,00	0,00	0,00
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		0,00	
Program: **1601**	**Financijski poslovi**	1.519.800,83	759.954,01	50,00
aktivnost: **A1601-01**	**Financijski poslovi**	1.519.800,83	759.954,01	50,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.368.800,83*	*687.465,11*	*50,22*
14	*Naknada za brodice*	*1.000,00*	*408,90*	*40,89*
41102	*Prihodi od vještačenja - UDU*	*0,00*	*20.255,00*	
41401	*Prihodi za posebne namjene - ZŽ - vještačenja*	*150.000,00*	*51.825,00*	*34,55*
323	RASHODI ZA USLUGE	1.151.800,83	544.472,77	47,27
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		72.080,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		12.500,00	
3239	OSTALE USLUGE		459.892,77	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	96.000,00	68.506,00	71,36
3294	ČLANARINE		48.006,00	
3296	TROŠKOVI SUDSKIH POSTUPAKA		20.500,00	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	272.000,00	146.975,24	54,04
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		137.758,23	
3433	ZATEZNE KAMATE		284,24	
3434	OSTALI NESPOMENUTI FINANCIJSKI RASHODI		8.932,77	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: 030	**UPRAVNI ODJEL ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT**	404.736.688,18	172.464.941,77	42,61
Glava: 030-01	**UPRAVNI ODJEL ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT**	4.199.250,00	1.067.311,11	25,42
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*4.199.250,00*	*1.067.311,11*	*25,42*
Program: 2103	**Ostala djelatnost u kulturi**	1.090.250,00	0,00	0,00
aktivnost: A2103-01	**Programi u kulturi**	1.090.250,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.090.250,00*	*0,00*	*0,00*
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	10.250,00	0,00	0,00
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		0,00	
352	SUBVENCIJE TRGO.DRU.ZADRUGAMA,POLJOPR,OBRT.IZVAN JS	75.000,00	0,00	0,00
3522	SUBVENCIJAMA TRGO.DRU.I ZADRUGAMA IZVAN JS		0,00	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	80.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
366	POMOĆI PRORAČ.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA	212.000,00	0,00	0,00
3661	TEK.POMOĆI PRORAČUN.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	713.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
Program: 2104	**Zajednica tehničke kulture**	468.000,00	117.236,92	25,05
aktivnost: A2104-01	**Djelatnost tehničke kulture**	468.000,00	117.236,92	25,05
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*468.000,00*	*117.236,92*	*25,05*
381	TEKUĆE DONACIJE	468.000,00	117.236,92	25,05
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		117.236,92	
Program: 2105	**Tehnička kultura- ostalo**	10.000,00	0,00	0,00
aktivnost: A2105-01	**Programi udruga tehničke kulture**	10.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
381	TEKUĆE DONACIJE	10.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
Program: 2106	**Športska djelatnost**	2.585.000,00	950.074,19	36,75
aktivnost: A2106-01	**Djelatnost Športske zajednice ZŽ**	1.158.000,00	439.152,54	37,92
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.158.000,00*	*439.152,54*	*37,92*
381	TEKUĆE DONACIJE	1.158.000,00	439.152,54	37,92
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		439.152,54	
aktivnost: A2106-02	**Javne potrebe u športu**	1.227.000,00	453.768,90	36,98
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.227.000,00*	*453.768,90*	*36,98*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	20.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	1.207.000,00	453.768,90	37,59
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		453.768,90	
aktivnost: A2106-03	**Vratimo šport u škole**	200.000,00	57.152,75	28,58
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*200.000,00*	*57.152,75*	*28,58*
381	TEKUĆE DONACIJE	200.000,00	57.152,75	28,58
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		57.152,75	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2201**	**Predškolstvo**	46.000,00	0,00	0,00
aktivnost: **A2201-01**	**Programi u predškolstvu**	46.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*46.000,00*	*0,00*	*0,00*
352	SUBVENCIJE TRGO.DRU.ZADRUGAMA,POLJOPR,OBRT.IZVAN JS	10.000,00	0,00	0,00
3522	SUBVENCIJAMA TRGO.DRU.I ZADRUGAMA IZVAN JS		0,00	
366	POMOĆI PRORAČ.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA	27.500,00	0,00	0,00
3661	TEK.POMOĆI PRORAČUN.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	8.500,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **030**	**UPRAVNI ODJEL ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT**	404.736.688,18	172.464.941,77	42,61
Glava: **030-02**	**NARODNI MUZEJ**	8.633.849,00	2.216.049,81	25,67
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*3.797.689,00*	*1.711.775,59*	*45,07*
190061	*Projekt Remember*	*513.660,00*	*116.585,17*	*22,70*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*325.000,00*	*10.802,50*	*3,32*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*2.222.000,00*	*2.500,00*	*0,11*
42032	*Višak prihoda NM*	*38.000,00*	*95.705,89*	*251,86*
51141	*Ministarstvo kulture - za izložbe*	*595.000,00*	*783,00*	*0,13*
53069	*Grad Zadar - refundacija rashoda*	*1.082.500,00*	*277.897,66*	*25,67*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
611	*Tekuće donacije od trgovačkih društava*	*40.000,00*	*0,00*	*0,00*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2101**	**Muzejsko galerijska djelatnost**	8.120.189,00	2.099.464,64	25,85
aktivnost: **A2101-01**	**Djelatnost Narodnog muzeja**			
izvori financiranja		4.405.389,00	1.725.658,32	39,17
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*3.602.389,00*	*1.682.526,43*	*46,71*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*205.000,00*	*2.926,00*	*1,43*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*510.000,00*	*2.500,00*	*0,49*
42032	*Višak prihoda NM*	*38.000,00*	*37.705,89*	*99,23*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
611	*Tekuće donacije od trgovačkih društava*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	2.390.000,00	1.130.235,67	47,29
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		1.130.235,67	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	120.000,00	4.960,53	4,13
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		4.960,53	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	386.100,00	186.977,36	48,43
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		186.977,36	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	156.000,00	52.253,97	33,50
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		9.513,97	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		42.740,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	245.000,00	95.119,55	38,82
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		29.985,05	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		0,00	
3223	ENERGIJA		65.134,50	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		0,00	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	550.000,00	188.866,05	34,34
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		30.243,57	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		22.466,00	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		3.500,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		10.874,28	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		60.754,76	
3238	RAČUNALNE USLUGE		15.420,63	
3239	OSTALE USLUGE		45.606,81	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	45.000,00	0,00	0,00
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	513.289,00	67.245,19	13,10
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		8.783,94	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		9.472,37	
3293	REPREZENTACIJA		6.367,49	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		42.621,39	
kapitalni projekt: **K2101-02**	**Opremanje poslovnih prostorija**			
izvori financiranja		138.000,00	72.062,50	52,22
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*30.000,00*	*14.062,50*	*46,88*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
42032	*Višak prihoda NM*	*0,00*	*58.000,00*	
51141	*Ministarstvo kulture - za izložbe*	*68.000,00*	*0,00*	*0,00*
422	POSTROJENJA I OPREMA	60.000,00	6.562,50	10,94
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		6.562,50	
424	KNJIGE UMJETNIČKA DJELA I OSTALE IZL.VRIJED.	78.000,00	65.500,00	83,97
4242	UMJETNIČKA DJELA (IZLOŽENA U GALERIJAMA,MUZEJI		65.500,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2101**	**Muzejsko galerijska djelatnost**	8.120.189,00	2.099.464,64	25,85
aktivnost: **A2101-03**	**Izložbena djelatnost**	769.750,00	11.670,55	1,52
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*80.000,00*	*11.670,55*	*14,59*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*559.000,00*	*0,00*	*0,00*
51141	*Ministarstvo kulture - za izložbe*	*70.000,00*	*0,00*	*0,00*
53069	*Grad Zadar - refundacija rashoda*	*30.750,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	24.000,00	4.002,94	16,68
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		4.002,94	
323	RASHODI ZA USLUGE	720.000,00	7.667,61	1,06
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		7.667,61	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	25.750,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
aktivnost: **A2101-05**	**Kneževa palača**	1.994.750,00	285.774,16	14,33
izvori financiranja				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*80.000,00*	*7.876,50*	*9,85*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*1.073.000,00*	*0,00*	*0,00*
53069	*Grad Zadar - refundacija rashoda*	*841.750,00*	*277.897,66*	*33,01*
311	PLAĆE (BRUTO)	450.000,00	223.180,40	49,60
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		223.180,40	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	42.500,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	74.250,00	36.824,76	49,60
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		36.824,76	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	45.000,00	13.192,50	29,32
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		13.192,50	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	40.000,00	1.572,26	3,93
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		1.572,26	
323	RASHODI ZA USLUGE	1.133.000,00	11.004,24	0,97
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		3.500,00	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		0,00	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		904,24	
3239	OSTALE USLUGE		6.600,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	180.000,00	0,00	0,00
3292	PREMIJE OSIGURANJA		0,00	
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	30.000,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		0,00	
aktivnost: **A2101-06**	**Mali arsenal**	47.300,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*37.300,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	47.300,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2101**	**Muzejsko galerijska djelatnost**	8.120.189,00	2.099.464,64	25,85
aktivnost: **A2101-07**	**Prirodoslovni odjel**			
izvori financiranja		121.000,00	516,11	0,43
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*15.000,00*	*516,11*	*3,44*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
51141	*Ministarstvo kulture - za izložbe*	*76.000,00*	*0,00*	*0,00*
53069	*Grad Zadar - refundacija rashoda*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	15.000,00	516,11	3,44
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		516,11	
323	RASHODI ZA USLUGE	75.000,00	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	22.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
424	KNJIGE UMJETNIČKA DJELA I OSTALE IZL.VRIJED.	9.000,00	0,00	0,00
4242	UMJETNIČKA DJELA (IZLOŽENA U GALERIJAMA,MUZEJI		0,00	
aktivnost: **A2101-08**	**Etnološki odjel**			
izvori financiranja		95.000,00	3.000,00	3,16
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*10.000,00*	*3.000,00*	*30,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
51141	*Ministarstvo kulture - za izložbe*	*75.000,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	12.000,00	1.000,00	8,33
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		1.000,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	83.000,00	2.000,00	2,41
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		2.000,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
aktivnost: **A2101-09**	**Odjel Muzej grada Zadra**			
izvori financiranja		365.000,00	0,00	0,00
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
51141	*Ministarstvo kulture - za izložbe*	*240.000,00*	*0,00*	*0,00*
53069	*Grad Zadar - refundacija rashoda*	*105.000,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	15.000,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	350.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
aktivnost: **A2101-10**	**Galerija umjetnina**			
izvori financiranja		184.000,00	783,00	0,43
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*13.000,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
51141	*Ministarstvo kulture - za izložbe*	*66.000,00*	*783,00*	*1,19*
53069	*Grad Zadar - refundacija rashoda*	*85.000,00*	*0,00*	*0,00*
611	*Tekuće donacije od trgovačkih društava*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	25.000,00	783,00	3,13
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		783,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	123.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	25.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
424	KNJIGE UMJETNIČKA DJELA I OSTALE IZL.VRIJED.	11.000,00	0,00	0,00
4242	UMJETNIČKA DJELA (IZLOŽENA U GALERIJAMA,MUZEJI		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	513.660,00	116.585,17	22,70
tekući projekt: **T4302-53**	**Projekt Remember**	513.660,00	116.585,17	22,70
izvori financiranja				
190061	*Projekt Remember*	*513.660,00*	*116.585,17*	*22,70*
311	PLAĆE (BRUTO)	204.000,00	95.106,11	46,62
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		95.106,11	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	33.660,00	15.692,49	46,62
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		15.692,49	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	66.000,00	5.786,57	8,77
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		1.736,57	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		4.050,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	10.000,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	200.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **030**	**UPRAVNI ODJEL ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT**	404.736.688,18	172.464.941,77	42,61
Glava: **030-03**	**KAZALIŠTE LUTAKA**	6.521.835,00	2.370.213,22	36,34
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*4.671.857,00*	*2.166.761,55*	*46,38*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*279.800,00*	*23.607,38*	*8,44*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*663.500,00*	*134.844,29*	*20,32*
42033	*Višak prihoda KL*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
5114	*MK - Ministarstvo kulture*	*481.178,00*	*45.000,00*	*9,35*
53067	*Grad Zadar- za predstave*	*287.500,00*	*0,00*	*0,00*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*42.000,00*	*0,00*	*0,00*
611	*Tekuće donacije od trgovačkih društava*	*76.000,00*	*0,00*	*0,00*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2102**	**Kazališna djelatnost**	6.521.835,00	2.370.213,22	36,34
aktivnost: **A2102-01**	**Djelatnost Kazališta lutaka**			
izvori financiranja		5.157.400,00	2.202.445,37	42,70
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*4.395.900,00*	*2.080.386,04*	*47,33*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*155.500,00*	*5.857,85*	*3,77*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*454.000,00*	*116.201,48*	*25,60*
42033	*Višak prihoda KL*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
5114	*MK - Ministarstvo kulture*	*99.000,00*	*0,00*	*0,00*
53067	*Grad Zadar- za predstave*	*33.000,00*	*0,00*	*0,00*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	3.060.000,00	1.476.658,06	48,26
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		1.476.658,06	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	130.000,00	10.500,00	8,08
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		10.500,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	504.900,00	243.648,61	48,26
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		243.648,61	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	326.000,00	105.011,50	32,21
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		53.074,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		50.400,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		1.537,50	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	300.000,00	108.607,45	36,20
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		10.854,26	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		3.900,25	
3223	ENERGIJA		85.734,88	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		5.685,06	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		2.433,00	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	602.500,00	218.867,46	36,33
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		29.720,08	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		54.202,22	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		4.356,84	
3234	KOMUNALNE USLUGE		7.925,01	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		7.000,00	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		38.746,43	
3238	RAČUNALNE USLUGE		9.010,63	
3239	OSTALE USLUGE		67.906,25	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	67.000,00	0,00	0,00
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	167.000,00	39.152,29	23,44
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		1.451,62	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		18.205,68	
3293	REPREZENTACIJA		7.174,00	
3294	ČLANARINE		3.380,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		6.003,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		2.937,99	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2102**	**Kazališna djelatnost**	6.521.835,00	2.370.213,22	36,34
aktivnost: **A2102-02**	**Kazališne predstave**	939.600,00	166.568,85	17,73
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*191.000,00*	*86.375,51*	*45,22*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*106.800,00*	*17.749,53*	*16,62*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*122.000,00*	*17.443,81*	*14,30*
5114	*MK - Ministarstvo kulture*	*273.300,00*	*45.000,00*	*16,47*
53067	*Grad Zadar- za predstave*	*196.500,00*	*0,00*	*0,00*
611	*Tekuće donacije od trgovačkih društava*	*50.000,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	190.000,00	25.583,47	13,46
3222	MATERIJAL I SIROVINE		25.583,47	
323	RASHODI ZA USLUGE	580.800,00	92.897,88	15,99
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		89.147,88	
3239	OSTALE USLUGE		3.750,00	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	37.000,00	0,00	0,00
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	16.000,00	3.087,50	19,30
3293	REPREZENTACIJA		3.087,50	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	37.300,00	0,00	0,00
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		0,00	
452	DODATNA ULAGANJA NA POSTROJENJIMA I OPREMI	78.500,00	45.000,00	57,32
4521	DODATNA ULAGANJA NA POSTROJENJIMA I OPREMI		45.000,00	
kapitalni projekt: **K2102-03**	**Zgrada Kazališta lutaka**	102.835,00	1.199,00	1,17
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*26.957,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*15.000,00*	*1.199,00*	*7,99*
42033	*Višak prihoda KL*	*10.000,00*	*0,00*	*0,00*
5114	*MK - Ministarstvo kulture*	*50.878,00*	*0,00*	*0,00*
422	POSTROJENJA I OPREMA	102.835,00	1.199,00	1,17
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		1.199,00	
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU		0,00	
aktivnost: **A2102-05**	**Projekt Festival Mediteraneo**	292.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*58.000,00*	*0,00*	*0,00*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*17.500,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*42.500,00*	*0,00*	*0,00*
5114	*MK - Ministarstvo kulture*	*58.000,00*	*0,00*	*0,00*
53067	*Grad Zadar- za predstave*	*58.000,00*	*0,00*	*0,00*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*32.000,00*	*0,00*	*0,00*
611	*Tekuće donacije od trgovačkih društava*	*26.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	175.000,00	0,00	0,00
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	85.000,00	0,00	0,00
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	32.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2102**	**Kazališna djelatnost**	6.521.835,00	2.370.213,22	36,34
aktivnost: **A2102-06**	**Obnova kazališnih predstava**	30.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
41	*Prihodi za posebne namjene*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	15.000,00	0,00	0,00
3222	MATERIJAL I SIROVINE		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	15.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **030**	**UPRAVNI ODJEL ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT**	404.736.688,18	172.464.941,77	42,61
Glava: **030-04**	**OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE**	178.115.428,97	83.802.358,35	47,05
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*4.237.535,52*	*1.203.951,15*	*28,41*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*860.000,00*	*49.946,64*	*5,81*
190003	*Projekt Školska shema - OŠ*	*152.743,23*	*21.201,14*	*13,88*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*805.115,00*	*102.672,81*	*12,75*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*2.799.595,00*	*697.999,51*	*24,93*
42034	*Višak prihoda OŠ*	*1.737.110,55*	*797.409,90*	*45,90*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*27.751.750,39*	*9.904.711,79*	*35,69*
5103	*Min.znan.obrazov.-MZO*	*660.017,00*	*12.006,90*	*1,82*
51034	*MZOŠ-Udžbenici za OŠ*	*190.500,00*	*3.257,71*	*1,71*
51035	*MZO-Plaće OŠ*	*133.587.282,30*	*69.584.877,31*	*52,09*
51038	*MZO-Inkluzija 2020*	*0,00*	*50.914,29*	
512020	*MRRFEU - projekt Inkluzija*	*0,00*	*389.008,91*	
53	*Proračun JLS*	*1.410.513,35*	*342.481,77*	*24,28*
5324	*Općina Ražanac*	*312.120,00*	*148.143,74*	*47,46*
5326	*Općina Stankovci*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
540096	*Projekt Erasmus+ KA219 OŠ NIN*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
540097	*Projekt Školska shema-M.Poljoprivrede*	*30.988,73*	*1.467,92*	*4,74*
540098	*Projekt Prehrana u riziku od siromaštva-MDOMSP*	*845.299,61*	*88.699,31*	*10,49*
540099	*Inkluzija - korak bliže društvu bez prepreka*	*2.170.458,30*	*313.488,87*	*14,44*
540127	*OŠ V.Nazor Škabrnja - Abu Dhabi UAE*	*126.000,00*	*0,00*	*0,00*
540137	*Projekt - Energetska obnova OŠ Gračac*	*135.679,62*	*0,00*	*0,00*
540139	*HZZ - Projekt od mjere do karijere - Pripravništvo*	*162.200,00*	*83.989,98*	*51,78*
540155	*MZOŠ Projekt Kurikularne reforme*	*5.000,00*	*0,00*	*0,00*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*4.960,37*	*4.128,70*	*83,23*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*67.500,00*	*2.000,00*	*2,96*
611	*Tekuće donacije od trgovačkih društava*	*10.500,00*	*0,00*	*0,00*
7103	*Osnovne škole*	*2.560,00*	*0,00*	*0,00*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2202**	**Osnovno školstvo - standard**	161.339.032,69	79.489.589,10	49,27
aktivnost: **A2202-01**	**Djelatnost osnovnih škola**			
izvori financiranja		22.965.643,21	9.556.715,13	41,61
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*22.965.643,21*	*9.556.715,13*	*41,61*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	649.024,41	163.170,79	25,14
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		95.182,67	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		51.669,36	
3214	OSTALE NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA		16.318,76	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	6.419.621,95	3.193.978,34	49,75
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		410.432,55	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		145.866,51	
3223	ENERGIJA		2.346.771,74	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		200.692,78	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		86.320,75	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		3.894,01	
323	RASHODI ZA USLUGE	15.508.813,32	6.135.264,64	39,56
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		218.904,61	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		307.398,07	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		5.999,43	
3234	KOMUNALNE USLUGE		640.466,94	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		4.682.432,95	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		14.753,50	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		45.923,78	
3238	RAČUNALNE USLUGE		195.704,65	
3239	OSTALE USLUGE		23.680,71	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	500,00	0,00	0,00
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	375.112,71	61.892,58	16,50
3292	PREMIJE OSIGURANJA		7.128,50	
3293	REPREZENTACIJA		19.618,85	
3294	ČLANARINE		15.225,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		1.398,54	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		18.521,69	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	12.570,82	2.408,78	19,16
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		2.375,03	
3433	ZATEZNE KAMATE		33,75	
kapitalni projekt: **K2202-02**	**Nabava proizvedene dugotrajne imovine**			
izvori financiranja		3.426.507,18	0,00	0,00
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*3.426.507,18*	*0,00*	*0,00*
422	POSTROJENJA I OPREMA	200.000,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	350.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	2.876.507,18	0,00	0,00
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2202**	**Osnovno školstvo - standard**	161.339.032,69	79.489.589,10	49,27
tekući projekt: **T2202-03**	**Hitne intervencije u osnovnim školama**	1.359.600,00	347.996,66	25,60
izvori financiranja				
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*1.359.600,00*	*347.996,66*	*25,60*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	35.000,00	0,00	0,00
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	850.000,00	294.665,66	34,67
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		282.040,66	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		12.625,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	474.600,00	53.331,00	11,24
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		53.331,00	
aktivnost: **A2202-04**	**Administracija i upravljanje**	133.587.282,30	69.584.877,31	52,09
izvori financiranja				
51035	*MZO-Plaće OŠ*	*133.587.282,30*	*69.584.877,31*	*52,09*
311	PLAĆE (BRUTO)	105.483.291,83	55.941.650,09	53,03
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		55.941.650,09	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	4.184.222,06	2.087.528,75	49,89
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		2.087.528,75	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	17.138.242,78	8.984.463,91	52,42
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		8.984.463,91	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	6.781.525,63	2.571.234,56	37,92
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		2.571.234,56	
Program: **2203**	**Osnovno školstvo - iznad standarda**	11.286.922,84	2.344.753,36	20,77
aktivnost: **A2203-01**	**Javne potrebe u prosvjeti-korisnici**	331.000,00	10.784,67	3,26
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*331.000,00*	*10.784,67*	*3,26*
311	PLAĆE (BRUTO)	23.000,00	9.257,22	40,25
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		9.257,22	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	4.000,00	1.527,45	38,19
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.527,45	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	25.000,00	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	75.000,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	52.000,00	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	152.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
tekući projekt: **T2203-02**	**Projektna dokumentacija - Javne potrebe**	590.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*590.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	180.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	410.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2203**	**Osnovno školstvo - iznad standarda**	11.286.922,84	2.344.753,36	20,77
tekući projekt: **T2203-03**	**Kapitalna ulaganja u osnovnim školama**	1.172.120,00	198.090,38	16,90
izvori financiranja				
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*860.000,00*	*49.946,64*	*5,81*
5324	*Općina Ražanac*	*312.120,00*	*148.143,74*	*47,46*
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	312.120,00	198.090,38	63,47
4212	POSLOVNI OBJEKTI		198.090,38	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	860.000,00	0,00	0,00
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2203**	**Osnovno školstvo - iznad standarda**	11.286.922,84	2.344.753,36	20,77
aktivnost: **A2203-04**	**Podizanje kvalitete i standarda u školstvu**	5.431.483,40	1.343.428,50	24,73
izvori financiranja				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*800.215,00*	*102.672,81*	*12,83*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*716.295,00*	*203.980,57*	*28,48*
42034	*Višak prihoda OŠ*	*1.558.422,68*	*673.292,56*	*43,20*
5103	*Min.znan.obrazov.-MZO*	*655.017,00*	*12.006,90*	*1,83*
51034	*MZOŠ-Udžbenici za OŠ*	*190.500,00*	*3.257,71*	*1,71*
53	*Proračun JLS*	*1.405.513,35*	*342.481,77*	*24,37*
5326	*Općina Stankovci*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*4.960,37*	*3.736,18*	*75,32*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*67.500,00*	*2.000,00*	*2,96*
611	*Tekuće donacije od trgovačkih društava*	*10.500,00*	*0,00*	*0,00*
7103	*Osnovne škole*	*2.560,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	505.618,01	248.732,58	49,19
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		248.732,58	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	92.736,00	13.526,00	14,59
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		13.526,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	85.734,46	37.663,02	43,93
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		37.663,02	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	154.278,00	10.209,23	6,62
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		3.391,62	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		3.175,00	
3214	OSTALE NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA		3.642,61	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	771.800,00	279.715,56	36,24
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		38.163,16	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		143.332,66	
3223	ENERGIJA		0,00	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		35.420,63	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		62.799,11	
323	RASHODI ZA USLUGE	808.975,00	145.092,38	17,94
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		4.688,35	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		95.713,69	
3234	KOMUNALNE USLUGE		12.777,49	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		19.410,00	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		5.401,85	
3238	RAČUNALNE USLUGE		2.232,50	
3239	OSTALE USLUGE		4.868,50	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	50.200,00	24.217,89	48,24
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		24.217,89	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	879.675,68	158.763,69	18,05
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		0,00	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		3.230,00	
3293	REPREZENTACIJA		1.975,59	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		153.558,10	
412	NEMATERIJALNA IMOVINA	4.000,00	0,00	0,00
4123	LICENCE		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	577.510,00	145.593,67	25,21
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		106.534,82	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
422	POSTROJENJA I OPREMA	577.510,00	145.593,67	25,21
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU		12.500,00	
4226	SPORTSKA I GLAZBENA OPREMA		15.262,35	
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		11.296,50	
424	KNJIGE UMJETNIČKA DJELA I OSTALE IZL.VRIJED.	225.290,00	279.914,48	124,25
4241	KNJIGE		279.914,48	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	1.245.666,25	0,00	0,00
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		0,00	
518	IZDACI ZA DEPOZITE I JAMČEVNE POLOGE	30.000,00	0,00	0,00
5183	IZDACI ZA JAMČEVNE POLOGE		0,00	
	aktivnost: **A2203-06** **Školska kuhinja i kantina**			
	izvori financiranja	2.254.287,87	593.297,26	26,32
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*4.900,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*2.083.300,00*	*494.018,94*	*23,71*
42034	*Višak prihoda OŠ*	*161.087,87*	*99.278,32*	*61,63*
53	*Proračun JLS*	*5.000,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	2.151.940,18	568.252,35	26,41
3222	MATERIJAL I SIROVINE		568.252,35	
3223	ENERGIJA		0,00	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		0,00	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	27.700,00	1.917,50	6,92
3234	KOMUNALNE USLUGE		0,00	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		1.917,50	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	6.047,69	6.047,69	100,00
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		6.047,69	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	68.600,00	17.079,72	24,90
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		17.079,72	
	aktivnost: **A2203-07** **Prehrana u riziku od siromaštva**			
	izvori financiranja	845.299,61	88.699,31	10,49
540098	*Projekt Prehrana u riziku od siromaštva-MDOMSP*	*845.299,61*	*88.699,31*	*10,49*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	825.047,25	88.699,31	10,75
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		88.699,31	
323	RASHODI ZA USLUGE	20.252,36	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
	aktivnost: **A2203-08** **Školska shema**			
	izvori financiranja	183.731,96	22.669,06	12,34
190003	*Projekt Školska shema - OŠ*	*152.743,23*	*21.201,14*	*13,88*
540097	*Projekt Školska shema-M.Poljoprivrede*	*30.988,73*	*1.467,92*	*4,74*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	183.731,96	22.669,06	12,34
3222	MATERIJAL I SIROVINE		22.669,06	
	aktivnost: **A2203-14** **Natjecanja i smotre u OŠ**			
	izvori financiranja	350.000,00	87.784,18	25,08
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*350.000,00*	*87.784,18*	*25,08*
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	288.000,00	57.688,94	20,03
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		9.566,76	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		48.122,18	
366	POMOĆI PRORAČ.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA	62.000,00	30.095,24	48,54
3661	TEK.POMOĆI PRORAČUN.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA		30.095,24	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2203**	**Osnovno školstvo - iznad standarda**	11.286.922,84	2.344.753,36	20,77
aktivnost: **A2203-15**	**Javne potrebe u prosvjeti-ostalo u OŠ**			
izvori financiranja		129.000,00	0,00	0,00
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*129.000,00*	*0,00*	*0,00*
352	SUBVENCIJE TRGO.DRU.ZADRUGAMA,POLJOPR,OBRT.IZVAN JS	5.000,00	0,00	0,00
3522	SUBVENCIJAMA TRGO.DRU.I ZADRUGAMA IZVAN JS		0,00	
366	POMOĆI PRORAČ.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA	3.000,00	0,00	0,00
3661	TEK.POMOĆI PRORAČUN.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	121.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	1.081.427,84	236.228,11	21,84
tekući projekt: **T4301-67**	**Projekt Pomoćnici u nastavi**			
izvori financiranja		1.081.427,84	236.228,11	21,84
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.081.427,84*	*236.228,11*	*21,84*
311	PLAĆE (BRUTO)	754.273,39	189.725,06	25,15
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		189.725,06	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	50.000,00	3.532,51	7,07
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		3.532,51	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	120.654,45	31.475,08	26,09
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		31.475,08	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	106.500,00	11.495,46	10,79
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		11.495,46	
323	RASHODI ZA USLUGE	50.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
Program: **4302**	**Projekti EU**	4.408.045,60	1.731.787,78	39,29
tekući projekt: **T4302-20**	**Projekt ERASMUS + KA201-OŠ P.Zoranić, Nin**			
izvori financiranja		0,00	2.365,00	
42034	*Višak prihoda OŠ*	*0,00*	*2.365,00*	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	0,00	2.365,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		2.365,00	
tekući projekt: **T4302-25**	**Inkluzija - korak bliže društvu bez prepreka 2018./2019.**			
izvori financiranja		3.598.803,84	1.416.111,36	39,35
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.428.345,54*	*662.699,29*	*46,40*
51038	*MZO-Inkluzija 2020*	*0,00*	*50.914,29*	
512020	*MRRFEU - projekt Inkluzija*	*0,00*	*389.008,91*	
540099	*Inkluzija - korak bliže društvu bez prepreka*	*2.170.458,30*	*313.488,87*	*14,44*
311	PLAĆE (BRUTO)	2.644.333,30	1.155.555,52	43,70
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		1.155.555,52	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	187.000,00	3.000,00	1,60
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		3.000,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	410.000,54	190.667,12	46,50
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		190.667,12	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	295.000,00	63.888,72	21,66
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		63.888,72	
323	RASHODI ZA USLUGE	62.470,00	3.000,00	4,80
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		3.000,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	4.408.045,60	1.731.787,78	39,29
tekući projekt: **T4302-30**	**Projekt ERASMUS + KA219-OŠ NIN**	30.000,00	929,80	3,10
izvori financiranja				
42034	*Višak prihoda OŠ*	*0,00*	*929,80*	
540096	*Projekt Erasmus+ KA219 OŠ NIN*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	30.000,00	929,80	3,10
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		929,80	
tekući projekt: **T4302-41**	**Projekt Sretna škola plave ekonomije -OŠ Škabrnja**	126.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
540127	*OŠ V.Nazor Škabrnja - Abu Dhabi UAE*	*126.000,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	14.000,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	66.000,00	0,00	0,00
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	46.000,00	0,00	0,00
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		0,00	
kapitalni projekt: **K4302-49**	**Energetska obnova OŠ Nikole Tesle Gračac**	463.441,76	206.454,90	44,55
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*327.762,14*	*206.454,90*	*62,99*
540137	*Projekt - Energetska obnova OŠ Gračac*	*135.679,62*	*0,00*	*0,00*
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	463.441,76	206.454,90	44,55
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		206.454,90	
tekući projekt: **T4302-52**	**Projekt Od mjere do karijere - Pripravništvo**	179.800,00	105.926,72	58,91
izvori financiranja				
42034	*Višak prihoda OŠ*	*17.600,00*	*21.544,22*	*122,41*
540139	*HZZ - Projekt od mjere do karijere - Pripravništvo*	*162.200,00*	*83.989,98*	*51,78*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*0,00*	*392,52*	
311	PLAĆE (BRUTO)	160.500,00	101.129,29	63,01
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		101.129,29	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	19.300,00	4.797,43	24,86
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		4.797,43	
tekući projekt: **T4302-62**	**Projekt Kurikularne reforme**	10.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
5103	*Min.znan.obrazov.-MZO*	*5.000,00*	*0,00*	*0,00*
540155	*MZOŠ Projekt Kurikularne reforme*	*5.000,00*	*0,00*	*0,00*
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	10.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: 030	**UPRAVNI ODJEL ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT**	404.736.688,18	172.464.941,77	42,61
Glava: 030-05	**SREDNJOŠKOLSKO OBRAZOVANJE**	207.266.325,21	83.009.009,28	40,05
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*7.146.369,20*	*2.094.864,70*	*29,31*
190004	*Projekt Školska shema - SŠ*	*0,00*	*17.577,84*	
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*22.996.945,00*	*384.225,53*	*1,67*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*3.384.295,00*	*704.975,18*	*20,83*
42035	*Višak prihoda SŠ*	*4.747.251,14*	*2.151.775,32*	*45,33*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*20.844.289,24*	*6.938.241,07*	*33,29*
452	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak - višak*	*0,00*	*48.250,00*	
5103	*Min.znan.obrazov.-MZO*	*1.087.940,08*	*324.860,27*	*29,86*
51031	*MZO-prijevoz učenika SŠ*	*11.858.971,08*	*4.059.546,23*	*34,23*
51036	*MZO-Plaće SŠ*	*118.599.073,26*	*64.336.493,53*	*54,25*
5112	*MT- Ministarstvo turizma*	*0,00*	*2.087,96*	
512002	*MRRFEU - projekt Energetska obnova V. Nazor*	*1.149.615,97*	*0,00*	*0,00*
512020	*MRRFEU - projekt Inkluzija*	*0,00*	*70.221,34*	
53	*Proračun JLS*	*218.600,00*	*19.312,50*	*8,83*
540087	*Projekt - Energetska obnova zgrade u Perivoju V. Nazora*	*1.914.631,65*	*262.689,31*	*13,72*
540094	*Projekt Postanimo fin. i digit. pismeni - V. Vlatkovića*	*0,00*	*98.891,43*	
540097	*Projekt Školska shema-M.Poljoprivrede*	*0,00*	*1.374,62*	
540099	*Inkluzija - korak bliže društvu bez prepreka*	*642.692,70*	*63.413,44*	*9,87*
540114	*Projekt-kako smo ispravljali Pisin toranj*	*0,00*	*74.225,06*	
540115	*Mali korak za bolje sutra - SŠ Benkovac*	*580.215,00*	*208.204,34*	*35,88*
540118	*Projekt Cooking Tour@Zadar - HTU*	*1.400.000,00*	*386.486,19*	*27,61*
540130	*Projekt Perma Horti-SŠ S.Ožanića*	*512.486,24*	*215.611,95*	*42,07*
540148	*AMPEU - projekt Apprenticeship HUBS - AGRRA*	*39.949,62*	*11.058,13*	*27,68*
540149	*Projekt Laboratorij za mlade- Prir.graf.škola*	*23.053,55*	*0,00*	*0,00*
540151	*Projekt Mi vas trebamo - SŠ Benkovac*	*1.175.000,00*	*456.190,81*	*38,82*
540160	*AMPEU - projekt Erasmus KA 102-S.Ožanića*	*46.410,74*	*58.548,00*	*126,15*
540162	*AMPEU-Erasmus+ KA102 - GameIN Prir.grafička*	*52.547,77*	*0,00*	*0,00*
540163	*AMPEU -Bolji uvjeti za učenje V.V.*	*7.365.680,50*	*0,00*	*0,00*
540178	*Projekt Erasmus+ KA201 PICELS - GVN*	*0,00*	*10.036,40*	
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*211.707,47*	*7.337,85*	*3,47*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*107.700,00*	*1.600,00*	*1,49*
611	*Tekuće donacije od trgovačkih društava*	*106.000,00*	*0,00*	*0,00*
7104	*Srednje škole*	*54.900,00*	*910,28*	*1,66*
8130501	*Uspostava RCK*	*1.000.000,00*	*0,00*	*0,00*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2204**	**Srednje školstvo-standard**	139.443.362,50	71.322.984,60	51,15
aktivnost: **A2204-01**	**Djelatnost srednjih škola**			
izvori financiranja		15.646.445,23	6.028.832,71	38,53
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*15.646.445,23*	*6.028.832,71*	*38,53*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	5.170.666,38	1.632.745,90	31,58
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		171.903,21	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		1.429.944,04	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		27.622,65	
3214	OSTALE NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA		3.276,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	5.872.628,88	2.406.168,50	40,97
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		476.163,15	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		341.060,79	
3223	ENERGIJA		1.385.154,15	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		128.611,21	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		53.115,65	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		22.063,55	
323	RASHODI ZA USLUGE	3.935.172,92	1.857.415,12	47,20
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		189.688,83	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		250.551,98	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		27.601,34	
3234	KOMUNALNE USLUGE		393.318,43	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		440.553,50	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		9.835,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		234.257,91	
3238	RAČUNALNE USLUGE		170.481,14	
3239	OSTALE USLUGE		141.126,99	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	661.364,55	131.311,33	19,85
3292	PREMIJE OSIGURANJA		21.715,54	
3293	REPREZENTACIJA		27.617,43	
3294	ČLANARINE		6.510,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		13.609,96	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		61.858,40	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	6.612,50	1.191,86	18,02
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		1.025,65	
3433	ZATEZNE KAMATE		166,21	
kapitalni projekt: **K2204-02**	**Opremanje poslovnih prostorija**			
izvori financiranja		2.458.166,07	48.250,00	1,96
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*2.458.166,07*	*0,00*	*0,00*
452	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak - višak*	*0,00*	*48.250,00*	
422	POSTROJENJA I OPREMA	100.000,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	450.000,00	48.250,00	10,72
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		48.250,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	1.908.166,07	0,00	0,00
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		0,00	
aktivnost: **A2204-03**	**Smještaj učenika u đačkim domovima**			
izvori financiranja		1.613.887,94	667.577,76	41,36
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*1.613.887,94*	*667.577,76*	*41,36*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	1.613.887,94	667.577,76	41,36
3222	MATERIJAL I SIROVINE		387.738,02	
3223	ENERGIJA		279.839,74	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2204**	**Srednje školstvo-standard**	139.443.362,50	71.322.984,60	51,15
tekući projekt: **T2204-04**	**Hitne intervencije u srednjim školama**			
izvori financiranja		682.890,00	81.963,50	12,00
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*682.890,00*	*81.963,50*	*12,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	10.000,00	0,00	0,00
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	382.890,00	67.418,50	17,61
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		67.418,50	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	290.000,00	14.545,00	5,02
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		14.545,00	
aktivnost: **A2204-06**	**Srednja škola -Klasična gimnazija**			
izvori financiranja		442.900,00	159.867,10	36,10
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*442.900,00*	*159.867,10*	*36,10*
381	TEKUĆE DONACIJE	442.900,00	159.867,10	36,10
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		159.867,10	
aktivnost: **A2204-07**	**Administracija i upravljanje**			
izvori financiranja		118.599.073,26	64.336.493,53	54,25
51036	*MZO-Plaće SŠ*	*118.599.073,26*	*64.336.493,53*	*54,25*
311	PLAĆE (BRUTO)	98.337.922,11	53.372.225,22	54,27
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		53.372.225,22	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	4.098.350,19	2.024.261,03	49,39
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		2.024.261,03	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	16.162.800,96	8.668.057,51	53,63
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		8.668.057,51	
323	RASHODI ZA USLUGE	0,00	271.949,77	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		271.949,77	
Program: **2205**	**Srednje školstvo - iznad standarda**	48.423.292,41	8.191.220,46	16,92
aktivnost: **A2205-01**	**Javne potrebe u prosvjeti- korisnici u SŠ**			
izvori financiranja		267.000,00	0,00	0,00
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*267.000,00*	*0,00*	*0,00*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	55.000,00	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	60.000,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	40.000,00	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	112.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
aktivnost: **A2205-03**	**Prijevoz učenika srednjih škola**			
izvori financiranja		14.670.149,12	5.070.152,44	34,56
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*2.811.178,04*	*1.010.606,21*	*35,95*
51031	*MZO-prijevoz učenika SŠ*	*11.858.971,08*	*4.059.546,23*	*34,23*
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	14.670.149,12	5.070.152,44	34,56
3722	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NARAVI		5.070.152,44	
kapitalni projekt: **K2205-04**	**Kapitalna ulaganja u srednjim školama**			
izvori financiranja		100.000,00	0,00	0,00
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	100.000,00	0,00	0,00
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2205**	**Srednje školstvo - iznad standarda**	48.423.292,41	8.191.220,46	16,92
aktivnost: **A2205-05**	**Portal srednjih škola Riva on**	29.995,00	11.700,00	39,01
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*29.995,00*	*11.700,00*	*39,01*
323	RASHODI ZA USLUGE	29.995,00	11.700,00	39,01
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		11.700,00	
aktivnost: **A2205-07**	**Stručno osposob. za rad bez zasniv.radnog odnosa**	233.898,62	23.435,73	10,02
izvori financiranja				
42035	*Višak prihoda SŠ*	*22.191,15*	*16.097,88*	*72,54*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*211.707,47*	*7.337,85*	*3,47*
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	233.898,62	23.435,73	10,02
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		23.435,73	
aktivnost: **A2205-09**	**Obrazovanje odraslih**	483.700,00	112.058,17	23,17
izvori financiranja				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*364.200,00*	*68.774,28*	*18,88*
42035	*Višak prihoda SŠ*	*75.000,00*	*43.283,89*	*57,71*
53	*Proračun JLS*	*44.500,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	283.000,00	100.609,51	35,55
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		49.931,93	
3113	PLAĆE ZA PREKOVREMENI RAD		50.677,58	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	50.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	11.700,00	0,00	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	21.000,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	103.000,00	11.448,66	11,12
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		11.448,66	
422	POSTROJENJA I OPREMA	15.000,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	
aktivnost: **A2205-10**	**Posredovanje pri zapošljavanju učenika**	20.847.000,00	128.552,96	0,62
izvori financiranja				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*20.847.000,00*	*128.552,96*	*0,62*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	7.000,00	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	5.000,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	20.800.000,00	128.552,96	0,62
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		128.552,96	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	35.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2205**	**Srednje školstvo - iznad standarda**	48.423.292,41	8.191.220,46	16,92
aktivnost: **A2205-12**	**Podizanje kvalitete i standarda u školstvu**	11.058.455,07	2.791.028,64	25,24
izvori financiranja				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*1.585.745,00*	*186.898,29*	*11,79*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*3.369.510,00*	*704.975,18*	*20,92*
42035	*Višak prihoda SŠ*	*4.572.559,99*	*1.578.356,59*	*34,52*
5103	*Min.znan.obrazov.-MZO*	*1.087.940,08*	*298.975,80*	*27,48*
53	*Proračun JLS*	*174.100,00*	*19.312,50*	*11,09*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*107.700,00*	*1.600,00*	*1,49*
611	*Tekuće donacije od trgovačkih društava*	*106.000,00*	*0,00*	*0,00*
7104	*Srednje škole*	*54.900,00*	*910,28*	*1,66*
311	PLAĆE (BRUTO)	758.000,00	255.433,49	33,70
3113	PLAĆE ZA PREKOVREMENI RAD		255.433,49	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	268.992,00	93.905,94	34,91
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		93.905,94	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	116.375,00	32.727,64	28,12
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		32.727,64	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	721.780,00	90.061,61	12,48
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		64.031,41	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		0,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		26.030,20	
3214	OSTALE NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	1.762.375,06	135.914,73	7,71
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		31.697,84	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		67.109,98	
3223	ENERGIJA		0,00	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		7.820,73	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		29.286,18	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	2.700.924,87	796.287,16	29,48
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		164.844,18	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		282.003,12	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		10.845,02	
3234	KOMUNALNE USLUGE		97.974,53	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		17.007,50	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		5.640,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		138.796,02	
3238	RAČUNALNE USLUGE		29.577,19	
3239	OSTALE USLUGE		49.599,60	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	9.296,15	8.600,43	92,52
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		8.600,43	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	1.432.547,63	234.248,55	16,35
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		34.385,45	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		5.200,00	
3293	REPREZENTACIJA		45.484,80	
3294	ČLANARINE		9.220,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		12.633,18	
3296	TROŠKOVI SUDSKIH POSTUPAKA		6.250,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		121.075,12	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	16.035,00	1.450,11	9,04
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		0,00	
3433	ZATEZNE KAMATE		539,83	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	16.035,00	1.450,11	9,04
3434	OSTALI NESPOMENUTI FINANCIJSKI RASHODI		910,28	
381	TEKUĆE DONACIJE	9.000,00	3.003,10	33,37
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
3812	TEKUĆE DONACIJE U NARAVI		3.003,10	
422	POSTROJENJA I OPREMA	1.712.232,34	920.001,95	53,73
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		483.089,16	
4222	KOMUNIKACIJSKA OPREMA		9.996,25	
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU		0,00	
4224	MEDICINSKA I LABARATORIJSKA OPREMA		85.000,00	
4226	SPORTSKA I GLAZBENA OPREMA		274.197,19	
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		67.719,35	
424	KNJIGE UMJETNIČKA DJELA I OSTALE IZL.VRIJED.	104.662,08	16.711,83	15,97
4241	KNJIGE		16.711,83	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	20.000,00	0,00	0,00
4262	ULAGANJA U RAČUNAL.PROGRAME		0,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	1.426.234,94	202.682,10	14,21
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		202.682,10	
	aktivnost: **A2205-13** **Financiranje udžbenika učenicima deficitarnih zanimanja**			
	izvori financiranja	78.094,60	0,00	0,00
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*78.094,60*	*0,00*	*0,00*
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	78.094,60	0,00	0,00
3721	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU		0,00	
	aktivnost: **A2205-17** **Programi u srednjem školstvu - Vlastiti**			
	izvori financiranja	0,00	2.087,96	
5112	*MT- Ministarstvo turizma*	*0,00*	*2.087,96*	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	0,00	852,96	0,00
3222	MATERIJAL I SIROVINE		852,96	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	0,00	135,00	0,00
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		135,00	
369	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	0,00	1.100,00	0,00
3691	TEKUĆI PRIJENOSI IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PRORAČUNA		1.100,00	
	aktivnost: **A2205-22** **Natjecanja i smotre u SŠ**			
	izvori financiranja	410.000,00	33.252,10	8,11
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*410.000,00*	*33.252,10*	*8,11*
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	350.000,00	24.288,51	6,94
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		14.135,20	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		10.153,31	
381	TEKUĆE DONACIJE	60.000,00	8.963,59	14,94
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		8.963,59	
	aktivnost: **A2205-25** **Javne potrebe u prosvjeti-ostalo u SŠ**			
	izvori financiranja	45.000,00	0,00	0,00
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*45.000,00*	*0,00*	*0,00*
352	SUBVENCIJE TRGO.DRU.ZADRUGAMA,POLJOPR,OBRT.IZVAN JS	10.000,00	0,00	0,00
3522	SUBVENCIJAMA TRGO.DRU.I ZADRUGAMA IZVAN JS		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	35.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
	aktivnost: **A2205-31** **Školska shema**			
	izvori financiranja	0,00	18.952,46	
190004	*Projekt Školska shema - SŠ*	*0,00*	*17.577,84*	
540097	*Projekt Školska shema-M.Poljoprivrede*	*0,00*	*1.374,62*	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	0,00	18.952,46	0,00
3222	MATERIJAL I SIROVINE		18.952,46	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2205**	**Srednje školstvo - iznad standarda**	48.423.292,41	8.191.220,46	16,92
aktivnost: **A2205-32**	**Pružanje usluga u turizmu**	200.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*200.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	160.000,00	0,00	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	32.000,00	0,00	0,00
3222	MATERIJAL I SIROVINE		0,00	
3223	ENERGIJA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	8.000,00	0,00	0,00
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		0,00	
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	692.723,68	332.317,75	47,97
tekući projekt: **T4301-67**	**Projekt Pomoćnici u nastavi**	692.723,68	332.317,75	47,97
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*692.723,68*	*332.317,75*	*47,97*
311	PLAĆE (BRUTO)	500.000,00	275.020,18	55,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		275.020,18	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	70.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	65.323,68	45.378,33	69,47
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		45.378,33	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	37.400,00	11.919,24	31,87
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		11.919,24	
323	RASHODI ZA USLUGE	20.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
Program: **4302**	**Projekti EU**	18.706.946,62	3.162.486,47	16,91
kapitalni projekt: **K4302-24**	**Energetska obnova u perivoju V. Nazora**	4.768.973,14	861.301,68	18,06
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.704.725,52*	*598.612,37*	*35,11*
512002	*MRRFEU - projekt Energetska obnova V. Nazor*	*1.149.615,97*	*0,00*	*0,00*
540087	*Projekt - Energetska obnova zgrade u Perivoju V. Nazora*	*1.914.631,65*	*262.689,31*	*13,72*
323	RASHODI ZA USLUGE	155.705,43	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	39.750,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	4.573.517,71	861.301,68	18,83
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		861.301,68	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	18.706.946,62	3.162.486,47	16,91
tekući projekt: **T4302-25**	**Inkluzija - korak bliže društvu bez prepreka 2018./2019.**	1.650.345,06	242.011,05	14,66
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.007.652,36*	*108.376,27*	*10,76*
512020	*MRRFEU - projekt Inkluzija*	*0,00*	*70.221,34*	
540099	*Inkluzija - korak bliže društvu bez prepreka*	*642.692,70*	*63.413,44*	*9,87*
311	PLAĆE (BRUTO)	1.211.193,70	205.872,28	17,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		205.872,28	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	70.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	208.326,36	33.968,97	16,31
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		33.968,97	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	107.000,00	2.169,80	2,03
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		2.169,80	
323	RASHODI ZA USLUGE	53.825,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
tekući projekt: **T4302-27**	**Projekt Postanimo financ. i digitalno pismeni -SŠ V.Vlatković**	0,00	122.697,61	
izvori financiranja				
42035	*Višak prihoda SŠ*	*0,00*	*6.874,78*	
5103	*Min.znan.obrazov.-MZO*	*0,00*	*16.931,40*	
540094	*Projekt Postanimo fin. i digit. pismeni - V. Vlatkovića*	*0,00*	*98.891,43*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	6.874,78	0,00
3112	PLAĆE U NARAVI		6.874,78	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	0,00	2.946,80	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		2.946,80	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	0,00	14.589,00	0,00
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		14.589,00	
369	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	0,00	2.946,80	0,00
3693	TEK. PRIJESN. IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PROR. TEMELJEM PRIJENOSA EU SRED.		2.946,80	
381	TEKUĆE DONACIJE	0,00	95.340,23	0,00
3813	TEKUĆE DONACIJE IZ EU SREDSTAVA		95.340,23	
tekući projekt: **T4302-28**	**Projekt ERASMUS + KA219-Hotel.turistička**	500,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
42035	*Višak prihoda SŠ*	*500,00*	*0,00*	*0,00*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	500,00	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
tekući projekt: **T4302-31**	**Projekt Kako smo ispravljali Pisin toranj-SŠ Benkovac**	0,00	74.225,06	
izvori financiranja				
540114	*Projekt-kako smo ispravljali Pisin toranj*	*0,00*	*74.225,06*	
323	RASHODI ZA USLUGE	0,00	74.225,06	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		74.225,06	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	18.706.946,62	3.162.486,47	16,91
tekući projekt: **T4302-32**	**Projekt Mali korak za bolje sutra - SŠ Benkovac**	595.000,00	217.157,41	36,50
izvori financiranja				
41	*Prihodi za posebne namjene*	*14.785,00*	*0,00*	*0,00*
5103	*Min.znan.obrazov.-MZO*	*0,00*	*8.953,07*	
540115	*Mali korak za bolje sutra - SŠ Benkovac*	*580.215,00*	*208.204,34*	*35,88*
311	PLAĆE (BRUTO)	250.000,00	112.871,06	45,15
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		112.871,06	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	50.000,00	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	185.000,00	79.907,44	43,19
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		36.774,94	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		14.062,50	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		11.670,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		17.400,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	60.000,00	24.378,91	40,63
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		24.378,91	
422	POSTROJENJA I OPREMA	50.000,00	0,00	0,00
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		0,00	
tekući projekt: **T4302-34**	**Projekt Cooking Tour@Zadar - HTU**	1.400.000,00	386.486,19	27,61
izvori financiranja				
540118	*Projekt Cooking Tour@Zadar - HTU*	*1.400.000,00*	*386.486,19*	*27,61*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	400.000,00	0,00	0,00
3222	MATERIJAL I SIROVINE		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	500.000,00	98.818,75	19,76
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		98.818,75	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	300.000,00	28.819,14	9,61
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		28.819,14	
422	POSTROJENJA I OPREMA	200.000,00	258.848,30	129,42
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		258.848,30	
tekući projekt: **T4302-35**	**Projekt Perma Horti-SŠ S.Ožanića**	512.486,24	215.611,95	42,07
izvori financiranja				
540130	*Projekt Perma Horti-SŠ S.Ožanića*	*512.486,24*	*215.611,95*	*42,07*
323	RASHODI ZA USLUGE	239.657,49	133.015,00	55,50
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		4.550,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		106.875,00	
3239	OSTALE USLUGE		21.590,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	10.500,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		0,00	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	0,00	5.336,64	0,00
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		5.336,64	
369	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	262.328,75	68.717,07	26,20
3693	TEK. PRIJESN. IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PROR. TEMELJEM PRIJENOSA EU SRED.		68.717,07	
381	TEKUĆE DONACIJE	0,00	8.543,24	0,00
3813	TEKUĆE DONACIJE IZ EU SREDSTAVA		8.543,24	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	18.706.946,62	3.162.486,47	16,91
tekući projekt: **T4302-51**	**Projekt Mi vas trebamo - SŠ Benkovac**	1.175.000,00	471.540,31	40,13
izvori financiranja				
42035	*Višak prihoda SŠ*	*0,00*	*15.349,50*	
540151	*Projekt Mi vas trebamo - SŠ Benkovac*	*1.175.000,00*	*456.190,81*	*38,82*
311	PLAĆE (BRUTO)	300.000,00	138.710,13	46,24
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		138.710,13	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	305.000,00	161.844,18	53,06
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		1.844,18	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		160.000,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	150.000,00	118.750,00	79,17
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		118.750,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	300.000,00	42.390,00	14,13
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		42.390,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	70.000,00	9.846,00	14,07
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		9.846,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	50.000,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	
tekući projekt: **T4302-52**	**Projekt Od mjere do karijere - Pripravništvo**	0,00	52.116,94	
izvori financiranja				
42035	*Višak prihoda SŠ*	*0,00*	*52.116,94*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	51.116,94	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		51.116,94	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	0,00	1.000,00	0,00
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		1.000,00	
tekući projekt: **T4302-54**	**Projekt Laboratorij za mlade - Prir.-graf. škola**	23.053,55	0,00	0,00
izvori financiranja				
540149	*Projekt Laboratorij za mlade- Prir.graf.škola*	*23.053,55*	*0,00*	*0,00*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	23.053,55	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
tekući projekt: **T4302-56**	**Projekt Apprenticeship HUBS**	39.949,62	20.322,85	50,87
izvori financiranja				
42035	*Višak prihoda SŠ*	*0,00*	*9.264,72*	
540148	*AMPEU - projekt Apprenticeship HUBS - AGRRA*	*39.949,62*	*11.058,13*	*27,68*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	20.000,00	11.058,13	55,29
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		11.058,13	
323	RASHODI ZA USLUGE	9.949,62	9.264,72	93,12
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		9.264,72	
422	POSTROJENJA I OPREMA	10.000,00	0,00	0,00
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		0,00	
tekući projekt: **T4302-64**	**Projekt Erasmus KA1+ Gim. F. Petrića**	77.000,00	24.049,35	31,23
izvori financiranja				
42035	*Višak prihoda SŠ*	*77.000,00*	*24.049,35*	*31,23*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	61.700,00	23.665,73	38,36
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		23.665,73	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	15.300,00	383,62	2,51
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		383,62	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	18.706.946,62	3.162.486,47	16,91
tekući projekt: **T4302-66**	**Projekt Erasmus+KA 102 S.Ožanića**	46.410,74	388.230,29	836,51
izvori financiranja				
42035	*Višak prihoda SŠ*	*0,00*	*329.682,29*	
540160	*AMPEU - projekt Erasmus KA 102-S.Ožanića*	*46.410,74*	*58.548,00*	*126,15*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	39.908,50	385.416,04	965,75
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		385.416,04	
323	RASHODI ZA USLUGE	6.502,24	2.814,25	43,28
3239	OSTALE USLUGE		2.814,25	
tekući projekt: **T4302-67**	**Projekt Erasmus+KA 102 GameINg Innovative Games**	52.547,77	69.000,00	131,31
izvori financiranja				
42035	*Višak prihoda SŠ*	*0,00*	*69.000,00*	
540162	*AMPEU-Erasmus+ KA102 - GameIN Prir.grafička*	*52.547,77*	*0,00*	*0,00*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	6.903,11	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	45.644,66	69.000,00	151,17
3239	OSTALE USLUGE		69.000,00	
tekući projekt: **T4302-68**	**Projekt Erasmus+KA 102 S.Š. K.Branimira**	0,00	7.699,38	
izvori financiranja				
42035	*Višak prihoda SŠ*	*0,00*	*7.699,38*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	4.980,38	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		4.980,38	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	0,00	2.719,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		2.719,00	
kapitalni projekt: **K4302-71**	**Projekt Bolji uvjeti za učenje kroz rad - SŠ V.V.**	7.365.680,50	0,00	0,00
izvori financiranja				
540163	*AMPEU -Bolji uvjeti za učenje V.V.*	*7.365.680,50*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	70.390,00	0,00	0,00
3113	PLAĆE ZA PREKOVREMENI RAD		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	11.610,00	0,00	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	689.612,50	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	273.000,00	0,00	0,00
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		0,00	
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	2.753.500,00	0,00	0,00
4212	POSLOVNI OBJEKTI		0,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	3.567.568,00	0,00	0,00
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		0,00	
kapitalni projekt: **K4302-80**	**Projekt Uspostava Regionalnog centra kompetentnosti (RCK)**	1.000.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
8130501	*Uspostava RCK*	*1.000.000,00*	*0,00*	*0,00*
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	1.000.000,00	0,00	0,00
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		0,00	
tekući projekt: **T4302-81**	**Projekt Erasmus+ KA201 PICELS - GVN**	0,00	10.036,40	
izvori financiranja				
540178	*Projekt Erasmus+ KA201 PICELS - GVN*	*0,00*	*10.036,40*	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	0,00	10.036,40	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		10.036,40	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **040**	**UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE**	740.386.946,00	361.287.821,24	48,80
Glava: **040-01**	**UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE**	28.553.648,00	15.997.845,01	56,03
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*11.362.648,00*	*6.089.409,89*	*53,59*
14	*Naknada za brodice*	*186.000,00*	*0,00*	*0,00*
7102	*Ustanove u zdravstvu*	*17.005.000,00*	*9.908.435,12*	*58,27*
Program: **2501**	**Javne potrebe u zdravstvu**	2.730.000,00	1.895.096,21	69,42
aktivnost: **A2501-01**	**Ispitivanje uzoraka vode i namirnica**	580.000,00	160.072,50	27,60
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*580.000,00*	*160.072,50*	*27,60*
323	RASHODI ZA USLUGE	580.000,00	160.072,50	27,60
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		160.072,50	
aktivnost: **A2501-03**	**Ostali izdaci vezani za zdravstvo**	1.640.000,00	1.500.000,00	91,46
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.640.000,00*	*1.500.000,00*	*91,46*
323	RASHODI ZA USLUGE	40.000,00	0,00	0,00
3234	KOMUNALNE USLUGE		0,00	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	100.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
383	KAZNE, PENALI I NAKNADE ŠTETE	1.500.000,00	1.500.000,00	100,00
3831	NAKNADE ŠTETA PRAVNIM I FIZ.OSOBAMA		1.500.000,00	
aktivnost: **A2501-07**	**Djelatnost mrtvozorenja**	510.000,00	235.023,71	46,08
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*510.000,00*	*235.023,71*	*46,08*
323	RASHODI ZA USLUGE	510.000,00	235.023,71	46,08
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		235.023,71	
Program: **2503**	**Primarna zdravstvena zaštita**	186.000,00	0,00	0,00
aktivnost: **A2503-03**	**Povećanje broja pružatelja zdravstvene zaštite**	186.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
14	*Naknada za brodice*	*186.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	181.000,00	0,00	0,00
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	5.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
Program: **2506**	**Podizanje kvalitete zdravstvenih usluga**	627.300,00	299.439,62	47,73
aktivnost: **A2506-01**	**Hrvatska mreža zdravih gradova/županija**	32.000,00	7.000,00	21,88
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*32.000,00*	*7.000,00*	*21,88*
323	RASHODI ZA USLUGE	20.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	12.000,00	7.000,00	58,33
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3294	ČLANARINE		7.000,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2506**	**Podizanje kvalitete zdravstvenih usluga**	627.300,00	299.439,62	47,73
aktivnost: **A2506-02**	**Plan za zdravlje**	595.300,00	292.439,62	49,12
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*595.300,00*	*292.439,62*	*49,12*
323	RASHODI ZA USLUGE	420.000,00	239.031,18	56,91
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		169.031,18	
3239	OSTALE USLUGE		70.000,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	165.300,00	53.408,44	32,31
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		13.408,44	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		40.000,00	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	10.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
Program: **2513**	**Investicije u zdravstvenu infrastrukturu**	17.005.000,00	9.908.435,12	58,27
kapitalni projekt: **K2513-06**	**Poliklinika - preseljenje**	17.005.000,00	9.908.435,12	58,27
izvori financiranja				
7102	*Ustanove u zdravstvu*	*17.005.000,00*	*9.908.435,12*	*58,27*
422	POSTROJENJA I OPREMA	12.000.000,00	6.076.173,96	50,63
4224	MEDICINSKA I LABARATORIJSKA OPREMA		6.076.173,96	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	5.005.000,00	3.832.261,16	76,57
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		3.832.261,16	
Program: **2602**	**Programi socijalnog značenja**	3.909.348,00	2.258.164,06	57,76
aktivnost: **A2602-02**	**Donacije ustanovama**	1.149.348,00	527.641,06	45,91
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.149.348,00*	*527.641,06*	*45,91*
366	POMOĆI PRORAČ.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA	144.348,00	25.141,18	17,42
3661	TEK.POMOĆI PRORAČUN.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA		25.141,18	
381	TEKUĆE DONACIJE	1.005.000,00	502.499,88	50,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		502.499,88	
aktivnost: **A2602-03**	**Pomoć starijim osobama**	2.610.000,00	1.708.000,00	65,44
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*2.610.000,00*	*1.708.000,00*	*65,44*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	200.000,00	100.000,00	50,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		100.000,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	2.410.000,00	1.608.000,00	66,72
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		1.608.000,00	
aktivnost: **A2602-04**	**Socijalna zaštita**	150.000,00	22.523,00	15,02
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*150.000,00*	*22.523,00*	*15,02*
323	RASHODI ZA USLUGE	60.000,00	0,00	0,00
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	90.000,00	22.523,00	25,03
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		22.523,00	
Program: **2605**	**Udruge**	1.066.000,00	277.710,00	26,05
aktivnost: **A2605-01**	**Donacije udrugama građana**	1.066.000,00	277.710,00	26,05
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.066.000,00*	*277.710,00*	*26,05*
381	TEKUĆE DONACIJE	1.066.000,00	277.710,00	26,05
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		277.710,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2606**	**Programi za mlade**	3.015.000,00	1.359.000,00	45,07
aktivnost: **A2606-01**	**Savjet mladih**	15.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*15.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	15.000,00	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
aktivnost: **A2606-02**	**Mjere demografske obnove**	3.000.000,00	1.359.000,00	45,30
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*3.000.000,00*	*1.359.000,00*	*45,30*
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	3.000.000,00	1.359.000,00	45,30
3721	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU		1.359.000,00	
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	15.000,00	0,00	0,00
kapitalni projekt: **K4301-66**	**Poboljšanje pristupa PZZ na otocima ZŽ**	15.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*15.000,00*	*0,00*	*0,00*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	15.000,00	0,00	0,00
3632	KAPITALNE POMOĆI UNUTAR OPĆG PRORAČUNA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **040**	**UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE**	740.386.946,00	361.287.821,24	48,80
Glava: **040-05**	**OPĆA BOLNICA ZADAR**	426.800.000,00	213.552.488,02	50,04
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*450.000,00*	*430.000,00*	*95,56*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*12.100.000,00*	*2.582.430,00*	*21,34*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*9.550.000,00*	*4.996.312,00*	*52,32*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*356.049.089,00*	*191.067.393,00*	*53,66*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*8.925.911,00*	*521.828,02*	*5,85*
51	*Državni proračun*	*0,00*	*5.450.000,00*	
5116	*Min. zdravstva*	*5.000,00*	*0,00*	*0,00*
5306	*Grad Zadar*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
53064	*Grad Zadar-medicinska oprema*	*0,00*	*487.500,00*	
540076	*Projekt izgradnje dnevnih bolnica -OB*	*36.140.000,00*	*3.395.948,00*	*9,40*
540139	*HZZ - Projekt od mjere do karijere - Pripravništvo*	*0,00*	*339.140,00*	
540175	*Projekt Vaša sigurnost je u našim rukama*	*980.000,00*	*42.047,00*	*4,29*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*175.000,00*	*46.385,00*	*26,51*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*2.350.000,00*	*4.187.832,00*	*178,21*
7102	*Ustanove u zdravstvu*	*45.000,00*	*5.673,00*	*12,61*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	375.760.000,00	209.996.987,02	55,89
aktivnost: **A2512-01**	**Administracija i upravljanje**			
izvori financiranja		357.668.785,00	193.878.226,00	54,21
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*11.600.000,00*	*2.315.575,00*	*19,96*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*9.550.000,00*	*4.996.312,00*	*52,32*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*335.578.785,00*	*186.138.315,00*	*55,47*
5116	*Min. zdravstva*	*5.000,00*	*0,00*	*0,00*
5306	*Grad Zadar*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
540139	*HZZ - Projekt od mjere do karijere - Pripravništvo*	*0,00*	*339.140,00*	
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*175.000,00*	*46.385,00*	*26,51*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*730.000,00*	*42.499,00*	*5,82*
311	PLAĆE (BRUTO)	167.380.000,00	90.704.427,00	54,19
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		84.831.032,00	
3113	PLAĆE ZA PREKOVREMENI RAD		5.873.395,00	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	6.200.000,00	2.742.571,00	44,24
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		2.742.571,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	25.540.000,00	12.766.823,00	49,99
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		12.766.823,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	5.200.000,00	2.457.841,00	47,27
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		30.102,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		2.381.339,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		46.400,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	131.750.000,00	73.309.616,00	55,64
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		1.523.731,00	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		64.657.374,00	
3223	ENERGIJA		3.647.583,00	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		717.498,00	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		740.306,00	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		2.023.124,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	17.188.785,00	11.019.934,00	64,11
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		270.085,00	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		3.216.744,00	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		137.749,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		1.017.163,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		476.388,00	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		2.005.111,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		369.849,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		227.172,00	
3239	OSTALE USLUGE		3.299.673,00	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	250.000,00	86.421,00	34,57
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		86.421,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	1.285.000,00	625.090,00	48,65
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		45.191,00	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		135.630,00	
3293	REPREZENTACIJA		4.458,00	
3294	ČLANARINE		17.006,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		286.662,00	
3296	TROŠKOVI SUDSKIH POSTUPAKA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		136.143,00	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	2.510.000,00	77.792,00	3,10
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		18.730,00	
3432	NEGATIVNE TEČAJNE RAZLIKE I VALUTNA KLAUZULA		961,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	2.510.000,00	77.792,00	3,10
3433	ZATEZNE KAMATE		50.428,00	
3434	OSTALI NESPOMENUTI FINANCIJSKI RASHODI		7.673,00	
371	NAK.GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURA	200.000,00	41.831,00	20,92
3711	NAK.GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU		41.831,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	5.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
383	KAZNE, PENALI I NAKNADE ŠTETE	160.000,00	45.880,00	28,68
3831	NAKNADE ŠTETA PRAVNIM I FIZ.OSOBAMA		33.360,00	
3833	NAKNADE ŠTETA ZAPOSLENICIMA		2.520,00	
3834	UGOVORENE KAZNE I OSTALE NAKNADE ŠTETA		10.000,00	
aktivnost: **A2512-02** izvori financiranja	**Investicijsko i tekuće održavanje**	2.121.215,00	780.383,02	36,79
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*500.000,00*	*252.882,00*	*50,58*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*1.576.215,00*	*521.828,02*	*33,11*
7102	*Ustanove u zdravstvu*	*45.000,00*	*5.673,00*	*12,61*
323	RASHODI ZA USLUGE	2.121.215,00	780.383,02	36,79
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		780.383,02	
kapitalni projekt: **K2512-03** izvori financiranja	**Investicijsko ulaganje**	14.990.000,00	15.296.331,00	102,04
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*450.000,00*	*430.000,00*	*95,56*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*0,00*	*13.973,00*	
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*12.920.000,00*	*4.769.525,00*	*36,92*
51	*Državni proračun*	*0,00*	*5.450.000,00*	
53064	*Grad Zadar-medicinska oprema*	*0,00*	*487.500,00*	
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*1.620.000,00*	*4.145.333,00*	*255,88*
412	NEMATERIJALNA IMOVINA	50.000,00	7.850,00	15,70
4123	LICENCE		7.850,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	12.610.000,00	14.584.493,00	115,66
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		457.326,00	
4222	KOMUNIKACIJSKA OPREMA		5.288,00	
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU		124.601,00	
4224	MEDICINSKA I LABARATORIJSKA OPREMA		13.399.388,00	
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		597.890,00	
423	PRIJEVOZNA SREDSTVA	450.000,00	547.500,00	121,67
4231	PRIJEVOZNA SREDSTVA U CESTOVNOM PROMETU		547.500,00	
424	KNJIGE UMJETNIČKA DJELA I OSTALE IZL.VRIJED.	5.000,00	1.113,00	22,26
4241	KNJIGE		1.113,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	700.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	1.100.000,00	131.750,00	11,98
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		131.750,00	
452	DODATNA ULAGANJA NA POSTROJENJIMA I OPREMI	75.000,00	23.625,00	31,50
4521	DODATNA ULAGANJA NA POSTROJENJIMA I OPREMI		23.625,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	375.760.000,00	209.996.987,02	55,89
tekući projekt: **T2512-05**	**Projekt Vaša sigurnost je u našim rukama**	980.000,00	42.047,00	4,29
izvori financiranja				
540175	*Projekt Vaša sigurnost je u našim rukama*	*980.000,00*	*42.047,00*	*4,29*
311	PLAĆE (BRUTO)	140.000,00	0,00	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	25.000,00	0,00	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		0,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	40.000,00	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	30.000,00	0,00	0,00
3222	MATERIJAL I SIROVINE		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	510.000,00	42.047,00	8,24
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		297,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		32.500,00	
3239	OSTALE USLUGE		9.250,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	235.000,00	0,00	0,00
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		0,00	
Program: **2513**	**Investicije u zdravstvenu infrastrukturu**	51.040.000,00	3.555.501,00	6,97
kapitalni projekt: **K2513-01**	**Izgradnja i opremanje dnevnih bolnica**	43.020.000,00	3.486.838,00	8,11
izvori financiranja				
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*155.000,00*	*90.890,00*	*58,64*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*6.725.000,00*	*0,00*	*0,00*
540076	*Projekt izgradnje dnevnih bolnica -OB*	*36.140.000,00*	*3.395.948,00*	*9,40*
323	RASHODI ZA USLUGE	290.000,00	65.610,00	22,62
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		65.610,00	
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	39.775.000,00	2.425.242,00	6,10
4212	POSLOVNI OBJEKTI		2.425.242,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	2.800.000,00	943.550,00	33,70
4224	MEDICINSKA I LABARATORIJSKA OPREMA		943.550,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	155.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	0,00	52.436,00	0,00
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		52.436,00	
kapitalni projekt: **K2513-02**	**Izgradnja i opremanje Poliklinike**	8.020.000,00	68.663,00	0,86
izvori financiranja				
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*7.395.304,00*	*68.663,00*	*0,93*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*624.696,00*	*0,00*	*0,00*
422	POSTROJENJA I OPREMA	7.070.000,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	
4224	MEDICINSKA I LABARATORIJSKA OPREMA		0,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	950.000,00	68.663,00	7,23
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		68.663,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **040**	**UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE**	740.386.946,00	361.287.821,24	48,80
Glava: **040-06**	**SPECIJALNA BOLNICA ZA ORTOPEDIJU BIOGRAD NA MORU**	48.499.177,00	22.367.771,76	46,12
izvori financiranja:				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*363.000,00*	*98.067,50*	*27,02*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*45.444.207,00*	*21.729.366,25*	*47,82*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*2.571.970,00*	*472.085,01*	*18,35*
5302	*Grad Biograd*	*0,00*	*62.652,00*	
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*100.000,00*	*3.801,00*	*3,80*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*20.000,00*	*1.800,00*	*9,00*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	48.499.177,00	22.367.771,76	46,12
aktivnost: **A2512-01**	**Administracija i upravljanje**			
izvori financiranja		45.882.207,00	21.845.413,75	47,61
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*318.000,00*	*88.734,50*	*27,90*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*45.444.207,00*	*21.729.366,25*	*47,82*
5302	*Grad Biograd*	*0,00*	*21.712,00*	
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*100.000,00*	*3.801,00*	*3,80*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*20.000,00*	*1.800,00*	*9,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	26.800.000,00	13.513.273,00	50,42
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		13.513.273,00	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	1.060.000,00	676.542,00	63,82
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		676.542,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	4.420.000,00	1.943.781,00	43,98
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.943.781,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	875.000,00	331.904,00	37,93
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		1.517,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		310.887,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		19.500,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	9.123.000,00	3.523.418,50	38,62
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		84.943,00	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		2.970.283,00	
3223	ENERGIJA		424.958,00	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		24.247,50	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		18.987,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	2.796.475,00	1.254.345,25	44,85
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		41.063,00	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		199.242,00	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		37.373,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		222.821,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		54.479,00	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		26.599,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		164.922,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		141.198,25	
3239	OSTALE USLUGE		366.648,00	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	100.000,00	3.801,00	3,80
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		3.801,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	406.732,00	156.136,00	38,39
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		20.322,00	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		73.970,00	
3293	REPREZENTACIJA		488,00	
3294	ČLANARINE		7.871,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		7.650,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		45.835,00	
342	KAMATE ZA PRIMLJENE KREDITE I ZAJMOVE	24.000,00	7.472,00	31,13
3423	KAMATE ZA PRIM.KRED. I ZAJMOVE OD KRED.I OSTINSTI. IZV. JS		7.472,00	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	215.000,00	278.041,00	129,32
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		9.455,00	
3433	ZATEZNE KAMATE		268.586,00	
383	KAZNE, PENALI I NAKNADE ŠTETE	62.000,00	156.700,00	252,74
3834	UGOVORENE KAZNE I OSTALE NAKNADE ŠTETA		156.700,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	48.499.177,00	22.367.771,76	46,12
aktivnost: **A2512-02**	**Investicijsko i tekuće održavanje**			
izvori financiranja		263.525,00	141.651,88	53,75
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*45.000,00*	*9.333,00*	*20,74*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*218.525,00*	*126.951,88*	*58,09*
5302	*Grad Biograd*	*0,00*	*5.367,00*	
323	RASHODI ZA USLUGE	263.525,00	141.651,88	53,75
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		141.651,88	
kapitalni projekt: **K2512-03**	**Investicijsko ulaganje**			
izvori financiranja		2.353.445,00	380.706,13	16,18
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*2.353.445,00*	*345.133,13*	*14,67*
5302	*Grad Biograd*	*0,00*	*35.573,00*	
422	POSTROJENJA I OPREMA	570.000,00	102.073,00	17,91
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	
4224	MEDICINSKA I LABARATORIJSKA OPREMA		102.073,00	
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		0,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	1.783.445,00	278.633,13	15,62
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		278.633,13	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **040**	**UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE**	740.386.946,00	361.287.821,24	48,80
Glava: **040-07**	**PSIHIJATRIJSKA BOLNICA UGLJAN**	77.759.037,00	31.104.194,00	40,00
izvori financiranja:				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*50,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*565.500,00*	*147.471,00*	*26,08*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*43.482.000,00*	*23.688.659,00*	*54,48*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*2.185.454,00*	*0,00*	*0,00*
5116	*Min. zdravstva*	*3.400.000,00*	*1.317.312,00*	*38,74*
540139	*HZZ - Projekt od mjere do karijere - Pripravništvo*	*0,00*	*106.806,00*	
540157	*Psihijatrijska bolnica Ugljan*	*11.729.913,00*	*958.635,00*	*8,17*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*0,00*	*10.949,00*	
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*2.550.000,00*	*605.372,00*	*23,74*
7102	*Ustanove u zdravstvu*	*15.000,00*	*4.627,00*	*30,85*
81407	*Psihijatrijska bolnica Ugljan*	*13.831.120,00*	*4.264.363,00*	*30,83*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	52.198.004,00	25.881.196,00	49,58
aktivnost: **A2512-01**	**Administracija i upravljanje**	49.337.550,00	25.805.564,00	52,30
izvori financiranja				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*50,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*565.500,00*	*147.471,00*	*26,08*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*42.872.000,00*	*23.617.654,00*	*55,09*
5116	*Min. zdravstva*	*3.400.000,00*	*1.317.312,00*	*38,74*
540139	*HZZ - Projekt od mjere do karijere - Pripravništvo*	*0,00*	*106.806,00*	
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*0,00*	*10.949,00*	
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*2.500.000,00*	*605.372,00*	*24,21*
311	PLAĆE (BRUTO)	28.550.000,00	15.694.923,00	54,97
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		15.271.179,00	
3113	PLAĆE ZA PREKOVREMENI RAD		423.744,00	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	1.250.000,00	621.376,00	49,71
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		621.376,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	4.710.750,00	2.581.421,00	54,80
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		2.581.421,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	1.713.220,00	818.343,00	47,77
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		28.020,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		739.885,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		48.294,00	
3214	OSTALE NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA		2.144,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	8.409.209,00	3.714.045,00	44,17
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		159.250,00	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		2.664.100,00	
3223	ENERGIJA		871.360,00	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		17.685,00	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		1.650,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	3.831.266,00	1.771.215,00	46,23
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		58.744,00	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		119.600,00	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		65.980,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		606.406,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		11.650,00	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		28.768,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		73.083,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		163.192,00	
3239	OSTALE USLUGE		643.792,00	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	0,00	2.740,00	0,00
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		2.740,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	592.488,00	310.479,00	52,40
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		60.845,00	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		197.225,00	
3293	REPREZENTACIJA		3.557,00	
3294	ČLANARINE		5.101,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		25.894,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		17.857,00	
342	KAMATE ZA PRIMLJENE KREDITE I ZAJMOVE	155.617,00	6.758,00	4,34
3423	KAMATE ZA PRIM.KRED. I ZAJMOVE OD KRED.I OSTINSTI. IZV. JS		6.758,00	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	125.000,00	284.264,00	227,41
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		37.658,00	
3433	ZATEZNE KAMATE		246.606,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	52.198.004,00	25.881.196,00	49,58
kapitalni projekt: **K2512-03**	**Investicijsko ulaganje**	2.860.454,00	75.632,00	2,64
izvori financiranja				
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*610.000,00*	*71.005,00*	*11,64*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*2.185.454,00*	*0,00*	*0,00*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*50.000,00*	*0,00*	*0,00*
7102	*Ustanove u zdravstvu*	*15.000,00*	*4.627,00*	*30,85*
412	NEMATERIJALNA IMOVINA	50.000,00	14.371,00	28,74
4123	LICENCE		14.371,00	
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	1.000.000,00	0,00	0,00
4214	OSTALI GRAĐEVINSKI OBJEKTI		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	225.000,00	61.261,00	27,23
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		11.246,00	
4222	KOMUNIKACIJSKA OPREMA		1.200,00	
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU		0,00	
4224	MEDICINSKA I LABARATORIJSKA OPREMA		40.925,00	
4225	INSTRUMENTI, UREĐAJI I STROJEVI		0,00	
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		7.890,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	200.000,00	0,00	0,00
4262	ULAGANJA U RAČUNAL.PROGRAME		0,00	
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
452	DODATNA ULAGANJA NA POSTROJENJIMA I OPREMI	100.000,00	0,00	0,00
4521	DODATNA ULAGANJA NA POSTROJENJIMA I OPREMI		0,00	
454	DODATNA ULAGANJA ZA OSTALU NEFINAN.IMOVINU	100.000,00	0,00	0,00
4541	DODATNA ULAGANJA ZA OSTALU NEFINAN.IMOVINU		0,00	
542	OTPLA.GLA.KREDITA OD KRE.I FIN.INSTI. U JS	1.185.454,00	0,00	0,00
5422	OTPLA.GLA.KREDITA OD KRE.INSTI. U JS		0,00	
Program: **4303**	**Projekti EU - zdravstvo**	25.561.033,00	5.222.998,00	20,43
kapitalni projekt: **K4303-05**	**Energetska obnova zgrada PB Ugljan**	25.561.033,00	5.222.998,00	20,43
izvori financiranja				
540157	*Psihijatrijska bolnica Ugljan*	*11.729.913,00*	*958.635,00*	*8,17*
81407	*Psihijatrijska bolnica Ugljan*	*13.831.120,00*	*4.264.363,00*	*30,83*
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	25.561.033,00	5.222.998,00	20,43
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		5.222.998,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **040**	**UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE**	740.386.946,00	361.287.821,24	48,80
Glava: **040-08**	**DOM ZDRAVLJA ZADARSKE ŽUPANIJE**	44.609.300,00	20.989.865,91	47,05
izvori financiranja:				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*6.015.000,00*	*2.777.192,60*	*46,17*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*1.105.000,00*	*682.112,14*	*61,73*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*34.128.000,00*	*16.710.322,81*	*48,96*
42048	*Višak prihoda Dom zdravlja*	*1.088.300,00*	*270.049,74*	*24,81*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*618.000,00*	*0,00*	*0,00*
540119	*Projekt specij.usavršavanje dr.medicine*	*1.650.000,00*	*543.078,58*	*32,91*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*0,00*	*7.110,04*	
7102	*Ustanove u zdravstvu*	*5.000,00*	*0,00*	*0,00*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	42.959.300,00	20.446.787,33	47,60
aktivnost: **A2512-01**	**Administracija i upravljanje**			
izvori financiranja		40.967.300,00	19.753.618,71	48,22
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*5.379.300,00*	*2.190.257,98*	*40,72*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*1.105.000,00*	*682.112,14*	*61,73*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*34.128.000,00*	*16.710.322,81*	*48,96*
42048	*Višak prihoda Dom zdravlja*	*355.000,00*	*163.815,74*	*46,15*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*0,00*	*7.110,04*	
311	PLAĆE (BRUTO)	26.850.000,00	13.257.914,76	49,38
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		13.257.914,76	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	1.031.750,00	505.853,01	49,03
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		505.853,01	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	4.210.000,00	1.947.302,25	46,25
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.947.302,25	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	1.059.950,00	504.908,62	47,64
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		1.982,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		496.886,62	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		6.040,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	2.973.000,00	1.595.099,68	53,65
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		221.949,18	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		682.112,14	
3223	ENERGIJA		691.038,36	
323	RASHODI ZA USLUGE	4.395.600,00	1.789.194,12	40,70
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		334.685,77	
3234	KOMUNALNE USLUGE		314.206,52	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		42.612,00	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		525.099,59	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		290.658,98	
3238	RAČUNALNE USLUGE		275.561,94	
3239	OSTALE USLUGE		6.369,32	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	0,00	7.110,04	0,00
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		7.110,04	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	418.000,00	133.345,80	31,90
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		36.005,52	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		35.756,66	
3293	REPREZENTACIJA		1.063,00	
3294	ČLANARINE		7.917,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		52.603,62	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	25.000,00	12.890,43	51,56
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		12.890,43	
381	TEKUĆE DONACIJE	4.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
aktivnost: **A2512-02**	**Investicijsko i tekuće održavanje**			
izvori financiranja		802.000,00	586.934,62	73,18
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*635.700,00*	*586.934,62*	*92,33*
42048	*Višak prihoda Dom zdravlja*	*68.300,00*	*0,00*	*0,00*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*98.000,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	254.000,00	48.788,34	19,21
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		32.730,11	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		16.058,23	
323	RASHODI ZA USLUGE	548.000,00	538.146,28	98,20
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		538.146,28	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	42.959.300,00	20.446.787,33	47,60
kapitalni projekt: **K2512-03**	**Investicijsko ulaganje**	1.190.000,00	106.234,00	8,93
izvori financiranja				
42048	*Višak prihoda Dom zdravlja*	*665.000,00*	*106.234,00*	*15,98*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*520.000,00*	*0,00*	*0,00*
7102	*Ustanove u zdravstvu*	*5.000,00*	*0,00*	*0,00*
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	250.000,00	0,00	0,00
4212	POSLOVNI OBJEKTI		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	694.000,00	106.234,00	15,31
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		65.329,00	
4222	KOMUNIKACIJSKA OPREMA		199,00	
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU		8.750,00	
4224	MEDICINSKA I LABARATORIJSKA OPREMA		0,00	
4225	INSTRUMENTI, UREĐAJI I STROJEVI		31.956,00	
423	PRIJEVOZNA SREDSTVA	245.000,00	0,00	0,00
4231	PRIJEVOZNA SREDSTVA U CESTOVNOM PROMETU		0,00	
424	KNJIGE UMJETNIČKA DJELA I OSTALE IZL.VRIJED.	1.000,00	0,00	0,00
4241	KNJIGE		0,00	
Program: **4303**	**Projekti EU - zdravstvo**	1.650.000,00	543.078,58	32,91
tekući projekt: **T4303-03**	**Specijalis.usavršavanje doktora medicine**	1.650.000,00	543.078,58	32,91
izvori financiranja				
540119	*Projekt specij.usavršavanje dr.medicine*	*1.650.000,00*	*543.078,58*	*32,91*
311	PLAĆE (BRUTO)	1.300.000,00	481.059,33	37,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		481.059,33	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	73.250,00	7.500,00	10,24
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		7.500,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	90.000,00	45.134,25	50,15
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		45.134,25	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	142.250,00	9.385,00	6,60
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		4.885,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		4.500,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	24.500,00	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	20.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **040**	**UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE**	740.386.946,00	361.287.821,24	48,80
Glava: **040-09**	**ZAVOD ZA HITNU MEDICINU ZADARSKE ŽUPANIJE**	56.615.425,00	27.874.424,23	49,23
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*303.000,00*	*120.507,50*	*39,77*
132	*Koncesije - javno zdravstvo*	*200.000,00*	*100.000,00*	*50,00*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*1.270.000,00*	*288.377,85*	*22,71*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*2.349.000,00*	*869.240,72*	*37,00*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*45.877.940,46*	*23.518.955,42*	*51,26*
42049	*Višak prihoda ZHMZŽ*	*5.703.581,82*	*2.498.812,26*	*43,81*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*412.418,18*	*412.418,00*	*100,00*
51122	*MT- rad liječničkih timova*	*179.738,00*	*0,00*	*0,00*
540119	*Projekt specij.usavršavanje dr.medicine*	*312.716,10*	*58.837,42*	*18,81*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*7.030,44*	*7.275,06*	*103,48*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	51.176.970,90	26.002.599,05	50,81
aktivnost: **A2512-01**	**Administracija i upravljanje**			
izvori financiranja		46.360.970,90	23.667.868,46	51,05
132	*Koncesije - javno zdravstvo*	*200.000,00*	*100.000,00*	*50,00*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*320.000,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*300.000,00*	*96.321,22*	*32,11*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*45.533.940,46*	*23.464.272,18*	*51,53*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*7.030,44*	*7.275,06*	*103,48*
311	PLAĆE (BRUTO)	27.631.043,54	15.658.130,20	56,67
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		15.658.130,20	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	1.183.750,00	209.747,68	17,72
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		209.747,68	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	4.731.443,31	2.125.546,91	44,92
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		2.125.546,91	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	1.896.830,00	732.479,90	38,62
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		113.537,78	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		617.042,12	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		1.900,00	
3214	OSTALE NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	5.531.625,00	2.668.720,00	48,24
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		91.481,78	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		1.073.506,96	
3223	ENERGIJA		1.323.580,26	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		83.829,78	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		96.321,22	
323	RASHODI ZA USLUGE	4.753.847,61	2.013.300,57	42,35
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		337.049,17	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		29.625,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		139.019,17	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		142.326,53	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		269.349,92	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		649.092,12	
3238	RAČUNALNE USLUGE		172.177,76	
3239	OSTALE USLUGE		274.660,90	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	7.030,44	7.275,06	103,48
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		7.275,06	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	537.401,00	242.493,27	45,12
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		35.193,33	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		199.196,71	
3293	REPREZENTACIJA		5.807,07	
3294	ČLANARINE		0,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		2.296,16	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	38.000,00	10.174,87	26,78
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		10.153,05	
3433	ZATEZNE KAMATE		21,82	
3434	OSTALI NESPOMENUTI FINANCIJSKI RASHODI		0,00	
383	KAZNE, PENALI I NAKNADE ŠTETE	50.000,00	0,00	0,00
3834	UGOVORENE KAZNE I OSTALE NAKNADE ŠTETA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	51.176.970,90	26.002.599,05	50,81
aktivnost: **A2512-02**	**Investicijsko i tekuće održavanje**	1.750.000,00	827.602,74	47,29
izvori financiranja				
41	*Prihodi za posebne namjene*	*1.406.000,00*	*772.919,50*	*54,97*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*344.000,00*	*54.683,24*	*15,90*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	44.000,00	5.370,00	12,20
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		5.370,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	1.706.000,00	822.232,74	48,20
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		822.232,74	
kapitalni projekt: **K2512-03**	**Investicijsko ulaganje**	3.066.000,00	1.507.127,85	49,16
izvori financiranja				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*950.000,00*	*288.377,85*	*30,36*
42049	*Višak prihoda ZHMZŽ*	*1.703.581,82*	*806.332,00*	*47,33*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*412.418,18*	*412.418,00*	*100,00*
422	POSTROJENJA I OPREMA	626.000,00	165.377,85	26,42
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		58.687,50	
4222	KOMUNIKACIJSKA OPREMA		25.788,80	
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU		80.901,55	
4224	MEDICINSKA I LABARATORIJSKA OPREMA		0,00	
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		0,00	
423	PRIJEVOZNA SREDSTVA	2.440.000,00	1.218.750,00	49,95
4231	PRIJEVOZNA SREDSTVA U CESTOVNOM PROMETU		1.218.750,00	
453	DODATNA ULAGANJA NA PRIJEVOZNIM SREDSTVIMA	0,00	123.000,00	0,00
4531	DODATNA ULAGANJA NA PRIJEVOZNIM SREDSTVIMA		123.000,00	
Program: **2513**	**Investicije u zdravstvenu infrastrukturu**	4.000.000,00	1.692.480,26	42,31
kapitalni projekt: **K2513-04**	**Izgradnja zgrade Ispostave Nin**	3.500.000,00	1.449.467,76	41,41
izvori financiranja				
42049	*Višak prihoda ZHMZŽ*	*3.500.000,00*	*1.449.467,76*	*41,41*
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	3.500.000,00	1.449.467,76	41,41
4212	POSLOVNI OBJEKTI		1.449.467,76	
kapitalni projekt: **K2513-06**	**Poliklinika - preseljenje**	500.000,00	243.012,50	48,60
izvori financiranja				
42049	*Višak prihoda ZHMZŽ*	*500.000,00*	*243.012,50*	*48,60*
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	500.000,00	243.012,50	48,60
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		243.012,50	
Program: **2514**	**Unaprijeđenje zdravstvene zaštite i zdravlja**	1.125.738,00	120.507,50	10,70
aktivnost: **A2514-02**	**Dodatni timovi u turističkoj sezoni**	975.738,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ŽŽ*	*153.000,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*643.000,00*	*0,00*	*0,00*
51122	*MT- rad liječničkih timova*	*179.738,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	975.738,00	0,00	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		0,00	
aktivnost: **A2514-03**	**Mreža hitne medicine**	150.000,00	120.507,50	80,34
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ŽŽ*	*150.000,00*	*120.507,50*	*80,34*
323	RASHODI ZA USLUGE	150.000,00	120.507,50	80,34
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		120.507,50	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4303**	**Projekti EU - zdravstvo**	312.716,10	58.837,42	18,81
tekući projekt: **T4303-03**	**Specijalis.usavršavanje doktora medicine**	312.716,10	58.837,42	18,81
izvori financiranja				
540119	*Projekt specij.usavršavanje dr.medicine*	*312.716,10*	*58.837,42*	*18,81*
311	PLAĆE (BRUTO)	293.218,46	58.837,42	20,07
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		58.837,42	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	2.500,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	3.675,25	0,00	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		0,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	6.170,00	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	1.000,00	0,00	0,00
3223	ENERGIJA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	6.152,39	0,00	0,00
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **040**	**UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE**	740.386.946,00	361.287.821,24	48,80
Glava: **040-10**	**ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO**	30.839.484,00	18.506.311,89	60,01
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*367.600,00*	*51.750,00*	*14,08*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*14.531.170,00*	*8.212.227,49*	*56,51*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*1.567.112,00*	*2.894.224,67*	*184,69*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*11.164.088,00*	*5.947.786,56*	*53,28*
420410	*Višak prihoda ZZJZ*	*0,00*	*573.472,35*	
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*491.682,00*	*209.225,00*	*42,55*
5116	*Min. zdravstva*	*1.050.000,00*	*514.972,24*	*49,04*
5306	*Grad Zadar*	*160.600,00*	*2.695,00*	*1,68*
540124	*Projekt MELAdetect*	*584.712,00*	*0,00*	*0,00*
540139	*HZZ - Projekt od mjere do karijere - Pripravništvo*	*449.370,00*	*0,00*	*0,00*
540154	*Projekt AdSWIM*	*318.542,00*	*69.561,61*	*21,84*
540181	*Projekt Moje zdravo dijete*	*0,00*	*19.854,65*	
540182	*Projekt Glaukom*	*0,00*	*2.163,97*	
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*154.608,00*	*0,00*	*0,00*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*0,00*	*8.378,35*	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	28.479.975,50	17.627.068,74	61,89
aktivnost: **A2512-01**	**Administracija i upravljanje**	27.161.038,50	16.652.728,08	61,31
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ŽŽ*	*207.000,00*	*51.750,00*	*25,00*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*13.648.860,50*	*7.586.475,47*	*55,58*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*1.537.112,00*	*2.854.668,17*	*185,72*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*11.164.088,00*	*5.941.259,72*	*53,22*
420410	*Višak prihoda ZZJZ*	*0,00*	*210.196,37*	
540139	*HZZ - Projekt od mjere do karijere - Pripravništvo*	*449.370,00*	*0,00*	*0,00*
57	*HZZ - stručno osposobljavanje*	*154.608,00*	*0,00*	*0,00*
61	*Tekuće donacije - korisnici*	*0,00*	*8.378,35*	
311	PLAĆE (BRUTO)	14.372.765,28	8.436.179,97	58,70
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		8.106.625,88	
3113	PLAĆE ZA PREKOVREMENI RAD		329.554,09	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	600.000,00	357.501,00	59,58
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		357.501,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	2.202.439,22	1.373.966,34	62,38
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.373.966,34	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	695.394,00	211.431,31	30,40
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		14.705,04	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		189.497,92	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		7.228,35	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	5.837.112,00	4.892.694,32	83,82
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		190.431,31	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		4.337.651,64	
3223	ENERGIJA		318.193,00	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		0,00	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		21.898,19	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		24.520,18	
323	RASHODI ZA USLUGE	2.658.328,00	1.171.740,74	44,08
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		211.279,89	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		32.474,96	
3234	KOMUNALNE USLUGE		109.261,56	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		116.781,39	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		138.566,19	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		210.674,23	
3238	RAČUNALNE USLUGE		178.817,89	
3239	OSTALE USLUGE		173.884,63	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	160.000,00	3.800,00	2,38
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		3.800,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	600.000,00	193.735,50	32,29
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		36.264,65	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		10.300,67	
3293	REPREZENTACIJA		12.684,87	
3294	ČLANARINE		23.473,44	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		108.641,87	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		2.370,00	
342	KAMATE ZA PRIMLJENE KREDITE I ZAJMOVE	0,00	113,50	0,00
3423	KAMATE ZA PRIM.KRED. I ZAJMOVE OD KRED.I OSTINSTI. IZV. JS		113,50	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	20.000,00	11.565,40	57,83
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		9.987,45	
3432	NEGATIVNE TEČAJNE RAZLIKE I VALUTNA KLAUZULA		1.473,70	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	20.000,00	11.565,40	57,83
3433	ZATEZNE KAMATE		104,25	
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	15.000,00	0,00	0,00
3721	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU		0,00	
aktivnost: **A2512-02** izvori financiranja	**Investicijsko i tekuće održavanje**	620.255,00	475.760,82	76,70
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*590.255,00*	*475.760,82*	*80,60*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	620.255,00	475.760,82	76,70
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		475.760,82	
kapitalni projekt: **K2512-03** izvori financiranja	**Investicijsko ulaganje**	698.682,00	498.579,84	71,36
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*207.000,00*	*137.715,61*	*66,53*
420410	*Višak prihoda ZZJZ*	*0,00*	*151.639,23*	
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*491.682,00*	*209.225,00*	*42,55*
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	57.000,00	0,00	0,00
4212	POSLOVNI OBJEKTI		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	591.682,00	475.484,53	80,36
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		32.010,15	
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU		11.673,25	
4224	MEDICINSKA I LABARATORIJSKA OPREMA		431.801,13	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	50.000,00	23.095,31	46,19
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		23.095,31	
Program: **2514**	**Unaprijeđenje zdravstvene zaštite i zdravlja**	1.421.883,50	524.194,08	36,87
aktivnost: **A2514-04** izvori financiranja	**Trening životnih vještina**	371.883,50	9.221,84	2,48
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*160.600,00*	*0,00*	*0,00*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*50.683,50*	*0,00*	*0,00*
413	*Prihodi za posebne namjene -HZZO*	*0,00*	*6.526,84*	
5306	*Grad Zadar*	*160.600,00*	*2.695,00*	*1,68*
311	PLAĆE (BRUTO)	42.320,72	0,00	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	8.362,78	6.526,84	78,05
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		6.526,84	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	34.500,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
3223	ENERGIJA		0,00	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	264.700,00	1.000,00	0,38
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		1.000,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	9.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	13.000,00	1.695,00	13,04
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		1.695,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2514**	**Unaprijeđenje zdravstvene zaštite i zdravlja**	1.421.883,50	524.194,08	36,87
tekući projekt: **T2514-06**	**Mentalno zdravlje za sve**	1.050.000,00	514.972,24	49,04
izvori financiranja				
5116	*Min. zdravstva*	*1.050.000,00*	*514.972,24*	*49,04*
311	PLAĆE (BRUTO)	634.221,46	389.686,09	61,44
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		377.802,08	
3113	PLAĆE ZA PREKOVREMENI RAD		11.884,01	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	104.646,54	64.298,23	61,44
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		64.298,23	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	16.180,00	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	79.678,00	12.822,92	16,09
3222	MATERIJAL I SIROVINE		12.156,25	
3223	ENERGIJA		666,67	
323	RASHODI ZA USLUGE	207.278,00	48.165,00	23,24
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		32.187,50	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		15.977,50	
422	POSTROJENJA I OPREMA	7.996,00	0,00	0,00
4222	KOMUNIKACIJSKA OPREMA		0,00	
Program: **4303**	**Projekti EU - zdravstvo**	0,00	22.018,62	
tekući projekt: **T4303-06**	**Projekt Moje zdravo dijete**	0,00	19.854,65	
izvori financiranja				
540181	*Projekt Moje zdravo dijete*	*0,00*	*19.854,65*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	13.140,93	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		13.140,93	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	0,00	2.168,24	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		2.168,24	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	0,00	551,78	0,00
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		551,78	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	0,00	3.993,70	0,00
3223	ENERGIJA		3.993,70	
tekući projekt: **T4303-07**	**Projekt Glaukom**	0,00	2.163,97	
izvori financiranja				
540182	*Projekt Glaukom*	*0,00*	*2.163,97*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	1.702,98	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		1.702,98	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	0,00	180,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		180,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	0,00	280,99	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		280,99	
Program: **2512**	**Djelatnost ustanova u zdravstvu**	0,00	211.636,75	
kapitalni projekt: **K2512-03**	**Investicijsko ulaganje**	0,00	211.636,75	
izvori financiranja				
420410	*Višak prihoda ZZJZ*	*0,00*	*211.636,75*	
422	POSTROJENJA I OPREMA	0,00	211.636,75	0,00
4222	KOMUNIKACIJSKA OPREMA		10.680,25	
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU		200.956,50	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2514**	**Unaprijeđenje zdravstvene zaštite i zdravlja**	0,00	39.556,50	
aktivnost: **A2514-04**	**Trening životnih vještina**	0,00	39.556,50	
izvori financiranja				
41	*Prihodi za posebne namjene*	*0,00*	*39.556,50*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	39.556,50	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		39.556,50	
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	584.712,00	0,00	0,00
tekući projekt: **T4301-75**	**Projekt MELAdetect**	584.712,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
540124	*Projekt MELAdetect*	*584.712,00*	*0,00*	*0,00*
361	POMOĆI INOZEMNIM VLADAMA	283.957,00	0,00	0,00
3611	TEKUĆE POMOĆI INOZEMNIM VLADAMA		0,00	
3612	KAPITLANE POMOĆI INOZEMNIM VLADAMA		0,00	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	56.409,00	0,00	0,00
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		0,00	
3682	KAPITALNE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		0,00	
369	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	244.346,00	0,00	0,00
3693	TEK. PRIJESN. IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PROR. TEMELJEM PRIJENOSA EU SRED.		0,00	
Program: **4303**	**Projekti EU - zdravstvo**	352.913,00	81.837,20	23,19
tekući projekt: **T4303-04**	**Projekt AdSWiM**	352.913,00	81.837,20	23,19
izvori financiranja				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*34.371,00*	*12.275,59*	*35,71*
540154	*Projekt AdSWIM*	*318.542,00*	*69.561,61*	*21,84*
311	PLAĆE (BRUTO)	52.464,00	26.891,38	51,26
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		26.891,38	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	375,00	450,00	120,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		450,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	8.656,00	4.437,06	51,26
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		4.437,06	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	26.601,00	2.465,30	9,27
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		2.336,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		129,30	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	9.225,00	8.334,46	90,35
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		7.605,96	
3223	ENERGIJA		728,50	
323	RASHODI ZA USLUGE	239.989,00	17.059,00	7,11
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		17.059,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	15.603,00	22.200,00	142,28
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		22.200,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **040**	**UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE**	740.386.946,00	361.287.821,24	48,80
Glava: **040-11**	**DOM ZA STARIJE I NEMOĆNE ZADAR**	23.091.143,00	9.642.124,84	41,76
izvori financiranja:				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*250.000,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*15.292.000,00*	*6.849.042,47*	*44,79*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*7.549.143,00*	*2.793.082,37*	*37,00*
Program: **2603**	**Djelatnost Doma za starije i nemoćne Zadar**	23.091.143,00	9.642.124,84	41,76
aktivnost: **A2603-01**	**Administracija i upravljanje**	21.456.543,00	9.391.926,74	43,77
izvori financiranja				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*34.000,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*15.292.000,00*	*6.849.042,47*	*44,79*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*6.130.543,00*	*2.542.884,27*	*41,48*
311	PLAĆE (BRUTO)	10.200.000,00	5.070.116,62	49,71
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		5.070.116,62	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	750.000,00	309.687,00	41,29
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		309.687,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	1.683.000,00	836.569,00	49,71
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		836.569,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	480.000,00	208.274,00	43,39
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		412,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		207.862,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	4.550.000,00	2.168.475,15	47,66
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		261.058,19	
3222	MATERIJAL I SIROVINE		811.854,83	
3223	ENERGIJA		942.648,91	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		42.177,18	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		110.736,04	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	3.524.543,00	751.835,79	21,33
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		26.900,45	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		348.203,78	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		19.440,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		337.834,42	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		15.332,14	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		4.125,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	190.000,00	27.232,85	14,33
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		17.659,37	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		3.203,48	
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		6.370,00	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	30.000,00	6.636,33	22,12
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		6.636,33	
3433	ZATEZNE KAMATE		0,00	
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	49.000,00	13.100,00	26,73
3721	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU		13.100,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **2603**	**Djelatnost Doma za starije i nemoćne Zadar**	23.091.143,00	9.642.124,84	41,76
kapitalni projekt: **K2603-02**	**Hitne intervencije**	150.000,00	13.098,10	8,73
izvori financiranja				
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*150.000,00*	*13.098,10*	*8,73*
323	RASHODI ZA USLUGE	50.000,00	0,00	0,00
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	100.000,00	13.098,10	13,10
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		13.098,10	
kapitalni projekt: **K2603-03**	**Investicijsko ulaganje**	1.484.600,00	237.100,00	15,97
izvori financiranja				
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*216.000,00*	*0,00*	*0,00*
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*1.268.600,00*	*237.100,00*	*18,69*
422	POSTROJENJA I OPREMA	160.000,00	0,00	0,00
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		0,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	1.324.600,00	237.100,00	17,90
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		237.100,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **040**	**UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU SKRB, UDRUGE I MLADE**	740.386.946,00	361.287.821,24	48,80
Glava: **040-15**	**CENTRI ZA SOCIJALNU SKRB**	3.619.732,00	1.252.795,58	34,61
izvori financiranja:				
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*3.619.732,00*	*1.252.795,58*	*34,61*
Program: **2601**	**Socijalna skrb**	3.619.732,00	1.252.795,58	34,61
aktivnost: **A2601-01**	**Administracija i upravljanje**	2.569.732,00	1.252.795,58	48,75
izvori financiranja				
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*2.569.732,00*	*1.252.795,58*	*48,75*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	212.000,00	41.756,00	19,70
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		31.206,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		10.550,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	530.000,00	315.758,46	59,58
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		172.876,05	
3223	ENERGIJA		121.059,23	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		6.731,30	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		15.091,88	
323	RASHODI ZA USLUGE	1.769.432,00	878.771,95	49,66
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		208.734,40	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		70.330,52	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		3.625,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		43.549,93	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		78.729,15	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		3.431,27	
3238	RAČUNALNE USLUGE		16.383,50	
3239	OSTALE USLUGE		453.988,18	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	57.600,00	16.398,02	28,47
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		9.527,43	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		6.381,99	
3293	REPREZENTACIJA		488,60	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	700,00	111,15	15,88
3433	ZATEZNE KAMATE		111,15	
aktivnost: **A2601-02**	**Pomoć za ogrijev**	1.050.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
451	*F.P. i dod. udio u por. na dohodak*	*1.050.000,00*	*0,00*	*0,00*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	1.050.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **050**	**UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA I KOMUNALNE POSLOVE**	15.810.513,81	3.854.087,75	24,38
Glava: **050-01**	**UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA I KOMUNALNE POSLOVE**	9.619.895,81	2.114.840,47	21,98
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*6.212.470,99*	*1.872.279,72*	*30,14*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*2.426.800,00*	*0,00*	*0,00*
131	*Koncesije - pomorsko dobro*	*657.500,00*	*242.560,75*	*36,89*
14	*Naknada za brodice*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
51092	*MZOPUG-eko brodica*	*230.000,00*	*0,00*	*0,00*
540061	*CGO Biljane Donje*	*73.124,82*	*0,00*	*0,00*
Program: **3101**	**Zaštita okoliša i prirode**	1.507.500,00	513.015,15	34,03
aktivnost: **A3101-01**	**Zaštita mora**	930.000,00	458.810,75	49,33
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*260.000,00*	*260.000,00*	*100,00*
131	*Koncesije - pomorsko dobro*	*440.000,00*	*198.810,75*	*45,18*
51092	*MZOPUG-eko brodica*	*230.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	930.000,00	458.810,75	49,33
3234	KOMUNALNE USLUGE		458.810,75	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		0,00	
aktivnost: **A3101-02**	**Zaštita voda**	80.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*80.000,00*	*0,00*	*0,00*
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	80.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
aktivnost: **A3101-04**	**Izrada i provedba dokumenata zaštite okoliša**	257.500,00	54.204,40	21,05
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*120.000,00*	*10.454,40*	*8,71*
131	*Koncesije - pomorsko dobro*	*137.500,00*	*43.750,00*	*31,82*
323	RASHODI ZA USLUGE	87.500,00	43.750,00	50,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		43.750,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	50.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	40.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	80.000,00	10.454,40	13,07
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		10.454,40	
aktivnost: **A3101-05**	**Ostale aktivnosti**	240.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*240.000,00*	*0,00*	*0,00*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	110.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
366	POMOĆI PRORAČ.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA	20.000,00	0,00	0,00
3661	TEK.POMOĆI PRORAČUN.KORISNICIMA DRUGIH PRORAČUNA		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	110.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
Program: **3102**	**Postupanje s otpadom**	5.306.960,81	389.914,03	7,35
aktivnost: **A3102-02**	**Centar za gospodarenjem otpadom**	887.270,00	387.976,09	43,73
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*814.145,18*	*387.976,09*	*47,65*
540061	*CGO Biljane Donje*	*73.124,82*	*0,00*	*0,00*
386	KAPITALNE POMOĆI	887.270,00	387.976,09	43,73
3862	KAPITA.P.KREDI.I OSTALIM FINA.INSTITU.IZVAN JS		387.976,09	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **3102**	**Postupanje s otpadom**	5.306.960,81	389.914,03	7,35
kapitalni projekt: **K3102-03**	**Izgradnja CGO Biljane Donje**	4.419.690,81	1.937,94	0,04
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*2.592.890,81*	*1.937,94*	*0,07*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*1.826.800,00*	*0,00*	*0,00*
386	KAPITALNE POMOĆI	4.419.690,81	1.937,94	0,04
3862	KAPITA.P.KREDI.I OSTALIM FINA.INSTITU.IZVAN JS		1.937,94	
Program: **3103**	**Civilna zaštita**	732.500,00	632.026,12	86,28
aktivnost: **A3103-01**	**Prirodne nepogode**	29.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*29.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	10.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	4.000,00	0,00	0,00
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		0,00	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	15.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
aktivnost: **A3103-02**	**Protuminsko djelovanje**	50.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*50.000,00*	*0,00*	*0,00*
381	TEKUĆE DONACIJE	50.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
aktivnost: **A3103-03**	**Aktivnosti vezane uz civilnu zaštitu**	653.500,00	632.026,12	96,71
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*653.500,00*	*632.026,12*	*96,71*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	31.000,00	141.643,52	456,91
3223	ENERGIJA		0,00	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		141.643,52	
323	RASHODI ZA USLUGE	69.500,00	205.173,13	295,21
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		4.271,88	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		200.901,25	
3238	RAČUNALNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	53.000,00	396,97	0,75
3294	ČLANARINE		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		396,97	
381	TEKUĆE DONACIJE	200.000,00	80.000,00	40,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		80.000,00	
382	KAPITALNE DONACIJE	150.000,00	150.000,00	100,00
3821	KAPITALNE DONACIJE NEPROFITNIM ORGANIZACIJAMA		150.000,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	150.000,00	54.812,50	36,54
4262	ULAGANJA U RAČUNAL.PROGRAME		0,00	
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		54.812,50	
Program: **3104**	**Prostorno uređenje**	790.000,00	69.885,17	8,85
aktivnost: **A3104-01**	**Integralno upravljanje obalnim područjem**	300.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*220.000,00*	*0,00*	*0,00*
131	*Koncesije - pomorsko dobro*	*80.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	300.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **3104**	**Prostorno uređenje**	790.000,00	69.885,17	8,85
aktivnost: **A3104-02**	**Nacionalni energetski programi**	50.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*50.000,00*	*0,00*	*0,00*
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	50.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
aktivnost: **A3104-03**	**Državna izmjera i služb. prostorne podloge i geoinf. podloge**	100.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	100.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
aktivnost: **A3104-04**	**Geografski informacijski sustav**	85.000,00	59.675,63	70,21
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*85.000,00*	*59.675,63*	*70,21*
323	RASHODI ZA USLUGE	85.000,00	59.675,63	70,21
3238	RAČUNALNE USLUGE		59.675,63	
aktivnost: **A3104-05**	**Prostorni plan županije - PPUO/G**	225.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*205.000,00*	*0,00*	*0,00*
14	*Naknada za brodice*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	50.000,00	0,00	0,00
3632	KAPITALNE POMOĆI UNUTAR OPĆG PRORAČUNA		0,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	175.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
aktivnost: **A3104-06**	**Procjeniteljsko povjerenstvo**	30.000,00	10.209,54	34,03
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*30.000,00*	*10.209,54*	*34,03*
323	RASHODI ZA USLUGE	30.000,00	10.209,54	34,03
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		10.209,54	
Program: **3107**	**Vatrogastvo**	1.282.935,00	510.000,00	39,75
aktivnost: **A3107-01**	**Vatrogasna zajednica Zadarske županije**	1.282.935,00	510.000,00	39,75
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*682.935,00*	*510.000,00*	*74,68*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*600.000,00*	*0,00*	*0,00*
381	TEKUĆE DONACIJE	1.282.935,00	510.000,00	39,75
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		510.000,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **050**	**UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA I KOMUNALNE POSLOVE**	15.810.513,81	3.854.087,75	24,38
Glava: **050-02**	**NATURA JADERA, JAVNA USTANOVA**	3.710.618,00	668.843,11	18,03
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.412.975,00*	*547.250,52*	*38,73*
131	*Koncesije - pomorsko dobro*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
14	*Naknada za brodice*	*120.000,00*	*0,00*	*0,00*
190007	*Projekt Crew*	*347.200,00*	*88.326,16*	*25,44*
190047	*Projekt Centar izvrsnosti Cerovačke špilje*	*310.000,00*	*0,00*	*0,00*
190069	*Projekt Posbemed*	*344.055,10*	*26.336,43*	*7,65*
190070	*Projekt Dinalp Connect*	*220.745,00*	*0,00*	*0,00*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*40.500,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*190.000,00*	*0,00*	*0,00*
42052	*Višak prihoda NJ*	*0,00*	*6.930,00*	
540147	*Projekt Crew - NJ*	*230.000,00*	*0,00*	*0,00*
540168	*Projekt Dinalp Connect - Slovenija*	*187.170,00*	*0,00*	*0,00*
540169	*Projekt Posbemed 2 - Reg. Sardinija*	*207.972,90*	*0,00*	*0,00*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **3105**	**Natura - Jadera, Javna ustanova**	1.319.625,00	357.102,00	27,06
aktivnost: **A3105-01**	**Djelatnost Natura - Jadera, Javna ustanova**			
izvori financiranja		1.209.625,00	347.355,77	28,72
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*829.125,00*	*340.425,77*	*41,06*
131	*Koncesije - pomorsko dobro*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
14	*Naknada za brodice*	*120.000,00*	*0,00*	*0,00*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*40.500,00*	*0,00*	*0,00*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*120.000,00*	*0,00*	*0,00*
42052	*Višak prihoda NJ*	*0,00*	*6.930,00*	
311	PLAĆE (BRUTO)	503.300,00	224.313,70	44,57
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		224.313,70	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	11.925,00	3.196,66	26,81
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		3.196,66	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	83.000,00	37.190,22	44,81
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		37.190,22	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	62.600,00	21.604,77	34,51
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		6.452,76	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		8.920,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		6.232,01	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	44.000,00	12.045,10	27,38
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		3.995,95	
3223	ENERGIJA		7.641,17	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		407,98	
323	RASHODI ZA USLUGE	417.000,00	24.829,45	5,95
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		4.329,52	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		4.477,50	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		6.930,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		4.998,75	
3239	OSTALE USLUGE		4.093,68	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	57.800,00	17.678,88	30,59
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		10.558,56	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		5.270,32	
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3294	ČLANARINE		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		1.850,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	10.000,00	6.496,99	64,97
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		6.496,99	
423	PRIJEVOZNA SREDSTVA	20.000,00	0,00	0,00
4231	PRIJEVOZNA SREDSTVA U CESTOVNOM PROMETU		0,00	
aktivnost: **A3105-02**	**Održ.,zaštita i promidžba zaštićenih lokaliteta**			
izvori financiranja		90.000,00	9.746,23	10,83
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*40.000,00*	*9.746,23*	*24,37*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*50.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	90.000,00	9.746,23	10,83
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		4.875,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		4.871,23	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **3105**	**Natura - Jadera, Javna ustanova**	1.319.625,00	357.102,00	27,06
aktivnost: **A3105-03**	**Biološka aktivnost**	20.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
41	*Prihodi za posebne namjene*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	20.000,00	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	1.193.645,00	202.744,05	16,99
tekući projekt: **T4301-11**	**Projekt Centar izvrsnosti Cerovačke špilje**	524.995,00	71.442,32	13,61
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*214.995,00*	*71.442,32*	*33,23*
190047	*Projekt Centar izvrsnosti Cerovačke špilje*	*310.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	174.000,00	59.519,58	34,21
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		59.519,58	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	4.375,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	28.700,00	9.820,74	34,22
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		9.820,74	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	7.920,00	2.102,00	26,54
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		2.102,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	295.600,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	14.400,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
tekući projekt: **T4301-18**	**Projekt Crew**	668.650,00	131.301,73	19,64
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*91.450,00*	*42.975,57*	*46,99*
190007	*Projekt Crew*	*347.200,00*	*88.326,16*	*25,44*
540147	*Projekt Crew - NJ*	*230.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	177.000,00	85.563,69	48,34
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		85.563,69	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	4.150,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	29.250,00	14.118,04	48,27
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		14.118,04	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	48.250,00	3.120,00	6,47
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		3.120,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	410.000,00	28.500,00	6,95
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		28.500,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	1.197.348,00	108.997,06	9,10
tekući projekt: **T4302-58**	**Projekt AMOR Aktivni mladi za održivi razvoj**	64.100,00	29.797,54	46,49
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*64.100,00*	*29.797,54*	*46,49*
311	PLAĆE (BRUTO)	50.600,00	24.493,15	48,41
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		24.493,15	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	1.550,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	8.400,00	4.041,39	48,11
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		4.041,39	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	3.550,00	1.263,00	35,58
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		1.263,00	
tekući projekt: **T4302-72**	**Projekt Dinalp Connect**	479.900,00	15.554,29	3,24
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*71.985,00*	*15.554,29*	*21,61*
190070	*Projekt Dinalp Connect*	*220.745,00*	*0,00*	*0,00*
540168	*Projekt Dinalp Connect - Slovenija*	*187.170,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	159.200,00	13.088,65	8,22
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		13.088,65	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	3.750,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	26.000,00	2.159,64	8,31
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		2.159,64	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	77.200,00	306,00	0,40
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		306,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	150.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	6.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	57.750,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	1.197.348,00	108.997,06	9,10
tekući projekt: **T4302-73**	**Projekt Posbemed 2**	653.348,00	63.645,23	9,74
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*101.320,00*	*37.308,80*	*36,82*
190069	*Projekt Posbemed*	*344.055,10*	*26.336,43*	*7,65*
540169	*Projekt Posbemed 2 - Reg. Sardinija*	*207.972,90*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	188.400,00	31.204,13	16,56
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		31.204,13	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	3.500,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	30.228,00	5.148,67	17,03
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		5.148,67	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	170.720,00	27.292,43	15,99
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		26.336,43	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		956,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	10.000,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	200.500,00	0,00	0,00
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	10.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	40.000,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **050**	**UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA I KOMUNALNE POSLOVE**	15.810.513,81	3.854.087,75	24,38
Glava: **050-03**	**ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE**	2.480.000,00	1.070.404,17	43,16
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*2.400.000,00*	*1.070.404,17*	*44,60*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
42053	*Višak prihoda ZPU*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
511701	*MGIPU - GIS data (ZPU)*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
Program: **3106**	**Zavod za prostorno uređenje**	2.480.000,00	1.070.404,17	43,16
aktivnost: **A3106-01**	**Djelatnost Zavoda za prostorno uređenje**			
izvori financiranja		2.460.000,00	1.070.404,17	43,51
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*2.400.000,00*	*1.070.404,17*	*44,60*
41	*Prihodi za posebne namjene*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
42053	*Višak prihoda ZPU*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	1.600.000,00	792.625,59	49,54
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		792.625,59	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	57.000,00	8.708,61	15,28
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		8.708,61	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	264.000,00	131.065,17	49,65
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		131.065,17	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	141.400,00	27.063,64	19,14
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		3.155,66	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		22.627,98	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		1.280,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	108.000,00	38.730,87	35,86
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		7.029,99	
3223	ENERGIJA		31.700,88	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	237.000,00	56.436,29	23,81
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		4.918,21	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		898,65	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		7.303,71	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		7.093,59	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		13.234,63	
3239	OSTALE USLUGE		22.987,50	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	52.600,00	15.774,00	29,99
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		8.808,30	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		3.750,85	
3293	REPREZENTACIJA		574,89	
3294	ČLANARINE		1.800,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		839,96	
kapitalni projekt: **K3106-02**	**Opremanje poslovnih prostorija**			
izvori financiranja		20.000,00	0,00	0,00
511701	*MGIPU - GIS data (ZPU)*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
422	POSTROJENJA I OPREMA	20.000,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **060**	**UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO,TURIZAM, INFRASTRUKTURU I EU FONDOVE**	72.531.477,65	17.448.636,21	24,06
Glava: **060-01**	**UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO,TURIZAM, INFRASTRUKTURU I EU FONDOVE**	17.916.501,64	4.714.777,77	26,32
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*2.970.960,50*	*700.189,60*	*23,57*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*3.000.000,00*	*267.672,50*	*8,92*
14	*Naknada za brodice*	*1.500.000,00*	*0,00*	*0,00*
190010	*Projekt Europa Direct Zadar*	*49.750,00*	*5.000,00*	*10,05*
190047	*Projekt Centar izvrsnosti Cerovačke špilje*	*975.000,00*	*0,00*	*0,00*
190052	*Projekt SOS - Surađuj i ostvaruj sebe*	*13.798,00*	*15.135,01*	*109,69*
190066	*Projekt Pokret*	*951.445,00*	*0,00*	*0,00*
190075	*Projekt Podrška razvoju rane intervencije ZŽ*	*14.303,14*	*0,00*	*0,00*
51081	*MGRP-subven.kamata za LPR*	*580.000,00*	*234.916,31*	*40,50*
512006	*MRRFEU - projekt Hercultour*	*164.842,00*	*0,00*	*0,00*
540004	*EDIC- Europska komisija*	*120.700,00*	*117.050,34*	*96,98*
540079	*Projekt Centar izvrsnosti Cerovačke špilje*	*940.750,00*	*54.229,94*	*5,76*
540090	*Projekt Kulturna ruta*	*1.371.500,00*	*737.621,05*	*53,78*
540101	*Projekt Hercultour*	*4.112.191,00*	*1.748.017,12*	*42,51*
540131	*Projekt Pokret*	*964.012,00*	*834.337,79*	*86,55*
540134	*Projekt SOS - Surađuj i ostvari sebe*	*750,00*	*608,11*	*81,08*
540174	*Projekt Firespill*	*186.500,00*	*0,00*	*0,00*
Program: **3301**	**Malo i srednje poduzetništvo**	2.280.000,00	619.656,07	27,18
aktivnost: **A3301-01**	**Poticanje malog i srednjeg poduzetništva**	1.760.000,00	609.656,07	34,64
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.080.000,00*	*374.739,76*	*34,70*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
51081	*MGRP-subven.kamata za LPR*	*580.000,00*	*234.916,31*	*40,50*
352	SUBVENCIJE TRGO.DRU.ZADRUGAMA,POLJOPR,OBRT.IZVAN JS	1.660.000,00	609.656,07	36,73
3523	SUBVENCIJE POLJOPRIVREDNICIMA I OBRTNICIMA		609.656,07	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	100.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
aktivnost: **A3301-07**	**Potpore malom poduzetništvu**	520.000,00	10.000,00	1,92
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*120.000,00*	*10.000,00*	*8,33*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*400.000,00*	*0,00*	*0,00*
352	SUBVENCIJE TRGO.DRU.ZADRUGAMA,POLJOPR,OBRT.IZVAN JS	400.000,00	0,00	0,00
3522	SUBVENCIJAMA TRGO.DRU.I ZADRUGAMA IZVAN JS		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	120.000,00	10.000,00	8,33
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		10.000,00	
Program: **3401**	**Ostale aktivnosti**	1.042.500,00	110.088,28	10,56
kapitalni projekt: **K3401-03**	**Stručne studije i ostale aktivnosti**	1.012.500,00	110.088,28	10,87
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*312.500,00*	*110.088,28*	*35,23*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*700.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	100.000,00	21.338,28	21,34
3239	OSTALE USLUGE		21.338,28	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	912.500,00	88.750,00	9,73
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		88.750,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **3401**	**Ostale aktivnosti**	1.042.500,00	110.088,28	10,56
aktivnost: **A3401-06**	**Elementarne nepogode**	30.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*30.000,00*	*0,00*	*0,00*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	30.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
Program: **3402**	**Energetika**	1.250.000,00	0,00	0,00
tekući projekt: **T3402-01**	**Energetski projekti**	1.250.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*50.000,00*	*0,00*	*0,00*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*1.200.000,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	15.000,00	0,00	0,00
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		0,00	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	200.000,00	0,00	0,00
3632	KAPITALNE POMOĆI UNUTAR OPĆG PRORAČUNA		0,00	
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	1.000.000,00	0,00	0,00
3721	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	35.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
Program: **3403**	**Infrastrukturni projekti**	400.000,00	267.672,50	66,92
aktivnost: **A3403-02**	**Ostala infrastruktura**	400.000,00	267.672,50	66,92
izvori financiranja				
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*400.000,00*	*267.672,50*	*66,92*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	400.000,00	267.672,50	66,92
3632	KAPITALNE POMOĆI UNUTAR OPĆG PRORAČUNA		267.672,50	
Program: **3901**	**Razvoj turizma**	2.077.000,00	71.607,09	3,45
aktivnost: **A3901-01**	**Promidžba turizma**	1.017.000,00	44.019,29	4,33
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*417.000,00*	*44.019,29*	*10,56*
14	*Naknada za brodice*	*600.000,00*	*0,00*	*0,00*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	7.500,00	1.650,03	22,00
3223	ENERGIJA		1.650,03	
323	RASHODI ZA USLUGE	219.500,00	42.369,26	19,30
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		2.082,83	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		37.786,43	
3239	OSTALE USLUGE		2.500,00	
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	190.000,00	0,00	0,00
3721	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	600.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
aktivnost: **A3901-03**	**Udruženo oglašavanje**	1.000.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
14	*Naknada za brodice*	*900.000,00*	*0,00*	*0,00*
381	TEKUĆE DONACIJE	1.000.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
aktivnost: **A3901-04**	**Subvencioniranje turističkih kredita**	60.000,00	27.587,80	45,98
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*60.000,00*	*27.587,80*	*45,98*
352	SUBVENCIJE TRGO.DRU.ZADRUGAMA,POLJOPR,OBRT.IZVAN JS	60.000,00	27.587,80	45,98
3523	SUBVENCIJE POLJOPRIVREDNICIMA I OBRTNICIMA		27.587,80	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: 4301	**Razvojni projekti EU**	8.735.191,50	2.811.416,04	32,18
tekući projekt: T4301-04	**Projekt Europa Direct Zadar**	341.950,00	128.871,83	37,69
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*171.500,00*	*6.821,49*	*3,98*
190010	*Projekt Europa Direct Zadar*	*49.750,00*	*5.000,00*	*10,05*
540004	*EDIC- Europska komisija*	*120.700,00*	*117.050,34*	*96,98*
311	PLAĆE (BRUTO)	96.600,00	8.182,43	8,47
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		8.182,43	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	2.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	16.750,00	1.350,10	8,06
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.350,10	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	11.600,00	360,00	3,10
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		360,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	5.000,00	0,00	0,00
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	196.000,00	12.736,67	6,50
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		2.803,86	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		9.932,81	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	14.000,00	16.242,63	116,02
3293	REPREZENTACIJA		904,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		15.338,63	
369	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	0,00	90.000,00	0,00
3693	TEK. PRIJESN. IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PROR. TEMELJEM PRIJENOSA EU SRED.		90.000,00	
kapitalni projekt: K4301-07	**Pripremne radnje za EU projekte**	200.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*200.000,00*	*0,00*	*0,00*
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	200.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
tekući projekt: T4301-11	**Projekt Centar izvrsnosti Cerovačke špilje**	2.032.250,00	91.607,40	4,51
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*116.500,00*	*37.377,46*	*32,08*
190047	*Projekt Centar izvrsnosti Cerovačke špilje*	*975.000,00*	*0,00*	*0,00*
540079	*Projekt Centar izvrsnosti Cerovačke špilje*	*940.750,00*	*54.229,94*	*5,76*
311	PLAĆE (BRUTO)	200.000,00	77.115,59	38,56
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		77.115,59	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	2.500,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	34.000,00	12.724,08	37,42
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		12.724,08	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	9.000,00	1.767,73	19,64
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		1.767,73	
323	RASHODI ZA USLUGE	1.786.750,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	8.735.191,50	2.811.416,04	32,18
tekući projekt: **T4301-21**	**Projekt SOS - Surađuj i ostvaruj sebe**	14.548,00	15.743,12	108,22
izvori financiranja				
190052	*Projekt SOS - Surađuj i ostvaruj sebe*	*13.798,00*	*15.135,01*	*109,69*
540134	*Projekt SOS - Surađuj i ostvari sebe*	*750,00*	*608,11*	*81,08*
311	PLAĆE (BRUTO)	11.900,00	15.135,01	127,18
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		15.135,01	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	750,00	608,11	81,08
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		608,11	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	1.898,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
kapitalni projekt: **K4301-58**	**Projekt Centar kreativne industrije - spec.poduz.inkubator**	40.510,50	24.978,39	61,66
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*40.510,50*	*24.978,39*	*61,66*
311	PLAĆE (BRUTO)	34.760,50	21.440,67	61,68
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		21.440,67	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	5.750,00	3.537,72	61,53
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		3.537,72	
tekući projekt: **T4301-74**	**Projekt Irene**	33.400,00	6.004,25	17,98
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*33.400,00*	*6.004,25*	*17,98*
311	PLAĆE (BRUTO)	11.000,00	5.102,36	46,39
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		5.102,36	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	2.000,00	841,89	42,09
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		841,89	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	400,00	60,00	15,00
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		60,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	20.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
tekući projekt: **T4301-84**	**Projekt Kulturna ruta**	1.795.500,00	796.193,93	44,34
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*424.000,00*	*58.572,88*	*13,81*
540090	*Projekt Kulturna ruta*	*1.371.500,00*	*737.621,05*	*53,78*
311	PLAĆE (BRUTO)	107.000,00	49.375,87	46,15
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		49.375,87	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	19.500,00	8.147,01	41,78
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		8.147,01	
323	RASHODI ZA USLUGE	869.000,00	1.050,00	0,12
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		1.050,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	100.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	50.000,00	12.508,29	25,02
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		12.508,29	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	650.000,00	725.112,76	111,56
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		725.112,76	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	8.735.191,50	2.811.416,04	32,18
tekući projekt: **T4301-92**	**Projekt Hercultour**	4.277.033,00	1.748.017,12	40,87
izvori financiranja				
512006	*MRRFEU - projekt Hercultour*	*164.842,00*	*0,00*	*0,00*
540101	*Projekt Hercultour*	*4.112.191,00*	*1.748.017,12*	*42,51*
362	POMOĆI MEĐUNAR.ORGANIZA.TE INSTI.I TIJELIMA EU	2.377.656,00	708.357,21	29,79
3621	TEKUĆE POMO.MEĐUNA.ORG.TE INSTI.I TIJELIMA EU		708.357,21	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	1.899.377,00	1.039.659,91	54,74
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		1.039.659,91	
Program: **4302**	**Projekti EU**	2.131.810,14	834.337,79	39,14
tekući projekt: **T4302-42**	**Projekt Pokret**	1.915.457,00	834.337,79	43,56
izvori financiranja				
190066	*Projekt Pokret*	*951.445,00*	*0,00*	*0,00*
540131	*Projekt Pokret*	*964.012,00*	*834.337,79*	*86,55*
311	PLAĆE (BRUTO)	74.500,00	25.111,50	33,71
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		25.111,50	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	2.500,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	17.500,00	855,91	4,89
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		855,91	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	5.520,00	791,09	14,33
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		791,09	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	200.000,00	22.573,65	11,29
3222	MATERIJAL I SIROVINE		22.573,65	
323	RASHODI ZA USLUGE	15.000,00	3.849,99	25,67
3239	OSTALE USLUGE		3.849,99	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	150.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	1.450.437,00	781.155,65	53,86
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		781.155,65	
tekući projekt: **T4302-78**	**Projekt Podrška razvoju rane intervencije ZŽ**	14.303,14	0,00	0,00
izvori financiranja				
190075	*Projekt Podrška razvoju rane intervencije ZŽ*	*14.303,14*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	11.977,18	0,00	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	1.976,22	0,00	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		0,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	349,74	0,00	0,00
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	2.131.810,14	834.337,79	39,14
tekući projekt: **T4302-79**	**Projekt Firespill**	202.050,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*15.550,00*	*0,00*	*0,00*
540174	*Projekt Firespill*	*186.500,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	135.000,00	0,00	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		0,00	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	550,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	22.500,00	0,00	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		0,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	17.100,00	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	7.000,00	0,00	0,00
3223	ENERGIJA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	10.200,00	0,00	0,00
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	9.700,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **060**	**UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO,TURIZAM, INFRASTRUKTURU I EU FONDOVE**	72.531.477,65	17.448.636,21	24,06
Glava: **060-02**	**USTANOVA INOVACIJA**	27.584.838,00	7.936.119,77	28,77
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*6.809.481,00*	*577.797,95*	*8,49*
190016	*Projekt Centar kreativne industrije*	*159.494,00*	*78.885,21*	*49,46*
190019	*Projekt Innoxenia*	*0,00*	*131.501,15*	
190020	*Projekt Rosie*	*198.050,00*	*116.816,57*	*58,98*
190021	*Projekt Stronger*	*326.060,00*	*304.043,18*	*93,25*
190077	*Projekt Pružanje usluga informiranja i povezivanja za MSP u ZŽ*	*0,00*	*845,41*	
5319	*Općina Poličnik*	*50.703,00*	*0,00*	*0,00*
540060	*Centar kreativne industrije*	*13.120.588,00*	*6.631.651,40*	*50,54*
540104	*Projekt Innoxenia*	*194.662,00*	*0,00*	*0,00*
540105	*Projekt Rosie*	*0,00*	*7.780,00*	
540106	*Projekt Centar za edukaciju i razvoj*	*0,00*	*79.190,11*	
540179	*Projekt Pružanje usluga informiranja i povezivanja za MSP u ZŽ*	*0,00*	*7.608,79*	
812	*Beskamatni zajam MF*	*6.725.800,00*	*0,00*	*0,00*
Program: **3501**	**USTANOVA INOVACIJA**	1.199.565,00	377.853,36	31,50
aktivnost: **A3501-01**	**Djelatnost INOVAcija**	1.199.565,00	377.853,36	31,50
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.199.565,00*	*377.853,36*	*31,50*
311	PLAĆE (BRUTO)	575.514,00	201.441,94	35,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		201.441,94	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	38.500,00	3.077,12	7,99
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		3.077,12	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	87.551,00	31.732,42	36,24
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		31.732,42	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	67.000,00	16.822,06	25,11
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		11.986,07	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		4.835,99	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	62.000,00	13.899,30	22,42
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		4.240,73	
3223	ENERGIJA		8.432,04	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		1.226,53	
323	RASHODI ZA USLUGE	314.000,00	94.470,85	30,09
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		12.906,04	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		17.853,11	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		2.150,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		42.847,29	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		7.201,24	
3239	OSTALE USLUGE		11.513,17	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	45.000,00	15.409,67	34,24
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		3.920,50	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		4.988,44	
3293	REPREZENTACIJA		2.648,30	
3294	ČLANARINE		3.852,43	
422	POSTROJENJA I OPREMA	10.000,00	1.000,00	10,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		1.000,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	26.340.273,00	7.549.812,21	28,66
kapitalni projekt: **K4301-58**	**Projekt Centar kreativne industrije - spec.poduz.inkubator**	25.493.887,00	6.854.624,61	26,89
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*5.488.005,00*	*144.088,00*	*2,63*
190016	*Projekt Centar kreativne industrije*	*159.494,00*	*78.885,21*	*49,46*
540060	*Centar kreativne industrije*	*13.120.588,00*	*6.631.651,40*	*50,54*
812	*Beskamatni zajam MF*	*6.725.800,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	198.375,00	81.522,58	41,10
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		81.522,58	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	30.261,00	13.451,21	44,45
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		13.451,21	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	27.400,00	4.112,28	15,01
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		2.452,28	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		1.660,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	290.710,00	165.408,00	56,90
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		49.250,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		116.158,00	
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	18.221.341,00	6.590.130,54	36,17
4212	POSLOVNI OBJEKTI		6.590.130,54	
422	POSTROJENJA I OPREMA	6.725.800,00	0,00	0,00
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		0,00	
tekući projekt: **T4301-86**	**Projekt Innoxenia**	227.923,00	155.321,44	68,15
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*33.261,00*	*23.820,29*	*71,62*
190019	*Projekt Innoxenia*	*0,00*	*131.501,15*	
540104	*Projekt Innoxenia*	*194.662,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	107.870,00	56.233,28	52,13
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		56.233,28	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	17.799,00	9.278,48	52,13
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		9.278,48	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	42.352,00	2.094,80	4,95
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		2.094,80	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	3.302,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	56.600,00	87.714,88	154,97
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		9.764,88	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		77.950,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	26.340.273,00	7.549.812,21	28,66
tekući projekt: **T4301-87**	**Projekt Rosie**	216.720,00	142.068,76	65,55
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*18.670,00*	*17.472,19*	*93,58*
190020	*Projekt Rosie*	*198.050,00*	*116.816,57*	*58,98*
540105	*Projekt Rosie*	*0,00*	*7.780,00*	
311	PLAĆE (BRUTO)	99.310,00	96.496,27	97,17
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		96.496,27	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	18.260,00	15.275,72	83,66
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		15.275,72	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	51.300,00	18.369,69	35,81
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		12.698,48	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		5.671,21	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	7.000,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	38.850,00	11.630,00	29,94
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		11.630,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	2.000,00	297,08	14,85
3293	REPREZENTACIJA		297,08	
tekući projekt: **T4301-95**	**Projekt Centar za edukaciju i razvoj**	50.703,00	79.190,11	156,18
izvori financiranja				
5319	*Općina Poličnik*	*50.703,00*	*0,00*	*0,00*
540106	*Projekt Centar za edukaciju i razvoj*	*0,00*	*79.190,11*	
311	PLAĆE (BRUTO)	42.286,00	66.781,21	157,93
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		66.781,21	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	6.977,00	11.018,90	157,93
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		11.018,90	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	1.440,00	1.390,00	96,53
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		1.390,00	
tekući projekt: **T4301-96**	**Projekt Stronger**	351.040,00	318.607,29	90,76
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*24.980,00*	*14.564,11*	*58,30*
190021	*Projekt Stronger*	*326.060,00*	*304.043,18*	*93,25*
311	PLAĆE (BRUTO)	21.780,00	13.277,62	60,96
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		13.277,62	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	2.200,00	811,49	36,89
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		811,49	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	4.000,00	1.101,30	27,53
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		626,30	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		475,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	1.000,00	881,88	88,19
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		881,88	
323	RASHODI ZA USLUGE	2.000,00	0,00	0,00
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	60,00	0,00	0,00
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	180.000,00	167.575,00	93,10
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		167.575,00	
423	PRIJEVOZNA SREDSTVA	140.000,00	134.960,00	96,40
4231	PRIJEVOZNA SREDSTVA U CESTOVNOM PROMETU		134.960,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	0,00	8.454,20	
tekući projekt: **T4302-82**	**Projekt Pružanje usluga informiranja i povezivanja za MSP u ZŽ**	0,00	8.454,20	
izvori financiranja				
190077	*Projekt Pružanje usluga informiranja i povezivanja za MSP u ZŽ*	*0,00*	*845,41*	
540179	*Projekt Pružanje usluga informiranja i povezivanja za MSP u ZŽ*	*0,00*	*7.608,79*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	7.256,83	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		7.256,83	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	0,00	1.197,37	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.197,37	
Program: **4304**	**Projekti u prijavi**	45.000,00	0,00	0,00
tekući projekt: **T4304-03**	**EU - Projekti u prijavi**	45.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*45.000,00*	*0,00*	*0,00*
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	45.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **060**	**UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO,TURIZAM, INFRASTRUKTURU I EU FONDOVE**	72.531.477,65	17.448.636,21	24,06
Glava: **060-03**	**AGENCIJA ZA RAZVOJ ZADARSKE ŽUPANIJE - ZADRA NOVA**	27.030.138,01	4.797.738,67	17,75
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*2.203.842,70*	*796.466,32*	*36,14*
190031	*Projekt Pescar*	*11.000,00*	*0,00*	*0,00*
190033	*Projekt Ruins*	*218.822,00*	*130.962,50*	*59,85*
190034	*Projekt Smart Commuting*	*359.441,00*	*56.046,86*	*15,59*
190036	*Projekt Code*	*27.400,00*	*7.372,92*	*26,91*
190038	*Projekt Smile*	*259.182,39*	*19.871,37*	*7,67*
190039	*Projekt 5 Senses*	*197.067,69*	*108.809,84*	*55,21*
190052	*Projekt SOS - Surađuj i ostvaruj sebe*	*15.050,00*	*375.098,54*	*.492,35*
190053	*Projekt ADRIREEF*	*476.500,00*	*116.715,94*	*24,49*
190054	*Projekt PEPSEA*	*2.514.416,72*	*0,00*	*0,00*
190055	*Projekt Made In-land*	*1.090.256,68*	*105.109,42*	*9,64*
190064	*Projekt Zadra Nova za vas*	*1.516.501,00*	*0,00*	*0,00*
190067	*Projekt Stream*	*645.164,72*	*0,00*	*0,00*
190068	*Projekt ADRIA CLIM*	*584.700,00*	*0,00*	*0,00*
51	*Državni proračun*	*37.652,00*	*0,00*	*0,00*
5306	*Grad Zadar*	*1.388.489,05*	*451.224,03*	*32,50*
540004	*EDIC- Europska komisija*	*0,00*	*48.648,00*	
540043	*Projekt Urban green Belts*	*20.000,00*	*10.000,00*	*50,00*
540052	*Projekt Chestnut*	*44.300,00*	*0,00*	*0,00*
540053	*Projekt Mobilitas*	*46.383,74*	*0,00*	*0,00*
540088	*Projekt Pescar*	*186.580,00*	*0,00*	*0,00*
540089	*Projekt Irene*	*1.733.037,56*	*18.704,38*	*1,08*
540109	*Projekt Smile*	*283.000,00*	*0,00*	*0,00*
540110	*Projekt 5 Senses*	*50.000,00*	*0,00*	*0,00*
540113	*Projekt Ruins*	*187.500,00*	*0,00*	*0,00*
540125	*Rimini - Projekt Smart Commuting*	*27.000,00*	*0,00*	*0,00*
540128	*Široki Brijeg - Projekt Canyoning*	*11.135,00*	*0,00*	*0,00*
540134	*Projekt SOS - Surađuj i ostvari sebe*	*1.288.190,74*	*480.834,77*	*37,33*
540140	*Projekt PEPSEA - ZADRA NOVA*	*5.858.079,32*	*387.899,54*	*6,62*
540153	*Projekt Zadra Nova za vas*	*4.609.445,70*	*1.683.974,24*	*36,53*
540165	*Projekt Adrireef - Općina Ravena (Italija) -ZN*	*35.000,00*	*0,00*	*0,00*
540166	*Projekt Made In Land Regia Marche ITA-ZN*	*68.000,00*	*0,00*	*0,00*
540167	*Projekt Stream Regija Veneto (Italija) -ZN*	*37.000,00*	*0,00*	*0,00*
811	*Zadarska županija*	*1.000.000,00*	*0,00*	*0,00*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **1504**	**Agencija za razvoj Zadarske županije - ZADRA NOVA**	1.502.560,00	561.872,54	37,39
aktivnost: **A1504-01**	**Djelatnost Agencije za razvoj Zadarske županije**			
izvori financiranja		1.502.560,00	561.872,54	37,39
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*901.536,00*	*339.910,47*	*37,70*
5306	*Grad Zadar*	*601.024,00*	*221.962,07*	*36,93*
311	PLAĆE (BRUTO)	400.000,00	158.831,68	39,71
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		158.831,68	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	200.000,00	8.500,00	4,25
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		8.500,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	82.500,00	25.570,72	30,99
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		25.570,72	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	220.000,00	72.164,35	32,80
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		2.817,89	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		60.908,96	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		8.437,50	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	83.800,00	32.831,81	39,18
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		6.970,33	
3223	ENERGIJA		16.712,93	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		6.454,05	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		2.694,50	
323	RASHODI ZA USLUGE	364.000,00	191.861,83	52,71
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		1.640,30	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		27.283,01	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		6.365,12	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		121.765,91	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		5.450,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		2.375,00	
3239	OSTALE USLUGE		26.982,49	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	53.760,00	14.623,40	27,20
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		4.450,10	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		7.302,50	
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3294	ČLANARINE		0,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		2.870,80	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	1.500,00	5,00	0,33
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		5,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	70.000,00	49.083,75	70,12
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		49.083,75	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	27.000,00	8.400,00	31,11
4262	ULAGANJA U RAČUNAL.PROGRAME		8.400,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	5.258.306,03	1.358.828,50	25,84
tekući projekt: **T4301-04**	**Projekt Europa Direct Zadar**			
izvori financiranja		0,00	48.648,00	
540004	*EDIC- Europska komisija*	*0,00*	*48.648,00*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	39.919,29	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		39.919,29	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	0,00	6.586,71	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		6.586,71	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	0,00	2.142,00	0,00
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		2.142,00	
tekući projekt: **T4301-21**	**Projekt SOS - Surađuj i ostvaruj sebe**			
izvori financiranja		1.303.240,74	855.933,31	65,68
190052	*Projekt SOS - Surađuj i ostvaruj sebe*	*15.050,00*	*375.098,54*	*.492,35*
540134	*Projekt SOS - Surađuj i ostvari sebe*	*1.288.190,74*	*480.834,77*	*37,33*
311	PLAĆE (BRUTO)	34.000,00	7.129,10	20,97
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		7.129,10	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	1.600,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	5.610,00	1.176,31	20,97
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.176,31	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	7.950,00	281,60	3,54
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		281,60	
323	RASHODI ZA USLUGE	1.233.222,54	148.500,00	12,04
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		148.500,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	7.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
353	SUBVEN.TRG.DRUŠT.ZADRUGAMA,POLJOP.I OBRTN.IZ EU SRED.	0,00	698.846,30	0,00
3531	SUBVEN.TRG.DRUŠT.ZADRUGAMA,POLJOP.I OBRTN.IZ EU SRED.		698.846,30	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	13.108,20	0,00	0,00
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		0,00	
369	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	750,00	0,00	0,00
3693	TEK. PRIJESN. IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PROR. TEMELJEM PRIJENOSA EU SRED.		0,00	
tekući projekt: **T4301-42**	**Projekt Urban Green Belts**			
izvori financiranja		20.000,00	10.000,00	50,00
540043	*Projekt Urban green Belts*	*20.000,00*	*10.000,00*	*50,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	20.000,00	10.000,00	50,00
3239	OSTALE USLUGE		10.000,00	
tekući projekt: **T4301-72**	**Projekt Mobilitas**			
izvori financiranja		46.383,74	0,00	0,00
540053	*Projekt Mobilitas*	*46.383,74*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	46.383,74	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
tekući projekt: **T4301-73**	**Projekt Chestnut**			
izvori financiranja		44.300,00	0,00	0,00
540052	*Projekt Chestnut*	*44.300,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	44.300,00	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	5.258.306,03	1.358.828,50	25,84
tekući projekt: **T4301-74**	**Projekt Irene**	1.764.750,06	43.468,10	2,46
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*19.027,50*	*16.845,81*	*88,53*
5306	*Grad Zadar*	*12.685,00*	*7.917,91*	*62,42*
540089	*Projekt Irene*	*1.733.037,56*	*18.704,38*	*1,08*
311	PLAĆE (BRUTO)	39.500,00	37.034,76	93,76
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		37.034,76	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	11.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	6.517,50	4.797,34	73,61
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		4.797,34	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	3.500,00	1.636,00	46,74
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		1.636,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	1.000,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	1.000,00	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	1.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
362	POMOĆI MEĐUNAR.ORGANIZA.TE INSTI.I TIJELIMA EU	1.420.305,43	0,00	0,00
3621	TEKUĆE POMO.MEĐUNA.ORG.TE INSTI.I TIJELIMA EU		0,00	
369	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	280.927,13	0,00	0,00
3693	TEK. PRIJESN. IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PROR. TEMELJEM PRIJENOSA EU SRED.		0,00	
tekući projekt: **T4301-76**	**Projekt Pescar**	225.186,80	2.919,73	1,30
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*16.564,08*	*2.919,73*	*17,63*
190031	*Projekt Pescar*	*11.000,00*	*0,00*	*0,00*
5306	*Grad Zadar*	*11.042,72*	*0,00*	*0,00*
540088	*Projekt Pescar*	*186.580,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	22.459,05	2.444,40	10,88
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		2.444,40	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	200,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	3.705,75	403,33	10,88
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		403,33	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	9.242,00	72,00	0,78
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		72,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	3.200,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
3223	ENERGIJA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	186.380,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	5.258.306,03	1.358.828,50	25,84
tekući projekt: **T4301-78**	**Projekt Ruins**	459.742,00	147.781,91	32,14
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*32.052,00*	*10.091,64*	*31,49*
190033	*Projekt Ruins*	*218.822,00*	*130.962,50*	*59,85*
5306	*Grad Zadar*	*21.368,00*	*6.727,77*	*31,49*
540113	*Projekt Ruins*	*187.500,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	156.475,66	84.162,52	53,79
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		84.162,52	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	14.750,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	30.920,34	13.886,86	44,91
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		13.886,86	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	32.596,00	2.751,00	8,44
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		2.751,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	10.000,00	8.531,53	85,32
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		8.531,53	
323	RASHODI ZA USLUGE	210.000,00	37.850,00	18,02
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		37.850,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	5.000,00	600,00	12,00
3293	REPREZENTACIJA		600,00	
tekući projekt: **T4301-79**	**Projekt Smart Commuting**	436.625,00	66.216,22	15,17
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*7.783,00*	*6.101,60*	*78,40*
190034	*Projekt Smart Commuting*	*359.441,00*	*56.046,86*	*15,59*
51	*Državni proračun*	*37.652,00*	*0,00*	*0,00*
5306	*Grad Zadar*	*4.749,00*	*4.067,76*	*85,66*
540125	*Rimini - Projekt Smart Commuting*	*27.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	40.915,00	32.562,34	79,59
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		32.562,34	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	9.321,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	7.786,00	5.372,77	69,01
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		5.372,77	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	23.740,00	5.801,11	24,44
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		4.904,11	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		897,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	341.863,00	22.480,00	6,58
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		22.480,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	13.000,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	5.258.306,03	1.358.828,50	25,84
tekući projekt: **T4301-81**	**Projekt Canyoning**	11.135,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
540128	*Široki Brijeg - Projekt Canyoning*	*11.135,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	5.000,00	0,00	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		0,00	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	5.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	825,00	0,00	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		0,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	310,00	0,00	0,00
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		0,00	
tekući projekt: **T4301-82**	**Projekt Code**	31.150,00	9.435,76	30,29
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*2.250,00*	*1.237,70*	*55,01*
190036	*Projekt Code*	*27.400,00*	*7.372,92*	*26,91*
5306	*Grad Zadar*	*1.500,00*	*825,14*	*55,01*
311	PLAĆE (BRUTO)	10.627,88	7.878,55	74,13
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		7.878,55	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	7.100,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	2.100,12	1.299,97	61,90
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.299,97	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	572,00	257,24	44,97
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		257,24	
323	RASHODI ZA USLUGE	10.750,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: 4301	**Razvojni projekti EU**	5.258.306,03	1.358.828,50	25,84
tekući projekt: T4301-98	**Projekt Smile**	662.951,99	32.614,16	4,92
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*74.742,00*	*7.645,66*	*10,23*
190038	*Projekt Smile*	*259.182,39*	*19.871,37*	*7,67*
5306	*Grad Zadar*	*46.027,60*	*5.097,13*	*11,07*
540109	*Projekt Smile*	*283.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	201.000,00	18.545,74	9,23
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		18.545,74	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	7.400,00	400,00	5,41
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		400,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	62.500,00	3.060,04	4,90
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		3.060,04	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	46.351,99	2.908,38	6,27
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		2.040,78	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		867,60	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	10.000,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	328.900,00	7.700,00	2,34
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		7.700,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	5.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	1.800,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	
tekući projekt: T4301-99	**Projekt 5 Senses**	252.840,70	141.811,31	56,09
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*3.477,84*	*19.800,86*	*569,34*
190039	*Projekt 5 Senses*	*197.067,69*	*108.809,84*	*55,21*
5306	*Grad Zadar*	*2.295,17*	*13.200,61*	*575,15*
540110	*Projekt 5 Senses*	*50.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	22.687,06	72.955,12	321,57
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		72.955,12	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	8.100,00	600,00	7,41
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		600,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	3.451,64	12.037,55	348,75
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		12.037,55	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	94.002,00	36.828,64	39,18
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		33.760,84	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		3.067,80	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	90.000,00	19.390,00	21,54
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		19.390,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	34.600,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	20.269.271,98	2.877.037,63	14,19
tekući projekt: **T4302-43**	**Projekt ADRIREEF**	587.360,00	155.330,94	26,45
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*63.860,00*	*28.280,20*	*44,28*
190053	*Projekt ADRIREEF*	*476.500,00*	*116.715,94*	*24,49*
5306	*Grad Zadar*	*12.000,00*	*10.334,80*	*86,12*
540165	*Projekt Adrireef - Općina Ravena (Italija) -ZN*	*35.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	306.000,00	126.363,63	41,30
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		126.363,63	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	28.350,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	50.490,00	20.849,99	41,30
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		20.849,99	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	40.020,00	4.370,00	10,92
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		4.370,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	20.000,00	3.747,32	18,74
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
3223	ENERGIJA		3.747,32	
323	RASHODI ZA USLUGE	122.500,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	20.000,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	20.269.271,98	2.877.037,63	14,19
tekući projekt: **T4302-44** izvori financiranja	**Projekt PEPSEA**	9.696.002,32	504.726,30	5,21
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*221.605,35*	*100.368,09*	*45,29*
190054	*Projekt PEPSEA*	*2.514.416,72*	*0,00*	*0,00*
5306	*Grad Zadar*	*101.900,93*	*16.458,67*	*16,15*
540140	*Projekt PEPSEA - ZADRA NOVA*	*5.858.079,32*	*387.899,54*	*6,62*
811	*Zadarska županija*	*1.000.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	400.711,46	171.552,98	42,81
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		171.552,98	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	37.400,00	5.658,88	15,13
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		5.658,88	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	82.561,54	29.075,00	35,22
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		29.075,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	62.250,00	3.932,80	6,32
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		90,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		3.842,80	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	2.114.155,59	65.629,71	3,10
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		34.997,21	
3239	OSTALE USLUGE		30.632,50	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	10.000,00	5,00	0,05
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		5,00	
362	POMOĆI MEĐUNAR.ORGANIZA.TE INSTI.I TIJELIMA EU	2.805.486,89	41.161,57	1,47
3621	TEKUĆE POMO.MEĐUNA.ORG.TE INSTI.I TIJELIMA EU		41.161,57	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	2.583.741,82	152.637,83	5,91
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		152.637,83	
381	TEKUĆE DONACIJE	99.695,02	35.072,53	35,18
3813	TEKUĆE DONACIJE IZ EU SREDSTAVA		35.072,53	
422	POSTROJENJA I OPREMA	1.500.000,00	0,00	0,00
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		0,00	
tekući projekt: **T4302-45** izvori financiranja	**Projekt Made In-land**	1.314.350,68	158.829,94	12,08
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*93.656,40*	*32.232,31*	*34,42*
190055	*Projekt Made In-land*	*1.090.256,68*	*105.109,42*	*9,64*
5306	*Grad Zadar*	*62.437,60*	*21.488,21*	*34,42*
540166	*Projekt Made In Land Regia Marche ITA-ZN*	*68.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	245.300,00	97.397,98	39,71
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		97.397,98	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	28.240,00	500,00	1,77
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		500,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	22.474,50	16.070,73	71,51
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		16.070,73	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	47.160,00	6.621,49	14,04
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		3.073,49	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		3.548,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	971.176,18	38.239,74	3,94
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		35.427,24	
3239	OSTALE USLUGE		2.812,50	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	20.269.271,98	2.877.037,63	14,19
tekući projekt: **T4302-61**	**Projekt Zadra Nova za vas**	6.861.060,30	2.035.921,12	29,67
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*441.068,16*	*217.694,68*	*49,36*
190064	*Projekt Zadra Nova za vas*	*1.516.501,00*	*0,00*	*0,00*
5306	*Grad Zadar*	*294.045,44*	*134.252,20*	*45,66*
540153	*Projekt Zadra Nova za vas*	*4.609.445,70*	*1.683.974,24*	*36,53*
311	PLAĆE (BRUTO)	4.206.658,68	1.423.110,37	33,83
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		1.423.110,37	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	694.098,68	221.613,79	31,93
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		221.613,79	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	105.302,94	13.694,00	13,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		3.594,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		10.100,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	156.000,00	33.170,01	21,26
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		31.529,12	
3223	ENERGIJA		1.640,89	
323	RASHODI ZA USLUGE	1.374.000,00	166.757,95	12,14
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		53.788,35	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		5.166,25	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		80.763,35	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		24.227,50	
3238	RAČUNALNE USLUGE		2.812,50	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	25.000,00	1.125,00	4,50
3293	REPREZENTACIJA		1.125,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	300.000,00	176.450,00	58,82
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		168.325,00	
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		8.125,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	20.269.271,98	2.877.037,63	14,19
tekući projekt: **T4302-69** izvori financiranja	**Projekt Stream**	1.080.898,68	19.761,72	1,83
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*239.240,37*	*11.857,01*	*4,96*
190067	*Projekt Stream*	*645.164,72*	*0,00*	*0,00*
5306	*Grad Zadar*	*159.493,59*	*7.904,71*	*4,96*
540167	*Projekt Stream Regija Veneto (Italija) -ZN*	*37.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	425.377,92	16.130,24	3,79
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		16.130,24	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	13.500,00	500,00	3,70
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		500,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	70.187,36	2.661,48	3,79
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		2.661,48	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	77.580,00	470,00	0,61
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		470,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	22.920,00	0,00	0,00
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,00	
3223	ENERGIJA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	397.333,40	0,00	0,00
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		0,00	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	44.400,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	29.600,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	
tekući projekt: **T4302-70** izvori financiranja	**Projekt ADRIA CLIM**	729.600,00	2.467,61	0,34
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*86.980,00*	*1.480,56*	*1,70*
190068	*Projekt ADRIA CLIM*	*584.700,00*	*0,00*	*0,00*
5306	*Grad Zadar*	*57.920,00*	*987,05*	*1,70*
311	PLAĆE (BRUTO)	244.600,00	2.056,32	0,84
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		2.056,32	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	6.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	42.900,00	339,29	0,79
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		339,29	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	66.100,00	72,00	0,11
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		72,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	350.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	20.000,00	0,00	0,00
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **070**	**UPRAVNI ODJEL ZA POLJOPRIVREDU,RIBARSTVO, VODNO GOSPODARSTVO,RURALNI I OTOČNI RAZVOJ**	37.442.592,27	11.167.931,90	29,83
Glava: **070-01**	**UPRAVNI ODJEL ZA POLJOPRIVREDU,RIBARSTVO, VODNO GOSPODARSTVO,RURALNI I OTOČNI RAZVOJ**	30.908.092,27	9.884.041,76	31,98
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*3.399.379,90*	*497.369,98*	*14,63*
1107	*Prihod od prodaje i zak. polj. zemljišta*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
14	*Naknada za brodice*	*300.000,00*	*0,00*	*0,00*
15	*Lovozakupnina*	*340.000,00*	*0,00*	*0,00*
17	*Naknada za navodnjavanje*	*510.000,00*	*139.371,59*	*27,33*
190031	*Projekt Pescar*	*10.386,00*	*9.599,76*	*92,43*
190041	*Projekt SN Baštica - podsustav Smilčić*	*0,00*	*1.335.885,33*	
190042	*Projekt SN Lišansko polje - područje Žažvić*	*0,00*	*3.359.205,13*	
190045	*Projekt ARGOS*	*604.336,00*	*0,00*	*0,00*
190056	*Projekt PRIZEFISH*	*604.650,00*	*221.581,85*	*36,65*
190057	*Projekt SmArtFish*	*585.245,00*	*191.091,63*	*32,65*
51	*Državni proračun*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
5221	*Hrv.vode-pojedin.planovi navodnjavanja*	*275.000,00*	*86.131,25*	*31,32*
53	*Proračun JLS*	*300.000,00*	*0,00*	*0,00*
5306	*Grad Zadar*	*90.000,00*	*0,00*	*0,00*
540034	*Izgradnja SN Baštica II faza - APPRRR*	*1.615.000,00*	*143.261,05*	*8,87*
540036	*Izgradnja SN Lišansko polje - APPRRR*	*17.430.000,00*	*3.740.675,85*	*21,46*
540088	*Projekt Pescar*	*360.095,37*	*159.868,34*	*44,40*
540142	*Projekt PRIZEFISH*	*454.000,00*	*0,00*	*0,00*
540143	*Projekt SmArtFish*	*490.000,00*	*0,00*	*0,00*
540164	*APPRRR - Donja Baštica*	*3.340.000,00*	*0,00*	*0,00*
Program: **3601**	**Razvoj poljoprivrede i ribarstva**	26.677.000,00	9.171.521,56	34,38
aktivnost: **A3601-02**	**Znanstveni i stručni projekti u poljop. i ribarstvu**	400.000,00	82.787,44	20,70
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*200.000,00*	*82.787,44*	*41,39*
14	*Naknada za brodice*	*200.000,00*	*0,00*	*0,00*
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	400.000,00	82.787,44	20,70
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		82.787,44	
aktivnost: **A3601-03**	**Potpore u poljoprivredi i ruralnom razvoju**	1.300.000,00	48.334,00	3,72
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*900.000,00*	*48.334,00*	*5,37*
1107	*Prihod od prodaje i zak. polj. zemljišta*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
14	*Naknada za brodice*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
15	*Lovozakupnina*	*200.000,00*	*0,00*	*0,00*
352	SUBVENCIJE TRGO.DRU.ZADRUGAMA,POLJOPR,OBRT.IZVAN JS	1.100.000,00	0,00	0,00
3523	SUBVENCIJE POLJOPRIVREDNICIMA I OBRTNICIMA		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	200.000,00	48.334,00	24,17
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		48.334,00	
kapitalni projekt: **K3601-04**	**Pojedinačni planovi navodnjavanja**	550.000,00	172.262,50	31,32
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*275.000,00*	*86.131,25*	*31,32*
5221	*Hrv.vode-pojedin.planovi navodnjavanja*	*275.000,00*	*86.131,25*	*31,32*
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	50.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	500.000,00	172.262,50	34,45
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		172.262,50	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **3601**	**Razvoj poljoprivrede i ribarstva**	26.677.000,00	9.171.521,56	34,38
tekući projekt: **T3601-05**	**Upravljanje i održavanje SN Baštica**			
izvori financiranja		710.000,00	221.034,82	31,13
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*200.000,00*	*81.663,23*	*40,83*
17	*Naknada za navodnjavanje*	*510.000,00*	*139.371,59*	*27,33*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	300.000,00	54.294,27	18,10
3223	ENERGIJA		54.294,27	
323	RASHODI ZA USLUGE	365.000,00	165.850,47	45,44
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		6.418,36	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		159.432,11	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	45.000,00	890,08	1,98
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		890,08	
aktivnost: **A3601-09**	**Ostale aktivnosti u poljoprivedi**			
izvori financiranja		112.000,00	35.579,74	31,77
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*112.000,00*	*35.579,74*	*31,77*
323	RASHODI ZA USLUGE	62.000,00	34.667,24	55,91
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		1.400,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		25.767,24	
3238	RAČUNALNE USLUGE		7.500,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	25.000,00	912,50	3,65
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		912,50	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	25.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
tekući projekt: **T3601-11**	**Revitalizacija proizvodnje češnjaka**			
izvori financiranja		25.000,00	0,00	0,00
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*25.000,00*	*0,00*	*0,00*
381	TEKUĆE DONACIJE	25.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
tekući projekt: **T3601-13**	**Identifikacija autohtonih sorti maslina**			
izvori financiranja		25.000,00	0,00	0,00
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*25.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	25.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
kapitalni projekt: **K3601-16**	**SN Donja Baštica**			
izvori financiranja		3.390.000,00	0,00	0,00
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*50.000,00*	*0,00*	*0,00*
540164	*APPRRR - Donja Baštica*	*3.340.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	110.000,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	20.000,00	0,00	0,00
3721	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU		0,00	
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	3.250.000,00	0,00	0,00
4214	OSTALI GRAĐEVINSKI OBJEKTI		0,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	10.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **3601**	**Razvoj poljoprivrede i ribarstva**	26.677.000,00	9.171.521,56	34,38
kapitalni projekt: **K3601-17**	**SN Baština - podsustav Smilčić**	1.675.000,00	1.480.396,38	88,38
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*60.000,00*	*1.250,00*	*2,08*
190041	*Projekt SN Baština - podsustav Smilčić*	*0,00*	*1.335.885,33*	
540034	*Izgradnja SN Baština II faza - APPRRR*	*1.615.000,00*	*143.261,05*	*8,87*
323	RASHODI ZA USLUGE	105.000,00	118.123,75	112,50
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		118.123,75	
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	1.560.000,00	1.361.022,63	87,25
4214	OSTALI GRAĐEVINSKI OBJEKTI		1.361.022,63	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	10.000,00	1.250,00	12,50
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		1.250,00	
kapitalni projekt: **K3601-18**	**SN Lišansko polje - područje Žažvić**	17.445.000,00	7.099.880,98	40,70
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*15.000,00*	*0,00*	*0,00*
190042	*Projekt SN Lišansko polje - područje Žažvić*	*0,00*	*3.359.205,13*	
540036	*Izgradnja SN Lišansko polje - APPRRR*	*17.430.000,00*	*3.740.675,85*	*21,46*
323	RASHODI ZA USLUGE	430.000,00	288.062,50	66,99
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		288.062,50	
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	15.000,00	0,00	0,00
3721	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU		0,00	
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	17.000.000,00	6.811.818,48	40,07
4214	OSTALI GRAĐEVINSKI OBJEKTI		6.811.818,48	
kapitalni projekt: **K3601-19**	**SN Vransko polje**	500.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*200.000,00*	*0,00*	*0,00*
53	*Proračun JLS*	*300.000,00*	*0,00*	*0,00*
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	500.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
kapitalni projekt: **K3601-20**	**Zaštita napuštenih i izgubljenih životinja**	310.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*220.000,00*	*0,00*	*0,00*
5306	*Grad Zadar*	*90.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	60.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	100.000,00	0,00	0,00
4214	OSTALI GRAĐEVINSKI OBJEKTI		0,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	150.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
tekući projekt: **T3601-22**	**Organizacija manifestacija i festivala**	120.000,00	15.000,00	12,50
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*120.000,00*	*15.000,00*	*12,50*
323	RASHODI ZA USLUGE	50.000,00	15.000,00	30,00
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		15.000,00	
352	SUBVENCIJE TRGO.DRU.ZADRUGAMA,POLJOPR,OBRT.IZVAN JS	30.000,00	0,00	0,00
3522	SUBVENCIJAMA TRGO.DRU.I ZADRUGAMA IZVAN JS		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	40.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **3601**	**Razvoj poljoprivrede i ribarstva**	26.677.000,00	9.171.521,56	34,38
tekući projekt: **T3601-23**	**Uvođenje oznake kvalitete tradicijskih proizvoda**	60.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*60.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	60.000,00	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
aktivnost: **A3601-24**	**Agroprognoza**	55.000,00	16.245,70	29,54
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*55.000,00*	*16.245,70*	*29,54*
323	RASHODI ZA USLUGE	55.000,00	16.245,70	29,54
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		5.245,70	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		3.000,00	
3238	RAČUNALNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		8.000,00	
Program: **3603**	**Vodno gospodarstvo**	200.000,00	0,00	0,00
aktivnost: **A3603-01**	**Priprema i projektiranje objekata za vodooprskrbu i odvodnju**	200.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*200.000,00*	*0,00*	*0,00*
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	200.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
Program: **3604**	**Otočni razvoj**	100.000,00	35.000,00	35,00
aktivnost: **A3604-01**	**Mjere za razvoj otoka**	100.000,00	35.000,00	35,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*100.000,00*	*35.000,00*	*35,00*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	65.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	35.000,00	35.000,00	100,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		35.000,00	
Program: **3701**	**Lovstvo**	140.000,00	0,00	0,00
aktivnost: **A3701-02**	**Provedba Zakona o lovstvu**	40.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
15	*Lovozakupnina*	*40.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	28.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	5.000,00	0,00	0,00
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		0,00	
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	4.000,00	0,00	0,00
3721	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU		0,00	
381	TEKUĆE DONACIJE	3.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	
aktivnost: **A3701-03**	**Naknada vl. zemljišta i razvoj unapređenja lovstva**	100.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
15	*Lovozakupnina*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
381	TEKUĆE DONACIJE	100.000,00	0,00	0,00
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	729.327,62	192.556,81	26,40
tekući projekt: **T4301-37**	**Poljoprivredno edukacijski centar**	350.000,00	15.000,00	4,29
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*250.000,00*	*15.000,00*	*6,00*
51	*Državni proračun*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	150.000,00	0,00	0,00
4214	OSTALI GRAĐEVINSKI OBJEKTI		0,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	200.000,00	15.000,00	7,50
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		15.000,00	
tekući projekt: **T4301-83**	**Projekt Pescar**	379.327,62	177.556,81	46,81
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*8.846,25*	*8.088,71*	*91,44*
190031	*Projekt Pescar*	*10.386,00*	*9.599,76*	*92,43*
540088	*Projekt Pescar*	*360.095,37*	*159.868,34*	*44,40*
311	PLAĆE (BRUTO)	15.650,00	14.806,34	94,61
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		14.806,34	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	2.582,25	2.443,04	94,61
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		2.443,04	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	1.000,00	439,09	43,91
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		439,09	
361	POMOĆI INOZEMNIM VLADAMA	256.108,27	89.388,35	34,90
3611	TEKUĆE POMOĆI INOZEMNIM VLADAMA		89.388,35	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	38.987,10	55.663,44	142,77
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		55.663,44	
369	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	65.000,00	14.816,55	22,79
3693	TEK. PRIJESN. IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PROR. TEMELJEM PRIJENOSA EU SRED.		14.816,55	
Program: **4302**	**Projekti EU**	3.061.764,65	484.963,39	15,84
tekući projekt: **T4302-38**	**Projekt ARGOS**	733.836,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*129.500,00*	*0,00*	*0,00*
190045	*Projekt ARGOS*	*604.336,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	216.000,00	0,00	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		0,00	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	8.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	35.640,00	0,00	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		0,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	78.000,00	0,00	0,00
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	391.196,00	0,00	0,00
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	5.000,00	0,00	0,00
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	3.061.764,65	484.963,39	15,84
tekući projekt: **T4302-39**	**Projekt PRIZEFISH**	1.127.883,65	277.681,85	24,62
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*69.233,65*	*56.100,00*	*81,03*
190056	*Projekt PRIZEFISH*	*604.650,00*	*221.581,85*	*36,65*
540142	*Projekt PRIZEFISH*	*454.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	314.000,00	89.851,37	28,62
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		89.851,37	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	11.500,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	51.810,00	14.825,47	28,62
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		14.825,47	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	79.840,00	4.691,47	5,88
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		1.633,47	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		3.058,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	476.253,65	137.350,00	28,84
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		137.350,00	
324	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA	4.580,00	0,00	0,00
3241	NAKNADE TROŠKOVA OSOBAMA IZVAN RADNOG ODNOSA		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	58.900,00	9.666,04	16,41
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		9.666,04	
422	POSTROJENJA I OPREMA	131.000,00	21.297,50	16,26
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		21.297,50	
tekući projekt: **T4302-40**	**Projekt SmArtFish**	1.200.045,00	207.281,54	17,27
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*124.800,00*	*16.189,91*	*12,97*
190057	*Projekt SmArtFish*	*585.245,00*	*191.091,63*	*32,65*
540143	*Projekt SmArtFish*	*490.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	200.000,00	61.098,16	30,55
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		61.098,16	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	6.700,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	33.000,00	10.081,22	30,55
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		10.081,22	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	69.800,00	2.494,00	3,57
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		2.494,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	363.000,00	127.250,00	35,06
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		127.250,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	37.545,00	6.358,16	16,93
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		6.358,16	
422	POSTROJENJA I OPREMA	490.000,00	0,00	0,00
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **070**	**UPRAVNI ODJEL ZA POLJOPRIVREDU,RIBARSTVO, VODNO GOSPODARSTVO,RURALNI I OTOČNI RAZVOJ**	37.442.592,27	11.167.931,90	29,83
Glava: **070-02**	**AGENCIJA ZA RURALNI RAZVOJ**	6.534.500,00	1.283.890,14	19,65
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*508.000,00*	*246.457,20*	*48,52*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*400.000,00*	*28.216,67*	*7,05*
190058	*Projekt InvestInFish*	*263.500,00*	*98.555,82*	*37,40*
190059	*Projekt E - Citijens*	*281.000,00*	*128.251,65*	*45,64*
190060	*Projekt Geco2*	*331.000,00*	*82.820,53*	*25,02*
190071	*Projekt Adrianetbook*	*291.000,00*	*99.983,07*	*34,36*
190072	*Projekt CCI4 Tourisam*	*356.000,00*	*81.679,57*	*22,94*
190073	*Projekt Smartriver*	*356.000,00*	*52.101,96*	*14,64*
190074	*Projekt Ecowaves*	*379.000,00*	*84.081,94*	*22,19*
190078	*Projekt SuDjeluj*	*0,00*	*9.813,52*	
190079	*Projekt #nauči#primjeni#promjeni*	*0,00*	*19.203,50*	
190080	*Projekt Bokun ure kulture*	*0,00*	*14.388,90*	
190081	*Projekt Lov na znanje*	*0,00*	*18.368,18*	
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*0,00*	*27.715,20*	
42071	*Višak prihoda - Agrra*	*0,00*	*200.663,48*	
512021	*MRRFEU - projekt Skills+*	*80.000,00*	*6.127,40*	*7,66*
512022	*MRRFEU - projekt GECO2*	*60.000,00*	*0,00*	*0,00*
540068	*Projekt Slills +*	*35.000,00*	*11.502,93*	*32,87*
540111	*Projekt Count me in Agrra*	*87.000,00*	*0,00*	*0,00*
540132	*Projekt Perma Horti - AGRRA*	*75.000,00*	*33.844,04*	*45,13*
540136	*EKO Zadar - Alternet- AGRRA*	*67.000,00*	*33.554,58*	*50,08*
540144	*Projekt InvestInFish - AGRRA*	*380.000,00*	*6.300,00*	*1,66*
540145	*Projekt E - Citijens - AGRRA*	*615.000,00*	*260,00*	*0,04*
540146	*Projekt Geco2 - AGRRA*	*507.000,00*	*0,00*	*0,00*
540148	*AMPEU - projekt Apprenticeship HUBS - AGRRA*	*521.000,00*	*0,00*	*0,00*
540170	*Projekt Adrianetbook - Marche*	*173.000,00*	*0,00*	*0,00*
540171	*Projekt CCI4 Tourisam - Italija*	*323.000,00*	*0,00*	*0,00*
540172	*Projekt Smartriver - Marche*	*223.000,00*	*0,00*	*0,00*
540173	*Projekt Ecowaves - Italija*	*223.000,00*	*0,00*	*0,00*

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **3602**	**Ruralni razvoj**	508.000,00	251.429,95	49,49
aktivnost: **A3602-01**	**Djelatnost Agencije za ruralni razvoj - AGRRA**	508.000,00	251.429,95	49,49
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*508.000,00*	*246.457,20*	*48,52*
42071	*Višak prihoda - Agrra*	*0,00*	*4.972,75*	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	20.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	30.000,00	15.547,82	51,83
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		13.160,32	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		2.387,50	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	51.000,00	21.765,74	42,68
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		5.022,75	
3223	ENERGIJA		11.818,08	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		4.924,91	
323	RASHODI ZA USLUGE	287.000,00	146.547,92	51,06
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		18.249,22	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		1.917,50	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		6.486,83	
3234	KOMUNALNE USLUGE		6.213,64	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		74.561,90	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		3.000,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		15.223,30	
3238	RAČUNALNE USLUGE		16.831,25	
3239	OSTALE USLUGE		4.064,28	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	57.000,00	9.169,17	16,09
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		5.769,33	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		578,63	
3293	REPREZENTACIJA		2.691,21	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		130,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	63.000,00	58.399,30	92,70
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		57.838,05	
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU		561,25	
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	602.000,00	134.050,77	22,27
tekući projekt: **T4301-37**	**Poljoprivredno edukacijski centar**	400.000,00	55.931,87	13,98
izvori financiranja				
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*400.000,00*	*28.216,67*	*7,05*
31	*Vlastiti prihodi - korisnici*	*0,00*	*27.715,20*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	21.115,20	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		21.115,20	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	0,00	3.484,00	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		3.484,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	0,00	3.116,00	0,00
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		3.116,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	400.000,00	28.216,67	7,05
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		28.216,67	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4301**	**Razvojni projekti EU**	602.000,00	134.050,77	22,27
tekući projekt: **T4301-64**	**Projekt Skills +**	115.000,00	17.630,33	15,33
izvori financiranja				
512021	*MRRFEU - projekt Skills+*	*80.000,00*	*6.127,40*	*7,66*
540068	*Projekt Slills +*	*35.000,00*	*11.502,93*	*32,87*
311	PLAĆE (BRUTO)	35.000,00	11.502,93	32,87
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		11.502,93	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	5.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	6.500,00	1.897,97	29,20
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.897,97	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	42.000,00	379,43	0,90
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		379,43	
323	RASHODI ZA USLUGE	11.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	5.500,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	10.000,00	3.850,00	38,50
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		3.850,00	
tekući projekt: **T4301-90**	**Projekt Count me in (Erasmus+)**	87.000,00	60.488,57	69,53
izvori financiranja				
42071	*Višak prihoda - Agrra*	*0,00*	*60.488,57*	
540111	*Projekt Count me in Agrra*	*87.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	49.678,27	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		49.678,27	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	20.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	0,00	8.196,90	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		8.196,90	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	20.000,00	2.613,40	13,07
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		2.613,40	
323	RASHODI ZA USLUGE	40.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	7.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	5.424.500,00	898.409,42	16,56
tekući projekt: **T4302-35**	**Projekt Perma Horti**	75.000,00	33.844,04	45,13
izvori financiranja				
540132	*Projekt Perma Horti - AGRRA*	*75.000,00*	*33.844,04*	*45,13*
311	PLAĆE (BRUTO)	55.000,00	27.441,88	49,89
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		27.441,88	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	5.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	9.000,00	4.527,93	50,31
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		4.527,93	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	6.000,00	1.874,23	31,24
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		1.874,23	
tekući projekt: **T4302-36**	**Projekt Alternet**	67.000,00	33.554,58	50,08
izvori financiranja				
540136	*EKO Zadar - Alternet- AGRRA*	*67.000,00*	*33.554,58*	*50,08*
311	PLAĆE (BRUTO)	50.000,00	27.697,42	55,39
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		27.697,42	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	5.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	9.000,00	4.570,07	50,78
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		4.570,07	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	3.000,00	1.287,09	42,90
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		1.287,09	
tekući projekt: **T4302-46**	**Projekt InvestInFish**	643.500,00	104.855,82	16,29
izvori financiranja				
190058	*Projekt InvestInFish*	*263.500,00*	*98.555,82*	*37,40*
540144	*Projekt InvestInFish - AGRRA*	*380.000,00*	*6.300,00*	*1,66*
311	PLAĆE (BRUTO)	170.000,00	75.427,74	44,37
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		75.427,74	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	20.000,00	6.953,84	34,77
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		6.953,84	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	30.500,00	12.445,56	40,81
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		12.445,56	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	43.000,00	3.728,68	8,67
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		3.728,68	
323	RASHODI ZA USLUGE	355.000,00	1.000,00	0,28
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		1.000,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	15.000,00	5.300,00	35,33
3293	REPREZENTACIJA		5.300,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	10.000,00	0,00	0,00
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	5.424.500,00	898.409,42	16,56
tekući projekt: **T4302-47**	**Projekt E - Citijens**	896.000,00	128.511,65	14,34
izvori financiranja				
190059	*Projekt E - Citijens*	*281.000,00*	*128.251,65*	*45,64*
540145	*Projekt E - Citijens - AGRRA*	*615.000,00*	*260,00*	*0,04*
311	PLAĆE (BRUTO)	180.000,00	101.162,81	56,20
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		101.162,81	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	20.000,00	6.953,84	34,77
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		6.953,84	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	33.000,00	16.691,84	50,58
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		16.691,84	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	48.000,00	3.443,16	7,17
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		3.443,16	
323	RASHODI ZA USLUGE	510.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	25.000,00	260,00	1,04
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		260,00	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	10.000,00	0,00	0,00
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	70.000,00	0,00	0,00
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	
tekući projekt: **T4302-48**	**Projekt Geco2**	898.000,00	82.820,53	9,22
izvori financiranja				
190060	*Projekt Geco2*	*331.000,00*	*82.820,53*	*25,02*
512022	*MRRFEU - projekt GECO2*	*60.000,00*	*0,00*	*0,00*
540146	*Projekt Geco2 - AGRRA*	*507.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	210.000,00	25.892,49	12,33
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		25.892,49	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	20.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	43.000,00	4.272,25	9,94
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		4.272,25	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	58.000,00	2.395,78	4,13
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		2.395,78	
323	RASHODI ZA USLUGE	535.000,00	50.260,01	9,39
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		12.885,01	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		37.375,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	22.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
368	POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU	10.000,00	0,00	0,00
3681	TEKUĆE POMOĆI TEMELJEM PRIJENOSA SREDSTAVA EU		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	5.424.500,00	898.409,42	16,56
tekući projekt: **T4302-56**	**Projekt Apprenticeship HUBS**			
izvori financiranja		521.000,00	135.202,16	25,95
42071	*Višak prihoda - Agrra*	*0,00*	*135.202,16*	
540148	*AMPEU - projekt Apprenticeship HUBS - AGRRA*	*521.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	90.430,53	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		90.430,53	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	20.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	0,00	14.921,07	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		14.921,07	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	30.000,00	28.400,56	94,67
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		22.664,76	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		5.735,80	
323	RASHODI ZA USLUGE	30.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	12.000,00	1.450,00	12,08
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		1.450,00	
361	POMOĆI INOZEMNIM VLADAMA	92.000,00	0,00	0,00
3611	TEKUĆE POMOĆI INOZEMNIM VLADAMA		0,00	
362	POMOĆI MEĐUNAR.ORGANIZA.TE INSTI.I TIJELIMA EU	295.000,00	0,00	0,00
3621	TEKUĆE POMO.MEĐUNA.ORG.TE INSTI.I TIJELIMA EU		0,00	
369	PRIJENOSI IZMEĐU PRORAČUNSKIH KORISNIKA ISTOG PRORAČ	42.000,00	0,00	0,00
3693	TEK. PRIJESN. IZMEĐU PROR. KOR. ISTOG PROR. TEMELJEM PRIJENOSA EU SRED.		0,00	
tekući projekt: **T4302-74**	**Projekt Adrianetbook**			
izvori financiranja		464.000,00	99.983,07	21,55
190071	*Projekt Adrianetbook*	*291.000,00*	*99.983,07*	*34,36*
540170	*Projekt Adrianetbook - Marche*	*173.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	180.000,00	81.036,30	45,02
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		81.036,30	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	20.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	33.000,00	13.371,00	40,52
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		13.371,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	58.000,00	5.575,77	9,61
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		5.575,77	
323	RASHODI ZA USLUGE	161.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	2.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
362	POMOĆI MEĐUNAR.ORGANIZA.TE INSTI.I TIJELIMA EU	10.000,00	0,00	0,00
3621	TEKUĆE POMO.MEĐUNA.ORG.TE INSTI.I TIJELIMA EU		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	5.424.500,00	898.409,42	16,56
tekući projekt: **T4302-75**	**Projekt CCI4Tourisam**	679.000,00	81.679,57	12,03
izvori financiranja				
190072	*Projekt CCI4 Tourisam*	*356.000,00*	*81.679,57*	*22,94*
540171	*Projekt CCI4 Tourisam - Italija*	*323.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	230.000,00	59.808,33	26,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		59.808,33	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	20.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	48.000,00	9.868,38	20,56
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		9.868,38	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	58.000,00	12.002,86	20,69
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		8.202,70	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		3.800,16	
323	RASHODI ZA USLUGE	311.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	2.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
362	POMOĆI MEĐUNAR.ORGANIZA.TE INSTI.I TIJELIMA EU	10.000,00	0,00	0,00
3621	TEKUĆE POMO.MEĐUNA.ORG.TE INSTI.I TIJELIMA EU		0,00	
tekući projekt: **T4302-76**	**Projekt Smartriver**	579.000,00	52.101,96	9,00
izvori financiranja				
190073	*Projekt Smartriver*	*356.000,00*	*52.101,96*	*14,64*
540172	*Projekt Smartriver - Marche*	*223.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	230.000,00	43.150,16	18,76
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		43.150,16	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	20.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	48.000,00	7.119,80	14,83
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		7.119,80	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	58.000,00	1.832,00	3,16
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		1.832,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	211.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	2.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
362	POMOĆI MEĐUNAR.ORGANIZA.TE INSTI.I TIJELIMA EU	10.000,00	0,00	0,00
3621	TEKUĆE POMO.MEĐUNA.ORG.TE INSTI.I TIJELIMA EU		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	5.424.500,00	898.409,42	16,56
tekući projekt: **T4302-77**	**Projekt Ecowaves**			
izvori financiranja		602.000,00	84.081,94	13,97
190074	*Projekt Ecowaves*	*379.000,00*	*84.081,94*	*22,19*
540173	*Projekt Ecowaves - Italija*	*223.000,00*	*0,00*	*0,00*
311	PLAĆE (BRUTO)	250.000,00	69.166,71	27,67
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		69.166,71	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	20.000,00	0,00	0,00
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		0,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	51.000,00	11.412,50	22,38
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		11.412,50	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	58.000,00	3.502,73	6,04
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		0,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		3.502,73	
323	RASHODI ZA USLUGE	211.000,00	0,00	0,00
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	2.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
362	POMOĆI MEĐUNAR.ORGANIZA.TE INSTI.I TIJELIMA EU	10.000,00	0,00	0,00
3621	TEKUĆE POMO.MEĐUNA.ORG.TE INSTI.I TIJELIMA EU		0,00	
tekući projekt: **T4302-84**	**Projekt SuDjeluj**			
izvori financiranja		0,00	9.813,52	
190078	*Projekt SuDjeluj*	*0,00*	*9.813,52*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	8.024,23	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		8.024,23	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	0,00	1.324,00	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.324,00	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	0,00	465,29	0,00
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		465,29	
tekući projekt: **T4302-85**	**Projekt #nauči#primjeni#promjeni**			
izvori financiranja		0,00	19.203,50	
190079	*Projekt #nauči#primjeni#promjeni*	*0,00*	*19.203,50*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	15.895,93	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		15.895,93	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	0,00	2.622,81	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		2.622,81	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	0,00	684,76	0,00
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		684,76	
tekući projekt: **T4302-86**	**Projekt Bokun ure kulture**			
izvori financiranja		0,00	14.388,90	
190080	*Projekt Bokun ure kulture*	*0,00*	*14.388,90*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	11.667,16	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		11.667,16	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	0,00	1.925,07	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		1.925,07	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	0,00	796,67	0,00
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		796,67	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **4302**	**Projekti EU**	5.424.500,00	898.409,42	16,56
tekući projekt: **T4302-87**	**Projekt Lov na znanje**	0,00	18.368,18	
izvori financiranja				
190081	*Projekt Lov na znanje*	*0,00*	*18.368,18*	
311	PLAĆE (BRUTO)	0,00	14.677,34	0,00
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		14.677,34	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	0,00	2.421,77	0,00
3132	DOPRINOSI ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		2.421,77	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	0,00	1.269,07	0,00
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,ZA RAD NA TERENU I ODVOJENI ŽIVOT		1.269,07	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **080**	**UPRAVNI ODJEL ZA POMORSKO DOBRO, MORE I PROMET**	8.994.000,00	839.527,44	9,33
Glava: **080-01**	**UPRAVNI ODJEL ZA POMORSKO DOBRO, MORE I PROMET**	8.994.000,00	839.527,44	9,33
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*200.000,00*	*0,00*	*0,00*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*2.400.000,00*	*0,00*	*0,00*
131	*Koncesije - pomorsko dobro*	*4.850.000,00*	*770.088,17*	*15,88*
14	*Naknada za brodice*	*1.544.000,00*	*69.439,27*	*4,50*
Program: **3404**	**Prijevoz**	600.000,00	0,00	0,00
aktivnost: **A3404-01**	**Županijski linijski prijevoz putnika**	600.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*200.000,00*	*0,00*	*0,00*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*400.000,00*	*0,00*	*0,00*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	600.000,00	0,00	0,00
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		0,00	
3632	KAPITALNE POMOĆI UNUTAR OPĆG PRORAČUNA		0,00	
Program: **4101**	**Pomorsko dobro**	6.540.000,00	70.088,17	1,07
aktivnost: **A4101-01**	**Upravljanje pomorskim dobrom**	6.340.000,00	22.916,16	0,36
izvori financiranja				
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*2.000.000,00*	*0,00*	*0,00*
131	*Koncesije - pomorsko dobro*	*3.150.000,00*	*22.916,16*	*0,73*
14	*Naknada za brodice*	*1.190.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	630.000,00	22.916,16	3,64
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		59,91	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		14.356,25	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		8.500,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	10.000,00	0,00	0,00
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		0,00	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	5.100.000,00	0,00	0,00
3632	KAPITALNE POMOĆI UNUTAR OPĆG PRORAČUNA		0,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	600.000,00	0,00	0,00
4262	ULAGANJA U RAČUNAL.PROGRAME		0,00	
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
tekući projekt: **T4101-02**	**Povjerenstva**	200.000,00	47.172,01	23,59
izvori financiranja				
131	*Koncesije - pomorsko dobro*	*200.000,00*	*47.172,01*	*23,59*
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	200.000,00	47.172,01	23,59
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		47.172,01	
Program: **4102**	**Županijska lučka uprava**	1.854.000,00	769.439,27	41,50
kapitalni projekt: **K4102-01**	**Održavanje i dogradnja**	354.000,00	69.439,27	19,62
izvori financiranja				
14	*Naknada za brodice*	*354.000,00*	*69.439,27*	*19,62*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	354.000,00	69.439,27	19,62
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		69.439,27	
3632	KAPITALNE POMOĆI UNUTAR OPĆG PRORAČUNA		0,00	
kapitalni projekt: **K4102-02**	**Sanacija i izgradnja lučke infrastrukture**	1.500.000,00	700.000,00	46,67
izvori financiranja				
131	*Koncesije - pomorsko dobro*	*1.500.000,00*	*700.000,00*	*46,67*
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	1.500.000,00	700.000,00	46,67
3632	KAPITALNE POMOĆI UNUTAR OPĆG PRORAČUNA		700.000,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **100**	**UPRAVNI ODJEL ZA PRAVNE I ZAJEDNIČKE POSLOVE**	8.535.985,00	2.930.244,17	34,33
Glava: **100-01**	**UPRAVNI ODJEL ZA PRAVNE I ZAJEDNIČKE POSLOVE**	8.535.985,00	2.930.244,17	34,33
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*5.942.800,00*	*2.264.815,87*	*38,11*
41102	*Prihodi od vještačenja - UDU*	*238.435,00*	*0,00*	*0,00*
513	*UDU - povjereni poslovi*	*2.354.750,00*	*665.428,30*	*28,26*
Program: **1104**	**Djelovanje zakonodavne vlasti**	1.510.200,00	624.763,87	41,37
aktivnost: **A1104-01**	**Poslovanje Županijske skupštine**	30.000,00	4.414,27	14,71
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*30.000,00*	*4.414,27*	*14,71*
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	10.000,00	4.414,27	44,14
3222	MATERIJAL I SIROVINE		4.414,27	
323	RASHODI ZA USLUGE	10.000,00	0,00	0,00
3239	OSTALE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	10.000,00	0,00	0,00
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
tekući projekt: **T1104-02**	**Županijski dani**	145.200,00	4.507,50	3,10
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*145.200,00*	*4.507,50*	*3,10*
323	RASHODI ZA USLUGE	23.200,00	4.507,50	19,43
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		0,00	
3239	OSTALE USLUGE		4.507,50	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	122.000,00	0,00	0,00
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
aktivnost: **A1104-03**	**Donacije političkim strankama i nacion.manjinama**	1.330.000,00	615.348,10	46,27
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.330.000,00*	*615.348,10*	*46,27*
381	TEKUĆE DONACIJE	1.330.000,00	615.348,10	46,27
3811	TEKUĆE DONACIJE U NOVCU		615.348,10	
aktivnost: **A1104-05**	**Aktivnosti radnih tijela županijske skupštine**	5.000,00	494,00	9,88
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*5.000,00*	*494,00*	*9,88*
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	5.000,00	494,00	9,88
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		494,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **1501**	**Administracija i upravljanje**	3.946.600,00	1.400.828,68	35,49
aktivnost: **A1501-01**	**Rashodi za zaposlene**	3.503.600,00	1.320.278,83	37,68
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*3.503.600,00*	*1.320.278,83*	*37,68*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	80.000,00	10.408,60	13,01
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		10.408,60	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	1.050.000,00	398.188,55	37,92
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		178.479,84	
3223	ENERGIJA		180.986,76	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		14.595,30	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		24.126,65	
323	RASHODI ZA USLUGE	2.198.000,00	851.746,02	38,75
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		254.367,57	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		178.132,52	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		11.025,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		44.071,91	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		63.664,76	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		1.817,24	
3238	RAČUNALNE USLUGE		21.430,00	
3239	OSTALE USLUGE		277.237,02	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	175.600,00	59.935,66	34,13
3292	PREMIJE OSIGURANJA		30.266,15	
3293	REPREZENTACIJA		29.669,51	
aktivnost: **A1501-02**	**Rad službeničkog suda**	20.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*20.000,00*	*0,00*	*0,00*
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	20.000,00	0,00	0,00
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		0,00	
kapitalni projekt: **K1501-03**	**Opremanje poslovnih prostorija**	345.000,00	48.507,97	14,06
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*345.000,00*	*48.507,97*	*14,06*
323	RASHODI ZA USLUGE	30.000,00	0,00	0,00
3238	RAČUNALNE USLUGE		0,00	
422	POSTROJENJA I OPREMA	315.000,00	48.507,97	15,40
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		20.780,72	
4227	UREĐAJI, STROJEVI I OPREMA ZA OSTALE NAMJENE		27.727,25	
kapitalni projekt: **K1501-04**	**Računalni projekti i programi**	78.000,00	32.041,88	41,08
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*78.000,00*	*32.041,88*	*41,08*
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	78.000,00	32.041,88	41,08
4262	ULAGANJA U RAČUNAL.PROGRAME		32.041,88	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **1503**	**Postupanje s nezakonito izgrađenim zgradama**	486.000,00	239.223,32	49,22
aktivnost: **A1503-01**	**Rashodi za poslove zadržavanja nezak. izgrađenih zgrada**	486.000,00	239.223,32	49,22
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*486.000,00*	*239.223,32*	*49,22*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	6.000,00	0,00	0,00
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	75.000,00	56.798,25	75,73
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		14.227,57	
3223	ENERGIJA		38.670,84	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		3.899,84	
323	RASHODI ZA USLUGE	405.000,00	182.425,07	45,04
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		151.046,23	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		6.641,80	
3234	KOMUNALNE USLUGE		22.313,04	
3239	OSTALE USLUGE		2.424,00	
Program: **1505**	**UDU - Povjereni poslovi**	2.593.185,00	665.428,30	25,66
aktivnost: **A1505-01**	**UDU - Rashodi za zaposlene**	2.086.635,00	665.228,30	31,88
izvori financiranja				
41102	*Prihodi od vještačenja - UDU*	*68.125,00*	*0,00*	*0,00*
513	*UDU - povjereni poslovi*	*2.018.510,00*	*665.228,30*	*32,96*
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	30.000,00	0,00	0,00
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		0,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	748.000,00	178.588,00	23,88
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MATERIJALNI RASHODI		40.333,32	
3223	ENERGIJA		132.362,95	
3224	MATERIJAL I DIJELOVI ZA TEKUĆE I INVEST.ODRŽAVANJE		5.492,73	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		399,00	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		0,00	
323	RASHODI ZA USLUGE	1.217.635,00	461.999,47	37,94
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		187.824,87	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		36.048,49	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		0,00	
3234	KOMUNALNE USLUGE		45.931,25	
3236	ZDRAVSTVENE I VETERINARSKE USLUGE		0,00	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		28.266,91	
3239	OSTALE USLUGE		163.927,95	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	91.000,00	24.640,83	27,08
3292	PREMIJE OSIGURANJA		24.640,83	
3293	REPREZENTACIJA		0,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		0,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		0,00	
aktivnost: **A1505-02**	**UDU - Opremanje poslovnih prostorija**	306.550,00	200,00	0,07
izvori financiranja				
41102	*Prihodi od vještačenja - UDU*	*70.310,00*	*0,00*	*0,00*
513	*UDU - povjereni poslovi*	*236.240,00*	*200,00*	*0,08*
422	POSTROJENJA I OPREMA	306.550,00	200,00	0,07
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		0,00	
4222	KOMUNIKACIJSKA OPREMA		200,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **1505**	**UDU - Povjereni poslovi**	2.593.185,00	665.428,30	25,66
aktivnost: **A1505-03**	**UDU - Računalni projekti i programi**	200.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
41102	*Prihodi od vještačenja - UDU*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
513	*UDU - povjereni poslovi*	*100.000,00*	*0,00*	*0,00*
412	NEMATERIJALNA IMOVINA	150.000,00	0,00	0,00
4123	LICENCE		0,00	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	50.000,00	0,00	0,00
4262	ULAGANJA U RAČUNAL.PROGRAME		0,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: **110**	**UPRAVNI ODJEL ZA JAVNU NABAVU I UPRAVLJANJE IMOVINOM**	9.418.875,00	1.103.368,30	11,71
Glava: **110-01**	**UPRAVNI ODJEL ZA JAVNU NABAVU I UPRAVLJANJE IMOVINOM**	9.418.875,00	1.103.368,30	11,71
izvori financiranja:				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.864.100,00*	*785.145,71*	*42,12*
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*1.500.000,00*	*208.562,50*	*13,90*
513	*UDU - povjereni poslovi*	*340.000,00*	*109.660,09*	*32,25*
7105	*Zgrada HZZO*	*4.714.775,00*	*0,00*	*0,00*
812	*Beskamatni zajam MF*	*1.000.000,00*	*0,00*	*0,00*
Program: **1501**	**Administracija i upravljanje**	8.903.875,00	956.208,21	10,74
aktivnost: **A1501-01**	**Rashodi za zaposlene**	1.149.500,00	437.408,57	38,05
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*1.149.500,00*	*437.408,57*	*38,05*
323	RASHODI ZA USLUGE	1.129.500,00	434.763,06	38,49
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		96.297,50	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		5.625,00	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		314.011,74	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		18.828,82	
3238	RAČUNALNE USLUGE		0,00	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	20.000,00	2.645,51	13,23
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		2.645,51	
kapitalni projekt: **K1501-05**	**Poslovne zgrade**	389.600,00	310.237,14	79,63
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*389.600,00*	*310.237,14*	*79,63*
323	RASHODI ZA USLUGE	50.000,00	43.600,00	87,20
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		43.600,00	
372	OSTALE NAKNADE GRAĐA.I KUĆAN.IZ PRORAČUNA	39.600,00	45.957,14	116,05
3721	NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA U NOVCU		45.957,14	
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	300.000,00	220.680,00	73,56
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		220.680,00	
kapitalni projekt: **K1501-08**	**Poslovne zgrade na adresi I.Mažuranića u Zadru**	7.214.775,00	208.562,50	2,89
izvori financiranja				
121	*Višak prihoda - ZŽ*	*1.500.000,00*	*208.562,50*	*13,90*
7105	*Zgrada HZZO*	*4.714.775,00*	*0,00*	*0,00*
812	*Beskamatni zajam MF*	*1.000.000,00*	*0,00*	*0,00*
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	500.000,00	208.562,50	41,71
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		208.562,50	
451	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ.OBJEKTIMA	6.714.775,00	0,00	0,00
4511	DODATNA ULAGANJA NA GRAĐ. OBJEKTIMA		0,00	
kapitalni projekt: **K1501-09**	**Hospicij Babindub - Ustanova za palijativnu skrb**	150.000,00	0,00	0,00
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*150.000,00*	*0,00*	*0,00*
426	NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA	150.000,00	0,00	0,00
4264	OSTALA NEMATERIJALNA PROIZVEDENA IMOVINA		0,00	
Program: **1503**	**Postupanje s nezakonito izgrađenim zgradama**	175.000,00	37.500,00	21,43
aktivnost: **A1503-01**	**Rashodi za poslove zadržavanja nezak. izgrađenih zgrada**	175.000,00	37.500,00	21,43
izvori financiranja				
110	*Opći prihodi i primici - ZŽ*	*175.000,00*	*37.500,00*	*21,43*
323	RASHODI ZA USLUGE	175.000,00	37.500,00	21,43
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		37.500,00	

POSEBNI DIO

IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Program: **1505**	**UDU - Povjereni poslovi**	340.000,00	109.660,09	32,25
aktivnost: **A1505-01**	**UDU - Rashodi za zaposlene**	340.000,00	109.660,09	32,25
izvori financiranja				
513 *UDU - povjereni poslovi*		*340.000,00*	*109.660,09*	*32,25*
323 RASHODI ZA USLUGE		340.000,00	109.660,09	32,25
3235 ZAKUPNINE I NAJAMNINE			109.660,09	
	Proračun ukupno:	1.342.000.000,00	588.751.173,95	43,87

IV.

Polugodišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Zadarske županije za 2020. godinu stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Zadarske županije“.

ZADARSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 400-05/20-01/2
URBROJ: 2198/1-02-20-4
Zadar, 21. listopada 2020. godine

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl.ing.agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 023-04/20-1/16

URBROJ: 2198/1-02-20-6

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 12. i 36. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20), Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ZAKLJUČAK

I.

Prihvaća se Izvješće o poslovanju Županijske uprave za ceste Zadarske županije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. godine.

II.

Izvješće iz točke I. nalazi se u privitku ovog Zaključka i čini njegov sastavni dio.

III.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenom glasniku Zadarske županije“.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE ZADARSKE ŽUPANIJE

HRVATSKA, ZADAR 23000, Zrinsko-Frankopanska 10/2, MB: 1327534, e-mail: zuc@zuc-zadar.hr
(centrala) Tel: 023 250 509, (ravnatelj) 023 250 560, (odjel održavanja) 023 250 282, Fax: 023 254 467

PRIJEDLOG IZVJEŠĆA O POSLOVANJU ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE ZADARSKE ŽUPANIJE

od 1. siječnja do 30. lipnja 2020.

Zadar, rujan 2020.

UVOD

Prema Zakonu o cestama (NN 110/19) Županijska uprava za ceste Zadarske županije obavlja djelatnosti održavanja i građenja županijskih i lokalnih cesta na području Zadarske županije odnosno organizira radove redovitog i izvanrednog održavanja i zaštite županijskih i lokalnih cesta prema Pravilniku o održavanju i zaštiti javnih cesta (NN broj 25/98, 162/98, 180/04) te organizira rekonstrukciju i izgradnju (modernizaciju) županijskih i lokalnih cesta.

U okviru svoje djelatnosti Županijska uprava za ceste obavlja odnosno organizira poslove:

1. Priprema izrade stručnih podloga za četverogodišnje programe građenja i održavanja županijskih cesta i lokalnih cesta,
2. Obavlja poslove građenja i rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta koji obuhvaćaju:
   - ustupanje usluga projektiranja s istražnim radovima,
   - ustupanje usluga projektiranja opreme, pratećih objekata i prometne signalizacije,
   - ishođenje lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola, odnosno drugih akata na temelju kojih je dopušteno građenje i uporaba građevine po posebnom propisu,
   - ustupanje radova izmještanja komunalne i druge infrastrukture,
   - ustupanje geodetskih radova,
   - ustupanje radova građenja i rekonstrukcije,
   - ustupanje usluga stručnog nadzora građenja,
   - organizaciju tehničkog pregleda i primopredaju javne ceste te dijelova javne ceste i objekata na korištenje i održavanje,
   - investitorski nadzor nad provođenjem projekata,
   - ustupanje revizije projekata u odnosu na osnovne uvjete kojima javna cesta mora udovoljiti u pogledu sigurnosti prometa
   - rješavanje imovinskopravnih odnosa potrebnih za građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta,
3. Obavlja poslove održavanja županijskih i lokalnih cesta koji obuhvaćaju
   - planiranje održavanja i mjera zaštite javnih cesta i prometa na njima,
   - redovito i izvanredno održavanje javnih cesta,
   - ustupanje radova redovitog i izvanrednog održavanja javnih cesta,

- stručni nadzor i kontrola kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja javnih cesta,
- ustupanje usluga stručnog nadzora i kontrole kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja javnih cesta,
- osiguranje uklanjanja oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste,
- ophodnju.

4. Obavlja ostale poslove upravljanja županijskim i lokalnim cestama:
   - osiguranje obavješćivanja javnosti o stanju i prohodnosti javnih cesta, izvanrednim događajima na njima i o meteorološkim uvjetima značajnim za sigurno odvijanje prometa,
   - vođenje podataka o javnim cestama,
   - odlučivanje o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnim cestama,
   - financiranja građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta,
   - ostale djelatnosti sadržane u osnivačkom aktu.

Pored navedenih djelatnosti Županijska uprava za ceste može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju osnovne djelatnosti, ako su one u manjem opsegu ili se obično obavljaju uz osnovnu djelatnost.

Radovi građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta ustupaju se sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Program građenja i održavanja javnih cesta, ostvaruje se godišnjim Planom održavanja, građenja i rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta kojega donosi Upravno vijeće Županijske uprave za ceste Zadarske županije, uz prethodnu suglasnost Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, a nakon pribavljene suglasnosti Skupštine Zadarske županije.

Poslovanje Županijske uprave za ceste Zadarske županije, u prvoj polovici 2020. godine, odvijalo se u planiranim okvirima, uz prilagođavanje nastalim potrebama i financijskim mogućnostima.

1. IZVORI SREDSTAVA ZA FINANCIRANJE POSLOVANJA

Izvori sredstava za financiranje radova na županijskim i lokalnim cestama prema članku 86. Zakona o cestama, u prvom polugodištu 2020. godine, bili su:

1. **godišnja naknada za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila** - sredstva koja se osiguravaju naplatom godišnje naknade za javne ceste koja se plaća prilikom godišnje registracije motornih i priključnih vozila;
2. **sredstva proračuna jedinica lokalne samouprave** uprihodovana temljem sklopljenih ugovora u sufinanciranju s Općinom Ražanac za sanaciju klizišta uz lokalnu cestu L63156 u naselju Podvršje te Općinom Starigrad i N.P. Paklenica za rekonstrukciju županijske cete Ž6008, dionica: Starigrad – N.P. Paklenica;
3. **naknada za korištenje cestovnog zemljišta**;
4. **ostali izvori**.

U prvom polugodištu 2020. godine ova Uprava je ostvarila 24.207.887,46 Kn prihoda. Od navedenog iznosa najveći dio prihoda čini prihod od godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila te ujedno predstavlja najznačajniji izvor financiranja, a koji je u ovom izvještajnom razdoblju realiziran u iznosu od 21.223.420,69 Kn.

Uprihodovan je preostali iznos od 200.000,00 Kn temeljem temeljem Ugovora o zajedničkom financiranju klizišta uz L63156 u naselju Podvršje sklopljenim s Općinom Ražanac te 992.755,65 Kn temljem Ugovora o zajedničkom financiranju sklopljenim s Općinom Starigrad i NP Paklenica za rekonstrukciju dijela županijske ceste Ž6008, dionica: NP Paklenica – D8.

Ostvareni su i prihodi po osnovi naknade za korištenje cestovnog zemljišta u iznosu od 1.786.997,34 Kn. Veliki dio spomenutog prihoda realiziran je za pravo puta, koji ova Uprava naplaćuje Hrvatskom telekomu d.d., temeljem kojega je uprihodovan iznos od 1.652.098,44 Kn.

Ostali izvori odnose se na prihode od kamata na depozite po viđenju.

Pored navedenih prihoda ova Uprava je 31.12.2019. ostvarila višak prihoda od 13.939.441,52 Kn.

2. ODRŽAVANJE, GRAĐENJE I REKONSTRUKCIJA

Tijekom proteklog razdoblja ova Uprava obavljala je poslove redovitog i izvanrednog održavanja te građenja i rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta na području Zadarske županije.

2.1. Redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta

Redovito održavanje – obuhvaća slijedeće grupe poslova: održavanje kolnika, bankina, usjeka, zasjeka, nasipa, objekata za odvodnju, zelenila i košnja trave, objekata - mostovi i zimsko održavanje.

Županijska uprava za ceste sklopila je 11. srpnja 2017. godine Okvirni sporazum za četverogodišnje razdoblje na iznos od 168.468.584,91 Kn za potrebe obavljanja radova redovitog održavanja.

U 2020. godini ova Uprava je za rashode redovitog održavanja planirala iznos od 19.450.000,00 Kn, a od toga je prvom polugodištu realizirala 13.343.903,71 Kn. Realizirani iznos rashoda sastoji se od: rashoda za redovito održavanje u iznosu od 11.795.983,01 Kn, rashoda za razliku u cijeni fakturiranih radova redovitog održavanja u iznosu od 1.060.361,64 Kn, rashoda za isporuku soli za potrebe zimske službe u iznosu od 57.898,70 Kn, rashoda za usluge održavanja mosta na županijskoj cesti Ž6014 u naselju Poličnik u iznosu od 164.070,00 Kn, rashoda za uklanjanje otpada na županijskim i lokalnim cestama u iznosu od 1.569,73 Kn, rashoda za uslugu čišćenja i uklanjanja otpada uz cestovne pravce Ž6011 (Murvica – Nin), Ž6007 (Karaula – Ražanac), Ž6040 (Sukošan – Zemunik) i Ž6064 (Pakoštane – križanje AC-Benkovac) u iznosu od 19.500,00 Kn, rashoda za usluge pripravnosti u iznosu od 11.250,00 Kn, usluge održavanja modula zimske službe za nadzor zimskog održavanja u iznosu od 19.218,75 Kn.

Kroz redovito održavanje izvedeni su radovi na slijedećim dionicama cesta:

- izgradnja nogostupa u Karinu na L63077 u iznosu od 66.900,00 Kn;
- asfaltiranje dijela L63180, dionica Sv. Roko – D503 u iznosu od 147.151,88 Kn;

Radovi redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta izvedeni su u količinama sukladno potrebama županijskih i lokalnih cesta, financijskim mogućnostima te sukladno sklopljenom ugovoru o redovitom održavanju županijskih i lokalnih cesta, prema grupama radova nomenklature radova redovitog održavanja javnih cesta kako slijedi iz slijedeće tablice.

Prikaz radova redovitog održavanja i zaštite županijskih i lokalnih cesta za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. godine.

Pozicija	Opis rada	Jed. mjere	Jedinična cijena	UKUPNO	
				Količina	Vrijednost radova
1.	**NADZIRANJE I PREGLEDI CESTA I OBJEKATA**				**795.770,81**
1.1.	**Nadziranje prohodnosti i uporabnosti cesta i objekata**				**382.242,10**
1.1.1	Ophodnja ceste	h	136.54	1.329,00	181.461,66
1.1.2.	Stalna pripravnost:	h	9.24	11.881,00	109.780,44
1.1.3.	Dežurstvo u "mjestu stalnog dežurstva":	h	125.00	728,00	91.000,00
1.2.	**Pregledi cesta i objekata**				**413.528,71**
1.2.1.	Redovni pregledi cesta i objekata:	h	156.61	2.640,50	413.528,71
1.2.2.	Sezonski pregled cesta	km	39.20		
1.2.3.	Sezonski pregled objekata	kom	750.00		
1.2.4.	Ažuriranje baze cestovnih podataka.	h	132.00		
2.	**ODRŽAVANJE KOLNIKA**				**1.904.276,61**
2.1.	**Čišćenje kolnika**				**147.380,52**
2.1.1.	Ručno čišćenje kolnika s uklanjanjem manje količine materijala:	m2	0.60	164.266,20	98.559,72
2.1.2.	Strojno čišćenje kolnika s uklanjanjem veće količine materijala	m3	138.12		
2.1.3.	Strojno čišćenje većih površina kolnika	m2	0.14	348.720,00	48.820,80
2.2.	**Popravci asfaltnog kolnika**				**927.700,62**
2.2.1.	**Manji popravci**				**333.483,85**
2.2.1.1.	Popravak udarnih jama	t	1,403.20	58,96	82.732,67
2.2.1.2.	Ručni popravak lokalnog oštećenja kolnika površine do 50 m2 u jednom kilometru	t	1,126.92	44,53	50.181,75
2.2.1.3.	Ručni popravak lokalnog oštećenja kolnika površine do 50 m2 u jednom kilometru - korištenjem termokontejnera	t	1,253.10	13,37	16.753,95
2.2.1.4.	Strojni popravak lokalnog oštećenja kolnika površine do 50 m2 u jednom kilometru	t	1,048.45	8,60	9.016,67
2.2.1.5.	Strojni popravak lokalnog oštećenja kolnika površine do 400 m2 u jednom kilometru	t	913.16	175,55	160.305,24
2.2.1.6.	Obrada rubova asfalta nanošenjem odgovarajućih bitumenskih masa za spojnice	m	4.15	20,00	83,00
2.2.1.7.	Popravak zaglađenog kolnika	m2	6.83		
2.2.1.8.	Popravak uzdužnih i poprečnih pukotina	m	26.62		
2.2.1.9.	Popravak ispuha	m2	398.18	35,40	14.095,57
2.2.1.10.	Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom mikroasfalta	m2	31.00		
2.2.1.11.	Strojno zasjecanje rubova asfaltnog zastora	m	21.00	15,00	315,00
2.2.2.	**Veći popravci do 3.000 m2**				**565.947,27**
2.2.2.1.	Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 22 base (BIT 50/70) AG6 M2(BNS 22. karbonat) kao nosivog ili izravnavajućeg sloja do 3.000 m2 po lokaciji	t	675.12	44,51	30.049,59
2.2.2.2.	Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 16 base (BIT 50/70) AG6 M2 (BNS 16, karbonat) kao nosivog ili izravnavajućeg sloja do 3.000 m2 po lokaciji	t	667.91	24,60	16.430,59
2.2.2.3.	Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 16 surf (BIT 50/70) AG4 M4 (AB 16, karbonat) kao habajućeg sloja do 3.000 m2 po lokaciji	m2	83.12	2.670,00	221.930,40
2.2.2.4.	Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 11 surf (BIT 50/70) AG4 M4 (AB 11, karbonat) kao habajućeg sloja do 3.000 m2 po lokaciji	m2	69.23	4.297,80	297.536,69

2.2.2.5.	Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 11 surf (BIT 50/70) AG3 M4 (AB 11E, eruptivac) kao habajućeg sloja do 3.000 m2 po lokaciji	m2	99.57		
2.2.3.	**Frezanje asfaltnog kolnika**				**28.269,50**
2.2.3.1	Popravak neravnina na kolniku frezanjem prosječne debljine 2 cm	m2	6.85	592,40	4.057,94
2.2.3.2	Popravak neravnina na kolniku frezanjem prosječne debljine 4 cm	m2	14.12		
2.2.3.3	Frezanje kolnika prosječne debljine 4 cm	m2	14.12	1.714,70	24.211,56
2.2.3.4	Frezanje kolnika prosječne debljine 6 cm	m2	16.99		
2.3.	**Popravci betonskog kolnika**				
2.3.1.	Popravak lokalnog oštećenja betonskog kolnika	m2	694.80		
2.3.2.	Popravak lokalnog oštećenja betonskog kolnika zamjenom sa kolničkom konstrukcijom od asfalta	m2	543.98		
2.3.3.	Popravak razdjelnica i pukotina na betonskom kolniku	m	57.81		
2.4.	**Popravci kolnika od kamenih materijala**				**829.195,46**
2.4.1.	Nabava i dovoz kamenog materijala na udaljenost 0-30 km	t	112.00	818,00	91.616,00
2.4.2.	Nabava i dovoz kamenog materijala na udaljenost 30-65 km	t	132.00	728,00	96.096,00
2.4.3.	Nabava i dovoz kamenog materijala na udaljenost 65-100 km	t	168.00	1.931,41	324.476,88
2.4.4.	Popravak udarnih jama	m3	155.86		
2.4.5.	Profiliranje kolnika	m2	0.36	536.848,00	193.265,28
2.4.6.	Strojna ugradnja kamenih materijala	m3	32.68	2.212,11	72.291,75
2.4.7.	Popravak ispuha	m2	150.62	40,00	6.024,80
2.4.8.	Valjanje predhodno razastrtog kamenog materijala	m2	0.35	129.785,00	45.424,75
3.	**ODRŽAVANJE BANKINA I BERME**				**408.479,90**
3.1.	Ručno uklanjanje nadvišenih dijelova bankina	m2	12.74	938,00	11.950,12
3.2.	Ručni popravak oštećenih bankina	m3	310.70	262,79	81.648,85
3.3	Ručno prosijecanje nadvišenih dijelova bankina radi osiguranja otjecanja vode s kolnika	m	6.73	775,00	5.215,75
3.4	Strojno uklanjanje nadvišenih dijelova bankina specijalnim strojem (MULAGOM)	m2	3.12		
3.5	Strojno uklanjanje nadvišenih dijelova bankina grejderom	m2	1.29	14.200,00	18.318,00
3.6	Strojno uklanjanje nadvišenih dijelova berme	m3	99.00	111,62	11.050,38
3.7	Popravak oštećenih betonskih pasica do 30 m duljine po lokacij	m3	1,495.45	16,73	25.018,88
3.8	Popravak oštećenih betonskih pasica duljine preko 30 m do 100 m po lokacij	m3	1,343.50	71,84	96.517,04
3.9	Strojna dogradnja bankina zemljanim materijalom	m3	182.10		
3.10	Strojna dogradnja bankina mješanim kamenim materijalom	m3	205.53	392,30	80.629,42
3.11	Strojna dogradnja berme	m3	206.22		
3.12	Strojno proširenje berme u zemljanom materijalu	m3	123.00	64,68	7.955,64
3.13	Strojno proširenje berme u kamenom materijalu	m3	286.28	245,13	70.175,82
3.14	Manji popravak betonskih pasica dogradnjom	m3	1,282.30		
4.	**ODRŽAVANJE USJEKA, ZASJEKA I NASIPA**				**231.938,10**
4.1.	Ručno čišćenje usjeka, zasjeka i nasipa od otpadak	h	98.91	301,00	29.771,91
4.2.	Ručno uklanjanje nestabilnog materijala i vegetacije na mjestima pokosa usjeka i zasjeka viših od 4m	h	370.00		
4.3	Strojno uklanjanje nestabilnog materijala s pokosa usjeka i zasjeka	m3	191.68	439,35	84.214,61
4.4	Uklanjanje materijala nakupljenih iza zaštitnih žičanih mreža pokosa	m3	230.00		
4.5	Popravak oštećenih dijelova zaštitne žičane mreže pokosa	m2	81.81		
4.6	Popravak oštećene zaštitne žičane mreže na bermi	m2	83.75	35,00	2.931,25
4.7	Popravak manjih oštećenja dijelova trupa ceste	m3	273.79	24,60	6.735,23
4.8	Popravak manjih površina zatravljenih pokosa nasipa, zasjeka i usjeka	m2	24.41		
4.9	Dogradnja zaštitne žičane mreže na pokosu	m2	119.17		
4.10	Dogradnja zaštitne žičane mreže na bermi	m2	150.00		
4.11	Dogradnja trupa ceste miješanim kamenim materijalom	m3	200.45		
4.12	Dogradnja tamponskog sloja od kamenog materijala	m3	240.10	451,00	108.285,10
4.13	Zaštita pokosa nasipa, usjeka i zasjeka zatravljivanjem	m3	111.70		

4.14	Hortikulturno održavanje zelenih površina cestovnog zemljišta kao npr. odmorišta, razdjelnih otoka, kružnih tokova i slično	m2	22.60		
5.	**ODRŽAVANJE OBJEKATA ZA ODVODNJU**				**542.064,04**
5.1.	**Čišćenje objekata za odvodnju**				**425.377,44**
5.1.1.	Ručno čišćenje cestovnih jaraka	m	19.10	2.184,00	41.714,40
5.1.2.	Ručno uklanjanje nanosa, osulina i ostalog materijala iz cestovnih jaraka	m3	265.78	17,03	4.526,23
5.1.3.	Strojno produbljivanje i profiliranje cestovnih jaraka	m	23.90	1.565,00	37.403,50
5.1.4.	Strojni iskop cestovnih jarak	m3	71.65	653,75	46.841,19
5.1.5.	Čišćenje rigola	m	1.10	244.619,00	269.080,90
5.1.6.	Čišćenje pokrivenih rigola ili kanala	m	84.37	60,00	5.062,20
5.1.7.	Čišćenje propusta od nanosa	m3	394.16	10,00	3.941,60
5.1.8.	Čišćenje slivnika, revizionih okana, taložnica i sličnih građevina	m3	515.71	2,00	1.031,42
5.1.9.	Čišćenje sustava odvodnje vodom pod pritiskom	h	986.00	16,00	15.776,00
5.1.10.	Čišćenju separatora, taložnica, laguna i sličnih objekata odvodnje	m3	390.50		
5.2.	**Popravci objekata za odvodnju**				**93.710,68**
5.2.1.	Zamjena oštećenog poklopca revizionog okna	kom	1,740.00	21,00	36.540,00
5.2.2.	Zamjena oštećenog poklopca revizijskog okna u kolniku sa učvršćivanjem brzovezajućim materijalom	kom	2,608.17		
5.2.3.	Zamjena oštećene slivničke rešetke	kom	1,074.40		
5.2.4.	Zamjena oštećene slivničke rešetke sa učvršćivanjem brzovezajućim materijalom	kom	2,314.00	1,00	2.314,00
5.2.5.	Zamjena oštećenih betonskih poklopaca pokrivenih rigola, kanala i uljeva propusta	m3	2,100.00		
5.2.6	Korekcija visine revizijskog okna ili slivnika	kom	681.12	1,00	681,12
5.2.7	Korekcija visine revizijskog okna sa učvršćivanjem brzovezajućim materijalom	kom	3,487.00	3,00	10.461,00
5.2.8	Korekcija visine slivnika sa učvršćivanjem brzovezajućim materijalom	kom	2,996.00	2,00	5.992,00
5.2.9	Popravak oštećenih betonskih rigola do 30 m duljine po lokaciji	m	292.36		
5.2.10	Popravak oštećenih betonskih rigola preko 30 m duljine po lokaciji	m	250.48		
5.2.11	Popravak oštećenih rubnjaka do 30 m duljine po lokaciji	m	234.30		
5.2.12	Popravak oštećenih rubnjaka preko 30 m duljine po lokacijie	m	189.48		
5.2.13	Popravak oštećenog opločenja dna jaraka i površina ispred uljeva i izljeva propusta	m2	334.17	2,67	892,23
5.2.14	Popravak oštećenih cijevi propusta				
	5.2.14.1. zapilavanje asfalta	m	21.00	7,00	147,00
	5.2.14.2. Strojni iskop	m3	191.68	13,30	2.549,34
	5.2.14.3. Izrada posteljice	m2	6.50	3.566,00	23.179,00
	5.2.14.4. PP/PE korugirana cijev DN 300, SN8	m'	212.82		
	5.2.14.5. PP/PE korugirana cijev DN 400, SN8	m'	371.74	5,00	1.858,70
	5.2.14.6. PP/PE korugirana cijev DN 500, SN8	m'	560.10		
	5.2.14.7. PP/PE korugirana cijev DN 600, SN8	m'	873.70	6,00	5.242,20
	5.2.14.8. PP/PE korugirana cijev DN 800, SN8	m'	1,447.20		
	5.2.14.9. PP/PE korugirana cijev DN 1000, SN8	m'	2,240.25		
	5.2.14.10. betonska cijev promjera 30 cm	m'	128.10		
	5.2.14.11. betonska cijev promjera 50 cm	m'	210.00		
	5.2.14.12. betonska cijev promjera 60 cm	m'	290.12		
	5.2.14.13. betonska cijev promjera 80 cm	m'	398.78		
	5.2.14.14. betonska cijev promjera 100 cm	m'	624.00		
	5.2.14.15. betonska cijev promjera 120 cm	m'	1,190.00		
	5.2.14.16. armaturna mreža Q 503	kg	11.00	51,20	563,20
	5.2.14.17. beton sa oplatom C25/30	m3	1,450.00	1,23	1.783,50
	5.2.14.18. Kameni materijal sa ugradnjom	m3	220.55	3,70	816,04
	5.2.14.19. Utovar i odvoz viška materijala	m3	55.00	12,57	691,35
	5.2.14.20. asfalt,(kao na postojećem kolniku; debljina sloja i vrsta asfalta)	t	869.68		

5.2.15.	Popravak manjih pojedinačnih oštećenja na betonskim dijelovima propusta	m3	1,998.32		
5.3.	**Manji popravci (Dogradnja) sustava za odvodnju**				**22.975,91**
5.3.1.	Izrada novog revizijskog okna	kom	4,168.05	1,00	4.168,05
5.3.2.	Izrada novog slivnika	kom	2,355.28	2,00	4.710,56
5.3.3.	Izrada betonskog rigola širine 75 cm	m	203.39		
5.3.4.	Postavljanje rubnjaka dimenzija 15/25 cm	m	158.57		
5.3.5.	Postavljanje rubnjaka dimenzija 10/20 cm	m	107.11		
5.3.6.	Postavljanje kanalica dimenzija 40/12/50 cm uz kolnik, na podlogu od betona	m	274.53		
5.3.7.	Postavljanje kanalica dimenzije 65/28/50 cm na pokosima, na podlogu od betona	m	473.26		
5.3.8.	Postavljanje kanalica dimenzije 80/30/50 cm i sl., na podlogu od betona	m	533.94		
5.3.9.	Postavljanje linijske rešetke na podlogu od betona	m	1,650.00		
5.3.10	Izrada novog opločenja dna jaraka i površina ispred uljeva i izljeva propusta	m2	511.73		
5.3.11	Izrada glave propusta	m3	1,791.15	1,08	1.934,44
5.3.12.	Razni radovi na izradi nove oborinske kanalizacije				
	5.3.12.1. zapilavanje asfalta	m'	21.00	24,00	504,00
	5.3.12.2. Strojni iskop	m3	172.51	9,18	1.583,64
	5.3.12.3. izrada posteljice	m2	5.80	10,80	62,64
	5.3.12.4. PP/PE korugirana cijev DN 300, SN8	m'	191.53	18,00	3.447,54
	5.3.12.5. PP/PE korugirana cijev DN 400, SN8	m'	334.50		
	5.3.12.6. PP/PE korugirana cijev DN 500, SN8	m'	504.10		
	5.3.12.7. PP/PE korugirana cijev DN 600, SN8	m'	786.33		
	5.3.12.8. PP/PE korugirana cijev DN 800, SN8	m'	1,302.48		
	5.3.12.9. PP/PE korugirana cijev DN 1000, SN8	m'	2,016.20		
	5.3.12.10. betonska cijev promjera 30 cm	m'	189.00		
	5.3.12.11. betonska cijev promjera 50 cm	m'	261.00		
	5.3.12.12. betonska cijev promjera 60 cm	m'	358.90		
	5.3.12.13. betonska cijev promjera 80 cm	m'	561.60		
	5.3.12.14. betonska cijev promjera 100 cm	m'	950.60		
	5.3.12.15. betonska cijev promjera 120 cm	m'	1,071.00		
	5.3.12.16. armaturna mreža Q 503	kg	11.00		
	5.3.12.17. beton sa oplatom C25/30	m3	1,450.00	1,68	2.436,00
	5.3.12.18. Kameni materijal sa ugradnjom	m3	220.55	7,56	1.667,36
	5.3.12.19. Utovar i odvoz viška materijala	m3	55.00	9,18	504,90
	5.3.12.20. asfalt,(kao na postojećem kolniku; debljina sloja i vrsta asfalta)	t	869.68	2,25	1.956,78
5.3.13.	Izrada drenaže od PVC cijevi promjera 125 mm	m	130.52		
6.	**ODRŽAVANJE OPREME CESTE**				**2.110.609,26**
6.1.	**Ograde, smjerokazni stupići, katadiopteri**				**255.835,32**
6.1.1.	Čišćenje smjerokaznog stupića	kom	4.55		
6.1.2.	Čišćenje katadioptera	kom	2.07		
6.1.3.	Čišćenje zaštitnih ograda	m	0.32		
6.1.4.	Ličenje metalnih zaštitnih ograda	m2	111.53		
6.1.5.	Ispravljanje smjerokaznog stupića	kom	8.25	480,00	3.960,00
6.1.6.	Manji popravak metalnih zaštitnih ograda	m	120.99		
6.1.7.	Manji popravak žičanih zaštitnih ograda	m2	25.62		
6.1.8.	Zamjena oštećenog smjerokaznog stupića	kom	68.90	694,00	47.816,60
6.1.9.	Zamjena oštećenih dijelova žičane zaštitne ograde	m2	96.43		
6.1.10.	Izrada (nabava) i ugradnja temelja smjerokaznog stupića	kom	91.43	881,00	80.549,83
6.1.11.	Demontaža metalne zaštitne ograde sa stupovima u betonskoj podloz	m	65.41		
6.1.12.	Demontaža metalne zaštitne ograde u zemljanoj ili kamenoj podlozi	m	86.81	64,00	5.555,84

6.1.13.	Ugradnja metalne zaštitne ograde sa stupovima u zemljanoj ili kamenoj podlozi u duljini do 20 m po lokaciji	m	591.03		
6.1.14.	Ugradnja metalne zaštitne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi u duljini do 20 m po lokaciji	m	607.45		
6.1.15.	Ugradnja metalne zaštitne ograde vijčanom vezom u betonsku podlogu u duljini do 20 m po lokaciji	m	602.28	36,00	21.682,08
6.1.16.	Ugradnja konzolne metalne zaštitne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi u duljini do 20 m po lokaciji	m	666.57		
6.1.17.	Ugradnja metalne zaštitne ograde sa stupovima u zemljanoj ili kamenoj podlozi u duljini preko 20 m po lokaciji	m	506.35	92,00	46.584,20
6.1.18.	Ugradnja metalne zaštitne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi u duljini preko 20 m po lokaciji	m	528.56		
6.1.19.	Ugradnja metalne zaštitne ograde u betonsku podlogu sa vijčanom vezom u duljini preko 20 m po lokaciji	m	504.98	84,00	42.418,32
6.1.20.	Ugradnja konzolne metalne zaštitne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi u duljini preko 20 m po lokaciji	m	586.95		
6.1.21.	Postavljanje betonske zaštitne ograde New Yersey	m	917.14		
6.1.22.	Postavljanje reflektirajuće oznake (katadioptera) na zaštitnu ogradu	kom	54.65	133,00	7.268,45
6.1.23.	Postavljanje reflektirajuće oznake (katadioptera) na zid i slične površine	kom	59.61		
6.2.	**Vertikalna prometna signalizacija i oprema**				**437.531,23**
6.2.1.	Čišćenje prometnog znaka	kom	10.00	30,00	300,00
6.2.2.	Čišćenje prometne ploče	kom	35.00	7,00	245,00
6.2.3.	Popravak prometnog znaka	kom	21.00	139,00	2.919,00
6.2.4.	Popravak prometne ploče	kom	94.18		
6.2.5.	Zamjena prometnog znaka				
	6.2.5.1 Prometni znak veličine Ø≤60cm ili stranice a≤60cm	kom	620.00	223,00	138.260,00
	6.2.5.2 Prometni znak veličine Ø>60cm ili stranice a>60cm	kom	710.00	217,00	154.070,00
6.2.6.	Zamjena prometne ploče do 2 m2	kom	2,803.00	1,00	2.803,00
6.2.7.	Zamjena prometne ploče od 2 - 8 m2	kom	5,760.50		
6.2.8.	Zamjena prometne ploče veće od 8 m2		14,440.00		
6.2.9	Zamjena prometnog ogledala sa pričvrsnim priborom (šelne) promjera Ø≤60 cm (K45)	kom	1,820.00	1,00	1.820,00
6.2.10	Zamjena prometnog ogledala sa pričvrsnim priborom (šelne) promjera Ø>60 cm (K45)		2,650.00	3,00	7.950,00
6.2.11	Zamjena prometnog ogledala sa pričvrsnim priborom (šelne) veličine 80x100 cm (K44)	kom	2,850.00	4,00	11.400,00
6.2.12	Strojni iskop temeljne jame u kamenom materijalu	m3	126.32	50,88	6.427,16
6.2.13	Strojni iskop temeljne jame u zemljanom materijalu	m3	100.00	2,71	271,00
6.2.14	Izrada ili nabava i ugradnja temelja prometnih znakova ili ploča	kom	205.00	254,00	52.070,00
6.2.15	Izrada trakastih i drugih temelja prometnih znakova ili ploča	m3	1,087.15		
6.2.16	Demontaža stupova prometnih znakova ili ploča	kom	64.18	107,00	6.867,26
6.2.17	Ugradnja stupova prometnih znakova i ploča	m	89.63	581,60	52.128,81
6.2.18	Ugradnja INP nosača za prometne ploče	m	356.00		
6.3.	**Oznake na kolniku**				**1.417.242,71**
6.3.1.	**Uzdužne oznake na kolniku**				**1.010.703,52**
6.3.1.1.	**Pune crte**				**691.623,91**
6.3.1.1.1.	Obnavljanje pune razdjelne crte širine 12(15) cm (170/300 µm)				
	6.3..1.1.1.1. Puna razdjelne crte širine 12 cm (170/300 µm):	m	1.82		
	6.3..1.1.1.2. Puna razdjelne crte širine 15 cm (170/300 µm):	m	2.27		
6.3.1.1.2	Obnavljanje pune razdjelne crte širine 12(15) cm (220/400 µm)				
	6.3..1.1.2.1. Puna razdjelne crte širine 12 cm (220/400 µm):	m	2.33	294.932,50	687.192,73
	6.3..1.1.2.2. Puna razdjelne crte širine 15 cm (220/400 µm):	m	2.91		
6.3.1.1.3	Obnavljanje pune rubne crte širine 12(15) cm (170/300 µm				

	6.3..1.1.3.1. Puna rubne crte širine 12 cm (170/300 µm):	m	2.04		
	6.3..1.1.3.2. Puna rubne crte širine 15 cm (170/300 µm):	m	2.55		
6.3.1.1.4	Obnavljanje pune rubne crte širine 12(15) cm (220/400 µm)				
	6.3..1.1.3.1. Puna rubne crte širine 12 cm (220/400 µm):	m	2.47	1.794,00	4.431,18
	6.3..1.1.3.2. Puna rubne crte širine 15 cm (220/400 µm):	m	3.10		
6.3.1.2.	**Isprekidane crte**				**319.079,61**
6.3.1.2.1.	Obnavljanje isprekidane razdjelne crte širine 12(15) cm (170/300 µm)				
	6.3..1.2.1.1. Isprekidana razdjelne crte širine 12 cm (170/300 µm):	m	1.28		
	6.3..1.2.1.2. Isprekidana razdjelne crte širine 15 cm (170/300 µm):	m	1.60		
6.3.1.2.2	Obnavljanje isprekidane razdjelne crte širine 12(15) cm (220/400 µm)				
	6.3..1.2.2.1. Isprekidana razdjelne crte širine 12 cm (220/400 µm):	m	1.59	200.679,00	319.079,61
	6.3..1.2.2.2. Isprekidana razdjelne crte širine 15 cm (220/400 µm):	m	1.98		
6.3.1.2.3	Obnavljanje isprekidane rubne crte širine 12(15) cm (170/300 µm)				
	6.3..1.2.3.1. Isprekidana rubne crte širine 12 cm (170/300 µm):	m	1.61		
	6.3..1.2.3.2. Isprekidana rubne crte širine 15 cm (170/300 µm):	m	2.01		
6.3.1.2.4	Obnavljanje isprekidane rubne crte širine 12(15) cm (220/400 µm)				
	6.3..1.2.4.1. Isprekidana rubne crte širine 12 cm (220/400 µm):	m	1.92		
	6.3..1.2.4.2. Isprekidana rubne crte širine 15 cm (220/400 µm):	m	2.40		
6.3.2.	**Poprečne oznake na kolniku**				**201.753,10**
6.3.2.1.	Obnavljanje pješačkog prijelaza (170/300 µm)	m2	35.40		
6.3.2.2.	Obnavljanje pješačkog prijelaza (220/400 µm)	m2	34.80		
6.3.2.3.	Obnavljanje pješačkog prijelaza (330/600 µm)	m2	33.20	4.063,80	134.918,16
6.3.2.4.	Obnavljanje pune poprečne i kose oznake (220/400 µm)	m2	40.62		
6.3.2.5.	Obnavljanje pune poprečne i kose oznake (330/600 µm)	m2	45.98	1.169,71	53.783,27
6.3.2.6.	Obnavljanje isprekidane poprečne oznake (220/400 µm)	m2	34.80		
6.3.2.7.	Obnavljanje isprekidane poprečne oznake (330/600 µm)	m2	41.68	313,14	13.051,68
6.3.3.	**Ostale oznake na kolniku**				**203.249,10**
6.3.3.1.	Obnavljanje strelica za obvezan smjer kretanja vozila (220/400 µm)	m2	42.00	554,10	23.272,20
6.3.3.2.	Obnavljanje polja za usmjeravanje prometa (220/400 µm)	m2	37.24	3.649,44	135.905,15
6.3.3.3.	Obnavljanje pojedinačnih natpisa "STOP", "TRAM", "ŠKOLA", "VLAK", "BUS", "TAXI" i sl. (220/400 µm)	m2	39.14	946,40	37.042,10
6.3.3.4.	Obnavljanje oznaka na prometnim površinama za posebne namjene (220/400 µm)	m2	43.46	161,75	7.029,66
6.3.3.5.	Obnavljanje oznake "mjesto rezervirano za invalide" (220/400 µm)	kom	55.62		
6.3.3.6.	Obnavljanje mjesta za parkiranje osobnih vozila (220/400 µm)	kom	35.85		
6.3.3.7.	Obnavljanje mjesta za parkiranje autobusa (220/400 µm)	kom	55.27		
6.3.4.	**Ostali radovi na oznakama na kolniku**				**1.537,00**
6.3.4.1.	Markiranje oznaka	h	76.85	20,00	1.537,00
6.3.4.2.	Uklanjanje manjih površina oznaka frezanjem	m2	200.00		
6.3.4.3.	Uklanjanje većih površina oznaka vodom pod visokim pritiskom	h	5,350.00		
6.3.4.4.	Izrada horizontalne signalizacije hladnom plastikom				
	6.3.4.4.1 Izrada pune razdjelne ili rubne crte širine 12 cm, obračun po m1	m	26.40		
	6.3.4.4.2 Izrada pune razdjelne ili rubne crte širine 15 cm, obračun po m1	m	30.00		
	6.3.4.4.3 Izrada isprekidane razdjelne ili rubne crte širine 12 cm, obračun po m1	m	13.20		

	6.3.4.4.4 Izrada isprekidane razdjelne ili rubne crte širine 15 cm, obračun po m1	m	16.50		
	6.3.4.4.5 Izrada pješačkog prijelaza, obračun po m2	m2	168.00		
6.3.4.5.	Izrada horizontalne signalizacije termoplastikom				
	6.3.4.5.1 Izrada pune razdjelne ili rubne crte širine 12 cm, obračun po m1	m	16.80		
	6.3.4.5.2 Izrada pune razdjelne ili rubne crte širine 15 cm, obračun po m1	m	21.00		
	6.3.4.5.3 Izrada isprekidane razdjelne ili rubne crte širine 12 cm, obračun po m1	m	8.40		
	6.3.4.5.4 Izrada isprekidane razdjelne ili rubne crte širine 15 cm, obračun po m1	m	10.50		
	6.3.4.5.5 Izrada pješačkog prijelaza, obračun po m2	m2	108.00		
6.3.4.6.	**Izrada horizontalne signalizacije trakama**				
	6.3.4.6.1 Izrada pune razdjelne ili rubne crte širine 12 cm, obračun po m1	m	136.80		
	6.3.4.6.2 Izrada pune razdjelne ili rubne crte širine 15 cm, obračun po m1	m	171.00		
	6.3.4.6.3 Izrada isprekidane razdjelne ili rubne crte širine 12 cm, obračun po m1	m	68.40		
	6.3.4.6.4 Izrada isprekidane razdjelne ili rubne crte širine 15 cm, obračun po m1	m	85.50		
	6.3.4.6.5 Izrada pješačkog prijelaza, obračun po m2	m2	288.00		
7.	**KOŠNJA TRAVE I ODRŽAVANJE ZELENILA**				**1.879.379,95**
7.1.	Ručna košnja trave	m2	0.80	81.529,00	65.223,20
7.2.	Ručno krčenje grmlja i šiblja	m2	10.31	11.029,50	113.714,15
7.3.	Strojna košnja trave na bankinama ili bermama	m2	0.45	578.814,00	260.466,30
7.4.	Strojna košnja trave izvan bankina ili bermi	m2	0.40	79.940,00	31.976,00
7.5.	Strojna košnja trave na površinama sa mjestimično sraslim kamenjem	m2	0.59	632.290,00	373.051,10
7.6.	Skupljanje i odvoz pokošene trave	m2	0.12		
7.7.	Strojno obrezivanje grmlja, živice i šiblja	m2	5.05	34.017,00	171.785,85
7.8.	Strojno obrezivanje i drobljenje grmlja, živice i šiblja	m2	5.35	126.315,00	675.785,25
7.9.	Strojno krčenje grmlja i šiblja mlatilicom	m2	3.17	44.720,00	141.762,40
7.10.	Sječenje stabala ili grana promjera 11-20 cm	kom	40.79	550,00	22.434,50
7.11.	Sječenje stabala ili grana promjera 21-30 cm	kom	66.58	200,00	13.316,00
7.12.	Sječenje stabala ili grana promjera preko 30 cm	kom	164.42	60,00	9.865,20
7.13.	Strojno vađenje panjeva promjera 11-20 cm	kom	64.16		
7.14.	Strojno vađenje panjeva promjera 21-30 cm	kom	94.56		
7.15.	Strojno vađenje panjeva promjera preko 30 cm	kom	164.89		
8.	**ODRŽAVANJE OBJEKATA (mostova, vijadukata, nadvožnjaka, podvožnjaka, nathodnika, pothodnika, tunela, galerija, autobusnih stajališta, odmorišta i sl.)**				**217.018,44**
8.1.	**Čišćenje objekata**				**9.836,10**
8.1.1.	Ručno čišćenje objekta	h	100.11	78,00	7.808,58
8.1.2.	Razni radovi na čišćenju korita vodotoka od naplavina	h	565.10		
8.1.3.	Čišćenje drenažnih otvora, barbakana i sličnih uređaja za odvodnju objekta	h	79.42		
8.1.4.	Čišćenje dilatacije	m	13.16		
8.1.5.	Čišćenje ostalih površina izvan kolnika	h	84.48	24,00	2.027,52
8.1.6.	Čišćenje elemenata zaštite od buke	h	79.42		
8.2.	**Popravci objekata**				**95.565,49**
8.2.1	Popravci manjih oštećenja na asfaltnom kolniku, pješačkim stazama objekta	**m2**	120.00		
8.2.2	Popravak sljubnica i pukotina	m	58.00		

8.2.3	Popravak obloženih dijelova čunja nasipa i krila objekta	m2	212.30		
8.2.4	Popravak manjih pojedinačnih oštećenja na betonskim dijelovima objekta	m3	2,026.50		
8.2.5	Popravak dilatacijskih reški zapunjavanjem	m	46.60		
8.2.6	Popravak kamenog suhozida preslagivanjem	m3	702.30		
8.2.7	Popravak zida od kamena	m3	1,334.99	0,36	480,60
8.2.8	Popravak zida od betona	m3	1,794.54		
8.2.9	Popravak oštećenog zidanog dijela objekta	m3	1,648.07		
8.2.10	Popravak gabionskih zidova	m3	991.92		
8.2.11	Popravak lokalnih oštećenja betonske površine	m2	1,231.46		
8.2.12	Popravak dijelova metalne ograde	kg	205.11	463,58	95.084,89
8.2.13	Popravak dilatacije	h	279.86		
8.2.14	Obnova antikorozivne zaštite bitumenskim lakom	m2	131.95		
8.2.15	Popravak antikorozivne zaštite na manjim dijelovima zaštitnih čeličnih ograda ili drugih čeličnih dijelova objekta	m2	200.76		
8.3.	**Izrada i zamjena elemenata objekata**				**111.616,85**
8.3.1	Izrada zida od kamena	m3	2,131.00	50,58	107.785,98
8.3.2	Izrada zida od betona	m3	1,798.53	2,13	3.830,87
8.3.3	Izrada gabionskih zidova u kamenom materijalu	m3	1,420.00		
8.3.4	Osiguranje pokosa postavljanjem betonskih zaštitnih elemenata (BEPO)	m	840.00		
8.3.5	Zamjena rubnjaka na objektu	m	280.00		
8.3.6	Zamjena metalne ograde	kg	186.20		
9.	**SUSTAVI, INSTALACIJE, UREĐAJI I OPREMA NA CESTAMA I OBJEKTIMA:**				**124.672,75**
9.1.	**Održavanje svjetlosno - signalnih uređaja i opreme (semafori, treptači i sl.)**				**89.949,35**
9.1.1.	Održavanje semafora na lokaciji tipa A	kom	16,153.58	5,10	82.383,26
9.1.2.	Održavanje semafora na lokaciji tipa B	kom	12,262.70	0,48	5.886,10
9.1.3.	Održavanje semafora na lokaciji tipa C	kom	8,371.94		
9.1.4.	Održavanje svjetlosno - signalne opreme na lokaciji tipa D	kom	4,493.03		
9.1.5.	Održavanje svjetlosno - signalne opreme na lokaciji tipa E	kom	2,924.33		
9.1.6.	Održavanje svjetlosno - signalne opreme na lokaciji tipa F	kom	677.75		
9.1.7.	Interventno održavanje svjetlosno - signalnih uređaja i opreme	h	4,200.00	0,40	1.680,00
9.2.	**Pregled i održavanje cestovne rasvjete**				**34.723,40**
9.2.1.	Pregled sustava, opreme i funkcionalnosti javne rasvjete	h	182.94		
9.2.2.	Zamjena raznih elemenata rasvjetnih tijela na stupovima rasvjete	kom	364.49		
9.2.3.	Zamjena dotrajalog i neispravnog voda u stupovima rasvjete	kom	1,274.50		
9.2.4	Zamjena sjenila, stakala i poklopaca	kom	611.38		
9.2.5	Zamjena dotrajalog i neispravnog LED treptača komplet	kom	17,361.70	2,00	34.723,40
9.2.6	Zamjena dotrajale i neispravne lanterne LED treptača (Φ 210)	kom	2,416.10		
9.2.7	Zamjena dotrajalog i neispravnog električnog ormarića dim. 250x300x210 mm	kom	610.00		
9.2.8	Zamjena dotrajalog i neispravnog regulatora punjenje 10A	kom	520.00		
9.2.9	Zamjena dotrajalog i neispravnog solarnog gel akumulatora	kom	685.00		
9.2.10	Zamjena dotrajale i neispravne solarne ploče 40W s nosačima i nadogradnjom	kom	930.00		
9.2.11	Zamjena dotrajalog i neispravnog radarskog mjerača brzine	kom	39,040.00		
9.2.12	Zamjena dotrajalog i neispravnog brojača prometa	kom	36,465.00		
9.2.13	Zamjena razdjelnika u stupovima rasvjete	kom	739.40		
9.2.14	Popravak uzemljenja rasvjetnih stupova	kom	183.33		
9.2.15	Održavanje upravljačkih ormara cestovne rasvjete	kom	2,101.49		
9.2.16	Popravak opreme i stupova rasvjete po akcidentnom događaju, većem kvaru i dr	h	1,000.00		
9.2.17	Ličenje stupova svjetlosne signalizacije i rasvjete	kom	738.10		
9.3.	**Atestiranje i manji popravci ostalih sustava i opreme**				

9.3.1.	Atestiranje i održavanje ostalih sustava i opreme	kom	1,050.00		
10.	**ODRŽAVANJE CESTA I OBJEKATA U ZIMSKIM UVJETIMA**				**1.057.977,33**
10.1.	**Pripremni radovi prije nastupanja zimskih uvjeta i radovi nakon zimskog razdoblja**				**1.485,05**
10.1.1.	Nabava, postavljanje i uklanjanje kompletnog prometnog znaka prema operativnom programu zimske službe	kom	614.56		
10.1.2.	Nabava, postavljanje i uklanjanje dopunske ploče prema operativnom programu zimske službe	kom	198.43		
10.1.3.	Nabava, postavljanje i uklanjanje rubnih štapova	kom	42.43	35,00	1.485,05
10.1.4.	Nabava, postavljanje i uklanjanje snjegobrana od PVC-a	m2	228.36		
10.1.5.	Nabava, postavljanje i uklanjanje prenosivih drvenih snjegobrana	m2	170.34		
10.2.	**Organizacija i pripravnost zimske službe**				**479.907,90**
	Pripravnost kapaciteta za zimsku službu obuhvaća dnevni iznos amortizacije prosječnog broja slijedećih vozila, strojeva, opreme i priključaka umanjene za dnevne efektivne sate rada iz poz. 10.3.2 do 10.3.7 te troškove 24-satnog dežurstva prosječnog broja cestara u pripravnosti umanjene za dnevni broj efektivnih sali rada iz poz. 10.3,8, Jediničnu cijenu formirati na bazi: 5 -kom. teretnog automobila nosivosti do 3,5t, 6 -kom. teretnog automobila nosivosti do 12t, 5 -kom. teretnog automobila nosivosti > 12t, 4 -kom. specijalnog stroja (kao Unimog, min, snage 81 kW) 1 -kom. grejdera (min. snage 114 kvV) 5 -kom rovokopač-višenamjenski (s utovarnom korpom) 1 -kom. utovarivača (s utovarnom korpom (2 do 4 m3) 1 -kom. samohodne snježne freze 15 - kom, snježnog pluga radne širine 2,40 do 3,50 m 10 - kom. silosnih posipača obujma 4,2 do 6,00 m3 5 - kom, silosnih posipača obujma min. 1,50 m3 5 - kom, mini posipača obujma min. 0,80 m3 (za kamione do 3,5t) 1 - kom. odbacivača snijega 3 -kom. uređaja za pripremu sredstva za mokro posipanje 20 -cestara II **Obračun po danu pripravnosti kapaciteta.**				
10.2.1	Organizacija i pripravnost kapaciteta za zimsku službu od 01.11. do 15.04.:Obračun po danu za II. Klimatsku zonu - područje Gračaca i Obrovca	dan	15,480.90	31,00	479.907,90
10.2.2	Organizacija i pripravnost kapaciteta za zimsku službu od 15.11. do 31.03.:Obračun po danu za III. Klimatsku zonu - priobalno područje (Zadar,Benkovac)	dan	9,224.10		
10.2.3	Organizacija i pripravnost kapaciteta za zimsku službu od 01.12. do 15.03.:Obračun po danu za III. Klimatsku zonu - otoci	dan	2,071.30		
10.3.	**Radovi u zimskom razdoblju**				**503.311,36**
10.3.1	Privremeni lokalni popravak kolnika - krpanje s hladnim smjesama (grambit)	t	2,248.97	40,82	91.802,96
10.3.2	Kamion do 3,5 t za intervencije na posipavanju i sl. - silosni posipač	h	367.18	145,00	53.241,10
10.3.3	Kamion na čišćenju i posipavanju - komplet s plugom i posipačem.	h	550.85	403,50	222.267,98
10.3.4	Sredstvo za utovar posipnog materijala	h	285.00	55,50	15.817,50
10.3.5	Utovarivač na čišćenju snježnih nanosa	h	599.29	29,50	17.679,06
10.3.6	Specijalno vozilo (UNIMOG)- komplet s priključcima (plugom, posipačem i bočnim odbacivačem).	h	613.29	77,50	47.529,98
10.3.7	Snježna freza samohodna.	h	771.52		
10.3.8	Ostali specijalni strojevi (grejder,buldozer).	h	580.00		

10.3.9	Radna snaga.	h	83.80	656,00	54.972,80
10.4.	**Posipala (materijali za sprječavanje, ublažavanje ili uklanjanje poledice i smanjenje klizavosti). Sva posipala obračunavaju se po stvarno utrošenoj količini.**				**73.273,02**
10.4.1.	Kalcijev klorid.	t	4,513.58		
10.4.2.	Natrijev klorid za silose.	t	805.00		
10.4.3.	Natrijev klorid za skladište.	t	760.00		
10.4.4.	Posipni materijal od kamene sitneži.	m3	219.00	334,58	73.273,02
11.	**OSTALI RADOVI, TROŠKOVI I USLUGE:**				**164.599,23**
11.1	Izrada tehničke i druge dokumentacije za radove održavanja	kom	15,000.00		
11.2	**Otklanjanje posljedica izvanrednih događaja**				
	11.2.1 Rad ophodara izvan radnog vremena ophodnje-obilaska uključujući i ophodarsko vozilo	h	132.80	90,00	11.952,00
	11.2.2 Cestar	h	83.80	419,00	35.112,20
	11.2.3 Vozilo do 3,5 t-cestarsko vozilo	h	182.60	92,00	16.799,20
	11.2.4 Teretno vozilo do 12 t	h	394.90	6,00	2.369,40
	11.2.5 Kombinirani radni stroj	h	335.70	64,50	21.652,65
	11.2.6 Apsorpcijsko sredstvo za sanaciju nakon izvanrednog događaja	kg	6.70	495,00	3.316,50
11.3	Prijevoz trajektom: obuhvaća troškove prijevoza trajektom potrebnog materijala i strojeva .	t	123.20	583,00	71.825,60
11.4	Prijevoz trajektom: obuhvaća troškove prijevoza trajektom potrebne radne snage.	kn	1.00	1.166,00	1.166,00
11.5	Informatizacija sustava javnih cesta	h	150.00		
11.6	Zbrinjavanje otpada	t	334.60		
11.7	Uklanjanje oštećenih i napuštenih vozila te drugih stvari	h	346.20		
11.8	Radovi prema posebnom nalogu	kn	1.00	405,68	405,68
				UKUPNO (kn):	**9.436.786,41**
				PDV 25% (kn):	4,030,725.38
				SVEUKUPNO (kn):	**11.795.983,01**

Napomena: Sol za potrebe zimske službe nabavljaju Hrvatske ceste d.o.o. , a prava i obveze regulirane su temeljem Sporazuma između Hrvatskih cesta d.o.o. i ove Uprave

2.2. Izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta

Kroz radove izvanrednog održavanja izvode se radovi popravka već izgrađenih dionica županijskih i lokalnih cesta za koje nije potrebno ishoditi dozvole za izvođenje radova.

Za radove izvanrednog održavanja za 2020. godinu planiran je iznos od 4.950.000,00 Kn. U prvom polugodištu 2020. godine realiziran je iznos od 103.075,00 Kn i to za:

- postavljanje katadioptera na kružni tok Mazija kuće
- hortikulturno uređenje kružnog toka Mazija kuće.

S obzirom na preneseni višak prihoda iz 2019. godine od 13.939.441,52 Kn i Odluke o rasporedu rezultata poslovanja Županijske uprave za ceste Zadarske županije iz 2019. godine, ova Uprava je dio viška prihoda od 4.713.170,52 Kn predvidjela za pokriće rashoda izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta što je vidljivo u usvojenim Izmjenama i dopunama financijskog plana Županijske uprave za ceste Zadarske županije za 2020. godinu, objavljenim u Službenom glasniku Zadarske županije br. 18/20 od 23. srpnja 2020.

2.3. Građenje i rekonstrukcija – izrada projektne dokumentacije

Županijska uprava za ceste Zadarske županije planirala je u okviru programa građenja za 2020. godinu iznos od 9.726.281,00 Kn. Od navedenog iznosa, za izradu projektne dokumentacije, planiran je iznos od 500.000,00 Kn u svrhu izdavanja potrebnih dozvola koje su preduvjet za izvođenje građevinskih radova. Od planiranog iznosa, ova Uprava je u prvom polugodištu 2020. godine za aktivnosti građenja i rekonstrukcije realizirala iznos od 5.600.096,05 Kn dok je za projektnu dokumentaciju realizirala 286.580,54 Kn.

U nastavku dajemo pregled radova:

- izgradnja lokalne ceste L63213, dionica Suhovare – Baštica,
- rekonstrukcija mosta na rijeci Karišnici na lokalnoj cesti L63077,
- nastavak građenja županijske ceste Ž6004, kroz Solanu Nin,
- rekonstrukcija županijske ceste Ž6008, dionica: Starigrad – N.P. Paklenica,
- okončana situacija za radove rekonstrukije lokalne ceste L63206, Crna Punta.

Izmjenama i dopunama financijskog plana za 2020. planirani su veći rashodi za građenje i rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta sukladno ostvarenom višku prihoda u 2019. godini te Odluci o rasporedu rezultata poslovanja iz 2019. kojom se iznos od 9.226.271,00 Kn raspoređuje za pokriće rashoda uvjetovanih aktivnostima građenja i rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta.

Rashodi za projektnu dokumentaciju, u ovom obračunskom razdoblju, realizirani su kroz pristojbe za izdavanje građevinske i uporabne dozvole, projekt izvedive održivosti mosta preko rijeke Zrmanje na lokalnoj cesti L63091, projekt za raskrižje Mazija JI, projekt za most na rijeci Otuči na lokalnoj cesti L63031.

Z A K L J U Č A K

Najveći dio prihoda ove Uprave realiziran je od naknade za ceste te je najvećim dijelom i utrošen za aktivnosti redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta. S obzirom na potrebu održavanja županijskih i lokalnih cestama u svrhu pripreme za nadolazeću turističku sezonu te osigurnja sigurnosti prometa, možemo zaključiti da je ova Uprava uspješno poslovala u ovom obračunskom razdoblju ostvarivši višak prihoda od 13.590.277,41 Kn.

Također se nastavilo s aktivnostima pripreme projektne dokumentacije kao preduvjeta za aktivnosti građenja i rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta. Sve naprijed navedene radove izvodili smo na način da kao i u dosadašnjim godinama uredno izvršavamo sve financijske obveze prema svim izvođačima radova kako ne bi ugrožavali njihovu financijsku likvidnost.

KLASA: 340-03/20-01/1840
UR.BROJ: 2198-1-86-01-20-1
Zadar, 9. rujna 2019.

PREDSJEDNIK
UPRAVNOG VIJEĆA
Željko Dilber

16

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 023-04/20-1/16

URBROJ: 2198/1-02-20-7

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Temeljem članka 111. Zakona o proračunu („Narodne novine" broj 87/08, 136/12 i 15/15), članka 18. Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna („Narodne novine" broj 24/13, 102/17, 1/20), te članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije" broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20), Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ODLUKU

I.

Daje se suglasnost na Izvješće o izvršenju financijskog plana Županijske uprave za ceste Zadarske županije za razdoblje od 01. siječnja do 30. lipnja 2020. godine, a sve prema tablici u nastavku.

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

Brojčana oznaka i naziv	Izvršenje za I-VI 2019.	Izvorni plan za 2020.	Izvršenje za I-VI 2020.	Indeks (3/1*100)	Indeks (3/2*100)
	1	2	3	4	5
6. PRIHODI POSLOVANJA	27.425.732,50	45.735.331,00	24.207.887,46	88,27	52,93
7. PRIHODI OD NEFINANCIJSKE IMOVINE	-	-	-	-	-
UKUPNO PRIHODI (6+7)	**27.425.732,50**	**45.735.331,00**	**24.207.887,46**	**88,27**	**52,93**
3. RASHODI POSLOVANJA	27.709.371,70	34.954.060,00	18.390.463,48	66,37	52,61

4. RASHODI ZA NEFINANCIJSKU IMOVINU	5.122.588,03	10.781.271,00	6.166.588,09	120,38	57,20
UKUPNO RASHODI (3+4)	**32.831.959,73**	**45.735.331,00**	**24.557.051,57**	74,80	**53,69**
RAZLIKA - VIŠAK/MANJAK	**-5.406.227,23**	**0,00**	**-349.164,11**	6,45	**0**

B. RAČUN FINANCIRANJA

Brojčana oznaka i naziv	**Izvršenje za I-VI 2019.**	**Izvorni plan za 2020.**	**Izvršenje za I-VI 2020.**	**Indeks (3/1*100)**	**Indeks (3/2*100)**
	1	**2**	**3**	**4**	**5**
8. PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽ.	0,00	0,00	0,00	0	0
5. IZDACI ZA FINANC. IM. I OTPL. ZAJMOVA	0,00	0,00	0,00	0	0
NETO FINANCIRANJE (8-5)	**0,00**	0,00	0,00	0	0

C**. REZULTAT POSLOVANJA**

Brojčana oznaka i naziv	**Izvršenje za I-VI 2019.**	**Izvorni plan za 2020.**	**Izvršenje za I-VI 2020.**	**Indeks (3/1*100)**	**Indeks (3/2*100)**
	1	**2**	**3**	**4**	**5**
9. VIŠAK PRIHODA I PRIMITAKA - IZ PRETHODNE GODINE	5.936.740,52	0,00	13.939.441,52	234,79	0
VIŠAK/ MANJAK PRIHODA TEKUĆEG RAZDOBLJA	-5.406.227,13	0,00	-349.164,11	6,45	0

VIŠAK/MANJAK PRIHODA I PRIMITAKA + NETO FINANCIRANJE + VIŠAK MANJAK PRIHODA IZ PRETHODNE GODINE	**530.513,29**	**0,00**	**13.590.277,41**	**2.561,72**	**0**

II.

Izvješće iz točke I. nalazi se u prilogu ove Odluke i čine njezin sastavni dio.

III.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Zadarske županije“.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE ZADARSKE ŽUPANIJE

HRVATSKA, ZADAR 23000, Zrinsko-Frankopanska 10/2, MB: 1327534, e-mail: zuc@zuc-zadar.hr
(centrala) Tel: 023 250 509, (ravnatelj) 023 250 560, (odjel održavanja) 023 250 282, Fax: 023 254 467

IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU FINANCIJSKOG PLANA

ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE ZADARSKE ŽUPANIJE

od 1. siječnja do 30. lipnja 2020.

Zadar, rujan 2020.

UVOD

Temeljem Zakona o cestama (NN 110/19) osiguravaju se financijska sredstva potrebna za realizaciju Plana održavanja, građenja i rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta za 2020. godinu.

Sukladno odredbama čl. 86 Zakona o cestama, izvori sredstava u 2020. godini, iz kojih je financirano poslovanje ove Uprave u prvom polugodištu bili su:

1. godišnja naknada za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila,
2. sredstva iz proračuna JLS-a temljem sklopljenih ugovora o sufinanciranju,
3. naknada za korištenje cestovnog zemljišta,
4. ostvareni višak prihoda iz prethodne godine
5. ostali izvori.

1. IZVORI FINANCIRANJA ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE ZADARSKE ŽUPANIJE

U prvom polugodištu 2020. godine izvori sredstava za financiranje Županijske uprave za ceste Zadarske županije bili su:

1. **Godišnja naknada za ceste za uporabu cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila** propisana Pravilnikom o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (NN 96/15 i 98/15);
2. **Sredstva iz proračuna JLS-a** koja su uprihodovana temljem sklopljenih ugovora u sufinanciranju s Općinom Ražanac za sanaciju klizišta uz lokalnu cestu L63156 u naselju Podvršje te Općinom Starigrad i N.P. Paklenica za rekonstrukciju županijske cete Ž6008;
3. **Sredstva od naknade za korištenje cestovnog zemljišta** temeljem Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti (NN 78/14). Ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti i način korištenja cestovnog zemljišta, visina naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti, postupak povjeravanja cestovnog zemljišta i pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti na korištenje te prava i obveze u svezi korištenja cestovnog zemljišta i pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti radi obavljanja pratećih djelatnosti.
4. **Ostale naknade i drugi prihodi** su prihodi od kamata na depozite.

Temeljem čl. 110 Zakona o proračunu (NN 87/08, 136/12 i 15/15), čl. 4 Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna (NN 24/11, 102/17 i 01/20) te čl. 32. Statuta Županijske uprave za ceste Zadarske županije, **Upravno vijeće Županijske uprave za ceste Zadarske županije** na 26. sjednici održanoj 9. rujna 2020. godine, donosi

Izvješće o izvršenju financijskog plana Županijske uprave za ceste Zadarske županije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. godine.

I.

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

	BROJČANA OZNAKA I NAZIV	Izvršenje za I – VI 2019.	Izvorni plan za 2020.	Izvršenje za I – VI 2020.	Indeks (3/1)	Indeks (3/2)
		1	2	3	4	5
6	PRIHODI POSLOVANJA	27.425.732,50	45.735.331,00	24.207.887,46	88,27	52,93
7	PRIHODI OD NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	0,00	0,00	0	0
	UKUPNO PRIHODI (6+7)	**27.425.732,50**	**45.735.331,00**	**24.207.887,46**	**88,27**	**52,93**
3	RASHODI POSLOVANJA	27.709.371,70	34.954.060,00	18.390.463,48	66,37	52,61
4	RASHODI ZA NEFINANCIJSKU IMOVINU	5.122.588,03	10.781.271,00	6.166.588,09	120,38	57,20
	UKUPNO RASHODI (3+4)	**32.831.959,73**	**45.735.331,00**	**24.557.051,57**	**74,80**	**53,69**
	RAZLIKA-MANJAK/VIŠAK	**-5.406.227,23**	**0,00**	**-349.164,11**	**6,45**	**0**

B. RAČUN FINANCIRANJA

	BROJČANA OZNAKA I NAZIV	Izvršenje za I – VI 2019.	Izvorni plan za 2020.	Izvršenje za I – VI 2020.	Indeks (3/1)	Indeks (3/2)
		1	2	3	4	5
	PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽ.	0,00	0,00	0,00	0	0
5	IZDACI ZA FINANC. IM. I OTPL. ZAJMOVA	0,00	0,00	0,00	0	0
	NETO FINANCIRANJE (8-5)	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0**	**0**

C. REZULTAT POSLOVANJA

	BROJČANA OZNAKA I NAZIV	Izvršenje za I – VI 2019.	Izvorni plan za 2020.	Izvršenje za I – VI 2020.	Indeks (3/1)	Indeks (3/2)
		1	2	3	4	5
9	VIŠAK PRIHODA I PRIMITAKA – IZ PRETHODNE GODINE	5.936.740,52	0,00	13.939.441,52	234,79	0
	VIŠAK/MANJAK PRIHODA TEKUĆEG RAZDOBLJA	-5.406.227,13	0,00	-349.164,11	6,45	0
	MANJAK/VIŠAK + NETO FINANCIRANJE + RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA	**530.513,29**	**0,00**	**13.590.277,41**	**2.561,72**	**0**

II.

Izvješće o izvršenju financijskog plana Županijske uprave za ceste Zadarske županije za razdoblje siječanj – lipanja 2020. godine sadrži:

- **OPĆI DIO** financijskog plana koji čini Račun prihoda i rashoda prema ekonomskoj klasifikaciji i izvorima financiranja te rashoda prema funkcijskoj klasifikaciji, zatim Račun financiranja prema ekonomskoj klasifikaciji, izvorima financiranja kao i analitički prikaz;

- **POSEBNI DIO** financijskog plana sadrži izvršenje po organizacijskoj i programskoj klasifikaciji;

- **OBRAZLOŽENJE** ostvarenja prihoda i primitaka te rashoda i izdataka.

OPĆI DIO
A. RAČUN PRIHODA I RASHODA
PRIHODI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
6	**PRIHODI POSLOVANJA**	**27.425.732,50**	**45.735.331,00**	**24.207.887,46**	**88,27**	**52,93**
63	**POMOĆI IZ INOZEM. I OD SUBJ.UNUTAR OPĆE DRŽAVE**	**4.473.961,70**	**1.000.000,00**	**1.192.755,65**	**26,66**	**119,28**
634	**POMOĆI OD OSTALIH SUBJEKATA UNUTAR OPĆEG PROR.**	**3.848.952,50**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
6342	KAPIT.POMOĆI OD OSTALIH SUBJEKATA UNUTAR O.PR	**3.848.952,50**		**0,00**	**0,00**	
636	**Pomoći prorač. korisn. iz prorač. koji im nije nadležan**	**625.009,20**	**1.000.000,00**	**1.192.755,65**	**190,84**	**119,28**
6362	Kapitalne pomoći proračunskim korisnicima iz pororačuna koji im nije nadležan	**625.009,20**		**1.192.755,65**	**190,84**	
64	**PRIHODI OD IMOVINE**	**22.951.770,80**	**44.665.331,00**	**23.010.475,56**	**100,26**	**51,52**
641	**PRIHODI OD FINANCIJSKE IMOVINE**	**32,72**	**1.000,00**	**57,53**	**175,83**	**5,75**
6413	KAMATE NA OROČENA SRED. I DEPOZITE PO VIĐENJU	**32,72**		**57,53**	**175,83**	
642	**PRIHODI OD NEFINANCIJSKE IMOVINE**	**22.951.738,08**	**44.664.331,00**	**23.010.418,03**	**100,26**	**51,52**
6424	NAKNADA ZA CESTE	**22.951.738,08**		**23.010.418,03**	**100,26**	
65	**PRIHODI OD ADMIN.PRISTOJBI I PO POSEB.PROPISIM**	**0,00**	**70.000,00**	**4.656,25**		**6,65**
652	**PRIHODI PO POSEBNIM PROPISIMA**	**0,00**	**70.000,00**	**4.656,25**		**6,65**
6526	OSTALI NESPOMENUTI PRIHODI	**0,00**		**4.656,25**		
	ukupno:	**27.425.732,50**	**45.735.331,00**	**24.207.887,46**	**88,27**	**52,93**

OPĆI DIO
A. RAČUN PRIHODA I RASHODA
RASHODI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
3	RASHODI POSLOVANJA	27.709.371,70	34.954.060,00	18.390.463,48	66,37	52,61
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	977.287,63	1.959.060,00	845.450,73	86,51	43,16
311	PLAĆE	629.116,55	1.318.560,00	575.413,74	91,46	43,64
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD	629.116,55		575.413,74	91,46	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	43.850,00	51.650,00	5.460,00	12,45	10,57
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	43.850,00		5.460,00	12,45	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	304.321,08	588.850,00	264.576,99	86,94	44,93
3131	DOPRINOSI ZA MIROVINSKO OSIGURANJE	166.789,20		145.006,70	86,94	
3132	DOPRINOSI ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	137.531,88		119.570,29	86,94	
32	MATERIJALNI RASHODI	24.832.510,18	28.473.000,00	15.625.439,31	62,92	54,88
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	51.363,10	170.000,00	48.027,00	93,50	28,25
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA	11.721,50		10.082,00	86,01	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,RAD NA TERENU	27.278,00		26.600,00	97,51	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA	12.363,60		11.345,00	91,76	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	74.048,83	214.000,00	75.644,41	102,15	35,35
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MAT.RASHODI	9.378,07		11.558,15	123,25	
3223	ENERGIJA	37.873,76		33.820,86	89,30	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME	26.797,00		23.041,50	85,99	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA	0,00		7.223,90		
323	RASHODI ZA USLUGE	24.579.194,76	27.275.000,00	15.401.934,67	62,66	56,47
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA	30.817,00		20.695,52	67,16	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA	23.043.484,44		13.503.440,77	58,60	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA	17.020,72		32.159,19	188,94	
3234	KOMUNALNE USLUGE	468,03		515,40	110,12	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE	105.773,25		112.525,10	106,38	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE	325.705,10		683.822,50	209,95	
3238	RAČUNALNE USLUGE	67.666,20		44.786,80	66,19	
3239	OSTALE USLUGE	988.260,02		1.003.989,39	101,59	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	127.903,49	814.000,00	99.833,23	78,05	12,26
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.	8.303,03		7.229,67	87,07	
3292	PREMIJE OSIGURANJA	51.241,64		38.797,07	75,71	
3293	REPREZENTACIJA	18.120,82		19.652,50	108,45	
3294	ČLANARINE	15.565,00		17.655,00	113,43	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE	26.223,00		13.432,00	51,22	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	8.450,00		3.066,99	36,30	
34	FINANCIJSKI RASHODI	7.034,07	22.000,00	4.750,58	67,54	21,59
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	7.034,07	22.000,00	4.750,58	67,54	21,59
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA	4.296,28		4.721,94	109,91	
3432	NEGATIVNE TEČAJNE RAZLIKE I VALUTNA KLAUZULA	0,00		0,00		
3433	ZATEZNE KAMATE	2.737,79		28,64	1,05	
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČ	1.359.040,68	4.000.000,00	1.694.897,64	124,71	42,37
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	1.359.040,68	4.000.000,00	1.694.897,64	124,71	42,37
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	1.359.040,68		1.694.897,64	124,71	
38	OSTALI RASHODI	533.499,14	500.000,00	219.925,22	41,22	43,99
382	KAPITALNE DONACIJE	2.000,00	0,00	0,00	0,00	
3822	KAPITALNE DONACIJE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA	2.000,00		0,00	0,00	
383	KAZNE, PENALI I NAKNADE ŠTETE	531.499,14	500.000,00	219.925,22	41,38	43,99
3831	NAKNADE ŠTETA PRAVNIM I FIZ.OSOBAMA	531.499,14		219.925,22	41,38	
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	5.122.588,03	10.781.271,00	6.166.588,09	120,38	57,20
41	RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGO. IMOVINE	3.437,50	10.000,00	3.437,50	100,00	34,38
412	NEMATERIJALNA IMOVINA	3.437,50	10.000,00	3.437,50	100,00	34,38
4123	LICENCE	3.437,50		3.437,50	100,00	

OPĆI DIO
A. RAČUN PRIHODA I RASHODA
RASHODI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	5.122.588,03	10.781.271,00	6.166.588,09	120,38	57,20
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	5.111.650,53	9.946.271,00	5.915.424,09	115,72	59,47
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	5.111.650,53	9.726.271,00	5.886.676,59	115,16	60,52
4213	CESTE, ŽELJEZNICE I OSTALI PROMETNI OBJEKTI	5.111.650,53		5.886.676,59	115,16	
422	POSTROJENJA I OPREMA	0,00	220.000,00	28.747,50		13,07
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ	0,00		28.747,50		
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU	0,00		0,00		
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINAN.IMOV.	7.500,00	825.000,00	247.726,50	3303,02	30,03
454	DODATNA ULAGANJA ZA OSTALU NEFINAN.IMOVINU	7.500,00	825.000,00	247.726,50	3303,02	30,03
4541	DODATNA ULAGANJA ZA OSTALU NEFINAN.IMOVINU	7.500,00		247.726,50	3303,02	
	ukupno:	32.831.959,73	45.735.331,00	24.557.051,57	74,80	53,69

OPĆI DIO
A. RAČUN PRIHODA I RASHODA
PRIHODI PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
1	**Opći prihodi i primici**	22.951.770,80	44.735.331,00	**23.015.131,81**	100,28	51,45
11	Opći prihodi i primici	22.951.770,80	44.735.331,00	**23.015.131,81**	100,28	51,45
5	**Pomoći**	4.473.961,70	1.000.000,00	**1.192.755,65**	26,66	119,28
52	Izvanproračunski fondovi - Hrvatske ceste d.o.o.	3.848.952,50	0,00	**0,00**	0,00	0,00
53	Prihodi od JLS-a	625.009,20	1.000.000,00	**1.192.755,65**	190,84	119,28
	ukupno:	**27.425.732,50**	**45.735.331,00**	**24.207.887,46**	**88,27**	**52,93**

OPĆI DIO
A. RAČUN PRIHODA I RASHODA
RASHODI PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
1	**Opći prihodi i primici**	**31.316.298,47**	**44.735.331,00**	**23.364.295,92**	**74,61**	**52,23**
11	Opći prihodi i primici	31.316.298,47	44.735.331,00	**18.653.880,52**	59,57	41,70
16	Višak prihoda poslovanja	0,00	0,00	**4.710.415,40**		**0,00**
5	**Pomoći**	**1.515.661,26**	**1.000.000,00**	**1.192.755,65**	78,70	119,28
52	Izvanproračunski fondovi - Hrvatske ceste d.o.o.	1.515.661,26	0,00	**0,00**	0,00	**0,00**
53	Prihodi od JLS-a	0,00	1.000.000,00	**1.192.755,65**		119,28
	ukupno:	**32.831.959,73**	**45.735.331,00**	**24.557.051,57**	**74,80**	**53,69**

OPĆI DIO
A. RAČUN PRIHODA I RASHODA
RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvršenje I-VI 2019.	Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje 2020./ 2019.	Izvršenje / Plan 2020.
01	**OPĆE JAVNE USLUGE**	32.831.959,73	45.735.331,00	**24.557.051,57**	74,80	53,69
011	**IZVRŠNA I ZAKONODAVNA TIJELA,FINANCIJSKI I FISKALNI POSLOVI,VANJSKI PO**	32.831.959,73	45.735.331,00	**24.557.051,57**	74,80	53,69
3	RASHODI POSLOVANJA	27.709.371,70	34.954.060,00	**18.390.463,48**	66,37	52,61
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE	977.287,63	1.959.060,00	**845.450,73**	86,51	43,16
32	MATERIJALNI RASHODI	24.832.510,18	28.473.000,00	**15.625.439,31**	62,92	54,88
34	FINANCIJSKI RASHODI	7.034,07	22.000,00	**4.750,58**	67,54	21,59
36	POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČ	1.359.040,68	4.000.000,00	**1.694.897,64**	124,71	42,37
38	OSTALI RASHODI	533.499,14	500.000,00	**219.925,22**	41,22	43,99
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	5.122.588,03	10.781.271,00	**6.166.588,09**	120,38	57,20
41	RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGO. IMOVINE	3.437,50	10.000,00	**3.437,50**	100,00	34,38
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJ.IMOVINE	5.111.650,53	9.946.271,00	**5.915.424,09**	115,72	59,47
45	RASHODI ZA DODATNA ULAGANJA NA NEFINAN.IMOV.	7.500,00	825.000,00	**247.726,50**	3303,02	30,03
	ukupno:	32.831.959,73	45.735.331,00	**24.557.051,57**	74,80	53,69

POSEBNI DIO
IZVRŠENJE PO ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: 010	ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE	45.735.331,00	24.557.051,57	53,69
Glava: 010-01	ORGANIZACIJSKA JEDINICA ZA ADMINISTRACIJU I UPRAVLJANJE	11.609.060,00	5.223.396,27	44,99
Glava: 010-02	ORG. JED. ZA OBAVLJ. POSLOVA ODRŽ. I ZAŠTITE ŽUPANIJSKIH I LOKALNIH CESTA	24.400.000,00	13.446.978,71	55,11
Glava: 010-03	ORG. JED. ZA OBAVLJ. POSLOVA GRAĐENJA ŽUPANIJSKIH I LOKALNIH CESTA	9.726.271,00	5.886.676,59	60,52
	Proračun ukupno:	45.735.331,00	24.557.051,57	53,69

POSEBNI DIO
IZVRŠENJE PO PROGRAMSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje / Plan 2020.
Razdjel: 010	ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE	45.735.331,00	24.557.051,57	53,69
Glava: 010-01	ORGANIZACIJSKA JEDINICA ZA ADMINISTRACIJU I UPRAVLJANJE	11.609.060,00	5.223.396,27	44,99
Izvori financiranja:				
11	*Opći prihodi i primici*	*11.609.060,00*	*5.223.396,27*	*44,99*
Program: 1101	ADMINISTRATIVNO UPRAVLJANJE I OPREMANJE	11.609.060,00	5.223.396,27	44,99
aktivnost: A1101-01	Administracija i upravljanje	10.554.060,00	4.943.484,77	46,84
izvori financiranja				
11	*Opći prihodi i primici*	*10.554.060,00*	*4.943.484,77*	*46,84*
311	PLAĆE	1.318.560,00	575.413,74	43,64
3111	PLAĆE ZA REDOVAN RAD		575.413,74	
312	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE	51.650,00	5.460,00	10,57
3121	OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE		5.460,00	
313	DOPRINOSI NA PLAĆE	588.850,00	264.576,99	44,93
3131	DOPRINOSI ZA MIROVINSKO OSIGURANJE		145.006,70	
3132	DOPRINOSI ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE		119.570,29	
321	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA	170.000,00	48.027,00	28,25
3211	SLUŽBENA PUTOVANJA		10.082,00	
3212	NAKNADE ZA PRIJEVOZ,RAD NA TERENU		26.600,00	
3213	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIKA		11.345,00	
322	RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU	214.000,00	75.644,41	35,35
3221	UREDSKI MATERIJAL I OSTALI MAT.RASHODI		11.558,15	
3223	ENERGIJA		33.820,86	
3225	SITNI INVENTAR I AUTO GUME		23.041,50	
3227	SLUŽBENA, RADNA I ZAŠTITNA ODJEĆA I OBUĆA		7.223,90	
323	RASHODI ZA USLUGE	2.875.000,00	1.954.955,96	68,00
3231	USLUGE TELEFONA, POŠTE I PRIJEVOZA		20.695,52	
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		56.462,06	
3233	USLUGE PROMIDŽBE I INFORMIRANJA		32.159,19	
3234	KOMUNALNE USLUGE		515,40	
3235	ZAKUPNINE I NAJAMNINE		112 525,10	
3237	INTELEKTUALNE I OSOBNE USLUGE		683.822,50	
3238	RAČUNALNE USLUGE		44.786,80	
3239	OSTALE USLUGE		1.003.989,39	
329	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA	814.000,00	99.833,23	12,26
3291	NAK.PREDSTA.I IZVRŠ.TIJELA,POVJER.I SL.		7.229,67	
3292	PREMIJE OSIGURANJA		38.797,07	
3293	REPREZENTACIJA		19.652,50	
3294	ČLANARINE		17.655,00	
3295	PRISTOJBE I NAKNADE		13.432,00	
3299	OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA		3.066,99	
343	OSTALI FINANCIJSKI RASHODI	22.000,00	4.750,58	21,59
3431	BANKARSKE USLUGE I USLUGE PLATNOG PROMETA		4.721,94	
3432	NEGATIVNE TEČAJNE RAZLIKE I VALUTNA KLAUZULA		0,00	
3433	ZATEZNE KAMATE		28,64	
363	POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA	4.000.000,00	1.694.897,64	42,37
3631	TEKUĆE POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA		1.694.897,64	
383	KAZNE, PENALI I NAKNADE ŠTETE	500.000,00	219.925,22	43,99
3831	NAKNADE ŠTETA PRAVNIM I FIZ.OSOBAMA		219.925,22	

POSEBNI DIO
IZVRŠENJE PO PROGRAMSKOJ KLASIFIKACIJI

		Izvorni plan 2020.	Izvršenje I-VI 2020.	Izvršenje Plan 2020.
Program: 1101	**ADMINISTRATIVNO UPRAVLJANJE I OPREMANJE**	**11.609.060,00**	**5.223.396,27**	**44,99**
kapitalni projekt: **K1101-02**	**Opremanje**			
izvori financiranja		220.000,00	28.747,50	13,07
11	*Opći prihodi i primici*	*220.000,00*	*28.747,50*	*13,07*
422	POSTROJENJA I OPREMA	220.000,00	28.747,50	13,07
4221	UREDSKA OPREMA I NAMJEŠTAJ		28.747,50	
4223	OPREMA ZA ODRŽAVANJE I ZAŠTITU		0,00	
kapitalni projekt: **K1101-03**	**Informatizacija**			
izvori financiranja		835.000,00	251.164,00	30,08
11	*Opći prihodi i primici*	*835.000,00*	*251.164,00*	*30,08*
412	NEMATERIJALNA IMOVINA	10.000,00	3.437,50	34,38
4123	LICENCE		3.437,50	
454	DODATNA ULAGANJA ZA OSTALU NEFINAN.IMOVINU	825.000,00	247.726,50	30,03
4541	DODATNA ULAGANJA ZA OSTALU NEFINAN.IMOVINU		247.726,50	
Glava: **010-02**	**ORG. JED. ZA OBAVLJ. POSLOVA ODRŽ. I ZAŠTITE ŽUPANIJSKIH I LOKALNIH CESTA**	24.400.000,00	13.446.978,71	55,11
izvori financiranja:				
11	*Opći prihodi i primici*	*23.400.000,00*	*13.143.903,71*	*56,17*
16	*Višak prihoda poslovanja*	*0,00*	*103.075,00*	
53	*Prihodi od JLS-a*	*1.000.000,00*	*200.000,00*	*20,00*
Program: 1102	**Održavanje i upravljanje županijskim i lokalnim cestama**	**24.400.000,00**	**13.446.978,71**	**55,11**
aktivnost: **A1102-01**	**Redovito održavanja županijskih i lokalnih cesta**			
izvori financiranja		19.450.000,00	13.343.903,71	68,61
11	*Opći prihodi i primici*	*19.450.000,00*	*13.143.903,71*	*67,58*
53	*Prihodi od JLS-a*	*0,00*	*200.000,00*	
323	RASHODI ZA USLUGE	19.450.000,00	13.343.903,71	68,61
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		13.343.903,71	
aktivnost: **A1102-02**	**Izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta**			
izvori financiranja		4.950.000,00	103.075,00	2,08
11	*Opći prihodi i primici*	*3.950.000,00*	*0,00*	*0,00*
16	*Višak prihoda poslovanja*	*0,00*	*103.075,00*	
53	*Prihodi od JLS-a*	*1.000.000,00*	*0,00*	*0,00*
323	RASHODI ZA USLUGE	4.950.000,00	103.075,00	2,08
3232	USLUGE TEKUĆEG I INVESTICIJSKOG ODRŽAVANJA		103.075,00	
Glava: **010-03**	**ORG. JED. ZA OBAVLJ. POSLOVA GRAĐENJA ŽUPANIJSKIH I LOKALNIH CESTA**	9.726.271,00	5.886.676,59	60,52
izvori financiranja:				
11	*Opći prihodi i primici*	*9.726.271,00*	*286.580,54*	*2,95*
16	*Višak prihoda poslovanja*	*0,00*	*4.607.340,40*	
53	*Prihodi od JLS-a*	*0,00*	*992.755,65*	
Program: 1103	**Građenje županijskih i lokalnih cesta**	**9.726.271,00**	**5.886.676,59**	**60,52**
aktivnost: **A1103-01**	**Građenje županijskih i lokalnih cesta**			
izvori financiranja		9.726.271,00	5.886.676,59	60,52
11	*Opći prihodi i primici*	*9.726.271,00*	*286.580,54*	*2,95*
16	*Višak prihoda poslovanja*	*0,00*	*4.607.340,40*	
53	*Prihodi od JLS-a*	*0,00*	*992.755,65*	
421	GRAĐEVINSKI OBJEKTI	9.726.271,00	5.886.676,59	60,52
4213	CESTE, ŽELJEZNICE I OSTALI PROMETNI OBJEKTI		5.886.676,59	
	Proračun ukupno:	45.735.331,00	24.557.051,57	53,69

I.

Izvješće o izvršenju financijskog plana Županijske uprave za ceste Zadarske županije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. godine dostavlja se Upravnom tijelu za financije Zadarske županije na daljnje postupanje sukladno čl. 18. i 19. Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna (NN 87/08, 136/12, 15/15, 102/17 i 01/20).

IV.

Izvješće o izvršenju financijskog plana Županijske uprave za ceste Zadarske županije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. godine, stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Zadarske županije".

KLASA: 340-03/20-01/1839
UR. BROJ: 2198-1-86-01-20-1

Zadar, 1. rujna 2020. godine

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
Željko Dilber

2. OBRAZLOŽENJE OSTVARENJA PRIHODA I RASHODA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 30. LIPNJA 2020. GODINE

2.1. PRIHODI

Financijskim planom za 2020. godinu, ova Uprava je planirala iznos od 45.735.331,00 Kn prihoda, a od toga je u ovom obračunskom razdoblju realizirala 52,93% planiranog iznosa, odnosno 24.207.887,46 Kn i to prema slijedećim izvorima financiranja:

- **račun 636 – pomoći proračunskog korisnika iz proračuna koji im nije nadležan** – na navedenom računu, za prvo polugodište 2019. godine, evidentiran je iznos od 625.009,00 Kn dok je u 2020. godini, spomenuti prihod, u istom obračunskom razdoblju, realiziran je u iznosu od 1.192.756 Kn, odnosno za 88,27%. Razlog tome su uprihodovana preostala sredstva od Općine Ražanac temeljem ugovora o sufinanciranju, koji je ova Uprava sklopila s Općinom Ražanac, za sanaciju klizišta uz lokalnu cestu L63156 u naselju Podvršje i sredstva temeljem sklopljenog ugovora o sufinanciranju s Općinom Starigrad i N.P. Paklenica za rekonstrukciju dijela županijske ceste Ž6008, dionica: Starigrad – N.P. Paklenica.
- **račun 641 – prihodi od financijske imovine** – prihodi na navedenom računu realizirani su u ovom izvještajnom razdoblju u iznosu od 57,53 Kn, dok su u istom razdoblju 2019. godine ostvareni u iznosu od 32,72 Kn što je 75,83% više od prošlogodišnjeg iznosa. Također su u odnosu na planirani iznos od 1.000,00 Kn za 2020. godinu ostvareni za 5,75%. Navedeni prihodi odnose se na prihode od kamata na depozite po viđenju.
- **račun 642 – prihodi od nefinancijske imovine** – prihodi koji se ostvaruju temeljem posebnih propisa u kojima za prikupljene prihode nije definirana namjena korištenja. U njihovoj strukturi najznačajniju stavku čine prihodi od naknade za ceste. Prihodi na navedenom računu planirani su u iznosu od 44.664.331,00 Kn, a realizirani su u prvom polugodištu 2020. godine u iznosu od 23.010.418,03 Kn odnosno u postotku od 51,52% od planiranog iznosa. Navedeni prihodi, u istom razdoblju prethodne godine, realizirani u iznosu od 22.951.738,08 Kn odnosno u postotku od 100,26% od realizacije u istom razdoblju 2020. godine, što je posljedica manje realizacije prihoda u ožujku i travnju 2020. godine zbog posljedica odjave vozila (rent a car) zbog nemogućnosti poslovanja uzrokovane pandemijom virusa COVID-19.

- **račun 652 – prihodi po posebnim propisima** – planirani su u iznosu od 70.000,00 Kn, a u ovom obračunskom razdoblju realizirani su u iznosu od 4.656,25 Kn što je 6,65% od planiranog iznosa. Navedeni prihodi odnose se na refundacije šteta temeljem sklopljenih polica osiguranja po kojoj osnovi je ova Uprava realizirala navedeni prihod od refundacije štete za oštećenu prometnu signalizaciju. U prvom polugodištu 2019. godine nije bilo realizacije navedenih prihoda.

2.2. RASHODI

RASHODI POSLOVANJA – ostvareni su u prvom polugodištu 2020. godine u iznosu od 18.390.463 Kn što u odnosu na planirani iznos od 34.954.060,00 Kn iznosi 52,61%. U odnosu na iznos od 27.709.371,70 Kn, ostvaren u izvještajnom razdoblju prethodne godine, navedeni rashodi u 2020. manji su za 33,63%.

Kako na prihodovnoj, tako i na rashodovnoj strani, evidentirana su odstupanja na slijedećim skupinama rashoda:

31 – RASHODI ZA ZAPOSLENE

- **račun 311 – plaće** - iznos od 575.413,74 Kn realiziranih rashoda za plaće, u prvom polugodištu 2020. godini, manji je u odnosu na iznos od 629.116,25 Kn realiziran u istom obračunskom razdoblju 2019. godine, za 8,54%. Sukladno čl. III. Odluke Župana Zadarske županije, KLASA: 120-02/20-1/10, URBROJ: 2198/1-01-20/3 od 20. travnja 2020. godine, bila je privremeno smanjena osnovica za obračun plaće što se odrazilo i na smanjenje rashoda za plaće. U odnosu na planirani iznos od 1.318.560,00 Kn navedenih rashoda za 2020. godinu, ova Uprava je za prvih šest mjeseci 2020. godine realizirala 43,64% planiranog iznosa.
- **račun 312 – ostali rashodi za zaposlene** – podrazumijevaju rashode za nagrade, darove, otpremnine, regres, naknade za bolest, invalidnost, smrtni slučaj te ostale nenavedene rashode za zaposlene. Realizirani su u 2020. godini u iznosu od 5.460,00 Kn te se odnose na isplatu jubilarnih nagrada. U odnosu na planirani iznos od 51.650,00 Kn navedeni rashodi realizirani su za 10,57% dok su u odnosu na realizaciju u 2019. godini, od 43.850,00 Kn, ostali rashodi za zaposlene realizirani za 12,45%.
- **račun 313 – doprinosi na plaće** – rashodi za doprinose na plaće realizirani su u ovom obračunskom razdoblju 2020. godine u iznosu od 264.576,99 Kn što u odnosu na planirani iznos od 288.850,00 Kn čini 44,93% dok su u odnosu na iznos od 304.321,08 Kn iz 2019.

godine realizirani za 86,94 %. S obzirom na prethodno obrazloženje rashoda za plaće i ostalih rashoda za zaposlene, smanjenje rashoda za doprinose također je smanjenja rashoda za isplatu otpremnina.

32 – MATERIJALNI RASHODI

- **račun 321 – naknade troškova zaposlenima** – odnose se na rashode za službena putovanja, naknade za prijevoz te stručno usavršavanje djelatnika. Planirana sredstva od 170.000,00 Kn za 2020. godinu, na navedenom računu rashoda, realizirana su u prvom polugodištu 2020. godine u iznosu od 48.027,00 Kn, odnosno 28,25% planiranog iznosa, dok su u odnosu na prošlogodišnji iznos od 51.363,10 Kn, realizirana za 93,50%. S obzirom na pandemiju COVID - 19 virusa nije bilo moguće nazočiti seminarima kao što je bio slučaj u prethodnim razdobljima. Rashodi za naknade za prijevoz, rad na terenu te rashodi za službena putovanja u posljedičnoj su vezi s rashodima za stručno usavršavanje zaposlenika – **račun 3213** – koji su u odnosu na 2019. godinu realizirani za 91,76%.
- **račun 322 - rashodi za materijal i energiju** – u ovom obračunskom razdoblju realizirani su u iznosu od 75.644,41 Kn tj. 35,35% u odnosu planirani iznos od 214.000,00 Kn dok su u odnosu na prošlogodišnje ostvarenje od 74.048,83 Kn realizirani za 102,15%. Razlog veće realizacije rashoda po računu 322 u 2020. godini, posljedica je povećanja rashoda za uredski materijal i materijal za čišćenje i održavanje (sredstva za dezinfekciju).
- **račun 323 – rashodi za usluge** - najveća su rashodovna stavka Uprave te su ovom obračunskom razdoblju realizirani u iznosu od 15.401.934,67 Kn odnosno 56,47% planiranog iznosa od 27.275.000,00 Kn. U odnosu na iznos od 24.579.194,76 Kn iz 2019. godine, iznos navedenih rashoda realiziran je za 62,66%.

  Evidentna su odstupanja na slijedećim računima skupine 323:

  - **račun 3231 – usluge telefona, pošte i prijevoza** – ostvareni rashodi za prvo polugodište 2020. godine, u iznosu od 20.695,52 Kn, manji su u odnosu na prošlogodišnji iznos od 30.817,00 Kn za 32,84%. Razlog tome je ušteda na rashodima za usluge telefona prelaskom na drugog operatera te samim time i dobivanja povoljnije usluge. Također su ostvarene uštede na rashodima za poštarinu i rashodima za prijevoz iz razloga što je u 2019. bilo potrebito izmiještanje arhivskog materijala Županijske uprave za ceste što je uvjetovalo povećanje rashoda za usluge prijevoza.
  - **račun 3232 – usluge tekućeg i investicijskog održavanja** – podrazumijevaju rashode nastale uslijed aktivnosti redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Zadarske županije, koji ujedno čine najveći dio rashoda ove Uprave, te rashode za tekuće i investicijsko održavanja opreme i prijevoznih sredstava. U prvom polugodištu 2020.

godine, navedeni rashodi realizirani su u iznosu od 13.503.440,77 Kn što je za 41,40% manje od prošlogodišnje realizacije za isto obračunsko razdoblje u iznosu od 23.043.484,44 Kn. Značajno su realizirani manji rashodi za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta zbog potrebe za planiranjem i realizacijom aktivnosti izvanrednog održavanja i građenja.

- **račun 3233 – usluge promidžbe i informiranja** - povećanje rashoda za promidžbu i informiranje, realiziranih u prvom polugodištu 2020. godine, u iznosu od 32.159,19 Kn, odnosno za 88,94% više u odnosu na prošlogodišnji iznos za prvo polugodište od 17.020.72 Kn, rezultat je potrebe za objavom oglasa (oglasi za javne nabave, usluge oglašavanja u javnim glasilima).
- **račun 3234 – komunalne usluge** – odnose se na opskrbu vode te su u ovom obračunskom razdoblju realizirane u iznosu od 515,40 Kn što je 10,12% više od prošlogodišnje realizacije od 468,03 Kn.
- **račun 3235 – zakupnine i najamnine** - rashodi za zakupnine i najamnine odnose se na rashode za najam poslovnog prostora ove Uprave te rashode te licence. Rashodi po ovoj osnovi, realizirani u iznosu od 112.525,10 Kn za prvu polovicu 2020. godine, veći su za 6,38% od iznosa 105.773,25 Kn, evidentiranog za 2019. godinu. Spomenuto povećanje posljedica je plaćanja licence za korištenje aplikacije Modula zimske službe za nadzor kretanja vozila putem uređaja za satelitsko praćenje u realnom vremenu preko web sučelja uz mogućnost integracije senzorskih sustava sa vozila i strojeva (detekcija raljenja i posipavanja).
- **račun 3237 – intelektualne i osobne usluge** - podrazumijevaju rashode za usluge odvjetnika, geodetsko – katastarske usluge, usluge vještaćenja te usluge nadzora za ugovorene radove. Navedeni rashodi su u ovom obračunskom razdoblju realizirani u ukupnom iznosu od 683.822,50 Kn te su u odnosu na iznos iz 2019. godine od 325.705,10 Kn veći za 109,95 %. Značajno povećanje realizacije navedenih rashoda, posljedica je pojačanih aktivnosti izvanrednog održavanja i građenja čemu svjedoči u prilog i podatak o visini realiziranih rashoda za navedene aktivnosti u ovom obračunskom razdoblju.
- **račun 3238 – računalne usluge** – rashodi za računalne usluge u prvom polugodištu 2020. godine realizirani su u iznosu od 44.786,80 Kn što je u odnosu na prošlogodišnji iznos od 67.666,20 Kn manje za 33,81%. Manji rashodi za 2020. godinu, rezultat su raskida ugovora za održavanjem ISOC-a (Informacijskog sustava održavanja cesta) s poduzećem TEB informatika d.d. S obzirom da zbog nedostatnih financijskih sredstava u prethodnim

godinama nije bilo moguće izvršiti ažuiriranje postojeće baze podataka u smislu ponovljenog snimanja postojeće cestovne mreže, a potom obrade i implementacije dobivenih podataka, nije više bilo ekonomske opravdanosti za održavanjem navedenog sustava.

- **račun 3239 – ostale usluge** – odnose se na usluge stanica za tehnički pregled vozila za obavljanje naplate naknade za ceste što se plaćaja pri registraciji motornih i priključnih vozila te obavljanja usluge vođenja evidencije istih i usluge za slivne vode koje ova Uprava plaća temeljem ispostavljenog Rješenja od strane Hrvatskih voda. Navedene usluge u 2020. godini realizirane su u iznosu od 1.003.989,39 Kn što je za 1,59 posto više od prošlogodišnjeg iznosa od 988.260,02 Kn. Navedeno povećanje uvjetovano je povećanim brojem registriranih vozila u Zadarskoj županiji s obzirom da se usluga naplate naknade za ceste obračunava po količini registriranih vozila.

- **račun 329 – ostali nespomenuti rashodi poslovanja** – u odnosu na planirani iznos za 2020. godinu od 814.000,00 Kn ostvareno je u prvom polugodištu 2020. godine 99.833,23 Kn što iznosi 12,26% planiranog iznosa. U istom obračunskom razdoblju 2019. godine, navedeni rashodi iznosili su 127.903,49 Kn te su u odnosu na 2020. godinu veći za 21,95%. Rashodi skupine 329 odnose se na rashode za naknadu za Upravno vijeće, rashode za premije osiguranje službenih vozila, osiguranje cesta od naleta divljači, osiguranja zaposlenih, rashoda za pristojbe, rashoda za članarine te ostale spomenute rashode poslovanja (račune parkiranja, ENC-a). Smanjenje spomenutih rashoda posljedica je promjena na slijedećim računima:
  - **račun 3291 – naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i sl.** - podrazumijevaju naknade za rad Upravnog vijeća ove Uprave, a realizirani su u ovom razdoblju u iznosu od 7.229.67 Kn Kn što u usporedbi s prošlogodišnjom realizacijom od 8.303,03 Kn iznosi 87,07%. Odlukom Župana Zadarske županije, KLASA: 023-04/20-1/9, URBROJ: 2198/1-01-20-1 od 15. travnja 2020. godine, zbog izvanrednih okolnosti uslijed epidemije COVID-19 virusa, privremeno se obustavlja isplata za rad predsjednika i članova Upravnog vijeća.
  - **račun 3292 – premije osiguranja** - iznos od 38.797,07 Kn, evidentiran za ovo obračunsko razdoblje, manji je od 51.241,64 Kn iznosa ostvarenog u istom razdoblju prošle godine, odnosno za 24,29%. Manja realizacija spomenutih rashoda posljedica je provođenja zajedničke nabave od strane Zadarske županije, za sve svoje korisnike pa tako i ovu Upravu i samim time postizanja povoljnijih uvjeta kod sklapanja polica osiguranja imovine (cesta), službenih vozila i djelatnika.

- **račun 3293 – reprezentacija** – rashodi evidentirani za prvo polugodište 2020. godine u iznosu od 19.652,50 Kn veći su za 8,45% u odnosu na iznos od 18.120,82 Kn, realiziran u istom obračunskom razdoblju 2019. godine.
- **račun 3294 – članarine** – iznos od 17.655,00 Kn rashoda za članarine realiziran u ovom obračunskom razdoblju, u odnosu na iznos od 15.565,00 Kn za isto razdoblje 2019. godine, veći je za svega 13,43% te je posljedica plaćanja članarine za HAK;
- **račun 3295 – pristojbe i naknade** – na navedenom računu evidentiran je iznos od 13.432,00 Kn realiziran u 2020. godini što je svega 51,22% iznosa od 26.223,00 Kn realiziranog u istom obračunskom razdoblju 2019. godine. Razlog veće realizacije navedenih rashoda u 2019. godini, posljedica je pojačanih aktivnosti ishođenja lokacijskih dozvola te produženja postojećih kao preduvjeta za obavljanje aktivnosti građenja županijskih i lokalnih cesta.
- **račun 3299 – ostali nespomenuti rashodi poslovanja** - evidentirani su u iznosu od 3.066,99 Kn za 2020. godinu te su u odnosu na iznos od 8.450,00 Kn iz 2019. godine, realizirani za 36,30%. Navedeni rashodi odnose se na rashode za parkiranje službena vozila, rashode za ENC uređaje.

34 – FINANCIJSKI RASHODI

- **račun 343 – ostali financijski rashodi** - od planiranih 22.000,00 Kn za 2020. godinu, u prvom polugodištu realiziran je iznos od 4.750,58 Kn odnosno 21,59%. Navedeni rashodi odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa te na rashode za zatezne kamate. U odnosu na iznos od 7.034,07 Kn realiziran u 2019. godini, navedeni rashodi manji su za 32,46%.

36 – POMOĆI DANE U INOZEMSTVO I UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA

- **račun 363 – pomoći unutar općeg proračuna** – odnose se na rashode za Grad Zadar. Odlukom ministra pomorstva, prometa i infrastrukture u 2012. izvršeno je razvrstavanje javnih cesta (NN 44/12) te je istodobno donesena Odluka o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste. S obzirom da se navedenim aktima odredila promjena upravitelja cesta tako je temeljem Pravilnika o prijenosu javnih i nerazvrstanih cesta (NN 86/12) određen postotak od 8,2% i vrsta prihoda koju je ŽUC dužan mjesečno uplaćivati Gradu Zadru, a isto tako i obveze koje je Grad Zadar dužan podmirivati prema ŽUC-u. Navedeni rashodi u iznosu od 1.694.897,64 Kn, evidentirani za prvo polugodište 2020. godine, realizirani su u odnosu na planirani iznos od 4.000.000,00 Kn za 42,37%. U odnosu na iznos od 1.359.040,68 Kn realiziran u istom obračunskom

razdoblju 2019. godine, navedeni rashodi veći su za 24,71%. Povećanje navedenih rashoda u prvom polugodištu 2020. godine, posljedica je podmire obveza prema Gradu Zadru za studeni i prosinac 2019. godine.

38 - OSTALI RASHODI

- **račun 383 – kazne, penali i naknade štete** – planirani su u iznosu od 500.000,00 Kn. Navedeni rashodi realizirani su u 2020. godini u iznosu od 219.925 Kn što iznosi 43,99% planiranog iznosa, a 41,2% u odnosu na iznos od 533.499 Kn realiziran u prethodnoj godini, sukladno pravomoćnosti sudskih presuda za naknadu šteta.
- **račun 412 – nematerijalna imovina** – odnosi se na rashode planirane za licenece te su u ovom obračunskom razdoblju 2019. realizirani u iznosu od 3.437,50 Kn što u odnosu na planom predviđeni iznos od 10.000,00 iznosi 34,38%. Planirani su veći rashodi iz razloga što je ova Uprava planirala dodatna ulaganja u programska riješenja obrade cestovnih podataka.
- **račun 421 – građevinski objekti** – iznos rashoda realiziranih u ovom izvještajnom 2020. godine, u iznosu od 5.886.676,59 Kn, manji je u odnosu na planirani iznos od 9.946.271,00 Kn za 39,48%, a u odnosu na iznos od 5.111.650,53 Kn, realiziran u istom razdoblju 2019, veći za 15,16%. Razlog tome je činjenica da je ova Uprava planirala pa tako i realizirala veće aktivnosti vezane za građenje i rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.
- **račun 422 – postrojenja i oprema** – planirani iznos za realizaciju navedenih rashoda u 2020. godini od 220.000,00 Kn odnosio se na nabavu novih računala, uredskog namještaja, fotokopirnog aparata te brojača prometa. Realiziran je u ovom obračunskom razdoblju u iznosu od 28.747,50,00 Kn odnosno za 13,07%. Od planiranog iznosa rashoda realiziran je iznos planiran za nabavu uredskog materijala zbog njegove dotrajalosti i nefunkcionalnosti te nabavu novog fotokopirnog aparata. Rashodi na navedenom računu nisu realizirani u prvom polugodištu 2019. godine.
- **račun 454 – dodatna ulaganja za ostalu nefinancijsku imovinu** – rashodi za dodatna ulaganja za ostalu nefinancijsku imovinu planirani su u iznosu 825.000,00 Kn za potrebe prikupljanja, obrade, digitalizacije te implementacije cestovnih podataka unutar programskog rješenja. Iznos od 247.726,50 Kn realiziran u prvom polugodištu 2020. godine realiziran je u odnosu na plan za 30,03% dok je u odnosu na prethodnu godinu realiziran za 3.303,02% s ozbirom na realizaciju navedenih rashoda od 7.500,00 Kn u svrhu uvođenja digitalne arhive.

3. VIŠAK PRIHODA

Županijska uprava za ceste Zadarske županije je u razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2020 godine ostvarila višak prihoda raspoloživ u slijedećem razdoblju u iznosu od 13.590.277,41 Kn. Navedeni višak prihoda posljedica je prenesenog viška prihoda iz 2019. godine koji nije bilo moguće uvrstiti u Financijski plan za 2020. godinu s obzirom da su uprihodovana sredstva posljedica Odluke o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u 2019 godini, KLASA: 400-02/19-03/91, URBROJ: 530-01-19-1 od 27. studenoga 2019. godine kojom je ovoj Upravi raspoređen iznos od 3.235.621,00 Kn. te Odluke o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta u 2019. godini, KLASA: 400-02/19-03/90, URBROJ: 530-01-19-2 od 27. studenoga 2019. godine, kojom je ovoj Upravi raspoređen iznos od 10.785.402,00 Kn, a za koje u trenutku donošenja Financijskog plana za 2020. ova Uprava nije imala saznanja. Odlukom o rasporedu rezultata poslovanja za 2019. godinu, ostvareni višak prihoda iz prethodne godine, raspoređen je za pokriće rashoda za građenje i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta te su sukladno tome Izmjenama i dopunama financijskog plana za 2020. planirani rashodi kao te je uvršten preneseni višak prihoda iz 2019.

4. OBRAZLOŽENJE IZVRŠENJA PROGRAMA IZ POSEBNOG DIJELA ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA DO 30. LIPNJA 2020. GODINE

Poslovanje Županijske uprave za ceste Zadarske županije odvija se kroz tri programa:

- Program **1101 Administrativno upravljanje i opremanje**
- Program **1102 Održavanje i upravljanje županijskim i lokalnim cestama**
- Program **1103 Građenje županijskih i lokalnih cesta**

1101 Administrativno upravljanje i opremanje

Svrha programa je osiguranje redovitee naplate sredstava za održavanje, građenje i rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta, provođenje politike plaća i drugih materijalnih prava te nabavu nefinancijske imovine.

Ciljevi programa podrazumijevaju redovito ispunjenje obveza za zaposlene, obveza za materijalne rashode te rashode za nabavu imovine, osiguranje stručnog nadzora nad poslovima redovitog održavanja i građenja županijskih i lokalnih cesta, praćenje naplate godišnje naknade za ceste kao i ostalih prihoda, osiguranje zakonitost sklopljenih ugovora.

Zakonska osnova

- Zakon o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13,92/14 i 110/19);
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o cestama (NN 110/19);
- Zakon o ustanovama (NN 73/93, 29/97,47/99,35/08,127/19);
- Zakon o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15/15);
- Zakon o sigurnosti prometa na cestama (67/08,48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19 i 42/20);
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti (NN 139/10, 19/14);
- Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta u 2018. godini (NN 4/19);
- Odluka o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta u 2019. godini (NN 118/19);
- Pravilnik o financijskom izvještavanju u sustavu proračunskog računovodstva (NN 03/15, 93/15, 135/15, 2/17,28/17,112/18 i 126/19);

- Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN 124/14, 115/15, 87/16, 3/18 i 126/19);
- Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (NN 26/10, 120/13 i 1/20);
- Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (NN 78/11, 106/12, 130/13, 19/15, 119/15 i 95/19);
- Pravilnik o radu i plaćama zaposlenika Županijske uprave za ceste Zadarske županije,
- Financijski plan Županijske uprave za ceste Zadarske županije za 2020. godinu, KLASA: 340-03/19-01/2155, UR. BROJ: 2198-1-86-01-19-1.

Navedeni program provodi se kroz aktivnost **A1101-01 Administracija i upravljanje** te kapitalne projekte **K1101-02 Opremanje** i **K1101-03 Informatizacija**. U sklopu aktivnosti Administracija i upravljanje planirani su rashodi Uprave u iznosu od 10.554.060,00 Kn koji su realizirani 46,84% odnosno u iznosu od 4.943.484,77 Kn.

Navedeni rashodi odnose se na slijedeće:

- 311 – PLAĆE – rashodi za neto plaće i poreze u odnosu na planiranih 1.318.560,00 Kn realizirani su za 43,64%, odnosno u iznosu od 575.413,74 Kn zbog privremenog smanjenja osnovice za obračun plaće sukladno Odluci Župana Zadarske županije, KLASA: 120-02/20-1/10, URBROJ: 2198/1-01-20/3 od 20. travnja 2020. godine,.
- 312 – OSTALI RASHODI ZA ZAPOSLENE – podrazumijevaju rashode za nagrade, darove, otpremnine, regres, naknadu za bolest, invalidnost i smrtni slučaj te su u ovom obračunskom razdoblju realizirani su u dijelu rashoda za jubilarne nagrade u iznosu od 5.460,00 Kn što je 10,57% od planiranog iznosa od 51.650,00 Kn.
- 313 – DOPRINOSI NA PLAĆE – od planiranog iznosa za od 588.850,00 Kn, navedeni rashodi realizirani su u iznosu od 264.576,99 Kn, odnosno 44,93% sukladno isplaćenim plaćama, naknadama za Upravno vijeće i materijalnim pravima radnika (jubilarne nagrade).
- 321 – NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIMA – planirane su u iznosu od 170.000,00 Kn, a od toga je realizirano 28,25% odnosno 48.027,00 Kn. Manja realizacija rashoda na računu 321 posljedica je manjih rashoda za službena putovanja, naknada za prijevoz te rashoda za stručno usavršavanje zaposlenika.
- 322 – RASHODI ZA MATERIJAL I ENERGIJU – realizirani su u iznosu od 75.644,41 Kn odnosno 35,35% od planiranih 214.000,00 Kn. Značajne uštede vidljive su na rashodima za energiju (električna energija, motorni benzin), sitan inventar i auto-gume.

- 323 – RASHODI ZA USLUGE – planirani iznos od 2.875.000,00 Kn realiziran je u postotku od 68,00% tj. u iznosu od 1.954.955,96 Kn. Kao što je već prethodno obrazloženo, ostvarena su odstupanja na rashodima skupine 323. Povećanje navedenih rashoda evidentno je u dijelu rashoda za usluge promidžbe i informiranja koji su od planiranih 44.000,00 Kn u prvom polugodištu realizirani u iznosu od 32.159,19 Kn. Spomenuto povećanje posljedica je dinamike i broja raspisivanja javnih nadmetanja, a samim time i zakonske obveze objave istih u javnim glasilima. Također je od planiranih 1.331.000,00 Kn rashoda za ostale usluge, u prvom polugodištu realizirano 1.003.989,39 Kn. Razlog tome je ispostavljanje i knjiženje Rješenja Hrvatskih voda za 2020.godinu na početku godine i to za cijelu godinu pa tako i evidentiranje navedenih rashoda.
- 329 – OSTALI NESPOMENUTI RASHODI POSLOVANJA – realizirani su u iznosu od 99.833,23 Kn tj. 12,26% od planiranih 814.000,00 Kn. Gotovo na svim rashodovnim stavkama skupine 329 ostvarene su uštede koje su posljedica smanjenja rashoda za naknade za Upravno vijeće sukladno Odlukom Župana Zadarske županije, KLASA: 023-04/20-1/9, URBROJ: 2198/1-01-20-1 od 15. travnja 2020. godine, kojom se zbog izvanrednih okolnosti uslijed epidemije COVID-19 virusa, privremeno obustavlja isplata za rad predsjednika i članova Upravnog vijeća, smanjenja rashoda za premije osiguranja kao posljedica provođenja zajedničke nabave navedenih usluga od strane Zadarske županije, smanjenja rashoda za reprezentaciju te rashoda za pristojbe i naknade kao i ostalih nespomenutih rashoda (parkiranje za službena vozila, ENC uređaji).
- 343 – OSTALI FINANCIJSKI RASHODI – podrazumijevaju rashode za bankarske usluge i usluge platnog prometa, a realizirani su u prvom polugodištu 2020. u iznosu od 4.750,58 Kn odnosno 21,59% u odnosu na planirani iznos od 22.000,00 Kn.
- 363 – POMOĆI UNUTAR OPĆEG PRORAČUNA - Navedeni rashodi u iznosu od 1.694.897,64 Kn, evidentirani za 2020. godinu, realizirani su u odnosu na planirani iznos od 4.000.000,00 Kn za 42,37%, a odnose se na sredstva koja je ova Uprava dužna uplaćivati Gradu Zadru temeljem Pravilnika o prijenosu javnih i nerazvrstanih cesta (NN 86/12). Navedenim pravilnikom određen je postotak od 8,2% i vrsta prihoda koju je ŽUC dužan mjesečno uplaćivati Gradu Zadru, a isto tako i obveze koje je Grad Zadar dužan podmirivati prema ŽUC-u.
- 383 – KAZNE, PENALI I NAKNADE ŠTETE - rashodi su koji proizlaze iz naknada šteta pravnim i fizičkim osobama od prometnih nezgoda na županijskim i lokalnim cestama. Sukladno pravomoćnosti sudskih presuda i u odnosu na planirani iznos od 500.000,00 Kn

realizirani su za 43,99% odnosno u iznosu od 219.925,22 Kn. Planirala su veća sredstva za spomenute rashode iz razloga što se precizno ne može predvidjeti ishod sudskog spora, a koji bi mogao rezultirati znatim povećanjem spomenutih rashoda.

U sklopu programa **1101 ADMINISTRATIVNO UPRAVLJANJE I OPREMANJE**, planirani su kapitalni projekti **K1101-02 Opremanje** i **K1101-03 Informatizacija**.

Planirani iznos rashoda za kapitalni projekt **K1101-02 Opremanje** iznosio je 220.000,00 Kn te je u prvom polugodištu 2020. godine, realiziran u iznosu od 28.747,50 Kn odnosno 13,07%. Navedeni iznos predviđen je za nabavu novih računala, uredskog namještaja, telefona te brojača prometa. Iznos od 200.000,00 Kn bio je predviđen za nabavu brojača prometa, ali je isti Izmjenama i dopunama financijskog plana planiran na računu 323212, rashoda za izvanredno održavanje. Od planiranih rashoda, realizirani su samo rashodi za nabavu monitora za jedno računalo i rashodi za uredski namještaj s obzirom da je isti zbog zastarjelosti i neispravnosti rashodovan i zbrinut na otpad.

Rashodi od 835.000,00 Kn planirani za projekt **K1101-03 Informatizacija** realizirani su u iznosu od 251.164,00 Kn. Realizirani dio rashoda odnosi se na nabavu licence za antivirusni program NOD32 za 2020. godinu te prikupljanje, obradu i implementaciju baze cestovnih podataka.

1102 Održavanje i upravljanje županijskim i lokalnim cestama

Svrha programa je održavanje javnih cesta koje se prema Pravilniku o održavanju i zaštiti javnih cesta dijeli na redovito i izvanredno održavanje. Ovim Pravilnikom određeni su vrste, opseg i rokovi izvođenja redovitog i izvanrednog održavanja javnih cesta, te kontrola i nadzor nad izvođenjem tih radova. Stoga se i ovaj program provodi kroz aktivnosti A1102-01 Redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta i A1102-02 Izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta. S obzirom da ova Uprava nije u 2019. godini planirala sredstva za aktivnost izvanrednog održavanja nije ni došlo do realizacije iste.

Ciljevi programa su spriječavanje propadanja cesta, sigurnost prometa, zaštita cesta, postizanje većeg standarda održavanja, uređenje i poboljšalje postojećih dionica cesta, osiguranje sigurnosti i trajnosti cestovnih objekata.

Zakonska osnova

- Zakon o cestama (NN 84/11, 22/13,54/13, 148/13 i 92/14),

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o cestama (NN 110/19);
- Pravilnik o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (NN 96/15),
- Pravilnik o izmjenama pravilnika o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (NN 98/15).

A1102-01 Redovito održavanje žaupnijskih i lokalnih cesta aktivnost je koja obuhvaća Obuhvaća slijedeće grupe poslova: održavanje kolnika, bankina, usjeka, zasjeka, nasipa, objekata za odvodnju, zelenila i košnja trave, objekata - mostovi i zimsko održavanje.

Za aktivnost **A1102-01 Redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta** u 2020. godini, predviđen je iznos od 19.450.000,00 Kn, a realizirano je 13.343.903,71 Kn tj. 68,61%.

A1102-02 Izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta su povremeni radovi za koje je potrebna tehnička dokumentacija. Obavlja se radi mjestimičnog poboljšanja elemenata ceste, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata te povećanja sigurnosti prometa.

Za aktivnost **A1102-02 Izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta** u 2020. godini, planiran je iznos od 4.950.000,00 Kn, a od toga je u prvom polugodištu realizirano 103.075,00 Kn tj. 2,08% planiranog iznosa.

Pokazatelji uspješnosti programa:

- smanjenje broja prometnih nezgoda,
- postavljanje katadioptera i hortikulturno uređenje rotora Mazija
- asfaltiranje L63180 (Sv. Roko - D503)

1103 Građenje županijskih i lokalnih cesta

Svrha programa je ishođenje lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola odnosno drugih akata na temelju kojih je dopušteno građenje i uporaba građevine po posebnom propisu, ustupanje radova izmještanja komunalne i druge infrastrukture, ustupanje geodetskih radova, ustupanje radova građenja i rekonstrukcije, ustupanje usluga stručnog nadzora građenja, organizaciju tehničkog pregleda i primopredaju javne ceste te dijelova javne ceste i objekata na korištenje i održavanje, investitorski nadzor nad provođenjem projekata, ustupanje revizije

projekata u odnosu na osnovne uvjete kojima javna cesta mora udovoljiti u pogledu sigurnosti prometa.

Ciljevi programa su: osigurati da obnovljeni i novoizgrađeni prometni sustavi poštuju najviše kriterije zaštite prostora i okoliša - ovaj cilj ostvaruje se izradom projektne dokumentacije za planirane dionice, kao i dionice koje će se tek projektirati, postupno rješavanje kritičnih dionica i objekata na županijskim i lokalnim cestama te realizacija nezavršenih programa prethodnog razdoblja.

Zakonska osnova

- Zakon o cestama (NN 84/11, 22/13,54/13, 148/13 i 92/14),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o cestama (NN 110/19);
- Odluka o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti (NN 87/14);
- Opći tehnički uvjeti za radove na javnim cestama;
- Zakon o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (NN 152/08, 124/09, 49/11, 25/13);
- Zakon o građevnim proizvodima (NN 76/13, 30/14);
- Pravilnik o ocjenjivanju sukladnosti, ispravama o sukladnosti i označavanju građevnih proizvoda (NN103/08,147/09 i 87/10 i 129/11);
- Tehnički propis o građevnim proizvodima (NN33/10,87/10,146/10,81/11 i 100/11);
- Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/18);
- Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16);
- Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (NN 101/17);
- Uredba o objavama javne nabave (NN 10/12);
- Pravilnik o primjeni jedinstvenog rječnika javne nabave (NN 6/12;.

Za program građenja, za 2020. godinu, planiran je ukupan iznos od 9.726.271,00 Kn, a realizirano je 5.886.676,59 Kn odnosno 60,52%. Od planiranog iznosa za radove građenja odnosno rekonstrukcije planiran je iznos od 9.226.271,00 Kn, a preostalih 500.000,00 Kn planirano je za projektnu dokumentaciju. Od realiziranih 5.886.676,59 Kn rashoda, iznos od 5.600,096,05 Kn odnosi se na radove građenja i rekonstrukcije, a 286.580,54 Kn na projektnu dokumentaciju.

Pokazatelji uspješnosti programa:

- izgradnja lokalne ceste L63213, dionica Suhovare – Baštica,
- rekonstrukcija mosta na rijeci Karišnici na lokalnoj cesti L63077,
- nastavak građenja županijske ceste Ž6004, kroz Solanu Nin,
- rekonstrukcija županijske ceste Ž6008, dionica: Starigrad – N.P. Paklenica,
- okončana situacija za radove rekonstrukije lokalne ceste L63206, Crna Punta.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 612-05/20-01/03

URBROJ: 2198/1-02-20-4

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ZAKLJUČAK

I.

Prihvaća se Programsko izvješće Narodnog muzeja Zadar za 2019. godinu.

II.

Prihvaća se Financijsko izvješće Narodnog muzeja Zadar za 2019. godinu koje se sastoji od:

	Plan 2019.	**Izvršenje**
PRIHODI UKUPNO	**8.309.189,00**	**6.176.292,63**
PRIHODI POSLOVANJA	8.309.189,00	6.176.292,63
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	0,00	0,00
RASHODI UKUPNO	**8.309.189,00**	**6.116.241,01**
RASHODI POSLOVANJA	8.091.189,00	6.035.533,34
RASHODI ZA NEFINANCIJSKU IMOVINU	218.000,00	80.707,67
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	**0,00**	**60.051,62**

	Plan 2019.	Izvršenje
VIŠAK/MANJAK IZ PRETHODNE GODINE	**34.000,00**	**38.608,36**

	Plan 2019.	Izvršenje
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0,00	0,00
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	0,00	0,00
NETO FINANCIRANJE	**0,00**	**0,00**
VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE	**34.000,00**	**98.659,98**

III.

Ostvareni višak prihoda poslovanja iz 2019. godine u iznosu od 98.659,98 kuna odnosi se na namjenske prihode Grada Zadra i Ministarstva kulture koji će se utrošiti na rashode izložbe D. Sanvinceti i drugi dio otkupa muzejskih predmeta zbirke obitelji Borelli.

IV.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenom glasniku Zadarske županije“.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 612-05/20-01/4

URBROJ: 2198/1-02-20-4

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ZAKLJUČAK

I.

Prihvaća se Programsko izvješće Kazališta lutaka Zadar za 2019. godinu.

II.

Prihvaća se Financijsko izvješće Kazališta lutaka Zadar za 2019. godinu koje se sastoji od:

	Plan za 2019.	**Izvršenje za 2019.**	**Indeks**
PRIHODI UKUPNO	**6.302.150,90**	**5.938.904,92**	**94,24**
PRIHODI POSLOVANJA	**6.302.150,90**	**5.938.904,92**	**94,24**
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	**0,00**	**0,00**	**0,00**
RASHODI UKUPNO	**6.068.135,41**	**5.610.380,98**	**92,46**
RASHODI POSLOVANJA	**5.908.999,99**	**5.516.829,43**	**93,36**
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	**159.135,42**	**93.551,55**	**58,79**
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	**234.015,49**	**328.523,94**	**140,39**

	Plan za 2019.	Izvršenje za 2019.	Indeks
UKUPAN DONOS VIŠKA/MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINA	**111.614,05**		
VIŠAK/MANJAK IZ PRETHODNE(IH) GODINE KOJI ĆE SE POKRITI/RASPOREDITI	**111.614,05**	**119.723,42**	**107,27**

	Plan za 2019.	Izvršenje za 2019.	Indeks
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	**0,00**	**0,00**	**0,00**
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	**345.629,54**	**345.629,54**	**100,00**
NETO FINANCIRANJE	**-345.629,54**	**-345.629,54**	**-100,00**

VIŠAK PRIHODA	**0,00**	**102.617,82**	**0,00**

III.

Ostvareni višak prihoda poslovanja iz 2019. u iznosu od 102.617,42 kuna prenijet će se u prihode Kazališta lutaka Zadar za 2020. godinu i utrošiti za nabavu dugotrajne nefinancijske imovine i programa u 2020. godini.

IV.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenom glasniku Zadarske županije“.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 620-01/20-01/33

URBROJ: 2198/1-02-20-4

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ZAKLJUČAK

I.

Prihvaća se programsko i financijsko izvješće Športske zajednice Zadarske županije za 2019. godinu.

II.

Ostvareni višak prihoda poslovanja u iznosu od 123.895,00 kuna prenijet će se u prihode Športske zajednice Zadarske županije za 2020. godinu te će se koristiti za rashode poslovanja tijekom 2020. godine.

III.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenom glasniku Zadarske županije“.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović dipl. ing. agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 630-01/20-01/1

URBROJ: 2198/1-02-20-5

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ZAKLJUČAK

I.

Prihvaća se programsko i financijsko izvješće Zajednice tehničke kulture Zadarske županije za 2019. godinu.

II.

Ostvareni višak prihoda poslovanja u iznosu od 44.490,09 kuna prenijet će se u prihode Zajednice tehničke kulture Zadarske županije za 2020. godinu te će se koristiti za rashode poslovanja tijekom 2020. godine.

III.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenom glasniku Zadarske županije“.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović dipl. ing. agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 406-01/19-3/19

URBROJ: 2198/1-02-20-40

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 59. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18) i članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ZAKLJUČAK

o prihvaćanju Izvješća o stanju okoliša Zadarske županije

I.

Prihvaća se Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije za razdoblje od 2014. do 2018. godine.

II.

Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije prilaže se Zaključku i čini njegov sastavni dio.

III.

Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije objavit će se na mrežnim stranicama Zadarske županije.

IV.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenom glasniku Zadarske županije“ uključujući i Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

PRILOG- Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije

INVESTITOR:	**Zadarska županija Božidara Petranovića 8. 23 000 Zadar**
IZRAĐIVAČ:	**Hudec Plan d.o.o. Vlade Gotovca 4 10 090 Zagreb**
KNJIGA:	**TD br. SOŽ 06-433**

Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije

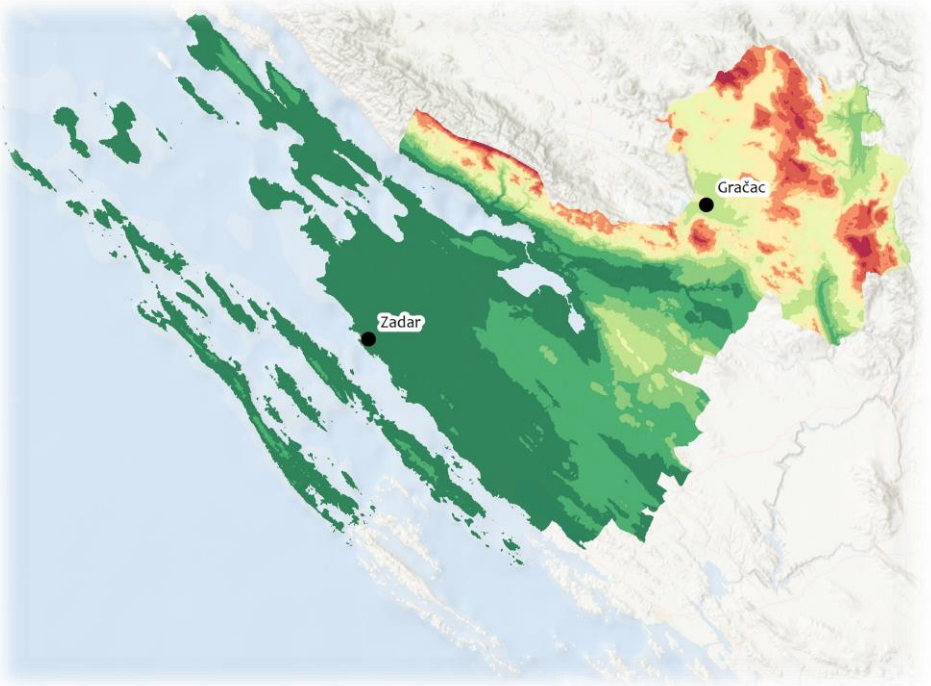

NARUČITELJ:	**Zadarska županija Božidara Petranovića 8. 23 000 Zadar**
NAZIV:	**Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije**
ODGOVORNA OSOBA:	**Svjetlan Hudec dipl.ing.građ.**
IZRAĐIVAČI: **SURADNICI:**	**Svjetlan Hudec dipl.ing.građ. Matea Kalčićek mag. oecol. Mr.sc. Darko Kovačić, dipl. ing. biol. Vesna Hudec dipl.ing.građ Marko Andrić mag.ing.aedif. Dora Čivrag mag.ing.aedif. Valerija Butorac mag.geogr. Matea Talaja mag.geogr.**

DIREKTOR:

SVJETLAN HUDEC

(M.P.)

HUDEC PLAN d.o.o.
ZAGREB

SADRŽAJ:

1. UVOD 8
1.1. Općenito 8
1.1.1. Metode izrade izvješća 9
1.1.2. Pregled zakonskih osnova 9
1.1.3. Analiza propisa u području zaštite okoliša 10
1.2. Struktura dokumenta 11
1.3. Metodologija prikupljanja podataka 11
1.3.1. Pregled procesa prikupljanja podataka 11
1.3.2. Pregled stanja prikupljenosti podataka 12
1.3.3. Ispunjavanje ciljeva i mjera iz pzožž 12
2. OSNOVNA OBILJEŽJA ZADARSKE ŽUPANIJE 14
2.1. Položaj u prostoru, osnovni podatci i mikroregionalne podjele 14
2.2. Političko teritorijalni ustroj 15
2.3. Prirodna obilježja 16
2.3.1. Reljef i geološka građa 16
2.3.2. Tlo 20
2.3.3. Voda 24
2.3.4. Klima 25
2.3.5. Biološka raznolikost 27
2.3.6. Krajobraz 28
2.4. Stanovništvo 34
2.4.1. Stanovništvo - Popis 2011 34
2.4.2. Projekcije stanovništvo 2014. - 2018. 35
2.5. Gospodarstvo 36
3. SUDIONICI ZAŠTITE OKOLIŠA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI 43
3.1. Upravna tijela 44
3.2. Gospodarstvo - javna i privatna poduzeća i ustanove 47
3.3. Javnost i institucije civilnog društva 47
4. SEKTORSKA OPTEREĆENJA 48
4.1. Prostor i stanovništvo 48
4.2. Energetika 57
4.3. Industrija 68
4.4. Eksploatacija mineralnih sirovina 75
4.5. Promet 80
4.6. Poljoprivreda 98
4.7. Šumarstvo 111
4.8. Lovstvo 133
4.9. Ribarstvo i akvakultura 141
4.10. Turizam 157
4.11. Kemikalije 170
4.12. Gospodarenje otpadom 175
4.13. Buka i svjetlost 190
5. SASTAVNICE OKOLIŠA 197
5.1. Zrak 197
5.2. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama 229
5.3. Stanje voda i upravljanje vodama 233
5.4. More 257
5.5. Tlo i zemljište 274
5.6. Bioraznolikost 290
5.7. Krajobrazne vrijednosti 316

5.8. Okoliš i zdravlje 319
6. OPĆA PITANJA ZAŠTITE OKOLIŠA 325
6.1. Dokumenti, instrumenti i nadzor nad provedbom 325
6.2. Informiranje i sudjelovanje javnosti 331
6.3. Ekonomski instrumenti i ulaganja u zaštiti okoliša 334
6.4. Ostvarenje ciljeva i mjera strateških planskih dokumenta 337
7. INTEGRIRANE TEME ZAŠTITE OKOLIŠA 354
7.1. Učinkovito korištenje resursa 354
7.2. Održiva proizvodnja i potrošnja 355
7.3. Kružno gospodarstvo 356
8. POPIS LITERATURE 358
9. PRILOZI 372

POPIS KRATICA

ACCOBAMS	The Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and contiguous Atlantic area	ENVI	Atlas okoliša
AEWA	African-Eurasian Migratory Waterbird Agreement	ERS	postotak estuarijskih rezidentnih vrsta
A-G	Arhitektonsko-građevni	EU	Europska Unija
APPRRR	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	EZ	Europska Zajednica
AZO	Agencija za zaštitu okoliša	FAO	Food and Agriculture Organization
BiH	Bosna i Hercegovina	FINA	Financijska agencija
CITES	Convention on International Trade in Endangered Species	FLAG	Fisheries Local Action Groups
CLC	Corine Land Cover	FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost
CR	Critically Endangered	GFCM	general Fisheries Commission for the Mediterranean
DC	Državna cesta	GJ	Gospodarstvena jedinica
DDT	diklor difenil trikloretan	GT	Bruto tonaža broda
DHMZ	Državni hidrometeorološki zavod	GV	Granična vrijednost
DIFPEST	Defolijatori kao invazivni šumski štetnici u uvjetima klimatskih promjena	HAOP	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
DPSIR	Drivers, Pressures, States, Impacts, Responses	HCB	heksaklor benzen
DSO	dobro stanje okoliša	HE	Hidroelektrana
DUZS	Državna uprava za zaštitu I spašavanje	HGK	Hrvatska gospodarska komora
DZS	Državni zavod za statistiku	HGK-ŽK	Hrvatska gospodarska komora-županijska komora
DZZP	Državni zavod za zaštitu prirode	HLPF	High-level political forum
EASIN	European Alien Species Information Network	HŠ	Hrvatske šume
ECOSOC	United Nations Economic and Social Council	HV	Hrvatske vode
EEZ	Europska ekonomska zajednica	HVZ	Hrvatska vatogasna zajednica
EFI	Estuarine Fish Index	HZMO	Hrvatski zavoda za mirovinsko osiguranje
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme	I	istok
EN	Endangered		

IAS	Invasive Alien Species	MIEE	Mreža industrijske I energetske efikasnosti
ICP Forests	International Co-operative Programme on Assessment and Monitoring of Air Pollution Effects on Forests	MZOE	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
ICT	Information an communications technology	NbS	Nature-based Solutions
IOSPRH	Izvješće o stanju prirode u Republici Hrvatskoj	NHMOS	Nemetanski hlapivi orgasnki spojevi
IPA	Instrument for Pre-Accession Assistance	NIR	National Inventory Report
IPCC	Integrated Pollution Prevention and Control	NKD	Nacionalna klasifikacija djelatnosti
IRENE	Interregional Renewable & ENEergy efficiency network	NKS	Nacionalna klasifikacija staništa
ISO	International Orgaization for Standardization	NN	Narodne Novine
ISOZŽ	Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije	NN-MU	Narodne Novine - Međunarodni ugovori
ISZO	Informacijski sustava zaštite okoliša	NP	Nacionalni park
IUCN	International Union for Conservation of Nature	NPDO	Nacionalni plan djelovanja na okoliš
J	jug	NUS	neeksplodirana ubojna sredstva
JI	Jugoistok	ODMS	Okvirna direktiva o morskoj strategiji
JLS	Jedinica lokalne samouprave	ODV	Okvirna direktiva o vodama
JLU	Jedinica lokalne uprave	OGK	Osnovna geološka karta
JU	Javna ustanova	OIE	Obnovljivi izvori energije
JZ	Jugozapad	OPEM	ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu
kW	kilo Watt	OPPIEUK	Okvirni plani i program istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na kopnu
LAG	Lokalna akcijska grupa	OPUO	Ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš
LEADER	Liaison entre actions de développement de l'économie rurale	OPVN	Očevidnik prijavljenih velikih nesreća
LED	Light emitting diode	OSPAR	Oil Spill Prevention, Administration and Response
m n.v.	metar nadmorske visine	PAH	Polycyclic aromatic hydrocarbon
m.n.m.	metara nad morem	PAU	Policiklički aromatski ugljikovodici
MES	minskoekssplozivna sredstva	PBDE	polibromirani digenileter
MGPO	Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta	PCB	poliklorirani bifenil

PCDD/PCDF	poliklorirani dibenzo dioksini/poliklorirani dibenzo furani	S	sjever
PESCAR	Pesticide Control and Reduction	SI	Sjeveroistok
PESCAR	Pesticide Control and Reduction	SN	Sustav navodnjavanja
PGDP	Prosječni godišnji dnevni promet	SPUO	Strateška procjena utjecaja na okoliš
PLDP	Prosječni ljetni dnevni promet	STECF	Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries
PM	particulate metter	SUPREME	SUpporting maritime spatial Planning in the Eastern MEditerranean
POP	Persistent Organic Pollutants	SZ	Sjeverozapad
POP	područja očuvanja značajna za ptice	TBK	tributilkositar
POVS	područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove	TEEB	The Economics of Ecosystem and Biodiversity
PP	Park prirode	T-G	Tehničko-građevni
PPOVS	posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove	TS	Trafostanica
PPPPO	Prostorni plan područja posebnih obilježa	TZ	Turistička zajednica
PPU ZŽ	Prostorni Plan Uređenja Zadarske županije	UNCED	United Nations Conference on Environment and Development
PPUO/G	Prostorni planovi uređenja općina I gradova	UNEP	United Nations Environment Programme
PPZŽ	Prostorni Plan Zadarske županije	UNP	ukapljeni naftni plin
PPZŽ	Prostorni Plan Zadarske županije	VE	Vjetroelektrana
PUO	Procjena utjecaja zahvata na okoliš	vPOVS	vjerojatna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
PZO ZŽ	Program zaštite okoliša Zadarske županije	Z	zapad
RCP	Representative Concentration Pathway	ZOI	zaštićen oznake izvornosti
RegCM	Regional Climate Model	ZOZP	zaštićena oznake zemljopisnog porijekla
RH	Republika Hrvatska	ZOZP	Zakon o zaštiti prirode
RHE	Reverzibilna hidroelektrana	ZŽ	Zadarska županija
ROO	Registar inečišćivača okoliša	ŽU	Županijska uprava
ROP	Regionalni operativni program		
RO-RO	Roll on-roll off		

1. UVOD

1.1. Općenito

Zaštitom okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) osigurava se cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, zaštita okoliša po pojedinim okolišnim sastavnicama (tlo, voda, zrak, priroda) te očuvanje prirodnih resursa i njihovo racionalno korištenje kao osnovni preduvjet za održivi razvoj.

U cilju realizacije ciljeva zaštite okoliša prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) na državnoj i regionalnim razinama donose se dokumenti zaštite okoliša.

Temeljni dokument održivog razvitka i zaštite okoliša na državnoj razini je Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09), a na regionalnoj razini su to županijski Programi zaštite okoliša i županijska Izvješća o stanju okoliša.

Obveza izrade i sadržaj Izvješća o stanju okoliša za Županiju propisani su člankom 59. Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18). Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije Župan podnosi Županijskoj skupštini na razmatranje i prihvaćanje.

Izvješće daje cjelovit uvid u stanje okoliša i služi kao podrška u donošenju odluka u područjima zaštite okoliša i održivog razvoja, a donosi se za razdoblje od protekle četiri godine. Izvješćem se prati stanje okoliša općenito, stanje pojedinih sastavnica okoliša (tlo, voda, zrak, biljni i životinjski svijet) i pojedina opterećenja okoliša (stvaranje otpada i otpadnih voda, vodnogospodarski i hidroenergetski zahvati, poljoprivredna proizvodnja, šumarstvo, korištenje prostora i dr.).

Prvo Izvješće o stanju okoliša i Program zaštite okoliša Zadarske županije izrađeno je 2006. godine. Izvješće o stanju okoliša dalo je temeljnu sliku o stanju okoliša Zadarske županije, a temeljem tog Izvješća odmah je izrađen i prihvaćen Program zaštite okoliša za predstojeće četverogodišnje razdoblje.

Drugo Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije izrađeno je 2013. godine (Oikon d.o.o., Zagreb), nakon čega je 2014. godine izrađen i prihvaćen Program zaštite okoliša Zadarske županije za razdoblje 2014. - 2018. godine (Oikon d.o.o., Zagreb).

Treće Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije za razdoblje 2014. - 2018. godine temelj je izrade Programa zaštite okoliša za sljedeće četverogodišnje razdoblje.

Kao uvjet za donošenje županijskog Programa zaštite okoliša, Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) propisuje prethodno donošenje državnog Plana zaštite okoliša RH od strane Vlade RH. Navedeni državni Plan nije izrađen jer je uvjet za donošenje istog prethodno donošenje Strategije održivog razvitka RH od strane Sabora RH s rokom donošenja do 15.02.2020. godine (članak 51. i 267. Zakona o zaštiti okoliša). Stoga će se novi županijski Program zaštite okoliša izraditi nakon donošenja Strategije održivog razvitka RH i Plana zaštite okoliša RH.

Poslove prikupljanja i objedinjavanja dobivenih podataka o okolišu (kao i druge djelatnosti sukladno članku 38. Zakona) na državnoj razini obavlja Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (od strane Vlade RH osnovana kao Agencija za zaštitu okoliša; NN 75/02), sada dio Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Ona uspostavlja, razvija, vodi i koordinira jedinstveni državni informacijski sustav zaštite okoliša dok za sada takva ustanova na županijskoj razini ne postoji.

Na županijskoj razini podatke o stanju okoliša vode državna i županijska tijela i ustanove, a djelomično ih prikupljaju i jedinice lokalne samouprave. U Zadarskoj županiji trenutno se unutar Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša obavljaju stručni poslovi izrade dokumenata zaštite okoliša i prikupljaju podaci o stanju okoliša.

Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije predstavlja pregled stanja okoliša, problema u okolišu i poduzetih aktivnosti, a sadržaj Izvješća propisan je Zakonom. Potrebno je napomenuti da analiza, usporedba i procjena zaprimljenih podataka nije bila moguća jednakoobrazno. Za sve sastavnice i utjecaje na okoliš prikupljeni podaci porijeklom, sadržajno, prostorno i vremenski su neujednačeni te različitih razina obrade. Najveći dio podataka prikupljen je iz programa, planova, i preglednih dokumenata s tematikom okoliša državne i županijske razine, te sadržaja relevantnih mrežnih stranica (prije svega onih državne razine, županijske razine i razine jedinica lokalne samouprave) te stručnih i znanstvenih izvora.

1.1.1. Metode izrade izvješća

Temelj izrade Izvješća o stanju okoliša su podatci o okolišu Zadarske županije u svjetlu DPSIR metode koja je korištena u izradi zadnjih inačica Izvješća o stanju okoliša i Programa zaštite okoliša Zadarske županije. Podatci se nalaze u velikom broju dokumenta (izvještaja, pregleda, programa, planova, strategija, elaborata, studija, stručnih i znanstvenih radova i sl.) dostupnih iz raznih izvora, uglavnom objavljenih na elektronskim stranicama (web).

Drugi izvori podataka su oni prikupljeni izravno od dionika putem upita ili u izravnom kontaktu.

1.1.2. Pregled zakonskih osnova

Zaštitu okoliša u RH regulira prije svega Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18). Osnovni dokumenti propisani kao temelj zaštite okoliša i održivog razvitka u RH su definirani člankom 50. Zakona:

- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske
- Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske
- Program zaštite okoliša
- Izvješće o stanju okoliša

Dokumenti održivog razvitka i zaštite okoliša u širem smislu uključuju i strategije, planove, programe i izvješća koji se donose prema posebnim propisima u pojedinim sektorima za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja.

Program zaštite okoliša donose jedinice regionalne uprave i ako je njime utvrđeno i veliki gradovi, odnosno druge JLU.

Program sadrži osobito:

- uvjete i mjere zaštite okoliša, prioritetne mjere zaštite okoliša po sastavnicama okoliša i pojedinim prostornim cjelinama područja za koji se Program donosi,
- subjekte koji su dužni provoditi mjere utvrđene Programom i ovlaštenja u svezi s provedbom utvrđenih mjera zaštite okoliša,
- praćenje stanja okoliša i ocjenu potrebe uspostave mreže za dodatno praćenje stanja okoliša u području za koji se Program donosi,
- način provedbe interventnih mjera u iznenadnim slučajevima onečišćavanja okoliša u području za koje se Program donosi,
- rokove za poduzimanje pojedinih utvrđenih mjera,
- izvore financiranja za provedbu utvrđenih mjera i procjenu potrebnih sredstava.

Izvješće o stanju okoliša je u velikoj mjeri izvješće o provođenju mjera iz Programa zaštite okoliša. Dodatno, radi promjene propisa, izvanrednih događaja i promjena politika u vremenskim razdobljima koja se ne poklapaju s dinamikom provedbe Programa zaštite okoliša i posljedično izvještavanja kroz Izvještaj o stanju okoliša, ono može sadržavati opis stanja okoliša i provođenje mjera koje nisu predviđene Programom.

1.1.3. Analiza propisa u području zaštite okoliša

Nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji 2013.godine, RH je kontinuirano prilagođavala svoje propise zakonodavstvu EU. To je za posljedicu imalo izmijenjeno zakonodavstvo koje se odnosi na zaštitu okoliša od onoga koje je bilo podloga izrade PZO ZŽ (Oikon d.o.o., 2013.).

Nakon 2014. godine doneseni su dokumenti održivog razvitka RH:

- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17),
- Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014. - 2020. (NN 126/14),
- Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine (NN 75/17),
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. godine,
- Strategija prometnog razvoja Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine (NN 131/14),
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17),
- Plan upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021. (NN 66/16).

Definiranje ciljeva i mjera u navedenim dokumentima i prateće izmjene zakonodavstva dijelom su izmijenili obim ciljeva, alokaciju i prirodu mjera zaštite okoliša navedenih u

PZO ZŽ. Ipak se može zaključiti da je obnova zaštite okoliša i ciljeva održivog razvitka definiranih u Programu ostala neizmijenjena i da odražava smjer razvoja koji je RH odabrala ulaskom u EU.

1.2. Struktura dokumenta

Struktura dokumenta slična je onoj koja je korištena u dokumentima zaštite okoliša na nacionalnoj razini, u prvom redu Izvješću o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2009. – 2017.

Stanje okoliša na području Zadarske županije, ocjenjivano je u svjetlu važeće zakonske regulative. Dan je prikaz stanja pojedinih sastavnica okoliša, odnosno postojeći pritisci na okoliš i zdravlje ljudi.

Dan je osvrt na ostvarenje ciljeva zadanih Programom zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine. Analiza je izrađena po tematskim cjelinama zaštite okoliša: 1. teme koje se tiču različitih sastavnica okoliša (vode, tlo, zrak, more, bioraznolikost i dr.); 2. teme kojima je zajedničko da im je predmet proučavanja neka vrsta pritiska na okoliš i zdravlje ljudi (otpad, buka, ekološke nesreće i rizici i dr.); 3. teme koje se bave integracijom zaštite okoliša u druge sektore (industrija, eksploatacija mineralnih sirovina, energetika, promet, poljoprivreda, šumarstvo, lovstvo, turizam i dr.).

Razmotreni su procesi vezani uz ugradnju zaštite okoliša u ukupno društveno djelovanje: monitoring i informacijski sustav zaštite okoliša, znanost i razvoj za okoliš, integracija zaštite okoliša u programe drugih sektora, poticanje sudjelovanja javnosti, odgoj i obrazovanje za okoliš, ekonomski instrumenti i financiranje te inspekcijski nadzor.

1.3. Metodologija prikupljanja podataka

1.3.1. Pregled procesa prikupljanja podataka

Podatci o stanju okoliša na području Zadarske županije u okviru opisanom u Programu zaštite okoliša Zadarske županije (Oikon d.o.o., 2013.) za razdoblje 2014. - 2017., ali i 2018. i 2019. godine (gdje je primjereno) sakupljeni su prije svega upitima prema nadležnom županijskom tijelu - Upravnom odjelu za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove kao tijelu koje prikuplja najviše podataka vezanih za stanje okoliša u županiji. Podaci su zatraženi i od drugih nadležnih Upravnih odjela županije koji su prema sektorskim pritiscima nadležni za provođenje politika, prikupljanje podataka i izvješćivanje o pojedinih sastavnicama okoliša.

Podaci o stanju prirodnih vrijednosti zatraženi su i dijelom prikupljeni upitima od javnih ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području županije: nacionalnim parkovima, parkovima prirode i županijskoj javnoj ustanovi.

Podaci o vodama i šumama na području županije zatraženi su upitima od nadležnih tijela (HV Vodnogospodarski odjel za slivove južnog Jadrana, Split, nadležnih Uprava šuma podružnica).

Najviše podataka prikupljeno je pretraživanjem izvješća (godišnjih, općih), planova, programa, strategija, strateških studija te baza podataka koji se odnose na državnu, regionalnu, županijsku, lokalnu i politiku i projekte. Vrijedan izvor podataka bila su i izvješća i pregledi RH prema EU i međunarodnim tijelima. Za sastavnice okoliša (voda, zrak, tlo, flora, fauna i dr.) posebno su koristili podaci stručnih institucija (zavoda, fakulteta, instituta) koji se nalaze u godišnjim izvješćima, bazama podataka te stručnim i znanstvenim radovima.

1.3.2. Pregled stanja prikupljenosti podataka

Podatci prikupljeni o stanju okoliša i provedbi Programa zaštite okoliša Zadarske županije (Oikon d.o.o., 2013.) uglavnom su dostatni za opis stanja okoliša u Zadarskoj županiji i ispunjavanju mjera iz PZO ZŽ za većinu tematskih područja – sektorskih pritisaka i tematskih cjelina. Dijelom su zadovoljavajući u tematskim područjima - sektorskim pritiscima za područja Eksploatacije mineralnih sirovina, Šumarstva (privatne šume). U tematskom području Upravljanje ekološkim rizicima i nesrećama potrebno je prikupiti dodatna službena izvješća. Podaci o provedbi Instrumenata za provedbu programa prema PZO ZŽ (Oikon d.o.o., 2013.) Inspekcijski nadzor je dijelom pokriven podacima. Nedovoljno je podataka za područje ekonomski instrumenti i financiranje (bolja pokrivenost kada se veže uz državnu razinu).

Očekuju se podaci za razinu jedinica lokalne samouprave koji će dodatno biti zatraženi putem upitnika.

1.3.3. Ispunjavanje ciljeva i mjera iz pzožž

Preliminarni uvid u ispunjavanje ciljeva i mjera zadanih Programom zaštite okoliša Zadarske županije (Oikon d.o.o., 2013.) za tematska područja i instrumente za provedbu Programa za većinu sektorskih pritisaka i tematskih cjelina, a prema do sada prikupljenim podacima, pokazuje napretke u odnosu na razdoblje do 2014. godine. Osobito se to odnosi na zaštitu prirodnih vrijednosti i gospodarenje otpadom kao dvije važne tematske cjeline. Značajan napredak je u zadnjih nekoliko godina napravljen u području gospodarenja vodama i zaštiti voda. Od instrumenata za provedbu programa znatni napredak je napravljen na području monitoringa i informacijskog sustava zaštite okoliša. To je vidljivo osobito na državnoj, a manje na regionalnoj i lokalnoj razini. Senzibiliziranje, informiranje i uključivanje javnosti je još uvijek nedovoljno kvalitetno što često dovodi do nesporazuma.

Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije obuhvaća prikaz stanja na području zaštite okoliša od 2014. godine do kraja 2018. Potrebni podaci o stanju sastavnica okoliša u Zadarskoj županiji i procesa zaštite okoliša prikupljeni su većim dijelom iz dostupnih dokumenata državne, županijske i razine jedinica lokalne samouprave (gradova i općina). U razdoblju od 2014. godine izrađen je veliki broj dokumenata (strategija, programa, planova, akcijskih planova, strateških studija, preglednih dokumenta o stanju jedne ili više sastavnice okoliša), kao i veliki broj stručnih i znanstvenih radova o okolišu Zadarske županije. Razvoj prostornih planova Zadarske županije i prostornih planova gradova i općina u ZŽ, učinili su ih vrijednim izvorom podataka o sastavnicama okoliša i pritisaka na okoliš. Program zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine bio je mjerilo

ostvarenja ciljeva i provođenja mjera u zaštiti okoliša. Ostvarivanje tih elementa procijenjeno je u završnim dijelovima ovog dokumenta. Analiza stanja okoliša i napora u njegovoj zaštiti uz istovremeno poticanje održivog razvitka prikazani su tako da budu osnova za određivanje ciljeva i mjera zaštite okoliša za naredno razdoblje na području Zadarske županije.

Popis institucija od kojih su traženi podaci:

- Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Zadarska,
- Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za slivove Južnog Jadrana, Split
- Hrvatske šume d.o.o.,
- Natura Jadera - Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Zadarske županije,
- JU NP Paklenica,
- JU PP Velebit,
- JU PP Telaščica,
- JU PP Vransko jezero,
- Zadarska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove,
- Zadarska županija, Upravni odjel za gospodarstvo, financije i proračun,
- Zadarska županija, Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj,
- Zadarska županija, Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet,
- Zadarska županija, Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU poslove
- Zadarska županija, Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade,
- Lovački savez Zadarske županije.

2. OSNOVNA OBILJEŽJA ZADARSKE ŽUPANIJE

2.1. Položaj u prostoru, osnovni podatci i mikroregionalne podjele

Zadarska županija se nalazi u središnjem dijelu primorske Hrvatske - dio Dalmacije, te jednim dijelom u području Gorske Hrvatske[1] .

Proteže se na prostoru od ukupno 7.276,23 km^2 (3,643,33 km^2 kopneni dio i 3.632,9 km^2 morski dio) te je jedna od većih županija u RH i čini 8,3 % površine države (6,4 % kopnenog dijela RH i 11,6 % teritorijalnog mora RH)[2].

Osnovne prirodne cjeline Zadarske županije su Ravni kotari s priobaljem (središnji prostor), Bukovica, Podvelebitski prostor, Lika i Pounje, te otoci[3] (Slika 1.). U smislu prostorno razvojnih cjelina prostor županije je podijeljen u 7 geomorfoloških i razvojnih cjelina: Zadarska urbana regija, Zadarski otoci, Ravnokotarski zaobalni prostor, prostor Podvelebitskog kanala, Bukovica, Ličko-Pounjski prostor i Otok Pag (dio koji pripada Županiji).

Posebnost ZŽ je razvedena obala, velika brojnost otoka, kanala, morskih prolaza te duboko uvučene morske površine u kopno. Duljina obalne crte iznosi oko 1.350 km (oko 22 % obale RH). Geografski, Županiju okružju cresko-lošinjska, kornatska, žutsko-sitska, te murterska otočna skupina. S kopnene strane, okružena je planinskim lancem Dinarida, te sjevernodalmatinskom zaravni. Osnovne prostorne cjeline (područja) županije su: zagorsko, priobalno te otočno područje, a svako od spomenutih bitno se razlikuje u odnosu na osnovne prirodne, gospodarske i kulturne karakteristike.

Zadarska županija je okružena županijama: Šibensko-kninskom, Primorsko-goranskom i Ličko-senjskom županijom. Na istoku graniči s Bosnom i Hercegovinom, te morskom granicom s Italijom. Upravo zbog toga određena je svojim prirodnim položajem u Republici Hrvatskoj, pa je tako povezana državnim cestama i autocestom A1 Zagreb – Split (tzv. Dalmatina), zračnim linijama (Zračna luka Zadar), trajektnim vezama s Anconom u Italiji (iz grada Zadra) te željezničkim pravcima s ostatkom Hrvatske.

[1] Magaš, 2001.
[2] Podaci o osnovnim obilježjima ZŽ izrađeni uz korištenje podataka iz Prostornog plana ZŽ, razvojnih dokumenata ZŽ, GKH-Županijska komora Zadar, DZS, TZ
[3] Faričić, 2014.

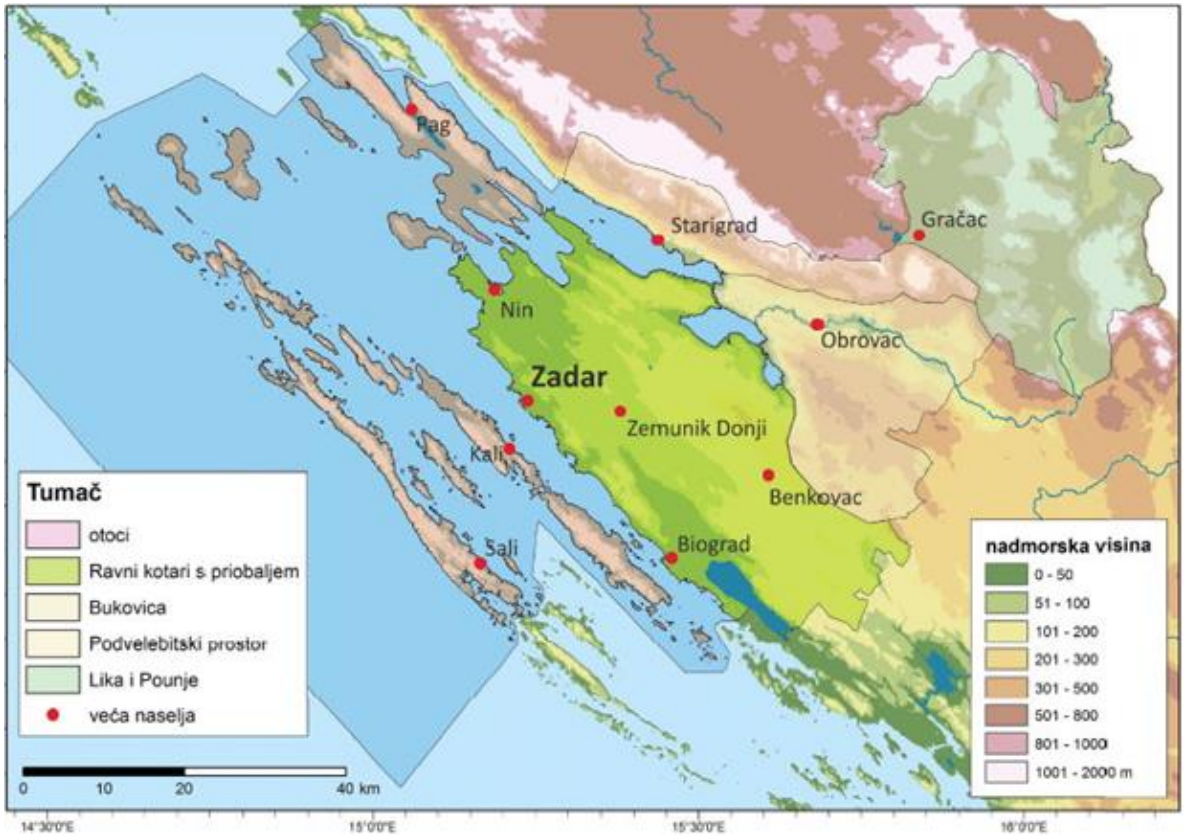

Slika 1. Prirodne cjeline Zadarske županije. Izvor: Faričić, J. &. Marelić, T. (2014.) Potencijali društveno-gospodarskog razvitka Zadarske županije

2.2. Političko teritorijalni ustroj

Zadarska županija je teritorijalno organizirana u 34 jedinice lokalne uprave i samouprave (Slika 2.), odnosno 6 gradova (Zadar, Benkovac, Biograd n/M, Obrovac, Pag i Nin) i 28 općina (Bibinje, Galovac, Gračac, Jasenice, Kali, Kolan, Kukljica, Lišane Ostrovičke, Novigrad, Pakoštane, Pašman, Polača, Poličnik, Posedarje, Povljana, Preko, Privlaka, Ražanac, Sali, Stankovci, Starigrad, Sukošan, Sveti Filip i Jakov, Škabrnja, Tkon, Vir, Vrsi i Zemunik Donji). Grad Zadar administrativno je središte Županije i peti grad po veličini u Republici Hrvatskoj. Najveću površinu među gradovima imaju Benkovac (513,84 km²), Obrovac (352,73 km²) te Zadar (191,71 km²). Od 28 općina najveću površinu u Zadarskoj županiji imaju Gračac (955,45 km²), Starigrad (171,47 km²), Sali (127,47 km²) te Jasenice (121,30 km²).

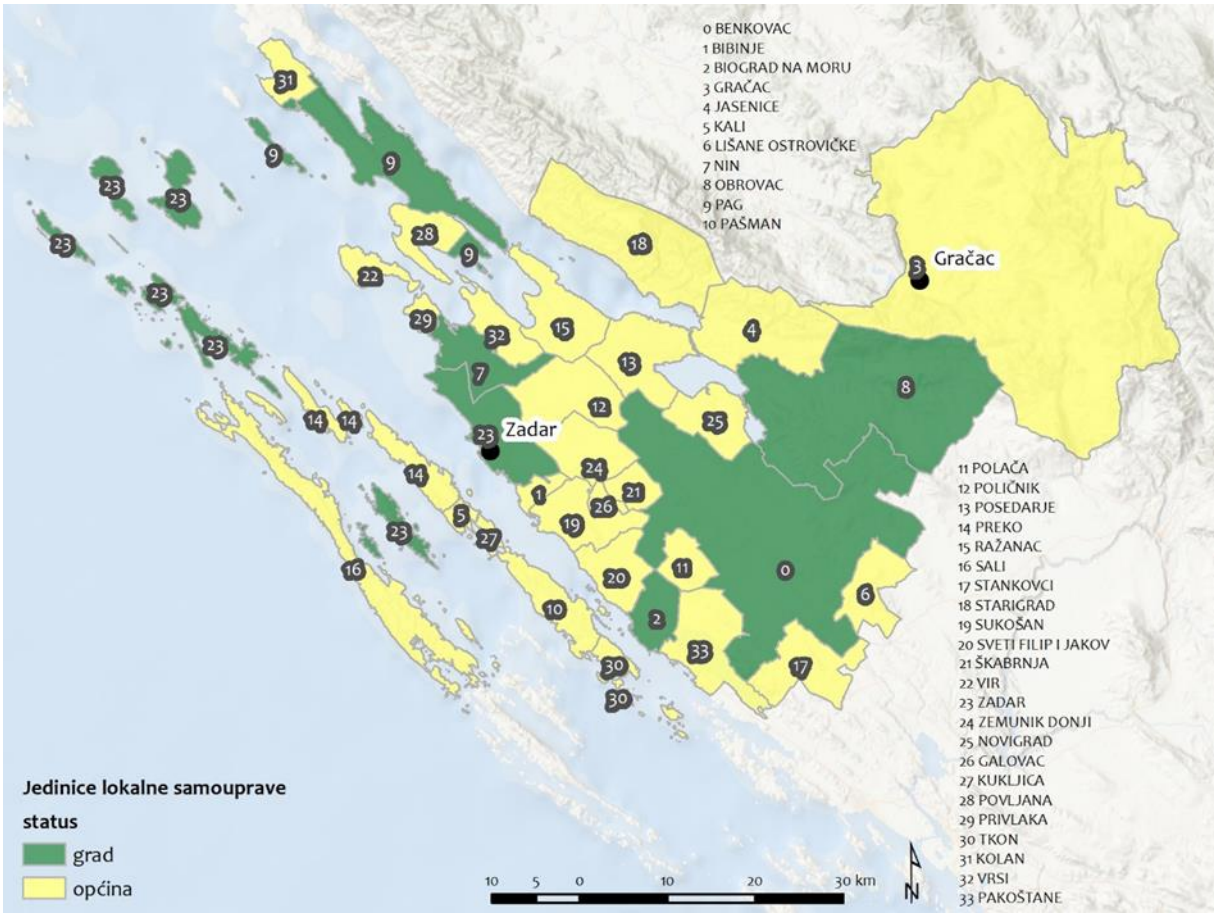

Slika 2. Gradovi i Općine Zadarske županije, Izvor: Središnji registar prostornih jedinica

2.3. Prirodna obilježja

Prirodna obilježja Zadarske županije dobro su opisana u prostorno-planskim dokumentima ZŽ kao i u strateškim razvojnim dokumentima.

2.3.1. Reljef i geološka građa

Geološku građu Zadarske županije čine stariji stijenski kompleksi koji se nalaze u gorskom zaleđu na području Like i dijelova Velebita dok se mlađi sedimenti nalaze na području Ravnih kotara, obalnom i otočnom dijelu županije. Najstarije stijene (klastične i karbonatne naslage karbona i perma) na području županije vrlo su malo površinski zastupljene (Slika 3.). Najmlađe kvartarne naslage površinom su vrlo malo zastupljene a povezane su s recentnim geomorfološkim procesima i reljefnim oblicima koji su trenutno aktivni kao što su korita rijeka, proluvijalne plavine, jezera i močvarna područja. Površinski su najzastupljenije naslage cenomana i mastrihta predstavljene rudistnim vapnencima (880 km^2), zatim eocensko oligocenske prominske naslage (544 km^2).

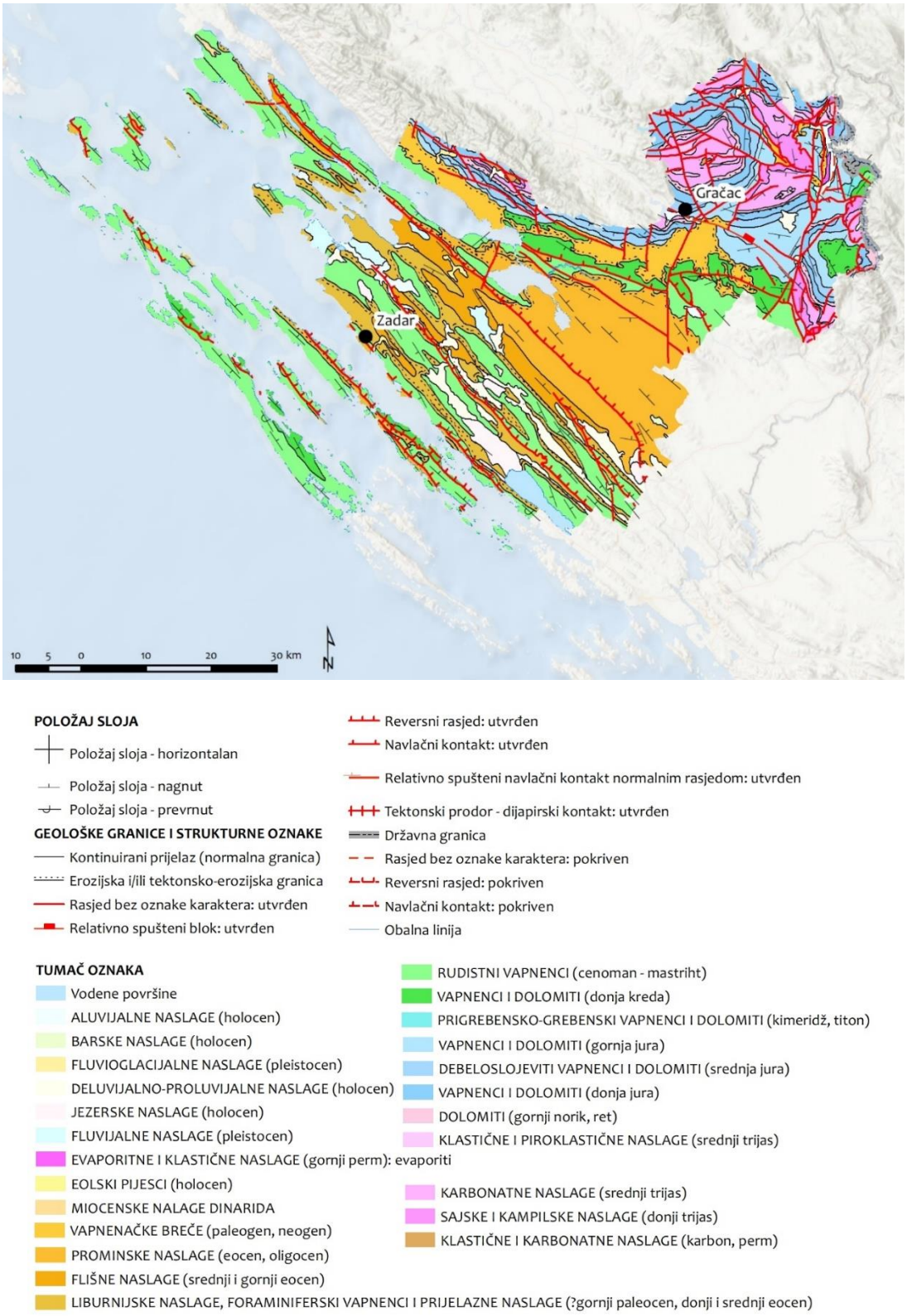

Slika 3. Geološke značajke Zadarske županije (prema OGK 1:300 000)

Tektonski je prostor Županije ispresijecan brojnim rasjedima različitog pružanja. Najistaknutiji rasjedi su velebitski i dugoootočki.

Prema geomorfološkoj regionalizaciji RH, prostor Zadarske županije pripada Dinarskom gorskom sustavu (Bognar, 2001.). Obuhvaća dijelove dvije mezogeomorfološke regije a to su Gorska Hrvatska i SZ Dalmacija s arhipelagom. Gorski dio županije sastoji se od geomorfoloških mikroregija Gorski hrbat Južnog Velebita, Gorski hrbat JI Velebita, Gorska skupina JI Plješivice s pobrđem Kokirna i Gorski masiv Poštaka s dolinom gornje Zrmanje. Obalni prostor županije sastoji se od geomorfoloških mikroregija SZ brdsko. zaravanski – udolinski dio Ravnih kotare, JI dio zaravansko-udolinski dio Ravnih kotara, Dugi otok s Ižko-Sestrunjskim arhipelagom, Ugljansko-Pašmanski kanal, SZ brdsko – zaravanski – udolinski dio Ravnih kotara i Pobrđe Bukovice.

Hipsometrijski prostor možemo podijeliti na obalni i prostor Ravnih kotara koji se prostire u tri hipsometrijska razreda (0 - 150, 150 - 300 i 300 - 450) od kojih je najzastupljeniji od 0 do 150 m n. v. Gorski dio županije koji se jasno izdvaja obuhvaća ostale hipsometrijske razrede, a najviša točka nalazi se na 1.596 m n. v. Hipsometrijski razredi pružaju se sukladno geološkim strukturama. U gorskom dijelu Županije najzastupljeniji hipsometrijski razredi su 600 - 750 i 750 - 900 m n. v. Srednja vrijednost nadmorske visine u županiji iznosi 349 m n. v (Slika 4.).

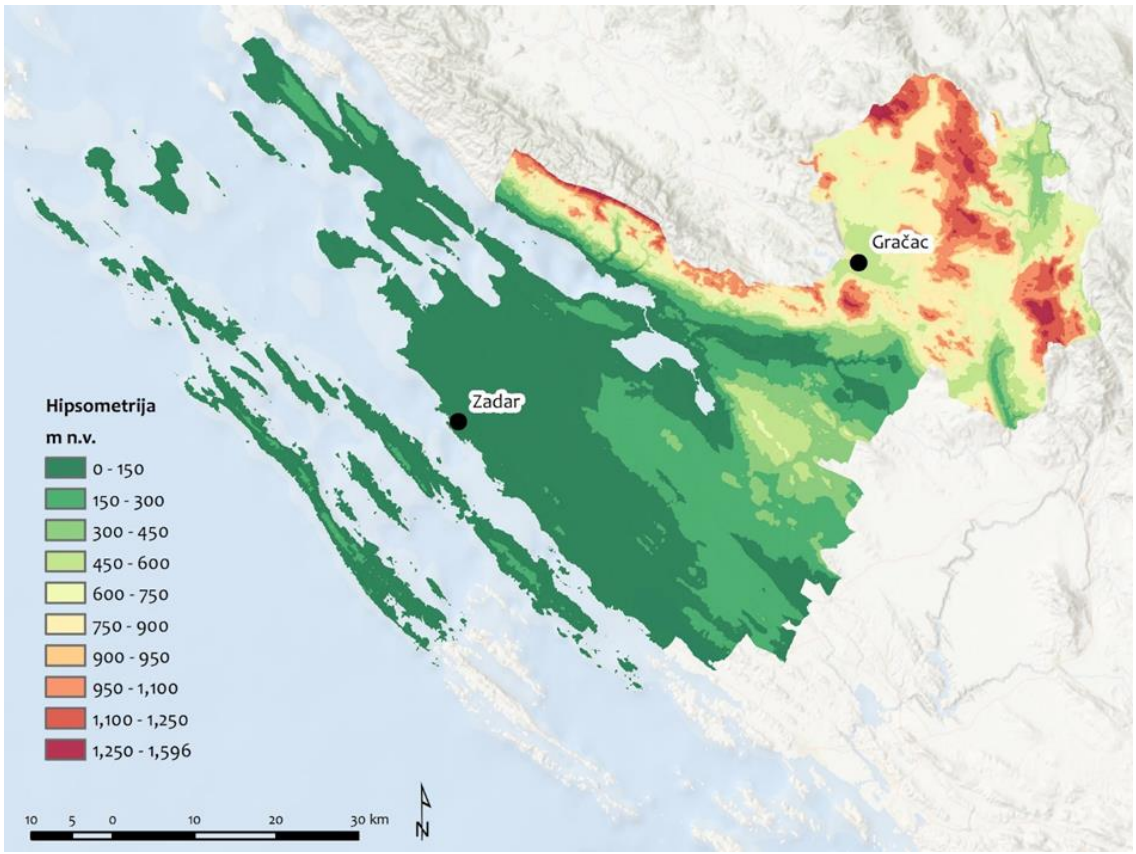

Slika 4. Hipsometrijska obilježja Zadarske županije

Vrijednosti nagiba na području Županije kreću se od 0 do 87,9 ° (Slika 5.). Prostorna distribucija vrijednosti nagiba većinom odražava lokalne strukturne prilike i područja aktivnih geomorfoloških procesa. Prema nagibima prostor možemo podijeliti na tri dijela. U otočnom dijelu Županije vrlo su zastupljeni nagibi u kategorijama od 12 – 32, 32 – 55 i > 55 °. Nagibi veći od 55 ° u otočnom dijelu javljaju se na južno eksponiranim obalama otoka na kojima su razvijeni obalni strmci. U obalnom dijelu Županije s Ravnim kotarima

prevladavaju najmanje vrijednosti nagiba od 0 – 12 °. Prostorna distribucija razreda nagiba u gorskom dijelu Županije vrlo je dinamična, obzirom da je gorski dio Županije reljefno vrlo raščlanjen. Jasno se izdvajaju strme strane kanjona i eskarpmana na kojima se javljaju najveće vrijednosti nagiba, više od 55 °. Srednja vrijednost nagiba na području Županije iznosi 8,9 °.

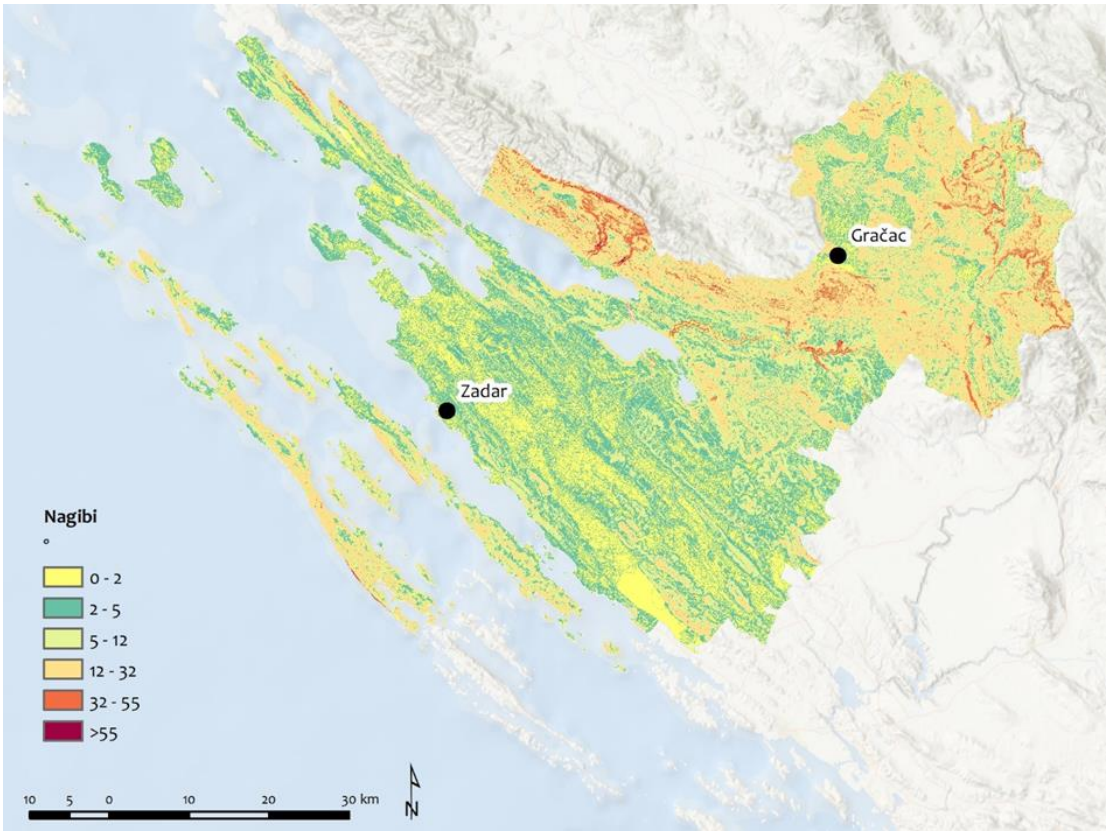

Slika 5. Vrijednosti nagiba padina na području Zadarske županije

Orijentiranost padina utječe na mnoge ekološke procese, ali i na način korištenja zemljišta, obzirom da su mikroklimatske značajke određenog područja najviše uvjetovane orijentiranošću padina. Na području Zadarske županije zaravnjeni dijelovi prostora koncentrirani su na prostoru Ravnih kotara i povezanom obalnom prostoru. Razredi ekspozicija izduženiji su i kompaktniji u tom dijelu županije. Gorski dio županije obilježen je mozaičnom distribucijom ekspozicija koja je rezultat aktivnih geomorfoloških procesa u najvišim dijelovima. Obzirom na dinarsko pružanje otoka te prisutnost dužotočnih grebena na otocima je jasno vidljiva podjela na S i SI orijentirane padine te J i JZ orijentirane padine (Slika 6.).

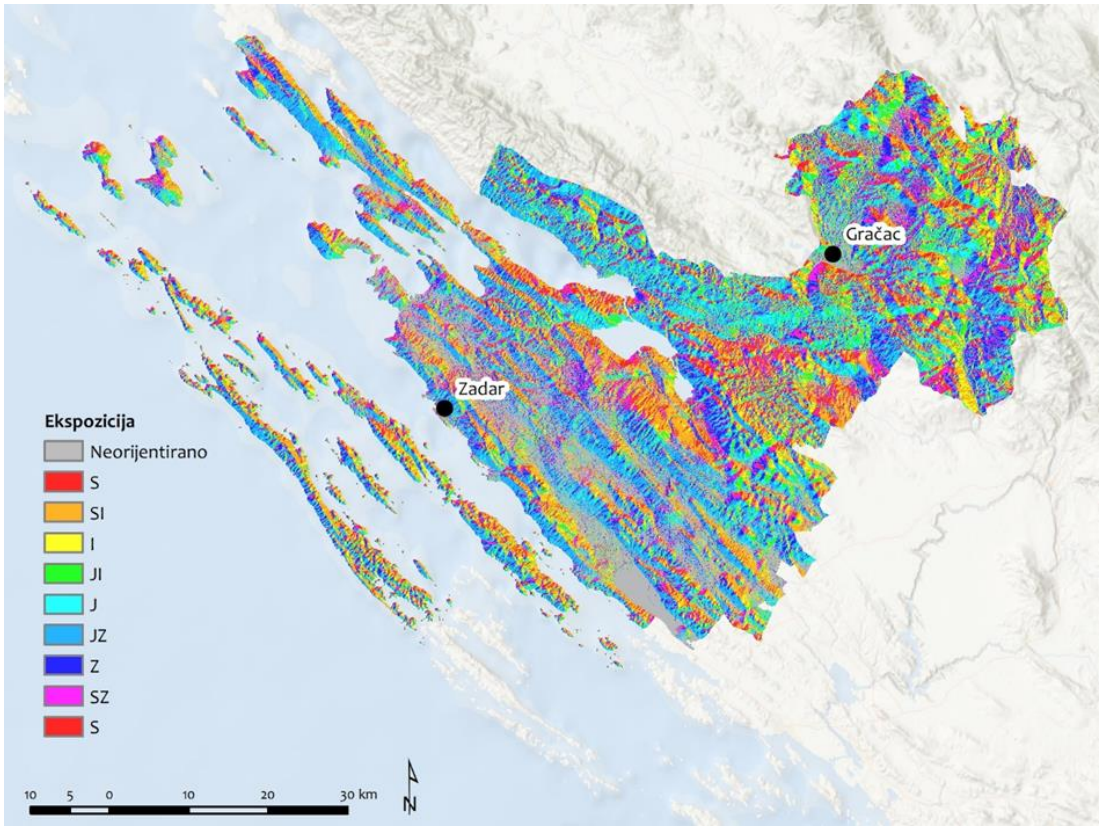

Slika 6. Ekspozicija padina na području Zadarske županije

Iako je prostor Županije strukturno dinamičan, potresna opasnost je vrlo niska u odnosu na okolicu te blizinu najaktivnijeg velebitskog rasjeda. U povratnom periodu od 95 godina na području županije mogu se očekivati vrijednosti vršnog poredbenog ubrzanja tla tipa A u vrijednostima od 0,00 – 0,10 g, a u povratnom periodu od 475 godina mogu se očekivati vrijednosti vršnog poredbenog ubrzanja tla tipa A u vrijednostima od 0,18 – 0,22 g.

2.3.2. Tlo

Na području Zadarske županije nalazimo veliku pedološku raznolikost i prostorno variranje pedoloških jedinica tla što je poglavito posljedica geoloških, geomorfoloških, klimatskih, hidroloških, ali i antropogenih utjecaja (Slika 7.).

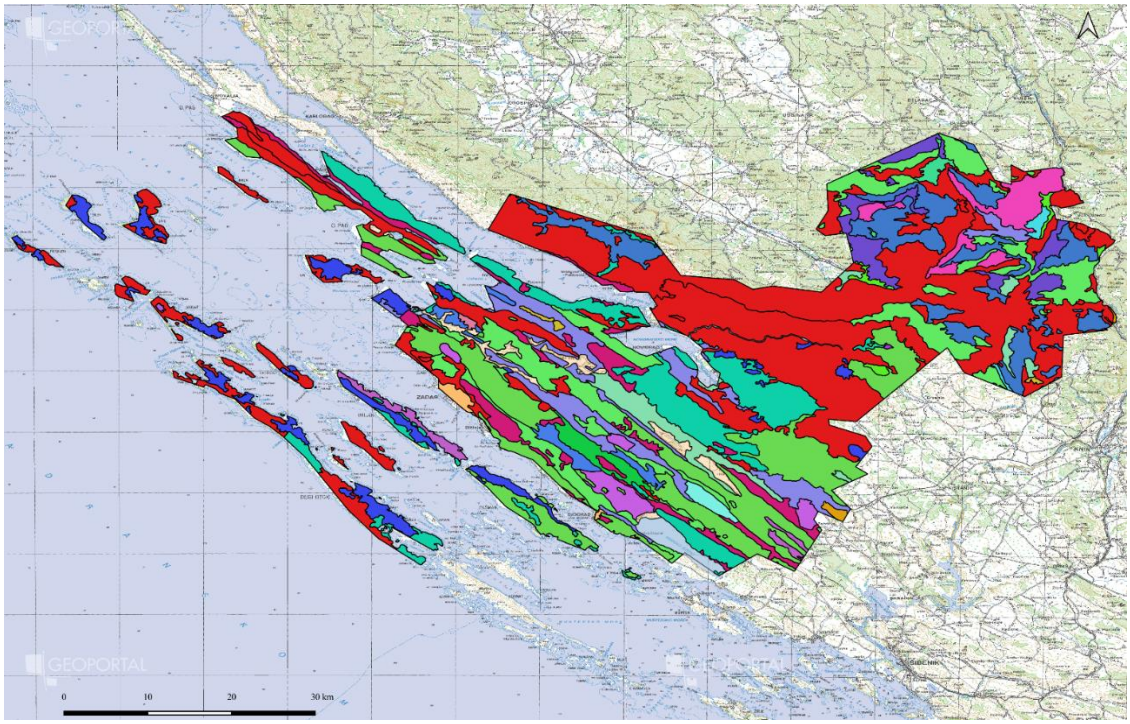

Legenda

Tipovi tla

- Aluvijalno (fluviosol) obranjeno od poplava
- Lesivirano pseudoglejno na praporu
- Hidromeliorirano
- Koluvij s prevagom sitnice
- Crvenica lesivirana i tipična duboka
- Rendzina na laporu ili mekim vapnencima
- Kiselo smeđe na praporu i holocenskim nanosima
- Smonica na laporu i mekom vapnencu
- Eutrično smeđe na flišu ili mekom vapnencu
- Kiselo smeđe na klastitima
- Smeđe na dolomitu
- Antropogena na kršu
- Antropogena flišnih i krških sinklinala i koluvija
- Rendzina na šljunku
- Ranker na šljunku
- Aluvijalna (fluviosol)
- Močvarno glejna, djelomično hidromeliorirana
- Rendzina na trošini vapnenca
- Eutrično smeđe
- Kamenjar
- Crvenica plitka i srednje duboka
- Smeđe na vapnencu
- Lesivirano na vapnencu i dolomitu
- Crnica vapnenačko dolomitna
- Rendzina na dolomitu i vapnencu
- Vodene površine
- Veća naselja

Slika 7. Tipovi tla na području Zadarske županije, izvor: Digitalna pedološka karta

Iako na području Županije nalazimo čestu izmjenu različitih tipova tla na relativno malenom prostoru, sukladno osnovnim značajkama, a temeljem Pedološke karte Zadarske županije, izdvojeno je ukupno 19 tipova tla koji su svrstani u 3 velike grupe – automorfna tla, hidromorfna i halomorfna tla. Prikaz prisutnih tipova tla na području Zadarske županije s površinama koje zauzimaju su dani u Tablica 1.

Tablica 1. Prisutni tipovi tla na području Zadarske županije, izvor: Pedološka karta Zadarske županije (Izvor: Plan navodnjavanja za područje Zadarske županije, 2007.)

Tip tla	Površina (ha)	Udio (%) u ukupnim tlima
AUTOMORFNA TLA	204.808,00	94,74
smeđe na vapnencu i dolomitu	51.691,20	23,91
rendzina	32.738,70	15,14
crnica vapnenačko dolomitna	28.930,10	13,38
rigolana tla	26.994,80	12,49
kamenjar	25.065,70	11,60
crvenica	18.020,30	8,34
koluvij	10.245,90	4,74
eutrično smeđe	3.172,00	1,47
sirozem	2.972,40	1,38
lesivirano	1.871,30	0,87
ranker	1.429,50	0,66
distrično smeđe	1.370,00	0,63
smolnica	306,10	0,14
HIDROMORFNA TLA	5.974,30	2,9
močvarno glejno	4.387,10	2,13
aluvijalno	990,7	0,48
aluvijalno livadno	596,5	0,29
HALOMORFNA TLA	5.390,4	2,62
močvarno glejno	3.540,80	1,72
rigolano	1.747,20	0,85
solončak	102,4	0,05

Na području Županije su najzastupljenija automorfna tla koja nalazimo na ukupno 447.761,20 hektara, odnosno 94,74 % ukupno kartiranih pedoloških jedinica[4]. Automorfna tla predstavljaju tip tla u kojima do vlaženja dolazi samo oborinskom vodom pri čemu nema dužeg zadržavanja (stagnacije) suvišne vode u profilu tla kao niti procesa oglejavanja. Od automorfnih tla, kao najzastupljenija se izdvajaju smeđe tlo na vapnencu i dolomitu (25,24 % automorfnih tla), rendzina (15,99 %) i crnica vapnenačko dolomitna (14,13 %), dok se kao najmanje rasprostranjeno automorfno tlo izdvaja smolnica koja je glinasto tlo koje nalazimo na svega 0,14 % površine u Županiji. Smeđe tlo na vapnencu i dolomitu na području Županije je razvijeno na čistim mezozojskim vapnencima i dolomitima i tercijarnim vapnencima, pri čemu na području Županije prevladavaju plitka tla. Ovaj tip tla je ujedno i najzastupljeniji na području Zadarske županije te ga nalazimo na ukupno 51.691,2 hektara odnosno isti čini 23,91 % svih tala u Županiji. Rendzina je humusno akumulativno tlo koje se na području Zadarske županije poglavito javlja na dolomitu, laporu i laporovitom vapnencu te je ovo drugi najzastupljeniji tip tla na području županije pri čemu se isti javlja na ukupno 32.738,70 hektara, čineći tako 15,14 % svih tala

[4] Pedološke jedinice su kartirane za potrebe Plana navodnjavanja Zadarske županije (2007.)

u Županiji. Crnica vapnenačko dolomitna je plitko tlo gdje humusni horizont leži direktno ili preko regolita na vapnencu ili dolomitu te je ovaj tip tla treći najzastupljeniji na području Županije. Crnicu vapnenačko dolomitnu nalazimo na ukupno 28.930,10 hektara, odnosno ista čini 13,38 % pedoloških jedinica na području Županije.

Hidromorfna tla karakterizira vlaženje podzemnom vodom unutar prvog metra dubine u kombinaciji s ili bez vlaženja stagnirajućom oborinskom i slivnom vodom s viših terena na slabo propusnom/nepropusnom horizontu te poplavnom vodom (Husnjak i Bensa, 2018.). Ovaj tip tla nalazimo na ukupno 5.974,3 hektara na području Županije, odnosno na 2,76 % ukupno kartiranih pedoloških jedinica. Od ovog tipa tla, najzastupljenije je močvarno glejno tlo koje čini ukupno 73,43 % hidromorfnih tla te 2,13 % ukupnih tala na području Županije. Močvarno glejno tlo karakterizira prekomjerno vlaženje (unutar jednog metra dubine) podzemnim i stagnirajućim površinskim vodama, ali i poplavnim i slivenim vodama te ima nepovoljne vodozračne odnose i osobine. Unutar hidromorfnih tla, najmanje su zastupljena aluvijalna livadna tla koja nalazimo na svega 0,29 % površina unutar Županije.

Na području Županije najmanje su zastupljena halomorfna tla (tla koja se formiraju pod utjecajem lako topljivih soli). Halomorfna tla nalazimo na ukupno 5390,4 hektara te ista čine 2,49 % ukupno kartiranih pedoloških jedinica. Unutar ovog tipa tla, kao najzastupljenije se izdvajaju močvarno glejno tlo koje nalazimo na ukupno 3540,8 hektara. Ovaj tip tla čini 65,69 % ukupno prisutnih halomorfnih tla na području Županije te 1,72 % ukupnih tala na području Županije. Močvarno glejno tlo je nastalo izgradnjom kanalske mreže pri čemu se smanjio intenzitet vlaženja suvišnom podzemnom vodom. Unutar halomorfnih tla, kao najmanje zastupljena tla se izdvaja solončak koji nalazimo na 0,05 % ukupne površine tla unutar Županije. Ovaj tip tla zbog prekomjerne količine soli nije značajan za poljoprivrednu proizvodnju.

Na području Zadarske županije, od tala, pogodne vodo-zračne odnose, propusnost za vodu, strukturu i teksturu imaju koluvij, rendzina (na ilovačama, koloviju), eutrično smeđe tlo, rigolana tla, aluvijalno karbonatno neogelejeno tlo, aluvijalno livadsko te močvarna glejna tla uz hidro i agromelioracije. Drugi tipovi tla poput solončaka i tipične srednje duboke i duboke crvenice te lesivirane srednje duboke i duboke crvenice, sirzomena na laporu i laporovitom vapnencu i drugih se također mogu koristiti u poljoprivredne svrhe uz određene mjere hidro i agromelioracije. Na krškom području, smeđa i crvena tla predstavljaju jedina plodna tla pri čemu su ljudskim djelovanjem izmijenjena prirodna svojstva istih. Na crvenici se tradicionalno uzgajaju sredozemne kulture poput masline, vinove loze i povrća. Nešto manje plodno tlo nalazimo u gorskom dijelu Županije gdje su zbog kontinuiranog ispiranja hranjivih tvari djelovanjem kiše i snijega tla manje plodna. Na području Grada Zadra i Općine Benkovac se nalazi najveći dio pogodnih tala te je upravo na ovom području i najveći udio obradivih površina (više od 80 % cijele Županije). Sukladno aktualnom Planu navodnjavanja (2007.) 40 % tala na području Županije je pogodno za navodnjavanje dok je 60 % trajno nepogodno.

S druge strane, od tala nepogodnih za poljoprivredno korištenje, čak i uz hidro i agromelioracijske zahvate, izdvajaju se kamenjar kojeg nalazimo na ukupno 25.065,7 hektara na području Županije, crnica vapnenačko dolomitna, rendzina na dolomitu, ranker,

smeđe na vapnencu i dolomitu (tipično plitko i srednje duboko, lesivirano plitko i srednje duboko), distrično smeđe na klastitima i lesivirano na vapnencu tipično i akrično.

2.3.3. Voda

Prostor Zadarske županije u hidrografskom smislu određen je krškom terenom. Najveći dio voda drenira se u Jadransko more, a dio voda s kontinentalnog dijela Županije u sliv rijeke Une (Dunavski sliv).

Područje Zadarske županije karakterizira složena podzemna i površinska hidrografija što je posljedica geološke građe i složenog reljefa. Na području Županije ne nalazimo veliku površinsku hidrološku mrežu što je posljedica propusnih karbonatnih naslaga. Zbog geološke podloge, oborinske vode se ne zadržavaju na površini ili se zadržavaju vrlo kratko zbog čega su sva površinska vodna tijela uglavnom vezana uz nepropusne naslage.

Najistaknutije tekućice na području Županije su Zrmanja, Una, Otuča, Ričica, Miljašić Jaruga, Bašćica i Kotarka. Zrmanja izvire u području Zrmanja vrela. Glavne pritoke su joj Krupa s Krnjezom i Dobarnica. Otuča i Ričica su ponornice. Vode Ričice su akumulirane za potrebe rada RHE „Velebit“. Istočnim graničnim prostorom prema Bosni i Hercegovini protječe Una. Izvire u vrelu Une kod Suvaje. Od jezera najistaknutije je Vransko jezero (30 km^2). Umjetna jezera su Vlačine i Grabovac na Bašćici izgrađeni za potrebe navodnjavanja voćnjaka i vinograda, te jezero Štikada na Ričici (vodosprema RHE „Velebit“)[5].

Rijeka Zrmanja izvire na visini od 335 m n.m. na Vrelu Zrmanje te ima ukupnu dužinu 72,5 km s prosječnim padom od 0,19 ‰. Ova rijeka se ulijeva u Novigradsko more, oko 10 km nizvodno od Obrovca te je najznačajniji vodotok na području Županije. Rijeka Zrmanja je stalan vodotok do Pađena, a nizvodno od Pađena ulazi u kanjon i gubi dio voda. Na dijelu toka (između Kravljeg mosta i Mokrog polja) rijeka Zrmanja u ljetnim mjesecima presušuje, pri čemu najznačajnije izvore čine Milijićevo vrelo i Reljino vrelo koja ne presušuju i obnavljaju vode rijeke Zrmanje. Vode slivnog područja rijeke Zrmanje pripadaju skupini krških pukotinskih i površinskih voda. Glavne pritoke rijeke Zrmanje su Krupa s Krnjezom i Dobarnica koja je drugi najvažniji pritok. Nizvodno od ušća Dobrinice u rijeku se ulijevaju pritoke: Dorinovac, Čavlinovac, Zukve, Sekulićevo vreli i Pećica. Uz rijeku Zrmanju, na području Zadarske županije se još ističe i rijeka Una koja je pogranična rijeka između Hrvatske i BiH. Rijeka Una izvire na području Zadarske županije u mjestu Donja Suvaja te vodu crpi iz tri izvora. U gornjem toku (od izvora do Bihaća) rijeka Una ima karakteristike planinske rijeke s izmjenama strmih klanaca i kanjona s brzacima i vodopadima. Rijeke Otuča i Ričica su ličke ponornice te tipične krške rječice. Rijeka Ričica ima ukupnu dužinu 21 km te je ponornica koja ponire u području Štikade kod Gračaca. Glavni pritoci ove rijeke su Suvaja, Crno Vrelo, Grabovac, Brničevo i Krivac. Vode Ričice su akumulirane za potrebe rada RHE „Velebit“.

Na području Županije od jezera ističe se Vransko jezero ukupne površine 30 km^2, dužine 13,6 km i dubine oko 4 metra. Vransko jezero je paralelno s morskom obalom te je ujedno

[5] Magaš (2001.) Osnovna geografska obilježja Zadarske županije

i najveće prirodno jezero na području Republike Hrvatske i važan vodni resurs Županije. Zbog blizine mora i propusnosti krške podloge, voda u jezeru je bočata, a prirodna slanost je dodatno povećana prokopom Prosika. Uz ovo jezero, na području Zadarske županije postoji još nekoliko jezera pa tako na području otoka Paga nalazimo Velo blato (slatkovodno) te Malo blato i Kolanjsko blato koje imaju boćatu i slanu vodu. Na Bašćici postoje umjetna jezera, odnosno površinske akumulacije - Vlačine (gornji tok) i Grabovac (srednji tok) koja su izgrađena za potrebe navodnjavanja. Na Ričici je također izgrađena akumulacija, jezero Štikada koje je vodosprema RHE „Velebit“.

Vode Zadarske županije pripadaju u nekoliko slivova pa tako područje Velebita i uz Velebit, Bukovica i Gračačka visoravan pripadaju slivu rijeke Zrmanje. Sliv rijeke Zrmanje ima površinu oko 750 km^2 te ga, kao i ostale krške slivove, karakterizira složen i promjenjiv proces površinskog i podzemnog otjecanja. Uz sliv rijeke Zrmanje, na području Zadarske županije se ističe i sliv Vranskog polja i jezera koji ima ukupnu površinu od 470 km^2 te njega sačinjavaju 4 površinski definirana lokalna sliva – sliv Kotarke (131 km^2), sliv Kličevice (50 km^2), sliv Tinj, Kakma i Stabanj (122 km^2) i sliv Pećine, Bibe i Živace (167 km^2). Za ovaj sliv su značajne oborinske vode, a ovom slivu pripada i dio Ravnih kotara, dok se drugi dio voda ulijeva direktno u more. Dio priobalnih voda pripada slivu Bokanjac – Poličnik ukupne površine 295 km^2. Na ovom području izdvajaju se priobalni izvori pri čemu se izvori na području Grada Zadra prihranjuju iz područja Bokanjca, dok se na području Poličnika prihranjuju izvori Golubinka i Boljkovac. Izvori na potezu Nin - Petrčane se prihranjuju iz oba područja. Na ovom području su svi navedeni priobalni izvori pod utjecajem mora. Sliv Novigradskog i Karinskog mora zauzima površinu od 266 km^2 te je sačinjen od tri lokalna sliva – Karišnica (104 km^2), Bašćica (43 km^2) i ostali dio (119 km^2). Najveći dio ovog sliva izgrađuju nepropusne i djelomično propusne promina naslage zbog čega veći dio oborinskih voda otiče površinom ili evapotranspirira[6].

Na području Županije postoje i slivovi manjih priobalnih područja od kojih se mogu izdvojiti slivovi Velebitskog kanala (48 km^2), Jaruga (17 km^2), Ričina (15 km^2), Petrčane - Diklo (5 km^2), Zadar - Biograd (70 km^2) i Tribunj (36 km^2). Dio Zadarske županije uz granicu s BiH pripada slivu rijeke Une.

2.3.4. Klima

2.3.4.1. Osnovna klima

Na području Županije nalazimo četiri tipa klime prema Köppenovoj klasifikaciji[7]. Osnovni klimatski tipovi su mediteranski, submediteranski, kontinentalni i planinski.

Primorje obilježavaju topla, suha ljeta i blage, kišovite zime mediteranske klime. Submediteransku klimu na području Bukovice, Zagore i Ravnih kotara obilježavaju hladnije zime i veća temperaturna kolebanja. Oštre snježne zime i ugodna ljeta s toplim danima i hladnim noćima, te znatnih temperaturnih kolebanja, opisuju kontinentalnu, odnosno planinsku klimu Like i planinskog područja.

[6] Plan navodnjavanja za područje Zadarske županije (2006.)
[7] Prema Izvješće o stanju okoliša zadarske županije (2014.)

Prema Köppenovoj klasifikaciji otočno i obalno područje ima Csa (sredozemna klima sa suhim vrućim ljetom) tip klime; Ravni kotari, Pag, Bukovica, podvelebitsko primorje imaju Cfa (umjereno topla vlažna klima s vrućim ljetom) tip klime; ličko-krbavsko-pounsko područje ima Cfc (umjereno topla vlažna klima sa svježim ljetom) tip klime; najviši planinski dijelovi (prvenstveno područje Velebita) imaju Dfc (vlažna snježno šumska klima sa svježim ljetom) tip klime.

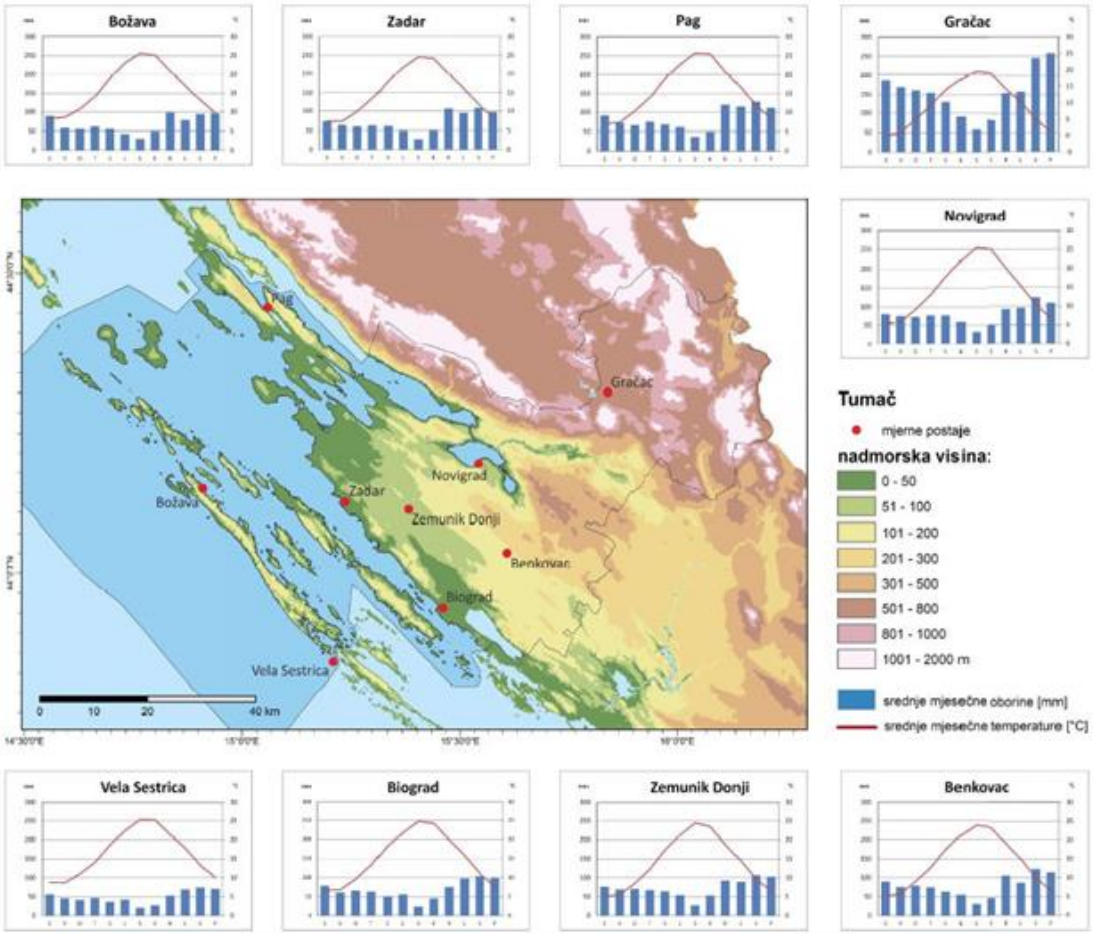

Slika 8. Klimadijagrami za odabrane meteorološke postaje u Zadarskoj županiji (od 1981. do 2011.) Zadarske županije. Izvor: DHMZ prema Faričić, J. &. Marelić, T. (2014.) Potencijali društveno-gospodarskog razvitka Zadarske županije

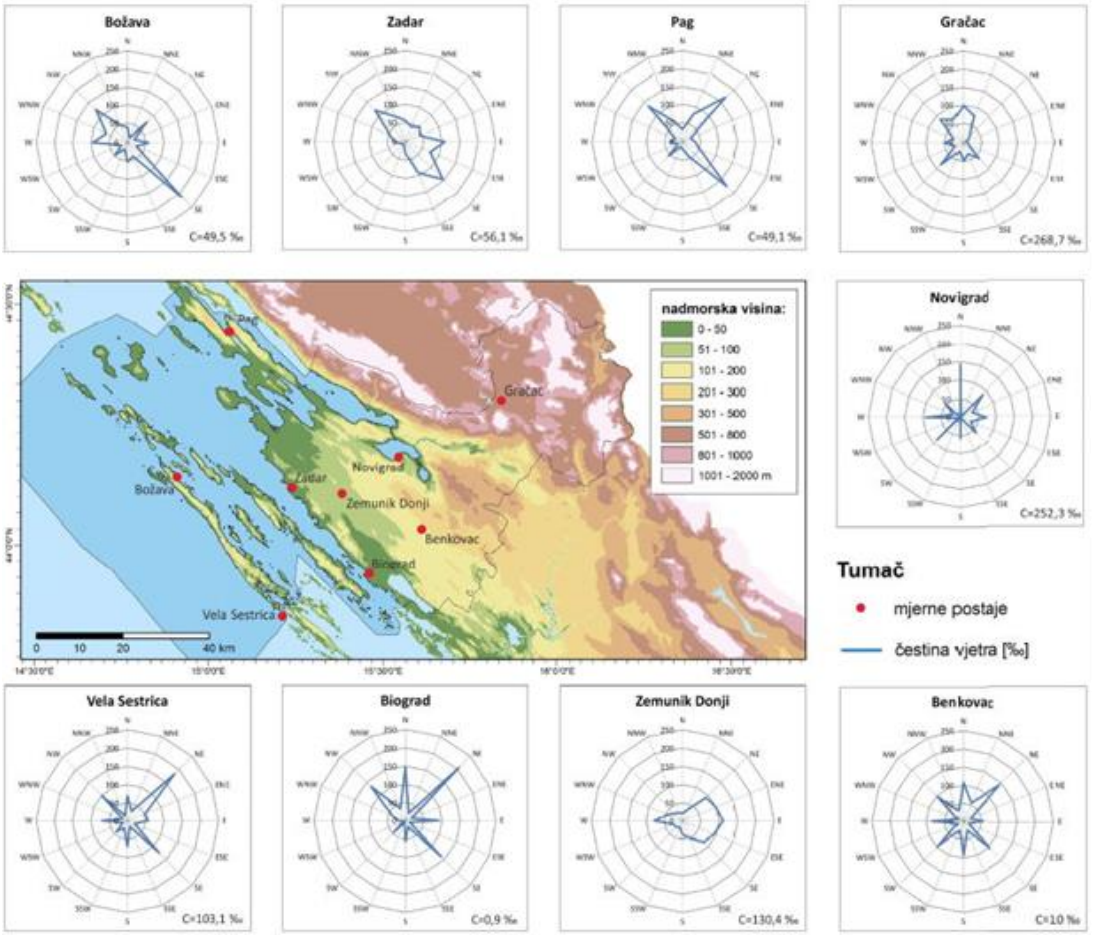

Slika 9. Čestina vjetra (u %) za odabrane meteorološke postaje u Zadarskoj županiji (od 1981. do 2011.) Zadarske županije. Izvor: DHMZ prema Faričić, J. &. Marelić, T.(2014.) Potencijali društveno-gospodarskog razvitka Zadarske županije

2.3.5. Biološka raznolikost

Zadarska županija se nalazi u dvije biogeografske regije – Alpinskoj i Mediteranskoj. Obuhvaća dio planinskog lanca Dinarida, tj. planinskog masiva Velebita, submediteranske, eumediteranske kopnene dijelove, razvedenu obalu (kopnenu i otočnu), morski ekosustav, brojne podzemne lokalitete i raznovrsne oblike voda na kopnu koje pripadaju i Jadranskom, ali i Crnomorskom slivu. Područje je i hot spot biodiverziteta Mediterana (Cuttelod i drugi, 2008)[8]. Položaj ovog prostora kroz geološka razdoblja, posebice u vrijeme ledenih doba, činilo ga je dijelom refugijalnog područja za floru i faunu. Klimatska raznolikost županije dozvoljava razvoj živog svijeta eumediteranskog, submediteranskog, kopnenog i planinskog područja. Županija obiluje stanišnim tipovima od koji su neki rezultat tradicionalnih načina korištenja prostora, a koji podržavaju vrlo bogatu floru i faunu. Mnoge od tih svojti su endemi (posebno podzemna fauna), užeg ili šireg područja istočne obale Jadranskog mora. Županija obiluje vrijednim prirodnim oblicima i rijetkim i

[8] Cuttelood, A., N.Grcia, D.A.Malak, H.Temple, K.Vineet (2008.): The Nediterranean: a biodiversity hotspot under treat. In J.C:Ve.C.Hilton-Tylor & S.N.Stuart 8eds). The 20008 rewiew of the IUCN Red List of Thretened Species.IUCN Gland, Switzerland

ugroženim prirodnim svojtama, za zaštitu kojih su izdvojena posebna zaštićena područja i dijelovi Ekološke mreže. Fauna riba Jadranskog mora (i područja ZŽ), u mediteranskim razmjerima predstavlja isto tako hot spot raznolikosti (Coll i drugi, 2010)[9].Po podacima Crvenih knjiga RH po pojedinim taksonomskim skupinama u ZŽ je do sada evidentirano 8 CR (kritično ugroženih) svojti, 22 EN (ugroženih) svojti, i 16 VU (osjetljivih) svojti samo iz skupina vretenaca, vodozemaca, gmazova, ptica, sisavaca i gljiva. Prostor ZŽ je dio puteva migracija ptica (Jadranski migracijski put), do sada slabo poznatih migracijskih putova šišmiša i kukaca, migracijskih putova morskih kornjača. Prirodna baština štiti se temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19). U Zadarskoj županiji nalazi se 20 zaštićenih područja, 8 evidentiranih područja i 1 područje koje je PPU ZŽ predloženo za zaštitu. Najvažnija zaštićena područja koja se u potpunosti ili dijelom nalaze u ZŽ su NP Paklenica, PP Vransko jezero, PP Telaščica i dio PP Velebit. Zaštićenim područjima upravljaju Javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima (županijska i JU u PP I NP).

Detaljniji opis biološke raznolikosti dan je se u poglavlju 5.6. Bioraznolikost.

2.3.6. Krajobraz

Područje Zadarske županije obuhvaća visoko gorsko zaobalje i primorje te se dijelom nalazi u Dalmaciji, a dijelom u Gorskoj Hrvatskoj obuhvaćajući istočni dio ličko-krbavskog prostora s Pounjem. Kao granica koja dijeli i spaja ovaj primorski dio s gorskim dijelom izdvaja se Velebit, dok s druge strane granicu prema BiH čine Plješevica i rijeka Una (Magaš, 2001.).

Za područje Zadarske županije nije izrađena krajobrazna studija zbog čega je za opis korištena Krajobrazna regionalizacija Republike Hrvatske s obzirom na prirodna obilježja (Bralić, 1995.). Ovim dokumentom, prostor RH je podijeljen na 16 krajobraznih jedinica. Sukladno ovom dokumentu, područje Zadarske županije se nalazi na području pet osnovnih krajobraznih jedinica (Slika 10.).

[9] Coll M, Piroddi C, Steenbeek J, Kaschner K, Ben Rais Lasram F, et al. (2010.) The Biodiversity of the Mediterranean Sea: Estimates, Patterns, and Threats. PLoS ONE 5(8): e11842. i:10.1371/journal.pone.0011842

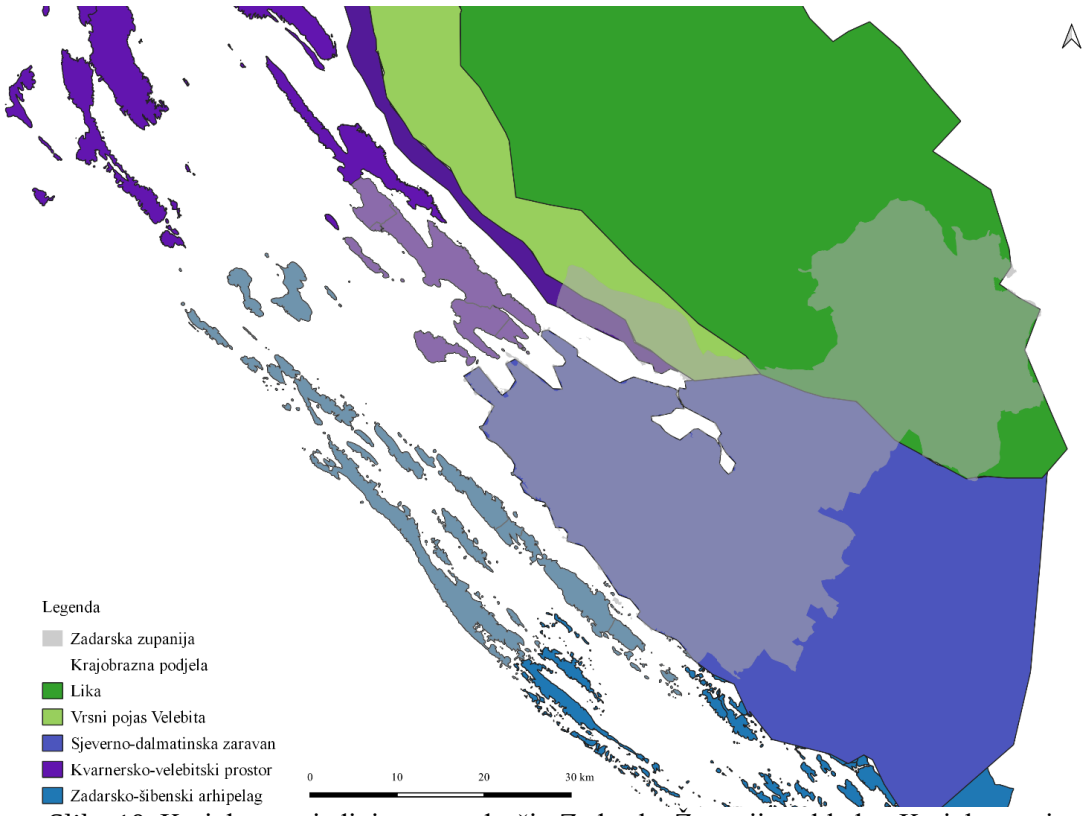

Slika 10. Krajobrazne jedinice na području Zadarske Županije sukladno Krajobraznoj regionalizaciji RH

Idući od sjevera prema jugu, vidljivo je kako se oko ¼ sjevernog kopnenog dijela županije nalazi unutar krajobrazne jedinice 8. Lika.; spuštajući se prema moru, vidljivo je kako velik dio županije (gotovo polovica kopnenog prostora) pripada krajobraznoj jedinici 12. Sjeverno- dalmatinska zaravan. Prema sjeverozapadu, područje otoka Paga i kopneno podvelebitsko područje nalazi se unutar krajobrazne jedinice 10. Kvarnersko-velebitski prostor. Najmanji dio županijskog prostora se nalazi unutar krajobrazne jedinice 11. Vršni pojas Velebita, dok se otočni pojas Zadarske županije nalazi unutar krajobrazne jedinice 13. Zadarsko-šibenski arhipelag (izuzev otoka Paga).

Najveći dio Županije pripada krajobraznoj jedinici Sjeverno-dalmatinska zaravan koja je reljefno (orografski) slabo razveden prostor, izuzev područja Bukovice. Na ovom području, bliže moru nalazimo nizinsko područje Ravnih kotara koji čine geografski najvažniji dio Županije. Područje Ravnih kotara se može raščlaniti na nekoliko područja sukladno reljefu i načinu korištenja zemljišta pa tako razlikujemo Zadarsko-biogradsko priobalje (ravnokotarsko primorje), prostor vezan uz Velebitski kanal i Središnji dio Ravnih kotara (Magaš, 2013.). Generalno gledajući ovo područje karakteriziraju relativno malene nadmorske visine (do 200 metara) te maleni nagibi terena (do 5 º).

Zadarsko-biogradsko priobalje čini priobalni pojas Ravnih kotara od naselja Privlake na sjeverozapadu do Vranskog jezera na jugoistoku. Ovo područje koje se pruža prema Zadarskom i Pašmanskom kanalu te Virskom području je određeno niskim obalnim rubom, malim dolinama vodotoka (Ričina i dr.) i suhim dragama, donjom dolinom Miljašić jaruge, Vranskim naplavnim bazenom, melioriranim Bokanjskim blatom, flišnim zonama i karbonatnim uvanjenjima i brežuljcima do 100 metara visine (Magaš, 2001.). Ovo

područje karakteriziraju malene nadmorske visine (do 100 metara) te mali nagibi terena, uz iznimku zaleđa Bibinja i Sukošana. Na ovom području nalazimo priobalni-urbani krajobraz te je ovo područje gospodarski najrazvijeniji dio Zadarske županije s najvećim brojem stanovnika te prometno čvorište priobalja, zaobalja, i otoka (Pejdo, 2012.). Na ovom području zbog gospodarskih i turističkih aktivnosti, nalazimo veliku izgrađenost obale i brojne krajobrazne degradacije poput neplanske gradnje, industrijskih područja, infrastrukturnih zahvata i dr., koja su u koliziji s razvedenom obalom i povijesnim naseljima visoke ambijentalne vrijednosti.

Sjeverni dio Ravnih Kotara, prema Novigradskom moru i Velebitskom kanalu je okršeniji i hipsometrijski istaknutiji te se na ovom području gube obilježja pravog ravnokotarskog prostora (Magaš, 2001.). Na ovom području nalazimo razvijeniju morfologiju reljefnih oblika, izraženije je strujanje zraka (udari bure su jači) te posljedično nalazimo više degradiranog raslinja i manji udio obradivog zemljišta.

Središnji dio Ravnih kotara (Ravni kotari u užem smislu) zauzimaju središnji prostor između primorskog pojasa i Bukovice, uglavnom do 200 m nadmorske visine. Na području Ravnih kotara nalazimo izmjenu vapnenačko-dolomitnih uzvisina (do 200 metara visine) i mlađih flišnih udolina dinarskog pravca pružanja što je vizualna odrednica ovog područja (Blaće, 2014.). Zbog ravničarskog reljefa i hidrografskih prilika na ovom se području razvila poljoprivredna proizvodnja te se ovo područje, uz dolinu Neretve, izdvaja kao najizrazitiji agrarni kraj Primorske Hrvatske. Na ovom području se izdvajaju vinogradi, njive i oranice što području daje ruralni karakter. Kao značajan krajobrazni element se također izdvaja i Vransko jezero. Uz poljodjelstvo, na ovom području drugi najvažniji i najdugotrajniji oblik korištenja zemljišta je pašnjačko stočarstvo. Danas je zbog napuštanja područja, vidljiva sukcesija i propadanje krajobraznih obilježja.

Na područje Ravnih kotara, prema unutrašnjosti nadovezuje se područje Zaobalja koje je pravi krški prostor. Na ovom području nalazimo Bukovačko pobrđe s dijelom južne velebitske padine, između kojeg se nalazi prostrana reljefna udolina, koju je oblikovala rijeka Zrmanja. Upravo kanjoni daju snažan vizualni identitet ovom području. Krajobraznim kontrastima, uz rijeku Zrmanju i pritoku Krupu doprinose i mala riječna proširenja Žegarskog, Bogotničkog, Bilišanskog i Krupskog polja (Bognar, 2001.). Krško pobrđe Bukovice je sastavljeno poglavito od vapnenačkih breča, konglomerata i flišolikih pojava prominskih naslaga te na ovom području dominira krajobraz krškog sredogorja. Bukovica je pobrđe koje se uzdiže od doline rijeke Zrmanje do Ravnih kotara (Magaš, 2001.). Na ovom području nalazimo nadmorske visine od 200 do 600 m.n.m., s raznolikim nagibima. Ovo područje je relativno siromašno te gospodarski zaostalo. Većina područja se koristi kao stočarski kraj te je u prošlosti ovdje bila izražena aktivnost vađenja mineralnih sirovina (boksita) zbog čega su danas zaostale snažne krajobrazne degradacije (zaostala jalovišta i dr.). Ove antropogene aktivnosti su u oštrom kontrastu s prirodnim krajobrazom kojem dominiraju travnjaci i makija. Na području nema izražene šumske vegetacije, a vidljiv je i utjecaj neplanske gradnje te ratnih razaranja kao i prirodna sukcesija vegetacije uslijed napuštanja područja.

Slijedom navedenog može se zaključiti kako unutar Sjeverno-dalmatinska zaravni nalazimo umjerenu do visoku dinamiku krajobraza s razlučivim i različitim krajobrazima.

Krajobrazna jedinica Lika na području Zadarske županije obuhvaća istočni dio ličko-krbavsko-pounskog prostora koji obuhvaća polja i kotline okružene padinama Velebita s južne strane, Ličkim sredogorjem sa zapadne i Plješivicom i Poštakom s istočne strane (Magaš, 2001.). S istočne strane se također nalazi i dolina rijeke Une. Na ovom području nalazimo krška polja, na visinama od 450 do 700 m n. v. od kojih se mogu izdvojiti Gračačko, Velika i Mala Popina i druga. Ovo područje je reljefno razvedeno s područjima od 200 do 1.200 m n. v. te bogate hidrogeo-morfologije s brojnim speleološkim objektima poput Cerovačke pećine (Magaš, 2001.). Manja naselja su razvijena u dolinama pri čemu je prisutan izrazito ruralan karakter. Na ovom području je prisutna relativno mala naseljenost zbog čega dominira prirodni krajobraz koji je visoke vrijednosti. Na području su vidljivi ostaci degradirane šumsku vegetaciju koja je zbog dugotrajnog iskorištavanja od strane čovjeka (krčenje, paljenje i ispaša) mjestimično dovedena do kamenih goleta. Od prirodnih područja nalazimo bukove šume, makiju i prirodne travnjake.

Unutar Kvarnersko – velebitskog prostora izdvaja se otok Pag koji se razlikuje od ostalih otoka zadarskog arhipelaga te njega obilježava dinarska morfostruktura koja odgovara Ravnim kotarima. Na otoku Pagu primjetna je pravilna i paralelna izmjena vapnenačkih uzvisina i zaravni koje se izmjenjuju s flišnim udolinama. Flišne udoline su dijelom i potopljene tvoreći tako Paški zaljev, uvalu Dinjiška, uvalu Vlašići i druge (Magaš, 2001.). Obalna linija otoka Paga je vrlo razvedena s brojnim uvalama i zaljevima te je on jedan od najrazvedenijih hrvatskih otoka (Magaš, 2000.). Zbog izraženih klimatskih uvjeta (bura) ovo područje je gotovo bez vegetacije, odnosno ista je rijetka, a u krajobraznim vizurama dominira reljef strmih padina. Na ovom području, vizualnim značajkama doprinosi planinski okvir te je sveukupna slika atraktivna i dinamična. Mjestimično do degradacije dolazi neprikladne gradnje na obali i infrastrukturnih zahvata.

Vršni pojas Velebita čini planinski lana,c s najistaknutijim vrhovima koji prelaze 1.700 metara, koji dominira u reljefu te je uočljiv iz svih dijelova Zadarske županije. Na ovom području nalazimo prirodan submediteranski tip krškog planinskog krajobraza, a strmi nagibi doprinose razvedenosti. Padine Velebita relativno su strmo orijentirane prema obali. Dinamika terena je velika zbog brojnih krških oblika te teren također odlikuje složena površinska i podzemna hidrogeomorfologija. Kanjoni Velike i Male Paklenice, brojne špilje, jame i drugi atraktivni predjeli te atraktivni vidici i relativno očuvan prirodni krajobraz šuma i makija, čine glavna obilježja ovog prostora. Na području nalazimo klimazonalnu izmjenu šumske vegetacije te je prisutna izmjena šuma i otvorenih krških pašnjaka. Na ovom području je u prošlosti bilo aktivno tradicionalno stočarstvo. Na području nalazimo malo poljoprivrednih površina te je mala izgrađenost, izuzev dijela uz područje Starigrada.

Zadarsko-šibenski arhipelag karakterizira vrlo duga i razvedena obala i velik broj otoka i otočića i hridi koji se pružaju usporedno s obalnom u nekoliko nizova. Unutar ovog arhipelaga može se izdvojiti sjeverna usitnjena skupina, ugljansko-pašmanski niz i dugootočka skupina (Magaš, 2001.).

Sjevernu usitnjenu skupinu čine otoci Silba, Olib, Premuda, Ist, Škard, Molat i Tun s pripadajućim otočićima te je ova skupina najudaljenija. Ugljansko-pašmanskoj skupini, koja čini prvi priobalni niz, pripadaju Ugljan sa Sestrunjem, Rivnjom, Ošljakom i Pašman s Babcem i Vrgadom te manji pripadajući otočići. Ovo je ujedno i najnaseljenija skupina

otoka. Dugootočka skupina obuhvaća Dugi otok, Ravu, Iž, Zverinac, Lavdaru, Katinu i druge otočiće, a na ovu skupinu se nadovezuje i jedinstvena zona Kornata (Magaš, 2001.).

Na ovom području nalazimo izmjenu zaravnjenih dolomitnih zona usmjerenih prema kopnu, te visinski istaknutijih vapnenačkih uzvisina. Cijelo područje karakteriziraju izraženije visinske kote koje idu od 200 do ponegdje i iznad 300 metara (Vela Straža 337 m) koje su više u odnosu na susjedno kopno, odnosno prostor Ravnih kotara. Na području arhipelaga su nagibi veći u odnosu na obalno područje, posebno na stranama otoka koji su okrenuti prema pučini (Dugi otok). Vegetacijski pokrov, ovisno o prirodnim uvjetima i djelovanju čovjeka varira od ogoljelog do relativno bogate eumediternaske vegetacije šuma s hrastom crnikom. Može se reći kako ovo područje predstavlja dalmatinski otočni krajobraz, a zbog ljudskog djelovanja nalazimo i brojne visoko vrijedne kulturne krajobraze (npr. mreža suhozida koja prekriva cijeli otok Ravu, ispresjecanost suhozida otoka Silbe i Oliba i dr.). Otoci su relativno slabo naseljeni te je uslijed depopulacije prisutno napuštanje i propadanje vrijednih kulturnih krajobraza te prirodna sukcesija krških pašnjaka. Područje odlikuje velika krajobrazna raznolikost u kojem osnovne značajke čini razvedenost obale te kulturno-ruralni krajolici koji su mjestimično degradirani zbog neplanske gradnje čime je došlo do narušavanja tradicionalnih ruralnih sredina. Kao vrijedni elementi krajobrazne raznolikosti mogu se izdvojiti strme klifovite stijene na jugoistočnom dijelu Dugog otoka te na susjednim Kornatima. Zbog kontrasta u prostoru, cijelo područje karakteriziraju dinamične vizualne slike.

Sukladno navedenom, vidljivo je kako je područje Zadarske županije je veoma raznoliko pa tako nalazimo različite krajobraze – od nizinskih područja Ravnih kotara s udolinama i ličkim krškim poljima do gorskog i planinskog područja. Izrazitu specifičnost području daju pobrđa i krške zaravni Bukovice i Like, kanjonske doline koje su u krški reljef usjekle rijeke Zrmanja, Krupa, Una, Velika i Mala Paklenica, Kozjača i Tribanjska draga, razvedena obala s velikim brojem otoka i otočića, specifičnost otoka Paga te kriptodepresija Vransko jezero.

Kako bi se utvrdio način korištenja zemljišta na području Zadarske županije, tj. odnos između prirodnih i antropogenih struktura u krajobrazu, analizirani su podaci sukladno Corine Land Cover 2012 (Slika 11.).

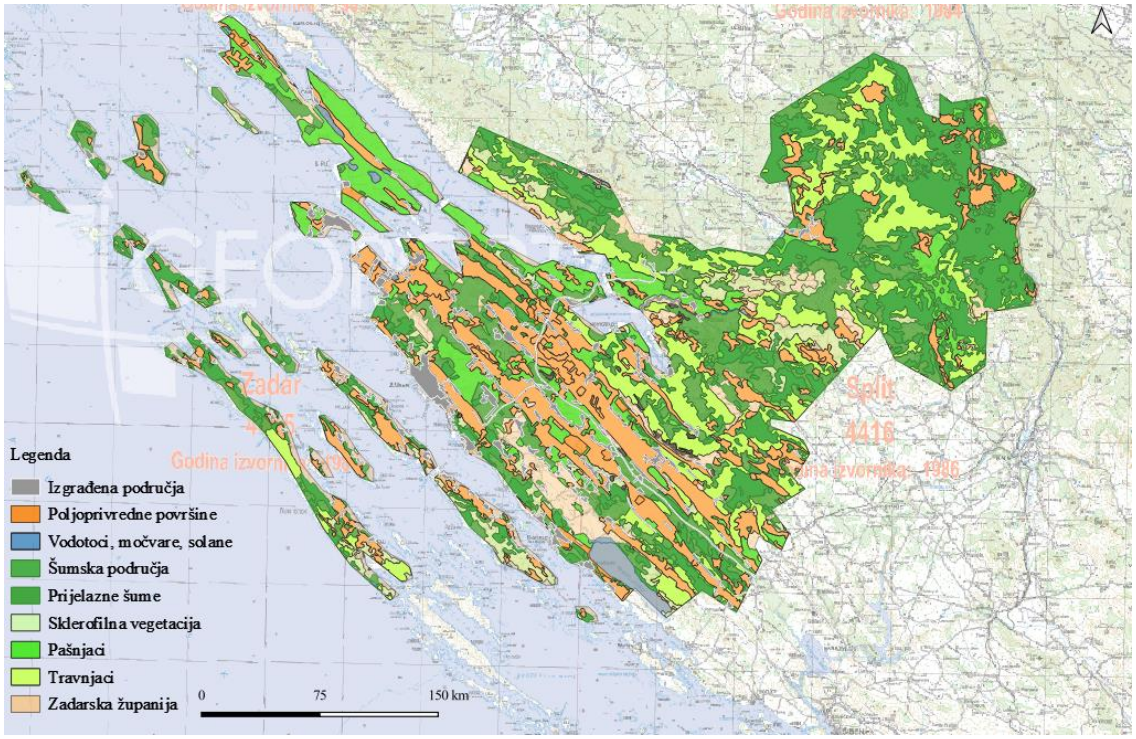

Slika 11. Odnos prirodnih i antropogenih površina na području Zadarske županije sukladno Corine Land Cover 2012., prilagodba.

Kao što je vidljivo iz slike iznad, područje Sjeverno-dalmatinske zaravni karakterizira izmjena kompleksa obradivih površina s izgrađenim naseljima između kojih nalazimo „zakrpe“ prijelaznih područja na kojima je prisutno zaraštanje šume. Na ovom području nalazimo najveću gustoću obradivih površina Županije koje ujedno uvelike definiraju krajobraz ovog prostora. Najveće površine obradivih površina nalazimo oko Donjeg Zemunika prema Stankovcima, oko Benkovca i te sjeverno od Sv. Filip i Jakov na potezu od Debeljaka do Vranskog jezera u smjeru pružanja sjeverozapad-jugoistok. Na obalnom dijelu ove krajobrazne jedinice izdvajaju se gradska područja pri čemu se izdvaja Grad Zadar, Općine Bibinje, Turanj, Sveti Filip i Jakov te Grad Biograd, dok su prema unutrašnjosti manja naselja su uglavnom formirana oko samih prometnica. Manje površine šume i to crnogorice prisutne su samo sporadično u prostoru. Veće površine pašnjaka i prirodnih travnjaka nalazimo u sjevernom dijelu ove krajobrazne jedinice, dok u južnom dijelu, prirodnih travnjaka ima relativno malo i to poglavito južno i jugoistočno od Novigradskog mora te sjeverno od Vranskog jezera. Od ostale prirodne vegetacije u prostoru dominiraju prijelazni oblici, odnosno zaraštene površine. Ovo područje je ujedno pod najvećim antropogenim pritiskom.

Vršni pojas Velebit karakterizira prirodan krajobraz s izmjenom šumske vegetacije i prirodnih travnjaka te manjih površina crnogorične šume. Na ovom području ne nalazimo izgrađena područja. Dominaciju prirodnog krajobraza nalazimo u unutar krajobrazne jedinice Lika gdje se od izgrađenih područja u prostoru izdvaja samo područje oko Gračaca. Unutar ove krajobrazne jedinice nalazimo izmjenu bjelogorične šume i prirodnih travnjaka te nešto manje pašnjaka. Kvarnersko-velebitski prostor karakterizira dominacija pašnjaka i to posebno na otoku Pagu s manjim kompleksima kultiviranih površina/vinogradima. Na području od Selina prema zapadu do Tribanja duž obale ističe područje s oskudnom vegetacijom. Šumskih područja ovdje nema, no sporadično nalazimo

veće površine prijelaznog područja šuma (grmičasta šuma). Izgrađena područja su uglavnom raspršena (područje oko Starigrad Paklenica, Grada Paga, Mandre i dr.), a ista se posebno izdvajaju na otoku Viru, gdje na istočnom dijelu otoka dominiraju. Područje Zadarsko-Šibenskog arhipelaga karakterizira različitost zapadnih (sjevernijih) otoka gdje u krajobrazu dominira izmjena prijelaznih površina šuma (zaraštanje) ili rjeđe šuma s izmjenama pretežito poljodjelskih površina te manjim, izgrađenim dijelovima koncentriranim oko glavnog naselja otoka. Idući južnije, nalazimo sve veći mozaik površinskog pokrova s većim izmjenama šuma, prijelaznih područja šuma te prirodnih travnjaka s maslinicima te većim površinama izgrađenih (gradskih) područja. Maslinici čine relativno velike površine te ponegdje dominiraju u prostoru poput u slučaju južne strane otoka Iža. Izgrađena područja, odnosno naselja na ovom dijelu otoka Zadarsko-šibenskog arhipelaga su poglavito okrenuta prema kopnu.

2.4. Stanovništvo

2.4.1. Stanovništvo - Popis 2011

Prema Popisu stanovništva i kućanstava iz 2011. godine Županija je imala 170.017 stanovnika. Naglašena je koncentracija stanovnika u administrativnom središtu Gradu Zadru (72.718 stanovnika). Stanovništvo je koncentrirano u obalnom području, dok je gustoća naseljenosti u zaleđu i na otocima znatno manja.

Promjena demografskih parametara, osim pada broja stanovnika, odražava se najviše u pražnjenju prostora u zaleđu i povećanju naseljenosti gradova osobito na obali[10]. Starost stanovništva je izraženi problem. Prosječna starost stanovništva (Popis 2011.) iznosila je 41.9 godinu što je više od prosjeka za RH (41,7 godina). Indeks starenja iznosi 117,4 (RH 115), a koeficijent starosti iznosi 25,5 (RH 24,1).

Tablica 2. Stanovništvo i gustoća naseljenosti – Zadarska županija

	Površina km^2	**Stanovništvo 2001.**	**Stanovništvo 2011.**	**Gustoća naseljenosti**	**Promjena 2001. - 2011.**
Zadarska županija	3.646	162.045	170.017	46,6	4,9
Hrvatska	56.594	4.437.460	4.290.612	75,8	-3,3

Raspodjela stanovništva po naseljima u Zadarskoj županiji prema Popisu iz 2011. daje se nastavno u Tablica 3.

[10] Strategija razvoja ljudskih potencijala Zadarske županije 2014 - 2020.

Tablica 3. Raspodjela stanovništva po naseljima u Zadarskoj županiji prema popisu iz 2011.

Broj	JLS	Površina (km^2)	Br.stan. 2011.	Gustoća stan.	Prirodni prirast 2001. - 2011.
Gradovi					
1.	Benkovac	513,84	11.026	21,46	-1
2.	Biograd n. m.	37,02	5.569	150,43	5
3.	Nin	54,29	2.744	50,54	-9*
4.	Obrovac	352,73	4.323	12,26	-18
5.	Pag	132,91	3.846	28,94	-16**
6.	Zadar	191,71	75.062	391,54	171
Općine					
1.	Bibinje	12,89	3.985	309,15	15
2.	Galovac	9,44	1.234	130,72	3
3.	Gračac	955,45	4.690	4,91	-22
4.	Jasenice	121,30	1.398	11,53	-1
5.	Kali	9,40	1.638	174,26	-11
5.	Kolan	29,2	791	27,09	-
6.	Kukljica	6,78	714	105,31	-7
7.	Lišane Ostrovačke	49,92	698	13,98	-4
8.	Novigrad	51,18	2.375	46,40	-19
9.	Pakoštane	80,59	4.123	51,16	16
10.	Pašman	48,73	2.082	42,73	-10
11.	Polača	29,91	1.468	49,08	-11
12.	Poličnik	81,59	4.469	54,77	2
13.	Posedarje	77,60	3.607	46,48	2
14.	Povljana	38,57	759	19,68	2
15.	Preko	54,98	3.805	69,21	-30
16.	Privlaka	11,39	2.253	197,81	-16
17.	Ražanac	69,81	2.940	42,11	-12
18.	Sali	127,47	1.698	13,32	-27
19.	Stankovci	68,21	2.003	29,37	-7
20.	Starigrad	171,47	1.876	10,94	-13
21.	Sukošan	56,56	4.583	81,03	14
22.	Sveti Filip i Jakov	48,12	4.606	95,72	-4
23.	Škabranja	22,56	1.776	78,72	-1
24.	Tkon	14,30	763	53,36	-2
25.	Vir	21,97	3.000	136,55	-5
26.	Vrsi	37,05	2.053	55,41	1
27.	Zemunik Donji	54,94	2.060	37,50	-13

* Pad broja stanovništva grada Paga dijelom je nastao odvajanjem općina Vrsi.
**Pad broja stanovništva grada Paga dijelom je nastao odvajanjem općina Povljana i Kolan.

2.4.2. Projekcije stanovništvo 2014. - 2018.

Po podacima DZS promjena broja stanovnika u Hrvatskoj (procjena) od popisa 2011. do 2018. godine iznosi – 4,3 %. U Zadarskoj županiji smanjenje broja stanovnika je manje izraženo i procijenjeno je na -1,03 %. Procjena broja stanovnika za ZŽ u 2017. godini iznosila je 168.672 stanovnika, a u 2018. godini iznosila je 168.153 stanovnika (2014. godina – 171.462 stanovnika)[11]. Stagnantni i blago negativan prirodni prirast stanovništva dijelom se kompenzira pozitivnim migracijskim saldom do 2013. godine. Vitalni indeks

[11] HGK (2020.) Demografski pokazatelji u Hrvatskim županijama

stanovništva (broj novorođenih na 100 umrlih) iznosio je u ZŽ 2017. godine 71,0, a u 2018. godini 77,4. Pad ukupnog broja stanovnika iskazuje se kontinuirano od 2014. godine.

2.5. Gospodarstvo

Gospodarstvo Zadarske županije relativno je malo, ali raznoliko i s razvojnim potencijalima u nekoliko različitih sektora. Gospodarstvo Zadarske županije u bitnim ekonomskim pokazateljima čini približno 2,5 – 3 % gospodarstva RH, osim u sektorima; turizma gdje je udio i do 14 %, pomorskom prometu do 40 % te u marikulturi preko 70 % ukupnih kapaciteta u državi.

Iz ovih podataka vidljivo je da Zadarska županija i Grad Zadar žive na moru i od mora, od tzv. „plave ekonomije“ koja počiva na tri navedena stupa. Marikultura i ribarstvo, brodarstvo i turizam Zadarske županije imaju poseban značaj za cijelu zemlju, zbog njihova visokog udjela u navedenim djelatnostima na državnoj razini.

U 2018. godini u Zadarskoj županiji bilo je 8 velikih, 49 srednjih, 349 malih i 4.349 mikro poduzetnika[12] .

Strukturu gospodarstva Zadarske županije prema ukupnom prihodu, uz ostale djelatnosti, dominantno čine: trgovina, prerađivačka industrija, turizam, ribarstvo i marikultura, te brodarstvo (Slika 12.).

Uzgajivači bijele ribe i tune u Županiji čine čak 72 % ukupne hrvatske marikulture prema kriteriju koncesionirane površine mora i prodanim količinama, a velik broj pogodnih lokacija na obali i otocima omogućava širenje ove djelatnosti bez velikog onečišćenja okoliša ili ugroze turizma. More je i izvor sirovina za ribarsku industriju, ali ribarstvo je limitirano prirodnim resursima i zakonskim ograničenjima ulova.

U Zadru je sjedište najveće brodarske tvrtke, koja (s tvrtkom kćeri) čini 40 % nosivosti trgovačke flote u zemlji, što snažno utječe na uspješnost županijskog gospodarstva u cjelini i na životni standard obitelji pomoraca.

Zahvaljujući zemljopisnom položaju i ulaganjima u prometnu infrastrukturu, najveći potencijal gospodarstva Zadarske županije je u turizmu i djelatnostima koje ga nadopunjuju. Trenutni kapacitet je gotovo 170.000 kreveta, bez vezova u marinama. Turističkih dolazaka u županiju je 1,9 milijuna, a noćenja 14,5 milijuna godišnje, što čini udjel od 14 % hrvatskog turizmu. Turizam u našoj regiji ima multiplikativne efekte na gotovo sve sektore gospodarstva.

Prehrambena industrija bazirana je na sirovinskoj osnovi iz mora i Ravnih kotara, a izvozno orijentirana prerađivačka industrija oslanja se na proizvodnju metalnih komponenti za automobilsku i farmaceutsku industriju.

[12] HGK (2019.) Gospodarska kretanja Zadarske županije

Izvozno orijentirano gospodarstvo održava pozitivnu bilancu razmjene roba i usluga s inozemstvom, a izvozom usluga turističkog i brodarskog sektora ta je izvozna orijentacija još naglašenija (vrijednost 480 milijuna eura).

Razvijena infrastruktura pomaže da se ovo područje, osobito Grad Zadar, razvije u prometno čvorište na granici EU i prekomorskog svijeta.

Nova moderna autocesta A1 čini Zadarsku županiju vrlo lako dostupnim odredištem. Autocesta A1 je spojena na europsku cestovnu mrežu, a Zračna luka Zadar povezuje Zadar izravno s 40-ak europskih destinacija niskotarifnim zračnim prijevoznicima. Međunarodna luka Gaženica (teretna luka; terminal za kruzere; RO-RO terminal; putnički terminal) je izravno povezana s autocestom A1 i čini jedinstveno pomorsko čvorište na jadranskom moru, s potencijalom za razvoj mnogih uslužnih djelatnosti. Sve navedeno, uz dobar obrazovni sustav koji nudi mladu, obrazovanu radnu snagu i produktivnost po vrlo konkurentnim troškovima, te prirodna bogatstva brojnih zaštićenih područja čini Grad Zadar i cijelu regiju zanimljivu za ulaganja.

Zadnja velika državna investicija u luku Gaženicu privukla je koncesionara koji će Zadru osigurati poziciju home port-a brodovima za kružna putovanja, što jamči dodatnu zaposlenost i potencijal za razvoj u popratnim djelatnostima. Potencijal za investicije vidi se u gradnji hotela visoke kategorije kojih je nedovoljno, te ruralnom turizmu u zaleđu, uz očekivanu realizaciju većih projekata u turizmu.

Uz nedovoljno iskorištene poljoprivredne površine, mogućnost za investiranje nisu iskorištene u marikulturi i preradi ribe, investicije u alternativne izvore energije, posebno u uvjetima strategijskog opredjeljenja Europske unije za energetsku neovisnost, te ulaganja u teretnu luku radi privlačenja tereta.

Brojne opremljene gospodarske zone nude povoljno mogućnosti za nove investicije u prerađivačkoj industriji i trgovini, s osiguranom poduzetničkom infrastrukturom.

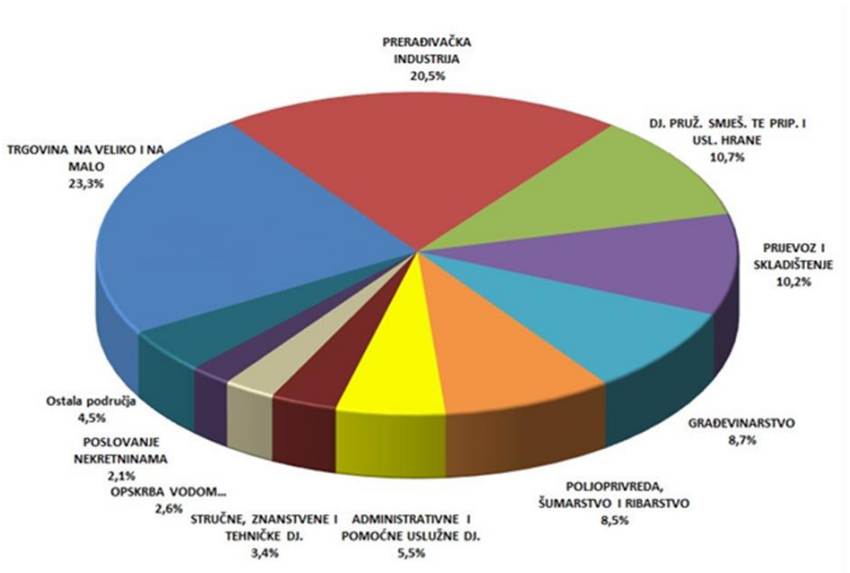

Slika 12. Struktura ukupnih prihoda gospodarstva Zadarske županije u 2018. godini. (Izvor: FINA; Obrada HGK-ŽK Zadar)

U 2018. poslovnoj godini nastavljen je rast gotovo svih relevantnih pokazatelja uspješnosti gospodarstva. Godišnje izvještaje predao je rekordan broj obveznika poreza na dobit u Zadarskoj županiji, njih ukupno 4.755. Ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 14.995,6 milijuna kuna i u odnosu na prethodnu, dotad rekordnu 2017. godinu povećani su za 11,2 %, dok su ukupni rashodi rasli nešto brže, bili su 13,4 % viši nego prethodne godine. Zato je dobit, odnosno saldo dobiti i gubitka prije oporezivanja, bila manja nego prethodne godine, iznosila je 590,0 milijuna kuna, odnosno za 23,7 % je bila manja nego u 2017. godini. Svejedno, to je jedna od najvećih godišnjih dobiti gospodarstva Zadarske županije zadnjih dvadesetak godina. Tvrtke koje su iskazale dobit (agregirana dobit prije oporezivanja iznosila je 1.247,8 mil. kuna) imale su povećanje dobiti za 13,5 % u odnosu na ukupnu dobit tvrtki koje su u 2017. iskazale dobit, dok su tvrtke koje su iskazale gubitak (agregirani gubitak prije oporezivanja iznosio je 657,8 mil. kuna) imale gubitak veći za čak 101,7 % u odnosu na ukupni gubitak onih tvrtki koje su u 2017. iskazale gubitak. U 2018. godini značajno su rasli i prihodi od prodaje u inozemstvu i to za 23,4 %. Na kraju godine vrijednost aktive gospodarstva Zadarske županije iznosila je 28,07 milijardi kuna ili 5,3 % više nego prethodne godine, a stavka Kapital i rezerve iznosila je 7,62 milijardi kuna ili 4,4 % više nego prethodne godine. Povećan je broj zaposlenih za 9,9 % na rekordnih 25.584 zaposlenika.

Kratka usporedba s gospodarstvom na nacionalnoj razini u 2018. godini: 131.117 poduzetnika u RH ukupno je imalo 939.954 zaposlenih ili 5,2 % više nego godinu prije. Prihodi su povećani za 8,6 %, a rashodi su povećani za 4,0 %. Zato je saldo dobiti i gubitaka prije oporezivanja povećan čak za 865,2 %. Prihodi od prodaje u inozemstvu povećani su za 8,6 %, aktiva je povećana za 4,4 %, a kapital i rezerve za 5,0 %. Na državnoj razini zabilježen je i rast vrijednosti investicija samo u novu dugotrajnu imovinu i to za 3,9 %. U strukturi nacionalnog gospodarstva, gospodarstvo Zadarske županije sudjeluje s 2,7 % broja zaposlenih, 2,0 % ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, 1,7 % agregirane dobiti prije oporezivanja, 2,5 % aktive/pasive, 1,9 % vlastitog kapitala, 2,5 % prihoda od prodaje u inozemstvu, a prosječna mjesečna neto isplaćena plaća bila je na razini 90 % plaće isplaćene na državnoj razini.

U apsolutnim iznosima najveći rast ukupnih prihoda pojedinih sektora gospodarstva Zadarske županije zabilježen je u području Prerađivačke industrije (232,9 mil. kuna), Trgovine (230,5 mil. kuna), Prijevoza i skladištenje (224,8 mil. kuna) te Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (207,3 mil. kuna). Smanjenje ukupnih prihoda zabilježeno je jedino u područjima Opskrba električnom energijom (-15,1 mil. kuna) i Javne uprave i obrane (-0,4 mil. kuna). Također, nekoliko odjeljaka Prerađivačke industrije imalo je smanjenje ukupnih prihoda (Proizvodnja strojeva i uređaja, Proizvodnja pića, Proizvodnja papira, Proizvodnja tekstila, Proizvodnja odjeće te Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa)

U strukturi vrijednosti aktive (28,07 milijardi kuna) gospodarstva Zadarske županije na kraju 2018. godine najviše sudjeluju područja Turizma (Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane) te Prijevoza i skladištenja s po 15,2 %. Ista područja prednjače i u strukturi vrijednosti vlastitih sredstava (Prijevoz i skladištenje sa 28,9 %, područje Turizma sa 26,2 %). U stavci koja je podbacila u 2018. godini, Bruto investicije u dugotrajnu imovinu, najveće smanjenje apsolutnog iznosa vrijednosti investicija u odnosu na prethodnu godinu imamo u Prijevozu i skladištenju (453,6 mil. kuna je manje investirano nego u 2017.) i u Prerađivačkoj industriji (160,7 mil. kuna manje).

Broj zaposlenih u gospodarstvu Zadarske županije (4.755 poslodavaca) mjereno satima rada povećan je s 23.280 zaposlenih u 2017. na broj od 25.584 u 2018. godini, odnosno za 2.304 više zaposlenih ili za 9,9 %. U porastu apsolutnog broja zaposlenih prednjače Trgovina s 546, Građevinarstvo s 423 i Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane s 310 više zaposlenih. I u 2018. poslovnoj godina nije bilo smanjenja broja zaposlenih po pojedinim područjima, zabilježena je tek u nekoliko odjeljaka. Nastavljen je kontinuitet održavanja i povećanja razine zaposlenosti gospodarstva Zadarske županije, a zaposlenost u 2018. godini najveća je ikad. U ovoj godini povećana je i prosječna mjesečna isplaćena neto plaća i to za 2,5 %. Obzirom na dobre poslovne rezultate povećanje plaća možda je moglo biti i veće. Po područjima djelatnosti najviša prosječna mjesečna bruto isplaćena plaća bila je u Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja (12.710 kuna), Umjetnosti, zabavi i rekreaciji (11.748 kuna), Prijevozu i skladištenju (11.049 kuna), sve do Ostalih uslužnih djelatnosti s 5.436 kuna prosječne mjesečne bruto isplaćene plaće. U pojedinim odjeljcima djelatnosti isplaćivane su i manje plaće.

Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo gospodarstva Zadarske županije povećalo je broj zaposlenih za 9,6 %. Ukupni prihodi povećani su za čak 19,4 %, više nego rashodi, (povećani su za 18,6 %), pa je i ostvarena bruto dobit (95,7 mil. kuna) za 30,3 % veća od prošlogodišnje. Prihodi od prodaje u inozemstvu veći su za 30,8 %, ali zabilježeno je smanjenje bruto investicija od 10,5%. Skoro 90 % ovog područja djelatnosti odnosi se na ribarstvo i marikulturu i to je tradicionalno dominantni segment ovog područja djelatnosti u Zadarskoj županiji.

Prerađivačka industrija, kao najvažniji segment Industrijskog sektora, povećala je broj zaposlenih za 3,8 %, ukupne prihode za 8,2 %, a bruto dobit za 5,8 %. Prihodi od prodaje u inozemstvu povećani su za 7,2%, dok su bruto investicije smanjene za 42,0 %. Najveći broj zaposlenih je u odjeljcima djelatnosti Proizvodnja metala (1.192 zaposlenika) i Proizvodnja prehrambenih proizvoda (1.148 zaposlenika). Proizvodnja metala prednjači i u ostvarenim ukupnim prihodima (1.345,2 mil. kuna), ostvarenoj bruto dobiti (85,2 mil. kuna), prihodima od prodaje u inozemstvu (1.023,1 mil. kuna) i bruto investicijama (143,8 mil. kuna). Većina drugih odjeljaka poslovala je s dobiti, značajniji gubitak zabilježen je u odjeljcima Proizvodnja proizvoda od gume i plastike (-10,1 mil. kuna), Proizvodnja strojeva i uređaja (-7,7 mil. kuna) i Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa (-1,1 mil. kuna gubitka).

Drugi segment industrijskog sektora, Rudarstvo i vađenje, djelomično uspješno je poslovalo u 2018. godini: broj zaposlenih smanjen je za 2,6 %, ukupni prihodi povećani su za 4,6 %, dok su rashodi smanjeni za 3,2 %, pa je ove godine ostvarena agregirana dobit u iznosu od 0,9 mil. kuna. Prihodi od prodaje u inozemstvu povećani su za 18,6 %, a bruto investicije su povećane za 108,5 %. Treći segment Sektora industrije – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija ima povećanje zaposlenosti za 10,0 %, smanjenje ukupnih prihoda za 13,0 %, bruto dobiti za 30,1 %, uz istu razinu bruto investicija od 407,0 mil. kuna. Oba ova područja djelatnosti predstavljaju jako mali udjel u strukturi zaposlenosti, ukupnih prihoda i drugih pokazatelja uspješnosti, pa njihovi pojedinačni rezultati ne utječu puno ni na uspješnost Sektora industrije niti gospodarstva u cjelini.

Građevinarstvo, nakon izlaska iz višegodišnje krize, još nema potpuno stabilizirano poslovanje. Broj zaposlenih povećan je za 17,2 % u odnosu na prethodnu godinu, prihodi su povećani za 6,8 %, ali uz veći rast rashoda, pa je godinu završilo s 92,4 mil. kuna negativne razlike između prihoda i rashoda. Međutim, povećani su prihodi od prodaje u inozemstvu za 8,9 % i rast bruto investicija za 12,1 %.

Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane nastavljaju svoj kontinuirani rast, kako u fizičkom obujmu dolazaka i noćenja turista, tako i u financijskoj uspješnosti. Turistički promet, s 1,92 milijuna dolazaka i 14,49 milijuna noćenja rekordan je do sada u Zadarskoj županiji. Ove brojke, naravno, ne odnose se samo na poslovanje poduzetnika – obveznika poreza na dobit, obuhvaćenih ovom analizom, već svih segmenata turističke ponude Županije. Samo gospodarstvo ostvarilo je dosad najbolje rezultate poslovanja. U odnosu na prethodnu godinu, zaposlenih je bilo 9,5 % više, prihodi su rasli 7,4 %, rashodi su rasli brže, pa je agregirana dobit (još uvijek respektabilnih 146,4 mil. kuna) bila 35,8 % manja od prošlogodišnje. U financijskim izvješćima prikazano je 189,0 % više prihoda od prodaje u inozemstvu, a više se i ulagalo, bruto investicije bile su za 16,8 % više nego u 2017. godini.

Trgovina na veliko i malo i dalje zadržava svoj vodeći položaj u broju zaposlenih i ostvarenim prihodima. Broj zaposlenih bio je za 12,6 % veći, a prihodi su povećani za 7,1 %. Međutim, zbog rasta rashoda od 12,4 %, iskazan je gubitak od 25,7 mil. kuna, prvi put od 2012. godine. Sektor bilježi i povećanje prihoda od prodaje u inozemstvu za 18,5 % i bruto investicija za 9,3 %.

Prijevoz i skladištenje u 2018. poslovnoj godini bilježi povećanje broja zaposlenih od 8,0 %, povećanje ukupnih prihoda od 17,2 %, prihoda od prodaje u inozemstvu za 21,4 % i bruto dobiti od 28,8 %. Znatno se manje investiralo nego prethodne godine, bruto investicije smanjene su za 79,5 %.

Dobri poslovni rezultati ostvareni su i u gotovo svim ostalim područjima djelatnosti manje zastupljenima u gospodarstvu Zadarske županije. Cjelokupno gospodarstvo tako je u većini pokazatelja uspješnosti premašilo dosad najuspješniju, prethodnu 2017. poslovnu godinu.

Promatramo li gospodarstvo prema veličini poduzetnika, u 2018. godini poslovalo je 8 velikih, 49 srednje velikih, 349 malih i 4.349 mikro poduzetnika. Od ukupno 25.584 zaposlenika njih najviše (9.074) zapošljavaju brojni mikro poduzetnici, čak 35,5 %, a 27,5 % zaposlenih je kod malih poduzetnika. Isplaćene neto plaće i nadnice ne slijede ovaj omjer, što znači da su prosječne plaće niže kod mikro i malih poduzetnika, a više od prosjeka kod srednje velikih, i osobito kod velikih poduzetnika. Mikro poduzetnici imaju 28,9 % vrijednosti imovine (od ukupno 28,07 milijardi kuna aktive cjelokupnog gospodarstva), ali u izvorima sredstava njima pripada tek 7,2 % od ukupno 7,62 milijarde kuna vlastitog kapitala i rezervi gospodarstva Zadarske županije, što svjedoči o velikoj zaduženosti ovog segmenta gospodarstva. Nešto je povoljnija situacija kod malih poduzetnika, koji drže 22,3 % aktive uz 15,2 % udjela u vlastitom kapitalu. Srednje veliki poduzetnici ovdje su u povoljnijem položaju s 27,1 % udjela u aktivi i 39,6 % udjela u kapitalu i rezervama. Najstabilniji položaj vezan uz kvalitetu izvora sredstava bilježe veliki poduzetnici: na 21,7 % udjela u aktivi gospodarstva imaju 38,0% udjela u ukupnom iznosu vlastitih sredstava. Prema omjeru sudjelovanja u ukupnim prihodima i ukupnim rashodima

jasno je i koji je segment gospodarstva profitabilniji. Tako mikro i mali poduzetnici imaju veći udjel u rashodima nego u prihodima, srednje veliki poduzetnici praktično imaju isti udjel, a veliki poduzetnici u strukturi prihoda imaju veći udjel nego u strukturi rashoda. Ostvarena neto dobit prije oporezivanja cjelokupnog gospodarstva iznosila je 590,0 mil. kuna, a od toga 48,4 % odnosi se na velika poduzeća, njih ukupno osam, od kojih su svi poslovali s dobiti. U ukupnoj vrijednosti od 2,41 milijarde kuna bruto investicija u dugotrajnu imovinu, sudjelovali su srednje veliki poduzetnici s 42,1 %, mikro sa 23,7 %, veliki poduzetnici s 18,2 %, a mali sa 16,0 %. Zamjetno je slab udjel mikro i malih poduzetnika u strukturi prihoda od prodaje u inozemstvu, odnosno u izravnom izvozu proizvoda i usluga, zajedno svega 12,7 %. Mali poduzetnici nisu dovoljno kapacitirani za izravan nastup na stranim tržištima, što ne znači da njihove kooperantske komponente nisu ugrađene u izvozne proizvode i usluge većih gospodarskih subjekata.

S vrijednošću od 8.370,3 mil. kuna ukupnih prihoda tvrtke sa sjedištem na administrativnom području Grada Zadra održavaju svoj iznimno visoki udjel u prihodima cjelokupnog gospodarstva. U odnosu na 2017. godinu ostvarile su rast od 11,1 %, gotovo identičan rastu županijskog gospodarstva. Prihode od 1.459,2 mil. kuna ima općina Poličnik uz godišnji rast od 14,5 %. Većina ostalih administrativnih jedinica ima i veće relativno povećanje obujma gospodarske aktivnosti.

Ukupna zaposlenost u Zadarskoj županiji (osiguranici HZMO-a) u kriznim se godinama zadržala na puno boljoj razini od državnog prosjeka, zahvaljujući i osjetnom povećanju sezonske zaposlenosti. Isto tako broj nezaposlenih rastao je sporije od negativnog trenda u Republici Hrvatskoj. Prosječno je u 2018. godini bilo zaposleno 55.320 osoba (4,2 % više nego u 2017.), a registriranih nezaposlenih osoba bilo je 5.792 (16,8 % manje od prošlogodišnjeg prosjeka). Na kraju prosinca 2018. imamo 53.014 ukupno zaposlenih osoba (3,6 % više nego na kraju 2017. godine), što je pokazatelj da rast zaposlenosti nije rezultat samo sezonskog zapošljavanja. Na vrhuncu turističke sezone krajem srpnja 2019. zaposlenih je bilo 62.028 (3,4 % više), a nezaposlenih 3.077 (14,5 % manje nego u isto vrijeme 2017. godine). Očekuje se nastavak trenda iznimne sezonske zaposlenosti, zahvaljujući kojoj već pet godina zaredom bilježimo rekordnu zaposlenost u ljetnim mjesecima. Zadnji podatak o broju zaposlenih u Zadarskoj županiji je s kraja studenog 2019. godine, kada je zaposlenih (osiguranika HZMO) bilo 55.506 (3,6 % više nego na isti dan prethodne godine).

Podaci o registriranoj nezaposlenosti, koje prati Hrvatski zavod za zapošljavanje, također su povoljniji od nacionalnog prosjeka, osobito tijekom turističke sezone. Krajem lipnja 2019. godine broj registriranih nezaposlenih osoba u Zadarskoj županiji bio je 3.051 ili 35,0 % broja nezaposlenih iz lipnja 2008. godine.

Vanjskotrgovinsku razmjenu Zadarske županije karakteriziraju dvije stvari: visoki udjel nerobnog izvoza, odnosno izvoza usluga u ukupnom izvozu (vozarine brodarskih tvrtki na inozemnom tržištu i turističke usluge fakturirane stranim kupcima) te pozitivna bilanca robne razmjene u kriznom razdoblju od 2009. godine. Prihodi od prodaje u inozemstvu kumulativno iskazani u godišnjem financijskom izvještaju poduzetnika predstavljaju ukupan robni i nerobni izvoz. Prema izvještajima poduzetnika za 2018. godinu oni iznose 3.720,0 milijuna kuna ili 23,4 % više nego u prethodnoj godini. Odbijemo li od tog iznosa 1.973,0 mil. kuna robnog izvoza Zadarske županije (podatak Državnog zavoda za

statistiku), grubim izračunom dolazimo do vrijednosti od 1.747,0 mil. kuna izvoza usluga. Uz rast robnog izvoza od 7,6 % u odnosu na prethodnu godinu, 2018. zaključena je i s pozitivnom bilancom robne razmjene.

3. SUDIONICI ZAŠTITE OKOLIŠA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Zaštita okoliša je danas kompleksan sklop međudjelovanja raznih sektora i skupina društva. Teško je izdvojiti segmente društva koji u svom djelovanju ne dotiču temu zaštite okoliša ili koji nisu izravno ili neizravno pozvani da oblikuju i provode politike zaštite okoliša u društvu.

Zakonom o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) je definirano da održivi razvitak i zaštitu okoliša unutar svog Ustavom utvrđenog djelokruga osiguravaju: Hrvatski sabor, Vlada, ministarstva i duga nadležna tijela državne uprave, županije i Grad Zagreb, veliki gradovi, gradovi i općine, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, pravne osobe s javnim ovlastima, osobe ovlaštene za stručne poslove zaštite okoliša, pravne i fizičke osobe odgovorne za onečišćavanje okoliša sukladno Zakonu i posebnim propisima, te druge pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost, udruge civilnog društva koje djeluju na području zaštite okoliša, te građani kao pojedinci, njihove skupine, udruge i organizacije.

Zaštita okoliša na regionalnoj razini (županijskoj) pod utjecajima je djelovanja na širim razinama (EU, državna razina), ali i užim razinama (od JLS do naselja, dijelova naselja, udruga, poduzeća i sl.).

U okvirima države (Republike Hrvatske), koja kao članica EU i članica i potpisnica brojnih međunarodnih sporazuma koji se tiču zaštite okoliša, možemo sudionike u zaštiti okoliša podijeliti na upravu, gospodarstvo i javnost.

Na zakonodavnoj razini politike zaštite okoliša donosi Hrvatski sabor čiji je matično tijelo Odbor za zaštitu okoliša i prirode s djelokrugom rada, poslova utvrđivanja i praćenja provođenja politike, a u postupku donošenja zakona i drugih propisa djeluje kao matično tijelo u područjima koja se odnose na:

- temeljna rješenja zaštite i promicanja sveukupnih djelatnosti zaštite okoliša, sukladno međunarodnim standardima,
- mjere praćenja, očuvanja i unaprjeđivanja biološke i ekološke ravnoteže prirodnih dobara (more, voda, zrak, tlo, rudno blago, biljni i životinjski svijet) u odnosu na gospodarski razvitak,
- mjere korištenja i upravljanja pojedinim dijelovima okoliša, a posebice glede posebno zaštićenih dijelova prirode,
- praćenje i proučavanje pitanja nuklearne sigurnosti radi osiguranja visoke razine te sigurnosti i djelotvorne zaštite ljudi i okoliša od ionizirajućeg zračenja,
- poticanje mjera za saniranje postojećeg stanja devastacije okoliša i daljnje sprječavanje onečišćenja radi promicanja kvalitete življenja i zdravlja ljudi (zbrinjavanje komunalnog i industrijskog otpada, zbrinjavanje opasnog otpada, gospodarenje sekundarnim sirovinama),
- pritužbe upućene Saboru kojima se ukazuje na štetne radnje glede devastacije okoliša te ispitivanje njihove utemeljenosti.

Savjet za održivi razvitak i zaštitu okoliša je tijelo koje osnovala Vlada RH (Temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša), čiji je cilj djelovanja postizanje koordiniranog i usuglašenog gospodarskog razvitka vezano za područje zaštite okoliša i osiguranja uvjeta

za održivi razvitak, te radi kontinuiteta osiguranja stručne i znanstvene osnove pojedinih pitanja u području zaštite okoliša i održivog razvitka. Savjet daje mišljenja na prijedlog dokumenata iz područja zaštite okoliša i održivog razvitka koje donosi Vlada, odnosno Hrvatski sabor, daje mišljenja na prijedloge i ocjene o usklađenosti rješavanja pitanja zaštite okoliša i gospodarskog razvitka, daje mišljenja na prijedloge i ocjene o usklađenosti rješavanja pitanja vezanih za zaštitu klime i ozonskog sloja te obavlja i druge zadaće koje mu povjeri Vlada ili Ministarstvo.

Vlada Republike Hrvatske je osnovala Nacionalno vijeće za održivi razvoj (Odluka o osnivanju Nacionalnog vijeća za održivi razvoj, NN 7/18), koje obavlja sljedeće zadaće:

- predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere i aktivnosti, prioritete, obveznike, dinamiku i potrebna sredstva te prati, analizira i koordinira provedbu prvih šesnaest Ciljeva održivog razvoja Razvojne agende Ujedinjenih naroda do 2030. godine definiranih rezolucijom Opće skupštine Ujedinjenih naroda broj 79/1 pod naslovom „Transformirajući naš svijet: Agenda 2030 za održivi razvoj“, usvojene u New Yorku, 21. listopada 2015. godine
- usvaja izvješća o rezultatima i aktivnostima provedbe za potrebe međunarodne suradnje, odnosno usuglašava stajališta za potrebe sudjelovanja Republike Hrvatske u radu Ujedinjenih naroda (posebno za Opću skupštinu, Gospodarsko i socijalno vijeće – ECOSOC, te Politički forum o održivom razvoju na visokoj razini – HLPF), te Europske unije
- periodično organizira javne konferencije i druga zbivanja s ciljem jačanja suradnje i javne svijesti od važnosti i provedbi Agende 2030 u svim slojevima hrvatskog društva i sa svim dionicima održivog razvoja u Republici Hrvatskoj
- doprinosi svojim rezultatima aktivnostima drugih koordinacija Vlade republike Hrvatske, a posebice onoj koja se odnosi na provedbu Cilja održivog razvoja broj 17 („Jačanje sredstva provedbe i oživljavanja globalnog partnerstva za održivi razvoj“). Kao i drugih UN-ovih programa i dokumenata usko povezanih s provedbom Agende 2030, kao što su Sendal Okvir za smanjenje rizika od katastrofa za razdoblje 2015.-2030., Akcijski plan „Treće Konferencije Ujedinjenih naroda o financiranju razvoja“ iz srpnja 2015., te Pariški sporazum o klimatskim promjenama iz travnja 2016.

3.1. Upravna tijela

Sustav izvršne vlasti kojim se osigurava provedba propisa, inspekcijski nadzor te upravni i stručni poslovi u Republici Hrvatskoj organizirani su u tri razine: središnja (državna), regionalna (županijska) i lokalna (JLS - gradovi i općine).

Na državnoj razini središnje tijelo odgovorno za zaštitu okoliša i prirodnih vrijednosti je **Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE[13])**, te Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (**FZOEU**). Djelatnost FZOEU je vezana uz poslove vezane uz

[13] Prije MZOIP Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

pripreme, provedbu, razvoj i financiranje programa u području zaštite, održivog korištenja i unapređivanja okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije.

U sklopu MZOE se nalaze i stručne službe koje prikupljaju i obrađuju podatke o okolišu i prirodi (prije **HAOP**, nastao spajanjem službi **AZO** i **DZZP**).

Kao ministarstva koja osiguravaju provedbu propisa usko vezana uz glavne sastavnice okoliša djeluju u svojstvu središnji državnih tijela Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Teme zaštite okoliša nalaze se i u radu gotovo svih drugih ministarstava jer je veza uređenosti pojedinih segmenata života neodvojiva od politike ukupnog održivog razvoja društva.

Inspekcijski poslovi u području zaštite okoliša i prirode provode se u sklopu Državnog inspektorata.

Sektor za nadzor zaštite prirode je nadležan za obavljanje inspekcijskih i drugih stručnih poslova koji se odnose na primjenu i provođenje Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19) i drugih propisa u području zaštite prirode.

Sektor za nadzor zaštite okoliša je nadležan za obavljanje inspekcijskih i drugih stručnih poslova koji se odnose na primjenu Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), Zakona o zaštiti zrak (NN 127/19), te drugih propisa iz tog područja kao i propisa iz područja klimatskih promjena, održivog gospodarenja otpadom, svjetlosnog onečišćenja te emisije stakleničkih plinova.

U sklopu Državnog inspektorata djeluju i službe koje obavljaju inspekcijske i druge stručne poslove u područjima usko vezanim uz pojam okoliša kao što su inspekcijski poslovi u području zdravstvene ekologije, vodopravnog nadzora, sanitarne ekologije, poljoprivrede, šumarstva, veterinarski nadzor i nadzor sigurnosti hrane, nadzor rudarstva, energetike i opreme pod tlakom.

Hrvatska vatrogasna zajednica (HVZ) je krovna udruga vatrogasnih zajednica županija i Grada Zagreba koja je izmjenom Zakona o vatrogastvu preuzela funkcije središnje vatrogasne organizacije države.

DHMZ je državna upravna i znanstveno istraživačka organizacija koja obavlja stručne poslove praćenja hidroloških i meteoroloških procesa, prikupljanja, obrađivanja i objavljivanja meteoroloških i hidroloških podataka, poslova istraživanja atmosfere i vodnih resursa te različite primjene meteorologije i hidrologije u područjima klimatologije, pomorske meteorologije, agrometeorologije, zrakoplovne meteorologije, prostornog planiranja i projektiranja i ostalih primjena. DHMZ upravlja mrežom meteoroloških i hidroloških postaja. DHMZ prati kvalitetu zraka na Državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka.

Hrvatske vode (HV) su središnji operativno-provedbena organizacija za upravljanje vodama i vodno-gospodarstvenim sustavima. Glavni su partner regionalnim i lokalnim zajednicama (JLS) u razvoju sustava vodoopskrbe, odvodnje i sustava pročišćavanja voda.

Za područje Zadarske županije nadležan je Vodnogospodarski odjel za slivove južnog Jadrana.

Hrvatske šume (HŠ) su središnja organizacija za upravljanje i gospodarenje šumskim resursima u RH. Na području Zadarske županije djeluju Uprava šuma Podružnica Gospić, Uprava šuma Podružnica Split i za šume na otoku Pagu Uprava šuma Podružnica Senj.

Na regionalnoj razini funkcije uprave preuzima županija. Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17 i 98/19), **Zadarska županija** (ZŽ) u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove područnog (regionalnog) značaja. Obavlja poslove koji se odnose na: obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područja županije izvan područja velikoga grada. Obavlja i druge poslove sukladno posebnim zakonima. Od 2019. godine županija obavlja i poslove državne uprave na regionalnoj razini. Osnovna operativna ustrojbena jedinica vezana za poslove zaštite okoliša u Zadarskoj županiji je županijski **Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove**. Važnu ulogu u zaštiti okoliša ima Zavod za prostorno uređenje Zadarske županije koji kroz prostorno-plansku dokumentaciju uređuje odnose u prostoru. U odnosu na stanje iz 2014. godine, ustroj županijskih odjela koji su vezani uz sastavnice okoliša i koji su bili nositelji ili sudionici provedbe mjera unutar ciljeva iz Plana zaštite okoliša ZŽ (Oikon d.o.o., 2014), se mijenjao. Od većeg značaja za problematiku stanje okoliša su i Upravni odjel za pomorsko dobro, more i promet, Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj, Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove, Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport, te Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade.

Razvojna agencija zadarske županije **ZADRA NOVA** (prije **ZADRA**), važan je dionik u okolišnim pitanjima. Obavlja poslove i aktivnosti sukladno Zakonu o regionalnom razvoju radi na izradi županijske razvojne strategije, strateškom planiranju i izradi razvojnih projekta od interesa za razvoj županije. Djeluje kao integrativni čimbenik u razvoju između različitih razina (od poduzetnika, JLS, županije do državne razine).

Na lokalnoj razini gradova i općina, većina općinskih uprava ima samo Jedinstveni upravni odjel u okviru kojeg djeluju Odsjeci za komunalno gospodarstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša (iako mogu imati i nešto drugačiji naziv). U Gradu Zadru su ustrojeni Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo i Upravni odjel za komunalne djelatnosti i zaštitu okoliša. U drugim gradovima županije djelatnost u zaštiti okoliša je smještena u Upravne odjele raznih naziva ili se obavlja u sklopu Jedinstvenog upravnog odjela.

3.2. Gospodarstvo - javna i privatna poduzeća i ustanove

Utjecaj na stanje okoliša djelovanjem poduzeća i ustanova je konstanta i ni jedna djelatnost nije izuzeta od toga. Prema načinu njihovog djelovanja možemo ih podijeliti u one koje formacijski doprinose poboljšanju stanja okoliša. To su prije svega komunalna poduzeća u vlasništvu JLS (navedene u poglavljima o gospodarenju otpadom i vodnim resursima), te Javne ustanove koje se bave poslovima vezanim uz osnovne sastavnice okoliša kao što su JU u zaštiti prirode, JU u upravljanju i gospodarenju resursima (voda, energija, šume i sl.). Proizvodna i uslužna poduzeća (bez obzira na titular), djeluju na stanje okoliša. Ovisno o standardima koje su usvojili i spremnosti u usvajanju procesa okolišu prijateljske proizvodnje/djelatnosti njihov utjecaj na sastavnice okoliša slijedi trendove zaštite okoliša (čista proizvodnja, kružna ekonomija, održivo gospodarenje otpadom, održivo gospodarenje resursima). Pregled tih sudionika dan je u poglavljima o gospodarstvu i drugim poglavljima, a osobito u oglavlju o integraciji zaštite okoliša u sektorske politike.

3.3. Javnost i institucije civilnog društva

Prema registru udruga na području Zadarske županije registrirano je 2.019 udruga od čega je 1.842 aktivno, a 175 udruga su brisane iz registra. Veliki broj udruga registriran je područjima (prema klasifikaciji djelatnosti udruga) ljudskih prava, međunarodne suradnje, obrazovanja, znanosti i istraživanja, održivog razvoja, športa, tehničke kulture, zaštite zdravlja, zaštite i spašavanja i zaštite prirode i okoliša. Većina udruga navodi u svom djelovanju više područja od kojih su česti održivi razvoj, zaštita kulturne i prirodne baštine (osobito zavičajnih vrijednosti), edukaciju, suradnju i sl. Značajnu djelatnost vezanu uz okolišna pitanja iskazuju kroz svoje programe lokalne akcijske grupe (LAG) kojih je od 49 na razini RH u Zadarskoj županiji registrirano 5 LAG-ova (nisu isključivo vezani teritorijalno za županijske granice). LAG-ovi djeluju u sklopu programa LEADER – EU programa za razvoj ruralnih područja.

Na području Zadarske županije djeluju i udruge registrirane u drugim dijelovima RH, ali čije djelovanje u zaštiti okoliša i prirode obuhvaća cijeli prostor države ili su međunarodnog karaktera.

Djelovanje udruga i institucija civilnog društva u pitanjima okoliša u Zadarskoj županiji prikazani su u poglavlju Informiranje i uključivanje javnosti, obrazovanje za okoliš i održivi razvitak.

4. SEKTORSKA OPTEREĆENJA

4.1. Prostor i stanovništvo

Zakonski okvir

Upravljanje prostorom na županijskoj razini određeno je prostornim planom Zadarske županije (u daljnjem tekstu PPZŽ), a obveza izrade i provođenja plana te razine, kao i svih prostornim planova nižih razina proizlazi iz Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19). Prvi prostorni plan Zadarske županije donesen je 2001. godine. U razdoblju od prvog plana do danas doneseno je ukupno 6 izmjena i dopuna prostornog plana, a zadnje Izmjene na snagu su stupile 2015. godine. Kao jedan od ciljeva PPZŽ na županijskoj razini izdvaja se cilj demografskog razvoja koji uključuje prostornu distribuciju stanovništva u skladu s prirodnim i proizvodnim resursima u pojedinim dijelovima županije te poticanje stanovnika za ostajanjem u te novim naseljavanjem slabije naseljenih područja.

Negativni demografski trendovi iziskuju određene mjere, a na državnoj razini takve mjere koje čine nacionalnu populacijsku politiku određene su aktom „Nacionalna populacijska politika“ (NN, 2006). Dijelovi demografskih u domeni su akta „Nacionalna obiteljska politika“ iz 2003., kojem su prethodili „Nacionalni program demografskog razvitka“ iz 1996., „Obiteljski zakon“ iz 1998. te „Zakon o doplatku za djecu“, 1999. i 2001. (Nacionalna obiteljska politika Republike Hrvatske, 2003.) (Bradaš, 2018.).

Stanje i pritisci

Jedinice lokalne samouprave Zadarske županije prema površini teritorija možemo razvrstati u 5 kategorija (Slika 13.). Razredi površina razvrstani su prema Jenksovoj metodi prirodnih granica. Manje od 38 km^2 je 9 jedinica lokalne samouprave, a sve se nalaze u neposrednom obalnom području. Najveća jedinica lokalne samouprave je Općina Gračac koja se prostire na 958,25 km^2.

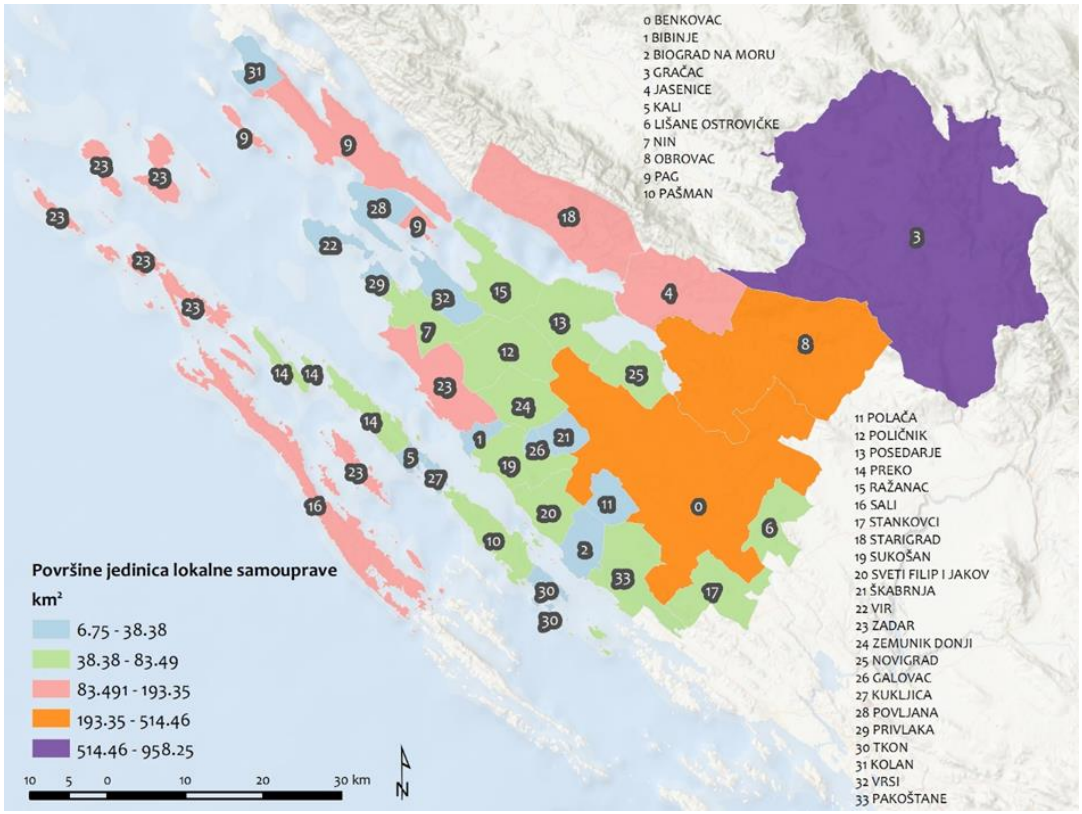

Slika 13. Jedinice lokalne samouprave Zadarske županije prema površinama teritorija

Položaj i uloga Zadarske županije u kontekstu Hrvatske iznimno su istaknuti i od strateške važnosti s obzirom na to da je Županija s jedne strane omeđena morskom međunarodnom granicom, s druge strane granicom prema susjednoj BiH, a svojim prostornim obuhvatom i položajem u prostoru čini centralni dio hrvatskog obalnog prostora. Specifičnost područja Zadarske županije je otvaranje obalnih prostora te postupno snižavanje terena završnim J i JI dijelovima Velebita podno kojih su prostrani i pitomi Ravni kotari. Prostorna dihotomija između gorskog i obalnog/otočnog dijela županije vidljivi su u svim aspektima. Prostor Ravnih kotara stoljećima je bio naseljavan, a županijsko središte Grad Zadar tisućljetno urbano središte. Tijekom prošlosti domet gravitacijskog utjecaja Grada Zadra mijenjao se u skladu s političko-geografskim mijenama i osobito stupnjem integriranosti geografskog profila otoci-priobalje, zaobalje. Grad Zadar prosperirao je u onim povijesnim periodima i trenutcima kada je bio čvrsto povezan sa širim prostorom, a stagnirao je u prilikama kada je od neposrednoga okolnog prostora bio odijeljen političkim prekrajanjem. U takvim periodima i trenutcima, stagnirao je i prostor koji je funkcionalno bio ovisan tj. gravitirao Zadru. Jedan od čimbenika jačanja značaja Zadra kao regionalnog središta te jačeg funkcionalnog povezivanja je izgradnja autoceste A1. Posebice je to osnažilo veze između gorskog/ličkog dijela županije s obalnim dijelom. Kao najintenzivniji proces koji se odvijao i dalje se odvija u županiji je process litoralizacije koji je snažno utjecao na sve aspekte promatranog prostora (promjene korištenja zemljišta/promjene zemljišnog pokrova, socijalno-ekonomske promjene i promjene u unutaržupanijskim migracijama koje su u konačnici utjecale i na demografske promjene unutar županije) (Faričić, 2014.). Promjene zemljišnog pokrova indiciraju određene socio-ekonomske promjene stanovništva i funkcija određenog prostora. Na području Zadarske županije prema zadnjim dostupnim podacima Corine Land Cover u 2012. godini najveću površinu zauzima bjelogorična šuma (18,8 %), zatim prijelazno područje šume u zaraštanju/grmičasta šuma

(17,4 %) i prirodni travnjaci (15,7 %). Uspoređujući promjene u načinu korištenja zemljišta u razdoblju od 2012. - 2018. Vidljivo je kako je sve više napuštenih poljoprivrednih površina koje su pretvorene u grmičastu vegetaciju te su u fazi zaraštanja, a značajnu ulogu u oblikovanju prostora na području Županije imaju požari, koji su ujedno i odgovorni za najveće promjene u zemljišnom pokrovu.

Prema prostornoj distribuciji kategorija zemljišnog pokrova Županija se može podijeliti na tri dijela, a to su gorski, obalni i otočni prostor (Slika 14.). U gorskom dijelu Županije najzastupljenije su površine pod šumom i prirodni travnjaci. Sve površine su iznimno velike površinom te povezane. Područje Ravnih kotare i obala imaju karakteristične izdužene kategorije zemljišnog pokrova koje su sukladne geološkim i geomorfološkim uvjetima na području. Lančano se izmjenjuju područja prijelazne šume, nepovezanih gradskih naselja i agrarne kategorije prostora. Sam litoralni prostor izuzetno je urbaniziran. Na otocima se uočava različitost u zemljišnom pokrovu u ovisnosti o orijentiranosti padina. Tako su generalno SI padine antropogenizirane, a JZ padine poglavito prekrivene šumom, šikarom i prirodnim kategorijama površinskog pokrova.

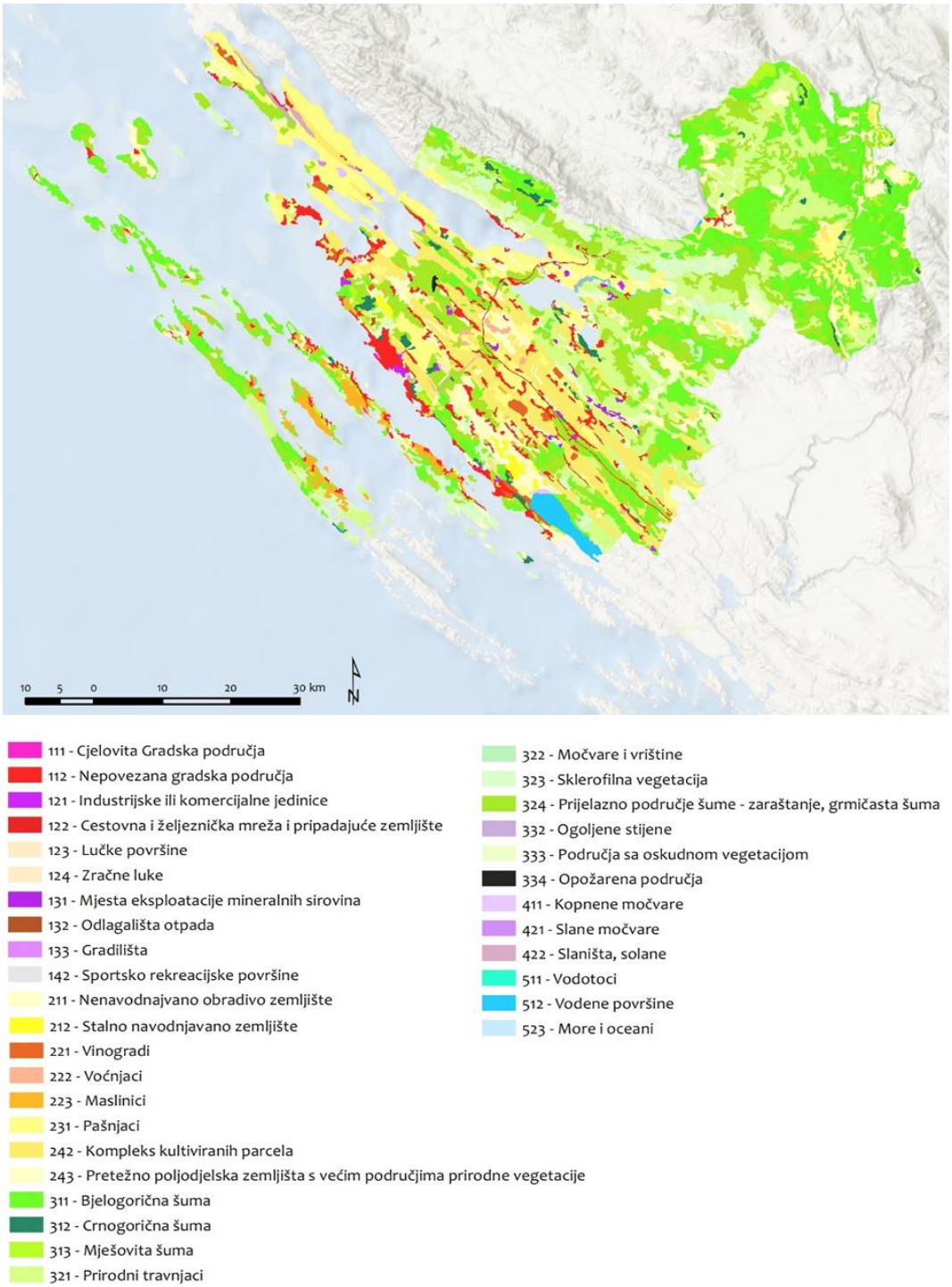

Slika 14. Corine Land Cover – zemljišni pokrov na području Zadarske županije 2012. (ENVI – atlas okoliša)

Iako u promjeni površinskog pokrova Zadarske županije najveću ulogu imaju požari, urbanizacija, širenje naselja direktan je antropogeni pritisak u prostoru te agens nepovratne promjene prirodnih područja u antropogene. Promjena izgrađenosti analizirana je za razdoblje od 2012. – 2015. godine prema podacima Corine Land Cover. Udio od ukupne novoizgrađene površine dobar je pokazatelj prostorne distribucije čovjekove aktivnosti tj. koncentracije stanovništva. U najvećoj županijskoj Općini Gračac, promjena je neznatna, a odnosi se na samo naselje Gračac kao upravno središte općine. I prema ovom pokazatelju

prostor se dijeli na tri dijela, gorski, obalni i otočni dio (Slika 15.). Obzirom na karakter pseudootoka Paga koji je mostom spojem kopnom, vidljiv je intenzivan proces širenja naselja na Pagu istog intenziteta kao što je u neposrednom zaobalju. Kako je obala najurbaniziraniji dio Županije, općine i gradovi u neposrednom zaobalju svojevrstan su zeleni prsten i periurbani prostor u kojem je širenje naselja najintenzivnije. Izgradnja je prisutna i na samoj obali, ali u manjem intenzitetu nego što je to u zaobalju. Gorski dio županije u tom pogledu stagnira. Županijsko otočje bilježi slične trendove kao i gorski prostor. Takvi pokazatelji ukazuju na periferni položaj i karakter otočnog i gorskog prostora Županije te dokazuju da je litoralizacija i dalje najistaknutiji proces koji djeluje na prostoru Županije. Benkovac, Polača, Posedarje i Poličnik jedinice su lokalne samouprave s najvećim udjelom promjene izgrađenosti u promatranom razdoblju. Osim stvaranja novog pokrova koji je antropogen u promjenu izgrađenosti uračunava se i povećanje gustoće izgrađenosti već urbaniziranih područja. Od ukupne promjene izgrađenosti na području Županije, povećanje gustoće izgrađenosti čini 17,5 %.

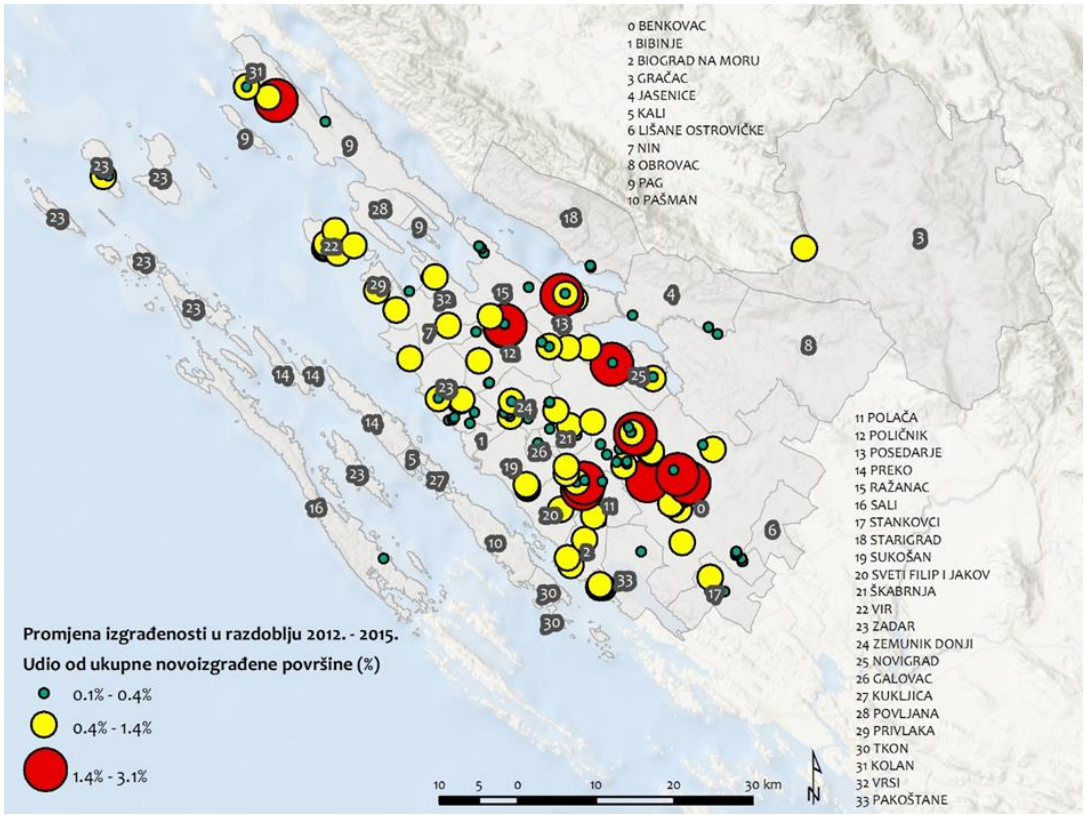

Slika 15. Udjeli ukupne promjene izgrađenosti za Zadarsku županiju u razdoblju 2012. – 2015. (ENVI – portal okoliša).

Detaljna demografska analiza podataka na županijskom nivou od iznimne je važnosti u planiranju potreba stanovništva tog područja i pregleda samih pritisaka, prijetnji, potencijala i mogućnosti koje demografska slika Županije pruža. U demografskim trendovima Zadarske županije uočeni demografski trendovi slični su onima na razini RH. Prosječna dob u Zadarskoj županiji 2001. godine iznosila je 39 godina, a 2011. iznosila je 42 godine. U svim gradovima i općinama Zadarske županije prosječna dob se povećala u zadnjem međupopisnom razdoblju. Najniža prosječna dob prema Popisu 2011. zabilježena je u Bibinjama (38), Škabrnji (38), Poličniku (39) i Galovcu (39), a najviša u Salima (51), Kukljici (50) i u Preku (50). Smanjenje broja i udjela mladih do 15 godina te povećanje

broja i udjela starijih dobnih skupina uočava se na nivou Županije, ali i u gotovo svim gradovima i općinama. U svim gradovima i općinama, osim u Tkonu, smanjio se udio osoba mlađih od 15 godina. Pozitivan prirodni prirast pratimo od 1997. godine do 2002. godine kada započinje faza negativnog prirodnog prirasta izuzev 2005., 2006., i 2010. godine kada je bio pozitivan prirast. Godine 2008. prirodni prirast je bio 0. Pozitivan prirodni prirast u 2015. godini su imali samo Bibinje (21) i Sukošan (18). Jasenice, Galovac i Kolan su imali 0 prirodni prirast. Svi ostali gradovi i općine u Zadarskoj županiji su imali negativan prirodni prirast. Uz negativni prirodni prirast od 2014. godine se u Zadarskoj županiji prati i negativan migracijski saldo. U promatranom razdoblju ukupno je zabilježeno 54.637 doseljenih osoba, a 30.009 odseljenih. Od ukupnog broja odseljenih 32 % ih je odselilo u inozemstvo, a 68 % u druge županije. Saldo migracija među županijama je u kontinuiranom padu, ali je cijelo vrijeme pozitivan, tj. veće je doseljavanje od iseljavanja u Zadarsku županiju, dok je od 2012. godine saldo s inozemstvom negativan, s tendencijom rasta u negativnom smjeru. Najveći broj umrlih je od posljedica kardiovaskularnih bolesti, potom slijede novotvorine čija se smrtnost u promatranom razdoblju udvostručila. Preventivnim akcijama i programima ranog otkrivanja navedenih bolesti smrtnost se može smanjiti i odgoditi u što stariju životnu dob. Osim na državnom nivou poticajne mjere demografske obnove trebaju se provoditi i na lokalnom, odnosno regionalnom nivou, jer se upravo tako mogu najbolje prilagoditi lokalnim specifičnostima (Balorda i dr., 2016.).

Na području Zadarske županije s najvećim brojem stanovnika ističe se županijsko središte Grad Zadar (Slika 16). Najmanji broj stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva bilježe Lišane Oštrovičke. Prostorna distribucija broja stanovnika na području Županije je nepravilna te kao bolji pokazatelj pritiska u prostoru koristi se gustoća naseljenosti obzirom da u odnos stavlja broj stanovnika i površinu određenog teritorija.

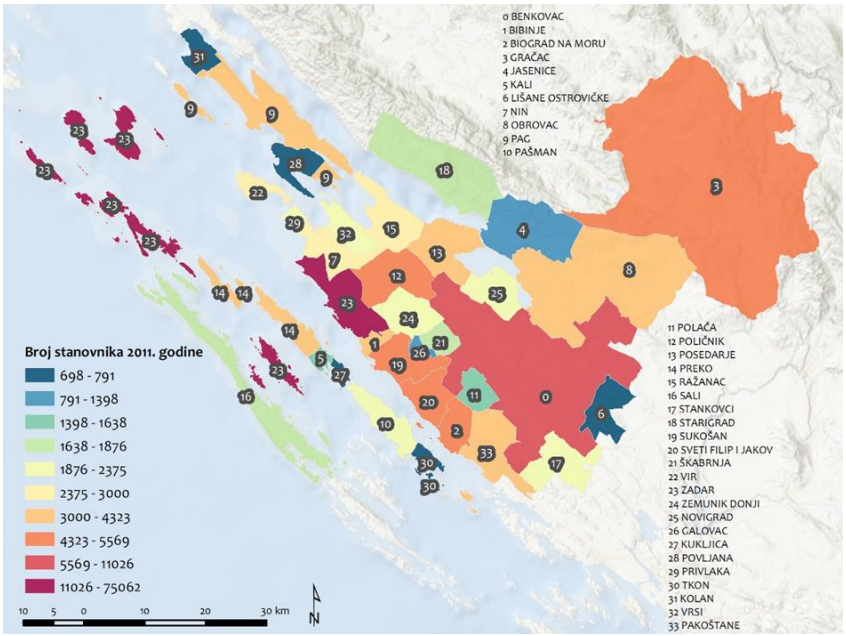

Slika 16. Broj stanovnika na području Zadarske županije po jedinicama lokalne samouprave prema Popisu stanovništva 2011., DZS

Demografsku koncentraciju ili pritisak u prostoru moguće je iščitati iz prostornog pokazatelja, gustoće naseljenosti. Na području Zadarske županije iznimno su velike razlike

te je tako razlika u gustoći naseljenosti između najmanje i najveće vrijednosti čak 380,4 stanovnika po km^2 (Slika 17.). Najgušće naseljena jedinica lokalne samouprave je Grad Zadar. Najmanju gustoću naseljenosti bilježi Općina Gračac sa 4,8 stanovnika po km^2. Sve gorske jedinice lokalne samouprave i najveći županijski pučinski otok Dugi otok imaju najmanju gustoću naseljenosti.

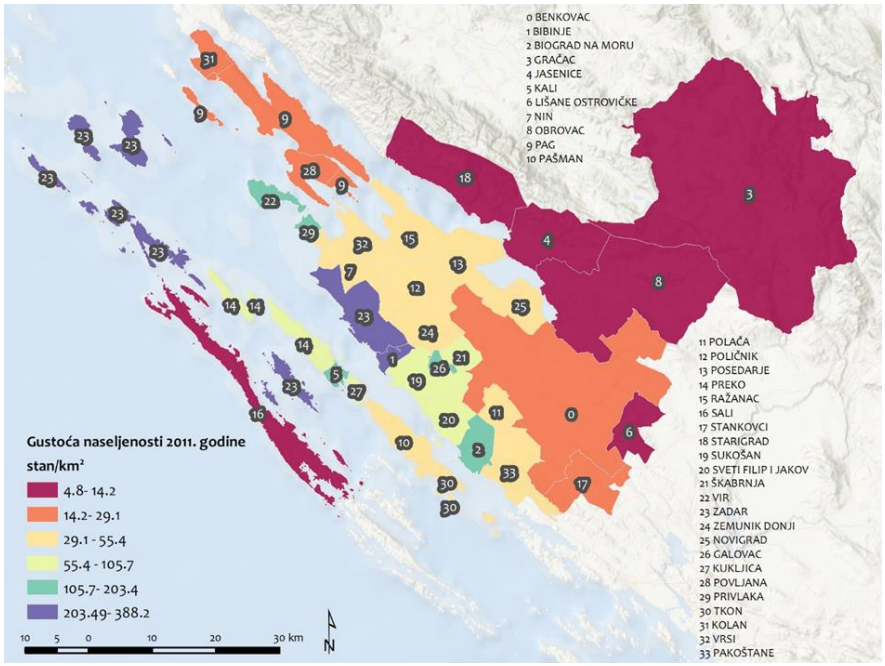

Slika 17. Gustoća naseljenosti Zadarske županije po jedinicama lokalne samouprave prema Popisu stanovništva 2011., DZS

Stanovništvo Zadarske županije doživljava intenzivne demografske promjene koje se očituju u smanjenju broja i udjela mladog stanovništva, a povećanju broja i udjela starijeg stanovništva. Povećanje se uočava u dobi 65 i više godina, a isto tako u skupini 80 i više godina. Prema Popisu 1991. godine udio mladih je iznosio 21,1 % (45.270), a prema Popisu 2011. 15,8 % (26.873), dok se prema procjeni DZS u 2015. godini taj broj smanjio na 25.690 te udio od 15,1 %. Udio starijih od 65 godina prema Popisu 1991. je iznosio 11,1 % (23.862), a prema Popisu 2011. godine 18,5 % (31.528). Prema procjeni DZS u 2015. godini udio starijih od 65 godina je 20,7 % (35.146). Od 2008. godine kada je prirodna promjena u županiji iznosila 0, a od 2014. godine uzastopno se bilježi i negativan migracijski saldo (Slika 18.).

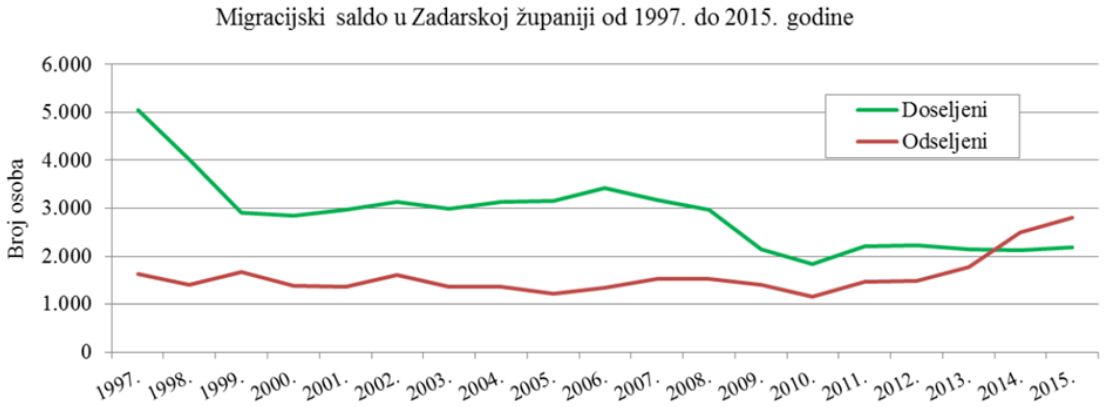

Slika 18. Migracijski saldo u Zadarskoj županiji od 1997. do 2015. godine (Balorda id r., 2016.).

Stanovništvo po dobi se prema većim skupinama klasificira na mlado (0 - 14 godina starosti), zrelo (15 - 64) i staro (65 i više godina). Ako se u obzir uzme udio pojedine grupe stanovništva u ukupnoj populaciji, mogu se razlikovati tri tipa stanovništva. Mlado stanovništvo označava onu populaciju gdje je udio starih manji od 4 %, zrelo stanovništvo s udjelom starih od 4 - 7 % i staro stanovništvo gdje je udio starih veći od 7 % (Bradaš, 2018).

Posljedice starenja stanovništva su višestruke. Starenje društva može utjecati na gospodarski rast države, na stabilnosti obitelji, mogućnost države da pruži određene resurse za starije građane te može biti upitan i opstanak samog naroda. Posljedice starenja uključuju usporavanje stope rasta stanovništva, smanjivanje nataliteta, neuravnoteženost starijih dobnih skupina, starenje radnog kontingenta. Smanjenjem broja stanovnika, odnosno prirodnim padom kroz smanjenje fertiliteta, s vremenom dolazi do sve manjeg priljeva potencijalnih radnika u radno aktivno stanovništvo. Uz to se smanjuje i baza za prirodnu bioreprodukciju stanovništva. Proces starenja ukupnog stanovništva dovodi i do starenja radno aktivnog stanovništva, odnosno povećanja udjela starijih dobnih skupina u ukupnom radnom kontingentu. Radno sposobno stanovništvo u dobi od 15 - 64 godine čini radnu snagu koja generira gospodarski napredak. Starenje stanovništva povećava opću stopu smrtnosti stanovništva, smanjuje učestalost migracija, uzrokuje feminizaciju starijih dobnih skupina, smanjuje stopu rodnosti te utječe na starenje radnog kontingenta (Bradaš 2018. prema Wertheimer-Baletić, 1999.).

Sve jedinice lokalne samouprave Zadarske županije imaju staro stanovništvo što znači da imaju više od 7 % udjela starog stanovništva (više od 65 godina). Najmanja vrijednost udjela stanovnika sa 65 i više godina je 13 % u Bibinjama, a najveća vrijednost je 35 % u Salima. Najveće udjele stanovnika sa 65 i više godina imaju otočke jedinice lokalne samouprave, Sali, Preko, Kukljica, Povljana i Pašman (Slika 19.).

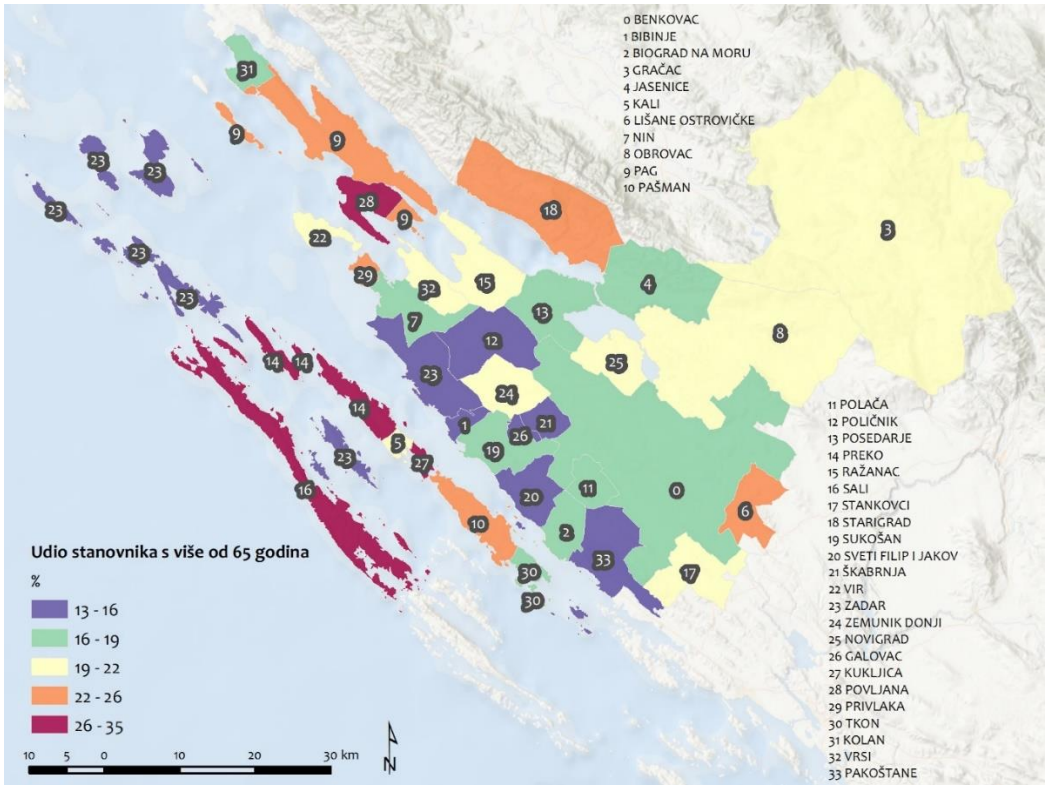

Slika 19. Udio stanovnika starijih od 65 godina po jedinicama lokalne samouprave u Zadarskoj županiji prema Popisu stanovništva 2011., DZS

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine, 53,15 % radno sposobnog stanovništva Zadarske županije ima završeno srednjoškolsko obrazovanje, 19,37 % radno sposobnog stanovništva ima završeno osnovnoškolsko obrazovanje i 7,87 % radno sposobnog stanovništva ima završene razrede osnovne škole od 4. - 7. razreda. Usporedbom obrazovne strukture radno sposobnog stanovništva Zadarske županije s Republikom Hrvatskom iz 2011. godine u odnosu na 2001. godinu, vidljiv je kontinuirani porast visoko obrazovanog stanovništva na području Zadarske županije i Republike Hrvatske (Županijska razvojna strategija Zadarske županije, 2016.).

Od 2008. godine do 2013. godine, broj nezaposlenih u Zadarskoj županiji raste za oko 6 % godišnje. Broj registriranih nezaposlenih krajem 2008. godine iznosio je 9.846 osoba te je te je krajem 2013.g. broj nezaposlenih iznosio 12.424 osoba. Od 2014. godine nezaposlenost je u negativnom trendu do 2020. godine kada je u odnosu na prethodnu godinu broj nezaposlenih povećan za 18 % (https://statistika.hzz.hr/).

4.2. Energetika

Energetika je određena krovnim zakonima:

- Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15 i 68/18)
- Zakon o energetskoj učinkovitosti (NN 127/14, 116/18 i 25/20)
- Zakon o tržištu električne energije NN 22/13, 95/15,102/15, 68/18 i 52/19)
- Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 100/15 i 111/18)
- Zakon o tržištu plina (NN 18/18 i 23/20)
- Zakon o tržištu toplinske energije (NN 80/13, 14/14 i 86/19)
- Zakon o tržištu nafte i naftnih derivate (NN 19/14, 73/17 i 96/19)
- Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti (NN 120/12 i 68/18)

Drugi relevantni propisi iz sektora energije uključuju Zakon o biogorivima za prijevoz (NN 65/09, 145/10, 26/11, 144/12, 14/14 i 94/18), Zakon o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (NN 120/16), Zakon o terminalu za ukapljeni prirodni plin (NN 57/18), Pravilnik o sustavu obveze energetske učinkovitosti (NN 41/19), Pravilnik o energetskoj bilanci (NN 33/03), Pravilnik o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20), Pravilnik o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 67/07) kao i Uredba o kvotama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih kogeneracija (NN 57/20) kao i Programi poput programa energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje od 2014. - 2020. godine s detaljnim planom za razdoblje od 2014. - 2016. (NN 57/20), Programa energetske obnove zgrada komercijalnih nestambenih zgrada za razdoblje od 2014. do 2020. godine s detaljnim planom energetske obnove komercijalnih nestambenih zgrada za razdoblje 2014. - 2016. (NN 98/14), Programa energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje od 2014. do 2020. godine s detaljnim planom za razdoblje 2014. - 2016. (NN 78/14) te Programa energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje od 2016. do 2020. (NN 57/20.).

Na nacionalnoj razini važna je Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 25/20) koja predstavlja širok spektar inicijativa energetske politike, kojima će se ojačati sigurnost opskrbe energijom, postupno smanjiti gubici energije i povećavati energetska učinkovitost, smanjivati ovisnost o fosilnim gorivima, povećati domaća proizvodnja i korištenje obnovljivih izvora energije, kao i nacionalni akcijski planovi od kojih je posljednji Četvrti nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti za razdoblje 2017. - 2019.

Na području Zadarske županije donesen je Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. - 2019.

Stanje i pritisci

Područje Zadarske županije priključeno je na elektro-energetski sustav Hrvatske preko dalekovoda najviših naponskih nivoa 400 kV i 220 kV u dvije točke. Na naponu 400 kV to je RHE „Velebit“ u Obrovcu odakle se preko u transformatorske stanice 400/110 kV i dalekovoda 110 kV Obrovac - Zadar i Obrovac – Nin - Zadar te Obrovac - Gračac može zadovoljiti cjelokupna sadašnja potrošnja. Na naponu 220 kV priključna točka je

transformatorska stanica TS BILICE u Šibeniku iz koje se preko transformacije 220/110 kV i dalekovoda 110 kV Bilice – Biograd – Zadar - Nin i Bilice – Benkovac - Obrovac - Zadar te Obrovac - Gračac, također može zadovoljiti cjelokupna sadašnja potrošnja područja. Veza dalekovodom 110 kV Nin – Pag - Novalja produžava se u dva pravca, ali na naponu 110 kV. Jedan pravcem Karlobag - Lički Osik - Senj i drugi pravcem Rab – Krk - Crikvenica - Senj, predstavlja transverzalu za navedene otoke i tek ograničenu potporu za ostali dio područja. - TS 110/35/10 kV ZADAR i TS 110/20(10) kV ZADAR CENTAR napaja šire područje Zadra. Ovaj glavni sistem dalekovoda 110 kV omogućava da se preko sistema trafostanica 110/35 kV, 110/10 kV i 35/10 kV te dalekovoda 35 kV i 10 kV napajaju svi dijelovi Županijskog područja. U elektroenergetskom sustavu Hrvatske Zadarska županija sudjeluje s HE „Velebit“ instalirane snage 2x138/(-120) MW, kao jedinim energetskim izvorom na širem području koje je inače deficitarno (Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. - 2019.).

Plinofikacija na području Županije je započela projektom Plinofikacije Dalmacije u 2011. godini te je do 2015. godine izgrađeno 40.355 metara plinske mreže (35.853 srednjeg tlaka te 4.500 metara visokotlačne), a od toga zaplinjeno je 36.019 metara plinske mreže (31.519 srednjeg tlaka i 4.500 visokog tlaka). Do kraja koncesijskog razdoblja (2039. godina) planira se izgraditi još 55.147 metara plinske mreže srednjeg tlaka. U konačnici, to znači da će se područje Zadarske županije u potpunosti opskrbljivati plinom iz magistralnog plinovoda Bosiljevo - Split, odnosno regionalnih ogranaka prema Gračacu, Obrovcu te Benkovcu i Zadru. Projektom je predviđena plinofikacija Zadra, Bekovca i Biograda. Na području Županije sukladno prostorno-planskoj dokumentaciji nalazimo trase magistralnih plinovoda - magistralni plinovod Gospić - Benkovac DN 500/75, magistralni plinovod Benkovac - Zadar DN 300/75, magistralni plinovod Benkovac - Dugopolje DN 500/75, odvojni plinovod za MRS Obrovac DN 300/75, odvojni plinovod za MRS Biograd DN 200/75 te odvojni plinovod za MRS Tisno DN 200/75.

Kako bi se utvrdila neposredna potrošnja energije po pojedinim sektorima u Županiji korišteni su podaci iz Godišnjeg plana energetske učinkovitosti Zadarske županije (2017. godina). Ovi podaci su također prikazani energetskom bilancom u Akcijskom planu energetske učinkovitosti Zadarske županije 2015. - 2017 te su prikazani niže (Tablica 4.).

Tablica 4. Energetska bilanca Zadarske županije za 2012. godinu, izvor: Godišnji plan energetske učinkovitosti Zadarske županije (2017.)

	Ukupno potrošnja/proizvodnja	**Derivati nafte**	**Prirodni plin**	**Biomasa**	**Biodizel**	**Električna energija**
PJ						
Proizvodnja transformirane energije	2,0027	0	0	0	0	2,0027
Neposredna potrošnja energije	10,4299	6,6394	0,0017	1,2609	0,0001	2,5278
Industrija	0,8028	0,2459	0,0012	0,0979	0	0,4578
Promet	5,1976	5,1975	0	0	0,0001	0
Cestovni	4,8711	4,8710	0	0	0,0001	0
Željeznički	0,0385	0,0385	0	0	0	0
Pomorski	0,288	0,2880	0	0	0	0
Opća potrošnja	4,4295	1,196	0,0005	1,163	0	2,07
Kućanstva	2,7494	0,236	0,0004	1,163	0	1,35

Uslužni sektor	0,9841	0,264	0,0001	0	0	0,72
Poljoprivreda	0,509	0,509	0	0	0	0
Građevinarstvo	0,187	0,187	0	0	0	0

Iz tablice iznad je vidljivo kako sektor prometa čini najveći dio ukupne potrošnje energije sa 49,83 %, od čega gotovo 94 % potrošnje energije čini cestovni promet. Prema neposrednoj potrošnji energije nakon sektora prometa slijed opće potrošnje s 42,47 % potrošnje ukupne energije, od čega 62,07 % energije konzumiraju kućanstva. Na razini RH neposredna potrošnja energije ima različite trendove pa je tako u razdoblju od 2012. do 2014. zabilježeno smanjenje, dok je u 2016. godini zabilježeno povećanje. Na razini RH potrošnja energije u općoj potrošnji u 2016. godini je činila 52,7 % neposredne potrošnje, dok je sektor prometa činio 32,7 % (potrošnja energije u ovom sektoru stalno raste).

Prema energentima na području Zadarske županije je u 2012. godini bila najveća potrošnja energije iz dizela koji je u neposrednoj potrošnji činio 36 % ukupne potrošene energije po energentima pri čemu je 90 % potrošnje potjecalo iz sektora prometa. Prema zastupljenosti slijedi potrošnja električne energije s oko 24 % od čega je najviše utrošeno u sektoru opće potrošnje (81,89 %). Benzin je u ukupnoj neposrednoj potrošnji činio 17 % od čega je sva potrošnja bila u sektoru prometa. Velik udio je također činila potrošnja biomase koja je sudjelovala s 12 % od čega je 92,23 % potjecalo iz sektora opće potrošnje što i ne čudi s obzirom da je biomasa koristi za kućna ložišta na velikom dijelu Županije. Najmanju zastupljenost je imala potrošnja biodizela. Kao što se da zaključiti, na području Županije većinski dio potreba za energijom podmiruje se tekućim gorivima, potom slijede električna energija i ogrjevno drvo. Na razini RH se bilježi povećana potrošnja energije, a tekuća goriva i dalje imaju najveći udio u potrošnji energije, iako je zabilježen trend pada tekućih goriva, prirodnog plina i električne energije (Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016, 2019.). Na području Županije je kao i na razini RH zabilježen porast udjela obnovljivih izvora energije.

Sukladno podacima posljednjeg Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. - 2019. u zgradama koje su u vlasništvu Županije najveća je potrošnja energije iz lako loživog ulja koje je činio 55,58 % ukupno utrošene energije. Prema zastupljenosti slijedila je potrošnja električne energije koja je činila 42,34 %. Upravo su ova dva tipa energije izvori najvećih emisija štetnih plinova pa je tako ukupna potrošnje energije u zgradama kojima je matični korisnik županija iznosi 14.454.633,24 kWh/god pri čemu nastaju emisije štetnih plinova od 4.219,918 tCO_2/god. Prema prethodno navedenom izvoru, također je izrađen izračun emisija iz prometa i emisija štetnih plinova za vozila na području Županije pri čemu je utvrđeno je kako je u sektoru prometa na području Županije bila izražena potrošnja ukupno 97.822.165,96 kWh energije iz benzina i dizela, pri čemu je najveća potrošnja energije bila potrošnjom diesel goriva 69.545.005,45 kWh što je dalo emisije štetnih plinova od 18.568,51 tCO_2. Manje se troši benzinskim gorivom 28.227.160,51kWh što čini 7056.79 tCO_2 emisija. Procjene potrošnje energije u industriji nisu poznate zbog nedostatka podataka.

Područje Zadarske županije ima značajne potencijale za korištenje obnovljivih izvora energije – biomase, vjetra, sunca i vode, iako je trenutno pretežno se koristi energija vjetra. Za područje Zadarske županije je izrađen Atlas vjetra te je u tijeku Pilot projekt integriranog i participativnog planiranja prostora za smještaj sunčanih elektrana i

vjetroelektrana. Prema investicijama u obnovljive izvore energije Zadarska županije prednjači na području Republike Hrvatske. Sukladno Registru obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača (OIEKPP) (lipanj, 2020.) na području Zadarske županije nalazimo ukupno 120 projekata obnovljivih izvora energije (Slika 20.).

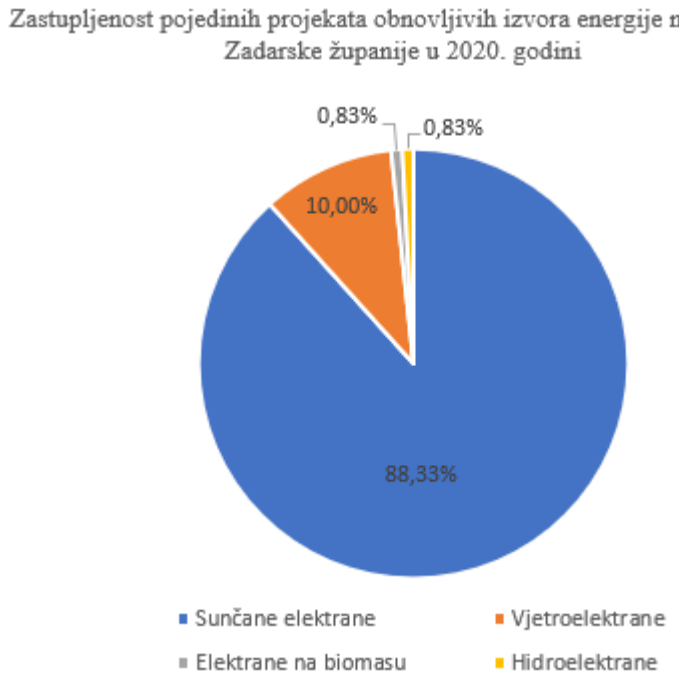

Slika 20. Zastupljenost pojedinih projekata obnovljivih izvora energije na području Zadarske županije sukladno Registru OIEKPP, 2020.

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, na području Zadarske županije su najzastupljenije sunčane elektrane koje čine 88,33 % ukupnog broja projekata (106 projekata), slijede vjetroelektrane sa zastupljenošću od 10 % (12 projekata) dok na području Županije nalazimo po jednu elektranu na biomasu i jednu hidroelektranu koje pojedinačno čine 0,83 %.

Iako su solarne elektrane najzastupljenije na području Županije, one snagom značajno zaostaju za vjetroelektranama koje proizvode gotovo 15 % više električne snage. Odnos postrojenja i ukupne električne snage po vrstama je prikazan na Slika 21.

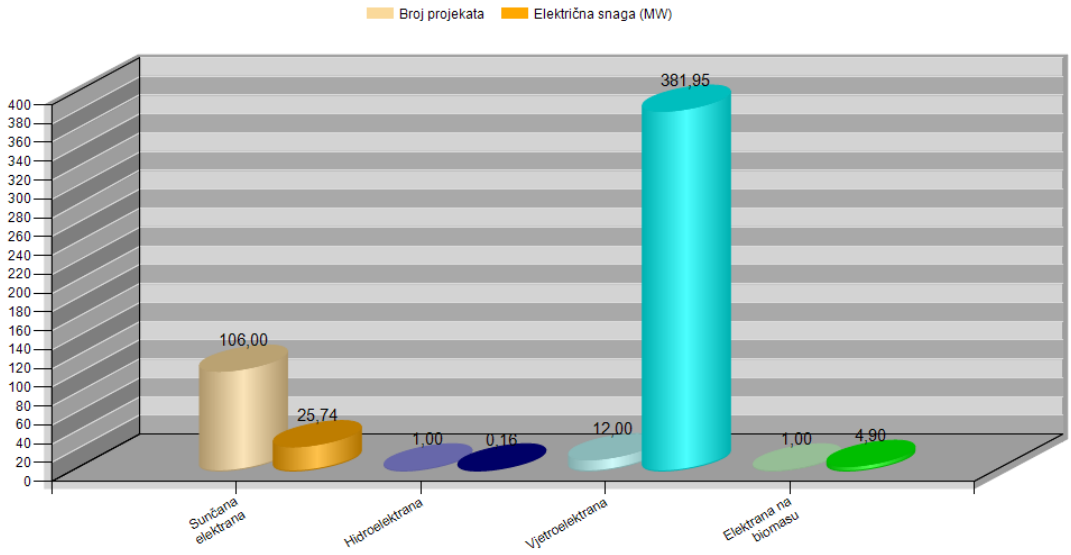

Slika 21. Odnos broja postrojenja i ukupne električne snage postrojenja sukladno Registru OIEKPP, 2020.

Od navedenih projekata, na području Županije 88,33 % čine postrojenja priključena na distribucijsku mrežu koja koriste obnovljive izvore energije za proizvodnju električne energije instalirane snage do uključivo 1 MW, dok 11,67 % čine postrojenja priključena na prijenosnu ili distribucijsku mrežu koja koriste obnovljive izvore energije za proizvodnju električne energije instalirane snage veće od 1 MW. Sukladno stanju u prosincu 2019. godine na području Županije je 34 postrojenja ukupne snage 147,86 MW bilo u sustavu poticanja OIEKiK sukladno HROTE.

Gledajući prostornu raspodjelu solarnih elektrana, najveći broj istih se nalazi na području Stankovaca, Jasenica i Biograda na moru te potom na području Zadra. Kao najveća prema električnoj snazi na području Županije se može izdvojiti Fotonaponska elektrana „Velebit Obrovac“ na području Jasenica snage 5,63 MW, a slijede solarne elektrane „Bukovica“ 1, 2, 3, 4 i 5 na području Jasenica, Sunčana elektrana „Povljana 1“ te sunčana elektrana na području Kolana „Kolan 1“ snage 1 MW, dok su solarne elektrane na području Stankovaca nešto slabije odnosno neznatno ispod 1 MW (0,95 i 0,99 MW). Na području Županije se također provodi planiranje danjih solarnih elektrana, poput SE „Korlat“ u neposrednoj blizini buduće VE „Korlat“ koja bi trebala imati priključnu snagu 75 MW.

Vjetroelektrane na području Županije su poglavito koncentrirane oko područja Benkovca, Obrova, Jasenica i Gračaca, a vjetroelektranu snage 5,95 MW nalazimo i na otoku Pagu (Vjetroelektrana „Ravna 1“), koja je ujedno bila i prvi vjetropark u Hrvatskoj. Na području Županije prema snazi se može izdvojiti VE „Zelengrad-Obrovac“ snage 42 MW (faza II 12 MW faza II) te proširenje ZD6 (dio) snage oko 45 MW na području Gračaca kao i VE „Bruvno“ čija je snaga izmjenama i dopunama zahvata predviđena na 50 MW. Na području Zadarske županije je također u 2019. godini započela izgradnja najveće vjetroelektrane u Hrvatskoj – VE „Korlat“ koja je predviđena na lokaciji Korlat, 8 km sjeverozapadno od Benkovca te je predviđena snaga ove VE 58 MW.

Na području Zadarske županije nalazimo jednu hidroelektranu - RHE „Velebit“ snage 1,25 MW, a također nalazimo i jednu elektranu na biomasu na području Benkovca. Zadarska

županija je također kroz projekt BLUENE sudjelovala u istraživanju mogućnosti korištenja energije mora pri čemu su utvrđene potencijalne pogodne lokacije i područja za iskorištavanje energije mora na europskom dijelu mediterana, a obrađeni su i primjeri dobre prakse. Utvrđeno je da u trenutku provođenja istraživanja na prostoru Zadarske županije postoji najmanje 6 uređaja za iskorištavanje morskog temperaturnog koeficijenta za sustave grijanja i hlađenja u turističkim objektima, što tim objektima znatno smanjuje ovisnost o drugim energentima.

Iako izgradnja i korištenje objekata obnovljivih izvora energije (OIE) doprinosi energetskoj neovisnosti Županije te postizanju ciljeva nacionalne i europske politike, OIE imaju negativan utjecaj na prirodna staništa i vrste. Na području Županije također je primjetan velik broj vjetroelektrana koje ujedno čine najveći dio električne energije iz OIE na razini RH. Vjetroelektrane utječu na fragmentaciju staništa te na pojedine skupine faune, od čega se na globalnoj razini, najugroženijim smatraju ptice i šišmiši (European Commission, 2011). S obzirom na trendove vezane uz OIE u RH mogu se očekivati daljnji negativni trendovi na vrste i staništa. Također za OIE je potrebno izgraditi pristupne puteve čime se uz gubitak dijela staništa i fragmentaciju također otvaraju staništa te se povećava pristupačnost istih ljudima što povećava mogućnosti krivolova i negativnih utjecaja na populacije (npr. velike zvijeri).

Uz obnovljive izvore energije na području Zadarske županije se provode aktivnosti poboljšanja energetske učinkovitosti pri čemu je Razvojna agencija Zadarske županije imenovana za provedbu aktivnosti sustavnog gospodarenja energijom. Sukladno nacionalnim dokumentima na području Zadarske županije se provode povećanja energetske učinkovitosti u sektoru opće potrošnje, industrije i prometa. Mjere poboljšanja energetske učinkovitosti na području Županije se provode sukladno Akcijskim planovima. Za Zadarsku županiju je također izrađen Master plan javne rasvjete pri čemu su prvi koraci provedba energetskih pregleda javne rasvjete koje je većina općina i gradova provela. Od 2011. godine na prostoru Zadarske županije se u zgrade javne namjene provodi sustavno gospodarenje energijom te se za 101 zgradu javne namjene unose podaci o potrošnji energije, energenata i vode na mjesečnoj bazi. Zadarska županija je 2011. godine osnovala Solarni edukacijski centar koji je opremljen najsuvremenijom tehnologijom s ciljem podizanja svijesti o energetskoj učinkovitosti i obnovljivim izvorima energije. Solarnim edukacijskim centrom upravlja JU Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA koja u sklopu SEC-a također pruža i savjetodavne usluge iz područja energetske učinkovitosti, energetike te obnovljivih izvora energije. Kroz projekt MED Republic, JU Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA je u suradnji s tehničkim partnerom iz Hrvatske (Energetski institut Hrvoje Požar), ali i Europe razvila metodologiju za energetsku obnovu javnih zgrada i javnih prostora s naglaskom na mediteranske klimatske uvjete. Kroz Pilot projekte, a za Republiku Hrvatsku, su to bile javne zgrade iz Zadarske županije (Dječji vrtić Obrovac u Obrovcu, Osnovna škola Šime Budinića u Zadru, zgrada gradske uprave Grada Paga, trg i ulica ispred crkve sv. Frane u Pagu, Ulica Zadarskog mira 1358. u Zadru).

Ciljevi i mjere

Program zaštite okoliša Zadarske županije (2014.) kao ciljeve i mjere zaštite okoliša u sektoru poljoprivrede izdvojio je ciljeve:

Ciljevi i mjere zaštite okoliša u sektoru energetike:

- C1 – Osiguranje kvalitetne i sigurne opskrbe električnom energijom
- C2 – Osiguranje kvalitetne i sigurne opskrbe toplinskom i rashladnom energijom
- C3 – Smanjivanje emisije u vode, zrak, tlo i more
- C4 – Povećanje energetske učinkovitosti
- C5 –Povećanje uporabe obnovljivih izvora energije

Tablica 5. Analiza provedbe ciljeva i mjera zaštite okoliša u sektoru energetike

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	M1 - Praćenje stanja sigurnosti opskrbe električnom energijom	Provodi se	Provode distributeri električne energije u sklopu svojih redovnih aktivnosti ODS i OPS. Praćenje stanja i potrošnja energije je također jedna od aktivnosti procesa kontinuiranog i sustavnog gospodarenja energijom koje provodi stručni tim Zadarske županije.
C1	M2 - Izrada bilance ponude i potražnje električne energije	Provodi se	Provode distributeri električne energije ODS i OPS i agencije HERA i HROTE u sklopu svojih redovnih aktivnosti.
C1	M3 - Jačanje prijenosne i distribucijske mreže i osuvremenjavanje način vođenja i upravljanja mrežom	Djelomično se provodi, očekuje se poboljšanje	Provode distributeri električne energije u sklopu svojih redovnih aktivnosti ODS i OPS. Također kao jedna od mjera poboljšanja energetske učinkovitosti je i pilot projekt, Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, uvođenja naprednih mreža kojim se planira uvođenje novih tehnologija u distribucijske sustave.
C2	M4 - Praćenje stanje sigurnosti opskrbe energentima za proizvodnju toplinske i rashladne	Provodi se	Akcijskim planom energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. - 2020. predviđena je sustavna i trajna briga o potrošnji energije te primjena načela poboljšanja energetske efikasnosti kod provođenja svojih projekata. Razvojna agencije Zadarske županije imenovana je za provedbu aktivnosti sustavnog gospodarenja energijom.
C2	M5 - Poticanje uporabe zemnog plina	Provodi se	Izgrađuje se magistralni i odvojni plinovodi i distributivna mreža s izgrađenošću većom od 50 %. Poticanje plinofikacije je također jedna od mjera unutar prioriteta 2.2. Unaprijeđen i razvijen infrastrukturni sustav, Županijske razvojne strategije do 2020. Kroz Akcijski plan energetske učinkovitosti u

			razdoblju od 2016. - 2018. provodila se plinofikacija škola.
C4	M – 6 Energetska učinkovitost za poboljšanje konkurentnosti gospodarstva	Provodi se	Provodi se kroz mjere donesenih akcijskih planova energetske učinkovitosti Zadarske županije.
C4	M7 - Mreža industrijske energetske efikasnosti (MIEE)	Provodi se	MIEE je nacionalni energetski program poticanja energetske učinkovitosti u gospodarstvu te su aktivnosti (radionice) bile organizirane u 2015. godini i na području Zadarske županije (grad Zadar). MIEE je također bila mjera predviđena Četvrtim nacionalnim akcijskim planom energetske učinkovitosti za RH za razdoblje 2017. - 2019. te je bila predviđena Akcijskim planom energetske učinkovitosti Zadarske županije 2015. - 2017. Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u sektoru industrije je također jedan od prioriteta Županijske razdvojne strategije do 2020. godine.
C4	M8 - Demonstracijski projekti	Provodi se	Na području Županije je u 2011. godini otvoren Solarni edukacijski centar i Info centar za energetsku efikasnost koji imaju za cilj educirati građanstvo o energetskoj efikasnosti te se u sklopu istog nalaze simulacije tipičnog domaćinstva te načini za ostvarivanje energetske efikasnosti. Energetsko savjetovanje građana se provodilo kao jedna od aktivnosti Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije 2015. - 2017. Promocija korištenja obnovljivih izvora energije je također provođena kroz seminare i radionice na području Županije u razdoblju od 2017. - 2019. sukladno Godišnjem planu energetske učinkovitosti Zadarske županije (2017.).
C4	M9 - Program obrazovanja i obuke budućih energetskih upravitelja u industrijskom sektoru	Provodi se	Obuka i obrazovanje budućih energetskih upravitelja u industrijskom sektoru je bila jedna od mjera Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije 2015. - 2017.,

			također edukacije su moguće kroz organizirane aktivnosti HGK kroz europske projekte poput CHANGE, PACE, STEEEP, a Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost je kroz projekte EU u industriji sufinancirao projekte edukacije.
C4	M10 - Program zajmova za industrijske tvrtke koje ulažu u projekte energetske učinkovitosti i zaštite okoliša	Djelomično se provodi	Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost je osiguravao niz programa poticaja kojim su se mogla ostvariti bespovratna sredstva ili beskamatni zajmovi za energetske preglede te uvođenje sustava upravljanja energijom ISO 50001. Zajmovi su omogućeni i kroz provedbu projekta ESIF Krediti za energetsku učinkovitost za poduzetnika Europskog fonda za regionalni razvoj te kroz druge fondove poput Green for Growth Fund.
C4	M11 - Dobrovoljni sporazumi s industrijom - izgradnja strukture za gospodarenje energijom	Ne provodi se	Izrada Studije izvodljivosti za uvođenje sustava dobrovoljnih sporazuma s industrijom je bila predviđena aktivnost (projekt) u 2014. godini temeljem Trećeg nacionalnog akcijskog plana energetske učinkovitosti.
C4	M12 – Provođenje energetskih pregleda u zgradarstvu	Provodi se	Energetski pregledi i poticanje energetske obnove u zgradarstvu (uključujući i stambene zgrade) su se provodile prijašnjim akcijskim planovima te su jedna od predviđenih mjera u trajanju od 5 godina temeljem posljednjeg Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. - 2019.
C4	M13 – Provođenje energetskih pregleda u industriji	Djelomično se provodi	Energetski pregledi u industriji nisu bili predviđeni svim akcijskim planovima energetske učinkovitosti (npr. u 2015. godini), dok su mjere za sektor industrije preuzete iz Nacionalnog programa te unesene u Akcijski program energetske učinkovitosti Zadarske županije (2015. - 2017). gdje je bila predviđena aktivnost energetskih pregleda i gospodarenja energijom u poduzećima.

C4	M14 – Poticanje malih kogenerativnih sustava	Provodi se	Provodilo se kroz aktivnosti potpore – mjerom 4.1.1. korištenje biomase kao obnovljivog izvora energije u poljoprivredi Programom održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije (2013. - 2015.).
C4	M15 – Izgradnja sustava za poticanje uporabe visokoučinskih toplinskih i električnih aparata i uređaja (npr. Kondenzacijski kotlovi, toplinske pumpe, LED rasvjeta i sl.)	Provodi se	Poticanje LED rasvjete u javnoj rasvjeti se provodi na području Zadarske županije u periodu od 2017. - 2020. godine. Na području Županije se također provode sufinanciranja energetske obnove obiteljskih kuća i zgrada kojima se potiče nabava i ugradnja dizalica topline, solarnih toplinskih sustava i dr.
C3, C5	M16 – Poticanje energetske samoodrživosti otoka	Provodi se	Energetska održivost otoka se provodi kroz zamjenu zastarjelih rasvjetnih tijela na otocima s LED rasvjetom. Također na području Zadarske županije su Općine Preko, Kali, Kukljica, Pašman, Tkon i Sali te otoci Iž, Rava, Molat, Ist, Premuda i Olib potpisnici Deklaracije o pametnim otocima koja također doprinosi energetskoj neovisnosti otoka.
C3, C5	M17 – Poticanje ugradnje i uporabe termičkih solarnih kolektora	Provodi se	Ugradnja solarnih kolektorskih sustava u kućanstvima je poticana na području Županije u 2013. godini (za dogrijavanje vode). Zamjena postojećih sustava pripreme potrošnje tople vode sustavom koji koristi OIE je su također aktivnosti predviđene Akcijskim planom energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. - 2019. Na godišnjoj razini se također provode pozivi za sufinanciranje nabave i ugradnje solarnih toplinskih sustava i sustava s fotonaponskim pretvaračima za obiteljske kuće.
C3, C5	M18 – Poticanje ugradnje i uporabe fotonaponskih solarnih kolektora i vjetroagregata	Provodi se	Provodi se kroz projekte OIE na području Županije, poput u slučaju izgradnje sunčane elektrane „Benkovačko selo“ kojom se osigurao stalan izvor prihoda za Grad Benkovac. Korištenje obnovljivih izvora energije odnosno suproizvodnja i proizvodnja energije uz pomoć fotonaponskih modula, vjetroturbina ili biomase se u

			industriji se poticala kroz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.
C3, C5	M19 - Poticanje uporaba toplinskih pumpi	Provodi se	Potiče se kroz javne pozive Upravnog odjela za gospodarstvo, turizam, infrastrukturi i eu fondove Zadarske županije, za sufinanciranje mjera energetske obnove obiteljskih kuća kojima se potiče nabava i ugradnja dizalica toplina.
C5	M20 – Poticanje uporabe drvne biomase	Provodi se	Akcijskim planom energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. - 2019. kao jedna od mjera u zgradarstvu je predviđena supstitucija energenta (lož ulje u biomasu) u sustavima grijanja. Prijašnjim akcijskim planom je također sufinancirana zamjena starih peći na drva s pećima na biomasu (Godišnji plan energetske učinkovitosti, 2016.). Poticanje upotrebe biomase je također bilo predviđeno mjerom 4.1.1. Programa održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije (2013. - 2015.)
C3, C5	M21 – Poticanje gradnje bioplinskih postrojenja	Provodi se	Provodi se u sklopu aktivnosti poticanja primjene obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne energije mjerom M4-M5. Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije za četverogodišnje razdoblje (2017.) te Programom ruralnog razvoja Zadarske županije 2012. - 2014.
C1, C5	Poticanje gradnje malih reverzibilnih hidroelektrana	Ne provodi se	

4.3. Industrija

Zakonski okvir i strateško-planska dokumentacija

Različitim propisima kojima se definira odnos i potencijalni utjecaj industrijskih postrojenja na prirodu i okoliš te zdravlje ljudi regulirani su pritisci koje industrija generira na sastavnice okoliša.

Jedan od najvažnijih podzakonskih akata koji se odnose na industriju je Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 87/17). Tom Uredbom propisuju se granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, što između ostalog uključuje praćenje i vrednovanje emisija te način smanjivanja emisija onečišćujućih tvari u zrak. Način provedbe praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora te opseg i vrsta mjerenja propisana je Pravilnikom o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 129/12 i 97/13).

Emisija onečišćujućih tvari u vode propisana je Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (NN 26/20), kojim se nastoji zaštititi vode od onečišćenja, što uključuje pravilno korištenje te gospodarenje vodama.

U svrhu zaštite okoliša, za nova industrijska postrojenja provode se procjene utjecaja na okoliš, s obzirom na to da se ona ubrajaju u zahvate koji mogu imati utjecaj na okoliš. Navedeno se provodi na temelju Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14 i 03/17) dok se ocjena prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu provodi temeljem Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (NN 146/14). Uredba o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (NN 114/08) primjenjivala se na postrojenja u kojima se obavljaju i na kojima će se nakon izgradnje, odnosno rekonstrukcije i puštanja u redoviti rad postrojenja obavljati djelatnosti kojima se mogu prouzročiti emisije kojima se onečišćuju tlo, zrak, voda i more. Značajne promjene u radu postrojenja namijenjenog obavljanju djelatnosti kojim se mogu prouzročiti industrijske emisije, a koje dostižu granične vrijednosti utvrđene Uredbom o okolišnoj dozvoli (NN 8/14 i 5/18) (danom stupanja na snagu ove Uredbe prestaje važiti Uredba o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša) moraju proći postupak izdavanja okolišne dozvole kojom se regulira rad najvećih industrijskih zagađivača. HAOP vodi Očevidnik uporabnih dozvola kojima su utvrđeni objedinjeni uvjeti zaštite okoliša i rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša za postojeća postrojenja, sukladno Pravilniku o Očevidniku uporabnih dozvola kojima su utvrđeni objedinjeni uvjeti zaštite okoliša i rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša za postojeća postrojenja (NN 113/08).

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) utvrđuju se mjere za sprječavanje ili smanjenje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš na način smanjenja količina otpada u nastanku i/ili proizvodnji te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš, uz korištenje vrijednih svojstava otpada.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša (NN 87/15) propisuje se obvezni sadržaj i način vođenja registra onečišćavanja okoliša, što znači da su svi gospodarski subjekti obvezni na godišnjoj razini prijavljivati emisije u okoliš i otpad u ROO.

Kako bi se spriječile nesreće s opasnim tvarima, najvažnija je regulacija putem Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN 44/14, 31/17 i 45/17) kojom se uređuje popis vrsta opasnih tvari koje su prisutne u području industrijskih postrojenja te način utvrđivanja količina, dopuštene količine i kriteriji prema kojima se te tvari klasificiraju kao opasne. Ukoliko industrijska postrojenja posjeduju opasne tvari ili svojim radom stvaraju opasne tvari dužni su navedeno prijaviti te izraditi Izvješće o sigurnosti. Također, Pravilnikom o Registru postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari i o Očevidniku prijavljenih velikih nesreća (NN 139/14) propisuje se sadržaj i način vođenja Registra postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari u smislu Uredbe kojom se uređuje sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, sadržaj i način vođenja Očevidnika prijavljenih velikih nesreća, način na koji se dostavljaju podaci za registar, način na koji se dostavljaju podaci za očevidnik te rokovi s tim u vezi.

Uredbom o odgovornosti za štete u okolišu (NN 31/17 i 50/20) uređuju se djelatnosti koje se smatraju opasnima za okoliš i/ili ljudsko zdravlje, kriteriji prema kojima se procjenjuje prijeteća opasnost i utvrđuje šteta u okolišu, najprikladnije mjere za otklanjanje štete u okolišu, njihova svrha i način odabira, način otklanjanja štete u okolišu (uključujući posebne uvjete glede pojedinih sastavnica okoliša, zaštićenih vrsta i prirodnih staništa te način specificiranja troškova vezano za utvrđivanje i otklanjanje prijeteće opasnosti i štete u okolišu, postupak utvrđivanja mjera te druga pitanja u vezi s tim. U svrhu rasta i razvoja industrije u Republici Hrvatskoj donesena je Industrijska strategija RH 2014. – 2020. (NN 126/14). Njezina osnovna svrha je utvrđivanje glavnih problema hrvatske industrije, predlaganje načina za unaprjeđenje poslovnog okruženja s ciljem stvaranja boljih uvjeta poslovanja te posebne skupine mjera kojima bi se dodatno olakšao i potaknuo rast i razvoj perspektivnih industrijskih djelatnosti.

Stanje i pritisci

Krajem 2017. godine u ZŽ je bilo registrirano 8.640 pravnih osoba, od kojih je 5.113 bilo aktivno. Manji dio pravnih osoba vezan je uz industrijski sektor.

Nacionalna klasifikacija djelatnosti (NKD 2007.) u industrijski sektor smješta područja djelatnosti od kojih su za zadarsku županiju najvažniji:

B – Rudarstvo i vađenje;
C – Prerađivačka djelatnost;
D – Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, bez posljednje skupine 35.3 Opskrba parom i klimatizacija.

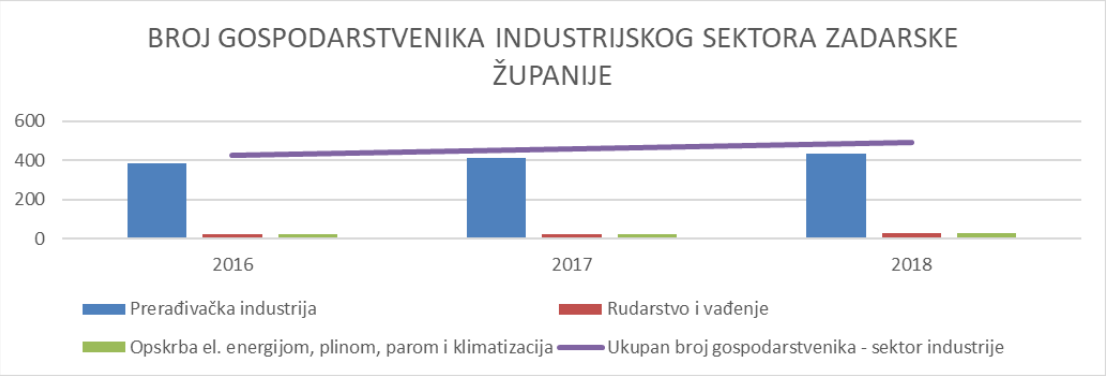

Slika 22. Ukupan broj gospodarstvenika industrijskog sektora Zadarske županije (izvor: HGK - ŽK Zadar)

B – Rudarstvo i vađenje

Rudarstvo i vađenje, nakon niza teških godina i kontinuiranog smanjenja broja zaposlenih, prihoda te izostanka dobiti, u 2017. godini bilježi pozitivne pomake.

U registru eksploatacijskih polja u Zadarskoj županiji 2020. godine bilo je registrirano 53 eksploatacijska polja rudarskih sirovina. Najbrojniji su kamenolomi arhitektonskog građevnog kamena (21 polje), tehničkog građevnog kamena (19 polja), građevni pijesak i šljunak iz mora (5 polja), boksitne rude (3 polja), sol iz mora (3 solane), gips (1 polje) i karbonatna sirovina za industrijsku preradu (1 polje).

Značajan pritisak na okoliš na području Zadarske županije može imati realizacija programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na kopnenom i na morskom dijelu županije. U okviru Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na kopnu (OPPIEUK) prostor Zadarske županije nalazi se u istražnom prostoru Dinaridi – 15. Za OPPIEUK je proveden postupak Strateške procjene utjecaja na okoliš (Elektroprojekt d.d.& Ires Ekologija d.o.o., 2015.).

C– Prerađivačka djelatnost

Kako je već prikazano prerađivačka industrija najvažniji je segment sektora industrije, a prema ostvarenim prihodima i broju zaposlenih niz godina je na drugome mjestu u gospodarstvu Zadarske županije, odmah iza Trgovine. Prerađivačka industrija ima trend povećanja i taj udjel je u posljednjih pet godina na razinama iznad 20 %. Krizne godine ograničile su potražnju, poglavito na domaćem tržištu. Smanjena je proizvodna aktivnost, što je rezultiralo smanjenjem ukupnih prihoda, ne i ukupnih rashoda u istoj mjeri jer je proizvodnja povezana s velikim kapitalnim ulaganjima u postrojenja i opremu, kreditnim zaduženjima i optimizacijom troškova u vezi s punom proizvodnjom. Zbog svega toga agregirani podaci poslovanja Prerađivačke industrije iskazuju gubitke tijekom niza godina, sve do 2015. godine kada ukupni prihodi premašuju prihode iz pretkrizne 2008. godine, ali s iskazanom minimalnom bruto dobiti. Sljedećih godina uz oscilacije vrijednosti prihoda i ostvarene dobiti raste, a u 2018. godini ostvaren je rekordan ukupan prihod i relativno visoka dobit. Broj zaposlenih dostigao je, čak i nadmašio razinu iz rekordnih 2008. i 2009. godine.

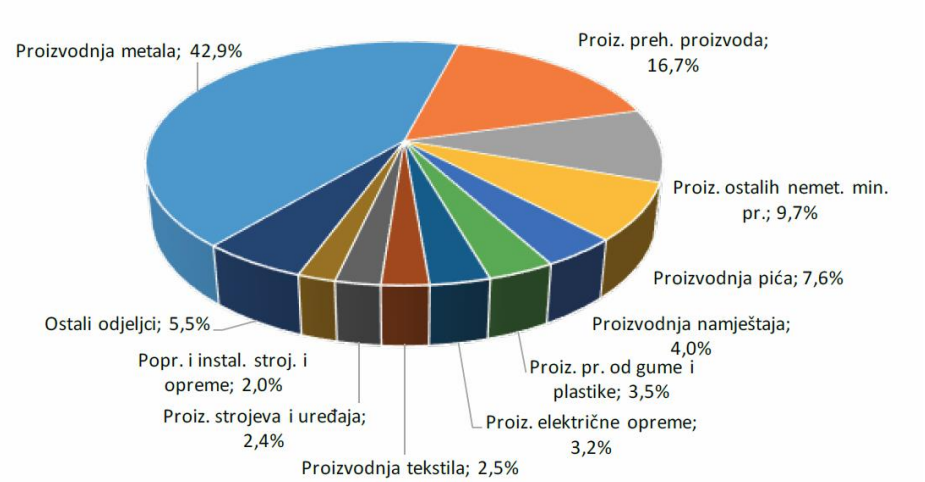

Slika 23. Struktura ukupnih prihoda prerađivačke industrije gospodarstva Zadarske županije u 2017. godini – po odjeljcima djelatnosti (Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar)

U rekordnom broju zaposlenih Prerađivačke industrije (4.051 prosječno zaposlen) u 2018. godini prednjačila je Proizvodnja metala. Poslodavci iz ovog odjeljka djelatnosti imali su 1.192 zaposlenika, a njihov udjel u ukupnoj zaposlenosti Prerađivačke industrije dostigao je 29,4 %. Praktički, gotovo cjelokupnu zaposlenost, a i ostale rezultate ovog odjeljka čine Aluflexpack novi d.o.o. i LTH Metalni lijev d.o.o.

Prema podacima iz ROO, uočava se da su prema brojnosti i količinama emisija onečišćujućih tvari u vode pod najvećim pritiskom upravo od ove grane industrije.

Proizvodnja metala vodeća je i u ostvarenju ukupnih prihoda, opet rekordnih 1.345,2 mil. kuna ili 13,2 posto više nego u 2017. godini, odnosno čak 43,7 % ukupnih Prihoda Prerađivačke industrije. Daleko ispred drugih odjeljaka industrijskog sektora, ovaj odjeljak ostvaruje i dobit, i to 85,2 mil. kuna u 2018. godini ili 19,1 % više nego u prethodnoj godini. Proizvodnja prehrambenih proizvoda druga je po značaju u Prerađivačkoj industriji. U 2018. godini imala je 1.148 zaposlenika, što predstavlja 28,3 % u strukturi zaposlenosti Prerađivačke industrije, a što je ipak za 0,3 % (brojkom: 4 zaposlenika) manje od broja zaposlenika koje je ovaj odjeljak imao u 2017. godini. Neto plaća u ovoj branši iznosila je prosječno 4.362 kune, manje od prosjeka gospodarstva, ali bila je za 10,8 % viša nego u 2017. godini. U ostvarenju ukupnih prihoda u 2018. godini s vrijednošću prihoda od 563,5 mil. kuna, Proizvodnja prehrambenih proizvoda drži drugo mjesto s 18,3 % udjela u strukturi Prihoda Prerađivačke industrije i uz rast prihoda od 4,7 % u odnosu na 2017. godinu. Druga je i u ostvarenoj bruto dobiti; 16,5 mil. kuna dobiti značajno je bolji financijski rezultat od prošlogodišnjeg gubitka u iznosu od 2,9 mil. kuna. Među brojnim poduzetnicima iz ovog odjeljka, njih čak 122, najveći su Marikomerc d.o.o., Tvornica kruha Zadar d.d., Pag 91 d.o.o., Sirana Gligora d.o.o., Arbacommerce d.o.o. te Mardešić d.o.o. Ostale, manje značajne odjeljke, predvodi Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih sirovina.

U Zadarskoj županiji prisutne su brojne proizvodne branše. Najznačajnija je proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića, gdje dominiraju prerađivači ribe (Adria d.d. Zadar, Ostrea d.o.o. Stankovci, Mardešić d.o.o. Sali, Noclerius d.o.o. Gračac) i proizvođači pića (Maraska d.o.o. Zadar, De Georgiis d.o.o. Zadar), proizvodnja sira (Paška sirana d.d. Pag,

Sirana Gligora d.o.o., Kolan), proizvodnja soli (Solana Pag d.d. Pag, Pag 91 d.o.o. Pag, Solana Nin d.o.o. Nin), prerada soje (Sojara.d.d. Zadar), proizvodnja sladoleda i njoka (Marex-gel d.o.o. Zadar, Zadar-gel d.o.o. Zadar) te prerada kave (Dinos d.o.o. Zadar). Proizvodnja proizvoda od metala i nemetala tradicionalno je prisutna više od pola stoljeća (Aluflexpack novi d.o.o. Murvica, LTH Metalni lijev d.o.o. Benkovac, SAS Strojogradnja d.o.o. Zadar (trenutno u teškoćama), HSTEC d.d. Zadar), proizvodnja brodica (SAS-Vektor d.o.o. u stečaju Poličnik), tekstilna industrija (Tvornica mreža i ambalaže d.o.o. Biograd, Multiplet d.o.o. Zadar, TKV d.o.o. Zadar), kemijska industrija (Kemoplast d.o.o. Poličnik, Kepol Terminali d.o.o. Zadar), proizvodnja građevinskih elemenata (Maraš d.o.o. Vrsi, Lignum d.o.o Zadar, Mineral IGM d.o.o. Benkovac), te brojne manje zastupljene proizvodne djelatnosti. Prerađivačka industrija je važan segment gospodarstva Zadarske županije.

Prema podacima iz Statističkog ljetopisa, Državnog zavoda za statistiku broj industrijskih poduzeća u Zadarskoj županiji u stalnom je porastu od 2002. godine kada je bilo 48 poduzeća, dok ih je 2019. bilo čak 459 samo u prerađivačkoj industriji.

Za sve nove pogone sukladno zakonskim propisima provode se postupci procjene utjecaja na okoliš PUO, OPUO), a za dva velika industrijska pogona ishođenja je Okolišna dozvola (Aluflexplack novi d.o.o. i Sojara d.d).

Sukladno propisima pravni subjekti iz područja industrije prijavljuju se u Informacijski sustav ROO onečiščivača okoliša. Na području ZŽ registrirano je 252 subjekata u ROO bazi. Ispuštanje onečiščivača u zrak prijavilo je 26 subjekata, ispuštanje industrijskih otpadnih voda 153 subjekta, prijenos industrijskih otpadnih voda 116 subjekata.

U ZŽ nalaza se prema bazi RPOT/OPVN 106 postrojenja koja spadaju u Seveso područja (Seveso III Direktiva).

Certifikate iz grupe ISO- ISO 14001 (za kvalitetnu zaštitu okoliša) dobile su dvije proizvodne tvrtke u ZŽ Marex Gel i Marex Elektrostroj, a certifikat su ishodile i tvrtke u sektoru komunalnih usluga (Čistoća d.o.o. i sl.) i proizvodnji električne energije (Reverzibilna HE „Velebit“).

Ostvarivanje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije

Prema strategiji održivog razvitka Republike Hrvatske cilj ukupnog razvitka gospodarstva je imati uravnotežen i stabilan rast kojim se neće ugrožavati i dalje degradirati sastavnice okoliša.

Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014. - 2020. promovira nove industrijske politike interaktivnosti moderne visokotehnološke industrije i rastućeg uslužnog sektora, te integraciju industrije i ciljeva očuvanja okoliša.

Na razini opće države uspostavljen je sustav praćenja stanja okoliša, formirane su i operativne baze podataka o pritiscima na okoliš u kojima su evidentirani svi relevantni proizvođači onečišćujućih tvari (uključujuću industriju) u okviru razvoja Informacijskog sustava zaštite okoliša (ISZO) koji je dovršen 2016. godine. Strategijom energetskog

razvoja Republike Hrvatske, onom iz 2009. godine, a još više nove Strategije energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu, iz 2020. godine, osigurava se povoljno stanje sigurnosti opskrbe energijom, racionalne uporabe energenata i ciljeva očuvanja okoliša.

U Programu zaštite okoliša ZŽ (Oikon d.o.o., 2014.), a prema Nacionalnom planu djelovanja na okoliš (NPDO) (NN 46/02), definirana su tri osnovna cilja zaštite okoliša u sektoru industrije.

Ciljevi i mjere zaštite okoliša u sektoru industrije:

- C1 – Izrada općih okvira za objedinjavanje uvjete zaštite okoliša, čistiju proizvodnju te za smanjivanje osnovnih i energetskih inputa radi poticanja trajnog razvoja i povećanja stupnja reciklaže odnosno radi sprječavanja ekoloških nesreća
- C2 – Nadzor nad emisijama uzimajući u obzir prihvatni kapacitet okoliša
- C3 – Razvoj alternativnih postupaka i proizvoda koji se temelje na obnovljivim izvorima

Tablica 6. Analiza provedbe mjera definiranih Programom zaštite okoliša Zadarske županije

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	M1 - Izrada operativnog programa za razvoj „čiste“ industrije	Djelomično	Na državnoj razini izrađen je strateški dokument (Strategija održivog razvitka RH) te na osnovu njega niz strateških dokumenata kojima se promovira „čista“ industrija. Na državnoj razini promiče se certificiranje u okviru programa EMAS. Na županijskoj razini ciljevi i mjere vezani uz razvoj „čiste“ industrije razvijeni su u sklopu strateških dokumenata (Županijska razvojna strategija, Strategija razvoja turizma, Strategija razvoja ekološke poljoprivrede), ali ne kao jedinstveni dokument oko kojega bi se okupljali dionici u kreiranju industrije. Značajan segment industrije proizvodnje energenata – OIE razvija se u Zadarskoj županiji na polju iskorištavanja vjetra (VE) po kojima je ZŽ vodeća u RH. Dio industrijskih pogona uveo je kroz certifikacijski postupak (ISO i sl.) mehanizme čiste proizvodnje.
	M2 - Poticanje izrade studijske dokumentacije za primjenu recikliranja otpadnih materijala	Djelomično	Tijekom 2017., 2018. i 2019. godine započeo je intenzivno proces izgradnje pogona za sortiranje izdvojeno sakupljenih komponenti otpada. U ZŽ je više JLS započelo ili izradilo studije izvodljivosti za izgradnju sortirnica - postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada.
	M3 - Poticanje izrade studijske dokumentacije za primjenu obnovljivih izvora energije u industriji	Djelomično	Kroz provođenje projekta EU u industriji i putem mreže industrijske energetske efikasnosti (MIEE) FZOEU je poticao razvoj projekta energetske učinkovitosti u sektoru industrije. Industrija ZŽ je uključena u provedbu ovih projekta.

			Značajna sredstva su osigurana u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. Na razini ZŽ poticaji su kroz mjere u strateškim dokumentima.
	M4 - Praćenje primjene mjera iz izvješća o sigurnosti	Provedeno	Praćenje provodi inspekcijska služba (sada državni inspektorat) bilo centralno bilo kroz ispostave.
	M5 - Praćenje primjene propisanih mjera za sigurno rukovanje kemikalijama	Provedeno	Praćenje provodi inspekcijska služba (sada državni inspektorat) bilo centralno bilo kroz ispostave.
	M6 - Poticanje primjenu mjera preventivnog održavanja	Nije provedeno	
	M7 - Doprinijeti uspostavi i daljnjem razvoju zelenog poduzetništva u glavnim gospodarskim sektorima županije	Provedeno	ŽU kroz strateške dokumente i projekte, a udruge kroz programe djelovanja, te svi dionici uključenjem u EU projekte.
C2	M8 - Praćenje i kontrola podataka o mjerenjima emisija	Provedeno	Inspekcija zaštite okoliša (sada u okviru Državnog inspektorata) provodila je inspekcijski nadzor nad obveznicima mjerenja emisija.
	M9 - Sanacija onečišćenih lokacija, razvoj sustava i unaprjeđenje infrastrukture i usluga za gospodarenje otpadom (vidi poglavlje: Gospodarenje otpadom).	Djelomično	Crna točka odlagalište opasnog otpada u bazenima tvornice glinice Obrovac nije još dovršena. Sanacija odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom se provodi kontinuirano. Sve je veći broj odlagališta saniran. U postupku je izgradnja CGO Biljane Donje (vidi poglavlje Gospodarenje otpadom).
	M10 - Utvrditi lokacije s najvećim „pritiskom“ na kvalitetu zraka i postaviti mjerne postaje za praćenje kakvoće zraka	Provedeno	Kroz državni sustav praćenja kvalitete zraka i mjerenje opterećenja u glavnoj aglomeraciji u ZŽ Zadru (vidi poglavlje Zrak).
C3	M11 - Izraditi program poticaja za ulaganja u „čistu“ industriju	Provedeno	Na temelju Strategije održivog razvitka RH (2009.), izrađeni su brojni programi i akcijski planovi održivog razvitka koji uključuju razvoj „čistih“ industrija.
	M12 - Planiranje novih poslovnih zona za „čistu“ industriju	Djelomično	ZŽ ima veliki broj izdvojenih područja za poslovne zone. Uglavnom se radi o proizvodnim, te mješovito proizvodno-uslužnim zonama. Ni jedna zona nije specifično planirana kao zona „čiste“ industrije.

Ostvarenje cilja C1 – Izrada općih okvira za objedinjavanje uvjete zaštite okoliša, čistiju proizvodnju te za smanjivanje osnovnih i energetskih inputa radi poticanja trajnog razvoja i povećanja stupnja reciklaže odnosno radi sprječavanja ekoloških nesreća u promatranom razdoblju u industriji ZŽ je dobro. Stvaranje zakonskih i drugih okvira na razini opće države primijenjeno je i u ZŽ. Provođenje programa EU i korištenje sredstava iz fondova EU i nacionalnih izvora poboljšali su stanje industrije u ZŽ u smjeru bolje kontrole, uvođenje modernijih tehnologija kojima se smanjuje korištenje osnovnih i energetskih inputa. Kako ZŽ ima svega nekoliko velikih industrijskih pogona, primjena postupaka

dobivanja okolišne dozvole i primjena BREF principa doprinijela je smanjenju pritisaka na okoliš.

Ostvarenje cilja C2 - Nadzor nad emisijama uzimajući u obzir prihvatni kapacitet okoliša, dijelom je ostvarena. Sanacija okoliša onečišćenjem iz industrijskih pogona nije potpuno provedena na području ZŽ. Sanacija deponija tvornice glinice na području Grada Obrovca (i drugih povezanih pogona) još uvijek ugrožavaju okoliš i dijelove kanjona rijeke Zrmanje.

Ostvarenje cilja C3 - Razvoj alternativnih postupaka i proizvoda koji se temelje na obnovljivim izvorima, ostvaruje se dijelom ugradnjom OIE (sunčane elektrane), plinofikacijom ZŽ, te korištenjem energije vjetra iz VE koja je značajno prisutna na prostoru ZŽ. Inovativna industrijska proizvodnja na području ZŽ, uključujući „kružnu„ ekonomiju i „zelenu“ industriju, razvija se u području prehrambene, elektronske, metaloprerađivačke i proizvodnje plovila i opreme.

4.4. Eksploatacija mineralnih sirovina

Zakonski okvir

Eksploatacija mineralnih sirovina, tj. rudarstvo na području Hrvatske primarno je regulirano Zakonom o rudarstvu (NN 56/13) i Zakonom o izmjenama Zakona o rudarstvu (NN 98/19).

Na snazi je i niz uredbi i pravilnika:

- Uredba o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (NN 31/14)
- Uredba o naknadi štete po osnovi otuđenja mineralne sirovine (NN 55/19)
- Pravilnik o utvrđivanju rezervi i eksploataciji mineralnih sirovina (NN 46/18)
- Pravilnik o obveznom sadržaju, elementima i načinu opremanja rudarskih projekata (NN 61/14)
- Pravilnik o stručnoj osposobljenosti za obavljanje određenih poslova u rudarstvu (NN 09/00)
- Pravilnik o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija (NN 142/13)
- Pravilnik o tehničkom pregledu rudarskih objekata i postrojenja (NN 142/13)
- Pravilnik o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina (NN 142/13)
- Pravilnik o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina (NN 52/19)
- Pravilnik o uvjetima i načinu vođenja građevinskih dnevnika (NN 142/13)
- Pravilnik o postupku provjere rudarskih projekata (NN 150/13)
- Pravilnik o obveznom sadržaju projekata građenja rudarskih objekata i postrojenja (NN 79/14)
- Pravilnik o uvjetima za izradu projekata i građenje rudarskih objekata i postrojenja (NN 79/14)
- Pravilnik o postupanju s viškom iskopa koji predstavlja mineralnu sirovinu kod izvođenja građevinskih radova (NN 79/14)

Od strateških dokumenata, izrađena je Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske, 2008.

Stanje i pritisci

Mineralne sirovine koje su registrirane na prostoru Zadarske županije su:

- ugljen,
- šljunčare,
- građevinski i arhitektonski kamen,
- barit,
- glina,
- pijesak,
- tragovi bitumena,
- gips,
- uljni škriljci,
- plin.

Eksploatirana sirovina - boksit je dobro istražen i najvećim dijelom eksploatiran. Usavršavanjem tehnologije može se računati na daljnje mogućnosti rentabilne eksploatacije. Sol, kao mineralna sirovina ima bogatu tradiciju eksploatacije Zadarskom području (solane u Pagu i Ninu) pa toj grani gospodarstva valja pokloniti odgovarajuću pažnju, vrednujući je kao prepoznatljiv proizvod. Za sve vrste eksploatacije kamena postoje također dobri uvjeti na kopnenom dijelu Županije, ali i na otocima. Za sve ostale mineralne sirovine nema dovoljno istraživačke dokumentacije koja bi garantirala isplativost njihove eksploatacije (PPZŽ).

Na području Zadarske županije nalazi se 21 eksploatacijsko polje A-G kamena koja su po brojnosti najzastupljenija, zatim 19 eksploatacijskih lokaliteta T-G kamena. Eksploatiraju se još i boksit, karbonatna sirovina za industrijsku preradu i morska sol. Ukupno se na području županije nalazi 47 eksploatacijskih polja (Slika 24.).

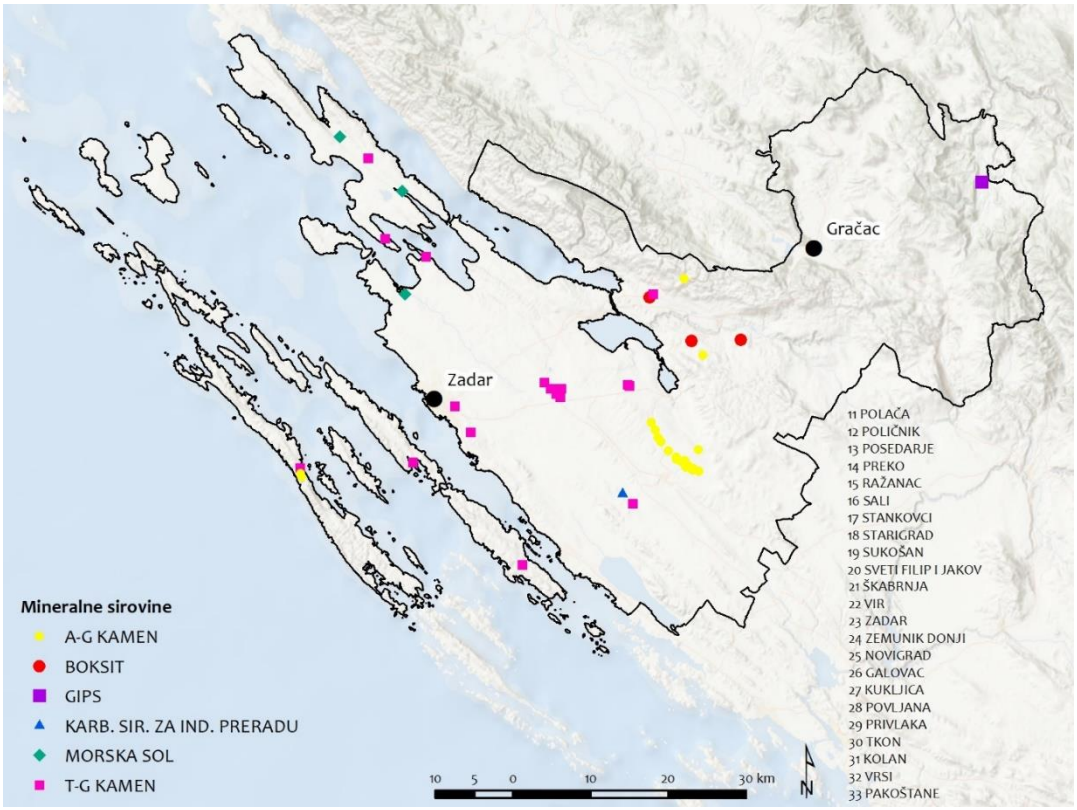

Slika 24. Mineralne sirovine na području Zadarske županije (izvor: ENVI – portal okoliša)

Za cijeli prostor karakterističan je nedostatak metalnih rudača i mineralnih energenata. Nedovoljno istražena ležišta boksita nakon dugogodišnje eksploatacije vjerojatno su sasvim iscrpljena i više ne predstavljaju ekonomsku osnovicu za bilo kakvo korištenje (PPZŽ).

Prema podacima Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrtništva za 2017. godinu Grad Benkovac jedinica je lokalne samouprave s najviše (18) aktivnih eksploatacijskih polja (Slika 25.). Detaljniji pregled eksploatacijskih polja i mineralnih sirovina koje se na njima eksploatiraju prikazan je u Tablica 7. Na području županije aktivna su dva istražna polja, a oba se nalaze u Gradu Benkovcu (Tablica 8.).

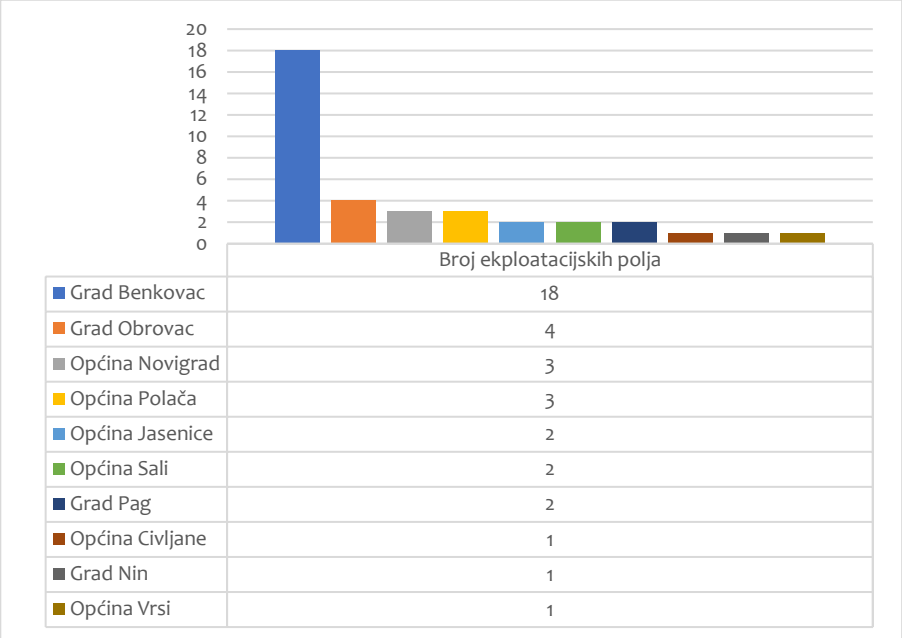

Slika 25. Broj aktivnih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina u Zadarskoj županiji, stanje na dan 31. prosinac 2017, (MGPO).

Tablica 7. Popis eksploatacijskih polja mineralnih sirovina na dan 31. prosinac 2017., Zadarska županija, (MGPO)

Naziv eksploatacijskog polja	Mineralna sirovina	Grad/općina
BARNI KAMEN	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
BORIŠINA	Arhitektonsko-građevni kamen	Općina Sali
BRESTOVCI	Arhitektonsko-građevni kamen	Općina Civljane
BUKOVIĆ GAJ-ZAPAD	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
BUSIŠTA-KAMEN	Tehničko-građevni kamen	Grad Benkovac
ČARDAK	Tehničko-građevni kamen	Grad Benkovac
DALMACIJA-KAMEN	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
GEO-9	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
GORICA	Tehničko-građevni kamen	Grad Pag
GRADIĆ	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
GRADIĆ II	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
GRBOVAČA	Tehničko-građevni kamen	Grad Benkovac, Općina Polača
KRUŠEVO	Boksit	Grad Obrovac
KUKALJ	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
LISIČIĆ	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
MARIĆI	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Obrovac
N-KAMEN	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Obrovac
N-KAMEN 1	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Obrovac
NIN	Morska sol	Grad Nin
PAG	Morska sol	Grad Pag
PRIDRAGA	Tehničko-građevni kamen	Općina Novigrad
PUČA	Tehničko-građevni kamen	Općina Jasenice
ROMANOVAC	Arhitektonsko-građevni kamen	Općina Jasenice
STAZICE-ADAM	Arhitektonsko-građevni kamen	Općina Novigrad
SVETI ANTE - PRIDRAGA	Arhitektonsko-građevni kamen	Općina Novigrad
ŠIPNATICA 2	Arhitektonsko-građevni kamen	Općina Sali

TORINE	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
TORINE-AMADEUS	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
TORINE-AMADEUS II	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
TORINE-VIKTOR	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
TORINE-VIKTOR	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
TORINE II	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
USKOK	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
VELIKA RASOVAČA	Tehničko-građevni kamen	Općina Vrsi
ZAPUŽANE	Karbonatne mineralne sirovine za industrijsku preradbu	Općina Polača
ZAPUŽANE-ZDRUG	Tehničko-građevni kamen	Općina Polača

Tablica 8. Popis istražnih prostora mineralnih sirovina na dan 31. prosinac 2017., Zadarska županija (MGPO)

Naziv istražnog prostora	Mineralna sirovina	Grad/općina
LISIČIĆ II	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac
USKOK II	Arhitektonsko-građevni kamen	Grad Benkovac

Prema Okvirnom planu i programu istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na kopnu, Zadarska županija nalazi se u istražnom prostoru DINARIDI - 15 (DI - 15). Temeljem Zakona, istraživanje ugljikovodika predstavlja sve istražne i ocjenske radove i djelatnosti koje su definirane kao takve u odobrenom programu rada, kojima je svrha utvrditi postojanje, položaj i oblik ležišta ugljikovodika, njihovu količinu i kakvoću te uvjete eksploatacije, uključujući, ali ne isključivo:

- geofizička i druga geološka snimanja, interpretaciju tako prikupljenih podataka i njihovu studijsku obradu,
- bušenje, produbljivanje, skretanje, opremanje, ispitivanje, privremeno napuštanje ili likvidaciju istražnih bušotina,
- kupnja ili nabava onih roba, usluga, materijala i opreme koji su potrebni za gore spomenute radove.

Istraživanje ugljikovodika dozvoljeno je isključivo unutar odobrenog istražnog prostora pri čemu je istražni prostor ugljikovodika, spojnicama koordinata vršnih točaka omeđen i dubinski ograničen, dio prostora na kopnu i/ili moru (Okvirni plan i program istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na kopnu, 2015.).

Prema PPZŽ sve površinske kopove, kamenoloma treba u pravilu planirati uz postojeće. Postojeće kamenolome koji su narušili izvorni krajolik treba postupno ugasiti ili sanirati na način vraćanja u prvobitno stanje ili prenamijeniti, a prema posebnom programu usvojenom od Županijskog poglavarstva. Stare kopove boksita (šira okolica Obrovca) potrebno je sanirati na način obnove starog ili stvaranja novog krajolika prihvatljive vrijednosti.

U odnosu na podatke o broju aktivnih eksploatacijskih polja u prošlom Izvješću o stanju okoliša, broj aktivnih eksploatacijskih polja na zadnji dan 2017. godine je skoro prepolovljen. Mineralne sirovine gips i građevni pijesak i šljunak trenutno se ne eksploatiraju na području Zadarske županije. U istom razdoblju broj istražnih polja također je značajno smanjen.

Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša

Ciljevi i mjere zaštite okoliša u sektoru eksploatacije mineralnih sirovina:

- C1 – Uvažavanje okoliša (sprečavanje onečišćenja, očuvanje krajobraza) u planiranju i upravljanju sektorskih aktivnosti (sanacija i prenamjena prostora)
- C2 – „Uvođenje reda“ u djelatnosti; prvenstveno učinkovitu implementaciju postojeće zakonske regulative u odredbe postojećih dokumenata na osnovu kojih je dana koncesija (rudarski projekt, SUO), te sveobuhvatni nadzor nad provođenjem eksploatacije

Tablica 9. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša

Cilj	Mjere za ostvarenje cilja	Ocjena ostvarenja	Status
C2	M6 - Sanirati postojeće nesanirane lokalitete. Poticati (sufinanciranje, krediti, bespovratna sredstva, i sl.) projekte koji uključuju saniranje i prenamjenu trenutno prethodnom eksploatacijom devastiranog područja. Prioritetno pokušati osmisliti samofinancirajuću – tzv. proizvodnu sanaciju. Napraviti natječaj za idejna rješenja sanacije prioritetnih lokaliteta (moguća suradnja s fakultetima – krajobrazna arhitektura i sl.)	Djelomično provedeno	U prostornom planu Zadarske županije navedena je odredba kojom je prenamjena eksploatacijskih polja potrebna, ali se detaljnije određuje prostornim planovima uređenja općina i gradova. U proteklom razdoblju od zadnjeg izvješća o okolišu nema zabilježenih sanacija eksploatacijskih polja.
C2	M7 - Uspostava redovno ažuriranog, transparentnog informacijskog sustava za gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije,uspostava digitalne baze podataka, inventarizacija svih područja eksploatacije, te redovna kontrola eksploatiranih količina.	Djelomično provedeno	Prema dostupnim podatcima baze podataka organizirane se kroz nacionalne portale (ENVI i sl.) te se kontrola provodi kroz inspekcijski nadzor Državnog inspektorata.

4.5. Promet

Zakonodavni okvir

U Hrvatskoj nije donesen temeljni zakon koji regulira odnos prometa i njegov utjecaj na okoliš i zaštitu okoliša u sektoru prometa. Promet je reguliran mnogim zakonima, pravilnicima i odlukama, a u ovom poglavlju će se navesti zakoni koji se ujedno dotiču i zaštite okoliša.

Važeći zakoni za cestovni promet:

- Zakon o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19 i 42/20)
- Zakon o prijevozu u cestovnom prometu (NN 41/18 i 98/19)
- Zakon o javnim cestama (NN 180/04, 82/06, 138/06, 146/08, 152/08, 38/09, 124/09, 153/09 i 73/10) s podzakonskim aktima.

Visina posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon definirana je formulom koja je propisana Uredbom o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon (NN 114/04) i Pravilnikom o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon (NN 156/14). Proizvodnja, trgovina i skladištenje biogoriva i drugih obnovljivih goriva definirana je Zakonom o biogorivima za prijevoz (NN 65/09, 145/10, 26/11, 144/12, 14/14 i 94/18).

Važeći zakoni za željeznički promet:

- Zakonom o željeznici (NN 32/19)
- Zakonom o sigurnosti u željezničkom prometu (NN 40/07, 120/08, 61/11 i 54/13).

Navedenim zakonima definirano je pravo na izgradnju i upravljanje željezničkom infrastrukturom onih pravnih osoba koje će brinuti o zaštiti i očuvanju okoliša.

Zakonom o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07) propisani su uvjeti za prijevoz opasnih tvari u pojedinim granama prometa.

U Republici Hrvatskoj ne postoji poseban propisani monitoring za praćenje emisija iz pokretnih izvora, za razliku od većine europskih zemalja, već je djelomično propisan Pravilnikom o praćenju kakvoće zraka (NN 155/05). Mjere provođenja i nadzora zaštite i poboljšanja kakvoće zraka te mjere izbjegavanja, sprječavanja ili smanjivanja štetnih učinaka na zdravlje ljudi uzrokovanih bukom u okolišu propisane su Zakonom o zaštiti zraka (NN 127/19) i Zakonom o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16 i 114/18).

Za Zadarsku županiju je izrađen Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (2018.) kojim je predviđen daljnji razvoj prometa.

Razvijanje prometne infrastrukture jedan je od osnovnih preduvjeta za gospodarski razvoj i suvremeni način života. Gospodarstvo Zadarske županije prvenstveno se temelji na turizmu, trgovini na veliko i malo, prerađivačkoj industriji, prijevozu i skladištenju, pa je promet nužan za funkcioniranje cijele županije. Kao takav, promet ima veliku društvenu i funkcionalnu ulogu, ali istovremeno ima velik utjecaj na okoliš. Različite vrste prometa različito utječu na okoliš. Na županijskoj razini, turizam ima najveći utjecaj na prometni pritisak.

Prometni sustav Zadarske županije sastoji se od velikih prometnih cjelina:

- cestovni promet
- željeznički promet
- morski promet i

- zračni promet.

Prometne značajke

Zadarska županija nalazi se na središnjem dijelu hrvatske obale, što je izrazito povoljan geografski i geoprometni položaj, osobito za razvoj cestovnog i željezničkog prometa. Osnovna prometna uloga Zadarske županije je povezivanje „Južne“ i „Sjeverne“ Hrvatske, a samim time spajanje kopnenih i prometnih koridora.

Položaj na Jadranu je izrazito važan jer omogućuje laku povezanost pomorskim putem s gotovo cijelim svijetom. Značajna je luka dužobalnog pomorskog prometa, a u međunarodnom pogledu najznačajnija je prekomorska veza sa središnjom Italijom, koja čini dio najkraće poveznice srednje i južne Italije sa središnjom i istočnom Europom. U kontekstu Republike Hrvatske, Zadarska županija je, u geoprometnom pogledu, spoj između središnje kontinentalne RH i sjeverne primorske RH s južnom RH, odnosno Dalmacijom.

Od suvremenih europskih koridora, Županijom prolazi jadransko-jonski koridor, te cestovno-pomorski koridor kojim se srednja Europa, preko Zagreba i Zadra, spaja s Anconom i Italijom. Spajanje autocestom Zadarske županije sa Zagrebom i dalje s europskim središtima, doprinijelo je atraktivnosti geoprostornog položaja Županije.

Važnost daljnjeg razvijanja prometne infrastrukture prepoznata je i ROP-om, gdje je „razvoj modernog integralnog prometnog sustava“ prepoznat kao jedna od osnovnih prioritetnih i strateških mjera. Osnovna namjera je dalje razvijati pojedine vidove prometa i prometne infrastrukture, te ih istovremeno bolje integrirati. U nastavku su ukratko opisana osnovna obilježja raznih vidova prometa prisutnih na području Zadarske županije.

Cestovni promet

Geoprometni položaj Zadarske županije ima veliko značenje u povezivanju sjevernog i južnog dijela Hrvatske i Jadranske regije. U Zadru se sijeku paneuropske transverzale Sjever – Jug i jadransko – jonska. Kroz Županiju prolaze autocesta A1 Zagreb – Split - Dubrovnik (tzv. Dalmatina), državne, županijske i lokalne ceste te nerazvrstane ceste.

Najvažniji cestovni pravci postojeće cestovne mreže Županije su Zagreb – Lika – Zadar – Split, Rijeka – Zadar – Split i Zadar – Benkovac – Knin. Ceste koje prolaze ovim pravcima povezuju mnoga naselja između kojih se odvija intenzivan promet. Izgradnjom autoceste A1 Zagreb – Split – Dubrovnik omogućeno je optimalno povezivanje Zadarske županije i uključivanje u europske prometne koridore. Kroz županiju prolazi jadranska magistrala (D8) kao alternativa autocesti.

Na kopnenom dijelu Zadarske županije glavnu funkciju županijske cestovne mreže čine prometnice koje povezuju naselja (Zadar, Nin, Pag, Biograd na Moru, Benkovac, Obrovac i Gračac) međusobno, ali i s najvećim naseljima susjednih županija. Kako bi se što bolje povezali otoci s kopnenim zaleđem izgrađena je cestovna mreža koja je ujedno i osnovni preduvjet za povezivanje svih naselja svakog otoka u homogenu prostornu i gospodarsku cjelinu. Cestovna mreža Zadarske županije u odnosu na Republiku Hrvatsku je dana u

Tablica 10.

Tablica 10. Cestovna mreža na području Zadarske županije i Republike Hrvatske za 2018. godinu, izvor: Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 17/20), Razvojna strategija Zadarske županije do 2020., Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (2018)

	Ukupno (km)	Autoceste (km)	Državne ceste (km)	Županijske ceste (km)	Lokalne ceste (km)
Zadarska županija	1.840	73	562	566	639
RH	26.906,25	1.419,5	7.278,73	9.413,88	8.794,14

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, na području Zadarske županije nalazimo ukupno 1840 kilometara cesta različitih kategorija što u odnosu na RH čini oko 7 %. Od navedene ukupne duljine, lokalne ceste čine oko 34,72 %, dok županijske i državne ceste pojedinačno čine oko 30 % cestovne mreže Županije. Autoceste na području Županije čine oko 3,97 % cestovne mreže.

Uspoređujući s cestovnom mrežom na području Republike Hrvatske, državne ceste na području Zadarske županije čine 8 % ukupne duljine državnih cesta, lokalne ceste čine 7 % ukupne duljine lokalnih cesta na području RH. Duljina županijskih cesta na području Županije čini 6 % ukupne duljine ove kategorije cesta na području RH, dok autoceste na području Županije čine 5 % ukupne duljine autocesta na području RH. Prema Državnom zavodu za statistiku, gustoća cestovne mreže u Zadarskoj županiji za 2018. godinu iznosi 500 m/km^2 što je u razini prosjeka RH. Ukupna duljina nerazvrstanih prometnica, prema podacima iz 2016. godine, iznosi 1.799 m. Sve državne ceste na području Županije su asfaltirane, uređene i opremljene, dok kod županijskih i lokalnih cesta postoje neasfaltirane dionice, tzv. makadami.

Na području Grada Zadra, kao i u cijeloj Zadarskoj županiji, osjetan je porast prometa na cestama za vrijeme turističke sezone (Slika 26.). U Tablica 11., prikazan je prosječni godišnji dnevni promet i prosječni ljetni dnevni promet na izlazima s autoceste A1 u Zadarskoj županiji za 2017. i 2018. godinu.

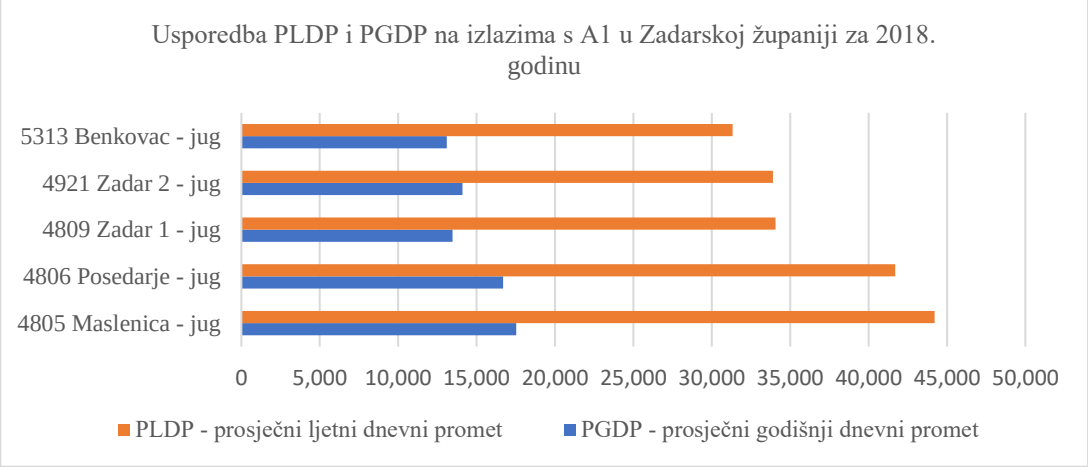

Slika 26. Usporedba PLDP i PGDP na izlazima s autoceste A1 u Zadarskoj županiji za 2018. godinu, izvor: Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske za 2018 godinu, HC

Tablica 11. Podaci o prosječnom godišnjem dnevnom prometu (PGDP) i prosječnom ljetnom dnevnom prometu (PLDP) na izlazima s autoceste A1 u Zadarskoj županiji za 2017. i 2018. Godinu, izvor: Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske za 2017. i 2018 godinu, HC

	2017.	2018.	2017.	2018.
Brojačko mjesto	**PGDP**		**PLDP**	
4805 Maslenica - jug	17.217	17.531	44.092	44.222
4806 Posedarje - jug	16.338	16.703	41.582	41.704
4809 Zadar 1 - jug	13.076	13.470	33.933	34.070
4921 Zadar 2 - jug	13.563	14.104	33.480	33.908
5313 Benkovac - jug	12.562	13.100	30.820	31.323

PGDP = prosječni godišnji dnevni promet, PLDP = prosječni ljetni dnevni promet

Kao što je vidljivo iz tablice iznad, na svim izlazima s autoceste je u 2018. godini zabilježeno povećanje prosječnog godišnjeg prometa u odnosu na 2017. godinu, pri čemu se povećanja kreću u rasponu od 1,82 % (Maslenica – jug) do 4,28 % (Benkovac-jug). Istovremeno u 2018. godini je također zabilježeno i povećanje prosječnog ljetnog dnevnog prometa od 0,29 % na mjernim postajama Maslenica-jug i Posedarje-jug do 1,63 % na mjernoj postaji Benkovac-jug. Znatne razlike u ljetnom i godišnjem dnevnom prosjeku prometa vidljive su u priobalnom dijelu Županije u blizini turističkih područja, odnosno na pravcima prema istim.

U skladu s ovim trendovima je i povećanje broja registriranih cestovnih motornih vozila, jednako kao i cestovnog prijevoza robe (Tablica 12).

Tablica 12. Broj registriranih vozila i količina cestovnog prijevoza robe u Zadarskoj županiji u razdoblju od 2010. do 2018. godine, izvor: Državni zavod za statistiku

	2010.	**2011.**	**2012.**	**2013.**	**2014.**	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
Registrirana cestovna motorna vozila	70.376	70.444	68.910	70.215	72.159	73.966	77.155	80.572	85.148
Cestovni prijevoz robe [tis.t]	1.779	1.397	1.365	1.491	972	1.194	1.305	1.520	1.536

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, na području Županije je u 2018. godini registrirano ukupno 85.148 motornih vozila, što je za 20,99 % više u odnosu na 2010. godinu. Porast broja registriranih vozila je evidentiran u svakoj godini, pri čemu je u 2018. godini registrirano 4.576 vozila više u odnosu na 2017. što je porast za 5,68 % te 10,36 % više vozila u odnosu na 2016. godinu. U broju registriranih cestovnih motornih vozila u 2018. godini je također vidljiv porast broja registriranih kamiona za 10,2 %, cestovnih tegljača za 14,21 %, specijalnih vozila za 5,27 % i poljoprivrednih traktora za 7,52 % u odnosu na 2017. godinu.

Cestovni prijevoz robe nema izražen jednak trend rasta, iako je vidljivo kako je prijevoz robe u stalnom porastu od 2014. godine pa je tako u 2018. godini zabilježen porast od 58,02 % u odnosu na 2014. godinu. Uspoređujući cestovni prijevoz robe u 2018. godini s 2017. godinom vidljivo je kako je zabilježen blaži porast pa je tako u odnosu na 2017. godinu zabilježen porast od 1,05 %.

S druge strane, na području Županije je zabilježen trend porasta sigurnosti na cestama, odnosno uočljiv je trend opadanja broja prometnih nesreća i stradalih putnika tijekom

posljednjih godina. Sukladno podacima Državnog zavoda za statistiku, u 2018. godini je zabilježeno ukupno 698 prometnih nesreća na području Zadarske županije što je za 14,04 % manje u odnosu na 2017. godinu kada je bilo zabilježeno ukupno 812 prometnih nesreća te za 11,87 % manje u odnosu na 2016. godinu.

Uz promet osobnim vozilima, na području Županije također se odvija i autobusni prijevoz koji obavljaju koncesionari od kojih je najznačajniji Liburnija d.o.o., a ostali značajniji prijevoznici su Čazmatrans Promet, Antonio Tours, Stari Velim te Lišane Transturist. Javni gradski prijevoz i javni linijski prijevoz unutar županije (uključujući i otoke) je organiziran kroz 12 linija te su obuhvaćeni svi dijelovi Zadra (Strateška studija prometnog Masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, 2018.). Centralni kolodvor za gradski linijski prijevoz se nalazi u Gradu Zadru. Upravo u području Grada Zadra je uočeno povećano opterećenje prometnica koje idu u uži centar – poluotok, poglavito iz i u smjeru D8.

Sukladno Županijskoj razvojnoj strategiji problem u cestovnom prometu predstavlja nedovoljna izgradnja brzih cesta kako bi se poboljšala prometna povezanost. Isto tako, makadamske ceste potrebno je urediti i opremiti kako bi se poboljšala sigurnost i cestovna povezanost. Na području grada Zadra vidljiva je potreba za izgradnjom zaobilaznice koja bi rasteretila gradske prometnice, koje su posebno opterećene tijekom turističke sezone. Upravo je u vrijeme turističke sezone najizraženije smanjenje učinkovitosti prometnog sustava zbog prevelikog opterećenja. Problem predstavlja i nedovoljna povezanost između rijetko naseljenih prostora u kontinentskom zaleđu i na otocima s priobalnim centrima zbog čega je potrebno razvijati javni prijevoz koji sada karakterizira nedovoljna razina pristupačnosti, posebice u kontinentskom zaleđu Županije.

Problem također predstavlja i nedovoljna razvijenost biciklističke infrastrukture te se ovaj vid prometa uglavnom odvija po cestovnim prometnicama što predstavlja i sigurnosnu ugrozu za bicikliste. Sukladno Zaunović (2018.) u gradu Zadru ima 13,5 km međusobno nepovezanih biciklističkih staza, a infrastruktura je neadekvatna za odvijanje normalnog biciklističkog prometa. Rekreativne biciklističke staze se protežu u duljini od 90 km. Iako Zadarska županija ima povoljne geografske preduvjete za razvoj biciklističkog prometa, njegova trenutna uloga je zanemariva. S obzirom da je razvoj i promocija biciklističkog prometa jedna od strateških odrednica Zadarske županije, predviđeno je uključivanje Zadarske županije u Europski projekt MedCycleTour (2018. - 2030.) kojim se kroz područje Republike Hrvatske planira razvoj mediteranske rute EuroVelo8 koja će prolaziti kroz 11 europskih zemalja.

Željeznički promet

Područjem Zadarske županije prolaze tri željezničke pruge**;**

- M606 - pruga za međunarodni promet Knin - Zadar,
- M604 - pruga za međunarodni promet Oštarije – Knin - Split oznake te
- R103 - pruga za regionalni promet Martin Brod – Razdjelna točka km 119+444 – Državna granica – Ličko Dugo Polje – Knin.

Pruge M604 i M606 kategoriziraju se kao ostale željezničke pruge za međunarodni promet, dok je R103 regionalna pruga. Željeznička mreža Zadarske županije prikazana je na Slika 27., dok su karakteristike željezničkih linija prikazane u Tablica 13.

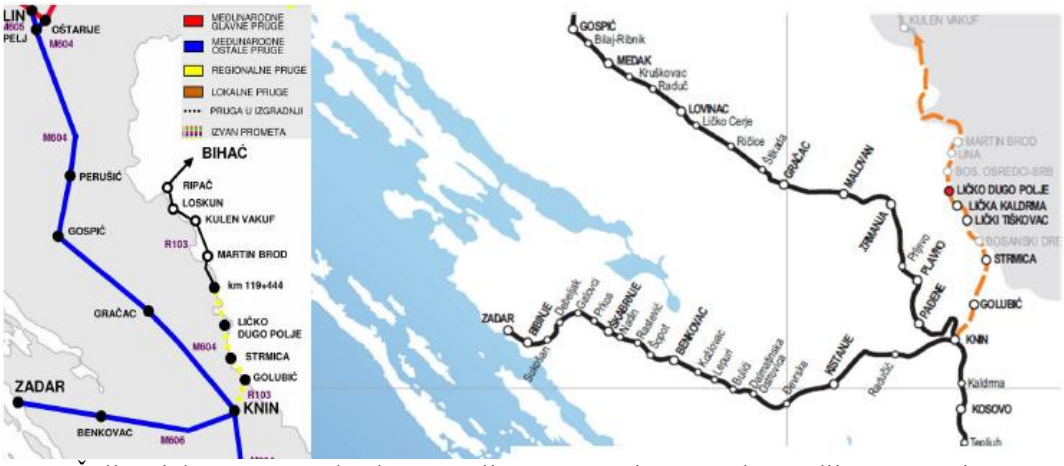

Slika 27. Željeznička mreža Zadarske županije, preuzeto iz Strateške studije Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (Ekonerg, 2018.)

Tablica 13. Karakteristike željezničkih linija koje se nalaze na području Zadarske županije, izvor: Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (2018.)

Oznaka	Relacija	Tip linije	Elektrificiranost	Duljina kroz zadarsku županiju (km)	Broj stajališta i kolodvora u funkcionalnoj regiji Sjeverna Dalmacija
M606	Knin – Zadar	Međunarodna	Neelektrificirano	41,3	4
M604	Oštarije – Knin – Split	Međunarodna	Neelektrificirano	52,7	15
R103	DG – L. D. Polje – Knin	Regionalna	Izvan prometa	-	-

Kao što je vidljivo iz tablice iznad, željezničke linije na području Županije nisu zadovoljavajuće te su iste i dalje jednokolosiječne i neelektrificirane, a pruga R103 je izvan prometa. Sukladno Županijskoj razvojnoj strategiji do 2020. godine te Strateškoj studiji Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, od 2014. godine je željeznički promet na M606 zamijenjena autobusnim prijevozom, dok se teretni promet odvija prema potrebi, a za daljnji razvoj nužna je obnova i elektrifikacija ove pruge.

Područjem Zadarske županije prolazi tzv. "Lička" željeznička pruga kojom su preko Knina povezani najveći gradski centri Dalmacije (Zadar, Šibenik, Split) sa središnjom Hrvatskom. Prema kategorizaciji pruga Zadar – Knin ima karakter pomoćne magistralne željezničke pruge.

Kako bi se utvrdili trendovi u željezničkom prometu na području Zadarske županije, u odnosu na trendove u željezničkom prometu na području RH analizirani su podaci o otputovalim putnicima te prometu robe željeznicom u razdoblju od 2010. do 2018. godine (Tablica 14.).

Tablica 14. Željeznički promet u RH i Zadarskoj županiji u razdoblju od 2010. do 2018. godine, izvor: Državni zavod za statistiku

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Republika Hrvatska									
Otputovali putnici [tis]	16.905	18.374	18.945	17.850	16.109	16.080	16.262	16.663	17.331
Promet robe – utovar [tis.t]	7.056	7.073	6.419	6.150	6.529	6.887	6.498	6.960	9.157
Promet robe – istovar [tis.t]	5.708	5.184	5.162	5.136	4.677	4.509	4.300	4.411	4.525
Zadarska županija									
Otputovali putnici [tis]	19	15	12	10	6	4	3	3	4
Promet robe – utovar [tis.t]	216	83	74	17	16	38	2	4	1
Promet robe – istovar [tis.t]	321	144	89	44	33	20	51	9	2

Kao što je vidljivo iz tablice iznad, željeznički promet na području Zadarske županije je u kontinuiranom i značajnom padu pa je tako u 2018. godini došlo do smanjenja broja otputovalih putnika za 78,95 % u odnosu na 2010. godinu. Zadarska županija je u 2018. godini sudjelovala sa svega 0,02 % otputovalih putnika u RH te ista čini zanemariv udio u željezničkom prometu Republike Hrvatske. Jednako tako, zanemariv je i udio prometa robe putem željeznice.

Neadekvatna infrastruktura željezničkog prometa, posljedično utječe i na zračni promet, odnosno na zračnu luku Zadar koja sa svojim teretnim i putničkim terminalima može iskoristiti dodatne pravce roba i putnika.

Zračni promet

U Zadarskoj županiji nalazi se Zračna luka Zadar, najveći zrakoplovni centar u Hrvatskoj koji je, zbog dvije poletno – sletne staze, u mogućnosti prihvaćati zrakoplove bez obzira na vremenske uvjete. Zračna luka smještena je u Zemuniku Donjem, u neposrednoj blizini priključka na autocestu Zagreb – Split (Zadar 2), udaljena oko 8 km od centra Zadra. Spada u zračnu luku 4E kategorije i primarno služi za potrebe putničkog prometa, a sve veću ulogu ima i u prijevozu tereta. Zračna luka Zadar je međunarodnog karaktera te je uvođenjem niskotarifnih linija i povezivanjem s 20-ak europskih zemalja došlo je do znatnog povećanja broja putnika (Slika 28.).

Slika 28. Broj putnika u Zračnoj luci Zadar u razdoblju od 2012. do 2019. godine, izvor: Zračna luka Zadar

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, u zračnoj luci Zadar je zabilježen trend porasta broja putnika pa je tako u 2019. godini zabilježeno ukupno 801.347 putnika što je porast za 32,66 % u odnosu na prethodnu 2018. godinu. U zračnoj luci Zadar je izražen sezonalni karakter prometa pa je tako vidljivo kako je promet putnika u ljetnim mjesecima znatno veći u odnosu na zimske mjesece (Slika 29.).

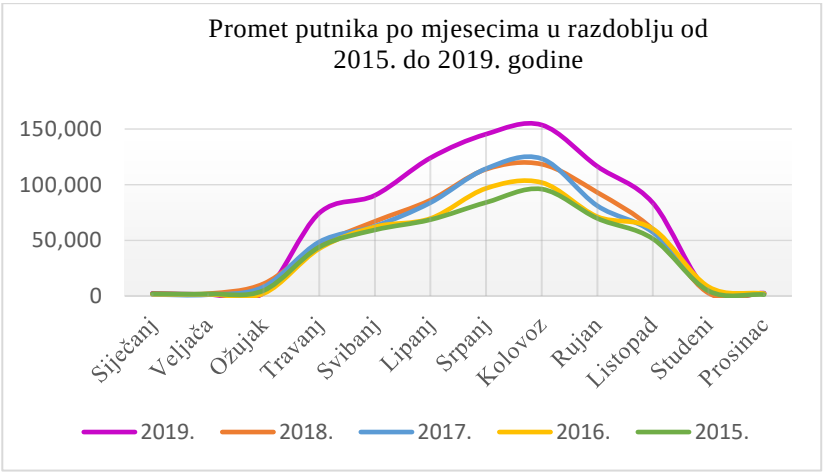

Slika 29. Promet putnika u Zračnoj luci Zadar po mjesecima u razdoblju od 2015. do 2019. godine, izvor: Zračna luka Zadar

Ovaj trend porasta broja putnika posljedično povlači i povećanje broja zrakoplova pa je uzlazan trend broja zrakoplova primjetan od 2012. godine. U 2019. godini je na području Zračne luke Zadar zabilježeno 5.523 zrakoplova što je povećanje u odnosu na 2018. godinu za 11,78 % (582 zrakoplova više) te povećanje za 20,38 % u odnosu na 2017. godinu. Ovo posljedično povlači i veće okolišno opterećenje.

Usprkos povećanju broja putnika, statistika kretanja tereta u razdoblju od 2012. do 2019. godine je u silaznom trendu (Slika 30.) pa je tako u 2019. godini na području Zračne luke zabilježeno tek 2.517 kg robe što je najniže u odnosu na promatrano razdoblje te predstavlja smanjenje za 87,39 % u odnosu na 2018. godinu te smanjenje za 57,52 % u odnosu na 2017. godinu.

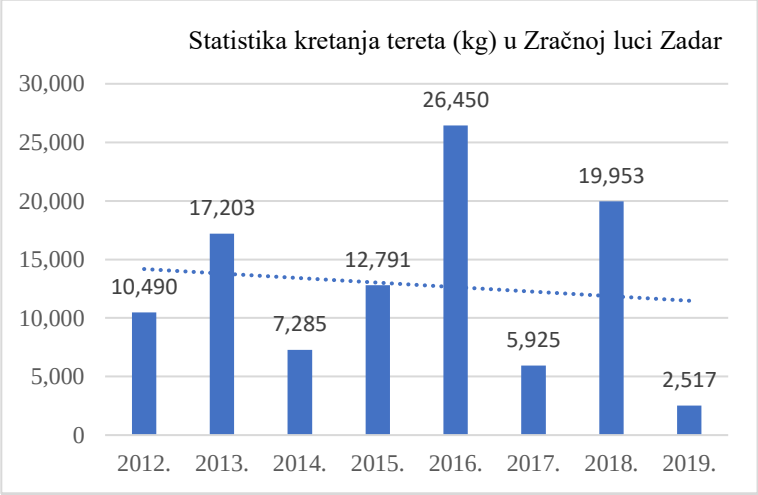

Slika 30. Statistika tereta u Zračnoj luci Zadar u razdoblju od 2012. do 2019. godine, izvor: Zračna luka Zadar

Iz danih podataka može se uočiti velik porast putnika zrakoplovom te potreba za povećanjem manipulativnog prostora s ciljem povećanja međunarodnih letova. Započeta je također rekonstrukcija Zračne luke Zadar kojom se planira unaprijediti sigurnost i usluga u cilju povećanja broja putnika i operacija, a razvoj zračnog prometa je strateška odrednica Zadarske županije sukladno Razvojnoj strategiji.

Pomorski promet

Zbog svog geografskog položaja i obilježja, pomorski promet jedan je od preduvjeta razvoja te je isti značajni gospodarski potencijal pri čemu je prepoznata uloga Jadranskog mora u međunarodnom prometu robe. Na području RH, promet brodova je u konstantnom porastu pa je tako u 2018. godini na području RH zabilježeno ukupno 353.720 brodova (brodskih uplovljavanja) što je u odnosu na 2017. godinu povećanje za 4,46 % te u odnosu na 2016. godinu povećanje za 6,53 %. Istovremeno je u 2018. godini zabilježeno oko 33 milijuna putnika te oko 21 milijun tona robe.

Grad Zadar je jedno od najsnažnijih jadranskih prometnih čvorišta u kojem se međusobno prožimaju pomorski, kopneni i zračni putovi. Pomorski promet, kao gospodarska djelatnost ima niz specifičnosti u odnosu na druge grane prometa, a odvija se putem morskih luka za javni promet i luka posebne namjene. Luke otvorene za javni promet na području Zadarske županije razvrstavaju se prema veličini i značaju za Republiku Hrvatsku.

Sukladno Prometnom masterplanu funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (2018.), na području Zadarske županije nalaze se 3 luke od osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku, 8 luka od županijskog značaja i 68 luka od lokalnog značaja.

Luke osobitog (međunarodnog) gospodarskog interesa za RH su:

- Zadar – putnička luka
- Gaženica – teretna i putnička luka
- Vela Lamjana – ribarska luka

Luke županijskog značaja su:

- Preko – putnička luka
- Brbinj Lučina – putnička luka
- Zaglav – putnička luka
- Silba Žalić – putnička luka
- Biograd – putnička luka
- Tkon – putnička luka
- Pag – putnička luka
- Fotica – putnička luka

Luke lokalnog značaja su:

Iž - Bršanj, Ist - Kosirača, Poljana, Kali, Mandre, Olib, Premuda - Krijal, Pakoštane, Premuda Loza, Ist - Široka, Zapuntel, Brgulje, Molat - Lučina, Zverinac, Sestrunj - Kablin, Rivanj, Rava Mala - Lokvina, Rava Vela - Marinica, Iž Veli, Sutomišćica, Iž Mali - Komoševa, Veli Rat, Verunić, Soline, Božava, Dragove, Savar, Luka, Žman, Muline, Sali, Ugljan - Selo, Sukošan, Lukoran, Čeprljanda, Banj, Dobropoljana, Neviđane, Mrljane, Barotul, Pašman, Kraj, Maslenica, Vinjerac, Privlaka, Starigrad Paklenica, Vrgada, Vir - uvala Biskupnjača, Ražanac, Vir, Ražanac - uvala Plamići, Telašćica - uvala Mir, Telašćica - uvala Ćušćica, Tribanj Krušćica - uvala Lubardić, Iž mali - Knež, Ošljak, Doleška Draga, Kukljica, Povljana, Pakoštane - uvala Dugovača, Vrgada - uvala sv. Andrija, Brbinj - uvala Jaz, Petrčane, Zadar - Diklo, Zadar - Bregdetti, Zadar - Jazine, Draženica, Foša, Škarda - uvala Trate, Kožino - Primorje, Vrsi - uvala Školjić, Vir - uvala Slatinica, Vir - uvala Sapavac, Vir - uvala Lučica, Vir - uvala Prezida, Šimuni, Dinjiška, Miškovci, Košljun, Vlašići, Kali - uvala Batalaža, Smokvica, Kali - uvala Mala Lamjana, Rovanjska, Bibinje - uvala Jaz, Nin, Zaton - uvala Dražnik, Ugrinić, Novigrad, Ljubačka vala, Luke Seline, Sv. Filip i Jakov, Sv. Petar, Turanj Proboj, Posedarje, Ždrelac, Sestrunj -uvala Hrvatin, Privlaka - uvala Loznica.

Luka Zadar, smještena u središnjem dijelu obale Jadranskog mora, druga je po važnosti za putnički prometa u Republici Hrvatskoj te ima važnu javnu funkciju za stanovnike otoka. Izgradnjom putničke luke Gaženica rasteretio se promet u centru grada Zadra. Velika prednost luke Gaženica je ta što ima iznimnu infrastrukturalnu povezanost, priključak s autocestom i željeznicom te je u blizini aerodroma. To ju ujedno čini jedinom lukom na Jadranu koja može iskrcati i isporučiti specijalne terete do prometnica.

Osim navedenih, na području Zadarske županije postoji velik broj Luka posebne namjene, i to: luke nautičkog turizma, sportske luke, vojne luke te ribarske luke.

U javnom obalnom prijevozu uspostavljene su državne linije s obvezom javne usluge i linije bez obveze javne usluge. Izvor podataka o državnim linijama s i bez obveze javne usluge u nastavku je Agencija za obalni linijski pomorski promet. Linije s obvezom javne usluge su trajektne, brodske i brzobrodske linije (Slika 31.).

Državne trajektne linije u Zadarskom okružju u 2020. godini su: 401 Zadar (Gaženica) - Ist - Olib - Silba - Premuda - Mali Lošinj, 431 Preko - Ošljak - Zadar (Gaženica), 433 Zadar (Gaženica) - Rivanj - Sestrunj - Zverinac - Molat – Zapuntel – Ist/Kosirača, 434 Brbinj -

Zadar (Gaženica) i 435 Zadar (Gaženica) - Bršanj - Rava - Mala Rava. Od državnih brodskih linija u Zadarskom okružju u 2020. godini prisutne su 405 Rava - Mala Rava - Veli Iž - Mali Iž – Zadar, 406 Zadar - Sali – Zaglav i 409 Preko – Zadar, dok su državne brzobrodske linije u Zadarskom okružju u 2020. godini 9141 Pula - Unije - Susak - Mali Lošinj - Ilovik - Silba – Zadar, 9401 Olib - Silba – Premuda/Krijal – Zadar, 9403 Ist/Široka – Zapuntel - Brgulje - Molat – Zadar, 9404 Brbinj - Božava - Zverinac - Sestrunj - Rivanj – Zadar, 9405 Zadar – Mali Iž – Veli Iž – Mala Rava - Rava i 9406 Zadar - Sali - Zaglav – Bršanj.

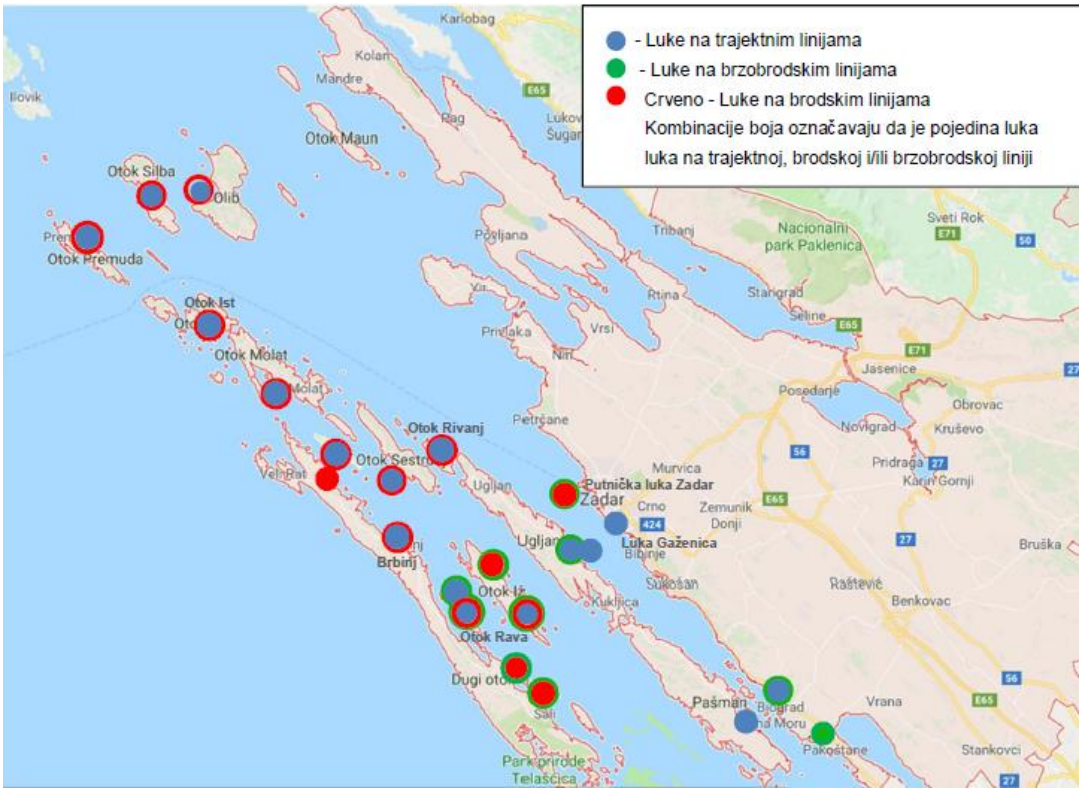

Slika 31. Luke na području Zadarske županije koje sudjeluju u javnom obalnom prijevozu, izvor: Strateška studija Prometnog razvoja funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (Ekonerg, 2018.)

S obzirom na Zadarsku županije, veliku ulogu ima povezivanje otoka svakodnevnim putničkim brodskim vezama, pri čemu se prednost povezivanja većih otoka (Ugljana, Pašmana i Dugog otoka) s kopnom daje trajektnom prometu i motorizaciji otoka. Kod manjih otoka Zadarske županije (Vrgada, Iž, Rava, Molat, Ist, Škarda, Premuda, Silba, Olib), s obzirom na svoju udaljenost od kopna, sav promet se svodi na nekoliko putovanja po stanovniku mjesečno. Kako bi se dodatno razvila prometna povezanost, potrebno je ostvariti i međusobno povezivanje otoka manjim brodovima, a od teretnih brodova za opskrbu otoka mora se osigurati tanker za naftne derivate i vodonosac.

Na području Zadarske županije, u pomorskom prometu veliku ulogu ima luka Gaženica koja je teretna luka te graniči s površinom nove putničko trajektne luke. Za teretnu luku Gaženica izrađen je Masterplan te se taj dio luke planira razvijati u pravcu kontejnerskog prometa, za što će biti određene velike manipulativne i odlagališne površine. Predviđa se pristajanje kontejnerskih brodova do duljine 260 m. U ovoj luci se stalno bilježi porast broja putnika te vozila (Slika 32.), pa je tako u 2019. godini zabilježeno povećanje broja

putnika za 20 % u odnosu na 2014. godinu te za 2 % u odnosu na 2018. godinu. Uz porast broja putnika, zabilježen je i porast broja vozila pa je tako u 2019. godini isti veći za 41,73 % u odnosu na 2014. godinu te za 5,72 % u odnosu na 2018. godinu.

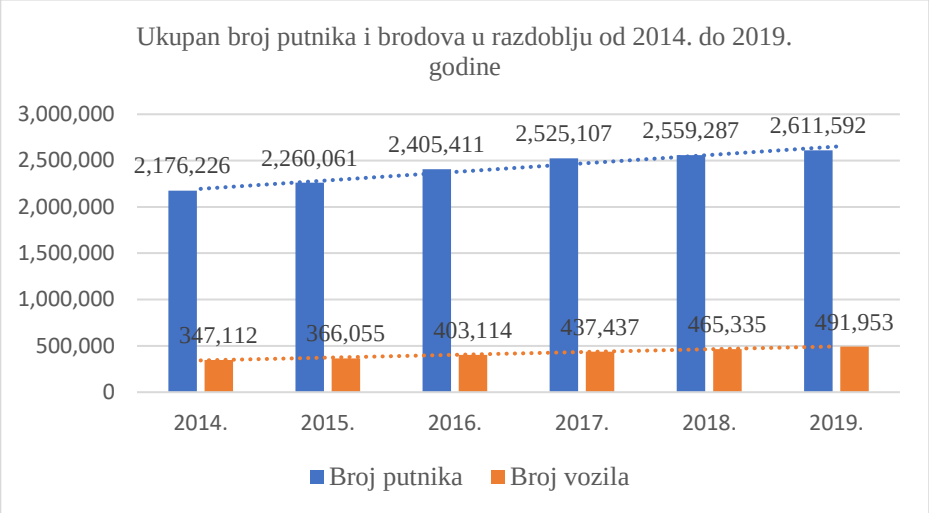

Slika 32. Ukupan broj putnika i brodova u razdoblju od 2014. do 2019. *g*odine, izvor: Lučka uprava Zadar

Uz ovu luku, veliku ulogu u prometu putnika imaju još Preko, Biograd n/m, Silba, Sali i Božava.

Problemi pomorskog prometa vezani su za nedovoljnu opremljenost luka županijskog i lokalnog značaja, te nedostatni broj brodskih linija. Izgradnja putničke luke Gaženica pridonijela je rasterećenju prometa u centru grada Zadra, a navodi se izazov razvoja teretnog prometa za koji je osnovni uvjet kvalitetnija željeznička infrastruktura i povezanost te potreba međuotočnog povezivanja. Problem predstavlja i skučenost obalnog prostora za manipulaciju i servisiranje brodskog prometa, što je posebno izraženo u ljetnim mjesecima te intenzivan automobilski promet koji je posebno izražen na području Poluotoka. Problem predstavlja nedovoljna povezanosti otoka pri čemu su otežane dnevne migracije radnika i učenika poput u slučaju otoka Ugljana, ali i daljnjih otoka Zadarskog arhipelaga, a također je i potrebno razdvojiti trajektnog i putničkog prometa, kako bi se smanjio pritisak.

Pritisci

Pritisci na okoliš dolaze iz sektora prometa su prepoznati kroz glavne utjecaje koji uključuju emisije ispušnih plinova, onečišćenje zraka, vode i tla, emisije buke, vibracija i svjetlosti, potrošnju energije (neobnovljivi izvori energije), zauzimanje i fragmentaciju staništa, promjene krajolika, onečišćenje kao posljedica incidenta (nesreće), ali kroz generiranje otpada. Također je izražen utjecaj na kvalitetu života lokalnog stanovništva.

Utjecaj prometa na kvalitetu zraka prvenstveno je zbog onečišćujućih tvari koje nastaju izgaranjem goriva npr. NOx, CO i čestica (PM_{10} i $PM_{2.5}$). Do emisije čestica dolazi i zbog kretanja vozila čime se podiže prašina s prometnica, a dodatno emisije nastaju i zbog trošenja guma te kočnica. S obzirom na karakteristike, većina ovih emisija potječe iz cestovnog prometa pri čemu su povišene koncentracije NOx i CO prisutne u gradskim

središtima kao posljedica smanjenog provjetravanja (Strateška studija Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, 2018.). U pogledu pomorskog prometa, emisije iz brodova u zrak nastaju radom motora brodova koji borave u lukama. Sektor prometa također je značajan izvor stakleničkih plinova te je isti u 2016. godini sudjelovao s ukupno 25 % emisija stakleničkih plinova u RH (National Inventory Report, Croatian greenhouse gas inventory, 2018.). Na području RH, prema posljednjem dostupnom izvješću, cestovni promet je u 2016. godini činio 96,2 % ukupnih emisija stakleničkih plinova iz sektora prometa te je isti u stalnom porastu pa je tako u 2016. godini, zabilježeno povećanje za 3,78 % emisija u odnosu na emisije iz cestovnog prometa u 2015. godini. Nakon cestovnog prometa, slijede emisije iz pomorskog i riječnog prometa koje su u 2016. godini činile 2,17 % ukupnih emisija stakleničkih plinova iz sektora prometa te je primjetno kako je ovaj tip prometa u porastu na području RH (Tablica 15.). Upravo su ova dva tipa prometa najrazvijenija na području Zadarske županije.

Tablica 15. Emisije stakleničkih plinova iz sektora prometa u razdoblju od 2014. - 2016. Iskazane u kt CO2-eq, izvor: National Inventory Report 2018., Croatian greenhouse gas inventory

Vrsta prometa	kt CO_2 - eq		
	2014.	2015.	2016.
Cestovni	5.399,1	5.727,2	5.943,7
Željeznički	74,9	61,8	64,6
Pomorski i riječni	137,8	131,7	133,7
Zračni	30,7	31,1	31,4
Ukupno	5.642,5	5.951,8	6.173,4

Uz emisije u zrak, sektor prometa također predstavlja i izvor onečišćenja vodnih tijela (površinskih i podzemnih). Cestovni promet, koji je ujedno i najrazvijeniji je izvor teških metala i poliaromatskih ugljikovodika koji nastaju trošenjem kočnica i guma kao i izgaranjem goriva u motorima. Pritisak također predstavljaju i otpadne i oborinske vode koje nastaju ispiranjem s prometnica, parkirališta i drugih manipulativnih površina, dok iz pomorskog prometa veliku prijetnju predstavljaju i protuobraštajni premazi i boje, kao i ispuštanja raznih otpadnih voda. Utjecaj na tlo kao posljedica sektora prometa nastaje zbog skidanja površinske vegetacije te gubitaka i prenamjene tla što se posljedično može odraziti na povećanje rizika od erozije. Također, PM čestice, teški metali i ugljikovodici koji nastaju u prometu predstavljaju izvore onečišćenja, koji su najveći upravo uz prometnu infrastrukturu (taloženje u tlu).

Sektor prometa (izgradnja infrastrukture) direktno dovodi do gubitaka staništa i fragmentacije staništa te rubnih efekata. Sve navedeno, jednako kao i povećane emisije buke, vibracija i svjetlosti uvjetuju promjene stanišnih uvjeta što se može negativno odraziti na promjenu ekologije vrsta i ponašanje kao i korištenje preostalog staništa (npr. gubitak hranilišta). Velik problem u sektoru prometa predstavljaju i invazivne vrste jer je upravo ovaj sektor prepoznat kao jedan od vektora širenja, što se posebno odnosi na cestovni i pomorski promet. Povećanje buke u pomorskom prometu negativno se odražava na morske sisavce, dok izgradnjom može doći do direktnih gubitaka dijela ugroženih i rijetkih staništa, kao i jedinki vrsta.

Izgradnja cestovne infrastrukture također dovodi do promjena u krajobrazu kroz unos novih antropogenih elemenata pri čemu se trajno mijenja postojeća struktura krajobraza kao i vizualni identitet. Ovaj negativan utjecaj je posebno izražen u pogledu kulturne baštine te područjima visoke krajobrazne vrijednosti, koja su ujedno te u područjima u

kojima već postoji izražen antropogeni pritisak. Pritisak prometa na krajobraz Zadarske županije posebno je istaknut zbog prepoznate turističke privlačnosti županije koja se može umanjiti neplanskim upravljanjem.

Za Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija je izrađena Strateška studija od strane ovlaštenika Ekonerg – Institut za energetiku i zaštitu okoliša u 2018. godini.

Ostvarivanje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije

Program iz 2014. godine definirao je sljedeće ciljeve zaštite okoliša u sektoru promet u Zadarskoj županiji:

- C1 – Promet u gradovima (urbanism aglomeracijama) obuhvatiti konceptom održivog razvoja (održivi gradski promet)
- C2 – Promet u regiji (županiji) obuhvatiti konceptom održivog razvoja (održivi regionalni promet)
- C3 – Zaštiti lokalno stanovništvo od štetnog utjecaja prometa
- C4 – Zaštiti posebno osjetljiva područja
- C5 – Povećati sigurnost prijevoza opasnih tvari

Tablica 16. Analiza provedbe mjera

Cilj	Mjere za ostvarenje ciljeva	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1 C2	M1 - Podizanje kvalitete (urednije, vremenski češće i točnije, prostorno gušće, s uređenijim postajama, u blizini parkirališta, uvažavati potrebe osoba s posebnim potrebama…), pristupačnosti (integrirani sustav karata s popularnim cijenama, subvencionirano od gradova i županija), a time i atraktivnosti javnog prijevoza. (promocija/marketing programa – s obzirom na sve veće zagušenje automobilskog prometa, svi alternativni načini prijevoza (javni prijevoz, bicikl, pješačenje) imaju prilično izgleda u "osvajanju tržišta")	Djelomično se provodi, očekuje se poboljšanje	Podizanje kvalitete i pristupačnosti javnog prometa je predviđeno mjerama Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverni Jadran: M-I-14 Izgradnja informacijske infrastrukture za upravljanje sustavom i kvalitetno informiranje korisnika, M-I-4. Izgradnja pješačkih nogostupa/staza koja povezuju kućanstva sa stajalištima javnog gradskog prijevoza, kolodvorima i intermodalnim terminalima, M-I-23 Uređenjem autobusnih stanica prema minimalnim tehničkim uvjetima, uvođenjem zajedničkog tarifnog sustava (M-O-2.) i novih kanala za prodaju karata (M-O-6.)
C1	M2 - Uvođenje upotrebe UNP-a i biodizela u javni gradski prijevoz	Djelomično se provodi	Nabavka gradskih i prigradskih autobusa prema normi EURO VI s niskom emisijom CO_2 se financirala kroz bespovratna EU sredstva čime je Liburnija d.o.o. u 2019. godini dobila 25 novih autobusa.

			Prometnim masterplanom funkcionalne regije Sjeverni Jadran kao jedna od mjera je predviđeno i uvođenje ekološki prihvatljivih vozila (M-O-7.)
C1	M3 - Uspostava kvalitetnog sustava pješačkih i biciklističkih staza i ostale prateće infrastrukture (mjesto za parkiranje, mogućnost prijevoza željeznicom,…). Isto je kvalitetna infrastruktura i za razvoj turizma ruralnog područja. Višestruko korisna mjera: ekološki prihvatljiviji transport, zdravstveno povoljniji, dio turističke ponude, dio pozitivnog imidža "relaksirane destinacije", ekološko osvješćivanje, štednja energije, ušteda u osobnom proračunu. pokretanje prioritetnog programa koji će početi s analizom stanja, identifikacijom problema u kontekstu dugoročnog plana razvoja i u kratkom roku rezultirati ispraćenom i dobro promoviranom provedbom. poticanje (promocija, marketing, jumbo plakati i sl.) pješačenja i korištenja bicikla za kretanje gradovima. financiranje udruga koje promoviraju kretanje biciklima.	Provodi se	Proširenje mreže pješačkih staza, kao i razdvajanje pješačkih zona od ostalih vrsta prometa te poboljšanje pješačke infrastrukture i izgradnja biciklističke infrastrukture su neke od mjera za postizanje ciljeva Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverni Jadran. Poticanje cikloturizma je provođeno projektom Zadar Bike Magic koji se i dalje provodi, a daljnje poticanje cikloturizma je također jedan od aspekata Glavnog plana razvoja turizma Zadarske županije 2013. - 2023. Promotivne aktivnosti za veće korištenje bicikala, car sharing i ostale modele putovanja su također mjera Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. - 2019. te se unaprjeđuju i kroz projekte organizirane od strane Agencije za razvoj Zadarske županije (ZADRA NOVA) poput projekta MOBILITAS. Proširenje i unaprjeđenje biciklističke infrastrukture je također jedna od mjera Programa zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije za četverogodišnje razdoblje (2017.)
C1 C2	M4 - Poticanje razvoja željezničke mreže kao za okoliš prihvatljivije vrste prometa (zamjena za automobilski i kamionski promet.) U županijskoj integraciji prvenstveno prigradska i županijska mreža, no sudjelovati i lobirati i na nacionalnoj razini, jer se radi o pitanju od strateške važnosti za Zadarsku županiju.	Ne provodi se na odgovarajući način	U tijeku je izrada studijske dokumentacije modernizacije dionice Oštarije - Knin željezničke pruge M604 Oštarije – Knin – Split te dokumentacije modernizacije: dionice Knin – Split željezničke pruge M604 Oštarije – Knin – Split, željezničke pruge M606 Knin – Zadar i M607 Perković – Šibenik. Poticanje rehabilitacije željezničke infrastrukture je jedna od mjera Prometnog

			masterplana funkcionalne regije Sjeverni Jadran.
C2	M5 - Osigurati izbjegavanje i smanjivanje negativnog utjecaja prometa na druge sadržaje u prostoru (onečišćenje prirodnih tala, vodonosnika, degradacija kvalitete okoliša u područjima stanovanja,…) tehničkim i biotehničkim mjerama te kvalitetnim prostorno – planskim rješenjima.	Provodi se, očekuje se poboljšanje	Provodi se kroz prostorno-plansku dokumentaciju i postupke procjene utjecaja na okoliš. Dodatno smanjenje utjecaja prometa na okoliš očekuje se kroz provedbu Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija te kroz uvažavanja Strateške studije izrađene za prethodno navedeni document.
C3 C4	M6 - Kod lociranja antena telekomunikacijskog sustava držati se načela predostrožnosti (uvažavati nelagodu lokalnog stanovništva i tražiti prikladnije lokacije).	Djelomično se provodi	Analiza i potrebe razvoja su prepoznate i obrađene kroz Plan razvoja širokopojasne infrastrukture na području Zadra (2017.) te kroz Planove razvoja širokopojasne infrastrukture (izrađeno za područja Općina Galovac, Sukošan, Sveti Filip i Jakov, Škabrnja, Jasenice, Novigrad, Posedarje, Ražanac, Starigrad, Vrsi i Grad Obrovac u 2019. godini)
C1 C2 C3	M7 - Uvesti okoliš uz prometne pravce (izvan i u naseljima) kao posebnu kategoriju u razradi sustava praćenja raznih segmenata okoliša (u prvom redu zrak i buka), radi praćenja utjecaja prometa na okoliš. Financirati edukacijske programe pri školama koji kao rezultat "puno malih složenih ruku" daju vrlo upotrebljiv rezultat i ekološko osvješćivanje u školskom sustavu.	Ne provodi se u zadovoljavajućoj mjeri	
C1 C2 C3	M8 - Daljnje razdvajanje državno/županijskog od mjesno/lokalnog prometa, odnosno izgradnja zaobilaznica oko naselja. Odterećenje županijskih cesta od kamionskog prometa uvođenjem djelotvornog sustava naplata (npr. uz kamenolome). Internalizacija trenutno eksternaliziranog troška prometa u održavanju uništenih prometnica i štetnog utjecaja na lokalnu kvalitetu života (pa i cijenu nekretnina…)	Djelomično se provodi, očekuje se poboljšanje	Izgradnja zaobilaznica je prepoznat problem kroz Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija te je uz izraženu potrebu za izgradnjom zaobilaznice Grada Zadra predviđena mjera M-I-22 za izradu Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni. Uvođenje sustava naplate za kamionski promet nije uveden.
C1 C2	M9 - Uz ceste koje prolaze u blizini ili kroz naselja posaditi zaštitne "zelene" zidove od raslinja (zaštita i od buke, i od prašine, smanjenja utjecaja od psihološkog efekta,…) VIŠESTRUKO KORISNA MJERA: ozelenjavanje ,	Provodi se	Kroz prostorno plansku dokumentaciju su propisane zelene javne površine na građevinskim česticama, kao i javne zelene površine uz javnoprometne površine (ceste,

C3 C4	smanjenje buke, vezivanje CO2, smanjenje prašine, smanjenje oborinskog otjecanja, povećanje bioraznolikosti, kvalitetniji zrak, ugodniji životni ambijent.		pješački prolazi, šetnice, parkirališta i dr.)
C2 C4	M10 - Identificirati zone konflikta prometa i posebno vrijednih i osjetljivih područja. Određivanje prioriteta, iznalaženje rješenja i provedba mjera dokidanja ili smanjivanja negativnih utjecaja.	Djelomično se provodi, očekuje se poboljšanje	Zone konflikata su prepoznate kroz Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (2018.) te su kroz ovu studiju te pripadajuću Stratešku studiju određene mjere za smanjivanje negativnih utjecaja.
C3 C5	M11 - Davanje poticaja i nadzor nad provođenjem odgovarajućih mjera zaštite vezanih uz transport opasnih tereta (zajednička mjera s temom Ekološki rizici i nesreće)	Provodi se	Izrađen je Vanjski plan zaštite i spašavanja za slučaj nesreća koje uključuju opasne tvari za područje postrojenja Terminal I trgovina tekućom robom iz Zadra, Gaženica bb (2020.). U županiji je također izrađen Plan intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora (2015.) te su izrađene Smjernice za izradu procjene rizika od velikih nesreća (2017.) koje uključuju i industrijske nesreće te je izrađena studija procjene rizika od velikih nesreća za područje Zadarske županije (2019.)
C2 C3 C4 C5	M12 - Unaprijediti nadzor na projektiranju, izgradnji i održavanju prometnica (kriteriji barem u skladu s EU, i projektantski, no i u pogledu provedbe PUO i SPUO procedura, te njima propisanih mjera). Unaprijediti sustav identifikacije i sanacije oštećenja (telefon za dojavu, javno dostupna lista čekanja potrebnih intervencija, itd.)	Provodi se	Za područje Zadarske županije se na godišnjoj razini donosi Operativni program radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta od strane Županijske uprave za ceste. Nadzor prilikom projektiranja i izgradnje provodi ovlaštena stručna osoba.

4.6. Poljoprivreda

Zakonski okvir

Poljoprivreda je kao djelatnost uređena mnogim zakonima iz različitih djelatnosti vezanih uz korištenje poljoprivrednog zemljišta i poljoprivrednu proizvodnju. Zakoni su usklađeni s pravnom regulativom Europske Unije. Krovni Zakoni i Pravilnici koji reguliraju poljoprivrednu djelatnost su:

- Zakon o poljoprivredi (NN 118/18 i 42/20)
- Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18, 115/18 i 98/19)
- Zakon o održivoj upotrebi pesticida (NN 14/14, 115/18 i 32/20)
- Zakon o gnojivima i poboljšivačima tla (NN 163/03, 40/7, 81/13, 14/14 i 32/19)
- Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje osobito vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta (NN 23/19)
- Pravilnik o evidenciji upotrebe poljoprivrednog zemljišta (NN 54/19)
- Pravilnik o kontrolnom sustavu ekološke poljoprivrede (NN 11/20)
- Pravilnik o sadržaju akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla (NN 7/13)

Uz ove zakone i pravilnike, s obzirom da je poljoprivreda kao djelatnost raznolika, prisutan je još veliki broj pravilnika i zakona koji reguliraju specifične djelatnosti, postupke i procese poput Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (NN 140/05, 35/08, 25/09, 124/10, 55/11, 14/14, 115/18 i 32/20), Zakona o biljnom zdravstvu (NN 127/19), Zakon o uzgoju domaćih životinja (NN 115/18), Zakona o vinu (32/19), Zakona o veterinarstvu (NN 82/13, 148/13 i 115/18), Zakona o genetski modificiranim organizmima (NN 126/19), Zakona o hrani (NN 81/13, 14/14, 30/15 i 115/18). Iz ovog područja također su važeći brojni pravilnici poput Pravilnika o provedbi mjera nacionalnog pčelarskog programa za razdoblje od 2020. do 2022. godine (NN 115/19 i 41/20), Pravilnika o provedbi programa potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru biljne proizvodnje i sektoru stočarstva u 2020. godini (53/20), Pravilnik o kontrolnom sustavu ekološke poljoprivrede (NN 11/20), Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. (NN 37/20) i drugih.

Za područje okoliša, klimatskih promjena i dobro poljoprivredno stanje okoliša važan je Pravilnik o višestrukoj sukladnosti (NN 113/19) kojim su definirani zahtjevi i uvjeti koji se moraju poštivati u obavljaju poljoprivredne aktivnosti na poljoprivrednim površinama, a koji su vezani uz okoliš, klimatske promjene i dobro poljoprivredno stanje zemljišta, javno zdravlje i zdravlje životinja i biljka i dobrobit životinja.

Ekološka poljoprivreda je na području Republike Hrvatske regulirana Zakonom o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u 2001. godini (NN 12/01) te danas važećim Zakonom o poljoprivredi (NN 118/18 i 42/20) kao i brojnim Pravilnicima. Važnost ekološke poljoprivrede je prepoznata na nacionalnoj razini pa je tako za područje Republike Hrvatske usvojen Akcijski plan razvoja ekološke poljoprivrede u Hrvatskoj za razdoblje 2011. - 2016. Ovim dokumentom su kao glavni ciljevi definirani povećanje površina za ekološku poljoprivrednu proizvodnju, jačanje organizacije

ekoloških proizvođača u udruženja, poticanje prerade i trženja ekoloških proizvoda te uspostava sustava za edukaciju i informiranje potrošača o ekološkoj proizvodnji.

Zemlje članice Europske Unije su obuhvaćene Zajedničkom poljoprivrednom politikom (ZPP) čiji drugi stup čini Politika ruralnog razvoja. Jedinstvena primjena politike ruralnog razvoja na cjelokupnom ruralnom području Republike Hrvatske osigurana je Programom Ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. Ovim programom su kao opći ciljevi definirani: Restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prehrambenog sektora, promicanje okolišno učinkovitog poljoprivrednog sustava, poboljšana učinkovitost resursa i pomak ka klimatskoj otpornosti u poljoprivredi, prehrambenoj industriji i šumarstvu i smanjenje ruralne depopulacije i povećanje kvalitete života za gospodarski oporavak. Unutar ovog Programa su također definirane mjere ruralnog razvoja za svako fokus područje. Za područje Zadarske županije je izrađen Program ruralnog razvoja 2012. - 2014. te Program potpora u ruralnom razvoju na području Zadarske županije za razdoblje 2016. - 2020. kao i Izmjene i dopune programa potpora u ruralnom razvoju na području Zadarske županije u ožujku 2018. Za područje Zadarske županije također je izrađen Program razvoja sektora ribarstva 2013. - 2015 kao i Program za ostvarivanje potpora iz područja ribarstva i marikulture za svaku tekuću godinu. Za područje Županije je također izgrađena Županijska razvoja strategija za razdoblje od 2016. - 2020. godine kojom je planirano podizanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora Zadarske županije kroz provedbu 11 mjera.

Stanje i sektorski pritisci

Velika pedološka raznolikost, klimatska obilježja te biljni pokrov uvjetovali su izdvajanje nekoliko različitih područja unutar Županije na kojima je prisutna različita poljoprivredna struktura. S obzirom na navedeno, na području Županije mogu se izdvojiti: područje Ravnih kotara i Bukovice, podvelebitsko područje te otočno i obalno područje. Sukladno Programu ruralnog razvoja Zadarske županije (2012. - 2014.) ruralnom području pripada oko 93% ukupne površine Županije te na ovom području živi 48 % stanovništva. Unutar Županije kao područje na kojem nalazimo najviše osobito vrijednog poljoprivrednog tla te najveći broj kompleksa kultiviranih površina izdvaja se područje Ravnih Kotara (Slika 33.).

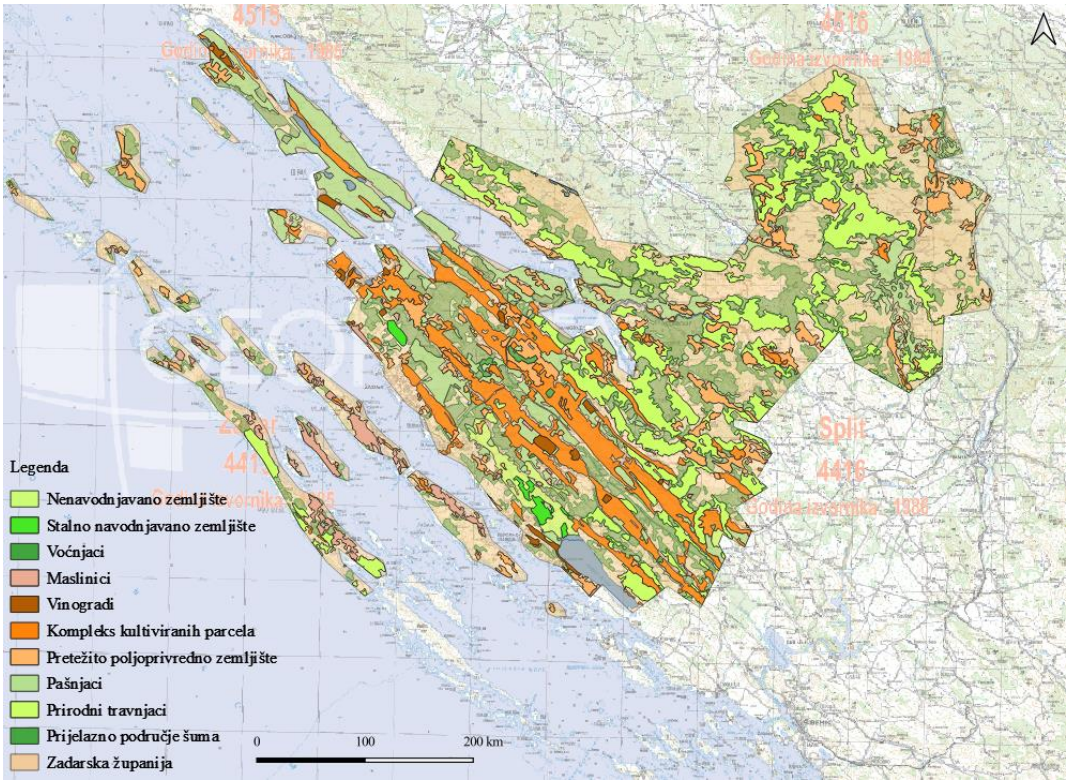

Slika 33. Korištenje zemljišta za poljoprivredu na području Zadarske županije sukladno Corine Land Cover 2012., prilagodba.

Sukladno ARKOD sustavu evidencije Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR), u 2019. godini je na području Zadarske županije bilo upisano ukupno 8.000 poljoprivrednih gospodarstava na ukupno 64.654 parcela pri čemu je ukupna površina iznosila 4.044 hektara. Kao što je vidljivo iz prikaza (Slika 34.) na području Županije se može primijetiti povećanje broja površina pod ARKOD česticama kao i povećanje broja prijavljenih poljoprivrednih gospodarstava.

Tablica 17. Broj poljoprivrednih gospodarstava i ARKOD čestica s površinama na području Zadarske županije u razdoblju od 2016. - 2019., Izvor: AKOD, APPRRR

Godina	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)
2016.	7.495	5.2469	35.290,97
2017.	7.497	5.8106	36.364,05
2018.	7.726	6.1567	38.293,2
2019.	8.000	6.4654	40.044

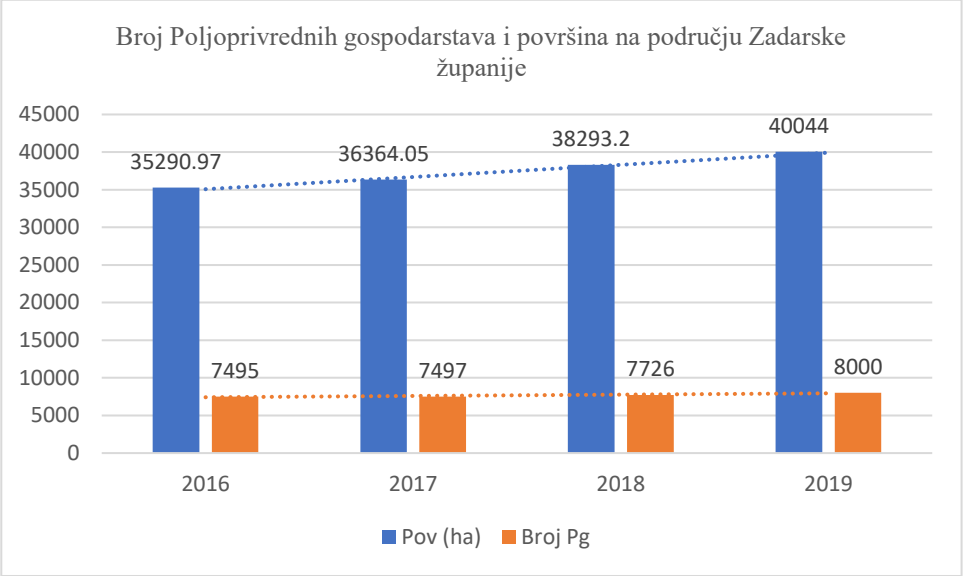

Slika 34. Kretanje broja poljoprivrednih gospodarstava i površina ARKOD parcela na području Zadarske županije u razdoblju od 2016. - 2019., izvor: ARKOD (APPRRR).

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, na području Zadarske županije je u razdoblju od 2016. do 2019. godine došlo do povećanja broja poljoprivrednih gospodarstava pa je tako u 2019. godini došlo do povećanja broja poljoprivrednih gospodarstava za 6,74 % u odnosu na 2016. godinu te povećanja za 3,55 % u odnosu na 2018. godinu.

Jednak trend povećanja je prisutan i kod ukupnih površina ARKOD parcela pa je tako u 2019. godini zabilježeno povećanje za 13,47 % u odnosu na 2016. godinu te povećanje za 4,57 % u odnosu na 2018. godinu. Velik broj malih ARKOD parcela je karakterističan za poljoprivredu na području cijele Republike Hrvatske, pa tako i za područje Zadarske županije pri čemu je u razdoblju od 2016. do 2019. godine zabilježen porast broja ARKOD parcela i to za 5,01 % u odnosu na 2018. godinu te za 23,22 % u odnosu na 2016. godinu.

Sukladno podacima iz Upisnika poljoprivrednika, u 2019. godini je na području Županije bio najveći broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koja su činila 96,96 % svih upisanih poljoprivrednika. Prevladavanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava na području Županije je također bilo prisutno i u prijašnjim godinama pa su tako od 2016. do 2018. godine obiteljska poljoprivredna gospodarstva činila 97,8% ukupno upisanih poljoprivrednika. Prema zastupljenosti slijede trgovačka društva, koja su u 2019. godini činila 1,15% ukupno upisanih poljoprivrednika na području Županije. Obrti, zadruge i druge pravne osobe na području Županije čine manje od 1 % upisanih poljoprivrednika. Gledajući administrativno na području Županije je najveći broj poljoprivrednih gospodarstava je u 2019. godini bio registriran na području Grada Benkovca (15,72 % ukupno registriranih poljoprivrednih gospodarstava) te na području Grada Zadra (14,13 % ukupno registriranih poljoprivrednih gospodarstava), dok je najveća površina pod ARKOD parcela bila na području Gračaca (26,58 % svih površina na području Županije).

Na području Zadarske županije nije došlo do velikih promjena u vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta pa su tako u 2019. godini, sukladno podacima Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, tradicionalno na području Županije bili najzastupljeniji krški pašnjaci koji su bili prisutni na 52,23 % ukupnih ARKOD parcela. Prema zastupljenosti slijede oranice koje su bile prisutne na 15,18 % svih ARKOD

parcela. Pod livadama je u 2019. godini bilo ukupno 12,28 % ARKOD parcela, dok je pod maslinicima bilo ukupno 3291,1 hektara površina, odnosno maslinici su bili prisutni na 8,22 % ukupnih ARKOD parcela. Pod voćnjacima je bilo ukupno 4,28 % površina dok je pod vinogradima je bilo ukupno 3,63 % površina. Način korištenja zemljišta prema zastupljenosti na području Zadarske županije u 2019. godini je prikazan na Slika 35.

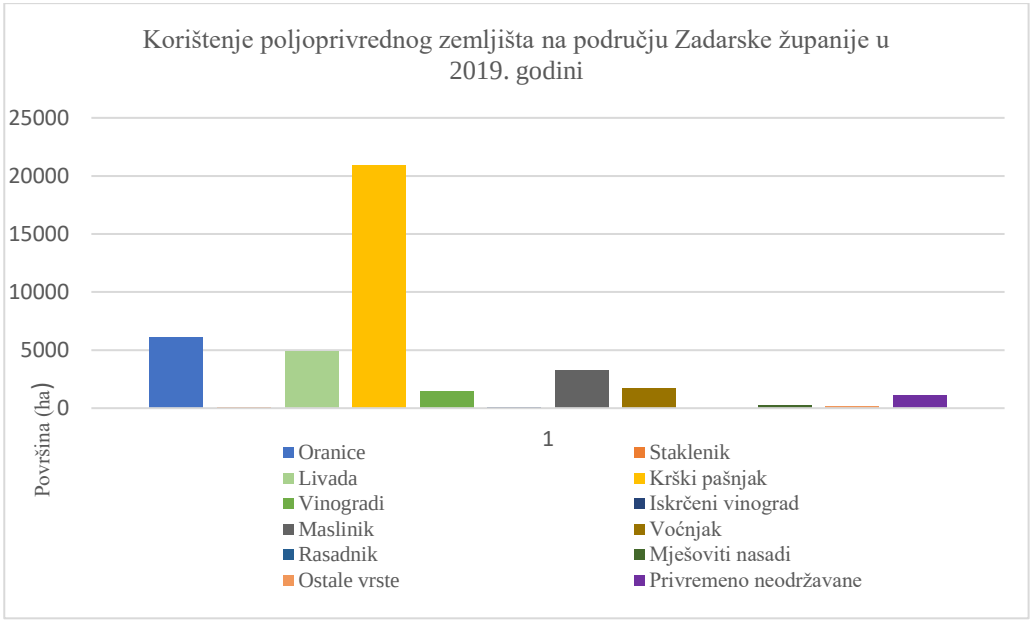

Slika 35. Zastupljenost pojedinog načina korištenja poljoprivrednog zemljišta na području Zadarske županije u 2019. godini, Izvor: ARKOD (APPRRR)

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, na području Županije najviše je površina pod krškim pašnjacima pri čemu je ukupna površina istih u 2019. godini bila 20.916,73 hektara što je u odnosu na 2016. godinu povećanje za 5,4 %. Na području Županije najveće površine pod krškim pašnjacima su prijavljene na području Gračaca na kojem se nalazi 53,09 % ukupne površine krških pašnjaka na području Županije. Gledajući zastupljenost krških pašnjaka po naseljima, 67,75 % krških pašnjaka se nalazi na administrativnom području Gračaca, Benkovca i Obrovca. Pašnjaci kao i livade koriste se poglavito za ispašu stoke pri čemu je utjecaj na okoliš manji nego u slučaju intenzivne ratarske i povrtlarske proizvodnje.

Prema načinu korištenja poljoprivrednih površina, na drugom se mjestu u Županiji nalaze oranice, koje su u 2019. godini bile prijavljene na ukupno 6.079,58 hektara. Ova površina predstavlja povećanje u odnosu na 2016. godinu za 10,04 %. Na području Županije najveće površine pod oranicama su prijavljene na području Benkovca te iste čine 22,76 % ukupno prijavljenih površina pod oranicama na području Županije. Upravo na području Ravnih kotara je prisutna najintenzivnija povrtlarska i ratarska proizvodnja pri čemu postoje pritisci na okoliš kao posljedica korištenja pesticida i drugih kemijskih sredstava za zaštitu te sredstava za poboljšanje kvalitete tla.

Livade su u 2019. godini bile zastupljene na 4.915,65 hektara što je povećanje za 57,18 % u odnosu na 2016. godinu. Više od 60 % ukupnih površina pod livadama su na području Gračaca te Benkovca.

Maslinici su zastupljeni na gotovo cijelom području Županije s relativno malim površinama pa su tako u 2019. godini bili prisutni na 3.291,1 hektara površina što je u odnosu na 2016. godinu povećanje za 10,04 %. Od ukupnog broja maslinika, 14,29 % je prijavljeno na području Benkovca, a velik broj maslinika se nalazi i na području otoka (izdvaja se otok Pašman). Na području Benkovca je u 2019. godini bilo i 58,18 % ukupne površine pod vinogradima u Županiji. Generalno gledajući, na području Zadarske županije je u 2019. godini bilo ukupno 1.452,3 hektara vinograda na ukupno 4.032 ARKOD čestice. Ova površina pod vinogradima predstavlja smanjenje površine za 1,82 % u odnosu na 2016. godinu. Sukladno podacima iz Vinogradarskog registra (APPRRR) u 2019. godini je na području Zadarske županije bilo 2.800 poljoprivrednih gospodarstava koja su imala vinograde pri čemu je najveći broj poljoprivrednih gospodarstava (74,43 % svih poljoprivrednih gospodarstava) imao vinograde površine od 0,1 do 1 hektar.

Voćnjaci su u 2019. godini bili prisutni na ukupno 1.713,85 hektara površina u Županiji, što je u odnosu na 2016. godinu povećanje za 16,53 %. Najveći broj površina pod voćnjacima je u 2019. godini bio na području Benkovca (39,07 % svih prijavljenih površina). Na području Županije je u 2019. godini također zabilježeno 1.110,715 hektara površina koje su privremeno neodržavane pri čemu je prijavljeno ukupno 953 privremeno neodržavanih ARKOD čestica. Prema naseljima, najveće površine neodržavanih površina su prijavljene na području Gračaca (69,42 % svih neodržavanih površina).

S obzirom na zastupljenosti pojedinih kultura, vidljivo je kako je na području Županije poljoprivredna proizvodnja orijentirana ka mediteranskoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Analizirajući prosječan broj ARKOD čestica u odnosu na površine istih, vidljivo je kako na području cijele Županije prevladavaju malene površine čestica i velika rascjepkanost poljoprivrednog zemljišta. U 2019 godini je tako prosječna površina oranica iznosila 0,39 hektara, prosječna površina vinograda je iznosila 0,36 hektara, voćnjaka 0,38 hektara te maslinika 0,22 hektara. Nešto su veće prosječne površine livada koje su u 2019. godini na području Županije bile 0,5 hektara dok su najveće prosječne površine krških pašnjaka na 1,56 hektara. Prosječna površina neodržavanih čestica je u 2019. godini iznosila 1,16 hektara.

Ekološka poljoprivreda

U odnosu na konvencionalnu poljoprivredu, ekološka poljoprivreda je svakako prihvatljivija za okoliš te se ovaj vid poljoprivrede smatra najodrživijim načinom gospodarenja zbog integracije očuvanja okoliša (tlo, vode, zrak) te doprinosi općem blagostanju ljudi i životinja. Pravilna agrotehnika u ekološkoj poljoprivredi može doprinijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova iz poljoprivrede i povećati sekvestraciju ugljika (Muller – Lindenlauf, 2010.).

Na području Europske Unije, ekološka poljoprivreda bilježi brzo rastuće trendove, a ovi trendovi su preslikani i na područje Republike Hrvatske te na područje Zadarske županije.

Razvoj ekološke poljoprivrede na području Zadarske županije je počeo donošenjem Akcijskog plana razvoja ekološke poljoprivrede u 2009. godini (COAST projekt) te je od početaka u 2009. godini kada je na području Županije bilo prijavljeno 40 ekoloških proizvođača s ukupnom površinom od 337,89 hektara, do 2018. godine došlo do značajnog povećanja broja ekoloških proizvođača na području Zadarske županije (Tablica 18.)

Tablica 18. Broj ekoloških poljoprivrednih subjekata i ekološki korištenog poljoprivrednog zemljišta na području Zadarske županije u razdoblju od 2016. - 2018., izvor: DZS

Broj ekoloških poljoprivrednih subjekata		
2016.	2017.	2018.
153	185	203
Površina ekološkog korištenog poljoprivrednog zemljišta (ha)		
4.648	5.833	6.750

Kao što je vidljivo iz tablice iznad, na području Zadarske županije je primjetan porast broja ekoloških poljoprivrednih subjekata, kao i porast površina ekološki korištenog zemljišta. Usprkos ovim pozitivnim trendovima, u 2018. godini su ekološki poljoprivredni subjekti Zadarske županije godini činili svega 4,28 % ukupno prijavljenih ekoloških poljoprivrednih subjekata na području Republike Hrvatske, dok su ukupne površine ekološki korištenog zemljišta na području Zadarske županije činile 6,54 % ukupnog ekološki korištenog zemljišta na području RH.

Sukladno podacima Državnog zavoda za statistiku, u 2018. godini je na području Zadarske županije bilo prijavljeno ukupno 203 ekoloških poljoprivrednih subjekata, od čega je 91,13 % bilo poljoprivrednih proizvođača. Sukladno ovom izvoru, u 2018. godini je došlo do porasta broja ekoloških poljoprivrednih subjekata za 32,7 % u odnosu na 2016. godinu pri čemu je došlo do porasta ekoloških poljoprivrednih proizvođača za 37 %.

U 2018. godini je na području Zadarske Županije bilo ukupno 6.750 hektara ekološki korištenog zemljišta što je u odnosu na 2016. godinu povećanje za 45,22 %. Od ukupno ekološki korištenog poljoprivrednog zemljišta na području Zadarske županije je u 2018. godini bilo najviše trajnih travnjaka koji su bili na ukupno 5.596 hektara poljoprivrednog zemljišta te su činili 82,9 % ukupno ekološki korištenog poljoprivrednog zemljišta. U odnosu na 2016. godinu, površine pod trajnim travnjacima su se povećale za 87,66 %. Trajni nasadi su u 2018. godini bili na ukupno 934 hektara površine, odnosno na 13,84 % ukupnih ekološki korištenih poljoprivrednih površina. U 2018. godini je ujedno zabilježeno povećanje površine pod ekološkim trajnim nasadima za 18,98 % u odnosu na 2016. godinu. Najmanju zastupljenost u ekološki korištenom poljoprivrednom zemljištu na području Zadarske županije su u 2019. godini činile oranice i vrtovi koji su bili zastupljeni na 2,36 % ekološki korištenog poljoprivrednog zemljišta, odnosno na 220 hektara površine. U odnosu na 2016. godinu, u 2018. godini je zabilježeno smanjenje ovih površina za 75,03 %.

U 2018. godini je na području Zadarske županije ekološki uzgojeno 8.564 grla stoke pri čemu su ovce činile 60,43 %. U odnosu na 2017. godinu kada je bilo ukupno 6.170 ekološki uzgojenih grla stoke, došlo je do povećanja za 39,98 %. U 2018. godini je također ekološki uzgojeno 48 pčelinjih zajednica.

Ekološka poljoprivreda je jedna od najvažnijih mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020. te jedna od glavnih odrednica Zajedničke poljoprivredne politike Europske unije. U Programu ruralnog razvoja Republike Hrvatske prepoznata je važnost usmjerenja novih poljoprivrednika u koncept ekološke proizvodnje.

Pritisci

Kao dvije globalno prepoznate prijetnje poljoprivrednoj proizvodnji izdvajaju se degradacija zemljišta te sve veće pojave bolesti koja posljedično traže sve veću upotrebu pesticida. Na prostoru Zadarske županije nema sustavnog praćenja tla zbog čega se može kvalitativno procijeniti kako je prirodna degradacija tla rezultat poljoprivredne aktivnosti, urbanizacije i prometa, prirodne erozije, klimatskih promjena te drugih aktivnosti poput eksploatacije mineralnih sirovina. Konvencionalna poljoprivreda potiče degradaciju tla smanjenjem organskog ugljika, stvaranjem pokorice, zbijanjem i erozijom (Kisić i sur., 2017., Bogunović i sur., 2018.). Degradacija tla posljedično utječe i na smanjenje plodnosti tla te se potom primjenjuje intenzivna gnojidba kako bi se povećali prinosi što dovodi do zakiseljavanja tla, povećanja pristupačnosti toksičnih elemenata poput mangana i aluminija (Mesić i sur., 2007.) te kontaminacije podzemnih voda. Uklanjanjem biljnih ostataka također se povećava podložnost eroziji vjetrom i vodom te se gubi dio organske tvari u tlu.

Sektor poljoprivrede je također izvor emisija stakleničkih plinova koji nastaju kao posljedica izgaranja fosilnih goriva, stočarske i peradarske proizvodnje te pri korištenju mineralnih i organskih gnojiva i spaljivanja ostataka. Kao glavni staklenički plinovi podrijetlom iz poljoprivrede izdvajaju se metan (CH_4), dušikov (IV) oksid (N_2O) i dušikov (IV) oksid (CO_2) te sumporov dioksid (SO_2), a također se oslobađa i amonijak (NH_3). Istovremeno u biljnoj masi usjeva, biljnim ostacima i u organskoj tvari tla nalazimo velike količine vezanog ugljika koji se otpuštaju u atmosferu. Dio emisija koji nastaje u poljoprivredi je posljedica izravnih emisija poput CO_2 i N_2O iz tala, a dio je koncentriran te potječe iz farmi. Emisije metana u poljoprivredi nastaju kao posljedica skladištenja stajskog gnoja i crijevne fermentacije životinja, a gotovo 75 % emisija CO_2 je posljedica primjene mineralnih gnojiva, konzumacije visokoenergetskih krmiva i izgaranja goriva (FAO, 2008.). Emisije CH_4 i N_2O se javljaju kao posljedica spaljivanja biomase. Pravilnim gospodarenjem poljoprivrednim tlom te održivim upravljanjem prirodnim resursima i nadasve ekološkom poljoprivrednom može se utjecati na smanjenje emisija CO_2, CH_4 i N_2O te se održati povoljan odnos C/N u tlu.

Problem prekomjernog i nekontroliranog korištenja pesticida je prepoznat na području cijele Republike Hrvatske zbog čega je Zakonom o održivoj upotrebi pesticida (NN 14/14, 115/18 i 32/20) utvrđen Nacionalni akcijski plan za postizanje održive upotrebe pesticida te su određene druge mjere i postupci s ciljem smanjenja rizika i negativnih utjecaja od upotrebe pesticida na način koji osigurava visoku razinu zaštite zdravlja ljudi i životinja te zaštite okoliša i očuvanja biološke raznolikosti, ali i uvođenja primjene temeljnih načela integrirane zaštite bilja. Integrirana zaštita bilja, podrazumijeva primjenu kemijskih metoda suzbijanja samo u slučajevima kada su iscrpljene sve druge mogućnosti sprječavanja porasta brojnosti štetnih organizama iznad pragova odluke. Prekomjerna upotreba organskih tvari i mineralnih gnojiva dovodi do onečišćenja vodnih tijela te posljedično i do eutrofikacije. Sukladno dokumentu Utjecaj poljoprivrede na onečišćenje površinskih i podzemnih voda u Republici Hrvatskoj (2014.), za Zadarsku županije je utvrđena ukupna potrošnja pesticida od 7.2501 kilograma na 1.3040 hektara obrađenog poljoprivrednog zemljišta. Prosječna potrošnja pesticida po hektaru se kreće od 4,36 do 6,37 kg, ovisno o načinu korištenja poljoprivrednog zemljišta. Prema potrošnji najveće količine pesticida korištene su u vinogradarstvu, a slijede voćnjaci i maslinici. Upravo s ciljem uvođenja alternativnih pristupa i tehnika radi postizanja održive i konkurentne poljoprivrede, Zadarska županije je 2017. godine započela s projektom PESCAR

(Pesticide Control and Reduction) u sklopu projekta prekogranične suradnje (Interreg IPA Hrvatska-Bosna i Hercegovina-Crna Gora 2014. - 2020.). Ovim projektom želi se zaštiti okoliš kroz promociju smanjenja i ciljane upotrebe pesticida te potaknuti održiva upotreba prirodnih resursa. Kroz ovaj projekt je također donesen Akcijski plan o održivoj upotrebi pesticida. Uz smanjenje primjene pesticida te štetnosti za okoliš, pozitivni utjecaji su prepoznati i na smanjenje potrošnje energije iz neobnovljivih izvora energije.

Na području Republike Hrvatske, pa tako i na području Zadarske županije je uočena jača prisutnost pojedinih bolesti i štetnika na poljoprivrednim kulturama pa je tako primjerice u vegetacijskoj sezoni 2018. godine na kulturi smokve uočena pojava uzročnika virusne bolesti mozaika smokve, gljivična bolest hrđa smokve i rak smokve, a također su zabilježene i pojave štetnika malog smokvinog potkornjaka (*Hypoborus ficus* Erich.), strizibube *(Cerambyx spp*., i *Saperda spp*.), smokvine buhe (*Homotoma ficus* L.) i smokvina moljca (*Simaethis nemorana* Hb.). Na plodovima tijekom dozrijevanja uočene su štete od zlatne mare (*Cetonia aurata* L.) i osa (*Vespula vulgaris*) (Grbić Atelj, 2019.). Od drugih štetnika u 2018. godini su također zabilježeni pepeljasti grozdov moljac (*Lobesia botrana*) i žuti grozdov moljac (*Clysia ambiguella*) na vinovoj lozi, trešnjina muha (*Rhagoletis cerasi*), breskvin savijač (*Grapholita molesta*), Linsi miner rajčice (*Tuta absoluta*) i mnogi drugi pri čemu veliku važnost ima upravo integrirana poljoprivreda koja koristi ekološki prihvatljive agrotehničke mjere.

Poljoprivredne aktivnosti su prepoznate kao značajan antropogeni faktor koji doprinosi kontaminaciji podzemnih i površinskih tokova pri čemu veliku ulogu imaju dušik i fosfor. Dušik je esencijalan biogeni element kojim se pospješuje prinos kultura te se dodano unosi dušičnim gnojivima. Ova gnojiva se vrlo često primjenjuju u prekomjernim količinama pri čemu dolazi do ispiranja dušika u podzemne vode i to većinom u nitratnom obliku koji je lako mobilan i slabo adsorbiran na čestice tla. Ovakvim ispiranjem dušik postaje difuzni izvor onečišćenja voda. Na području Zadarske županije je sukladno dokumentu Utjecaj poljoprivrede na onečišćenje površinskih i podzemnih voda u Republici Hrvatskoj (2014.) navedeno kako je primjena mineralnog gnojiva na području Zadarske županije značajno manja u odnosu na Županije na kontinentu te iznosi između 25,1 i 50 kg na hektar korištenog zemljišta, dok je upotreba mineralnih gnojiva na području Osječko-baranjske, Vukovarsko-srijemske i Brodsko-posavske županije najviša na području Republike Hrvatske te je ista iznosila između 100 i 116 kg na hektar korištenog zemljišta. Područje Zadarske županije nije određeno kao ranjivo područje u Republici Hrvatskoj (NN 130/12). Usprkos navedenom, potrebno je napomenuti kako onečišćenja nitratima predstavljaju veći problem u podzemnim nego površinskim vodama. Sukladno Karti prirodne ranjivosti u krškom dijelu RH (Biondić i dr., 2009.) za područje Zadarske županije određena srednja do niska prirodna ranjivost vodonosnika pri čemu je niska ranjivost na području Županije prisutna na područjima izgrađenim od slabo propusnih stijena poput u slučaju dijela Benkovca, Posedarja, Poličnika i drugih Općina. Ciljevi smanjenja onečišćenja voda nitratima iz poljoprivrede su postavljeni Nitratnom direktivom (91/676/EEC).

Poljoprivreda je prepoznata kao sektor koji će pretrpjeti najveće štete od posljedica klimatskih promjena pri čemu se na području Republike Hrvatske do 2050. godine očekuje smanjenje doprinosa poljoprivrednih kultura za 3 - 8 % (Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, 2017.). Zbog nerazvijenog sustava navodnjavanja te drenaže kao i niskog sadržaja humusa u poljoprivrednom tlu, Hrvatska poljoprivreda je izrazito ranjiva na klimatske promjene.

U razdoblju od 1980. - 2014. godine su suše u ljetnim mjesecima bile najveći pojedinačni uzrok šteta u poljoprivredni na području RH. Upravo su manjak vode u tlu (suša) i povišene temperature zraka prepoznate kao dva ključna problema u borbi poljoprivrede s klimatskim promjenama (Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, 2017.). Povećane temperature uz učestalije suše predstavljaju visok rizik s očekivanim skraćenjem vegetacijskog razdoblja i nižim prinosima kod svih kultura. Kao posebno osjetljivi na dugotrajnu sušu su prepoznati travnjaci koji zahtijevaju visok postotak vlage u tlu i u atmosferi te u sušnim uvjetima daju smanjeni prinos i lošiju hranidbenu vrijednost krme što se posljedično negativno održava i na stočarsku proizvodnju. Upravo su travnjačke površine najzastupljenije na području Zadarske županije. Za kulture koje se uzgajaju na području Zadarske županije poput maslina i vinove love očekuje se ranije cvjetanje i zrenje čime vrste bivaju izloženije mrazu u proljeće te se posljedično javlja smanjenje prinosa. Uz skraćivanje trajanja vegetacije kod vinove loze također je zamijećeno povećanje sadržaja šećera u grožđu i povišenju sadržaja alkohola u vinu. Uz navedene negativne utjecaje, također se može očekivati i veća pojava i razmnožavanje nametnika što se može odraziti i na lošije zdravstveno stanje stoke.

Kao jedan od odgovora na ublažavanje posljedica klimatskih promjena predviđeno je navodnjavanje te će potrebe za istim biti sve veće. Navodnjavanje poljoprivrednih površina na području RH je na niskoj razini pa se tako sukladno Programu ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. na području cijele Republike Hrvatske se navodnjavalo svega 1,1 % poljoprivrednog zemljišta. Sukladno aktualnom Planu navodnjavanja za područje Zadarske županije (2007.) je na području Zadarske županije bilo navodnjavano ukupno 479 hektara površina (podaci za 2003. godinu) pri čemu je najveći broj gospodarstava bio na području Općine Pakoštane. U međuvremenu je na području Županije izgrađen sustav navodnjavanja - Baštica I. faza koji je tekući projekt te se upravljanje i održavanje ovog sustava provodi od 2010. godine. Ovaj sustav obuhvaća 350 ha poljoprivrednih površina uz akumulaciju Vlačine te ga trenutno koristi 16 poljoprivrednih gospodarstava. Dodatno, u 2017. godini je potpisan ugovor s APPRRR o financiranju dva projekta navodnjavanja na području Županije. Predviđen je Sustav navodnjavanja Baštica II. faza-podsustav Smilčić koji obuhvaća 158 ha bruto površina te se na njega planiraju priključiti 43 krajnja korisnika (poljoprivredna gospodarstva) i Sustav navodnjavanja Lišansko polje-područje Žažavić koji obuhvaća 240 ha bruto površine. Podsustav Smilčić se nalazi na teritorijalnom području Grada Benkovca, na području osobito vrijednog obradivog tla s prevladavajućim nasadima voćnjaka, vinograda i povrtlarskih kultura, dok se podsustav Lišansko polje nalazi na području tri jedinice lokalne samouprave te obuhvaća površine na kojima je predviđena proizvodnja povrća i ratarskih kultura.

Početkom 2020. godine planiran kompletan završetak SN Baštica II. faza-podsustav Smilčić i njegovo puštanje u rad u drugom tromjesečju 2020. dok se završetak izgradnje SN Lišansko polje-područje Žažavić planira krajem 2020., a njegovo korištenje u 2021. Dodatan Sustav navodnjavanja Donja Baštica koji je predviđen za 110 hektara površina je prijavljen na natječaj Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju te je za isti odobren maksimalni iznos potpore (8.514.000 kuna) i slijede daljnje aktivnosti. Za projekt Sustava navodnjavanja Vransko polje je u 2018. godini dovršena izrada Studije o utjecaju na okoliš s provedbom postupka te se za podsustave Gorčine i Malo Blato očekivalo ishođenje lokacijske dozvole u 2019. godini. Na području Županije su također

planirane izvedbe drugih projekata navodnjavanja, a u pokrenut je i projekt izgradnje Poljoprivredno-edukacijskog centra u Zemuniku Donjem u kojem će se dodatno educirati poljoprivrednici. Za ovaj projekt je u tijeku izrada projekte dokumentacije.

Program zaštite okoliša Zadarske županije (2014.) kao ciljeve i mjere zaštite okoliša u sektoru poljoprivrede izdvojio je ciljeve:

- C0 Održivi razvoj poljoprivrede
- C1 Smanjivanje kemijske i fizičke degradacije poljoprivrednih tala
- C2 Očuvanje biološke raznolikosti agrarnog sustava
- C3 Očuvanje okoliša od onečišćavanja iz proizvodnje u stočarstvu

Tablica 19. Analiza provedbe mjeri

Cilj	Mjere za ostvarenje ciljeva	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C0	M1 - Poticati razvoj održive poljoprivrede i obiteljskih gospodarstava. Razraditi poticajne mjere za uvođenje u poljoprivredu tehnologija prihvatljivih za okoliš.	Provodi se	Lokalnom razvojnom strategijom 2014.-2020. LAG-a Laura (mjera 2 – Ulaganja u razvoj i održivost poljoprivrede područja te mjera 3 – Ulaganja u povećanje konkurentnosti poljoprivrede), Programom ruralnog razvoja RH (mjera 6 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja) i Programom održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije (2013.-2015.) (cilj 1 - Razvoj održive i konkurentne poljoprivrede) potican razvoj održive poljoprivrede i obiteljskih gospodarstava financijskim potporama.
C0	M2 - Povezati poljoprivredne proizvođače na području županije sa sektorom turizma.	Provodi se	Povezivanje poljoprivrednih proizvođača sa sektorom turizma je poticano Lokalnom razvojnom strategijom 2014. - 2020. LAG-a Laura kroz financiranje mjere „Povećanje konkurentnosti i održivosti poljoprivrede“ i mjere 5“ Pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti“ kojom se potiče razvoj ruralnog turizma, aktivnosti marketinga i dr. Povezivanje poljoprivrednih proizvođača sa sektorom turizma je također poticano mjerom 5 „Potpora za sudjelovanje na manifestacijama„ i mjerom 6 „Potpora za certificiranje i marketinšku pripremu proizvoda“ Programa potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Zadarske županije (2019. - 2020. godina). Povezivanje poljoprivrednih proizvođača sa sektorom turizma je također poticano manifestacijama poput Sajma ekoloških proizvođača Zadarske županije kroz projekt Alter POP (Poticanje poduzetništva kroz promociju

			Alternativne poljoprivredne proizvodnje te Agro sajma i drugih manifestacija..
C0	M3 - Poticati provedbu Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.	Provodi se	Poticanje provedbe Zakona o ekološkoj proizvodnji te poticanje održive poljoprivrede i obiteljskih gospodarstava je određeno Programom održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije (2013. - 2015.) kroz cilj 2. „Razvoj ekološke i integrirane poljoprivrede“ te kroz mjeru 11 – Ekološki uzgoj Programa ruralnog razvoja RH.
C1	M6 - Poticati i izraditi programe navodnjavanja.	Provodi se	Na području Županije na zadovoljavajući način je implementirana mjera poticanja i izgradnje programa navodnjavanja pa je tako na području Županije izgrađen sustav navodnjavanja Baštica I. faza, u 2017. godini su potpisani ugovori o financiranju sustava navodnjavanja Baštica II. faza-podsustav Smilčić i sustava navodnjavanja Lišansko polje-područje Žažavić. Za dodatan sustav navodnjavanja Donja Baštica je odobren maksimalni iznos potpore (8.514.000 kuna) i slijede daljnje aktivnosti, a za sustav navodnjavanja Vransko polje je izgrađena dokumentacija. U županiji se također radi na provedbi drugih sustava navodnjavanja.
C1	M7 - Plodnost i proizvodnu sposobnost poljoprivrednog zemljišta povećavati prihvatljivim melioracijskim zahvatima.	Djelomično se provodi	Povećanje plodnosti i proizvodne sposobnosti poljoprivrednog zemljišta je poticano Mjerom 1.2. „Potpora uvođenju sustava za navodnjavanje na poljoprivrednim zemljištima“ Programa potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Zadarske županije (2019. - 2020. godina). Popravljanje strukture i plodnosti tla te uređenje neuređenog poljoprivrednog zemljišta je također određeno mjerama 1.2.6. i 1.2.7. Programa održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije (2013. - 2015.).
C1	M8 - Uvesti nadzor nam primjenom mineralnih gnojiva.	Ne provodi se	Nadzor nad primjenom mineralnih gnojiva je određen mjerom 2.1.2. „Uspostava kontrole implementacije dušičnih gnojiva i gnojiva animalnog podrijetla u tlo“ Programa održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije (2013. - 2015.), no nadzor i kontrola nije uspostavljena te se ne može zaključiti kako je ova mjera zadovoljavajuće provedena.
C1	M9 - Poticati uporabu organskih gnojiva i bioloških sredstava za zaštitu bilja.	Provodi se	Kroz mjeru 11 – Ekološki uzgoj je također poticana upotreba organskih gnojiva i bioloških sredstava za zaštitu bilja, dok je na području Županije prekograničnim projektom PESCAR stvoren preduvjet za smanjenje i kontroliranu upotrebu pesticida. Ovim

			projektom su započete djelatnosti vezane uz uvođenje nadzora nad primjenom nekih sredstava za zaštitu bilja, no ova mjera nije u potpunosti zadovoljena. Smanjenje rizika od prekomjerne upotrebe pesticida je na nacionalnoj razini poboljšano donošenjem Zakona o održivoj upotrebi pesticida (NN 14/14, 115/18, 32/20).
C1	M10 - Uvesti nadzor nad primjenom nekih sredstava za zaštitu bilja i postrožiti uvjete za njihovu uporabu.	Djelomično se provodi	Kroz mjeru 11 – Ekološki uzgoj je također poticana upotreba organskih gnojiva i bioloških sredstava za zaštitu bilja, dok je na području Županije prekograničnim projektom PESCAR stvoren preduvjet za smanjenje i kontroliranu upotrebu pesticida. Ovim projektom su započete djelatnosti vezane uz uvođenje nadzora nad primjenom nekih sredstava za zaštitu bilja, no ova mjera nije u potpunosti zadovoljena. Smanjenje rizika od prekomjerne upotrebe pesticida je na nacionalnoj razini poboljšano donošenjem Zakona o održivoj upotrebi pesticida (NN 14/14, 115/18, 32/20).
C2	M11 - Uspostaviti sustav za izobrazbu mladih poljoprivrednika s krajnjim ciljem “zelenoga certificiranja”.	Provodi se	Educiranje poljoprivrednika je podupirano mjerom 1. „Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja“ Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. te mjerom 8. „Potpora edukaciji i stručnom osposobljavanju“ Programa potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Zadarske županije (2019. - 2020. godina) kao i prioritetom 3.2. „Promicanje znanja i inovacija u poljoprivredi“ Programa održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije (2013. - 2015.). Na području Županije je također u tijeku izrada projekte dokumentacije za projekt izgradnje Poljoprivredno-edukacijskog centra u Zemuniku Donjem, a educiranje je predviđeno i provedbama projekta poput PESCAR i Bee Promoted.
C2	M12 - Očuvati mrežu prirodnih i poluprirodnih staništa uz rubove obradivih površina, cesta, kanala i slično.	Ne provodi se dovoljno	Mjera očuvanja mreže prirodnih i poluprirodnih staništa uz rubove obradivih površina, cesta, kanala i slično je tek djelomično zadovoljena mjerom 10 „Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene“ Programom ruralnog razvoja RH za razdoblje od 2014. - 2020., dok na području Županije ne postoje dodatne mjere za očuvanje ovih staništa.
C2	M13 - Poučavati poljoprivrednike o očuvanju biološke raznolikosti i o očuvanju okoliša.	Provodi se	Lokalnom razvojnom strategijom 2014.-2020. LAG-a Laura (mjera 2 – Ulaganja u razvoj i održivost poljoprivrede područja te mjera 3 – Ulaganja u

			povećanje konkurentnosti poljoprivrede), Programom ruralnog razvoja RH (mjera 6 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja) i Programom održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije (2013.-2015.) (cilj 1 - Razvoj održive i konkurentne poljoprivrede) potican razvoj održive poljoprivrede i obiteljskih gospodarstava financijskim potporama.
C3	M14 - Poticati uzgoj izvornih i zaštićenih pasmina.	Djelomično provedeno	Mjera poticanja uzgoja izvornih i zaštićenih pasmina je djelomično zadovoljena kroz mjeru 3 „Potpora očuvanju i proširenju stočnog fonda“ Programa potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Zadarske županije (2019. - 2020. godina), dok je poticanje proizvodnje sadnica lokalnih i autohtonih sorti zadovoljena kroz mjeru 2.1. „Potpora za kupnju certificiranog sadnog materijala“ Programa potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Zadarske županije (2019. - 2020. godina).
C3	M15 - Poticati uspostavu matičnjaka i proizvodnju kvalitetnih sadnica lokalnih i autohtonih sorti.	Provodi se	Lokalnom razvojnom strategijom 2014.-2020. LAG-a Laura (mjera 2 – Ulaganja u razvoj i održivost poljoprivrede područja te mjera 3 – Ulaganja u povećanje konkurentnosti poljoprivrede), Programom ruralnog razvoja RH (mjera 6 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja) i Programom održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije (2013.-2015.) (cilj 1 - Razvoj održive i konkurentne poljoprivrede) potican razvoj održive poljoprivrede i obiteljskih gospodarstava financijskim potporama.

4.7. Šumarstvo

Zakonski okvir

Europska unija za sada nema zajedničku politiku o šumama te su šume i dalje prvenstveno u nacionalnoj nadležnosti pa se tako kao krovni zakoni i pravilnici unutar područja šumarstva mogu izdvojiti:

- Zakon o šumama (NN 68/18, 115/18 i 98/19)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19)
- Zakon o šumskom reprodukcijskom materijalu (NN 75/09, 61/11, 56/13, 14/14, 32/19 i 98/19)
- Zakon o drvenastim kulturama kratkih ophodnji (NN 15/18 i 111/18)
- Zakon o zaštiti od požara (NN 92/10)
- Zakon o vodama (NN 66/19)

- Pravilnik o zaštiti šuma od požara (NN 33/14)
- Pravilnik o očuvanju šuma (NN 28/15)
- Pravilnik o uređivanju šuma (NN 97/18)
- Pravilnik o načinu motrenja oštećenosti šumskih ekosustava (NN 54/19)

Unutar područja šumarstva prisutni su brojni drugi pravilnici poput Pravilnika o sadržaju i načinu provođenja nacionalne inventure šumskih resursa (NN 53/06 i 137/08), Pravilnika o doznaci stabala, obilježavanju drvnih sortimenata, popratnici i šumskom redu (NN 17/15), Pravilnika o Upisniku šumoposjednika (NN 137/14), Pravilnika o vrsti šumarskih radova, minimalnim uvjetima za njihovo izvođenje te radovima koje šumoposjednici mogu izvoditi samostalno (NN 16/15), Pravilnika o uvjetima i mjerilima za odobrenje opsega nužne doznake stabala u šumama šumoposjednika (NN 135/14), Pravilnika o postupku za ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama (NN 22/15, 93/15 i 46/18), Pravilnika o načinu obračuna, obrascima, posebnom računu i rokovima uplate naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma (NN 19/15), Pravilnika o utvrđivanju naknade za prenesena i ograničena prava na šumi i šumskom zemljištu (NN 72/16), Pravilnik o načinu formiranja rezervi sjemenskog materijala svojti šumskog drveća (NN 13/15), Pravilnika o načinu prikupljanja podataka, vođenju registra te uvjetima korištenja podataka o šumskim požarima (NN 75/13, 150/14 i 21/17), kao i drugih pravilnika o šumskom reproduktivnom materijalu i sjemenskim objektima.

Temeljni dokument za gospodarenje i korištenje šuma i šumskih zemljišta na području Republike Hrvatske, koji utvrđuju uvjete za održivo gospodarenje šumama i šumskim zemljištem i zahvate u tom prostoru kao i potreban opseg uzgoja i zaštite šuma te moguć stupanj iskorištavanja i uvjete za gospodarenje životinjskim svijetom predstavljaju Šumskogospodarski planovi. Za područje Republike Hrvatske je izrađena Šumskogospodarska osnova za razdoblje od 2016. do 2025. godine te su za gospodarske jedinice kojima upravljaju Hrvatske šume na području Zadarske županije izrađeni Programi gospodarenja. Programi gospodarenja šumama privatnih šumoposjednika u najvećoj mjeri i dalje nisu izrađeni.

Šumski ekosustavi na području Zadarske županije najvećim dijelom pripadaju Mediteranskoj biogeografskoj regiji, dok samo manji sjeverni dio Županije pripada Eurosibirsko-sjevernoameričkoj regiji. S obzirom na klimatske te pedološke značajke na području nalazimo nekoliko bioklimatskih regija unutar kojih nalazimo različite vegetacijske pojase i zone.

Unutar Mediteranske regije nalazimo Mediteransko-litoralni pojas te Mediteransko montani pojas. Mediteransko-litoralni pojas nalazimo uz obalni pojas županije te su za ovaj pojas karakteristične vazdazelene šume hrasta crnike (*Quercus ilex*) kao i njeni degradacijski oblici (makija i garig) i šume alepskog i crnog dalmatinskog bora (*Pinus halepensis* i *Pinus nigra*).

Unutar mediteransko-litoralnog pojasa razlikujemo nekoliko zona:

- Stenomediteransku zonu s mješovitim šumama alepskog bora i crnike (*Querco ilicis-Pinetus halepensis Loisel*, 1971); Šuma alepskog bora (makija) s tršljom (As. *Pistacio-Juniperetum Phoeniceae* Trinajstić, 1987)

- Eumediteransku zonu sa šumama hrasta crnike i crnog jasena (*Fraxino orni-Quercetum ilicis* Horvatić (1956) 1958) i šumama hrasta crnike i mirte (*Myrto-Quercetum ilicis* Trinajstić 1985)
- Submediteransku zonu sa šumama hrasta medunca i bijelog graba (*Querco pubescenti-Carpinetum orientalis* Horvatić 1939)

Udaljavajući se od obale nalazimo sve veću izmjenu eumediteranskih i submenditeranskih klimatskih i vegetacijskih elemenata. Mješovite, rjeđe čiste vazdazelene šume i makija crnike ili oštrike čine najprošireniju zajednicu eumediteranske zone litoralno-mediteranskog vegetacijskog pojasa, a ove šume su uglavnom degradirane stalnim čistim sječama na površinama na kojima zbog suše i vjetra nije moguće zadržavanje tla i ponovni rast vegetacije. Danas je sačuvano vrlo malo sastojina koje su izgledom i po strukturi visoke i srednje šume. Uglavnom se radi o panjačama u raznim degradacijskim stadijima. U submediteranskoj zoni nalazimo šume i šikare hrasta medunca s bijelim grabom (*Ostryo-Carpinion orientalis* Horvat (1954) 1958. Ova šumska zajednica čini najznačajnija klimatsko-zonalna šumska zajednica submediteranske zone priobalnoga pojasa sjevernoga Hrvatskoga primorja, većega dijela Istre izgrađenoga od vapnenca, sjevernojadranskih otoka, sjevernog dijela Ravnih kotara i većega dijela kontinentalne Dalmacije do granice s Bosnom i Hercegovinom, odnosno na jugu s Crnom Gorom. Bjelograbovo-medunčeve šume rijetko čine suvisle proizvodne sastojine te se prostiru na velikim površinama različitih degradacijskih stadija. Razlozi su u stoljetnom iskorištavanju tih šuma za ogrjev ili površina za pašarenje. Danas su ti negativni utjecaji mnogo manji pa se najveći dio šuma nalazi u progresiji.

Mediteransko-montani pojas se razvija na višim položajima mediteranske regije te se nastavlja na submediteransku zonu. Na području kontinentalnog dijela Dalmacije epimediteranski pojas se javlja na visinama iznad 300 m (sjeverni dio) i 600 m (južni dio). Za ovaj pojas su karakteristične vrste crni grab (Ostrya carpinifolia) te na otocima i hrast crnika (Quercus ilex), a u kontinentalnom dijelu su od drvenastih vrsta još značajne bijeli grab (Carpinus orientalis), hrast medunac (Quercus pubescens) i dalmatinski crni bor (Pinus nigra sub. dalmatica). Unutar ovog pojasa na području Županije nalazimo epimediteransku zonu unutar koje se izdvajaju mješovite šume i šikare hrasta medunca i crnog graba (As. Ostryo-Quercetum pubescentis Trinajstić 1979) i mješovita šuma medunca, duba i jasena (As. Fraxino orni-Quercetum virgiliane Trinajstić 1985).

Unutar Eurosibirsko-sjevernoameričke regije nalazimo Europsko-montani pojas koji se javlja na području Dinarida iznad 600 m.n.m te se zbog različitih ekološko-klimatskih uvjeta ovdje javljaju tri grupe zajednica pa tako na području Županije nalazimo:

- Neutrofilne i mezofilne bukove šume **ilirske** vegetacijske zone
- Acidofilne bukove šume **srednjoeuropske** vegetacijske zone
- Reliktne šume crnog bora **srednjoeuropske** vegetacijske zone
- Primorske bukove šume **parameditеranske** vegetacijske zone
- Šume bukve i jele **dinarske** vegetacijske zone

Unutar neutrofilnih i mezofilnih bukovih šuma ilirske zone nalazimo brdsku bukovu šuma s mrtvom koprivom (*Lamio orvalae-Fagetum* (Ht. 1938) Borhidi 1963) koje su rasprostranjene u dinarskom području Gorskoga kotara, Male i Velike Kapele, Velebita,

na području Plitvičkih jezera te u sjeverozapadnoj Hrvatskoj. Prostiru se na nadmorskoj visini između 400 i 800 m na manje strmim padinama. U dinarskom području raste najčešće na smeđem tlu i crnici na vapnencu. Sastojine ove zajednice vrlo su stabilne, pravilna uzrasta, bogatoga flornog sastava te predstavljaju gospodarski najvažniji tip šuma. U sloju drveća uz bukvu su česti hrast kitnjak, obični grab, gorski brijest, javori, običan jasen. Sloj grmlja je često vrlo bogat, a prizemno rašće je bujno. U prizemnom sloju nalazimo velik broj endemičnih vrsta Balkana. Pretplaninska bukova šuma s planinskim žabnjakom (*Ranunculo platanifolii-Fagetum* (Horvat 1938) Marinček et al., 1993.) ima veliko značenje kao zajednica jer zauzima znatne površine pretalpinskoga pojasa u Gorskome kotaru, osobito u prstenu oko Velikoga Risnjaka, na sjevernom Velebitu i Plješevici. To je područje u Hrvatskoj uglavnom iznad 1.200 m, na podlozi koju čine vapnenačke stijene različite građe i starosti, mjestimično s ulošcima dolomita. Sastojine ove zajednice su važne ponajprije zbog zaštitne uloge, najviše zbog sprječavanja erozije, zaštite tla i ublažavanja klimatskih ekstrema i očuvanja staništa. Uglavnom se nalaze u sustavu zaštićenih prirodnih objekata. Napuštanjem gospodarenja one prelaze u sekundarne prašume. U razmjerno homogenom sloju drveća potpuno prevladava bukva uz stalan udio gorskoga javora te pojedinačno smreke i u nižim područjima jele.

Acidofilne bukove šume srednjoeuropske vegetacijske zone (*Luzulo-Fagetum, Blechno-Fagetum*) čini bukova šuma s bjelkastom bekicom (*Luzulo luzuloidis-Fagetum sylvaticae* Meusel 1937) koja se razvija na kiselim tlima (silikatna podloga), a rasprostranjene su poglavito na području sjeverozapadne Hrvatske, a manje površine nalazimo u Lici i Gorskom kotaru. Sekundarno mogu nastati zakiseljavanjem profila povrh karbonatne podloge, najčešće zbog djelovanja antropogenih čimbenika. U sloju drveća izrazito prevladava bukva, redovito je prati hrast kitnjak, rjeđe pitomi kesten i obična breza. Sloj grmlja je slabije razvijen, a u prizemnom rašću prevladavaju vrste koje su indikatori kiselosti poput bekice (*Luzula albida*). Ove šume su znatno siromašnije vrstama u odnosu na brdske bukove šume te su često vrlo jednoličnog sastava. Reliktne šume crnog bora također pripadaju srednjoeuropskoj vegetacijskoj zoni, montani pojas, a predstavljaju ostatke starijih šire rasprostranjenih predledenodobskih šuma te su se zadržale samo u krajevima gdje se zadržala povoljna mikroklima. Razvijaju se na dolomitnoj i karbonatnoj geološkoj podlozi. Na području RH su sačuvane samo na nekoliko lokaliteta poput na Velikoj i Maloj Paklenici. U sastavu imaju niz mediteranskih vrsta.

Primorske bukove šume paramediteranske vegetacijske zone (*Seslerio-Fragetum*) obuhvaćaju bukove šume visokog krša te se razvijaju na skeletnim karbonatnim tlima. Ova zajednica čini granicu između mediteranske i eurosibirsko-sjevernoameričke regije te zauzima velike prostore na primorskim padinama Dinarida. Uz bukvu kao dominantna vrsta se još izdvajaju crni grab, crni jasen i javor gluhać. Na području županije nalazimo bukovu šumu s jesenskom šašikom (*Seslerio autumnalis-Fagetum sylvaticae* (Horvat) gdje je jesenska šašika najdominantnija vrsta prizemnog rašća.

Dinarska vegetacijska zona šuma bukve i jele (*Abieti-Fagetum* „dinaricum") rasprostranjena na u Lici, Velebitu i Plješivici te Velikoj i Maloj kapeli i Gorskom Kotaru. Ove šume zauzimaju pojas nadmorskih visina od 550 – 1.200 m n. m. Rastu na dolomitnoj i karbonatnoj geološkoj podlozi, na lesiviranim tlima, smeđim karbonatnim tlima i karbonatnim crnicama. Dominantne vrste su bukva i jela (*Abies alba*) te uz njih rastu i gorski javor, gorski brijest, a u sloju grmlja čest je likovac (*Daphne mezereum*). U sloju niskog rašća rastu brojne ilirske vrste.

Sukladno Corine Land Cover (2012.) na području Zadarske županije nalazimo ukupno 1.399,776 hektara šumskih površina pa tako na području Županije nalazimo bjelogorične šume i crnogorične šume, mješovite šume kao i prijelazno područje šume (zaraštanje, grmičasta šuma), a značajne površine nalazimo i pod skerofilnom vegetacijom (Slika 36.)

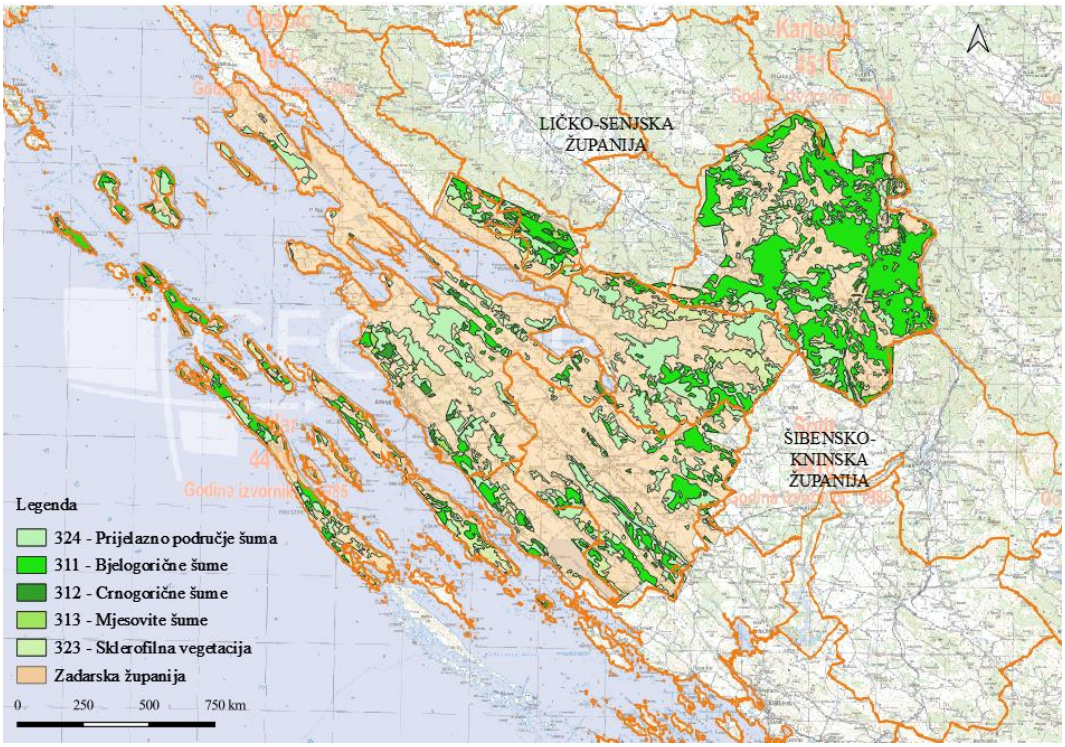

Slika 36. Površine pod šumskom i prijelaznom vegetacijom sukladno Corine Land Cover (CLC 2012.) na području Zadarske županije s granicama šumarija sukladno Hrvatskim šumama, izvor: ENVI atlas okoliša, 2020.

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, na području Županije, od šumskih površina, najzastupljenije su bjelogorične šume koje nalazimo na 686,21 hektara (18,84 % ukupne površine). Kao što je vidljivo najveće površine pod bjelogoričnim šumama nalazimo na sjevernom i sjeveroistočnom dijelu Županije (područje šumarije Gračac). Prema zastupljenosti slijedi prijelazno područje šume koje nalazimo na 634,19 hektara, odnosno na oko 17,41 % ukupne površine. Prijelazna područja šuma su zastupljena unutar svih šumarija na području Županije, pri čemu se mogu izdvojiti područja šumarije Obrovac i Zadar. Kao najmanje zastupljene na području Županije sporadično nalazimo crnogorične šume koje se nalaze na svega 37,49 hektara, odnosno na 1,03 % ukupnih površina, dok se mješovite šume nalaze na nešto većoj površini, odnosno na 41,89 hektara (1,15 % ukupnih površina). Ove površine se nešto razlikuju uspoređujući podatke iz Karte kopnenih nešumskih staništa (2016.) sukladno kojoj šumska staništa kao dominantna nalazimo na 41,11 % površine Županije.

Na području Zadarske županije nalazimo državne šume su pod upravom Hrvatskih šuma Državne šume, a iste u najvećoj mjeri pripada Upravi šuma Split. Unutar Uprave šuma Split, nalazimo šumarije Obrovac, Biograd na moru, Benkovac i Zadar te Šibenik, dok unutar Uprave šuma Gospić na području Zadarske županije nalazimo šumarije Gračac, Sveti Rok i Donji Lapac. Šumarija Pag se nalazi pod Upravom šuma Senj. Šumarije na području Zadarske županije su dane u prikazu niže (Slika 37.).

Slika 37. Šumarije na području Zadarske županije, izvor: Hrvatske šume, javni podaci, 2020.

Prema namjeni šume se dijele na gospodarske i zaštitne šume te šume posebne namjene i zaštitne šume, a ove kategorije također nalazimo na području Zadarske županije. Od državnih šuma, sukladno Šumskogospodarskoj osnovi 2016. - 2025. na području Zadarske županije, unutar gospodarskih jedinica šumarija nalazimo zaštitne šume na oko 53 % površina (105.421,3 hektara), šume posebne namjene nalazimo na oko 27 % površina (53.862,61 hektara) dok gospodarske šume nalazimo na nešto manje od 20 % površina (39.292,06 hektara). Ove kategorije također nalazimo i unutar gospodarskih jedinica privatnih šumoposjednika pa tako na području Županije nalazimo još 16.317,91 hektara zaštitnih šuma (odnosno 21.763,2 hektara ukoliko se uračunaju Šibenske šume te Privatne šume Kornati koje su djelomično unutar područja Županije). Upravo zaštitne šume dominiraju u privatnim šumama čineći 53,49 % ukupne površine privatnih šuma. Prema zastupljenosti u privatnim šumama slijede gospodarske šume koje nalazimo na 42,31 % površine, odnosno na 12.908,84 hektara, dok su najmanje zastupljene šume posebne namjene koje nalazimo na 1.280,74 hektara (1.403,77 hektara ukoliko se uračunaju Privatne šume Kornati) te iste čine 4,2 % ukupne površine privatnih šuma na području Županije. Sukladno navedenom vidljivo je kako na području Županije dominiraju zaštitne šuma bilo u državnim ili privatnim šumama, dok su gospodarske šume u privatnom posjedu zastupljenije u odnosu na gospodarske šuma pod državnim upravljanjem (HŠ).

Kako bi se utvrdilo stanje u šumarstvu na području Zadarske županije, korišteni su i uspoređivani podaci Hrvatskih šuma za gospodarske jedinice koje se u potpunosti ili djelomično nalaze na području Zadarske županije. Sukladno posljednjim planovima upravljanja, na području Zadarske županije šume nalazimo na ukupnoj površini od 200.492,1 hektara od čega je 158.499,5 hektara obrasle površine (oko 79 %) dok neobrasle površine zauzimaju nešto manje od 19 %. Neplodno šumsko zemljište nalazimo na nešto više od 2,5 % površina, odnosno na 5.076,49 hektara.

U odnosu na prethodno Izvješće (2013.) na području Županije je došlo do smanjenja ukupnih površina pod šuma za 5,67 %, a zabilježeno je i smanjenje obraslih površina za 4,77 % te smanjenje neobraslih proizvodnih površina za 17,04 %. Istovremeno je zabilježeno povećanje neobraslih neproizvodnih površina za 2.449,64 hektara, no pozitivni pomaci se vide u smanjenju neplodnog šumskog zemljišta koje je smanjeno za 3,58 %. Stanje površina po šumarijama za državne šume je prikazano u Tablica 20.

Tablica 20. Stanje površina po šumarijama pod upravom Hrvatskih šuma na području Zadarske županije, izvor: Hrvatske šume, javni podaci, 2020.

Šumarija	Ukupna površina	Obrasla površina	Neobraslo proizvodno	Neobraslo neproizvodno	Neplodno šumsko	Ukupna drvna zaliha	Tečajni godišnji prirast
	ha					m^3	
Obrovac	39.135,93	32.420,97	5.960,44	263,75	490,77	113.269	2.823
Biograd	8.961,59	8.488,44	256,53	137,55	79,07	99.647	2.776
Benkovac	33.811,03	30.108,01	2.941,49	410,47	351,06	52.075	1.543
Zadar	33.114,52	23.815,5	8.439,52	676,84	183,74	247.474	6.916
Pag	7.684,9	389,04	4.238,01	18,14	3.039,71	11.723	424
Gračac[14]	64.969,54	53.275,48	8.988,82	1.819,05	886,19	4.358.290	90.403
Sveti Rok[15]	4.911,21	3730	273,07	895,24	12,9	771.064	13.803
Šibenik[16]	5.934,35	4.699,76	1.191,75	25,33	17,51	42.284	963
Donji Lapac[17]	1.969,01	1.572,33	102,5	5,64	15,54	499.832	9.752

Kao što je vidljivo iz tablice iznad najveće površine pod šumama, na području Zadarske županije se nalaze unutar gospodarskih jedinica šumarije Gračac te šumarije Obrovac, a prema zastupljenosti slijede gospodarske jedinice unutar šumarije Benkovac i Zadar. Unutar ovih gospodarskih jedinica nalazimo i najveće površine koje su obrasle. S druge strane, najveće površine neplodnog šumskog zemljišta nalazimo na području šumarije Pag i to 59,88 % ukupnog neplodnog šumskog zemljišta na području Županije. Prema zastupljenosti neplodnog šumskog zemljišta, slijedi šumarija Gračac sa 17,46 % ukupnog neplodnog šumskog zemljišta na području šumarija unutar Zadarske županije. Na području šumarije Obrovac nalazimo oko 9,67 % neplodnog šumskog zemljišta, dok na području šumarije Benkovac ova zastupljenost iznosi 6,92 %. U ostalim šumarijama zastupljenost neplodnog šumskog zemljišta je ispod 4 %. Na području Županije ukupna drvna zaliha državnih šuma je procijenjena na 6.195.658 m^3 pri čemu je godišnji tečajni prirast 129.403 $m^{3.}$ Od svih šumarija na području Zadarske županije, čak 70,34 % ukupne drvne zalihe nalazimo na području Šumarije Gračac, a unutar ove Šumarije nalazimo i 69,86 % ukupnog tečajnog godišnjeg prirasta. Otvorenost unutar gospodarskih jedinica na području Šumarija se kretala u rasponu od 0 na području gospodarske jedinice Kokirina-Mila ljut do maksimalno 37,38 ha/1000 ha na području gospodarske jedinice Nin-Kožino.

[14] Unutar ove šumarije na području Zadarske županije se nalaze Gospodarske jedinice koje su djelomično i na području Ličko-senjske županije

[15] Unutar ove šumarije, na području Zadarske županije se djelomično nalazi Gospodarska jedinica Sveto Brdo-Crveni potoci

[16] Unutar Zadarske Županije se nalazi samo 6,7 % gospodarske jedinice Rimljača koja pripada Šumariji Šibenik

[17] Unutar Zadarske županije se nalazi oko 32,5 % gospodarske jedinice Istočna Mazinska planina koja pripada šumariji Donji Lapac

Zastupljenost površina prema kategorijama po šumarijama kojima upravljaju Hrvatske šume na području Zadarske županije je prikazana na Slika 38.

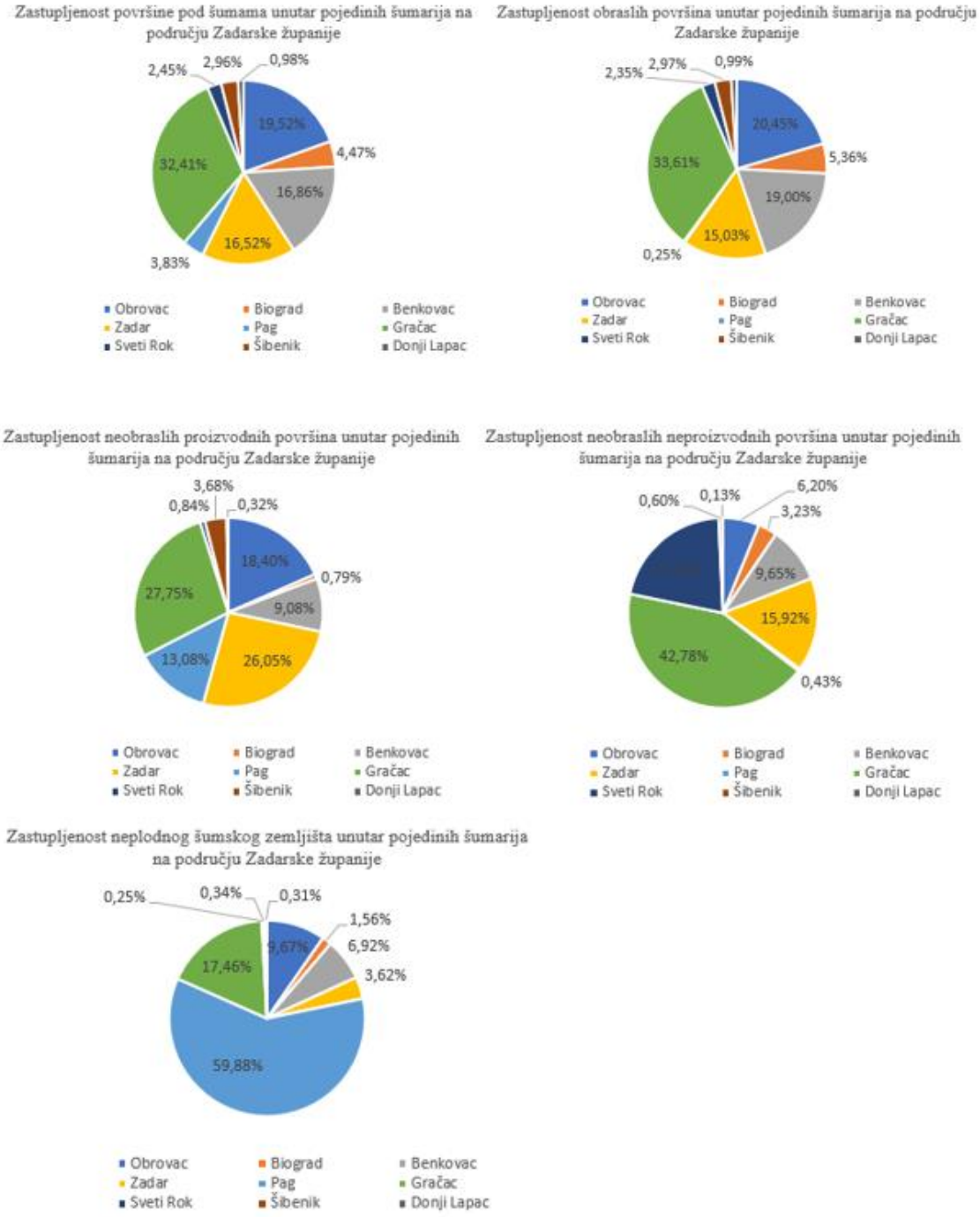

Slika 38. Zastupljenost površina prema kategorijama unutar pojedinih šumarija na području Zadarske županije, izvor: Hrvatske šume, javni podaci 2020.

Uspoređujući zastupljenosti prema kategorijama unutar prethodno navedenih šumarija na području Zadarske županije u odnosu na prethodno Izvješće (2013.), vidljivo je kako je došlo do smanjenja ukupne površine pod šumama, kao i obraslih površina te neobraslog proizvodnog šumskog zemljišta dok je s druge strane zabilježeno povećanje neobraslog neproizvodnog šumskog zemljišta (Slika 39.). Na području šumarije Šibenik i to

gospodarske jedinice Rimljača koja se jedina djelomično nalazi na području Zadarske županije nije došlo do promjena u odnosu na prethodno Izvješće.

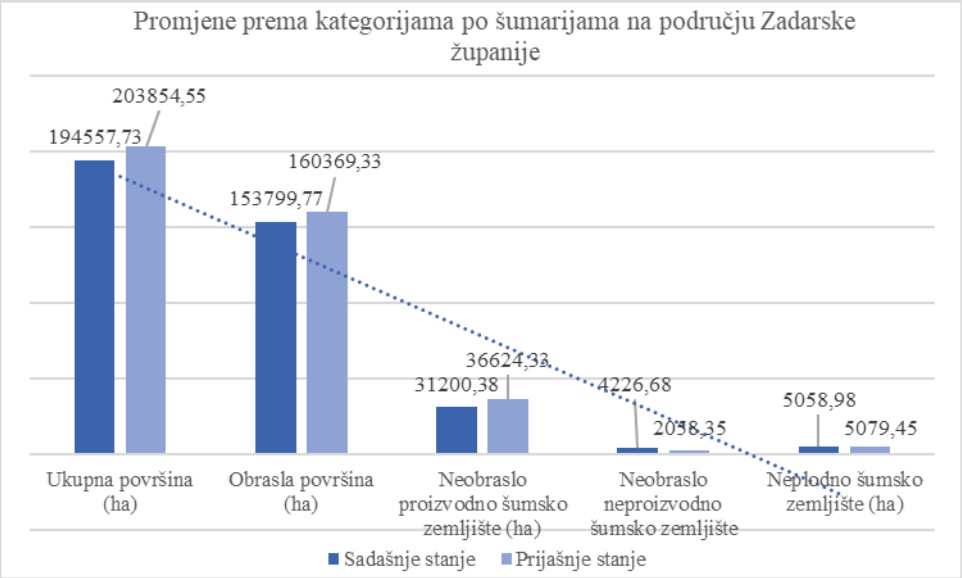

Slika 39. Sumarne promjene prema kategorijama unutar šumarija Hrvatskih šuma na području Zadarske županije u odnosu na prethodno Izvješće (2013.). izvor: Hrvatske šume, javni podaci 2020.

Detaljan prikaz stanja po gospodarskim jedinicama unutar pojedinih šumarija kojima upravljaju Hrvatske šume na području Zadarske županije je dan u Tablica 21.

Tablica 21. Struktura po kategorijama unutar pojedinih šumarija i gospodarskih jedinica kojima upravljaju Hrvatske šume na području Zadarske županije sukladno novim Osnovama gospodarenja, izvor: Hrvatske šume, javni podaci 2020.

Gospodarska jedinica	Ukupna površina	Obrasla površina	Neobraslo proizvodno	Neobraslo neproizvodno	Neplodno šumsko	Ukupna drvna zaliha	Tečajni godišnji prirast
Šumarija Gračac	**ha**					**m^3**	
Duboke jasle-Jabukovac	2.461,87	1.008,97	/	1.045,36	407,54	40.749	1.111
Istočni Resnik	7.040,76	5.613,03	1.395,55	22,99	9,19	328.835	7.861
Jaselsko bilo-Crnopac	6.424,53	5.424,94	569,48	64,77	365,34	686.428	13.758
Javornik-Kremen	3.938,55	3.598,58	309,63	3,18	27,16	743.606	13.886
Ravna Čemernica	7.408,42	6.730,52	663,20	0	14,7	731.506	14.740
Zapadna Mazinska planina	3.326,6	3.214,9	99,03	0,9	11,77	813.444	19.403
Bogutovac	5.761,6	5.313,79	438,18	0	9,63	646.789	11.519
Jelovi Tavani-Kučina	4.542,32	3.703,9	807,86	0	30,56	196	366

Vrelo Zrmanje	5.023,82	2.204,95	2.203,3	613,85	1,72	8336	137
Smrdljivac-Kom	8.823,95	7.552,66	1.256,65	12,93	1,71	16.3954	2.455
Maslovara	3.755,17	3.601,99	145,03	1,28	6,87	15.344	297
Kokirina-Mila ljut	6.461,95	5.307,25	1.100,91	53,79	0	179.103	4870
Šumarija Sveto Brdo							
Sveto brdo-Crveni potoci	4.911,21	3.730	273,07	895,24	12,9	771.064	13.803
Šumarija Pag	7.684,9	389,04	4.238,01	18,14	3.039,71	11.723	424
Šumarija Zadar							
Gornji Zemunik	775,15	702,15	69	3,05	0,95	2.352	76
Lovinac	1.473,32	1.420,77	27,99	9,86	14,7	11.777	426
Musapstan	2.439,1	2.361,97	38,4	26,46	3,27	73.636	1.360
Nin-Kožino	2.572,82	1809	285,54	468,59	9,69	71.991	2468
Novigrad	3.003,59	2.696,43	247,93	14,33	44,9	22.108	568
Posedarje	2.129,8	1.490,61	588,01	7,03	44,15	8.318	160
Ražanac - Vrsi	3.257,01	1.103,25	2.102,83	26,75	24,95	28.945	1.117
Seline	1.179,66	1.049,66	122,59	7,72	/	1.383	45
Starigrad	8.165,12	3.643,09	4.446,67	73,54	10,82	9.364	230
Sukošan	1.557,01	1.421,71	98,71	15,39	21,2	5.988	160
Škarbnja	1.476,32	1.391,24	75,84	5,86	3,38	5.201	156
Zadarski otoci	5.085,62	4.725,62	336,01	18,26	5,73	6.411	150
Šumarija Bekovac							
Brzovača	3.434,67	3.401,62	12,86	13,55	6,64	4.654	143
Bukovičko polje	4.632,66	4.385,47	75,32	150,73	21,14	11.874	391
Debelo Brdo	3.489,17	1.598,83	1633,83	170,43	86,08	8.528	221
Donji Krš	4.754,78	4.726,37	0	0,72	27,69	3.302	139
Karin	4.926,23	4.478,67	307	7,83	132,73	12.403	266
Nunička kosa	4.560,62	4.276,39	204,23	34,16	45,84	1345	20
Polača	3.778,8	3.558,76	187,48	18,75	13,81	7.062	206
Razdolje	4.234,1	3.681,9	520,77	14,3	17,13	2.907	157
Šumarija Obrovac							
Burovača	3.675,31	3.623,79	20,16	16,72	14,64	7.998	109
Golubić	4.902,25	4.401,01	256,54	106,1	138,6	850	40
Jasenice	6.925,56	5.052,56	1701,54	50,58	120,88	44.800	640
Kruševo-Medviđa	8.375,96	6.407,99	1861,34	38,74	67,89	5.636	350
Nadvoda	4.830,21	4.586,66	206,33	27,51	9,71	/	/
Zaton	5.022,73	3.613,38	1266,92	16,38	126,05	53.985	1.684
Žegar	5.403,91	4.735,58	647,61	7,72	13	/	/
Šumarija Biograd							
Biograd	1.332,78	1.223,6	53,82	20,82	34,54	75.562	2.058

Pašman-Vrgada	3.201,22	3.100,35	77,34	1,06	22,47	15.411	286
Turanj	2.380,77	2.172,81	82,46	106,44	19,06	7.916	406
Vrana	2.046,82	1.991,68	42,91	9,23	3	758	26
Šumarija Šibenik							
Rimljača[18]	5.934,35	4.699,76	1.191,75	25,33	17,51	42.284	963
Šumarija Donji Lapac							
Istočna Mazinska planina	1.969,01	1.572,33	102,5	5,64	15,54	499.832	9.752

Uspoređujući podatke iz posljednjeg Izvješća o stanju okoliša Zadarske županije (Oikon d.o.o., 2013.) vidljivo je kako je došlo do povećanja ukupne šumske površine unutar gospodarskih jedinica šumarije Gračac i Sveti Rok, dok je unutar uspoređivanih gospodarskih jedinica na području šumarije Zadar, Benkovac, Obrovac i Biograd te Pag došlo do smanjenja ukupnih površina pod šumama.

U odnosu na obrađeno razdoblje temeljem posljednjeg Izvješća, sada je na području Šumarije Gračac došlo do porasta ukupne šumske površine i to za 3,39 %. Također je zabilježeno i povećanje obrasle površine za 4,14 % u odnosu na prethodno razdoblje te povećanje od 81,29 % u neplodnom šumskom tlu. Također je zabilježeno i povećanje neobraslih neproizvodnih površina pa je tako zabilježeno čak 1.318,46 hektara više u odnosu na prethodno Izvješće. S druge strane došlo je do smanjenja neobraslih proizvodnih površina za 17,91 % u odnosu na prethodno Izvješće. Jednaki trendovi su primijećeni u šumariji Sveti Rok pa je tako u odnosu na prethodno Izvješće došlo do povećanja ukupne površine pod šumama za 21,66 % te obraslih površina za 12,45 % dok je istovremeno došlo do smanjenja neobraslih proizvodnih površina za 64,4 %. U ovoj šumariji je zabilježeno i povećanje neplodnog šumskog zemljišta za 5,13 % u odnosu na prethodno Izvješće te novih 895,24 hektara neobraslih neproizvodnih površina. Usporedbom Osnova gospodarenja u ovom programskom razdoblju, utvrđeno je kako je za sve gospodarske jedinice na području šumarije Gračac unutar područja Zadarske županije došlo do porasta ukupne površine pod šumama, izuzev gospodarske jedinice Vrelo Zrmanje za koju je zabilježeno blago smanjenje (smanjenje za 0,49 %). Za gospodarsku jedinicu unutar šumarije Sveti Rok je zabilježeno povećanje ukupne površine pod šumama za 21,66 % u odnosu na prethodnu Osnovu.

Najveće smanjenje šumskih površina je zabilježeno na području gospodarskih jedinica šumarije Zadar pa je tako u odnosu na prethodno Izvješće (2013. godina) došlo do smanjenja ukupnih površina pod šumama za 15,47 %, a zabilježeno je i smanjenje ukupnih obraslih površina za 12,58 % te neobraslih proizvodnih površina za 21,64 %. Istovremeno je došlo do povećanja neobraslih neproizvodnih površina za 27,40 %. Na području šumarije Zadar je također zabilježeno smanjenje neplodnog šumskog zemljišta i to za 19,93 %. Usporedbom Osnova gospodarenja u ovom programskom razdoblju, utvrđeno je kako je za sve gospodarske jedinice na području šumarije Zadar došlo do smanjenja ukupne

[18] Na području Zadarske županije se nalazi oko 6,7% površine ove gospodarske jedinice te se većina nalazi na području Šibensko-kninske županije

površine pod šumama, pri čemu je najizraženije smanjenje bilo na području gospodarske jedinice Gornji Zemunik gdje je došlo do smanjenja ukupnih šumskih površina za 49,67 %. Izrazita smanjenja su i zabilježena na području ostalih gospodarskih jedinica pa tako na području gospodarske jedinice Lovinac je primjetno smanjenje šumskih površina za 37,32 %, na području gospodarske jedinice Sukošan za 31,16 %, na području gospodarske jedinice Novigrad za 29,53 % te na području gospodarske jedinice Škarbnja za 27,69 %, na području gospodarske jedinice Posedarje za 21,94 % dok su na područjima gospodarskih jedinica Musapstan i Zadarski otoci zabilježena smanjenja od 15,74 % i 14,01 % u odnosu na prethodne Osnove.

Smanjenje šumskog zemljišta je zabilježeno i na području uspoređivanih gospodarskih jedinica šumarije Benkovac pa tako nalazimo 12,92 % manje ukupnih šumskih površina te 10,54 % manje, a zabilježeno obraslih površina. Na području ove šumarije je također zabilježeno smanjenje neobraslih proizvodnih površina za 17,93 % u odnosu na prethodno Izvješće. S druge strane zabilježeno povećanje neobraslih neproizvodnih površina za 37,25 % te povećanje neplodnog šumskog zemljišta za 21,49 % u odnosu na prethodno Izvješće. Jednaki trendovi vezani uz ukupne šumske površine i obrasle površine su vidljivi i na području sadašnjih gospodarskih jedinica šumarije Obrovac pa je tako došlo do smanjenja ukupne šumske površine za 1,32 % te smanjenja obraslih površina za 4,36 % u odnosu na prethodno Izvješće o stanju u prostoru. Na području gospodarskih jedinica unutar ove šumarije, zabilježeno je malo povećanje neobraslih proizvodnih površina i to za 2,20 % te malo smanjenje neobraslih neproizvodnih površina za 0,97 %. Istovremeno je zabilježeno smanjenje neplodnog šumskog zemljišta za 171,44 hektara (25,89 %). Usporedbom Osnova gospodarenja u ovom programskom razdoblju, utvrđeno je kako je za sve gospodarske jedinice, izuzev Razdolje (unutar ove gospodarske jedinice je zabilježeno povećanje ukupnih šumskih površina od 0,65 %) na području šumarije Benkovac došlo do smanjenja ukupne površine pod šumama. Najizraženije smanjenje bilo na području gospodarske jedinice Brzovača gdje je zabilježeno smanjenje ukupne šumske površine od 32,24 %, a slijede gospodarske jedinice Nunička kosa i Polača sa smanjenjem ukupne šumske površine od 26,41%, odnosno 22,57 %. Smanjenje ukupnih površina pod šumama, iako značajno manje u odnosu na šumariju Benkovac, je zabilježeno i unutar pojedinih gospodarskih jedinica šumarije Obrovac (GJ Burovača, Jasenice i Zaton) pri čemu je najveće smanjenje zabilježeno na području gospodarske jedinice Burovača i to za 6,9 %.

Na području šumarije Pag je također zabilježeno smanjenje ukupnog šumskog zemljišta za 2,8 % i smanjenje neobraslih proizvodnih površina za 1,97 %. Na području šumarije Pag je s druge strane zabilježen porast obraslih površina za 19,86 %, a zabilježen je i porast neplodnog šumskog zemljišta za 6,71 % te neobraslih neplodnih površina za 18,14 hektara.

Na području šumarije Biograd je došlo do smanjenja ukupnih površina pod šumama za 7,9 %, a također je došlo i do smanjenja obraslih površina za 8,03 %, smanjenja neobraslih proizvodnih površina za 23,41 % te smanjenja neplodnih šumskih površina za 39,54 %. Istovremeno je zabilježeno dodanih 77,85 hektara neobraslih neproizvodnih površina. U odnosu na prethodnu osnovu gospodarenja, do smanjenja ukupne površine pod šumama je došlo na području gospodarskih jedinica Biograd (smanjenje za 28,16 %), Pašman – Vrgada (smanjenje za 9,41 %) i Vrana (smanjenje za 6,76 %), dok je na području gospodarske jedinice Turanj došlo do povećanja ukupne površine pod šumama za 10,93 %.

Za gospodarsku jedinicu Rimljača (šumarija Šibenik) nije došlo do promjene u zastupljenosti površina prema kategorijama dok je za gospodarsku jedinicu Istočna Mazinska planina (šumarija Donji Lapac) došlo do povećanja ukupne površine pod šumama za 19,51 hektara u odnosu na Osnovu iz 2008. godine.

Na području Zadarske županije također postoje i privatne šume koje nalazimo na ukupno 30.507,49 hektara bez uračunate površine Šibenskih šuma te Privatnih šuma Kornati koje se nalaze granično na području Županije (Šumskogospodarska osnova RH 2016. - 2025.). Na području Županije nalazimo privatne šume Biogradsko-benkovačke šume, Muškovci - Zelengrad, Medviđa - Krupa, Plavno - Očestovo, Gračac – Osredci - Pribudić, Donjolapačke šume, Rudopolje - Begluci, Ploča - Ričice, Udbinske šume, Južni Velebit – Novigradske šume, Sveti Rok - Cerje, privatne šume NP Paklenica, Divoselo - Raduč, Paške šume, Vir - Ražanac-Diklo, Zadarske šume, Ugljan - Pašman, Soline - Sali, Premuda - Molat i Olib - Silba (Slika 40.). Kategorizacija šuma privatnih šumoposjednika po gospodarskim jedinicama je dana u

Tablica 22.

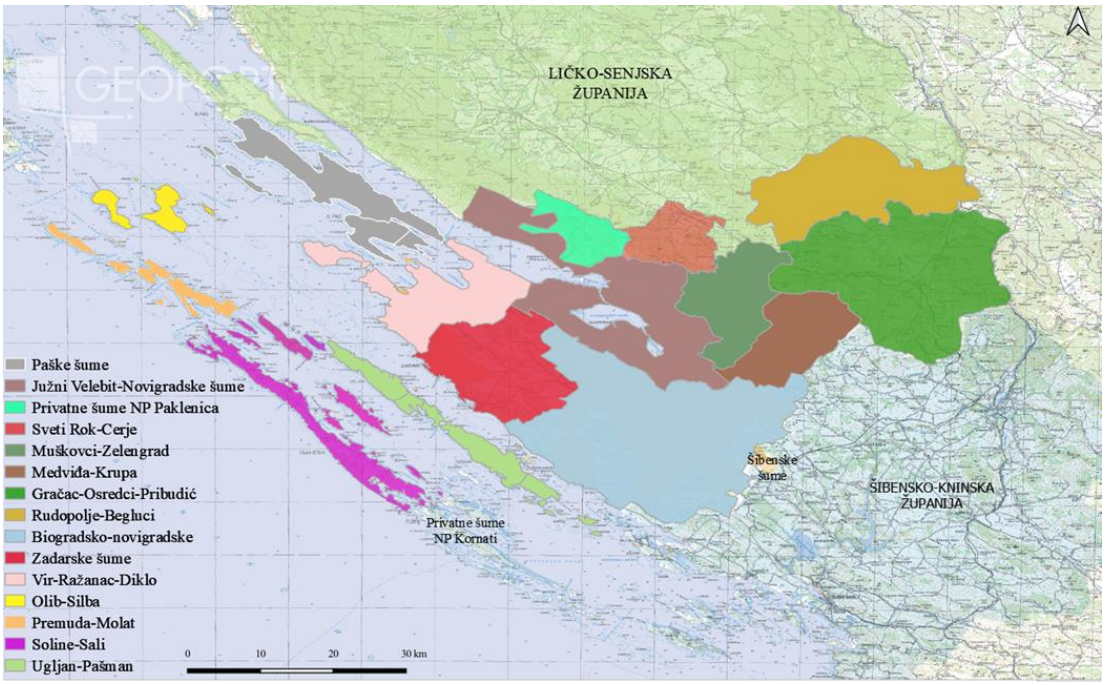

Slika 40. Privatne šume na području Zadarske županije, izvor: Javni podaci Hrvatskih šuma, 2020.

Šume privatnih šumoposjednika – Donjolapačke šume, Ploča – Ričice, Divoselo-Raduč i Udbinske šume se najvećim dijelom nalaze na području Ličko-senjske županije, dok se šume privatnih šumoposjednika Plavno - Očestovo nalaze uz granicu s Šibensko-kninskom županijom te u prethodnom prikazu radi jasnoće nisu stavljene.

Tablica 22. Površine šuma pod kategorijama u privatnom vlasništvu na području Županije, izvor: Šumskogospodarska osnova RH 2016. - 2025.

Gospodarska jedinica privatnih šuma	Gospodarske šume	Šume posebne namjene	Zaštitne šume	Ukupna površina
	površina (ha)			
Biogradsko-benkovačke šume		6,2	2.200,9	2.207,1
Olib - Silba	2.555,52			2.555,52
Paške šume	3,06		468,14	471,2
Muškovci- Zelengrad	1.357,15	184,89		1.542,04
Medviđa krupa	88,89	345,89	880,19	1.314,97
Plavno-Očestovo	2.104,87			2.104,87
Gračac-Osredci-Pribudić	1.272,1	384,14		1.656,24
Donjolapačke šume	617,54		305,96	923,5
Premuda - Molat	14,59		2.231,88	2.246,47
Privatne šume NP Paklenica		28,05		28,05
Rudopolje-Begluci	799,67			799,67
Ploča-Ričice	747,08			747,08
Udbinske šume	551,37		273,18	824,55
Južni Velebit – Novigradske šume	25,55		1.294,53	1.320,08
Sveti Rok-Cerje	57,42	324,2		381,62
Divoselo-Raduč	353,39		1.357,46	1.710,85
Zadarske šume			2.318,96	2.318,96
Vir-Ražanac-Diklo	4,95		1.174,43	1.179,38
Ugljan-Pašman	2.352,98	7,37		2.360,35
Soline - Sali	2,71		3.812,28	3.814,99
Privatne šume Kornati[19]		123,03		123,03
Šibenske šume[19]			5.445,29	5.445,29

Usprkos velikom broju ovih privatnih šuma, tek za njih 4 postoje programi gospodarenja (Olib - Silba, Gračac – Osredci - Pribudić, i Ugljan - Pašman) dok je za gospodarske jedinice Medviđa - Krupa, Rudopolje - Begluci i Soline - Sali predviđena izrada Programa

[19] Samo se djelomično nalaze na području Županije

gospodarenja za razdoblje 2018. - 2027. (Ministarstvo poljoprivrede, 2020.). Privatne šume na području Županije karakterizira velika usitnjenost parcela te neriješeni imovinsko-pravni odnosi, a na dijelu gospodarskih jedinica također problem predstavlja i minska zagađenost.

Pritisci

Šumska vegetacija na području Zadarske županije je uvelike izmijenjena, odnosno prisutni su razni stupnjevi degradacije što je posljedica intenzivne ispaše i sječa za ogrjevno drvo u prošlosti, a stupnjevi degradacije su u pravilu veći na područjima koja su niža i pristupačnija. Šumske zajednice su na dijelovima toliko degradirane da su i degradacijski stadiji šikara bili potisnuti te su nastali kamenjari koji imaju oskudnu vegetaciju zeljastih vrsta i grmlja. Degradacija šumskih sastojina je uvjetovala jaku površinsku eroziju pa je teren često ispresijecan brojnim jarcima i vododerinama što za vrijeme intenzivnih oborina dovodi do naglog slijevanja i nošenja materijala (tla) niz vododerine čime se zatrpavaju poljoprivredne površine, ali i infrastruktura (npr. prometnice). Obrasle površine, odnosno šuma štiti tlo od erozije te od osiromašenja te ispiranja i klizanja tla, pri čemu značajnu razliku u zaštiti od erozije ima stadij razvitka šume (pa tako mlađe sastojine šuma imaju manju sposobnost zaštite od erozije u odnosu na starije), a velik utjecaj ima i razvijenost grmlja, prizemnog rašća i listinca kao i način i oblik korijenskog sustava te razina sklopa šume pa će tako u šumama gdje je prisutan izostanak etaža,erozija biti izraženija u odnosu na šume s potpunim sklopom. Akvatičnom erozijom se gubi i proizvodna funkcija šuma jer je tlo izloženo prejakom isušivanju, zbijanju te smrzavanju. Upravo je erozija tla i obnova vegetacije velik problem na krškom području, koji je također i gospodarskog karaktera. Danas se na velikom dijelu gospodarskih jedinica šuma na području Zadarske županije provode protuerozijski radovi koji uključuju pošumljavanje, uzgoj i održavanje zaštitne vegetacije, čišćenje bujičnih korita i dr., a u protuerozijske mjere se također može svrstati i ograničavanje sječe. Iako je površinska erozija i dalje velik problem, na području Županije je došlo do smanjenja degradacije šuma što je posljedica deruralizacije i smanjenja antropogenih pritisaka pa je tako primjetno povećanje progresije šuma, odnosno zaraštanja, a šume su prepuštene spontanoj sukcesiji.

Smanjene su i općekorisne funkcije šuma zbog ugroza pojedinih vrsta poput crnog bora koji ima važnu ulogu u krškom području, a za kojeg je utvrđena ugroženost te smanjenje genetske raznolikosti (Čović, 2017.). Upravo se ova vrsta zbog niskih ekoloških zahtjeva koristi kao najčešća za pošumljavanje opožarenih područja submediterana. Smanjenje raznolikosti vrsta je zabilježeno i kao posljedica velikog širenja alepskog bora, koji se proširio od prvotnih pošumljavanja te je danas glavni modifikator vegetacijskog pokrova. Alepski bor spada u skupinu pirofita pa tako njegovom širenju potpomažu požari (Trinajstić, 1993.). Širenje ove vrste na dijelovima naše obale ima invazivne karakteristike (Dubravac i dr., 2006.) te ova vrsta negativno utječe na bioraznolikost pejzaža (Vogiatzakisi dr., 2005.), a istraživanjima je zabilježeno kako dovodi do smanjenja raznolikosti vrsta od 20 % (Maestre i Cortina, 2004.) do čak 50 % (Trinajstić, 1993.).

Šumarstvo se smatra jednim od najranjivijih sektora na klimatske promjene pa je tako visok stupanj ranjivosti procijenjen s obzirom na učestalost šumskih požara, a projekcije upućuju kako će se ovaj rizik povećati u budućnosti te će doći do produljenja sezone šumskih požara, sve učestalije pojave ekstremnih vremenskih prilika uvjetuju sve veće štete na šumskim ekosustavima te je zabilježeno smanjenje vrijednosti općekorisnih funkcija šuma.

Prema procjeni žestine i učestalosti požara otvorenog tipa Zadarska županija spada u najugroženije u RH (DUZS, 2009.). Na području Županije nalazimo velike površine šuma i šumskih zemljišta s nepovoljnom strukturom šumskih sastojina u kojoj prevladavaju degradirani oblici šumske vegetacije i velike komplekse kamenjara sa šibljacima, koji su ujedno i najrizičniji pokrovi za požare. Sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća za područje Zadarske županije (2019.) analizom linearnih trendova je potvrđeno produljenje požarne sezone na Jadranu od svibnja do listopada zbog klimatskih promjena. Na području Županije najviše požara otvorenog tipa nastaje u ljetnom razdoblju (lipanj - rujan) kada je prisutno i najmanje oborina, dok su požari otvorenog tipa u zimskim mjesecima posljedica namjernog spaljivanja oranica i pašnjaka koji se često otmu kontroli. Dio požara u zimskim mjesecima je prisutan za vrijeme burnih dana kada morska pjena nošena jakom burom oštećuje kablove dalekovoda i radi kratki spoj (Procjena rizika od velikih nesreća za područje Zadarske županije, 2019.). Prema podložnosti terena za nastanak šumskih požara na području Zadarske županije, priobalni pojas pripada u kategoriju V. (vrlo veliki), brdski (submediteranski) pojas pripada u kategoriju IV. kategorija (veliki), primorski gorski pojas pripada u III. kategoriju (umjereni), a kontinentalni brdski i niži gorski pojas pripadaju u II. kategoriju (mali) (Županijska razvojna strategija 2016. - 2020.). Sukladno promjenama zemljišnog pokrova prema Corine Land Cover u razdoblju od 2012. do 2018. zabilježen u upravo porast opožarenih površina pa je tako nešto više od 70 % ukupno zamijenjenih površina iz bjelogorične šume ili prijelaznog područja šuma i sklerofilne vegetacije u opožareno.

Promjene u temperaturi te količini padalina kumulativno dovode do promjene okolišnih uvjeta te poremećaja u šumskim ekosustavima. Ekstremne vremenske prilike također utječu na pojavu drastičnih poremećaja za zdravstveno stanje šuma. Velike štete na šumskim sustavima su u 2018. godini na području Šumarije Zadar bile evidentirane kao posljedica sušenja šuma. Sušenje šuma je posljedica zajedničkog djelovanja biotičkih i abiotičkih čimbenika od kojih se izdvajaju izostanak oborina u vegetacijskom periodu, visoke temperature i ekstremne vremenske pojave što je dovelo do narušavanja zdravstvenog stanja stabala te imalo posljedično oštećenje 35 hektara bora na području šumarije Zadar (Hrvatski šumarski institut, 2019.). Povećanje temperature također predstavlja visok rizik s obzirom na pojavnost i migraciju štetnika, uključujući i invazivne vrste. Pa se tako prema procjenama projekta „Defolijatori kao invazivni šumski štetnici u uvjetima klimatskih promjena (DIFPEST) polazi od pretpostavke da se zatopljenjem očekuje ekspanzija štetnika u nova klimatska područja. Kao posljedica jednog takvog širenja navodi se ekspanzija mediteranskog borovog potkornjaka koji je u 2017. godini zabilježen na području Dalmacije. Mediteranski potkornjak je na području Zadarske županije također zabilježen i u 2018. godini i to na području šumarija Zadar i Biograd te u privatnim šumama na području Zadarske županije (GJ Ugljan-Pašman). Kao jedan od značajnijih štetnika na području Zadarske županije može se izdvojiti i borov četnjak koji je redovito prisutan u borovim šumama na području krša te je na području Županije zabilježen u šumarijama Benkovac, Biograd i Pag na alepskom boru i boru te u privatnim šumama na području Županije. Ovaj štetnik napada sastojina crnog i alepskog bora, a poglavito mlađe sastojine. Hrastov prstenjak je također kornjaš koji radi velike štete jer izaziva sušenje grana u svim dijelovima krošnje, a na hrastu meduncu se također povremeno javlja i hrastov gubar. Od biljnih bolesti na području Županije najčešće su osip iglica crnog bora koji je prouzročen već prethodno spomenutom gljivicom *Lophodermium pinastri* te biljna bolest *Phellinus pini* koja napada starija stabla bora.

Prijetnju šumskim ekosustavima također predstavlja i onečišćenje zraka te drugi čimbenici stresa. Republika Hrvatska je sudionik programa ICP Forests od 1987. godine, a kao jedna od bioindikacijskih točaka za praćenje oštećenosti stabala je i na području Vranskog jezera, unutar šumarije Biograd, GJ 46a. Na ovoj plohi je provedeno istraživanje osutosti krošanja, štete od biotičkih čimbenika, kemizma biljnog materijala te su također procjenjivana vidljiva oštećenja vegetacije od ozona te je provedeno pasivno mjerenje koncentracija ozona. Sukladno provedenim istraživanjima u 2017. godini je zabilježeno sušenje alepskog bora uzrokovano gljivama iz roda *Lophodermium*, a također su zabilježene rupe od borova potkornjaka. Na ovoj plohi u 2017. godini nisu zabilježeni simptomi oksidativnog stresa (javlja se kao posljedica visokih koncentracija prizemnog ozona) (Hrvatski šumarski institut, 2017.).

Na području Županije su također prisutne prenamjene šumskog zemljišta kao posljedica urbanizacije pa je tako unutar pojedinih JLS došlo do izdvajanja zemljišta iz šumskogospodarskog područja zbog izgradnje poduzetničkih zona ili infrastrukture, a dio šumskih zemljišta je također pretvoren i u poljoprivredne površine. Velik pritisak na šumske zajednice predstavljaju i divlja odlagališta otpada, koja su redovito zabilježena na području Zadarske županije, pa je tako u 2018. godini na području gospodarske jedinice Musapstan evidentirano čak 14 slučajeva ilegalnog odlaganja otpada.

Velik problem u šumarstvu te gospodarenju šumama, na području Zadarske županije predstavljaju i onečišćenje minama pa tako unutar šumarije Benkovac nalazimo dio šumskih površina pod minama. Na području Županije se provode akcije razminiravanja pa je tako u 2018. godini provedeno razminiravanje gospodarske jedinice Vrana. U 2019. godini je na području zapuštenih šumskih ekosustava Parka prirode Velebit i NP Paklenica započeo projekt Fearless Velebit kojim se u razdoblju od 2019. - 2023. godine planira razminiravanje 16,46 km^2 šuma i šumskog zemljišta.

Važnost šuma je prepoznata i kroz općekorisne funkcije šuma, pa tako prema Zakonu o šumama (NN 68/18, 115/18 i 98/19) općekorisne funkcije šuma su: zaštita tla, prometnica i drugih objekata od erozije, bujica i poplava; utjecaj na vodni režim i kvalitetu voda; utjecaj na plodnost tla i poljoprivrednu proizvodnju; utjecaj na klimu i ublažavanje posljedica klimatskih promjena; zaštita i unaprjeđenje čovjekova okoliša; stvaranje kisika, ponor ugljika i pročišćavanje atmosfere; rekreativna, turistička i zdravstvena funkcija; stvaranje povoljnih uvjeta za divljač i ostalu faunu i povećan utjecaj zaštitnih šuma i šuma posebne namjene na bioraznolikost. Kao gospodarske funkcije šuma izdvajaju se proizvodnja drvnih šumskih proizvoda; proizvodnja šumskog reprodukcijskog materijala i proizvodnja nedrvnih šumskih proizvoda. Potrajno gospodarenje šumama obuhvaća korištenje drvnih resursa, ali i zaštitu i unaprjeđenje općekorisne uloge šuma, pogotovo u šumama na Mediteranu koje imaju istaknutu zaštitnu, protuerozijsku ulogu.

Kako bi se očuvala biološka raznolikost i stanišne prilike šumskih ekosustava, danas se šumama gospodari prema načelima certifikacije šuma (Hrvatski nacionalni standard za FSC certifikacije šuma). Sukladno ovom certificiranju, šumsko-uzgojne radove treba provoditi s ciljem uspostave visoke šume i stabilnog ekosustava, a radove popunjavanja i/ili pošumljavanja obavljati uporabom autohtonih vrsta. U gospodarenju šumama utvrđenih rijetkih i ugroženih stanišnih tipova potrebno je osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice. Radi očuvanja raznolikosti omitofaune potrebno je prilikom

sanitarne sječe ostavljati stabla s dupljama i gnijezdima, te ostavljati stabla voćkarica kao jednog od izvora hrane. Glavni cilj ovakvog gospodarenja je očuvanje autohtonih šumskih zajednica i ekološkog sustava, dok se kao prvenstvena namjena navodi ostvarivanje općekorisnih funkcija šuma. Načelo održivoga gospodarenja šumama podrazumijeva korištenje šuma i šumskog zemljišta na način, i u mjeri, koji održava njihovu bioraznolikost, produktivnost, kapacitet za regeneraciju, vitalnost i potencijal da trenutačno i ubuduće ispune odgovarajuće ekološke, gospodarske i društvene funkcije na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini te koji ne uzrokuju štetu drugim ekosustavima. Način gospodarenja šumama i zaštita šumskog ekosustava su propisani Zakonom o šumama (NN 68/18, 115/18 i 98/19).

Ciljevi i mjere

- C1- Provedba cjelovite šumarske politike na načelima održivog razvoja
- C2 - Poboljšati upravljanje šumama te uspostaviti jedinstveni sustav inventarizacije i praćenja stanja u šumama
- C3 - Očuvanje stabilnosti šumskih ekosustava
- C4 - Integriranje sektora šumarstva u cjelinu upravljanja prostorom

Tablica 23. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1 C2	M1 - Razvijati šumarstvo i uz njega prateće djelatnosti	Djelomično provedeno	Poticanje razvoja šumarstva je predviđeno kroz Županijsku razvojnu strategiju 2016. - 2020. te kroz razvojne strategije lokalnih akcijskih grupa. Razvoj šumarstva se također provodi kroz Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020.
C1 C2	M2 - Pratiti plaćanje šumskog doprinosa te donijeti program za korištenje prikupljenih sredstava prema Zakonu o šumama	Provodi se	Zakonom o šumama (NN 68/18, 115/18 i 98/19) obveznici plaćanja se vode u elektroničkoj bazi Registra obveznika, pri čemu Agencija utvrđuje plaća i obveznik naknadu na propisani način i u rokovima.
C1 C2 C3	M3 - Nadziranje pridržavanja propisa u područjima zaštićenim bilo prostornim planovima.	Provodi se	Neposredni nadzor u zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže provodi glavni čuvar prirode i čuvari javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem. Povećanje učinkovitosti mehanizama zaštite prirode je također jedan od strateških ciljeva Strategije i akcijskog plana zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. - 2025.
C1 C2 C3	M4 - Nastojati dobrom praksom prostornog planiranja maksimalno spriječiti usitnjavanje šumskih biotopa gradnjom infrastrukture, i sl.	Djelomično provedeno	Zaštitom kroz prostorno-plansku dokumentaciju te provedbom postupaka procjene utjecaja na okoliš.

C1 C2 C3	M5 - Poticati smanjivanje onečišćenja (industrija, energetika, promet) koja ugrožavaju šume	Provodi se	Poticanje zaštite i smanjenje emisija u zrak, vode i tlo se potiče kroz primjenu najboljih praksi te kroz provedbu postupaka procjene utjecaja na okoliš. Sprječavanje svih vrsta onečišćenja okoliša je također jedan od ciljeva strateškog plana Ministarstva zaštite okoliša i energetike za razdoblje 2020. - 2022.
C1 C2 C3 C4	M6 - Izraditi strategiju i program za unapređenje šumarstva te povećanje proizvodnih i općekorisnih funkcija šuma i šumskih staništa	Djelomično provedeno	Na nacionalnoj razini je izrađen Program ruralnog razvoja RH 2014. - 2020. te je izrađena je nacionalna šumskogospodarska osnova za razdoblje od 2016. - 2025.
C1 C2 C3 C4	M7 - Izraditi program sa smjernicama za provedbu odredaba PPZŽ koje se odnose na očuvanje i unapređenje šuma i šumskih staništa	Provodi se	U prostornim planovima postoje mjere zaštite šuma i šumskog zemljišta.
C1 C2 C3	M8 - Usmjeravati promjenu strukture (mješavinu vrsta) šuma u smjeru koji je čini otpornijom na postojeće i dolazeće antropogene pritiske (rizik od požara, klimatske promjene, onečišćenja, i sl.)	Provodi se	Kroz program Ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020. se provode mjere M08 „Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma“, podmjera 8.5. „Ulaganja u poboljšanje otpornosti i okolišne vrijednosti šumskih ekosustava“
C1 C2 C3 C4	M9 - Provesti razvrstavanje šuma prema funkcionalnim kategorijama (OKFŠ) s naglaskom na zaštitne šume, šume posebne namjene i šume od posebnog značaja i vrijednosti za krajobraz, te izraditi program za njihovo očuvanje i unapređenje	Provedeno	Pravilnikom o uređivanju šuma (NN 97/18) su šume razvrstane. Razvrstavanje je također navedeno i u Programima gospodarenja te u Šumskogospodarskoj osnovi RH.
C1 C2 C3 C4	M10 - Provoditi preventivne mjere zaštite od požara te sanaciju izgorjelih prostora	Provedeno	Kroz planove upravljanja se provode mjere zaštite i sanacije izgorenih područja šuma (pošumljavanje). Sanacija opožarenih područja se također provodi kroz akcije pošumljavanja.

C1 C2	M11 - Povećati otvorenost šuma radi povećanja stupnja zaštite od požara, te radi boljeg gospodarenja	U potpunosti provedeno	Kroz nove Planove gospodarenja državnim šumama na području Županije u gospodarskim jedinicama su planirana/povedena povećanja otvorenosti šuma izgradnjom šumskih prometnica.
C1 C2 C3	M12 - Ispuniti obaveze koje Županija, gradovi i općine imaju prema Pravilniku o zaštiti šuma od požara (sastaviti popis šuma po stupnjevima opasnosti od šumskog požara, i dr.).	Provedeno	Hrvatske šume su izradile Plan zaštite od požara u skladu s Pravilnikom zaštite šuma od požara te za područje Županije postoji Operativni program i raspored podizanja snaga za gašenje požara otvorenog prostora JLS izrađuju Planove zaštite od požara.
C1 C2 C3	M13 - Intenziviranje mjera protupožarne prevencije. Uspostava i održavanje protupožarnih prosjeka. Osiguranje službe praćenja i ranog obavješćivanja.	Provedeno	Kroz planove upravljanja se intenziviraju protupožarne mjere (povećanje otvorenosti šuma). Zadarska županija ima sustav kamera kojom se omogućuje rana detekcija požara. Zadarska županija sudjeluje u ulozi partnera u provedbi projekta HOLISTIC čija je svrha primijeniti skup mjera za prevenciju šumskih požara i implementirati učinkovit sustav nadzora nad šumskim požarima.
C1 C2	M14 - Nastaviti razminiranje šumskih površina prioritetno u zaštićenim područjima.	Provedeno	Na području Županije se provode razminiravanja šumskih te zaštićenih područja (npr. Fearless Velebit)
C1 C2 C3	M15 - Izraditi sve i nastaviti izrađivati (obnavljati) osnove i programe za gospodarenje državnim šumama i šumama šumoposjednika	Djelomično provedeno	Za gospodarske jedinice državnih šuma su izrađeni novi planovi upravljanja, dok za privatne šume šumoposjednika isti u najvećoj mjeri i dalje nedostaju.
C1 C2 C3	M16 - Uložiti veći napor u implementaciju smjernica i mjera utvrđenih u postojećim programima gospodarenja.	Djelomično se provodi	Mjere i smjernice za poboljšanje šuma i šumskog zemljišta se provodi se kroz planove upravljanja gospodarskim jedinicama i kroz prostorno plansku dokumentaciju.

C1 C2	M17 - Sustavno poticati privatne šumoposjednike na gospodarenje šumama.	Djelomično provedeno	Djelomično provedeno kroz izrade planova upravljanja te kroz edukacijske radionice. Ministarstvo poljoprivrede također potiče gospodarenje šumama u šumama privatnih šumoposjednika kroz financiranje radova gospodarenja šumama (Operativni godišnji plan za ostvarivanje prava na sredstva iz naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma privatnih šumoposjednika). Također Razvojnom strategijom Zadarske županije 2016. - 2020. je kao jedna od mjera predviđena „Poticanje međusektorskog povezivanja radi kreiranja novih finalnih proizvoda i organiziranog nastupa na tržištu“ čime će se potaknuti udruživanje u zadruge i bolje gospodarenje privatnim šumama.
C2 C3 C4	M18 - Promicati udruživanje šumoposjednika te organizirati i provoditi njihovu edukaciju s ciljem unapređenja gospodarenja privatnim šumama.	Djelomično provedeno	Na području Županije postoje određene udruge poput Udruge privatnih šumoposjednika „Crnika Tkon - otok Pašman“ te se provode edukacijska predavanja organizirana od strane Udruga za ruralni razvoj i Hrvatskih šuma.
C3 C4	M19 - Poticati uporabu šumarske mehanizacije prihvatljivije sa stajališta zaštite šumskih ekosustava	Nije provedeno u dostatnoj mjeri	Neposredno se provodi kroz Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020.; operacije 8.6.1. i 8.6.2.
C3 C4	M20 - Izraditi program iskorištavanja drvne (i poljoprivredne) biomase u energetske svrhe	Provedeno	Izrađena je Studija potencijala obnovljivih izvora energije Zadarske županije (Energetski institut Hrvoje Požar, 2016.) te je Zadarska županije sudjelovala projektu ForBioEnergy (2016. - 2019.) koji za cilj ima poticanje proizvodnje bioenergije u zaštićenim područjima.
C3 C4	M21 - Izraditi program održivog i ekološkog korištenja sporednih šumskih proizvoda.	Djelomično se provodi	Provodi se kroz Planove gospodarenja za jedinice Hrvatskih šuma te ugovorima između ovlaštenika lova i Hrvatskih šuma.

C3 C4	M22 - Integriranje sektora šumarstva u sustav integralnog upravljanja urbanim područjima, u prvom redu kroz uređenje šumskih područja s ciljem unapređenja njihovih općekorisnih funkcija (rekreacijski potencijal; turistički resurs; element urbanog krajobraza — drvoredi, parkovi; mjera sprečavanja negativnih utjecaja na okoliš — npr. buka, promet, prašina i dr.).	Provedeno	Prilikom planiranja su integrirane šume i njihove općekorisne funkcije, prepoznata je važnost šuma u turističkoj ponudi. Kroz Razvojne strategije Lagova se također potiče integracija pa tako Lag Mareta kao jednu od svojih ima razvoj rekreacijske vrijednosti šumskih područja kroz potporu M.1.2. „Potpora održivom korištenju i očuvanju prostorne razvojne resursne osnove LAG-a.

4.8. Lovstvo

Zakonski okvir

Gospodarenje lovištem i divljači je određeno krovnim zakonom:

- Zakon o lovstvu (NN 99/18, 32/19 i 32/20)

Ovim zakonom su u Hrvatsko zakonodavstvo također preneseni akti Europske unije – Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21.5.1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992.) kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivnom Vijeća 2013/17/EU od 13.5.2013. o prilagodbi određenih direktivna u području okoliša zbog pristupanja RH (SL L 158, 10.6.2013.) i Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30.11.2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010.) kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivnom vijeća 2013/17/EU od 13.5.2013. o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja RH (SL L 158,10.6.2013.).

Uz ovaj krovni zakon, segmente lovstva također dotiču i Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19), Zakon o zaštiti životinja (NN 102/17 i 32/19), Zakon o šumama (NN 68/18, 115/18 i 98/19).

Lovstvo je regulirano brojnim pravilnicima od kojih se mogu izdvojiti: Pravilnik o lovostaju (NN 94/19), Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja središnje lovne evidencije (NN 67/06 i 73/10), Pravilnik o lovočuvarskoj službi (NN 16/19), Pravilnik o sokolarstvu (NN 47/19), Pravilnik o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanja lovačke iskaznice, dopuštenju za lov i evidencije o obavljenom lovu (NN 70/10), Pravilnik o potvrdi o podrijetlu divljači i njezinih dijelova i obilježavanju krupne divljači evidencijskim markicama (NN 15/19), Pravilnik o cjeniku divljači (NN 20/19), Pravilnik o načinu upotrebe lovačkog oružja i naboja (NN 37/19), Pravilnik o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove (NN 108/19), Pravilnik o lovačkim psima (NN

108/19), Pravilnik o odštetnom cjeniku (NN 31/19), Pravilnik o lovniku (NN 108/19) i drugim podzakonskim aktima.

Na području Zadarske županije je izrađen Program razvoja lovstva za razdoblje 2013. - 2016.

Sukladno podacima Ministarstva poljoprivrede (svibanj, 2020.) na području Zadarske županije nalazimo 35 županijska te 20 državnih lovišta, od kojih su dva uzgajališta ukupne površine 606 hektara. Uzgajališta na području Županije su državno lovno uzgajalište divljači XIII/2 – Bonastar površine 373 hektara i uzgajalište XIII/31 Tun površine 233 hektara. Lovišta Zadarske županije s oznakama su prikazana na Slika 41.

Slika 41. Lovišta na području Zadarske županije, preuzeto s http://www.lszd.hr/lovista-zadarske-zupanije/

Na području Županije lovišta se nalaze na ukupno 363.429 hektara površina[20], od čega državna lovišta zauzimaju 141.343 hektara, odnosno 38,89 % lovišta, dok županijska lovišta nalazimo na ukupno 222.086 hektara, odnosno na 61,11 % ukupne površine lovišta na području Županije. Prema površini koju zauzimaju lovišta, Zadarska županija se nalazi na 5. mjestu u RH, dok prema broju lovišta Zadarska županija zauzima 10 mjesto u RH.

Od državnih lovišta na području Županije, oba uzgajališta te jedno lovište nalazimo na otocima (Dugi otok), dok od županijskih lovišta na otocima nalazimo ukupno 16 lovišta. Podaci o državnim i županijskim lovištima na području Zadarske županije su prikazani u Tablica 24.

Tablica 24. Državna i županijska lovišta na području Zadarske županije, izvor: Ministarstvo poljoprivrede, 2020.

Oznaka lovišta	Naziv	Tip lovišta	Ovlaštenik prava lova	Površina (ha)	Lovnogospodarski plan

[20] U ukupne površine su uračunata i uzgajališta

Državna lovišta					
XIII/4	Dugi otok	otvoreno	ROG d.o.o.	3.616	2020. - 2030.
XIII/19	Bokanjačko Blato	otvoreno	Hrvatske šume d.o.o.	2.529	2006. - 2036.
XIII/28	Starigrad-Paklenica	otvoreno	LD DIANA Zadar	6.665	2013. - 2023.
XIII/29	Sveto Brdo	otvoreno	ne postoji ugovor	14.545	Nije izgrađen
XIII/11	Kruševo-Orljak	otvoreno	LU KAMENJARKA Obrovac	11.243	1999. - 2029.
XIII/16	Moslovara	otvoreno	CUSTODIA d.o.o.	6.328	1999. - 2029.
XIII/17	Mazinska planina	otvoreno	LU PREDATOR Šibenik	6.974	1999. - 2009.
XIII/23	Poljica	otvoreno	GUŠTAR d.o.o. Poljica-Brig	2.405	2014. - 2024.
XIII/25	Ražanac	otvoreno	LD KOBAC Ražanac	3.547	2015. - 2025.
XIII/26	Rodaljice-Lisičić	otvoreno	AUROMAR zadruga	13.155	1999. - 2029.
XIII/27	Stankovci	otvoreno	LD ZEC Stankovci	4.334	2019. - 2029.
XIII/32	Tustica	otvoreno	LU JAREBICA Biograd nm	2.909	2019. - 2029.
XIII/35	Jagodnja donja - Crljen	otvoreno	LU JAREBICA Biograd nm	7.932	2019. - 2029.
XIII/6	Jelovi Tavani	otvoreno	LD VELEBIT Gračac	11.972	2000. - 2030.
XIII/7	Južni Velebit	otvoreno	M-90 d.o.o. Duga Resa	26.383	1999. - 2029.
XIII/33	Vrana	otvoreno	LU VRANA Biograd na moru	9.106	2014. - 2024.
XIII/9	Kokirina-Mila ljut	otvoreno	VUK d.o.o.	4.712	2019. - 2029.
XIII/37	Stankovci I	otvoreno	LD ZEC Stankovci	2.382	2019. - 2029,
XIII/2	Bonastar	Uzgajalište	Ne postoji ugovor	373	/
XIII/31	Tun	Uzgajalište	JAREBICA LOV d.o.o.	233	2011. - 2021.
Županijska lovišta					
XIII/101	Pag	otvoreno	LD KAMENJARKA Pag	19.164	2017. - 2027.
XIII/102	Olib	otvoreno	LD KUNIĆ Olib	2.757	2016. - 2026.
XIII/103	Silba	otvoreno	LUKSIM TRGOVINA d.o.o.	1.467	2016. - 2026.
XIII/104	Premuda	otvoreno	LUKSIM TRGOVINA d.o.o.	895	2016. - 2026.
XIII/105	Molat	otvoreno	LD GOLUB Molat	1.044	2020. - 2030.
XIII/106	Škarda-Ist	otvoreno	PALMA ZADAR j.d.o.o.	1.384	2014. - 2024.
XIII/107	Dugi otok-istok	otvoreno	JU Park prirode Telašćica	43.17	2017. - 2027.

XIII/108	Dugi otok-zapad-zverinac	otvoreno	LUKSIM TRGOVINA d.o.o.	4.579	2016. - 2026.
XIII/109	Sestrunj-Rivanj	otvoreno	SESTRUNJ AURO LOV j.d.o.o. Split	1.928	2016. - 2026.
XIII/110	Iž-Rava	otvoreno	AS, obrt za usluge autoškole	2.126	2016. - 2026.
XIII/111	Ugljan-jugoistok	otvoreno	AURO LOV d.o.o. Ugljan	3.086	2016. - 2026.
XIII/112	Ugljan-sjeverozapad	otvoreno	AURO LOV d.o.o. Ugljan	2.076	2016. - 2026.
XIII/113	Pašman - sjever	otvoreno	LD PAŠMAN Nevidane	3.605	2017. - 2027.
XIII/114	Vir	otvoreno	LD ZEC Vir	2.221	2016. - 2026.
XIII/115	Blatski gaj	otvoreno	LD DIANA Zadar	5.963	2016. - 2026.
XIII/116	Križ	otvoreno	LD DIANA Zadar	5.395	2016. - 2026.
XIII/117	Biograd	otvoreno	LU JAREBICA Biograd nm	5.339	2016. - 2026.
XIII/118	Nin	otvoreno	LU JAREBICA 1923 NIN	7.688	2014. - 2024.
XIII/119	Ljubač	otvoreno	LD KOBAC Ražanac	3.311	2016. - 2026.
XIII/120	Posedarje	otvoreno	LD KAMENJARKA Posedarje	6.806	2016. - 2026.
XIII/121	Novigrad	otvoreno	LD DIANA Zadar	5.777	2016. - 2026.
XIII/122	Poličnik	otvoreno	LD KUNA Poličnik	13.199	2016. - 2026.
XIII/123	Škarbnja - Zemunik Donji	otvoreno	LD DIANA Zadar	7.535	2016. - 2026.
XIII/124	Benkovac - Smilčić	otvoreno	LU BENKOVAC Benkovac	10.340	2016. - 2026.
XIII/125	Polača	otvoreno	LU BENKOVAC Benkovac	7.224	2016. - 2026.
XIII/126	Lišane Ostrovičke	otvoreno	LU BENKOVAC Benkovac	6.787	2016. - 2026.
XIII/127	Priseg	otvoreno	LU BENKOVAC Benkovac	2.173	2016. - 2026.
XIII/128	Zrmanja	otvoreno	LU KAMENJARKA Obrovac	4.698	2016. - 2026.
XIII/129	Bukovica	otvoreno	LOVIŠTE DIANA d.o.o. Obrovac	28.327	2016. - 2026.
XIII/130	Vrelo Zrmanje	otvoreno	LUKSIM TRGOVINA d.o.o.	10.218	2016. - 2026.

XIII/131	Ljubovo	otvoreno	LUKSIM TRGOVINA d.o.o.	13.161	2019. - 2029.
XIII/132	Veliki Urljaj	otvoreno	URSUS LOV j.d.o.o. Zadar	18.960	2016. - 2026.
XIII/133	Una	otvoreno	CUSTODIA d.o.o.	4.898	2019. - 2029.
XIII/134	Zapuntel	otvoreno	LD GOLUB Molat	928	2019. - 2029.
XIII/135	Pašman-jug	otvoreno	LD PAŠMAN Nevidane	2.710	2013. - 2023.

Kao što je vidljivo iz tablice iznad, na području Zadarske županije ukupno 33 subjekta posjeduju ovlaštenje za pravo lova, dok za jedno lovište – Sveto Brdo (br. XIII/29) te jedno uzgajalište – Bonastar (br. XIII/2) ne postoje ugovori.

Prema strukturi pravne osobnosti, na području Županije nalazimo 13 pravnih osoba koje su lovoovlaštenici (d.o.o., j.d.o.o.) te 1 obrt. Na području Županije lovoovlaštenike također čini i 11 lovačkih društava (LD), 6 lovačkih udruga (LU), 1 lovačka zadruga (AUROMAR Zadar) kao i 1 Javna ustanova (Park prirode Telašćica). Zastupljenost pojedinih lovoovlaštenika u lovištima na području Županije prema strukturi je prikazana na Slika 42.

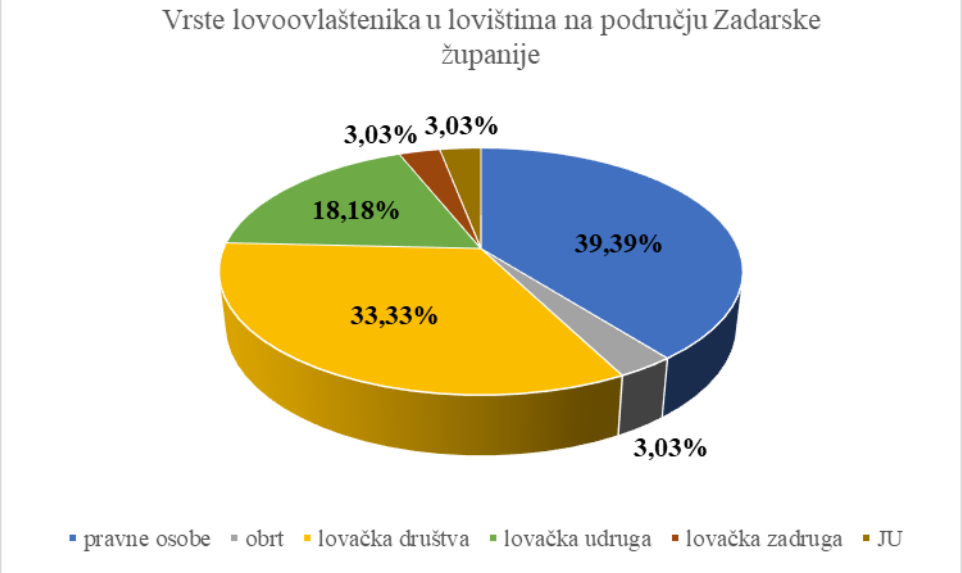

Slika 42. Vrste lovoovlaštenika u lovištima na području Zadarske županije, izvor: Ministarstvo poljoprivrede, 2020.

Od lovačkih društava, lovačko društvo DIANA Zadar posjeduje pravo lova na 5 lovišta na području Županije (lovišta br. XIII/28, XIII/115, XIII/116, XIII/121 i XIII/123), dok od lovačkih udruga LU BENKOVAC Benkovac posjeduje pravo lova u 4 lovišta (lovišta br. XIII/124, XIII/125, XIII/126 i XIII/127). Od pravnih osoba najviše prava lova na lovištima posjeduje subjekt LUKSIM TRGOVINA d.o.o. koja ima ovlaštenje lova na 5 lovišta (lovišta br. XIII/103, XIII/104, XIII/108, XIII/130 i XIII/131). Na području Zadarske županije djeluje i Lovački savez koji aktivno sudjeluje u radu Hrvatskog lovačkog saveza.

Kao glavne vrste divljači na području Županije se od krupne divljači izdvajaju: divlja svinja (*Sus scrofa*), obična srna (*Capreolus capreolus*), obični jelen (*Cercus elaphus*), jelen lopatar (*Dama dama*), medvjed (*Ursus arctos*), divokoza (*Rupicapra rupicapra*), muflon

(*Ovis musimon*). Divlja svinja je najzastupljenija vrsta krupne divljači u 18 lovišta, a slijedi obična srna koja je najzastupljenija divljač u 11 lovišta[21]. Od sitne divljači na području lovišta Županije izdvajaju se: obični zec (*Lepus europaeus*), fazan (*Phasianus colchicus*) (gnjetovi), jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*), trčka skvržulja (*Perdix perdix*) i prepelica (*Coturnix coturnix*). Obični zec je najzastupljenija sitna divljač u 36 lovišta, slijedi fazan u 32 lovišta, jarebica kamenjarka u 21 lovištu i trčka skvržulja u 16 lovišta[21].

Od drugih vrsta sitne divljači u lovištima Županije nalazimo jazavca (*Meles meles*), kunu bjelicu (*Martes foina*), lisicu (*Vulpes vulpes*), čagnja (*Canis aureus*), tvora (*Mustela putorius*), šljuku bena (*Scolopax rusticola*), goluba divljeg grivnjaša (*Columba palumbus*), sivu vranu (*Corvus corone cornix*), svraku (*Pica pica*), patku divlju kržulju (*Anas crecca*), divlju patku gluharu (*Anas platyrhynchos*), šojku kreštalicu (*Garrulus glandarius*).

Prema Programu razvoja lovstva Zadarske županije (2013. - 2016.) na otocima se poglavito gospodari jelenom lopatarom u uzgajalištima te muflonom i divljom svinjom. Od sitne divljači na otocima se poglavito gospodari zecom, fazanom, trčkom skvržuljom i jarebicom kamenjarkom. Ovim vrstama sitne divljači se također gospodari i u priobalnom području.

U predjelu Ravnih kotara se poglavito gospodari srnećom divljači i sve prisutnijom divljom svinjom dok se od sitne divljači poglavito gospodari zecom, fazanom, trčkom skvržuljom, jarebicom kamenjarkom i prepelicom. U ličko-pounskom području gospodari se srnom, divljom svinjom, jelenom, muflonom i medvjedom te divokozom.

Lovstvo na području Zadarske županije se ne razvija značajnije kao gospodarska djelatnost, pri čemu ograničavajući faktor predstavlja nerazvijenost ruralnih područja. Problem u razvoju djelatnosti lovstva u ruralnim područjima predstavlja prostorna izoliranost pojedinih dijelova s nedostatno razvijenom infrastrukturom te zapuštanje poljoprivrednih površina, kao i slabi ljudski resursi koji su često nedostatni i starije životne dobi[21]. Zapuštanje poljoprivrednih površina dovodi do stvaranja pionirskih stadija šuma što može negativno utjecati na divljač koja gubi dio navika na lovištu te divljač više izlazi na poljoprivredne površine na kojima čini štete (Ožura, 2015.). Na području Županije je također zabilježena mala komercijalna iskorištenost lovne proizvodnje te nedovoljna povezanost lovstva s drugim aspektima gospodarstva (poput agroturizma). Problem predstavlja i nedovoljna educiranost stanovništva o lovu i lovnom gospodarenju, kao i nedovoljna uređenost pojedinih lovišta, slaba organiziranost lova te ograničena financijska sredstva lovnih udruga.

Sukladno Razvojnoj strategiji Zadarske županije 2016. - 2020. kao razvojna ograničenja za lovstvo se navodi nedovoljna povezanost lovoovlaštenika kao poduzetnika i niska razina organizacije za nastup na tržištima EU i u svijetu, nedovoljna iskorištenost drugih dijelova divljači (poput kože, perja) te nepostojanje pogona za preradu i zbrinjavanje ovih dijelova divljači. Na lovstvo također utječu i klimatske promjene pa su tako evidentirane promjene u ponašanju i reprodukciji pojedinih vrsta te povećanje brojnosti određenih jedinki (poput divljih svinja, no uz zamjetno smanjenje mase). Specifičan problem na području Županije također predstavljaju i populacije vukova koje rade štete na stoci zbog kojih lovci provode akcije „hajki“ (istjerivanja vukova) te izdaju upozorenja vlasnicima stoke. Generalni problem također predstavljaju i krivolov te požari u kojima stradava poglavito sitna divljač.

[21] Program razvoja lovstva Zadarske županije 2013.-2016.

Problem u održavanju lovišta predstavlja i prometna infrastruktura te širenje urbanih područja pa tako dolazi do fragmentacije staništa i prekida migracijskih koridora, ali i do direktnih stradavanja divljači u prometu pa je tako na području Zadarske županije u 2014. godini bilo 57 naleta na životinje, od kojih je 30 bilo naleta na divljač. Daljnjim razvojem prometne mreže Zadarske županije ističe se ovaj problem fragmentacije staništa te stradavanja u prometu, a posebno u područjima ekološke mreže. Isto je prepoznato i Strateškom studijom Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (Ekonerg, 2018.).

Širenjem građevinskih prostora dolazi do direktnih gubitaka dijela staništa te promjena stanišnih uvjeta koji su često nepogodni za određene vrste. Povećana ljudska aktivnost vrlo često povlači za sobom i onečišćenja pa tako direktnu prijetnju predstavljaju i divljih odlagališta, onečišćenje voda, ali i minska onečišćenja na području Županije.

Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša

Sukladno Programu zaštite okoliša Zadarske županije za lovstvo su propisan je cilj zaštite okoliša C1 koji će se planira postići kroz mjere.

- C1 - Očuvanje biološke raznolikosti te povrat izgubljenih staništa i svojti gdje je to moguće i opravdano

Tablica 25. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	M1 - Izrada strategije razvoja i plana unapređenja lovnog gospodarenja za područje cijele Županije	Provedeno	Za područje Zadarske županije je izrađen Program razvoja lovstva za razdoblje 2013. - 2016.
C1	M2 - Izrada plana ulaganja sredstava u razvoj lovnog gospodarenja.	Provodi se	Razvoj i unapređenje lovstva na području Županije se provodi dodjeljivanjem nepovratnih financijskih sredstava iz proračuna Zadarske županije za svaku pojedinu godinu.
C1	M3 - Očuvanje i revitalizacija tradicionalnih krajobraza kroz unapređenje i očuvanje stanišnih uvjeta.	Djelomično se provodi, predviđena veća provedba	Provodi se kroz prostorno plansku dokumentaciju i potpore predviđene programima lokalnog razvoja poput kroz mjeru 7 „Ulaganja vezana uz očuvanje ekosustava“ Lokalne razvojne strategije LAG-a „Laura“ te mjeru 1.2. „Potpora održivom korištenju i očuvanju prostorne razvojne resursne osnove“ LAG-a Mareta. Ovo mjere su također usklađene s podmjerom 4.4. „Potpora za neproduktivna ulaganja povezana s postizanjem ciljeva koji se odnose na poljoprivredu, okoliš i klimu“ Programa Ruralnog razvoja RH

			2014. - 2020. te s mjerom 10. „Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene“ Programa Ruralnog razvoja RH 2014. - 2020.
C1	M4 - Očuvanje močvarnih staništa koja su važna za populaciju ornitofaune.	Djelomično se provodi, predviđena veća provedba	Provodi se kroz prostorno plansku dokumentaciju i kroz aktivnosti zaštite, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja i područja ekološke mreže JU Natura Jadera. Očuvanje je također predviđeno kroz izradu strategije upravljanja močvarnim područjima sa smjernicama za upravljanje kroz INTERREG projekt CREW. Također se provodi kroz mjere Lokalnih razvojnih strategija poput mjera 1.2. LAG-a Mareta i mjeru 7 LAG Laura te mjere Programa Ruralnog razvoja RH 2014. - 2020. (M10, M11).
C1	M5 - Zaštita ljudi i divljači od stradavanja na prometnicama osiguravanjem dovoljnog broja prolaza i prijelaza za sve životinjske vrste, osobito na frekventnim prometnicama (autocesta, brze ceste) i kontrola njihove uporabe.	Djelomično provedeno	Na dijelu prometnica koje prolaze kroz područje Županije postoje zaštitne ograde. Problem stradavanja divljači je prepoznat i kroz Stratešku studiju Prometnog Masterplana Sjeverne Dalmacije (2018.) kojom se predviđaju mjere ublažavanja stradavanja ciljnih vrsta, predviđanjem i osiguravanjem dovoljnog broja prijelaza za divlje životinje. Osiguranje adekvatne propusnosti za divlje životinje je također jedna od mjera zaštite bioraznolikosti Strategije prometnog razvoja RH (2017. - 2030.).
C1	M6 - Redovna revizija lovnogospodarskih osnova i Programa uzgoja divljači.	Provedeno	Program uzgoja divljači i lovnogospodarska osnova izrađuje ugovornik koncesije prava lova. Na području Županije 25 lovišta ima donesene lovnogospodarstvene planove za razdoblje 2016. - 2026., 3 lovišta imaju planove za razdoblje 2017. - 2027., 8 lovišta za razdoblje 2019. - 2029., dok po 2 lovišta imaju donesene planove za razdoblje 2020. - 2030. i 2013. - 2023. Po jedno lovište ima donesene planove za razdoblje 2015. - 2025., 2011. - 2021., 2006. - 2026. i 2000. - 2030, dok po 4 lovišta imaju donesene planove za razdoblja 2014. - 2024. i 1999. - 2029. Za jedno lovište (Mazinska planina)

			postoji donesen plan koji je za razdoblje 1999. - 2009.
C1	M7 - Edukacija lovaca i njihovo uključivanje u problematiku održivog korištenja okoliša.	Provodi se	Na području Županije se organiziraju edukacije financirane od strane EU fondova poput projekta „Lov na znanje“, a edukacijske radionice su predviđene i Programom razvoja lovstva Zadarske županije. Na području Županije su također provedene edukacijske radionice na temu monitoringa vuka i risa (2016.)
C1	M8 - Stroga kontrola i sankcioniranje svih oblika nezakonitog lova.	Provodi se	Upravni i inspekcijski nadzor obavlja se sukladno Zakonu o lovstvu (NN 99/18, 32/19 i 32/20).
C1	M9 - Rješavanje problema nastalih zbog povećane brojnosti vuka i šteta na stoci koje on uzrokuje.	Provodi se	Provodi se kroz edukaciju i uključivanje lovaca u provedbu monitoringa vuka i risa.

4.9. Ribarstvo i akvakultura

Zakonski okvir

Ribarstvo i akvakultura su određeni provedbom Zajedničke ribarstvene politike Europske unije te su određeni zakonima i pravilnicima:

- Zakon o morskom ribarstvu (NN 62/17, 130/17 i 14/19)
- Zakonom o akvakulturi (NN 130/17 i 111/18)
- Zakonom o slatkovodnom ribarstvu (NN 63/19)
- Zakonom o veterinarstvu (NN 82/13, 148/13 i 115/18)
- Zakonom o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18 i 14/19)
- Pravilnikom o dozvoli za akvakulturu (NN 17/18)
- Pravilnikom o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske (NN 5/11)
- Pravilnikom o povlastici za obavljanje gospodarskog ribolova na moru i Registru povlastica (NN 116/17, 29/18, 75/18 i 38/19)
- Pravilnikom o povlasticama za obavljanje gospodarskog ribolova na moru u državnom vlasništvu (NN 34/19)
- Pravilnikom o obliku, sadržaju i načinu vođenja i dostave podataka o ulovu u gospodarskom ribolovu na moru (NN 38/18, 48/18 i 64/18)
- Pravilnikom o športskom i rekreacijskom ribolovu na moru (NN 122/17, 12/18 i 54/18)
- Pravilnikom o malom obalnom ribolovu (NN 17/18)
- Pravilnikom o registru flore Republike Hrvatske (NN 5/19)
- Pravilnikom o posebnim staništima riba i drugih morskih organizama i regulacije ribolova u Velebitskom kanalu, Novigradskom i Karinskom moru, Prokljanskom

jezeru, Marinskom zaljevu i Neretvanskom kanalu (NN 148/04, 152/04, 55/05, 96/06, 123/09 i 130/09)

- Pravilnikom o zaštiti riba i drugih morskih organizama (NN 42/16)
- Pravilnikom o kriterijima za utvrđivanje područja za akvakulturu na pomorskom dobru (NN 106/18)
- Pravilnikom o registru dozvola za korištenje stranih i lokalno neprisutnih vrsta u akvakulturi, registru unosa i prijenosa i popisu zatvorenih objekata akvakulture (NN 10/18)
- Pravilnikom o evidenciji sljedljivosti za proizvode ribarstva i žive školjkaše (NN 68/18)
- Pravilnikom o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta (NN 114/17)

Ove djelatnosti su regulirane brojnim pravilnicima pa tako za postoje pravilnici za Gospodarski ribolov na moru okružujućom mrežom plivaricom palamidarom, plivaricom ciplaricom, plivaricom lokardarom, plivaricom igličarom i plivaricom oližnicom; Pravilnik za gospodarski ribolov na moru obalnim mrežama potegačama; Pravilnik o obavljanju gospodarskog ribolova na moru pridnenom povlačnom mrežom – koćom; Pravilnik o obavljanju gospodarskog ribolova na moru pelagijskom koćom; Pravilnik o obavljanju gospodarskog ribolova na moru okružujućom mrežom plivaricom – srdelarom; Pravilnik o ribolovnim mogućnostima u gospodarskom ribolovu na moru okružujućom mrežom plivaricom – srdelarom; Pravilnik o obavljanju gospodarskog ribolova na moru dredžama; Pravilnik o obavljaju gospodarskog ribolova na moru mrežama stajaćicama, klopkastim, udičarskim i probodnim ribolovnim alatima te posebnim načinima ribolova; Pravilnik o kriterijima za utvrđivanje naknade šteta počinjenih ribama i drugim morskim organizmima; Pravilnikom o ovlaštenju za obavljanje ribolovnog turizma i Registru o izdanim ovlaštenjima; također su na snazi Pravilnici o ulovu, uzgoju i prometu plavoperajne tune (*Thunnus thynnus*); Pravilnici o ulovu i prometu igluna (Xiphias gladius); Pravilnici o inspekcijskom nadzoru i dr. Dodatni pravilnici kojima se regulira djelatnost akvakulture su Pravilnik o prikupljanju statističkih podataka o akvakulturi (NN 13/19), Pravilnik o stručnom osposobljavanju za obavljanje djelatnosti akvakulture (NN 56/18) i Pravilnik o odobrenju za obavljanje djelatnosti akvakulture na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (NN 15/19).

Nepovoljno stanje ribolovnih resursa i sve veća potražnja vodenih organizama na tržištu Europe dovela je do uspostave Zajedničkom ribarstvenom politikom (CFP) Europske Unije. Ovom zajedničkom politikom nastoji se osigurati ekološka, ekonomska i društvena održivost ribolova i akvakulture pri čemu su definirane granice ulova za razdoblje između 2015. - 2020. kako bi se osigurala dugoročna održivost ribljeg fonda. Zajednička ribarstvena politika potiče ribarsku industriju na održiv način kroz upravljanje ribljim zalihama (mjere za kvote, izrade godišnjih planova, smanjenje ribarskih flota i kontrola alata), ribarstvenom kontrolom (podnošenje izvješća o ulovu), borbom protiv ilegalnog ulova, poticanjem akvakulture, kontrolom tržišta ribarstvenih proizvoda, državnim potporama i financiranjima kroz fondove te ugovorima za ribolovna područja izvan područja EU. Na području Sredozemnog mora, tehničke mjere koje se primjenuju su definirane Mediteranskom uredbom.

Republika Hrvatska ima izrađen Operativni program za pomorstvo i ribarstvo za programsko razdoblje 2014. - 2020.

Stanje i pritisci

Ribarstvo i akvakultura su određeni kao strateška grana gospodarstva Republike Hrvatske te se ove dvije grane gospodarstva tradicijski izdvajaju na području Županije. Na području Zadarske županije se ribarstvo i marikultura predstavljaju dominantan segment unutar područja djelatnosti poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo. Na području Županije je u posljednjih nekoliko godina zabilježeno povećanje broja zaposlenih u ribarstvu, a djelatnost marikulture s uzgojenom tunom i bijelom ribom čini važan udio u ukupnom izvozu Zadarske županije pa je tako u 2019. godini djelatnost marikulture činila 32,9 % vrijednosti ukupnog izvoza iz područja Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva Županije. Sukladno Izvještaju Hrvatske gospodarske komore (2019.) u djelatnosti ribarstva je na području Zadarske županije u 2018. godini zabilježeno povećanje ukupnih prihoda za 20 %, povećanje dobiti razdoblja za 28 % te smanjenje gubitka razdoblja za 48 % u odnosu na 2017. godinu. U 2018. godini je također u djelatnosti ribarstva bilo zaposleno 1.368 osoba, što je povećanje od 8 % u odnosu na 2017. godinu, a zabilježen je i porast prihoda od prodaje u inozemstvu za 31 %.

Na području Jadranskog mora procjene STECF-a (Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries) i GFCM-a (general Fisheries Commission for the Mediterranean) ukazuju na prelov stokova sitne plave ribe što se posljedično održava na kretanje trendova u ribarstvu (plivaričarskom ribolovu). Zbog prelova na snazi su brojne restriktivne mjere dobrog upravljanja ribljim zalihama. Sukladno stanju na području Jadranskog mora, ribarstvo na području Zadarske županije je u posljednjih nekoliko godina bilo pod ograničenjima kao posljedica sve strožih prostorno-vremenskih mjera upravljanja stokom sitne plave ribe i novih restriktivnih mjera u ribolovu. Dodatno, prema Mediteranskoj uredbi na snazi su i ograničenja o maksimalnom broju ulovnih dana za srdelu i inćuna te odredba o obveznom zatvaranju 30 posto unutrašnjeg mora. S druge strane u posljednjih nekoliko godina je zabilježen oporavak stoka plavoperajne tune te su u 2018. i 2019. godini povećane kvote za izlov.

Trendovi u ribarstvu su se odrazili na veličinu te karakteristike ribolovne flote pri čemu su sukladno odredbama Zajedničke ribarstvene politike definirane maksimalne dopuštene granice ribarske flote RH. Kapacitet ribarske flote na području Zadarske županije te RH u razdoblju od 2015. do 2019. godine je prikazan u Tablica 26.

Tablica 26. Kapacitet ribarske flote na području Zadarske županije te RH u razdoblju od 2015. do 2019. godine, Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar

Broj plovila					
Godina	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**	**2019.**
Zadarska županija	565	461	460	460	448
RH	4.039	3.134	3.149	3.149	3.107
Ukupni kW					
Godina	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**	**2019.**
Zadarska županija	173.144	56.044	55.037	55.037	53.553

RH	310.000	271.115	266.422	266.421	262.751
Ukupni GT					
Godina	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**	**2019.**
Zadarska županija	24.463	10.412	10.137	10.137	9.770,65
RH	40.000	35.152	34.004	34.004	53.553

Kao što je vidljivo iz tabličnog prikaza iznad, u razdoblju od 2015. do 2019. godine je došlo do smanjenja broja plovila na području cijele Republike Hrvatske, a smanjenje je vidljivo i u broju porivne snage plovila. U 2019. godini je na području RH bilo Registrirano 3.107 plovila što je u odnosu na 2015. godinu smanjenje za 23,08 %. Istovremeno je na području Zadarske županije bilo ukupno registrirano 448 plovila te su ista činila 14,42 % ukupnog broja registriranih plovila na području Zadarske županije. Jednako tako registrirana plovila na području Zadarske županije su u 2019. godini činila 20,38 % ukupne snage ribarske flote RH te 18,24 % ukupne tonaže (GT). Trendovi u kapacitetu ribarske flote području Zadarske županije te RH su prikazani na Slika 43.

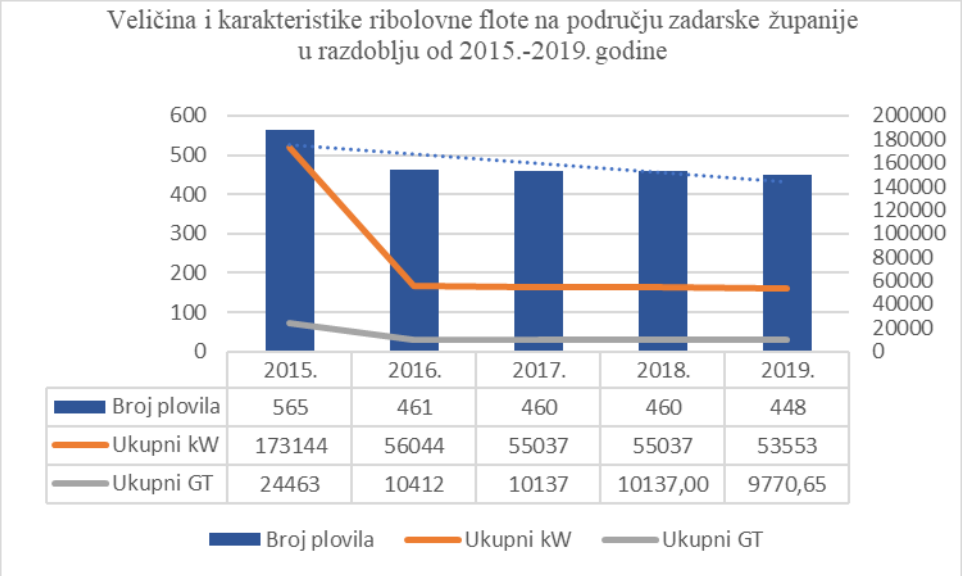

Slika 43. Karakteristike ribarske flote na području Zadarske županije u razdoblju od 2015. do 2019. godine, izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, broj registriranih plovila na području Zadarske županije je u padu pa je tako u 2019. godini bilo registrirano 20,71 % plovila manje u odnosu na 2015. godinu. Jednaki trendovi su prisutni i u smanjenju ukupne porivne snage pa je tako u 2019. godini na području Zadarske županije ukupna snaga (kW) smanjena za 69,07 % u odnosu na 2015. godinu, što je puno veće smanjenje u odnosu na smanjenje ukupne snage ribolovne flote RH od 15,24 %. Na području Zadarske županije je također došlo i do drastičnog smanjenja tonaže (GT) pa je tako ista u 2019. godini smanjena za 60,06 % u odnosu na 2015. godinu. Uspoređujući protekle dvije godine vidljivo je kako su smanjenja su primjetna, ali manje izražena pa je tako u 2019. godini broj plovila smanjen za 2,61 %, ukupna porivna snaga Zadarske ribolovne flote je smanjena za 2,7 % dok je bruto tonaža (GT) smanjena za 3,61 % u odnosu na 2018. godinu. Smanjenje kapaciteta ribolovne flote na području Zadarske županije je posljedica sve strožih prostornih i vremenskih mjera upravljanja stokom sitne plave ribe i novih restriktivnih mjera u ribolovu. Značajan pad u 2016. godini bio je posljedica programa izlaska brodova iz

ribolova koji je proveden u 2014. i 2015. godini. Generalno gledajući, povećanjem restriktivnih mjera došlo je do smanjenja svih pokazatelja ribolovnog napora, a potrebno je napomenuti kako je Republika Hrvatska u posljednje četiri godine smanjila količinu ulova za više od 30 %.

Na području Zadarske županije gotovo 80 % ukupne flote čine ribarska plovila do 12 metara dužine. Ova plovila su u 2019. godini činila 79,46 % ukupne strukture ribarskih plovila Zadarske županije te su činila 13,4 % ukupnog broja plovila do 12 metara u ribarskoj floti RH (Slika 44.). U razdoblju od 2016. do 2019. godine, plovila do 12 metara dužine su činila prosječno 76,46 % ukupne flote Zadarske županije, pri čemu se raspon kreće od najmanje 68,67 % u 2016. godini do najviše 79,46 % u 2019. godini. Prema zastupljenosti slijede plovila veća od 24 metra koja su u 2019. godini činila 8,48 % ukupne ribarske flote Zadarske županije, dok je manja zastupljenost plovila veličine od 18 do 24 metra. Sukladno smanjenju broja plovila, na području Zadarske županije je u 2019. godini došlo do smanjenja broja plovila svih kategorija u odnosu na 2018. godinu.

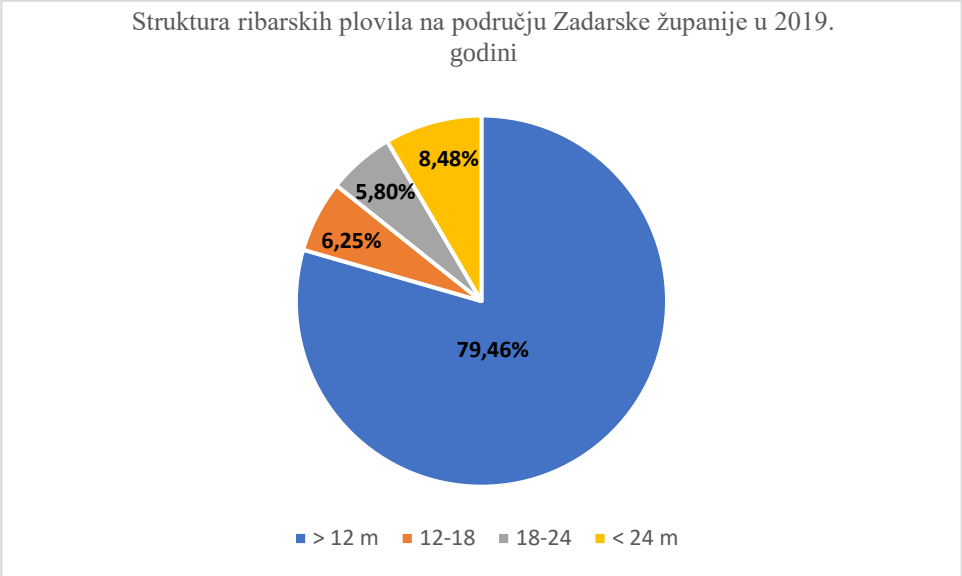

Slika 44. Prikaz strukture ribarskih plovila na području Zadarske županije u 2019. godini, izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar

Prema vrsti ribolovnog alata na području Zadarske županije su u 2018. i 2019. godini dominirali plivaričari koji su u 2019. godini činili 59,41 % ukupnih plovila prema vrsti ribolovnog alata. S druge strane u razdoblju od 2015. do 2017. godine su u prosjeku 72,77 % ukupnih plovila prema vrsti ribolovnih alata činila višenamjenska plovila. Od 2018. godine, višenamjenska plovila nisu navedena u Izvješćima gospodarskih kretanja na području Zadarske županije.

Kao što je vidljivo iz prikaza (Slika 45.) na području Zadarske županije su zamjetni trendovi smanjenja broja plovila prema svim vrstama ribolovnog alata pa je tako vidljivo kako je u 2019. godini na području Županije došlo do smanjenja broja koćara za 8,89 % u odnosu na 2018. godinu te smanjenje za 59,8 % u odnosu na 2015. godinu. Zamjetno je smanjenje i broja plovila s plivaričarima pa je tako u 2019. godini došlo do smanjenja za 4,76 % u odnosu na 2018. godinu te za 20 % u odnosu na 2015. godinu. Koćari na području Zadarske županije su u 2019. godini činili 11,68 % ukupnog broja koćara na području RH, dok su plivaričari činili 35,5 % ukupne zastupljenosti plivaričara u ribarskoj floti RH. Iako

je na području Zadarske županije zabilježeno smanjenje što je posljedica ograničenja te postupka autorizacije čime je rad pojedinih brodova ograničen te su isti izašli iz ribolova, udjeli Zadarske županije u alatima plivarica i koća na području Republike Hrvatske su ostali gotovo nepromijenjeni u 2018. i 2019. godini što upućuje na stabilnost i adekvatnost postojećeg broja plovila.

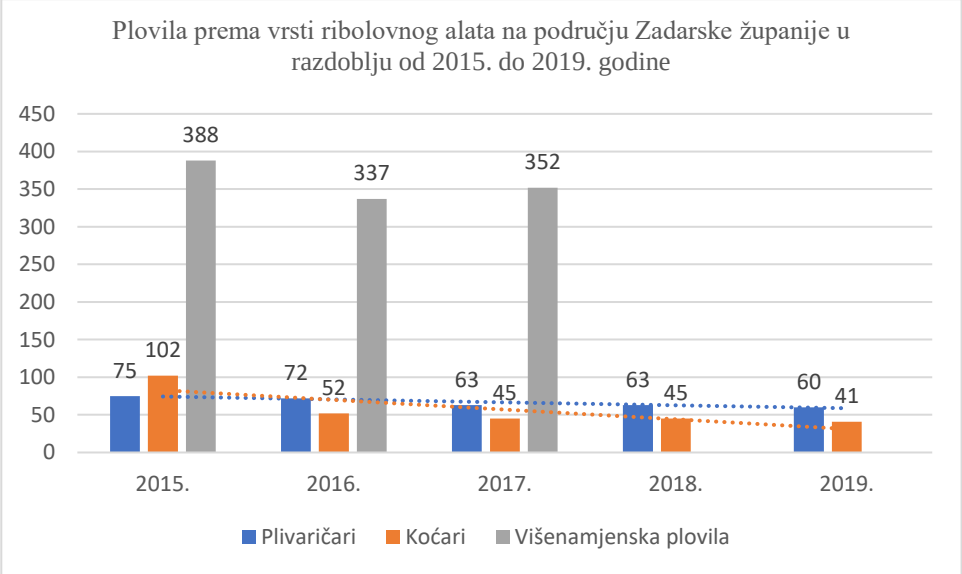

Slika 45. Plovila prema vrsti ribolovnog alata na području Zadarske županije u razdoblju od 2015. do 2019. godine, izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar

Na području Zadarske županije prema prihodima iz djelatnosti ribolova svakako se izdvaja Općina Kali koja ima veliku ribarsku tradiciju te jaku flotu plivarica. Na području ove Općine nalazimo izgrađen relativno velik dio ribarske infrastrukture, a Vela Lamjana i Batalaža se također izdvajaju kao jedna od glavnih privezišta na području Županije. Uz ove dvije luke, kao glavna privezišta za ribarske brodove s relativno izgrađenom infrastrukturom izdvajaju se još Gaženica i gradska luka na području Zadra te iskrcajna mjesta u Biogradu (glavni mul), Tkon na otoku Pašmanu, Vir i Kukljica. Sukladno prilogu III Pravilnika o obavljanju gospodarskog ribolova na moru okružujućim mrežama plivaricom palamidarom, plivaricom ciplaricom, plivaricom lokardarom, plivaricom igličarom i plivaricom oližnicom (NN 30/18), na području Zadarske županije kao iskrcajna mjesta su određeni: Zadar – Gaženica, Biograd – glavni mul, Kali – Vela lamjana, Pašman, Molat – Lučina, Sali, Privlaka, Šimuni, Iž, Silba, Olib, Ist, Veli rat, Bibinje, Novigrad. Uz prethodno navedena mjesta, temeljem Priloga 2 Pravilnika o obavljanju gospodarskog ribolova na moru obalnim mrežama potegačama (NN 30/18, 49/18, 78/18 i 54/19) kao iskrcajno mjesto na području Županije navodi se još i Paški most – Miletići. Od ulova na području Županije najzastupljenije vrste su srdela i inćun. Gledajući zastupljenost ukupnog ulova plave ribe u 2018. godini, srdela je činila 72,5 % ukupnog ulova na području RH.

Veliku ulogu u razvoju EU ribarstva imaju lokalne akcijske grupe u ribarstvu (FLAG). Ove lokalne akcijske grupe predstavljaju specijalizirane akcijske grupe za područje ribarstva, prerade ribe i marikulture te imaju cilj preuzimanja uloge nositelja gospodarskog razvoja ribarstva na lokalnom području kroz doprinos stvaranju, održavanju i poboljšanju radnih mjesta u ribarstvu te doprinos zaštiti i dodavanju vrijednosti ribljim proizvodima. Za FLAG-ove je predviđeno korištenje sredstava potpore iz Europskog fonda za pomorstvo i

ribarstvo. Na području Županije postoje Lokalne akcijske grupe u ribarstvu (FLAG) „Tri mora“ koji obuhvaća područje 7 jedinica lokalne samouprave (JLS) – Grad Obrovac i Općine Jasenice, Novigrad, Poličnik, Posedarje, Ražanac i Starigrad, FLAG „Plodovi mora“ koji obuhvaća JLS Zadar, Kali, Sali, Preko i Kukljica i FLAG „Lostura“ koja obuhvaća 5 JLS – Biograd na moru, Pakoštane, Sveti Filip i Jakov, Tkon i Pašman. Ribari su također organizirani u ribarske zadruge od kojih su najpoznatije na području Županije RZ Ribarska sloga (Kali), RZ Omega 3 (Kali) i RZ Zadar (Zadar).

Značajnu djelatnost na području Zadarske županije predstavlja i riboprerađivačka industrija koja u posljednje vrijeme bilježi pad u broju poslovnih subjekata te broju zaposlenih. Od riboprerađivača na području Županije se kao najznačajniji mogu izdvojiti ribarska zadruga Omega 3, Ostrea koja se bavi preradom slanih inćuna, Mardešić d.o.o. i Mišlov d.o.o..

Uz ribarstvo, marikultura je djelatnost koja ima dugu tradiciju te Zadarska županija ima vodeće mjesto u marikulturi u Hrvatskoj pri čemu je značajna uloga uzgoja bijele ribe, tune i školjkaša. Na području Zadarske županije se u razdoblju od 2012. do 2017. godine ostvarilo 80 % ukupnog prihoda ostvarenog u marikulturi na području RH.

Sukladno Nacionalnom strateškom planu razvoja akvakulture za razdoblje 2014. - 2020. (2015.), uzgoj u razdoblju od 2014. - 2017. bilježi rast te su prognoze daljnjega rasta do 2020. godine pri čemu se kao najvitalniji segment marikulture izdvaja uzgoj bijele ribe. Sukladno podacima iz Državnog zavoda za statistiku (2019). na području RH je zabilježen porast ukupnog ulova i uzgoja morske ribe i drugih morskih organizama za 3,9 % u odnosu na 2017. godinu. Istovremeno, došlo je do smanjenja ulova i uzgoja kamenica, ostalih školjkaša i mekušaca za oko 13,9 % u odnosu na 2017. godinu.

Za područje Zadarske županije je prilikom izrade Prostornog plana („Službeni vjesnik Zadarske županije“ broj 2/01, 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14 i 04/15) korišten integralni pristup upravljanja obalnim područjem u svrhu razvoja akvakulture. Temeljem ovakvog pristupa na području Županije su izdvojene zone za uzgoj ribe i morskih organizama:

- Z1 – zona određena za marikulturu Košara – Žižanj. Unutar ove zone je zabranjena svaka druga djelatnost koja bi bila štetna za uvjete uzgoja riba i školjki. U 2018. godini se unutar ove zone nalazilo ukupno 9 uzgojnih polja od kojih je 7 bilo poduzeća Cromaris d.d. za uzgoj bijele ribe.
- Z2 – zona visokog prioriteta marikulture, unutar ove zone je dozvoljen uzgoj školjkaša u polikulturi s ribom. Unutar ove zone pripadaju područja Fulija-Kudica, Mrđina - Lamjana, Dugi otok - od rta Gubac do rta Žman, Zverinac, Gira, Iž - Srednji otok, Iž - Vela Sveža, Velo Žalo i Vrgada, Dinjiška – šire područje rta Fortica, Lukar. Za uzgoj školjkaša - Novigradsko more i Novsko ždrilo (izuzev Karina), Velebitski kanal - u području od Modriča do rta Pisak - Seline, u uvali Ljubač, na SI obala otoka Paga – od Goluberje do Čiker od Srbljine, u dijelovima uvale Dinjiška i uvale Stara Povljana, na području Pakoštane-Drage te SI od otočića Veliki i Mali Žavinac do kopnene obale.
- Z3 – zona u kojoj se pod određenim uvjetima dopuštaju ograničeni oblici uzgoja i u kojima uzgoj služi kao dopunski sadržaj drugim dominantnim djelatnostima.

Sukladno Registru dozvola u akvakulturi (svibanj, 2020.) na području Zadarske županije je bilo registrirano ukupno 24 poslovna subjekta, od čega je najveći broj poslovnih subjekata za uzgoj ima registriran uzgoj dagnji i kamenica (13 poslovnih subjekata + CROMARIS d.d.), a prema zastupljenosti slijedi uzgoj bijele ribe s registriranih 8 poslovnih subjekata (jedan poslovni subjekt se bavi uzgojem bijele ribe i školjkaša). Na području Županije uzgojem tune se bave dva poslovna subjekta – KALI TUNA d.o.o. i JADRAN TUNA d.o.o., dok se uzgojem kalifornijske pastrve, potočne pastrve, jezerske pastrve, lipljena, mladice, šarana, linjaka, kečige, grgeča, smuđa i pastrvskog grčega bavi jedan poslovni subjekt - RIBARSTVO d.d. sa sjedištem u Donjem Srbu. Na području Županije se također nalazi pogon mrijestilišta u Ninu (lubin i komarču, zubatac, pagar, hama, pic, gof) s 60.000.000 komada mlađi i pogon predrasta Mala Lamjana u Kalima s 30.000.000 komada mlađi.

U odnosu na Program razvoja ribarske infrastrukture u Zadarskoj županiji (2012.) došlo je do porasta broja poslovnih subjekata koji se bave uzgojem marikulturom i to za 20 %. Od bijele ribe na području Županije se ponajviše uzgaja brancin/lubin (*Dicentrarchus labrax*) i komarča (*Sparus aurata*), dok se od plave ribe najviše uzgaja tuna (*Thunnus thynnus*). Od školjkaša najznačajniji je uzgoj dagnji (*Mytilus galoprovincialis*) i kamenica (*Ostrea edulis*). Popis gospodarskih subjekata u Registru dozvola u akvakulturi (svibanj, 2020.) (Tablica 27.).

Tablica 27. Popis poslovnih subjekata iz Registra dozvola u akvakulturi na području Zadarske županije, izvor: Ministarstvo poljoprivrede.

Poslovni subjekt	Lokacija	Uzgoj
KALI TUNA d.o.o.	Kod otoka Lavdara Vela u Srednjem kanalu[22]	Tuna
	Akvatorij SW strane otoka Ugljana[23]	
	Akvatorij SI strane otoka Zverinca, Općina Sali[23]	
	Akvatorij između otočića Fulija i Kudica, k.o. Iž Mali, Grad Zadar	
JADRAN TUNA d.o.o.	Sjeveroistočno od otoka Gira, k.o. Vrgada, Općina Pakoštane	
CROMARIS d.d.	Z1 zona marikulture Košara-Žižanj, na području otoka Pašman, Općina Tkon[24]	Bijela riba (lubin, komarča, zubatac, pagar, hama i pic
	uz Dugi otok, Općina Sali, u akvatoriju Ravskog kanala, uz uvalu Lučica, sjeverozapadno od uvale Velo i Malo Žalo[25]	
	uz Dugi otok, između rtova Žman i Gubac	
	područje južnog dijela otoka Ugljana, kod otoka Bisage, Općina Kukljica	
	područje kod otoka Golac, Općina Kali	
	područje kod otoka Veli Školj, Općina Kali	
	područje kod otoka Veli Školj, Veli Školj 2, Općina Kukljica	
	područje kod otoka Veli Školj, južno od uvale Vela Lamjana	
	kod otoka Kudica u Iškom kanalu	

[22] Dva polja – polje 3 i polje 4
[23] Dva polja – polje A i B
[24] Žižanj C, Maslinjak, Košara 1A i 1B, Košara 2 (polje 1 i 2), Košara 3
[25] Objedinjena dozvola

KORNAT ITTICA d.o.o.	Jugoistočno od otoka Vrgada, Općine Pakoštane	Lubin, komarča, hama, gof, zubatac
MARTINOVIĆ-FISH d.o.o.	U akvatoriju između otoka Iža i otoka Sridnji	Lubin i komarča
	U akvatoriju SZ od otoka Iža - rt Skrajno i JI otoka Glurović	
	U akvatoriju otočića Glurović, SZ od otoka Iža	
MARIKULTURA PAG d.o.o.	uvala Dinjiška, otok Pag, Grad Pag	Lubin, komarča, pagar, pic, dagnja, kamenica
PATRICIJA, vl. V. Lisica	sjeverno od otoka Žižanj, Općina Tkon	Lubin, komarča
LIMBORA d.o.o.	otok Pašman, Općina Tkon (Žižanj B)	Lubin, komarča, pic
ESSO GRANDE d.o.o.	uvala Svežina, otok Iž, Grad Zada	Lubin, komarča
NOVA MAR d.o.o.	uvala Kablin, zapadni dio otoka Pašmana	
CROMARIS d.d.	kod otoka Košara, južno od otoka Pašmana, općina Tkon	Dagnja i kamenica
KATIĆ, vl. I. Katić	zapadno od utoka rijeke Zrmanje u Novigradskom moru prema otočiću Školjić, Općina Jasenice	
Braniteljsko ribarska zadruga Dagnja	Seline, Općina Starigrad	
ŠKRAPA, vl. V. Karamarko	Novigradsko more, oko 300 metara od naselja Meka Draga, Grad Obrovac	Dagnja, kamenica, jakovljeva kapica, mala kapica
SEASUN, vl. A. Lučić	Novigradsko more, cca 900 metara sjeverozapadno od naselja Meka Draga	Dagnja i kamenica
PECTEN d.o.o.	Košćinica u Novigradskom moru, Općina Novigrad	Dagnja, kamenica, jakovljeva kapica, valovita jakovljeva kapica, glatka jakovljeva kapica, mala kapica, češljača
BONACA, vl. Š. Maruna	uvala Zališće, Novigradsko more, Općina Jasenice	Dagnja
LANTERNA, vl. M. Rončević	Zapadno od mjesta Rovanjska, na ulazu u Novsko ždrilo, Općina Jasenice	Dagnja i kamenica
DAGNJE KNEŽEVIĆ, vl. E. Knežević	Novigradsko more, južno od utoka rijeke Zrmanje	
VELE MARE d.o.o.	jugoistočno od mjesta Seline u Velebitskom kanalu, na području akvatorija od Modriča do rta Pisak, Općina Starigrad, udaljenosti više od 300 m od obale	Dagnja
CORTINA d.o.o.	jugoistočno dio Velebitskog kanala, 1300 m sjeverozapadno od mjesta Modrič, Općina Starigrad	
LUKAR PROJEKT d.o.o.	između otočića Lukara i otoka Paga u Maunskom kanalu, k.o. Pag, Grad Pag	Dagnja, kamenica i jakovljeva kapica
DAGNJA I MORSKA AKVAKULTURA, vl. M. Bolić	Novigradsko more, uvala Prdelj, k.o. Kruševo	Dagnja i kamenica
OCEAN FOOD d.o.o.	Novigradsko more, uvala Prdelj	
RIBARSTVO d.d.	Ribnjak u Donjoj Suvaji	kalifornijska pastrva, potočna pastrva, jezerska pastrva, lipljen, mladica, šaran, linjak,

		kečiga, grgeč, smuđ i pastrvski grgeč

Na području Zadarske županije na uzgoj ribe otpada oko 30 % koncesija na pomorskom dobru, dok oko 13 % otpada na uzgoj školjaka (koncesije se odnose na koncesije koje je izdala Zadarska županija). Uspoređujući broj koncesija za uzgoj ribe, prema JLS na kojem se nalaze, najveći broj koncesija za uzgoj ribe se nalazi na području Općine Sali (27,78 %) te na području Općine Tkon (22,22 %), a prema zastupljenosti slijedi Općina Kali i Grad Pag s udjelom od po 13,89 % (Slika 46). S druge strane, najveći broj koncesija za uzgoj školjkaša se nalazi na području Općine Starigrad (38 %), a slijede Općina Novigrad i Grad Obrovac s po 19 % (Slika 47).

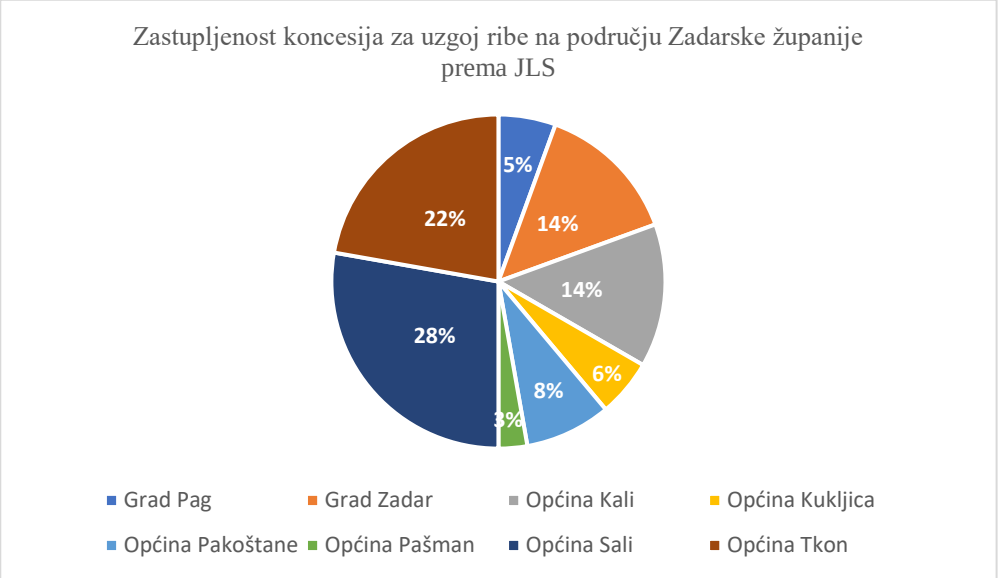

Slika 46. Zastupljenost koncesija za uzgoj ribe na području Zadarske županije prema JLS, izvor: Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti Upravljanja pomorskim dobrom na području Zadarske županije (2017.)

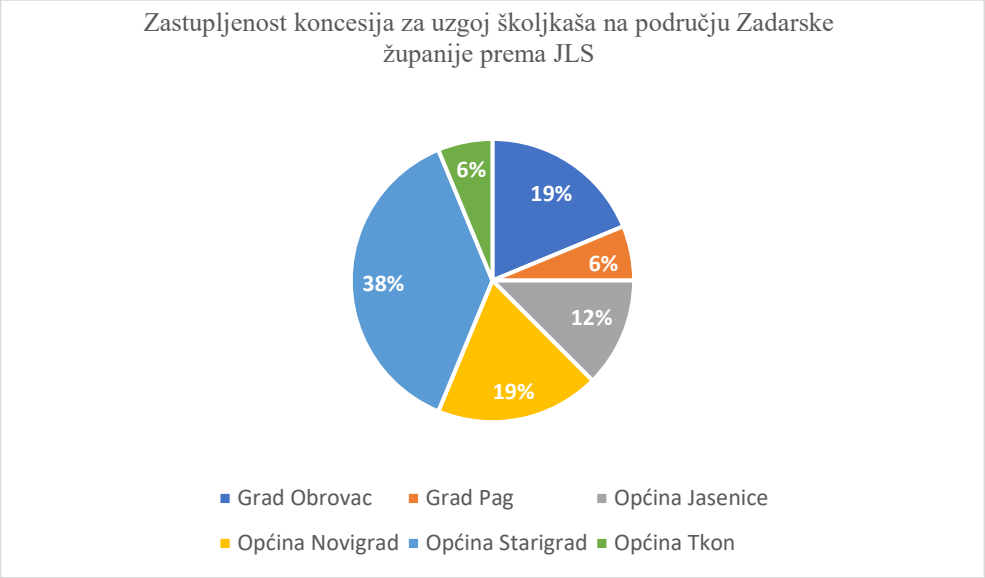

Slika 47. Zastupljenost koncesija za uzgoj školjkaša na području Zadarske županije prema JLS, izvor: Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti Upravljanja pomorskim dobrom na području Zadarske županije (2017.)

Količinama i uzgojem na području Županije se izdvaja gospodarski subjekt Cromaris d.d. s količinama bijele ribe, dok u uzgoju tune prednjači gospodarski subjekt Kali tuna koja je prva i najveća tvrtka za uzgoj tuna u RH. Upravo su ova dva gospodarska subjekta, zajedno s gospodarskim subjektom Kornat Ittica d.o.o. te Jadran – tuna d.o.o. i Ribarskom zadrugom Omega 3 bile unutar 15 najvećih izvoznika na području Zadarske županije u 2018. godini.

Pritisci

Ribarstvo i akvakultura su sektori koji dijele zajedničke resurse s brojnim sektorima pri čemu se mogu izdvojiti sektori turizma, prometa, energetike, poljoprivrede i upravljanja priobalnim područjem. Djelovanjem ovih sektora nastaju pritisci na isti prostor te se javlja konkurencija za morski prostor i korištenje obalnog pojasa.

Obalni sadržaji u ribarstvu su nužni za ukrcaj i iskrcaj opreme i ribolovnih alata te ulova, ali i zbog remonta te se na području Županije javlja problem nedostatne infrastrukture i neadekvatnih lučkih objekata. Ovo je posebno izraženo u vrijeme sezone lova sitne plave ribe kada se uz pritisak županijske flote javlja i pritisak migratorne ribolovne flote RH. Velik problem na području Zadarske županije predstavlja nedovoljna infrastruktura za plovila duljine veće od 15 metara te mjesta koja je udovoljavaju higijensko-sanitarnim uvjetima za iskrcaj ribe. Na području Županije problem predstavlja i niska kapacitiranost iskrcajnih mjesta.

Pritisci pomorskog prometa i turizma su izraženi i na sektor akvakulture pa tako pomorski promet može prouzročiti onečišćenje okoliša iznad razine prihvatljive za djelatnosti marikulture, dok uzgojne instalacije mogu predstavljati prepreku u prometu. Ovdje se kao dodatan konflikt javlja i povećanje nautičkog turizma te turističkog prometa na priobalnom području i otocima, a zamjetan je i nedostatak iskrcajnog prostora u ljetnim mjesecima zbog povećanog prometa nautičkog turizma. Povećanjem prometa u moru također se povećavaju i rizici od prometnih nesreća te posljedično i zagađenje koje može negativno djelovati na ribarstvo i akvakulturu. S aspekta turizma, negativni utjecaji akvakulture se

javljaju kao posljedica smanjenja vizualnih karakteristika te smanjenja kvalitete mora, a sektor energetike (zahvati na rijekama) mogu imati posljedice na smanjenje dotoka slatke vode i hranjivih tvari što se može negativno odraziti na uzgoj školjkaša u moru. S druge strane, smanjenje dostupnosti slatke vode (energetika i navodnjavanje za potrebe poljoprivrede) može imati negativan utjecaj na slatkovodni ribolov te slatkovodnu akvakulturu. Upravo u rješavanju ovih konflikata velik značaj ima integralno upravljanje obalnim područjem te brendiranje proizvoda akvakulture iz lokalnog uzgoja. Upravo je u ovom brendiraju pozitivan primjer Zadarska županija gdje je od strane Agencije za ruralni razvoj Zadarske županije pokrenuta inicijativa za dobivanje zaštićene oznake izvornosti (ZOI) i zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla (ZOZP) za dagnju iz Novigradskog mora.

Velik pritisak na sektor ribarstva te dijelom i na akvakulturu predstavlja neravnomjerno iskorištavanje priobalnih ribolovnih resursa te je zabilježen pad gustoće ribljih populacija zbog prekomjernog iskorištavanja. Ovo je posljedično dovelo do pada prosječne ulovne veličine, a problem predstavlja i nedovoljna diversifikacija potrošnje te tradicija prodaje samo određenih vrsta. Uspjeh ribolova prvenstveno ovisi o stanju bioloških resursa, primarnoj produkciji organske tvari, kakvoći mora, sezonskim migracijama, mrijestu i reprodukciji gospodarski značajnih ribljih stokova. Općenito se stanje pridnenih naselja i pratećeg koćarskog ribolova, u zadnjih par godina, u Jadranskom moru može opisati kao izrazito nepovoljno. Razlog ovakvom stanju prvenstveno je niski intenzitet novačenja velikog broja vrsta. Za dvije vrste koje su izuzetno značajne na području Županije, srdelu i inćuna je uočeno smanjenje srednje lovne veličine (dužine) primjeraka što ukazuje na znakove prelova. S obzirom na prepoznate trendove prekomjernog iskorištavanja. U 2017. godini je Europska komisija usvojila Višegodišnji plan upravljanja stokovima male plave ribe u Jadranskom moru kojim su određene ciljne stope smrtnosti za ove dvije komercijalno najvažnije vrste male plave ribe. Ovim Planom su usvojene zaštitne mjere s ciljem osiguranja održivog stanja ovih stokova.

Sukladno Operativnom programu za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. - 2020. (2018.) veliki problem u ribarstvu predstavlja niska razina gospodarske održivosti što je posljedica mnogobrojnih sudionika i nepovoljnog sastava ulova u plivaričarskom ribolovu. Upravo je ovaj tip ribolova u velikom broju zastupljen na području Zadarske županije. Niska gospodarska održivost se poglavito odražava u ulovu srdele i inćuna (koji su značajni na području Županije) pa je tako uz smanjenje stokova i srednje lovne veličine primjeraka zabilježeno povećanje ribolovnog napora (broj brodova). Velik problem predstavlja i starosna struktura plovila pa je tako prosječna starost koćarica iznad 30 godina, a prisutan je i problem zastarjelosti dijela prerađivačkih kapaciteta. Dodatan problem predstavlja i povećanje troškova poslovanja (gorivo), visoki troškovi zbrinjavanja otpada koji nastaje tijekom proizvodnog procesa kao i nedovoljna iskorištenost istog. Problem predstavlja i nedostatak interesa mlađe radne snage u ovom sektoru te niske prosječne plaće i prisutnost sivog tržišta.

Problem u sektoru ribarstva i akvakulture predstavlja i zagađenje pojedinih dijelova obale Zadarskog akvatorija nošeno strujama i brodovima, a kao posebno osjetljiv izdvaja Zadarski kanal zbog relativno zatvorenog prostora i velikog prometa. Morski otpad također predstavlja sve veći pritisak na sektor ribarstva i akvakulture pa je tako u 2018. godini na Dugom otoku (koji je bio određen kao jedan od tri lokacije za monitoring plutajućeg otpada na površini mora) zabilježena prosječna gustoća otpada od 691,823 N/km^2. U otpadu, plastika je činila 86,36 % ukupne zastupljenosti na ovoj mjernoj postaji, a slijedio je tekstil sa 6,66 % te papir s 4,44 %. Također prikupljanjem otpada iz koćarskih lovina je

zabilježena prisutnost otpada u svim ulovima (Strategija upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem, Ažuriranje dokumenta, 2019.). Pritisak na ribarstvo i akvakulturu također predstavlja i jaka urbanizacija obalnog područja te onečišćenja koja se vežu na istu, ali i poljoprivreda.

Sektor ribarstva i akvakulture je pod izravnim pritiskom klimatskih promjena te je procijenjen kao ranjiv na iste. Porast površinske temperature mora na području Mediterana je već sada doveo do promjene u populacijama riba pri čemu je zabilježeno povećanje uspješne migracije stranih te invazivnih vrsta (poglavito tropskih i subtropskih). Ovo povećanje se negativno odrazilo na brojnost autohtonih vrsta riba (IUCN, 2012.) te je ranjivost zbog porasta brojnosti stranih vrsta na ribarstvo ocijenjena kao visoka. Dodatno, širenjem stranih vrsta moguće su pojave i širenje egzotičnih vrsta bolesti. Za područje Mediterana je predviđen porast temperature za 2,5 – 3 °C do druge polovice 21. stoljeća što će se odraziti na ograničenje rasprostranjenosti hladnoljubivih vrsta riba te promjena u ribljim populacijama. Promjene u ponašanju vrsta su već zabilježene na području Mediterana pa je tako povećanje temperatura dovelo do većih migracija riba prema sjevernijem, hladnijem dijelu te prema dubljim vodama. Ove promjene su zabilježene u stokovima srdele (koja migrira prema sjeveru) te stokovima oslića i trlje koje migriraju u hladnije vode (Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, 2017.). Upravo ove vrste predstavljaju značajan udio u ulovu Zadarske županije te se može očekivati direktan utjecaj na ribarstvo. Dodatan negativan utjecaj klimatskih promjena, odnosno zagrijavanja mora je na uspjeh mrijesta pa je tako kod srdela u Jadranskom moru zabilježeno produljenje sezone mriješćenja i mrijest na mrijestilištima koja prijašnje nisu bila poznata te dostupnosti hrane (porast površinske temperature za posljedicu ima pad koncentracije nitrata u površinskom sloju) što će također imati utjecaj na ribolovne aktivnosti. Također se mogu očekivati negativni utjecaji povećanja temperature na rastilišta i važna staništa za morske vrste poput naselja Posidonije, te se može očekivati kako će smanjenje ovih naselja negativno utjecati na novačenje riba i stanje stokova.

Kao posljedica klimatskih promjena očekuje se i povećanje kiselosti mora (IUCN, 2012.) što će s porastom temperature također negativno utjecati na razvoj i rast školjkaša (slabiji rast hladnoljubivih vrsta poput kamenice) te se procjenjuje kako će doći do značajnog pada proizvodnje školjkaša (Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, 2017.). Unutar sektora marikulture upravo se uzgoj školjaka izdvaja kao osobito ranjiv.

Negativni utjecaji klimatskih promjena na sektor ribarstva i akvakulture će biti najjače izraženi u segmentu malog priobalnog ribolova te na otočnim područjima koja uvelike ovise o mogućnostima ulova ili uzgoja pojedinih vrsta. Zbog klimatskih promjena na području Županije te RH može se očekivati smanjenje uzgoja brancina i kamenice koje su vrste koje vole hladniju vodu, tek se s druge strane može očekivati povećanje količina i isplativosti uzgoja orade i dagnje te uzgoja tune (no tuna uvelike ovisi o odobrenim kvotama za ulov).

Sektori ribarstva te posebice marikulture s druge strane potencijalno mogu imati značajne utjecaje na okoliš, a isti uvelike ovise o specifičnostima lokacije na kojoj je prisutan uzgoj (hidrografski uvjeti), vrsti koja se uzgaja, gustoćom uzgojne populacije te načinom upravljanja (unos tvari i hrane). Na području Zadarske županije uzgoj se odvija na

izloženim obalnim lokacijama, odnosno na većim dubinama i udaljenosti od obale što je pogodnije u odnosu na uzgoj na zaštićenim obalnim lokacijama.

Osnovni utjecaj marikulture na okoliš nastaje uslijed emisija tvari koje se mogu nataložiti na dnu te utjecati na promjene bentoskih zajednica te dovesti do poremećaja u morskom okolišu. Emitirane tvari iz marikulture su posljedica prirodnih metaboličkih produkata, nepojedene tvari ili tvari koje se unose veterinarskim i zootehničkim mjerama (antibiotici, protuobraštajni premazi, dezinficijensi i dr.). Najznačajnije emisije tvari u okoliš nastaju prilikom procesa hranjenja, a utjecaji uvelike ovise o tipu hrane zbog čega se rasponi emisija značajno razlikuju. Kavezni uzgoj može dovesti do povećanog taloženja čestica krutog organskog otpada (uključujući i uginule školjkaše) ispod kaveza što može lokalno dovesti do pojačane aktivnosti bakterija u sedimentu uslijed veće razgradnje organske tvari i potrošnje kisika. Posljedično se mogu javiti epizode smanjenja kisika u sedimentu što se može uzrokovati promjene u raznolikosti vrsta, brojnosti i biomasi bentoske faune i flore, a kao posebno osjetljiva staništa mogu izdvojiti livade morskih cvjetnica (postoji i izražen utjecaj zasjenjenja), pješčane i muljevite pličine, dna s algama i dr. Ovaj utjecaj je također ovisi o načinu uzgoja pa je tako u slučaju uzgoja školjkaša ovaj utjecaj manje izražen uzgojem na konopcima u odnosu na splavi jer se količina pseudofecesa koji pada s konopaca raspršuje na veće područje (OSPAR, 2009.). Oštećenje i degradacija staništa se može javiti i kao posljedica izgradnje infrastrukture i postavljanja objekata za akvakulturu. Aktivnosti uzgoja dovode do povećane zamućenosti i obogaćivanja vode hranjivim tvarima (prvenstveno emisija otopljenih tvari CO2, dušik, fosfor) te povećanu potrebu za kisikom, što može dovesti do promjena stanišnih uvjeta te promjena u ekosustavu. Ovakvo obogaćenje vodenog stupca hranjivim sastojcima otkriveno je oko kaveza s komarčama i lubinima u Sredozemlju (Dalsgaard & Krause-Jensen, 2006., La Rosa i sur., 2002.), no istraživanjima je potvrđeno da je unatoč kontinuiranom unosu hranjivih tvari iz uzgajališta na području Mediterana, količina klorofila a malena te da se s udaljenošću od uzgajališta fitoplanktonska produkcija smanjuje. Sukladno Pitta i sur. (2009.) u blizini uzgajališta dolazi do prijenosa nutrijenata na višu trofičku razinu u hranidbenom lancu i to u vrlo kratkom vremenu zbog aktivnosti herbivornog zooplanktona (mikrozooplankon) te na taj način ne dolazi do povećanja abundacije fitoplanktona.

Negativni utjecaji akvakulture na bioraznolikost mogu se javiti i kao posljedica korištenja kemijskih tvari, pri čemu je poznato kako su određena staništa osjetljivija poput muljevitih staništa, grebena i dna sa školjkašima (Crowe i sur., 2011.,Huntington i sur., 2006., Wilding i Hughes, 2010.). Dodatno, može se javiti uznemiravanje vrsta, a negativan utjecaj mogu imati i dodatne emisije buke i svjetlosti. Bijeg ribe iz kaveza također može dovesti do neželjenih genetskih utjecaja na divlje populacije kroz međusobno križanje te do ekoloških utjecaja kroz predaciju, kompeticiju i mogući prijenos bolesti na divlju ribu. Uvođenje stranih vrsta također predstavlja pritisak, a ne može se niti isključiti rizik prijenosa patogena između kultiviranih i divljih populacija.

Utjecaji marikulture su vidljivi i na krajobraz, no s obzirom da su na području Županije uzgajališta bijele i plave ribe poglavito na otvorenom moru, instalacije uzgajališta nisu vidljive s obalnog pojasa te su utjecaji na vizualne karakteristike manje.

Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša

Sukladno Programu zaštite okoliša Zadarske županije (2014.) definirani su prioriteti i ciljevi temeljem Nacionalnog strateškog plana razvoja ribarstva:

- C1 - Uspostava održive ravnoteže između ribolovnog kapaciteta i raspoloživih ribolovnih resursa
- C2 - Povećanje proizvodnje i jačanje konkurentnosti akvakulture
- C3 - Jačanje prerađivačkih i tržišnih kapaciteta
- C4 - Poboljšanje administrativnih kapaciteta i informiranosti dionika sektora

Tablica 28.Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	M1 - Izrade plana prenamjene plovila za aktivnosti van ribolova (ako se primjene trajna ili privremena obustava ribolovnih aktivnosti)	Provedeno	Plan prenamjene plovila je zadovoljen kroz potporu mjere I.10 "Trajni prestanak ribolovnih aktivnosti" Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo koja se provodi kroz Operativni program za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. - 2020.
C1	M2 - Nastaviti kontinuirani program praćenja stanja ribolovnih resursa.	Provodi se	Provodi se kroz provedbu Okvirne direktive o morskoj strategiji (2008/56/EZ). U sklopu provedbe ove Direktive, izrađen je Akcijski program Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem - Sustav praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora te se provodi praćenje parametara za postizanje dobrog stanja morskog okoliša (DSO) od strane Instituta za oceanografiju i ribarstvo prikupljanjem ribarstvenih podataka. Dodatno, prikupljanje podataka aktivnosti u ribarstvu i akvakulturi je određeno Uredbom (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća država članica sukladno Višegodišnjem programu Unije za prikupljanje podataka te upravljanje i korištenje njima u sektorima ribarstva i akvakulture za razdoblje od 2017. do 2019. Prikupljanje podataka se također provodi kroz nacionalne praćenja stanja poput MEDITS. Provođenje mjera kontrole i nadzora osigurano kroz cilj 3, prioritet 3.2. „Učinkovito provođenje mjera kontrole i nazora" Programa razvoja ribarstva Zadarske županije.
C2	M3 - Nastaviti provedbu Integralnog upravljanja obalnim područjem Zadarske županije kroz izradu podloga za proširenja područja pogodnih za marikulturu.	Provedeno	Integralno upravljanje obalnim područjem integrirano u dokumente prostornog uređenja te su za zone uzgoja (marikulture) izrađene studije utjecaja na okoliš. Temeljem Nacionalnog strateškog plana razvoja akvakulture (2014. - 2020.) se predviđa i zoniranje riječnih slivova i morskih područja za uzgoj vodenih organizama, dok su kriteriji za ocjenjivanje pogodnosti dijelova pomorskog dobra za uzgoj ribe i drugih morskih organizama zadani Pravilnikom o

			kriterijima o pogodnosti dijelova pomorskog dobra za uzgoj riba i drugih morskih organizama (NN 59/12).
C2	M4 - Nastaviti Program praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog dijela područja Zadarske županije.	Provodi se	Praćenje stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog dijela županije provodi se ispitivanjima pokazatelja praćenja u stupcu vode i sedimentu prema sektorskim programima praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja Zadarske županije, uključujući i marikulturu. Praćenje pokazatelja je započelo u 2007. godini te se od onda provodi, a sukladno Godišnjem programu rada Upravnih tijela Zadarske županije za 2020. godinu (Službeni glasnik Zadarske županije br. 25/19) predviđena je daljnja provedba aktivnosti praćenja. Praćenje stanja je također u skladu s mjerom 2.1.1. „Poticanje zaštite, povećanje kvalitete i unaprjeđenje sustava praćenja kakvoće okoliša (more, voda, tlo, zrak) i prirode (vrste i staništa)“ Županijske razvojne strategije. Programi praćenja stanja okoliša na područjima marikulture se također propisuju u okvirima postupaka procjene utjecaja zahvata na okoliš, a provedba monitoringa je osigurana i temeljem Uredbe o standardu kakvoće voda (NN 96/19). Također kroz Nacionalni strateški plana razvoja akvakulture (2014. - 2020.) se planira osuvremeniti sustav ICT za prikupljanje i obradu podataka.
C3	M5 - Ulaganja u proizvodne kapacitete	Provodi se	Ulaganje u razvoj kapaciteta je omogućeno Indikativnim planom natječaja za Operativni program za pomorstvo i ribarstvo RH 2014. - 2020. kojim se kroz Europski fond za pomorstvo i ribarstvo osiguravaju sredstva za poticanje okolišno održivog resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog ribarstva kroz poticanje inovacija, diversifikacije i razvoja tržišta (stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture), poticanjem produktivnih ulaganja u akvakulturu, povećanjem potencijala akvakulturnih lokaliteta i prelaskom na ekološku akvakulturu, poticanjem održivih ribolovnih aktivnosti s ciljem zaštite bioraznolikosti i ekosustava te ograničavanjem utjecaja ribolova na morski okoliš i prilagođavanjem ribolova zaštiti vrsta, povećanjem energetske učinkovitosti i ublažavanjem klimatskih promjena (zamjena motora) i dr. Ulaganja u infrastrukturu su također prioritet 1.6. te je za isti osigurana mjera 1.6.1. „Razvoj

			infrastrukture za potrebe sektora ribarstva i marikulture sukladno EU standardima“ temeljem Županijske razvojne strategije 2016. - 2020.
C1 C2 C3	M6 - Edukacije dionika sektora ribarstva na području Županije.	Provodi se	Zajednički cilj Edukacije dionika sektora ribarstva je omogućen provedbom cilja 2 „Jačanje ljudskih potencijala u sektoru ribarstva“ Programa razvoja ribarstva Zadarske županije. Edukacija se također potiče kroz prioritete VI. „Osiguranje lokalnog razvoja i dobrobiti ribarske zajednice“ te prioritetom V „Poticanje alternativnih načina zarade i inovativnog poduzetništva“ Lokalne razvojne strategije u ribarstvu za razdoblje do 2020. godine, Lokalne akcijske grupe „Plodovi mora“ za čiju su provedbu osigurana sredstva iz proračuna Europske unije te proračuna RH. Za edukaciju i stručno osposobljavanje su također predviđene mjere potpore sufinanciranjem unutar Programa za ostvarivanje potpora iz područja ribarstva i marikulture. Edukacija dionika sektora ribarstva na području Zadarske županije je zadovoljena putem projekta Blue Smart čiji je cilj stvaranje novih vještina i znanja u sektoru plavog gospodarstva i povećanje poslovnih mogućnosti unutar sektora pomorstva i ribarstva na području Zadarske županije. Na području Županije se također organiziraju predavanja s ciljem edukacije profesionalnih ribara poput predavanja organiziranog od strane Hrvatske poljoprivredno-šumarske savjetodavne službe u ožujku 2018. godine.

4.10. Turizam

Zakonski okvir

Najveći dio djelatnosti turizma definiran je Zakonom o pružanju usluga u turizmu (NN 130/17, 25/19, 98/19 i 42/20) te zakonu pripadajućim pravilnicima. Ovim zakonom uređuju se usluge u turizmu, način i uvjeti za pružanje tih usluga, ugovor o putovanju i ugovor o povezanom putnom aranžmanu te prava i obveze trgovca i putnika u vezi s tim ugovorima. Ostali povezani i nadležni zakoni su:

Zakon o turističkoj pristojbi (NN 52/19, 32/20 i 42/20) kojim se uređuje obveza plaćanja turističke pristojbe, raspoređivanje prikupljenih sredstava turističke pristojbe, rokovi i načini uplate, prijava i odjava turista te druga pitanja od značenja za prikupljanje i raspoređivanje turističke pristojbe i evidenciju turističkih noćenja.

Zakon o članarinama u turističkim zajednicama (NN 52/19) kojim se uređuje obveza plaćanja članarine, osnovice i stope po kojima se obračunava i plaća članarina turističkoj zajednici, način plaćanja članarine, evidencija, obračun i naplata članarine te druga pitanja od značenja za plaćanje i raspoređivanje članarine turističkoj zajednici.

Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 85/15, 121/16, 99/18, 25/19, 98/19, 32/20 i 42/20) kojim se uređuju način i uvjeti pod kojima pravne i fizičke osobe mogu obavljati ugostiteljsku djelatnost.

Od strateških dokumenata na nacionalnoj razini, u zadnjoj godini je na snazi Strategija razvoja hrvatskog turizma do 2020. godine (NN 55/13). Strategija definira strateški i operativni koncept razvoja turizma koji će osigurati proizvodne, institucionalne, organizacijske i ljudske pretpostavke za uspostavljanje trajne privlačnosti Hrvatske kao turističke destinacije i poboljšati njezine konkurentske sposobnosti na međunarodnom turističkom tržištu. U 2015. godini izrađen je Akcijski plan nautičkog turizma nastavak je planiranih aktivnosti na realizaciji Strategije razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine. Akcijski plan razvoja nautičkog turizma izrađuje se pod vodstvom Ministarstva turizma RH, a cilj mu je detaljnije definirati vrstu i plan aktivnosti proizašlih iz Strategije te usuglasiti djelovanje glavnih dionika relevantnih za razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj na razini nadležnih ministarstava i profesionalnih udruga. Na županijskoj razini na snazi je Glavni razvojni plan turizma Zadarske županije 2013. - 2023. koji je ujedno i glavni strateški, razvojni dokument kojim se usmjerava turistički razvitak u Županiji u dužem razdoblju.

Stanje i pritisci

Na razvoj turizma određenog prostora te na oblike turizma koji imaju razvojni potencijal u tom prostoru uvelike utječu elementi turističke ponude koji se mogu raščlaniti na atraktivne, komunikativne i receptivne faktore (Petrić, 2007.). Atraktivni faktori razvoja turizma Zadarske županije su klimatska obilježja, vrlo velika raznolikost krajobraza koja je uzrokovana velikom georaznolikošću na području županije kao i velika bioraznolikost. Prednost Zadarske županije je različitost karaktera prostora otoci – obala - gorski okvir. Od hidrogeografskih elemenata prostora Zadarska županija raspolaže morem, jezerima, unutarnjim kopnenim vodama koje su podzemne i površinske. Zaštićena prirodna područja predstavljaju izuzetno važan atrakcijski faktor u turističkoj ponudi Zadarske županije. Zadarska županija broji 17 zaštićenih lokaliteta i područja (Tablica 29.)

Tablica 29. Zaštićena područja u Zadarskoj županiji, 2020. godine (www.bioportal.hr)

Naziv	Kategorija	Podkategorija	Površina (km²) na prostoru županije; (ukupna površina)	Datum proglašenja
Paklenica	Nacionalni park	/	64,4; (95,08)	19.10.1949.
Kornati	Nacionalni park	/	0,43; (215,71)	13.8.1980.
Kolanjsko blato-blato Rogoza	Posebni rezervat	Ornitološki	1,72; (1,75)	28.10.1988.
Velo i Malo blato	Posebni rezervat	Ornitološki	4,62	28.10.1988.
Saljsko polje	Posebni rezervat	Botanički	2,02	7.3.1969.
Vransko jezero-rezervat	Posebni rezervat	Ornitološki	8,83	26.3.1983.
Velebit	Park prirode	/	572,65; (2.035,51)	24.7.1981.

Vransko jezero	Park prirode	/	48,30; (57,49)	29.7.1999.
Telašćica	Park prirode	/	69,70; (69,99)	13.4.1988.
Cerovačke pećine	Spomenik prirode	Geomorfološki	0	11.12.1961.
Modrič pećina	Spomenik prirode	Geomorfološki	0	24.6.1986.
Zeleni hrast	Spomenik prirode	Rijetki primjerak drveća	0	8.11.1957.
Zrće	Značajni krajobraz	/	1,12; (3,59)	28.10.1988.
Dubrava-Hanzina	Značajni krajobraz	/	4,61	28.10.1988.
Kanjon Zrmanje	Značajni krajobraz	/	5,57	28.12.1964.
Sjeverozapadni dio Dugog otoka	Značajni krajobraz	/	6,52	7.11.1967.
Ošljak (Preko)	Značajni krajobraz	/	0,34	9.2.1985.

Zadarska županija obiluje kulturno-povijesnom baštinom zahvaljujući tisućljetnim povijesnim zbivanjima na ovom prostoru, a velik broj kulturno-povijesnih spomenika i ustanova koncentrirana je na području Grada Zadra. U ostatku županije od sakralnih objekata se ističu crkva sv. Križa u Ninu, benediktinski samostan Ćokovac na otoku Pašmanu i manastir Krupa na istoimenoj rijeci, a od ostalih kulturno-povijesnih spomenika ističu se ostaci templarskog grada u Vrani i Maškovića han, rimska utvrda Asseria pokraj Benkovca te mirila, svojevrsni spomenici koje je moguće naći na primorskim padinama Velebita u okolici naselja i groblja. Također su važna i povijesna središta Nina i Paga, a nikako ne treba izostaviti Ninsku i Pašku solanu koje unatoč moderniziranim proizvodnim procesima još uvijek predstavljaju važnu povijesnu, kulturnu i gospodarsku baštinu (Kokić, 2019.). Osim kulturno-povijesnih znamenitosti veliku ulogu igraju ustanove za sportske i gospodarske priredbe, festival i manifestacije, zabavna i sportska infrastruktura te moderne atrakcije. Receptivni faktori su objekti i službe koje posredno služe turistima i ugostiteljski objekti, te ih možemo smatrati i infrastrukturom nužnom za turizam. Sam turizam kao gospodarska grana i kao fenomen prožima sve prostorne i gospodarske aspekte te uvelike utječe na okoliš u kojem se odvija i na strukturu gospodarskih djelatnosti.

Najistaknutije značajke turizma u Zadarskoj županiju su da je turizam izrazito sezonalan, prostorno selektivan i većim dijelom masovan. Od svih atrakcijskih faktora turizma, na području županije najizraženiji su prirodni faktori te je od samih početaka takav trend vrlo malo izmijenjen. Turizam u Zadarskoj županiji koncentriran je u obalnom pojasu dok se gorski dio županije tek počinje ostvarivati na tome polju čime se dodaje vrijednost turističkoj ponudi koja time postaje raznolika, održiva i otpornija na negativne ekonomske utjecaje te prihvatljivija za okoliš.

U 2018. godini Zadarsku županiju posjetilo je 1.917.407 turista što je 6 % više dolazaka nego u 2017. godini. Od tog broja 15 % su činili domaći turisti, a ostalih 85 % strani turisti (Slika 48.). Najveći broj dolazaka u 2018. godini bilježi TZ Zadar u kojem je ostvareno 30 % dolazaka. Najposjećenija područja po turističkim zajednicama, osim Grada Zadra, su Biograd na moru, Vir, Pag, Pakoštane i Starigrad. Najmanje dolazaka bilježe Lišane Oštrovičke, Škabrnja, Stankovci, Galovac i Gračac.

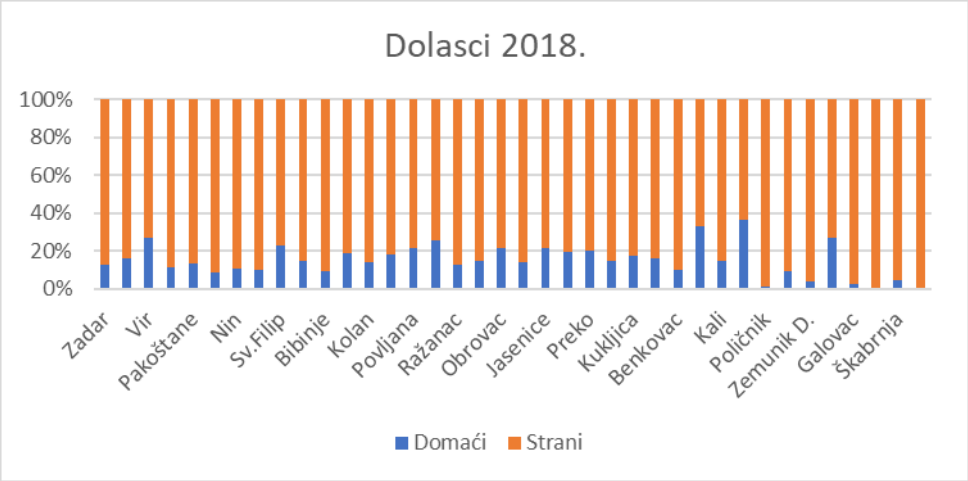

Slika 48. Dolasci turista u Zadarskoj županiji po turističkim zajednicama u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).

Najveći udio dolazaka i noćenja u cijeloj Hrvatskoj pa tako i u Zadarskoj županiji ostvaruju strani turisti. Emitivne zemlje s najvećim udjelom dolazaka u Zadarskoj županiji u 2018. godini su Njemačka s 14 % udjela, zatim slijede Slovenija, Austrija, Češka i Poljska (Slika 49.).

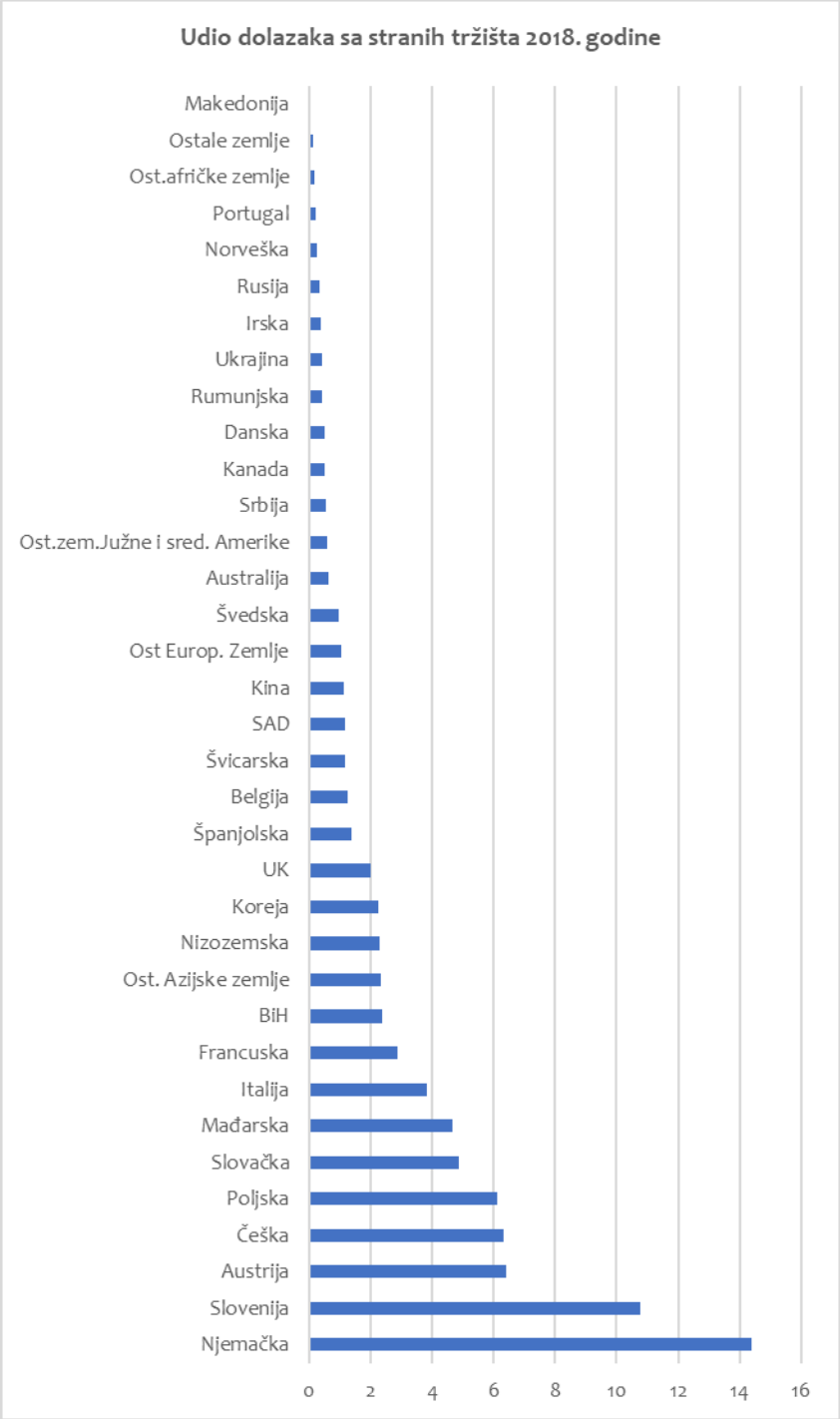

Slika 49. Udio dolazaka stranih turista po emitivnim zemljama za Zadarsku županiju u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).

Po broju ostvarenih noćenja u 2018. godini prednjači TZ Vir. Ukupno je na području županije ostvareno 14.485.889 noćenja što je za 6 % više nego u prethodnoj godini. Noćenja na Viru čine 17 % ostvarenih noćenja na području županije. Od ukupnog broja noćenja 73 % u 2018. godini ostvarili su strani turisti. Po broju noćenja osim TZ Vir, ističu se Zadar, Biograd, Pag i Pakoštane, a najmanje ostvarenih noćenja bilježe Lišane Oštovičke, Ggračac, Škabrnja, Stankovci i Galovac (Slika 50).

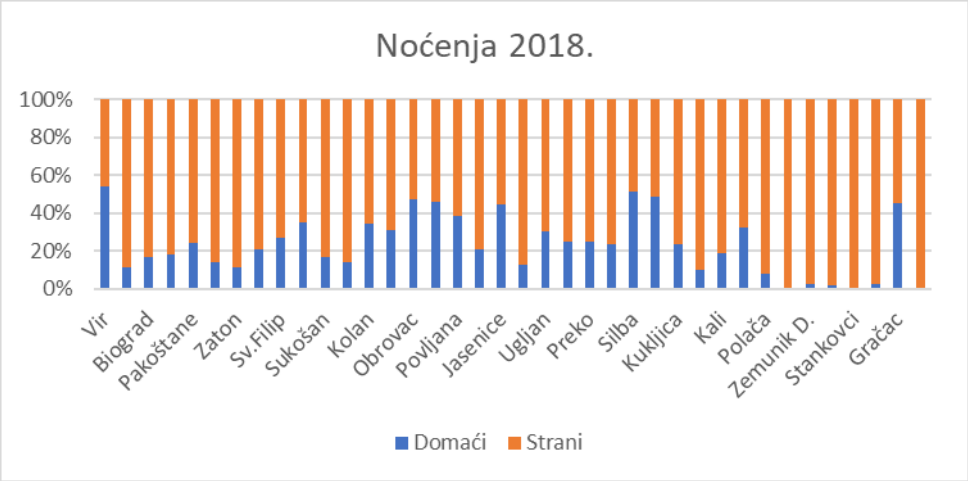

Slika 50. Noćenja turista u Zadarskoj županiji po turističkim zajednicama u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).

Kao i do sada, na području županije prema podacima iz 2018. godine i dalje je vidljiva izrazita sezonalnost te se najveći promet ostvaruje u srpnju i kolovozu. Čak 56 % dolazaka i 68 % noćenja ostvaruje se u ta dva mjeseca (Slika 51., Slika 52., Slika 53., Slika 54.). U usporedbi s podacima iz 2017. godine ožujak je imao rast 36 % u dolascima i 33 % u noćenjima.

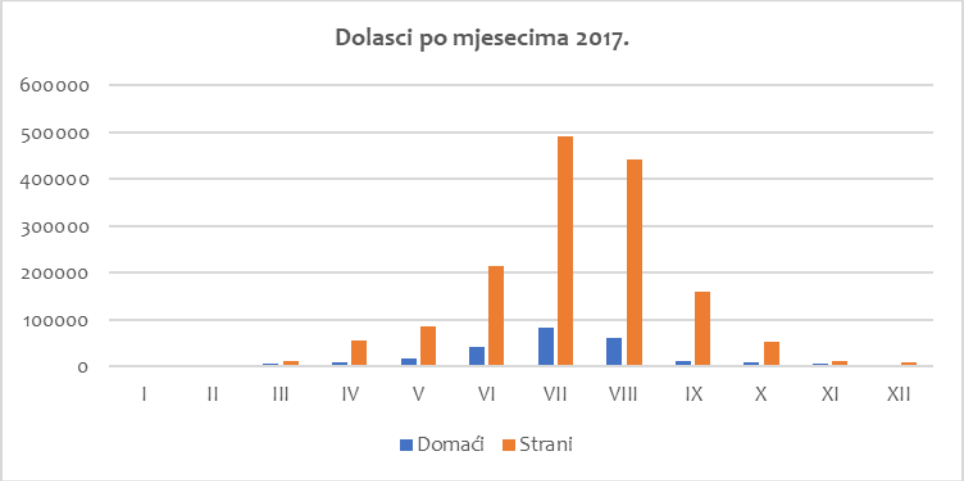

Slika 51. Dolasci turista u Zadarsku županiju po mjesecima u 2017. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).

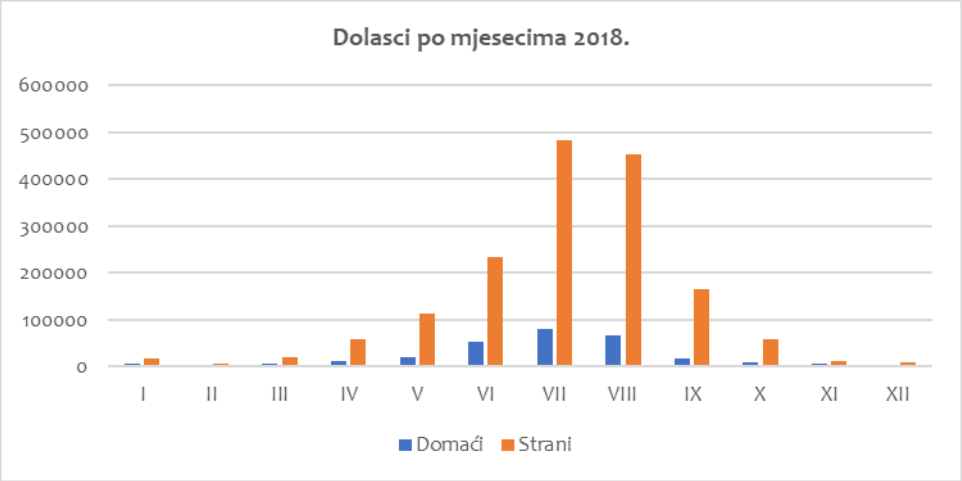

Slika 52. Dolasci turista u Zadarsku županiju po mjesecima u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).

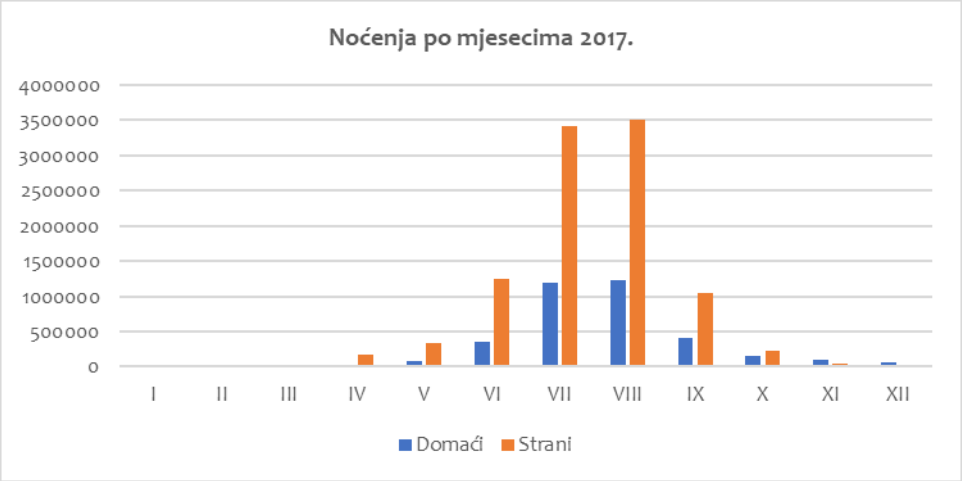

Slika 53. Noćenja turista u Zadarskoj županiji po mjesecima u 2017. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).

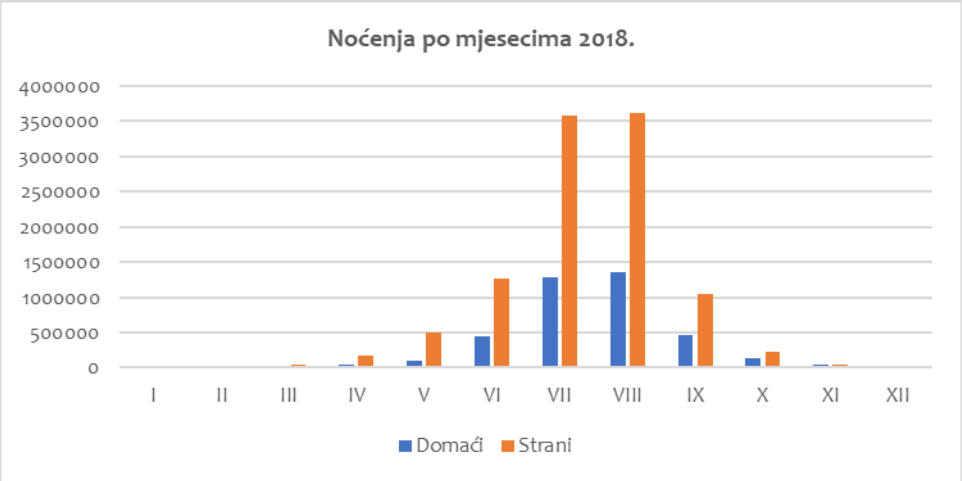

Slika 54. Noćenja turista u Zadarskoj županiji po mjesecima u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).

Najveći porast ostvarenih noćenja u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu ima TZ Obrovac (35 %) i Vir (21 %). Veliki rast broja noćenja, ali ukupno gledajući s malim udjelom u ukupnim ostvarenim noćenjima u županiji. Manjak noćenja u odnosu 2018/2017. ostvarile su TZ Starigrad, TZ Silba i TZ Božava (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).

Prostorna distribucija turističkih kapaciteta jest takva da je većina turističkih kapaciteta koncentrirana u priobalju i na otocima. Brojevi koji ukazuju na prostornu distribuciju najveće koncentracije dolazaka i ostvarenih noćenja u kombinaciji s pokazateljima najveće gustoće naseljenosti ujedno ukazuju i na iznimno velik pritisak na okoliš tijekom turističke sezone. Turistički kapaciteti i njihova koncentracija uvjetuju velik broj dolazaka i noćenja na malom području te istovremeno vrlo malu posjećenost i okolišne pritiske proizašle iz turističke djelatnosti u gorskom dijelu županije.

Tablica 30. Dolasci i noćenja turista u Zadarskoj županiji prema vrstama smještajnih kapaciteta u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).

VRSTA SMJEŠTAJA	Dolasci	Udio dolasci	Noćenja	Udio noćenja
Hoteli i turistička naselja	418307	21.8241172	1403935	9.694858835
Kampovi	296703	15.4797339	2094551	14.46390059
Objekti u domaćinstvu	910163	47.4854687	6064365	41.87741071
Objekti na OPG-u	1899	0.09907556	11933	0.08240321
Odmarališta/hosteli	40216	2.0981688	91247	0.630105229
Plovni objekti	101014	5.27015175	668203	4.614269007
Nekomercijalni smještaj	148417	7.74328423	4146998	28.63705243
UKUPNO	1916719		14481232	

Zadarska regija je značajna kamping destinacija Hrvatske, a najveći broj dolazaka i noćenja u 2018. godini ostvarile su TZ Nin i Zaton. U objektima u domaćinstvu po ostvarenim dolascima i noćenjima u 2018. godini prednjače TZ Vir, TZ Pag i TZ Pakoštane (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.). Obzirom na brojke ostvarenih dolazaka i noćenja te male površine teritorija gore spomenutih TZ te analizom promjene izgrađenosti jasno je da se u spomenutim TZ i njima pripadajućim jedinicama lokalne samouprave dešava tzv. apartmanizacija prostora. Apartmanizacija može imati negativne posljedice na okoliš obzirom da takvi smještajni kapaciteti zauzimaju velike površine i koncentrirani su u već izgrađenim dijelovima naselja ili se šire na obližnjim dostupnim zemljišnim parcelama.

Izdvojeni fenomen u turističkom prometu je nekomercijalni smještaj tj. vikend kuće. Vikendaštvo je posebna vrsta aktivnosti te se smatra rekreacijom jer nema direktan učinak na ekonomiju tj turistički promet koji se ostvaruje plaćanjem smještaja, ali je svakako značajno obzirom da vikendaši konzumiraju turističku ponudu (ugostiteljski objekti, trgovine, ulaznice za zaštićena područja i sl). Vikendaštvo tj. posjedovanje drugog doma također je i vrlo veliki konzument prostora, obzirom da vlasnicima nekretnina, te nekretnine nisu primarni domovi u kojima provode većinu vremena, već u njima provode slobodno vrijeme. U sezoni turizma, osim turista, povećani pritisak na prostor uzrokovan je i učestvom vikendaša. U Zadarskoj županiji u 2018. godini 28,63 % noćenja i 7,4 % dolazaka ostvareno je u nekomercijalnom smještaju, tj. drugim domovima ili vikendicama (Tablica 30.). Najveća koncentracija dolazaka i noćenja u nekomercijalnom smještaju je na području TZ Vir, zatim na području Paga, Privlake, Kolana i Obrovca (Tablica 31.).

Tablica 31. Broj dolazaka i noćenja ostvarenih u nekomercijalnom smještaju na prostoru Zadarske županije u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).

NEKOMERCIJALNI SMJEŠTAJ		
TUR.ZAJEDNICA	DOLASCI	NOĆENJA
Vir	60083	1791329
Pag	6878	194023
Privlaka	6470	179673
Kolan	5832	177545
Obrovac	6833	174833
Pakoštane	5052	158049
Pašman	4676	156723
Vrsi	4431	119896
Starigrad	3976	116752
Povljana	4044	105301
Sv. Filip	3281	97331
Biograd	4961	95883
Nin	3432	93989
Jasenice	3179	89737
Silba	1996	71067
zadar	3160	60794
Ugljan	2265	51820
Ražanac	2203	51260
Zaton	1368	49588
Bibinje	2168	47259
Sukošan	2716	46366
Benkovac	2613	45567
Novigrad	653	43982
Posedarje	1897	32415
Tkon	1210	29733
Preko	1149	24138
Kukljica	435	18154
Sali	411	8937
Kali	683	8453
Ostale općine	346	7095
Poličnik	6	93
Božava	10	85
Ukupno	148417	4146998

Ostvarena noćenja u plovnim objektima čine 4,6 % od ukupnih, a dolasci 5,2 % od ukupnog broja dolazaka u županiji u 2018. godini (Tablica 32. Broj dolazaka i noćenja ostvarenih u plovnim objektima na prostoru Zadarske županije u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).). Najveći broj noćenja i dolazaka u 2018. godini u plovnim objektima bilježi TZ Biograd na moru, zatim Bibinje, Sukošan i Zadar (Tablica 32.).

Tablica 32. Broj dolazaka i noćenja ostvarenih u plovnim objektima na prostoru Zadarske županije u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.).

PLOVNI OBJEKTI		
TUR.ZAJEDNICA	DOLASCI	NOĆENJA
Biograd	41989	271961
Bibinje	20760	141721
Sukošan	20762	141721
Zadar	15186	97662
Zaton	1191	8162
Kukljica	601	4099
Preko	319	1658
Sali	75	676
Pag	71	341
Tkon	19	107
Pakoštane	24	48
Božava	8	16
Silba	4	16
Pašman	5	15
Ukupno	101014	668203

Utjecaj turizma na promet je izrazito velik. Povećanje broja vozila u cestovnom prometu, plovila u pomorskom i povećanje opsega zračnog prometa izravan je i velik utjecaj na okoliš u kojem se odvija. Pomorski promet konzument je obale, a obzirom da s trendom povećanja broja turista i jačanja nautičkog turizma povećava se i broj planiranih izgradnja kapaciteta za prihvat plovila. U Zadarskoj županiji nalazi se 10 postojećih luka posebne namjene (luke nautičkog turizma) koje su veće od 200 vezova, a planirano ih je 6 (Tablica 33.) (izvor: PPZŽ, 2016.).

U Zadarskoj županiji nalaze se 3 postojeće luke posebne namjene (luke nautičkog turizma) koje su manje od 200 vezova, a planirano ih je 32 (PPZŽ, 2016.). Poticanjem daljnjeg razvoja nautičkog turizma potiče se i sezonalnost turizma županije. S druge strane, obzirom na prostornu polarizaciju turističke djelatnosti u županiji, daljnjim ulaganjima u nautičku infrastrukturu i sam razvoj nautičkog turizma prostorni pritisak i dalje ostaje u priobalju županije. Razvedena morska obala koju nautički turizam konzumira (u trenutcima kada je plovilo na vezu ili na sidrištu), a obzirom na razvedenost obale i karakteristične uvučene uvale u kojima nema dostatne izmjene morske vode, dolazi do bržeg i lakšeg stvaranja onečišćenja.

Tablica 33. Popis luka posebne namjene (luke nautičkog turizma veće od 200 vezova), (PPZŽ, 2016.).

JLS	Naselje	Naziv	Status
Biograd N/M	Biograd N/M	Kornati	postojeća
Sukošan	Bibinje - Sukošan	Dalmacija	postojeća
Pag	Šimuni	luka Šimuni	postojeća
Zadar	Zadar	Borik	postojeća
Zadar	Zadar	tankerkomerc	postojeća
Povljana	Povljana	luka Povljana	postojeća
Sali	Zaglav	Triluke	postojeća
Biograd N/M	Biograd N/M	Ilirija Biograd	postojeća
Biograd N/M	Biograd N/M	Šangulin	postojeća
Preko	Sutomišćica	Olive Island	postojeća

Kukljica	Kukljica	Pod Forča - Rasovica	planirana
Pag	Proboj	Proboj	planirana
Pag	Košljun	Košljunski zaljev	planirana
Vir	Vir	Luka - Porat	planirana
Vir	Vir	Šrezida	planirana
Vir	Vir	Miljkovica luka	planirana

Od značajnijih projekata, investicija i programa svakako je bitno spomenuti sljedeće:

Putničko-trajektna luka Gaženica

Izgradnjom novog terminala rasterećen je stari terminal u središtu Grada Zadra. S druge strane povećanjem kapaciteta luke za prihvat velikih putničkih brodova povećavaju se i ostvareni dolasci kruzera i sam kruzing turizam koji predstavlja iznimno velik pritisak na okoliš, prvenstveno na fizikalno-kemijske pokazatelje mora i posredno život u moru.

Projekt „Pašman rivijera

Cilj projekta je izgradnja potpuno novog turističkog centra najviše kategorije na južnoj obali otoka Pašmana u sklopu kojeg bi se nalazili luksuzni hotel, apartmani, vile, sidrišta za brodove, kulturnih i edukacijskih objekata te rekreacijsko područje koji su samo djelić mnoštva sadržaja koje ovaj projekt predviđa na 260 ha površine od uvale Soline do uvale Žinčena. Sa stajališta zaštite okoliša projekt izgradnje turističkog naselja u već preopterećenom obalnom pojasu predstavlja velik okolišni pritisak. Obzirom da se radi o zaposjedanju i trajnoj izmjeni prirodnog okoliša, narušavanja vizualnih vrijednosti prirodnog krajobraza, očekivani utjecaj projekta je značajan. Projekt Pašman rivijera pridonosi jačanju oblika turizma koji su veliki konzumenti okoliša i počivaju na prirodnoj atrakcijskoj osnovi (sunce i more), što je svakako model koji je potrebno napuštati.

Projekt „WELCOME“

Radi se o projektu podizanja kvalitete u obiteljskom smještaju koji je 2015. godine pokrenula Turistička zajednica Zadarske županije u suradnji s ostalim lokalnim turističkim zajednicama s područja Zadarske županije. Projekt predstavlja nadopunu postojećeg sustava kategorizacije kojom se želi dodatno specijalizirati iznajmljivače za prihvat gostiju koji imaju specifične zahtjeve. Zato su unutar brenda Welcome oformljeni podbrendovi City, Rural, Family i Bike. Iznajmljivači od ovog projekta imaju koristi prvenstveno zbog bolje promidžbe smještaja koja im se nudi putem službene internetske stranice te tiskanih materijala koji se dijele na sajmovima. Neki od ciljeva ovog projekta koji se navode su: povećanje kvalitete turističke ponude obiteljskog smještaja, jačanje vidljivost segmenta te time i prepoznatljivost, poticanje specijalizacije prema različitim ciljnim skupinama gostiju, stvaranje značajne strateške prednosti te stvaranje preduvjeta za produženje sezone (Turistička zajednica Zadarske županije, n.d. u Kokić, 2018.). Projekt WELCOME pridonosi diversifikaciji turizma na području županije te podršku za okoliš manje invazivne oblike turizma (ruralni i ciklo turizam) koji mogu pridonijeti jačanju jedinica lokalnih samouprava koje trenutno minimalno sudjeluju u turističkom prometu županije. Ostvarenjem ovog projekta stvorit će se preduvjeti za produljenje sezone čime će veliki pritisak u kratkom vremenu biti smanjen.

Zadar Bike Magic

Projekt pod imenom Zadar Bike Magic usmjeren je razvoju i promoviranju cikloturizma na području Zadarske županije koja ima jedinstveni potencijal za njegov razvoj. Kako bi se pružila prilika za turistički i gospodarski razvoj manje razvijenih krajeva Zadarske županije poput podvelebitskog prostora te ličko-pounskog prostora posebna pozornost se usmjerila tim krajevima te mogućnosti kombinacije s ruralnim turizmom tog prostora kao dopunskog ponude cikloturizmu. Za potrebe projekta osmišljeno je i trasirano 86 kružnih biciklističkih staza koje su podijeljene u 3 kategorije: cestovne, brdske i obiteljske (Kokić, 2018.). Projektom Zadar Bike Magic pridonosi se smanjenu sezonalnosti turizma, diversifikaciji turističke ponude i jačanju za okoliš manje invazivnog cikloturizma. Osim navedenog ovim projektom dodaje se vrijednost trenutno turistički manje razvijenim jedinicama lokalne samouprave.

Centar izvrsnosti Cerovačke špilje

Projekt čiji se završetak očekuje krajem 2020. godine za cilj ima izgradnju centra za prihvat i informiranje posjetitelja, uređenje vanjskih šetnica među kojima su i pristupi pećinama, izgradnju pješačkog prijelaza preko željezničke pruge Gračac - Knin, uređenje Cerovačkih špilja za turističko posjećivanje te implementaciju elemenata interpretacije i edukacije u novoizgrađenoj i obnovljenoj posjetiteljskoj infrastrukturi (Park prirode Velebit). Ovim projektom stvara se dodana vrijednost trenutno turistički neaktivnom području te se postavljaju temelji za uspostavu geoturističke djelatnosti koja počiva na najvećoj vrijednosti gorskog dijela županije, dinamičnom reljefu, tj. velikoj georaznolikosti. Ovim projektom doći će do produljenja sezone i rasterećenja trenutno najnapučenijih turističkih dijelova Zadarske županije te će se provoditi indirektna edukacija posjetitelja o okolišu u kojem borave.

Kao slabosti turizma Zadarske županije može se navesti loš željeznički promet, mali broj smještajnih kapaciteta koji su svrstani u najviše kategorije poput hotela s 5 zvjezdica i marina I. kategorije. Nedovoljno razvijeni različiti oblici turizma poput ruralnog, geoturizma ili cikloturizma kojima bi se umanjila izražena sezonalnost turizma koja je trenutno prisutna u turizmu Zadarske županije. Jedna od velikih opasnosti koja je u posljednjih nekoliko godina sve izraženija jest i odljev kvalitetne radne snage za rad u turizmu, a s konstantnim porastom broja turista koji je koncentriran na manji vremenski period postoji i opasnost od preopterećenja i degradacije prostora (Kokić, 2018.). Neravnomjerna prostorna raspodjela kapaciteta u turizmu i ponuda bazirana na samo dijelu prirodne atrakcijske osnove županije (klimatske prilike i morski okoliš) koja je tek na početcima diversifikacije najveća su prijetnja okolišu Zadarske županije. Već gusto naseljena područja postaju gušće naseljena uslijed apartmanizacije, a tijekom sezone na isti taj prostor dolazi višestruko veći broj osoba koje koriste resurse (okoliša, prirode, infrastrukturne resurse, povećanje količine otpada). Obzirom na izraženu krajobraznu i georaznolikost Zadarske županije te s druge strane vrlo dobru prometnu povezanost unutar županije veliki potencijal leži u okolišno osviještenim vrstama turizma kao što je geoturizam. Osim okolišne odgovornosti u takvoj vrsti turizma do izražaja dolaze i do sada ne prepoznati resursi (geološka, hidrološka i geomorfološka obilježja prostora županije) koji su većinom koncentrirani u jedinicama lokalne samouprave koje trenutno i dalje

bilježe neznatnu turističku djelatnost (Benkovac, Gračav, Škabrnja, Starigrad, Lišane Oštovičke).

Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša

Sukladno Programu zaštite okoliša Zadarske županije (2014.) definirani su prioriteti i ciljevi temeljem Nacionalnog strateškog plana razvoja turizma:

- C1 - Zaštita svih resursnih potencijala i na njihovo što potpunije valoriziranje
- C2 - Uravnotežen razvoj osmišljen na načelu održivosti
- C3 - Preuzimanje veće uloge turizma u podizanju kakvoće neposrednog okoliša

Tablica 34. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša

Cilj	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	Djelomično provedeno	Potvrđeni su ili u tijeku provedbe neki od razvojnih projekata koji uključuju razvoj novih oblika turizma kojima se valoriziraju svi resursi županije, ali s druge strane i dalje je velik naglasak kojem u prilog idu brojke o udjelu dolazaka i noćenja ostvarenih na jednom dijelu županije, dok su ostali dijelovi sa svim svojim resursima nevalorizirani.
C2	Djelomično provedeno	Određenim razvojnim projektima (WELCOME i sl) imaju za cilj inicirati, motivirati i poduprijeti razvoj turističke ponude zaleđa županije, temeljene na iskorištavanju postojećih potencijala a radi rasterećena obalnog prostora, čime se djelomično ostvaruje navedeni cilj. Jedna od mjera C2 cilja je podupiranje razvoja turizma na otocima na načelima održivog razvoja poštujući prihvatne kapacitete i poticanje ekološki prihvatljivih oblika turističke ponude što je suprotno projektu Pašman rivijera kojim se stvaraju novi smještajni kapaciteti na otoku orijentirani na dosadašnji model turizma.
C2	Djelomično provedeno	

4.11. Kemikalije

Zakonski okvir

Temeljni propis kojim se u RH utvrđuje gospodarenje kemikalijama, te način procjenjivanja mogućega rizika i postupci zaštite ljudi i okoliša od štetnog djelovanja kemikalija je Zakon o kemikalijama (NN 18/13, 115/18 i 37/20). Na temelju Zakona o kemikalijama trenutno vrijede sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o dobroj laboratorijskoj praksi (NN 73/12),
- Pravilnik o graničnim vrijednostima izloženosti opasnim tvarima pri radu i o biološkim graničnim vrijednostima (NN 13/09 i 75/13),
- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika o opasnim kemikalijama te o načinu i rokovima dostave podataka iz očevidnika (NN 99/13 i 157/13),
- Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 103/14),
- Pravilnik o uvjetima za obavljanje djelatnosti proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenja opasnih kemikalija (NN 99/2013, 157/13 i 122/14),
- Pravilnik o skladištenju opasnih kemikalija koje djeluju u obliku plina (NN 91/13).

Uz Zakon o kemikalijama i podzakonske akte na snazi je niz zakona iz različitih sektora djelatnosti s obzirom na široku upotrebu kemikalija među kojima su najznačajniji Zakon o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07), Zakon o eksplozivnim tvarima te proizvodnji i prometu oružja (NN 70/17), Zakon o vodama (NN 66/19), Zakon o održivoj upotrebi pesticida (NN 14/14, 115/18 i 32/20), Zakon o biocidnim pripravcima (NN 63/07, 53/08, 56/10 i 39/13), Zakon o zaštiti okoliša (80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), Zakon o hrani (NN 81/13, 14/14 i 115/18), Zakon o zaštiti i spašavanju (NN 174/04, 79/07, 38/09, 127/10), Zakon o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/18 i 125/19), Zakon o predmetima opće uporabe (NN 39/13, 47/14 i 114/18) te Zakon o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18). U 2007. godini donesen je i Zakon o potvrđivanju Roterdamske konvencije o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini (NN-MU 4/07).

Na temelju Zakona o kemikalijama donesena je i Nacionalna strategija kemijske sigurnosti (NN 143/08) koja je u potpunosti usuglašena sa zakonodavstvom i praksom Europske unije. Strategija je temeljena na analizi i ocjeni stanja kemijske sigurnosti iz čega su utvrđeni glavni strateški pravci i mjere za uspostavu učinkovitog, dinamičnog i integriranog sustava kemijske sigurnosti.

Uredbom o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN 44/14 i 31/17) regulira se i uređuje niz aktivnosti vezane uz opasne tvari od kojih su neke: popis vrsta opasnih tvari, način utvrđivanja količina, granične količine i kriteriji, politike sprječavanja velikih nesreća; izvješća o sigurnosti, mjere za sprječavanje velikih nesreća, postupci i obveze u slučaju velike nesreće s prekograničnim učincima te druga pitanja s tim u vezi.

Stockholmska konvencija o postojanim organskim onečišćujućim tvarima, koju je Hrvatska ratificirala 2006. godine (NN-MU 11/06), usmjerena je na smanjenje, i gdje je prikladno sprečavanje ispuštanja, 12 postojanih organskih spojeva (Persistent Organic

Pollutants – POPs) u okoliš (aldrin, klordan, DDT, dieldrin, eldrin, heptaklor, heksaklorbenzen, mirex i toksafen, PCB-i, HCB, PCDD/PCDF). Hrvatska je do sada provela četiri izvješća, pri čemu se zadnje Četvrto izvješće odnosi na razdoblje 2015. – 2017. godine. U odnosu na rezultate iz prethodnog izvještajnog razdoblja uočeno je poboljšanje u smislu samih rezultata provedbe Konvencije i poduzetih mjera smanjivanja koncentracije POPs-ova, odnosno PCB-a preostaloga za zbrinuti. Neispunjavanje obveza posjednika koji su prepoznali svoju obvezu uzrokovano je najvećim dijelom gospodarskom situacijom i nedostatkom financijskih sredstava za zamjenu i zbrinjavanje opreme koja sadrži PCB (MZOE, 2019.).

Stanje i pritisci na području Zadarske županije

Sektor kemijske industrije jedan je od značajnijih sektora u Europskoj uniji. Kemijski sektor definiran je na temelju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti, a u širem smislu obuhvaća: proizvodnju kemikalija i kemijskih proizvoda, proizvodnju proizvoda od gume i plastike te proizvodnju osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka. Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda26 (područje C2027) u Republici Hrvatskoj u 2019. godini bilježi međugodišnji rast od 2,3 % (Tablica 35.). Za usporedbu, ova je industrija u 2017. i 2018. godini ostvarivala negativne stope rasta na godišnjoj razini, i to od 14,2 i 9,9 %, dok je tijekom razdoblja od 2015. do 2016. godine proizvodna aktivnost industrije rasla (Rašić, 2020.).

Tablica 35. Međugodišnje stope promjene (%) u industriji kemikalija i kemijskih proizvoda u razdoblju 2015. – 2019. u Republici Hrvatskoj (Rašić, 2020.; Rašić Bakarić, 2018.)

	2015.	**2016.**	**2017.**	**2018.**	**2019.**
Proizvodna aktivnost	11,7	12,9	-14,2	-9,9	2,3
Zaposlenost	-8,4	3,6	-1,5	1,3	-1,5
Bruto plaća	2,3	1,9	2,8	4	4,8

Prerađivačka industrija jedna je od važnijih segmenata u gospodarskom razvoju Zadarske županije, te je po ukupnim prihodima i broju zaposlenih već godinama na drugom mjestu u gospodarstvu županije (HGK, 2019.). U odnosu na ostatak sektora prerađivačke industrije, na području Zadarske županije, proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda ima relativno mali udio u ukupnim prihodima.

[26] Djelatnost proizvodnje kemikalija i kemijskih proizvoda obuhvaća proizvodnju osnovnih kemikalija, gnojiva i dušičnih spojeva, plastike i sintetičkog kaučuka u primarnim oblicima, proizvodnju pesticida i drugih agrokemijskih proizvoda, proizvodnju boja, lakova i sličnih premaza, grafičkih boja i kitova, proizvodnju sapuna i deterdženata, sredstava za čišćenje i poliranje, parfema i toaletno-kozmetičkih preparata, proizvodnju ostalih kemijskih proizvoda te proizvodnju umjetnih vlakana (NKD, 2007).

[27] Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD 2007.) C oznaka označava prerađivačku djelatnost, a 20 sektor Proizvodnje kemikalija i kemijskih proizvoda

Tablica 36. Prihodi u području C20 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda industrijskog sektora (izvor: HGK, 2016., 2017., 2018., 2019.).

Godina	Ukupni prihodi	Ukupno prerađivačka industrija	Udio C20 u sektoru prerađivačke industrije (%)
2014.	4.239.286	2.422.202.950	0,17
2015.	8.193.492	2.813.101.703	0,29
2016.	8.984.001	2.599.683.874	0,34
2017.	8.837.552	2.766.965.272	0,31
2018.	9.138.901	3.077.419.639	0,29

Opasne kemikalije

Industrijski sektor ima obvezu dostave podataka o emisijama opasnih kemikalija iz proizvodnih procesa u sve sastavnice okoliša te dostavu podataka o proizvedenom otpadu. Prema Uredbi o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN 44/14, 31/17 i 45/17) sve tvrtke, odnosno postrojenja u kojima je prisutnost opasnih tvari utvrđena u količinama jednakim ili većim od graničnih vrijednosti utvrđenih Uredbom, obvezne su dostaviti podatke o utvrđenoj prisutnosti opasnih tvari. Podatci o praćenju emisija onečišćujućih tvari u okoliš i količinama proizvedenog otpada prijavljuju se u Registar onečišćavanja okoliša (ROO), dok se podatci o industrijskim nesrećama kao i o prisutnosti opasnih tvari u industrijskim područjima postrojenja prijavljuju u Registar postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća (RPOT/OPVN).

Prema podacima iz RPOT-a razdoblju od 2016. – 2018. godine u Tablica 37 prikazani su podatci o tvrtkama na području Zadarske županije koje su prijavile opasne tvari prisutne u količinama jednakim ili većim od graničnih vrijednosti utvrđenih Uredbom području.

Tablica 37. Podaci o količini (t) opasnih tvari/grupa/kategorija opasnosti višeg i nižeg razreda Zadarske županije prema podacima iz baze RPOT/OPVN prema Prilogu I.A Uredbe (HAOP, 2017., 2018.; MZOE, 2019.)

Godina	Operater	Opasne tvari/grupe/kategorije	Ukupna količina (t)	Razred područja postrojenja[28]
2016.	Kepol terminal d.o.o.	Benzin	7.893,00	Niži razred
		Dizel gorivo	1.835,00	
	Crodux Plin d.o.o.	Ukapljeni vrlo lako zapaljivi plinovi (uključujući	142,96	

[28] Prema količini opasnih tvari prisutnoj u području postrojenja razlikuju se tri kategorije obveznika prema Uredbi o sprječavanju velikih nesreća (NN 44/14, 31/17 i 45/17) koje uključuju opasne tvari: viši razred - odnosno područja postrojenja koje posjeduje veće ili jednake količine opasnih tvari od graničnih količina propisanih u stupcu 3. Priloga I.A, niži razred - odnosno područje postrojenja koje posjeduje veće ili jednake količine opasnih tvari od graničnih količina propisanih u stupcu 2. Priloga I.A, te obveznici Priloga II.A - područja postrojenja s manjom količinom opasnih tvari od stupca 2. Priloga I.A Uredbe ali većom od 1 % donjih malih graničnih količina.

		UNP) i prirodni plin		
2017.	Tankerkomerc dioničko društvo za trgovinu, turizam i usluge	Benzin	7.665,00	Viši razred
		Dizel	41.430,00	
	Kepol terminal d.o.o	Dizelsko gorivo	7.785,00	Niži razred
		Benzini	2.190,00	
	Crodux Plin d.o.o.	Ukapljeni vrlo lako zapaljivi plinovi (uključujući UNP) i prirodni plin	142,96	Niži razred
2018.	Tankerkomerc dioničko društvo za trgovinu, turizam i usluge	Benzin	7.665,00	Viši razred
		Dizel	41.430,00	
	Crodux Plin d.o.o.	Ukapljeni vrlo lako zapaljivi plinovi (uključujući UNP) i prirodni plin	371,65	Viši razred
	Kepol terminal d.o.o	Dizelsko gorivo	7.785,00	Niži razred
		Benzini	2.190,00	

Na području Zadarske županije u 2018. godini nalazila su se 53 postrojenja koja su prijavila postojanje opasnih tvari u skladu s Prilogom II.A[3] Uredbe o sprječavanju velikih nesreća (NN 44/14, 31/17 i 45/17).

Postojane organske onečišćujuće tvari (POO)

Postojane organske onečišćujuće tvari (još *Persistent Organic Pollutants* – POPs) uzrokuju probleme s obzirom na to da se akumuliraju u živim organizmima i lako se prenose na velike udaljenosti. POO obuhvaćaju izuzetno veliki broj spojeva koji se mogu svrstati u četiri glavne skupine, na temelju njihovog štetnog utjecaja na okoliš[29]:

- pesticide - sredstva koja se koriste za zaštitu bilja od štetočina, suzbijanje nametnika na ljudima i životinjama te štetnicima u urbanom okruženju, za zaštitu drva i tekstila i drugo,
- halogene derivate ugljikovodika (poliklorirani bifenili - PCB) - sredstva koja se koriste za čišćenje i odmašćivanje u metalnoj, metaloprerađivačkoj i tekstilnoj industriji,
- policikličke aromatske ugljikovodike (PAU) koji se ispuštaju u atmosferu iz procesa izgaranja goriva, te

[29] Prema Izvješću o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša za 2015. Godinu (HAOP, 2016.)

- dioksine (PCDD) i furane (PCDF) koji se ispuštaju u atmosferu pri nepotpunom izgaranju goriva iz nepokretnih ili mobilnih izvora, te pri termičkoj obradi otpada

Prema Izvješću o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016. u 2016. godini emisije PAU bile su 8,2 t, što je za 65,4 % manje u odnosu na baznu godinu 1990. godinu. Emisije HCB su iznosile 0,30 t, te su bile prekoračene za 9,2 % u odnosu na baznu 1990. godinu, što je posljedica povećane potrošnje biomase u sektoru opće potrošnje. Prema istom Izvješću u 2016. godini emisije PCB su iznosile 422,3 kg, a u odnosu na baznu 1990. godinu predstavlja smanjenje emisija za 12,6 %. PCB su imali široku primjenu kao dielektrične tekućine i ulja za prijenos topline u transformatorima i kondenzatorima te kao industrijska kemikalija. U Hrvatskoj ne postoji proizvodnja PCB, kao ni uređaja s PCB-om. Od 2008. godine u Hrvatskoj se bilježi kontinuirano povećanje količina zbrinute opreme (transformatori i kondenzatori) koja sadrži PCB. Od ukupno evidentiranih 665 t opreme koja sadrži PCB, do prosinca 2016. godine zbrinuto je 71 % (470 t) PCB opreme. Ukupna emisija promatranih PAU za 2016. godinu iznosila je 6,9 t, što je smanjenje od 70,6 % u odnosu na 1990. godinu, a emisije PCDD/PCDF iznosile su 20,5 g I-TEQ[30], odnosno smanjene su 57,7 % u odnosu na 1990.

Na području Zadarske županije prema Izvještajima iz ROO za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu nije prijavljeno postojanje PAU i PCDD/PCDF spojeva (HAOP, 2016, 2017, 2018; MZOE, 2019).

Ostvarenje ciljeva i mjera strateških i planskih dokumenata

U Programu zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine (Oikon, 2014.) obrađeni su sljedeći ciljevi zaštite okoliša od kemikalija za Zadarsku županiju:

- C1 - Smanjiti rizik od industrijskih nesreća i poboljšati mjere za njihovo sprječavanje, pripravnost i odgovore na njih
- C2 - Unaprijediti mehanizme, postupke i mjere za sigurno gospodarenje kemikalijama
- C3 - Provoditi sustavno praćenje proizvodnje, transporta i korištenja kemikalija

Analiza provedenih mjera u sklopu određenih ciljeva obrađena je u Tablica 38.

Tablica 38. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	Izraditi odgovarajuću dokumentaciju prema zakonskim obvezama za sprječavanje velikih nesreća, uključujući procjenu rizika	Provedeno	Izrađeni dokumenti Procjena rizika od velikih nesreća za područje Zadarske županije i Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te

[30] I-TEQ eng. International Toxic Equivalent

			okoliša od katastrofa i velikih nesreća Zadarske županije .
C1	Poticati daljnju prilagodbu gospodarskih subjekata Uredbi REACH (organizirati edukaciju gospodarskih subjekata).	Djelomično provedeno	Edukacije i predavanja za obrtnike i poduzetnike od strane Hrvatskog zavoda za toksikologiju čiji su tečajevi proizašli iz Zakona o kemikalijama i iz Uredbe REACH.
C1 C2	Poticati uvođenje standarda kvalitete ISO 14001 i OHSAS (zaštita na radu i zaštita zdravlja zaposlenika) te uvođenje najbolje raspoloživih tehnika (NRT).	Provedeno	ZADRA – Zadarska razvojna agencija održala je radionice i predavanja u cilju implementacije sustava kvalitete u poslovanju poduzetnika.
C2	Poticati upotrebu manje otrovnih/opasnih kemikalija, odnosno smanjenu uporabu istih kroz stalni nadzor upotrebe opasnih kemikalija od strane industrije	Djelomično provedeno	Nadzor je osiguran kroz unošenje podataka i vođenje evidencije u Registru postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća (RPOT/OPVN).
C2	Provoditi edukacijske projekte upoznavanja šire javnosti vezano za korištenje, posebno opasnih kemikalija, oznake upozorenja i odlaganje otpadnih kemikalija	Djelomično provedeno	Održana edukacija na temu onečišćenja mora opasnim i štetnim tvarima, odnosno kemikalijama na kojima su sudjelovali i predstavnici Županijskog operativnog centara Zadarske županije.
C3	Uspostaviti protok informacija između nadležnih institucija uključenih u sustav upravljanja kemikalijama, posebno o opasnim kemikalijama na području Županije	Provedeno	Unošenje podataka i vođenje evidencije u Registru postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća (RPOT/OPVN).
C3	Nadzirati rad postrojenja u kojima je prijavljeno prisustvo opasnih kemikalija te tvrtki koje su odgovorne za transport opasnih tvari, a kako bi se smanjio rizik od nesreća.	Provedeno	Unošenje podataka i vođenje evidencije u Registru postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća (RPOT/OPVN).

4.12. Gospodarenje otpadom

Zakonski okvir

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) temeljni je zakon kojim se utvrđuju mjere za sprječavanje ili smanjenje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš na način smanjenja količina otpada u nastanku i/ili proizvodnji. Zakonom se također uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš te korištenje vrijednih svojstava otpada. Odredbe Zakona utvrđuju sustav gospodarenja otpadom uključujući red prvenstva gospodarenja otpadom, načela, ciljeve i način gospodarenja otpadom, strateške i programske dokumente u gospodarenju otpadom, nadležnosti i obveze u gospodarenju otpadom, lokacije i građevine za gospodarenje otpadom, djelatnosti gospodarenja otpadom, prekogranični promet otpada, informacijski sustav gospodarenja otpadom te upravni i inspekcijski nadzor nad gospodarenjem otpadom.

Osim navedenim Zakonom, općenita tematika vezana uz gospodarenje otpada uređena je nizom drugih zakonskih i podzakonskih akata:

- Uredba o komunalnom otpadu (NN 50/17 i 84/19)
- Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 117/17)
- Uredba o graničnim prijelazima na području RH preko kojih je dopušten uvoz otpada u EU i izvoz otpada iz EU (NN 06/14)
- Pravilnik o termičkoj obradi otpada (NN 75/16)
- Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 114/15, 103/18 i 56/19)
- Odluka o redoslijedu i dinamici zatvaranja odlagališta (NN 03/19 i 17/19)
- Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14)
- Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06 i 109/12)
- Naputak o glomaznom otpadu (NN 79/15)
- Naputak o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom (NN 129/11)

Posebne kategorije otpada uređene su sljedećim pravilnicima, uredbama i odlukama:

- Odluka o izmjeni naknade u sustavu gospodarenja otpadnim uljima (NN 95/15 i 57/20)
- Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16, 116/17 i 14/20)
- Uredba o gospodarenju otpadnom ambalažom (NN 97/15)
- Odluka o područjima sakupljanja neopasne otpadne ambalaže (NN 102/18)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 113/16)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12 i 86/13)
- Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 111/15)
- Uredba o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 105/15 i 57/20)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 125/15, 90/16 i 60/18)
- Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 112/15)
- Odluka o izmjenama naknada u sustavima gospodarenja otpadnim vozilima i otpadnim gumama (NN 40/15 i 57/20)
- Pravilnik građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16)
- Naputak o postupanju s otpadom koji sadrži azbest (NN 89/08)
- Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 50/15 i 56/19)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom (NN 42/14, 107/14, 11/19 i 07/20)
- Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje Titan-dioksida (NN 117/14)
- Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 103/14)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom (NN 99/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom iz rudarske industrije (NN 22/19)

Osim navedenih postoji niz drugih propisa koji su važni za gospodarenje otpada:

- Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15 i 118/18)
- Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (NN 87/15)
- Odluka o donošenju Plana sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane Republike Hrvatske 2019. - 2022. (NN 61/19)
- Zakon o provedbi Uredbe (EU) 2019/1021 o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (NN 54/20)
- Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknada na opterećivanje okoliša otpadom (NN 71/04)
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja očevidnika obveznika plaćanja naknade na opterećivanje okoliša otpadom (NN 120/04)
- Zakon o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07)
- Zakon o kemikalijama (NN 18/13, 115/18 i 37/20)

Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske jedan je od dokumenata, usvojena 2009. godine, planirana je za desetogodišnje razdoblje te sadrži analizu stanja i smjernice za dugoročno djelovanje. Vezano uz otpad, u poglavlju održive proizvodnje i potrošnje, važno je izdvojiti ova dva cilja:

- Do 2015. razdvojiti vezu između proizvodnje otpada i porast gospodarskog rasta i ostvariti znatno smanjenje količina proizvedenog otpada putem inicijativa prevencije nastajanja otpada, povećati stope recikliranja, sanirati postojeća odlagališta i izgraditi centre za gospodarenje otpadom te uspostaviti cjeloviti informacijski sustav gospodarenja otpadom.
- Do 2010. smanjiti količine konačno odloženog otpada, kao i proizvedenoga opasnog otpada za oko 20 %, u usporedbi s 2000. godinom.

Za zaštitu jadranskog mora, priobalja i otoka kao aktivnost se navodi uspostava održivog sustava prihvata otpada s brodova.

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, donesena 2005. godine, i Plan gospodarenja otpadom, koji je donesen 2017., najvažniji su strateško-planski dokumenti na razini države. Svrha Strategije je uspostaviti realan okvir unutar kojega će Hrvatska moći smanjiti količinu otpada koji proizvodi, a otpadom koji je proizveden održivo gospodariti. Strategijom su određeni sljedeći prioriteti (Kalambura, 2006.):

1. usklađivanje zakonske regulative s regulativom EU-a i osiguravanje njezine provedbe
2. odgoj i obrazovanje za okoliš i gospodarenje otpadom
3. izbjegavanje nastajanja otpada – smanjivanje količina i opasnih svojstava otpada
4. povećavanje naplativosti naknada za opterećenje okoliša otpadom
5. povećavanje financijskih sredstava za gospodarenje otpadom
6. povećavanje odvojenog skupljanja otpada
7. sanacija postojećih odlagališta
8. povećavanje kvalitete i opsega podataka o količinama i tokovima otpada
9. gradnja građevina i uređaja za obradu otpada
10. povećavanje udjela kontroliranog skupljanja i zbrinjavanja otpada

Planom gospodarenja otpada (PGO) Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine analizirano je postojeće stanje, osnovni ciljevi, procjena razvoja gospodarenja otpadom,

kriteriji za određivanje novih lokacija i građevina za gospodarenje otpadom, mjere za provedbu plana te plan sprječavanja nastanka otpada. PGO na razini gradova i općina propisuje Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19). Prema tom zakonu županije više nemaju obvezu donošenja plana pa je tako za Zadarsku županiju zadnji važeći plan bio za razdoblje 2009. – 2017. godine. Međutim istim Zakonom je propisano da su županije obvezne dostaviti godišnje izvješće o provedbi PGO RH i objedinjena izvješća za JLS nadležnom Ministarstvu. U 2018. godinu usvojeni su sljedeći PGO JLS na području Zadarske županije:

- Grad Benkovac (do 2022.)
- Grad Biograd na Moru (do 2022.)
- Grad Nin (do 2022.)
- Grad Zadar (do 2023.)
- Općina Bibinje (do 2022.)
- Općina Galovac (do 2020.)
- Općina Gračac(do 2022.)
- Općina Jesenice (do 2022.)
- Općina Kali(do 2020.)
- Općina Kolan(do 2023.)
- Općina Kukljica(do 2023.)
- Općina Novigrad (do 2023.)
- Općina Pakoštane (do 2022.)
- Općina Pašman (do 2023.)
- Općina Polača (do 2022.)
- Općina Poličnik (do 2022.)
- Općina Posedarje (do 2022.)
- Općina Preko (do 2022.)
- Općina Privlaka (do 2021.)
- Općina Ražanac (do 2023.)
- Općina Sali (do 2020.)
- Općina Stankovci (do 2022.)
- Općina Starigrad (do 2022.)
- Općina Sukošan (do 2023.)
- Općina Sveti Filip i Jakov (do 2020.)
- Općina Škabrnja (do 2023.)
- Općina Tkon (do 2022.)
- Općina Vir (do 2022.)
- Općina Donji Zemunik (do 2020.)

Prema podatcima Izvješća Zadarske županije o provedbi plana gospodarenja otpadom RH za 2018. i objedinjenom izvješću JLS Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2018. godinu, na području Zadarske županije PGO nemaju usvojeni Grad Obrovac, Općina Povljana i Općina Vrsi. Plan Općine Lišane Ostovičke nije usklađen s PGO RH. Izvještaje o provedbi PGO za 2018. godinu Zadarskoj županiji dostavilo je 28 JLS, a izvještaj nisu dostavili Grad Obrovac, Općina Kali, Općina Kukljica, Općina Posedarje, Općina Povljana i Općina Vrsi.

Stanje i pritisci na području Zadarske županije

Sustav prikupljanja otpada

Organizacijske jedinice koje obavljaju djelatnost uslijed koje nastaje otpad i/ili djelatnost gospodarenja otpadom dužne su u ROO prijaviti podatke o otpadu. Podatke prikuplja zavod za zaštitu okoliša i prirode Ministarstva za zaštitu okoliša i energetike te izrađuje Izvješća o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša i Izvješće o komunalnom otpadu. Prema podatcima Izvješća o komunalnom otpadu za 2018. godinu (HAOP, 2019.) u Zadarskoj županiji od 170.017 stanovnika (Popis stanovništva 2011.) njih 169.948 bilo je obuhvaćeno organiziranim sakupljanjem otpada, što čini obuhvat od skoro 100 %. Na području Županije u 2018. godini ukupno je 15 trgovačkih društava ima dozvolu za sakupljanje miješanog komunalnog otpada (Tablica 39.). Tvrtka Čistoća d.o.o. obavlja sakupljanje otpada na najveće području i pokriva najveći broj stanovnika. Osim na kopnenom dijelu, tvrtka obavlja prikupljanje otpada i na otocima Grada Zadra.

Tablica 39**.** Popis pružatelja javne usluge prikupljanja komunalnog otpada te područje pružanja usluge u Zadarskoj županiji za 2018. godinu (Zadarska županija, 2019)

Pružatelj javne usluge	JLS
Čistoća d.o.o.	Zadar, Nin, Galovac, Jesenice, Novigrad, Pašman, Poličnik, Preko, Privlaka, Ražanac, Starigrad, Sukošan, Sveti Filip i Jakov, Škabrnja, Zemunik Donji
Benković d.o.o.	Benkovac, Lišane Ostovičke
Bošana d.o.o.	Biograd na Moru
Komunalac d.o.o.	Nin
Čistoća Pag d.o.o.	Pag
Bibinjac d.o.o.	Bibinje
Gračac čistoća d.o.o.	Gračac
Čistoća Kolan d.o.o.	Kolan
Mulić d.o.o.	Sali
Michieli-Tomić d.o.o.	Stankovci
Arboruža d.o.o. Novalja	Kolan
Loši d.o.o.	Pakoštane
Komunalno društvo Polača d.o.o.	Polača
Javna komunalna ustanova Prvenj	Tkon
Čisti otok d.o.o.	Vir

Komunalni otpad i odvojeno prikupljanje otpada

U Izvješću se navodi kako se u Zadarskoj županiji ukupna količina proizvedenog komunalnog otpada u razdoblju 2016. - 2018. povećava, pa je tako udio Županije u ukupno proizvedenom komunalnom otpadu na razini države narastao na 7 % u 2018. godini (Tablica 40.). Tako je od 2016. godine količina proizvedenog otpada po stanovniku porasla sa 638 kg na 659 kg u 2018. godini. Bilježe se i veće vrijednosti specifičnih količina ukupno proizvedenog komunalnog otpada kod priobalnih županija od vrijednosti za nacionalnu razinu što je najvećim dijelom posljedica utjecaja turizma. Tako je 2018. godine udio otpada od turizma u proizvedenoj količini komunalnog otpada 21,27 %, dok je 2016. godine bio 17,41 %. U 2017. i 2018. godini Zadarska županija bila je među županijama s najnižim udjelom komunalnog otpada koji je upućen na oporabu (14,3 % i 15,6 %).

Tablica 40. Ukupna količina (t) proizvedenog komunalnog otpada (s dodatno utvrđenim i procijenjenim količinama) 2016. – 2018. godine (HAOP, 2017.; 2018.; 2019.)

Godina	Ukupna količina proizvedenog komunalnog otpada	Udio županije u ukupno proizvedenom komunalnom otpadu	Količina otpada po stanovniku (kg/stan)
2016.	108.495	6,46 %	638
2017.	105.006	6 %	618
2018.	111.962	7 %	659

Odvojeno sakupljanje je sakupljanje otpada tako da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada. Republika Hrvatska obvezala se putem nadležnih tijela osigurati odvojeno sakupljanje otpadnog papira, metala, plastike i stakla, električnog i elektroničkog otpada, otpadnih baterija i akumulatora, otpadnih vozila, otpadnih guma, otpadnih ulja, otpadnog tekstila i obuće i medicinskog otpada do 1. siječnja 2015. Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je osigurati izvršenje obveze odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, biorazgradivog otpada, otpadnog metala, stakla, plastike, tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada tako da osigura funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta, postavljanje spremnika za odvojeno sakupljanje kod korisnika i na javnog površini te osigurati uslugu prijevoza glomaznog komunalnog otpada.[31] U Zadarskoj županiji u odvojeno sakupljenom komunalnom otpadu najveći udio imao je glomazni otpad te zatim papir i biootpad (Slika 55.). Također primjećuje se nagli porast nakon 2016. godine u prikupljenom papiru, biootpadu i plastici, dok je smanjenje u kategoriji stakla i glomaznog otpada.

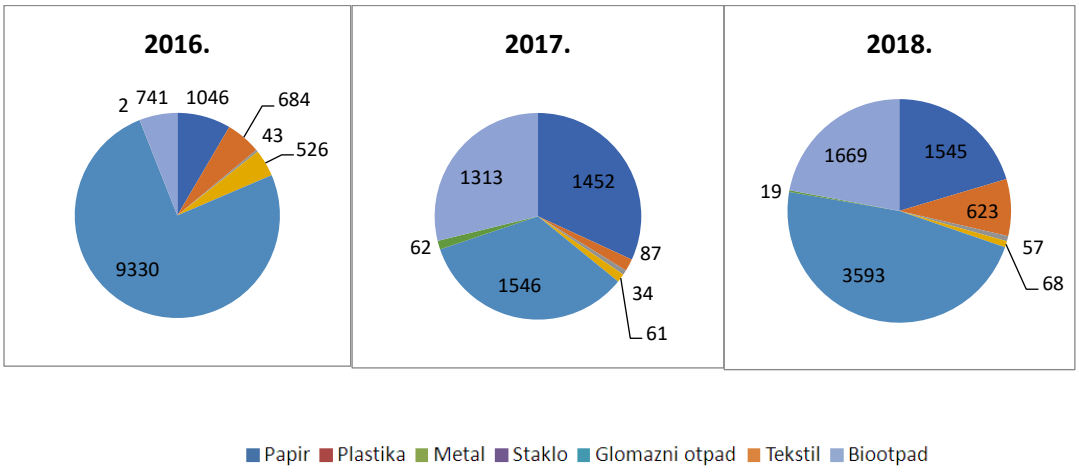

Slika 55. Količine (t) pojedinih vrsta odvojeno sakupljenog komunalnog otpada u 2016., 2017. i 2018. godini u Zadarskoj županiji (HAOP, 2017.; 2018.; 2019.)

Prema podatcima iz Izvješća o sakupljenom komunalnom otpadu u 2018. godini vidljive su razlike u sakupljenim količinama odvojenih vrsta otpada iz komunalnog otpada u općinama i gradovima. Tako se staklo prikupilo samo u devet (Pag, Poličnik, Povljana,

[31] Informacije o odvajanju otpada preuzete s mrežnih stranica Ministarstva zaštite okoliša i energetike (https://mzoe.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug-4925/otpad/odvajanje-otpada/1278)

Ražanac, Starigrad, Sukošan, Tkon, Vir i Zadar), metal u šest (Benkovac, Biograd na Moru, Pag, Povljana, Vir i Zadar), glomazni otpad u devet (Benkovac, Bibinje, Biograd na Moru, Kali, Kolan, Pag, Povljana, Vir i Zadar), tekstil u osam (Pag, Poličnik, Povljana, Ražanac, Starigrad, Sukošan, Vir i Zadar) i biootpad u pet (Benkovac, Biograd na Moru, Pag, Vir i Zadar) JLS. Tako najveće stope odvajanja imaju Grad Pag, Općine Vir, Galovac, Škabrnja i Tkon (Tablica 41.)

Tablica 41. Stopa odvojenog sakupljanja komunalnog otpada na području općina i gradova Zadarske županije u 2018. godini (HAOP, 2019.)

JLS	%	JLS	%
Benkovac	3,19	Poličnik	2,51
Bibinje	0,36	Posedarje	1,75
Biograd na Moru	4,82	Povljana	0,52
Galovac	5,30	Preko	0,91
Gračac	0,00	Privlaka	2,21
Jasenice	0,37	Ražanac	3,79
Kali	2,35	Sali	0,02
Kolan	1,51	Stankovci	0,00
Kukljica	0,00	Starigrad	1,25
Lišane Ostrovičke	0,00	Sukošan	2,19
Nin	1,15	Sveti Filip i Jakov	0,00
Novigrad	3,90	Škabrnja	8,79
Obrovac	0,00	Tkon	7,06
Pag	16,50	Vir	19,99
Pakoštane	0,00	Vrsi	3,20
Pašman	1,31	Zadar	4,79
Polača	0,00	Zemunik Donji	3,30

Opasni, građevni i morski otpad

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) opasni otpad je svaki otpad koji sadrži jedno od tri sljedeća svojstva: eksplozivno, oksidirajuće i samozapaljivo. Iz Izvješća o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša vidljivo je da je u razdoblju od 2016. - 2018. godine na području Županije došlo do povećanja količine proizvedenog neopasnog i opasnog proizvodnog otpada, s tim da je u 2017. godini povećanje bilo značajno (Slika 56.)

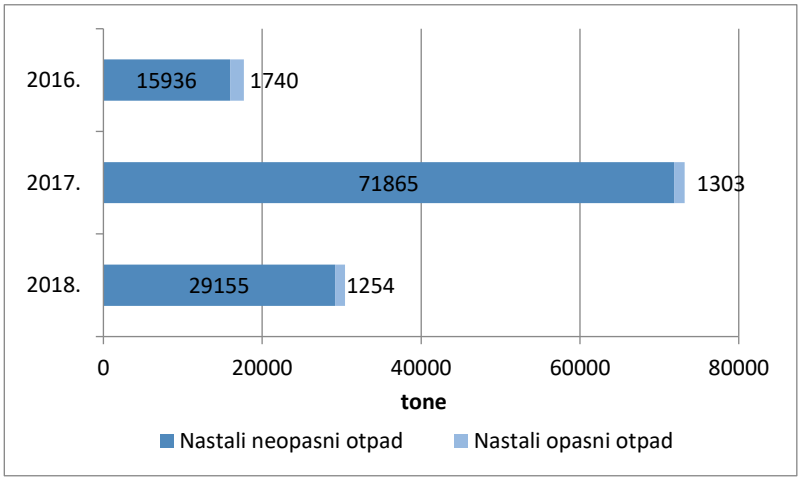

Slika 56. Količine (t) prijavljenog proizvedenog neopasnog i opasnog otpada u NO obrasce u Zadarskoj županiji 2016. – 2018. (HAOP, 2017.; 2018.; 2019.)

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) građevni otpad definiran je kao otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne oporabe koristiti za građenje građevine zbog kojeg građenja je nastao. Na temelju podataka iz Registra onečišćavanja okoliša izrađen je Preglednik Gospodarenja građevnim otpadom za 2017. godinu. Nastanak građevnog otpada obveznici na godišnjoj razini prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša. Zbog nedovoljne prijave, posebno od strane malih tvrtki i obrta za koje je procijenjeno da doprinose stvaranju građevnog otpada s udjelom od 42 %, za 2017.godinu je bilo potrebno, kao i za prethodne godine, procijeniti količinu nastalog građevnog otpada. Tako je za Zadarsku županiju procijenjeno da je ukupno nastalo 194.483,8 t otpada, što svrstava Zadarsku županiju u jedno od dvije županije s najviše proizvedenog građevnog otpada na razini države (15,9 %). Razlog tomu su velike količine zemlje i kamenja (HAOP, 2020.). Za 2018. godinu količine građevnog otpada također su procijenjene te je Zadarska županija i te godine bila među županijama s najviše nastalog građevnog otpada s 184.408,6 t (5,5 %). Taj podatak povezan je i s podatkom da je Zadarska županija šesta županija po visini vrijednosti izvršenih građevnih radova (HAOP, 2019.)

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) morski otpad definiran je kao otpad u morskom okolišu i obalnom području u neposrednom kontaktu s morem koji nastaje ljudskim aktivnostima na kopnu ili moru, a nalazi se na površini mora, u vodenom stupcu, na morskom dnu ili je naplavljen. Zakonom je propisano da se otpadni brodovi i morski otpad smatraju posebnom kategorijom otpada, ali sustav gospodarenja otpadnim brodovima i morskim otpadom nije uspostavljen i ne postoje službeni podaci niti procjene vezano za količine ovih vrsta otpada. Otpad u moru nastaje isključivo uslijed ljudskih aktivnosti na kopnu ili moru, odnosno zbog nedostataka u sustavu gospodarenja otpadom. Problem koji se javlja u novije je doba uslijed porasta trendova proizvodnje plastike je plastični otpad koji se s vremenom ne razgrađuje već raspada u sitne komadiće tj. mikroplastiku. Smatra se da čak oko 80 % ukupnog otpada na Mediteranu čini mikroplastika. Godine 2018. provođen je monitoring otpada na različitim lokacijama na Jadranu. Monitoring sastava, količine i prostorne raspodjele krupnog otpada

na obali proveden je na postaji Nini, pri čemu je utvrđeno da se na promatranoj lokaciji nalazi 0,273 kom/m^2. Na svim istraživanim područjima, pa tako i na postaji Nin, većina zabilježenih predmeta bila je izrađena od umjetnih polimernih materijala (plastike), koja je sačinjavala 98,02 % ukupno zabilježenih predmeta. U drugu najzastupljeniju kategoriju su pripadali predmeti od drva (1,58 %), nakon čega su slijedile kategorije staklo/keramika (0,94 %), predmeti od metala (0,84 %), gume (0,59 %), tekstila (0,39 %), te papira (0,29 %). Kod Dugog otoka provođen je monitoring plutajućeg otpada na površini mora te je uočeno 22 komada plutajućeg otpada. Plastika je bila najzastupljenija kategorija otpada s 86,36 %. Analizom uzoraka s površine mora zabilježena je koncentracija mikroplastike od 19231 N/km^2 (MZOE, 2019.)

Odlagališta otpada

Na području Županije otpad se odlaže na sedam službenih odlagališta otpada. Ukupne količine (t) odloženog komunalnog otpada na odlagališta u Zadarskoj županiji u razdoblju 2016. - 2018. godine prikazane su u Tablica 42. Iz prikazanog je vidljivo da se najveće količine otpada odlažu na odlagalištu „Diklo“ koje se nalazi na području Grada Zadra. Velika razliku u broju prikupljenog otpada na odlagalištu „Diklo“ u odnosu na ostala odlagališta je zbog operatera odlagališta Čistoće d.o.o. koja prikuplja otpad iz Grada Zadra i još 14 JLS.

Tablica 42**.** Količine (t) odloženog otpada na odlagalištima u Zadarskoj županiji 2016. – 2018. godine (HAOP, 2017.; 2018.; 2019.)

Odlagalište	JLS	2016.	2017.	2018.
Baštijunski brig	Grad Biograd na Moru	14.442	13.998	13.520
Diklo	Grad Zadar	236.773	277.095	234.309
Jagodnja Gornja	Općina Polača	3.751	3.624	3.860
Kljakovača-Blišane	Grad Obrovac	3.276	3.573	3.610
Stražbenica	Grad Gračac	1.320	1.244	1.286
Sveti Kuzam	Grad Pag	2.257	2.573	1.594
Vulina Draga	Općina Povljana	490	487	491

Zbog provedbe mjere 4.1. Izrada plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine izrađen je dokument donesena je Odluka o redoslijedu i dinamici zatvaranja odlagališta (NN 03/19 i 17/19). Prema toj odluci do kraja 2018. godine zatvorena su odlagališta otpada „Baštijunski brig“, „Vulina Draga“ i „Stražbenica“. Sastavni dio Odluke je i Dinamika zatvaranja odlagališta neopasnog otpada na području RH kojom je definirano koja odlagališta ostaju otvorena nakon sanacije do izgradnje CGO, a koja se nakon sanacije zatvaraju. Za odlagališta neopasnog otpada u Zadarskoj županiji određena je sljedeća dinamika rada i zatvaranja:

- Odlagalište neopasnog otpada „Vulina Draga“ zbog ne ispunjavanja kriterija za nastavak rada potrebno je zatvoriti. Nakon zatvaranja, odlaganje otpada će se preusmjeriti na najbliže odlagalište „Sv. Kuzam“ koje ima dovoljan kapacitet za prihvat otpada nakon zatvaranja predmetnog odlagališta.

- Odlagalište neopasnog otpada „Baštijunski brig“ zbog ne ispunjavanja kriterija za nastavak rada potrebno je zatvoriti i provesti postupak sanacije. Nakon zatvaranja, odlaganje otpada se treba preusmjeriti na najbliže odlagalište „Diklo“ koje ima dovoljan kapacitet za prihvat otpada nakon zatvaranja predmetnog odlagališta.
- Odlagalište neopasnog otpada „Stražbenica“ zbog ne ispunjavanja kriterija za nastavak rada i vrlo ograničenog kapaciteta potrebno je zatvoriti i provesti postupak sanacije. Nakon zatvaranja, odlaganje otpada se treba preusmjeriti na odlagalište „Kljakovača-Blišane“ koje ima dovoljan kapacitet za prihvat otpada nakon zatvaranja predmetnog odlagališta.
- Odlagališta „Sveti Kuzam“ i „Jagodnja Gornja“ su sanirana što znači da se otpad odlaže na sanitaran način te će se na njima moći nastaviti odlagati otpad do izgradnje Regionalnog centra za gospodarenje otpadom.
- Odlagalište „Kljakovača-Blišane“ je u procesu sanacije te ispunjava kriterije za nastavak rada do popunjavanja kapaciteta i ima dovoljan kapacitet za prihvat otpada iz drugih JLS-a.
- Odlagalište „Diklo“ je također u procesu sanacije što znači da će se po završetku iste ispunjavati uvjete za odlaganje otpada. Na predmetno odlagalište je dozvoljeno odlaganje otpada do otvaranja CGO-a, iz razloga što će ispunjavati sve promatrane kriterije. te ima dovoljan kapacitet.

Do 2018. godine u Zadarskoj županiji zatvoreno je 27 odlagališta: Glavica (Kukuljica), Kličevica (Benkovac), Tri luke (Tkon), Zagračina (Sali), Veli Dočić (Sali), Dračevac (Jasenice), Velika Crnika (Kolan), Bravarić (Novigrad), Beljavka (Zadar), Brgulje, Zapuntel (Zadar), Draga (Zadar), Grabi (Poličnik), Iž (Zadar), Krš-Golubinka (Stankovci), Medivjak (Zadar), Molat (Zadar), Njivice (Posedarje), Olib (Zadar), Ostrovica (Lišane Ostrovičke), Rapišti (Galovac), Sekinka (Galovac), Škulića Glavica (Ražanac), Šopot-Torine (Benkovac), Vlačine (Škabrnja) Zarabaniž (Kali), Zverinac (Sali) i Samograd (Starigrad).

Centar za gospodarenje otpadom „Biljane Donje“, koji se nalazi u Gradu Benkovcu, prikupljat će otpad nastao na području Zadarske županije i dijelu Ličko-senjske županije (Grad Gospić, Grad Novalja, Općina Karlobag, Općina Perušić, Općina Lapac, Općina Udbina i Općina Lovinac). Prikupljat će se komunalni, neopasni proizvodni i građevni otpad. Manje količine opasnog otpada, izdvojene iz komunalnog otpada, a koje su neizbježni produkt života i rada ljudi, u CGO-u će se privremeno skladištiti i redovno predavati na daljnje postupanje ovlaštenoj i specijaliziranoj tvrtki za prikupljanje i obradu pojedine vrste opasnog otpada. Projekt izgradnje je pokrenut 2006. godine, a 2019. godine je potpisan ugovor za projektiranje i izvođenje radova na izgradnji CGO-a. Predviđeni završetak radova je za 2022. godinu.[32]

Reciklažna dvorišta

S obzirom na to da je odvojeno prikupljanje otpada u nadležnosti JLS, one također moraju osigurati funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na

[32] Osnovne informacije o RCGO „Biljane Donje“ preuzete su s mrežnih stranica Tvrtke Eko d.o.o. (http://eko-go.hr/)

svom području. Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada. Jedinica lokalne samouprave koja ima 1.500 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) smatra reciklažnim dvorištem. Broj reciklažnih dvorišta / mobilnih jedinica prema broju stanovnika definiran je na sljedeći način[33]:

- Jedinica lokalne samouprave koja ima 1.500 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu ovoga Zakona smatra reciklažnim dvorištem,
- Jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području,
- Jedinica lokalne samouprave koja ima više od 100.000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30.000 stanovnika na svojem području,
- Jedinica lokalne samouprave dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu ovoga Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

U Zadarskoj županiji prema Objedinjenom izvješću 20 JLS ima izgrađen ili je u izgradnji reciklažnih dvorišta/mobilnih reciklažnih dvorišta, dok osam JLS nema dvorišta (Tablica 43).

Tablica 43. Reciklažna dvorišta i mobilna reciklažna dvorišta u 2018. godini po jedinicama lokalne samouprave u Zadarskoj županiji (Zadarska županija, 2019.)

JLS	Reciklažna dvorišta (RD)/Mobilna reciklažna dvorišta (MRD)
Grad Benkovac	RD izgrađeno (u tijeku ishođenje uporabne dozvole)
Grad Biograd na Moru	RD u izgradnji
Grad Nin	MRD
Grad Zadar	2 RD i MRD
Grad Pag	RD
Općina Gračac	Privremeno RD i MRD
Općina Jesenice	MRD
Općina Kolan	RD
Općina Novigrad	MRD
Općina Pašman	MRD
Općina Polača	MRD
Općina Poličnik	MRD
Općina Preko	MRD
Općina Ražanac	MRD
Općina Starigrad	MRD
Općina Sukošan	RD u izgradnji

[33] Osnovne informacije o reciklažnim dvorištima preuzeta su s mrežnih stranica Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (http://www.fzoeu.hr/hr/gospodarenje_otpadom/reciklazna_dvorista/)

Općina Sveti Filip i Jakov	RD u izgradnji
Općina Škabrnja	MRD
Općina Vir	MRD
Općina Zemunik Donji	MRD

Osim odvojenog prikupljanja otpada u kućanstvima, tj. osobno kod korisnika, odvojeno prikupljanje otpada organizirano je preko „zelenih otoka“ na javnoj površini gdje su smješteni spremnici. Na području Zadarske županije prema dostupnim Izvješćima o provođenju PGO otpada po JLS u 2018. godini postoji preko 90 lokacija „zelenih otoka“.

Ilegalna odlagališta otpada

Ilegalna odlagališta otpada su sve površine izvan službenog mjesta za odlaganje otpada (odlagališta, reciklažna dvorišta, spremnici za otpad, zeleni otoci) i često se javljaju zbog nedovoljno organiziranog gospodarenja otpadom na određenom području te zbog male educiranosti stanovništva o problemima koje uzrokuje odbačeni otpad u okoliš. Na području Zadarske županije u 2018. godini prema Izvješćima PGO po JLS zabilježeno je 161 ilegalno odlagalište otpada. Većina odbačenog otpada na ilegalnim lokacijama sastoji se od komunalnog i građevnog otpada. Od 2020. godine u funkciji je i Evidencija lokacija odbačenog otpada (ELOO) koji komunalnim redarima omogućuje izvršenje obaveza propisanih Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, ali i pregled podataka za područje cijele Republike Hrvatske inspektorima zaštite okoliša, djelatnicima u županijama, ministarstvima i ostalim nadležnim tijelima.

Osim ilegalnih odlagališta na površini, postoje i ilegalna odlagališta u podzemlju. Područje Zadarske županije krško je područje koje je ranjivo, a njegov najranjiviji dio zasigurno je podzemna voda. Tako sav odbačen otpad na površini, a još više onaj u podzemlju ugrožava netaknuti sustav. Prema podatcima iz baze projekta Čisto podzemlje na području Zadarske županije evidentirano je 20 speleoloških objekata koji su onečišćeni otpadom, dok su tri objekta očišćena (Čisto podzemlje, 2020.).

Osim navedenih lokacija postoje i „crne točke“ tj. lokacije onečišćene otpadom nastale dugotrajnim neprimjerenim gospodarenjem proizvodnim (tehnološkim) otpadom i predstavljaju opasnost za okoliš i zdravlje. Strategijom i Planom utvrđene su prioritetne i dodatne onečišćene lokacije čiju sanaciju financira, odnosno sufinancira FZOEU. Na području Zadarske županije nalazi se jedna takva lokacija, a to su bazeni tvornice glinice Jadral u Obrovcu. Radi se o bivšoj tvornici Jadral koja je prerađivala boksit, ali je zatvorena i napuštena početkom 80-ih godine. Napuštanjem tvornice ostao je nezbrinut crveni mulj, lužina i mazut koji nisu adekvatno skladišteni na poroznom krškom području pokraj rijeke Zrmanje. Jedan dio sanacije tvornice je odrađen, ali tvornica nikad nije do kraja sanirana na adekvatan način.

Ostvarenje ciljeva i mjera strateških i planskih dokumenata

U Programu zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine (Oikon d.o.o., 2014.) obrađena je tema gospodarenja otpadom na području Zadarske županiju te su navedeni sljedeći ciljevi i mjere:

- C1 Izbjegavanje nastanka i smanjivanje količina otpada

- C2 Unapređivanje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- C3 Sanacija postojećih službenih odlagališta otpada
- C4 Sanacija lokacija onečišćenih otpadom
- C5 Odvojeno prikupljanje i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada
- C6 Fazna izgradnja građevina namijenjenih skladištenju, obradi ili odlaganju otpada
- C7 Trajna edukacija i komunikacija s javnošću
- C8 Nadzor i praćenje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Analiza provedenih mjera u sklopu određenih ciljeva obrađena je u Tablica 44.

Tablica 44**.** Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	Unaprijediti sustav skupljanja i recikliranja pojedinih komponenata otpada (staklo, papir, plastika, elektronički otpad, gume, kućanski aparati, metali, biorazgradivi otpad iz kuhinja i vrtova).	Provedeno	Od 2013. godine unaprijeđeno je odvojeno prikupljanje otpada na području Zadarske županije kada je samo pet JLS odvojeno prikupljalo otpad. Također 2013. godine na području županije bilo je registrirano jedno reciklažno dvorište (HAOP, 2014).
C1	Unaprijediti sustav naplate skupljanja i odvoza otpada po količini i svojstvima, koji uključuje stimuliranje kućanstava/građana za odvojeno skupljanje korisnog i štetnog otpada.	Djelomično provedeno	Prema Izvještaju PGO Općine Kolan u 2018. godini poticano je kućno kompostiranje otpada stimulacijom cijena odvoza. Većina Izvještaja i PGO općina i gradova Zadarske županije u mjerama navodi potrebu za poticanjem kućanstava na odvajanje otpada.
C1	Izraditi sustav informiranja o mogućnostima prevencije i smanjivanja proizvodnog otpada, koji će svim zainteresiranim subjektima učiniti dostupnim sve relevantne tehničke informacije i poticati ih na čistiju proizvodnju.	Djelomično provedeno	U sklopu projekta „Razvrstaj i Recikliraj„ koji su proveli Grada Obrovca i LAG „Bura“, izrađena je aplikacija koja sadrži informacije o vremenu odvoza pojedinog otpada, vodič za kućanstva i vodič za djecu, upute o sortiranju otpada, mogućnost slikanja i prijavljivanja nezakonito odloženog otpada te druge korisne informacije za Grad Obrovac, Općinu Jasenice, Općinu Ražanac, Općinu Vrsi, Općinu Starigrad, Općinu Novigrad, Općinu Poličnik, Općinu Posedarje i Općinu Zemunik Donji.
C1	Podupirati provođenje projekata i prakse čistije proizvodnje (odnosno izbjegavanja i smanjivanja nastanka otpada i emisija) u industriji i uslužnim djelatnostima pružanjem potpora i stimulacijama; osobito poduprijeti edukaciju u industriji i upravnim tijelima	Nije provedeno	Na mrežnim stranicama regionalne i lokalne samouprave nema podataka o provođenje projekata ove tematike.
C2	U skladu sa zakonskim obavezama provoditi nadzor nad izradom planova gospodarenja otpadom	Provedeno	Zadarska županija izrađuje Izvješća Zadarske županije o provedbi plana gospodarenja otpadom RH za 2018. i

	jedinica lokalne samouprave i gospodarskih subjekata na području Županije		Objedinjena izvješća JLS Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za svaku godinu.
C2	Izraditi smjernice vezane uz projektiranje građevinskih objekata s ciljem konkretnijeg i kvalitetnijeg uključivanja korištenja materijala prihvatljivih sa stajališta zaštite okoliša (neopasni materijali, selektivna demontaža, materijali koji se mogu reciklirati i sl.), s ciljem da se izbjegne novi građevinski otpad	Provedeno	Na razini Europske unije izrađene su Smjernice za revizije otpada prije rušenja i obnove zgrada – Gospodarenje građevinskim otpadom i otpadom od rušenju u EU. Smjernice usklađene s europskim strategijama za građevinski sektor i gospodarenje otpadom. Smjernice su usklađene s ciljevima Okvirne direktive o otpadu 2008/98/EZ, kojom je utvrđen cilj recikliranja 70 % građevinskog otpada i otpada od rušenja do 2020. Također 2016. godine izrađen je Protokol EU-a za gospodarenje građevinskim otpadom i otpadom od rušenja
C3	Dovršiti sanaciju postojećih neusklađenih odlagališta otpada	Djelomično provedeno	Prema Odluci o redoslijedu i dinamici zatvaranja odlagališta (NN 03/19 i 17/19) i Dinamici zatvaranja odlagališta neopasnog otpada na području RH do 2018. godine zatvoreno i sanirano 27 odlagališta, dok je zatvaranje i saniranje još pet predviđeno.
C4 – C7	Nastaviti s projektima čišćenja i sanacije lokacija na kojima je nepropisno odložen otpad te nastojati spriječiti njihovo nastajanje edukacijom i informiranjem stanovništva	Provedeno	Prema Izvještajima PGO JLS ulažu se veliki napori u sanacije ilegalnih odlagališta te provođenje eko akcija čišćenja. Od evidentiranih podzemnih ilegalnih odlagališta otpada tri su očišćena. Udruga Eko Zadar provodi akcije čišćenja i edukacije o pravilnom zbrinjavanju i smanjenju otpada.
C4	Promijeniti odnos kazni za „divlje odlaganje“	Djelomično provedeno	U Odlukama o komunalnom redu općina i gradova definirane su novčane kazne koje je moguće izreći sukladno kršenju odredbi Odluke. Novčane naknade definiraju se na razini općina i gradova.
C5	Provoditi odvojeno skupljanje biootpada od obrtnika (cvjećarnice, rasadnici, plastenici) i groblja	Nije provedeno	Na mrežnim stranicama pružatelji javne usluge prikupljanja komunalnog otpada nema podataka o specifičnom prikupljanju otpada od obrtnika i groblja.
C5 – C7	Nastaviti edukaciju u vezi problematike otpada te podizati svijest i odgovornost građana o važnosti i prednosti odvojenog skupljanja otpada	Djelomično provedeno	Čistoća d.o.o o i udruga Eko Zadar proveli su projekt „Reciklirajmo zajedno“ te proveli niz edukacija na temu recikliranja otpada. Udruga Eko Zadar provodi informiranje i educiranje javnosti o problematici stvaranja otpada i nepropisnog odlaganja raznih vrsta otpada, kako kroz radionice tako kroz letke i razne edukativne aktivnosti. U sklopu projekta „Razvrstaj i Recikliraj„ koji su proveli Grada Obrovca i LAG „Bura“, izrađena je aplikacija koja sadrži informacije o vremenu odvoza pojedinog otpada, vodič za kućanstva i vodič za

			djecu, upute o sortiranju otpada, mogućnost slikanja i prijavljivanja nezakonito odloženog otpada te druge korisne informacije za Grad Obrovac, Općinu Jasenice, Općinu Ražanac, Općinu Vrsi, Općinu Starigrad, Općinu Novigrad, Općinu Poličnik, Općinu Posedarje i Općinu Zemunik Donji.
C5 – C7	Organizirati periodične lokalne akcije prikupljanja papira, biootpada, otpada uz prometnice, vodotoke, prirodne i kulturne spomenike, turističke objekte i slično u suradnji sa školama, NVU, udrugama i dr.	Provedeno	Udruga Eko Zadar provodi akcije čišćenja raznih lokacija na području Zadarske županije. Prema Izvještajima PGO JLS veliki broj općina i gradova provodi zelene čistke.
C6	Utvrditi lokacije i izraditi projektnu dokumentaciju za objekte zeleni otoci reciklažna dvorišta u skladu sa zaključcima strateške dokumentacije (planova gospodarenja otpadom)	Provedeno	Prema Objedinjenom izvješću provođenja PGO JLS na području županije nalaze se 22 reciklažna/mobilna reciklažna dvorišta te je jedno u postupku izgradnje. Također na području županije nalazi se preko 90 zelenih otoka te je planirana izgradnja novih.
C7	Provoditi sustavnu i trajnu edukaciju po horizontalnoj i vertikalnoj liniji društva; posebno je važno sustavno i cjelovito osposobljavati djelatnike lokalne uprave i samouprave i pravnih osoba u vlasništvu Županije i gradova/općina na području	Djelomično provedeno	Tvrtka Eko d.o.o. za gospodarenje otpadom Zadarske županije održala je pet seminara za predstavnike jedinica lokalne samouprave s područja obuhvata budućeg Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje. Seminarima se informiralo i educiralo lokalne dionike o projektu izgradnje CGO-a te uspostavi cjelovitog sustava odgovornog gospodarenja otpadom u Zadarskoj i južnom dijelu Ličko-senjske županije.
C7	Provoditi trajnu komunikaciju s javnošću te u tom smislu cjelovito, točno i pravodobno informirati o stanju okoliša i svim aktivnostima, kao i učincima na području gospodarenja otpadom, zaštite okoliša i održivog razvoja	Djelomično provedeno	Pružatelji javne usluge prikupljanja komunalnog otpada Čistoća d.o.o., Benković d.o.o., Bošana d.o.o., Čistoća Pag d.o.o., Bibinjac d.o.o., Čistoća i održavanje Kolan d.o.o. i Arburoža d.o.o. redovito na svojim mrežnim stranicama informiraju javnost o aktivnostima, promjenama i načinima gospodarenja otpadom.
C7	Izraditi sažetke godišnjih izvješća o nastalim količinama i vrstama otpada te osnovnim problemima i poduzetim mjerama u gospodarenju otpadom na razini Županije razumljiv široj javnosti i staviti na internetske stranice Županije (informiranje javnosti)	Nije provedeno	Zadarska županija izrađuje Izvješća Zadarske županije o provedbi plana gospodarenja otpadom RH za 2018. i objedinjena izvješće JLS Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za svaku godinu. Prema dostupnim informacijama s mrežne stranica Zadarske županije nije vidljiv sažetak navedenog izvješća.
C7	Građane informirati o broju telefona i nadležnoj službi kojoj mogu prijaviti osobe koje neodgovorno postupaju s otpadom	Nije provedeno	Pružatelji javne usluge prikupljanja komunalnog otpada nemaju na svojim mrežnim stranicama specifičan broj telefona na koji se mogu prijaviti osobe koje neodgovorno postupaju s otpadom. Međutim od početka 2020. godine u funkciji je Evidencija lokacija odbačenog

			otpada (ELOO) koja komunalnim redarima omogućuje izvršenje obaveza propisanih Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i uvid u prijavljene lokacije ilegalno odbačenog otpada.
C7	Redovito pripremati letke, knjige, internetske informacije i druge oblike komuniciranja o problemima s otpadom, pri čemu pasivan pristup treba zamijeniti aktivnim koji polazi od pravovremenog uključivanja građana i drugih proizvođača otpada u rješavanje tih problema	Djelomično provedeno	Većina pružatelja javne usluge prikupljanja komunalnog otpada javnost informira o problemu s otpadom i mogućnostima za smanjenje otpada preko svojih mrežnih stranica te letaka i brošura. Godine 2015. održan je međunarodni simpozij „Uloga komunikacije u gospodarenju otpadom Zadar 2015“ čiji je cilj bio istaknuti važnost komunikacije i otvaranja partnerskog dijaloga s javnošću o temi gospodarenja otpadom..
C7	Organizirati edukaciju o izbjegavanju otpada, primarnom odvajanju ambalaže, papira, baterija i drugih vrsta otpada za vrtiće i škole, javne tribine i sl.	Provedeno	Tvrtka Čistoća d.o.o. sustavno provodi projekt „Edukacija o cjelovitom gospodarenju otpadom“ u suradnji s dječjim vrtićima u Zadru te izrađuje edukativne igre, radionice i predavanja. Prema Izvješćima i PGO JLS većina općina i gradova provodi edukativne aktivnosti i informira javnost o stvaranju i odvojenom prikupljanju otpada. Tvrtka Eko d.o.o. održala je u školskoj godini 2017./2018. edukativne radionice za više od 1.500 učenika nižih razreda osnovnih škola Zadarske i južnog dijela Ličko-senjske županije.
C8	Osigurati stalan nadzor tijeka otpada	Provedeno	Prema Pravilniku o gospodarenju otpadom (NN 117/17) osoba odgovorna za gospodarenje otpadom u pravnoj/fizičkoj osobi koja je ishodila dozvolu za gospodarenje otpadom dužna je voditi Očevidnik o nastanku i tijeku otpada. Inspekcijski nadzor provodi Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

4.13. Buka i svjetlost

Buka i svjetlosno onečišćenje sve su češće pojave u okolišu koje se intenziviraju pojačanom urbanizacijom, razvijanjem prometne mreže, širenjem gradova u ruralna područja te građenjem industrijskih zona. Prirodni izvori zvuka ne ostavljaju trajne i teže posljedice na zdravlje ljudi, stoga se u praksi bukom smatraju umjetno stvoreni zvukovi, koji su po ljudsko zdravlje i okoliš neželjeni i štetni. Buka je tako svaki neželjeni zvuk koji na bilo koji način nepovoljno djeluje na čovjeka i šteti njegovu zdravlju i kvaliteti života. U urbanim cjelinama najveći vanjski izvor buke, s najširim prostornim i vremenskim utjecajem, je promet (Oikon d.o.o., 2013.). Najčešće u urbanim prostorima javlja se i svjetlosno onečišćenje koje se očituje kao promjena razine prirodne svjetlosti u noćnim uvjetima uzrokovana emisijom svjetlosti iz umjetnih izvora svjetlosti. Ova vrsta onečišćenja štetno djeluje na ljudsko zdravlje i ugrožava sigurnost u prometu zbog

bliještanja, zbog neposrednog ili posrednog zračenja svjetlosti prema nebu ometa život i/ili seobu ptica, šišmiša, kukaca i drugih životinja te remeti rast biljaka, ugrožava prirodnu ravnotežu na zaštićenim područjima, ometa profesionalno i/ili amatersko astronomsko promatranje neba ili zračenjem svjetlosti prema nebu, nepotrebno troši električnu energiju te narušava sliku noćnog krajobraza.[34]

Zakonski okvir

U Republici Hrvatskoj krovni zakon kojim su definirane mjere u cilju izbjegavanja, sprječavanja ili smanjivanja štetnih učinaka na zdravlje ljudi koje uzrokuje buka u okolišu je Zakon o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/ 13 i 41/16). Uz navedeni zakon, za kontrolu i upravljanje bukom u okolišu važan je i Pravilnik o načinu izrade i sadržaju karata buke i akcijskih planova te o načinu izračuna dopuštenih indikatora buke (NN 75/09, 60/16 i 117/18). Strateškim kartama buke analizira se izloženost stanovništva buci prometa i industrije te se na temelju njih izrađuju akcijski planovi radi upravljanja bukom okoliša i njezinim štetnim učincima. Strateške karte buke i akcijski planovi dio su Informacijskog sustava zaštite okoliša (ISZO) Hrvatske. Od ostalih propisa koji se tiču teme buke u okolišu važno je izdvojiti:

- Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04)
- Pravilnik o djelatnostima za koje je potrebno utvrditi provedbu mjera za zaštitu od buke (NN 91/07)
- Pravilnik o mjerama zaštite od buke izvora na otvorenom prostoru (NN 156/08)

Svjetlosno onečišćenje regulirano je Zakonom o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (NN 14/19) kojem je cilj zaštita od onečišćenja uzrokovanog emisijama svjetlosti u okoliš iz umjetnih izvora svjetlosti kojima su izloženi ljudi, biljni i životinjski svijet u zraku i vodi, druga prirodna dobra, noćno nebo i zvjezdarnice, uz korištenje energetski učinkovitije rasvjete. Osim Zakonom o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja održavanje javne rasvjete, koja utječe na svjetlosno onečišćenje, propisano je i Zakonom o energetskoj učinkovitosti (NN 127/14, 116/18 i 25/20).

Stanje i pritisci na području Zadarske županije

<u>Buka</u>

Trenutno važećim Zakonom o zaštiti od buke gradovi na području Zadarske županije nisu obvezni izraditi strateške karte buke i akcijske planove zbog toga što niti jedan nema više od 100.000 stanovnika prema zadnjem Popisu stanovništva iz 2011. godine. Čak ni najveći grad Zadarske županije, Zadar nema zakonsku obavezu izrade strateške karte buke i akcijskog plana. Međutim za Grad Zadar izrađen je elaborat „Stručna podloga za

[34] Definicija svjetlosnog onečišćenja preuzeta s mrežnih stranica Ministarstva zaštite okoliša i energetike (https://mzoe.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug-4925/okolis/svjetlosno-oneciscenje/1324)

određivanje dopuštenih razina buke prilikom održavanja javnih skupova, razonode, zabavnih i drugih aktivnosti na području Grada Zadra“ (DARH 2 d.o.o., 2011.) u kojem je analizirano 11 lokacija koje se koriste za održavanje različitih okupljanja na otvorenom kako bi se analizirao utjecaj buke na stanovništvo i okoliš. Osim navedenog, prema trenutno važećem zakonu obveza izrade strateških karata buke i akcijskih planova odnosi se i na glavne ceste s više od 3.000.000 prolaza vozila godišnje, glavne željezničke pruga s više od 30.000 prolaza vlakova godišnje, glavne zračne luke s više od 50.000 operacija (uzlijetanja ili slijetanja) godišnje te na vlasnike, odnosno koncesionare industrijskih područja.

Strateške karte buke za cestovni promet na području Zadarske županije izrađene su za autocestu A1 Zagreb – Split te za državne ceste: DC306 na dionici Petrčane – Zadar, DC8 na dionici Zadar – Posedarje i Zadar – Bibinje te DC407 na dionici trajektna luka Zadar (Jazine) – DC8. Najveća jačina buke, izražena u decibelima, javlja se na prometnicama, dok se postupnim udaljivanjem smanjuje (Slika 57.). Posebno je to problem kod državnih cesta u gradu Zadru i okolici s obzirom da su naselja smještena uz državnu cestu. Na preostalim dijelovima županijskih i lokalnih prometnicama, posebice na segmentima gdje prometnice prolaze kroz urbano gradsko područje, buka od cestovnog prometa također će prekoračiti dozvoljene vrijednosti, te će objekti položeni uz prometnice biti ugroženi. Razine buke posebno su povećane u ljetnim mjesecima na navedenim prometnicama zbog pojačanog intenziteta turističke sezone. Iako se izgradnjom autoceste A1 rasteretio dio prometa s Jadranske magistrale koja je trasirana obalom, uz obalu se nalaze turistička odredišta (Pakoštane, Zadar, Bibinje, Sukošan, Biograd) u kojima je cestovni promet i dalje povećan. Ugroza bukom može se reducirati kontrolom brzine vozila, sadnjom zaštitne vegetacije i postavljanjem bukobrana.

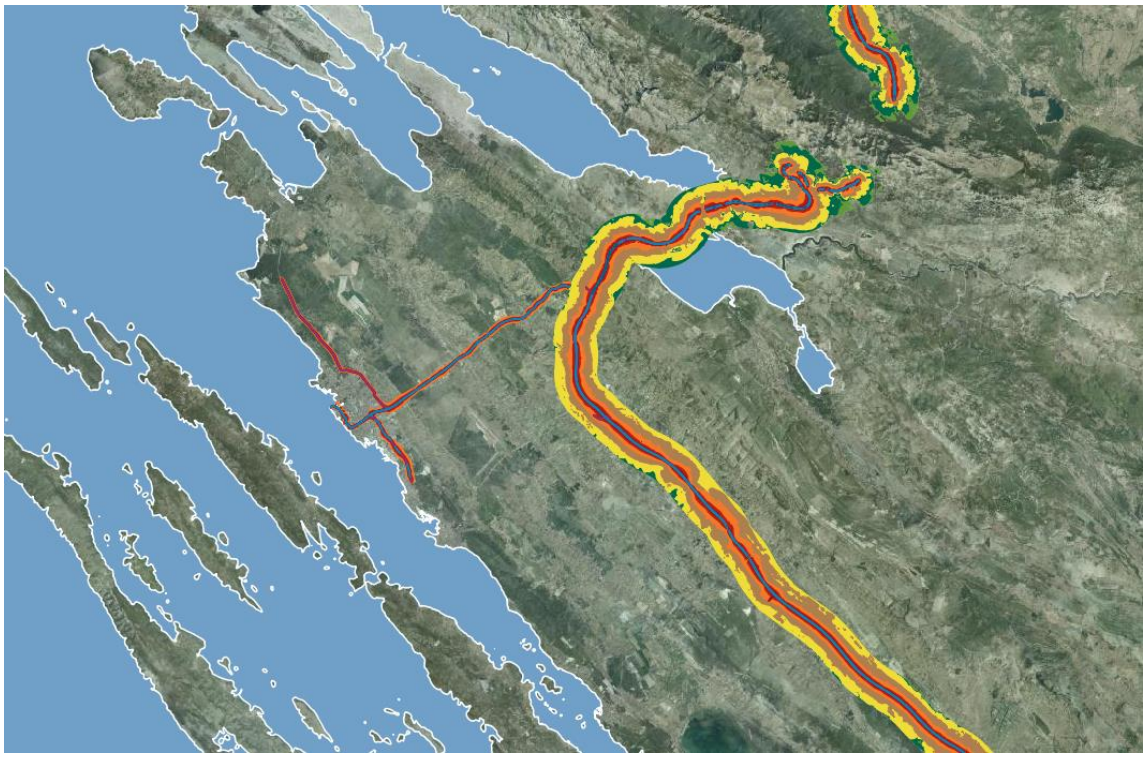

Slika 57. Strateška karta buke za autocestu A1 Zagreb – Split i državne ceste DC306, DC8 i DC407 na području Zadarske županije (HAOP, 2020)

Ugroženost od buke od strane željezničkog prometa na području Zadarske županije nije intenzivno kao kod cestovnog prometa. Glavni razlog tomu je dionica željezničke pruge Knin i Zadar koja zadnjih nekoliko godina nije u stalnoj funkciji zbog svoje dotrajalosti te je u procesu modernizacije. Revitalizacijom i modernizacijom pruge u budućnosti sigurno će doći do povećanja intenziteta buke u odnosu na sadašnje stanje.

Izmještanjem trajektnog prometa u Industrijsko – skladišnu zonu Gaženica (u kojoj se također nalazi i teretna luka) te rastom same industrijske zone, ovo područje postalo je jedno od većih lokacija onečišćenja bukom na području Zadarske županije. Trenutno na području zone Gaženica izvori buke proizlaze od obavljanja gospodarskih i industrijskih djelatnosti, zbog prometovanja plovila, te aktivnosti koje se odvijaju na teretnom kolodvoru Bibinje i manevriranjem vagonima na kolosijecima koji su pozicionirani u samoj Gaženici. Prema dostupnim podatcima strateške karte buke i akcijski planovi nisu izrađeni za industrijska postrojenja u Industrijsko – skladišnoj zoni Gaženica.

Zračni promet u Zadarskoj županiji odvija se preko sve više prometne Zračne luke Zemunik. Iako zračni promet stvara veliku buku prilikom slijetanja i polijetanja ili kretanja aviona po pisti, zračna luka nalazi se 2 km od najbližeg udaljenog naselja Zemunik Donji pa je utjecaj buke na okolno stanovništvo zanemariv (Agencija za razvoj Zadarske županije – ZADRA NOVA, 2016.).

Otočna područja Zadarske županije slabo su naseljena pa je pojava buke moguća u neposrednoj blizini frekventnijih prometnica te u lukama tijekom uplovljavanja /isplovljavanja plovila. Izvori od strane gospodarskih djelatnosti su zanemarivi pa su izvori buke na otocima slabijeg intenziteta i svode se uglavnom na aktivnosti stanovništva (Oikon d.o.o., 2016.). Prostornim planom uređenja Općine Kali (Službeni glasnik Općine Kali 01/03, 04/06, 04/10 i 10/14) navodi se kako je okoliš ugrožen bukom na prostoru brodogradilišta Vela Lamjana i uz otočnu magistralu. Otočna magistrala povezuje naselja na otoku Ugljanu i Pašmanu te je zbog svog dobrog prometnog položaja izuzetno prometna, posebice u ljetnim mjesecima.

Svjetlosno onečišćenje

Sve jačom urbanizacijom, osim buke, javlja se i problem svjetlosnog onečišćenja. Glavni uzročnik pojave svjetlosnog onečišćenja je javno osvjetljenje te se problemi očituju u ekološki neprihvatljivoj javnoj rasvjeti koja je energetski neučinkovita i ne odgovara standardima za rasvjetljavanje propisanim zakonom. Osim okolišnih problema, koji utječu i na zdravlje ljudi, problem su i visoki troškovi održavanja. U cilju rješavanja problematike energetske učinkovitosti analiziraju se problemi i trenutno stanje, planiraju mjere, te se na razini gradova i županija izrađuju akcijski planovi. Za područje Zadarske županije izrađen je Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. – 2019. godine (SPECULUM d.o.o. za poslovno savjetovanje i usluge, 2017.) kojem je cilj analiza trenutnog stanja i donošenje mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti na području Županije. Javna rasvjeta navedena je kao jedno od tematskih područja potencijalnog poboljšanja energetske učinkovitosti te je predviđeno provođenje energetskog pregleda javne rasvjete općina i gradova. Nakon provedbe energetskih pregleda predviđa se projektiranje prema zadovoljavajućim svjetlotehničkim veličinama za karakteristične prometnice, a nakon toga i zamjena izvora svjetlosti uglavnom s LED tehnologijom gdje

je to moguće. Međutim javna rasvjeta je u nadležnosti gradova i općina, stoga Zadarska županija nije obvezna za provođenje mjera energetske učinkovitosti u sustavima javne rasvjete. Do izrade Akcijskog plana, prema podatcima navedenim u Planu, mjere poboljšanja energetske učinkovitosti javne rasvjete na području Županije uglavnom su se provodile tako da je postojeći izvor svjetlosti zamijenjen s LED izvorima svjetlosti, njih 5 % godišnje.

Prema Karti svjetlosnog onečišćenja (Light pollution map) vidljivo je da je najveće svjetlosno onečišćenje zastupljeno u najvećim gradovima i naseljima (Slika 58.). Najveće svjetlosno onečišćenje imaju gradovi i naselja uz obalu koja imaju veliku turističku posjećenost, naselja u unutrašnjosti uz velike prometnice te autocesta A1 Zagreb – Split. U unutrašnjosti Županije, posebice u brdovitim i šumskim područjima (područje Parka prirode Velebit i Nacionalnog parka Paklenica) onečišćenja su minimalna ili ih nema.

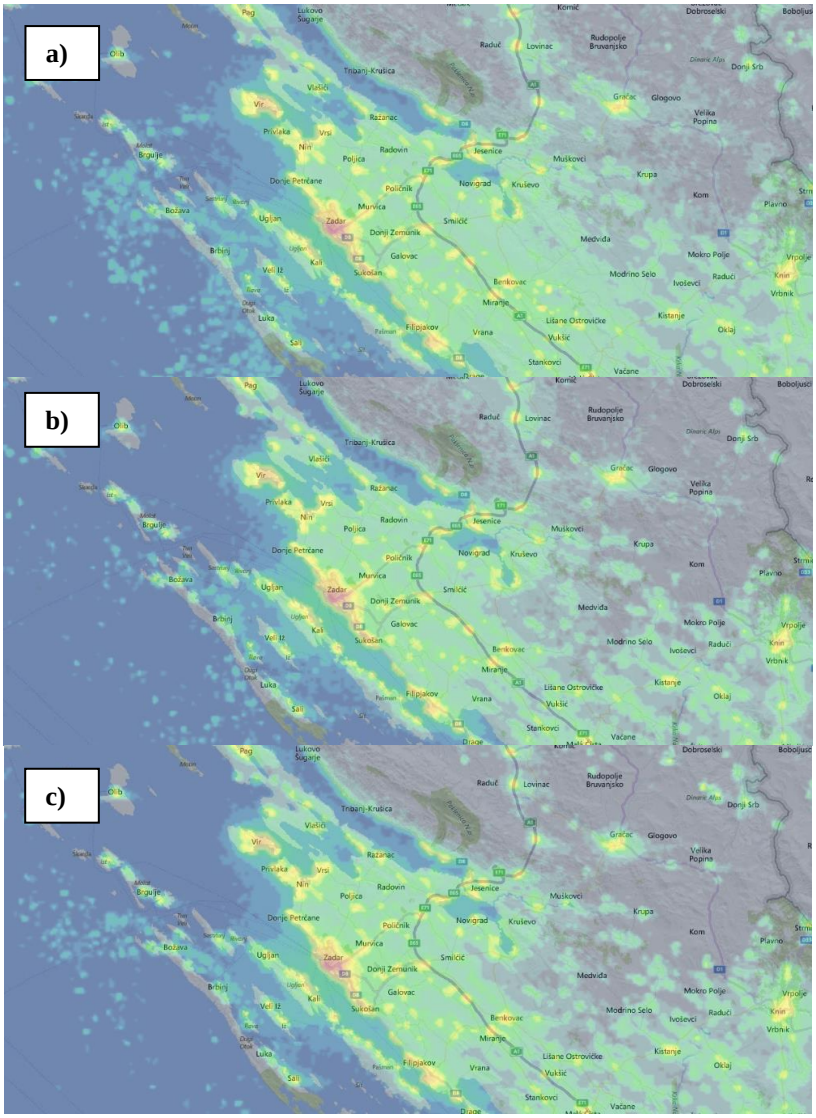

Slika 58. Svjetlosno onečišćenje u Zadarskoj županiji za: a) 2017., b) 2018. i c) 2019. godinu; crvena boja označava najveće svjetlosno onečišćenje, a svijetlo plavo najmanje, sivo bez onečišćenja (Light pollution map)

Na području Zadarske županije poboljšanje javne rasvjete omogućeno je provedbom projekta IRENE - *Interregional Renewable & ENEergy efficiency network* u sklopu IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora. Tijekom projekta zamijenjena su stara i dotrajala rasvjetna tijela s novom energetski učinkovitom rasvjetom na području grada Zadra te u mjestima Bibinje, Vinjerac, Galovac, Privlaka, Novigrad, Korlat i Lisičić. Stara rasvjeta na pilot lokacijama je bila neučinkovita, pretežno na bazi žive te nije bila u skladu s normama o svjetlosnom onečišćenju.[35]

Ostvarenje ciljeva i mjera strateških i planskih dokumenata

U Programu zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine (Oikon d.o.o., 2014.) svjetlosno onečišćenje nije obrađeno kao tematska cjelina pa tako za tu temu nisu navedeni ciljevi i mjere zaštite. Međutim u Programu je obrađena zaštite od buke na području Zadarske županiju te su navedeni sljedeći ciljevi i mjere:

- C1 - Izraditi dokumentaciju o prostoru i okolišu značajnu za problematiku buke u svrhu izbjegavanja sadašnjih i budućih konflikata u prostoru te omogućiti dostupnost iste javnosti
- C2 - Prepoznavati i uvažavati buku kao vid onečišćenja i degradacije kvalitete okoliša
- C3 - Uvoditi planirana rješenja i mjere zaštite

Analiza provedenih mjera u sklopu određenih ciljeva obrađena je u Tablica 45.

Tablica 45. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	Izraditi strateške karte buke za Zadarsku županiju, redovito ih ažurirati i koristiti ih prilikom izrade prostorno-planske dokumentacije, te izraditi akcijske planove za upravljanje bukom okoliša i njezinim štetnim učincima.	Djelomično ostvareno	Na svim područjima na kojima je zakonski propisana obvezna izrada strateških karata buke i akcijskih planova su isti i izrađeni. Na području Zadarske županije karte buke i akcijski planovi doneseni su za područje glavnih cesta s više od 3.000.000 prolaza vozila godišnje: autocesta A1 Zagreb – Split, DC306 na dionici Petrčane – Zadar, DC8 na dionici Zadar – Posedarje i Zadar – Bibinje te DC407 na dionici trajektna luka Zadar (Jazine) – DC8. Prema dostupnim podatcima strateške karte buke i akcijski planovi nisu izrađeni za industrijske pogone Industrijsko – skladišne zone Gaženica (prema

[35] Podatci o projektu IRENE – *Interregional Renewable & ENEergy efficiency network* preuzeti s mrežnih stranica agencije za razvoj Zadarske županije (https://www.zadra.hr/hr/novosti/2768-irene)

			zakonu u obavezi vlasnika, odnosno koncesionara industrijskih područja).
C2	U prostorno-planskim i projektnim rješenjima uvažavati utjecaj vanjske buke na postojeće i buduće sadržaje u prostoru s obzirom na važeće propise. Ukoliko je primjenjivo, propisati dodatne mjere zaštite koje će osigurati da vanjske razine buke ostanu u zakonom propisanim granicama.	Djelomično ostvareno	U Prostornom planu Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije 02/01, 06/04, 02/05, 17/06, 03/10, 15/14 i 14/15) navodi se kako prostorni planovi uređenja općina i gradova trebaju propisati mjere zaštite od buke za građevinska područja i pojedine građevine. Najveći dio prostornih planova uređenje općina i gradova imaju planom propisanu izradu kartu buke i preporuke za izvođenje tehničkih mjera za ublažavanje utjecaja buke na okoliš. Prema dostupnim podatcima vidljivo je kako općine i gradovi nisu izradili karte buke. Mali broj općina nema navedene mjere zaštite od buke.
C2	U postupku izdavanja rješenja o uvjetima građenja, lokacijske dozvole, građevinske i uporabne dozvole, te minimalno tehničkih uvjeta i drugih dokumenata važno je inzistirati na mjerama zaštite od buke i kontrolirati njihovu provedbu.	Ostvareno	Prema Zakonu o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19) pri izradi glavnog projekta potrebno je izraditi elaborat zaštite od buke i osigurati zaštitu okoliša od buke. Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove Zadarske županije nadležan je za izdavanje lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola te provođenje mjera u izdanim dozvolama.
C2	Educirati odgovarajuće službe o problemu buke.	Ostvareno	Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove u Izvješćima o radu županijske samouprave za 2016., 2017., 2018. i 2019. godinu navodi nastavljanje provođenja kontinuirane edukacija djelatnika i praćenje propisa.
C3	Postupno rješavati očito postojeći problem buke od prometa. Mjere uključuju: popravak cesta (kvalitetnija cesta – manje buke), smanjenje dopuštenih brzina (manja brzina – manja buka), regulacija kamionskog prometa (manje kamiona – manje buke), ograničavanje vremena prometovanja za pojedine vrste vozila, preusmjeravanje prometa, izgradnja zaštitnih zidova uz prometnice (učinkovita mjera kada nema puno sporednih cesta s križanjima u razini), sadnja zaštitnih nasada (nije učinkovito u akustičkom smislu no subjektivno popravlja dojam).	Ostvareno	Najveći dio prostornih planova uređenja općina i gradova Zadarske županije u dijelu plana koji se odnosi na zaštitu od buke navode potrebu izvođenja tehničkih rješenja u cilju zaštite okoliša od buke. Također mnoge općine i gradovi donijeli su odluke o zabrani izvođenja građevinskih radova u vrijeme turističke sezone što utječe i na smanjenje buke u okolišu.

5. SASTAVNICE OKOLIŠA

5.1. Zrak

Zaštita zraka na području Republike Hrvatske uređena je Zakonom o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13,78/15, 12/18 i 118/18) te Zakonom o zaštiti zraka (NN 127/19), Zakonom o provedbi Uredbe (EZ) br. 850/2004 o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (NN 148/13, 52/19) kao i brojnim uredbama i pravilnicima poput Uredbom o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 87/17), Uredbom o praćenju emisija stakleničkih plinova, politike i mjera za njihovo smanjenje u RH (NN 87/12 i 5/17), Uredbom o nacionalnim obavezama smanjenja emisija onečišćujućih tvari u zraku u Republici Hrvatskoj (NN 76/18), Uredbom o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima (NN 90/14), Pravilnik o praćenju kvalitete zraka (79/17), Pravilnika o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 129/12 i 97/13) i drugih. Hrvatska je također potpisnica brojnih međunarodnih ugovora vezanih uz zaštitu zraka.

Na području Zadarske županije je izrađena nekolicina dokumenata koji se vežu tematski uz zaštitu zraka, ozonskog sloja i klimatskih promjena, od kojih je najvažniji Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije za četverogodišnje razdoblje (2017.)

Stanje i pritisci

Temeljem Zakona o zaštiti zraka (NN 127/19), prema razinama onečišćenosti, s obzirom na propisane granične vrijednosti (GV), ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon utvrđene su dvije kategorije kvalitete zraka:

- Prva kategorija kvalitete zraka - čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV), ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon
- Druga kategorija kvalitete zraka - onečišćen zrak: prekoračene su granične vrijednosti (GV), ciljne vrijednosti i ciljne vrijednosti za prizemni ozon

Zakonom o zaštiti zraka (NN 127/19) praćenje i procjenjivanje kvalitete zraka provodi se u zonama i aglomeracijama na teritoriju Republike Hrvatske. Sukladno *Uredbi o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14)* Zadarska županija se nalazi na području zone HR 5 – Dalmacija. U ovu zonu uz Zadarsku županiju pripada još i Splitsko-dalmatinska županija (izuzev aglomeracije HR ST), Šibensko-kninska i Dubrovačko-neretvanska županija (Slika 59).

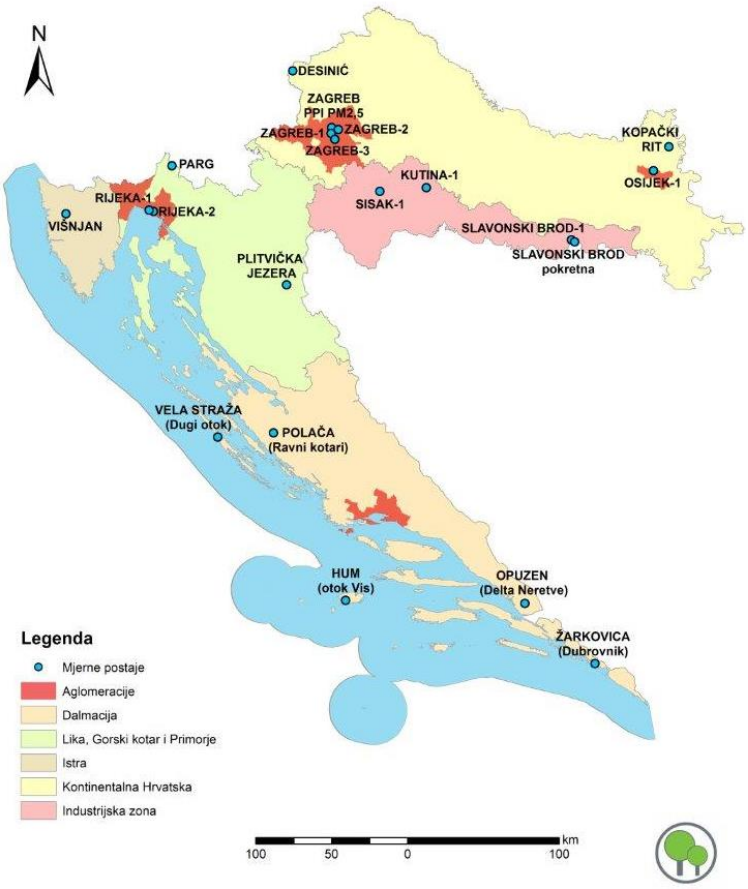

Slika 59. Prostorni prikaz podjele Republike Hrvatske na zone i aglomeracije, izvor: http://iszz.azo.hr/iskzl/mreza.html?t=1

Unutar zone HR 5, nalazimo ukupno 5 mjernih postaja državne mreže od čega se po dvije postaje nalaze na području Zadarske i Dubrovačko-neretvanske županije, dok je jedna postaja smještena na području Splitsko-dalmatinske županije. Stupanjem na snagu Uredbe o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 01/14) prestala je važiti Uredba o određivanju područja i naseljenih područja prema kategorijama kakvoće zraka (NN 68/08) kojom je Zadarska županija zajedno sa Šibensko-kninskom županijom činila zonu HR6.

Na području Zadarske županije, mjerne postaje državne mreže za praćenje kvalitete zraka se nalaze na području Ravnih kotara – mjerna postaja Polača i na području Dugog otoka – mjerna postaja Vela straža. Na mjernoj postaji Polača provode se mjerenja ozona, dok se na mjernoj postaji Vela straža provode mjerenja onečišćujućih tvari - lebdeće čestice i to PM_{10} i $PM_{2,5}$.

U zoni HR 5 su propisane razine onečišćenosti zraka s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi, koje su određene prema donjim i gornjim pragovima procjene za onečišćujuće tvari: sumporov (IV) oksid (SO_2), dušikov (IV) oksid (NO_2), lebdeće čestice (PM_{10}), benzen, benzo(a)piren, olovo (Pb), arsen (As), kadmij (Cd) i nikal (Ni) u PM_{10}, ugljikov (II) oksid (CO), graničnim vrijednostima za ukupnu plinovitu živu (Hg) te dugoročnim ciljem za prizemni ozon (O_3). Pragovi procjene su određeni temeljem Uredbe o razinama onečišćujućih tvari u zrak (NN 117/12 i 84/17). Razine onečišćenosti zraka po

onečišćujućim tvarima s obzirom na zdravlje ljudi na području zone HR 5 su prikazane u tablici niže (Tablica 46.)

Tablica 46. Razine onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi na području zone HR 5 u 2018. godini, izvor: Izvješće o praćenju stanja kvalitete zraka na području RH za 2018. godinu

Zona	**Razine onečišćenosti zraka prema onečišćujućim tvarima s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi**							
HR 5	SO_2	NO_2	PM_{10}	Benzen, benzo(a) piren	Pb, As, Cd, Ni	CO	O_3	Hg
	< DPP	< DPP	< GPP	< DPP	< DPP	< DPP	> DC	< GV

DPP – donji prag procjene
GPP – gornji prag procjene
DC – dugoročni cilj za prizemni ozon
GV – granična vrijednost

Na području zone HR 5, sukladno Godišnjim izvješćima, fiksna mjerenja se provode za onečišćujuće tvari ozon (O_3) i lebdeće čestice (PM_{10}, $PM_{2,5}$), indikativna mjerenja se provode za dušikov (IV) oksid (NO_2), dok se za sumporov (IV) oksid (SO_2), ugljikov (II) oksid (CO), benzen i benzo(a)piren u PM_{10} radi objektivna procjena. Objektivna procjena se primjenjuje za ona područja (zone) u kojima se ne provode mjerenja kvalitete zraka, mjerenja se provode nekom od nestandardiziranih metoda ili se provode nekom standardiziranom metodom za koju nisu provedeni testovi ekvivalencije s referentnom metodom. Objektivna procjena se primjenjuje samo u slučaju gdje su razine koncentracija onečišćujućih tvari na razmatranom području manje od donjeg praga procjene/dugoročnog cilja sukladno člancima 6. i 9. Direktive 2008/50/EK.

Kvaliteta zraka na području ove zone prikazana je na temelju Godišnjih izvješća o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske (Ministarstvo zaštite okoliša i energetike) te Izvješća o praćenju kvalitete zraka na postajama državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka (DHMZ). Sažeti prikaz kvalitete zraka s obzirom za zdravlje ljudi za zonu HR 5 u razdoblju od 2014. do 2018.godine je prikazan u Tablica 47.

Tablica 47. Kvaliteta zraka na području zone HR 5 s obzirom na zdravlje ljudi u razdoblju od 2014. do 2018. godine, izvor: Godišnja izvješća o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske

Onečišćujuća tvar	**Kvaliteta zraka po godinama s obzirom na zdravlje ljudi**				
	2014.	**2015.**	**2016.**	**2017.**	**2018.**
SO_2	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija
NO_2	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija[36]	I kategorija[36]
$PM1_0$	Nema ocjene	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija

[36] Zbog nezadovoljenog obuhvata podataka mjerenja su indikativna

$PM_{2,5}$	Nema ocjene	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija
O_3	II kategorija	II kategorija	II kategorija	II kategorija	II kategorija
CO	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija
benzen	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija
Cd, Ni, As, Pb u PM_{10}	I kategorija za Cd i Pb, za Ni i As nema ocjene	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija
B(a)P	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija

Kao što je vidljivo iz tablice iznad, najveći problem u kvaliteti zraka na području ove zone predstavlja ozon. Onečišćenje prizemnim ozonom u ovoj zoni nije samo posljedica emisija unutar zone već je ovo onečišćenje karakteristično za čitavo područje RH zbog geografskog položaja i klimatskih uvjeta pri čemu dolazi do prekograničnog daljinskog transporta prizemnog ozona s područja zapadne Europe.

Praćenje kvalitete zraka na području Zadarske županije

Na području Zadarske županije postoje dvije mjerne postaje državne mreže za praćenje kvalitete zraka, dok lokalnih mjernih postaja za praćenje kvalitete zraka nema. Kvaliteta zraka se mjerila na području Grada Zadra do 2014. godine kada je bila uspostavljena lokalna mreža praćenja kvalitete zraka, no s obzirom na ocjenu kvalitete zraka, daljnja praćenja kvalitete zraka na lokalnoj mreži nisu provođena. U naseljenim područjima u kojima su zabilježena prekoračenja graničnih i/ili ciljnih vrijednosti onečišćujućih tvari u zraku nadležna tijela odnosno gradovi i JLS imaju obavezu izraditi akcijske planove za poboljšanje kvalitete zraka kao i osigurati provođenje mjera iz predmetnih planova. Za područje Zadarske županije ovakav akcijski plan nije donesen.

Mjerne postaje državne mreže za ocjenu kvalitete zraka na području Zadarske županije su Polača u Ravnim kotarima te mjerna postaja Vela straža na Dugom otoku, smještena u Žmanu. Obje mjerne postaje su aktivne od 1. 1. 2013. godine te su s obzirom na izvor emisija pozadinske. Mjerna postaja Polača je u ruralnom području, a mjerna postaja Vela straža je prema tipu područja ruralno-regionalna.

Na mjernoj postaji Vela straža se provode mjerenja onečišćujućih tvari PM_{10} i $PM_{2,5}$, dok se na mjernoj postaji Polača provode mjerenja onečišćujućih tvari PM_{10} i $PM_{2,5}$ i O_3.

Iako se ove dvije postaje nalaze na popisu mjernih postaja državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka koje su bile u funkciji prilikom stupanja Uredbe o utvrđivanju popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka (NN 65/16), članak 5., u Godišnjem izvješću o praćenju stanja kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2014. se ove dvije mjerne postaje ne navode za područje zone HR 5, te za iste nema ocjene kategorije kvalitete zraka. S obzirom na navedeno, pretpostavka je kako ove mjerne postaje nisu radile ili prikupljeni podaci nisu bili zadovoljavajuće kvalitete. U Godišnjem izvješću o praćenju stanja kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2015. godinu se mjerna postaja Vela Straža ne spominje, dok je za mjernu postaju Polača dana uvjetna

kategorija za lebdeće čestice. Također, u Godišnjem izvješću o praćenju stanja kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2016. godinu se ne navode ocjene kvalitete zraka na ove dvije mjerne postaje na području Zadarske županije. Slijedom navedenog, u nastavku je dana procjena kvalitete zraka na ove dvije mjerne postaje državne mreže u 2017. i 2018. godini.

Tablica 48. Kategorizacija kvalitete zraka na mjernim postajama državne mreže na području Zadarske županije s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi u razdoblju od 2017. do 2018., izvor: DHMZ, Godišnja izvješća o stanju kvalitete zraka na području RH.

Mjerna postaja	Onečišćujuća tvar	Ocjena kvalitete zraka po godinama s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi	
		2017.	2018.
Polača	PM_{10}	Nedostatan obuhvat	Nedostatan obuhvat
	$PM_{2,5}$	Nedostatan obuhvat	Nedostatan obuhvat
	O_3	II kategorija[37]	II kategorija[37]
Vela straža	PM_{10}	I kategorija	I kategorija[38]
	$PM_{2,5}$	I kategorija	I kategorija[38]

Kao što je vidljivo iz tablice iznad (Tablica 48), na mjernoj postaji Polača je čest nedostatan obuhvat podataka zbog povremenih prekida u radu uređaja za prihvat i prijenos podataka te iznenadnog kvara mjernog uređaja, poput u srpnju 2017. godine. S obzirom na nedostatan obuhvat podataka, na ovoj mjernoj postaji u 2018. i 2017. godini nije ocijenjena kvaliteta zraka s obzirom na onečišćujuće tvari PM_{10} i $PM_{2,5}$. Na ovoj mjernoj postaji je kategorija kvalitete zraka s obzirom na prizemni ozon s obzirom na broj prekoračenja dozvoljenog broja satnih i/ili dnevnih graničnih ili ciljnih vrijednosti, bez obzira na niži obuhvat podataka, bila svrstana u II kategoriju.

Na mjernoj postaji Vela straža je kvaliteta zraka s obzirom na onečišćujuće tvari PM_{10} i $PM_{2,5}$ u 2018. godini dana kao uvjetna jer je obuhvat podataka bio u rasponu od 75% do 90%. Za mjernu postaju Vela Straža je u 2017. godini s obzirom na onečišćujuću tvar PM10 izrađena korekcija korekcijskim faktorima sukladno studijama ekvivalencije, dok je isto napravljeno za obje onečišćujuće tvari (PM_{10} i $PM_{2,5}$) u 2018. godini.

Jednako kao na području zone HR 5, na području Zadarske županije najveći problem predstavlja onečišćenje prizemnim ozonom koje je regionalni problem. Onečišćenje ozonom izraženo na cijelom području Hrvatske te je posljedica prekograničnog prijenosa ozona i njegovih prekursora te je pojačano lokalnim klimatskim uvjetima povoljnim za stvaranje ozona. Emisije prizemnog ozona se ne emitiraju iz izvora, već nastaju složenim fotokemijskim reakcijama u kojima sudjeluju prekursori – dušikovi oksidi (NOx), nemetanski organski spojevi (NHMOS), metan (CH_4) i ugljikov (II) oksid (CO) te stoga emisije ozona ovise o emisijama prekursora. Nastanak i razgradnja ozona i njegovih prekursora također ovisi o intenzitetu sunčeva zračenja zbog čega se povišene vrijednosti

[37] obuhvat podataka bio manji od 75%, a kvaliteta zraka je i s nižim obuhvatom podataka svrstana u II kategoriju kvalitete zraka radi prekoračenja dozvoljenog broja satnih i/ili dnevnih graničnih ili ciljnih vrijednosti. Istom oznakom su označena mjerenja korištena kao indikativna sa nezadovoljavajućim obuhvatom podataka.

[38] obuhvat podataka od 75% do 90% - uvjetna kategorizacija

prizemnog ozona najčešće bilježe za vrijeme suhih i vrućih dana te u priobalju. Kao glavni izvori onečišćenja dušikovim (IV) oksidima (NO2) mogu se izdvojiti promet (izgaranje fosilnih goriva u motorima) te od nepokretnih izvora (kućna ložišta i elektrane). Iako izvori prekursora ozona poglavito nastaju urbanim regijama, strujanjem zračnih masa se onečišćeni zrak prenosi na veće udaljenosti.

Emisije u zrak na području Zadarske županije

Izvori onečišćenja u zrak se sukladno Zakonu o zaštiti zraka (NN 127/19) dijele na pokretne i nepokretne izvore. Pokretne izvore čine prijevozna sredstva koja ispuštaju onečišćujuće tvari u zrak: motorna vozila, necestovni pokretni strojevi, željeznička vozila s vlastitim pogonom, plovni objekti i zrakoplovi. Nepokretni izvori se dijele na:

- točkaste kod kojih se onečišćujuće tvari ispuštaju u zrak kroz za to oblikovane ispuste (postrojenja, tehnološki procesi, industrijski pogoni, uređaji, građevine i slično).
- difuzne kod kojih se onečišćujuće tvari unose u zrak bez određena ispusta/dimnjaka (uređaji, određene aktivnosti, površine i druga mjesta).

Točkasti izvori onečišćenja na području Županije uključuju emisije od izgaranja goriva u industriji i graditeljstvu i općoj potrošnji (emisije iz malih ložišta u kućanstvima te iz javnih ustanova i poslovnih objekata), emisije iz proizvodnih procesa i korištenja otapala.

Difuzni izvori onečišćenja na području Zadarske županije uključuju emisije iz otpada (obrada otpadnih voda na uređaju za pročišćavanje otpadnih voda i odlaganje komunalnog otpada na uređena odlagališta otpada), poljoprivredne površine (primjena mineralnih gnojiva), fugitivne emisije iz goriva te emisije iz eksploatacijskih polja mineralnih sirovina.

Emisije iz pokretnih izvora su poglavito posljedica izgaranja fosilnih goriva, ali i od trošenja guma/kočnica i cesta.

Onečišćivači koji su vlasnici i/ili korisnici izvora onečišćivanja su dužni osigurati redovito praćenje emisije onečišćujućih tvari i o tome voditi evidenciju, osigurati obavljanje mjerenja emisije onečišćujućih tvari iz nepokretnog izvora, voditi evidenciju o obavljenim mjerenjima s podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerenja te o učestalosti mjerenja emisija, voditi evidenciju o upotrijebljenom gorivu i otpadu koji se koristi prilikom procesa suspaljivanja i voditi evidenciju o radu uređaja za smanjivanje emisija. Ovi podaci se dostavljaju u Registar onečišćivanja okoliša (ROO). Registar onečišćivača okoliša je informacijski sustav kojeg vodi Ministarstvo zaštite okoliša i energetike. Temeljem Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša (NN 87/15) propisan je obvezni sadržaj i način vođenja registra onečišćavanja okoliša, obveznici dostave podataka u ROO, način, metodologija i rokovi prikupljanja i dostavljanja podataka o emisijama odnosno ispuštanju, prijenosu i odlaganju onečišćujućih tvari u okoliš i otpadu, podaci o onečišćivaču, operateru postrojenja, organizacijskoj jedinici u sastavu onečišćivača, rok i način obavještavanja javnosti, način provjere i osiguranja kvalitete podataka koji se dostavljaju i vode u registru, rok čuvanja očevidnika iz kojih su dostavljeni podaci, obavljanje stručnih poslova vođenja ROO te druga pitanja s tim u vezi.

U registar onečišćivača je u 2018. godini na području Zadarske županije, emsije u zrak prijavilo ukupno 11 operatera na području 3 grada i 4 Općine, dok je u 2014. godini u registar onečišćivača na području Županije emisije prijavilo ukupno 68 operatera na području 5 gradova i 14 Općina. Posljedica ovakvog smanjenja broja obveznika prijave u Registar onečišćivača je donošenje Pravilnika o registru onečišćavanja okoliša (NN 87/15) u 2015. godini čime su značajno su povećani pragovi ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak te je posljedično znatno smanjen broj obveznika prijave.

Prijavljene emisije u Registar onečišćivača na području Zadarske županije u razdoblju od 2014. do 2018. godine su prikazane u Tablica 49., dok su kretanja ukupnih emisija onečišćujućih tvari u zrak na području Zadarske županije u razdoblju od 2014. do 2018. prikazane na Slika 60.

Tablica 49. Ispuštene količine onečišćujućih tvari u zrak na području Zadarske županije u razdoblju od 2014. do 2018. temeljem Registra onečišćivača

Onečišćujuća tvar	Količine ispuštenih onečišćujućih tvari u kg po godinama				
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
CO_2	23484823.1	16999835.47	19143731.8	17554220.80	19197092.12
SO_2	43204.65	22496.6	28858.7	29516.15	32884.66
NO_2	33704.77	29678.56	28849.153	23449.223	19910.57
CO	13076.99	2323.74	3601.503	893651.584	8131.467
PM_{10}	802438.9	4098.35	10736.99	10751.87	1862.85
NHMOS	18435.8	0	0	0	0
Ukupno	24395684.20	17058432.72	19215778.1	18511589.62	19259881.66

Kao što je vidljivo iz tablice iznad te grafičkog prikaza niže (Slika 60.), na području Županije je vidljiv trend smanjenja ukupnih ispuštenih tvari u zrak u razdoblju od 2014. do 2018. godine.

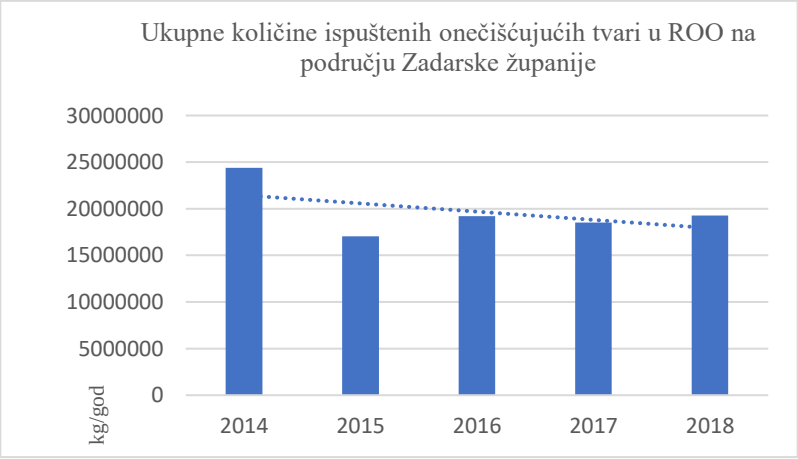

Slika 60. Kretanje ukupnih emisija onečišćujućih tvari u zrak na području Zadarske županije sukladno ROO u razdoblju od 2014. do 2018. Izvor: ROO

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, najveće količine prijavljenih ispuštenih onečišćujućih tvari u zrak na području Zadarske županije su bile u 2014. godini, dok su najmanje količine prijavljenih ispuštene zrak bile u 2015. godini kada su iste bile za 30,08 % manje u odnosu na 2014. godinu. U 2018. godini su ukupne prijavljene ispuštene onečišćujuće tvari u zrak

bile za 21,05 % manje u odnosu na 2014. godinu. Uspoređujući količine ispuštenih prijavljenih onečišćujućih tvari u 2018. godini i 2014. godini kada su iste bile najviše, vidljivo je kako su količine ispuštenih PM_{10} čestica u 2018. godini bile manje za 99,77 %, ispuštene količine NO_2 su bile manje za 40.93 %, emisije CO su bile manje za 37,82 %, emisije SO_2 su bile manje za 23,89 % dok su količine ispuštenog CO_2 u 2018. godini bile manje za 18,26 % u odnosu na 2014. godinu.

U ukupnim emisijama na području Zadarske Županije, CO_2 se izdvaja kao najzastupljenija onečišćujuća tvar u emisijama u zrak. Udio CO_2 u emisijama u zrak na području Županije u prosjeku čine 98 % ukupnih emisija, pri čemu se rasponi vrijednosti kreću od najnižih 94,83 % u ukupnim emisijama u 2017. godini do najviših 99,67 % u 2018. godini. Prema zastupljenosti u ukupnim emisijama u zrak slijede emisije SO_2 koje u prosjeku čine oko 0,16 % ukupno ispuštenih emisija u zrak na području Zadarske županije. Rasponi kretanja ispuštenih emisija SO_2 u zrak su od najnižih 0,13 % u ukupnim emisijama u 2015. godini do najviših 0,18 % u 2014. godini. Emisije NO_2 u prosjeku čine oko 0,14 % ukupno ispuštenih emisija u zrak na području Zadarske županije. Rasponi kretanja ispuštenih emisija NO_2 u zrak su od najnižih 0,10 % u ukupnim emisijama u 2018. godini do najviših 0,17 % u 2015. godini. Emisije CO prosječno čine oko 0,03 % ukupnih ispuštenih emisija u zrak, s rasponima kretanja vrijednosti od najnižih 0,01 % u 2015. godini do najviših 0,05 % u 2014. godini. Izuzetak od ovog prosjeka čine prijavljene emisije CO u zrak u 2017. godini kada su iste činile 4,83 % ukupnih emisija. Emisije lebdećih čestica PM_{10} u razdoblju od 2015. do 2018. godine sudjelovale su s prosječno 0,04 % ukupnih emisija u zrak na području Zadarske županije. Rasponi vrijednosti za PM_{10} čestice u ukupnim količinama ispuštenih onečišćujućih tvari u zrak se kreću od najnižih 0,01 % u 2018. godini do najviših 0,06 % u 2016. i 2017. godini. Izuzetak od ovog prosjeka čini 2014. godina kada su prijavljene emisije PM_{10} činile 3,29 % ukupno prijavljenih emisija u zrak na području Županije. Zastupljenost pojedinih onečišćujućih tvari u ukupnim prijavljenim emisijama u zrak na području Zadarske županije u 2018. godini su prikazane na grafičkom prikazu niže (Slika 61.).

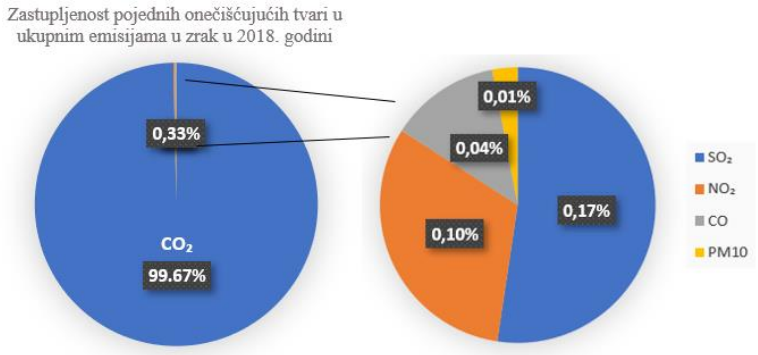

Slika 61. Zastupljenost pojedinih onečišćujućih tvari u ukupnim emisijama u zrak na području Zadarske županije u 2018. godini, izvor: ROO

Kretanja prijavljenih onečišćujuće tvari u zrak na području Zadarske županije sukladno Registru onečišćivača u razdoblju od 2014. do 2018. godine su dane na grafičkim prikaznima niže (Slika 62).

Slika 62. Kretanja prijavljenih onečišćujuće tvari u zrak na području Zadarske županije sukladno Registru onečišćivača u razdoblju od 2014. do 2018. godine. izvor: ROO.

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, u razdoblju od 2014. do 2018. godine je vidljiv trend smanjenja količina ispuštenih emisija u zrak za sve onečišćujuće tvari, izuzev CO. Iako je vidljiv trend smanjenja prijavljenih ispuštenih količina CO_2 u zrak, vidljivo je kako je u 2018. godini došlo do porasta u odnosu na prethodnu 2017. godinu. Ispuštene emisije CO_2 u zrak u 2018. godini su bile više za 9,36 % u odnosu na ispuštene emisije u 2017. godini. Jednako tako, iako je vidljiv generalan trend smanjenja prijavljenih ispuštenih količina SO_2 u zrak, u 2018. godini je došlo do povećanja ispuštenih količina ove onečišćujuće tvari za 11,41 % u odnosu na ispuštene količine u 2017. godini. S druge strane, ispuštene prijavljene emisije NO_2 u zrak te čestica PM_{10} u 2018. godini prate generalne trendove smanjenja pa je tako u 2018. godini na području Županije ispušteno 15,09 % manje emisija NO_2 za u odnosu na 2017. godinu. Emisije čestica PM_{10} su u 2018. godini najmanje u promatranom razdoblju od 2014. do 2018. godine pa su tako ukupne količine ispuštenih čestica PM_{10} u zrak u 2018. godini bile za 82,67 % manje u odnosu na 2017. godinu. U prosjeku u promatranom razdoblju (2014. - 2018.) emisije PM_{10} u ukupnim količinama ispuštenih onečišćujućih tvari u zrak su sudjelovale sa oko 0,04 %. Izuzetak od ovog prosjeka čini 2014. godina kada su prijavljene emisije PM10 činile 3,29 % ukupno prijavljenih emisija u zrak na području Županije. Ovako velike emisije su posljedica

velikih prijavljenih emisija PM_{10} čestica od strane operatera Mineral IGM d.o.o. u Benkovcu čije su emisije činile ukupno 99,7 % ukupnih ispuštenih emisija PM10 u 2014. godini na području cijele Županije.

Na području Županije u promatranom razdoblju od 2014. do 2018. godine, emisije CO pokazuju uzlazni trend. Pa tako, iako su u 2015., 2016. i 2017. godini prijavljene manje emisije u odnosu na prijavljene emisije u 2014. godini, vidljivo je godišnje povećanje s drastičnim skokom u prijavljenim emisijama u 2017. godini. Ovaj nagli skok je posljedica velikih prijavljenih emisija u ROO od strane operatera Turisthotel d.d. čija je praonica rublja u Zadru prijavila emisije CO. U prosjeku emisije CO čine oko 0,03 % ukupnih ispuštenih emisija u zrak, dok su u 2017. godini iste činile 4,83 % ukupnih emisija prijavljenih onečišćujućih tvari u zrak. Operater Turisthotel d.d. je u 2017. godini činio 99,14 % svih prijavljenih emisija CO na području Zadarske županije. U 2018. godini ponovno dolazi do pada ukupnih ispuštenih količina CO u zrak pa su tako ispuštene emisije ove onečišćujuće tvari bile za 99,09 % manje u odnosu na 2017. godinu.

Trendovi kretanja zakiseljavajućih tvari (SO_2, NOx) na području Zadarske županije istovjetni su trendovima smanjenja ovih tvari na razini Republike Hrvatske sukladno Izvješću o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016. godine. Sukladno ovom izvješću, ukupne emisije SO_2 imaju i dalje izražen padajući trend, pri čemu su emisije u 2016. godini na području Republike Hrvatske bile za 91,4 % manje u odnosu na baznu 1990. Emisije NO_X su također u opadanju pa su u 2016. godini bile za oko 50 % manje u odnosu na 1990. Razlozi smanjenja emisija SO_2 poglavito su zbog prelaska na goriva s niskim sadržajem sumpora kod cestovnog prometa te kod izgaranja u nepokretnim izvorima, dok se kao glavni razlozi smanjenja emisija NOx navodi uvođenje katalizatora u automobile kao i uvođenja strožih standarda za emisije te smanjenje potrošnje fosilnih goriva u sektoru energetike, a osobito u prometu. Trend smanjenja emisija čestica PM_{10} je također istovjetan trendovima na razini Republike Hrvatske gdje je došlo do smanjenja emisija čestica PM_{10} za 45,9 % u odnosu na 1990. godinu što je posljedica gospodarske krize te zamjene tradicionalnih peći i manualnih kotlova.

Kretanja emisija CO na području Županije su suprotna kretanjima na području Republike Hrvatske gdje je primjetno smanjenje ovih emisija kao posljedica poboljšane tehnologije vozila, promjene u strukturi izgaranja fosilnih goriva, zaustavljanja proizvodnje aluminija, papira te proizvodnje čađe, pad proizvodnje zbog gospodarske krize, postupne zamjene tradicionalnih domaćih peći i ručnih kotlova s naprednijim pećima i pećima i kotlovima na pelete.

Izvori emisija na području Zadarske županije

Na području Zadarske županije izdvaja se ukupno 11 djelatnosti prema NKD koje najviše doprinose emisijama u zrak sukladno ROO (Tablica 50.). S ciljem usporedbe ispuštenih vrijednosti, promatrano je razdoblje od 2015. do 2018. godine.

Tablica 50. Djelatnosti prema NKD koje najviše doprinose prijavljenim emisija u zrak na području Zadarske županije, Izvor: ROO

Djelatnost kod prema NKD	Udjeli (%) u ukupnim količinama ispuštenih tvari u zrak po godinama			
	2015.	2016.	2017.	2018.
8.93.	52,55%	37,66%	36,34%	47,88%
24.53.	0,00	11,56%	19,04%	16,65%
24.42.	10,56%	8,31%	8,31%	8,54%
84.22	8,24%	6,95%	7,21%	7,25%
86.10	7,42%	10,69%	9,53%	6,65%
42.11	0,00	6,68%	9,92%	5,92%
55.10	15,21%	11,11%	4,80%	4,60%
10.20.	0,00	0,00	0,00	2,50%
11.01	3,01%	2,75%	0,01%	0,01%
1.45	0,37%	0,00	0,02%	0,00
10.71	0,00	4,30%	4,83%	0,00

Kao što je vidljivo iz tabličnog prikaza iznad, u promatranom razdoblju od 2015. do 2018. godine, prema ukupnim ispuštenim emisijama, najveći doprinos emisijama imala je djelatnost 8.93. Vađenje soli. Ova djelatnost je u razdoblju od 2015. do 2018. godine u prosjeku činila 43,61 % ukupnih prijavljenih emisija ispuštenih onečišćujućih tvari u zrak.

Prema količinama ispuštenih onečišćujućih tvari slijedi djelatnost 24.53. Lijevanje lakih metala koje je u prosjeku u razdoblju od 2015. do 2018. godine činilo oko 15,75 % ukupnih emisija u zrak. Djelatnost 24.42. Proizvodnja aluminija je u prosjeku u razdoblju od 2015. do 2018. godine činila 8,93 % ukupnih ispuštenih emisija u zrak.

Djelatnost 55.10. Hoteli i sličan smještaj je u razdoblju od 2015. do 2018. godine sudjelovala s prosječno 8,93 % ukupnih ispuštenih emisija u zrak. Djelatnost 86.10. Djelatnost bolnica je u promatranom razdoblju od 2015. do 2018. godine sudjelovala s prosječno 8,57 % ukupnih prijavljenih emisija u zrak. Djelatnost 42.11. Gradnja cesta i autocesta je u razdoblju od 2015. do 2018. godine sudjelovala s prosječno 7,51 % u ukupnim prijavljenim emisijama u zrak na području Zadarske županije. Djelatnost 84.22 Poslovi obrane je u razdoblju od 2015. do 2018. godine sudjelovala sa prosječnim udjelom od 7,41 % u ukupnim prijavljenim emisijama u zrak.

Djelatnost 10.71 Proizvodnja kruha; proizvodnja svježih peciva, slastičarskih proizvoda i kolača je u razdoblju od 2015. do 2018. godine u prosjeku činila 4,56 % u ukupnim emisijama u zrak, iako ista nije bila prijavljena u svim godinama u ROO. Djelatnost 11.01. Destiliranje, pročišćavanje i miješanje alkoholnih pića je u razdoblju od 2015. do 2018. godine sudjelovala sa prosječnim udjelom od 1,44 % u ukupnim emisijama prijavljenih onečišćujućih tvari u zrak na području Zadarske županije.

U 2018. godini u Registar onečišćivača nisu bile prijavljene emisije u zrak iz djelatnosti 1.45 uzgoj ovaca i koza, dok je djelatnost 10.20. Prerada i konzerviranje riba, rakova i školjki samo u 2018. godini prijavila emisije u ROO.

Zastupljenost pojedinih djelatnosti u ukupnim prijavljenim emisijama u zrak na području Zadarske županije temeljem podataka iz Registra onečišćivača je dan na grafičkom prikazu niže (Slika 63.).

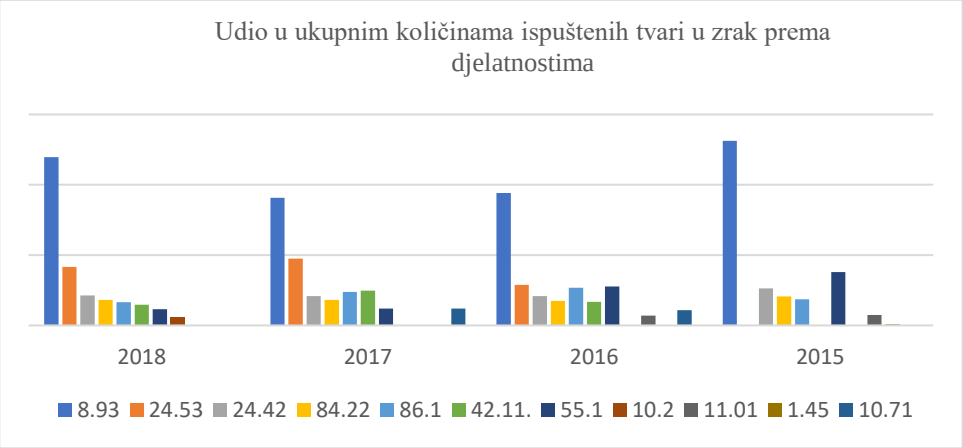

Slika 63. Zastupljenost u udjelima pojedinih djelatnosti prema NKD u ukupnim prijavljenim ispuštenim tvarima u zrak na području Zadarske županije u razdoblju od 2015. do 2018. godine, izvor: ROO

U nastavku teksta su dani prikazi emisija onečišćujućih tvari prema djelatnostima kako bi se utvrdili izvori onečišćenja na području Zadarske županije.

CO_2

Tablica 51. Prijavljene količine CO_2 prema djelatnostima sukladno Registru onečišćivača (ROO) u razdoblju od 2015. do 2018. godine na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018.

Djelatnost kod NKD	Prijavljene količine (kg/god) CO_2 sukladno ROO				
	2018.	2017.	2016.	2015.	Ukupno
24.42	1628106.30	1535716.75	1593884.80	1798269.5	6555977.35
42.11	1138521.49	1833542.35	1281463.63	0.00	4253527.46
24.53.	3206000.78	3523931.75	2217898.26	0.00	8947830.79
10.20.	481834.40	0.00	0.00	0.00	481834.40
86.10	1266894.29	1743689.48	2028058.1	1264415.70	6303057.57
84.22	1381645.40	1320131.88	1320131.88	1389612.5	5411521.67
8.93	9208413.46	6704696.59	7216135.00	8945568.6	32074813.65
55.10	885676.00	0.00	2132840.8	2575152	5593668.78
11.01	0.00	0.00	0.00	513505	513505.00
87.3	0.00	0.00	0.00	513312.16	513312.16

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad (Tablica 51.), djelatnosti koje najviše doprinose prijavljenim emisijama CO_2 u Registar onečišćivača su 8.93. Vađenje soli, 24.53. Lijevanje lakih metala, 24.42. Proizvodnja aluminija, 86.10 Djelatnosti bolnica i 55.10. Hoteli i sličan smještaj. U promatranom razdoblju od 2015. do 2018. godine je djelatnost 8.93. činila ukupno 45,4% svih prijavljenih emisija CO_2. U ovoj djelatnosti je u 2018. godini došlo do povećanja prijavljenih emisija CO2 za 37,34 % u odnosu na 2017. godinu. Prema ukupno prijavljenim količinama u razdoblju od 2015. do 2018. godine slijedi djelatnost 24.53. koja je činila ukupno 12.67 % ukupno prijavljenih emisija te je u ovoj djelatnosti u 2018. godini došlo do smanjenja ukupno prijavljenih količina emisija u zrak za 9,02 %.

Djelatnost 24.42. je u promatranom razdoblju činila ukupno 9,28 % svih prijavljenih emisija CO2 u ROO na području Županije te je u 2018. godini zabilježeno povećanje

prijavljenih količina CO2 u ovoj djelatnosti za 6,02 % u odnosu na 2017. godinu. Djelatnost 86.10 je u razdoblju od 2015. do 2018. godine sudjelovala s 8,92 % ukupno prijavljenih emisija CO te je u 2018. godini došlo do smanjenja prijavljenih količina CO za 27,34% u odnosu na 2017. godinu. Djelatnost 55.10. je u razdoblju od 2015. do 2018. godine sudjelovala s 7,92 % ukupno prijavljenih emisija CO te je u 2018. godini ova djelatnost činila ukupno 4,61 % prijavljenih emisija CO_2 u ROO.

CO_2 je na području Županije, jednako kao i na području cijele Republike Hrvatske najzastupljeniji stakleнički plin te su ove emisije prijavile gotovo sve djelatnosti. Uz emisije iz nepokretnih izvora, emisijama CO_2 doprinose i emisije iz cestovnog prometa koje nastaju iz procesa izgaranja. Ovaj izvor onečišćenja (sektor prometa) je na području Županije u porastu.

CO

Tablica 52. Prijavljene količine CO prema djelatnostima sukladno Registru onečišćivača (ROO) u razdoblju od 2015. do 2018. godine na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018.

Djelatnost kod NKD	Prijavljene količine (kg/god) CO sukladno ROO				
	2018.	2017.	2016.	2015.	Ukupno
24.42	483.70	203.90	218.20	1126	2031.80
55.10	592.50	886704.22	0.00	0.00	887296.72
24.53	448.15	491.57	2788.12	0.00	3727.84
11.01	569.40	569.40	0.00	0.00	1138.80
86.10	3640.82	340.91	346.66	0.00	4328.39
8.93	777.33	4788.67	0.00	1197.74	6763.74
42.11	1619.57	552.91	248.52	0.00	2421.00

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad (Tablica 52.), djelatnost koja se izdvaja s obzirom na prijavljene količine CO u razdoblju od 2015. do 2018. je 55.10. Hoteli i sličan smještaj. Ova djelatnost je u razdoblju od 2015. do 2018. godine doprinijela 97.75 % ukupno prijavljenih emisija CO u ROO na području Županije što je prvenstveno velika prijavljena količina CO u 2017. godini od strane Praonice rublja u Zadru, operatera Turisthotel d.d. Uz ovu djelatnost, kao izvori CO na području Županije se mogu još izdvojiti djelatnosti 8.93. Vađenje soli koje je u 2018. godini doprinijelo sa 9,56 % ukupnih prijavljenih emisija CO pri čemu je u 2018. godini zabilježeno smanjenje za 83,77 % prijavljenih emisija u odnosu na 2017. godinu. Djelatnost 86.10. (djelatnost bolnica) je u 2018. godini sudjelovala sa 44,77 % ukupno prijavljenih emisija CO te je u 2018. godini zabilježeno povećanje prijavljenih emisija CO u odnosu na prethodnu 2017. godinu za 67,97 %. Emisijama CO na području županije još doprinose djelatnosti 24.53. Lijevanje lakih metala s postrojenjem u Benkovcu, 42.11. Gradnja cesta i autocesta s asfaltnim bazama, 24.42. Proizvodnja aluminija s pogonom Zadar u Poličniku i 11.01. Destiliranje, pročišćavanje i miješanje alkoholnih pića s pogonom Maraska d.d. Uz navedene djelatnosti, velik izvor CO čini nepotpuno izgaranje fosilnih goriva (sektor prometa i izgaranje goriva u industriji) te mala kućna ložišta zbog čega se na području Zadarske županije mogu očekivati i ovi izvori CO.

NOx

Tablica 53. Prijavljene količine NOx prema djelatnostima sukladno Registru onečišćivača (ROO) u razdoblju od 2015. do 2018. godine na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018.

Djelatnost kod NKD	Prijavljene količine (kg/god) NOx sukladno ROO				
	2018.	2017.	2016.	2015.	Ukupno
24.42	1177.89	1021.10	1087.40	1671.1	4957.49
11.01	1165.00	1165.00	0.00	0.00	2330.00
86.1	2398.59	1896.12	5312.64	1707.97	11315.32
84.22	5264.87	6295.63	6295.63	6912.89	24769.02
8.93	9904.22	8030.98	12144.35	13965	44044.55
55.10	0.00	1488.85	2182.13	5421.6	9092.58
42.11	0.00	2848.54	843.50	0	3692.05
10.71	0.00	0.00	983.50	0.00	983.50

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad (Tablica 53.), djelatnost 8.93. Vađenje soli je najviše doprinijela emisijama NOx s ukupno 44.044.55 kg u razdoblju od 2015. do 2018. godine. Prijavljene emisije NOx u ovoj djelatnosti su u 2018. godini bile za 23,3 3% više u odnosu na prijavljene emisije u 2017. godini. Uz ovu djelatnost čije su prijavljene emisije činile ukupno 49,74 % svih prijavljenih emisija NOx, djelatnost 84.22 Poslovi obrane je u 2018. godini sudjelovala sa 26,44 % svih prijavljenih emisija NOx. Vojarna u Zemuniku je činila 24,48 % svih prijavljenih emisija NOx u razdoblju od 2015. do 2018. godine. Prema prijavljenim količinama slijedi djelatnost 86.10. Djelatnost bolnica koje su u razdoblju od 2015. do 2018. godine sudjelovale s 11,1 8% svih prijavljenih emisija NOx. Ova djelatnost je u 2018. godini činila 12,05 % ukupno prijavljenih emisija NOx u ROO. Djelatnost 55.10. Hoteli i sličan smještaj (Borik d.d. i Turisthotel d.d.) su u razdoblju od 2015. do 2018. godine sudjelovali sa 8,99 % ukupno prijavljenih emisija NOx, iako u 2018. godini nisu imali prijavljenih emisija.

Uz ove izvore, pokretni izvori, odnosno sektor prometa i to cestovni promet čini glavni izvor emisija NOx. Cestovni promet čini oko 48 % ukupnih emisija NOx (posljedica izgaranja goriva), a izvore čini i izgaranje goriva u energetskim postojenjima, industriji te u sektoru opće potrošnje. Slijedom navedenog, uz djelatnosti koje su prijavljene u ROO, na području Županije se kao izvor emisija NOx svakako izdvaja cestovni promet koji je u porastu.

SOx

Tablica 54. Prijavljene količine SOx prema djelatnostima sukladno Registru onečišćivača (ROO) u razdoblju od 2015. do 2018. godine na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018.

Djelatnost kod NKD	Prijavljene količine (kg/god) SOx sukladno ROO				
	2018.	2017.	2016.	2015.	Ukupno
24.42.	15731.06	0.00	0.00	0.00	15731.06
86.1	8205.20	17964.15	20308.70	0.00	46478.05
84.22	8948.40	8550.00	8550.00	9000.00	35048.40
1.45	0.00	3002.00	0.00	0.00	3002.00
55.10	0.00	0.00	0.00	13496.6	13496.60

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad (Tablica 54.), dvije su djelatnosti u razdoblju od 2015. do 2018. godine najviše doprinijele emisijama SOx i to 86.10 Djelatnost bolnica i Djelatnost 84.22 Poslovi obrane. Djelatnost 86.10 je u razdoblju od 2015. do 2018. godine činila 40,86 % svih prijavljenih emisija SOx, dok je djelatnost 84.22. činila 30,81 % svih prijavljenih emisija u navedenom razdoblju. Djelatnost 86.1. je u 2018. godini činila 24,95 % svih prijavljenih emisija SOx, iako je u 2018. godini došlo do smanjenja prijavljenih emisija iz ove djelatnosti za 54,32 % u odnosu na prethodnu 2017. godinu. Djelatnost 84.22. je u 2018. godini činila 27,10 % svih prijavljenih emisija SOx te je u odnosu na prethodnu 2017. godinu došlo do povećanja prijavljenih emisija za 4,66 %. U 2018. godine je pogon Zadar u Poličniku također prijavio emisije SOx koje su posljedica proizvodnje aluminija te su iste činile 47.84 % ukupno prijavljenih emisija SOx u 2018. godini.

Sektor energetike, odnosno proizvodnja električne i toplinske energije te sektor proizvodnje i prerada nafte najviše doprinose emisijama SOx. Uz ove izvore i promet je izvor emisija SOx, što uvelike ovisi o kakvoći goriva.

PM_{10}

Tablica 55. Prijavljene količine PM_{10} prema djelatnostima sukladno Registru onečišćivača (ROO) u razdoblju od 2015. do 2018. godine na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018.

Djelatnost kod NKD	**Prijavljene količine (kg/god) PM_{10} čestica sukladno ROO**				
	2018.	**2017.**	**2016.**	**2015.**	**Ukupno**
8.93	1602.30	9544.21	8735.90	2649.15	22531.56
24.53.	260.55	276.66	217.69	0,00	754.90
24.42.	0.00	653.50	696.30	784.4	2134.20
42.11	0.00	277.50	422.30	0,00	699.80
84.22	0.00	0.00	664.80	664.8	1329.60

Kao što je vidljivo iz tablice iznad (Tablica 55.), od prijavljenih emisija PM_{10} u ROO u razdoblju od 2015. do 2018. godine, djelatnost 8.93. Vađenje soli je najviše doprinijela emisijama PM_{10} s ukupno 22531.56 kg u navedenom razdoblju. Vidljivo je kako je u 2018. godini došlo do smanjenja prijavljenih količina ove onečišćujuće tvari za 83,21 % u odnosu na prethodnu 2017. godinu. Uz Vađenje soli, djelatnost 24.42. Proizvodnja aluminija je također doprinijela sa 2134.20 kg pri čemu je vidljivo kako pogon Zadar, smješten u Poličniku u 2018. godini nije prijavio emisije PM_{10} čestica.

Uz prijavljene djelatnosti u ROO, emisijama PM_{10} i $PM_{2,5}$ čestica na području Zadarske županije pridonosi izgaranje biomase u malim kućnim ložištima što se posebno opaža u zimskom periodu kada se ljudi griju na drvnu masu te cestovni promet. Emisijama čestica PM_{10} i $PM_{2,5}$ iz cestovnog prometa jednako doprinose emisije od izgaranja goriva kao i emisije od trošenja cesta te guma i kočnica. Sukladno dostupnim podacima Hrvatskih cesta na mjernim brojačkim mjestima na području Zadarske županije, na državnoj cesti D8 te na autocesti A1 zamjetno povećanje broja vozila. U 2018. godini je zabilježeno povećanje prosječnog godišnje dnevnog prometa (PGDP) na mjernoj postaji Gaženica za 7,61 % u odnosu na 2017. godinu. Povećanje je primjetno i na drugim mjernim postajama D8 pa je tako na mjernoj postaji Bibinje u 2018. godini došlo do povećanja prosječnog godišnjeg dnevnog prometa za 3,2 %, na mjernoj postaji Starigrad za 1,57 % dok je na ostalim mjernim postajama također došlo do porasta iako je nešto manje izražen. Povećanje

prosječnog godišnjeg prometa je također vidljivo i na brojačkim mjestima na autocesti A1 pa je tako u odnosu na 2017. godinu u 2018. godini došlo do povećanja od 3,01 % na brojačkom mjestu Zadar 1- jug, 3,99 % na brojačkom mjestu Zadar 2 – jug, 4,28 % na brojačkom mjestu Benkovac – jug te 2,23% na Posedarje – jug. Povećanja prometa su također izražena za vrijeme turističke sezone. Sukladno navedenom, emisije iz prometa na području Zadarske županije su značajan izvor čestica PM_{10} i $PM_{2,5}$.

Emisije u zrak u 2018. godini

U 2018. godini je emisije u zrak na području Zadarske županije prijavilo ukupno 11 operatera koji djeluju u 8 djelatnosti prema NKD (Tablica 56.).

Tablica 56. Prijavljene emisije u zrak operatera u 2018. godini prema djelatnostima u ROO na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018.

Djelatnost kod prema NKD	Operater	Grad/Naselje	Ispuštene količine (kg) u 2018. godini
8.93.	Solana Pag d.d.	Pag	9220697.31
24.53.	LTH METALNI LIJEV d.o.o.	Benkovac	3206709.48
24.42.	ALUFLEXPACK novi d.o.o. Zadar	Poličnik	1645498.95
84.22	Republika Hrvatska Ministarstvo obrane	Zemunik	1395858.67
86.10	Opća bolnica Zadar	Zadar	1281138.90
42.11	COLAS HRVATSKA d.d. bivša CESTA VARAŽDIN d.d.	Posedarje	667184.6
	STRABAG d.o.o.	Zadar	472956.45
55.10	Borik d.d.	Zadar	592.5
	Turisthotel d.d.	Zadar	885676
10.20.	Mardešić d.o.o.	Sali	481843.4
11.01	Maraska d.d.	Zadar	1734.4

Kao što je vidljivo iz tabličnog prikaza iznad (Tablica 56.), u 2018. godini je najveći doprinos emisijama imala je djelatnost 8.93. Vađenje soli. Ovom djelatnošću se na području Županije bavi jedino operater Solana Pag d.d. te su prijavljene ispuštene emisije u zrak u 2018. godini bile za 37.07 % više u odnosu na 2017. godinu. Emisije ispuštene u ovoj djelatnosti su u 2018. godini činile 47,88 % svih prijavljenih emisija. U 2018. godini u ovoj djelatnosti, CO_2 je činio 99,87 % svih ukupno prijavljenih količina ispuštenih tvari u ROO.

Prema količinama ispuštenih onečišćujućih tvari u 2018. godini slijedi djelatnost 24.53. Lijevanje lakih metala operatera LTH Metalni Lijev d.o.o. U 2018. godini je došlo do smanjenja prijavljenih emisija u zrak iz ove djelatnosti za 9,02 % u odnosu na prethodnu 2017. godinu. Emisije ispuštene u ovoj djelatnosti su u 2018. godini činile 16,65 % svih prijavljenih emisija. U 2018. godini u ovoj djelatnosti, CO_2 je činio 99,98 % svih ukupno prijavljenih količina ispuštenih tvari u ROO.

Djelatnost 24.42. Proizvodnja aluminija kojom se na području Županije u 2018. godini bavio operater ALUFLEXPACK novi d.o.o. Zadar je sudjelovala s 8,54 % u ukupno prijavljenim emisijama u zrak u 2018. godini. S prijavljenom količinom od 1645498.95 kg u 2018. godini došlo je do povećanja za 7,02 % u emisija u odnosu na 2017. godinu. U 2018. godini u ovoj djelatnosti, CO_2 je činio 98,94 % svih ukupno prijavljenih količina ispuštenih tvari u ROO.

Djelatnošću 84.22. Poslovi obrane se na području Županije u 2018. godini bavio operater Republika Hrvatska Ministarstvo obrane te je ovaj djelatnost sudjelovala s 7,25 % u ukupno prijavljenim emisijama u zrak u 2018. godini. U 2018. godini je došlo do povećanja od 4,56 % u količini prijavljenih emisija u zrak iz ove djelatnosti u odnosu na 2017. godinu. U 2018. godini u ovoj djelatnosti, CO_2 je činio 98,98 % svih ukupno prijavljenih količina ispuštenih tvari u ROO.

Djelatnost 86.10. Djelatnost bolnica s operaterom Opća bolnica Zadar je u 2018. godini prijavila emisije u zrak koje su činile 6,65 % ukupno prijavljenih emisija u zrak na području Županije. U 2018. godini je na temelju prijavljene količine došlo do smanjenja od 27,37 % ukupno ispuštenih tvari u zrak iz ove djelatnosti u odnosu na 2017. godinu. U 2018. godini u ovoj djelatnosti, CO_2 je činio 98,89 % svih ukupno prijavljenih količina ispuštenih tvari u ROO.

Djelatnošću 42.11. Gradnja cesta i autocesta se u 2018. godini bavilo dvoje operatera - COLAS HRVATSKA d.d. bivša CESTA VARAŽDIN d.d i STRABAG d.o.o. te je ova djelatnost u 2018. godini sudjelovala s 5,92 % u ukupnim prijavljenim emisijama u zrak na području Županije. U odnosu na 2017. godinu, u 2018. godini je došlo do smanjenja od 37,94 % u količini prijavljenih emisija u zrak iz ove djelatnosti. U 2018. godini u ovoj djelatnosti, CO_2 je činio 99,65 % svih ukupno prijavljenih količina ispuštenih tvari u ROO.

Djelatnošću 55.10. Hoteli i sličan su se u 2018. godini bavila dva operatera koja su prijavila emisije u ROO – Borik d.d. i Turisthotel d.d. Ova djelatnost je u 2018. godini sudjelovala s 4,6 % ukupno prijavljenih emisija u zrak. U 2018. godini je u ovoj djelatnosti je došlo do smanjenja od 0,22 % ukupno prijavljenih ispuštenih emisija u zrak u odnosu na 2017. godinu. U 2018. godini u ovoj djelatnosti, CO_2 je činio 99,93 % svih ukupno prijavljenih količina ispuštenih tvari u ROO.

Djelatnošću 10.20. Prerada i konzerviranje riba, rakova i školjki se na području Zadarske županije u 2018. godini bavio jedan operater i to Mardešić d.o.o. te su prijavljene emisije u zrak iz ove djelatnosti sudjelovale s 2,5 % ukupnih emisija u zrak na području Županije. U prijašnjim godinama nije bilo prijavljenih emisija iz ove djelatnosti te je u 2018. godini operater prijavio isključivo emisije CO_2.

Najmanje prijavljene emisije u zrak u ROO u 2018. godini je prijavio operater Maraska d.d. koji djeluje u djelatnosti 11.01. Destiliranje, pročišćavanje i miješanje alkoholnih pića. Prijavljene emisije iz ove djelatnosti su u 2018. godini činile 0,01 % ukupno prijavljenih emisija u zrak, a prijavljene količine su u ovoj godini bile istovjetne onima u 2017. godini. Od prijavljenih emisija, oksidi dušika izraženi kao NO_2 su činili 67,17 % ukupno prijavljenih emisija u ROO iz ove djelatnosti.

Izvori onečišćenja na području Županije

Na području Zadarske županije nema velikih termoelektrana, rafinerija, toplana, cementara i drugih većih zagađivača pa se kao primarni zagađivač izdvaja sektor prometa. Ovaj utjecaj je posebno istaknut u ljetnom razdoblju kada se znatno poveća broj motornih vozila na prometnoj mreži u županiji (autocesta, županijska prometna mreža koja povezuje najveća naselja županije - Zadar, Nin, Pag, Biograd na moru, Benkovac, Obrovac i Gračac, na Jadranskoj magistrali kao i cestama u okolici zračne luke Zadar). Sektor Promet je također jedan od važnih izvora emisije CO2. Sektor Promet uključuje emisije iz cestovnog, zračnog, željezničkog i pomorskog i riječnog prometa. Sektor prometa je izvor emisija CO (benzinska vozila), SO_2 (dizel-motori), CO_2, NOx, PM čestica, NMHOS i olova. Emisije SO_2 direktno ovise o kakvoći goriva, dok je emisija CO_2 dobar pokazatelj utroška goriva. Emisije NOx iz prometa su također prekursor prizemnog ozona, čije najviše koncentracije se javljaju na rubnim dijelovima urbanog područja i nešto podalje od mjesta najintenzivnijeg prometa. Sukladno Izvješću o inventaru stakleničkih plinova na području Republike Hrvatske za razdoblje 1990. - 2017. (NIR, 2019.), u 2017. godini je emisija CO_2 iz sektora prometa doprinijela s 35,1% ukupnoj emisije CO_2 na području teritorija RH. Najveći udio u CO_2 emisija iz sektora prometa čini cestovni promet koji je činio 96,5 % ukupnih emisija CO_2 iz sektora prometa u 2017. Nakon cestovnog prometa prema emisijama slijede pomorski i riječni promet, domaći zračni promet i željeznički promet.

Nasuprot izraženom prometu u ljetnim mjesecima, u zimskim mjesecima značajan izvor onečišćenja predstavljaju kućna ložišta na drva, ugljen i naftne derivate. Izgaranjem drva zadovoljava se 53 % ukupnih potreba domaćinstva za toplinskom energijom u Zadarskoj županiji, odnosno 85 % domaćinstva grije se na drva, što je osobito značajno u uvjetima stabilne atmosfere kada se onečišćujuće tvari duže zadržavaju na jednom mjestu (Program zaštite zraka, ozonskoj sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije, 2017.).

Na području Županije od difuznih izvora onečišćenja izdvaja se sektor poljoprivrede koji je tradicionalno važna grana gospodarstva Zadarske županije. Sektor poljoprivrede je značajan izvor metana (CH_4) i dušikovog (I) oksida (N_2O) te emisije ove dvije tvari uvelike ovise o vrsti poljoprivredne aktivnosti. Sukladno Izvješću o inventaru stakleničkih plinova na području Republike Hrvatske za razdoblje 1990. - 2017. (NIR, 2019.), ukupne emisije iz poljoprivrede u 2017. godini iznosile su 2,844.64 kt CO_2-eq što predstavlja 11,35 % ukupne nacionalne emisije. U odnosu na prethodnu 2016. godinu, u 2017. godini je došlo do povećanje emisija iz sektora poljoprivrede za 1 %.

Za emisije CH_4 najznačajniji izvor predstavlja uzgoj životinja (crijevna fermentacija) koji čini oko 38,9 % ukupne emisije sektora prikazane kao CO_2-eq. Od svih preživača, muzne krave predstavljaju najveći izvor emisija metana. Uspoređujući emisije metana iz crijevne fermentacije, u 2017. godini je došlo do smanjenja emisija za 6,1 % u odnosu na 2016. godinu. Uz crijevnu fermentaciju, emisije metana se javljaju i kao posljedica gospodarenja stajskim gnojem te su se i u ovog segmentu emisije CO_2 - eq smanjile za 5,0 % u odnosu na 2016. godinu.

Gospodarenje stajskim gnojem je također izvor emisija N_2O koji nastaje tijekom skladištenja i obrade stajskog gnoja. Direktne emisije N_2O se javljaju kod kombinirane

nitrifikacije i denitrifikacije dušika u gnojivu, dok se indirektne emisije javljaju kao posljedica hlapljenja dušika u obliku amonijaka i NOx te kao posljedica ispiranja i otjecanja u tlo. Emisije N_2O se javljaju i kao posljedica dodavanja dušika u tlo. U ovom pogledu razlikujemo direktne i indirektne emisije N_2O iz poljoprivrednih tala. Direktne emisije su posljedica korištenja mineralnih i organskih gnojiva kao i stajskog gnoja, primjene kanalizacijskog mulja, biljnih ostataka, mineralizacije povezane s gubitkom/akumulacijom organske tvari tla, kultivacijom tla i emisijama N_2O s pašnjaka. Indirektne emisije su posljedica isparavanja i naknadnog atmosferskog taloženja NH_3 i ispiranja i otjecanja dušika koji je primijenjen na tlo. Generalno gledajući, emisije iz poljoprivrednih tala smanjile su se nakon 1990. i tijekom rata zbog specifičnih nacionalnih okolnosti i ograničene poljoprivredne prakse u to vrijeme. Nakon toga, trend emisije uglavnom je pod utjecajem promjena u direktnim emisijama iz tla; stoga se povećanje emisije može uočiti 1997., 2001. i 2002. zbog porasta potrošnje mineralnih gnojiva te biljne proizvodnje, a kasnije i zbog porasta broja životinja. Emisija CO_2-eq iz poljoprivrednih tala se u 2017. godini povećala za 13 % u odnosu na 2016.

Korištenje zemljišta, prenamjena i šumarstvo se također koriste za prikaz odliva stakleničkih plinova pri čemu se gledaju kategorije šumskog zemljišta, zemljište pod usjevima, travnjaci, močvarno zemljište i naseljena područja. Od navedenih kategorija, šumsko zemljište i travnjaci, kategorije su odliva CO_2, dok preostale kategorije predstavljaju izvore emisija.

U 2017. godini je na razini RH odliv ugljičnog dioksida u kategoriji šumskog zemljišta koje ostaje šumsko iznosio je u 2017. godini - 5,430.82 kt CO_2, a u ovoj kategoriji velik problem predstavljaju šumski požari koji su također izraženi na području Zadarske županije te su isti činili najveće promjene u korištenju zemljišta u razdoblju od 2012. - 2018. (Više u poglavlju tlo i pokrov).

Sektor otpada predstavlja emisije stakleničkih plinova od kojih su najznačajnije emisije metana (CH_4), ugljikovog (IV) oksida (CO_2) i didušikovog oksida (N_2O). Emisije CH_4 i N_2O nastaju kao rezultat odlaganja i biološke obrade krutog otpada te upravljanja otpadnim vodama dok emisije CO_2 i N_2O nastaju iz spaljivanja otpada (bez energetske oporabe). Sukladno Izvješću o inventaru stakleničkih plinova na području Republike Hrvatske za razdoblje 1990. - 2017. (NIR, 2019.), emisije stakleničkih plinova iz sektora otpada su u 2017. godini iznosile 2,094.36 kt CO_2-eq te su činile 8,4 % ukupne emisije stakleničkih plinova u prethodno navedenoj godini. Od navedenog, 84,8 % emisija sektora odnose se na emisije iz odlaganja krutog otpada u 2017. godini, dok oko 14,9 % sektorskih emisija se odnosi na emisije iz obrade i ispuštanja otpadnih voda u 2017. godini. Više o emisijama iz sektora otpada je dano u poglavlju Gospodarenje otpadom.

Na području Zadarske županije, također je izražena i eksploatacija mineralnih sirovina čijim djelovanjem dolazi do onečišćenja zraka prašinom te PM česticama uz same lokacije eksploatacije, ali i uz transportne puteve.

Prostorna raspodjela emisija

Temeljem Zakona o zaštiti zraka i Planu zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine (NN

139/13) je u 2015. godini izrađen Emisijski registar za male i difuzne izvore, te sve ostale (prisutne) pokretne i nepokretne izvore emisija po zonama (cijeli teritorij RH) i aglomeracijama (Zagreb, Rijeka, Split i Osijek) te zasebno za grad Slavonski Brod. Prostorno raspodijeljene emisije onečišćujućih tvari u EMEP mreži rezolucije približno 10 x 10 km za cijeli teritorij Republike Hrvatske, a za aglomeracije na prostornoj skali 0,5 km x 0,5 km, uključujući i grad Slavonski Brod. Na Portalu prostorne raspodjele emisija moguće je odabrati zone i aglomeracije zbog čega je prikaz prostorne raspodjele emisija dan za Zadarsko i šire područje. Vrijednost emisija za odabrane parametre/uvjete vizualno je određena intervalom boja od zelene prema ljubičastoj, ali treba napomenuti da se radi o različitoj skali za različite onečišćujuće tvari.

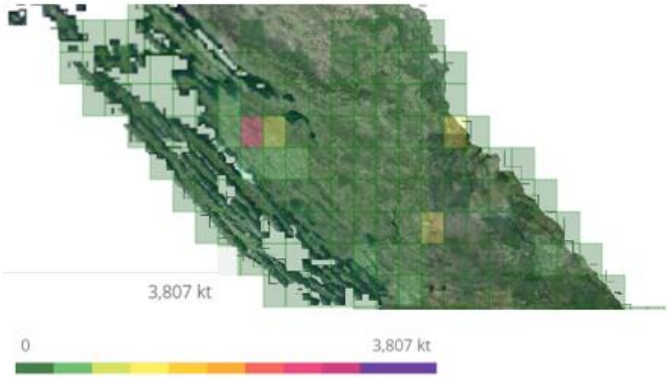

Slika 64. Prostorna raspodjela CO

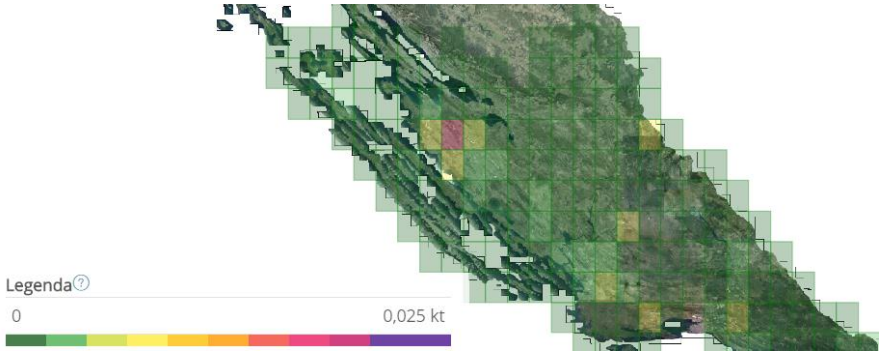

Slika 65. Prostorna raspodjela SOx

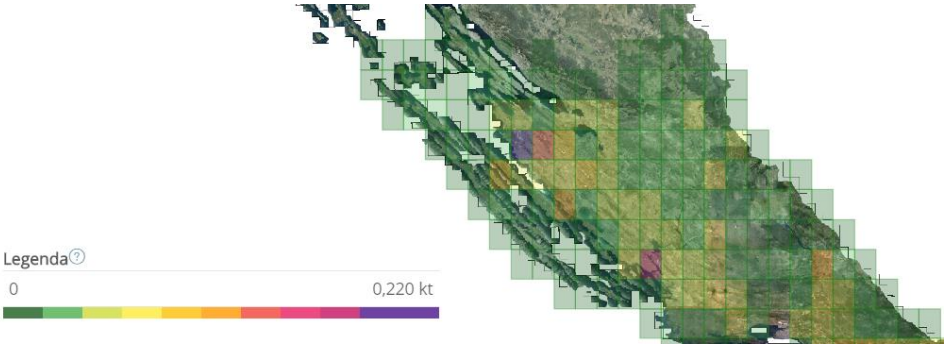

Slika 66. Prostorna raspodjela NOx

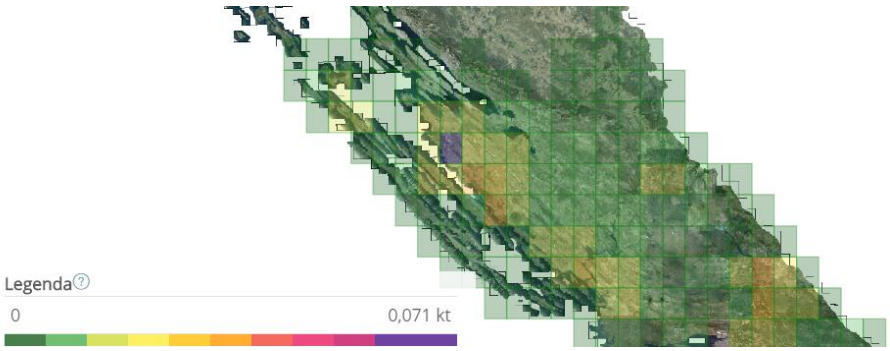

Slika 67. Prostorna raspodjela $PM_{2.5}$

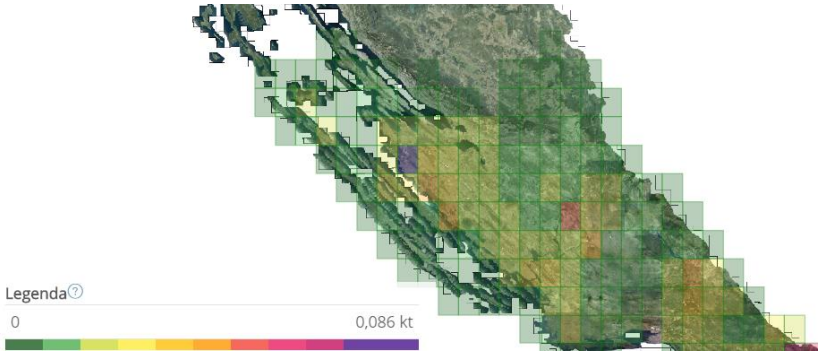

Slika 68. Prostorna raspodjela PM_{10}

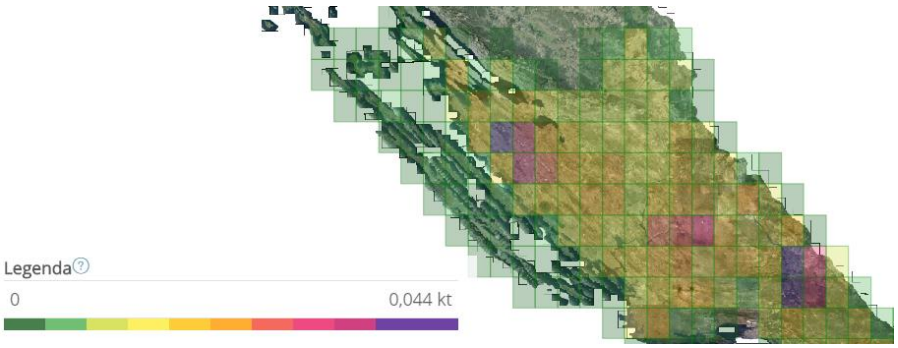

Slika 69. Prostorna raspodjela NH_3

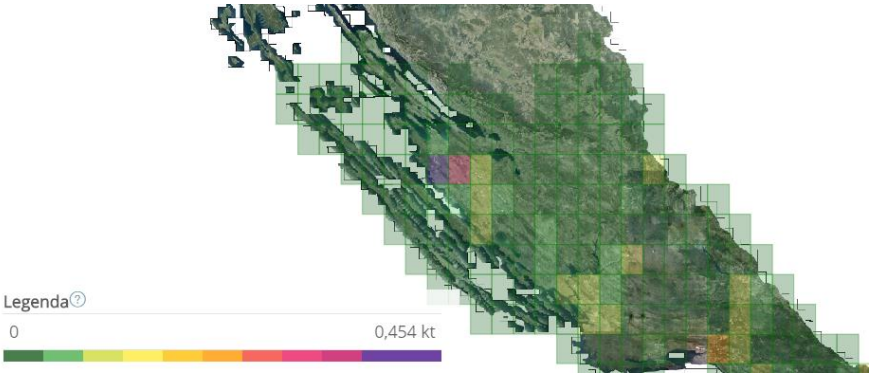

Slika 70. Prostorna raspodjela NMVOC

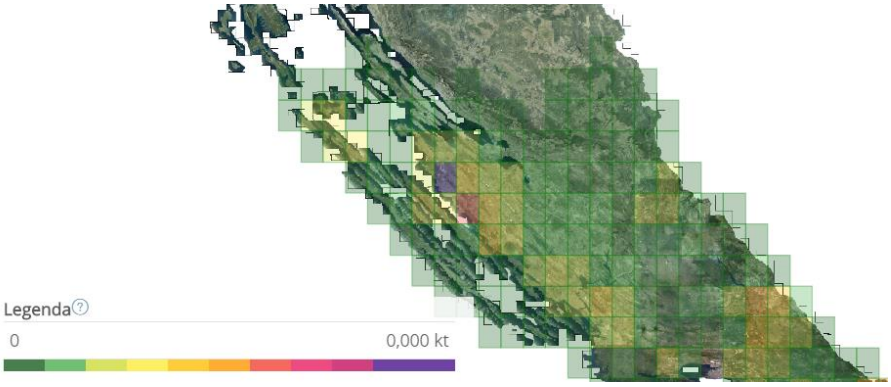

Slika 71. Prostorna raspodjela PAH

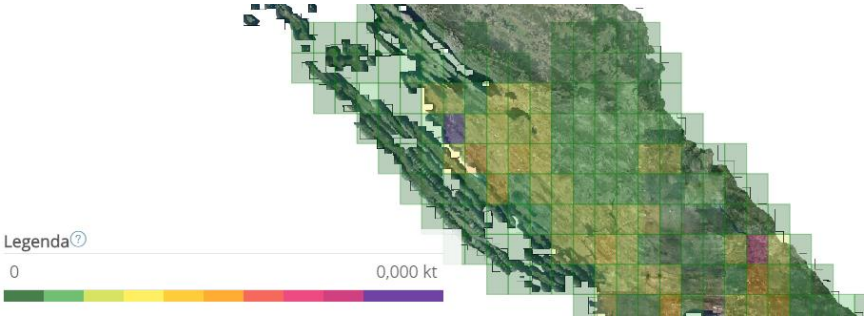

Slika 72. Prostorna raspodjela Pb

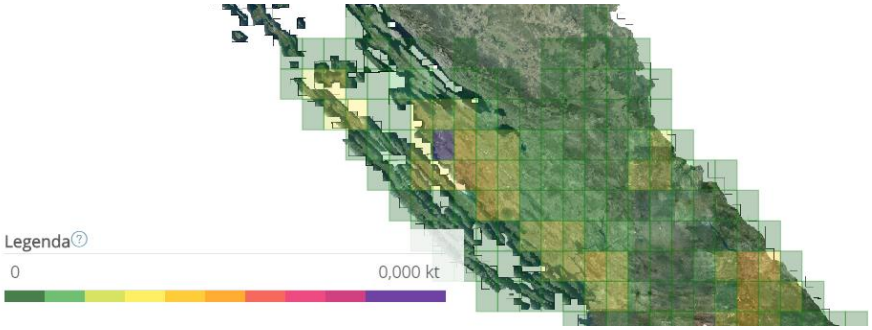

Slika 73. Prostorna raspodjela Cd

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, najveće koncentracije CO se nalaze na području Zadra, Poličnika i Zemunika Donjeg, a gotovo jednaka raspodjela je i koncentracija SOx. Što se tiče koncentracija NOx vidljivo je kako su iste nešto zastupljenije u odnosu na prethodne tvari pa tako najveće koncentracije nalazimo oko područja Grada Zadra i Nina, na području Općine Poličnik te Biograda na moru i Polače. PM čestice imaju najveću raspodjelu na obalnom području pri čemu se ističe područje Grada Zadra. Emisije NH_3 su prisutne na području čitave županije pri čemu se najviše koncentracije mogu izdvojiti na području Općine Poličnik, Zemunik Donji, Škabrnja i Grada Benkovca. Najveće koncentracije teških metala se očekivano nalaze u većim urbanim područjima pri čemu se ističe Grad Zadar.

Ostvarenje ciljeva i mjera strateških i planskih dokumenata

Sukladno Programu zaštite okoliša Zadarske županije za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka je definirano ukupno 5 ciljeva:

- C1 – Nadograditi sustav za praćenje emisija i kvalitete zraka
- C2 - Uspostaviti informacijski sustav o praćenju kvalitete zraka kao dio informacijskog sustava o okolišu
- C3 - Održati I kategoriju zraka u gradovima i naseljima u kojima je I kategorija ustanovljena 2003.g. (postići I kategoriju kvalitete zraka u dijelovima naselja u kojima se moguće utvrdi da je zrak II kategorije)
- C4 - Smanjiti emisije štetnih tvari koje utječu na regionalnu i globalnu onečišćenost
- C5 - Smanjiti emisije svih glavnih izvora (promet,energetika,industrija,ložišta).

Tablica 57. Ostvarenje ciljeve Programa zaštite okoliša

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1, C2	M1 - Izrada propisanih dokumenata zaštite zraka i uspostava procesa programiranja, planiranja, provedbe, nadzora i trajnog unaprjeđivanja sustava zaštite zraka/ okoliša.	Provodi se	Za područje Županije je u 2011. godini donesen program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka, u 2015. godini je donesen Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama za područje Grada Zadra, dok je u 2017. godini donesen Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije za četverogodišnje razdoblje.
C3	M2 - Za gradove/općine u kojima postoji osnovana sumnja ili pritužbe građana da je došlo do onečišćenosti zraka čija razina može ugroziti ljudsko zdravlje, kakvoću življenja i /ili štetno utjecati na bilo koju sastavnicu okoliša, moraju se obaviti mjerenja posebne namjene određena odlukom JLS. Izrada akcijskog plan za poboljšanje kvalitete zraka ako su prekoračene GV. Izlazak inspekcije zaštite okoliša na teren radi utvrđivanja mogućeg uzroka onečišćenja te izrade sanacijskog programa za izvor koji prekoračuje GV.	Provodi se prema potrebi	Sukladno Zakonu o zaštiti zraka (NN) jedinice lokalne samouprave uspostavljaju mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka na svojem području, ukoliko se procjeni da su razine onečišćenosti veće od propisanih graničnih vrijednosti, odnosno ako procijene da za to postoje opravdani razlozi poput u slučaju pojačanog razvoja industrije, proširenja poslovnih i industrijskih zona i dr. Praćenje kvalitete zraka na području Grada Zadra je provođeno na lokalnoj mreži od 2003. do 2008. godine te su nakon ovog razdoblja mjerenja na lokalnoj mreži zbog petogodišnjeg niza zadovoljavajuće kvalitete zraka te nedostataka sredstava ukinuta. Dodatna mjerenja posebne namjene na području Županije su provedena u 2011. i 2014. godini uz uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV), a mjerenja su provedena i u svrhu procjene utjecaja na kvalitetu zraka odlagališta otpada Diklo te na području budućeg RCGO Biljane donje.

C1, C2	M3 - Objedinjavanje rezultata provedenih indikativnih mjerenja i ocjena kvalitete zraka (kategorizacija područja obzirom na razinu onečišćenosti izradom izvješća o provedenim indikativnim mjerenjima kvalitete zraka Zadarske županije s programom zaštite zraka (revizija ocjene kakvoće zraka na temelju rezultata ID mjerenja, broj i opis metoda i razvijenih shema mjerenja, opis, način i vrijeme uporabe potrebne opreme, angažman partnerskih eksperata, statistički obrađeni podaci i vremensko-prostorne analize, standardiziran opis postaja koje bilježe pozitivne rezultate te kritičnih postaja s prekoračenjima standarda (GV).	Ne provodi se	Praćenje kvalitete zraka se provodi na mjernim postajama državne mreže (Polača i Vela straža na Dugom otoku) te rezultati su dostupni u Godišnjim izvješćima o praćenju kvalitete zraka na području RH.
C2	M4 - Razvijanje baze podataka o kvalitete zraka i uspostava osnova za izgradnju lokalnog integriranog informacijskog sustava zaštite zraka/ okoliša (IISKZ/IISKO) kao sastavnog dijela ISZO-a nacionalnog koordinacijskog tijela AZO-a; omogućen javni pristup bazi podataka lokalnog i nacionalnog nivoa (AZO) s izradom web stranica koje sadrže informacije vezane uz zaštitu zraka, okoliša i zdravstvenu ekologiju Zadarske županije te rezultati provedenih istraživanja.	Ne provodi se	Županijska baza podataka o kvaliteti zraka nije uspostavljena.
C1, C2	M 5 - Primjena odredbi za provođenje prostorno-planske dokumentacije županijskog nivoa; Primjena strateške procjene utjecaja na okoliš/ ocjene o potrebi procjene pri izradi svih planskih i programskih dokumenata; nove zahvate građenja i korištenja prostora planirati na način	Provodi se	Za planske i programske dokumente se provode adekvatni postupci procjene utjecaja na okoliš. Također sve pravne ili fizičke osobe čija djelatnost izravno ili neizravno onečišćuje zrak dužni su osigurati praćenje kvalitete zraka prema rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš i/ili rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, odnosno okolišnom dozvolom sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.

	da se smanje koncentrirane emisije onečišćujućih tvari svih izvora na određenom području.		
C2	M6 - Uspostava informacijskog sustava zaštite zraka (ISZZ) u sklopu integriranog informacijskog sustava zaštite okoliša (IISZO) na županijskom nivou mora objediniti sve podatke prikupljene postojećim mjerenjima (i u lokalnoj, i u državnoj mreži) zraka, podzemne i površinske vode, tla, namirnice, buka, mjerenja na urbanim, industrijskim, pozadinskim postajama, mjerenja obvezna prema postupcima PUO, daljinska onečišćenja, posredni pokazatelji, mjerenja posebne namjene itd. informacije (obrađeni podaci sadržajno prilagođeni za više različitih skupina korisnika tj. ciljnih skupina s više različitih korisničkih sučelja) moraju biti kontinuirano dostupni putem interneta identificiranjem svih izvora postojećih podataka o okolišu, izradom kataloga izvora i tijeka podataka o okolišu, donošenjem izradom primarne baze podataka donošenjem odluke o načinu korištenja baze podataka i utvrđivanjem korisnika.	Djelomično provedeno	Iako ovakav sustav na području Županije nije uspostavljen, na području Županije se nalaze dvije mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka (postaja Polača (Ravni kotari) i postaja Vela straža (Dugi otok)) koje su dio državne mreže za praćenje kvalitete zraka. Podaci dobiveni s postaja državne mreže sastavni su dio informacijskog sustava zaštite zraka na razini RH i koriste se za potrebe izrade Godišnjeg izvješća o kvaliteti zraka i za uzajamnu razmjenu informacija i izvješćivanja o kvaliteti zraka između Ministarstva zaštite okoliša i Europske komisije. Informacije vezane uz zaštitu okoliša Zadarske županije sakuplja nadležni Upravni odjel te su iste dostupne na službenim internetskim stranicama Županije.
C1, C2	M7 - Korištenje uspostavljenog ISZZ s ciljem potpore procesu odlučivanja u okviru zaštite okoliša integracijom prikupljenih postojećih podataka iz različitih izvora i njihovim oblikovanjem u informacije značajne za različite probleme zaštite okoliša utvrđivanjem segmenata"informacijskih praznina" u kojima ne postoje izvori podataka (nema mjerenja) ili za koje	Djelomično se provodi	Integraciju podataka vezanih za zaštitu okoliša djelomično provodi nadležni Upravni odjel u Županiji.

	ne postoji kontinuirano prikupljanje podataka.		
C1, C2	M8 - Unaprjeđenje ISZZ–integriranjem informacija zaštite zraka s informacijama ostalih sastavnica okoliša unutar IISZO pronalaženjem poveznica i uzročno-posljedičnih veza između pojava sličnih opterećenja okoliša na istim lokacijama te, eventualno, prisutnošću određenih zdravstvenih teškoća kritičnih područja ciljanim vršenjem integriranog monitoringa više okolišnih sastavnica, koje povezuje ista mikrolokacija, isto razdoblje mjerenja, preporučene metode mjerenja, povećana incidencija određenih oboljenja ljudi, životinja, biljaka, evidencija zanimljivih posrednih pokazatelja kakvoće okoliša, pritužbe građana ili samo nasumično testno analiziranje kakvoće okoliša određenog područja poboljšanjem dostupnosti informacija zainteresiranoj stručnoj i široj javnosti (prezentacijama, publiciranjem, educiranjem javnosti, radionice...) usporedbom rezultata mjerenja istih parametara na određenim područjima.	Djelomično se provodi	Na području Županije se nalaze dvije mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka (postaja Polača (Ravni kotari) i postaja Vela straža (Dugi otok)) koje su dio državne mreže za praćenje kvalitete zraka. Podaci dobiveni s postaja državne mreže sastavni su dio informacijskog sustava zaštite zraka na razini RH i koriste se za potrebe izrade Godišnjeg izvješća o kvaliteti zraka i za uzajamnu razmjenu informacija i izvješćivanja o kvaliteti zraka između Ministarstva zaštite okoliša i Europske komisije. Informacije vezane uz zaštitu okoliša Zadarske županije sakuplja nadležni Upravni odjel te su iste dostupne na službenim internetskim stranicama Županije. Djelatnosti Zavoda za javno zdravstvo Zadar obuhvaćaju i zdravstvenu ekologiju unutar koje se prati, analizira i ocjenjuje utjecaj okoliša (zrak, tlo, buka) i hrane na zdravstveno stanje stanovništva. Sukladno Uredbi o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08), provodi se informiranje zainteresirane javnosti o projektima te se potiče sudjelovanje iste u proces donošenja odluke u ranoj fazi provedbe projekta.
C1, C2	M9 - Unaprjeđenje IISZO utvrđivanjem informacijskih praznina u sustavu zaštite okoliša općenito, na razini županije, prvenstveno u pogledu naglašavanja potrebe redovnog provođenja svih vrsta monitoringa okolišnih sastavnica i uspostave dosad nepostojećih oblika praćenja stanja okoliša (zrak, tlo...); IISZO povezati s informacijskim sustavom o zdravlju pučanstva radi omogućavanja izrade geospacijske analize	Ne provodi se	Integrirana baza podataka na području Županije nije uspostavljena.

	povezanosti kakvoće okoliša sa zdravstvenim stanjem stanovništva; pratiti stanje na terenu i bilježiti sve pojave izvještajima terenskih obilazaka krajem godine.		
C1	M10 - Trajno kontrolirati provođenje mjera zaštite okoliša utvrđenih postupkom procjene utjecaja na okoliš/zrak ili dozvoli izdanoj po posebnom propisu za određeni zahvat.	Provodi se	Inspekcijski nadzor provodi inspektori zaštite okoliša Državnog inspektorata sukladno Zakonu o zaštiti zraka (NN 127/19). Sukladno Godišnjem izvješću o radu inspekcije zaštite okoliša za 2017. godinu, na području Županije je bio proveden nadzor nad ukupno 14 odlagališta otpada (aktivna i zatvorena te divlja).
Sektor industrije, energetike i industrijskih procesa			
C3, C5	M1 - Uvođenje obnovljivih izvora energije (vjetar, sunčeva energija, geotermalna, biomasa itd.) u sva područja gdje je to moguće.	Provodi se	Na području Županije se aktivno provodi uvođenje obnovljivih izvora energije te je razvoj proizvodnje energije iz obnovljivih izvora energije jedan od prioriteta Programa ruralnog razvoja Zadarske županije. Kroz razvojnu strategiju Zadarske županije (2016. - 2020.) su također dane mjere za unaprjeđenje energetske učinkovitosti i povećanje korištenja obnovljivih izvora energije u sektoru industrije, prometa i opće potrošnje. Dodatno, povećanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti u industrijskom sektoru je propisano kao mjera MEN – 17 Odluke o donošenju Programa kontrole onečišćenja zraka za razdoblje od 2020. - 2029. godine.
C4, C5	M2 - Poticanje primjene čistije proizvodnje; primjena najbolje raspoloživih tehnika (BAT tj. NRT načelo) koje ne iziskuju previsoke troškove kod najvećih onečišćivača pomoću mjera inspekcijskog nadzora i manjih onečišćivača, poreznih olakšica, kreditiranja, primjene načela "onečišćivač plaća", uvođenjem sustava upravljanja okolišem ISO 14000, EMAS u gospodarske subjekte i dr.	Provodi se	Uredbom o okolišnoj dozvoli (NN 8/14 i 5/18) je propisano da stručna podloga za donošenje iste mora biti utemeljena na primjeni najbolje raspoložive tehnike (NRT). Također, uz ishođenje okolišnih dozvola od strane gospodarski objekata na području RH, pa i Županije je u porastu i broj izdanih certifikata za ISO 14000.
C4, C5	M3 - Smanjivanje emisije NOx, SO_2, H_2S, teških metala, postojanih organskih onečišćivala, čestica i dr. unaprjeđenjem tehnologije proizvodnih procesa ili izmjenom vrste korištenog goriva, odnosno	Provodi se	Vlasnici/korisnici nepokretnih izvora dužni su osigurati redovito praćenje (mjerenje) emisije onečišćujućih tvari u zraka te voditi evidenciju o obavljenim mjerenjima, rezultatima mjerenja, o učestalosti mjerenja, o upotrijebljenom gorivu i o radu uređaja za smanjivanje emisija te rezultate dostaviti u Registar onečišćavanja okoliša

	ugradnjom filtera radi smanjenja i potpunog uklanjanja pojava povremenih prekomjernih emisija u zrak.		(ROO). Smanjenje emisija je također propisano mjerom M3-1 Programa Zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije (2017.). Smanjivanje emisija je također propisano Uredbom o kvaliteti tekućih naftnih goriva i načinu praćenja, izvještavanja te metodologiji izračuna emisija stakleničkih plinova u životnom vijeku isporučenih goriva i energije (NN 57/17) te mjerama prema rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš i/ili rješenju o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, odnosno okolišnom dozvolom sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša.
C4, C5	M4 – Unaprjeđivati proizvodnu djelotvornost postojećih postrojenja, povećati energetsku djelotvornost proizvodnje, prijenosa i distribucije električne i drugih oblika energije (kogeneracijska proizvodnja, štedljivo upravljanje potrošnjom energije, nove tehnologije izgaranja); primjenjivati nove tehnologije u proizvodnji energije – male kogeneracije i trigeneracijski sustavi (osim proizvodnje električne energ. Osigurati proizvodnju topline i hlađenje)	Djelomično se provodi, očekuje se poboljšanje	Provodi se kroz cilj „Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u proizvodnim industrijama“ Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014. - 2020. Poboljšanje energetske učinkovitosti se također provodi kroz programe energetske učinkovitosti na nacionalnoj i županijskoj razini. Poboljšanje energetske učinkovitosti je također propisano mjerama Odluke o donošenju Programa kontrole onečišćenja zraka za razdoblje 2020. - 2029.
Sektor poljoprivrede, šumarstva i komunalne djelatnosti			
C5	M1 - Poticanje korištenja poljoprivrednog zemljišta na način da rezultira minimalnom emisijom onečišćujućih tvari u atmosferu – odgovarajuća uporaba otpadne biomase – proizvodnja bioplina i sl., poticanje ekološke, manje intenzivne poljoprivrede (smanjenje uporabe pesticida, nadzor primjene Pravilnika o zaštiti poljoprivrednih zemljišta od onečišć. i uporabu poljoprivrednih i građevnih strojeva koji kao pogonsko gorivo rabe biogorivo i gorive ćelije; za toplinske potrebe u poljoprivredi	Provodi se	Na području Županije se potiče ekološka poljoprivreda, kao i smanjenje pesticida te smanjivanjem emisija iz gospodarenja stajskim gnojem i primjene mineralnih gnojiva kroz dobru poljoprivrednu praksu te na način propisan Akcijskim programom zaštite voda od onečišćenja uzrokovanom nitratima iz poljoprivrednog podrijetla. Ulaganje u poljoprivredna gospodarstva koja obuhvaćaju i tip operacije zbrinjavanja, rukovanja i korištenja stajskog gnoja u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš kao i korištenje obnovljivih izvora energije se potiče kroz mjeru 4 Programa ruralnog razvoja 2014. - 2020. Daljnje mjere za smanjenje emisija iz poljoprivrede su također predviđene Odluke o donošenju Programa kontrole onečišćenja zraka za razdoblje 2020. - 2029.

	primjenjivati obnovljive energetske izvore (sunce, energiju biomase i geotermalnu energiju).		
C4	M2 - Poticati povećanje šumskih površina, osobito uz veća naselja.	Provodi se	Provodi se kroz realizaciju Planova upravljanja HŠ kojima je u gospodarskim jedinicama predviđena biološka obnova šuma i pošumljavanje.
C4	M3 - Unaprijediti sustav suvremenog racionalnog gospodarenja otpadom koji uključuje iskorištavanje, vrednovanje i oporabu otpada s malim udjelom neiskorištenog komunalnog i industrijskog otpada koji predstavlja teret okolišu; primjenjivati pravilnike zakona o otpadu u odredbama vezanim uz monitoring zraka za vrijeme rada i nakon zatvaranja odlagališta.	Provodi se	Mjere za smanjenje/sprječavanje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš na način smanjenja količina otpada u nastanku i/ili proizvodnji te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš, uz korištenje vrijednih svojstava otpada propisane su Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19). Za područje Županije je izrađen Plan gospodarenja otpadom te se izrađuju godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom. Također sve jedinice lokalne samouprave na području Županije imaju izrađene planove gospodarenja otpadom.
C4	M4 - Aktualna odlagališta otpada sanirati na način da proizvode što manje emisija i ,općenito, utjecaja na okoliš (otplinjavanje, obrada, inertiziranj neiskoristivog dijela otpada), a paralelno s uvođenjem sustava selektiranja, reciklaže, oporabe otpada, odlagališta današnjeg tipa postupno ukidati, naročito ona manjeg kapaciteta, sukladno odredbama prostorno-planske dokumentacije županijskog nivoa.	Provodi se	Projekti sanacije odlagališta otpada prolaze kroz prikladnu procjenu utjecaja na okoliš, dok se postupno ukidanje odlagališta i sustavi reciklaže i dr. provode prema Planu gospodarenja otpadom Zadarske županije te Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. do 2022. godine. Prema Odluci o redoslijedu i dinamici zatvaranja odlagališta (NN 03/19 i 17/19) i Dinamici zatvaranja odlagališta neopasnog otpada na području RH do 2018. godine zatvoreno i sanirano 27 odlagališta, dok je zatvaranje i saniranje još pet predviđeno
C4	M5 - Poticati angažman javno - privatnog sektora u osnivanju novog gospodarskog oblika prihodovanja otvaranjem mini reciklažnih centara za preuzimanje, predobradu i iskorištavanje pojedinih vrsta otpada radi rasterećenja odlagališta, gospodarskog iskorištenja korisnih svojstava otpada i podupiranja razvoja organiziranog tržišta, burze otpada te učinkovitog zatvaranja ciklusa toka otpada stvaranjem novih	Djelomično se provodi	Prema Objedinjenom izvješću provođenja PGO JLS na području županije nalaze se 22 reciklažna/mobilna reciklažna dvorišta te je jedno u postupku izgradnje. Također na području županije nalazi se preko 90 zelenih otoka te je planirana izgradnja novih.

	uporabljivih proizvoda široke potrošnje.		
C4	M6 - Razvijati sustav primarne reciklaže osiguranjem preduvjeta njegove provedbe na razini nastanka svih tipova otpada (komunalni, industrijski, opasni) – nabava opreme, kanti za selektivno prikupljanje otpada, uvođenje markica za naplatu otpada prema težini, ne površini, određivanje uvjeta za sprječavanje prikupljanja većih količina organskog otpada namijenjenih odlaganju na odlagalištu, stimulativne mjere za uključivanje u reciklažne cikluse i sl.)	Provodi se	Od 2013. godine unaprijeđeno je odvojeno prikupljanje otpada na području Zadarske županije kada je samo pet JLS odvojeno prikupljalo otpad. Također 2013. godine na području županije bilo je registrirano jedno reciklažno dvorište (HAOP, 2014). Na organiziranim zelenim otocima općina i gradova nalaze se prostori za odlaganje raznih vrsta otpada te mogućnost odvoza i prihvata glomaznog otpada.
C4	M7 - Uspostaviti i razvijati sustav kontroliranog gospodarenja otpadnim vodama koje su potencijalno iskoristive s ciljem umanjenja negativnog utjecaja otpadnih voda na zrak i ostale sastavnice okoliša.		
C4	M8 - Kontrola komunalnih poduzeća u preuzimanju većih količina biljnog rastresitog otpada (lišće, trava, mekani biljni dijelovi) od svih izvora tog otpada koji imaju prostorne mogućnost organiziranja kompostiranja u vlastitim vrtovima i dvorištima.	Provodi se	Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) propisan je način prikupljanja i postupanja s biorazgradivim otpadom.
Naselja, domaćinstva i poslovni prostori			
C4	M1 - Omogućiti priključivanje malih energetskih izvora u energetski sustav (vjetroelektrane, nove tehnologije...)		
C4, C5	M2 - Uvesti poticajne mjere za izgradnju niskoenergetskih do pasivnih privatnih i javnih objekata radi poticanja individualne štednje kroz poboljšavanje toplinske	Provodi se	Provodi se kroz nacionalne i županijske programe energetske obnove i poboljšanja energetske učinkovitosti. Poticanje energetske učinkovitosti je propisano i Prijedlogom strategije energetskog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050. godinu te Fond za zaštitu okoliša i energetsku

	izolacije u kombinaciji s korištenjem obnovljivih izvora energije (solarni sustavi, fotoćelije...) pri izgradnji obiteljskih kuća i drugih objekata, uporaba djelotvornijih kućanskih uređaja i rasvjete lokalnim stimulativnim mjerama; stimulativne mjere: ukidanje naknada, smanjenje poreza, kreditiranje, grantovi EU putem javnih natječaja na nivou gradova i sl.		učinkovitost provodi mjere za smanjenje energetske potrošnje u stambenim zgradama i obiteljskim kućama, kao i u zgradama javnog sektora te se sufinancira nabava A+++ električnih energetskih uređaja. Također se provode mjere za povećanje učinkovitosti sustava javne rasvjete.
C4	M3 - Poticati povećavanje i njegovanje površina perivoja i zelenih površina unutar naselja kao mjeru zaštite, prirodnu barijeru od onečišćenja s prometnica, buke.	Provodi se	Provodi se kroz prostorno-plansku dokumentaciju.
C4	M4 - Obveza planiranja minimalnog prostora za smještaj kompostana unutar svih dvorišta s objektima koji produciraju otpad (obiteljske kuće, stambene zgrade, poslovni prostori...)	Djelomično se provodi	Iako prostorno-planskom dokumentacijom nije propisan minimalni prostor za smještaj kompostana unutar dvorišta s objektima koji produciraju otpad, korisnici na području Zadarske županije su dobili spremnike za odvojeno prikupljanje otpada, uključujući i biootpad te je osigurana mogućnost dobivanja kompostera.
C4, C5	M5 - Poboljšati i poticati javni prijevoz u naseljima izradom planova, poreznim olakšicama za čišća prometala, daljnjom promidžbom zdravih načina kretanja, korištenja bicikala, ukidanja prometa određenih dana u užem gradskom području.	Djelomično se provodi, očekuje se poboljšanje	Poboljšanje javnog prijevoza te proširenje mreže pješačkih staza, kao i razdvajanje pješačkih zona od ostalih vrsta prometa te poboljšanje pješačke infrastrukture i izgradnja biciklističke infrastrukture su neke od mjera za postizanje ciljeva Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverni Jadran. Poticanje cikloturizma je provođeno projektom Zadar Bike Magic koji se i dalje provodi, a daljnje poticanje cikloturizma je također jedan od aspekata Glavnog plana razvoja turizma Zadarske županije 2013. - 2023. Promotivne aktivnosti za veće korištenje bicikala, car sharing i ostale modele putovanja su također mjera Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. - 2019. te se unaprjeđuju i kroz projekte organizirane od strane Agencije za razvoj Zadarske županije (ZADRA NOVA) poput projekta MOBILITAS. Proširenje i unaprjeđenje biciklističke infrastrukture je također jedna od mjera Programa zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije za četverogodišnje razdoblje (2017.)

C4, C5	M6 - Plinofikacija naselja i zamjena tradicionalnih ložišta učinkovitijim modernijim tehnologijama s boljim sagorijevanjem i većim energetskim iskorištenjem, a manjim emisijama u zrak; postupno ukinuti uporabu ugljena u domaćinstvima i javnim ustanovama; poticati energetski djelotvorne investicije (primjena solarne energije, geotermalne energije, energije vode, vjetra,biomase...)	Provodi se	Plinofikacija na području Županije je započela u 2011. godini u sklopu projekta plinofikacije Dalmacije te je obuhvaćala Zadar, Biograd i Benkovac.
C5	M7 - Pratiti tijek uvođenja strožeg nadzora rada benzinskih postaja pri skladištenju i pretakanju motornih goriva, naročito unutar naselja.	Djelomično se provodi	Inspektori zaštite okoliša su nadležni za provođenje nadzora, no temeljem godišnjeg izvješća o radu inspekcije zaštite okoliša za 2016. i 2017. godinu nije zabilježen izlazak inspektora na benzinske postaje.
C5	M8 - Smanjiti emisiju hlapivih organskih tvari primjenom postupaka dobre prakse (propisanih posebnim propisima) za uporabu otapala, boja i potisnih plinova u domaćinstvu, ustanovama i maloj privredi.	Provodi se	Granične vrijednosti emisija hlapljivih organskih spojeva su propisane Uredbom o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 87/17) te su operateri dužni prijaviti emisije u Registar postrojenja te propisane onečišćujuće tvari i u Registar onečišćenja okoliša.
Smanjivanje emisija onečišćujućih tvari iz mobilnih izvora – cestovni promet			
C5	M1 - Racionalizirati promet kroz naselja – izrada programa potpore uvođenju javnog gradskog prijevoza; uvođenje koncepcije i regulacije gradskog prijevoza po načelima održivog prometa, preusmjeriti promet teških vozila na zaobilaznice naselja opterećenih prometom te izgraditi zaobilaznice tamo gdje ih nema, a postoji potreba.	Provodi se, očekuje se poboljšanje	Na području Grada Zadra se provodi projekt započet u 2010. godini „Prometni sustav Grada Zadra – Inteligentni prometni sustav i rekonstrukcija prometnica“, a poboljšanje stanja u prometu, odnosno racionalizacija prometa kroz naselja i izgradnja zaobilaznica je prepoznat problem kroz Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija te je uz izraženu potrebu za izgradnjom zaobilaznice Grada Zadra predviđena mjera M-I-22 za izradu Studije izvodljivosti za izgradnju obilaznih dionica državnih i ostalih prometno opterećenih cesta oko središta populacijski najvećih i turistički najrazvijenijih naselja u priobalnoj zoni.
C3	M2 -Provesti odgojno-obrazovni program poticanja rekreacije i kretanja, uporabe bicikala, korištenja biciklističkih staza unutar i izvan gradskih područja, izmjestiti intenzivni tranzitni i transportni promet izvan naselja, oformiti zaštitne	Provodi se	Provodi se kroz razne projekte poput „Bike Magic“, „Zadar Bike“, „Avantura otok“ te mjerama Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. - 2019. te se unaprjeđuju i kroz projekte organizirane od strane Agencije za razvoj Zadarske županije (ZADRA NOVA) poput projekta MOBILITAS. Poboljšanje prometnog sustava na području Županije se očekuje kroz provedbu Prometnog

	vegetacijske i dr. barijere uz veće prometnice, poticati racionalnu izgradnju parkirnih prostora uz poslovne/ javne prostore, smanjivati vozne brzine, postrožiti tehnički nadzor ispravnosti vozila i druge slične mjere.		masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija, dok je nadzor ispravnosti vozila propisan Pravilnikom o tehničkim pregledima vozila. (NN 16/18 i 63/19).
C1	M3 – Osigurati monitoring zraka za praćenje emisija iz Prometa.	Ne provodi se	Za sada se ne provode mjerenja ovog tipa, a ciljna periodička mjerenja onečišćujućih tvari u zraku i prema potrebi mjerenja posebne namjene u blizini većih prometnica ili prepoznatih izvora moguće onečišćenja su propisana mjerom M1-3 Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije (2017.).
C1	M4 - Planske dokumente – prometne studije, prostorne i druge planove izrađivati s naglašenim načelima održivosti u odnosu na prometnu infrastrukturu.	Djelomično se provodi, očekuje se poboljšanje	Djelomično se provelo kroz projekt započet u 2010. godini „Prometni sustav Grada Zadra – Inteligentni prometni sustav i rekonstrukcija prometnica“, a očekuje se poboljšanje implementacijom Prometnog masterplana funkcionalne regija Sjeverna Dalmacija (2018.).
C5	M5 - Uvođenje poreznih olakšica za čišća prometala (plinski pogon) i poticanje oporabe otpadnih ulja za proizvodnju ekološki prihvatljivih pogonskih goriva.	Provodi se	Projekti sufinanciranja nabave kupnje električnih i hibridnih vozila i nabave javnih električnih bicikala u gradovima i općinama su se provodila sukladno Trećem i Četvrtom Nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti, od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Također kroz ove akcijske planove se provodila uspostava posebnog poreza na motorna vozila na temelju emisija CO_2.
C5	M6 -Osigurati pješačke i biciklističke staze u svim naseljima.	Djelomično se provodi	Poboljšanje pješačke i biciklističke staze se provodi kroz razne već prethodno navedene projekte, a poboljšanje se očekuje kroz implementaciju Prometnog masterplana funkcionalne regija Sjeverna Dalmacija (2018.).

5.2. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama

Klimatske promjene predstavljaju rastuću prijetnju u 21. stoljeću i predstavljaju izazov za cijelo čovječanstvo jer utječu na sve aspekte okoliša i gospodarstva te ugrožavaju održivi razvoj društva. Klimatske promjene utječu na učestalost i intenzitet ekstremnih vremenskih nepogoda (ekstremne padaline, poplave i bujice, erozije, oluje, suša, toplinski valovi, požari) i na postepene klimatske promjene (porast temperature zraka, tla i vodenih površina, podizanje razine mora, zakiseljavanje mora, širenje sušnih područja). Sukladno posljednjem Izvješću Međuvladinog panela za klimatske promjene iz 2019. godine navodi se kako je globalni trend porasta temperature na + 1,1 °C te ako se nastavi povećavati

koncentracija stakleničkih plinova sadašnjom brzinom globalno zagrijavanje će vjerojatno dosegnuti 1,5 °C između 2030. i 2052. godine.

Utjecaj klimatskih promjena ovisi o čitavom nizu parametara te će intenzitet utjecaja biti različit ovisno o geografskom položaju, o stupnju razvijenosti i ranjivosti. S obzirom na navedeno, Republika Hrvatska se svrstava u Sredozemnu regiju, koja je prepoznata kao „vruća točka“ te u kojoj je već dosegnut prosječni porast temperature od 1,5 °C te su jako izraženi utjecaji klimatskih promjena poput porasta razine mora, širenja sušnih područja te ekstremni vremenski događaji.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/2020) (u daljnjem tekstu Strategija prilagodbe) daje projekcije klimatskih promjena na području Republike Hrvatske za buduću klimu u dva razdoblja: 2011. – 2040. godine i 2041. – 2070. godine. Rezultati projekcija klime za buduća vremenska razdoblja dobiveni su na osnovi numeričkih integracija regionalnim klimatskim modelom (eng. Regional Climate Model, RegCM) na dvije prostorne rezolucije 50 km i 12,5 km.

Prilikom modeliranja korištena su dva IPCC scenarija rasta koncentracije stakleničkih plinova RCP4.5 i RCP8.5. Scenarij RCP4.5 karakterizira srednja razina koncentracija stakleničkih plinova uz očekivanja smanjenja u budućnosti koja bi dosegla vrhunac oko 2040. godine. Ovaj scenarij se smatra umjerenim scenarijem. Scenarij RCP8.5 karakterizira kontinuirano povećanje koncentracije stakleničkih plinova, koja bi do 2100. godine bila i do tri puta viša od današnje te se ovaj scenarij smatra ekstremnijim. Prema Nakicenovic & Swart (eds), 2000 SRES-IPPC scenarij razvoja IPCC-a (Representative Concentration Pathway - RCPs) RCP4.5 scenarij karakterizira srednja razina koncentracije stakleničkih plinova s relativno ambicioznim očekivanjima, a sukladno scenariju RCP8.5 očekuje se da će emisije CO_2 rasti do kraja 21. stoljeća. Scenarij RCP4.5 najčešće je korišteni scenarij u Strategiji prilagodbe te se on smatra statistički vjerojatnijim scenarijem jer je bliže sadašnjosti te podrazumijeva budućnost u kojoj je predviđeno poduzimanje mjera ublaženja i prilagodbe. Rezultati projekcija klimatskih promjena za ovaj scenarij su sažeto prikazani u nastavku (Tablica 58.).

Tablica 58. Projekcije klimatskih parametara za Republiku Hrvatsku prema scenariju RCP 4.5 u odnosu na razdoblje 1971. - 2000., Izvor: Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20).

KLIMATSKI PARAMETAR	**Projekcije buduće klime prema scenariju RCP4.5 u odnosu na razdoblje 1971. – 2000. godine dobivene klimatskim modeliranjem**	
	2011. – 2040.	**2041. – 2070.**
OBORINE	**Srednja godišnja količina**: *malo smanjenje* koje neće imati značajniji utjecaj na ukupnu godišnju količinu. Manji porast srednje godišnje količine oborina je moguć u SZ Hrvatskoj.	**Srednja godišnja količina**: *daljnji trend smanjenja* (do 5 %) u gotovo cijeloj Hrvatske osim u SZ dijelovima. Najveće smanjenje očekuje se u predjelima od južne Like do zaleđa Dalmacije uz granicu s Bosnom i Hercegovinom (oko 40 mm) i u

			najjužnijim kopnenim predjelima (oko 70 mm).
		Sezone: različit predznak; **zima** i **proljeće** u većem dijelu Hrvatske *manji porast* od 5 – 10 %, a **ljeto i jesen** *smanjenje* (najviše 5 – 10 % u J Lici i S Dalmaciji).	**Sezone**: *smanjenje* **u svim sezonama**, osim zimi. Najveće smanjenje (malo više od 10 %) će biti u proljeće u J Dalmaciji i ljeti od 10-15 % u gorskim predjelima i S Dalmaciji. Najveće *povećanje* ukupne količine oborina (5 - 10%) se očekuje u **jesen** na otocima i **zimi** u S Hrvatskoj.
		Smanjenje broja **kišnih razdoblja** (osim u središnjoj Hrvatskoj gdje bi se u zimi malo povećao). Broj **sušnih razdoblja** bi se *povećao* te bi bio najizraženiji u proljeće i ljeto.	Broj **sušnih razdoblja** bi se *povećao*
SNJEŽNI POKROV		*Smanjenje* (najveće u Gorskom Kotaru, do 50 %).	*Daljnje smanjenje* (naročito Gorski Kotar i drugi planinski krajevi).
POVRŠINSKO OTJECANJE		Nema većih promjena u većini krajeva; no u gorskim predjelima i zaleđu Dalmacije *smanjenje* do 10% u zimi, proljeću i jeseni.	*Smanjenje* otjecanja u cijeloj Hrvatskoj (osobito u proljeće).
TEMPERATURA ZRAKA		Srednja: *porast* se očekuje u svim sezonama u cijeloj Hrvatskoj. Ovisno o sezoni, očekivani porast je **1,0 – maksimalno 1,4°C.** Zimi i ljeti najveći projicirani porast temperature bio bi od 1,1 do 1,3 °C u primorskim krajevima. U proljeće bi porast mogao biti od 0,7 °C na Jadranu do malo više od 1,0 °C na sjeveru Hrvatske. U jesen bi očekivani porast temperature mogao biti između 0,9 °C u istočnim krajevima do oko 1,2 °C na Jadranu, iznimno do 1,4 °C, u zapadnoj Istri.	Srednja: *porast* u svim sezonama u cijeloj Hrvatskoj. Najveći porast srednje temperature zraka, **do 2,2 °C,** očekuje se na Jadranu i to ljeti i u jesen. Zimi i u proljeće najveći projicirani porast temperature do oko 2,1 °C, tj do 1,9 °C u kontinentalnim krajevima.
		Maksimalna: *porast* u svim sezonama **1 – 1,5 °C.**	Maksimalna: *porast* do **2,3 °C** u ljeto i jesen na otocima.
		Minimalna: najveći *porast* **zimi do 1,2** (sjeverna Hrvatska i primorje) **i do 1,4 °C** (Gorski Kotar).	Minimalna: najveći *porast* na kontinentu **zimi 2,1 – 2,4 °C**; a **1,8 – 2 °C** primorski krajevi.
EKSTREMNI VREMENSKI UVJETI	**Vrućina** (broj dana s Tmax > +30 °C)	**6 do 8 dana** *više* od referentnog razdoblja (referentno razdoblje: 15 – 25 dana godišnje) u većem dijelu Hrvatske i više od 8 dana u istočnoj Hrvatskoj i ponegdje na Jadranu.	Nastavak porasta vrućih dana. Porast od nešto *više* od **12 dana** od referentnog razdoblja.

	Hladnoća (broj dana s Tmin < -10 °C)	*Smanjenje* broja dana s Tmin < -10 °C i porast *T*min vrijednosti (1,2 – 1,4 °C).	Daljnje *smanjenje* broja dana s Tmin < -10 °C
	Tople noći (broj dana s Tmin ≥ +20 °C)	*U porastu*	*U porastu*
VJETAR	**Sr. brzina** na 10 m	**Zima i proljeće** *bez promjene*, no **ljeti i osobito u jesen** na sjevernom Jadranu *porast* do 20 – 25 % i nešto manji u Dalmaciji i gorskim predjelima.	**Zima i proljeće** *blago smanjenje* u dijelu sjeverne i istočne Hrvatske, *trend jačanja* **ljeti i u jesen** na Jadranu.
	Max. brzina na 10 m	Na godišnjoj razini: *bez promjene* (najveće vrijednosti na otocima J Dalmacije) Po sezonama: *smanjenje* **zimi** na J Jadranu i zaleđu	Po sezonama: *blago smanjenje* u svim sezonama osim ljeti. *Najveće smanjenje* **zimi** na J Jadranu.
EVAPOTRANSPIRACIJA		*Povećanje* u **proljeće i ljeti** 5 – 10 % u većini krajeva, nešto jače povećanje na vanjskim otocima i Z Istra (> 10 %).	*Povećanje* do 10 % za veći dio Hrvatske, pa do 15 % na obali i zaleđu te do 20 % na vanjskim otocima.
VLAŽNOST ZRAKA		*Porast* cijele godine (**najviše ljeti** na Jadranu).	*Porast* cijele godine (**najviše ljeti** na Jadranu).
VLAŽNOST TLA		*Smanjenje* u Sjevernoj Hrvatskoj.	*Smanjenje* u cijeloj Hrvatskoj (**najviše ljeto i u jesen**).
SUNČEVO ZRAČENJE (TOK ULAZNE SUNČANE ENERGIJE)		**Ljeti i u jesen** *porast* u cijeloj Hrvatskoj, u **proljeće** *porast* u Sjevernoj Hrvatskoj, a *smanjenje* u Zapadnoj Hrvatskoj; **zimi** *smanjenje* u cijeloj Hrvatskoj. Promjene u rasponu 1 - 5 %.	*Povećanje* u svim sezonama osim zimi (najveći porast ljeti u gorskoj i središnjoj Hrvatskoj).
SREDNJA RAZINA MORA[39]		Za razdoblje 2046. – 2065. očekivani *porast* razine mora je **19 – 33 cm** (IPCC AR5).	Za razdoblje 2081. – 2100. očekivani *porast* razine mora je **32 – 65 cm** (procjena prosječnih srednjih vrijednosti za Jadran iz raznih izvora)

Temeljem gornjih rezultata provodi se procjena utjecaja klimatskih promjena i ranjivosti sektora na klimatske promjene. Strategija prilagodbe temelji se na analizi onih sektora i međusektorskih područja koji su relevantni za prilagodbu zbog njihove socio-ekonomske važnosti za Republiku Hrvatsku i/ili su od važnosti za prirodu i okoliš. U tu je svrhu odabrano osam ključnih sektora (vodni resursi; poljoprivreda; šumarstvo; ribarstvo; bioraznolikost; energetika; turizam i zdravlje) i dva međusektorska tematska područja

[39] Procjena porasta razine mora nije dobivena RegCM modelom, već je preuzeza iz IPCC AR5, te temeljem zaključaka istraživanja domaćih autora i praćenja dosadašnjih kretanja promjena srednje razine Jadranskog mora.

(prostorno planiranje i uređenje te upravljanje rizicima). Strategija prilagodbe rezultat je integralnog pristupa koji, polazeći od analize stanja u odabranim sektorima i međusektorskim tematskim područjima, rezultira kako pregledom međusektorskih utjecaja i ranjivosti tako i skupom mjera, pri čemu se vodi računa o mogućnostima provedbe, ali i o međusektorskim učincima provedbe pojedine mjere. U pristupu planiranju i provedbi mjera potrebno je uzeti u obzir ranjivost prostora s aspekta bioraznolikosti, usluga ekosustava, koja ublažavaju učinke klimatskih promjena te dati prednost rješenjima temeljenim na prirodi (tzv. Nature-based Solutions – NbS).

Na temelju općih načela za definiranje mjera, analize postojećeg stanja po sektorima i procjene stupnja ranjivosti i mogućih odgovora na izazove prilagodbe klimatskim promjenama u svakom je sektoru utvrđen skup mjera koji ima za cilj na učinkovit način definirati sustav prilagodbe klimatskim promjenama. Osim navedenih sektorskih mjera definiran je i skup horizontalnih mjera, odnosno međusektorskih mjera (prostorno planiranje i uređenje te upravljanje rizicima od katastrofa).

Strategijom prilagodbe predlaže se sveukupno 85 mjera. Najveći broj predloženih mjera spada u tzv. nestrukturne mjere (administrativne, političke, zakonodavne, tehničke i planske mjere, mjere jačanja svijesti o potrebi prilagodbe klimatskim promjenama te mjere vezane uz sakupljanje podataka, motrenje i znanstveno-istraživački rad) za koje su određeni ključni dionici.

Mjere su podijeljene u skupine slijedom pet nacionalnih prioriteta, a mjere unutar svake skupine potom su raspoređene u tri kategorije važnosti. Za svaku mjeru navedene su konkretne aktivnosti za provedbu mjere.

Strategija prilagodbe provodit će se putem provedbenih akcijskih planova, koji će sadržavati razradu konkretnih mjera i aktivnosti za određeno petogodišnje razdoblje (Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja). Akcijske planove usvaja Vlada Republike Hrvatske. Akcijski planovi za svaku će mjeru i aktivnost dati opis, način provedbe, redoslijed ostvarivanja aktivnosti, rok izvršenja, obveznike i koordinatore provedbe mjera i aktivnosti, kao i izvore financiranja. Na osnovu ove Strategije prilagodbe izradit će se prvi akcijski plan, koji će sadržavati detaljan prikaz prioritetnih mjera i aktivnosti iz ove Strategije prilagodbe za prvo petogodišnje razdoblje. Pri tome sve mjere i aktivnosti trebaju biti komplementarne s ciljevima iz Europskog zelenog plana.

5.3. Stanje voda i upravljanje vodama

Kako se navodi u strateškom dokumentu odnosa prema vodama u RH Strategiji upravljanja vodama (NN 91/08), „voda je jedinstven i nezamjenjiv prirodni resurs ograničenih količina i neravnomjerne prostorne i vremenske raspodjele“. Zakonska osnova, opseg, vrsta i način ispitivanja voda definirani su Zakonom o vodama (NN 66/19), Uredbom o standardu kakvoće voda (NN 96/19) i Pravilnikom o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanja voda (NN 74/13 i 140/15 i 3/20). Državni plan mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja (NN 5/11) određuje postupanja u slučajevima većih ugroza kakvoće voda. Praćenje stanja voda i upravljanja njima planiran je Planom upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021. (NN 66/16). Ovaj Plan je novela Plana upravljanja vodnim područjima 2013. - 2015. U njemu je uz komponentu Upravljanje

stanjem voda dodana i komponenta Upravljanje rizicima od poplava. Zakonom o vodnim uslugama (NN 66/10) na njemu temeljenim podzakonskim aktima uređeno je korištenje voda. Navedeni propisi usklađeni su s Okvirnom direktivom o vodama (ODV) (Direktivom 2000/60/ES Europskog parlamenta i vijeća), kojom je uspostavljen okvir djelovanja država članica EU na području politike voda te s ostalim direktivama koje uređuju politiku voda. Zakonom o vodi za ljudsku potrošnju (NN 56/13, 64/15, 104/17, 115/18 i 16/20), uređuju se zdravstvena ispravnost vode za ljudsku potrošnju, nadležna tijela za provedbu zakona i način izvještavanja Europe komisije o provedbi Zakona, obveze pravnih osoba koje obavljaju opskrbu vodom za ljudsku potrošnju u RH, postupanje i izvješćivanje u slučaju odstupanja od parametara za provjeru sukladnosti vode za ljudsku potrošnju i njihovo financiranje, te osiguravanje zdravstvene ispravnosti vode za ljusku potrošnju na području RH. Pravilnikom o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringa i planovima sigurnosti vode za ljusku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe (NN 125/17), određuju se parametri ispravnosti, metode praćenja i način izvješćivanja i vođenja podataka o ispravnosti vode za ljudsku potrošnju.

Stanje voda

Provedba monitoringa voda u nadležnosti je Hrvatskih voda koje donose plan monitoringa voda. Plan monitoringa voda temelji se na rezultatima ocjene stanja voda i analizama značajki vodnih područja, a usklađuje se s programom mjera zaštite voda. Na temelju rezultata monitoringa za svako tijelo površinske ili podzemne vode pojedinačno se donosi ocjena njegovog stanja i svrstava se ga u odgovarajuću kategoriju (klasifikacija stanja tijela) te se uz analizu utjecaja procjenjuje rizik da određeno tijelo površinske ili podzemne vode neće postići ciljeve zaštite voda odnosno da neće zadržati stanje sukladno ciljevima zaštite voda.

Prema odredbama Zakona o vodama (NN 66/19), Republika Hrvatska je u svrhu upravljanja vodama podijeljena na dva vodna područja: vodno područje rijeke Dunav i jadransko vodno područje. U odnosu na administrativnu podjelu, teritorij Zadarske županije nalazi se na oba vodna područja (Plan upravljanja vodnim područjima 2016. − 2021.). Područje sliva Une u Zadarskoj županiji pokriva područje od 382 km^2 i dio je vodnog područja rijeke Dunav koje je u cijelosti određeno kao sliv osjetljivog područja (Odluka o određivanju osjetljivih područja, NN 81/10 i 141/15). Na to područje se primjenjuju odgovarajuće odredbe Zakona o vodama. Sve vode u osjetljivom području trebale bi zadovoljavati najmanje dobro stanje iz Uredbe o standardu kakvoće voda.

Sve druge vode na području Zadarske županije od 3.263 km^2, pripadaju Jadranskom slivu.

Sukladno Planu upravljanja vodnim područjima, razlikujemo površinske vode (stajaćice i tekućice), podzemne vode (tijela podzemne vode), prijelaze vode i priobalne vode.

Prema uredbi o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10 i 141/15), gotovo sva područja voda u Zadarskoj županiji pripadaju osjetljivom područja (Slika 74.).

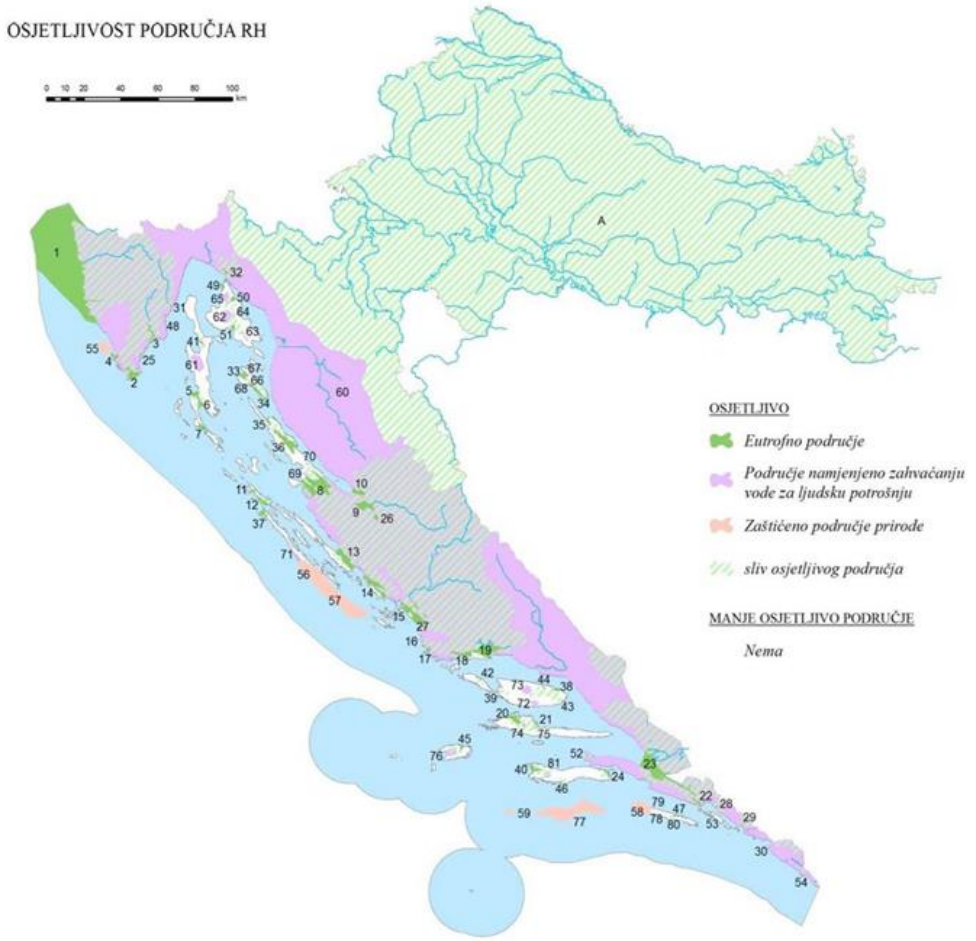

Slika 74. Osjetljiva područja u Republici Hrvatskoj sukladno Uredbi o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10 i 141/15).

Tablica 59. Popis osjetljivih područja u Zadarskoj županiji prema Uredbi o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10 i 141/15).

Oznaka	ID područja	Naziv područja	Kriterij za određivanje osjetljivog područja	Onečišćujuća tvar čije se ispuštanje ograničava
8	61011007	Ljubački i Ninski zaljev	1	dušik, fosfor
9	61011008	Novigradsko more	1	dušik, fosfor
10	61011009	dio Velebitskog kanala	1	dušik, fosfor
11	61011010	Uvala Široka	1	dušik, fosfor
12	61011011	Brguljski zaljev	1	dušik, fosfor
13	41011012	Pašmanski kanal	1	dušik, fosfor
14	41011013	Pirovački zaljev i Murterski kanal	1	dušik, fosfor
26	61011024	Karinsko more	1	dušik, fosfor
36	61011035	Paški zaljev	1	dušik, fosfor
37	61011036	Zaljev Pantera i luka Soliščica	1	dušik, fosfor
56	51002520	PP Telašćica	2A	dušik, fosfor
60	71005000	Jadranski sliv - kopneni dio	1	dušik, fosfor
69	71005009	Dole-Povljana	1	dušik, fosfor
70	71005010	Vrčići	1	dušik, fosfor

Monitoring stanja površinskih, uključivo i prijelaznih i priobalnih voda, te podzemnih voda obavlja se sukladno parametrima određenim Uredbom o Standardu kakvoće voda (NN 96/19).

Uredbom se propisuju standardi kakvoće voda za površinske uključujući i priobalne vode i vode teritorijalnog mora te podzemne vode, posebni ciljevi zaštite voda, kriteriji za utvrđivanje ciljeva zaštite voda, uvjeti za produženje rokova za postizanje ciljeva zaštite voda, elementi za ocjenjivanje stanja voda, monitoring stanja voda i izvještavanje o stanju voda.

Stanje vodnih tijela se prati u zadanim razdobljima, a rezultati se sumarno koriste za izradu strateškog dokumenta Plana upravljanja vodnim područjima.

Važeći Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. (NN 66/16), je planski dokument koji se donosi za razdoblje od 6 godina, nakon čega se mijenja i dopunjuje za razdoblje od narednih 6 godina. Plan sadržajno za svako vodno područje zasebno obuhvaća:

- opis prirodnih značajki i stanja voda
- popis ciljeva kakvoće za površinske vode, uključivo i priobalne vode, vode teritorijalnoga mora i podzemne vode, uključujući i zaštićena područja te rokove za postizanje tih ciljeva
- sažeti prikaz donesenih programa mjera za postizanje ciljeva kakvoće voda, uključujući i načine postizanja ciljeva tim mjerama, uključujući osnovne mjere i dopunske mjere
- utvrđivanje sredstava potrebnih za provedbu programa mjera iz ovoga Plana
- pravila primjene pojedinih sastavnica Plana
- registar detaljnijih planova i programa koji se odnose na određene podslivove i sektore
- izvješće koje sadrži opis aktivnosti i rezultata sudjelovanja javnosti u pripremi Plana
- popis nadležnih institucija za primjenu Plana na vodnom području
- oznaku kontaktnih mjesta na kojima se može steći uvid, odnosno dobiti prateća dokumentacija i informacije koje se odnose na izradu, preispitivanje, izmjene i dopune Plana, detalji o kontrolnim mjerama donesenim za točkaste izvore onečišćenja i za sve druge identificirane negativne utjecaje na stanje vodnih tijela na vodnom području i sadašnji rezultati monitoringa.

Stanje vodnih tijela na području Zadarske županije nastavno se daje na temelju podataka dobivenih od Hrvatskih voda VGO Split (VGO za slivove južnog Jadrana).

Za potrebe Planova upravljanja vodnim područjima, provodi se načelno delineacija i proglašavanje zasebnih vodnih tijela površinskih voda na:

- tekućicama s površinom sliva većom od 10 km^2,
- stajaćicama površine veće od 0,5 km^2,
- prijelaznim i priobalnim vodama bez obzira na veličinu

Za vrlo mala vodna tijela na lokaciji zahvata koje se zbog veličine, a prema Zakonu o vodama odnosno Okvirnoj direktivi o vodama, ne proglašavaju zasebnim vodnim tijelom primjenjuju se uvjeti zaštite kako slijedi:

- Sve manje vode koje su povezane s vodnim tijelom koje je proglašeno Planom upravljanja vodnim područjima, smatraju se njegovim dijelom i za njih važe isti uvjeti kao za to veće vodno tijelo.
- Za manja vodna tijela koja nisu proglašena Planom upravljanja vodnim područjima i nisu sastavni dio većeg vodnog tijela, važe uvjeti kao za vodno tijelo iste kategorije (tekućica, stajaćica, prijelazna voda ili priobalna voda) najosjetljivijeg ekotipa iz pripadajuće ekoregije.

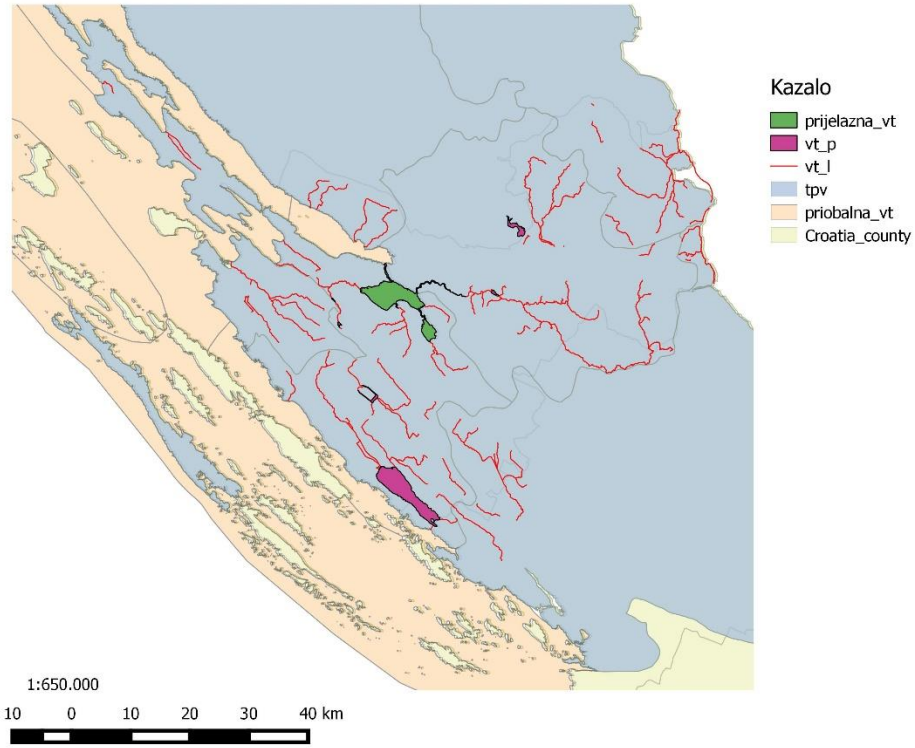

Slika 75. Vodna tijela na području Zadarske županije- tekućice, stajaćice, prijelazne vode i vode teritorijalnog mora te tijela podzemne vode.

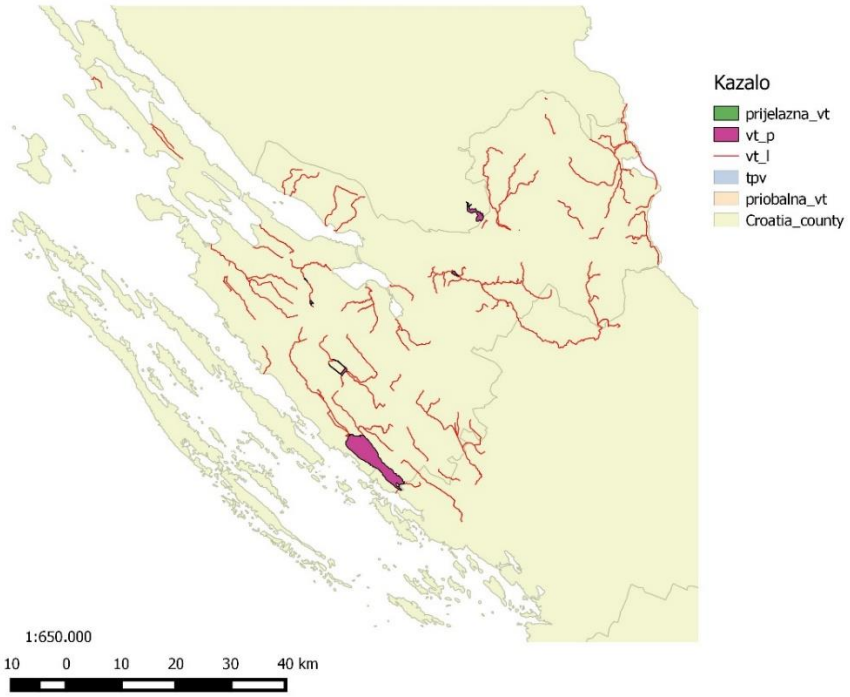

Slika 76. Vodna tijela na području Zadarske županije – tekućice i stajaća vodna tijela.

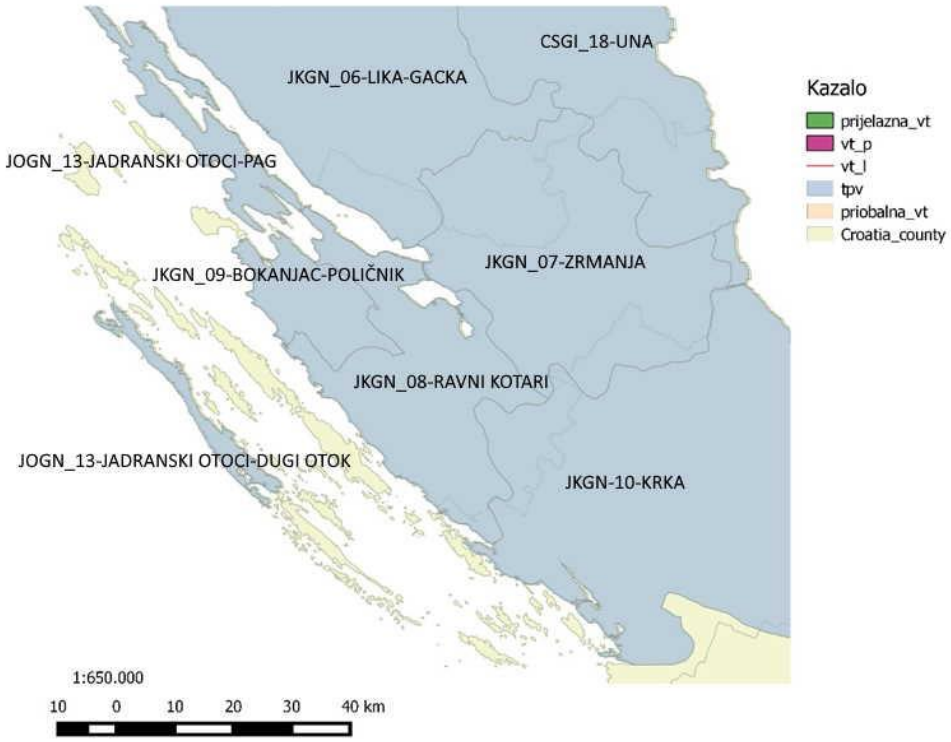

Slika 77. Vodna tijela na području Zadarske županije- tijela podzemne vode.

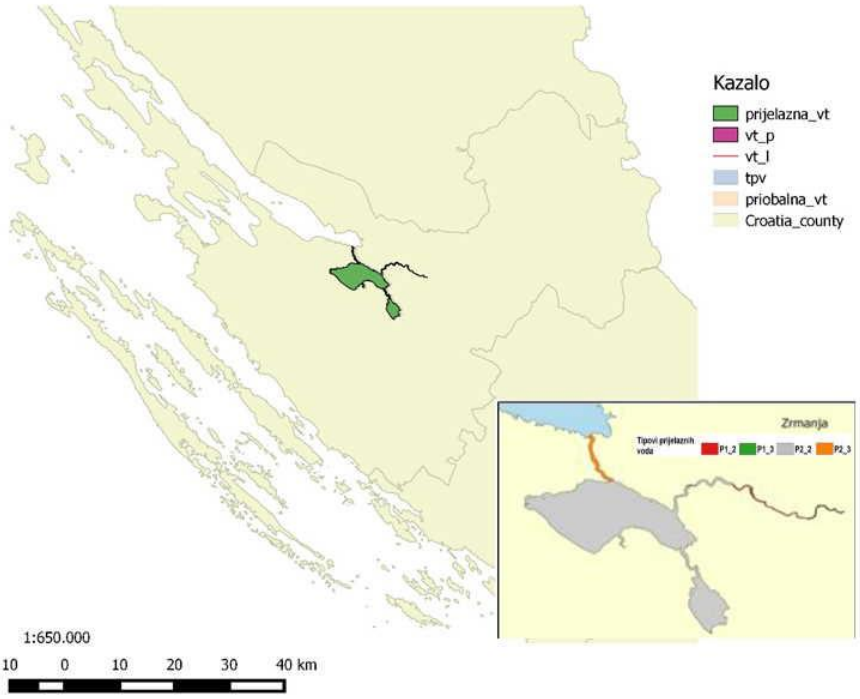

Slika 78. Vodna tijela na području Zadarske županije- prijelazna vodna tijela. PV - Zrmanja

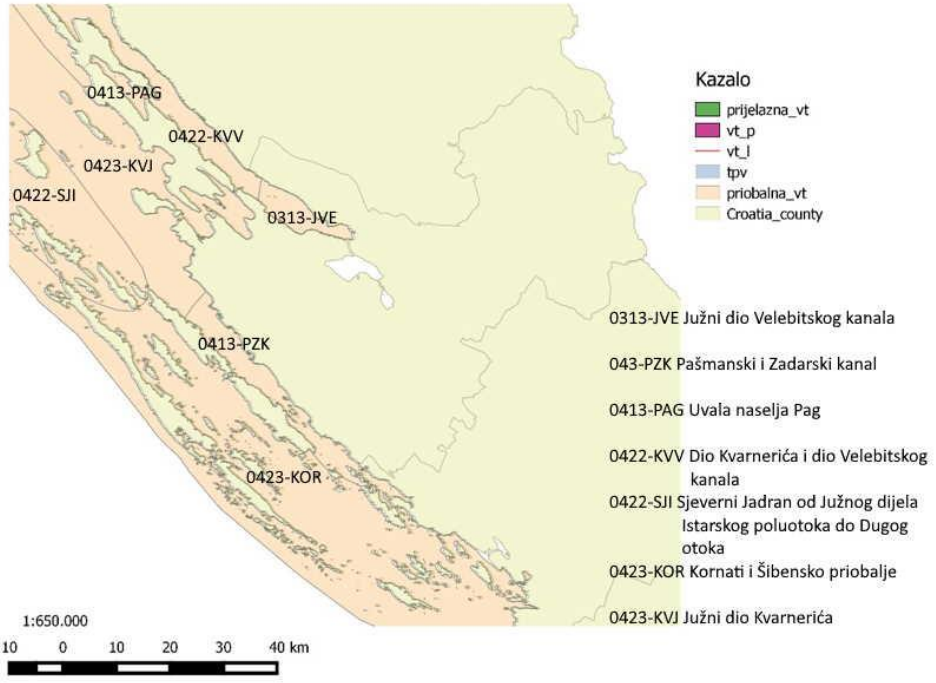

Slika 79. Vodna tijela na području Zadarske županije- priobalna vodna tijela.

Nastavno se u tablici prikazuje stanje kvalitete površinskih vodnih tijela sumarno prema podatcima HV VGO Split. Stanje voda je prikazano sumarno s konačnom ocjenom stanja i prognozom postizanja ciljeva sukladno Uredbi o kakvoći voda. Konačno stanje kopnenih

vodnih tijela u Zadarskoj županiji nije dobro. Za 23 vodnih tijela (25,87 %) konačna ocjena stanja je vrlo dobro, a za 14 vodnih tijela (14,18 %) ocjena je dobro stanje. Za 14 vodnih tijela (14,88 %) ocjena stanja je umjereno. Čak za 15 vodna tijela (19,48 %) je ocjena konačnog stanja vrlo loše, a za 10 vodnih tijela (12, 99 %) ocjena je loše stanje. Samo 36 vodnih tijela od 77 (46,75 %) postiže ciljeve, 32 (41,56 %) ne postiže ciljeve, a za 9 vodnih tijela (11,69 %) procjena nije pouzdana. Stanje Vranskog jezera (jedine ocijenjene stajaće vode u ocjeni) je loše s prognozom ne postiže ciljeve. Vidljivo je da je stanje kopnenih voda u dijelu ZŽ koji pripada Dunavskom slivu uglavnom dobro i vrlo dobro, a prognoza za sva vodna tijela je postižu ciljeve. Veće tekućice u Jadranskom slivu ZŽ ima dobro i vrlo dobro stanje i prognozu postiže ciljeve, osim rijeke Zrmanje čije stanje je ocijenjeno kao umjereno, a procjena postizanja ciljeva nije pouzdana. Manji vodotoci, osobito oni koji prolaze poljoprivrednim područjima su u lošem i vrlo lošem konačnom stanju s prognozom ne postižu ciljeve (Tablica 60.).

Tablica 60. Stanje vodnih tijela na području Zadarske županije.

br	Vodno tijelo	Šifra	Kategorija	Ekotip	Vodno područje	Konačno stanje	Postizanje ciljeva
1	Una	CSRN0005_007	Tekućica	12	Dunav	dobro	postiže ciljeve
2	Una	CSRI00005_006	Tekućica	12	Dunav	dobro	postiže ciljeve
3	Srebrenica	CSRN0097_002	Tekućica	16A	Dunav	vrlo dobro	postiže ciljeve
4	Srebrenica	CSRI0097_001	Tekućica	16A	Dunav	vrlo dobro	postiže ciljeve
5	Krka	CSRI0109_001	Tekućica	11	Dunav	vrlo dobro	postiže ciljeve
6	Sredice	CSRN0206_001	Tekućica	16A	Dunav	vrlo dobro	postiže ciljeve
7	Suvaja	CSRN0287_001	Tekućica	16A	Dunav	dobro	postiže ciljeve
8	Grubišića jaruga	CSRN0319_001	Tekućica	16A	Dunav	vrlo dobro	postiže ciljeve
9	Joševica	CSRN0466_001	Tekućica	6	Dunav	umjereno	postiže ciljeve
10	-	CSRN0543_001	Tekućica	10A	Dunav	vrlo dobro	postiže ciljeve
11	-	CSRN0584_001	Tekućica	10A	Dunav	vrlo dobro	postiže ciljeve
12	Svetinja	CSRI0606_001	Tekućica	16A	Dunav	vrlo dobro	postiže ciljeve
13	Zrmanja	JKRN0013_003	Tekućica	12	Jadransko	umjereno	procjena nije pouzdana
14	Zrmanja	JKRN0013_002	Tekućica	13	Jadransko	umjereno	procjena nije pouzdana
15	Zrmanja	JKRN0013_001	Tekućica	13	Jadransko	umjereno	procjena nije pouzdana
16	Prosika	JKRN026_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
17	Ličina-Kotarka	JKRN0027_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve

18	Krivina draga	JKRN0029_003	Tekućica	16A	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
19	Šklop	JKRN0029_002	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
20	Krupa	JKRN0029_001	Tekućica	14	Jadransko	dobro	procjena nije pouzdana
21	Butižnica	JKRI0033_005	Tekućica	12	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
22	Orlovača	JKRN0037_001	Tekućica	16B	Jadransko	umjereno	procjena nije pouzdana
23	Lateralni kanal	JKRN0041_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
24	Batišnica	JKRN0044_002	Tekućica	10A	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
25	Žižinka	JKRN0044_001	Tekućica	6	Jadransko	loše	ne postiže ciljeve
26	Jaruga	JKRN0049_003	Tekućica	16B	Jadransko	loše	ne postiže ciljeve
27	Goduća	JKRN0049_002	Tekućica	11	Jadransko	loše	ne postiže ciljeve
28	Miljašić jaruga	JKRN0052_001	Tekućica	16B	Jadransko	loše	ne postiže ciljeve
29	Glavni odvodni kanal Poloča	JKRN0056_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
30	Ričica	JKRN0061_001	Tekućica	10A	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
31	Doljanski potok	JKRN0083_001	Tekućica	16A	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
32	Otuča	JKRN0088_001	Tekućica	6	Jadransko	dobro	postiže ciljeve
33	Baštica	JKRN0092_001	Tekućica	16B	Jadransko	umjereno	ne postiže ciljeve
34	Karišnica	JKRN0104_001	Tekućica	16B	Jadransko	umjereno	procjena nije pouzdana
35	Kličevica-jaruga	JKRN0107_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
36	-	JKRN0113_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
37	-	JKRN0117_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
38	Novigradska jaruga	JKRN0122_001	Tekućica	16B	Jadransko	loše	ne postiže ciljeve
39	-	JKRN0130_001	Tekućica	16B	Jadransko	loše	ne postiže ciljeve
40	-	JKRN0134_001	Tekućica	10A	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
41	Dobarnica	JKRN0151_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
42	Velika Paklenica	JKRN0166_002	Tekućica	16A	Jadransko	dobro	postiže ciljeve
43	Velika Paklenica	JKRN0166_001	Tekućica	16B	Jadransko	dobro	postiže ciljeve

44	Brestovačka draga	JKRN0167_001	Tekućica	16B	Jadransko	dobro	postiže ciljeve
45	Prosjek	JKRN0172_001	Tekućica	16A	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
46	Draga Krnjajića	JKRN0177_001	Tekućica	16A	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
47	Mala Paklenica	JKRN0180_002	Tekućica	16A	Jadransko	dobro	postiže ciljeve
48	Mala Paklenica	JKRN0180_001	Tekućica	16B	Jadransko	umjereno	ne postiže ciljeve
49	Ogareva draga	JKRN0183_001	Tekućica	16B	Jadransko	dobro	procjena nije pouzdana
50	Suvaja	JKRN0184_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
51	Potok Soline	JKRN0187_001	Tekućica	16B	Jadransko	umjereno	ne postiže ciljeve
52	-	JKRN0191_001	Tekućica	16B	Jadransko	umjereno	ne postiže ciljeve
53	Suvaja	JKRN0201_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
54	Krneza	JKRN0209_001	Tekućica	16B	Jadransko	loše	ne postiže ciljeve
56	Virine	JKRN0214_001	Tekućica	16A	Jadransko	dobro	postiže ciljeve
57	Zmijska draga	JKRN0215_001	Tekućica	16A	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
58	-	JKRN0217_001	Tekućica	10A	Jadransko	dobro	postiže ciljeve
59	Draga Milovac	JKRN0225_001	Tekućica	16A	Jadransko	umjereno	ne postiže ciljeve
60	Jaruga	JKRN0227_001	Tekućica	16B	Jadransko	umjereno	procjena nije pouzdana
61	Vračarevac	JKRN0231_001	Tekućica	16A	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
62	Draga Gradina	JKRN0246_001	Tekućica	16B	Jadransko	dobro	postiže ciljeve
63	-	JKRN0248_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
64	Zukve	JKRN0257_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
65	Kusac	JKRN0260_001	Tekućica	11	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
66	Meka draga	JKRN0276_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
67	Zrmanja	JKRN0283_001	Tekućica	16B	Jadransko	dobro	procjena nije pouzdana
68	Kozjača	JKRN0284_001	Tekućica	16A	Jadransko	loše	ne postiže ciljeve
69	-	JKRN0289_001	Tekućica	16A	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
70	Zrmanja	JKRN0291_001	Tekućica	16B	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve

71	Otres	JKRN0294_001	Tekućica	16B	Jadransko	umjereno	ne postiže ciljeve
72	-	JKRN0305_001	Tekućice	16B	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
73	Crni potok	JKRI0310_001	Tekućice	11	Jadransko	vrlo dobro	postiže ciljeve
74	Vrbica	JKRN0314_001	Tekućica	15A	Jadransko	vrlo loše	ne postiže ciljeve
75	-	JORN0005_001	Tekućica	16B	Jadransko	umjereno	ne postiže ciljeve
76	-	JORN0011_001	Tekućica	16B	Jadransko	loše	ne postiže ciljeve
77	Vransko jezero	JKLN001	Stajaćica	HR-J_4	Jadransko	loše	ne postiže ciljeve

Stanje priobalnih vodnih tijela

Priobalna vodna tijela na području ZŽ, od kojih prostorno neka dijeli sa susjednim županijama, su po svim elementima kakvoće u dobrom i vrlo dobrom stanju (tablice u nastavku). Detaljnije stanje mora u akvatoriju Zadarske županije opisano je u poglavlju more.

Tablica 61. Osnovni fizikalno-kemijski elementi kakvoće priobalnih vodnih tijela u akvatoriju Zadarske županije.

	Osnovni fizikalno-kemijski elementi kakvoće					
VODNO TIJELO	Prozirnost	Otopljeni kisik u površinskom sloju	Otopljeni kisik u pridnenom sloju	Ukupni anorganski dušik	Ortofosfati	Ukupni fosfor
O313-JVE	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
O413-PZK	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
O413-PAG	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
O422-KVV	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
O422-SJI	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
O423-KOR	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	vrlo dobro stanje
O423-KVJ	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje

Tablica 62. Biološki elementi kakvoće priobalnih vodnih tijela u akvatoriju Zadarske županije.

	Biološki elementi kakvoće				
VODNO TIJELO	Klorofil a	Fitoplankton	Makroalge	Bentički beskralješnjaci (makrozoobentos)	Morske cvjetnice
O313-JVE	vrlo dobro stanje	dobro stanje	vrlo dobro stanje	-	-
O413-PZK	vrlo dobro stanje	dobro stanje	vrlo dobro stanje	-	-
O413-PAG	vrlo dobro stanje	dobro stanje	-	-	-
O422-KVV	vrlo dobro stanje	dobro stanje	-	-	vrlo dobro stanje
O422-SJI	vrlo dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	-	-
O423-KOR	vrlo dobro stanje	dobro stanje	-	-	vrlo dobro stanje
O423-KVJ	vrlo dobro stanje	dobro stanje	-	-	-

Tablica 63. Ocjena ekološkog stanja kakvoće priobalnih vodnih tijela u akvatoriju Zadarske županije.

	Elementi ocjene ekološkog stanja		
VODNO TIJELO	Biološko stanje	Specifične onečišćujuće tvari	Hidromorfološko stanje
O313-JVE	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
O413-PZK	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
O413-PAG	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
O422-KVV	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
O422-SJI	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
O423-KOR	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
O423-KVJ	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje

Tablica 64. Pregled stanja kakvoće priobalnih vodnih tijela u akvatoriju Zadarske županije.

	Stanje		
VODNO TIJELO	Ekološko	Kemijsko	Ukupno
O313-JVE	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje
O413-PZK	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje
O413-PAG	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje
O422-KVV	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje
O422-SJI	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje
O423-KOR	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje
O423-KVJ	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje

Stanje prijelaznih vodnih tijela

Prijelazne vode na području Zadarske županije nalaze se u dijelu rijeke Zrmanje, Novigradskog i Karinskog mora i Ždrilca – spoja s morem u Velebitskom kanalu.

Fizikalno-kemijski pokazatelji kakvoće svih dijelova prijelaznih voda pokazuju vrlo dobro stanje (osim prozirnosti koja ja dio Š1-2ZR pokazuje dobro stanje).

Pokazatelji praćenih bioloških elemenata kakvoće pokazuju uglavnom dobro i vrlo dobro stanje, osim stanja makrofita i ribljih populacija za koje je utvrđeno umjereno stanje u dijelu prijelazne vode P2:3-ZR.

Po elementima ocjene ekološkog stanja prijelaznih voda one su u dobrom stanju osim dijela P2_3-ZR koji je umjerenog stanja za biološku komponentu, u vrlo dobrom stanju za specifične onečišćujuće tvari, te u dobrom i vrlo dobrom hidromorfološkom stanju.

Ukupna ocjena stanja prijelaznih voda Zadarske županije je doro stanje osim za dio P2_3-ZR za koje je utvrđeno umjereno stanje (temeljeno prije svega na stanju makrofitskih i ribljih zajednica).

Tablica 65. Ocjena stanja kakvoće po osnovnim fizikalno-kemijskim elementima prijelaznih vodnih tijela na području Zadarske županije.

	Osnovni fizikalno-kemijski elementi kakvoće					
VODNO TIJELO	Prozirnost	Otopljeni kisik u površinskom sloju	Otopljeni kisik u pridnenom sloju	Ukupni anorganski dušik	Ortofosfati	Ukupni fosfor
P1_2-ZR	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
P2_2-ZR	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
P2_3-ZR	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje

Tablica 66. Ocjena stanja kakvoće po biološkim elementima prijelaznih vodnih tijela na području Zadarske županije.

	Biološki elementi kakvoće				
VODNO TIJELO	Klorofil a	Fitoplankton	Makrofita	Bentički beskralješnjaci (makrozoobentos)	Ribe
P1_2-ZR	vrlo dobro stanje	dobro stanje	-	-	dobro stanje
P2_2-ZR	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	-	-	dobro stanje
P2_3-ZR	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje	umjereno stanje	-	umjereno stanje

Tablica 67. Ocjena stanja kakvoće ekološkog stanja prijelaznih vodnih tijela na području Zadarske županije.

	Elementi ocjene ekološkog stanja		
VODNO TIJELO	Biološko stanje	Specifične onečišćujuće tvari	Hidromorfološko stanje
P1_2-ZR	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
P2_2-ZR	dobro stanje	vrlo dobro stanje	dobro stanje
P2_3-ZR	umjereno stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje

Tablica 68. Ocjena stanja kakvoće prijelaznih vodnih tijela na području Zadarske županije.

	Stanje		
VODNO TIJELO	Ekološko	Kemijsko	Ukupno
P1_2-ZR	dobro stanje	dobro stanje (za ukupno stanje=vrlo dobro/dobro stanje)	dobro stanje
P2_2-ZR	dobro stanje	dobro stanje (za ukupno stanje=vrlo dobro/dobro stanje)	dobro stanje
P2_3-ZR	umjereno stanje	dobro stanje (za ukupno stanje=vrlo dobro/dobro stanje)	umjereno stanje

Stanje tijela podzemnih voda na području Zadarske županije je po svim elementima procjene (kemijsko stanje, količinsko stanje i ukupno stanje) dobro za sva tijela podzemne vode osim za tijelo podzemne vode JKGN_09 – BOKANJAC – POLIČNIK za koje je procijenjeno loše stanje za sve elemente.

Tablica 69. Stanje tijela podzemne vode CSGI_18 – UNA

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

Tablica 70. Stanje tijela podzemne vode JKGN_06 – LIKA - GACKA

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

Tablica 71. Stanje tijela podzemne vode JKGI_10 – KRKA

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

Tablica 72. Stanje tijela podzemne vode JKGN_07 – ZRMANJA

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

Tablica 73. Stanje tijela podzemne vode JKGN_08 – RAVNI KOTARI

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

Tablica 74. Stanje tijela podzemne vode JKGN_09 – BOKANJAC - POLIČNIK

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	loše
Količinsko stanje	loše
Ukupno stanje	loše

Tablica 75. Stanje tijela podzemne vode JOGN_13 – JADRANSKI OTOCI – DUGI OTOK

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

Tablica 76. Stanje tijela podzemne vode JOGN_13 – JADRANSKI OTOCI - PAG

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

Loše kemijsko stanje tijela podzemne vode JKGN_09-BOKANJAC-POLIČNIK je utvrđeno radi intruzije slane vode u vodonosnik (Plan upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021.).

Tablica 77. Ocjena kemijskog stanja tijela podzemnih voda u krškom dijelu Republike Hrvatske – JKGN-09 Bokanjac-Poličnik. Prema Plan upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021.

KOD	TPV	Površina (km^2)	Testovi se provode DA/NE	Test opće procjene kakvoće		Test zaslanjenje i druge intruzije		Test zone sanitarne zaštite		Test površinske vode		Test EOPV		UKUPNO STANJE	
				Stanje	Procjena pouzdan.	Stanje	Procjena pouzdan.	Stanje	Procjena pouzdan.	Stanje	Procjena pouzdan.	Stanje	Procjena pouzdan.	Stanje	Procjena pouzdan.
JKGN-09	Bokanjac-Poličnik	302	DA	loše	niska	loše	niska	loše	niska	dobro	visoka	dobro	visoka	loše	niska

Tablica 78.. Ocjena količinskog stanja – obnovljive zalihe i zahvaćene količine podzemnih voda tijela podzemne vode JKGN-09 Bokanjac-Poličnik. Prema Plan upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021.

KOD.	TPV	Ukupno korištenje vode (m^3/god)	Obnovljive zalihe podzemnih voda (m^3/god)	% korištene vode	Ocjena stanja	Ocjena pouzdanosti
JKGN-09	Bokanjac - Poličnik	$10,06*10^6$	$7,24*10^7$	13.88	loše	niska

Tablica 79. Ocjena stanja TPV– prema testu zaslanjivanja i drugih intruzija podzemnih voda tijela podzemne vode JKGN-09 Bokanjac-Poličnik. Prema Plan upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021.

KOD.	TPV	Ocjena mogućnosti zaslanjenja i drugih intruzija	Učestalo prisutna zaslanjivanja i druge intruzije na mjestima vodozahvata	Prekomjernost crpljenja kao mogući uzrok zaslanjivanja	Ocjena stanja	Ocjena pouzdanosti
JKGN-09	Bokanjac - Poličnik	DA	DA	DA	loše	niska

U Informaciji Hrvatskih voda (KLASA: 325-01/18-01/0000956; URBROJ: 374-1-2—18-2 od 21.09.2018 i dopuni potonje informacije Hrvatskih voda (KLASA: 325-01/18-01/0000956; URBROJ: 374-1-2—18-4 od 4.02.2019) (prikaz u Prilogu 1.) - navodi se da je stanje na grupiranom vodnom tijelu podzemne vode BOKANJAC-POLIČNIK JKGN_09 ocijenjeno na temelju stanja dijela tijela podzemne vode BOKANJAC.

Korištenje voda

Korištenje vod uključuje zahvaćanje voda iz površinskih i podzemnih vodnih tijela u svrhu vodoopskrbe (ljudska potrošnja-piće, sanitarne i tehnološke potrebe, grijanje, navodnjavanje, industrijske potrebe, zdravstvene potrebe, proizvodnju električne energije,

pogonske potrebe, uzgoj riba i drugih organizama), te korištenje voda za plovidbu, sportske aktivnosti i rekreaciju, te postavljanje plutajućih i plovećih objekata na vodama.

Upravljanje vodama

Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje voda

Zadarska županija je u svrhu zaštite i upravljanja vodama donijela više planskih i strateških dokumenata koji uglavnom usvojeni prije 2010. godine. To su Plan zaštite voda Zadarske županije (Hidroprojekt-ing d.o.o., 2002.), Vodoopskrbni plan Zadarske županije (Hidroprojekt-ing, d.o.o., 2008), Plan navodnjavanja Zadarske županije (Agronomski fakultet, Zagreb i Građevinsko-arhitektonski fakultet, Split, 2007.), Studija zaštite voda na području Zadarske županije (Hidroprojekt-ing d.o.o., Zagreb i Hidroing d.o.o.,Osijek, 2005.), Program praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja otpadnim vodama na području Zadarske županije (ZZJZ Zadarske županije, ZŽ, 2006.).

Na javni vodoopskrbni sustav u ZŽ priključeno je oko 94 % stanovništva (RH 87,7 %), a na sustav odvodnje 45 % stanovništva (RH 43 - 47 %). Vodoopskrba se temelji na zahvatima vode za ljudsku potrošnju na izvorištima i podzemnim bušotinama. DIo otoka se vodom opskrbljuje putem broda vodonosca.

Zahvaćanje vode za ljudsku potrošnju i poslove odvodnje na području Zadarske županije provode organizacije komunalnih društava: Vodovod d.o.o. Zadar, Komunalac d.o.o. Biograd na Moru, Vodovod i odvodnja d.o.o., Benkovac, Komunalno društvo Pag d.o.o., Pag, Otok Ugljan d.o.o., Preko, Komunalno d.o.o., Gračac, Komunalno društvo Povljana d.o.o., Povljana, Komunalno društvo Dugi otok i Zverinac d.o.o., Sali, Sabuša d.o.o., Kukljica, Vodovod d.o.o.,Vir, Odvodnja Kalid.o.o., Kali.

Najveći dio Zadarske županije pitkom vodom opskrbljuju Vodovod d.o.o., Zadar i Komualac d.o.o., Biograd na Moru.

Zadarski Vodovod zahvaća vod na dva slivna područja i nekoliko lokalnih vodozahvata:

1. Slivno područje rijeke Zrmanje gdje se u desnom zaobalju rijeke zahvaćaju vode iz Velebitskih izvora Čavlinovac, Dorinovac i Sekulića vrelo i zatvorenim kolektorom dovode do crpne postaje Dolac. U sušnijem dijelu godine koristi se i površinski vodozahvat Berberov buk na rijeci Zrmanji.
2. Slivno područje Bokanjac-Poličnik gdje se zahvaćaju vode iz kopanih bunara Bunari 4 i 5, Jezerce, Boljkovac i iz izvora Golubinka.
3. Lokalni vodozahvati u Starigradu i Žmanu na Dugom otoku. Starigrad se većim dijelom snabdijeva vodom koja dolazi sa slijevnog područja rijeke Zrmanje, a dijelom iz Velebitaskih izvora (Jukića vrilo, Kneževića vrilo, Vratrovac)

Komunalac d.o.o., Biograd na moru zahvća vodu na izvorištima na svom području (Kakma, Turanjsko Jezero, Biba i Begovača) te može prihvatiti i vodu susjednih vodoopskrbnih sustava na tri mjesta.

Crpilište Kakma je u nadležnosti komunalnih poduzeća Komunalac Biograd i Vodovod Benkovac, pa se vode s tog izvorišta distribuiraju u oba sustava. Voda iz vodozahvata/vodocrpilišta „Biba“ i „Begovača“ uključuju se preko u vodoopskrbu grada Biograda i općine Pakoštane. Centralni vodospremnik „Straža“ moguće je puniti još iz pravca Šibensko-kninske županije spojnim cjevovodom Šibenik-Zadar koji se proteže od vodospremnika „Lozovac“ preko vodospremnika „Most“ u Šibensko-kninskoj županiji do vodospremnika „Straža“. Sa zapadne strane, također preko spojnog cjevovoda Šibenik-Zadar, moguće je prihvaćati vodu iz Zadarskog vodoopskrbnog sustava što se povremeno i koristi pogotovo u sušnijem razdoblju.

Zone sanitarne zaštite izvorišta određene za zaštitu izvorišta voda (za ljudsku upotrebu) temeljem Zakona o vodama i Pravilnika o zaštiti izvorišta u Zadarskoj županiji su:

Zone sanitarne zaštite izvorišta dokumenti:

- *Odluka o zaštiti izvorišta pitke vode izvora unutar slijeva Bokanjac – Poličnik (Zdenci B-4 i B-5, Jezerce, Oko, Boljkovac i Golubinka) (“Službeni glasnik Zadarske županije” br. 9/14)*

Dokumenti u pripremi:

- *Nacrt Odluke o zaštiti izvorišta pitke vode vodocrpilišta Dolac (Muškovci) i Berberov buk u Zadarskoj županiji*
- *Nacrt Odluke o zaštiti izvorišta pitke vode Biba, Kakma, i drugih u zaleđu Biograda na Moru*

Upravljanje vodnim resursima

Količine zahvaćene vode za piće na području Zadarske županije u razdoblju 2014. - 2018. godina prema podacima Hrvatskih voda VGO za slivove Južnog Jadrana, Split iznose:

Tablica 80. Zahvaćene količine vode u Zadarskoj županiji, izvor: HV VGO Split.

Godina	Korisnici/individualni zahvati (u m^3)	Vodoopskrba (u m^3)
2014.	112.400	35.338.931
2015.	333.610	36.540.234
2016.	202.940	34.450.486
2017.	383.195	35.229.408
2018.	288.205	36.854.516

Gubici zahvaćenih voda za piće

Hrvatske vode (2016): Objedinjeno završno izvješće vezanog za stanje poslovanja javnih isporučitelja vodnih usluga u Republici Hrvatskoj (2013. - 2015.). Za HV izradili Ekonomsko Tehnički Projekt d.o.o. i Dvokut-Ecro d.o.o., pokazuju da su za godine 2013. – 2015. gubici zahvaćenih voda za piće u ZŽ iznosili oko 60 % (2013. – 66 %, 2014. – 65 %, 2015.- 68 %). Godišnje količine vode koje su zahvaćene a nisu isporučene korisnicima iznose za te godine oko 25 mil. m^3.

Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Odvodnja onečišćenih voda na području Zadarske županije u nadležnosti je navedenih komunalnih društava. Nastavno se prikazuju količine otpadnih voda koje su ispuštene u okoliš nakon nekog od vidova pročišćavanja.

Tablica 81. Količina pročišćenih voda (m^3) na području Zadarske županije u razdoblju 2015. - 2018. godina, izvor HV VGO Split.

Isporučitelj vodnih usluga	Sustavi javne odvodnje	2015.god.	2016.god.	2017.god.	2018.god.
Odvodnja d.o.o. Zadar	Zadar - Centar	4.447.708,00	4.574.194,00	4.692.953,00	5.650.905,00
	Zadar - Borik	653.042,96	664.106,00	713.366,76	676.520,16
Vodovod i odvodnja d.o.o. Benkovac	Benkovac	/	387.405,00	315.363,00	252.572,00
Komunalac d.o.o. Biograd na Moru	Biograd	638.642,00	675.120,00	711.443,00	949.469,00
SABUŠA d.o.o.	Kukljica	/	49.888,00	61.398,00	52.766,00
Otok Ugljan d.o.o.	Preko	/	46.258,00	54.853,00	/
Komunalno društvo Pag d.o.o.	Pag	435.018,00	368.274,00	263.763,00	/
Vodovod-Vir d.o.o. Vir	Vir	/	/	/	61.079,00
Gračac vodovod i odvodnja d.o.o.	Gračac	/	105.166,70	111.356,72	108.196,16
	Nova naselja 1 i 2	/	1.076,00	16.639,51	16.167,32

U razdoblju od usvajanja prethodnog Izvješća o stanju okoliša Zadarske županije do danas pokrenuto je i dijelom provedeno više značajnih projekata razvoja i obnove vodoopskrbne mreže u ZŽ, te posebno u razvoju sustava odvodnje otpadnih voda i njihovog pročišćavanja prije ispuštanja u okoliš. Kroz nekoliko velikih investicijskih natječaja/projekata s nacionalnim i EU izvorima financiranja. Osobito su važni projekti odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracija Zadar i Petrčane, te aglomeracije Biograd na Moru, Pašman i Tkon, kojima se uz projekt Prevlaka Vir veliki dio otpadnih voda planira na okolišno održivi način ispuštati u okoliš.

Ostvarivanje Plana zaštite okoliša

Ostvarivanje ciljeva zaštite voda na području Zadarske županije sukladno Planu zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine može se ocijeniti kao uspješno. Važno je napomenuti da se glavni rezultati očekuju u skoroj budućnosti i to iz razloga što su kapitalni projekti važni za ispunjenje ciljeva u fazi izvođenja (od završne projektne dokumentacije-ugovaranja do faze započinjanja radova ili prvim fazama izvođenja). Značajan napredak je ostvaren u organizacijskom smislu kroz proces formiranja uslužnim područja. Na tom polju se provode strukturni zahvati kojima će se osigurati jačanje davatelja usluga i poboljšanje usluge vodoopskrbe i odvodnje. Transparentnost djelovanja uključenih društava znatno je poboljšanja kroz uređene mrežne informacije dostupne svim zainteresiranim stranama. Pritisak neriješenih crnih točaka (bivša tvornica glinice kod Obrovca) i poljoprivredne proizvodnje kao izvora velikih količina dušika i fosfora, te raznih kemikalija u manjim vodotocima i dalje je prisutan. Utjecaj neuređenih odlagališta

na kakvoću voda znatno je smanjen sanacijom i uređenjem dijela odlagališta komunalnog otpada (vidi poglavlje otpad).

U Programu je obrađena zaštita voda na području Zadarske županiju te su navedeni sljedeći ciljevi i mjere:

- C1 - Osigurati trajno upravljanje vodama na načelima održivog razvoja i jedinstva vodnog režima
- C2 - Zaštiti i očuvati kakvoću površinskih i podzemnih voda u propisanim kategorijama te poticati njihovo obnavljanje; zaustaviti trend pogoršavanja stanja podzemnih i površinskih voda ondje gdje je ona narušena i postupno mjerama zaštite osigurati propisano stanje voda. Sanirati/ukloniti postojeće izvore onečišćenja, te osmisliti nadzor nad njima
- C3 – Pri upravljanju vodama stvoriti uvjete za zaštitu ekosustava pojedinih vrsta
- C4 - Razmotriti mogućnosti pokretanja projekata izgradnje malih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u izdvojenim naseljima i manjim ruralnim sredinama županije, te omogućiti postupnost izgradnje.

Tablica 82. Analiza provedbe mjera definiranih Programom zaštite okoliša Zadarske županije.

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	M1 - Izraditi relevantne dokumente vodnog gospodarstva za područje županije – u prvom redu Plan upravljanja vodnim područjem te Program izgradnje i održavanja objekata komunalne infrastrukture (sukladno propisima o komunalnom gospodarstvu).	provedeno	Donesen je Plan upravljanja vodnim područjima RH 2016. - 2021. Usvojen je i redovito se ažurira Višegodišnji plan izgradnje gradnje komunalnih vodnih građevina 2014. - 3023.
	M2 - Upotpuniti Registar onečišćivanja okoliša za vodu (ažuriranje, dostupnije i točnije izvještavanje i o manjim zagađivačima).	djelomično	Uspostavom baze ROO na razini države prate se veliki onečišćivači. Manji onečišćivači voda se mogu pratiti samo preko naknada za pročišćivanje otpadnih voda. Na razini županije u sustavu praćenja stanja okoliša ne postoji mehanizam praćenja ovih subjekata
	M3 - Osigurati dostatne količine kvalitetne pitke vodeza cjelokupno područje Zadarske županije. Poboljšati infrastrukturu vodoopskrbnog sustava (kako bi se smanjili gubici pitke vode) i dovršiti njegovu izgradnju (kako bi se osigurala vodoopskrba za preostalih 24% stanovnika Županije). Utvrditi optimalnu koncepciju dugoročnog razvoja vodoopskrbe županije koja se mora temeljiti na već izgrađenim sustavima dovoda vode iz lokalnih izvorišta, s rijeke Zrmanje i rijeke Krke. Primjenjivati nove metode detaljnih hidroloških istraživanja, odnosno omogućiti racionalniju eksploataciju sadašnjih rezervi vode.	djelomično	Rastuće potrebe za vodom u Zadarskoj županiji (razvoj turizma, navodnjavanje u poljoprivredi) zahtijevaju optimizaciju sustava. Proces uvezivanja sustava vodoopskrbe je u tijeku. Gospodarenje resursima podzemnih voda s obzirom na povećane potrebe poljoprivrede treba optimizirati i odrediti stručnim dokumentom koji bi razmatrao oba područja – razvoj poljoprivrede i kapacitete

			podzemnih voda. Vodoopskrba otoka nije do kraja provedena na zadovoljavajući način iako projektna dokumentacija postoji.
	M4 - Riješiti problem vodoopskrbe otoka dovođenjem vode s kopna cjevovodima ili brodovima vodonoscima, te desalinizacijom bočate ili morske vode.	djelomično	Vodoopskrba otoka nije do kraja provedena na zadovoljavajući način iako projektna dokumentacija postoji.
	M5 - Napraviti „lokalne planove zaštite voda“, koji detaljno analiziraju problem i daju konkretne, operativne preporuke. Unutar cjeline postavljene županijskim planom. Planove treba prioritetno izraditi za najugroženije vodotoke (npr. Zrmanja, Otuča, Vransko jezero i sl.).	nije provedeno	Ne postoje takvi planovi. Kako su ti vodotoci dijelovi zaštićenih područja i ekološke mreže, u okviru planova za ta područja dijelom se obrađuje i zaštita voda. No ti dokumenti ne mogu zamijeniti lokalne planove zaštite voda.
	M6 - Dopuniti monitoring površinskih i uspostaviti monitoring podzemnih voda. Unaprijediti sustav praćenja korištenja voda uvođenjem europskih pokazatelja praćenja korištenja voda (indeks eksploatacije obnovljivih izvora vode).	provedeno	U sklopu praćenja stanja voda na državnoj razini.
C2	M7 - Poboljšati inspekcijski nadzor svih vrsta onečišćenja (građanstvo, industrija, poljoprivreda). Inicirati projekte sustavnog nadzora pojedine vrste zagađivača. Podići kvalitetu katastra onečišćivača (ažurnije, dostupnije i točnije izvještavanje i o manjim zagađivačima).	djelomično	Sustavom baza podataka na državnoj razini o pritiscima na okoliš prate se onečišćenja okoliša. Na razini županije nedostaje takva baza koja bi obuhvatila manje onečišćivače i koja bi bila integrativna za sva relevantna područja djelatnosti.
	M8 - U planovima korištenja voda poštovati principe integralnog upravljanja vodama: prednost imaju višenamjenski sustavi.	djelomično	I dalje se projekti planiraju i izvode za primarnu namjenu, a ekosustavni principi se zanemaruju.
	M9 - Ukloniti /sanirati stare/ utvrđene izvore zagađenja. Prioriteti: saniranje bazena s ostacima lužine i drugih štetnih tvari na lokaciji bivše tvornice glinice kod Obrovca; izgradnja brana za rješavanje problema periodičkog onečišćenja Zrmanje mazutom akumuliranim negdje u podzemlju. Sanirati odlagališta otpada koja ugrožavaju podzemne vode. Prioritet: Diklo Zadar, ali i Biogradsko i Paško odlagalište.	djelomično	Na području saniranja odlagališta otpada i uređenja sustava gospodarenja otpadom na županijskoj razini su napravljeni pomaci. U saniranju „crne točke“ bazena lužine bivše tvornice glinice kod Obrovca proces je počeo ali nije dovršen. Pojava mazuta u Zrmanji nizvodno od Obrovca se i dalje događa (onečišćenje 2020.). Saniraju se posljedice. Treba utvrditi izvore zagađenja i provesti postupke uklanjanja.
	M10 - Poštovati postojeće odluke Pravilnika uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11, 47/13), te donijeti nove, tamo gdje su potrebne (Kakma, Biba). Poštovati preporuke iz prostorne dokumentacije u vezi s	djelomično	Provedena su potrebna istraživanja i izrađena dokumentacija za određivanje zona sanitarne zaštite navedenih izvorišta i izvorišta

	područjima posebnih ograničenja u korištenju (vodozaštitno područje, vodotok i sl.).		u slijevu Zrmanje, ali proces nije dovršen.
	M11 - Graditi sustave odvodnje otpadnih voda prioritetno u područjima s neposrednim utjecajem na podzemne vode ili površinske vode koje se koriste za vodoopskrbu i posebno osjetljivim područjima (npr. sliv Novigradskog (Karinskog) mora.	djelomično	U tijeku je planiranje i izvedba velikih sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području ZŽ. Prije svega su pokrivena priobalna područja (Aglomeracija Zadar - Pertčane; Aglomeracija Biograd n.M. - Pašnman-Tkon; Nin - Vir - Privlaka - Vrsi. U Novigradu je dograđen sustav odvodnje (obuhvaćen je hotelski objekt). IV faza sustava odvodnje je u provedbi. Pokrenut je projekt Aglomeracija Novigradsko more - Ravni kotari.
	M12 - Sukladno terminskom planu iz Državnog plana zaštite voda, te Studije zaštite voda na području Zadarske županije, graditi pročišćivače za komunalne otpadne vode.	djelomično	U okviru već spomenutih projekta odvodnje planirana su i dijelom izgrađena i postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV).
	M13 - Intenzivirati ishođenje vodopravnih dozvola te uskladiti postupanje s uvjetima propisanim u njima. Izraditi predtretmane za tehnološke otpadne vode.	djelomično	Uređenjem sustava prijava i praćenja onečišćivača voda stvoreni su uvjeti za provođenje ove mjere.
	M14 - Poticati mjere smanjivanja pritiska od onečišćenja na vodotoke. Prioritet imaju trenutno najugroženiji vodotoci (npr. Zrmanja nizvodno od Obrovca, Otuča, Vransko jezero). Prije toga načiniti detaljnu analizu pritisaka i utjecaja.	djelomično	„Crne točke“ koje ugrožavaju donji tok Zrmanje nisu sanirane. Pritisak na vode Vranskog jezera kao posljedica razvoja poljoprivredne proizvodnje u smislu količina vode koje dotiču u jezero i opterećenja dušikom, fosforom i kemikalijama, i dalje je evidentan. U planiranju razvoja poljoprivrede i posljedično vodoprivrednih zahvata potrebnih za navodnjavanje treba uzimati u obzir potrebe očuvanja ekosustava Vranskog jezera.
	M15 - Poticati uvođenje mjera kojima se smanjuje onečišćenje od velikog broja manji onečišćivača.	djelomično	Razvojem sustava odvodnje i priključivanjem sve većeg broja korisnika smanjuje se broj manjih onečišćivača. Još uvijek je veliki broj korisnika izvan tog sustava, s ispustima koji ne odgovaraju ciljevima zaštite voda.
	M16 - Poticati mjere kojima se smanjuje pritisak od poljoprivrede: racionalnije korištenje kemikalija, način obrade zemljišta koji smanjuje eroziju, poticanje ekološke poljoprivrede, edukaciju. Prioritet: područje u blizini Vranskog jezera.	djelomično	Uvođenjem certificiranja (edukacije) korisnika kemikalija u poljoprivredi i nadzora nad prometom istih poboljšala se situacija opterećenja okoliša

			kemikalijama iz poljoprivrede. Razvijeni su i primijenjeni programi ekološke poljoprivrede kroz EU projekte, državne i regionalne projekte.
	M17 - Striktno provoditi tehničke standarde na septičke taložnice. Sustavni nadzor, informiranje, edukacija.	djelomično	Još je uvijek veliki broj septičkih taložnica neodgovarajuće riješen. Nedovoljan je nadzor pražnjenja. Edukacija i informiranje je u sklopu općih akcija o zaštiti okoliša. Potrebne su lokalne i regionalne ciljane akcije nadzora i edukacije vezano uz ovaj problem.
C3	M18 - Kod planiranja vodno- gospodarskih zahvata, kroz kvalitetnu SUO proceduru, uvažavati i utjecaj na ekosustav. Preispitati stare zahvate u svjetlu novih spoznaja o vrijednostima ekosustava.	djelomično	Kroz procedure OPUO, PUO, SPUO i OPEM procjenjuje se utjecaj planova, programa i projekta na ekosustave. Još uvijek se ne provodi dostatna procjena utjecaja na razini servisa ekosustava. Stari zahvati se ne preispituju osim ako za njih nije potrebna okolišna dozvola.
	M19 - U okviru izrade planova upravljanja zaštićenih područja, uključiti obavezno element upravljanja vodama navedenih područja (za područja voda za piće, za kupanje, za ribnjačarstvo i marikulturu, te za područja osjetljiva na hranjive tvari).	djelomično	Planovi upravljanja zaštićenim područjima koji su do sada izrađeni sadržavaju dio elemenata upravljanja vodama. Radi podjele nadležnosti nije moguće u njim obraditi sve elemente upravljanja vodama ili određivati sinergističke pristupe. Planovi upravljanja zaštićenim područjima izvan kategorija Park prirode i Nacionalni park, na razini županije su izrađeni manji broj, a planovi upravljanja za područja ekološke mreže (osim pilot područja) je u procesu ugovaranja izrade.
C4	M20 - Napraviti županijsku studiju mogućnosti korištenja alternativnih metoda tretiranja otpadnih voda, s razrađenim operativnim detaljima za pojedina rješenja, u različitim mogućim uvjetima (npr. biljni uređaj, i dr.). Promovirati suvremena „alternativna“ (decentralizirana) rješenja zbrinjavanja komunalnih otpadnih voda, bilo kao prelaznog rješenja, bilo kao trajnog rješenja (za udaljena manja naselja, izvan najosjetljivijih područja). Izraditi brošure, educirati buduće edukatore (Inspekcije, službenike u JLS, NVU).	nije provedeno	Potrebno je kroz županijske razvojne agencije, projekte EU ili sl. inicirati izvedbu takvih projekta.

	M21 - Sufinancirati pilot projekte nekoliko tipičnih alternativnih metoda tretiranja otpadnih voda (laguna, biljni uređaji uz hotelsko naselje, ili manje naselje i sl.).	nije provedeno	Potrebno je kroz županijske razvojne agencije, projekte EU ili sl. inicirati izvedbu takvih projekta.

5.4. More

Zakonski okvir

Obalna područja najgušće su naseljeni i najintenzivnije korišteni prostori na Zemlji. Procjenjuje se da više od 60 % svjetske populacije živi u relativno uskom obalnom pojasu, a predviđa se da će se taj postotak do 2020. godine popeti i do 75 % (UNCED, 1992.). Takvo koncentriranje stanovništva nije slučajno. Obalna područja imaju mnoge usporedne prednosti za život ljudi: more je izvor hrane; pomorski promet najjeftiniji je način transporta; obalna područja u pravilu imaju blažu i ugodniju klimu nego njihovo neposredno kopneno zaleđe. Resursi i pogodni uvjeti obalnih područja osnova su za brojne, u njima koncentrirane djelatnosti: od industrije i proizvodnje energije, koju sniženje cijena transporta sirovina i roba čini konkurentnijom; preko ribarstva i marikulture koji koriste golemo bogatstvo i proizvodni potencijal samoobnovljivih morskih resursa; do turizma koji iskorištava njegov estetski i zdravstveni potencijal. Sve ove aktivnosti predstavljaju sve veći pritisak na okoliš u kojem djeluju, što postupno vodi njegovoj sve značajnijoj degradaciji. Među najznačajnije i najuočljivije svakako spadaju onečišćenje slatkovodnih i morskih vodnih ekosustava, onečišćenje zraka, preopterećenje obnovljivih morskih resursa, vizualna degradacija krajolika, uništenje staništa, gubitak i degradacija tla, degradacija povijesne i kulturne baštine, destrukcija tradicionalnih načina življenja, i sl. (UNEP,1995.; UNEP, 1996.). Uz to, mnogi obalni resursi spadaju u kategoriju javnog dobra, što otvara mogućnost konflikta oko njihova korištenja, problem korištenja preko granica održivosti, i sl (Studija korištenja i zaštite podmorja Zadarske županije, 2003.).

Zakonodavni okvir kojim se određuju uvjeti korištenja i zaštite morskog okoliša nisu određeni jednim zakonom već su predmet više različitih zakona i propisa kao što su:

- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18),
- Zakon o morskom ribarstvu (NN 62/17, 130/17 i 14/19),
- Pomorski zakonik (NN 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15 i 17/19),
- Zakon o vodama (NN 66/19).

Neke od važećih uredbi, pravilnika i strateških dokumenata kojima su određeni uvjeti djelovanja na moru te ciljevi zaštite okoliša:

- Uredba o kakvoći mora za kupanje (NN 73/08),
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17),
- Pravilnik o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske (NN 5/11),
- Pravilnik o vrstama morskih plaža i uvjetima koje moraju zadovoljavati (NN 50/95),
- Pravilnik o posebnim staništima riba i drugih morskih organizama i regulacije ribolova u Velebitskom kanalu, Novigradskom i Karinskom moru, Prokljanskom

jezeru, Marinskom zaljevu i Neretvanskom kanalu (NN 148/08).

Direktivom 2008/56/EZ kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o morskoj strategiji) državama članicama nalaže se poduzimanje mjera za postizanje ili održavanje dobrog stanja morskog okoliša najkasnije do 2020. godine. U tu svrhu razvijaju se i primjenjuju morske strategije u okviru kojih se primjenjuje ekosustavni pristup upravljanja ljudskim djelatnostima. Direktiva također predstavlja 'okolišni stup' u svim politikama EU orijentiranim k održivom upravljanju i korištenju prirodnih resursa morskog okoliša.

Primjena Okvirne direktive o morskoj strategiji u Hrvatskoj sastoji se u:

- usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s odredbama Okvirne direktive o morskoj strategiji
- izradi morske strategije za morske vode pod nacionalnom jurisdikcijom po predloženom pristupu odnosno planu djelovanja uz ostvarivanje/nastavak sub-regionalne suradnje sa susjednim državama na Jadranskom moru te regionalne suradnje u okviru Barcelonske konvencije.

Donošenjem Uredbe o uspostavi okvira za djelovanje RH u zaštiti morskog okoliša (NN 136/11) te Uredbe o izradi i provedbi dokumenata Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem (NN 112/14, 39/17 i 112/18, u nacionalno zakonodavstvo transponirana je Okvirna direktiva o morskoj strategiji 2008/56/EZ. Uredbom se uređuju polazne osnove i mjerila za izradu, razvoj, provedbu i praćenje provedbe Strategije zaštite morskog okoliša ili tzv. „Morske strategije“ koja svoju zakonsku obvezu izrade ima u Zakonu o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15, 12/18 i 118/18).

Ciljevi: Osnovna svrha Direktive prenesena Uredbom je postizanje i održavanje dobrog stanja morskog okoliša do 2020. godine putem ostvarivanja općih ciljeva zaštite morskog okoliša koji uključuju:

- zaštitu, očuvanje, omogućavanje oporavka i obnavljanje morskih i obalnih ekosustava te održivo korištenje ekosustavnih usluga;
- očuvanje zaštićenih područja u moru i ekološki značajnih područja EU NATURA 2000;
- smanjenje onečišćenja u morskom i obalnom okolišu u cilju očuvanja zdravlja ljudi, ekosustava i omogućavanja korištenja mora i obale;
- uspostavljanje i/ili održavanje ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih resursa primjenom ekosustavnog pristupa.

Morska strategija predstavlja alat za ostvarivanje navedenih ciljeva.

U sklopu izrade Morske strategije izrađeni su sljedeći pripremni dokumenti:

- Početna procjena stanja okoliša morskih voda, 2012.
- Dobro stanje morskog okoliša i Skup ciljeva u zaštiti okoliša i s njima povezanih pokazatelja, 2014.
- Gospodarsko-socijalna analiza korištenja i troška propadanja morskog okoliša i

obalnog područja, 2015.
- Sustav praćenja i promatranja, 2014.
- Program mjera upravljanja morskim i obalnim područjem, 2017. (www.mzoe.gov.hr)

Uvjeti korištenja morskog okoliša i obale na županijskoj razini u domeni su sustava prostornog planiranja te su određeni Prostornim planom Zadarske županije te svim planovima nižeg reda. Iako je prostornim planovima djelomično obuhvaćen morski okoliš te su delineirani određeni interesi na morskoj površini, obali i u podmorju i dalje je Hrvatska, a samim time i Zadarska županija u zaostatku za određenim maritimnim zemljama. Prostorni planovi mora imperative su bliže budućnosti prostornog planiranja. U Hrvatskoj je uspješno proveden projekt "SUPREME" koje ju je cilj podrška državama članicama u uspostavi sustava održivog prostornog planiranja mora i razvijanju modela prekogranične suradnje u istočnom dijelu Mediterana, uz provedbu Okvirne direktive o pomorskom prostornom planiranju te uvažavanje zahtjeva iz niza drugih EU propisa. U sklopu projekta odabrana su područja za koja će se izrađivati pilot projekti. U hrvatskom dijelu Jadranskog mora obrađeno je područje Dubrovačko-neretvanske županije s epikontinentalnim pojasom.

Promjene morske razine

Relativna promjena morske razine aktualna je tema u znanosti i u javnosti. Najčešće je stavljena u kontekst klimatskih varijacija ili globalnog zatopljenja. Kompleksnost određivanja prošle, monitoringa sadašnje i modeliranja buduće relativne promjene morske razine izuzetno je velika. Relativna promjena morske razine zbroj je eustatskih, glacio-hidro-izostatskih i tektonskih čimbenika. Prvi je čimbenik globalnog karaktera dok su druga dva ovisna o lokalnim prilikama (Butorac, 2016. prema Faivre i dr. 2010.).

Porast morske razine utječe na sva obalna područja na svijetu, dok su ponajviše ugrožena niža obalna područja, riječna ušća te otoci (Nicholls i dr., 2007.; Gornitz, 1991.). Uz direktno potapanje dijela obalnog područja, porast morske razine dugoročno utječe i na pojavu učestalijih obalnih oluja, pojačanu obalnu eroziju te intruziju morske vode, odnosno zaslanjivanje tla (Nicholls i dr., 2011; Gornitz, 1991.) i obalnih vodonosnika (Antonellini i dr., 2008.; Chang i dr., 2011.; Kooi i dr., 2000.). Nerijetko su ova osjetljiva obalna područja ujedno i područja najgušće naseljenosti i važne socioekonomske valorizacije, zbog čega bilo kakve promjene mogu imati katastrofalne posljedice (Domazetović i dr., 2017.). Hrvatski dio istočne obale Jadrana također je obilježen istim trendovima porasta morske razine s tim da obzirom na različitu obalnu geomorfologiju i tektonske pokrete, na hrvatskoj obali promjena morske razine lokalno se razlikuje. Najveći utjecaj na oblikovanje obale i obalnog reljefa Jadrana imale su promjene tijekom kvartara, kada je, među ostalim, gornjopleistocensko-holocenska transgresija uzrokovala podizanje morske razine od 121 ± 5 m (Domazetović i dr., 2017. prema Fairbanks, 1989.), čime je veći dio istočnojadranske obale poprimio recentni oblik. Istočnojadranska obala viša je i kamenitija od zapadne, s vrlo nepravilnim dnom čiji se nagib strmo povećava udaljavanjem od obale (Domazetović i dr., 2017. prema Gačić i dr., 2001.). Odlikuje se paralelnošću pružanja otoka, obale, geoloških i geomorfoloških struktura priobalja te je za takve obale u svijetu prihvaćen naziv dalmatinski tip obale (Domazetović i dr., 2017. prema Fairbridge, 1968.; Kelletat, 1995.).

Porast razine Jadranskog mora utječe na cijeli prostor hrvatske obale (Slika 80.). Zbog negativnih reljefnih predispozicija (primjerice, položena, niska obalna područja ili riječna ušća) te veće koncentracije socioekonomskih komponenti prostora određena su obalna područja znatno ugroženija.

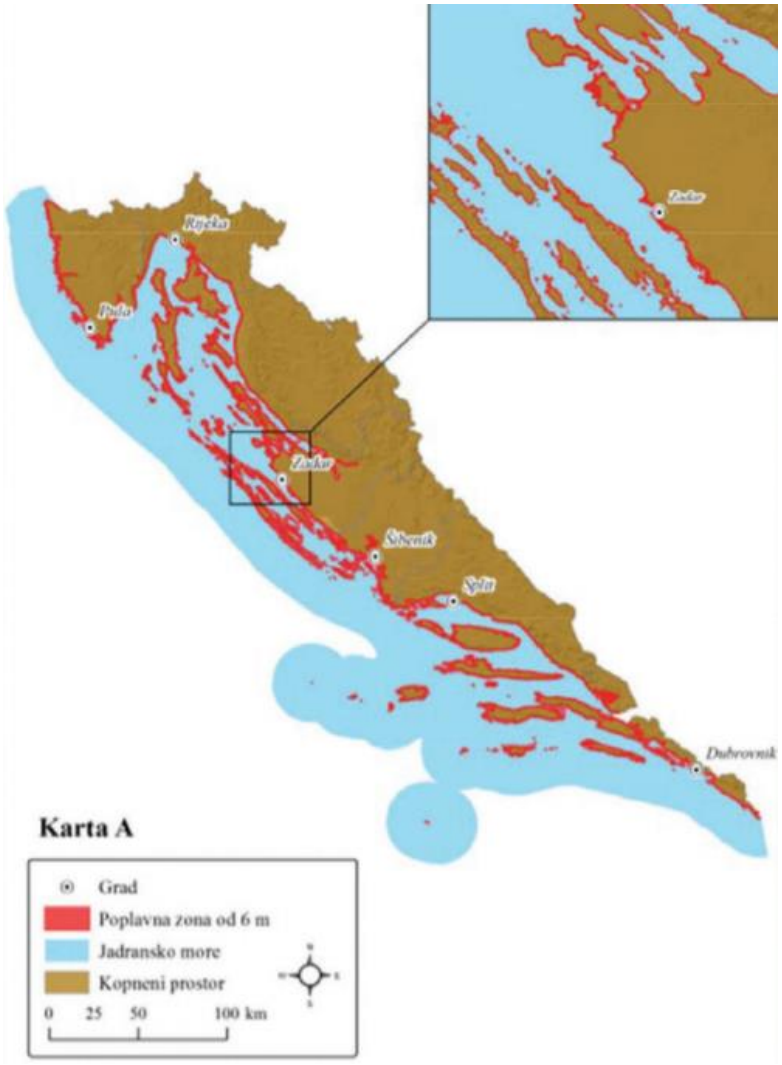

Slika 80. Prikaz utjecaja poplavne zone od 6 m na hrvatsku obalu (preuzeto iz: Domazetović i dr., 2017.)

Pri porastu morske razine za 1 m odnosu na današnju Zadarska obala s Ravnim kotarima druga je po redu najugroženija hrvatska maritimna županija. S izraženijim podizanjem morske razine povećava se i prostorni obuhvat poplavnih zona. Tako pri modelu porasta od 3 m Zadarska županija imala bi 1,75 % poplavljenog teritorija i ukupno 58 ugroženih naselja. Pri porastu morske razine od 6 m najviše potopljenog teritorija (28,47 %) se nalazi u Zadarskoj županiji. Ukupnom površinom poplavnih zona najugroženija je Općina Zadar, unutar koje površina poplavnih zona iznosi 22,6 km², ali zbog velike ukupne površine općine (193,8 km²) udio površine poplavnih zona u ukupnoj površini općine relativno je malen (11,6 % površine općine).

Naselje Zadar najugroženije je naselje u cijeloj županiji obzirom na pretpostavljeni porast morske razine. Na prostoru Zadra površina poplavne zone uzrokovane porastom morske

razine od 6 m iznosi 3,81 km², odnosno 7,26 % ukupne površine grada (Slika 81.) Taj je broj posebno značajan ako se u obzir uzme da poplavljeno područje obuhvaća najgušće naseljene četvrti grada (Poluotok, Voštarnica, Jazine itd.), dok u ukupnu površinu ulaze i velike rubne, slabije naseljene četvrti. Po broju ugroženih stanovnika ističu se četvrti oko užeg centra grada (Slika 81.). Gradska četvrt Poluotok ima najveći broj ugroženih stanovnika (3.718), gdje je čak 95,99 % stanovnika unutar poplavne zone (Domazetović i dr., 2017.).

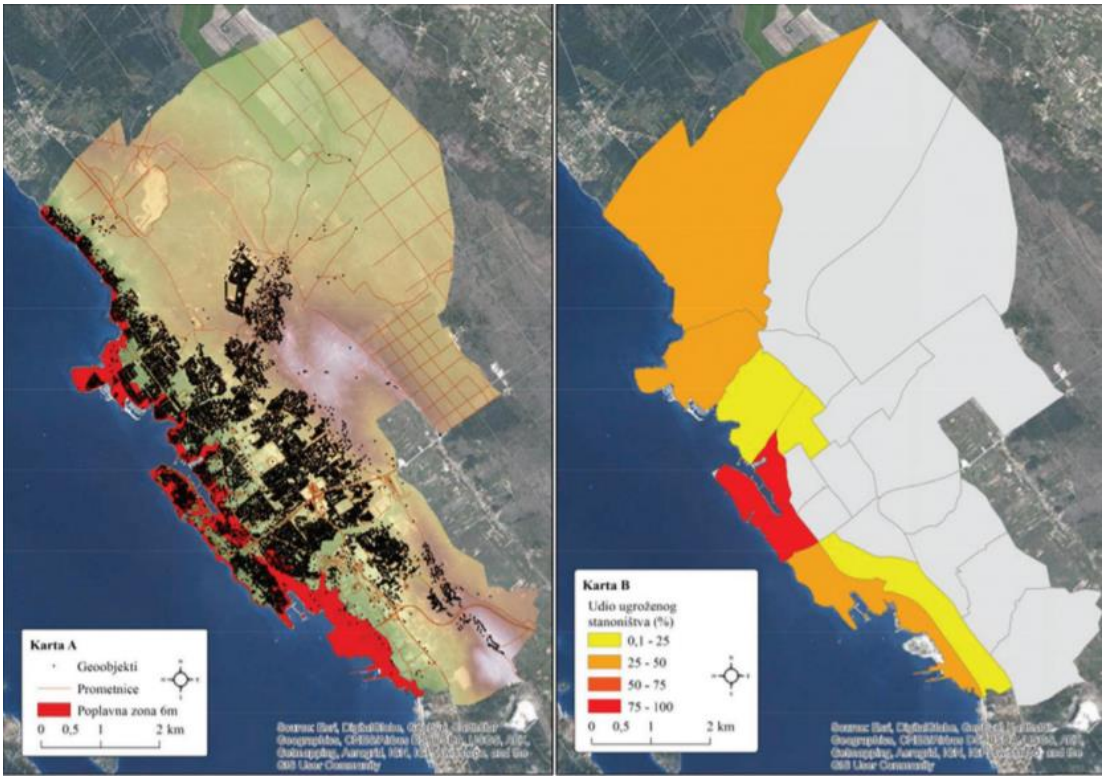

Slika 81. Prikaz utjecaja porasta morske razine od 6 m na Zadar (Karta A) i udio ugroženog stanovništva po zadarskim gradskim četvrtima (Karta B), (preuzeto iz: Domazetović i dr., 2017.)

Kakvoća mora za kupanje

Redovitim monitoringom parametara propisanih Uredbom o kakvoći mora za kupanje (NN 73/08) utvrđuju se standardi kakvoće mora za kupanje na morskim plažama kojima se određuju granične vrijednosti mikrobioloških pokazatelja i druge značajke mora. Na području Zadarske županije u razdoblju 2016 – 2019. kakvoća mora za kupanje na plažama ocijenjena je 100 % izvrsno na temelju 99 uzorkovanja u procjeni konačne ocjene (Slika 82., Slika 83.) (www.baltazar.izor.hr).

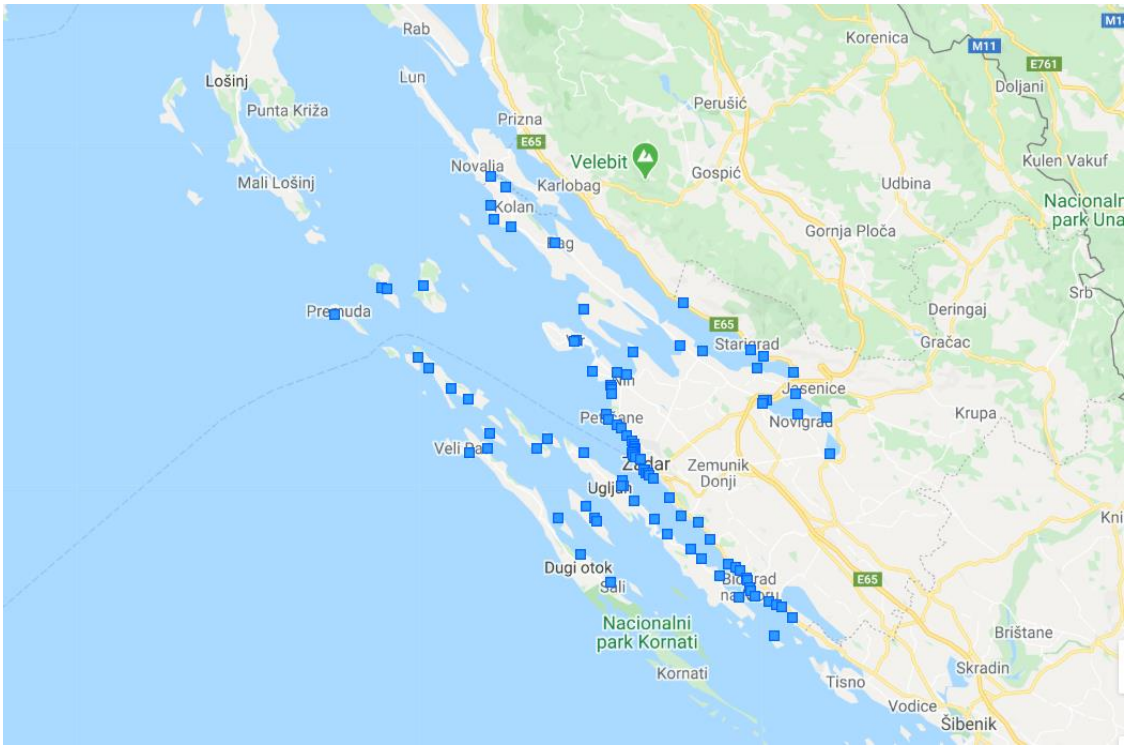

Slika 82. Kartografski prikaz lokacija uzorkovanja s konačnom ocjenom kakvoće mora za kupanje u razdoblju 2016 – 2019. na području Zadarske županije, (www.baltazar.izor.hr).

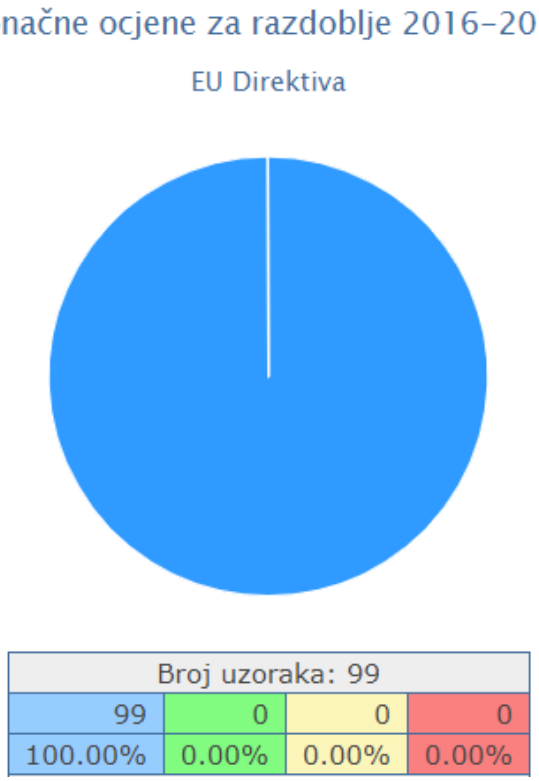

Slika 83. Broj uzoraka i konačne ocjene kakvoće mora za kupanje u razdoblju 2016 – 2019. na području Zadarske županije, (www.baltazar.izor.hr)

Za period od 2009. do 2011.g. postotak uzoraka koji su ocijenjeni ocjenom izvrsno kretao se od 96,64 % do 98,83 %. Postotak uzoraka koji su ocijenjeni ocjenom dobro iznosio je

od 1,62 % do 1,72 % od ukupnog broja uzoraka u godini (Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije, 2013.).

Jedan od značajnijih pritisaka na morski okoliš predstavljaju pritisci hranjivim tvarima, odnosno eutrofikacija koja predstavlja obogaćivanje vode i to poglavito spojevima dušika i fosfora pri čemu dolazi do poremećaja ravnoteže morskog ekosustava, promjena u sastavu zajednica i smanjenja kvalitete vode.

Određivanje stupnja eutrofikacije i ekološkog stanja morskog okoliša od osnovne je važnosti kod planiranja i upravljanja priobalnim područjem koje uključuje prijedlog mjera sanacije već onečišćenog područja i izbor pogodnog sustava odlaganja otpadnih voda u more. Ocjena ekološkog stanja se na razini RH provodi na postajama referentnim za sjeverni, srednji i južni Jadran. Područje Zadarske županije pripada u postaje srednjeg Jadrana pri čemu na području županije, nalazimo postaju OC12 - Zadar na dubini od 35 metara, postaju OC13 b Velebitski kanal na dubini od 68 metara te postaju OC13c Paški zaljev. Trofički indeks (TRIX) se izračunava iz koncentracije klorofila a, ukupnog anorganskog dušika i ukupnog fosfora te udjela zasićenja kisikom i primjenjuje se kao kvantitativna ocjena ekološkog stanja površinskog sloja (0-10 m) prijelaznih i priobalnih voda te otvorenog mora. Ocjena trofičkog indeksa na mjernoj postaji Zadar je prikazana na Slika 84.

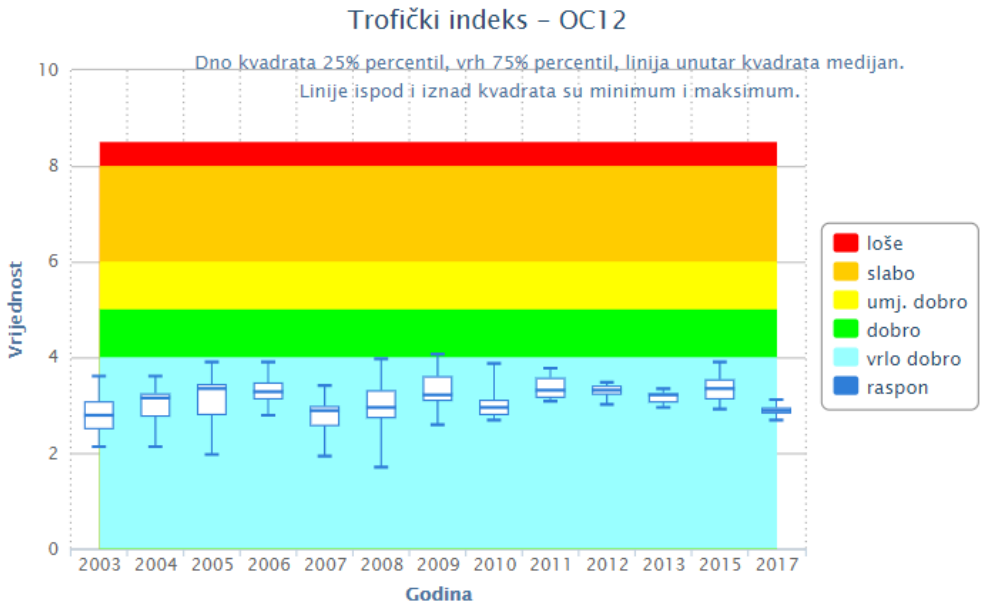

Slika 84. Vrijednosti trofičkog indeksa za mjernu postaju Zadar u razdoblju od 2003. do 2017., izvor: Baza podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex)

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, trofički indeks za postaju OC12 je u razdoblju od 2003. – 2017. godine ocijenjen kao vrlo dobar pri čemu su srednje vrijednosti kretale od najnižih 2,79 u 2003. godini to najviših 3,33 u 2015. godini. Kao što je vidljivo iz prikaza, na ovoj mjernoj postaji je utvrđeno relativno ujednačeno stanje. Jednako kao i u slučaju prikazane mjerne postaje, na mjernoj postaji OC13 b je trofički indeks u razdoblju od 2013. do 2017. godine također bio ocijenjen kao vrlo dobar. Sukladno ovom indeksu ekološko stanje na ove dvije mjerne postaje, kao i vodama srednjeg Jadrana je ocijenjeno kao vrlo dobro, pri

čemu nisu primijećene značajne razlike u odnosu na prethodno razdoblje te su vode oligotrofne.

Kao pokazatelj primarnih učinaka obogaćivanja hranjivim tvarima promatraju se koncentracije klorofila *a* kao pokazatelja biomase algi te su sukladno Strategiji upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem (Ažuriranje, 2019.) koncentracije klorofila *a* su na svim postajama srednjeg Jadrana bile niže od graničnih vrijednosti za dobro stanje okoliša, iako je zabilježen blagi porast koncentracije klorofila *a* u srednjem Jadranu u 2013. i 2014. godini što je vjerojatno posljedica meteoroloških prilika odnosno većih količina oborina što pogoduje rastu fitoplanktonske zajednice zbog većeg dotoka rijeka i donosa hranjivih tvari s kopna.

Donos hranjivih tvari s kopna je jedan od značajnijih faktora koji utječu na eutrofikaciju. Na području Zadarske županije se nalazi jedna od 8 mjernih postaja za procjenu unosa opterećenja rijekama pa je tako mjerna postaja 40209 na Zrmanji smještena uzvodno od Obrovca. Na ovoj mjernoj postaji se provode mjerenja vrijednosti hranjivih tvari, odnosno nitrita, nitrata, ukupnog dušika i fosfora te amonija. U 2017. godini su na ovoj mjernoj postaji od prethodno navedenih mjerenih parametara bile izmjene najveće vrijednosti ukupnog dušika (266,5134) te potom i nitrata (168.9567), dok su vrijednosti amonija iznosile 18.309, ukupnog fosfora 5.0192 te nitrita 1.3432. Sukladno navedenim vrijednosti, dana je ocjena ekološkog stanja prema osnovnim fizikalno-kemijskim pokazateljima i kemijskim elementima koji prate biološke elemente kao dobra. Na ovoj mjernoj postaji je u 2017. godini bio manji unos opterećenja dušika i dušikovih spojeva kao i fosfata te ortofosfata što je posljedica i smanjenog protoka u odnosu na 2016. godinu, a također je zabilježeno i manje opterećenje teškim metalima u odnosu na 2016. godinu, izuzev unosa cinka, kroma i nikla koji je bio veći u odnosu na 2016. godinu. Prema Strategiji upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem (Ažuriranje, 2019.) na području postaja srednjeg i južnog Jadrana su medijani koncentracija ukupnog anorganskog dušika u sloju vodenog stupca 0-10 metara dubine 0,33 kretali od 0,33 µmol L^{-1} do 2,23 µmol L^{-1}. Većina medijana koncentracija je bila ispod vrijednosti od 3, ali i od 2 µmol L-1, (što je prema NN 73/13) granica koja odvaja vrlo dobro od dobrog stanja, što upućuje na postignuto dobro stanje okoliša s obzirom na ovaj element. Također je promatrana vrijednost ukupnog anorganskog fosfora u sloju vodenog stupca 0-10 metara dubine pri čemu su medijani koncentracija HPO_4^{2-} u površinskom sloju vodenog stupca na postajama priobalja srednjeg i južnog Jadrana bili od 0,033 µmol L^{-1} do 0,087 µmol L^{-1}, za postaju u dubrovačkoj luci JA01. Za postaje otvorenog mora su medijani bili znatno niži te su se vrijednosti kretale od 0,025 µmol L^{-1} do 0,056 µmol L^{-1}. Svi medijani koncentracija HPO_4^{2-} na postajama priobalja i postaja otvorenog mora Jadrana bili su ispod vrijednosti od 0,25 µmol L^{-1} koja je određena kao granica između dobrog i umjerenog ekološkog stanja, što upućuje na postignuto dobro stanje okoliša s obzirom na ovaj element. Generalno gledajući, rasponi koncentracija HPO_4^{2-} na postajama priobalja srednjeg i južnog Jadrana su bili viši u priobalnom dijelu u odnosu na otvorene vode, što je posljedica slatkovodnih, ali i antropogenih donosa soli fosfora rijekama, dok su s druge strane na postajama otvorenog mora zbog slabog utjecaja kopna i odsutnosti antropogenih izvora, oni manji.

Na području srednjeg Jadrana je također ustanovljena dobra zasićenost pridnenog sloja vodenog stupca kisikom pri čemu je zasićenje pridnenog sloja morske vode kisikom na postajama priobalja srednjeg i južnog Jadrana je bilo u rasponu od 76,7 do 126,9 % sa

srednjakom od 101,1±7,9%. Na postajama otvorenog mora su zasićenja bila u rasponu od 84,2 do 121,2 % sa srednjom vrijednosti od 99,5±8,4% (Strategija upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem, Ažuriranje, 2019.).

Onečišćenje opasnim tvarima u okolišu se prati sukladno Okvirnoj direktivi o vodama (ODV). U Republici Hrvatskoj su Uredbom o standardu kakvoće vode (NN 96/19) propisani standardi kvalitete okoliša za prioritetne i prioritetne opasne tvari, specifične onečišćujuće tvari i neke druge onečišćujuće tvari u skladu s ODV i Direktivom o standardima kvalitete okoliša u području vodne politike (2008/105/EZ), s ciljem postizanja dobrog kemijskog stanja površinskih voda, a u skladu s odredbama i ciljevima ODV. Sukladno Strategiji upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem (Ažuriranje, 2019.) na području voda koja se djelomično ili u potpunosti nalaze na području Zadarske županije (područja 0422 – SJI Sjeverni Jadran od južnog dijela istarskog poluotoka do Dugog otoka, 0413 – PZK Pašmanski i Zadarski zaljev i 0413 – PAG uvala naselja Pag) su koncentracije onečišćujućih tvari bile niže od granica kvantifikacije primijenjenih analitičkih metoda, i niže u odnosu na propisane standarde kakvoće za ocjenu kemijskog stanja. Na području ovih voda je u 2015. te 2017. godini određeno dobro stanje. Iako ovaj problem nije utvrđen specifično na području Zadarske županije, prema podacima iz 2015 i 2017. godine, najproblematičnija prioritetna tvar u priobalju je bila tributilkositar (TBK). Iako je raznim međunarodnim konvencijama kao i domaćem zakonodavstvu zabranjena proizvodnja, trgovina i primjena protuobraštajnih boja za brodove na bazi tributilkositra, zabilježeno je nepostizanje dobrog kemijskog stanja u vodnim tijelima (Neretvanski kanal, Bakarski zaljev, Luka Split i Sjeverni dio Kvarnerića), preko kojih se odvija intenzivan pomorski promet.

S obzirom na onečišćujuće tvari u sedimentu i bioti, u vodnom tijelu 0413 – PZK Pašmanski i Zadarski zaljev, 0413 – PAG uvala naselja Pag i 0422 – SJI Sjeverni Jadran od južnog dijela istarskog poluotoka do Dugog otoka u 2017. godini nije postignuto dobro stanje u Bioti pri čemu su kao kritične tvari nađeni polibromirani digenileteri (PBDE) i živa (Hg) u ribama, dok je u sedimentu postignuto dobro stanje. Razine onečišćujućih tvari su u pravilu bile više u područjima pod stalnim antropogenim pritiskom (poput u lukama). Sukladno provedenim istraživanjima masenih udjela dioksina i dioksinima sličnih polikloriranih bifenila u mišićnom tkivu riba koje su uzrokovane na području Pašmanskog i zadarskog zaljeva, južnog dijela Velebitskog kanala, uvale naselja Pag i drugim mjernim mjestima, zaključeno je kako nisu prekoračene utvrđene granične vrijednosti za onečišćujuće tvari te je utvrđeno dobro stanje okoliša. Praćenje onečišćujućih tvari se provodi i u školjkašima pa se tako na području Zadarske županije se također nalaze dvije postaje za mjerenje kakvoće uzgajanih morskih organizama i mora u kojem se uzgajaju – postaja OB23 Rovanjska te OB08 Novigradsko more. Na području ovih mjernih postaja se provode analize koncentracije *E. coli* te su kretanja koncentracija prikazana niže (Slika 85., Slika 86.).

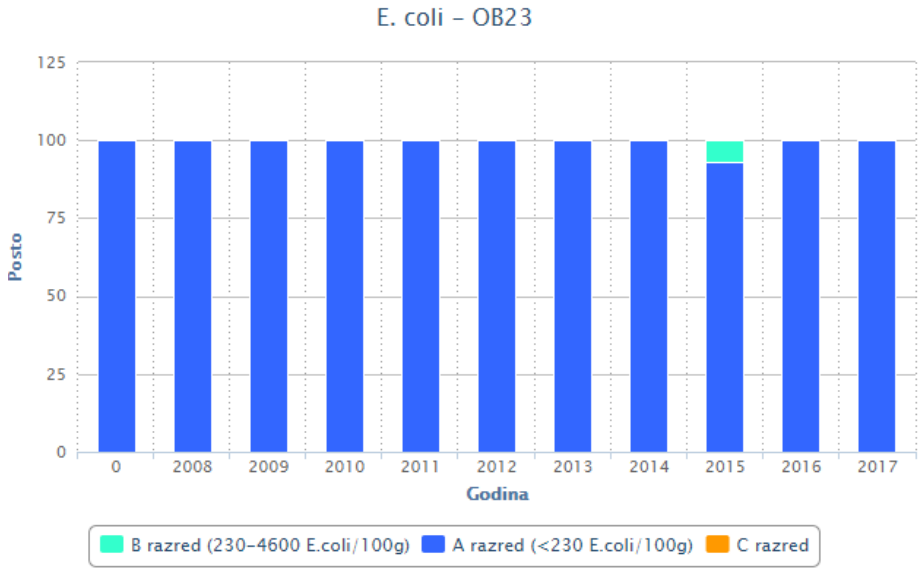

Slika 85. Grafički prikaz koncentracija E. coli za mjernu postaju Rovanjska u razdoblju od 2008. do 2017. godine, izvor: Baza podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex)

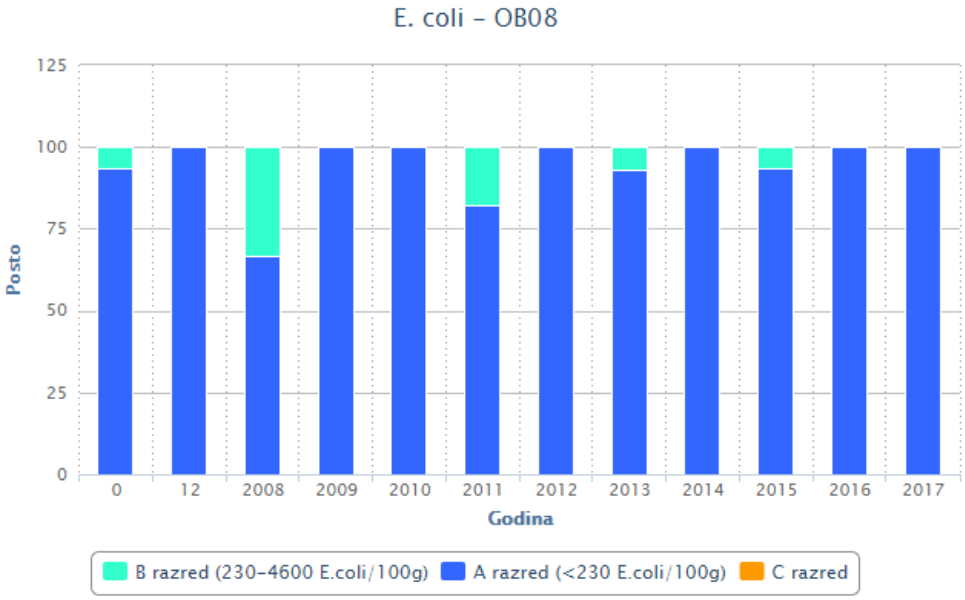

Slika 86. Grafički prikaz koncentracija E. coli za mjernu postaju Novigrad u razdoblju od 2008. do 2017. godine, izvor: Baza podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex)

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, koncentracije *E. coli* su na ovim mjernim postajama bile ispod 230 na 100 grama zbog čega su bile u razredu A. Generalno se može zaključiti kako na ovim mjernim postajama nije došlo do pogoršanja zdravstvene kakvoće školjkaša, iako je vidljivo kako je u pojedinim godinama na mjernoj postaji Novigrad kakvoća bila nešto niže kvalitete u odnosu na postaju Rovanjska. Morski biotoksini su također bili u 2017. godini ispod granice kvantifikacije.

Na području Zadarske županije i to u Zadarskom kanalu je u razdoblju od 2015. do 2017. provođen monitoring fitoplanktonske komponente plegijala te pri čemu su abundancije fitoplanktonskih vrsta zabilježene u vrijednostima uobičajenim za područje Jadrana. Zabilježene su uobičajene vrste fitoplanktona te pri čemu su najveću zastupljenost činili nanoflagelati te potom dijatomeje što je učestalo za zajednice u Jadranu. Udio nanoflagelatne komponente u zajednici nešto je manji u obalnom području nego u vodama kontinentalne podine-šelfa i kontinentalnog slaza. U odnosu na prethodno razdoblje nije došlo do promjene taksonomskih skupina fitoplanktona, a također nisu uočene pojave štetnog cvjetanja fitoplanktona na razinama koje ukazuju na štetne učinke obogaćivanja hranjivim tvarima. Sukladno navedenom, postignuto je dobro stanje okoliša.

U Zadarskom kanalu je u prethodno navedenom razdoblju (2015. - 2017.) također provedeno istraživanje mezozooplanktona pri čemu zabilježene vrijednosti nisu znatno odstupale od višegodišnjih raspona zabilježenih na istim područjima u okviru prijašnjih projekata i višegodišnjeg monitoringa. Nešto veće brojnosti su zabilježene u blizini urbanih centara (Zadar). U ukupnom sastavu prevladavali su kopepodni račići te potom ličinke bentičkih organizama, što je uobičajeno. Relativna brojnost zooplanktonskih skupina nije značajnije promijenjena u odnosu na prirodne vrijednosti jednako kao i taksonomska struktura što upućuje da nije izražen negativni antropogeni pritisak.

Naselja Posidonije se vrlo često koriste kao dobar biološki pokazatelj na antropogene pritiske te je sukladno provedenim praćenjima stanja obalnih voda za potrebe ODV u razdoblju od 2013.-2018. utvrđeno vrlo dobro stanje ekološke kakvoće (Pašmanski i Zadarski zaljev, Pašmanski kanal, Južni dio Velebitskog kanala, Uvala naselja Pag). Sukladno navedenom zaključeno je postignuto dobro stanje okoliša s obzirom na ovaj parametar, iako je potrebno napomenuti kako je procjena obavljena na temelju ekspertnog mišljenja, a ne kvantifikacijom površine na kojima se eventualne promjene događaju. Lokalno, u blizini većih naselja i gdje je izrađen jači antropogeni pritisak poput u lukama je zabilježena nešto manja kvaliteta.

Na području Županije je također praćena biološka kakvoća prijelaznih voda, pri čemu je jedan od parametara bila biološka kakvoća prijelaznih voda prema ribama. Za mjerenje ovog parametara koristi se EFI indeks koji se temelji na parametrima: ukupan broj vrsta od čega se gledaju postotni udjeli (%) plosnatica (*Solea sp*.), gira (*Spicara sp*.), cipli (*Mugilidae sp*.), ljuskavki (*Sparidae sp*.), lubina (Moronidae sp.). Također se gleda i trofički sastav te postoci omnivora i piscivora, tolerancija, postoci estuarijskih rezidentnih vrsta (ERS), diadromnih vrsta, morskih juvenilnih migrirajućih vrsta, indikator vrste te nove/unešene vrste. Temeljem sastava riblje zajednice određuje se tip prijelaznih voda. Biološka kakvoća prijelaznih voda prema ribama je mjerena na području Županije na mjernim postajama RR18 Novigradsko more na dubini od 10 metara te RR17 - na ušću Zrmanje (Slika 87., Slika 88.).

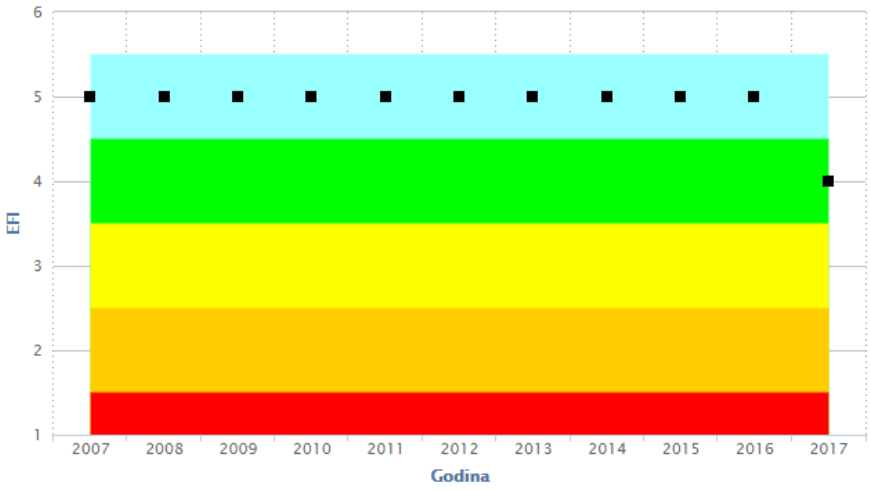

Slika 87. Vrijednost EFI indeksa po postajama prijelaznih voda – RR 17, izvor: (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex)

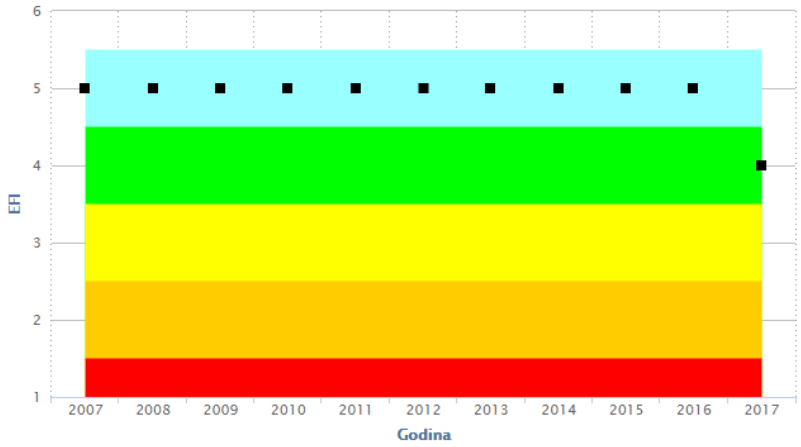

Slika 88. Vrijednost EFI indeksa po postajama prijelaznih voda – RR 18, izvor: (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex)

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, na području mjernih postaja ušće Zrmanje te Novigradsko more je ekološko stanje prijelaznih voda s obzirom na EFI indeks u razdoblju od 2007. do 2016. godine bilo ocijenjeno s 5 što upućuje na to da je ukupan broj vrsta bio veći ili jedna 24 te da su Rodovi *Solea* sp., *Spicara* sp. i porodice Mugilidae, Sparidae i Moronidae bile prisutne s 10 – 50 %. Dominantni su cipli, a zastupljenost omnivora je 2 – 20 % i piscivora 10 – 50 %, dok su estuarijske rezidentne vrste zastupljene s 10 – 40 %. Diadromnih vrsta ima 10 – 70 %, a morskih nedoraslih vrsta riba ima 30-70 %. Indikatorskih ili unešenih vrsta ima >7.

Na obje mjerne postaje je u 2017. godini došlo do smanjenja vrijednosti EFI indeksa te je na širem području ušća rijeke Zrmanje ekološko stanje prijelaznih voda je ocijenjeno kao vrlo dobro (EFI = 4). Donji dio rijeke Zrmanje broji više od 40 vrsta morskih riba od kojih

su 4 uvijek dominantne kao i prijašnjih godina: gavun oliga, (*Atherina boyeri*), martinka (*Symphodus ocellatus),* cipal balavac (*Liza ramada*), glavoč blatar (*Gobius niger*) te glavoč travaš (*Zosterisessor ophiocephalus*) jer je taj dio obrastao morskom cvjetnicom *Zoostera marina*. Tu su stoga i esencijalna staništa za rast i ishranu vrsta iz porodica usnjača roda *Symphodus* (lumbrak, kosirica, hinac sivi, dugonoska), šilca i šila iz rodova *Nerophis* i *Syngnathus* te morskih konjića roda *Hippocampus*. U 2017. godine je uočena i nedorasla srdela (*Sardina pilchardus*) te je brojno prisutan inćun (*Engraulis encrasicolus*). Od uobičajenih desetak slatkovodnih vrsta, vrlo je izražena prisutnost glavočića vodenjaka (*Knipowitschia panizzae*). Znatno veći broj vrsta utvrđen je na postajama koje su okarakterizirane prisutnošću livada Z. *marina* i viših fotofilnih algi kao kompleksnijem staništu u odnosu na gola pjeskovita područja s izraženom dinamikom vode i promjenjivošću kemijsko-fizikalnih čimbenika, prvenstveno temperature i saliniteta. U gornjem dijelu ušća lovljene su od morskih vrsta samo oliga (*Atherina boyeri*) te glamci (*Pomatoschistus sp.* i *K. panizzae*). Na nizvodnim postajama prema Novigradskom moru uvijek su prisutne, manje tolerantne, ali još uvijek eurihaline, morske vrste riba kao predstavnici roda *Diplodus sp*. (salpa, arbun, špar, fratar, pic), ostali cipli (*Liza aurata, L. saliens* i *Chelon labrosus*), trlje i babice. Utvrđena je i 2017. godini prisutnost nedoraslog romba (*Scophthalmus rhombus*) te visoka brojnost lubina (*Dicentrarchus labrax*) (Baza pokazatelja i stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva, http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex).

Za rijeku Zrmanju je također ocijenjena biološka kakvoća vodnih tijela za različite dijelove toka pa je tako u razdoblju od 2016.-2017. godine dana ocjena za unutarnji dio prijelaznih voda rijeke Zrmanje na granici sa slatkom vodom (P1_2-ZR), vanjski dio prijelaznih voda na granici s priobalnom vodom (P2_2-ZR) te za središnji dio prijelaznih voda rijeke Zrmanje (P2_3-ZR) (Tablica 83.).

Tablica 83. Ocjena biološke kakvoće vodnih tijela prijelaznih voda tijekom razdoblja od 2016. do 2017. na području prijelaznih voda rijeke Zrmanje, izvor: (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex)

Vodno tijelo	Fitoplankton	Morske cvjetnice	Bentoski beskralježnjaci	Ribe
P1_2-ZR	Dobro	-	-	Dobro
P2_3-ZR	Vrlo dobro	Dobro	Umjereno	Umjereno
P2_2-ZR	Vrlo dobro	-	Vrlo dobro	Dobro

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, najlošije umjereno stanje je utvrđeno za bentoske beskralježnjake i ribe na središnjem dijelu prijelaznih voda rijeke Zrmanje, dok su za ostale parametre utvrđena dobra do vrlo dobra stanja.

Na području Županije se provodi i monitoring vodnih tijela prema Okvirnoj direktivi o vodama pri čemu je u 2016. godini za područje Pašmansko-Zadarskog kanala (0413 PZK) i područje Vir – Nin – Paški most (0423 KVJ) je određeno vrlo dobro stanje biološke kakvoće priobalnih voda s obzirom na makroalge. Jednako tako, za područje Paškog zaljeva (0422 KVV) je određeno vrlo dobro stanje.

Biološka kakvoća priobalnih voda s obzirom na ribe se na području Županije prati na mjernim postajama – uvala Ljubač (RC55), Zadar – Borik (RC54), Zadar – rt Oštro (RC53), Zadar – luka (RC51), Zadar-Gaženica (RC50), Zadar – Ošljak (RC49). Mjerenja se također provode na području Telašćice – Lojišće (RC 48) i Kruševica (RC47). Na ovim

mjernim postajama se broj ribljih vrsta kretao od najnižih 14 vrsta na području mjernoj postaji Zadar-Gaženica do maksimalno 24 vrste na području mjerne postaje Zadar – Borik. Ekološko stanje priobalnih voda se kretalo od dobrog do vrlo dobrog, pri čemu je najmanja vrijednost EFI indeksa – ocjena dobar zabilježena na mjernoj postaji Gaženica, dok je nasuprot tome na mjernoj postaji Zadar-Borik vrijednost EFI indeksa ocijenjena kao vrlo dobra (5). Najveću bioraznolikost imaju zaštićene uvale i dublji zaljevi koje su posredno pod izraženim djelovanjem prijelaznih voda, odnosno u slučaju Zadarske županije rijeke Zrmanje. Generalno govoreći, na području srednjeg Jadrana su zastupljene gotovo sve široko rasprostranjene riblje porodice Jadranskog mora, a posebice: *Sparidae*, *Mullidae*, *Mugilidae*, *Centracanthidae*, *Labridae* i *Gobiidae*. U plitkim uvalama dominiraju gavuni te različite vrste cipala. Na području srednjeg Jadrana je uočena niža brojnost gofa u kasno proljeće.

Na području Županije jako je značajna sitna pelagička riba, od koje je najznačajnija srdela koja ima važan ekološki značaj jer se nalazi na samom dnu hranidbenog lanca te se preko nje odvija transport energije iz nižih na više trofičke razine (Cury i sur., 2013). Sitne pelagične ribe su plijen velikom broju grabežljivih predatora, dok su one same predatori planktona te se upravo zbog toga srdela smatra jednim od pokazatelja stanja unutar morske hranidbene mreže kao i stanja samog ekosustava. Upravo je ova vrsta bila pod snažnim antropogenim pritiskom. Sukladno Strategiji upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem (Ažuriranje, 2019.), a temeljem prikupljenih bioloških podataka o srdeli u razdoblju od 2013. do 2018. godine, zaključeno je kako se čini da je populacija srdele na održivoj razini u hrvatskom ribolovnom moru. Iako je zabilježen blagi pad srednje vrijednosti ukupne dužine tijela srdele, procijenjene vrijednosti biomase, koje se odnose na područje cijelog Jadranskog mora (GSA17 i GSA18; Italija, Slovenija, Hrvatska, Crna Gora i Albanija), pokazuju trend porasta, koji slijedi vrijednosti ulova ostvarenih na području hrvatskog ribolovnog mora.

S druge strane tuna je jedan od najvažnijih predatora u Jadranskom moru te je upravo na ovom području važno rastilište tune zbog velike biomase sitne pelagičke ribe. U razdoblju od 2013. do 2018. godine su definirane kote tune rasle od 376 tona do 780 tona te se s obzirom na porast dodijeljenih kvota zaključuje kako postoje opravdane naznake oporavka jadranske populacije tuna. Sukladno Strategiji upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem (Ažuriranje, 2019.), zaključeno je kako su ciljevi za dobro stanje okoliša ostvareni.

Uz komercijalno iskorištavanje vrsta što predstavlja problem u održivosti populacija, nezavičajne vrste predstavljaju jedan od najznačajnijih pritisaka na morski okoliš.

Na području Republike Hrvatske je u 2017. godini je nacionalni osnovni popis neautohtonih vrsta u Jadranu dopunjen i usklađen s podacima dostupnim na portalu EASIN o stranim vrstama na području Europe te je u vodama hrvatskog dijela Jadrana do 2012. godine (Tsiamis i sur., 2019) zabilježeno 80 stranih morskih vrsta. Od navedenog broja, za 60 vrsta je potvrđen status neautohtone vrste („nezavičajna“), 12 vrsta imaju status kriptogenih („kriptogena“), za 8 vrsta nema dovoljno podataka za dodjelu jasnog statusa („nedovoljno podataka“) (Ažuriranje dokumenta Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem, 2019.). Temeljem prikupljenih i analiziranih podataka u razdoblju od 2013.-2018. godine zabilježeno je još 16 novih nezavičajnih vrsta, od čega je 5

zabilježeno u kategoriji planktona (fito- i zooplankton), 4 makroalge, 5 kod bentoskih beskralješnjaka te 2 kod riba. Kao najčešći vektor unosa novih nezavičajnih (stranih) vrsta navodi se predstavlja brodski promet, bilo putem ispuštanja balastnih voda ili obraštaja trupa. Iako je u odnosu na 2012. godinu došlo do višestrukog smanjenja broja novih stranih morskih vrsta, Jadransko more je i dalje pod pritiskom.

Od makroalgi, 10 vrsta ima status nezavičajnih (*Acrothamnion preissii*, *Asparagopsis armata*, *Asparagopsis taxiformis*, *Caulerpa cylindracea*, *Caulerpa taxifolia*, *Codium fragile*, *Colpomenia peregrina*, *Hypnea spinella*, *Polysiphonia atlantica* i *Womersleyella setacea*) dok su kao nedovoljno poznate vrste makroalgi utvrđene još tri vrste (*Neosiphonia paniculate*, *Chondria pygmaea* i *Antithamnionella spirographidis*) te jedna vrsta je određena kao kriptogena (*Chondria coerulescens*). Od bentičkih beskralježnjaka status nezavičajnih imaju 24 vrste, dvije vrste imaju status nedovoljno poznatih i status kriptogenih vrsta ima još 8 vrsta. Od zooplanktona, 11 vrsta ima status nezavičajnih (*Arctapodema australis, Arietellus pavoninus, Clytia hummelincki, Eucheilota paradoxica, Ferosagitta galerita, Haliscera bigelowi, Phalacrophorus pictus, Pontodora pelagica, Protatlanta souleyeti, Thalia orientalis, Undella hadai*), dok su 2 vrste nedovoljno poznate (*Trichydra pudica* i *Corymorpha annulate).* Od fitoplanktona status kriptogenih vrsta imaju: *Alexandrium minutum, Ostreopsis ovata i Prorocentrum cordatum,* dok status nedovoljno poznatih vrsta imaju *Margalefidinium polykrikoides* i *Alexandrium tamarense*. Također, za dvije vrste rakova - *Hemigrapsus sanguineus* i *Callinectes sapidus* je određen status nezavičajnih, dok ovaj status ima 12 vrsta riba (afrički kostorog (*Stephanolepis diaspros*), *Sphyraena pinguis*, tamna mramornica (*Siganus luridus*), bodljikava mramornica (*Siganus rivulatus*), Kreolska vučica (*Paranthias furcifer*), japanski pagar (*Pagrus major*), srebrnoprugasta četverozupka (*Lagocephalus sceleratus*), kraljičin anđelak (*Holacanthus ciliaris*), plavotočkasta trumpetača (*Fistularia commersonii*), sapunar (*Equulites klunzingeri*), patuljasti patkoglavac (*Elates ransonnettii*) i kvrgavi prasac (*Cyclopterus lumpus*)). Iako je većina ovih vrsta zabilježena na južnije od Zadarske županije, vrsta japanski pagar je zabilježen na području Zadra, jednako kao i rak *Callinectes sapidus* za kojeg se smatra da je rasprostranjen na području cijele Hrvatske obale. Na području otoka Pašmana su utvrđene dvije strane vrste algi - *Hypnea spinella*, *Dictyota cyanoloma* i jedna vrsta beskralježnjaka - *Paraleucilla magna* dok su na području Biograda na moru utvrđene još vrste beskralježnjaka *Amphibalanus Amphitrite, Celleporaria brunnea* i *Watersipora subtorquata*. Na području NP Kornati od algi su zabilježene vrste - *Caulerpa cylindracea, Acrothamnion preissii* i *Womersleyella setacea.* U razdoblju od 2013. do 2018. godine su na području Biograda na moru utvrđene nove nezavičajne bentoske vrste i to - *Celleporaria brunnea* i *Watersipora subtorquata* za koje se pretpostavlja kako je moguć vektor unosa obraštaj brodova (Marić i sur., 2017.). Sukladno provođenju praćenje ciljnih vrsta može se zaključiti kako se na području Zadarske županije javljaju još crvena nitasta alga *Womersleyella setacea* koja je rasprostranjena gotovo posvuda između 10 i 30 m dubine na stjenovitom dnu i u livadama cvjetnice *Posidonia oceanica*. Za ovu vrstu te također zabilježen najintenzivniji negativan utjecaj. Na području NP Kornati je također u 2018. godini zabilježena prisutnost alge *Acrothamnion preissii*, ali nije poznato područje na kojem je proširena. Među najinvazivnijim algama je i *Caulerpa cylindracea*, koja je proširena gotovo posvuda, a razvija se od površine pa do gotovo 50 m dubine. Crvena alga *Asparagopsis taxiformis* je također zabilježena na području NP Kornati.

Sukladno podacima iz Baze podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva (IZOR), navodi se kako se u 2017. godini došlo do širenja areala i porasta brojnosti populacije nezavičajne vrste rebraša *Mnemiopsis leidyi* koji je u sjevernom Jadranu, zabilježen već 2005. godine te je u rujnu 2017. ova vrsta zabilježena na području južnog Jadrana (Baćina, pored Ploča). Ova vrsta je poznata po visokom invazivnom potencijalu te je 1980-ih u Crnom moru izazvala dramatične promjene u ekosustavu.

Na području Zadarske županije kao i ostatka Jadrana izraženi su i fizički pritisci na morski okoliš koji uključuju oštećenja morskog dna. Oštećenja morskog dna izražena su u priobalnom dijelu te u plićim vodama što je posljedica gradnje obalne infrastrukture (luke, marine, zaštite od valova itd.), vezova za brodove, eksploatacije, akvakulture (uzgoj riba i školjkaša), donos rijekama i različite oblike zagađenja (otpadne vode i dr.), dok su u područjima udaljenim od obale isti posljedica ribolova pridnenim koćama i dredžama. Sukladno Strategiji upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem kao primarni uzrok gubitka prirodnog morskog dna se navodi litoralizacija obale koja dovodi do narušavanja prirodnog stanja obale te trajnim fizičkim gubitkom morskog dna. Djelatnosti koje najviše dovode do gubitka prirodnog morskog dna su: betonizacija prirodne obale i nasipavanje prirodne obale. Upravo ove dvije djelatnosti obuhvaćaju najpliće dijelove morskog dna koji uključuju – supralitoral, mediolitoral i gornji infralitoral pri čemu dolazi do potpunog uništenja prirodnih zajednica te nastanka novih koje se ekološki značajno razlikuju od izvornih. Sustavno praćenje prostornog opsega i rasprostranjenosti pritisaka na morsko dno do sada na području RH nije razvijeno. Uz oštećenje morskog dna, fizički pritisci uključuju još i promjene hidrografskih uvjeta (fizička svojstva morske vode) kao posljedica ljudskih aktivnosti. U obalnim područjima na fizička svojstva vode izravan utjecaj ima ljudska aktivnost, dok su hidrografski uvjeti u otvorenom moru u velikoj mjeri određeni prirodnim fenomenima te klimatskim promjenama (uključujući zagrijavanje i zakiseljavanje mora). U posljednjih nekoliko godina izražen je utjecaj zagrijavanja atmosfere na površinski sloj mora pri čemu su zabilježeni pozitivni trendovi površinske temperature mora duž istočne obale Jadrana u svim sezonama, a zabilježene su i promjene saliniteta. Ove promjene su direktna posljedica utjecaja klimatskih promjena te se očekuje isto i u budućoj klimi.

Uz prethodno navedene pritiske hranjivim tvarima (eutrofikacija) te onečišćenjem opasnim tvarima u okolišu, otpad u moru također predstavlja velik pritisak. Smatra se kako je upravo otpad u moru najbrže rastuća prijetnja prirodi s velikim okolišnim i gospodarskim posljedicama (Strategija upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem, Ažuriranje, 2019.). Problem predstavlja velika dugovječnost plastičnog otpada, a potrebno je napomenuti kako je ovaj problem isključivo posljedica neadekvatnog gospodarenja otpadom. Procjenjuje se da oko 80 % otpada u more dospijeva iz kopnenih izvora i aktivnosti s kopna, primjerice komunalni otpad s nepropisnih odlagališta, ispiranjem u more oborinskim vodama, kao nusprodukt ekstenzivnih i nekontroliranih turističkih aktivnosti i sl., dok oko 20 % otpada u moru završava kao rezultat neodgovornih aktivnosti u pomorskom prometu i ribarstvu. Smatra se da čak oko 80% ukupnog otpada na Mediteranu čini mikroplastika koja nastaje raspadanjem i usitnjavanjem plastičnog otpada koji je već prisutan u moru. Upravo mikroplastika predstavlja veliku prijetnju jer može dospjeti u hranidbene lance. Detaljni podaci o morskom otpadu na području Županije su dani u poglavlju Gospodarenje otpadom.

Uz otpad veliki problem predstavlja i podvodna buka koja negativno utječe na morske organizme pa su tako zabilježeni poremećaji u ponašanju poput izbjegavanja područja hranjenja ili parenja (mriještenja), a kontinuirana buka može degradirati stanište, maskirati biološki važne signale kao eholokacijske klikove, uzrokovati poteškoće u parenju, nalaženju hrane ili otkrivanju predatora (Strategija upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem, Ažuriranje, 2019.). Glavni izvor antropogene kontinuirane buka niskih i srednjih frekvencija je brodski promet kojeg čine redoviti brodski promet (teretni promet, kao i lokalni, putnički promet koji se odvija uobičajenim plovnim rutama), ribarski brodovi te različita plovila koja doprinose velikoj sezonskoj promjenjivosti antropogene podvodne buke uslijed velikog povećanja njihovog broja tijekom turističke sezone što se naročito odnosi na pojedina atraktivna turistička područja. Izvori impulsne podvodne buke se javljaju radom ultrazvučnih uređaja (npr. sonari, geološka istraživanja) te provođenjem radova (npr. zabijanje pilona, građevinski radovi u lukama). Na području RH do sada nisu postojali podaci za modeliranje širenja buke u moru te se poboljšanje ovog očekuje provedbom projekta SOUNDSCAPE i uspostavom registra za evidenciju i procjenu prostorne i vremenske raspodjele antropogenih izvora buke.

Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša

Tablica 84. Ostvarivanje ciljeva Programa zaštite okoliša

Cilj	Ocjena ostvarenja	Komenar
Uspostaviti sustav praćenja i promatranja stanja morskog okoliša sukladno propisima C1	Provodi se.	U provedbi provedbenih mjera i ciljeva utvrđenih Studijom, tijekom 2005. godine su izrađeni i prihvaćeni Program praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja Zadarske županije, kao glavni program i Program praćenja stanja okoliša za područje marikulture u Zadarskoj županiji, kao prvi sektorski potprogram glavnog programa. Program praćenja stanja okoliša za područje luka otvorenih za javni promet i luka posebne namjene, kao drugi sektorski potprogram, te zadnji sektorski potprogram, Program praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja otpadnim vodama na području Zadarske županije, izrađeni su 2006. godine. Operativna provedba (monitoring) po svim Programima, odnosno ispitivanja pokazatelja praćenja u stupcu vode i sedimentu na zadanim referentnim točkama, provodi se već tri godine.
Smanjiti količinu unosa onečišćujućih i štetnih tvari te spriječiti unos invazivnih vrsta u morski okoliš C2	Provodi se.	Provodi se kroz poboljšanje sustava različitih sektora poput sustava odvodnje urbanih i otpadnih voda, sustava gospodarenja otpadom, prelaskom na ekološku poljoprivredu i smanjenjem količine pesticida i kroz provođenje mjera Okvirne direktive o vodama te Okvirne direktive o Morskoj strategiji. Smanjenje onečišćenja je također propisano tehničkim zahtjevima sukladno Pravilima za statutarnu certifikaciju pomorskih brodova, sprječavanje onečišćenja (NN 8/20). Sprječavanje unosa invazivnih vrsta se provodi Pravilnikom o upravljanju i nadzoru vodenog balasta (NN 128/12) te Zakonom o sprječavanju unošenja i širenja stranih te invazivnih stranih vrsta i upravljanju njima (NN 15/18 i 14/19).
Nastaviti s razvojem sustava integralnog upravljanja obalnim područjima (IUOP) županije	Provodi se.	Zadarska županija je jedina županija koja je u svoj prostorni plan uvrstila područja za marikulturu koristeći principe Integralnog upravljanja obalnim područjem. U županijskoj razvojnoj strategiji propisane su mjere za

C3		jačanje i nastavak integralnog upravljanja obalnim područjem.
Osiguranje spremnosti za slučaj iznenadnih onečišćenja mora C4	Provodi se.	Za područje Županije je izrađen Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora (2010.) te se u sklopu Operativnog centra Zadarske županije za provedbu plana intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora provode vježbe intervencija.

5.5. Tlo i zemljište

Zakonski okvir

Na području Republike Hrvatske nije uspostavljen sustav praćenja stanja, odnosno onečišćenja tla te se podaci ne prikupljaju sustavno. U nacionalnoj legislativi onečišćenje tla se djelomično prati kroz sektor poljoprivrede i šumarstva te sektore industrije i gospodarenja otpadom obuhvaćene Zakonom o zaštiti okoliša. Sukladno navedenom, primjenjiva legislativa je:

- Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18, 115/18 i 98/19)
- Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19)
- Pravilnik o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta (NN 47/19)
- Zakon o šumama (NN 68/18, 115/18 i98/19)
- Pravilnik o načinu motrenja oštećenosti šumskih ekosustava (NN 54/19)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i118/18)

Pravilnikom o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19) utvrđene su onečišćujuće tvari te njihove najviše dopuštene količine u tlu, no samo za poljoprivredno zemljište, dok granične vrijednosti onečišćujućih tvari u tlu nisu propisane za zemljišta koja se koriste u druge svrhe (npr. naselja, parkovi i igrališta, industrijske zone), čime je onemogućeno definiranje i sustavno motrenje onečišćenih i potencijalno onečišćenih lokacija te eventualnih promjena u stanju tla. S druge strane, Pravilnikom o načinu motrenja oštećenosti šumskih ekosustava (NN 54/19) se provodi za procjenu i motrenje utjecaja zračnog onečišćenja na šume.

Stanje i pritisci

Motrenje zemljišta se na razini EU provodi preko Copernicus servisa za koji je odgovorna Europska agencija za okoliš (EEA) koja surađuje s nacionalnim centrima u zemljama članicama EU. Temeljni proizvodi Copernicus servisa motrenja zemljišta su CORINE Land Cover (CLC) baze podataka kojima se prate promjene u pokrovu zemljišta i korištenju zemljišta. CLC je jedini izvor usklađenih geo-informatičkih podataka koji omogućuju analizu i kontrolu kvalitete podataka, izvješćivanje, modeliranje i predviđanje trendova za cjelokupni europski teritorij. Na području Zadarske županije prema zadnjim dostupnim podacima Corine Land Cover u 2012. godini najveću površinu zauzima bjelogorična šuma (18,8 %), zatim prijelazno područje šume u zaraštanju/grmičasta šuma (17,4 %) i prirodni travnjaci (15,7 %) i pašnjaci (10,72 %), dok kompleksi kultiviranih površina zauzimaju oko 9,62 % ukupne površine Zadarske županije (Slika 89.). Pojedine kategorije korištenja zemljišta na području Zadarske županije s udjelima koje zauzimaju u ukupnoj površini Županije su prikazane u Tablica 85.

Tablica 85. Corine Land Cover 2012 kategorije i udjeli u površini Zadarske županije (ENVI – atlas okoliša, 2020).

Kategorija zemljišta CLC (2012.)	Zastupljenost (%)
111 - Cjelovita Gradska područja	0,01
112 - Nepovezana gradska područja	3,89
121 - Industrijske ili komercijalne jedinice	0,23
122 - Cestovna i željeznička mreža i pripadajuće zemljište	0,28
123 - Lučke površine	0,030
124 - Zračne luke	0,072
131 - Mjesta eksploatacije mineralnih sirovina	0,258
132 - Odlagališta otpada	0,024
133 - Gradilišta	0,048
142 - Sportsko rekreacijske površine	0,191
211 - Nenavodnjavano obradivo zemljište	1,241
212 - Stalno navodnjavano zemljište	0,414
221 - Vinogradi	0,657
222 - Voćnjaci	0,198
223 - Maslinici	1,648
231 - Pašnjaci	10,721
242 - Kompleks kultiviranih parcela	9,617
243 - Pretežno poljodjelska zemljišta s većim područjima prirodne vegetacije	7,249
311 - Bjelogorična šuma	18,837
312 - Crnogorična šuma	1,029
313 - Mješovita šuma	1,15
321 - Prirodni travnjaci	15,727
322 - Močvare i vrištine	0,009
323 - Sklerofilna vegetacija	4,573
324 - Prijelazno područje šume - zaraštanje, grmičasta šuma	17,409
332 - Ogoljene stijene	0,208
333 - Područja s oskudnom vegetacijom	2,799
334 - Opožarena područja	0,036
411 - Kopnene močvare	0,100
421 - Slane močvare	0,041
422 - Slaništa, solane	0,128
511 - Vodotoci	0,059
512 - Vodene površine	0,868
523 - More i oceani	0,236

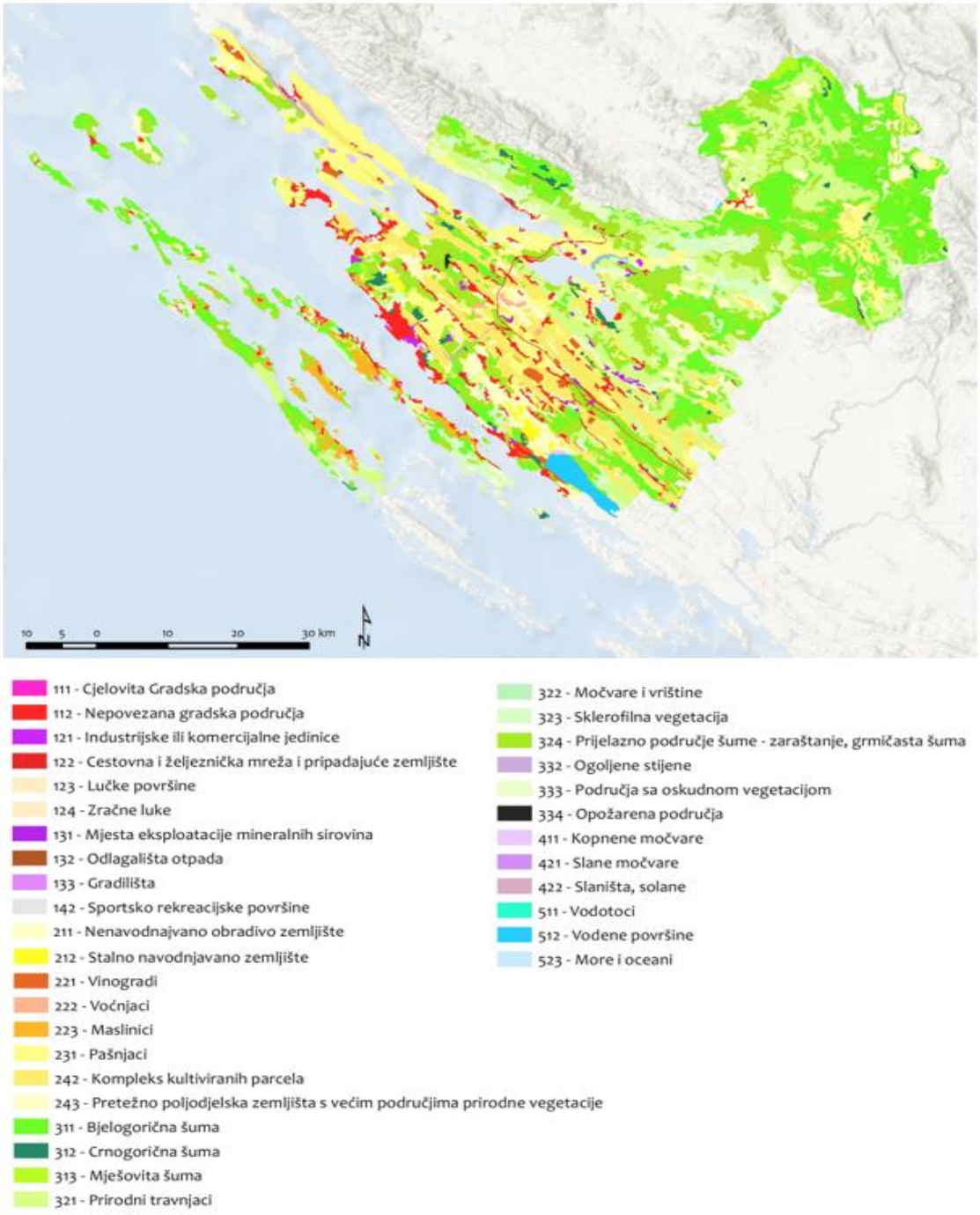

Slika 89. Korištenje zemljišta na području Zadarske županije sukladno Corine Land Cover 2012., Izvor: ENVI – atlas okoliša, 2020

Uspoređujući promjene u zemljišnom pokrovu (CLC) u razdoblju od 2012. do 2018. godine, vidljivo je kako je došlo do promjena pa su tako zabilježene veće opožarene površine (Slika 89.). Čak nešto više od 70 % od ukupno zamijenjenih površina je iz šume ili kategorije prijelazno područje šume - zaraštanje, grmičasta šuma i sklerofilna vegetacija sada je kategorizirano kao opožareno (Tablica 86.). Vrlo su male promjene koje su uzrokovane širenjem naselja i izgradnjom, što ide u prilog demografskoj slici županije u kojoj je sve više napuštenih poljoprivrednih površina koje su pretvorene u grmičastu

vegetaciju te su u fazi zaraštanja te su vrlo podložne gorenju. Vegetacijska sukcesija, odnosno zaraštanje je također bila značajna promjena i u proteklom razdoblju (1990. - 2012.).

Tablica 86. Promjene u zemljišnom pokrovu od 2012. - 2018. godine sukladno CLC, izvor: ENVI atlas okoliša, 2020.

Promjena iz	Promjena u	Udio (%)
Bjelogorična šuma	Maslinici	0,566
Bjelogorična šuma	Mjesta eksploatacije mineralnih sirovina	0,419
Bjelogorična šuma	Opožarena područja	26,413
Bjelogorična šuma	Prijelazno područje šume – zaraštanje	6,139
Bjelogorična šuma	Voćnjaci	0,377
Crnogorična šuma	Opožarena područja	1,665
Crnogorična šuma	Prijelazno područje šume – zaraštanje	1,0937
Crnogorična šuma	Voćnjaci	0,226
Gradilišta	Lučke površine	0,084
Industrijske ili komercijalne jedinice	Gradilišta	0,237
Industrijske ili komercijalne jedinice	Maslinici	0,177
Kompleks kultiviranih parcela	Nepovezana gradska područja	0,091
Kompleks kultiviranih parcela	Voćnjaci	0,244
Mješovita šuma	Gradilišta	0,065
Mješovita šuma	Opožarena područja	2,334
Nenavodnjavano obradivo zemljište	Voćnjaci	0,156
Opožarena područja	Prirodni travnjaci	1,675
Pašnjaci	Gradilišta	0,084
Pašnjaci	Industrijske ili komercijalne jedinice	0,690
Pašnjaci	Maslinici	1,201
Pašnjaci	Voćnjaci	0,296
Područja s oskudnom vegetacijom	Maslinici	0,961
Područja s oskudnom vegetacijom	Mjesta eksploatacije mineralnih sirovina	0,514
Područja s oskudnom vegetacijom	Prijelazno područje šume - zaraštanje	0,783
Područja s oskudnom vegetacijom	Vinogradi	0,347
Područja s oskudnom vegetacijom	Voćnjaci	0,917
Pretežito poljodjelska zemljišta s većim područjima prirodne vegetacije	Industrijske ili komercijalne jedinice	0,110
Prijelazno područje šume - zaraštanje	Crnogorična šuma	0,075
Prijelazno područje šume - zaraštanje	Gradilišta	0,37

Prijelazno područje šume - zaraštanje	Industrijske ili komercijalne jedinice	0,141
Prijelazno područje šume - zaraštanje	Maslinici	1,445
Prijelazno područje šume - zaraštanje	Nenavodnjavano obradivo zemljište	1,194
Prijelazno područje šume - zaraštanje	Opožarena područja	37,85
Prijelazno područje šume - zaraštanje	Pašnjaci	0,310
Prijelazno područje šume - zaraštanje	Područja s oskudnom vegetacijom	0,415
Prijelazno područje šume - zaraštanje	Voćnjaci	2,136
Prijelazno područje šume - zaraštanje	Zračne luke	0,065
Prirodni travnjaci	Gradilišta	0,438
Prirodni travnjaci	Industrijske ili komercijalne jedinice	0,366
Prirodni travnjaci	Maslinici	0,616
Prirodni travnjaci	Mjesta eksploatacije mineralnih sirovina	0,655
Prirodni travnjaci	Prijelazno područje šume – zaraštanje	0,397
Sklerofilna vegetacija	Maslinici	0,208
Sklerofilna vegetacija	Nenavodnjavano obradivo zemljište	0,641
Sklerofilna vegetacija	Opožarena područja	4,638
Vinogradi	Nepovezana gradska područja	0,173

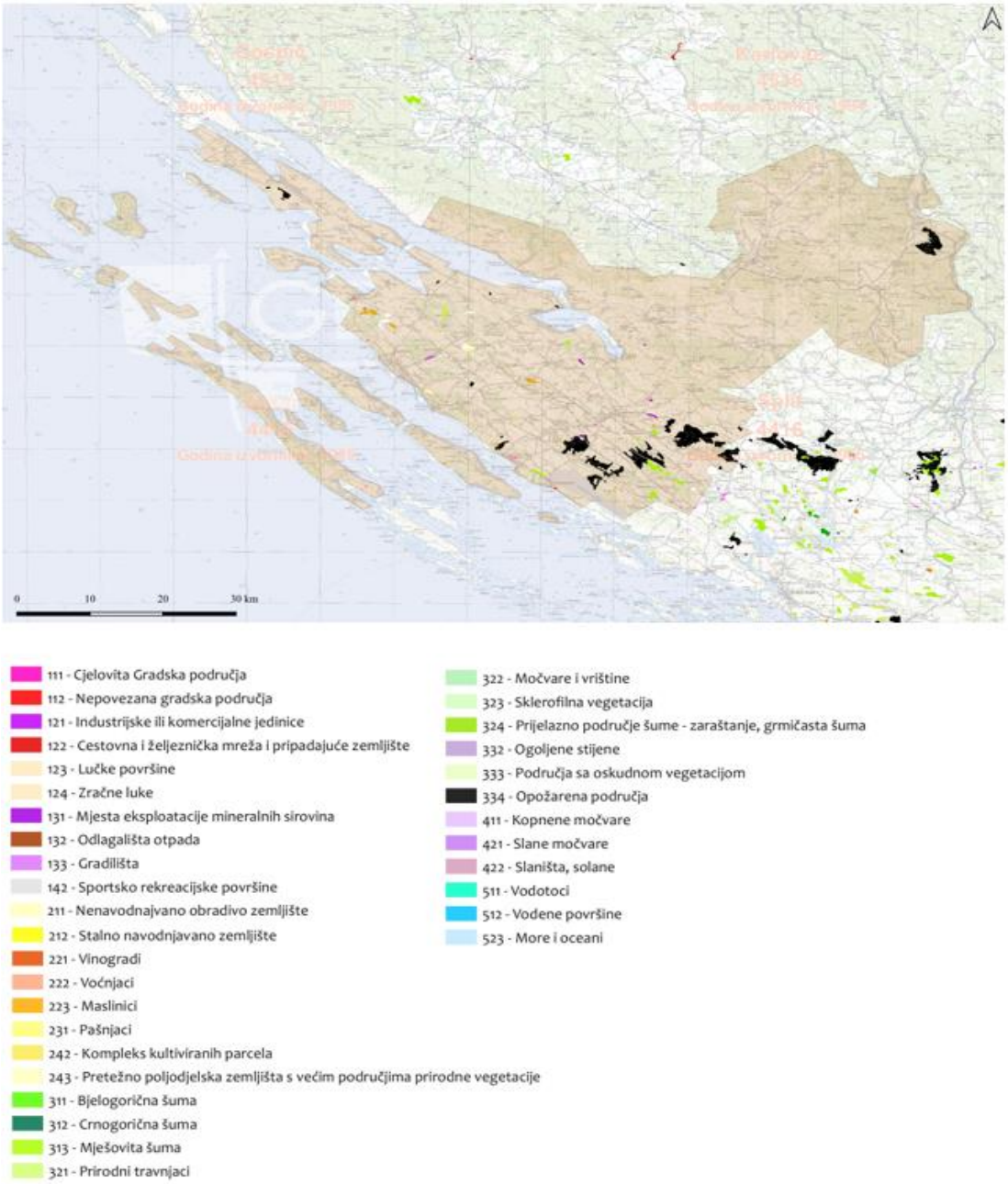

Slika 1. Promjene u zemljišnom pokrovu na području Zadarske županije u razdoblju od 2012.-2018., izvor: ENVI atlas okoliša, 2020.

Kvaliteta i zdravlje tla najčešće se procjenjuju putem sadržaja organske tvari u tlu, gdje visok sadržaj podrazumijeva plodna tla dobrog proizvodnog potencijala. Sadržaj organske tvari u tlu ovisi o prirodnim čimbenicima (klimi, matičnom supstratu, pokrovu zemljišta, reljefu) i antropogenom utjecaju (načinu korištenja zemljišta, načinu gospodarenja tlom i zemljištem te degradacijskim procesima). Gubitak organske tvari iz tla ovisi o obradi tla, vrsti usjeva odnosno vegetacijskog pokrova, propusnosti tla za vodu te vremenskim prilikama. Na nacionalnoj razini se od 2014. do 2017. godine provodio projekt „Promjena zaliha ugljika u tlu i izračun trendova ukupnog dušika i organskog uljika u tlu te odnosa C:N“ pri čemu je tlo uzrokovano na 725 lokacija (Izvješće o stanju okoliša u Republici

Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016., 2019.). Kretanja vrijednosti ugljika i dušika na području Zadarske županije su prikazana na Slika 90. i Slika 91.

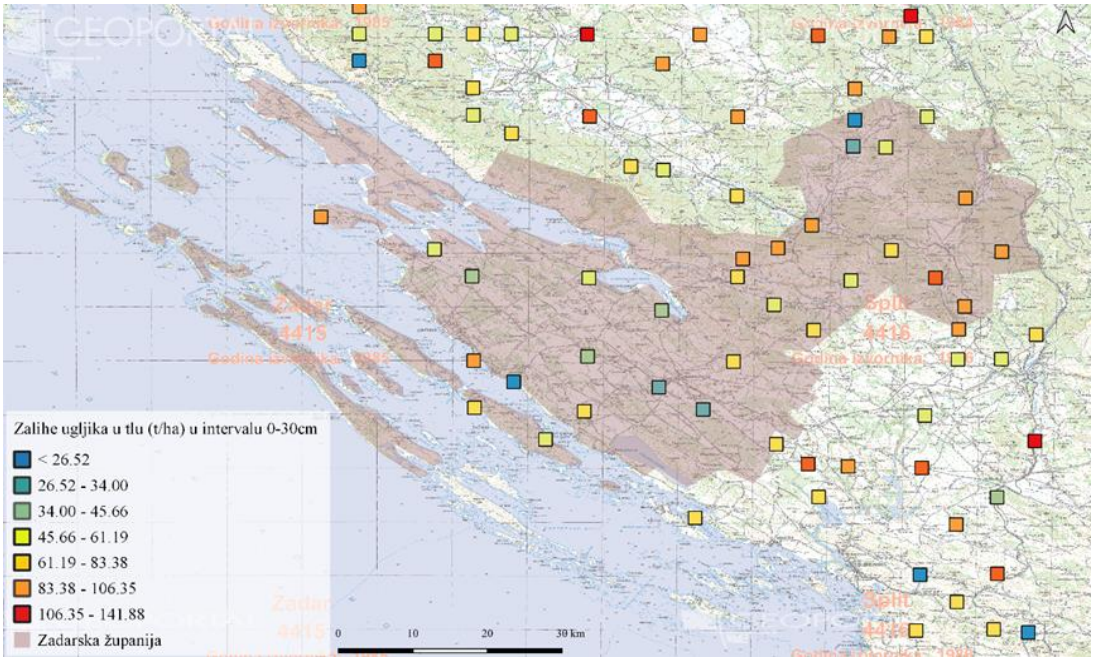

Slika 90. Zalihe ugljika u tlu (t/ha) u intervalu 0-30 cm na području Zadarske županije, izvor: ENVI atlas okoliša, 2020.

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, na području Županije se zalihe ugljika u tlu (0 - 30 cm) kreću od najnižih vrijednosti ispod 26.52 t/ha na području Sukošana te Gračaca do maksimalnih vrijednosti na jugoistočnom dijelu administrativnog područja Općine Gračac. Generalno gledajući, zalihe ugljika u tlu rastu idući od obalnog područja prema administrativnom području Grada Obrovca i Općine Gračac. Sukladno Izvješću o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016. (2019.) najveće prosječne zalihe ugljika se nalaze u močvarnim zemljištima, travnjacima, šumama crnogorice te višegodišnjim nasadima. U prethodno navedenom izvješću se također navodi kako je u razdoblju od 1990. do 2016. godine na području RH u tlima vrlo vjerojatno ostvareno uklanjanje ugljika. Gledajući sadržaj ukupnog ugljika u površinskom – humusnom sloju tla (0 - 10 cm) na području Županije koncentracije se kreću u rasponu od 1,46 - 2.34 na području Grada Nina i općina Tkon i Posedarje dok na najvećem dijelu Županije prevladavaju koncentracije od 2.5 do 7,05 t/ha. Također se može zaključiti kako travnjaci i šumsko zemljište sadrže veće koncentracije organskog ugljika u odnosu na poljoprivredne površine. Nedostatak ugljika i organske tvari u tlu onemogućuje usluge podrške, opskrbe i regulacije koje tlo pruža ekosustavima. Smanjuje se bioraznolikost, stabilnost, filtracija, procjeđivanje i prozračnost tla, čime se onemogućuje mikrobiološka aktivnost i mineralizacija hranjivih tvari te umanjuje proizvodni kapacitet tla. Kao posljedica, u tlu se akumuliraju onečišćujuće tvari i povećava se opasnost od bolesti biljaka (Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016. (2019.)).

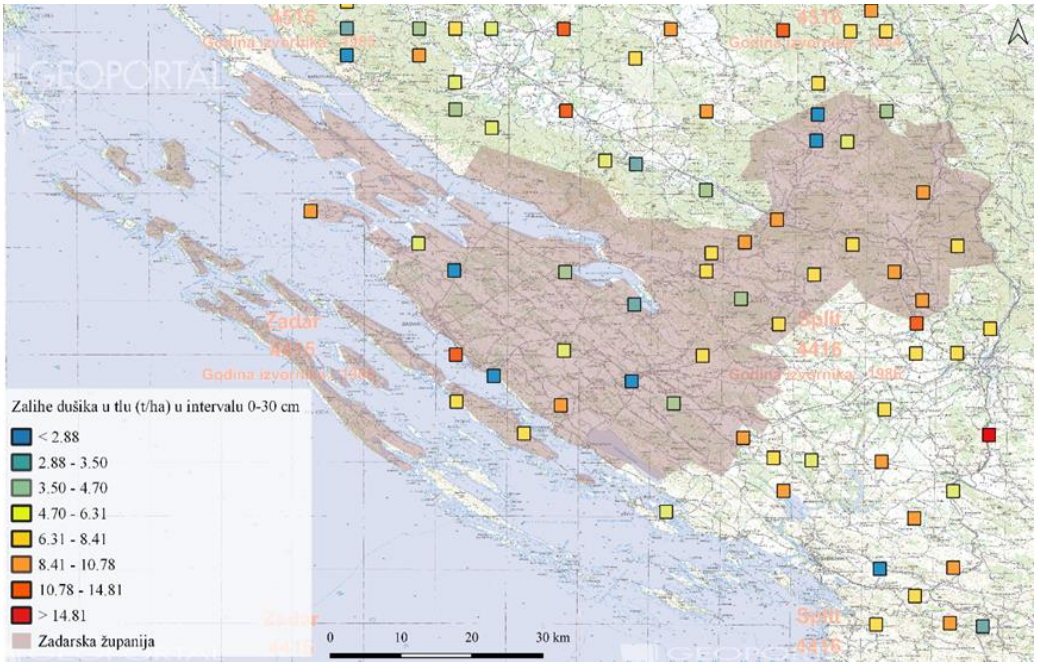

Slika 91. Zalihe dušika u tlu (t/ha) u intervalu 0 - 30 cm, izvor: ENVI atlas okoliša, 2020.

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, zalihe dušika na području Županije se kreću od najnižih vrijednosti ispod 2.88 t/ha na području Grada Nina te Općina Sukošan i Gračac do maksimalnih vrijednosti od 10.78-14.81 t/ha na području Bibinja. Jednako kao i u slučaju zaliha ugljika, generalno se može zaključiti kako zalihe dušika u tlu rastu od obalnog područja prema administrativnom području Grada Obrovca i Općine Gračac. Veće zalihe dušika u prosjeku sadržavaju tla crnogoričnih šuma, makija i šikara, močvarnog i ostalog tla koja u prosjeku sadrže i veće zalihe organske tvari. Isto je vidljivo uspoređujući i zalihe ukupnog dušika u površinskom sloju tla na području Županije. Poljoprivredne površine u prosjeku sadrže manje zalihe dušika (jednogodišnji nasadi sadrže manje u odnosu na višegodišnje) zbog čega se ista dohranjuju umjetnim gnojivima kako bi se osigurala dovoljna količina mineraliziranog dušika koji je dostupan biljkama. Upravo su i na poljoprivrednim područjima u Županiji (Ravni kotari) vidljive manje zalihe dušika u odnosu na područja koja su pretežito pod šumskim pokrovom poput u slučaju Općine Gračac. Nepravilna i prekomjerna upotreba dušičnih gnojiva dovodi do onečišćenja okoliša (poglavito voda) zbog čega se primjenjuje Nitratna direktiva s ciljem smanjenja onečišćenja nitratima iz poljoprivrednih izvora.

Sukladno Pravilniku o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19) onečišćujuće tvari su teški metali (Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Zn, Mo, As i Co) te potencijalno toksični esencijalni elementi (Zn i Cu) kao i postojane organske onečišćujuće tvari – pesticidi, industrijske kemikalije, nusproizvodi izgaranja i industrijskih procesa, radionuklidi i patogeni organizmi. Onečišćujućim tvarima se smatraju i tvari koje se uobičajeno unose u zemljišta, no adekvatnom primjenom mogu prouzročiti štete po okoliš i/ili zdravlje ljudi. Za prethodno navedene teške metale su propisane maksimalne koncentracije poljoprivrednom tlu sukladno Pravilniku o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19) (Tablica 87.).

Tablica 87. Maksimalne dopuštene količine onečišćujućih elemenata u poljoprivrednom zemljištu izraženo u $mgkg^{-1}$, izvor: Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19)

Element	pH tla u 1 M otopini KCL-a		
	<5	5-6	>6
Cd	1	1,5	2
Cr	40	80	120
Cu	60	90	120
Hg	0,5	1	1,5
Ni	30	50	75
Pb	50	100	150
Zn	60	150	200
Mo	15	15	15
As	15	25	30
Co	30	50	60

Kako bi se dobio uvid u prostornu raspodjelu koncentracija teških metala na području Zadarske županije korišteni su dostupni podaci iz Geokemijskog atlasa RH (Halamić, Miko, 2009.) (Slika 92. -Slika 94.).

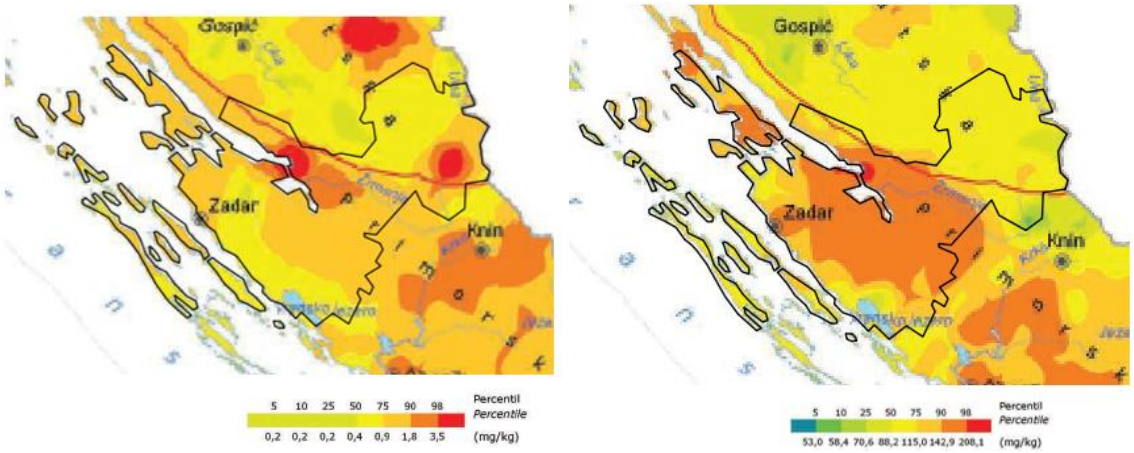

Slika 92. Kretanje koncentracija kadmija i kroma na području Zadarske županije, izvor: HGI

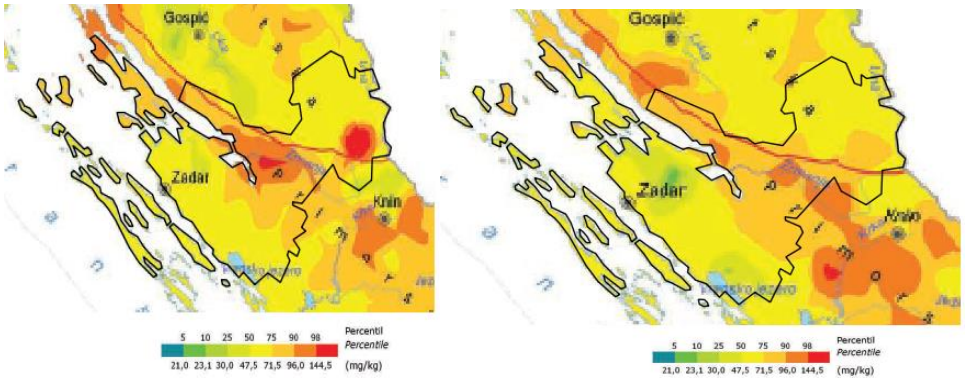

Slika 93. Kretanja koncentracija nikla i olova na području Zadarske županije, izvor: HGI

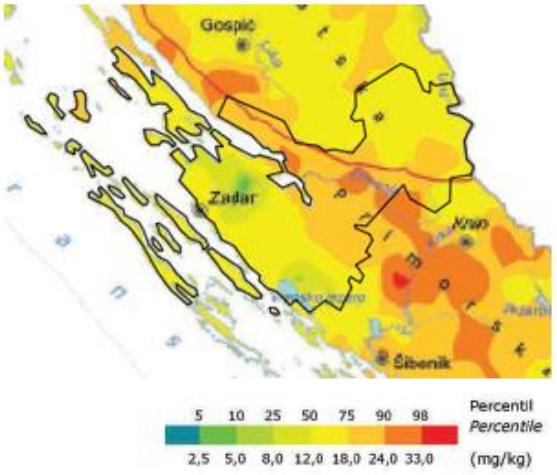

Slika 94. Kretanja koncentracija arsena na području Zadarske županije, izvor: HGI

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, najviše koncentracije kadmija se javljaju na administrativnom području općine Jasenice i djelomično Starigrada, odnosno u području oko toka rijeke Zrmanje, a pojave onečišćenja su vidljive i u jugoistočnom dijelu Općine Gračac. Kadmij se smatra jednim od najštetnijih teških metala. Ovaj metal se brzo akumulira u poljoprivrednim usjevima, a najčešći izvori onečišćenja ovom tvari su rudnici cinka i olova te umjetna gnojiva i pesticidi (Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016., 2019.). Najviše koncentracije kroma se javljaju u urbanom području Grada Zadra, na području Ravnih kotara s maksimumima na području Benkovca i Obrovca te uz tok rijeke Zrmanje što upućuje na obogaćenje kromom iz boksitnih ležišta.

Najviše koncentracije bakra su prisutne u području oko Nina, na otoku Pagu te uz tok Zrmanje na području Općine Jasenice. Bakar je element poglavito antropogenog podrijetla te je usko povezan s poljoprivrednim djelatnostima zbog čega ga najviše ima u područjima s intenzivnom poljoprivrednom, posebice vinogradarstvom. Najviše koncentracije žive javljaju se u području oko Vranskog jezera, sjeverozapadnom dijelu Općine Gračac te u dijelu i Grada Zadra, a ova onečišćenja su lokalna i poglavito povezana s industrijskim otpadom. Na području Zadarske županije najveće koncentracije nikla nalazimo kod Obrovca, odnosno u području uz tok rijeke Zrmanje te u podvelebitskom području. Ove povišene koncentracije su posljedica geološke podloge, ali i ostataka onečišćenja iz industrije poput u slučaju Obrovca (industrijska prašina). S obzirom na koncentracije olova, na području Županije izdvajaju se podvelebitska područja preko Jasenica do Obrovca, a pretpostavlja se da je ovo onečišćenje povezano s geološkom podlogom i lokalnim izvorima onečišćenja. Na području Županije, najviše koncentracije arsena javljaju se na području Obrovca (šire područje toka rijeke Zrmanje) što je posljedica pojave boksitnih orudnjenja.

Kao što se može primijetiti na području Županije kao područje na kojem se javljaju visoke koncentracije teških metala može se izdvojiti područje toka rijeke Zrmanje i to poglavito područje Obrovca. Upravo se u ovom području nalazila i nekadašnja tvornica Jadral koja je nakon prestanka rada i neprovedene sanacije, predstavljala značajan izvor onečišćenja na području Županije. Ova tvornica glinice je propadala 1981. godine te su iza nje, uz mazut i bijeli prah natrijeve lužine i mazuta (Kutle i sur., 2003.), također zaostala dva bazena koja su sadržavala crveni mulj te otpadnu lužinu. Sukladno analizama zaostalo je

oko 850.000 m^3 crvenog mulja obogaćenog metalima i oko 650.000 m^3 otpadne lužine (Fiket i sur., 2018b, Kutle i sur., 2003.). Ovi bazeni nisu bili sanirani niti na koji način te je uslijed jakog vjetra (bura) dolazilo do raspršenja čestica crvenog mulja i kapljica otpadne lužine na okolno područje (Fiket i sur., 2018 b). Provedenim analizama opterećenja tla metalima u ovom području (Fiket i sur., 2016.) je utvrđeno kako su na lokacijama najbližim tvornici zabilježene koncentracije elemenata Be, Ag, Co, Cu, Mn, Pb, Sn, Ti, In i Zn 2 do 10 puta veće nego na ostalim lokacijama dok su koncentracije za elemente poput As, Bi, Cd, Cr, Fe, Ni, Sb i V bile čak 10 do 28 puta veće nego na drugim lokacijama (Fiket i sur., 2016.). Analizirani su i sedimenti rijeke Zrmanje (Fiket i sur., 2018.) te je utvrđeno kako sediment sadrži brojne metale koji su u trenutnom stanju vezani i u ovom stanju ne predstavljaju prijetnju. Usporedbom vrijednosti sedimenata u ovoj rijeci s rijekom Krkom te drugim rijekama utvrđeno kako su sadašnje vrijednosti elemenata u rijeci Zrmanji gotovo jednake koncentracijama rijeke Krke (Fiket i sur., 2018.). Iako su teški metali u sedimentu rijeke u sadašnjem stanju inertni, ukoliko dođe do promjene okolišnih faktora poput povećane bakterijske razgradnje, promjene pH vrijednosti i redoks potencijala i dr., oni se mogu osloboditi iz sedimenta i postati izvor onečišćenja (Fiket i sur., 2018.). Sanacija bazena crvenog mulja i otpadne lužine je djelomično provedena te je izgrađen zaštitni zid oko bazena da se spriječi raznošenje čestica mulja i lužine burom te su se bazeni prekrivali slojem nepropusne gline i kamenja. Projekt sanacije je propao u 2011. godini te je danas ostalo oko 35.000 m^3 crvenog mulja koji je natkriven slojem nepropusne gline i kamenjem debljine 2 metra u malom bazenu, dok je u velikom bazenu crveni mulj ostao prekriven kamenjem. Na području Obrovca je također uočena povećana koncentracija elemenata žive, antimona i bakra što je posljedica ratnog razdoblja (ovi metali su sastavni dio streljiva) (Fiket i sur., 2016.). Na području Županije i druga industrijska postrojenja predstavljaju prijetnju.

Ugrozu tla uz industriju te poljoprivrednu aktivnost (umjetna gnojiva te pesticidi) također predstavljaju i aktivnosti eksploatacije mineralnih sirovina. Na području Zadarske županije nalazimo ukupno 47 eksploatacijskih polja, od kojih je najviše aktivnih eksploatacijskih polja na administrativnom području Grada Benkovca (podaci iz 2017. godine). Ove aktivnosti predstavljaju lokalne (točkaste) izvore onečišćenja pri čemu su uz gubitak vrijednog površinskog sloja, rizici od onečišćenja tla povezani s odlaganjem jalovine, drenažom i korištenjem određenih kemijskih reagensa. Promjene u karakteristikama tla (npr. vodozračni odnosi) također mogu nastati kao posljedica zbijanja tla uslijed prolaska i rada teške mehanizacije, a vrlo često najveću prijetnju tlu i okolišu predstavljaju nesanirana i napuštena eksploatacijska polja koja po završetku eksploatacije nisu privedena novoj svrsi. Lokacije eksploatacijskih polja na području Županije su prikazana u poglavlju Eksploatacija mineralnih sirovina.

Veliku prijetnju tlu i drugim sastavnicama okoliša predstavljaju odlagališta otpada, pri čemu se pojaviše ističu divlje deponije. Sukladno dostupnim podacima s Bioportala na području Zadarske županije je u 2018. godini samo u speleološkim objektima bilo zabilježeno 21 lokacija onečišćena otpadom (Slika 95.). Velik problem na području Zadarske županije, predstavljaju divlja odlagališta otpada koja nalazimo u gotovo svim JLS (izuzev otočkih općina) pa tako je u 2018. godini samo na području Grada Benkovca bilo utvrđeno 22 divlja nesanirana odlagališta otpada, na području Grada Zadra je bilo evidentirano 26 lokacija na kojima je bio nepropisno odložen otpad dok je na području Općine Gračac je bilo evidentirano 27 neuklonjenih divljih odlagališta. Više detalja o

divljim odlagalištima na području Zadarske županije su dana u poglavlju Gospodarenje otpadom.

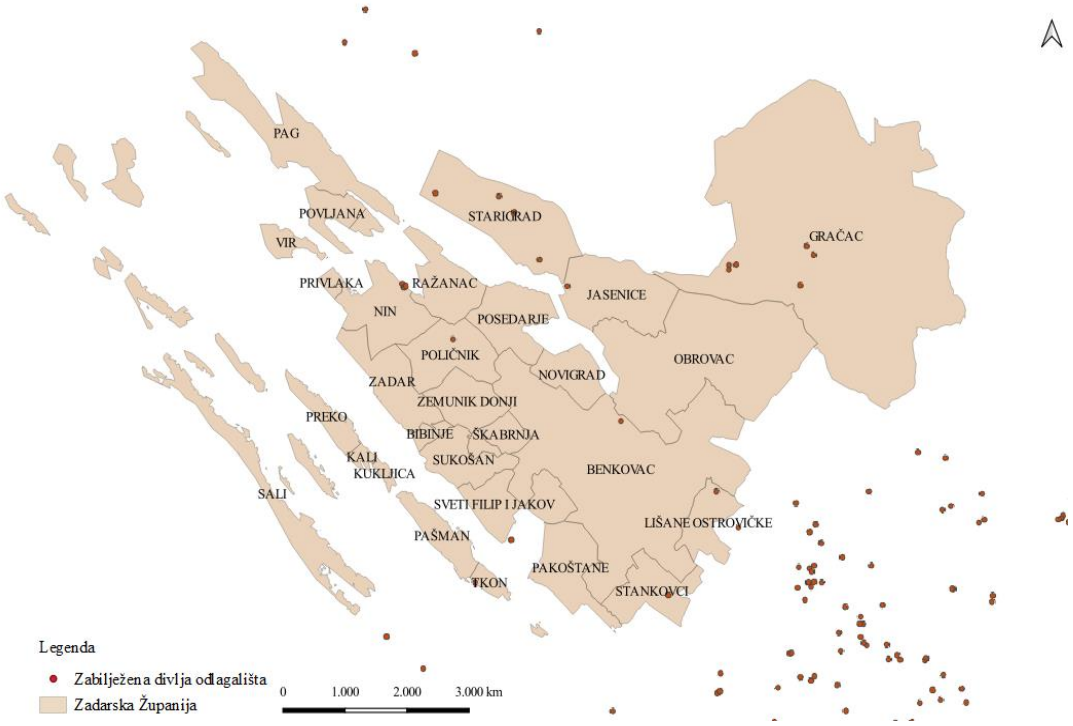

Slika 95. Lokacije divljih odlagališta otpada u speleološkim objektima u 2018. godini na području Zadarska županije, izvor: Bioportal, 2020.

Sve veća urbanizacija te razvoj prometne i druge infrastrukture također predstavlja pritisak na tlo gdje dolazi do direktnog gubitaka tla. Prekrivanjem tla dolazi do potpunog gubitka gotovo svih uloga tla, ali i usluga koje tlo pruža ekosustavima. Vrlo često kao posljedica prenamjena poput u slučaju smanjenja šumskih površina, dolazi i do povećane erozije i pojave klizišta. Na europskoj razini erozija predstavlja vodeći degradacijski proces tla, posebno u mediteranskim zemljama (Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016., 2019.). Na eroziju tla utječu mnogi čimbenici poput načina korištenja zemljišta, pokrova, te prirodnih obilježja (nagib, klima). Prekomjerna sječa šuma te požari na dijelovima Županije negativno utječu na pojavu erozije, a problem predstavljaju i bujični tokovi koji odnose čestice tla. Bujični tokovi na području Županije su izraženi na obalnom – podvelebitskom području te u području kraških polja koja su ugrožena bujičnim vodama s brdskih padina. U obalnom dijelu se javljaju kratki bujični tokovi te problem nastaje zbog neplanske izgradnje te maksimalno suženih korita bujičnih tokova, neadekvatnom odvodnjom oborinskih voda te neodržavanja korita. Siloviti tokovi s velikom količinom pronosa nanosa tako u ovom području ugrožavaju područje Starigrada, Selina i ostalih manjih naselja uz Jadransku magistralu. U drugim dijelovima Županije također je izraženo erozijsko djelovanje, koje je djelomično sanirano. Smanjenje erozije se također provodi i pošumljavanjima sukladno Šumskogospodarskim programima. Sukladno Prostorno-planskoj dokumentaciji, u slivnom području Zrmanja – zadarsko primorje je evidentirano oko 118 bujica, dužine vodotoka zajedno s vododerinama od 967,1 km. Uz eroziju, negativan utjecaj na tlo imaju i klizišta. Na području Županije se umjerena područja za klizišta nalaze na dijelovima Općina Posedarje i Ražanac, dijelovima

otoka Paga i Grada Benkovca te na sjeveroistočnom dijelu Općine Gračac (Slika 96.). U 2018. godini su vremenske nepogodne uzrokovale upravo pojavu klizišta na području Općine Posedarje.

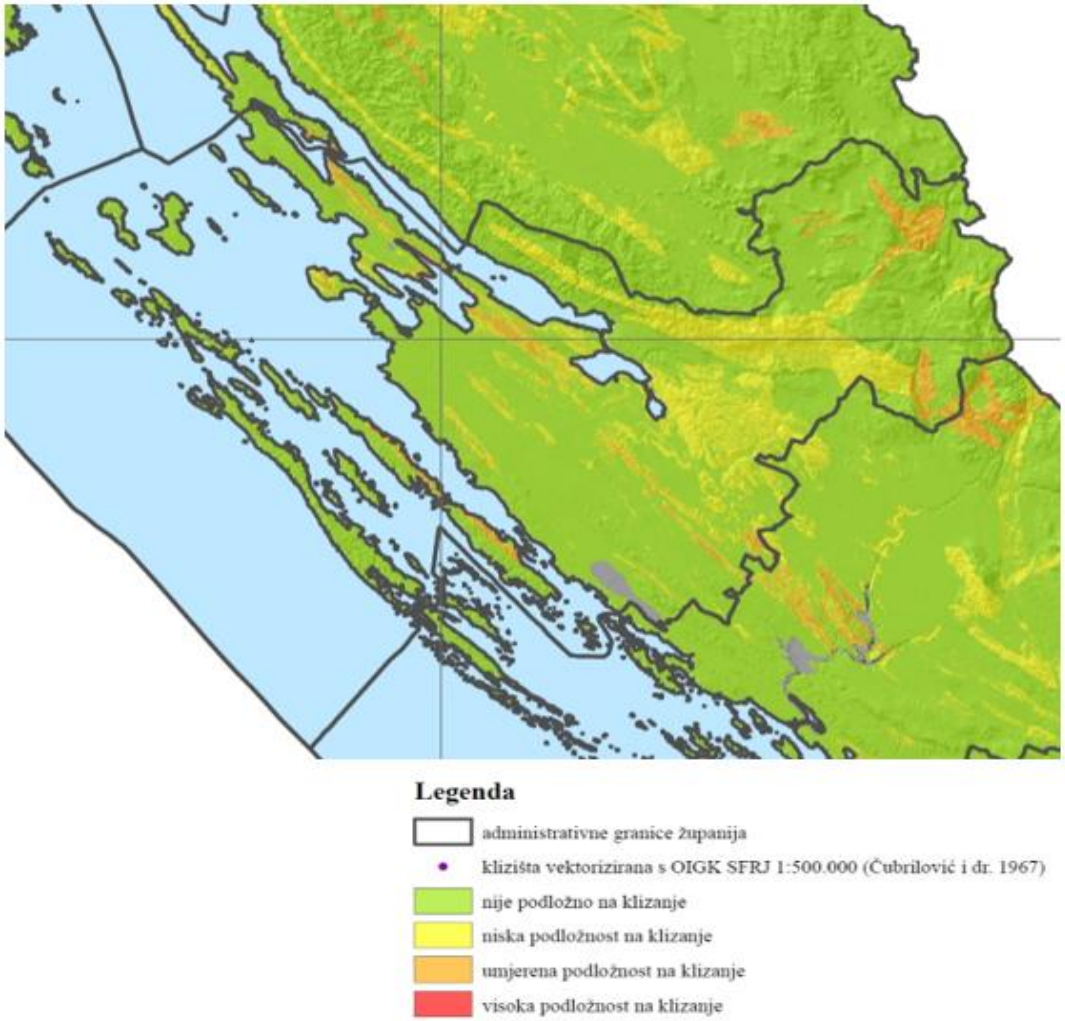

Slika 96 Podložnost klizištima na području Zadarske županije, izvor: Erak, 2018.

Na području Zadarske županije ugrozu tlu i dalje predstavlja minska zagađenost te se Zadarska županije nalazi unutar 7 županija RH na kojima su i dalje prisutna minskoeksplozivna sredstva (MES) i neeksplodirana ubojna sredstva (NUS). Sukladno Planu protuminskog djelovanja za 2019. godinu na području Županije nalazimo ukupno 25,9 km^2 zemljišta na kojem su prisutna MES I NUS. Ova površina predstavlja značajan napredak u razminiravanju jer je u 2013. godini minski sumnjiv prostor na području Zadarske županije obuhvaćao 55 km^2. Minski sumnjiv prostor i dalje obuhvaća šumska područja, poljoprivredne površine te makiju i krš. U 2015. godini je izrađen plan razminiravanja poljoprivrednih površina na području Županije površine 715,034 m^2 te je projekt započeo u 2017. godini. Ovim projektom su očišćene sve poljoprivredne površine i šumsko zemljište na području Grada Benkovca, na području Općina Posedarje i Zemunik Donji. Uzastopnim naporom na području Županije je došlo do smanjenja 80 km^2 područja pod minama od 1998. godine.

Od ukupno 25,9 km^2 minski sumnjivih područja, u 2019. godini je u planu bila provedba razminiranja 6 km^2. Danas se područja pod minama nalaze administrativnom području Grada Benkovca, Općinama Jasenice, Pakoštane, Stankovaci, Posedarje, Polača i Škarbnja te na području Grada Obrovca te je Planom razminiranja u 2019. godini planirano čišćenje područja Grada Benkovca te općina Jasenice, Pakoštane i Stankovci. Minski sumnjiva područja na području Zadarske županije su prikazana na Slika 97.

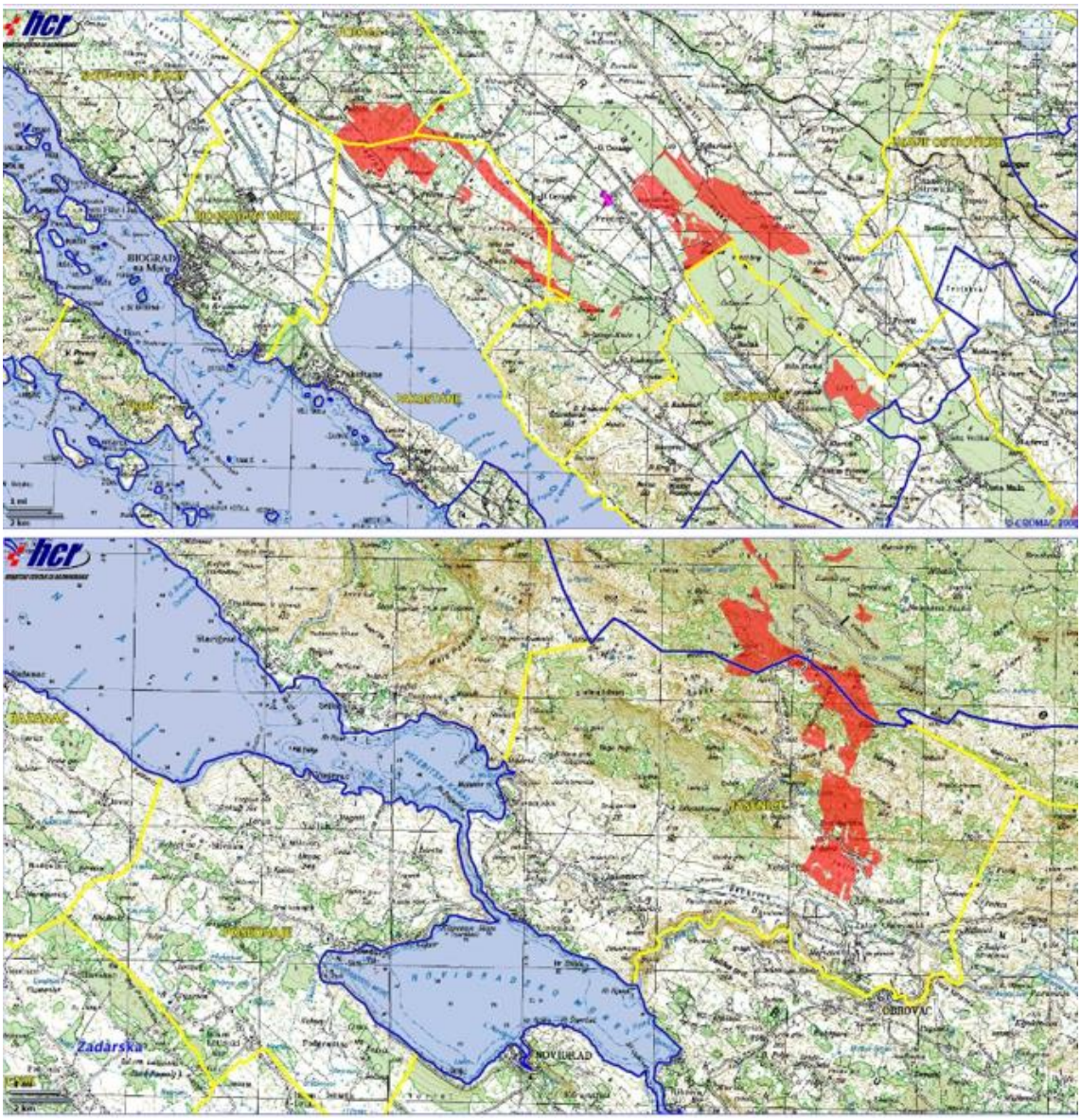

Slika 97. Prikaz područja pod minama u Zadarskoj županiji, izvor: Hrvatski centar za razminiravanje (https://welcome.cms.hr/index.php/mine-map/, 2020.)

Uz navedene primarne faktore onečišćenja i oštećenja tla (industrija, rudarstvo, poljoprivreda, promet, vojna aktivnost, akcidentne situacije) oštećenja tla mogu nastati i zaslanjivanjima tla – primarno zaslanjivanje tla nastaje akumulacijom soli u tlu prirodnim procesima zbog visokog sadržaja soli u matičnom supstratu tla ili podzemnim vodama, dok sekundarno zaslanjivanje antropogenim utjecajem i to uglavnom zbog neadekvatnog navodnjavanja. Zaslanjivanje odnosno akumulacija topljivih soli u tlu smanjuje njegovu plodnost te negativno utječe na povećanje kiselosti tla, smanjenje biološke aktivnosti,

organske tvari u tlu i dr. Sukladno Izvješću o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016., (2019.) na području RH se zaslanjivanje javlja u dolini Neretve te na području Vranskog jezera i u donjem toku rijeke Mirne i Raše. Sukladno ovom izvoru, zaslanjivanje tala u ovim predjelima je i primarnog i sekundarnog karaktera, odnosno povezano je prodorom morske vode u zaobalje te njenim korištenjem za navodnjavanje. Zakiseljavanje tla se također javlja kao posljedica prekomjernog korištenja umjetnih gnojiva, izgaranjima fosilnih goriva te emisijama u zrak iz različitih sektora (promet, industrija), no na području Zadarske županije zakiseljavanje tla ovog tipa nije zabilježeno. Kao posljedica klimatskih promjena, odnosno sve dulje pojave prekomjernog zagrijavanja površinskog sloja tla dolazi do smanjenja funkcija tla, ali i sve manjih mogućnosti za poljoprivrednu proizvodnju. Na području cijele jadranske obale i otoka, pa tako i na području Zadarske županije su primijećena prekomjerna zagrijavanja površinskog sloja tla.

Kao izrazito složen medij tlo je podložno procesima degradacije i iz različitih sektora koji se održavaju kroz smanjenje plodnosti tla, biološke raznolikosti sveukupno. Onečišćenja tla također imaju posljedice i na druge sektore poput kakvoće zraka i vode te klimatskih promjena.

Program iz 2014. godine definirao je sljedeće ciljeve zaštite tla u Zadarskoj županiji:

- C1 – Sprječavanje i smanjivanje erozije
- C2 – Smanjenje dehumizacije tala
- C3 – Zaustavljanje iscrpljivanja i degradacije tla intenzivnom poljoprivredom
- C4 – Sprečavanje i smanjivanje onečišćenja polutantima
- C5 – Racionalno gospodarenje prostorom

Tablica 88. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša

Cilj	Mjere za ostvarenje ciljeva	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1 C2 C3 C4 C5	M1 - Uspostava trajnog motrenja tala Hrvatske s izborom dodatnih lokacija od interesa za Zadarsku županiju.	Djelomično provedeno	Trajno motrenje tla na području RH je započelo pilot projektom (2008.), dok se danas provodi praćenje oštećenosti šumskih ekosustava pri čemu je jedna od ploha u Zadarskoj županiji (Vrana) te praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta.
C1	M2 - Uspostava protuerozijskih mjera. Izrada detaljnije karte erozije. Izrada / ažuriranje i provođenje programa tehničkih mjera zaštite od negativnog djelovanja voda (npr. uređenje korita bujice, i sl.) i održavanje postojećih sustava (odvodni kanali, i dr), izrada / ažuriranje i provođenje cjelovitog programa sadnje zaštitnih šuma / trajnih nasada, usklađenog s mjerama i	Djelomično provedeno	Iako detaljnija karta erozije nije izrađena, na području Županije se provode tehničke mjere zaštite od negativnog djelovanja voda kroz provedbene planove Hrvatskih voda, dok se kroz Programe gospodarenja za gospodarske jedinice Hrvatskih šuma provode pošumljavanja i protuerozivne mjere.

	programima drugih sektora značajnih za borbu protiv erozije. Provedba drugih biotehničkih mjera, pogotovo na požarištima ili posebno izloženim i ranjivim površinama tala. Uspostava međusektorske suradnje.		
C2	M3 - Poticanje pošumljavanja i podizanja šumskih kultura pogotovo na zapuštenim poljoprivrednim površinama, poticanje korištenja biomase kao obnovljivog izvora energije.	Provodi se	Provodi se kroz Programe gospodarenja gospodarskih jedinica šuma. Poticanje korištenja biomase se provodi kroz europski projekt ForBioEnergyu kojem je Zadarska županija jedan od partnera.
C3	M4 - Poticati ekološku poljoprivredu, kod intenzivne poljoprivrede poticati suvremene prakse kojima je cilj očuvanje kvalitete tla (plodored, efikasnija primjena biotehničkih sredstava.	Provodi se	Potiče se kroz Program održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije (2013. - 2015.) kroz cilj 2. „Razvoj ekološke i integrirane poljoprivrede“ te kroz mjeru 11 – Ekološki uzgoj Programa ruralnog razvoja RH. Kroz mjeru 11 – Ekološki uzgoj je također poticana upotreba organskih gnojiva i bioloških sredstava za zaštitu bilja, dok je na području Županije prekograničnim projektom PESCAR stvoren preduvjet za smanjenje i kontroliranu upotrebu pesticida.
C4	M5 - Uređenje oborinskih voda s cesta i drugih onečišćenih površina. Poticati smanjivanje emisija u zrak. Uklanjanje divljih odlagališta otpada i uvođenje mjera za sprečavanje njihovog ponovnog nastajanja (stavljanje kontejnera na lokaciju, uvođenje češćeg nadzora, edukacija, …).	Provodi se	Kanale oborinske odvodnje s prometnica održavaju osobe propisima određene za gospodarenje prometnicom (HC i dr.). Smanjenje emisija iz svih sektora u zrak se provodi na nacionalnoj razini kroz provedbu politike i mjera za smanjenje emisija i povećanje ponora stakleničkih plinova. Divlja odlagališta na području Županije se popisuju te se provode sanacije i mjere za sprječavanje ponovnog nastanka, iako iste nisu u potpunosti učinkovite.
C5	M6 - Revizija neizgrađenih građevinskih zona predviđenih postojećim planovima u smislu njihovog ponovnog vraćanja u kategoriju poljoprivrednih površina, pogotovo ako se radi o kvalitetnim poljoprivrednim tlima. Pri prostornom planiranju i uređenju dosljedno primjenjivati naputak o racionalnom korištenju poljoprivrednog zemljišta (aspekt prenamjene i sl.).	Djelomično se provodi	Djelomično se provodi kroz prostorno-plansku dokumentaciju.

5.6. Bioraznolikost

Priroda i dijelovi prirode od interesa su za Republiku Hrvatsku i uživaju njezinu osobitu zaštitu. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19), temeljni je propis kojim se uređuju pitanja zaštite prirode u ukupnom značenju od razine svojti, zajednica, vrijednih prirodnih područja i krajobraznih cjelina. Pojedini segmenti zaštite prirode regulirani su podzakonskim aktima (vidi www.mzoe.gov.hr/propisi-imedjunarodni-ugovori). U novije vrijeme posebno su regulirana područja stranih invazivnih vrsta (IAS), te genetski modificiranih organizama.

Strateško-planski dokumenti koji su osnova očuvanja biodiverziteta u RH su:

- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske
- Nacionalni plan djelovanja na okoliš
- Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2917. do 2025. godine.

Strateški dokument kojim se određivala aktivnost u području zaštite prirode u dijelu promatranog razdoblja u RH je Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (NN 143/08). Hrvatska je donijela novu Strategiju i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17) u kojoj su postavljeni ciljevi i mjere zaštite prirode u razdoblju od 2017. godine.

Strategijom je razvijeno pet strateških ciljeva koji su usklađeni s globalnim strateškim planom i Strategijom Europske unije o bioraznolikosti do 2020. godine. Kao što to nalaže Konvencija o biološkoj raznolikosti, Strategija je instrument koji osigurava implementaciju glavnih ciljeva Konvencije te osigurava ugradnju mjera očuvanja bioraznolikosti u relevantne sektorske i međusektorske planove, programe i politike.

Za očuvanje i dugoročno osiguranje opstanak divljih vrsta i staništa u povoljnom stanju, a time i ispunjavanje obveze Republike Hrvatske kako na globalnoj razini, tako i na razini Europske unije, Strategija uključuje sljedeće strateške ciljeve koji obuhvaćaju posebne ciljeve i aktivnosti koje iz njih proizlaze.

Pet strateških ciljeva Strategije:

1. povećati učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode
2. smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara
3. ojačati kapacitete sustava zaštite prirode
4. povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi
5. podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode.

Kao članica Europske unije, Republika Hrvatska je uskladila svoje zakonodavstvo s onim EU u području zaštite okoliša i prirode. Osobito se to odnosi na Direktive i Uredbe EU, te međunarodne sporazume:

- Direktiva 92/43/EEZ o zaštiti prirodnih staništa i divljih biljnih i životinjskih vrsta,
- Uredba Vijeća (EZ) br. 228/97 o zaštiti vrsta divlje faune i flore uređenjem trgovine njima,
- Direktiva 2009/147/EZ o zaštiti divljih ptica,
- Uredba (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta,
- Zakon o potvrđivanju Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES), (NN-Međunarodni ugovori 12/99),
- Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija), (NN-Međunarodni ugovori 11/00),
- Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija), (NN-Međunarodni ugovori 6/00),
- Zakon o potvrđivanju sporazuma o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA), (NN-Međunarodni ugovori 6/00),
- Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti šišmiša u Europi (EUROBATS), (NN-Međunarodni ugovori 6/00),
- Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti kitova (Cetacea) u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom atlantskom području (ACCOBAMS), (NN-Međunarodni ugovori 6/00),
- Zakon o potvrđivanju Protokola o posebno zaštićenim područjima i biološkoj raznolikosti u Sredozemlju, (NN-Međunarodni ugovori 4/16) Barcelona
- Odlukao objavi Memoranduma o suglasnosti o očuvanju migratornih ptica grabljivica u Africi i Euroaziji (NN-Međunarodni ugovori 4/16)
- Sporazum o razumijevanju u vezi s mjerama zaštite tankokljunog pozviždaća (Numenius tenuirostris). Potpisan 1994.
- Sporazum o razumijevanju o zaštiti i gospodarenju srednjoeuropskom populacijom velike droplje (Otis tarda). Potpisan 2002.

Strategijom Europske unije o bioraznolikosti do 2020. postavljeno je šest osnovnih ciljeva zaštite biodiverziteta:

1. Potpuna implementacija Direktive o zaštiti ptica i Direktive o staništima
2. Održavanje i restauracija ekosustava i njihovih servisa
3. Povećanje doprinosa poljoprivrede i šumarstva biodiverzitetu
4. Osiguranje održivog korištenja ribarstvenih resursa
5. Borda protiv invazivnih stranih vrsta
6. Iskoraci u bavljenju globalnom krizom biodiverziteta.

Republika Hrvatska je dodatno potpisnica i članica više značajnih stožernih međunarodnih konvencija i ugovora o zaštiti biodiverziteta:

- Konvencija o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992)
- Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (Paris,1972)
- Protokol o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol)

Stanje i pritisci na području Županije

Zaštićeni dijelovi prirode

Na području Zadarske županije u kategoriji zaštićeno područje u smislu Zakona o zaštiti prirode (zaštićeno područje je geografski jasno određen prostor koji je namijenjen zaštiti prirode i kojim se upravlja radi dugoročnog očuvanja prirode i pratećih usluga ekološkog sustava), nalazi se 20 zaštićenih područja, 8 evidentiranih područja i 1 područje koje PPU ZŽ predlaže za zaštitu. Zaštićenim područjima prirode upravlja JU Natura Jadera, osim područjima Nacionalnih parkova i Parkova prirode kojima upravljaju za njih ustanovljene JU. Ukupno je u županiji zaštićenim područjima pokriveno oko 79.091 ha ili 10,53 % površine županije. Dio zaštićenih područja se nalazi samo jednim dijelom na teritoriju Zadarske županije.

Tablica 89. Zaštićena područja Zadarske županije

Naziv područja	Kategorija zaštite	Podkategorija	Godina proglašenja
Paklenica	nacionalni park		1949.
Saljsko polje	posebni rezervat	botanički	1969.
Kolansko blato-Blato Rogoza	posebni rezervat	ornitološki	1988.
Velo i Malo blato	posebni rezervat	ornitološki	1988.
Vransko jezero-rezervat	posebni rezervat	ornitološki	1983.
Dubrava Hanzina-rezervat	posebni rezervat	šumske vegetacije	1988.
Telašćica	park prirode		1988.
Velebit	park prirode		1981.
Vransko jezero	park prirode		1999.
Cerovačke pećine	spomenik prirode	geomorfološki	1961.
Modrić-pećina	spomenik prirode	geomorfološki	1986.
Vrelo Une	spomenik prirode	hidrološki	1968.
Zeleni hrast-Islam Latinski	spomenik prirode	pojedinačno stablo	1957.
Dubrava Hanzina	značajni krajobraz		1988.
Kanjon Zrmanje od Obrovca do ušća	značajni krajobraz		1964.
Ošljak (Preko)	značajni krajobraz		1985.
SZ dio Dugog otoka	značajni krajobraz		1967.
Zrće (istočni dio)	značajni krajobraz		1988.
Park Folco Borelli-Sv.Filip i Jakov	spomenik parkovne arhitekture	park	1964.
Park Vladimimra Nazora-Zadar	spomenik parkovne arhitekture	park	1968.
Evidentirana područja Zadarske županije			
Naziv	Predviđena kategorija zaštite	Status	
Karišnica i Bijela	značajni krajobraz	Izrađena stručna podloga za zaštitu (2008.)	
Silbanski grebeni	značajni krajobraz	Izrađena stručna podloga za zaštitu (2008.)	
Soline	park-šuma	Izrađena stručna podloga za zaštitu (2009.)	
Perivoj kraljice Jelene	spomenik parkovne arhitekture	Izrađena stručna podloga za zaštitu (2005.)	
Ninsko blato	posebni rezervat-ornitološki	evidentirano	

Ninske solane	Posebni rezervat - ornitološki	evidentirano
Uvala Plemići	Posebni rezervat- ornitološki	evidentirano
Bribišćica	posebni rezervat- geološko-paleontološki i geomorfološki	izrađena stručna podloga za zaštitu (2012.)
Predloženo područje za zaštitu		
Naziv	Predviđena kategorija zaštite	Status
Otok Rava	značajni krajobraz	predloženo PPU ZŽ

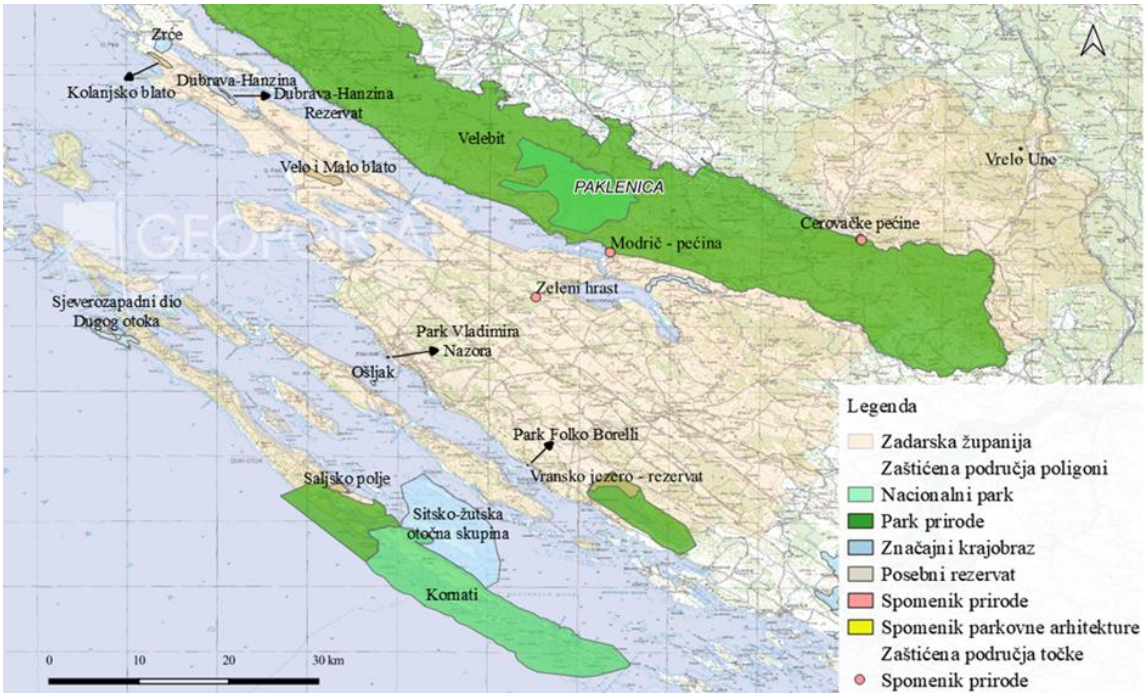

Slika 98. Zaštićena područja na području Zadarske županije, Izvor: Bioportal

Za navedena područja zaštite prirodnih vrijednosti (bioraznolikosti, krajobraza i georaznolikosti) određena su tijela upravljanja. Upravljanje tim područjima provodi se kroz realizaciju Planova upravljanja. Planovi upravljanja zaštićenim područjima u Zadarskoj županiji izrađeni su prije svega za područja kategorija zaštite Nacionalni park i Park prirode. Sve je više izrađenih planova upravljanja za područja Ekološke mreže Natura 2000 i zaštićena područja prirodnih/krajobraznih vrijednosti.

Ekološka mreža Natura 2000

Ekološka mreža Natura2000 je koherentna europska ekološka mreža sastavljena od područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Europsku uniju i Republiku Hrvatsku, a omogućuje očuvanje ili, kada je to potrebno, povrat u povoljno stanje očuvanja određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta u njihovom prirodnom području rasprostranjenosti.

Ekološka mreža Natura 2000 u RH definirana je Zakonom o zaštiti prirode i Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19). Ciljevi očuvanja i osnovne mjere za očuvanje ptica u područjima ekološke mreže (POP područjima) definirani su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (NN 25/20 i 38/20). Odgovarajući pravilnik za vrste i stanišne tipove u POVS područjima još nije donesen.

Na području Zadarske županije nalaze se dijelovi Ekološke mreže i to čak njih 90 (8 POP područja i 82 POVS područja). Na području županije nisu određena vjerojatna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (vPOVS), kao ni posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS). Dijelovima ekološke mreže pokriveno je čak 50, 42 % kopnenog dijela županije. Većina područja zaštićenih u kategorijama zaštite navedenih u Tablica 90. Zaštićena područja zadarske županije nalazi se i u dijelovima Ekološke mreže.

Područje ekološke mreže u županiji pokriva velike dijelove i zato je pod pritiskom ukupnog razvoja u županiji. Najviše na području izgradnje (razvoj turizma) u obalnom području, razvoju intenzivne poljoprivrede (okrupnjavanje površina, prenamjena šumskih staništa u poljoprivredna, monokulture, navodnjavanje), izgradnje OIE – vjetroparkova.

Tablica 90. Područja Ekološke mreže RH na području Zadarske županije određena prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19) i nadležnost u upravljanju dijelovima Ekološke mreže JU Natura Jadera.

Broj	Oznaka i naziv	Tip	Puna ili dijeljena nadležnost
1	HR1000021 Lička krška polja	POP	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s Ličko-senjskom JU
2	HR1000023 SZ Dalmacija i Pag	POP	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s Ličko-senjskom JU
3	HR2000911 Kolansko blato – Blato Rogoza	POVS	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s Ličko-senjskom JU
4	HR2001058 Lička Plješivica	POVS	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s Ličko-senjskom JU
5	HR3000039 Uvala Caska – od Metajne do rta Hanzina	POVS	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s Ličko-senjskom JU
6	HR3000041 Paška vrata	POVS	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s Ličko-senjskom JU
7	HR3000059 Otoci Škrda i Maun	POVS	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s Ličko-senjskom JU
8	HR2001069 Kanjon Une	POVS	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s Ličko-senjskom JU
9	HR2000641 Zrmanja	POVS	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s PP Velebit
10	HR4000030 Novigradsko i Karinsko more	POVS	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s PP Velebit

11	HR1000024 Ravni kotari	POP	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s JU Priroda Šibensko-kninske županije
12	HR2001361 Ravni kotari	POVS	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s JU Priroda Šibensko-kninske županije
13	HR2001375 Područje oko špilje Golubnjače, Žegar	POVS	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s JU Priroda Šibensko-kninske županije
14	R2001253 Poštak	POVS	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli s JU Priroda Šibensko-kninske županije
15	HR3000419 J. Molat – Dugi – Kornat – Žirje – Zlarin – Murter – Pašman – Ugljan – Rivanj – Sestrunj – Molat	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
16	HR1000034 S dio zadarskog arhipelaga	POP	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
17	HR2000055 Jama u Kukljici	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
18	HR2000089 Milića špilja	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
19	HR2000152 Špilja kod Vilišnice	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
20	HR2000981 Izvor Jablan	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
21	HR2001098 Otok Pag II	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
22	HR2001163 Jama kod Šipkovca	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
23	HR2001218 Benkovac	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
24	HR2001255 Bulji	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
25	HR2001258 Dinjiška	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
26	HR2001259 Uvala Vlašići – kopno	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
27	HR2001268 Otuča	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
28	HR2001278 Premuda	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
29	HR2001279 Silba	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
30	HR2001280 Olib	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
31	HR2001294 Bruvno	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
32	HR2001316 Karišnica i Bijela	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
33	HR2001325 Ninski stanovi – livade	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
34	HR2001366 Bokanjačko blato	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
35	HR2001373 Lisac	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
36	HR2001384 Solana Dinjiška	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera

37	HR2001398 Dabašnica – Srebrenica	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
38	HR2001399 Kobilica	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
39	HR3000019 Uvala Soline	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
40	HR3000042 Košljunski zaljev	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
41	HR3000043 Stara Povljana	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
42	HR3000044 Uvala Vlašići	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
43	HR3000045 Uvala Dinjiška	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
44	HR3000046 Ljubačka vrata	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
45	HR3000050 Vinjerac – Masleničko ždrilo	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
46	HR3000051 Ražanac M. i V.	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
47	HR3000052 Olib – podmorje	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
48	HR3000053 Silba – podmorje	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
49	HR3000054 Premuda – vanjska strana	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
50	HR3000056 More oko otoka Grujica	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
51	HR3000058 Planik i Planičić	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
52	HR3000060 More oko otoka Škarda	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
53	HR3000061 Plićine oko Maslinjaka; Vodenjaka, Kamenjaka	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
54	HR3000062 Plićine oko Tramerke	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
55	HR3000063 Prolaz između Zapuntela i Ista	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
56	HR3000064 Brguljski zaljev – o. Molat	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
57	HR3000065 Bonaster – o. Molat	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
58	HR3000066 JI dio o. Molata	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
59	HR3000067 Luka Soliščica; Dugi Otok	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
60	HR3000068 Uvala Golubinka – rt Lopata	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
61	HR3000069 Uvala Sakarun	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
62	HR3000070 Z. obala Dugog otoka	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
63	HR3000071 Uvala Brbišćica	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
64	HR3000072 Uvala Zagračina	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera

65	HR3000073 J rt o. Zverinac	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
66	HR3000074 Rivanjski kanal sa Sestricama	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
67	HR3000075 Otok Jidula do rt Ovčjak; prolaz V. Ždrelac	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
68	HR3000076 Punta Parda	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
69	HR3000077 J dio o. Iža i o. Mrtovnjak	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
70	HR3000078 Otok Tukošćak i o. Mrtonjak	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
71	HR3000079 Otok Karantunić	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
72	HR3000080 Uvala Sabuša	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
73	HR3000084 Uvala Sv. Ante	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
74	HR3000085 Otok Vrgada SI strana s o. Kozina	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
75	HR3000175 Ljubački zaljev	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
76	HR3000176 Ninski zaljev	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
77	HR3000208 Špilja kod iškog Mrtovnjaka	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
78	HR3000280 Vrulja Zečica	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
79	HR3000421 Solana Nin	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
80	HR3000450 Solana Pag	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
81	HR4000004 Velo i Malo Blato	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
82	HR4000005 Privlaka – Ninski zaljev – Ljubački zaljev	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
83	HR4000006 Uvala Plemići	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
84	HR4000018 Paške stijene Velebitskog Kanala (Rt Sv. Nikola – Rt Fortica – Rt Mrtva)	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
85	HR4000025 Silbanski grebeni	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
86	HR4000027 Laguna kod Povljane – Sega	POVS	nadležnost za upravljanje područjem JU Natura Jadera
87	HR1000035 NP Kornati i PP Telaščica	POP	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli na JU NP Kornati i JU PP Telaščica
88	HR1000021 Velebit	POP	nadležnost za upravljanje područjem se dijeli na PP Velebit i NP Paklenica
89	HR1000025 Vransko jezero i Jasen	POP	nadležnost za upravljanje područjem PP Vransko jezero
90	HR1000026 Krka i okolni plato	POP	nadležnost za upravljanje područjem NP Krka

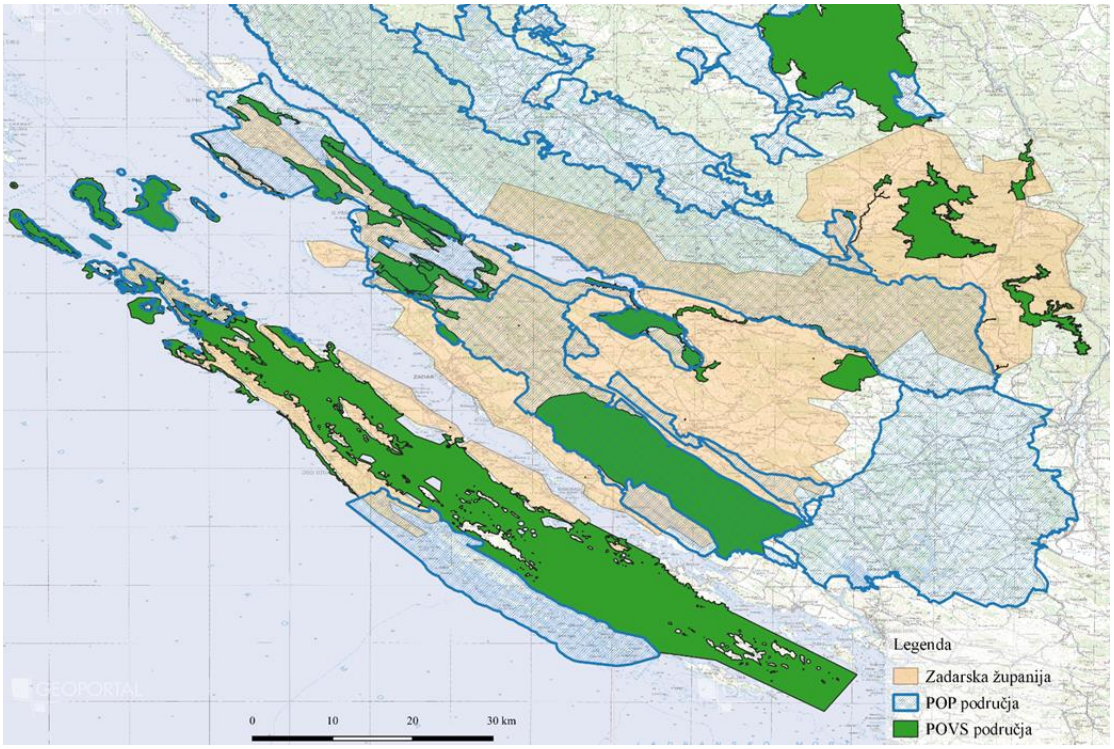

Slika 99. Karta područja ekološke mreže Natura 2000 u Zadarskoj županiji, izvor: Bioportal

Na području Zadarske županije nalaze se područja definirana Ramsarskom konvencijom o vlažnim područjima (koje je Republika Hrvatska postala članica notifikacijom o sukcesiji - Konvencija o močvarama koje su od međunarodnog značaja naročito kao staništa ptica močvarica (NN Međunarodni ugovori 12/93). To je peto Ramsarsko područje u Republici Hrvatskoj - Vransko jezero. Uvršteno je u Ramsarska područja 2013. godine.

Georaznolikost

Georaznolikost je prema definiciji ZOZP „georaznolikost je raznolikost tla, stijena, minerala, fosila, reljefnih oblika, podzemnih objekata i struktura te prirodnih procesa koji su ih stvarali kroz geološka razdoblja“.

Tradicija prepoznavanja vrijednosti i potrebe zaštite geobaštine u Hrvatskoj duga je više od 100 godina. Davne 1900. godine donesen je prvi Zakon o pećinama.

Zakonom o zaštiti prirode iz 2003. godine geološka baština i geološka raznolikost postaju ravnopravni dio u zaštiti prirode. Strategijom i akcijskim planom zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske iz 2008. godine (NN 143/08), počelo se više pažnje posvećivati zaštiti georaznolikosti tj. geobaštine. U toj Strategiji jedan od strateških ciljeva bio je očuvanje georaznolikost, odnosno geotopa kao jednog od preduvjeta očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti te očuvanje neobnovljive geomorfološke i geološke baštine RH „in situ“ i „ex situ“.

Prema Upisniku zaštićenih područja Ministarstva zaštite okoliša i energetike danas su u Hrvatskoj zaštićena 53 geolokaliteta isključivo zbog vrijedne geobaštine. Zaštićeni su u kategorijama posebnog rezervata (paleontološkog i geografsko-botaničkog), spomenika

prirode (geološkog, paleontološkog, geološko-paleontološkog, geomorfološkog, geološko-geografskog i hidrološkog) te zaštićenog minerala (Kamene kugle iz Općine Pojezerje). Vrijedni lokaliteti geobaštite nalaze su u području zaštićenom u kategoriji PP (PP Velebit) i NP. (NP Paklenica).

Na području Zadarske županije zaštićeni su u kategoriji spomenik prirode geomorfološki: Modrić špilja – Rovanjska, Cerovačke pećine (PP Velebit), hidrološki – Vrelo Une. U kategoriji posebni rezervat to je geomorfološlo-paleontološki i geomorfološki rezervat Brbišćica – Dugi otok. Lokalitet Crnika – optok Pag.

Vrijedni geomorfološki speleološki sklop otkriven je u masivu Crnopac (unutar PP Velebit). Pored Cerovačkih pećina (gornje i donje) koje su uređene za posjete (trenutn u procesu novog uređenja u Centar izvrsnosti Cerovačke pećine), predstavlja Jamski sustav Crnopac (Kita Gačešina – Draženova pukahaljka – Oaza) koji su speleolozi do sada istražili do ukupne duljine od 43.752 metra (www.sv.mihovil.hr , pristup 14.05.2020.).

Upravljanje i planiranje zaštite u zaštićenim područjima

Za navedena područja zaštite prirodnih vrijednosti (bioraznolikosti, krajobraza i georaznolikosti) određena su tijela upravljanja. Upravljanje tim područjima provodi se kroz realizaciju Planova upravljanja. Planovi upravljanja zaštićenim područjima u Zadarskoj županiji izrađeni su prije svega za područja kategorija zaštite Nacionalni park i Park prirode. Sve je više izrađenih planova upravljanja za područja Ekološke mreže Natura 2000 i zaštićena područja prirodnih/krajobraznih vrijednosti.

Planovi upravljanja izrađeni su za:

- NP Paklenica
- NP Kornati
- PP Velebit
- PP Telašćica
- PP Vransko jezero
- Natura2000 područje i značajni krajobraz Ušće Zrmanje
- Značajni krajobraz SZ dio Dugog otoka
- Natura područje „Bulji“
- Natura područje HR4000030 Novigradsko i Karinsko more – draft Plana upravljanja izrađen.

Upravljanje zaštićenim područjima ostvaruje se na godišnjoj razini provedbom na temelju Planova upravljanja, izrađenim Godišnjim programima zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja sukladno ZOZP. Za svako zaštićeno područje Godišnji plan izrađuje i provodi nadležna Javna ustanova.

Za zaštićena područja kategorije Nacionalni park i Park prirode donosi se i Prostorni plan područja posebnih obilježa (PPPPO). Na području Zadrske županije su na snazi sljedeći PPPPO za zaštićena područja:

- PPPPO PP Velebit – NN - Plan u procesu donošenja

- PPPPO PP Vransko jezero – NN 58/12
- PPPPO PP Telašćica – NN 22/14
- PPPPO NP Paklenica – NN 23/01

Divlje svojte i staništa

Bioraznolikost Republike Hrvatske je izuzetna. Na relativno malom području koje se proteže kroz tri biogeografske regije (panonsku, dinarsku/planinsku i mediteransku), nalazimo veliko bogatstvo svoti živog svijeta.

Tablica 91. Broj poznatih, endemskih i ugroženih vrsta u Hrvatskoj, izvor: Nature of Croatia. Capital for the future. DZZP, 2015.

Skupine	Broj poznatih vrsta	Broj endemskih vrsta	Broj ugroženih vrsta (CR,EN i VU)
Gljive i lišajevi	~5500	?	297
Biljke	5636	377	223
Slatkovodne alge	1668	6	?
Morske alge	1525	?	8
Bezkralješnjaci	~25000	~700	581
Slatkovodne ribe	130	14	61
Morske ribe	442	?	24
Vodozemci	20	0	2
Gmazovi	39	0	6
Ptice	399	0	72
Sisavci	116	1	8
Ukupno	~40000	1110	1282

Fauna

Bogatstvo faune u Zadarskoj županiji je značajno zahvaljujući položaju, povijesnom razvoju prostora te klimatskim razlikama unutar županije. Ukupan pregled faune na području ZŽ ne postoji, no bogatstvo faune je ilustrirano pregledom udjela rijetkih i ugroženih svojti na području ZŽ u odnosu na faunu RH. [40]

Tablica 92. Pregledom udjela rijetkih i ugroženih svojti na području ZŽ u odnosu na faunu RH prema podacima HAOP, 2012., izvor ISO ZŽ, Oikon d.o.o. 2013., modificirano.

Kategorija ugroženosti	CR			EN			VU		
	Hrvatska	ZŽ	% ZŽ/HR	Hrvatska	ZŽ	% ZŽ/HR	Hrvatska	ZŽ	% ZŽ/HR
Vretenca	6	0	0	5	2	40,00	5	4	80,00
Vodozemci	1	0	0	1	0	0	2	0	0
Gmazovi	2	0	0	2	2	100,00	0	0	0
Ptice	20	8	40,00	33	14	42,42	16	7	43,75
Sisavci	1	0	0	4	3	75,00	3	3	100,00
Ukupno	30	8		45	21		264	14	

[40] HGK 2020: Demografski pokazatelji u Hrvatskim županijama

Posebnu vrijednost faune ZŽ čini podzemna fauna koju se sve više istražuje i opisuje. Veliki broj novih vrsta podzemne faune kao i novi vrsta za znanost kontinuirano se u posljednjih nekoliko godina opisuju za područje Dinarida i ZŽ. Kao ilustracija može poslužiti pregled troglobiontnih svojti naveden u radu Dosadašnja saznanja o špiljskoj fauni Crnopca (Dražina i Jalžić, 2017.[41]). Vidljivo je da na malom području živi veliki broj svojti od kojih su mnoge endemi Dinarida, te veći broj za znanost posve novih svojti.

Tablica 93. Popis troglobiontnih svojti speleoloških objekata Crnopca, izvor Dražina i Jalžić, 2017.

Skupina	Svojta	Endemizam	Kategorija ugroženosti
Gastropoda	*Belgrandiella krupensis* Radoman, 1973	E C	
	Hadziella sketi Bole, 1961	E HR	EN
	Zospeum likanum Bole, 1960	E HR	VU
	Zospeum pretneri Bole, 1960	E HR	EN
Acari	*Nicoletiella* sp.		
Aranea	*Parastalita stygia* (Joseph, 1882)	E D	
	Stalita pretneri Deeleman-Reinhold, 1971	E V	EN
	Troglohyphantes roberti roberti Deeleman-Reinhold, 1978	E HR	
Pseudoscorpiones	*Neobisium stribogi* Čurčić, 1988	E V	
	Neobisium velebiticum Beier, 1938	E HR	
	Troglochthonius doratodactylus Helversen, 1968	E D	VU
Opiliones	*Hadzinia karamani* (Hadži, 1940)	E D	VU
Amphipoda	*Niphargus pretneri* Sket, 1959	E V	EN
	Niphargus sp.		
	Typhlogammarus mrazeki (Schäferna, 1906)	E D	EN
Decapoda	*Troglocaris* sp.		
Isopoda	*Alpioniscus balthasari* Frankenberger, 1937	E HR	
	Alpioniscus sp.		
	Monolistra sp.		
	Sphaeromides virei (Brian, 1923)	E D	VU
Diplopoda	*Brachydesmus likanus* Strasser, 1962	E HR	
	Hassia stenopodium (Strasser, 1966)	E D	
	Velebitodesmus cavernicolus Antić & Reip., 2014	E C	
Chilopoda	*Geophilus hadesi* Stoev, Akkari, Komerički, Edgecombe & Bonato, 2015	E V	
Collembola	*Disparrhopalites* sp. nov.		
	Isotomidae gen. nov. sp. nov.		
	Onychiuridae sp. 1		
	Onychiuridae sp. 2		
	Pseudosinella heteromurina (Stach, 1929)		
	Tritomurus sp. nov.		
	Troglopedetes pallidus Absolon, 1907		
Coleoptera	*Astagobius angustatus* (Schlmidt, 1852)	E D	
	Neotrechus ganglbaueri (Padewiet, 1891)	E HR	
	Parapropus sericeus augustae G. Müller, 1941	E HR	
	Redensekia likana Karaman, 1953	E HR	
	Spelaeodromus pluto (Reitter, 1881)	E HR	
	Typhlotrechus bilimekii kiesenwetteri (Schaum, 1862)	E HR	
	Velebitaphaenops giganteus Casale & Jalžić, 2012	E C	
	Velebitodromus ozrenlukici Lohaj, Mlejnek & Jalžić, 2012	E C	
	Velebythus turkalji Pavičević & Ozimec, 2012	E C	

[41] Dražina T., B.Jačžić (2017): Dosadašnja saznanja o špiljskoj fauni Crnopca. Suterranea Croatica 22

Strane i strane invazivne vrste

Strane, osobito strane invazivne vrste mogu predstavljati značajnu prijetnju očuvanju bioraznolikosti. U Hrvatskoj je zabilježeno 907 stranih vrsta (IOSPRH 2013-2017). Na području Zadarske županije do sada je utvrđen veći broj takvih vrsta. Osobito su česte vrste flore, faune riba, člankonošći (osobito kukci). Ove vrste nalazimo na kopnu, kopnenim vodama ali i u morskom okolišu. Dio invazivnih vrsta radi negativnih učinaka koje proizvode na autohtonu bioraznolikost i ekonomskih šteta koje mogu izazvati uvrštene suna popis invazivnih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji (Uredba (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta. U RH su prisutne sljedeće vrste s popisa:

Asclepias syriaca L. -cigansko perje; Elodea nuttallii (Planch.)St.John – Nuttallova vodena kuga; Herlaceum mantegazzianum Sommier & Levier; Impatiens glandulifera Royle – žljezdasti nedirak; Myriophyllum heterophyllum Michaux – raznolisni krocanj; Orconectes limosus Rafinesque – bodljobradi ili prugasti rak; Pacifastacus leniusculus Dana- signalni rak; Procambarus fallax (Hagen)f. virginalis – mramorni rak; Perccottus glenii Dymbowski – rotan; Pseudorasbora parva Temminck &Schlegel – bezribica; Trachemys scripta Schoepff – crvenouha/žutouha kornjača; Alopochen aegyptiacus L. – egipatska guska; Herpestes javanicus E.Geoffroy S:H.-mali indijski mungos; Myocastor coypus Molina- barska nutrija; Nyctereutes procyonoides Gray- kunopas; Ondatra zibethicus L.-bizamski štakor; Procyon lotor L.- rakun.

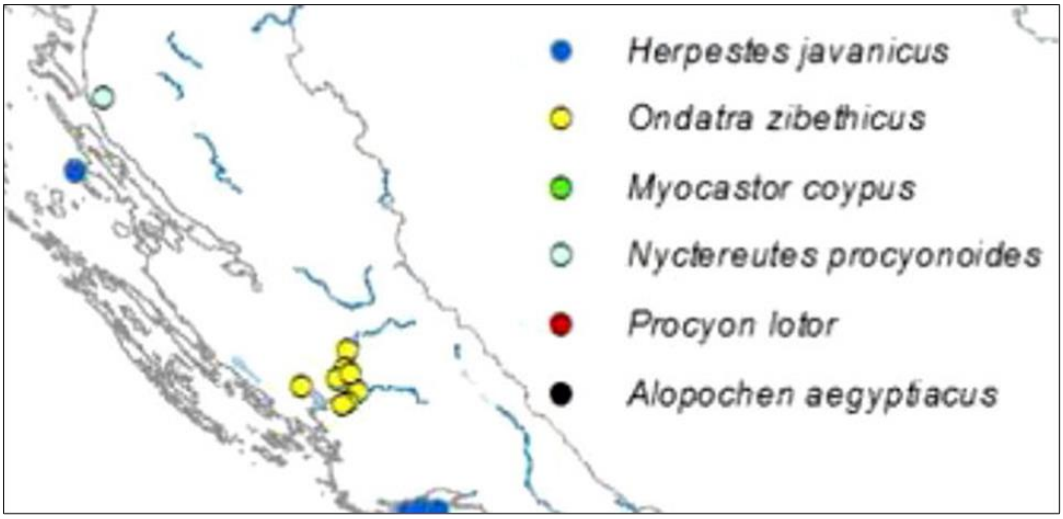

Slika 100. Nalazi invazivnih stranih vrsta sisavaca i ptica s Unijinog popisa u Republici Hrvatskoj. ISPRH 2013. - 2017.

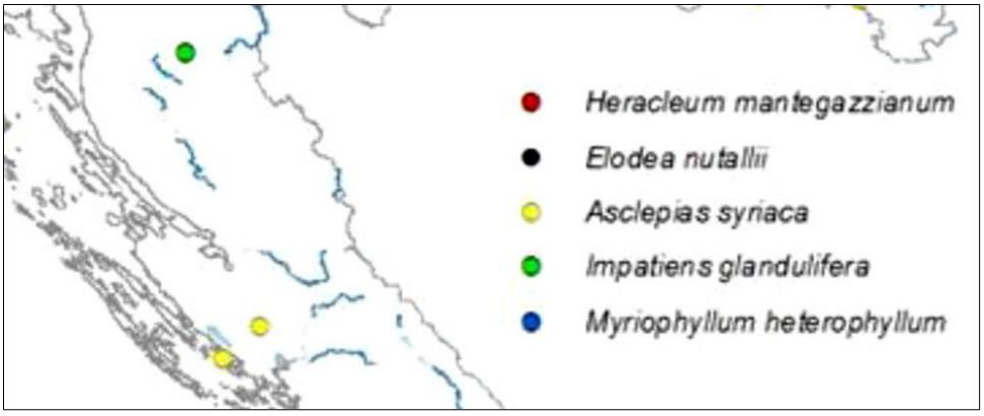

Slika 101. Nalazi invazivnih stranih vrsta slatkovodnih riba, rakova i gmazova s Unijinog popisa u Republici Hrvatskoj. ISPRH 2013. - 2017.

Od biljnih vrsta na kopnenom dijelu županije osobito su rasprostranjene invazivne vrste kao žljezdasti pajasen (Aliathus altissima (Mill) Swingle), Karpobrot (Carpobrotus edulis (L.) N.E.BR. in Phillips, dudavac Broussenetia papyrifera (L.) Vent., Mirisavi bagrem (Robinia pseudoacacia L., gustocvjetna zlatnica Solidago canadensis L., jednogodišnja krasolika Erigeron annuus (L.) Pers.

Od stranih invazivnih stranih vrsta riba u slatkim vodama Jadranskog sliva i na području Zadarske županije zabilježene su Gambusia halbroocki Girard (prije populacije u Hrvatskoj svrstavane u vrstu G.affinis); bezribica (Pseudorasbora parva), babuška (Carassius gibelio), sunčanica (Lepomis gibossus). Više vrsta Dunavskog sliva uneseno je u Jadranski sliv i nalazimo ih u Vranskom jezeru ali i drugim vodotocima ZŽ: šaran, štuka, som.

U morskim ekosustavima Jadranskog mora prema usklađenim podacima EASIN (https://easin.irc.ec.eu/easin), zabilježeno je 80 neautohtonih morskih vrsta[42]. U okviru obveza provedbe EU direktiva (ODV, ODMS), Republika Hrvatska prati stanje invazinih morskih vrsta. U razdoblju od 2013.-2018., u odnosu na stanje iz 2012., novo zabilježenih svojti je 16: 5 u kategoriji planktona (fito i zooplankton), 4 makroalge, 5 bentoskih beskralješnjaka i 2 vrste riba. Zabilježene su nove nezavičajne vrste: rak Homarus americanus; ribe Oplegnathus fasciatus i Abudefduf vaiginesis. Vrste rak Callinectes sapidus prisutna je uzduž cijele obale, a riblje vrste Paranthias frucifer, Lagocephaus sceleratus i Pagrus major zabilježene su u akvatriju Zadarske župnije manjim brojem jedinki (bez dokazane uspostave populacije). Navedenim monitoringom i provedbom projekta BALMAS (IPA ADRIATIC CBC) utvrđeno je 31vrsta neautohtonih makroalgi i bentoskih beskralježnjaka. Kroz provedbu ODMS monitoringa potvrdilo se da su centri širenja neautohtonih vrsta uzgajališta tune i lučki prostori (osobito luka Split). Među na jinvazivnijim algama je crvena nitasta alga Womersleyella setacea i Caulerpa cylindracea, dok je vrsta Caulerpa taxifolia gotovo potpuno izčezla sa promatranih lokaliteta. Alga C. cylyndracea je široko rasprostranjena osim u području Velebitskog kanala.

[42] Dražina T., B.Jačžić (2017): Dosadašnja saznanja o špiljskoj fauni Crnopca. Suterranea Croatica 22

Poljoprivredna bioraznolikost Zadarske županije

Poljoprivredna bioraznolikost je dio opće bioraznolikosti nekog područja. Važnost poljoprivredne bioraznolikosti je važna kao dio gospodarstva kojim se iskorištavaju klimatski, edafski i drugi potencijali nekog kraja u održivoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Područje ZŽ je dio dalmatinskog prostora s kojim dijeli mnoge od preko 328 sorti, pasmimna i kutivara u biljnoj i stočarskoj proizvodnji. U okviru projekta COAST istražena je poljoprivredna bioraznolikost dalmatinskog područja Hrvatske [434445] U Programu ruralnog razvoja Zadarske županije (2012. - 2014.), opisana je i naglašena važnost očuvanja biološke raznolikosti u Zadarskoj županiji. U poljorivredoj proizvodnji važno mjesto zauzima maslinarstvo. Dominantna sorta maslina je Oblica, ali u manjen obimu uzgaja ju se Lastovka, Bjelica, Dužica, Paštrica, Levantinka i Drobnica. U voćarstvu ZŽ je poznata po uzgoju trešnje, višnje (Maraske), smokve i u manjem obimu rogača. Od smokava važne izvorne sorte su Petrovača bijela i Zamorčica. Od bajama Čarski kasni i Knez Črnomir. Vinova loza je u Dalmaciji prisutna sa 82 sorte. Na području ZŽ najznačajnje sorte su: Maraština, Plavina, Babić, Crljenak kaštelanski, Plavac mali, Debit, Lasina, Gegić, Svrdlovina, Zadarka, i rijetke sorte kao Galac, Dugoviska, Petkovka, Silbijana, Trišnjavica. Od povrča autohtone sorte za ZŽ su domaća raštika, kozjak domaća ljutika i brgudski ozimi luk. Od domaćih životinja u uzgoju na području ZŽ nalazimo autohtone pasmine bušu, dalmatinsku pramenku, pašku ovcu, hrvatsku šarenu kozu (najbrojnija popuacija u ZŽ), hrvatsku bijelu kozu, primorsko-dinarski magarac, te sivu pčelu.

Staništa

Kao što je vidljivo iz prikaza staništa na području Zadarske županije nalazimo staništa koja obuhvaćaju 8 velikih skupina - A. Površinske kopnene vode i močvarna staništa; B – Neobrasle i slabo obrasle kopnene vode; C – Travnjake, cretove i visoke zeleni; D- šikare; E. – šume; F. – morsku obalu; I – Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom te J. – Izgrađena i industrijska staništa (Slika 102.). Na području Županije nalazimo velik broj stanišnih tipova koji se javljaju samostalno ili češće u kombinaciji staništa.

[43] DZZP (2015.): Zelena knjiga: Hrvatske izvorne sortevonove loze. Maletić, E. (ed). 367 pp.
[44] DZZP (2011.): Zelena knjiga izvornih pasmina Hrvatske. COAST/UNDP/GEF. 388 pp.
[45] Ozimec R.(ed) (2009.): Poljoprivredna bioraznolikost Dalmacije. COAST/UNDP/GEF. 280 pp.

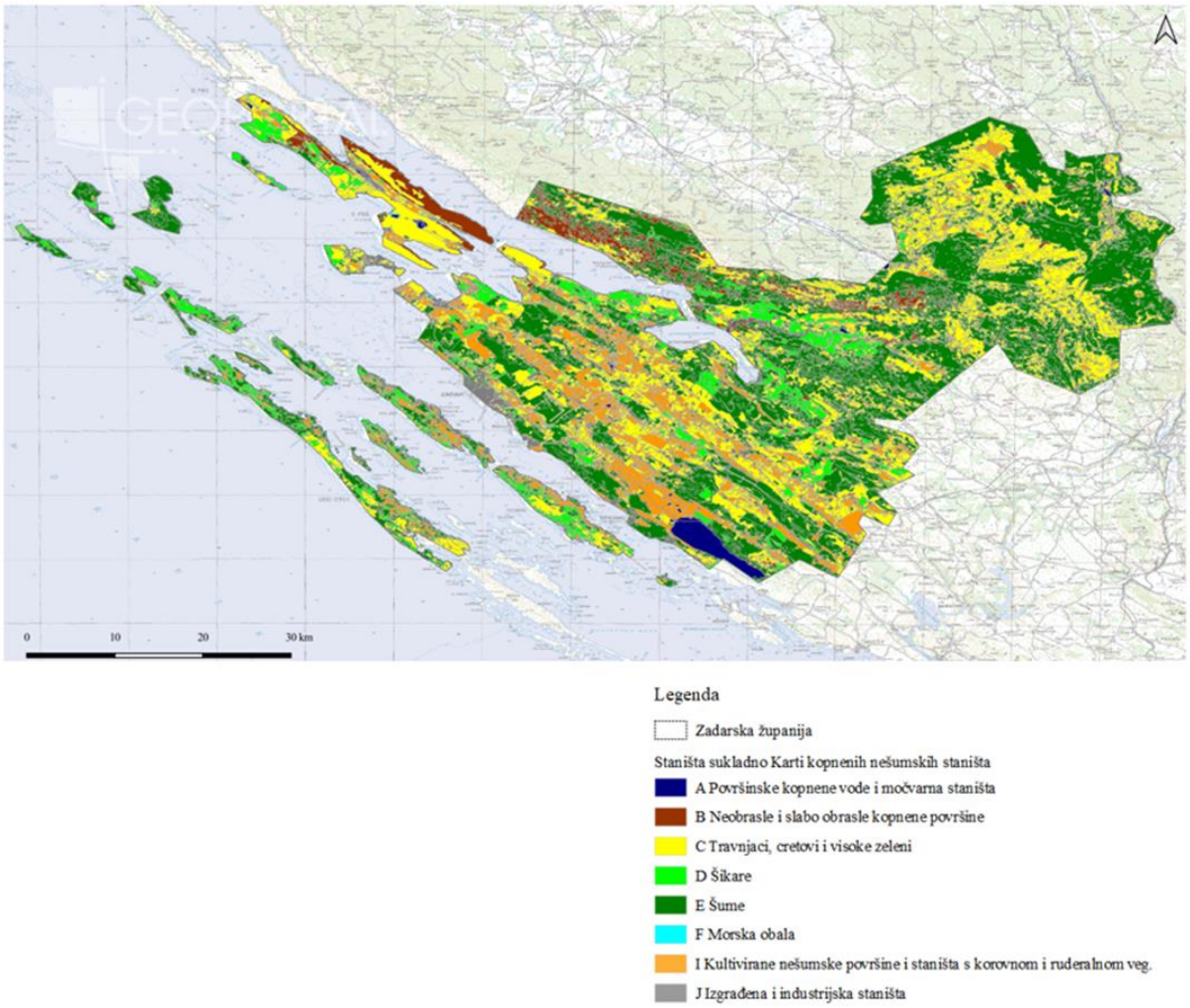

Slika 102. Kopnena nešumska staništa na području Zadarske županije, izvor: Bioportal

Sukladno Karti Kopnenih nešumskih staništa (2016.) te dostupnim podacima putem web portala Informacijskog sustava zaštite prirode „Bioportal“ na području Županije kao najzastupljenija se javljaju staništa Šuma (E.) koja se kao čista te u kombinaciji staništa u kojima su ista dominantan stanišni tip (NKS1) nalazimo na ukupno 41.11% površine Županije.

Prema zastupljenosti slijede staništa Travnjaka, cretova i visokih zeleni (C.) koja nalazimo na ukupno 30,58 % površina Županije. Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (I.) nalazimo na ukupno 11,81 % površina Županije dok se staništa Šikara (D.) nalaze na ukupno 7,43 % površina. Prema zastupljenosti slijede Neobrasle i slabo obrasle kopnene vode (B.) koje nalazimo na 4,77 % površina, a Industrijska i izgrađena staništa (J.) nalazimo na ukupno 2,8% površina u Županiji. Među najmanje zastupljenim staništimma se izdvajaju Površinske kopnene vode i močvarna staništa (A.) koje nalazimo na 1,33 % površine, dok se kao najmanje zastupljena staništa na području Županije izdvajaju staništa Morske obale (F.) koja nalazimo na svega 0,17 % površina u Županiji.

Kako bi se dobio uvid koja su staništa kao čista zastupljena na području Županije te koja se javljaju u kombinaciji staništa, u nastavku su u tablici te tekstualno izneseni podaci o

površinama koji su dobiveni izračunima u programu QGIS, a temeljem podataka s web portala Informacijskog sustava zaštite prirode „Bioportal“.

Slijedom navedenog, na području Zadarske županije nalazimo ukupno 46 osnovnih stanišnih tipova (NKS komb.) koja se javljaju kao čista (Tablica 94.).

Tablica 94. Stanišni tipovi koji se javljaju kao čisti na području Zadarske županije s površinama

NKS kod	Naziv	Površina (ha)
A.1.1.	Stalne stajaćice	104.15
A.1.3.	Neobrasle i slabo obrasle obale stajaćica	3.79
A.2.2.	Povremeni vodotoci	25.04
A.2.3.	Stalni vodotoci	237.75
A.2.4.	Kanali	7.13
A.3.1.	Submerzna vegetacija parožina	9.24
A.4.1.	Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi	250.53
B.1.1.	Neobrasli odsjeci strmih stijena	1.46
B.1.3.	Alpsko-karpatsko-balkanske vapnenačke stijene	214.53
B.1.4.	Tirensko-jadranske vapnenačke stijene	161.46
B.3.1.	Požarišta	142.26
B.2.2.1.	Ilirsko-jadranska, primorska točila	3715.84
B.2.1.1.	Gorska, pretplaninska i planinska točila	3.94
C.2.2.2	Trajno vlažne livade Srednje Europe	4.69
C.2.2.2.4.	Livade-košanice obične beskoljenke i panonskog grašara	1.09
C.2.3.2.1.	Srednjoeuropske livade rane pahovke	40.63
C.2.3.2.	Mezofilne livade košanice Srednje Europe	816.89
C.2.5.1.	Ilirsko-submediteranske livade rječnih dolina	249.57
C.3.3.1.	Brdske livade uspravnog ovsika na karbonatnoj podlozi	658.82
C.3.4.3.	Vrištine vlasaste vlasulje	24.11
C.3.5.1.	Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone	10313.66
C.3.5.2.	Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci epimediteranske zone	8673.83
C.3.5.3.	Travnjaci vlasastog zmijka	2102.4
C.3.6.1.	Eu- i stenomediteranski kamenjarski pašnjaci raščice	702.16
C.3.6.2.	Jadranski travnjaci brčka	1.44
C.4.1.1.	Ilirsko-dinarske planinske rudine uskolisne šašike	200.45
D.1.1.	Vrbici i šikare	0.54
D.1.2.1.	Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva	7.89
D.2.1.1.	Pretplaninska klekovina	139.55
D.3.4.2.	Istočnojadranski bušici	755.33
D.4.1.	Šikare stranog grmlja	44.29
E.	Šume	75176.89
F.1.1.2.	Sredozemne sitine visokih sitova	23.57
F.1.1.3.	Sredozemne grmaste slanjače	3.34
F.2.2.	Supralitoralni pijesci	1.68
F.3.1.	Površine šljunčanih žalova pod halofitima	3.97
F.3.2.	Supralitoralni šljunci i kamenje	6.67
F.4.1.	Površine stjenovitih obala pod halofitima	386.2

F.4.2.	Supralitoralne stijene	1.708
I.1.2.	Korovna i ruderalna vegetacija Sredozemlja	4.23
I.1.8.	Zapuštene poljoprivredne površine	834.45
I.2.1.	Mozaici kultiviranih površina	3159.6
I.5.1.	Voćnjaci	925.05
I.5.2.	Maslinici	2117.77
I.5.3.	Vinogradi	919.85
J.	Izgrađena i industrijska staništa	6331.46

Tipovi šumskih staništa nisu za sada obrađeni u najnovijoj verziji karte staništa RH (Bioportal). U poglavlju Šumarstvo se daje pregled šumskih stanišnih tipova. Nastavno se daje pregled rijetkih i ugroženih šumskih stanišnih tipova Zadarske županije iz IZOZŽ (Oikon d.o.o., 2013.) (Tablica 95.).

Tablica 95. Rijetki i ugroženi stanišni tipovi na području Zadarske županije. Šumska staništa. izvor: Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije (Oikon d.o.o., 2013.).

Rijetki stanišni tip staništa	Stanišni tipovi zabilježeni na području ZŽ (prema karti staništa RH)	Stanišni tipovi zabilježeni na području ZŽ – otok Pag (COST projekt)
E.3.5.Primorske, termofilne šume i šikare medunca	E.3.5.Primorske, termofilne šume i šikare medunca	E.3.5.1. Šume i šikare medunca i bjelograba
E.4.5.Mezofilne neutrofilne čiste bukove šume	E.4.5.Mezofilne neutrofilne čiste bukove šume	
E.4.6.Jugoistočnoalpsko-ilirske, termofilne bukove šume	E.4.6.Jugoistočnoalpsko-ilirske, termofilne bukove šume	
E.5.2.Dinarske bukovo-jelove šume	E.5.2.Dinarske bukovo-jelove šume	
E.5.3.Termofilne šume jele i crnog graba		
E.6.1.Pretplaninske bukove šume	E.6.1.Pretplaninske bukove šume	
E.7.4.Šume običnog i crnog borana dolomitima	E.7.4.Šume običnog i crnog borana dolomitima	
E.8.1.Mješovite, rijeđe čiste vazdazelene šume i makije crnike ili oštrike	E.8.1.Mješovit, rijeđe čiste vazdazelene šume i makije crnike ili oštrike	E.8.1.1.Mješovite šume i makije crnike s crnim jasenom
E.8.2.3.Makija tršlje i somine		E.8.2.3.Makija tršlje i somine
E.8.2.7.Mješovita šuma alepskog bora i crnike		E.8.2.7.Mješovita šuma alepskog bora i crnike

Zadarska županija obiluje podzemnim objektima (velikim spiljskim sustavima, spiljskim sustavima povezanim s morem). posljedično u ZŽ nalazimo rijetka i ugrožena podzemna staništa. Nastavno se prikazuje popis rijetkih i ugroženih podzemnih staništa u ZŽ prema IZOZŽ (Oikon d.o.o., 2013.) (Tablica 96.).

Tablica 96. Popis rijetkih i ugroženih podzemnih staništa u ZŽ prema IZOZŽ (Oikon d.o.o., 2013.)

Rijetki stanišni tip staništa	Stanišni tipovi zabilježeni na području ZŽ (prema karti stnaišta RH)	Stanišni tipovi zabilježeni na području ZŽ – otok Pag (COast projekt)
H.1.3.Vodena (slatkovodna) krška đpijska staništa	H.1.3.1.3.Egzogene podzemne rijeke	
	H.1.3.2.1.Podzemna jezera	
	H.1.3.2.2.Kamenice	
	H.1.3.2.3.Lokve	

Kao što je vidljivo iz prikaza iznad, na području Županije, od čistih kopnenih stanišnih tipova kao najzastupljenija se izdvajaju staništa Travnjaci, cretovi i visoke zeleni (C) koji zauzimaju ukupno 23.789,74 hektara površina. Unutar ove skupine, od čistih stanišnih tipova, najveće površine zauzimaju stanišni tipovi C.3.5.1. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone koji kao čisti stanišni tip nalazimo na površini od 10313.66 hektara te stanišni tip C.3.5.2. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci epimediteranske zone kojeg kao čistog nalazimo na površini od 8.673,83 hektara.

Sljedeći prema zastupljenosti, od čistih stanišnih tipova na području Županije se izdvajaju staništa šuma (E.) koja se kao čista javljaju na 75.176,89 hektara površine.

Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (I) se na području Županije kao čista staništa javljaju na ukupno 7.960,95 hektara pri čemu se Maslinici (I.5.2.) javljaju kao najzastupljenije čisto stanište. Prema zastupljenosti slijedi Antropogeni stanišni tip J. - izgrađena i industrijska staništa, koji se kao čisti stanišni tip javljaja na ukupno 6.331,46 hektara površina.

Stanišni tipovi Neobraslih i slabo obraslih kopnenih voda (B) se kao čisti javljaju na ukupno 4.239,49 hektara pri čemu se kao čisti stanišni tip s najvećom površinom, unutar ove skupine, izdvajaju Ilirsko-jadranska, primorska točila (B.2.2.1.) koji nalazimo na površini od 3.715,84 hektara.

Stanišni tipovi unutar skupine D - šikare se kao čisti javljaju na ukupno 947.6 hektara površina unutar Županije pri čemu najveću površinu zauzima stanišni tip D.3.4.2. Istočnojadranski bušici.

Stanišni tipovi unutar Površinskih kopnenih voda i močvarna staništa (A.) se kao čisti javljaju u ukupnoj površini od 637.63 hektara, pri čemu se kao čisto stanište s najvećoj površinom izdvaja A.2.3. Stalni vodotoci.

Kao najmanje zastupljeni čisti stanišni tipovi na području Zadarske županije izdvajaju se stanišni tipovi unutar skupine F - morska obala koji se ukupno javljaju na 427.138 hektara površina. Unutar ove skupine, kao čisti stanišni tip koji se javlja na najvećoj površini izdvaja se stanišni tip F.4.1. Površine stjenovitih obala pod halofitima.

Generalno gledajući, prema zastupljenosti (površinama) koje zauzimaju na području Zadarske županije od kombiniranih stanišnih tipova, najveće površine zauzimaju kombinirani stanišni tipovi u kojima su dominantni (NKS1) Travnjaci, cretovi i visoke zeleni (C) koji se javljaju na ukupnoj površini od 83.699,49 hektara. Od stanišnih tipova u kojima je dominantan stanišni tip C. najveće površine zauzimaju kombinirani stanišni

tipovi Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone/Šume (C.3.5.1./E.) koji se javljaju na ukupnoj površini od 12.351,17 hektara. Prema zastupljenosti slijedi kombinirani stanišni tip Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci epimediteranske zone/Šume (C.3.5.2./E.) koji se javljaju na površini od 9.372,9 hektara.

Staništa šume se kao dominantni stanišni tip (NKS1) unutar kombiniranih stanišnih tipova javljaju na ukupno 69.332,43 hektara unutar Županije pri čemu se kao najzastupljeniji kombinirani stanišni tip javlja E./C.3.5.1. (Šume/Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone) koji se javlja na ukupnoj površini od 17.406,2 hektara, čineći tako ujedno i najzastupljeniji kombinirani stanišni tip na području Županije.

Prema zastupljenosti kombiniranih stanišnih tipova na području Županije slijede kombinirani stanišni tipovi u kojima je domintan (NKS 1) stanišni tip Šikara (D.). Ovakve kombinirane stanišne tipove na području Županije nalazimo na ukupnoj površini od 25.162,18 hektara, pri čemu se kao najzastupljeniji kombinirani stanišni tip izdvajaju Sastojine oštroigličaste borovice/Šume (D.3.4.2.3./E.) koje nalazimo na površini od 3.569,12 hektara.

Kombinirane stanišne tipove u kojima dominira (NKS 1) stanišni tip Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (I.) na području Županije nalazimo na ukupno 33.551,97 hektara površine, pri čemu se prema površini se izdvaja kombinirani stanišni tip Mozaici kultiviranih površina/Zapuštene poljoprivredne površine (I.2.1./I.1.8) na površini od 4.102,25 hektara.

Kombinirane stanišne tipove u kojima dominira stanišni tip Neobrasle i slabo obrasle kopnene vode (B.) na području županije nalazimo na ukupno 12.540,8 hektara, pri čemu se kao kombinirani stanišni tip s najvećom površinom izdajaju staništa Tirensko-jadranske vapnenačke stijene/Šume (B.1.4./E.) koje nalazimo na površini od 2.410,81 hektara.

Kombinirani stanišni tipovi unutar kojih se kao dominantan (NKS1) javlja antropogeni stanišni tip Izgrađena i industrijska staništa (J.) na području Županije nalazimo na ukupnoj površini od 3.516,31 hektara. Od ovih kombiniranih stanišnih tipova, kao površinski najzasupljeniji se izdvaja kombinirani stanišni tip Izgrađena i industrijska staništa/Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone (J./C.3.5.1.) koji nalazimo na površini od 421,79 hektara.

Kombinirani stanišni tipovi u kojima se kao dominantan (NKS1) stanišni tip javljaju Površinske kopnene vode i močvarna staništa (A). nalazimo na ukupno 4.054,31 hektar površina, od čega se kao najzastupljeniji javlja kombinirani stanišni tip Stalne stajaćice/Submerzna vegetacija parožina (A.1.1./A.3.1.) koje nalazimo na površini od 2.698,89 hektara.

Kao najmanje zastupljeni kombinirani stanišni tipovi na području Županije izdvajaju se stanišni tipovi u kojima dominira Morska obala (F.) pa se tako ovi kombinirani stanišni tipovi na području Županije nalaze na ukupno 160.5 hektara površina. Od ovih kombiniranih stanišnih tipova kao najzastupljeniji stanišni tip izdvaja se Sredozemne sitine visokih sitova/Sredozemne grmaste slanjače/ Slanjače caklenjača i sodnjača (F.1.1.2./F.1.1.3./F.1.1.1.) koje nalazimo na površini od 34.62 hektara.

Staništa morske obale i staništa u moru relativno su slabo kartirana na većem dijelu RH pa tako i području Zadarske županije. Popis rijetkih i ugroženih stanišnih tipova nastavno se daje iz IZO ZŽ (Oikon d.o.o., 2013.) (Tablica 97.). Stanje ovih staništa praćeno je u okviru monitoringa dobrog stanja okoliša u okviru ODV. Rezultati monitoringa daju se u poglavlju More.

Tablica 97. Rijetki i ugroženi stanišni tipovi morske obale i mora na području Zadarske županije. izvor: IZO ZŽ (Oikon d.o.o., 2013.).

Rijetki i ugroženi tip staništa	Stanišni tipovi zabilježeni na području ZŽ – karta staništa RH	Stanišni tipovi zabilježeni na području otoka Paga – projekt COAST
F.2.1.Površine pješćanih plaža pod halofitima	F.2.1.Površine pješćanih plaža pod halofitima	
F.3.1.Površine šljunanih plaža pod halofitima		F.3.1.1.1.Zajednica polegle mlječike i morske makovice
F.4.1.Površine stjenovitih obala pod halofitima	F.4.1.Površine stjenovitih obala pod halofitima	
F.4.2.Supralitoralne stijene	F.4.2.1.3.Facijes supralitoralnih kraških morskih jezera	
G.2.2.Mediolitoralni pijesci	G.2.2.Mediolitoralni pijesci	
G.2.4.Mediolitoralno čvrsto dno i stijene	G.2.4.Mediolitoralno čvrsto dno i stijene	
	G.2.4.1.Biocenoza gornjih stijena mediolitorala	
	G.2.4.2.Biocenoza gornjih stijenamediolitorala	
	G.2.4.4.1.Zajednica mediolitorala krških morskih jezera	
G.4.3.Cirkalitoralna čvrsta dna i stijene	G.4.3.Cirkalitoralna čvrsta dna i stijene	
G.4.4.Cirkalitoral krških morskih jezera	G.4.4.Cirkalitoral krških morskih jezera	
	G.4.4.1.1.Zajednica cirkalitorala krških morskih jezera	

Usluge ekosustava

Sve dobrobiti koje ekosustav daje čovjeku se jednim imenom nazivaju usluge ekosustava. Zbog evidentnog gubitka i uništavanja prirodnih ekosustava pojavila se potreba za njihovim vrednovanjem i zaštitom (TEEB, 2011). Kartiranje ekosustava i njihovih usluga te procjena njihovog stanja i ekonomske vrijednosti jedan je od ciljeva zadanih EU strategijom bioraznolikosti do 2020. (European Parliament Resolution 2011/2307(INI).

Pritisci

Kao što je već naglašeno Zadarska županija je izuzetno važan prostor biološke raznolikosti kako u nacionalnim tako i u europskim pa i svjetskim razmjerima. S jedne strane razvoj moderne poljoprivrede, izraziti razvoj obalnog turizma, te primjereni razvoj gospodarstava, pogona obnovljivih izvora energije (vjetar, sunce) i komunalne infrastrukture u županiji, a s druge strane depopulacija velikih dijelova zaobalja s posljedično smanjenjem krajobrazne i odgovarajuće biološke raznolikosti, imaju često

negativne efekte na ciljeve očuvanja bioraznolikosti. Osnovne skupine pritisaka (prijetnji) biološkoj i krajobraznoj raznolikosti navedeni u ISO ZŽ (Oikon d.o.o. , 2013.) i dalje su aktualni (Tablica 98.).

Tablica 98. Najznačajniji pritisci (prijetnje) biološkoj i krajobraznoj raznolikosti na području Zadarske županije. Prema ISO ZŽ (Oikon d.o.o., 2013.).

Vrsta prijetnji	Opis pritiska i razlozi prijetnje biološkoj i krajobraznoj raznolikosti
Urbanizacija, neplanska, loša planska i bespravna izgradnja	Prenamjena staništa, nepovratni gubitak dijelova pojedinih stanišnih tipovana izgrađenom području. Utjecaj na okolna staništa usitanjavanjem staništa, opterećenja otpadom, otpadnim vodama, onečišćenjem zraka kao posljedicom, utjecaj buke i svjetla. Pritisci su posebno izraženi u obalnom području županije.
Turizam	Turizam kao djelatnost konzumira velike dijelove atraktivnih područja (prije svega litoralni pojas), te sve više ulazi u najvrjednije dijelove prirode (turizam u zaštićenim područjima), te u zaobalne ruralne dijelove (ekološki/ruralni turizam. Kroz promjenu paradigme turizma pri čemu je on sve više turizam aktivnosti (biciklizam, pješačke ture, planinarenje, zmajarstov i slične aktivnosti, nautički turizam i sl.), turizam konzumira sve više prostora i unosi potrebu izgradnje infrastrukture. Rast turizma znatno povećava potrebe za osnovnim resursima kao što je pitka voda koja na području županije potječe iz podzemlja. Povećanje obima morskog turizma u klasičnom smislu potiče više zahvata u obalnom pojasu (uređenje paža, lučke i privezišne kapacite i sl.).
Promet	Razvoj prometne infrastrukture na kopnu uzrokuje usitnjavanje satništa (fragmentaciju), uznemiravanje i povećanje smrtnosti faune, onečišćenje zraka i tla uz prometnice, prekomjerno opterećenje bukom, svjetlosno onečišćenje i sl,). Pomorski promet dovodi do opterećenja akvatorija bukom, onečišćenja otpadom, mazivima i gorivima, balasnim vodama, a potrebe za za smještaj i privez brodica dovode do uređenja uvala, privezišta (često neuređena s negativnih posljedicama po živi svijet morskog dna.
Intenzivna poljoprivreda	Intenzivna poljoprivreda u promatranom razdoblju u najvećoj mjeri dovodi do prenamjene staništa (šumsko u poljoprivredno). Uzrokuje smanjenje bioraznolikosti na većim površinama. Prateći sustavi navodnjavanja predstavljaju veće pritiske na podzemne vode. Monokulture zahtijevaju primjenu većih količina gnojiva i zaštitnih sredstava što može značiti negativne utjecaje na vode, tlo i podzemlje. Ograđivanje velikih površina pod intenzivnom poljoprivredom (voćnjaci, vinogradi) doprinosi fragmentaciji staništa za pojedine skupine životinja. Velikim površinama pod intenzivnom poljoprivredom monokulturnog tipa mijenjaju se značajke krajobraza primorskog dijela županije.
Ribarstvo i marikultura	Prekomjerno korištenje živih resursa iz mora (ribe, rakovi, školjkaši i dr.), neselektivan izlov, prekomjernim uništavanje morskog dna kočama mogu imati značajan utjecaj na bioraznolikost mora. Uzgoj organizama na uzgajalištima riba opterećeje more i morsko dno organskim tvarima što može dovesti do anksija. Uzgajališta su potencijalni izvor unosa bolesti, neautohtonih organizama i genetskog stoka. Radi smanjenja potencijalnih šteta na uzgajalištima mogući su negativni utjecaji na predatorske vrste u moru.
Onečišćenje otpadom i otpadnom vodom	Neusklađena odlagališta otpada s negativnim utjecajem procednih voda, čestim požarima otpada uz značajno onečišćenje zraka, te raspršenjem komunalnog otpada vjetrom na okolne prostore. Neriješena odlagališta opasnog otpada (Tvornica glinice Obrovac), te divlja odlagališta pretstvaljeju značajnu ugrozu tla i voda u županiji. Otpadne vode iz naselja i industrijskih pogona koje se bez pročišćavanja ispuštaju u okoliš opterećuju vodotoke, onečišćuju tlo i podzemlje.
Unošenje invazivnih vrsta	Strane (osobito invazivne) vrste unesene raznim mehanizmima u domaća staništa često značajno negativno utječu na populacije autohtonih vrsta (potiskivanje, izravnim utjecajem, promjenom staništa), a mogu izazvati značajne ekonomske štete ako utječu na gospodarski značajne vrste ili staništa. Na području županije su to vrste koje nalazimo i na kopnu, kopnenim vodama i u moru.
Sukcesija (kao posljedica	Gubitak stanovništva u zaobalnim područjima i kopnenom dijelu županije, te uobičajenih gospodarskih aktivnosti u tim ruralnim područjima dovodi po

depopulacije i deruralizacije)	promjena stanišnih tipova (zarastanje poljoprivrednih površina/prevođenje u šumske), propadanje prometne ruralne infrastrukture, propadanje sustava suhozidova i sl. Te promjene uzrokuju i narušavanje krajobraznih značajki predmetnih područja.
Obnovljivi izvori energije (Vjetroelektrane i sunčane elektrane)	Ubrzani razvoj obnovljivih izvora energije (vjetroelektrane i sunčane elektrane), osim ukupnih pozitivnih utjecaja na okoliš mogu imati negativni utjecaj na bioraznolikost i krajobrazne vrijednosti. Vjetroelektrane izravnim utjecajem kroz usitnjavanje staništa izgradnjom prometne i transportne infrastrukture, te mortalitetom ptica i šišmiša na vjetroagregatima, a sunčane elektrane zauzimanjem velikih površina staništa (zasjena, prometna infrastruktura). OIE najčešće imaju značajan utjecaj na krajobrazne značajke prostora.
Vodno gospodarstvo	Melioracijom i navodnjavanjem poljoprivrednih površina uništavaju se vlažna staništa. Posebno je to značajni za krška polja i močvarna područja u županiji. Izgradnjom hidroelektrana presijeca se vodene tokove (sprječava migracija organizama duž riječnog toka), mijenja režim toka i mijenjaju krajobrazne značajke riječnih dolina. Uređenjem vodotoka (uređenje obala uz betonizaciju, izgradnja riječnih akumulacija), mijenjaju se stanišni uvjeti i narušavaju tipovi stanišnih servisa takvih vodotokova.
Nekontrolirana eksploatacija prirodnih resursa (miineralnih sirovina)	Uništavaju se staništa, krajobraze vrijednosti, onečišćuju zrak, tlo i podzemne vode. Nedovoljnom sanacijom lokaliteta eksploatacije mineralnih sirovina utjecaji se trajno unose u područje.
Požari (ljeti, kao posljedica neantropogenih ili prirodnih djelovanja)	Uništavanje staništa i populacija životinja, narušava se krajobrazna struktura. Dolazi do onečišćenja zraka, voda i pojačane erozije tla. Požari u mediteranskom području su dio prirodnih ciklusa, no oni antropogenog porijekla intenzitetom i učestalošću izazivaju štete u okolišu i znatne negativne utjecaje na populacije divljih svojti.
Ratne posljedice (minama onečišćena područja/smanjeni razvoj područja)	Dio površina je pod minskim poljima i izvan su uobičajenog korištenja. Takva područja izložena su procesima sukcesijskog zarastanja. Dio područja je uništen ratnim djelovanjima (objekti, dijelovi naselja) i još nisu obnovljeni. Krajobrazne značajke takvih naselja ozbiljno su narušene.

U svima navedenim područjima djelatnosti koje predstavljaju pritiske i potencijalno narušavaju vrijednosti biološke i krajobrazne raznolikosti primjenjuju se propisi i aktivnosti kojima se negatvni utjecaji smanjuju i ublažavaju. Primjena propisa i poželjnih praksi ne može u potpunosti umanjiti negativne učinke pojedinih djelatnosti. Postizanje optimalnih rezultata zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti uz regularne djelatnosti treba provesti uz razvoj integralnih mehanizama upravljanja prirodnim resursima.

Ostvarivanje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije

Strategija zaštite bioraznolikosti Republike Hrvatske za razdoblje 2017. do 2025. definira glavne ciljeve očuvanja biološke raznolikosti. U Programu zaštite okoliša Zadarske županije (Oikon d.o.o., 2014), cijevi su određeni prema Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša i Nacionalnog plana djelovanja za okoliš (NN 46/02), Nacionalnoj strategiji i akcijskom planu zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti (NN 143/08), te stanju i pritiscima na području županije.

Program iz 2014. godine definirao je sljedeće ciljeve zaštite biološke raznolikosti u Zadarskoj županiji:

- C1 – Provoditi inventarizaciju i kartirati rasprostranjenost biološke raznolikosti te procijeniti stanje ugroženosti inventariziranih dijelova biološke raznolikosti
- C2 – Izraditi i provoditi akcijske planove zaštite ugroženih dijelova biološke raznolikosti te nadgledati promjene stanja tijekom vremena i mjeriti učinke njihove provedbe
- C3 – Razviti mehanizme provedbe zaštite biološke raznolikosti (institucionalne okvire, obrazovanje, obavješćivanje, mehanizme financiranja i dr.)
- C4 – Provesti integraciju politike (strategije) zaštite biološke raznolikosti u druge sektore u funkciji osiguranja održivog razvoja
- C5 – Sudjelovati u donošenju politike glede očuvanja vlažnih staništa prema "Principu kompenzacije za vlažna staništa"
- C6 - Unaprijediti i očuvati koristi/usluge ekoloških sustava

Tablica 99. Analiza provedbe mjera definiranih Programom zaštite okoliša Zadarske županije

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	M1 - Nastaviti s provođenjem inventarizacije i kartiranje biološke raznolikosti. Radi se o trajnom projektu, a u prvoj fazi je potrebno usmjeriti inventarizaciju na zaštićena područja, područja predložena za zaštitu te NATURA 2000 područja. Također je potrebno usmjeriti inventarizaciju na najugroženije svojte živog svijeta (CR i EN).	Djelomično provedeno	Inventarizacija i kartiranje biološke raznolikosti provodilo se u svim zaštićenim područjima (NP i PP na području županije, te u dijelu drugih zaštićenih područja i dijelova Ekološke mjere (JU Natura Jadera). Skraćeni uvid u aktivnosti je dan u poglavlju Stanje i pritisci. Rezultati inventarizacije i kartiranja i dalje su raspršeni u bazama JU (dio objedinjen u bazama MZOE). Ciljne vrte i stanišni tipovi za koje je mjera provedena pokrivaju dio najugroženijih svojti (CR i EN).
C1	M2 - Provesti inventarizaciju invazivnih i stranih vrsta i napraviti akcijske planove suzbijanja negativnih učinaka invazivnih vrsta na očuvanje biološke raznolikosti i smanjenje negativnih učinaka na štete u gospodarstvu.	Djelomično provedeno	Inventarizacija invazivnih stranih vrsta dijelom je provedena za pojedine skupine (ribe, rakovi, gmazovi, biljne vrste, morski organizmi). Planovi suzbijanja tih organizama nisu napravljeni na regionalnoj razini kao ni na nacionalnoj razini (u izradi za pojedine svojte). DIo sustava IZSP namijenjen je praćenju stanja s invazivnim stranim vrstama.
C1	M3 - Provesti inventarizaciju te procijeniti stanje ugroženosti raznolikosti zavičajnih udomaćenih pasmina životinja i sorti kultiviranih biljaka.	Djelomično provedeno	Na razini ZŽ u sklopu očevidnika stočnog uzgoja vodi se evidencija o pojedinim autohtonim pasminama stoke. U ZŽ to su najviše hrvatska šarena koza i hrvatska bijela koza, te ovca pramenka. Popis priznatih autohtonih pasmina na državnoj razni vodi MP (Hrvatska poljoprivredna agencija) i MZOE. Sustavnog istraživanja i procjene ugroženosti za autohtone biljne

			gospodarske vrste nema. Na državnoj razini utvrđen je popis autohtonih pasmina i biljnih kultivara. Aktivnosti predviđene ovom mjerom pojačano će se provoditi za biljne vrste u sklopu Nacionalnog programa očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora za hranu i poljoprivredu u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2017. do 2020. godine.
C3	M4 - Digitalizirati granice zaštićenih područja, te na temelju revizije izraditi izmjene i dopune akata o proglašenju, provesti zakonski postupak proglašenja te izvršiti uknjižbu u zemljišne knjige.	Djelomično provedeno	Dijelom provedeno prije svega za NP i PP. Generalno provedeno na razini države (MZOE). Za manja zaštićena područja načelno provedeno kroz prostorno-plansku dokumentaciju. Dopune postupaka proglašenja nisu provođene.
C1 C2	M5 - Uspostaviti bazu podataka o biološkoj raznolikosti ZŽ kao samostalnu bazu podataka ili kao dio nacionalne baze biološke raznolikosti (tj. Informacijskog sustava zaštite prirode) i učiniti je dostupnu javnosti.	Nije započeto	Na razini ZŽ ne postoji baza biološke raznolikosti (osim dio podataka vezano uz prostoro-plansku dokumentaciju). Na nacionalnoj razini podaci se skupljaju u okviru nacionalnog programa ENVI i sustava ISZP. Dio podataka dostupan je na platformi bioporta.hr .
C3 C3	M6 - Uspostaviti katastar speleoloških objekata kao samostalnu bazu podataka ZŽ ili kao dio nacionalne baze speleoloških objekata (tj. Informacijskog sustava speleoloških objekata) kako bi se doprinjelo istraživanju endema u speleološkim objektima.	Djelomično provedeno	Katastar speleoloških objekata na razini ZŽ ne postoji i nije u izradi. Na nacionalnoj razini razvijen je projekt baze podataka o speleološkim objektima Karta speleoloških lokaliteta Republike Hrvatske. Podaci o speleobjektima dostupni su u osnovnoj formi na bioportal.hr.
C2	M7 - Izraditi planove upravljanja s akcijskim planovima zaštite za zaštićena područja za koja još nije izrađen (izrađen je samo za NP i PP) te za NATURA 2000 područja. Akcijski planovi trebaju sadržavati i mjere učinka provedbe. Kontuirano provoditi planove upravljanja.	Djelomično provedeno	Planovi upravljanja izrađeni su i provode se sukladno godišnjim akcijskim planovima u NP i PP. Proces izrade Planova upravljanja za mnoga zaštićena područja i dijelove Natura područja u ZŽ kojima upravlja JU Natura Jadera započeti su 2018. g. u okviru programa "Uspostava okvira za upravljanje Ekološkom mrežom"
C2	M8 - Uspostaviti sustav praćenja promjena stanja (monitoringa) biološke raznolikosti koji će mjeriti i učinke provedbe akcijskih planova.	Djelomično provedeno	U NP Paklenica i svim PP, te odabranim zaštićenim područjima u ZŽ, te manjem broju dijelova Ekološke mreže provodi se praćenje stanja populacija i stanišnih tipova. Ciljevi monitoringa su neki od najugroženijih svojti/stanišnih tipova. Praćenje stanja populacija svojti i stanišnih tipova još je u početnoj fazi te prema dobivenim rezultatima za većinu ciljeva

			praćenja nije moguće procijeniti trendove /uspješnost provedbe akcijskih planova.
C4 C6	M9 - Uspostaviti integraciju mjera zaštite prirode (zaštite biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti) u druge sektorske planove kroz planove razvoja turizma, prostorne planove, lovno gospodarske osnove, s posebnim naglaskom na planove i programe integriranog upravljanja obalnim područjem.	Djelomično provedeno	Mjera je u najvećoj mjeri provedena kroz novelaciju prostorno-planskih dokumenata na županijskoj i razini planova JLS (općina i gradova). Planovi razvoja pojedinih djelatnosti koje su u interakciji s ciljevima zaštite bioraznolikosti provedena je u mjeri određenoj propisima pri čemu se bioraznolikosti pristupa s utilitarne strane. Razvoj turizma u području Grada Nina (solane) dobara je primjer integracije mjera zaštite prirode. Proces izrade integralnog upravljanja obalnim područjem u Zadarskoj županiji je u tijeku.
C3 C4 C6	M10 - Nadopuniti županijske prostorne planove, kao i planove nižeg reda, s obzirom na zahtjeve koji proizlaze proglašavanjem NATURA 2000 područja. Ugraditi i provesti mjere zaštite NATURA 2000 područja.	Djelomično provedeno	Prostorni planovi (županijski i JLS) su uglavnom nadopunjeni podacima o dijelovima Ekološke mreže. Mjere zaštite su samo djelomično ugrađene u prostorno-plansku dokumentaciju (donose se uglavnom kroz strateške dokumente ili u postupcima PUO/OPUO i OPEM za pojedine zahvate/planove/programe.
C3	M11 - Kadrovski ojačati stručnu službu Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima te educirati i stručno usavršavati djelatnike JU. Educirati djelatnike JU o različitim mehanizmima financiranja.	Djelomično provedeno	Sve Ju za upravljanje zaštićenim područjima su pod kapacitirane. Edukacija djelatnika se provodi kontinuirano i u raznim područjima i vještinama potrebnim za rad u zaštićenim područjima.
C4	M12 - Sudjelovati u provedbi planova i izgradnji sustava pročišćavanja otpadnih voda i upravljanja otpadom unutar zaštićenih područja.	Djelomično provedeno	JU za upravljanje zaštićenim područjima sudjelovale su u planiranju sustava pročišćavanja otpadnih voda i upravljanju otpadom unutar zaštićenih područja (NP Paklenica, PP Telašćica).
C1 C3 C4	M13 - Utvrditi stanje i osigurati praćenje stanja vlažnih staništa u županiji (Kolanjsko, Velo i Malo Blato, solane na Pagu).	Djelomično provedeno	Stanje populacija/staništa i praćenje populacija ciljnih vrsta (prije svega vretenca i ptice) provode se na navedenim lokalitetima kontinuirano. Nedostaju cjelovita istraživanja sustava vlažnih staništa.
C2 C3 C4	M14 - Osmisliti Poljoprivredno-okolišni program primjeren području Zadarske županije.	Djelomično provedeno	Izrađeni su planski dokumenti za razvoj poljoprivrede i održive poljoprivrede za ZŽ. Izrađeni su programi ruralnog razvoja i održivog turizma. Okolišne mjere su ugrađene u navedene dokumente ali ne postoji integrirajući dokument kojim bi se olakšalo

			provođenje mjera i ostvarenje ciljeva zaštite bioraznolikosti u području poljoprivrede.
C3 C4 C6	M15 - Poticati ekološku poljoprivredu (edukacijom i informiranjem javnosti, financijskim mehanizmima, prostorno-planskim mjerama i dr.), s posebnim naglaskom na ekstenzivno stočarstvo kako bi se održavala ugrožena staništa (travnjaci).	Djelomično provedeno	ZŽ je vodeća po broju ekoloških proizvođača i po broju grla ovaca i koza u ekološkom uzgoju. Poticajima u okviru okolišnih mjera u poljoprivredi, te razvojem projekata u NP i PP održava se razina ekstenzivnog stočarstva. Obim toga je još nedovoljan za postizanje ciljeva održanja ugroženih travnjačkih staništa na razini ZŽ.
C6	M16 - Povećati razinu znanja o koristima/uslugama koje dobivamo od biološke raznolikosti i ekoloških sustava (edukacijom i informiranjem javnosti, financijskim mehanizmima, prostorno-panskim mjerama i dr.).	Djelomično provedeno	Na razini države započeo je proces ugradnje prepoznavanja i procjene koristi/usluga od biološke raznolik

5.7. Krajobrazne vrijednosti

U PPU ZŽ izdvojena su područja Zadarske županije osobitih krajobraznih vrijednosti koje se štite prostornim planom. Područja su izdvojena temeljem odredbi Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i Zakona o zaštiti prirode, te predloženi za zaštitu odredbama samog plana.

Ovim Planom utvrđena su područja i lokaliteti osobitih krajobraznih vrijednosti:

- Novigradsko i Karinsko more
- tok rijeke Zrmanje s neposrednom okolicom
- Podvelebitski kanal
- dio Pašmanskog kanala
- područje od Ljubačkih vrata do Ninskog zaljeva i od uvale Dinjiška do Ljubačkog zaljeva s neposrednom okolicom
- arhipelag zadarsko-biogradskih otoka s Dugim otokom
- područje Drenovca i Tiškovca Ličkog s Poštakom i Babića jezerom
- područje Kremena s neposrednom okolicom
- šuma Musapstan
- dolina rijeke Kličevice
- vapnenačka ploha kod zaseoka Katuše, Medviđa
- drvored čempresa u Biogradu na Moru
- drvored čempresa u Pakoštanima.

Do donošenja Krajobrazne osnove Hrvatske koja će valorizirati krajobraze Hrvatske kroz identifikaciju i tipologizaciju, a potom i izrade krajobraznih osnova lokalne razine koje će biti relevantna podloga za izradu prostornih planova, potrebno je pridržavati se mjera propisanih ovim Odredbama.

Odredbe zaštite krajobraza iz PPUZŽ prenesene su u prostorno-plansku dokumentaciju JLS.

U PPPPO za područja NP (Paklenica) i PP (Vransko jezero, Telaščica), problematika krajobraznih vrijednosti je posebno obrađena. PPPPO PP Velebit plan je u izradi.

U dokumentima procjene utjecaja zahvata, planova, programa na okoliš kroz postupke PUO, OPUO i SPUO, za dio projekta obrađena je i krajobrazna problematika. Propisane su mjere zaštite krajobraznih vrijednosti, odnosno propisane mjere zaštite krajobraza (bio kao obveza izrade krajobraznih projekta ili konkretnih mjera i ograničenja kojima se štiti krajobraz.

Pritisci

Pritisci i prijetnje vrijednostima krajobraza navedeni su u Tablica 98**Pogreška! Izvor reference nije pronađen.** To su prije svega Urbanizacija, neplanska, loša planska i bespravna izgradnja, turizam, sukcesija kao posljedica procesa deruralizacije i depopulacije, poljoprivreda, energetika – porast korištenja obnovljivih izvora energije (vjetroelektrane, sunčane elektrane), eksploatacija mineralnih sirovina.

Pritisci na krajobrazne vrijednosti na području Zadarske županije prisutni su na cjelokupnom području županije. U obalnom i otočnom dijelu to su pritisci vezani uz razvoj turističkih kapaciteta i bespravnu gradnju. U zaleđu je to razvoj intenzivne poljoprivrede i obnovljivih izvora energije (vjetroelektrane, sunčane elektrane), te procesa deruralizacije i depopulacije i eksploatacije mineralnih sirovina.

Ciljevi i mjere i ostvarivanje ciljeva PZO ZŽ u zaštiti krajobraznih vrijednosti

U Programu zaštite okoliša Zadarske županije (Oikon d.o.o., 2014), cijevi su određeni prema Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša i Nacionalnog plana djelovanja za okoliš (NN 46/02), Nacionalnoj strategiji i akcijskom planu zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti (NN 143/08), te stanju i pritiscima na području županije.

Program iz 2014. godine definirao je sljedeće ciljeve zaštite krajobraznih vrijednosti u Zadarskoj županiji:

- C1 – Inventarizacija, klasifikacija i vrednovanje krajobrazne raznolikosti na čitavom teritoriju Zadarske županije
- C2 – Sustavno praćenje promjena krajobrazne vrijednosti tijekom vremena
- C3 – Zaštita degradiranih krajobraza
- C4 – Očuvanje i održivo korištenje postojeće krajobrazne raznolikosti
- C5 – Osiguranje integralnog održivog korištenja i zaštite krajobraza kroz suradnju i drugim sektorima
- C6 - Edukacija javnosti o krajobraznoj raznolikosti i njezinim vrijednostima

Tablica 100. Analiza provedbe mjera definiranih Programom zaštite okoliša Zadarske županije

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar

C1	M1 - Izraditi i implementirati Krajobraznu osnovu Zadarske županije, tj. provesti inventarizaciju, tipološku klasifikaciju, kartiranje i vrednovanje krajobraza; procijeniti stanje pojedinih tipova krajobraza i izraditi smjernice za njihovo očuvanje, unaprjeđenje i korištenje; utvrditi osobito vrijedne i iznimne krajobraze, te osmisliti mjere za zaštitu tih područja. Krajobraznu osnovu koristiti kao podlogu za izradu prostornih planova.	Djelomično provedeno	Krajobrazna osnova Zadarske županije nije izrađena. U dokumentima prostornog planiranja koriste se dijelom podloge krajobrazne valorizacije i propisuju mjere zaštite krajobraza.
C1 C2 C4	M2 - Uspostava informacijskog sustava (baze podataka) krajobrazne raznolikosti Zadarske županije koja bi bila dostupna stručnoj, ali i široj javnosti. Za izvršenje ovog cilja potrebno je prikupiti, objediniti, analizirati i sistematizirati podatke unutar GIS sustava, uspostaviti sisteme kartiranja obilježja krajobraza te uspostavljenu bazu kontinuirano nadopunjavati i ažurirati. Maksimalno iskoristiti pojedinačna znanstvena i stručna istraživanja i radove.	Nije započeto	Osim Studije-inventarizacija, vrednovanje i planiranje obalnih krajobraza Dalmacije (COAST UNDP_GEF project 00050301, 2009.g.), otok Pag (jugoistočni dio u Zadarskoj županiji) i područje uz Novigradsko i Karinsko more, nije izrađena druga cjelovita studija/krajobrazna osnova.
C1 C3	M3 - Inventarizirati sve oblike devastiranih krajobraza uzrokovanih sektorskim razvojnim tokovima (infrastruktura, iskorištavanje prirodnih resursa, posebice napuštena eksploatacijska polja mineralnih sirovina, nelegalna odlagališta otpada i sl.), te i raditi projekte krajobrazne sanacije i provesti sanaciju.	Nije započeto	Inventarizacija devastiranih dijelova krajobraza nije započeta. Projekti krajobrazne revitalizacije eksploatacijskih polja mineralnih sirovina iako propisani u postupku PUO, ne provode se i najčešće se eksploatacija nastavlja pod izlikom krajobrazne sanacije, ali se ona ne provodi.
C3	M4 - Po završetku eksploatacije mineralnih sirovina na eksploatacijskim poljima provesti tehničku i biološku sanaciju kako bi se privela budućoj namjeni.	Nije započeto	Na području Zadarske županije nije proveden zahvat opisan u mjeri.
C3 C4	M5 - Vršiti nadzor provedbe mjera zaštite krajobraza za zahvate za koje je u okviru postupka PUO izdano rješenje MZOIP o prihvatljivosti, te osigurati dosljenu provedbu mjera.	Nije započeto	
C4	M6 - Za buduće programe i planove provoditi SPUO kojom bi se procijenio utjecaj planiranih aktivnosti i na krajobraz.	Mjera provedena	Pri izradi i usvajanju programa i planova županijske razine za koje je obvezna izrada Strateške studije i provođenje SPOU nakon 2016. godine proveden je postupak uključujući i procjenu utjecaj na krajobraz.

5.8. Okoliš i zdravlje

Različiti čimbenici iz okoliša poput kvalitete zraka, tla, vode i mora, sigurnosti i kvalitete hrane, buke, kemikalija te zračenja utječu na ljudsko zdravlje pa je čovjek tako svakodnevno izložen utjecaju različitih bioloških, kemijskih, fizikalnih i socijalnih čimbenika iz okoliša. Prepoznavanje složenih veza i učinaka višestruke i dugotrajne izloženosti štetnim čimbenicima okoliša važno je za praćenje razina onečišćenja okoliša propisanim standardima te za praćenje nastalih bolesti[46]. U Hrvatskoj se dugi niz godina prate i kontroliraju čimbenici iz okoliša (npr. praćenje kvalitete vode za ljudsku potrošnju i kupanje, kakvoće otpadnih i površinskih voda, zdravstvene ispravnosti hrane, kvalitete zraka i korištenje pesticida itd.) u cilju poboljšanja ne samo zdravlja ljudi već i samog okoliša.

Zakonski okvir

Problematika okoliša i zdravlja međusobno se isprepliće te zahtijeva provođenje i poštivanje niza zakona, uredbi i pravilnika među kojima je važno istaknuti Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), Zakon o zaštiti buke (NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16 i 114/18), Zakon o vodi za ljudsku potrošnju (NN 56/13, 64/15, 104/17, 115/18 i 16/20), Zakon o hrani (NN 81/13, 14/14 i 115/18), Zakon o vodama, (NN 66/19), Zakon o zaštiti zraka (NN 127/19), Zakon o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/18 i 125/19), Zakon o predmetima opće upotrebe (NN 39/13, 47/14, 118/18), Pravilnik o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (NN 26/20), Uredba o standardu kakvoće voda (NN 96/19), Zakon o održivom gospodarenju otpada (NN 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19), Zakon o zaštiti svjetlosnog onečišćenja (NN 14/19), Pravilnik o praćenju kvalitete zraka (NN 79/17), Zakon o održivoj upotrebi pesticida (NN 14/14, 115/18 i 32/20), te Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19).

U Strategiji održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09) navodi se kako se održivi razvitak ostvaruje kroz dinamično gospodarstvo s punom zaposlenošću, ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, visok stupanj obrazovanosti građana, te visok stupanj zaštite zdravlja i očuvanje okoliša.

U Hrvatskoj je, prema Nacionalnoj strategiji zdravstva 2012 – 2020. (NN 116/12), utjecaj okolišnih čimbenika na zdravlje stanovništva razmjerno povoljan, ali su i dalje glavni nedostatci nepostojanje sustavne kontrole zdravstvene ispravnosti vode za piće malih lokalnih vodovoda i kontinuiranog analiziranja povezanosti onečišćenja zraka i tla s posljedicama na ljudsko zdravlje.

Stanje i pritisci na području Zadarske županije

Podatke o čimbenicima u okolišu, osim nadležnih državnih službi za pojedinu sastavnicu okoliša, na području Zadarske županije prikuplja i Zavod za javno zdravstvo Zadar, specifično Služba za zdravstvenu ekologiju. Služba prikuplja podatke o kakvoći zraka

[46] Preuzeto iz Izvješća o stanju okoliša Republike Hrvatske za razdoblje od 2013. do 2016.

(peludna zrnca), zdravstvenoj ispravnosti vode za piće, kakvoći vode za kupanje i rekreaciju, zdravstvenoj ispravnosti hrane, te prati slučajeve i epidemije bolesti. Međutim vrlo je malo korelacije između podataka o smrtnosti i uzrocima pojave bolesti i okolišnih čimbenika. Prema Zdravstvenom ljetopisu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo Zadar iz 2016., 2017. i 2018. godine vodeći uzroci smrti su bolesti srca i krvožilnog sustava, preciznije ishemijska bolest srca te cerebrovaskularne bolesti (Tablica 101.). Ovi podatci poklapaju se podatcima na razini države i s podatcima Svjetske zdravstvene organizacije s obzirom na to da su bolesti kardiovaskularnog sustava vodeći uzrok smrti u svijetu. Druge najzastupljenije kategorije bolesti u Zadarskoj županiji su zloćudnenovotvorine te dijabetes.

Tablica 101**.** Pet vodećih uzroka smrti (broj umrlih i udio (%) u ukupnom broju umrlih) 2016.-2018. godine u Zadarskoj županiji (ZJZZ, 2017., 2018., 2019.)

2016.			**2017.**			**2018.**		
Ishemijska bolest srca	279	14 %	Ishemijska bolest srca	316	14 %	Ishemijska bolest srca	251	12 %
Cerebrovaskularne bolesti	258	13 %	Cerebrovaskularne bolesti	257	12 %	Cerebrovaskularne bolesti	239	12 %
Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	124	6 %	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	120	5 %	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	104	5 %
Dijabetes melitus	97	5 %	Dijabetes melitus	120	5 %	Dijabetes melitus	127	6 %
Zloćudne novotvorine debelog crijeva	93	5 %	Insuficijencija srca	125	3 %	Zloćudne novotvorine debelog crijeva	87	4 %

Kvaliteta zraka

U Hrvatskoj, pa tako i u Zadarskoj županiji, trenutno ne postoji sustavno analiziranje povezanosti razine i vrste onečišćenja zraka i njegovih posljedica po ljudsko zdravlje.U poglavlju *Kvaliteta zraka* detaljno je obrađen zrak kao sastavnica okoliša, međutim osim klasičnih zagađivača zraka (poput sumporovog (IV) oksida (SO_2), dušikovog (IV) oksida (NO_2), lebdećih čestica (PM_{10}), prizemnog ozona i dr.), pelud alergogenih biljaka je još jedan čimbenika koji direktno utječu na ljudsko zdravlje. S obzirom na to da je pelud jedan od najznačajnijih i najjačih prirodnih alergena, 2006. godine na području Grada Zadra i njegove okolice započeo je projekt praćenja vrsta i koncentracije peludnih zrnaca u zraku. Praćenje podataka te izrada peludnih kalendara i prognoza omogućava prevenciju simptoma kod stanovništva sklonom alergijskim reakcijama na pelud. Prema Službi za zdravstvenu ekologiju ZJZ Zadar u razdoblju 2016. – 2018. godine najveći udio peludnih zrnaca na mjernoj postaji Zadar zabilježeno je u kategoriji drveća i to svake godine oko 80%. Također prema istoj Službi ukupni broj peludnih zrnaca različitih biljnih svojti najviše se javlja u periodu od veljače do svibnja. Prema Peludnom kalendaru iz 2018. godine alergeni s najvišim i visokim koncentracijama su čempres, topola, jasen, borovi, crni grab, koprive te platana.

Stanje tla

Kako je već navedeno, sustavno praćenje stanja tla nije uspostavljeno na razini Republike Hrvatske, pa tako niti Zadarska županija nema mogućnost detaljnog opisa stanja. Međutim najveće prijetnje kvaliteti tla na području Zadarske županije, prema Županijskoj razvojnoj strategiji Zadarske županije 2016. – 2020., su sektor proizvodnje i prerade metala, industrija nemetala, kemijska industrija, otpad i gospodarenje otpadom, životinjski i biljni prehrambeni proizvodi i pića te druge aktivnosti poput skladištenja nafte i naftnih derivata, remonta brodova i sl.

Jedan od posebnih oblika zagađenja tala na području Županije, koji direktno utječe i na ljudsko zdravlje i kvalitetu života, su minski sumnjiva područja zaostala iz razdoblja Domovinskog rata. U Zadarskoj županiji bilježi se trend konstantnog smanjenja pa je tako od 2011. do 2016. godine minski sumnjivo područje smanjeno sa 65,26 km² na 39 km². Na početku 2018. godine u Zadarskoj županiji minski sumnjiva područja pokrivala su površinu od 30,9 km², a koncem 2018. ta je površina smanjena za 4 %, tj. za 1,24 km²[47].

Stanje vode i mora

Vodni resursi jedan su od važnijih čimbenika okoliša koji utječu na ljudsko zdravlje i kvalitetu života. Krško područje Zadarske županije, koje se odlikuje vrlo složenom površinskom i podzemnom hidrografskom mrežom, sadrži velike rezerve kvalitetne podzemne vode. Voda koja se crpi na vodozahvatima pod tlakom se transportira do vodospremnika, odakle odlazi do potrošača. U 2018. godini na javni vodoopskrbni sustav bilo je priključeno 92,1 % stanovništva Zadarske županije, što je na razini Republike Hrvatske (91,5 %) (HZJZ, 2019.). Prema Županijskoj razvojnoj strategiji Zadarske županije 2016. – 2020. Županija bilježi i jedan od najvećih gubitaka vode pa se tako prijenosom vode od izvora do krajnjeg potrošača u prosjeku gubi do 60 % vode na županijskoj razini. Analizom kvalitete vode u Zadarskoj županiji koju provodi Služba za zdravstvenu ekologiju ZJZ Zadar vidljivo je da se udio uzoraka vode za ljudsku potrošnju koji ne odgovaraju postavljenim kriterijima od 2016. do 2018. godine smanjuje (Slika 103.). Isto tako se udio neodgovarajućih uzoraka površinskih i podzemnih voda iz 2016. s oko 10 % (mikrobiološki pregled) smanjio na ispod 1 % 2018. godine. Udio neodgovarajućih uzoraka vode za rekreaciju u istom periodu kreće se između 7 – 11 %.

[47] Prema Izvješću o provedbi plana protuminskog djelovanja i utrošenim financijskim sredstvima za 2018. godinu

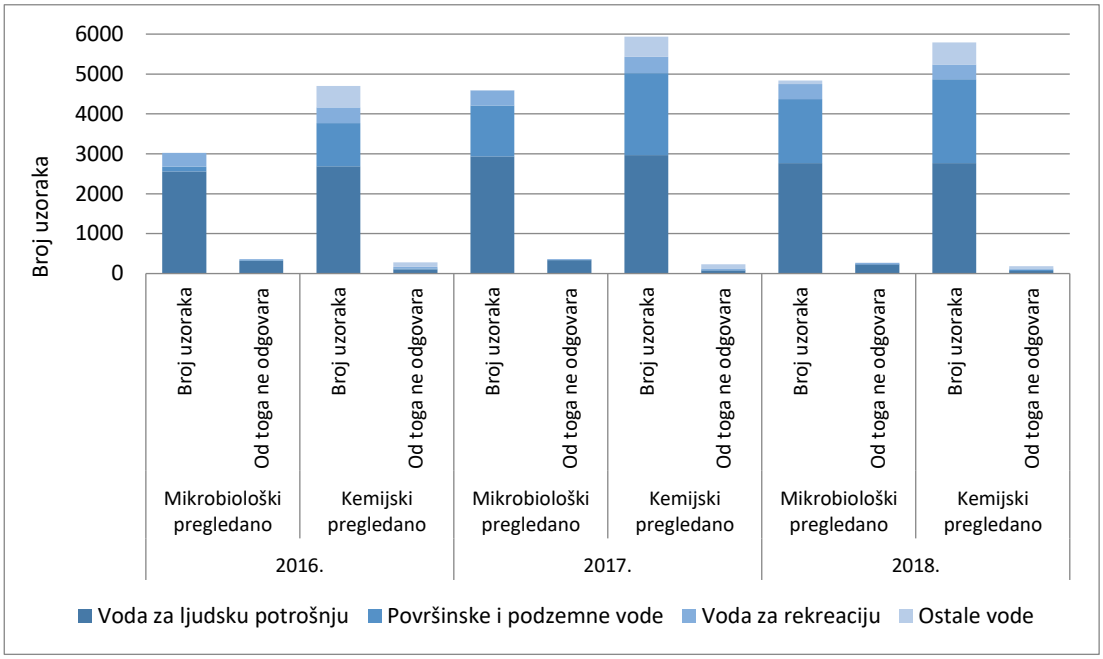

Slika 103. Rezultati kontrole vode u Zadarskoj županiji 2016. – 2018. godine (ZJZ Zadar, 2017.; 2018.; 2019.)

Važan dio vodnog resursa Zadarske županije, osim podzemne i površinske kopnene vode, je i more. Zbog pojačane litoralizacije i pojačane urbanizacije na obali, morski sustav Zadarske županije izrazito je ugrožen. Godine 2016. na području Zadarske županije 90 plaža (97,8 %) bilo je u kategoriji izvrsne kakvoće mora, dok su dvije bile u kategoriji dobre kakvoće (2,2 %). U 2017. godini 90 plaža (96,8 %) bilo je u kategoriji izvrsne kakvoće mora, jedna plaža u kategoriji dobre kakvoće (1,1 %), jedna plaža u kategoriji zadovoljavajuće kakvoće (1,1 %), a jedna plaža u kategoriji nezadovoljavajuće kakvoće (1,1 %). Slično kao u 2016. godini, 2018. godine 92 plaže (96,8 %) bile su u kategoriji izvrsne kakvoće mora, a tri plaže u kategoriju dobre kakvoće (3,2 %). Tijekom 2016. i 2018. godine u Zadarskoj županiji nijedna točka nije bila u kategoriju zadovoljavajuće i nezadovoljavajuće kakvoće mora (ZJZ Zadar, 2017.; 2018.; 2019.).

Klimatske promjene

U poglavlju *Klimatske promjene* detaljno je obrađena tema klimatskih promjena na području Zadarske županije. Utjecaj klimatskih promjena na kvalitetu života posebno se očituje u gubitku biološke raznolikosti, degradaciji zemljišta te promjenama u poljoprivrednoj proizvodnji. Promjene u klimi, kroz povećanje sunčevog zračenja i dugotrajnog zadržavanja polja visokog tlaka zraka ljeti, dugoročno utječu i na prekomjerno zadržavanje prizemnog ozona, koji je jedan od najčešćih sekundarnih onečišćivača zraka u primorskim krajevima (Sofilić, 2015.). Prema Zakonu o zaštiti zraka (NN 127/19) 2017. godine izrađen je i usvojen Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije za četverogodišnje razdoblje (Dvokut Ecro d.o.o., 2017.) u kojem su navedene mjere koje bi se, u četverogodišnjem razdoblju, trebale primijeniti kako bi se izbjegao, smanjio i/ili uklonio negativni, najčešće antropogeni, utjecaj na kvalitetu zraka, ozonski sloj i klimatske promjene te kako bi se ublažile negativne posljedice koje klimatske promjene mogu uzrokovati.

Kemikalije

Opasne kemikalije te postojane onečišćujuće organske tvari i njihovo stanje zadarskoj županiji detaljno su opisane u poglavlju *Kemikalije*. Zbog velikog rizika ugroze ljudskog zdravlja i kvalitete života od strane kemikalija i kemijskih pripravaka, industrijski sektor ima obavezu dostave podataka nadležnim državnim tijelima o emisijama opasnih kemikalija u okoliš.

Još jedan vid onečišćenja kroz kemijske pripravke su pesticidi čija se upotreba, sve većim poticanjem ekološke poljoprivrede, smanjuje. Pesticidi su najčešće kemijski pripravci, ali se u novije vrijeme sve više koriste i prirodni pesticidi za ekološku poljoprivredu. Za razliku od ekološke poljoprivrede u integriranoj poljoprivredi dopuštena je upotreba agrokemikalija, ali ona mora biti svedena na najnužniju mjeru potrebnu za održavanje populacije štetnih organizama ispod razine gospodarske štete. Pesticidi osim preko proizvoda s poljoprivrednih površina dospijevaju do stanovništva vodom, ispiranjem u površinske i podzemne vode. Projekt PESCAR - *Pesticide Control and Reduction*, koji se provodio na području Zadarske županije, imao je za cilj edukaciju poljoprivrednika o održivoj upotrebi pesticida, definiranje mjera za sprječavanje zagađenjem pesticidima te prevenciju i smanjenje negativnih učinaka poljoprivredne proizvodnje na okoliš[48].

Kvalitete i sigurnost hrane

Ispitivanje zdravstvene ispravnosti hrane na području zadarske županije obavlja ZJZ Zadar, ali i nadležne inspekcijske službe Ministarstva zdravstva i Ministarstva poljoprivrede. Udio namirnica u razdoblju 2016. – 2018. koja ne udovoljava kriterijima za zdravstvenu ispravnost namirnica kreće se za mikrobiološke analize od 4,6 % do 6,4 %, a kemijske od 0,3 % do 1,1 % (Tablica 102.). Od analiziranih predmeta uopće uporabe svi predmeti su udovoljavali kriterijima.

Tablica 102. Broj obrađenih uzoraka nemirnica i predmeta opće uporabe u razdoblju 2016. – 2018. godine (ZJZ Zadar, 2017; 2018; 2019)

			2016.		2017.		2018.	
			Broj uzoraka	%	Broj uzoraka	%	Broj uzoraka	%
Namirnice	Mikrobiološki pregledano	Udovoljava	2294	95,4	2424	93,7	2658	93,6
		Neudovoljava	111	4,6	163	6,3	183	6,4
	Kemijski pregledano	Udovoljava	416	99,1	627	99,7	702	98,9
		Neudovoljava	4	0,9	2	0,3	8	1,1
Predmeti opće uporabe	Mikrobiološki pregledano	Udovoljava	26	100,0	33	100,0	36	100,0
		Neudovoljava	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Kemijski pregledano	Udovoljava	46	100,0	18	100,0	37	100,0
		Neudovoljava	0	0,0	0	0,0	0	0,0

[48] Informacije o projektu PESCAR - *Pesticide Control and Reduction* preuzete s mrežnih stranica projekta (https://www.agroprognoza.eu/)

Buka u okolišu

Posljedica rasta i razvoja gradova razvoj je prometne infrastrukture, pojačan promet te stvaranje industrijskih zona koji stvaraju buku koja pak negativno utječe na zdravlje i kvalitetu života ljudi. Nepovoljni učinci očituju se u oštećenjima sluha i negativnim utjecajem na vegetativni i endokrini sustav (Sofilić, 2015.). U Hrvatskoj pa tako i na području Zadarske županije još uvijek nije uspostavljen kontinuiran sustav praćenja razine buke u okolišu, kao niti procjena utjecaja buke na zdravlje izloženog stanovništva. Radi poboljšanja kvalitete života potrebno je upravljati bukom te provoditi mjere u cilju zaštite stanovništva od buke. Na području Zadarske županije izrađene su strateške karte buke i akcijski planovi spomenuti u poglavlju *Buka i svjetlosno onečišćenje* koji omogućuju detektiranje intenziteta buke na tom području te primjenu potrebnih mjera. U cilju poboljšanja kvalitete života i zdravlja ljudi na području Zadarske županije provodi se nekoliko projekata koji indirektno pomažu u smanjenju buke kroz poticanje održivih načina mobilnosti.

Svjetlosno onečišćenje

U poglavlju *Buka i svjetlosno onečišćenje* opisana je pojava svjetlosnog onečišćenja u okolišu. Do sada na razini Hrvatske, pa tako niti na području Zadarske županije nije uspostavljeno sustavno praćenje svjetlosnog onečišćenja u okolišu i njegov utjecaj na ljudsko zdravlje i kvalitetu života. S obzirom na to da se svijest o ovoj vrsti okolišnog problema zadnjih nekoliko godina pojačava tako se i na području Zadarske županije ulažu napori u suzbijanje ovog problema. Na području Zadarske županije primarno se ulaže u održavanje i modernizaciju javne rasvjete kako bi se standardi osvjetljenja uskladili sa Zakonom o svjetlosnom onečišćenju i smanjilo svjetlosno onečišćenje te njegov utjecaj na okoliš i stanovništvo.

6. OPĆA PITANJA ZAŠTITE OKOLIŠA

6.1. Dokumenti, instrumenti i nadzor nad provedbom

Dokumenti održivog razvitka i zaštite okoliša i provedba zakonskog okvira

Propisi na razini Republike Hrvatske i Europske unije koji se odnose na određene sastavnice okoliša spomenuti su u prijašnjim poglavljima. Zakon o zaštiti okoliša propisuje donošenje i načine provedbe dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša te njihov sadržaj i nadležnost. Pod tom kategorijom podrazumijevaju se strategije, planovi, program i izvješća koji se izrađuju prema propisima u pojedinim sektorima. Sektorski strateško-planski dokumenti na nacionalnoj razini koji su prepoznali problematiku zaštite okoliša, a koji su vrijedili za promatrano izvještajno razdoblje su:

- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17)
- Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine (NN 75/17)
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 25/20)
- Strategija zbrinjavanja radioaktivnog otpada, iskorištenih izvora i istrošenog nuklearnog goriva (NN 125/14)
- Nacionalni programa provedbe Strategije zbrinjavanja radioaktivnog otpada, iskorištenih izvora i istrošenog nuklearnog goriva (Program za razdoblje do 2025. godine s pogledom do 2060. godine) (NN 100/18)
- Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014. - 2020. (NN 126/14)
- Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine (NN 55/16)
- Nacionalna strategija zaštite od požara za razdoblje od 2013. do 2022. godine (NN 68/13)
- Nacionalna šumarska politika i strategija (NN 120/03)
- Strategija poljoprivrede i ribarstva Republike Hrvatske (NN 89/02)

Važeći strateško-planski dokumenti, a koji su temelj provedbe sektorskih politika na području zaštite okoliša i prirode te održivog razvoja jesu:

- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09)
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17)
- Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (NN 143/08)
- Strategija upravljanja vodama (NN 91/08)
- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20)
- Plan upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. (NN 66/16)
- Nacionalna strategija kemijske sigurnosti (NN 143/08)
- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05)
- Pravilnik o sadržaju i načinu provedbe plana mjera za otklanjanje nekontroliranog širenja genetski modificiranih organizama u okoliš (NN 05/07)
- Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora (NN 92/08)

- Akcijski plan za radon za razdoblje 2019. - 2024. (NN 118/18)
- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14)
- Pravilnik o praćenju stanja radioaktivnosti u okolišu (NN 40/18)
- Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine (NN 03/17)
- Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora (NN 92/08)
- Uredba o izradi i provedbi dokumenata Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem (NN 112/14, 39/17 i 112/18)
- Akcijski program Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem: Sustav praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora (NN 153/14)
- Program mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem Republike Hrvatske (NN 97/17)
- Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13 i 73/16))

Stanje u Zadarskoj županiji

Na temelju donesenih propisa na nacionalnoj razini, županije donose, usvajaju i provode dokumente na regionalnoj razini u cilju provođenja krovnih zakona. Upravo su izrađene strategije, planovi, izvješća, strategije i master planovi pokazatelji statusa razvijenosti politike zaštite okoliša u Zadarskoj županiji. Pregledom Baze dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša (http://dokumenti.azo.hr/), trenutno u nadležnosti Zavoda za zaštitu okoliša i prirode pri Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, vidljivo je da su za Zadarsku županiju izrađeni sljedeći dokumenti:

- Plan gospodarenja otpadom (2009. – 2017.)
- Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora (1999.)
- Plan intervencija u zaštiti okoliša (2005.)
- Program zaštite okoliša (2006. – 2010.)
- Izvješće o stanju okoliša (2006. – 2010.)
- Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka (2012. – 2015.)
- Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom RH za 2014. godinu
- Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom RH za 2015. godinu
- Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom RH za 2016. godinu
- Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom RH jedinica lokalne samouprave za 2017. godinu
- Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom RH jedinica lokalne samouprave za 2018. godinu

Na službenim stranicama Zadarske županije navedeni su i sljedeći izrađeni dokumenti:

- Program praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja Zadarske županije
- Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije
- Izvješće o provedbi Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka na području Zadarske županije
- Programa ruralnog razvoja za razdoblje 2014. - 2020. godine

- Glavni plan razvoja turizma Zadarske županije 2013. - 2023. godine
- Strategija razvoja ljudskih potencijala Zadarske županije 2014. – 2020. godine
- Socijalni plan Zadarske županije 2015. - 2020. godine
- Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020. godine
- Akcijski plan energetske učinkoviosti Zadarske županije 2017. - 2019. godine

Prema Bazi dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša, za Grad Zadar izrađeni su sljedeći planovi gospodarenja otpadom:

- Plan gospodarenja otpadom Grada Zadra (2011. – 2019.)
- Plan gospodarenja otpadom Grada Zadra (2018. – 2023.)
- Plan intervencija u zaštiti okoliša
- Program zaštite okoliša Grada Zadra (2016. – 2020.)
- Izvješće o izvršenju Plana gospodarenja otpadom za Grad Zadar za 2011. godinu
- Izvješće o izvršenju Plana gospodarenja otpadom za Grad Zadar za 2012. godinu
- Izvještaj o praćenju kakvoće zraka na području Grada Zadra u 2008. godini

Na službenim stranicama Grada Zadra navedeni su i sljedeći izrađeni dokumenti:

- Strategija razvoja Grada Zadra 2013. – 2020.
- Strategija razvoja urbanog područja Zadra 2014. – 2020.
- Akcijski plan energetski održivog razvitka Grada Zadra
- Godišnji plan energetske učinkovitosti Grada Zadra za 2015. godinu
- Godišnji plan energetske učinkovitosti Grada Zadra za 2016. godinu
- Godišnji plan energetske učinkovitosti Grada Zadra za 2017. godinu

U Objedinjenom izvješću PGO-a jedinica lokalne samouprave za 2018. godinu navedeni su podaci o tome koje su jedinice lokalne samouprave izradile plan gospodarenja otpadom i za koje razdoblje (Tablica 103.).

Tablica 103. Pregled izrađenih i usvojenih PGO JLS na području Zadarske županije u 2018. godini (Zadarska županija, 2019.)

Redni broj	**JLS**	**Plan gospodarenja otpadom JLS**	
		Razdoblje za koje je donesen	*Objavljen u Službenom glasniku JLS*
	Gradovi		
1.	Benkovac	2017. - 2022.	Službeni glasnik Grada Benkovca br. 04/17.
2.	Biograd na Moru	2017. - 2022.	Službeni glasnik Grada.Biograda na Moru br.10/17.
3.	Nin	2017. - 2022.	Službeni glasnik Grada.Nina br.11/17.
4.	Obrovac		
5.	Pag	2017. - 2022.	Službeni glasnik Grada.Pag br.12/17.
6.	Zadar	2018. - 2023.	Službeni glasnik Grada Zadra br. 07/17.
	Općine		
7.	Bibinje	2017. - 2022.	Službeni glasnik Općine Bibinje br. 2/17.
8.	Galovac	2014. - 2020. *usklađenje*	Službeni glasnik Općine Galovac br. 1/18.
9.	Gračac	2017. - 2022.	Službeni glasnik Općine Gračac br. 03/18.
10.	Jasenice	2016. - 2022.	Službeni glasnik Općine Jasenice br. 4/16.
11.	Kali	2017. - 2022.	Službeni glasnik Općine Kali br. 07/18.
12	Kolan	2018. - 2023.	Službeni glasnik Općine Kolan br. 08/18.
13.	Kukljica	2018. - 2022.	Službeni glasnik Općine Kukljica br. 3/18.

14.	Lišane Ostrovičke	2015. - 2021. *nije usklađen s PGO RH*	Službeni glasnik Općine Lišane Ostrovičke br. nije objavljen u sl. gl.
15.	Novigrad	2018. - 2023.	Službeni glasnik Općine Novigrad br. 04/18.
16.	Pakoštane	2017. - 2022.	Službeni glasnik Općine Pakoštane br. 1/18.
17.	Pašman	2018. - 2023.	Službeni glasnik Općine Pašman br. 2/18.
18.	Polača	2017. - 2022.	Službeni glasnik Općine Polača br. 7/17.
19.	Poličnik	2017. - 2022.	Službeni glasnik Općine Poličnik br. 1/18.
20.	Posedarje	2018. - 2022.	Službeni glasnik Općine Posedarje br. 7/18.
21.	Povljana		
22.	Preko	2017. - 2022.	Službeni glasnik Općine Preko br. 4/17.
23.	Privlaka	2015. - 2021.	Službeni glasnik Općine Privlaka br. 05/16.
24.	Ražanac	2018. - 2023.	Službeni glasnik Općine Ražanac br. 7/18.
25.	Sali	2013. - 2020.	Službeni glasnik Općine Sali br. 5/18.
26.	Stankovci	2016. - 2022.	Službeni glasnik Općine Stankovci br. 02/18.
27.	Starigrad	2017. - 2022.	Službeni glasnik Zadarske županije br. 22/17.
28.	Sukošan	2018. - 2023.	Službeni glasnik Općine Sukošan br.
29.	Sv. Filip i jakov	2017. - 2020.	Službeni glasnik Općine Sv. Filip i Jakov br. 14/17.
30	Škabrnja	2018. - 2022.	Službeni glasnik Općine Škabrnja br. 1/18.
31.	Tkon	2017. - 2022.	Službeni glasnik Općine Tkon br. 9/17.
32.	Vir	2018. - 2022.	Službeni glasnik Općine Vir br. 3/18.
33.	Vrsi		
34.	Zemunik Donji	2014. - 2020.	Službeni glasnik Općine Zemunik Donji br. 01/18.

Instrumenti zaštite okoliša

Instrumenti su zapravo sredstva i mjere kojima se provode politike zaštite okoliša Prema Zakonu o zaštiti okoliša instrumenti zaštite okoliša su: standardi kakvoće okoliša i tehnički standardi zaštite okoliša, strateška procjena utjecaja plana i programa na okoliš, procjena utjecaja zahvata na okoliš, utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postrojenje, sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, prostorni planovi, prekogranični utjecaj plana i programa, zahvata i postrojenja na okoliš, mjere zaštite okoliša za zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš te sustav okolišnog upravljanja. Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove kao nadležno upravno tijelo Županije na različite načine sudjeluje u primjeni gotovo svih instrumenata. Osim navedenog Upravnog odjela pri Županiji na području Županije instrumente zaštite okoliša provodi Zavod za javno zdravstvo Zadarske županije koji provodi kontrolu zdravstvene ispravnosti vode za piće u razvodnoj mreži, kvalitetu hrane i prati kakvoću mora na morskim plažama u Županiji. Zavod isto tako sustavno prati stanje okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja. Hrvatske vode provode ispitivanje kakvoće površinskih i podzemnih voda. Podatci o praćenju emisija onečišćujućih tvari u okoliš i količinama proizvedenog otpada prijavljuju se u Registar onečišćavanja okoliša (ROO), dok se podatci o industrijskim nesrećama kao i o prisutnosti opasnih tvari u industrijskim područjima postrojenja prijavljuju u Registar postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća (RPOT/OPVN) kojim upravlja Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

Inspekcijski nadzor

Inspekcijski nadzor vezan uz problematiku okoliša provodi inspekcija zaštite okoliša. Inspekcijski nadzor obavlja se nad primjenom propisa kojima se uređuje područje industrijskog onečišćenja, utjecaj na okoliš, postupanje s otpadom, zaštita zraka, primjena standarda kakvoće okoliša i tehničkih standarda zaštite okoliša, provedba mjera zaštite okoliša te kontrola stanja okoliša utvrđenih rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš, okolišnoj dozvoli, odnosno drugim obvezujućim aktima kojima se određuju uvjeti za rad postrojenja. Svake godine inspekcija zaštite okoliša nadzire odlagališta otpada radi kontrole njihove sanacije i izvršenja zadaća propisanih Programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku. Prema Godišnjem izvješću o radu inspekcije zaštite okoliša za 2017. godinu u Zadarskoj županiji nadzirano je 14 odlagališta od čega su četiri bila divlja odlagališta. U 2019. prema Izvješću o provedbi planiranih koordiniranih nadzora inspekcijski nadzor je obavljen u LTH Metalni lijev d.o.o. u Benkovcu pri čemu je utvrđena povreda propisa od strane vodopravne inspekcije. U 2018. također je proveden nadzor na istoj lokaciji pri čemu su utvrđene povrede propisa inspekcije zaštite okoliša i vodopravne inspekcije.

Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije

U Programu zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine (Oikon d.o.o., 2014.) obrađena je tema inspekcijskog nadzora na području Zadarske županiju te su navedeni sljedeći ciljevi i mjere:

- C1 Povećati učinkovitost inspekcijskog nadzora zaštite okoliša
- C2 Uspostaviti čvršću suradnju među različitim inspekcijama koje se bave segmentima zaštite okoliša
- C3 Unaprijediti ponašanje u skladu sa zakonskim i drugim odrednicama vezanim uz zaštitu okoliša

Analiza provedenih mjera u sklopu određenih ciljeva obrađena je u Tablica 104.

Tablica 104**.** Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	Osigurati dovoljan broj inspektora za djelotvorno obavljanje nadzora na području Županije te njihovu adekvatnu tehničku opremljenost	Provedeno	Prema Zakonu o zaštiti okoliša radna mjesta s ovlastima inspekcijskog nadzora vezano za zaštitu okoliša te uvjete i njihove ovlasti koje moraju ispunjavati osobe na tim radnim mjestima utvrđuje ministar Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva. Ministar, odnosno osoba koju on ovlasti, može radi hitne potrebe ili ekonomičnijeg obavljanja inspekcijskog nadzora, u skladu s posebnim zakonom, pisano narediti (višem) inspektoru zaštite okoliša iz jedne područne jedinice da

			privremeno provodi nadzor na području druge područne jedinice.
C1	Sustavno educirati inspektore zaštite okoliša o obvezama koje proizlaze iz primjene EU regulative	Provedeno	Inspekcija zaštite okoliša pri MZOE sudjeluje na raznim međunarodnim radionicama, sastancima te edukacijama.
C1 – C2	Pojačati provjeru ispunjavanja obveza prema Zakonu o zaštiti okoliša, provedenih PUO te uvjeta za izgradnju	Provedeno	Svake godine u Planu rada inspekcije zaštite okoliša kao jedan od tematskih nadzora navodi se i nadzor nad provedbom mjera zaštite okoliša određenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš. Isto tako u godišnjim izvještajima navode se nadzori koji su obavljeni te zaključci o provedenom nadzoru.
C2	Stvoriti uvjete za bolji protok informacija između različitih inspekcijskih službi i dr. službi koje vrše nadzor u vezi sa zaštitom okoliša te nastaviti i jačati suradnju u rješavanju problema, a naročito u nadzoru nad pomorskim dobrom, vodama, odlagalištima, iskorištavanju mineralnih sirovina, zaštićenim dijelovima prirode	Provedeno	Provođenje projekata Jačanje sustava inspekcijskih nadzora industrijskih postrojenja koja značajno utječu na okoliš (TF/HR/P2-M2-O6-1801) i projekta Jačanje kapaciteta inspekcije zaštite okoliša i drugih nadležnih državnih tijela i institucija za sprečavanje, prepoznavanje, istrage i procesuiranja u slučajevima djela protiv okoliša' u suradnji s ostalim inspekcijama
C3	Izdavati kazne gospodarskim subjektima i privatnim osobama koji ne provode propisane mjere zaštite ili krše zakonske propise vezane uz zaštitu okoliša	Provedeno	Prema Zakonu o zaštiti prirode ako se inspekcijskim nadzorom utvrdi da je povrijeđen Zakon i/ili propis donesen na temelju Zakona, inspektor ima pravo i obvezu bez odgađanja: izdati prekršajni nalog prema posebnom zakonu, podnijeti kaznenu prijavu nadležnom tijelu zbog kaznenog dijela, poduzeti druge mjere i izvršiti druge radnje koje je ovlašten poduzeti i izvršiti na temelju ovoga Zakona i posebnog propisa.
C3	Informirati javnost o problemima zaštite okoliša i utjecati na pravovremeno djelovanje inspekcijskih službi u slučajevima onečišćenja	Djelomično provedeno	Na službenim internetskim stranicama inspekcije zaštite okoliša redovito se objavljuju informacije o radu inspekcije, međutim u Godišnjem izvješću 2018. godine navodi se kako je potrebno dalje raditi na percepciji javnosti o poopćenoj nadležnosti inspekcije, kao i iz razloga postupanju inspekcije. Kao prepreka je prepoznata i stručna terminologije koja nije uvijek u dovoljnoj mjeri razumljiva, te postoji i nedovoljna upućenost dijela građana o ulozi JLS u području okoliša.

6.2. Informiranje i sudjelovanje javnosti

Zakonski okvir

U suvremenom razvoju zaštite okoliša veliku ulogu igra i sudjelovanje javnosti u raznim procesima vezano za pitanja u zaštiti okoliša. Prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15, 12/18 i 118/18), članak 17.:

- javnost ima pravo pristupa informacijama o okolišu kojima raspolaže tijelo javne vlasti i osobe koje tijelo javne vlasti nadzire te osobe koje informacije čuvaju za tijelo javne vlasti
- javnost ima pravo na pravodobno obavješćivanje o onečišćavanju okoliša, uključujući informacije o opasnim tvarima i djelatnostima, informacije o poduzetim mjerama i s tim u svezi pristup podacima o stanju okoliša
- javnost ima pravo sudjelovati u postupcima utvrđivanja polazišta, izrade i donošenja strategija, planova i programa, te izrade i donošenja propisa i općih akata u vezi sa zaštitom okoliša
- javnost ima pravo sudjelovati u postupcima koji se vode na zahtjev nositelja zahvata i operatera sukladno ovom Zakonu

Temeljni međunarodni dokument kojim se uređuje pristup informacija i sudjelovanje javnosti po pitanjima okoliša je Aarhuška konvencija koja utvrđuje prava u vezi s okolišem kao osnovu za uključivanje građana i njihovih udruženja u politike okoliša, što je preduvjet razvoja okolišne demokracije. Ona se temelji na načelu 10. iz Deklaracije iz Rija i putokaz je kako se održivi razvoj može postići jedino uključivanjem svih dionika u društvu. Aarhuška konvencija uspostavlja vezu između odgovornosti tijela vlasti i zaštite okoliša jer je usmjerena na demokratsku suradnju javnosti s tijelima javne vlasti te utire put novom postupku sudjelovanja javnosti u dogovaranju i provedbi međunarodnih sporazuma.[49]

Stanje na području Županije

Za pristup informacijama za područje Zadarske županije na nacionalnoj razini omogućen je kroz Ministarstvo zaštite okoliša i energetike. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu pripojena MZOE (trenutno Zavod za zaštitu okoliša i prirode pri MZOE) te svi njeni portali i poput glavnog okolišnog ENVI portala. Sadržaj haop.hr i mzoe.gov.hr domene pregledno je prikazan te je moguće pronaći podatke o okolišu po tematskim cjelinama. Međutim, pristup je za neke podatke ograničen određenim faktorima, kao što je prijava, na primjer u slučaju Registra onečišćavanja okoliša (ROO).

Na službenoj internetskoj stranici Zadarske županije (https://www.zadarska-zupanija.hr/) objavljuju se informacije od interesa za javnost, uključujući one vezane za temu okoliša. Na službenoj stranici objavljuje se i Službeni glasnik Zadarske županije u kojem se objavljuju odluke i drugi akti Zadarske županije, kao i akti jedinica lokalne samouprave

[49] Informacije o Aarhuškoj konvenciji preuzete su s mrežnih stranica MZOE (https://mzoe.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug-4925/medjunarodna-suradnja/multilateralni-medjunarodni-sporazumi-1138/aarhuska-konvencija/1139)

koje nemaju svoje glasilo. Publikacija je dostupna i u tiskanom obliku. Na službenim stranicama Županije dostupni su sljedeći dokumenti vezani uz temu okoliša:

- Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora
- Plan gospodarenja otpadom Zadarske županije
- Program praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja Zadarske županije
- Program zaštite i poboljšanje kakvoće zraka na području Zadarske županije
- Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije
- Izvješće o stanju okoliša i Program zaštite okoliša Zadarske županije
- Izvješće o provedbi Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka na području Zadarske županije
- Izvješće Zadarske županije o provedbi plana gospodarenja otpadom RH za 2017. i objedinjeno izvješće JLS Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2017. godinu
- Izvješće Zadarske županije o provedbi plana gospodarenja otpadom RH za 2018. i objedinjeno izvješće JLS Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2018. godinu

Preko službenih stranica Županije provodi se i savjetovanje javnošću prilikom donošenja općih akata odnosno drugih strateških ili planskih dokumenata Zadarske županije kad se njima utječe na interese građana i pravnih osoba. Savjetovanje se provodi u pravilu u trajanju od 30 dana, osim u slučajevima kad se savjetovanje provodi sukladno propisu kojim se uređuje postupak procjene učinaka propisa.

Pristup informacijama, prema Zakonu o pravu na pristup informacijama (NN 25/13 i 85/15), u Zadarskoj županiji javnost može ostvariti podnošenjem zahtjeva pisanim putem, putem elektroničke pošte, telefaksom i telefonom. Za koordinaciju ove aktivnosti određen je službenih za informiranje, tj. ovlaštena osoba za odlučivanje o ostvarivanju prava na pristup informacijama. Na službenoj internetskoj stranici Županije nalazi se kontakt imenovanog službenika za informiranje te opis postupka za ostvarivanje prava.

Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije

U Programu zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine (Oikon d.o.o., 2014.) obrađena je tema informiranje javnosti na području Zadarske županiju te su navedeni sljedeći ciljevi i mjere:

- C1 Educirati javnost o pravu na informiranost i pristup informacijama o okolišu, kao i pravu na uključivanje u proces odlučivanja o okolišu
- C2 Unaprijediti praktičnu provedbu obaveza u pružanju informacija o okolišu građanima.

Analiza provedenih mjera u sklopu određenih ciljeva obrađena je u Tablica 105.

Tablica 105. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine

Cilj	Mjera za ostvarenje cilja	Procjena ostvarivanja na području ZŽ	Komentar
C1	Organizirati predavanja i javne tribine na temu informiranja javnosti i pristupa informacijama o okolišu, te sudjelovanja u procesu odlučivanja o okolišu.	Djelomično provedeno	Uključivanje javnosti kroz savjetovanja pri izradi strateških dokumenata, planova te drugih općih akata. Savjetovanje se provodi preko službenih stranica Županije.
C1	Kroz suradnju s medijima aktualizirati problematiku informiranja javnosti i pristupa informacijama o okolišu, te sudjelovanja u procesu odlučivanja o okolišu (u okviru tematskih radio i tv emisija, novinskih članaka…)	Djelomično provedeno	Zadarska županija redovito obavlja informiranje javnosti kroz portale, novine i lokalne televizije o temama okoliša međutim nisu dostupni podatci o problematici informiranja javnosti o okolišu.
C1	Izdati brošuru s osnovnim informacijama o pravima javnosti na informiranost i pristup informacijama, kao i pravima na sudjelovanje u procesu odlučivanja o okolišu, te uputama kako ih ostvariti (digitalne objaviti na web-u, tiskane dijeliti ciljnim skupinama – studentima (SC, fakulteti), mjesnoj samoupravi, aktivistima i sl.)	Nije provedeno	Na mrežnim stranicama Županije nisu pronađeni podatci o izrađenim brošurama.
C1	Kroz financijsku potporu poticati aktivnosti i projekte koji se bave problematikom informiranja i senzibiliziranja javnosti.	Provedeno	Nakon provedbe projekta EDIC 2014 -2017 i uspješne prijave na novi poziv Glavne uprava za komunikaciju Europske komisije Zadarska županija kao nositelj provodi projekt Informacijskog centra Europe Direct 2018 - 2020. Jedan od ciljeva Informacijskog centra je i približavanje Europske unije građanima, olakšavanje komunikacije s tijelima i institucijama EU, te informiranje o njihovim pravima i mogućnostima da sudjeluju u oblikovanju i provedbi politika Europske unije.
C2	Provesti radionice za službenike za informiranje JLS Zadarske županije na temu njihovih ovlasti i dužnosti na području informacija o problematici okoliša (prikupljanje, obrada, klasificiranje, čuvanje i objavljivanje informacija, pomaganje javnosti u vezi s njihovim zahtjevima za informacijama…).	Provedeno	Sudjelovanje službenika za informiranje na Godišnjem savjetovanju službenika za informiranje te aktivno sudjelovanje djelatnica Odsjeka za odnose s javnošću u Hrvatskoj udruzi za odnose s javnošću (predavanja, tribine i sl.). Održane su i edukacije o provođenju Zakona o pravu na pristup informacijama.
C2	Upotpuniti i redovno ažurirati katalog informacija s postojećim dokumentima zaštite okoliša (izvješćima o stanju okoliša, podacima koji se odnose na praćenje stanja okoliša i sl…).	Provedeno	Dokumenti koje je izradila i naručila Zadarska županija nalaze se na internetskim stranicama Županije pod djelatnosti Upravnog odjela za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove.

C2	Na službenim internetskim stranicama Zadarske županije pristup katalogu informacija učiniti jednostavnim i transparentnim (npr. staviti kao zasebnu kategoriju glavnog izbornika).	Provedeno	Na službenim internetskim stanicama Zadarske županije *Pristup informacijama* je jasno označen kao zasebna kategorija.
C2	Izdavati publikacije (tiskano i/ili na web-u) koje bi sadržavale članke i priloge o aktualnim događanjima i problemima s područja zaštite okoliša Zadarske županije.	Djelomično provedeno	Na službenim stranicama Zadarske županije i Agencije za razvoj Zadarske županije objavljuju se događanja, aktivnosti i informacije vezani za tematiku okoliša.

6.3. Ekonomski instrumenti i ulaganja u zaštiti okoliša

Sukladno Zakonu o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) sredstva za financiranje zaštite okoliša osiguravaju se u državnom proračunu, proračunima jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, iz naknada za vode (HV), prihodima iz prodaja emisijskih jedinica putem dražbi (od 2015. godine), naknadama za korištenje općekorisnih funkcija šuma te iz drugih izvora. Sredstva za financiranje zaštite okoliša također se mogu osigurati iz privatnih izvora kroz sustav koncesija, javnog privatnog partnerstva i drugih modela takvog financiranja.

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost je središnje mjesto prikupljanja i ulaganja izvanproračunskih sredstava u programe i projekte zaštite okoliša i prirode, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost je ujedno odgovoran za financiranje pripreme, provedbe i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održive upotrebe, zaštite i poboljšanja okoliša te u području energetske učinkovitosti i sličnim područjima. Sredstva za financiranje djelatnosti Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost se osiguravaju sukladno načelu „onečišćivać plaća“ i naknada i posebnih naknada koje plaćaju obveznici plaćanja za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost poput naknada korisnika okoliša, naknade za opterećivanje okoliša otpadom i posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon te iz drugih izvora sukladno posebnim propisima kojima se osiguravaju financiranja.

Uz nacionalne mogućnosti financiranja, financiranje i ulaganje u zaštitu okoliša je moguće kroz europske strukturne i investicijske fondove (ESIF), fondova iz kohezijske politike, Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, sredstvima iz programa Obzor 2020., programima LIFE i dr.

Na području Zadarske županije financiranje zaštite okoliša se provodi iz:

- proračuna županije te proračuna JLS
- državnog proračuna
- financiranjima iz fondova Europske unije
- međunarodnim suradnjama i projektima

- donacijama, kreditima i sličnim sredstvima
- iz gospodarskih subjekata (gospodarenje otpadom, prerađivačka industrija i dr.)

Na području RH vidljivo je povećanje financiranja mjera zaštite okoliša pa je tako sukladno statističkim podacima Državnog zavoda za statistiku u 2017. godini Republika Hrvatska potrošila 7,37 milijardi HRK za zaštitu okoliša, što je 6,7 % više nego 2014. godine. U ukupnim izdacima, tekući izdaci su činili oko 58 %, dok su investicije činile 42 %, a vidljivo je kako su financijski najzahtjevnije teme u zaštiti okoliša na razini RH gospodarenje otpadnim vodama i gospodarenje otpadom. U prosjeku se za zaštitu okoliša na razini RH izdvajalo oko 4,5 % proračunskih sredstava županija i JLS u razdoblju od 2012. - 2017. (Strategija upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem, Ažuriranje, 2019.).

Sukladno trendovima u RH, na području Županije je također vidljiv trend povećanja financiranja mjera zaštite okoliša pa je tako u 2018. godini Proračunom Zadarske županije bilo predviđeno ukupno 20.006.970,41 kn (ukupno za razdiobu unutar upravnog odjela) što je za 10.577.911,74 kn više u odnosu na predviđena sredstva u proračunu Županije u 2014. godini (ukupno za razdiobu unutar upravnog odjela). Unutar predviđenih sredstava programima u proračunu Zadarske županije u razdoblju od 2014. do 2018. realizacija plana[50] iznosila je između 88,89 % (2014. godina) i 94,47 % (2017. godina). Sredstva za zaštitu okoliša i prirode predviđena su unutar Upravnog odjela za prostorno uređenje, zaštitu okoliša (razdjel 050) kroz nekoliko programa – program 3101 Zaštita okoliša i prirode, program 3102 Postupanje s otpadom te kroz program Natura – Jadera, Javna ustanova. Financiranje dijela aktivnosti zaštite okoliša također se provodi kroz Razvojne programe unutar kojih se provode projekti poput Crew, Bird watching i dr., no isti nisu obuhvaćeni i prikazani u sljedećoj tablici. Sredstva za zaštitu okoliša predviđena Proračunom Zadarske županije prema programima zaštite okoliša i prirode, postupanja s otpadom i program Natura Jadera u razdoblju od 2014.-2018. godine su prikazana u Tablica 106.

Tablica 106. Sredstva predviđena za zaštitu okoliša Proračunom Zadarske županije u razdoblju od 2014.-2018. godine, Izvor: Službeni glasnici Zadarske županije

Službeni glasnik br.	Godina	Razdjel/Program	Plan	Realizacija plana
	2014.	A	2.181.506,69	1.969.065,60
		B[51]	962.400,00	941.833,91
		C	2.380.667,60	2.008.160,76
		D	9.429.058,67	8.381.151,25
Službeni glasnik Zadarske županije broj 9/16.	2015.	A	2.495.169,51	2.363.867,47
		B[51]	1.118.970,00	1.109.132,96
		C	1.194.220,81	999.428,14
		D	8.952.911,17	8.426.907,21
Službeni glasnik Zadarske županije broj 5/17.	2016.	A	1.655.579,05	1.522.429,05
		B	1.419.333,30	1.411.740,75
		C	1.205.976,10	932.155,14

[50] Gledana je realizacija plana Upravnog odjela ukupno na razdiobu

[51] U 2014. i 2015. godini gospodarenje otpadom nije izdvojeno kao zasebni program već se nalazi unutar programa zaštite okoliša i prirode

		D	7.868.686,84	7.158.614,86
Službeni glasnik Zadarske županije broj 11/18.	2017.	A	1.495.672,75	1.487.444,88
		B	1.645.707,30	1.580.229,20
		C	1.269.154,23	1.090.884,80
		D	9.019.631,69	8.521.077,86
Službeni glasnik Zadarske županije broj 13/19.	2018.	A	1.620.000,00	1.594.682,25
		B	2.341.257,00	1.453.862,80
		C	1.595.800,74	1.536.615,42
		D	20.006.970,41	18.528.949,90
A-zaštita okoliša i prirode; B-postupanje s otpadom; C-JU Natura Jadera; D- Upravni odjel ukupno na razdiobu 050				

Uz županijski proračun financiranje za zaštitu okoliša se također provodi izdvajanje u proračunima Gradova i jedinica lokalne samouprave (JLS) pa je tako u Proračunu Grada Zadra u 2018. godini za financiranje zaštite okoliša i gospodarenje otpadom planirano ukupno 8.404.722,85 (Glasnik grada Zadra br. 14/18) od čega je realizirano 97,41 %. Grad Benkovac je u proračunu za 2018. godinu (Službeni glasnik Grada Benkovca br. 6/19) planirao 933.202,00 kn za zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom, od čega je realizirano 99 % plana. Biograd na moru je u proračunu za 2018. godinu (Službeni glasnik Grada Biograd na moru br. 8/19) predvidio 5.480.000,00 kn u sklopu programa Kapitalna ulaganja (aktivnosti vezane uz izgradnju reciklažnog dvorišta i sanacije odlagališta otpada Baštijunski brig) od čega je realizirano 61,77 % planiranog iznosa. Grad Obrovac je u 2018. godini u proračunu (Službeni glasnik Grada Obrovca broj 4/19.) predvidio ukupno 1.305.000,00 kuna od čega je realizirano 59,97 % plana. Grad Nin je proračunom u 2018. godini (Službeni glasnik grada Nina br. 4/19) planirao 5.532.500,00 kuna od čega je realizirano 21,67 % plana. Za Grad Pag je proračunom u 2018. godini bilo planirano 365.000,00 kuna za zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom (Službeni glasnik Grada Paga br. 5/18. (III. izmjene i dopune), no nisu pronađeni podaci o realizaciji proračunskih sredstava planiranih za zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom. Potrebno je napomenuti kako je u većini gradskih proračuna najveći dio sredstava predviđen za poslove gospodarenja otpadom koji su vrlo često ujedno i jedini poslovi zaštite okoliša, dok za neke Gradove niti ne postoje izdvojeni programi Zaštite okoliša već se te aktivnosti provode kroz druge programe. Jednaka situacija je također i u proračunima Općina gdje se nerijetko u Općinskim proračunima pod zaštitom okoliša vodi održavanje objekata i uređenje komunalne infrastrukture te deratizacija i dezinsekcija. Također je primjetno kako u Općinskim proračunima prevladava financiranje aktivnosti gospodarenja otpadom (izgradnja reciklažnih dvorišta i dr.).

Na području Županije se financiranje provodi i kroz kapitalne projekte koji su uglavnom vezani uz izgradnju komunalne infrastrukture važne za zaštitu okoliša i to poglavito iz gospodarenje otpadom i otpadnim vodama. Na području Županije je vidljivo kontinuirano ulaganje u gospodarenje otpadnim vodama i to kroz realizaciju Projekta zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području 2 (Jadran 2), pri čemu je maksimum godišnjih ulaganja u ovaj segment na području Županije bio u 2013. godini. Dio projekata u ovom segmentu je također realiziran kroz Operativni program Konkurentnost i kohezija. Jednako tako, veliki izdaci su izdvojeni za uspostavu sustava gospodarenja otpadom kroz sanaciju postojećih deponija i uspostavu županijskih centara za gospodarenje otpadom, pri čemu je izgradnja CGO Biljanje Donje jedan od najvećih pojedinačnih projekata. Za izgradnju ovog CGO je u 2019. godini potpisan ugovor u vrijednosti od 368,5 mil. kuna koji je

djelomično financiran sredstvima iz Europskog Kohezijskog fonda i Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Od projekata odvodnje mogu se izdvojiti veliki projekti „Aglomeracije Zadar - Petrčane“ u vrijednosti 567 milijuna kuna, projekt „Aglomeracije Biograd na moru, Pašman, Tkon“ u vrijednosti od 812,5 milijuna kuna te projekti sustava navodnjavanja kao i projekti energetske obnove škola.

Na području Županije se također provode i Interreg projekti usmjereni na zaštitu okoliša poput projekta PEPSA kojim se želi povećati stupanj zaštite mora i probalja od onečišćenja s brodova, platformi i kopnenih izvora onečišćenja, projekta ADRIREEF kojim se želi postaviti teorijska osnova za ekonomsku valorizaciju grebena te drugih projektata poput Zadar bike magic kojim se potiče cikloturizam i zaštita okoliša.

6.4. Ostvarenje ciljeva i mjera strateških planskih dokumenta

Županijska razvojna strategija (2016. - 2020.) je temeljni dokument strateškog planirani društveno-gospodarskog razvoja Zadarske županije do 2020. godine te je kao takva dokument kojim se oblikuje prostor Županije. Vizija razvoja Zadarske županije je predviđena kroz ostvarenje tri temeljna cilja:

- Gospodarski konkurentna i inovativna Zadarska županija
- Resursno učinkovita Zadarska županija
- Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovnika Zadarske županije

Također s obzirom na prepoznate razvojne potrebe na području Zadarske županije su doneseni dokumenti kojima se usmjerava razvoj poput: Programa ruralnog razvoja Zadarske županije 2012. - 2014 te Program održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije 2013. - 2015. Ostvarenje Programa ruralnog razvoja Zadarske županije je previđeno kroz nekoliko ciljeva:

- Osposobljavanje lokalne zajednice za ruralni razvoj
- Unaprjeđenje konkurentnosti poljoprivrede, ribarstva i akvakuluture
- Diversifikacija gospodarskih djelatnosti u ruralnom prostoru Županije
- Razvoj lokalne infrastrukture
- Očuvanje i zaštita okoliša, krajobraza te prirodnog, tradicijskog i kulturnog nasljeđa
- Horizontalni strateški ciljevi (Razminiranje, razvoj informacijskog društva, promocija jednakih mogućnosti i ljudskih prava, održivi razvoj, partnerstvo i učinkovita demokracija).

Ostarivanje Programa Održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije je predviđeno kroz ciljeve:

- Razvoj održive i konkurentne poljoprivrede
- Razvoj ekološke i integrirane poljoprivrede
- Institucijska i financijska potpora razvoju poljoprivrede
  Upravljanje rizikom u poljoprivredi

Za područje Zadarske županije je također izrađen Plan gospodarenja otpadom Zadarske županije 2007. - 2015. kojim su postavljeni ciljevi:

- Izbjegavanje nastanka i smanjivanje količina otpada na izvoru
- Smanjenje količina otpada za odlaganje
- Poboljšanje odlaganja otpada na odlagalištima
- Poboljšanje gospodarenja otpadom na otocima
- Ostvarenje suradnje između jedinica lokalne samouprave
- Poboljšanje praćenja (monitoringa) u gospodarenju otpadom

Ostvarivanje Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije predviđeno je kroz ciljeve:

- Očuvati ili poboljšati postojeću kvalitetu zraka
- Unaprijediti sustav praćenja kvalitete zraka na području Zadarske županije
- Smanjiti emisije onečišćujućih tvari koje negativno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje
- Smanjivati emisije stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te doprinositi povećanju razine odliva stakleničkih plinova
- Informirati i educirati javnost o važnosti zaštite kvalitete zraka, ograničavanju emisija onečišćujućih tvari, stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama.

Vizija razvoja turizma je na razvoju novih turističkih proizvoda, atrakcija, usluga i iznad svega poslovnu kulturu u turizmu područja koja prihvaća globalne izazove i globalnu konkurenciju. Dugoročni održivi rast i strategija izgradnje visokih vrijednosti, uz uvažavanje osobitosti lokalnog ambijenta i stanovništva, temeljna je misao i vodilja izgradnje turističke budućnosti Zadarske županije te su za ostvarivanje predviđena tri strateška cilja: Uspostava održivog učinkovitog sustava upravljanja resursima i potencijalima turizma, Smanjenje sezonalnosti kroz razvoj konkurentnog turističkog sektora i Unaprjeđenje turističke infrastrukture i usluga, te zaštita okoliša. Unaprjeđenje ljudskih potencijala je predviđeno kroz mjere i ciljeve Strategija razvoja ljudskih potencijala Zadarske županije 2014. - 2020. Koja ima 4 glavna strateška cilja: Povećanje zaposlenoti i jačanje konkurentnosti gospodarstva, Promoviranja obrazovanja i cjeloživotnog učenja, Jačanje socijalne uključenosti osoba u nepovoljnom položaju i Jačanje civilnog društva.

S obzirom da su prethodno navedeni dokumenti strateški za razvoj prostora Zadarske županije ciljevi istih su uspoređivani s dokumentima na nacionalnoj razini prikazani niže.

Naziv dokumenta	Ciljevi	Usklađenost
STRATEGIJA I AKCIJSKI PLAN ZAŠTITE BIOLOŠKE I KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOSTI REPUBLIKE HRVATSKE	• Očuvati sveukupnu biološku, krajobraznu i geološku raznolikost kao temeljnu vrijednost i potencijal za daljnji razvitak Republike Hrvatske • Ispuniti sve obveze koje proizlaze iz procesa pridruživanja Europskoj uniji i usklađivanja zakonodavstva s relevantnim direktivama i uredbama EU (Direktivom o staništima, Direktivom o pticama, CITES uredbama) • Ispuniti obveze koje proizlaze iz međunarodnih ugovora na području zaštite prirode, biološke sigurnosti, pristupa informacijama i dr. • Osigurati integralnu zaštitu prirode kroz suradnju s drugim sektorima • Utvrditi i ocijeniti stanje biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, uspostaviti informacijski sustav zaštite prirode s bazom podataka povezanom u informacijski sustav države. • Poticati unaprjeđivanje institucionalnih i izvaninstitucionalnih načina obrazovanja o biološkoj raznolikosti i sudjelovanje javnosti u postupcima odlučivanja • Razvijati mehanizme provedbe propisa kroz jačanje zakonodavnih i institucionalnih kapaciteta, obrazovanjem, razvojem znanstvenih resursa, obavješćivanjem, razvojem mehanizama financiranja.	ŽRZ je usklađena preko cilja br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija te Mjere 3.1.8. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja te prilagodbe na klimatske promjene u okviru Cilja br. 3. Program ruralnog razvoja 2012. – 2014. usklađen je preko cilja 5: Očuvanje i zaštita okoliša, krajobraza te prirodnog, tradicijskog i kulturnog nasljeđa. U Programu ruralnog razvoja Zadarske županije navodi se da je u cilju zaštite biodiverziteta potrebno izrade baze podataka o tradicijskim kulturama , skupiti ih i uvrstiti u kolekcije te gospodarski i komercionalno revitalizirati uz izradu planova upravljanja. U Županijskoj razvojnoj strategiji Zadarske županije preko prioriteta P.3.1.1. Očuvanje , zaštita i održiva uporaba okoliša, krajobraza, prirodne i kulturne baštine, usklađenje se ostvaruje preko mjere M.3.1.1. održivo korištenje i učinkovito upravljanje, valorizacija i interpretacija prirodne baštine, zaštićenih područja i područja ekološke mreže natura 2000. Prostorno-planska dokumentacija je usklađena na način da su u planove županijske razine i razine većine JLS uvrštena područja ekološke mreže i dio mjera zaštite. Na razini županije potrebno je uvesti bazu podataka o biološkoj i krajobraznoj raznolikosti koja je za sada dijelom dostupna na razini JU Natura jADERA. Razvojem studijskog odjela za ekologiju, agronomiju i akvakulturu Sveučilišta u Zadru - studijskih

		programa „Primijenjena ekologija u poljoprivredi“; Podvodne znanosti i tehnologije“ i „Održivo upravljanje vodenim ekosustavima“, stvara se baza znanja i znanstvenih resursa za potrebe regionalnog razvoja zaštite okoliša i prirodnih vrijednosti.
STRATEGIJA I AKCIJSKI PLAN ZAŠTITE PRIRODE REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2017.-2025. GODINE	• Povećati učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode • Smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara • Ojačati kapacitete sustava zaštite prirode • Povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi • Podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode.	ŽRS je usklađena kroz mjeru 1.3.2 Poboljšanje kapaciteta Sveučilišta u Zadru kao jednog od nositelja gospodarskog razvoja u dijelu povećanja kapaciteta znanja i povećanja znanja i dostupnosti podataka o prirodi; Kroz Mjeru 1.5.1. Potpora povećanju poljoprivredne proizvodnje u zaštićenim područjima ojačava se kapacitet sustava zaštite prirode i povećava učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode.
STRATEGIJA EUROPSKE UNIJE O BIORAZNOLIKOSTI DO 2020. GODINE	• Zaustaviti gubitak bioraznolikosti i degradaciju usluga ekosustava u Europskoj uniji do 2020. godine i obnoviti ih toliko brzo koliko je moguće, čime se ubrzava doprinos Europske unije za otklanjanje globalnog gubitka bioraznolikosti.	Program ruralnog razvoja 2012. – 2014. usklađen je preko cilja 5: Očuvanje i zaštita okoliša, krajobraza te prirodnog, tradicijskog i kulturnog nasljeđa. ŽRS kroz Mjeru 1.5.2. Poticanje razvoja ruralnog turizma i turističke ponude na poljoprivrednim gospodarstvima doprinosi zaustavljanju gubitka bioraznolikosti i degradaciji usluge ekosustava.
STRATEŠKI PLAN ZA BIORAZNOLIKOST	• Utjecati na skrivene uzroke gubitka bioraznolikosti pozicioniranjem bioraznolikosti u politici i društvu • Smanjiti direktne pritiske na bioraznolikost i promovirati održivu upotrebu • Poboljšati status bioraznolikosti kroz očuvanje ekosustava, vrsta i genetske raznolikosti • Jačati opće koristi od bioraznolikosti i usluga ekosustava	ŽRS je u cjelini orijentirana na održivi rast i sve mjere dovode do ispunjavanje ciljeva Strateškog plana za bioraznolikost. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i

	• Implementaciju Konvencije ojačati kroz participativno planiranje, upravljanje znanjima i izgradnju kapaciteta	prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko cilja 3. Smanjiti emisije onečišćujućih tvari koje negativno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje. Program ruralnog razvoja 2012. – 2014. usklađen je preko cilja 5: Očuvanje i zaštita okoliša, krajobraza te prirodnog, tradicijskog i kulturnog nasljeđa.
MEDITERANSKA STRATEGIJA ODRŽIVOG RAZVOJA	• Doprinos gospodarskom razvoju kroz povećavanje/jačanje sredozemnih dobara • Smanjiti socijalne nejednakosti kroz provedbu milenijskih razvojnih ciljeva i jačati kulturne identitete • Promijeniti obrasce neodržive proizvodnje i potrošnje i osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima • Poboljšati upravljanje na lokalnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini	Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko cilja 3. Smanjiti emisije onečišćujućih tvari koje negativno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje. Program ruralnog razvoja 2012. – 2014. usklađen je preko cilja 5: Očuvanje i zaštita okoliša, krajobraza te prirodnog, tradicijskog i kulturnog nasljeđa.
STRATEGIJA EUROPSKE UNIJE ZA JADRANSKU I JONSKU REGIJU (EUSAIR)	• Poticanje inovativnog pomorskog i morskog rasta • Povezivanje regije • Očuvanje, zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša • Povećanje atraktivnosti regije	ŽRZ je usklađena preko cilja br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija.Usklađeno je sa strateškim ciljevima 1. Uspostava održivog učinkovitog sustava upravljanja resursima i potencijalima turizma, ciljem 3. Unaprjeđenje turističke infrastrukture i usluga te zaštita okoliša Glavnog plana turizma Zadarske županije 2013.-2023.

AGENDA 2030. ZA ODRŽIVI RAZVOJ	Agenda o održivom razvoju do 2030. godine sadrži 17 globalnih ciljeva održivog razvoja od kojih su dva cilja direktno usmjerena na zaštitu prirode: • Cilj 14 – Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održivi razvoj • Cilj 15 – Zaštititi, obnoviti i promicati održivu uporabu kopnenih ekosustava, održivo upravljanje šumama, suprotstaviti se dezertifikaciji i zaustaviti i preokrenuti degradaciju zemljišta i zaustaviti gubitak bioraznolikosti).	Program ruralnog razvoja 2012. – 2014. usklađen je preko cilja 5: Očuvanje i zaštita okoliša, krajobraza te prirodnog, tradicijskog i kulturnog nasljeđa. Program razvoja sektora ribarstva Zadarske županije usklađen je kroz prioritetni cilj 4. Ekonomski rast sektora uz primjenu načela održivosti.
STRATEGIJA PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2040. S POGLEDOM NA 2070. GODINU	• Smanjiti ranjivost prirodnih sustava i društva na negativne utjecaje klimatskih promjena • Povećati sposobnost oporavka nakon učinaka klimatskih promjena • Iskoristiti potencijalne pozitivne učinke, koji također mogu biti posljedica klimatskih promjena. Strategija prilagodbe određuje prioritetne mjere i koordinirano djelovanje kroz kratkotrajne akcijske planove te praćenje provedbe mjera.	ŽRZ je usklađena preko cilja br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija te Mjere 3.1.8. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja te prilagodbe na klimatske promjene u okviru Cilja br. 3. Usklađeno je s ciljem 2. Razvoj ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje i prioritetom 4.1. Poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije u poljoprivredi Programa održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko ciljeva: 1. Očuvati ili poboljšati postojeću kvalitetu zraka, 2. Unaprijediti sustav praćenja kvalitete zraka na području Zadarske županije, 3. Smanjiti emisije onečišćujućih tvari koje negativno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje, 4. Smanjivati emisije stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te doprinositi povećanju razine odliva stakleničkih plinova i 5. Informirati i educirati javnost o važnosti zaštite kvalitete zraka, ograničavanju emisija onečišćujućih tvari, stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te ublažavanja klimatskih promjena i

		prilagodbe klimatskim promjenama. Usklađenost je provedena i kroz mjeru M1-5
STRATEGIJA ENERGETSKOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE DO 2030. S POGLEDOM NA 2050. GODINU	• Rastuća, fleksibilna i održiva proizvodnja energije kroz smanjenje ovisnosti o uvozu energije zaustavljanjem pada domaće proizvodnje, optimalnim korištenjem postojećih kapaciteta za proizvodnju i ulaganjima u novu proizvodnju (osiguranje adekvatnog energetskog miksa s nižim emisijama stakleničkih plinova) • Razvoj energetske infrastrukture i novih dobavnih pravaca energije • Veća energetska učinkovitost	ŽRZ je usklađena preko cilja br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko mjera: M4-4, M4-5 i M5-2. Usklađeno s Akcijskim planom energetske učinkovitosi Zadarske županije 2017. – 2019.
STRATEGIJA NISKOUGLJIČNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE DO 2030. S POGLEDOM DO 2050. GODINE	• Smanjenje emisije koji proizlaze iz UNFCCC konvencije i Pariškog sporazuma • Smanjenja emisije koji proizlaze iz interne raspodjele EU, a vezano sektore izvan ETS-a • Povećanje obnovljivih izvora energije i smanjenje energetske potrošnje, temeljem EU politike • Smanjenje emisije za 7% u sektorima izvan ETS-a, u odnosu na emisiju u 2005. godini. • Težiti ambicioznijem smanjenju emisije, s putanjom koja se nalazi u prostoru između niskougljičnog scenarija NU1 i NU2	Usklađeno je s ciljevima Plana gospodarenja otpadom Zadarske županije 2013.-2023., Usklađeno je s ciljem 2. Razvoj ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje, ciljem 4., prioritet 4.1. Poticanje korištenja novih i obnovljivih izvora energije u poljoprivredi Programa održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko cilja C4 Smanjivati emisije stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te doprinositi povećanju razine odliva stakleničkih plinova. Također Program je usklađen sa Strategijom preko mjera: M1-1, M1-2, M1-5, M3-1, M3-2, M3-3 i M4-1.
STRATEGIJA UPRAVLJANJA MORSKIM OKOLIŠEM I OBALNIM PODRUČJEM	• Zaštita, očuvanje, omogućavanje oporavka i obnavljanja morskih i obalnih ekosustava te održivo korištenje ekosustavnih usluga • Očuvanje zaštićenih područja u moru i ekološki značajnih područja EU NATURA 2000 Smanjenje onečišćenja u morskom i obalnom okolišu u cilju očuvanja zdravlja ljudi, ekosustava i omogućavanja korištenja mora i obale	ŽRZ je usklađena preko cilja br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija te mjere 3.1.8. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja te prilagodbe na klimatske promjene u okviru Cilja br. 3. Usklađeno je s ciljem 3. Unaprijeđenje turističke infrastrukture i usluga te zaštita

	• Uspostavljanje i/ili održavanje ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih resursa primjenom ekosustavnog pristupa.	okoliša Glavnog plana razvoja turizma Zadarske županije 2013.-2023.
NACIONALNA ŠUMARSKA POLITIKA I STRATEGIJA	• Sačuvati i promicati stabilnost staništa, zdravstveno stanje šuma i produktivni kapacitet sastojina • Uvođenje 4E (ekološke, ergonomske, ekonomske, energetske) tehnologije u šumarstvo • Poboljšanje sustava gospodarenja krškim područjem • Uključivanje miniranih šumskih područja u redovito gospodarenje • Korištenje biomase za energiju	Provodi se kroz ciljeve Programa ruralnog razvoja 2012. – 2014.
TEMATSKA STRATEGIJA ZA ZAŠTITU TLA	• Zaštita i održivo gospodarenje tlom temeljeno na principima očuvanja uloga tla, prevencije degradacije, ublažavanja učinaka degradacije i popravljanja degradiranih tala	ŽRZ je usklađena putem cilj br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija.
PLAN ZAŠTITE ZRAKA, OZONSKOG SLOJA I UBLAŽAVANJA KLIMATSKIH PROMJENA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2017. GODINE	• Sprječavanje ili postupno smanjenje onečišćenja zraka u cilju zaštite zdravlja ljudi, kvalitete življenja i okoliša u cjelini • Unaprjeđivanje cjelovitog sustava upravljanja kvalitetom zraka i praćenja kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske • Smanjivanje i ograničavanje emisija onečišćujućih tvari koje nepovoljno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje • Smanjivanje i ograničavanje emisija stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te održavanje razine odliva stakleničkih plinova • Osiguranje dostupnosti informacija javnosti vezano uz kvalitetu zraka, emisije onečišćujućih tvari, stakleničkih plinova i potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj, projekcije emisija onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova te provedbe politike i mjera za poboljšanje kvalitete zraka te ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama putem informacijskog sustava zaštite zraka • Osiguranje financiranja pripreme i provedbe mjera za smanjivanje i ograničavanje emisija onečišćujućih tvari u zrak, ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama te aktivnosti nadogradnje i osnaživanja upravno-administrativnih, znanstvenih i stručnih institucija i njihovih kapaciteta • Unaprjeđenje međunarodne aktivnosti i suradnje na području zaštite zraka, ozonskog sloja i ublažavanja klimatskih promjena	ŽRZ je usklađena putem cilj br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija te mjere 3.1.8. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja te prilagodbe na klimatske promjene u okviru Cilja br. 3. Usklađeno je sa strateškim ciljem 3. Unaprjeđenje turističke infrastrukture i usluga te zaštita okoliša Glavnog plana razvoja turizma Zadarske županije 2013.-2023. Usklađeno je s ciljevima Plana gospodarenja otpadom Zadarske županije 2007.-2015. Usklađeno je sa strateškim ciljem 2. Razvoj ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko ciljeva: 1. Očuvati ili poboljšati postojeću kvalitetu zraka, 2. Unaprijediti sustav praćenja kvalitete zraka na području Zadarske županije, 3. Smanjiti emisije onečišćujućih tvari koje negativno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje, 4. Smanjivati emisije stakleničkih plinova i tvari koje

		oštećuju ozonski sloj te doprinositi povećanju razine odliva stakleničkih plinova i 5. Informirati i educirati javnost o važnosti zaštite kvalitete zraka, ograničavanju emisija onečišćujućih tvari, stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama. Usklađenost je provedena i kroz mjere: M1-1, M1-2, M1-3, M1-4, M1-5, M2-1, M2-2 , M3-1, M3-2, M3-3, M4-1, M4-2, M4-3, M4-4, M4-5, M4-6, M5-1, M5-2, M5-3, M5-4 i M5-5.
STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA RH DO 2020. GODINE	• Poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja • Novo zapošljavanje • Investicije • Povećanje turističke potrošnje	ŽRZ je usklađena preko mjera br. 1.5.2. Poticanje razvoja ruralnog turizma i turističke ponude na poljoprivrednim gospodarstvima, i mjera br. 1.5.10. Potpora za razvoj i unapređenje lovstva u okviru Cilja br.1. te mjera br. 3.1.2. Održivo korištenje i učinkovito upravljanje kulturnom baštinom Zadarske županije u okviru Cilja br.3. Usklađena je također preko ciljeva Prometnog masterplana Sjeverna Dalmacija. Usklađena je s ciljevima 1. Povećanje zaposlenosti i jačanje konkurentnosti gospodarstva te ciljem br. 2. Promoviranje obrazovanja i cjeloživotnog učenja Strategije razvoja ljudskih potencijala Zadarske županije 2014.-2020. Usklađeno je sa strateškim ciljem br. 3. Unaprjeđenje turističke infrastrukture, usluga i zaštita okoliša te ciljem 2. Smanjenje sezonalnosti kroz razvoj konkurentnog turističkog sektora Glavnog plana razvoja turizma Zadarske županije 2013.-2023.
STRATEGIJA RAZVOJA	• Održivo korištenje i upravljanje resursima: a) prostor i okoliš (kapacitet, zaštićena područja – prirodna, kulturna,…) b) nautička infrastruktura (luke nautičkog turizma,	ŽRZ je usklađena preko mjere br. 2.4.4. Razvoj pomorske infrastrukture i usluga te

NAUTIČKOG TURIZMA RH ZA RAZDOBLJE 2009. – 2019.	brodogradilišta, luke otvorene za javni promet) c) usluge u nautičkom turizmu. Revidiranje prostorno-planskih dokumenata za realizaciju scenarija umjerene izgradnje novih prihvatnih kapaciteta • Povećanje prihvatnih kapaciteta sanacijom, rekonstrukcijom i revitalizacijom postojećih luka (povijesne luke u urbanim sredinama, napuštene vojne luke, proširenje luka nautičkog turizma radi prihvata velikih jahti) • Uspostava sustava nadzora i upravljanja pomorskom plovidbom • Opremanje i nadzor plovnih objekata i luka nautičkog turizma uređajima i opremom za zaštitu mora od onečišćenja • Uspostava integralnog upravljanja sustavom nautičkog turizma (informatizacija s bazom podataka i registrom pomorskog dobra) • Pojednostavljenje administrativnih procedura i usklađivanje zakonodavstva Povećanje proizvodnje plovnih objekata za nautički turizam u hrvatskim brodogradilištima – razvoj klastera nautičkog turizma • Poticanje razvitka postojećih i izgradnja novih remontnih i servisnih centara • Jačanje konkurentnosti svih subjekata nautičkog turizma • Primjena novih tehnologija i ekoloških standarda • Uspostava sustava kontinuiranog obrazovanja sudionika u nautičkom turizmu	potpora projektu luke Gaženica kao luke od međunarodnog značaja u okviru Cilja br. 2. i mjera br. 3.1.8. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja te prilagodbe na klimatske promjene u okviru Cilja br. 3. Usklađeno je s ciljem 2. Smanjenje sezonalnosti kroz razvoj konkurentnog turističkog sektora Glavnog plana razvoja turizma Zadarske županije 2013.-2023. Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija usklađen je preko ciljeva: 1a, 1b, 1d, 1g, 4c, te preko mjere M-1-21. Kompletiranje sustava luka nautičkog turizma.
STRATEGIJA REGIONALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE DO KRAJA 2020. GODINE	• Povećanje kvalitete života poticanjem održivog teritorijalnog razvoja • Povećanje konkurentnosti regionalnoga gospodarstva i zaposlenosti • Sustavno upravljanje regionalnim razvojem	ŽRZ je usklađena preko ciljeva br. 1. Gospodarski konkurentna i inovativna Zadarska županija, 2. Resursno učinkovita Zadarska županija i 3. Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovništva Zadarske županije. Usklađena je također preko ciljeva Prometnog masterplana Sjeverna Dalmacija te sa strateškim ciljevima ProgramaOdrživog razvoja poljoprivrede Zadarske županije.
STRATEGIJA ODRŽIVOG RAZVITKA RH	• Primjena održive poljoprivredne proizvodnje, odnosno poljoprivredno zemljište koristiti u skladu s načelima održivoga gospodarenja tlima. • Održiva proizvodnja i potrošnja	ŽRZ je usklađena preko ciljeva br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija i br. 3. Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovništva Zadarske županije. Usklađeno je s strateškim ciljem 2. Razvoj ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje Programa Održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije.

		Diverzifikacija gospodarskih djelatnosti u ruralnom turizmu i 5: Očuvanje i zaštita okoliša, krajobraza te prirodnog, tradicijskog i kulturnog nasljeđa.
PROGRAM RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2014.-2020.	• Poticanje konkurentnosti poljoprivrede • Osiguranje održivog upravljanja prirodnim resursima i akcije protiv klimatskih promjena • Postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta • Povećanje konkuretnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije	ŽRZ je usklađena preko mjera unutar Prioriteta 1.5. Unaprijeđena konkurentnost poljoprivrednog sektora i poboljšana kvaliteta proizvodnje i trženja poljoprivrednih proizvoda u okviru Cilja br. 1. Usklađeno je sa strateškim ciljem 1. Razvoj održive i konkurentne poljoprivrede, strateškim ciljem 2. Razvoj ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje, ciljem 3. Institutucijska i financijska podrška razvoju poljoprivrede i ciljem 4. Upravljanje rizikom u poljoprivredi Programa Održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko ciljeva: 5. Informirati i educirati javnost o važnosti zaštite kvalitete zraka, ograničavanju emisija onečišćujućih tvari, stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama. Usklađenost je provedena i kroz mjere: M5-1, M5-2, M5-3, M5-4 i M5-5. Program ruralnog razvoja 2012. – 2014. usklađen je preko cilja 1: Osposobljavanje lokalne zajednice za ruralni razvoj, 2: Unaprijeđenje konkurentnosti poljoprivrede, ribarstva i akvakulture, cilja 3: Diversifikacija gospodarskih djelatnosti u ruralnom turizmu, 4: Razvoj lokalne infrastrukture i 5: Očuvanje i zaštita okoliša,

		krajobraza te prirodnog tradicijskog i kulturnog nasljeđa.
STRATEGIJA RASTA EUROPA 2020.	• Osigurati stopu zaposlenosti od 75 % za osobe u dobi između 20 i 64 godine • Ulagati 3 % europskog BDP-a u istraživanje i razvoj • Smanjiti emisije stakleničkih plinova za 20 ili čak 30 % u usporedbi sa stanjem iz 1990., zadovoljiti 20 % potreba za energijom iz obnovljivih izbora i povećati energetsku učinkovitost za 20 % • Smanjiti stopu prekida školovanja na manje od 10 % te osigurati da najmanje 40 % osoba između 30 i 34 godine završi tercijarno obrazovanje • Smanjiti broj ljudi na granici siromaštva i socijalne isključenosti za 20 milijuna	ŽRZ je usklađena preko ciljeva br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija i br. 3. Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovništva Zadarske županije, usklađeni su sa Strategijom. Također je usklađena s ciljevima 1. Povećanje zaposlenosti i jačanje konkurentnosti gospodarstva te ciljem br. 2. Promoviranje obrazovanja i cjeloživotnog učenja i ciljem br. 3. Jačanje socijalne uključenosti osoba u nepovoljnom položaju Strategije razvoja ljudskih potencijala Zadarske županije 2014.-2020. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko ciljeva: 1. Očuvati ili poboljšati postojeću kvalitetu zraka, 2. Unaprijediti sustav praćenja kvalitete zraka na području Zadarske županije, 3. Smanjiti emisije onečišćujućih tvari koje negativno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje, 4. Smanjivati emisije stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te doprinositi povećanju razine odliva stakleničkih plinova i 5. Informirati i educirati javnost o važnosti zaštite kvalitete zraka, ograničavanju emisija onečišćujućih tvari, stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama. Usklađenost je provedena i kroz mjere: M1-4, M1-5, M2-1, M2-2 , M3-1, M3-2, M3-3 i M4-1.

		Usklađeno s Akcijskim planom energetske učinkovitosi Zadarske županije 2017. – 2019.
STRATEGIJA PROSTORNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE	Strategijom se određuju dugoročne zadaće prostornog razvoja RH, strateška usmjerenja razvoja djelatnosti u prostoru i polazišta za koordinaciju njihovih razvojnih mjera u prostoru pa ona u osnovi sadržava: • polazišta, osnovu i organizaciju prostornog razvoja sa smjernicama i prioritetima za postizanje ciljeva prostornog razvoja • razvoj prostornih sustava sa smjernicama za prostorni razvoj na regionalnoj i lokalnoj razini • mjere zaštite okoliša u skladu sa Strategijom održivog razvitka RH.	Usklađena je preko ciljeva Prometnog masterplana Sjeverna Dalmacija Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko mjere M1-1.
NACIONALNI STRATEŠKI PLAN RAZVOJA RIBARSTVA	• Uspostava održive ravnoteže između ribolovnog kapaciteta i raspoloživih ribolovnih resursa • Povećanje proizvodnje i jačanje konkurentnosti akvakulture • Jačanje prerađivačkih i tržišnih kapaciteta • Poboljšanje administrativnih kapaciteta i informiranosti dionika sektora	ŽRZ je usklađena putem mjera unutar Prioriteta 1.6. Ojačana konkurentnost ribarstva i razvijena ribarska infrastruktura u okviru Cilja br. 1. Usklađeno je s ciljem br. 1. Povećanje zaposlenosti i jačanje konkurentnosti gospodarstva te ciljem br. 2. Promoviranje obrazovanja i cjeloživotnog učenja Strategije razvoja ljudskih potencijala Zadarske županije 2014.-2020. Program ruralnog razvoja 2012. – 2014. usklađen je preko cilja 2: Unaprijeđenje konkurentnosti poljoprivrede, ribarstva i akvakulture.
NACIONALNI PROJEKT NAVODNJAVANJA I GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM I VODAMA U RH (NAPNAV)	• Pregled i rangiranje daljnjih projekata na području RH za provedbu navodnjavanja Definiranje i ustroj organizacija i statusa institucija za planiranje, izvođenje, korištenje i održavanje i praćenje projekata • Prijedlog dinamike sustavnog uvođenja navodnjavanja u RH do 2020. godine	ŽRZ je usklađena putem mjera unutar Prioriteta 1.5. Unaprijeđena konkurentnost poljoprivrednog sektora i poboljšana kvaliteta proizvodnje i trženja poljoprivrednih proizvoda u okviru Cilja br. 1.
STRATEGIJA UPRAVLJANJA VODAMA	• Osigurati dovoljno kvalitetne pitke vode za javnu vodoopskrbu stanovništva Osigurati potrebnu količinu vode odgovarajuće kakvoće za različite gospodarske namjene • Zaštititi ljude i materijalna dobra od štetnoga djelovanja voda • Postići i očuvati dobro stanje voda zbog zaštite vodnih i o vodi ovisnih ekosustava	ŽRZ je usklađena putem cilj br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija te mjere 3.1.8. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja te prilagodbe na klimatske promjene u okviru Cilja br. 3.

		Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko cilja C3 Smanjiti emisije onečišćujućih tvari koje negativno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje.
PLAN UPRAVLJANJA VODNIM PODRUČJIMA 2016. – 2021.	• Dostići najmanje dobro ekološko i kemijsko stanje za sva vodna tijela površinskih voda • Dostići najmanje dobro količinsko i kemijsko stanje za sva vodna tijela podzemnih voda • Ispuniti dodatne standarde kakvoće za sva zaštićena područja • Ne dopustiti pogoršanje već dostignutog stanja bilo kojeg vodnog tijela površinske i podzemne vode • Dostići potrebne funkcionalnosti sustava zaštite od poplava na vodama I. i II. reda: - do razine od oko 87% do kraja 2023. godine – do razine 100% do kraja 2038. godine Uspostava sustava zaštite od poplava koji osigurava prihvatljiv rizik od poplava na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske potencijalno ugroženom poplavama Smanjivanje nepovoljnih utjecaja poplavnih događaja na zdravlje i sigurnost ljudi, na vrijedna dobra i imovinu, te na vodeni i kopneni okoliš.	ŽRZ je usklađena putem cilj br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija te mjere 3.1.8. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja te prilagodbe na klimatske promjene u okviru Cilja br. 3. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko cilja C3 Smanjiti emisije onečišćujućih tvari koje negativno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje.
VIŠEGODIŠNJI PROGRAM GRADNJE REGULACIJSKIH I ZAŠTITNIH VODNIH GRAĐEVINA I GRAĐEVINA ZA MELIORACIJE	• Uređenje voda u cilju zaštite od štetnog djelovanja voda, kroz gradnju regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za osnovnu melioracijsku odvodnju koje mogu poslužiti prihvatu i evakuaciji velikih voda • Navodnjavanje, kroz izgradnju vodnih građevina za navodnjavanje	ŽRS je usklađena kroz Cilj 2. Resursno učinkovita Zadarska županija Prioritet 2.2. Unaprijeđen i razvijen nfrastrukturni sustav Zadarske županije (M 2.2.1, M 2.2.2..).
VIŠEGODIŠNJI PROGRAM GRADNJE KOMUNALNIH VODNIH GRAĐEVINA	• Utvrđuje okvirni program ulaganja u javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju • Operacionalizira se sustav za provedbu, na način koji će doprinijeti učinkovitijem korištenju financijskih, kadrovskih i informacijsko-dokumentacijskih resursa kojima raspolaže vodno gospodarstvo u djelatnostima korištenja voda i zaštite voda	ŽRS je usklađena kroz Cilj 2. Resursno učinkovita Zadarska županija (M 2.1.1.) i Prioritet 2.2. Unaprijeđen i razvijen infrastrukturni sustav Zadarske županije (M 2.2.1.). Program ruralnog razvoja je usklađen kroz mjere za ostvarenje Cilja 4. Razvoj lokalne infrastrukture (M 4.1.2. i M 4.1.3.

STRATEGIJA PROMETNOG RAZVOJA REPUBLIKE HRVATSKE 2017. – 2030. GODINE	• Unapređenje prometne povezanosti i koordinacija sa susjednim zemljama • Unapređenje pristupačnosti u putničkom prometu na velike udaljenosti unutar RH Unapređenje regionalne povezanosti u putničkom prometu jačanjem teritorijalne kohezije • Unapređenje pristupačnosti u putničkom prometu unutar i prema glavnim urbanim aglomeracijama • Unapređenje pristupačnosti u teretnom prometu unutar RH • Unapređenje prometnog sustava u smislu organizacije i operativnog ustrojstva, a ciljem osiguranja efikasnosti i održivosti samog sustava	ŽRZ je usklađena putem cilja br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija te kroz ciljeve Prometnog masterplana Sjeverna Dalmacija
STRATEGIJA POMORSKOG RAZVITKA I INTEGRALNE POMORSKE POLITIKE RH 2014. – 2020.	• Održivi rast i konkurentnost pomorskog gospodarstva u području brodarstva i usluga u pomorskom prijevozu, lučke infrastrukture i lučkih usluga, obrazovanja te životnih i radnih uvjeta pomoraca • Siguran i ekološki održiv pomorski promet, pomorska infrastruktura i pomorski prostor Republike Hrvatske (Specijalizirati luke, postići samoodrživost lučkog sustava uz povećanje učinkovitosti sustava, revitalizirati već izgrađene i graditi nove lučke kapacitete, zaštititi morski okoliš, spriječiti onečišćenja okoliša i štetan utjecaj pomorskih objekata na Jadransko more, smanjiti štetni utjecaj prijenosa živih vodenih organizama i patogena putem pomorske plovidbe (balastnih voda i obrastanja), smanjiti štetne posljedice onečišćenja s pomorskih objekata, osigurati dosljednu primjenu međunarodnih i europskih standarda zaštite okoliša u pogledu onečišćenja koje proizlazi s pomorskih objekata hrvatske državne pripadnosti.	ŽRZ je usklađena putem cilja br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija
INDUSTRIJSKA STRATEGIJA RH 2014. – 2020.	• Rast obujma industrijske proizvodnje po prosječnoj godišnjoj stopi od 2,85% • Rast broja novozaposlenih za 85.619 do kraja 2020. godine, od čega minimalno 30% visokoobrazovanih • Rast produktivnosti radne snage za 68,9% u razdoblju 2014. – 2020. • Povećanje izvoza u razdoblju 2014. – 2020. za 30% i promjena strukture izvoza u korist izvoza proizvoda visoke dodane vrijednosti	ŽRZ je usklađena putem cilja br. 1. Gospodarski konkurentna i inovativna Zadarska županija. Usklađena je s ciljevima 1. Povećanje zaposlenosti i jačanje konkurentnosti gospodarstva Strategije razvoja ljudskih potencijala Zadarske županije 2014.-2020.
STRATEGIJA GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA RH	• Gospodarenje mineralnim sirovinama na način koji osigurava dostupnost prirodnim resursima i budućim generacijama na načelima održivog razvoja	ŽRZ je usklađena putem cilja br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija.
STRATEGIJA POTICANJA INOVACIJA REPUBLIKE	• Poboljšana inovacijska izvedba RH • Povećan udio ulaganja poslovnog sektora u ukupnim ulaganjima u istraživanje i razvoj • Povećan broj bazičnih i primijenjenih istraživanja namijenjenih jačanju konkurentnosti gospodarstva	

HRVATSKE 2014. – 2020.	• Povećanje ljudskih kapaciteta za istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije	
PLAN ZAŠTITE I SPAŠAVANJA ZA PODRUČJE REPUBLIKE HRVATSKE	• Izrada planova zaštite i spašavanja na operativnim i taktičkim razinama • Izrada standardnih operativnih postupaka	ŽRZ je usklađena preko mjere 3.1.8. Unaprjeđenje sustava zaštite i spašavanja te prilagodbe na klimatske promjene u okviru Cilja br. 3.
NACIONALNI AKCIJSKI PLAN ZA OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE DO 2020. GODINE	• Povećanje udjela energije iz OIE-a u bruto neposrednoj potrošnji energije: - 39,0% udjela OIE-a u bruto neposrednoj potrošnji električne energije – 10,0% udjela OIE-a u bruto neposrednoj potrošnji energije u prijevozu – 19,6% udjela OIE-a u bruto neposrednoj potrošnji za grijanje i hlađenje.	ŽRZ je usklađena preko cilja br. 2. Resursno učinkovita Zadarska županija. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko mjera M4-5 i M5-2. Usklađeno s Akcijskim planom energetske učinkovitost Zadarske županije 2017. – 2019.
PLAN GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE 2017.-2022. GODINE	• Odvajanje gospodarskog rasta od porasta količina nastalog otpada • Očuvanje prirodnih resursa – smanjenje ukupne mase otpada koja se odlaže na odlagališta • Smanjenje emisija onečišćujućih tvari u okoliš • Smanjenje opasnosti za zdravlje ljudi i okoliš	Usklađeno s ciljevima Plana gospodarenja otpadom Zadarske županije 2007.-2015. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko ciljeva: 1. Očuvati ili poboljšati postojeću kvalitetu zraka, 3. Smanjiti emisije onečišćujućih tvari koje negativno utječu na zakiseljavanje, eutrofikaciju i fotokemijsko onečišćenje, 4. Smanjivati emisije stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te doprinositi povećanju razine odliva stakleničkih plinova. Usklađenost je provedena i kroz mjere: M3-1, M3-2, M3-3, M4-1, M4-2, M4-3 i M4-6.
STRATEŠKI PLAN RAZVOJA AKVAKULTURE ZA RAZDOBLJE 2014.-2020.	• Porast proizvodnje u morskoj i slatkovodnoj akvakulturi • Jačanje društvenog, poslovnog i administrativnog okruženja za razvoj akvakulture • Povećanje ukupne proizvodnje na 24.050 tona uz poštivanje načela ekonomske, socijalne i ekološke održivosti • Poboljšanje percepcije i povećanje nacionalne potrošnje proizvoda akvakulture	Usklađena je s ciljevima 1. Povećanje zaposlenosti i jačanje konkurentnosti gospodarstva te ciljem br. 2. Promoviranje obrazovanja i cjeloživotnog učenja Strategije razvoja ljudskih potencijala Zadarske županije 2014.-2020.

		Program ruralnog razvoja 2012. – 2014. usklađen je preko cilja 2: Unaprijeđenje konkurentnosti poljoprivrede, ribarstva i akvakulture.
OPERATIVNI PROGRAM KONKURENTNOST I KOHEZIJA	• Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija • Jačanje pristupa i korištenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija • Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika (MSP) • Podrška približavanju prema ekonomiji utemeljenoj na niskim emisijama CO_2 u svim sektorima • Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama, prevencija te upravljanje rizicima • Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa • Promocija održivog prometa te uklanjanje uskih grla na ključnoj infrastrukturi prometne mreže • Promicanje socijalnog uključivanja i borba protiv siromaštva • Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje • Jačanje institucionalnih kapaciteta javnih tijela i učinkovita javna uprava	Povezano kroz ciljeve Prometnog masterplana Sjeverne Dalmacije Usklađena je s ciljevima 1. Povećanje zaposlenosti i jačanje konkurentnosti gospodarstva te ciljem br. 2. Promoviranje obrazovanja i cjeloživotnog učenja Strategije razvoja ljudskih potencijala Zadarske županije 2014.-2020. Povezano kroz ciljeve Prometnog masterplana Sjeverne Dalmacije preko ciljeva 4a, 5b i 5c Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije usklađen je preko cilja C5 Informirati i educirati javnost o važnosti zaštite kvalitete zraka, ograničavanju emisija onečišćujućih tvari, stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski sloj te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama.
OPERATIVNI PROGRAM POMORSTVO I RIBARSTVO 2014. – 2020.	• Promicanje konkurentnog, okolišno i gospodarski održivog i društveno odgovornog ribarstva i akvakulture • Poticanje provedbe Zajedničke ribarstvene politike • Promicanje uravnoteženog i uključivog teritorijalnog razvoja ribarstvenih i akvakulturnih područja u akvakulturi • Poticanje razvoja i provedbe Integrirane pomorske politike	ŽRZ je usklađena preko mjera unutar Prioriteta 1.6. Ojačana konkurentnost ribarstva i razvijena ribarska infrastruktura u okviru Cilja br. 1., usklađene su sa OP-om.

7. INTEGRIRANE TEME ZAŠTITE OKOLIŠA

7.1. Učinkovito korištenje resursa

Resurs je izraz koji se upotrebljava kao sinonim za raspoloživa sredstva, vrijednosti, zalihe i mogućnosti. Tako se npr. izrazom prirodni resursi označavaju prirodna bogatstva neke države – rude, šume, vode i sl., a terminom radni resurs sve stanovništvo sposobno za rad (www.enciklopedija.hr).

Resursna osnova Zadarske županije, obzirom na raznolikost prostora u prirodnom i socijalnom aspektu razlikuje se u otočnom, obalnom/zaobalnom i gorskom dijelu. Osim što su stanovništvo i gospodarske djelatnosti obalnog dijela županije najveći konzumenti resursa, ujedno je taj prostor resursno najiskorišteniji kada se govori o prostoru kao resursu i turističkoj djelatnosti i ostalim djelatnostima koje su maksimalno koncentrirane u uskom obalnom pojasu. Prateći turizam i koncentraciju ostalih gospodarskih djelatnosti prometni i energetski resursi također se najviše koriste u ovom prostoru. U skladu s manjom naseljenošću i višim stupnjem prirodnosti krajobraza gorskog i otočnog dijela županije, u tom prostoru resursna osnova prostora nije ugrožena. U zaobalnom dijelu županije valja napomenuti značajne količine mineralnih sirovina koje se eksploatiraju, a njihove su zalihe ograničene.

Izradom Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije te provođenjem istog znatno će se smanjiti pritisak na prirodnu resursnu osnovu, obzirom da velika potrošnja i proizvodnja energije predstavlja potrošača i polutanta prirodnog okoliša.

U svim aspektima ljudskog života, promet ima vrlo važnu ulogu, dok s druge strane u okolišnom smislu promet može predstavljati pritisak i negativne utjecaje infrastrukture i samog odvijanja prometa. U Zadarskoj županiji u porastu je upotreba automobila dok je upotreba javnog prijevoza u padu. Istovremeno je došlo do stagnacije u korištenju i izgradnji infrastrukture za bicikliste i pješake. Izradom prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija koji doprinosi racionalizaciji i većoj funkcionalnosti prometa županije.

Stanje vodnih tijela na području županije ukazuje na velik broj površinskih vodotoka ocijenjenih konačnom ocjenom loše ili vrlo loše. Vodotoci koji su ocijenjeni lošim i vrlo lošim ocjenama koncentrirani su u najnaseljenijim i najgušće naseljenim područjima. Poljoprivredna djelatnost na području županije iziskuje navodnjavanje. Nedostatak vode u poljoprivredi sezonski je problem koji se javlja u srpnju i kolovozu, a neka rješenja navedena su u županijskom planu navodnjavanja.

Obzirom na maritimnost županije ističe se i korištenje mora kao resursa. Na području županije značajne su površine mora koje se koriste za marikulturu, u čemu županija prednjači na nacionalnoj razini. Uzgajivači bijele ribe i tune u Županiji čine čak 72% ukupne hrvatske marikulture prema kriteriju koncesionirane površine mora i prodanim količinama, a velik broj pogodnih lokacija na obali i otocima omogućava širenje ove djelatnosti bez velikog onečišćenja okoliša ili ugroze turizma. More je i izvor sirovina za ribarsku industriju, ali ribarstvo je limitirano prirodnim resursima i zakonskim ograničenjima ulova. Udio BDP-a u strukturi gospodarstva županije koji je priskrbljen od djelatnosti turizma ukazuje na dodatne pritiske na more kao resurs. S turizmom povezano

je i povećanje morskog prometa (javnog i osobnog) čime sezonski dolazi do većeg pritiska na morski ekosustav obzirom na polutante te buku od prometa.

Tlo kao resurs Zadarske županije izuzetno je velikog značaja obzirom da je preduvjet za poljoprivrednu proizvodnju, a s druge strane u pretežito krškom području predstavlja i rijetkost. Ravnokotarsko flišno područje predstavlja prostor najveće koncentracije poljoprivredne proizvodnje u županiji. Zbog intenzivne uporabe gnojiva i sredstava za zaštitu bilje dolazi do kemijske i fizičke degradacije tla. S druge strane u obalnom području postoji i evidentiran je rizik od plavljena tla uzrokovanog podizanjem razine mora. Obzirom na povezanost površinskih voda s morskom razinom i sam prostor Ravnih kotara te tlo koje se tamo nalazi ugroženi su ovim procesom.

Stanovništvo kao resurs direktno je povezano s potrošnjom i stanjem drugih resursa na području županije. Iako je demografska slika cijele županije nepovoljna, neka područja su po tome pitanju više deprivirana od drugih. Kao rezultat izostanka razvoja ruralnih područja te izražene litoralizacije gorski i otočni dio županije u vrlo su nepovoljnom položaju obzirom na kvalitativni sastav stanovništva. Nedostatak infrastrukturnih i prostorno-funkcionalnih resursa te izražena centraliziranost prostora najveći su uzorci degradirane demografske slike spomenutih područja.

Koncentracija infrastrukturnih resursa u obalnom području županije (prometna, energetska, zdravstvena, obrazovna,) dovodi do velikih pritisaka na krajobraz kao resurs županije. Pravovremenom identifikacijom i vrednovanjem krajobraza moguće je prevenirati ili čak rehabilitirati određene krajobraze te njima ispravno upravljati obzirom na izdvojene posebnosti. Osim estetskih pritisaka značajne su i funkcionalne promjene krajobraza koje uključuju posljedice požara, napuštanje poljoprivredne djelatnosti, promjene vodnih režima i antropogenizacija vodotoka.

7.2. Održiva proizvodnja i potrošnja

Odnos proizvodnje i potrošnje usko je povezan sa stanjem iskorištenosti i degradacije resursa određenog prostora. Prema gospodarskoj slici HGK gospodarstvo Zadarske županije relativno je malo, ali raznoliko i s razvojnim potencijalima u nekoliko različitih sektora. Gospodarstvo Zadarske županije u bitnim ekonomskim pokazateljima čini približno 2,5 - 3% gospodarstva RH, osim u sektorima; turizma gdje je udio i do 14%., pomorskom prometu do 40% , te u marikulturi, preko 70% ukupnih kapaciteta u državi. Iz ovih podataka vidljivo je da Zadarska županija i grad Zadar žive na moru i od mora, od tzv. „plave ekonomije“ koja počiva na tri navedena stupa. Marikultura i ribarstvo, brodarstvo i turizam Zadarske županije imaju poseban značaj za cijelu zemlju, zbog njihova visokog udjela u navedenim djelatnostima na državnoj razini.

Prema Izvješću o okolišu RH za razdoblje 2013 – 2016. održiva proizvodnja i potrošnja usmjerava razvoj prema konceptu održivog razvitka koji obuhvaća ekološku, ekonomsku i socijalnu komponentu. Pokazatelji održive proizvodnje i potrošnje kojima se prati u kojoj se mjeri ostvaruje ekonomski rast i razvoj uz istovremeno smanjenje korištenja materijalnih resursa i opterećenja okoliša emisijama jesu razdvajanje ekonomskog rasta od eksploatacije i neposrednog unosa materijala te razdvajanje ekonomskog rasta od opterećenja okoliša emisijama. Zadarska županija ne odstupa od nacionalnih trendova osim

u eksploataciji mineralnih sirovina gdje obzirom na iscrpljenje pojedinih resursa dolazi do smanjenja eksploatacije.

Prema Programu zaštite zraka Zadarske županije na području Zadarske županije nema velikih industrijskih postrojenja koji bi značajnije mogli utjecati na kvalitetu zraka. Glavni izvor onečišćenja zraka je promet. Taj utjecaj osobito dolazi do izražaja ljeti, odnosno tijekom turističke sezone, kada autocesta Zagreb − Karlovac − Gospić − Zadar − Split − Dubrovnik postaje najprometniji koridor u RH. Tijekom turističke sezone znatno se poveća broj motornih vozila i na županijskoj prometnoj mreži koja povezuje najveća naselja županije (Zadar, Nin, Pag, Biograd na moru, Benkovac, Obrovac i Gračac) te Jadranskoj magistrali kao i cestama u okolici zračne luke Zadar. Najčešće emisije koje su produkt intenzivnog prometa, odnosno izgaranja goriva u vozilima su ugljični monoksid (benzinska vozila) te SO2 (dizel-motori), CO2, NOx, čestice, NMHOS i olovo (udio olova se uvelike smanjio uvođenjem bezolovnih benzina). U zimskoj sezoni najveći onečišćivač zraka su kućanstva, tj. ložišta u kućanstvima. Na području županije prisutni su i difuzni izvori onečišćenja kao što su poljoprivredna proizvodnja i eksploatacija mineralnih sirovina te odlagališta otpada (prvenstveno divlja odlagališta) i neadekvatno izgrađen sustav otpadnih voda. Osim onečišćenja neugodnim mirisom otpad je i značajan izvor metana, a u slučaju izvanrednih/iznenadnih događanja (npr. samozapaljenja) i čitavog niza toksičnih spojeva.

Postojeći resursi (poljoprivredno zemljište, povoljna klima, mogućnost osiguranja navodnjavanja, prostrani i bogati akvatorij) s jedne strane te sektor turizma kao potencijalno značajno tržište za visokokvalitetne (tradicionalne, prepoznatljive, „zdravo“ uzgojene) proizvode s druge strane, uvjeti su koji izvjesno omogućuju i daljnji uspješni razvoj poljoprivrede i ribarstva te njihovih pratećih djelatnosti kao značajnih elementa cjelokupnog održivog razvoja na području Zadarske županije (Program ruralnog razvoja Zadarske županije). Postupnim povećanjem udjela ekološke proizvodnje u poljoprivredi županije proizvodnja hrane svakako bi dobila karakter održive hrane i održive proizvodnje. Lokalnim povezivanjem ugostiteljskih i trgovačkih objekata s poljoprivrednom proizvodnjom došlo bi i do pozitivnog učinka na turističku djelatnost koja bi korištenjem i otkupom lokalno proizvedene hrane svakako zaslužila epitet održivosti. Većina poljoprivredne proizvodnje na području Zadarske županije odvija se i dalje na konvencionalan način, no međutim sve je veći trend prelaska iz konvencionalne na integriranu i ekološku poljoprivrednu proizvodnju.

7.3. Kružno gospodarstvo

Gospodarski rast i povećanje proizvodnje povezani su s većim korištenjem ograničenih prirodnih resursa, što može rezultirati negativnim utjecajem na kvalitetu okoliša. U posljednje vrijeme sve je veći naglasak na praćenju kretanja gospodarskoga rasta i potrošnje domaćih materijala, odnosno na povećanju resursne učinkovitosti kojom je moguće ostvariti smanjenje korištenja domaćih materijala uz pozitivne stope gospodarskoga rasta. Novi pristupi u proizvodnji i obrascima potrošnje postaju neophodni u kontekstu rastućega broja stanovništva te nemogućnosti da se potrebe ljudi zadovolje uz ograničene prirodne resurse (Andabaka, 2018). Kružno gospodarstvo je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno korištenje, popravljanje, obnavljanje i reciklažu postojećih proizvoda i materijala što je dulje moguće kako bi se stvorila dodatna - duža - vrijednost proizvoda. Na ovaj način produljuje se životni vijek proizvoda te istovremeno smanjuje količina otpada. Vraćanjem u proizvodni ciklus na

kraju uporabe, kružna ekonomija nastoji zadržati vrijednost proizvoda, materijala i resursa što je duže moguće, pri čemu se minimizira stvaranje otpada.

Na nacionalnoj razini nema uspostavljene sveobuhvatne politike kružnog gospodarstva. Na području Zadarske županije nema evidentiranih inovacija u uspostavi kružnog gospodarstva, već postoje pojedinačni strateški ciljevi i mjere koje su usmjerene na veću stopu reciklaže otpada.

Osim konkretnih infrastrukturnih projekata koji omogućuju ponovnu uporabu određenih materijala, postoje i druge aktivnosti koje su preduvjet i poticaj za uspostavu kružnog gospodarstva, a to su ulaganja u istraživanja i razvoj te ekološke oznake. Na području županije od 2014. godine djeluje Ustanova za razvoj kompetencija, inovacija i specijalizacije Zadarske županije INOVAcija. Provedbom mjere županijske razvojne strategije „Sanacija divljih odlagališta, sanacija i zatvaranje neusklađenih odlagališta, izgradnja Centra za gospodarenje otpadom te unaprjeđenje sustava za gospodarenje otpadom“ Zadarska županija kreće se prema jačanju uspostave kružnog gospodarstva u kojem je prvi cilj povećati udio recikliranog otpada.

Eko-oznake su dobrovoljni instrumenti zaštite okoliša. Važni su u promicanju održive proizvodnje i potrošnje, a dodjeljuju se proizvodima koji imaju manji ekološki otisak. Pomoću eko-oznaka proizvođači i davatelji usluga komuniciraju s potrošačima i dokazuju da poštuju visoke standarde zaštite okoliša tijekom cijelog životnog ciklusa proizvoda ili pružene usluge (Izvješće o okolišu Republike Hrvatske za razdoblje 2013. – 2016).Na području Zadarske županije nema evidentiranih nositelja oznake EU Ecolabel i Prijatelj okoliša. EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) je sustav ekološkog upravljanja i neovisnog ocjenjivanja kojim organizacije procjenjuju utjecaj njihove djelatnosti na okoliš, informiraju javnost o trenutnoj procjeni stanja utjecaja te unapređuju učinkovitost rada u skladu sa zahtjevima zaštite okoliša. Uključivanje organizacija u sustav EMAS je dobrovoljno i dostupno svim ekonomskim sektorima (javnim i privatnim djelatnostima), odnosno pravnim i fizičkim osobama - obrtnicima. Na području Zadarske županije nema registriranih organizacija u sustavu EMAS.

8. POPIS LITERATURE

Prostor i stanovništvo

Balorda, Lj i dr. (2016.) Demografska obilježja Zadarske županije od 1997. di 2015. godine, Hrvatski časopis za javno zdravstvo 48/12.

Bradaš, B. (2018.) Demografski izazovi i rješenja na primjeru Zadarske i Šibensko-kninske županije, Sveučilište u Zadru, Zadar.

Državni zavod za statistiku (DZS) (2011.) Popis stanovništva Republike Hrvatske 2011. godine.

Faričić, J. & Marelić, T. (2014.) Potencijali društveno-gospodarskog razvitka Zadarske županije, Sveučilište u Zadru, Zadar.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP). Envi atlas okoliša, http://envi-portal.azo.hr/, svibanj, 2020.

Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ), Statistički podatci, https://statistika.hzz.hr/, svibanj, 2020.

Reljef i geološka građa

Bognar, A. (1999.) Geomorfološka regionalizacija Hrvatske, Acta Geographica Croatica 34/1.

Hrvatski geološki institut, Osnovna Geološka Karta Republike Hrvatske 1:300 000.

Tlo i zemljišni pokrov

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu & Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilišta u Splitu (2007.) Plan navodnjavanja Zadarske županije.

Erak M. (2018.) Karta podložnosti na klizanje Republike Hrvatske, diplomski rad, Repozitorij Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta.

Fiket Ž., Mikac N., Kniewald G. (2016.) Sedimentary records of the Zrmanja River estuary, eastern Adriatic coast – natural vs. anthropogenic impacts, J. Soils Sediments (2017), 17; 1905-1916.

Fiket Ž. & Kniewald G. (2018.) The Zrmanja River Estuary (Adriatic Coast, Croatia), the Need for Interdisciplinary Approach to Protection of Coastal Areas, Pomorski zbornik (2018) 55; 9-32.

Halamić J. & Miko S. (ur.) (2009.) Geokemijski atlas Republike Hrvatske, Hrvatski geološki institut, 87str., Zagreb.

Hrvatski centar za razminiravanje, https://welcome.cms.hr/index.php/mine-map/, svibanj 2020.

Husnjak S. & Bensa A. (2018.) Pogodnost poljoprivrednog zemljišta za navodnjavanje u agroregijama Hrvatske.

Kutle A., Nađ K., Obhođaš J., Oreščanin V., Valković V. (2003.) Assessment of environmental condition in the waste disposal site of an ex-alumina plant near Obrovac, Croatia, X-Ray Spectrom, 2004., 33; 39-45.

Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite (2019.) Plan protuminskog djelovanja za 2019. godinu.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), Envi portal okoliša, http://envi.azo.hr/?topic=3, svibanj, 2020.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), Bioportal, http://www.bioportal.hr, svibanj, 2020.

Vlada Republike Hrvatske (2019.) Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016.

Vode

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu & Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilišta u Splitu (2007.) Plan navodnjavanja Zadarske županije.

Ekonomsko Tehnički Projekt d.o.o. & Dvokut Ecro d.o.o. (2016.) Objedinjeno završno izvješće vezanog za stanje poslovanja javnih isporučitelja vodnih usluga u Republici Hrvatskoj (2013. – 2015.).

Hidroprojekt-ing d.o.o. (2002.) Plan zaštite voda Zadarske županije.

Hidroprojekt-ing d.o.o. & Hidroing d.o.o. (2005.) Studija zaštite voda na području Zadarske županije.

Hidroprojekt-ing d.o.o. (2008.) Vodoopskrbni plan Zadarske županije.

Magaš, D. (2001.). Osnovna geografska obilježja – Zadarska županija, Zadarska županija (ur. Vanjak, R.).

Zavod za javno zdravstvo Zadarske županije (2006.) Program praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja otpadnim vodama na području Zadarske županije.

More

Butorac, V. (2016.) Relativna promjena morske razine na širem području Makarskog primorja, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb.

Cury P., Bakun, A., Crawford R.J.M., Jarre A., Quiñones R.A., Shannon, L.J., Verheye H.M. (2000.) Small pelagics in upwelling systems: patterns of interaction and structural changes in “wasp-waist” ecosystems. ICES Journal of Marine Science, 57,603–618.

Domazetović, F., Lončar, N., Šiljeg, A. (2017.) Kvantitativna analiza utjecaja porasta razine Jadranskog mora na hrvatsku obalu: GIS pristup, Naše more 64/2.

Zavod za javno zdravstvo Zadar & Oikon d.o.o. (2003.) Studija korištenja i zaštite podmorja Zadarske županije.

Marić M., Ferrario J., Marchini A., Occhipinti-Ambrogi A. i Minchin D. (2017.) Rapid assessment of marine non-indigenous species on mooring lines of leisure craft: new records in Croatia (eastern Adriatic Sea). Mar Biodiv (2017) 47:949–956.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike - Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora, Informacijski sustav MORE, http://baltazar.izor.hr/portal/pocetna, svibanj, 2020.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (2019.) Ažuriranje dokumenata Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem temeljem obveza iz čl.8, čl.9. i čl.10. Okvirne direktive o morskoj strategiji 2008 56 EZ.

Oikon d.o.o. (2013.) Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije.

Tsiamis K., Palialexis A., Stefanova K., Ninčević Gladan Ž., Skejić S., Despalatović M., Cvitković I., Dragičević B., Dulčić J., Vidjak O; Bojanić N., Žuljević A. i sur. (2019.) Non-indigenous species refined national baseline inventories: a synthesis in the context of the European Union's Marine Strategy Framework Directive. Marine Pollution Bulletin (rad prihvaćen za objavljivanje).

Klima

Faričić, J. & Marelić, T. (2014.) Potencijali društveno-gospodarskog razvitka Zadarske županije, Sveučilište u Zadru, Zadar.
Oikon d.o.o. (2013.) Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije.

Zrak

Državni hidrometeorološki zavod DHMZ (2017.) Izvješće o praćenju kvalitete zraka na postajama državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka u 2016. godini.

Državni hidrometeorološki zavod DHMZ (2018.) Izvješće o praćenju kvalitete zraka na postajama državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka u 2017. godini.

Državni hidrometeorološki zavod DHMZ (2019.) Izvješće o praćenju kvalitete zraka na postajama državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka u 2018. godini.

Državni hidrometeorološki zavod DHMZ (2020.) Izvješće o praćenju kvalitete zraka na postajama državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka u 2019. godini.

Dvokut Ecro d.o.o. (2017.) Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije za četverogodišnje razdoblje.

Dvokut Ecro d.o.o. (2011.) Program zaštite i poboljšanja zraka na području Zadarske županije.

Ekonerg d.o.o. (2017.) Godišnje izvješće o rezultatima praćenja kvalitete zraka na postajama državne mreže za praćenje kvalitete zraka u 2016. godini.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), Registar onečišćavanja okoliša (ROO), http://roo.azo.hr, travanj, 2020.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), Registar raspodjele prostornih emisija (EMEP), https://emep.haop.hr, travanj, 2020.

Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada Zagreb (2020.) Izvještaj o praćenju kvalitete zraka na postajama državne mreže, Izvještaj za 2019. godinu.

Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada Zagreb (2019.) Izvještaj o praćenju kvalitete zraka na postajama državne mreže, Izvještaj za 2018. godinu.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) (2019.). Izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2018. godinu.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) (2018.). Izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2017. godinu.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) (2017.). Izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2016. godinu.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) (2019.) Izvješće o inventaru stakleničkih plinova na području Republike Hrvatske za razdoblje 1990. - 2017.

Buka i svjetlost

Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2017.) Županijska razvojna strategija Zadarske županije 2016. – 2020.

Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA, Završen projekt IRENE - uz kojeg općine i gradovi štede uz 510 novih ekoloških rasvjetnih tijela, https://www.zadra.hr/hr/novosti/2768-irene, svibanj, 2020.

DARH 2 d.o.o. (2011.) Stručna podloga za određivanje dopuštenih razina buke prilikom održavanja javnih skupova, razonode, zabavnih i drugih aktivnosti na području Grada Zadra.

Light pollution map,
https://www.lightpollutionmap.info/#zoom=8.966743596882397&lat=5489644&lon=1699882&layers=B0FFFFFTFFFFFFFF, svibanj 2020.
Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), Strateške karte buke, http://buka.haop.hr/. svibanj, 2020.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE), Svjetlosno onečišćenje, https://mzoe.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug-4925/okolis/svjetlosno-oneciscenje/1324, svibanj, 2020.

Oikon d.o.o. (2013.) Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije.

Oikon d.o.o. (2016.) Program zaštite okoliša Grada Zadra.

SPECULUM d.o.o. za poslovno savjetovanje i usluge (2017.) Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. – 2019.

Biološka raznolikost

Cuttelood A., Grcia N., Malak D.A., Temple H., Vineet K. (2008.) The Nediterranean: a biodiversity hotspot under treat. In J.C:Ve.C.Hilton-Tylor & S.N.Stuart 8eds). The 20008 rewiew of the IUCN Red List of Thretened Species.IUCN Gland, Switzerland.

Coll M, Piroddi C, Steenbeek J, Kaschner K, Ben Rais Lasram F, et al. (2010.) The Biodiversity of the Mediterranean Sea: Estimates, Patterns, and Threats. PLoS ONE 5(8): e11842. i:10.1371/journal.pone.0011842.

Dražina, T. & Jalžić B. (2017.) Dosadašnja saznanja o špiljskoj fauni Crnopca. Suterranea Croatica 22.

Državni zavod za zaštitu prirode (DZZP) (2015.) Nature of Croatia. Capital for the future.

Državni zavod za zaštitu prirode (DZZP) (2015.): Zelena knjiga: Hrvatske izvorne sortevonove loze. Maletić, E. (ed). 367 pp.

Državni zavod za zaštitu prirode (DZZP) (2011.): Zelena knjiga izvornih pasmina Hrvatske. COAST/UNDP/GEF. 388 pp.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), Bioportal – zaštićena područja, http://www.bioportal.hr/gis/, travanj, 2020.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP). Bioportal – ekološka mreža, http://www.bioportal.hr/gis/, travanj, 2020.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), Bioportal – kopnena nešumska staništa, http://www.bioportal.hr/gis/, travanj, 2020.

Hrvatski planinarski klub Sveti Mihovil, Jamski sustav Crnopac, www.sv.mihovil.hr, svibanj, 2020.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) (2019.) Izvješće o stanju prirode u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2017. godine.

Oikon d.o.o. (2013.) Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije.

Ozimec R.(ur) (2009.): Poljoprivredna bioraznolikost Dalmacije. COAST/UNDP/GEF. 280 pp.

Krajobraz

Blaće, A. (2014.) Prilog poznavanju regionalne structure Primorske Hrvatske – regionalizacija Ravnokotarskog prostora, Geoadria 19/1, 129-145.

Bognar A. (2001.) Geomorfološka regionalizacija Hrvatske, Acta Geographica Croatica, vol. 34, Zagreb.

Bralić, I. (1995.) Krajobrazno diferenciranje i vrednovanje s obzirom na prirodna obilježja, u: Krajolik, Sadržajna i metodska podloga Krajobrazne osnove Hrvatske, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja – Zavod za prostorno planiranje, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – Zavod za ukrasno bilje i krajobraznu arhitekturu, Zagreb

Magaš, D. (2000.) Osnovne geografske i demogeografske značajke Privlake, u: Privlaka, zbornik radova, Matica hrvatska Privlaka.

Magaš, D. (2001.). Osnovna geografska obilježja – Zadarska županija, Zadarska županija (ur. Vanjak, R.).

Magaš, D. (2013.) Geografija Hrvatske, Sveučilište u Zadru, Odjela za geogafiju, Meridijani, Zadar, 600.

Mamut, M. & Mračić Š. (2017.) Geomorfološka obilježja šireg zemuničkog područja (Zadar), pregledni rad.

Gospodarstvo

Hrvatska gospodarska komora (HGK) (2019.) Gospodarska kretanja Zadarske županije u 2018. godini.

Energetika

Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije 2015. - 2017.

Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2016.) Godišnji plan energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. godina.

Hrvatski operator tržišta energije d.o.o. (HROTE) (2020.) Sustav poticanja OIEIK u RH – godišnji izvještaj za 2019. godinu.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) (2019.) Četvrti nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti za razdoblje 2017. - 2019.

Regionalna energetska agencija Sjever (2016.) Akcijski plan energetske učinkovitosti Grada Zadra za razdoblje 2017. - 2019. godine.

Registar obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača (OIEKPP), https://oie-aplikacije.mzoe.hr/Pregledi/, lipanj, 2020.

SPECULUM d.o.o. za poslovno savjetovanje i usluge (2017.) Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017. – 2019.

Vlada Republike Hrvatske (2019.) Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016.

Industrija

Elektroprojekt d.d.& Ires Ekologija d.o.o. (2015.) Strateška studija utjecaja na okoliš za Okvirni plan i program istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na kopnu.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), Registar onečišćavanja okoliša (ROO), http://roo.azo.hr, travanj 2020.

Hrvatska gospodarska komora (HKG) (2017.) Gospodarska kretanja Zadarske županije u 2016. godini.

Hrvatska gospodarska komora (HKG) (2018.) Gospodarska kretanja Zadarske županije u 2017. godini.

Hrvatska gospodarska komora (HKG) (2019.) Gospodarska kretanja Zadarske županije u 2018. godini.

Mineralne sirovine

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), Envi portal okoliša, http://envi-portal.azo.hr/, svibanj, 2020.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, https://www.mingo.hr/, svibanj, 2020.

Okvirni plan i program istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na kopnu, 2015.

Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske, 2008.

Promet

Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2017.) Županijska razvojna strategija Zadarske županije 2016. – 2020.

Državni zavod za statistiku (DZS) (2011.) Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2010.

Državni zavod za statistiku (DZS) (2012.) Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2011.

Državni zavod za statistiku (DZS) (2013.) Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2012.

Državni zavod za statistiku (DZS) (2014.) Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2013.

Državni zavod za statistiku (DZS) (2015.) Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2014.

Državni zavod za statistiku (DZS) (2016.) Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2015.

Državni zavod za statistiku (DZS) (2017.) Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2016.

Državni zavod za statistiku (DZS) (2018.) Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2017.

Državni zavod za statistiku (DZS) (2019.) Statistički ljetopis Republike Hrvatske 2018.

Ekonerg d.o.o. (2018.) Strateška studija o utjecaju Prometnog masterplana funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija na okoliš.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2018.) Croatian greenhouse gas inventory report for the period 1990. - 2016. (National inventory report 2018).

Hrvatske ceste d.o.o. (HC). 2018. Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske za 2017 godinu.

Hrvatske ceste d.o.o. (HC) (2019.) Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske za 2018 godinu.

Mobilita Evolva d.o.o. & INŽENJERSKI BIRO d.d. (2018.) Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija.

Poljoprivreda

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (2020.), https://www.apprrr.hr/registri/, travanj, 2020.

Agencija za razvoj Zadarske županije – ZADRA NOVA (2016.) Županijska razvoja strategija Zadarske županije za razdoblje od 2016. - 2020.

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (2013.) Program održivog razvoja poljoprivrede Zadarske županije 2013. - 2015.

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (2014.) Utjecaj poljoprivrede na onečišćenje površinskih i podzemnih voda u Republici Hrvatskoj.

Biondić R., Biondić B., Rubinić J., Meaški H., Kapelj S., Tepeš P. (2009.) Ocjena stanja i rizika cjelina podzemnih voda na krškom području u Republici Hrvatskoj.

Bogunović I., Mesić M., Kisić I., Šestak I., Perčin A., Bilandžija D. (2018.) Održive mjere gospodarenja tlom u ekološkoj poljoprivredi za klimatske uvjete mediteranske Hrvatske.

Državni zavod za statistiku (DZS) (2019.) Priopćenje, Ekološka proizvodnja u 2018.

El-Hage Scialabba N., Muller-Lindenlauf M. (2010.) Organic agriculture and climate change. Renewable Agriculture and Food Systems, 25(2), 158–169.

Lokalna akcijska grupa (LAG) „Laura“ (2016.) Lokalna razvojna strategija 2014. - 2020.

Mesić M., Kisić I., Bašić F., Butorac A., Zgorelec Ž., Gašpar I. (2007a) Losses of Ca, Mg and SO_4^{2-} with drainage water at fertilisation with different nitrogen rates. Agriculturae Conspectus Scientificus, 72(1), 53-58.

Mesić M., Bašić F., Kisić I., Butorac A., Zgorelec Ž. (2007b). Application of Zeolite for Reduced Nitrogen Leaching with Drainpipe Water. Prirodni zeolitni tuf iz Hrvatske u zaštiti okoliša (Filipan, T.; Tišma, S.; Farkaš, A. (ur.)). Institut za međunarodne odnose, Zagreb, str. 209-223.

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (2011.) Akcijski plan razvoja ekološke poljoprivrede u Hrvatskoj za razdoblje 2011. - 2016.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) (2017.) Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, Strategija prilagodbe klimatskim promjenama.

Program potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Zadarske županije (2019. - 2020. godina) (2019.) Službeni glasnik Zadarske županije broj 9/19.

Program Ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. (2015.) Odobrena inačnica EN, verzija 8.2. Europska komisija (2019.).

Razvojna agencija Zadarske županije – ZADRA NOVA (2012.) Program ruralnog razvoja Zadarske županije 2012. - 2014.

Razvojna agencija Zadarske županije – ZADRA (2012.) Program razvoja sektora ribarstva Zadarske županije 2013. - 2015.

Službeni glasnik Zadarske županije broj 11/16, 5/18 (2016.) Program potpora ruralnom razvoju na području Zadarske županije (2016. - 2020. godina).

Šumarstvo

Alfa test d.o.o. (2019.) Procjena rizika od velikih nesreća za područje Zadarske županije.

Čović A. (2017.) Floristička i meliorativne značajke šumskih kultura crnog bora (*Pinus nigra* J.F. Arnold) na području šumarija Drniš i Split, Završni specialistički rad, Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet.

Dubravac T., Vrbek B., Lalić Z (2006.) Prirodna obnova u sastojinama alepskog bora (*Pinus Halepensis* Mill.) nakon požara, Rad.-Šum. inst. Jastrebarsko, Izvanredno izdanje 9; 37–51.

Hrvatske šume d.o.o. (2017.) Šumskogospodarska osnova za razdoblje od 2016. do 2025.

Hrvatske šume, Programi gospodarenja gospodarskim jedinicama Hrvatskih šuma, http://javni-podaci.hrsume.hr, svibanj, 2020.

Hrvatski centar za razminiravanje (2019.) Izvješće o provedbi plana protuminskog djelovanja i utrošenim financijskim sredstvima za 2018. godinu

Hrvatski šumarski institut (2013.) Defolijatori kao invazivni šumski štetnici u uvjetima klimatskih promjena (DIFPEST), projekt 2014. - 2017.

Hrvatski šumarski institut (2017.) Oštećenost šumskih ekosustava Republike Hrvatske, Izvješće za 2017. godinu

Hrvatski šumarski institut (2019.) Oštećenost šumskih ekosustava Republike Hrvatske, Izvješće za 2018. godinu, Nacionalni koordinacijski centar za procjenu i motrenje utjecaja atmosferskog onečišćenja i drugih čimbenika na šumske ekosustave.

Maestre F., Cortina J (2004.) Are *Pinus halepensis* plantations useful as restoration tool in semiarid Mediterranean areas?, Forest Eco. and Manag. 198 (1-3); 303–317.

Šiljeg A., Marić I., Jurišić M., Plaščak I. (2017.) Model vidljivosti kao strategija za prevenciju šumskih požara – primjer Zadarske županije, Šumarski list 7-8 (2017); 339-349.

Tekić I., Fuerst-Bjeliš B., Durbešić A. (2014.) Rasprostranjenost alepskog bora (*Pinus halepensis* Mill.) i njegov utjecaj na vegetaciju i strukturu pejzaža šireg Šibenskog područja, Šumarski list 11-12; 593-600.

Trinajstić I. (1993.) Problem sukcesije vegetacije na požarištima alepskoga bora (*Pinus halepensis* Mill.) u Hrvatskom primorju, Šumarski list 117 (3): 131–136.

Vogiatzakis I., Griffiths G., Cassar L, Morse S. (2005.) Medditeranean coastal landscapes - Managment Practices, Typology and Sustainability. The University of Reading. Ujedinjeno Kraljevstvo.

Lovstvo

Lovački savez Zadarske županije, https://www.lszd.hr, svibanj 2020.

Ministarstvo Poljoprivrede, Središnja lovna evidencija, https://sle.mps.hr, svibanj, 2020.

Ožura M. (2015.) Valorizacija staništa u uzgoju divljači – potencijal lovnog turizma, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku, 2. Međunarodna znanstveno-stručna konferencija Izazovi današnjice - turizam i lokalni razvoj.

Strukovna udruga Stručnih osoba za provedbu lovnogospodarskih osnova, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači na površinama izvan lovišta (2013.) Program razvoja lovstva Zadarske županije 2013. - 2016.

Ribarstvo i akvakultura

Crowe T.P., Fitch. J.E., Frid C.L.J., Somerfield P.J. (2011.). A framework for managing sea bed habitats in near shore Special Areas of Conservation, A report for the Department of the Environment, Heritage and Local Government, Ireland.

Dalsgaard T, Krause-Jensen D (2006.) Monitoring nutrient release from fish farms with macroalgal and phytoplankton bioassays, Aquaculture 256; 302–310.

Državni ured za reviziju, Područni ured Zadar (2017.) Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti Upravljanja pomorskim dobrom na području Zadarske županije.

Dvokut Ecro d.o.o. (2015.) Strateška studija utjecaja na okoliš Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo za razdoblje 2014. – 2020.

Europska komisija (2018.) Smjernice Akvakultura i Natura 2000, Održiva akvakultura u kontekstu ekološke mreže Natura 2000.

European Commission, Joint Research Centre (2019.) Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF), General Fisheries Commission for the Mediterranean (GFCM) Assessment of the Mediterranean Sea stocks – Reports.

Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar (2016.) Gospodarska kretanja Zadarske županije 2015.

Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar (2017.) Gospodarska kretanja Zadarske županije 2016.

Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar (2018.) Gospodarska kretanja Zadarske županije 2017.

Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar (2019.) Gospodarska kretanja Zadarske županije 2018.

Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar (2020.) Gospodarska kretanja Zadarske županije 2019.

Huntington T., Roberts H., Cousins N., Pitta V., Marchesi N., Sanmamed A., Hunter-Rowe T., Fernandes T., Tett P., McCue J. and Brockie N. (2006.) Some Aspects of the Environmental Impact of Aquaculture in Sensitive Areas, Report to the DG Fish and Maritime Affairs of the European Commission.

La Rosa T., Mirto S., Favaloro E., Savona B., Sara G., Danovaro R., Mazzola Al (2002.) Impact on the water column biogeochemistry of a Mediterranean mussel and fish farm, Water Res 36; 713–721.

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu “Lostura” (2017.) Lokalna razvoja strategija u ribarstvu 2014. - 2020.

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu “Plodovi mora” (2020.) Lokalna razvojna strategija u ribarstvu.

McCormack E., Roche C., Nixon E. (2009.) OSPAR Commission, Biodiversity Series: Assessment of Impacts of Mariculture.

Ministarstvo poljoprivrede (2019.) Operativni program za pomorstvo i ribarstvo za programsko razdoblje 2014. - 2020.

Ministarstvo poljoprivrede (2015.) Nacionalni strateški plan razvoja akvakulture u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014. - 2020.

Ministarstvo poljoprivrede, Registar dozvola u akvakulturi, https://ribarstvo.mps.hr/default.aspx?id=415, svibanj, 2020.

Oikon d.o.o. (2014.) Strateška studija utjecaja na okoliš Nacionalnog strateškog plana razvoja akvakulture za razdoblje 2014. – 2020.

Pitta P., Tsapakis M., Apostolaki E.T., Tsagaraki T., Holmer M., Karakassis, I. (2009.) Ghost nutrients from fish farms are transferred up the food web by phytoplankton grazers, Marine ecology progress, Vol 374; 1-6.

Program prekogranične suradnje IPA Adriatic 2007. - 2013., Projekt EcoSea Zaštita, poboljšanje i integrirano upravljanje morskim okolišem i prekograničnim prirodnim resursima, Završni izvještaj.

Razvoja agencija Zadarske županije, ZADRA (2012.) Program razvoja sektora ribarstva Zadarske županije 2013. - 2015.

Strategija upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem temeljem obveza iz čl.8, čl.9 i čl.10. Okvirne direktive o Morskoj strategiji 2008 56 EZ (2019.) Ažuriranje dokumenta, Institut za oceanografiju i ribarstvo Split, Institut za razvoj i međunarodne odnose.

Turizam

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), Bioportal, http://www.bioportal.hr/gis/, travanj, 2020.

Hrvatska turistička zajednica, www.htz.hr, svibanj, 2020.

Javna ustanova Park prirode Velebit, https://www.pp-velebit.hr/hr/, svibanj, 2020.

Kokić, S. (2019.) Turizam Zadarske županije, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb.

Petrić, L. (2007.) Osnove turizma, Sveučilište u Splitu, Split

Razvojna agencija Zadarske županije ZADRA (2013.) Glavni razvojni plan turizma Zadarske županije 2013. – 2023.

Turistička zajednica Zadarske županije (2019.) Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018 godini.

Kemikalije

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2016.) Izvješće o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša za 2015. godinu.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2017.) Izvješće o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša za 2016. godinu

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2017.) Izvješće o podacima iz baze registar postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća (RPOT/OPVN) za 2016. godinu

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2018.) Izvješće o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša za 2017. godinu.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2018.) Izvješće o podacima iz baze registar postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća (RPOT/OPVN) za 2017. godinu.

Hrvatska gospodarska komora. Županijska komora Zadar (2016.) Gospodarska kretanja Zadarske županije br. 32.

Hrvatska gospodarska komora. Županijska komora Zadar (2017.) Gospodarska kretanja Zadarske županije br. 33.

Hrvatska gospodarska komora. Županijska komora Zadar (2018.) Gospodarska kretanja Zadarske županije br. 34.

Hrvatska gospodarska komora. Županijska komora Zadar (2019.) Gospodarska kretanja Zadarske županije br. 35.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) (2019.) Izvješće o podacima iz baze registar postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari/Očevidnik prijavljenih velikih nesreća (RPOT/OPVN) za 2018. godinu.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) (2019.) Prijedlog Četvrtog izvješća o provedbi Stockholmske konvencije o postojanim organskim onečišćujućim tvarima u Republici Hrvatskoj za razdoblje siječanj 2015. – prosinac 2017. godine.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) (2019.) Izvješće o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša za 2018. godinu.

Rašić, I. (2020.) Kemijska industrija. Sektorske analize, Ekonomski institut: 75, Zagreb.

Rašić Bakarić, I. (2018.) Kemijska industrija. Sektorske analize, Ekonomski institut: 59, Zagreb.

Vlada Republike Hrvatske (2019.) Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016.

Gospodarenje otpadom

Čisto podzemlje, Popis objekata,

http://cistopodzemlje.eu/hr/objekt/?category=25&lokacija=zadarska&search=&post_type=location, lipanj, 2020.

Eko d.o.o. Regionalni centar za gospodarenje otpada

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Reciklažna dvorišta,

http://www.fzoeu.hr/hr/gospodarenje_otpadom/reciklazna_dvorista/, lipanj, 2020.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), Preglednik Gospodarenje građevnim otpadom 2017., https://haop.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=45651bb0ff3f4ffba68a275dfbd1d3c1, lipanj, 2020.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2017.) Izvješće o komunalnom otpadu za 2016.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP).(2018.) Izvješće o komunalnom otpadu za 2017.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2019.) Izvješće o komunalnom otpadu za 2018. Zagreb

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2017.) Izvješće o podacima iz Registra onečišćavanja okoliša za 2016.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2018.) Izvješće o podatcima iz Registra onečišćavanja okoliša za 2017.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2019.) Izvješće o podatcima iz Registra onečišćavanja okoliša za 2018.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) (2019.) Pregled podataka o gospodarenju građevnim otpadom u 2018. godini.

Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Grada Biograd na Moru za 2018.

Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Grada Paga za 2018.

Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Grada Zadra za 2018.

Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Općine Gračac za 2018.

Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Općine Polača za 2018.

Kalambura, S. (2006.) Strategija gospodarenja otpadom i uloga Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Arhiv za higijenu rada i toksikologiju, Vol. 57: 3

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) (2019.) Ažuriranje dokumenata Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem temeljem obveza iz čl.8, čl.9. i čl.10. Okvirne direktive o morskoj strategiji 2008 56 EZ.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE), Odvajanje otpada, https://mzoe.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug-4925/otpad/odvajanje-otpada/1278, lipanj, 2020.

Zadarska županija (2019.) Izvješće Zadarske županije o provedbi plana gospodarenja otpadom RH za 2018. i objedinjeno izvješće JLS Zadarske županije o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2018. godinu.

Okoliš i zdravlje

Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2017.) Županijska razvojna strategija Zadarske županije 2016. – 2020.

Dvokut Ecro d.o.o. (2017.) Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Zadarske županije za četverogodišnje razdoblje.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo. (2019.) Izvještaj o zdravstvenoj ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u Republici Hrvatskoj za 2018. godinu.

Projekt PESCAR – *Pesticide Control and Reduction.,* https://www.agroprognoza.eu/, svibanj, 2020.

Sofilić, T. (2017.) Zdravlje i okoliš. Sveučilište u Zagrebu, Metalurški fakultet u Sisku.

Vlada Republike Hrvatske (2019.) Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2013. do 2016.

Zavod za javno zdravstvo Zadar (2017.) Zdravstveno-statistički ljetopis Zadarske županije za 2016. godinu.

Zavod za javno zdravstvo Zadar (2018.) Zdravstveno-statistički ljetopis Zadarske županije za 2017. godinu.

Zavod za javno zdravstvo Zadar (2019.) Zdravstveno-statistički ljetopis Zadarske županije za 2018. godinu.

Zavod za javno zdravstvo Zadar, Peludni kalendar 2018., file:///C:/Documents%20and%20Settings/hudec01/My%20Documents/Downloads/Peludni_kalendar_2018.pdf, svibanj, 2020.

Dokumenti, instrumenti i nadzor nad provedbom

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE), Uprava za inspekcijske poslove (2018.) Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša za 2017. godinu.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Nadzor zaštite okoliša, https://mzoe.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug-4925/inspekcija/izvjesca/1839, lipanj, 2020.

Informiranje i sudjelovanje javnosti

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE), Aarhuška konvencija, https://mzoe.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug-4925/medjunarodna-suradnja/multilateralni-medjunarodni-sporazumi-1138/aarhuska-konvencija/1139, lipanj, 2020.

9. PRILOZI

POPIS SLIKA

Slika 1. Prirodne cjeline Zadarske županije. Izvor: Faričić J. T. Marelić (2014). Potencijali društveno-gospodarskog razvitka Zadarske županije.....15

Slika 2. Gradovi i Općine Zadarske županije, Izvor: Središnji registar prostornih jedinica 16

Slika 3. Geološke značajke Zadarske županije (prema OGK 1:300 000) 17

Slika 4. Hipsometrijska obilježja Zadarske županije 18

Slika 5. Vrijednosti nagiba padina na području Zadarske županije 19

Slika 6. Ekspozicija padina na području Zadarske županije 20

Slika 7. Tipovi tla na području Zadarske županije, izvor: Digitalna pedološka karta 21

Slika 8. Klimadijagrami za odabrane meteorološke postaje u Zadarskoj županiji (od 1981. do 2011.) Zadarske županije. Izvor: DHMZ prema Faričić J.,T.Marelić (2014). Potencijali društveno-gospodarskog razvitka Zadarske županije.....26

Slika 9. Čestina vjetra (u%) za odabrane meteorološke postaje u Zadarskoj županiji (od 1981. do 2011.) Zadarske županije. Izvor: DHMZ prema Faričić J.,T.Marelić (2014). Potencijali društveno-gospodarskog razvitka Zadarske županije. Vode.....27

Slika 10. Krajobrazne jedinice na području Zadarske Županije sukladno Krajobraznoj regionalizaciji RH. 29

Slika 11. Odnos prirodnih i antropogenih površina na području Zadarske županije sukladno Corine Land Cover 2012., prilagodba. 33

Slika 12. Struktura ukupnih prihoda gospodarstva Zadarske županije u 2018. godini. (Izvor: FINA; Obrada HGK-ŽK Zadar).....37

Slika 13. Jedinice lokalne samouprave Zadarske županije prema površinama teritorija ..49

Slika 14. Corine Land Cover – zemljišni pokrov na području Zadarske županije 2012...51

Slika 15. Udjeli ukupne promjene izgrađenosti za Zadarsku županiju u razdoblju 2012. – 2015. (ENVI – portal okoliša). 52

Slika 16. Broj stanovnika na području Zadarske županije po jedinicama lokalne samouprave prema Popisu stanovništva 2011., DZS. 53

Slika 17. Gustoća naseljenosti Zadarske županije po jedinicama lokalne samouprave prema Popisu stanovništva 2011., DZS 54

Slika 18. Migracijski saldo u Zadarskoj županiji od 1997. do 2015. godine (Balorda id r., 2016).....55

Slika 19. Udio stanovnika starijih od 65 godina po jedinicama lokalne samouprave u Zadarskoj županiji prema Popisu stanovništva 2011., DZS.....56

Slika 20. Zastupljenost pojedinih projekata obnovljivih izvora energije na području Zadarske županije sukladno Registru OIEKPP, 2020.....60

Slika 21. Odnos broja postrojenja i ukupne električne snage postrojenja sukladno Registru OIEKPP, 2020.....61

Slika 22. Ukupan broj gospodarstvenika industrijskog sektora Zadarske županije (Izvor: HGK - ŽK Zadar).....70

Slika 23. Struktura ukupnih prihoda prerađivačke industrije gospodarstva Zadarske županije u 2017. godini – po odjeljcima djelatnosti (Izvor: FINA; Obrada HGK - ŽK Zadar).....71

Slika 24. Mineralne sirovine na području Zadarske županije (izvor: ENVI – portal okoliša) 77

Slika 25. Broj aktivnih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina u Zadarskoj županiji, stanje na dan 31. prosinac 2017, (MGPO).....78

Slika 26. Usporedba PLDP i PGDP na izlazima s autoceste A1 u Zadarskoj županiji za 2018. godinu, izvor: Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske za 2018 godinu, HC d.o.o.....83

Slika 27. Željeznička mreža Zadarske županije, preuzeto iz Strateške studije Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (Ekonerg, 2018.).....86

Slika 28. Broj putnika u Zračnoj luci Zadar u razdoblju od 2012. do 2019. godine, izvor; Zračna luka Zadar.....88

Slika 29. Promet putnika u Zračnoj luci Zadar po mjesecima u razdoblju od 2015. do 2019. godine, izvor Zračna luka Zadar 88

Slika 30. Statistika tereta u Zračnoj luci Zadar u razdoblju od 2012. do 2019. godine, izvor; Zračna luka Zadar.....89

Slika 31. Luke na području Zadarske županije koje sudjeluju u javnom obalnom prijevozu, Izvor: Strateška studija Prometnog razvoja funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (Ekonerg, 2018.).....91

Slika 32. Ukupan broj putnika i brodova u razdoblju od 2014. do 2019. godine, izvor: Lučka uprava Zadar.....92

Slika 33. Korištenje zemljišta za poljoprivredu na području Zadarske županije sukladno Corine Land Cover 2012., prilagodba. 100

Slika 34. Kretanje broja poljoprivrednih gospodarstava i površina ARKOD parcela na području Zadarske županije u razdoblju od 2016.-2019., Izvor: ARKOD (APPRRR). .101

Slika 35. Zastupljenost pojedinog načina korištenja poljoprivrednog zemljišta na području Zadarske županije u 2019. godini, Izvor: ARKOD (APPRRR).....102

Slika 36. Površine pod šumskom i prijelaznom vegetacijom sukladno Corine Land Cover (CLC 2012.) na području Zadarske županije s granicama šumarija sukladno Hrvatskim šumama, izvor: ENVI atlas okoliša, 2020. 115

Slika 37. Šumarije na području Zadarske županije, izvor: Hrvatske šume, javni podaci, 2020. 116

Slika 38. Zastupljenost površina prema kategorijama unutar pojedinih šumarija na području Zadarske županije, izvor: Hrvatske šume, javni podaci 2020. 118

Slika 39. Sumarne promjene prema kategorijama unutar šumarija Hrvatskih šuma na području Zadarske županije u odnosu na prethodno Izvješće (2013). Izvor: Hrvatske šume, javni podaci 2020. 119

Slika 40. Privatne šume na području Zadarske županije, izvor: Javni podaci Hrvatskih šuma, 2020. 124

Slika 41. Lovišta na području Zadarske županije, preuzeto s http://www.lszd.hr/lovista-zadarske-zupanije/ 134

Slika 42. Vrste lovoovlaštenika u lovištima na području Zadarske županije, izvor: Ministarstvo poljoprivrede, 2020. 137

Slika 43. Karakteristike ribarske flote na području Zadarske županije u razdoblju od 2015. do 2019. godine, Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar 144

Slika 44. Prikaz strukture ribarskih plovila na području Zadarske županije u 2019. godini, Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar 145

Slika 45. Plovila prema vrsti ribolovnog alata na području Zadarske županije u razdoblju od 2015. do 2019. godine, Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar 146

Slika 46. Zastupljenost koncesija za uzgoj ribe na području Zadarske županije prema JLS, izvor: Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti Upravljanja pomorskim dobrom na području Zadarske županije (2017.).....150

Slika 47. Zastupljenost koncesija za uzgoj školjkaša na području Zadarske županije prema JLS, izvor: Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti Upravljanja pomorskim dobrom na području Zadarske županije (2017.).....151

Slika 48. Dolasci turista u Zadarskoj županiji po turističkim zajednicama u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018 godini, 2019).....160

Slika 49. Udio dolazaka stranih turista po emitivnim zemljama za Zadarsku županiju u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018 godini, 2019).....161

Slika 50. Noćenja turista u Zadarskoj županiji po turističkim zajednicama u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018 godini, 2019).....162

Slika 51. Dolasci turista u Zadarsku županiju po mjesecima u 2017. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018 godini, 2019).....162

Slika 52. Dolasci turista u Zadarsku županiju po mjesecima u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018 godini, 2019).....163

Slika 53. Noćenja turista u Zadarskoj županiji po mjesecima u 2017. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018 godini, 2019).....163

Slika 54. Noćenja turista u Zadarskoj županiji po mjesecima u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018 godini, 2019).....163

Slika 55**.** Količine (t) pojedinih vrsta odvojeno sakupljenog komunalnog otpada u 2016., 2017. i 2018. godini u Zadarskoj županiji (HAOP, 2017; 2018; 2019).....180

Slika 56**.** Količine (t) prijavljenog proizvedenog neopasnog i opasnog otpada u NO obrasce u Zadarskoj županiji 2016. – 2018. (HAOP, 2017; 2018; 2019) 182

Slika 57. Strateška karta buke za autocestu A1 Zagreb – Split i državne ceste DC306, DC8 i DC407 na području Zadarske županije (HAOP, 2020).....192

Slika 58. Svjetlosno onečišćenje u Zadarskoj županiji za: a) 2017., b) 2018. i c) 2019. godinu; crvena boja označava najveće svjetlosno onečišćenje, a svijetlo plavo najmanje, sivo bez onečišćenja (Light pollution map) 194

Slika 59. Prostorni prikaz podjele Republike Hrvatske na zone i aglomeracije, izvor: http://iszz.azo.hr/iskzl/mreza.html?t=1 198

Slika 60. Kretanje ukupnih emisija onečišćujućih tvari u zrak na području Zadarske županije sukladno ROO u razdoblju od 2014. do 2018. Izvor: ROO 203

Slika 61. Zastupljenost pojedinih onečišćujućih tvari u ukupnim emisijama u zrak na području Zadarske županije u 2018. godini, Izvor: ROO 204

Slika 62. Kretanja prijavljenih onečišćujuće tvari u zrak na području Zadarske županije sukladno Registru onečišćivača u razdoblju od 2014. do 2018. godine. Izvor: ROO.....205

Slika 63. Zastupljenost u udjelima pojedinih djelatnosti prema NKD u ukupnim prijavljenim ispuštenim tvarima u zrak na području Zadarske županije u razdoblju od 2015. do 2018. godine, Izvor: ROO 208

Slika 64. Prostorna raspodjela CO 216

Slika 65. Prostorna raspodjela SOx 216

Slika 66. Prostorna raspodjela NOx 216

Slika 67. Prostorna raspodjela $PM_{2.5}$ 217

Slika 68. Prostorna raspodjela PM_{10} 217

Slika 69. Prostorna rapodjela NH_3 217

Slika 70. Prostorna raspodjela NMVOC 217

Slika 71. Prostorna raspodjela PAH 218

Slika 72. Prostorna raspodjela Pb 218

Slika 73. Prostorna raspodjela Cd 218

Slika 74. Osjetljiva područja u Republici Hrvatskoj sukladno Uredbi o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10, 141/15). 235

Slika 75. Vodna tijela na području Zadarske županije- tekućice, stajaćice, prijelazne vode i vode teritorijalnog mora tetijela podzemne vode. 237

Slika 76. Vodna tijela na području Zadarske županije – tekućice i stajaća vodna tijela. 238

Slika 77. Vodna tijela na području Zadarske županije- tijela podzemne vode. 238

Slika 78. Vodna tijela na području Zadarske županije- prijelazna vodna tijela. PV - Zrmanja 239

Slika 79. Vodna tijela na području Zadarske županije- priobalna vodna tijela.....239

Slika 80. Prikaz utjecaja poplavne zone od 6 m na hrvatsku obalu (preuzeto iz: Domazetović i dr., 2017.).....260

Slika 81. Prikaz utjecaja porasta morske razine od 6 m na Zadar (Karta A) i udio ugroženog stanovništva po zadarskim gradskim četvrtima (Karta B), (preuzeto iz: Domazetović i dr., 2017.).....261

Slika 82. Kartografski prikaz lokacija uzorkovanja s konačnom ocjenom kakvoće mora za kupanje u razdoblju 2016 – 2019. na području Zadarske županije, (www.baltazar.izor.hr). 262

Slika 83. Broj uzoraka i konačne ocjene kakvoće mora za kupanje u razdoblju 2016 – 2019. na području Zadarske županije, (www.baltazar.izor.hr) 262

Slika 84. Vrijednosti trofičkog indeksa za mjernu postaju Zadar u razdoblju od 2003. do 2017., izvor: Baza podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex).....263

Slika 85. Grafički prikaz koncentracija E. coli za mjernu postaju Rovanjska u razdoblju od 2008. do 2017. godine, izvor: Baza podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex) 266

Slika 86. Grafički prikaz koncentracija E. coli za mjernu postaju Novigrad u razdoblju od 2008. do 2017. godine, izvor: Baza podataka i pokazatelja stanja morskog okoliša, marikulture i ribarstva (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex) 266

Slika 87. Vrijednost EFI indeksa po postajama prijelaznih voda – RR 17, izvor: (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex).....268

Slika 88. Vrijednost EFI indeksa po postajama prijelaznih voda – RR 18, izvor: (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex).....268

Slika 89. Korištenje zemljišta na području Zadarske županije sukladno Corine Land Cover 2012., Izvor: ENVI – atlas okoliša, 2020 276

Slika 90. Zalihe ugljika u tlu (t/ha) u intervalu 0-30 cm na području Zadarske županije, izvor: ENVI atlas okoliša, 2020. 280

Slika 91. Zalihe dušika u tlu (t/ha) u intervalu 0-30 cm, izvor: ENVI atlas okoliša, 2020. 281

Slika 92. Kretanje koncentracija kadmija i kroma na području Zadarske županije, izvor: HGI.....282

Slika 93. Kretanja koncentracija nikla i olova na području Zadarske županije, izvor: HGI 282

Slika 94. Kretanja koncetracija arsena na području Zadarske županije, izvor: HGI.....283

Slika 95. Lokacije divljih odlagališta otpada u speleološkim objektima u 2018. godini na području Zadarska županije, izvor: Bioportal, 2020. 285

Slika 96 Podložnost klizištima na području Zadarske županije, izvor: Erak, 2018. 286

Slika 97. Prikaz područja pod minama u Zadarskoj županiji, izvor: Hrvatski centar za razminiravanje (https://welcome.cms.hr/index.php/mine-map/, 2020.).....287

Slika 98. Zaštićena područja na području Zadarske županije, Izvor: Bioportal.....293

Slika 99. Karta područja ekološke mreže Natura 2000 u Zadarskoj županiji. Izvor: Bioportal.....298

Slika 100. Nalazi invazivnih stranih vrsta sisavaca i ptica s Unijinog popisa u Republici Hrvatskoj. ISPRH 2013-2017. 302

Slika 101. Nalazi invazivnih stranih vrsta slatkovodnih riba, rakova i gmazova s Unijinog popisa u Republici Hrvatskoj. ISPRH 2013-2017. 303

Slika 102. Kopnena nešumska staništa na području Zadarske županije, izvor: Bioportal 305

Slika 103. Rezultati kontrole vode u Zadarskoj županiji 2016. – 2018. godine (ZJZ Zadar, 2017; 2018; 2019) 322

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prisutni tipovi tla na području Zadarske županije, izvor: Pedološka karta Zadarske županije (Izvor: Plan navodnjavanja za područje Zadarske županije, 2007.) ...22

Tablica 2. Stanovništvo i gustoća naseljenosti – Zadarska županija.....34

Tablica 3. Raspodjela stanovništva po naseljima u Zadarskoj županiji prema popisu iz 2011. 35

Tablica 4. Energetska bilanca Zadarske županije za 2012. godinu, Izvor: Godišnji plan energetske učinkovitosti Zadarske županije (2017.) 58

Tablica 5. Analiza provedbe ciljeva i mjera zaštite okoliša u sektoru energetike 63

Tablica 6. Analiza provedbe mjera definiranih Programom zaštite okoliša Zadarske županije 73

Tablica 7. Popis eksploatacijskih polja mineralnih sirovina na dan 31. prosinac 2017., Zadarska županija, (MGPO) 78

Tablica 8. Popis istražnih prostora mineralnih sirovina na dan 31. prosinac 2017., Zadarska županija (MGPO) 79

Tablica 9. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša.....80

Tablica 10. Cestovna mreža na području Zadarske županije i Republike Hrvatske za 2018. godinu, izvor: Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 17/20), Razvojna strategija Zadarske županije do 2020., Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (2018) 83

Tablica 11. Podaci o prosječnom godišnjem dnevnom prometu (PGDP) i prosječnom ljetnom dnevnom prometu (PLDP) na izlazima s autoceste A1 u Zadarskoj županiji za 2017. i 2018. Godinu, Izvor: Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske za 2017. i 2018 godinu, HC 84

Tablica 12. Broj registriranih vozila i količina cestovnog prijevoza robe u Zadarskoj županiji u razdoblju od 2010. do 2018. godine, Izvor: Državni zavod za statistiku.....84

Tablica 13. Karakteristike željezničkih linija koje se nalaze na području Zadarske županije, izvor: Prometni masterplan funkcionalne regije Sjeverna Dalmacija (2018.) 86

Tablica 14. Željeznički promet u RH i Zadarskoj županiji u razdoblju od 2010. do 2018. godine, izvor: Državni zavod za statistiku 87

Tablica 15. Emisije stakleničkih plinova iz sektora prometa u razdoblju od 2014. - 2016. Iskazane u kt CO2-eq, izvor: National Inventory Report 2018., Croatian greenhouse gas inventory.....93

Tablica 16. Analiza provedbe mjera.....94

Tablica 17. Broj poljoprivrednih gospodarstava i ARKOD čestica s površinama na području Zadarske županije u razdoblju od 2016. - 2019., Izvor: AKOD, APPRRR.....100

Tablica 18. Broj ekoloških poljoprivrednih subjekata i ekološki korištenog poljoprivrednog zemljišta na području Zadarske županije u razdoblju od 2016. - 2018., Izvor: DZS.....104

Tablica 19. Analiza provedbe mjeri 108

Tablica 20. Stanje površina po šumarijama pod upravom Hrvatskih šuma na području Zadarske županije, izvor: Hrvatske šume, javni podaci, 2020.....117

Tablica 21. Struktura po kategorijama unutar pojedinih šumarija i gospodarskih jedinica kojima upravljaju Hrvatske šume na području Zadarske županije sukladno novim Osnovama gospodarenja, izvor: Hrvatske šume, javni podaci 2020.....119

Tablica 22. Površine šuma pod kategorijama u privatnom vlasništvu na području Županije, izvor: Šumskogospodarska osnova RH 2016. - 2025. 125

Tablica 23. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša.....129

Tablica 24. Državna i županijska lovišta na području Zadarske županije, izvor: Ministarstvo poljoprivrede, 2020. 134

Tablica 25. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša.....139

Tablica 26. Kapacitet ribarske flote na području Zadarske županije te RH u razdoblju od 2015. do 2019. godine, Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Zadar 143

Tablica 27. Popis poslovnih subjekata iz Registra dozvola u akvakulturi na području Zadarske županije, Izvor: Ministarstvo poljoprivrede. 148

Tablica 28.Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša.....155

Tablica 29. Zaštićena područja u Zadarskoj županiji, 2020. godine (www.bioportal.hr) 158

Tablica 30. Dolasci i noćenja turista u Zadarskoj županiji prema vrstama smještajnih kapaciteta u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.). 164

Tablica 31. Broj dolazaka i noćenja ostvarenih u nekomercijalnom smještaju na prostoru Zadarske županije u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.). 165

Tablica 32. Broj dolazaka i noćenja ostvarenih u plovnim objektima na prostoru Zadarske županije u 2018. godini, (Statistička analiza turističkog prometa u Zadarskoj županiji u 2018. godini, 2019.). 166

Tablica 33. Popis luka posebne namjene (luke nautičkog turizma veće od 200 vezova), (PPZŽ, 2016.). 166

Tablica 34. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša.....169

Tablica 35. Međugodišnje stope promjene (%) u industriji kemikalija i kemijskih proizvoda u razdoblju 2015. – 2019. u Republici Hrvatskoj (Rašić, 2020.; Rašić Bakarić, 2018.).....171

Tablica 36. Prihodi u području C20 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda industrijskog sektora (izvor: HGK, 2016., 2017., 2018., 2019.). 172

Tablica 37. Podaci o količini (t) opasnih tvari/grupa/kategorija opasnosti višeg i nižeg razreda Zadarske županije prema podacima iz baze RPOT/OPVN prema Prilogu I.A Uredbe (HAOP, 2017., 2018.; MZOE, 2019.) 172

Tablica 38. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine 174

Tablica 39**.** Popis pružatelja javne usluge prikupljanja komunalnog otpada te područje pružanja usluge u Zadarskoj županiji za 2018. godinu (Zadarska županija, 2019) 179

Tablica 40**.** Ukupna količina (t) proizvedenog komunalnog otpada (sa dodatno utvrđenim i procijenjenim količinama) 2016. – 2018. godine (HAOP, 2017.; 2018.; 2019.).....180

Tablica 41**.** Stopa odvojenog sakupljanja komunalnog otpada na području općina i gradova Zadarske županije u 2018. godini (HAOP, 2019.) 181

Tablica 42**.** Količine (t) odloženog otpada na odlagalištima u Zadarskoj županiji 2016. – 2018. godine (HAOP, 2017.; 2018.; 2019.) 183

Tablica 43**.** Reciklažna dvorišta i mobilna reciklažna dvorišta u 2018. godini po jedinicama lokalne samouprave u Zadarskoj županiji (Zadarska županija, 2019.) 185

Tablica 44**.** Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine 187

Tablica 45. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine 195

Tablica 46. Razine onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi na području zone HR 5 u 2018. godini, Izvor: Izvješće o praćenju stanja kvalitete zraka na području RH za 2018. godinu 199

Tablica 47. Kvaliteta zraka na području zone HR 5 s obzirom na zdravlje ljudi u razdoblju od 2014. do 2018. godine, Izvor: Godišnja izvješća o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske 199

Tablica 48. Kategorizacija kvalitete zraka na mjernim postajama državne mreže na području Zadarske županije s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi u razdoblju od 2017. do 2018., Izvor: DHMZ, Godišnja izvješća o stanju kvalitete zraka na području RH.....201

Tablica 49. Ispuštene količine onečišćujućih tvari u zrak na području Zadarske županije u razdoblju od 2014. do 2018. temeljem Registra onečišćivača 203

Tablica 50. Djelatnosti prema NKD koje najviše doprinose prijavljenim emisija u zrak na području Zadarske županije, Izvor: ROO 207

Tablica 51. Prijavljene količine CO_2 prema djelatnostima sukladno Registru onečišćivača (ROO) u razdoblju od 2015. do 2018. godine na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018. 208

Tablica 52. Prijavljene količine CO prema djelatnostima sukladno Registru onečišćivača (ROO) u razdoblju od 2015. do 2018. godine na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018. 209

Tablica 53. Prijavljene količine NOx prema djelatnostima sukladno Registru onečišćivača (ROO) u razdoblju od 2015. do 2018. godine na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018. 210

Tablica 54. Prijavljene količine SOx prema djelatnostima sukladno Registru onečišćivača (ROO) u razdoblju od 2015. do 2018. godine na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018. 210

Tablica 55. Prijavljene količine PM_{10} prema djelatnostima sukladno Registru onečišćivača (ROO) u razdoblju od 2015. do 2018. godine na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018. 211

Tablica 56. Prijavljene emisije u zrak operatera u 2018. godini prema djelatnostima u ROO na području Zadarske županije, izvor: ROO, 2018. 212

Tablica 57. Ostvarenje ciljeve Programa zaštite okoliša.....219

Tablica 58. Projekcije klimatskih parametara za Republiku Hrvatsku prema scenariju RCP 4.5 u odnosu na razdoblje 1971. - 2000., Izvor: Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20). 230

Tablica 59. Popis osjetljivih područja u Zadarskoj županiji prema Uredbi o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10 i 141/15). 235

Tablica 60. Stanje vodnih tijela na području Zadarske županije.....240

Tablica 61. Osnovni fizikalno-kemijski elementi kakvoće priobalnih vodnih tijela u akvatoriju Zadarske županije. 243

Tablica 62. Biološki elementi kakvoće priobalnih vodnih tijela u akvatoriju Zadarske županije. 244

Tablica 63. Ocjena ekološkog stanja kakvoće priobalnih vodnih tijela u akvatoriju Zadarske županije. 244

Tablica 64. Pregled stanja kakvoće priobalnih vodnih tijela u akvatoriju Zadarske županije. 245

Tablica 65. Ocjena stanja kakvoće po osnovnim fizikalno-kemijskim elementima prijelaznih vodnih tijela na području Zadarske županije. 246

Tablica 66. Ocjena stanja kakvoće po biološkim elementima prijelaznih vodnih tijela na području Zadarske županije. 246

Tablica 67. Ocjena stanja kakvoće ekološkog stanja prijelaznih vodnih tijela na području Zadarske županije. 247

Tablica 68. Ocjena stanja kakvoće prijelaznih vodnih tijela na području Zadarske županije. 247

Tablica 69. Stanje tijela podzemne vode CSGI_18 – UNA 248

Tablica 70. Stanje tijela podzemne vode JKGN_06 – LIKA - GACKA 248

Tablica 71. Stanje tijela podzemne vode JKGI_10 – KRKA 248

Tablica 72. Stanje tijela podzemne vode JKGN_07 – ZRMANJA 248

Tablica 73. Stanje tijela podzemne vode JKGN_08 – RAVNI KOTARI 248

Tablica 74. Stanje tijela podzemne vode JKGN_09 – BOKANJAC - POLIČNIK 248

Tablica 75. Stanje tijela podzemne vode JOGN_13 – JADRANSKI OTOCI – DUGI OTOK 248

Tablica 76. Stanje tijela podzemne vode JOGN_13 – JADRANSKI OTOCI - PAG 249

Tablica 77. Ocjena kemijskog stanja tijela podzemnih voda u krškom dijelu Republike Hrvatske – JKGN-09 Bokanjac-Poličnik. Prema Plan upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021. 249

Tablica 78.. Ocjena količinskog stanja – obnovljive zalihe i zahvaćene količine podzemnih voda tijela podzemne vode JKGN-09 Bokanjac-Poličnik. Prema Plan upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021. 249

Tablica 79. Ocjena stanja TPV– prema testu zaslanjivanja i drugih intruzija podzemnih voda tijela podzemne vode JKGN-09 Bokanjac-Poličnik. Prema Plan upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021. 249

Tablica 80. Zahvaćene količine vode u Zadarskoj županiji. Izvor: HV VGO Split.....251

Tablica 81. Količina pročišćenih voda (m^3) na području Zadarske županije u razdoblju 2015. - 2018. godina. Izvor HV VGO Split. 252

Tablica 82. Analiza provedbe mjera definiranih Programom zaštite okoliša Zadarske županije. 253

Tablica 84. Ocjena biološke kakvoće vodnih tijela prijelaznih voda tijekom razdoblja od 2016. do 2017. na području prijelaznih voda rijeke Zrmanje, izvor: (http://baltazar.izor.hr/azopub/bindex).....269

Tablica 85. Ostvarivanje ciljeva Programa zaštite okoliša 273

Tablica 86. Corine Land Cover 2012 kategorije i udjeli u površini Zadarske županije (ENVI – atlas okoliša, 2020).....275

Tablica 87. Promjene u zemljišnom pokrovu od 2012. - 2018. godine sukladno CLC, izvor: ENVI atlas okoliša, 2020. 277

Tablica 88. Maksimalne dopuštene količine onečišćujućih elemenata u poljoprivrednom zemljištu izraženo u $mgkg^{-1}$, izvor: Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19).....282

Tablica 89. Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša.....288

Tablica 90. Zaštićena područja Zadarske županije 292

Tablica 91. Područja Ekološke mreže RH na području Zadarske županije određena prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19) i nadležnost u u pravljanju dijelovima Ekološke mreže JU Natura Jadera.....294

Tablica 92. Broj poznatih, endemskih i ugroženih vrsta u Hrvatskoj. Izvor: Nature of Croatia. Capital for the future. DZZP, 2015. 300

Tablica 93. Pregledom udjela rijetkih i ugroženih svojti na području ZŽ u odnosu na faunu RH prema podacima HAOP, 2012. Izvor ISO ZŽ, Oikon d.o.o. 2013., modificirano. ..300

Tablica 94. Popis troglobiontnih svojti speleoloških objekata Crnopca. Izvor Dražina i jalžić, 2017. 301

Tablica 95. Stanišni tipovi koji se javljaju kao čisti na području Zadarske županije sa površinama 306

Tablica 96. Rijetki i ugroženi stanišnit tipovi na području Zadarske županije. Šumska staništa. Izvor: Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije (Oikon d.o.o., 2013.). 307

Tablica 97. Popis rijetkih i ugroženih podzemnih staništa u ZŽ prema IZOZŽ (Oikon d.o.o., 2013.).....307

Tablica 98. Rijetki i ugroženi stanišni tipovi morske obale i mora na području Zadarske župnije. Izvor: IZO ZŽ (Oikon d.o.o., 2013.). 310

Tablica 99. Najznačajniji pritisci (prijetnje) biološkoj i krajobraznkoj raznolikosti na području Zadarske županije. Prema ISO ZŽ (Oikon d.o.o., 2013.). 311

Tablica 101. Analiza provedbe mjera definiranih Programom zaštite okoliša Zadarske županije 313

Tablica 103. Analiza provedbe mjera definiranih Programom zaštite okoliša Zadarske županije 317

Tablica 104**.** Pet vodećih uzroka smrti (broj umrlih i udio (%) u ukupnom broju umrih) 2016.- 2018. godine u Zadarskoj županiji (ZJZZ, 2017., 2018., 2019.) 320

Tablica 105. Broj obrađenih uzoraka nemirnica i predmeta opće uporabe u razdoblju 2016. – 2018. godine (ZJZ Zadar, 2017; 2018; 2019) 323

Tablica 106. Pregled izrađenih i usvojenih PGO JLS na području Zadarske županije u 2018. godini (Zadarska županija, 2019.).....327

Tablica 107**.** Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine 329

Tablica 108**.** Ostvarenje ciljeva Programa zaštite okoliša Zadarske županije iz 2014. godine 332

Tablica 109. Sredstva predviđena za zaštitu okoliša Proračunom Zadarske županije u razdoblju od 2014.-2018. godine, Izvor: Službeni glasnici Zadarske županije 335

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 310-02/20-1/2

URBROJ: 2198/1-02-20-3

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 11. Zakona o energetskoj učinkovitosti („Narodne novine" broj 127/14, 116/18, 25/20), članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije" broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) te Prethodne suglasnosti Ministarstva zaštite okoliša i energetike kao Nacionalnog koordinacijskog tijela za energetsku učinkovitost, KLASA: 310-02/20-01/159, URBROJ: 517-06-2-2-20-2 od 24. srpnja 2020. godine, Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

O D L U K U

o donošenju Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. godine

I.

Donosi se Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. godine (u daljnjem tekstu: Akcijski plan).

II.

Akcijski plan nalazi se u prilogu ove Odluke te čini njezin sastavni dio.

III.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Zadarske županije".

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

PRILOG - Akcijski plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022.

AKCIJSKI PLAN ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ZADARSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2020.-2022. GODINE

Naručitelj: **ZADARSKA ŽUPANIJA**, Božidara Petranovića 8, 23000 Zadar

Izvršitelj: **VITAR U KRMU**, obrt za stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, vl. Mojca Soža

25. ožujka 2020. godine

Naziv projekta:	**AKCIJSKI PLAN ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ZADARSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2020.-2022. GODINE**
Naručitelj studije:	**ZADARSKA ŽUPANIJA** Božidara Petranovića 8, 23000 Zadar
Odgovorna osoba naručitelja:	**Božidar Longin, dipl.ing.** Župan
Ovlaštenik naručitelja za praćenje ugovora:	**Ante Vukašina, dipl.oec.** Pomoćnik pročelnika u Upravnom odjelu za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Izrađivač studije: Vitar u krmu	**VITAR U KRMU, obrt za stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, vl. Mojca Soža** Vukovac 5, 22202 Primošten
Odgovorna osoba:	**mr.sc. Mojca Soža, univ.bacc.oec.** Vlasnica obrta Mojca Soža VITAR U KRMU vl. Mojca Soža Vukovac 5, Primošten OIB: 83686001213
Voditelj projekta:	**mr.sc. Mojca Soža, univ.bacc.oec.**
Datum izrade studije:	25. ožujka 2020. godine

SADRŽAJ

UVOD 1

1. ZAKONODAVSTVO I METODOLOGIJA 2

2. ZADARSKA ŽUPANIJA – GLAVNE ZNAČAJKE 4

2.1 Geografski položaj 4

2.2 Stanovništvo 5

2.3 Gospodarstvo 7

3. ANALIZA PROVEDENIH PROJEKATA U PRETHODNOM TROGODIŠNJEM RAZDOBLJU 9

4. PRIKAZ I OCJENA STANJA I POTREBA U NEPOSREDNOJ POTROŠNJI ENERGIJE 13

4.1 Ukupna neposredna potrošnja energije u Zadarskoj županiji 13

4.2 Potrošnja energije u sektoru industrije 15

4.3 Potrošnja energije u sektoru prometa 16

4.4 Potrošnja energije u kućanstvima 19

4.5 Potrošnja energije u uslužnom sektoru 19

5. ANALIZA POTROŠNJE ENERGIJE U OBJEKTIMA U VLASNIŠTVU ZADARSKE ŽUPANIJE ILI USTANOVA KOJIMA JE ZADARSKA ŽUPANIJA OSNIVAČ 21

6. JAVNA RASVJETA NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE 28

7. POSTAVLJANJE DUGOROČNIH CILJEVA UŠTEDE ENERGIJE 31

7.1 Nacionalni ciljevi 31

7.2 Dugoročni ciljevi na razini Zadarske županije 33

8. PRIJEDLOG MJERA ZA POBOLJŠANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ZA RAZDOBLJE 2020.-2022. 35

8.1 Definiranje kategorija mjera energetske učinkovitosti 35

8.2 Predložene mjere prema sektorima neposredne potrošnje 36

8.2.1 Sektor opće potrošnje 36

8.2.2 Sektor prometa 48

8.2.3 Svi sektori 50

8.3 Sumarni prikaz predloženih mjera za razdoblje 2020.-2022. i izračun ukupnih planiranih ušteda energije 52

9. UKUPNI TROŠKOVI I NAČINI FINANCIRANJA AKCIJSKOG PLANA 54

10. NAČIN PRAĆENJA IZVRŠENJA PLANA I IZVJEŠTAVANJA 59

ZAKLJUČAK 60

POPIS TABLICA 62

POPIS SLIKA 63

PRILOZI 64

POPIS KRATICA

BDP – bruto domaći proizvod

BDV – bruto dodana vrijednost

CEI – Centar za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija

CO_2 – ugljikov dioksid

DZS – Državni zavod za statistiku

EFRR – Europski fond za regionalni razvoj

EIB – Europska investicijska banka

ESI fondovi – Europski Strukturni i investicijski fondovi

EU – Europska unija

FZOEU – Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

god. – godišnje

HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvitak

HGK – Hrvatska gospodarska komora

ISGE – Informacijski sustav za gospodarenje energijom

JLS – jedinica lokalne samouprave

kn – hrvatska kuna

kWh – kilovat-sati

MGIPU – Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

MRRFEU – Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

MWh – megavat-sati

NN – Narodne novine

OŠ – Osnovna škola

PJ – petadžul

PTV – potrošna topla voda

SMIV – Sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energija

t – tona

UVOD

Zadarska županija ovim dokumentom osigurava kontinuitet provedbe energetske politike koji je u prethodnim godinama provodila kroz provođenje Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2017.-2019. i Godišnjim planovima energetske učinkovitosti kroz cijelo navedeno razdoblje koji su detaljnije definirali provođenje mjera posebno za svaku godinu.

Zakonom o energetskoj učinkovitosti (NN 127/14, 116/18, 25/20) prenesena je europska Direktiva o energetskoj učinkovitosti 2012/27/EU s ciljem ostvarenja održivog energetskog razvoja. Njime su između ostalog definirane i obveze jedinica područne (regionalne) samouprave i velikih gradova, a jedna od obveza je izrada Akcijskog plana energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije za trogodišnje razdoblje i Godišnjeg plana energetske učinkovitosti.

Zakonom je utvrđeno da je Akcijski plan strateški dokument koji se donosi za razdoblje od tri godine te se njime utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti na području jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno velikog grada u skladu s Strategijom energetskog razvitka Republike Hrvatske. Akcijski plan uz suglasnost Nacionalnog koordinacijskog tijela donosi predstavničko tijelo županije.

Akcijski plan, sukladno zakonskim odredbama, mora biti usklađen s Nacionalnim programom i Nacionalnim akcijskim planom, a definirane mjere moraju biti u skladu sa Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske i drugim strateškim dokumentima Vlade Republike Hrvatske.

Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. godine (u daljnjem tekstu: Akcijski plan) usklađen je s Integriranim energetskim i klimatskim planom za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine (NECP) i u veljači 2020. usvojenom Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 25/20). Isti se nadovezuje na prethodni Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije, za razdoblje 2017.–2019. godine.

Sadržaj Akcijskog plana energetske učinkovitosti propisan je Zakonom o energetskoj učinkovitosti (NN 127/14, 116/18, 25/20).

1. ZAKONODAVSTVO I METODOLOGIJA

Akcijski plan energetske učinkovitosti izrađuje se temeljem članka 11. stavak 1. Zakona o energetskoj učinkovitosti (NN 127/14, 116/18, 25/20) koji propisuje obvezu donošenja Akcijskog plana energetske učinkovitosti jedinicama područne (regionalne) samouprave i velikim gradovima, a mogu ga donijeti i druge jedinice lokalne samouprave. Nadalje, članak 11. stavak 2. utvrđuje da je Akcijski plan planski dokument koji se odnosi na trogodišnje razdoblje u skladu s Nacionalnim akcijskim planom, a kojim se utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti u jedinici područne (regionalne) samouprave, odnosno na području velikog grada.

Zakonom o energetskoj učinkovitosti (NN 127/14, 116/18, 25/20) je člankom 11. stavkom 3. propisan sljedeći sadržaj Akcijskog plana energetske učinkovitosti:

1. prikaz i ocjenu stanja te potrebe u neposrednoj potrošnji energije;
2. dugoročne ciljeve, uključujući okvirni cilj ušteda energije, mjere i pokazatelje za poboljšanje energetske učinkovitosti;
3. nositelje aktivnosti i rokove provedbe;
4. mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u skladu sa Strategijom energetskog razvitka i drugim strateškim dokumentima Vlade Republike Hrvatske;
5. izračun planiranih ušteda energije u skladu s pravilnikom za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (tj. Pravilnikom o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20));
6. način praćenja izvršenja plana i izvještavanja;
7. način financiranja plana.

Sukladno zakonskim odredbama, Akcijski plan mora biti usklađen s Nacionalnim programom i Nacionalnim akcijskim planom, a mjere definirane u Akcijskom planu također moraju biti u skladu sa Strategijom energetskog razvitka i drugim strateškim dokumentima Vlade RH.

Za vrijeme izrade ovog Akcijskog plana, na snazi su:

- Integrirani energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine (NECP),
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 25/20),

te ih ovaj Akcijski plan u potpunosti uvažava.

NECP zamjenjuje dosadašnje trogodišnje nacionalne akcijske planove energetske učinkovitosti (zadnji, Četvrti Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti odnosio se na razdoblje do kraja 2019. godine).

Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 25/20) usvojena je na sjednici Hrvatskog sabora 28. veljače 2020. te zamjenjuje prethodnu Strategiju energetskog razvoja Republike Hrvatske (NN 130/09), koja je obuhvaćala razdoblje do 2020. godine.

Pravilnikom o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20) propisana je metodologija za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije u skladu sa člankom 22. stavkom 1. Zakona o energetskoj učinkovitosti (NN 127/14, 116/18, 25/20). Svrha Pravilnika je uspostava sustava za praćenje i ocjenjivanje uspješnosti provedbe politike energetske učinkovitosti ostvarivanja ciljeva utvrđenih u Strategiji energetskog razvoja Republike Hrvatske

i Nacionalnom akcijskom planu. Pravilnik propisuje način praćenja i izračun pokazatelja potrošnje energije na nacionalnoj i sektorskoj razini, način izračuna uštede energije koja je rezultat provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti i uštede energije koja je rezultat primjene energetskih usluga i postupak verifikacije ušteda energije. Koncept se temelji na preporukama Europske komisije danim u dokumentu „Recommendations on Measurement and Verification Methods in the Framework of Directive 2006/32/EC on Energy End Use Efficiency and Energy Services". Metodologija je usklađena s međunarodnim EMEEES (engl. Evaluation and Monitoring for the EU Directive on Energy End-Use Efficiency and Energy Services) smjernicama i međunarodnim protokolom IPMVP (engl. International Performance Measurement and Verification Protocol).

Predložene mjere energetske učinkovitosti sadrže sljedeće parametre:

1. Redni broj i naziv mjere
    - redni broj i proizvoljan naziv projekta / mjere energetske učinkovitosti;
2. Vrsta mjere
    - vrsta mjere definirana Pravilnikom o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20)
    - kategorija provedbe
3. Nositelj uštede
    - obveznik planiranja ili pružatelj energetske usluge koji ulaže vlastita sredstva u mjere za povećanje energetske učinkovitosti i snosi rizike povezane s provedbom projekta energetske učinkovitosti
4. Opis mjere s podacima specifičnim za projekt koji su dostupni u trenutku izrade ovog Akcijskog plana
5. Iznos uštede energije i smanjenje emisija
    - očekivane uštede energije podrazumijevaju godišnje uštede energije nastale provedbom mjere energetske učinkovitosti
    - očekivano smanjenje emisija CO_2 podrazumijeva godišnje smanjenje emisija nastalo provedbom mjere energetske učinkovitosti
6. Životni vijek mjere, odnosno razdoblja u kojem se primjenom mjere energetske učinkovitosti ostvaraju uštede energije, definiran je Pravilnikom o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20)
7. Planirani iznos ulaganja u provedbu mjere – ukupni financijski iznosi ulaganja u provedbu mjere energetske učinkovitosti
8. Izvori financiranja provedbe mjere – obuhvaćaju planirana sredstva unutar proračuna Zadarske županije, ali i sve druge izvore financiranja koji se planiraju na lokalnoj, nacionalnoj razini ili EU fondova (okvirne pretpostavke o navedenim iznosima)
9. Rokovi provedbe mjere
10. Način praćenja mjere

Budući da detaljna metodologija za izradu Akcijskog plana energetske učinkovitosti nije definirana zakonom, u izradi Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. godine slijedimo Upute za izradu Godišnjih i Akcijskih planova energetske učinkovitosti izdane od strane Nacionalnog koordinacijskog tijela za energetsku učinkovitost u siječnju 2016. godine.

2. ZADARSKA ŽUPANIJA – GLAVNE ZNAČAJKE

2.1 GEOGRAFSKI POLOŽAJ

Zadarska županija nalazi se u središnjem djelu Jadranske Hrvatske, na sjeveru Dalmacije. Geografski zahvaća primorje sjeverne Dalmacije te zaobalje Ravnih Kotara, Bukovice, Pozrmanja i Južne Like. S kontinentalnim dijelovima Jadranske Hrvatske je odvojena, ali i povezana visokim masivom Velebita, što je tisućljećima određivalo njezin razvoj, u smislu otežanog prometa. Danas je ta povezanost bitno unaprjeđena probijanjem autocestovnog tunela Sveti Rok. Ima ključni geoprometni položaj u povezivanju kontinentalnog i priobalnog prostora Hrvatske. Preko njenog teritorija prolazi autocesta Zagreb - Zadar - Split - Dubrovnik, dijelom i kao trasa buduće Jadransko-jonske europske prometnice.

Slika 1: Geografski položaj Zadarske županije

Izvor podataka: https://zadarska-zupanija.hr/polozaj-i-osnovne-prostorne-karakteristike-zadarske-zupanije.

Ukupna površina Zadarske županije iznosi 7.276,23 km^2 (8,3% ukupne površine Republike Hrvatske), od čega kopneni dio zauzima 3.643,33 km^2 (6,4% površine Republike Hrvatske), a morski dio 3.632,9 km^2 (11,6% teritorijalnog mora Republike Hrvatske).

Grad Zadar je administrativno središte Zadarske županije i zauzima peto mjesto po veličini u Hrvatskoj.

Teritorijalno je Zadarska županija ustrojena od 34 jedinice lokalne samouprave, od čega je 28 općina (Bibinje, Galovac, Gračac, Jasenice, Kali, Kolan, Kukljica, Lišane Ostrovičke, Novigrad, Pakoštane, Pašman, Polača, Poličnik, Posedarje, Povljana, Preko, Privlaka, Ražanac, Sali, Stankovci, Starigrad, Sukošan, Sveti Filip i Jakov, Škabrnja, Tkon, Vir, Vrsi i Zemunik Donji) i 6 gradova (Zadar, Benkovac, Biograd na Moru, Obrovac, Pag i Nin).

Najveću površinu među gradovima imaju Benkovac (513,84 km^2), Obrovac (352,73 km^2) te Zadar (191,71 km^2). Od 28 općina najveću površinu u Zadarskoj županiji imaju Gračac (955,45 km^2), Starigrad (171,47 km^2), Sali (127,47 km^2) te Jasenice (121,30 km^2).

Zadarsku županiju možemo raspodijeliti na sedam prostorno-razvojnih cjelina, to su Zadarska urbana regija, Zadarsko-biogradski otoci, Ravnokotarski zaobalni prostor, Prostor Podvelebitskog kanala, Bukovica, Ličko-pounski prostor i Otok Pag (koji je djelomično u Zadarskoj županiji).

Slika 2: Prostorno – razvojne cjeline Zadarske županije

Izvor podataka: Županijska razvojna strategija Zadarske županije do 2020.

2.2 STANOVNIŠTVO

Prema službenom Popisu stanovništva iz 2011. broj stanovnika u Zadarskoj županiji iznosio je 170.017 (tj. 3,97% ukupnog broja stanovništva Republike Hrvatske). Državni zavod za statistiku pomoću statistike rođenih, statistike umrlih, statistike unutarnje migracije stanovništva i statistike vanjske migracije stanovništva izrađuje godišnje procjene broja stanovnika. Prema toj procjeni, broj stanovnika u Zadarskoj županiji u 2018. godini iznosio je 168.031 (tj. 4,12% ukupnog stanovništva Republike Hrvatske).

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku Grad Zadar je imao u 2018. godini 75.194 stanovnika, a broj stanovnika u pojedinim gradovima i općinama Zadarske županije je sljedeći:

Slika 3: Broj stanovnika u gradovima i općinama Zadarske županije (procjena Državnog zavoda za statistiku za 2018. godinu)

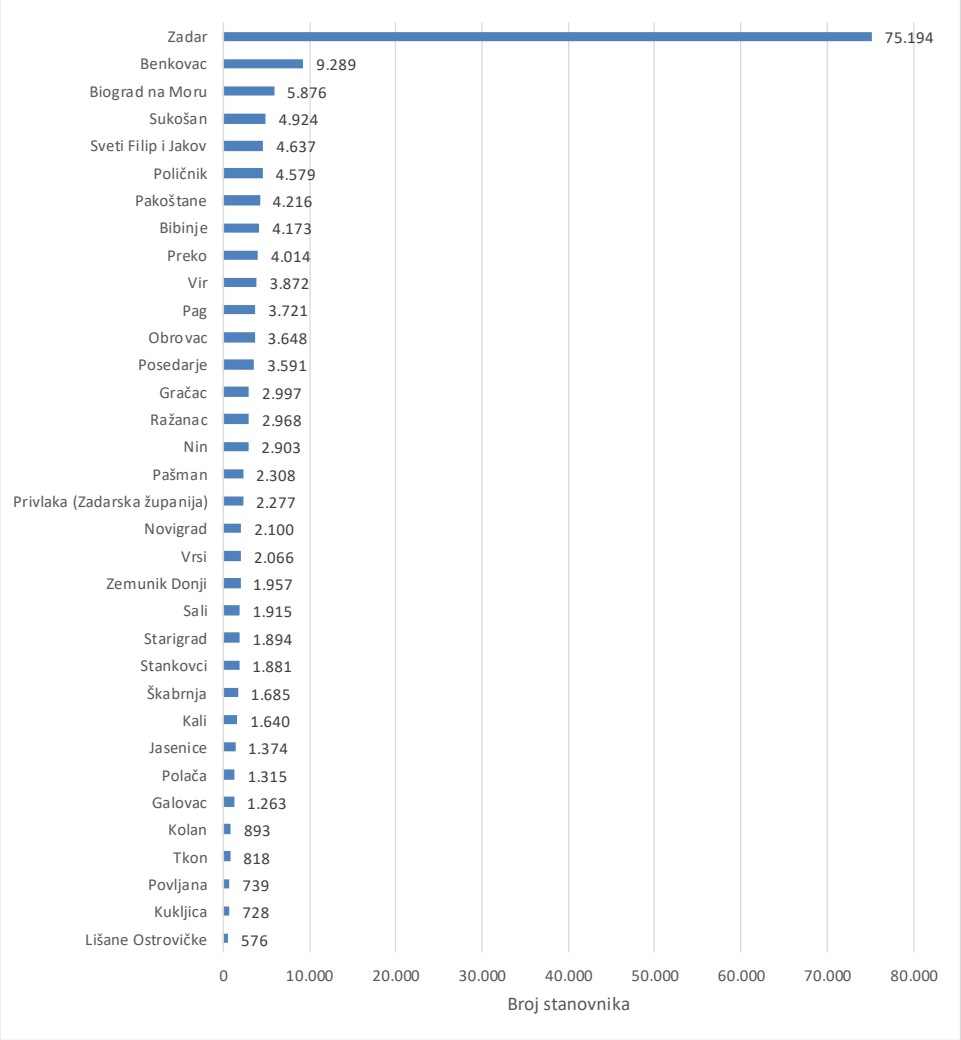

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku.

Naseljenost Zadarske županije jako je neravnomjerna. Dok Prostor Zadarske urbane regije bilježi 210 stanovnika/km^2, na Ličko-pounskom prostoru (prostor općine Gračac) živi samo 5 stanovnika/km^2. Za preostale dijelove županije su brojke sljedeće: Bukovica 10 stanovnika/km^2, Prostor Podvelebitskog kanala 24 stanovnika/km^2, Pag – dio u Zadarskoj županiji 26 stanovnika/km^2, Zadarsko-biogradski otoci 27 stanovnika/km^2 te Ravnokotarski zaobalni prostor 31 stanovnik/km^2. Prosječna gustoća naseljenosti (46,6 stanovnika/km^2) značajno je manja od hrvatskog prosjeka (75,5 stanovnika/km^2). Skoro 45% stanovništva županije živi u sjedištu županije, u Zadru, a taj se udio i dalje povećava utječući na demografsko pražnjenje prostranog prostora zaobalja i otoka zadarske regije (kod Popisa stanovništva u 2011. godini taj je udio iznosio 40%).

Broj stanovnika Zadarske županije u posljednjim godinama (od 2013. godine dalje) upada, što je sukladno općem trendu u Hrvatskoj.

HGK na osnovi podataka DZS izračunava procjenu povećanja broja stanovnika primorskih županija u turističkoj sezoni. Hrvatski turizam izuzetno je sezonskoga karaktera, prema podacima HGK-a, ta sezonalnost je u Hrvatskoj najviše izražena u cijeloj EU. Tako izražena sezonalnost uzrokuje, među ostalim, rast potražnje u trgovini na malo (u srpnju i kolovozu se ostvaruje najveći maloprodajni promet u godini) na vrhuncu sezone, ali i veliki pritisak na komunalnu infrastrukturu uslijed gotovo istovremenog dolaska velikog broja turista. Izračun

HGK je pokazao da povećanje broja stanovnika u Zadarskoj županiji u prosjeku iznosi oko 60-70%, pri čemu najveće povećanje u županiji snosi Grad Nin, čak do 450%.

Slika 4: Procjena povećanja broja stanovnika zbog turističkih noćenja, u srpnju i kolovozu 2019.

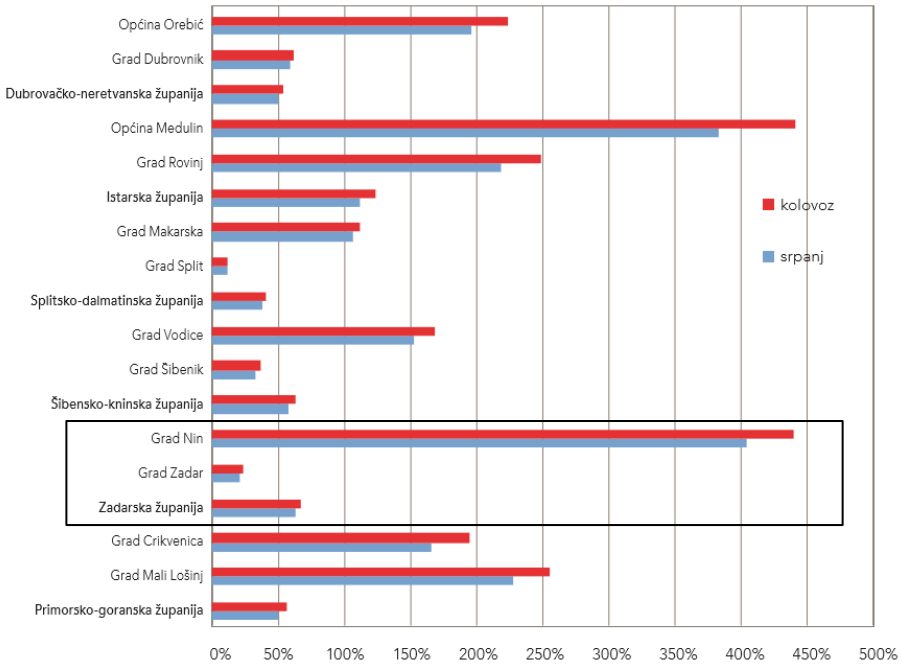

Izvor podataka: Hrvatska gospodarska komora: Županije – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali (2019./2020.).

Navedeni podaci važni su u kontekstu Akcijskog plana energetske učinkovitosti iz razloga što prikazano povećanje broja stanovništva u turističkoj sezoni na tim područjima značajno utječe posebice na potrošnju električne energije i količinu emisija plinova iz prometa.

2.3 GOSPODARSTVO

Zadnji podaci o bruto domaćem proizvodu (BDP) po županijama, u trenutku izrade ovog Akcijskog plana, dostupni su za 2016. godinu. BDP Zadarske županije iznosio je 2016. godine 11,6 milijardi kuna, što je 3,31% ukupnog BDP-a Republike Hrvatske. U razdoblju od 2014. do 2016. godine BDP Zadarske županije rastao je po prosječnoj godišnjoj stopi od 3%. Na nacionalnoj razini, u istom razdoblju zabilježena je prosječna godišnja stopa rasta BDP-a od 1,9%.

BDP po stanovniku u Zadarskoj županiji iznosio je 66.611 kuna u 2016. godini što je 81,5% u odnosu na visinu BDP-a po stanovniku na nacionalnoj razini.

Najzastupljenija djelatnost po bruto dodanoj vrijednosti (BDV) je na području Zadarske županije djelatnost poslovanja s nekretninama (19,7% u ukupnom BDV-u). Općenito, Kontinentalnu Hrvatsku obilježava viša razina prerađivačke industrije koja je najzastupljenija djelatnost u strukturi BDV-a te nešto zastupljenija trgovina na veliko i malo, dok Jadransku Hrvatsku očekivano obilježava visok udio poslovanja nekretninama koje obuhvaća poslove iznajmljivanja te visok udio djelatnosti smještaja, pripreme i usluživanja hrane.

Slika 5: Najvažnije gospodarske grane u Zadarskoj županiji, prema strukturi bruto dodane vrijednosti, 2016. godina

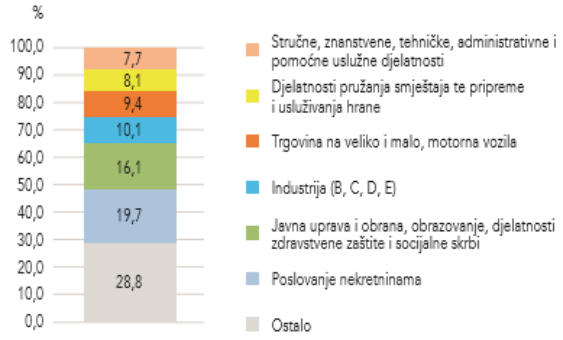

Izvor podataka: Hrvatska gospodarska komora: Županije – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali (2019./2020.).

Tablica 1: Struktura bruto dodane vrijednosti prema djelatnostima, Republika Hrvatska, Zadarska županija, u 2016. godini

	Naziv djelatnosti prema NKD2007.	Republika Hrvatska	Zadarska županija	Udio BDV Zadarske županije u RH
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3,8%	6,0%	5,2%
B, C, D, E	Prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje te ostale industrije	21,4%	10,1%	1,6%
F	Građevinarstvo	5,3%	7,3%	4,6%
G, H, I	Trgovina na veliko i malo, prijevoz i skladištenje, smještaj, priprema i usluživanje hrane	22,0%	23,5%	3,5%
J	Informacije i komunikacije	4,5%	1,2%	0,9%
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	6,3%	4,8%	2,5%
L	Poslovanje nekretninama	10,0%	19,7%	6,5%
M, N	Stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	8,3%	7,7%	3,1%
O, P, Q	Javna uprava i obrana, obrazovanje, djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	15,1%	16,1%	3,5%
R, S, T, U	Ostale uslužne djelatnosti	3,3%	3,6%	3,6%
UKUPNO		100,0%	100,0%	3,3%

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku – Priopćenje Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku, NKPJS 2012. – 2. razina i županije u 2016. (13. veljače 2019.).

Brodarstvo, marikultura i ribarstvo te turizam Zadarske županije imaju poseban značaj za cijelu zemlju, zbog njihova visokog udjela u navedenim djelatnostima na državnoj razini. Strukturu gospodarstva Zadarske županije prema ukupnom prihodu, uz ostale djelatnosti, dominantno čine: trgovina, prerađivačka industrija, turizam, ribarstvo i marikultura te brodarstvo. Uzgajivači bijele ribe i tune u Županiji čine čak 75% ukupne hrvatske marikulture prema kriteriju koncesionirane površine mora i prodanim količinama. U Zadru je sjedište najveće brodarske tvrtke koja (s tvrtkom kćeri) čini 38% nosivosti trgovačke flote u zemlji , što snažno utječe na uspješnost županijskoga gospodarstva u cjelini. Zahvaljujući zemljopisnom položaju i ulaganjima u prometnu infrastrukturu, najveći potencijal gospodarstva Zadarske županije jest u turizmu i djelatnostima koje ga nadopunjuju. Trenutni kapacitet je gotovo 170.000 kreveta bez vezova u marinama. Dolasci i noćenja imaju udjel od 11% u hrvatskom turizmu. Prerađivačka industrija oslanja se na proizvodnju metalnih komponenti za automobilsku, prehrambenu i farmaceutsku industriju.

HGK od 2016. godine izračunava Indeks gospodarske snage županija koji objedinjuje najvažnije ekonomske pokazatelje kroz njihov trogodišnji prosjek pomoću kojeg se može prikazati stvaran položaj pojedine županije u odnosu na prosjek RH (RH=100). Vrijednost Indeksa gospodarske snage za Zadarsku županiju u 2016. godini iznosio je 91,1, u 2017. godini 91.3 i u 2018. godini 92,2. Kroz cijelo promatrano razdoblje Zadarska županija se nalazi na sedmome mjestu, tj. iza Grada Zagreba, Istarske županije, Primorsko-goranske, Varaždinske, Zagrebačke i Međimurske županije u 2018. godini.

3. ANALIZA PROVEDENIH PROJEKATA U PRETHODNOM TROGODIŠNJEM RAZDOBLJU

Zadarska županija je prethodni trogodišnji plan energetske učinkovitosti, tj. Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017.-2019., ostvarivala kroz provedbu mjera koje su bile planirane u pojedinim Godišnjim planovima energetske učinkovitosti.

U Akcijskom planu energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017.-2019. su navedene ciljane uštede energije za razdoblje 2017.-2019. u ukupnom iznosu od 9% u promatranom razdoblju, od toga 1,5% u 2017. godini, 3% u 2018. godini i 4,5% u 2019. godini. Sukladno navedenim ciljanim uštedama, Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije 2017.-2019. navodi ciljane uštede u zgradama u vlasništvu Zadarske županije i ustanova kojima je osnivač Zadarska županija. Te su sljedeće:

- ciljana ušteda energije u 2017. godini: 245.978,90 kWh
- ciljana ušteda energije u 2018. godini: 491.957,80 kWh
- ciljana ušteda energije u 2019. godini: 737.936,70 kWh

Zadarska županija je u prošlom trogodišnjem razdoblju kontinuirano provodila aktivnu politiku u pogledu poboljšanja energetske učinkovitosti u svim sektorima, a pogotovo u zgradama čijih vlasnik ili korisnik je te u sektoru kućanstava.

Provodile su se mjere cjelovitih energetskih obnova zgrada u nadležnosti Zadarske županije. Te mjere zaista su kompleksne te se je kroz navedeno razdoblje provodio cijeli spektar aktivnosti: izrada energetskih pregleda, izrada projektne dokumentacije, izrada projektnih prijava i stjecanje bespovratnih sredstava za provedbu obnova, raspisivanje javnih nabava i na kraju provedba energetskih obnova s cjelovitim nadzorom i praćenjem provedbe projekata, izvještavanjem i stvarnim stjecanjem bespovratnih sredstava. Cjelovito su obnovljene Osnovna škola Jurja Dalmatinca Pag, Osnovna Škola Vladimira Nazora Škabrnja i Osnovna Škola Nikole Tesle Gračac, a u tijeku su radovi na energetskoj obnovi zgrada u kompleksu u Perivoju Vladimira Nazora i radovi na energetskoj obnovi pet zgrada Psihijatrijske bolnice Ugljan.

Zadarska županija svaku godinu u proračunu osigura 1.000.000 kuna za program sufinanciranja energetske obnove obiteljskih kuća. U sklopu navedenog programa godišnje se provedu mjere energetske učinkovitosti u oko 40-45 obiteljskih kuća čime se ostvaruju brojni ciljevi: smanjenje emisije CO_2 u okoliš, smanjenje troškova kućanstava za energentsku opskrbu njihovih domova, podizanje razine svijesti u smislu korištenja obnovljivih izvora energije, poboljšanje energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije u Zadarskoj županiji, povećanje korištenja energije iz obnovljivih izvora i smanjenje korištenja fosilnih goriva.

Kontinuirano se provodu aktivnosti informiranja praktički svih skupina (sektora) – potrošača energije kako bi se utjecalo na njihovu svijest i ravnanje u smislu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti. U programu u sklopu Županijskih dana se svaku godinu održavaju različite aktivnosti poticanja mjera energetske učinkovitosti, na primer:

- u 2017. godini provedba radionice „Modernizacija javne rasvjete putem ESCO modela“ i predavanja „Poticanje energetske učinkovitosti u industrijskom i uslužnom sektoru“;
- u 2018. godini provedba manifestacije „Upali i uštedi“;
- u 2019. godini Predstavljanje dovršenih radova na ugradnji nove rasvjete u sklopu projekta IRENE i provedba manifestacije „Upali i uštedi“ a sklopu koje je bilo umirovljenicima podijeljeno 300 LED sijalica i 300 perlatora.

Osim manifestacija u sklopu Županijskih dana, svaku godinu provodi se još niz drugih aktivnosti s ciljem podignuti razinu svjesnosti svih korisnika energije na području Zadarske županije. Kontinuirano se informira i savjetuje zainteresirane skupine za sudjelovanje u projektima poticanja korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti (građani, tvrtke, JLS itd.). U 2019. godini je, na primjer, u suradnji s Regionalnom energetskom agencijom Sjever, organiziran regionalni okrugli stol pod nazivom Prioriteti lokalnih i regionalnih vlasti u energetskom planiranju. U sklopu okruglog stola predstavljen je i projekt C-Track 50, primjer dobre prakse povezane s energetskom učinkovitosti i obnovljivim izvorima energije. Također, okrugli stol bio je namijenjen razmjeni mišljenja o novim tehnologijama i njihovoj primjenama te prioritetima pojedine jedinice lokalne (regionalne) samouprave. Prisutni su pokazali velik interes za različite modele financiranja projekata modernizacije javne rasvjete te instalaciju fotonaponskih modula na javne zgrade što dovodi do znatnih ušteda u energiji što se izravno može vidjeti na njihovim računima za električnu energiju. Također, okupljeni su saznali nešto više i o električnim automobilima, odnosno njihovoj primjeni u praksi, zastupljenosti u Hrvatskoj te trenutno dostupnoj infrastrukturi (punionice za električna vozila).

S ciljem potaknuti poboljšanje energetske učinkovitosti javne rasvjete na cijelom području Zadarske županije, u 2018. godini sufinancirale su se pojedine (manje opsežne) mjere energetski učinkovite javne rasvjete u JLS na području Zadarske županije.

U 2018. godini sufinancirale su se mjere e-mobilnosti te je sufinancirano postavljanje punionica za električna vozila ukupno 4 gospodarskim subjektima (JU Park prirode Vransko Jezero, Borik d.o.o., JU Nacionalni park Paklenica, Turisthotel d.d.), a u 2019. izrađena je studija Analiza potreba postavljanja električnih punionica na području Zadarske županije.

Izrađena je kompletna projektna dokumentacija za provedbu energetske obnove brojnih zgrada u nadležnosti Zadarske županije te se čekaju javni pozivi za sufinanciranje provedbe istih.

Kontinuirano su se pripremali Godišnji planovi energetske učinkovitosti Zadarske županije, a u proračunu su se planirala potrebna sredstva za njihovu provedbu.

Iz pojedinih Godišnjih planova energetske učinkovitosti Zadarske županije može se zaključiti da su se projekti kontinuirano pripremali, međutim, zbog kašnjenja u provedbi pojedinih projekata ciljane uštede u razdoblju 2017.-2019. nisu u potpunosti ostvarene. Također, nekoliko mjera u Akcijskom planu energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2017.-2019. nije bilo planirano realno te su očekivane uštede stoga bile značajno precijenjene (pogotovo su to mjere energetske obnove kućanstava i mjera ranije zamjene postojećeg sustava grijanja i sustava za pripremu PTV u objektima u nadležnosti Zadarske županije).

Osim navedenog, mjere koje su bile planirane Godišnjim planovima za 2017. i 2018. godinu, bile su pretežito mjere koje ne donose izravne uštede energije; u većini su to bile mjere koje su preduvjet kako bi se u budućem razdoblju mogle ostvariti određene uštede energije.

Bez obzira na to, Zadarska županija je kroz cijelo promatrano razdoblje pomno planirala projekte energetske obnove zgrada u vlastitoj nadležnosti te bi, da nije došlo do kašnjenja u provedbi dvaju velikih projekata (Perivoj Vladimira Nazora i Psihijatrijska bolnica Ugljan), plan ušteda ispunila. S obzirom na veliki broj pripremljenih projekata za buduće razdoblje, Zadarska županija će u razdoblju 2020.-2022. postići značajne energetske uštede koje bi, prema planu, trebale uvelike nadmašiti postignute i proteklom trogodišnjem razdoblju.

U tablici u nastavku nalazi se cjelovit pregled planiranih i realiziranih mjera u razdoblju 2017.-2019. godine.

Tablica 2: Analiza provedbe planiranih mjera iz Akcijskog plana i Godišnjih planova energetske učinkovitosti Zadarske županije u razdoblju 2017.-2019. i njihove realizacije

AKCIJSKI PLAN ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ZADARSKE ŽUPANIJE 2017.-2019.		
Br.	**Naziv planirane mjere (prema Akcijskom planu 2017.-2019.)**	**Status provedbe mjere u razdoblju 2017.-2019.**
1.	Provođenje energetskih pregleda u zgradarstvu (20 objekata)	Mjera provedena
2.	Provođenje ISGE-a, sustavno gospodarenje energijom	Mjera provedena (se kontinuirano provodi)
3.	Obnova toplinske ovojnice pojedinih dijelova ovojnice zgrada u nadležnosti Zadarske županije (2 zgrade)	Mjera provedena
4.	Analiza potrebe izgradnje punionica za električna vozila	Mjera provedena
5.	Izgradnja punionica za električna vozila (2 punionice)	Mjera provedena
6.	Promotivne aktivnosti za povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u industriji, turizmu i trgovini	Mjera provedena
7.	Zamjena postojećih i kupovina novih, učinkovitijih vozila (1 vozilo)	Mjera provedena
8.	Poticanje eko vožnje za vozače koji su djelatnici Županije (15 djelatnika)	Mjera nije provedena
9.	Promotivne aktivnosti za veće korištenje bicikala, car sharing i ostale modele putovanja	Mjera djelomično provedena
10.	Ranija zamjena postojećeg sustava grijanja i sustava za pripremu PTV u objektima kojima je matični korisnik Županija (prije isteka životnog vijeka opreme) (60 objekata)	Mjera nije provedena
11.	Fotonaponski sunčevi moduli (7.958,96 m²)	Mjera nije provedena
12.	Provedba energetskih pregleda stambenog sektora (107.997 m²)	Mjera nije provedena
13.	Energetska obnova kućanstava (100 obiteljskih kuća)	Mjera provedena

GODIŠNJI PLAN ENERGETSKE UČINKOVITOSTI 2017. – PREGLED REALIZACIJE PLANIRANIH MJERA				
Br.	**Naziv mjere**	**Realizirana ušteda energije (MWh)**	**Realizirana ušteda emisija CO_2 (t)**	**Napomena**
1.	Promocija korištenja obnovljivih izvora energije kroz organizaciju seminara, radionica, prezentacija, izradu promotivnih materijala	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena
2.	Poticanje energetske učinkovitosti javnih zgrada kroz financiranje izrade projektne dokumentacije i provedbom energetskih obnova javnih zgrada institucija kojima je županija osnivač	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena u smislu izrade projektne dokumentacije i pripreme projekata na provedbu
3.	Izrada Godišnjeg plana energetske učinkovitosti	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena
4.	Sufinanciranje energetski učinkovite javne rasvjete kroz financiranje energetskih pregleda javne rasvjete prema zahtjevima JLS	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena
5.	Program energetske obnove obiteljskih kuća	486,11*	*	Mjera provedena
6.	Izrada projektne dokumentacije za energetsku obnovu zgrada javnog sektora	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena
*Navedena je procjena uštede energije prema Godišnjem planu za 2017. godinu, međutim, u Godišnjem planu za 2018. godinu nije navedena realizacija plana iz 2017. te je stoga na ovome mjestu ostavljena procjena predviđenih energetskih ušteda. Izračun uštede emisija CO_2 u Godišnjem planu za 2017 nije napravljen.				

GODIŠNJI PLAN ENERGETSKE UČINKOVITOSTI 2018.				
Br.	**Naziv mjere**	**Realizirana ušteda energije (MWh)**	**Realizirana ušteda emisija CO_2 (t)**	**Napomena**
1.	Energetska obnova zgrada javne namjene u nadležnosti Zadarske županije	83,94	45,64	Mjera provedena na OŠ Jurja Dalmatinca Pag
2.	Sustavno gospodarenje energijom u zgradama javne namjene u nadležnosti Zadarske županije	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena
3.	Program energetske obnove obiteljskih kuća	258,88	47,87	Mjera provedena

4.	Izgradnja punionice za električna vozila	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena u obliku sufinanciranja postavljanja punionica 4 gospodarskim subjektima na turističkim lokacijama na području županije
5.	Promotivne aktivnosti za povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u industriji, turizmu i trgovini	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena
6.	Korištenje bicikala, car sharing i ostali modeli putovanja	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera djelomično provedena (model car sharing nije realiziran)
7.	[mjera nije bila planirana Godišnjim planom] Izrada energetskih certifikata i projekata obnove za pet zgrada Psihijatrijske bolnice Ugljan	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena
8.	[mjera nije bila planirana Godišnjim planom] Energetski učinkovita javna rasvjeta u JLS	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena

GODIŠNJI PLAN ENERGETSKE UČINKOVITOSTI 2019.

Br.	Naziv mjere	Realizirana ušteda energije (MWh)	Realizirana ušteda emisija CO_2 (t)	Napomena
1.	Energetska obnova OŠ Vladimira Nazora Škabrnja	124,81	41,40	Mjera provedena
2.	Energetska obnova OŠ Nikole Tesle Gračac	320,97	174,70	Mjera provedena
3.	Energetska obnova u Perivoju Vladimira Nazora	**	**	Mjera je u provedbi
4.	Energetska obnova OŠ Jurja Dalmatinca Pag – završni radovi	***	***	Mjera provedena
5.	Energetska obnova pet zgrada Psihijatrijske bolnice Ugljan	**	**	Mjera je u provedbi
6.	Izrada Studije analize potreba postavljanja električnih punionica	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena
7.	Sufinanciranje izgradnje punionica za električna vozila	-	-	Mjera nije provedena
8.	Sufinanciranje energetske učinkovitosti javne rasvjete jedinicama lokalne samouprave	-	-	Mjera nije provedena
9.	Sufinanciranje mjera energetske obnove obiteljskih kuća	244,79	50,50	Mjera provedena
10.	Organiziranje manifestacije Upali i uštedi	8,88	2,93	Mjera provedena
11.	Aktivnosti za podizanje svjesnosti o obnovljivim izvorima energije u kućanstvima	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena
12.	Izrada Godišnjeg plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za 2019. godinu	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena
13.	Izrada Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za 2020.-2022.	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena
14.	Izrada Godišnjeg plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za 2020. godinu	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Mjera provedena

**Mjera je u provedbi te će biti završena prema kraju 2020. godine. Ukupne uštede energije i smanjenje emisija CO_2 bit će pripisane 2020. godini.

***Ukupne uštede energije i smanjenje emisija CO_2 su pripisane 2018. godini.

4. PRIKAZ I OCJENA STANJA I POTREBA U NEPOSREDNOJ POTROŠNJI ENERGIJE

Neposredna potrošnja energije definirana je kao cjelokupna energija kojom se opskrbljuju sektori neposredne potrošnje, ne uzimajući u obzir isporuku sektoru za provedbu energije i samoj energetskoj industriji. U hrvatskim se energetskim statistikama sektori neposredne potrošnje dijele na promet, industriju i opću potrošnju, koja se potom dijeli na kućanstva, usluge, poljoprivredu i graditeljstvo. Poljoprivreda i graditeljstvo imaju mali udio u ukupnoj potrošnji.

Sastavni dio Akcijskog plana energetske učinkovitosti je prikaz i ocjena stanja te potrebe u neposrednoj potrošnji energije. Zadnja detaljna energetska bilanca Zadarske županije napravljena je za 2012. godinu, nakon toga ista se više nije izrađivala.

U smislu Akcijskog plana energetske učinkovitosti, najvažniji dio neposredne potrošnje je energetska potrošnja u sektoru zgradarstva odnosno u zgradama u nadležnosti Zadarske županije s obzirom da je to jedini dio ukupne neposredne potrošnje na koji ima Zadarska županija direktni utjecaj. Također, jedini je to dio potrošnje na koji može Zadarska županija direktno utjecati s planiranjem i provođenjem mjera energetske učinkovitosti. Stoga smo u analizi neposredne potrošnje posebno detaljno obuhvatili taj dio energetske potrošnje u Zadarskoj županiji, na način, da smo analizirali stvarnu energetsku potrošnju objekata u nadležnosti Zadarske županije (Poglavlje 5).

Za cjelovitu neposrednu potrošnju na području Zadarske županije smo napravili procjenu pomoću raspoloživih podataka i modeliranja te je ista prikazana u nastavku. Zbog boljeg uvida u cjelovitu neposrednu potrošnju i strukturu energenata trebala bi Zadarska županija u narednom razdoblju pristupiti k izradi nove energetske bilance. Naime, od izrade energetske bilance za 2012. godinu dogodile su se brojne promjene koje su utjecale na samu količinu kako i na strukturu potrošnje energije na području Zadarske županije. Procjena koja je prikazana u nastavku može dati okvirni uvid u stanje, međutim, detaljna energetska bilanca prikazat će točnu situaciju.

4.1 UKUPNA NEPOSREDNA POTROŠNJA ENERGIJE U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

Prema podacima iz 2012. godine, ukupna neposredna potrošnja energije u Zadarskoj županiji iznosila je 10,4299 PJ. Industrija je činila 7,70% u ukupnoj neposrednoj potrošnji, promet 49,83% te opća potrošnja 42,47% u ukupnoj neposrednoj potrošnji energije. Prema strukturi energenata, najveći su udio zauzimali derivati nafte (63,66%). Električna energija imala je 24,24% udio, biomasa 12,09% te prirodni plin 0,02%.

Radovi na plinofikaciji Zadarske županije započeli su u travnju 2011. godine te su u lipnju 2012. godine na plinsku distributivnu i opskrbnu mrežu priključeni prvi korisnici. U energetskoj bilanci Zadarske županije koja je izrađena u 2012. godini tako su obuhvaćeni tek prvi priključeni korisnici, to su stambeni kompleks Crvene kuće i Maraska kao prvi poslovni korisnik plinske mreže na području Zadarske županije. Ukupno distribuirana količina prirodnog plina u 2012. godini iznosila je prema podacima iz energetske bilance 0,0017 PJ.

Prema podacima tvrtke EVN Croatia Plin, koncesionara za izgradnju plinske mreže na području Zadarske županije, do kraja 2019. godine izgrađena je plinska mreža na području Zadarske županiji u ukupnoj duljini od 43 kilometara te se na njoj nalazi ukupno 696 korisnika, od toga 647 kućanstava te 49 poslovnih korisnika. Krajem 2019. godine na plinsku mrežu Zadarske županije priključeno je ukupno 15 korisnika javnog značaja: Dom za starije i nemoćne osobe Zadar, Opća bolnica Zadar, Specijalna bolnica za ortopediju Biograd, Dječji vrtić Radost, P. O. Grigor Vitez Zadar, Centar za socijalnu skrb Benkovac, Dječji vrtić Biograd, HP-Hrvatska pošta

d.d., Trajektni terminal Zadar – Gaženica, Srednja škola Biograd – OMM1 i Srednja škola Biograd – OMM2, Dječji vrtić Bubamara Benkovac, Športski centar Višnjik d.o.o. Zadar, Opća bolnica Zadar – Bolnička kotlovnica, Vatrogasna postrojba grada Biograda n/m i Dječji vrtić Radost, P. O. Višnjik Zadar. Ukupno distribuirana količina prirodnog plina u 2019. godini iznosila je 46.428.691 kWh (0,1670 PJ), odnosno prema pojedinim sektorima:

Tablica 3: Distribucija prirodnog plina na području Zadarske županije u 2019. godini

Sektor potrošnje	kWh	PJ
Kućanstva	6.938.708	0,0250
Industrija	23.325.253	0,0839
Usluge	16.164.730	0,0581
UKUPNO	**46.428.691**	**0,1670**

Izvor podataka: EVN Croatia Plin d.o.o.

Sljedeća tablica i grafikoni prikazuju procijenjenu ukupnu neposrednu potrošnju energije na području Zadarske županije i strukturu potrošnje prema energentima i prema sektorima potrošnje.

Tablica 4: Neposredna potrošnja energije na području Zadarske županije – prema energentima i prema sektorima potrošnje

Mjerna jedinica: PJ	Industrija	Promet	Kućanstva	Usluge	Ukupno
Motorni benzin	-	1,2302	-	-	**1,2302**
Dizelsko gorivo	-	3,7781	-	-	**3,7781**
Preostali derivati nafte (ekstra lako loživo ulje, loživo ulje, ukapljeni naftni plin)	0,2312	0,0530	0,2307	0,3507	**0,8656**
Prirodni plin	0,0839	0,0023	0,0250	0,0581	**0,1693**
Ogrjevno drvo i biomasa	0,1176	-	1,3972	0,0003	**1,5151**
Električna energija	0,5403	0,0003	1,3466	0,7742	**2,6614**
UKUPNO	**0,9730**	**5,0639**	**2,9995**	**1,1833**	**10,2197**

Prema izrađenoj analizi je struktura neposredne potrošnje energije na području Zadarske županije prema pojedinim sektorima potrošnje sljedeća:

Slika 6: Struktura neposredne potrošnje energije na području Zadarske županije prema sektorima potrošnje

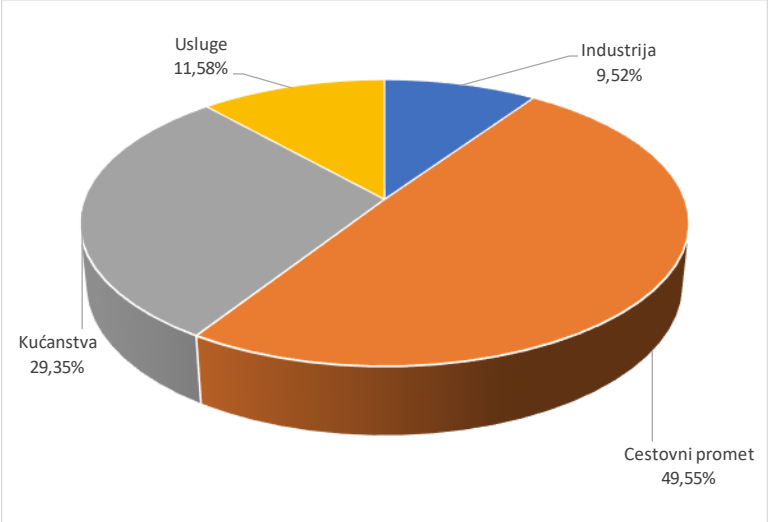

Najveći udio neposredne potrošnje energije na području Zadarske županije čini promet s 50% udjelom. Kućanstva obuhvaćaju 29% neposredne potrošnje energije na području Zadarske županije, usluge imaju udio od 11,6% te industrija 9,5% udio.

Struktura zastupanih energenata u neposrednoj potrošnji na području Zadarske županije je prikazana u sljedećem grafikonu.

Slika 7: Struktura energenata u neposrednoj potrošnji energije na području Zadarske županije

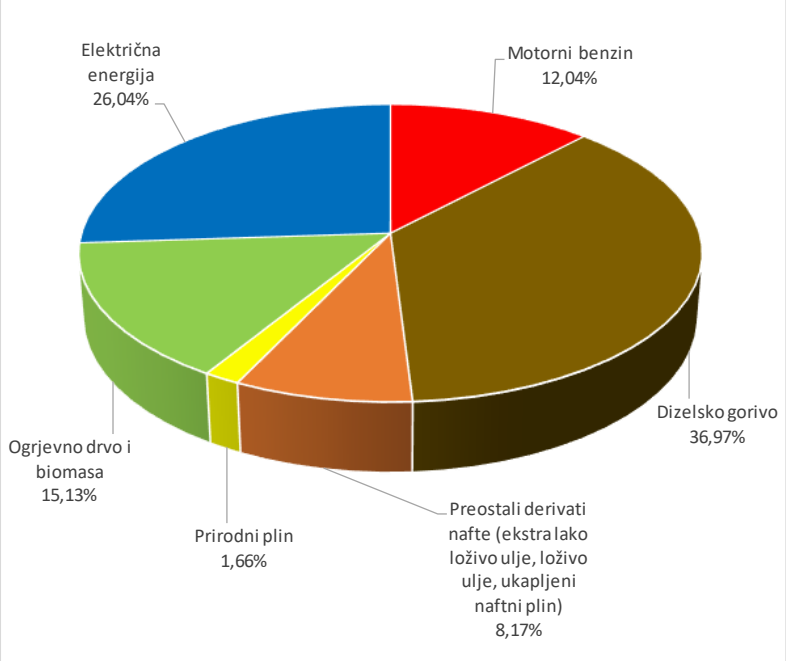

U strukturi energenata u neposrednoj potrošnji prevladava dizelsko gorivo s udjelom od 37%. Drugi najzastupaniji energent je električna energija s 26%. Veliki udio, oko 15% čine ogrjevno drvo i biomasa koji su ponajviše zastupani u kućanstvima. Od preostalih derivata nafte koji ukupno čine udio od oko 8% prevladava ekstra lako loživo ulje, a u vrlo malom udjelu pojavljuju se ukapljeni naftni plin i (obično) lož ulje. Udio motornog benzina u ukupnoj neposrednoj potrošnji je oko 12%. Prirodni plin još uvijek čini mali udio ukupne neposredne potrošnje, tj. oko 1,7%. Ako usporedimo, u 2012. godini kad je započela plinofikacija Zadarske županije te su se prvi korisnici spojili na plinsku mrežu u mjesecu lipnju 2012., udio prirodnog plina u ukupnoj neposrednoj potrošnji bio je 0,02%. S obzorom da je prirodni plin doveden u većini u urbana područja županije, isti je ponajviše zamjena za ekstra lako loživo ulje te u manjem broju slučajeva za ogrjevno drvo ili biomasu koji se više koriste na ruralnim područjima županije.

U nastavku je prikazana procjena neposredne potrošnje energije na području Zadarske županije u pojedinim sektorima potrošnje.

4.2 POTROŠNJA ENERGIJE U SEKTORU INDUSTRIJE

Ukupna neposredna potrošnja u sektoru industrije na području Zadarske županije prema procjenama iznosi 0,9730 PJ odnosno 270.496,02 MWh.

Tablica 5: Neposredna potrošnja energije u industriji na području Zadarske županije

	PJ	MWh
Derivati nafte: ekstra lako loživo ulje, loživo ulje, ukapljeni naftni plin	0,2312	64.278,20
Prirodni plin	0,0839	23.325,25
Ogrjevno drvo i biomasa	0,1176	32.703,02
Električna energija	0,5403	150.189,55
UKUPNO	**0,9730**	**270.496,02**

Struktura korištenih energenata u industriji na području Zadarske županije je sljedeća:

Slika 8: Struktura energenata u neposrednoj potrošnji energije u industriji na području Zadarske županije

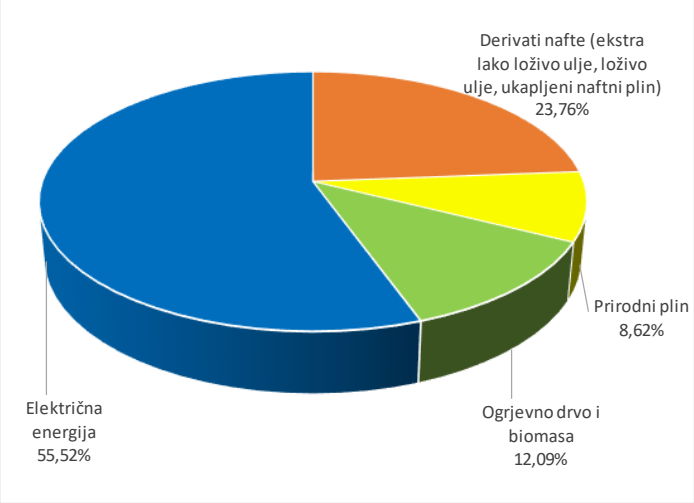

Povećanje neposredne potrošnje energije u industriji u Zadarskoj županiji u odnosu na zadnju energetsku bilancu iz 2012. godine odgovara povećanju industrijske proizvodnje u istom razdoblju. Izgradnja plinske mreže u Zadarskoj županiji uzrokovala je promjenu u strukturi energenata u industriji, međutim, promjena nije toliko značajna s obzirom da se veći broj tvornica nalazi izvan područja plinofikacije. Prirodni plin trenutno ima 8,62% udio u ukupnoj neposrednoj potrošnji energije u industriji Zadarske županije (u 2012. godini njegov je udio bio zanemariv).

4.3 POTROŠNJA ENERGIJE U SEKTORU PROMETA

U segmentu prometa razmatrana je potrošnja u cestovnom prometu na području Zadarske županije, a analiza je napravljena na temelju broja i strukture registriranih vozila na području Zadarske županije prema kategoriji, vrsti pogonskog goriva i starosti vozila (izvor podataka: Centar za vozila Hrvatske). Analiza je pokazala, da se zbog turističkih dolazaka na području Zadarske županije (gledano cijelo područje županije) broj stanovništva u srpnju i kolovozu u prosjeku poveća za oko 20-25%, a osim toga, mnogima Zadarska županija nije konačno odredište nego kroz nju putuju na druge destinacije prema jugu Hrvatske i s time također doprinose ukupnom broju prijeđenih kilometara na cestama Zadarske županije. Uzimajući navedeno u obzir, u izračunatoj potrošnji energije u sektoru prometa, koja je prikazana u nastavku, nalazi se i potrošnja koju ostvaruju turisti tokom turističke sezone.

Procjena potrošnje energije u sektoru cestovnog prometa napravljena je na osnovi podataka o strukturi registriranih vozila na području Zadarske županije.

Tablica 6: Broj vozila registriranih na području Zadarske županije u 2019. godini prema kategoriji vozila i pogonskom gorivu

Kategorija vozila	Motorni benzin	UNP	Prirodni plin	Dizelsko gorivo	Električna energija	Hibrid	Plug-in Hibrid	Ukupno
Mopedi i motocikli (L1-L7)	8.140	-	-	2	83	-	-	**8.225**
Osobna vozila (M1)	33.688	1.545	4	33.962	10	151	13	**69.373**
Autobusi do 5t (M2)	-	-	-	42	-	-	-	**42**
Autobusi iznad 5t (M3)	-	-	-	281	-	-	-	**281**
Kamioni do 3,5t (N1)	341	39	1	6.796	5	-	-	**7.182**
Kamioni iznad 3,5t (N2)	-	-	-	993	-	1	-	**994**

Cestovni tegljači (N3)	-	-	-	1.226	-	-	-	**1.226**
Traktori na kotačima (T)	81	-	-	903	1	-	-	**985**
UKUPNO	**42.250**	**1.584**	**5**	**44.205**	**99**	**152**	**13**	**88.308**

Izvor podataka: Centar za vozila Hrvatske.

Ukupna struktura vozila prema pogonskom gorivu je na području Zadarske županije sljedeća:

Slika 9: Struktura vozila u Zadarskoj županiji prema vrsti pogonskog goriva u 2019. godini

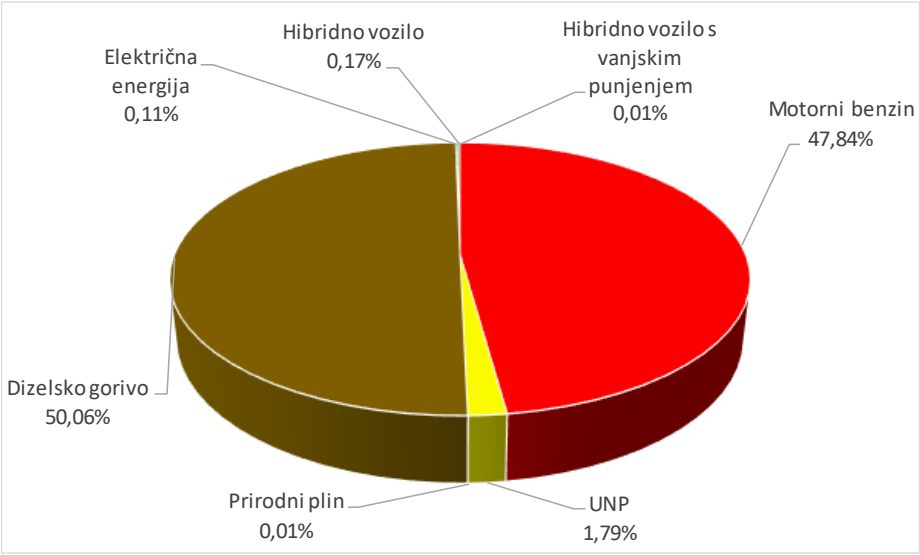

Sljedeća tablica prikazuje podatke o starosti vozila na području Zadarske županije, prema kategoriji vozila i prema pogonskom gorivu.

Tablica 7: Prosječna starost vozila registriranih na području Zadarske županije u 2019. godini prema kategoriji vozila i prema pogonskom gorivu

Kategorija vozila	Motorni benzin	UNP	Prirodni plin	Dizelsko gorivo	Električna energija	Hibrid	Plug-in Hibrid
Lako motorno vozilo (L1)	12,11	-	-	-	1,54	-	-
Moped na tri kotača (L2)	12,57	-	-	-	0,60	-	-
Motocikl na dva kotača (L3)	12,03	-	-	-	-	-	-
Motocikl na dva kotača s bočnom prikolicom (L4)	51,00	-	-	-	-	-	-
Motorni tricikl (L5)	21,59	-	-	22,00	-	-	-
Laki četverocikl (L6)	10,07	-	-		4,67	-	-
Teški četverocikl (L7)	9,18	-	-	14,00	5,06	-	-
Osobna vozila (M1)	14,44	15,53	8,25	12,25	2,60	3,82	3,62
Autobusi do 5 t (M2)	-	-	-	11,48	-	-	-
Autobusi iznad 5 t (M3)	-	-	-	11,95	-	-	-
Kamioni do 3,5 t (N1)	10,99	10,46	7,00	12,34	4,40	-	-
Kamioni iznad 3,5 t (N2)	-	-	-	18,97	-	3,00	-
Cestovni tegljači (N3)	-	-	-	15,39	-	-	-
Traktori na kotačima	3,09	-	-	28,22	-	-	-

Izvor podataka: Centar za vozila Hrvatske.

Prosječna starost vozila u kategoriji M1 (osobna vozila) koja čini 79% svih registriranih vozila na području Zadarske županije, iznosi 13,4 godine. Struktura vozila u kategoriji M1 (osobna vozila) prema starosti vozila je prikazana u sljedećem grafikonu.

Slika 10: Struktura osobnih vozila (kategorija M1) u Zadarskoj županiji prema starosti

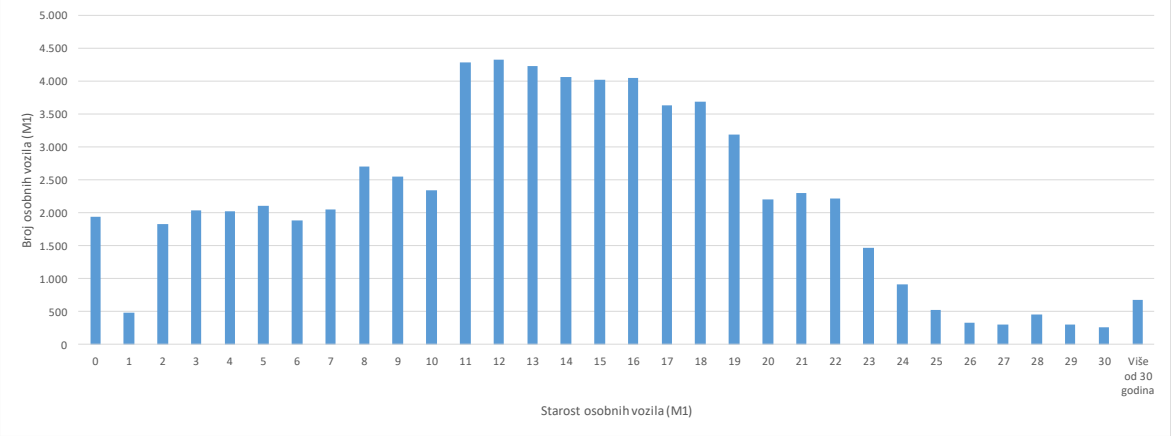

Izvor podataka: Centar za vozila Hrvatske.

Na osnovi navedenih ulaznih podataka, izračunata je potrošnja u cestovnom prometu na području Zadarske županije.

Tablica 8: Potrošnja u cestovnom prometu na području Zadarske županije

Vrsta goriva	PJ	MWh
Motorni benzin	1,2302	341.985,70
UNP	0,0530	14.721,65
Stlačeni prirodni plin	0,0023	641,99
Dizelsko gorivo	3,7781	1.050.312,83
Električna energija	0,0003	72,95
UKUPNO	**5,0639**	**1.407.735,13**

Struktura energenata u neposrednoj potrošnji energije u sektoru cestovnog prometa na području Zadarske županije je sljedeća:

Slika 11: Struktura energenata u neposrednoj potrošnji u sektoru cestovnog prometa na području Zadarske županije

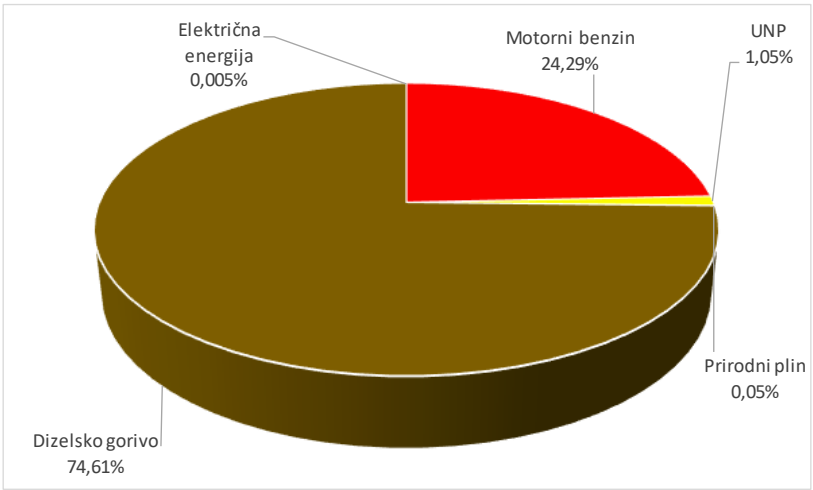

U strukturi potrošnje prema pogonskom gorivu prevladava dizelsko gorivo koje čini 75% ukupne potrošnje energenata u sektoru cestovnog prometa na području Zadarske županije. Motorni benzin ima četvrtinski udio u strukturi pogonskih goriva u cestovnom prometu Zadarske županije. Preostala goriva su u strukturi pogonskih goriva u cestovnom prometu na području Zadarske županije praktički zanemariva.

4.4 POTROŠNJA ENERGIJE U KUĆANSTVIMA

Ukupna neposredna potrošnja u kućanstvima na području Zadarske županije prema procjenama iznosi 2,9995 PJ odnosno 833.869,78 MWh.

Tablica 9: Neposredna potrošnja energije u kućanstvima na području Zadarske županije u 2018. godini

	PJ	MWh
Derivati nafte: ekstra lako loživo ulje, ukapljeni naftni plin	0,2020	56.166,44
Prirodni plin	0,0250	6.938,71
Ogrjevno drvo i biomasa	1,4259	396.400,53
Električna energija	1,3466	374.364,10
UKUPNO	**2,9995**	**833.869,78**

Struktura energenata u neposrednoj potrošnji energije u kućanstvima na području Zadarske županije jest sljedeća:

Slika 12: Struktura energenata u neposrednoj potrošnji energije u kućanstvima na području Zadarske županije

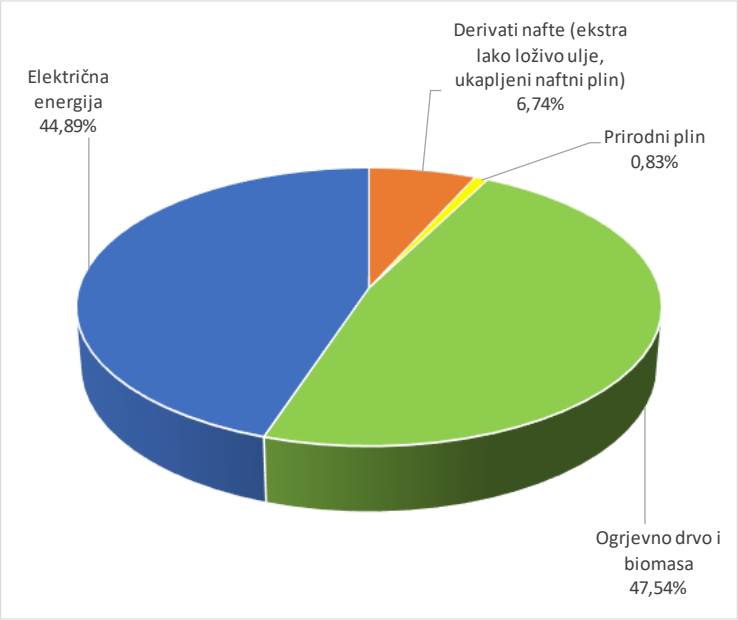

U kućanstvima u strukturi energenata prevladava ogrjevno drvo i biomasa sa skoro polovičnim udjelom. Drugi najzastupaniji energent je električna energija sa 45%. U manjem udjelu je prisutno ekstra lako loživo ulje, a ukapljeni naftni plin koristi se u zanemarivim količinama te u kategoriji derivata nafte u ukupnom udjelu od 6,7% prevladava ekstra lako loživo ulje. Prirodni plin je u kućanstvima prisutan u manjem postotku, ispod 1% u ukupnoj strukturi korištenih energenata u kućanstvima na području Zadarske županije. Na plinsku distribucijsku mrežu je priključeno 647 korisnika u skupini kućanstava.

4.5 POTROŠNJA ENERGIJE U USLUŽNOM SEKTORU

Ukupna neposredna potrošnja u uslužnom sektoru na području Zadarske županije prema procjenama iznosi 1,1833 PJ odnosno 328.952,35 MWh.

Tablica 10: Neposredna potrošnja energije u uslužnom sektoru na području Zadarske županije u 2018. godini

	PJ	MWh
Derivati nafte: ekstra lako loživo ulje, ukapljeni naftni plin	0,3507	97.488,32
Prirodni plin	0,0581	16.164,73
Ogrjevno drvo i biomasa	0,0003	75,90
Električna energija	0,7742	215.235,66
UKUPNO	**1,1833**	**328.952,35**

Struktura energenata u neposrednoj potrošnji energije u uslužnom sektoru na području Zadarske županije je sljedeća:

Slika 13: Struktura energenata u neposrednoj potrošnji energije u uslužnom sektoru na području Zadarske županije

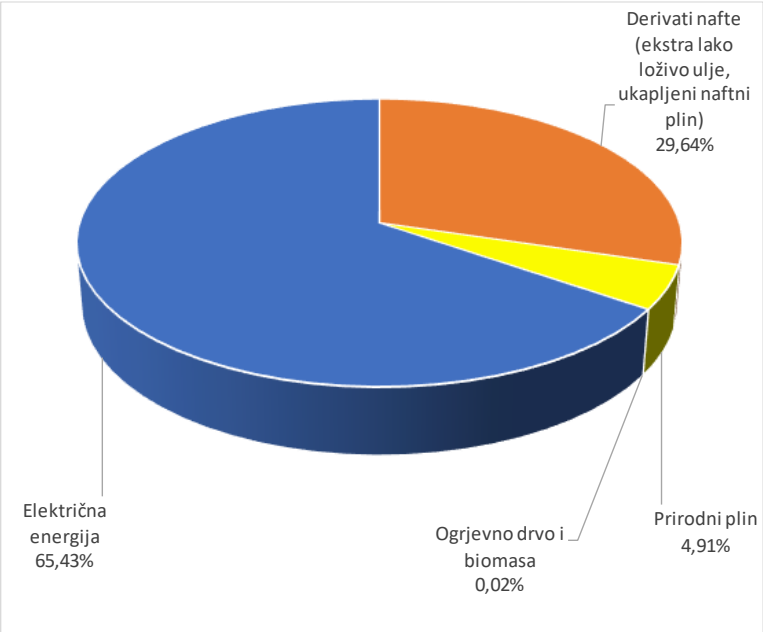

U uslužnom sektoru u strukturi energenata prevladava potrošnja električne energije s 65%. Derivati nafte s prevladavajućim udjelom ekstra lakog loživog ulja (ukapljeni naftni plin prisutan je u skoro zanemarivom udjelu) čine oko 30% ukupne potrošnje energije u uslužnom sektoru. Prirodni plin prisutan je u uslužnom sektoru s oko 5% ukupne neposredne potrošnje energije.

5. ANALIZA POTROŠNJE ENERGIJE U OBJEKTIMA U VLASNIŠTVU ZADARSKE ŽUPANIJE ILI USTANOVA KOJIMA JE ZADARSKA ŽUPANIJA OSNIVAČ

Posebna analiza u sklopu neposredne potrošnje izrađena je za segment objekata u vlasništvu Zadarske županije ili ustanova kojima je Zadarska županija osnivač. Razlog je u tome što je to (jedini) segment na koji ima Zadarska županija izravan utjecaj, može izravno planirati financijska sredstva za provedbu mjera, planirati samu provedbu i također je izravan stjecatelj koristi provedenih mjera.

Objekti u vlasništvu Zadarske županije ili ustanova kojima je Zadarska županija osnivač analizirani su na temelju podataka prikupljenih iz ISGE-a. Pregledom upisanih podataka u ISGE-u utvrdili smo da su isti nepotpuni, pogotovo u segmentu potrošnje energenta za grijanje objekata (tj. ekstra lakog loživog ulja u najviše slučajeva). Cijela analiza postojećeg stanja u ovome Akcijskom planu odnosi se na 2018. godinu, međutim, u objektima gdje potrošnja u 2018. godini nije upisana u ISGE, istu smo procijenili na osnovi prosječne potrošnje u prethodnim godinama. Kao osnovu za procjenu potrošnje koristili smo kod svakog objekta zadnje upisane podatke, pri čemu smo obratili pažnju na možebitne izvedene rekonstrukcije u međuvremenu.

U smislu analize potrošnje energije bilo bi korektnije izraditi analizu za svaku pojedinu godinu (2017., 2018. i 2019. ili 2016., 2017. i 2018. godinu) te napraviti zaključke na osnovi izračuna trogodišnjeg prosjeka. Naime, zbog različitih vremenskih uvjeta pa i različite intenzivnosti korištenja pojedine zgrade može doći do nemalih razlika u potrošnji energije u različitim godinama. Međutim, s obzirom na to da smo zbog nepotpunih podataka u ISGE-u za veliki broj objekata trebali napraviti procjenu godišnje potrošnje na osnovi podataka iz prethodnih godina, u nastavku navedene podatke o potrošnji možemo označiti kao trogodišnje prosječne podatke o potrošnji energije u promatranim objektima.

U analizi u nastavku obuhvaćeni su sljedeći segmenti objekata kojih je matični korisnik Zadarska županija:

- administrativne zgrade,
- zdravstvene ustanove,
- đački dom,
- osnovne škole (sa ili bez sportske dvorane u sklopu objekta),
- područne škole,
- srednje škole (sa ili bez sportske dvorane u sklopu objekta).

Popis svih objekata u vlasništvu Zadarske županije ili ustanova kojima je Zadarska županija osnivač nalazi se u Prilogu ovog dokumenta.

Prema površini, u približno jednakim udjelima zastupane su srednje škole, osnovne škole i zdravstvene ustanove. Potrebno je istaknuti kako je taj zaključak napravljen na osnovi podataka koji su upisani u bazu ISGE i koji nisu upotpunjeni. Od većih objekata, nisu upisani podaci o površini Specijalne bolnice za ortopediju Biograd na Moru i OŠ Obrovac, a od manjih, nema podataka o većem broju područnih škola.

Ukupna površina zgrada za koje su u ISGE popunjeni podaci o njihovoj površini (riječ je o ploštini korisne površine zgrada – Ak) iznosi 142.180 m^2, a struktura iste prema namjenu zgrade je sljedeća:

Slika 14: Struktura korisne površine zgrada koje su u vlasništvu Zadarske županije ili ustanova kojima je Zadarska županija osnivač, prema namjenu zgrada

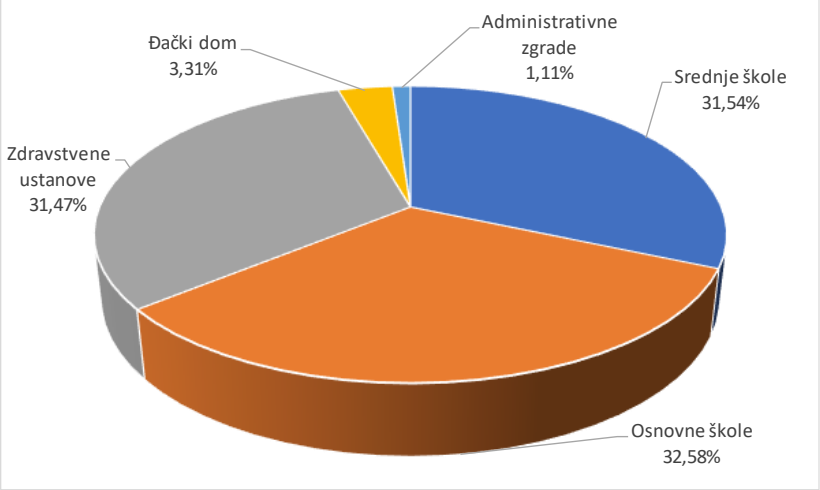

Izvor podataka: ISGE.

Prema podacima u ISGE-u i prema izrađenim procjenama potrošnje za zgrade za koje najnoviji podaci o potrošnji nisu upisani u ISGE-u, ukupna potrošnja energije u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač, u 2018. godini iznosi oko 25.000 MWh.

Tablica 11: Potrošnja energije u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač

Energent	**Potrošnja u 2018. godini (kWh)**	**Emisije CO_2 (t)**
Električna energija	7.554.118	1.773,78
Ekstra lako loživo ulje	9.406.601	2.817,94
Prirodni plin	7.081.913	1.559,42
UNP	47.156	12,30
Drvo	60.000	0,00
UKUPNO	**24.149.788**	**6.163,44**

Izvor podataka: ISGE i vlastiti izračuni.

Slika 15: Struktura potrošnje prema korištenim energentima u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač, u 2018. godini

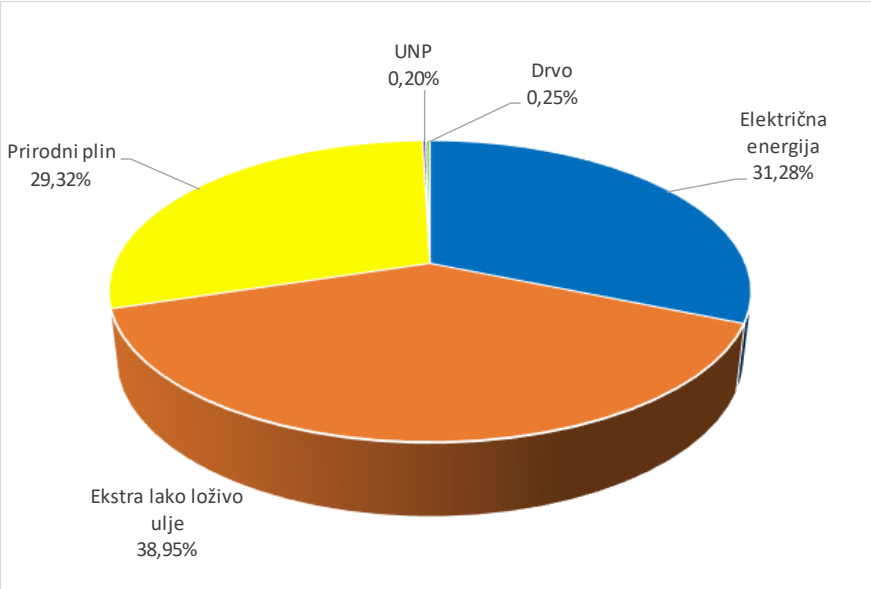

U potrošnji energenata prevladava ekstra lako loživo ulje (39%) koji se koristi za grijanje u većini zgrada. Najveća dva potrošača (Opća bolnica Zadar i Specijalna bolnica za ortopediju Biograd na moru) korisnici su prirodnog plina koji je zastupan sa 29% u ukupnoj potrošnji energije u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač. Električna energija ima 31% udio u ukupnoj potrošnji navedenih zgrada. U nekoliko manjih objekata (manje područne osnovne škole i sl.) koristi se isključivo električna energija (tj. također za grijanje), međutim, riječ je isključivo o malim objektima. U srednjoj školi u Biogradu na Moru koristi se prirodni plin, u jednoj osnovnoj školi ogrjevno drvo, a u bolnici na Ugljanu djelomično (u manjoj količini) koristi se UNP. U svim preostalim objektima se kao energent za grijanje koristi ekstra lako loživo ulje.

Navedene količine potrošenih energenata i njihova struktura uzrokovale su emisije CO_2 u ukupnom iznosu 6.163,44 t.

U nastavku smo analizirali specifičnu potrošnju energije za grijanje u pojedinim objektima, međutim za nekoliko objekata u ISGE-u nisu navedeni svi potrebni podaci za izračun specifične potrošnje energije u tim objektima (godišnja potrošnja toplinske energije, ploština korisne površine Ak). U sljedećoj tablici se nalaze podaci za sve one objekte gdje je izračun bio moguć. Objekti su razvrstani redom od onih sa najvećom specifičnom potrošnjom toplinske energije prema onima s najmanjom specifičnom potrošnjom toplinske energije u 2018. godini.

Tablica 12: Specifična potrošnja energije u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač

ISGE šifra	Objekt	Specifična potrošnja energije za grijanje objekta (kWh/m²)	Godišnja potrošnja toplinske energije (kWh)
HR-23275-0001-0	Psihijatrijska bolnica Ugljan – U OBNOVI	263,21	2.481.277
HR-23422-0001-1	OŠ Petar Zoranić, Stankovci	242,24	205.660
HR-23222-0008-1	OŠ Galovac – PŠ Gorica	227,65	77.857
HR-23222-0007-1	OŠ Galovac	186,87	157.346
HR-23000-0135-0	Opća bolnica Zadar (kompleks)	181,40	5.933.000
HR-23440-0003-1	SŠ Gračac	177,50	321.446
HR-23206-0001-1	OŠ Sukošan – PŠ Debeljak	153,28	30.657
HR-23243-0050-1	OŠ Petar Zoranić – PŠ Rovanjska	146,72	38.000
HR-23244-0001-1	OŠ Starigrad	132,12	84.555
HR-23000-0007-1	OŠ Vladimira Nazora – PŠ Prkos	116,39	19.553
HR-23241-0072-0	OŠ Poličnik	115,16	113.431
HR-23226-0001-1	OŠ Braće Radić, Pridraga	106,26	96.700
HR-23312-0002-1	OŠ Novigrad	104,61	73.229
HR-23000-0037-1	Hotelijersko-turistička i Ugostiteljska škola, Ekonomsko-birotehnička i Trgovačka škola	103,86	455.000
HR-23207-0002-1	OŠ Sveti Filip i Jakov	103,09	60.000
HR-23423-0001-1	OŠ Polača	102,85	201.371
HR-23312-0003-1	OŠ Novigrad – PŠ Paljuv	97,19	38.000
HR-23000-0091-1	Glazbena škola Blagoje Bersa	94,21	139.426
HR-23248-0006-0	OŠ Jurja Barakovića, Ražanac	91,19	60.000
HR-23000-0001-1	Zgrada gimnazije u Zadru – U OBNOVI	96,51	580.000
HR-23242-0001-1	OŠ Braća Ribar, Posedarje	89,58	131.000
HR-23243-0001-1	OŠ Petar Zoranić, Jasenice	88,11	100.000
HR-23206-0002-0	OŠ Sukošan	87,70	232.852
HR-23205-0001-0	OŠ Stjepana Radića, Bibinje	86,94	302.911
HR-23000-0034-1	Gimnazija Franje Petrića	79,85	87.196
HR-23000-0040-1	Medicinska škola Ante Kuzmanića i SŠ Stanka Ožanića – poljoprivredno, prehrambena i veterinarska škola	78,01	305.000
HR-23000-0005-1	Obrtnička škola Gojka Matuline	75,65	187.000
HR-23222-0006-1	OŠ Zemunik	75,52	145.000
HR-23420-0005-0	OŠ Benkovac	72,68	133.000
HR-23281-0002-1	OŠ Petar Lorini, Sali	72,21	40.797
HR-23210-0004-0	SŠ Biograd	67,05	207.913
HR-23211-0004-1	OŠ Pakoštane	65,93	90.000

HR-23420-0008-1	OŠ „Ivan Goran Kovačić“, Lišane Ostovičke	65,89	79.600
HR-23264-0001-1	OŠ Vladimir Nazor, Nevidane	65,63	148.722
HR-23420-0006-1	SŠ kneza Branimira, Benkovac	62,99	331.000
HR-23000-0010-1	OŠ Vladimira Nazora, Škabrnja	59,16	106.485
HR-23450-0004-1	SŠ Obrovac	58,22	210.000
HR-23233-0002-1	OŠ Privlaka	58,22	92.400
HR-23273-0001-1	OŠ Valentin Klarin, Preko	55,27	181.500
HR-23250-0004-1	OŠ Jurja Dalmatinca, Pag	53,50	106.246
HR-23000-0036-1	Pomorska škola	50,28	135.400
HR-23210-0006-0	OŠ Biograd	48,57	170.000
HR-23000-0039-1	Strukovna škola „Vice Vlatkovića“	47,78	336.400
HR-23235-0014-0	OŠ Petar Zoranić – PŠ Vrsi	29,75	37.429

U gornjoj tablici je u zadnjem stupcu navedena ukupna godišnja potrošnja toplinske energije u pojedinom objektu. Kod planiranja rekonstrukcija navedenih objekata prioritetni trebaju biti objekti s većom ukupnom potrošnjom energije – tako će obnova rezultirati u veću apsolutnu uštedu energije.

Prema analizi koja je bila izrađena u sklopu izrade Dugoročne strategije za poticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda zgrada Republike Hrvatske (ožujak, 2019., NN 28/19), prosječna godišnja potrebna toplinska energija za grijanje nestambenih zgrada javne namjene na području Primorske Hrvatske iznosi između 32 kWh/m^2 i 135 kWh/m^2 i zavisi od godine izgradnje zgrade. Prema različitim razdobljima izgradnje zgrada, godišnja potrebna toplinska energija za grijanje nestambenih zgrada javne namjene na području Primorske Hrvatske u prosjeku je sljedeća:

Tablica 13: Prosječna godišnja potrebna toplinska energija za grijanje nestambenih zgrada javne namjene na području Primorske Hrvatske (kWh/m^2 a)

	do 1940.	**1941.-1970.**	**1971-1980.**	**1981.-1987.**	**1988.-2005.**	**2006.-2009.**	**2010.-2011.**
Godišnja potrebna toplinska energija za grijanje – nestambene zgrade javne namjene – Primorska Hrvatska	95	125	135	87	79	65	32

Izvor podataka: Dugoročna strategija za poticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda zgrada Republike Hrvatske (ožujak 2019., NN 28/19).

U odnosu na prosjek možemo zaključiti da su analizirane zgrade na području Zadarska županije u većini u granicama prosječnih podataka za geografsko područje Primorske Hrvatske te da itekako postoji potencijal za poboljšanje njihove energetske učinkovitosti. Mjere će biti u nastavku dokumenta predložene prema sljedećim kriterijima:

- prosječna godišnja potrošnja energije za grijanje zgrade,
- ukupna godišnja potrošnja energije za grijanje zgrade.

U prioritetne zgrade za obnovu, prema dostupnim podacima, možemo svrstati one čijih godišnja potrošnja toplinske energije za grijanje je veća od 100 kWh/m^2, a u toj skupini zgrade s većom apsolutnom količinom potrebne toplinske energije za grijanje:

- **<u>prioritet 1:</u>**
  - **Psihijatrijska bolnica Ugljan** (počela je energetska obnova 5 objekata te će biti završena tokom 2020. godine)**,**
  - **Opća bolnica Zadar,**
  - **OŠ Petar Zoranić, Stankovci,**
  - **SŠ Gračac,**
  - **Hotelijersko-turistička i Ugostiteljska škola, Ekonomsko-birotehnička i Trgovačka škola;**

- prioritet 2:
    - OŠ Polača,
    - OŠ Galovac.

Slika 16: Specifična potrošnja toplinske energije u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač, u 2018. godini, i prikaz prioritetnih zgrada za energetsku obnovu

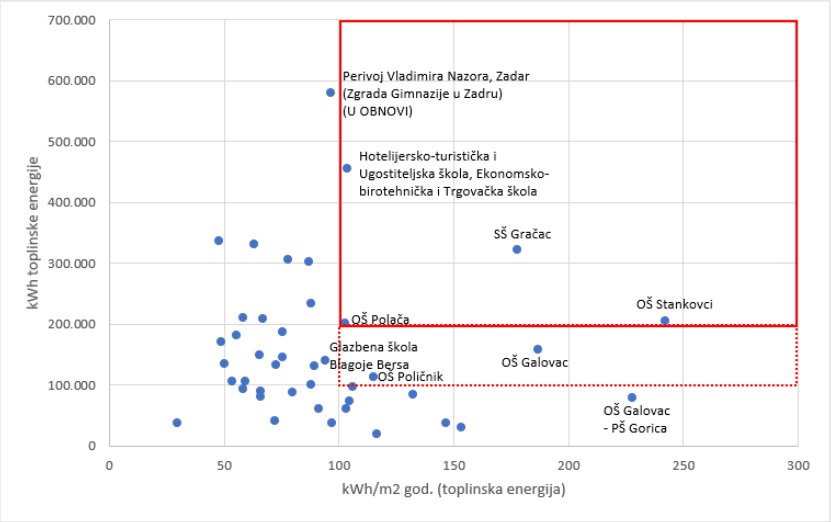

Kompleks zgrada u Perivoja Vladimira Nazora je u provedbi radova energetske obnove, rok završetka projekta je 30.11.2020.

U gornji grafikon zbog korektnosti prikaza (s obzirom na opseg apsolutne potrošnje) nismo uvrstili kompleks Opće bolnice Zadar i kompleks Psihijatrijske bolnice Ugljan. S obzirom na izračunatu specifičnu potrošnju toplinske energije, **Opća bolnica Zadar** (kao kompleks) sa 181,40 kWh/m^{2}a i **Psihijatrijska bolnica Ugljan** (kao kompleks) sa 263,21 kWh/m^{2}a svrstavaju se u **prioritet 1** za provedbu cjelovite energetske obnove. Zgrade u kompleksu bolnica specifične su u potrošnji energije te je stoga pogotovo tu potrebno pogledati i pokazatelj ukupne (primarne) specifične potrošnje energije, tj. pokazatelj koji obuhvaća osim toplinske i električnu energiju. Prema pokazatelju ukupne primarne specifične potrošnje energije, Opća bolnica Zadar i Psihijatrijska bolnica Ugljan također obje bilježe visoku potrošnju; Opća bolnica Zadar 317,97 kWh/m^{2}a te Psihijatrijska bolnica Ugljan 311,62 kWh/m^{2}a, što znači da ih možemo obje prema tome pokazatelju svrstati kao prioritet 1 za provedbu cjelovite energetske obnove.

Opća bolnica Zadar trenutno provodi postupak javne nabave za izradu projektne dokumentacije za energetsku obnovu oko 40% ukupne korisne površine kompleksa Opće bolnice Zadar. U prvoj fazi namjerava se pristupiti energetskoj obnovi Zgrade interne medicine, Zgrade ginekologije i Zgrade pedijatrije.

Psihijatrijska bolnica Ugljan počela je sa radovima – energetskom obnovom pet zgrada – Zgrade socijalnog smještaja, Odjela za alkoholizam, Centra socijalne psihijatrije i rehabilitacije, Odjela 7 i Upravne zgrade, ukupne korisne površine 2.853 m^2, tj. 30% ukupne korisne površine kompleksa Psihijatrijske bolnice Ugljan.

U nastavku smo provjerili još stanje u području specifične potrošnje električne energije u zgradama, tj. u zgradama za koje raspolažemo sa svim potrebnim podacima (godišnja potrošnja električne energije, ploština korisne površine Ak). Rezultati analize su prikazani u grafikonu u nastavku.

Slika 17: Specifična godišnja potrošnja električne energije u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač, u 2018. godini

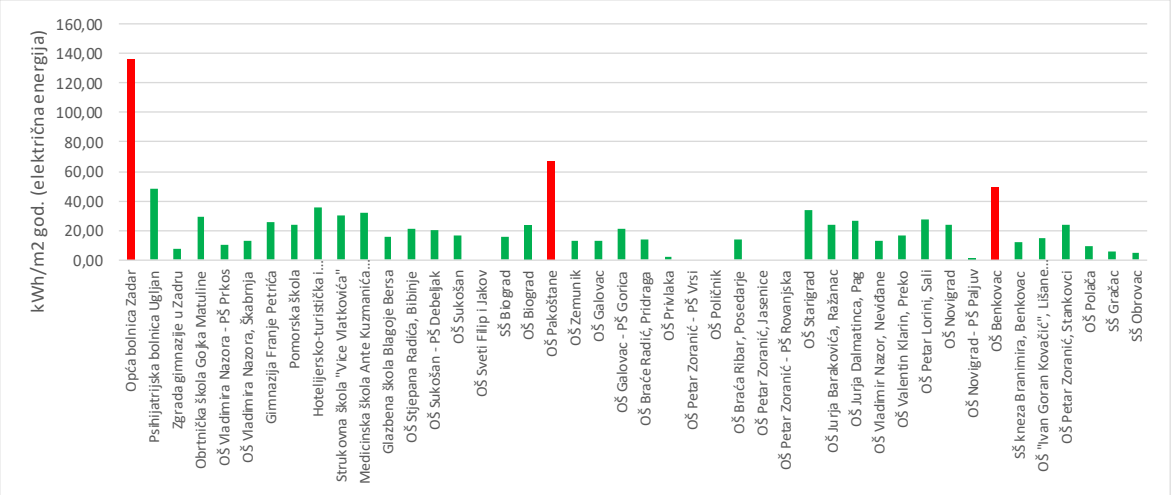

U području potrošnje električne energije u zgradama istupaju dvije osnovne škole, to su OŠ Pakoštane i OŠ Benkovac, te Opća bolnica Zadar.

Opća bolnica Zadar pokrenula je postupak javne nabave izrade projektne dokumentacije za energetsku obnovu Opće bolnice Zadar te su, prema projektnom zadatku, planirane i mjere koje će značajno smanjiti potrošnju električne energije u zgradama koje će biti predmet obnove.

Preporučujemo praćenje potrošnje električne energije u OŠ Pakoštane i OŠ Benkovac na mjesečnoj razini i poduzimanje potrebnih (i mogućih) mjera.

Dio potrošnje energije od strane Zadarske županije i ustanova čijih osnivač je Zadarska županija čini i **potrošnja goriva službenih vozila Zadarske županije**. Zadarska županija raspolaže s ukupno 15 osobnih vozila i jednim motociklom (motocikl se ne koristi). Na osnovi podataka o prijeđenim kilometrima svakog od navedenih vozila u zadnje tri godine i na osnovi referentnih vrijednosti potrošnje goriva pojedinih vrsta vozila (prema Pravilniku o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije, NN 33/20) izračunate su prosječne godišnje potrošnje vozila. Od ukupno 15 osobnih vozila, 7 vozila je pogonjeno dizelskim, a 8 benzinskim gorivom. Prosječna starost osobnih vozila iznosi 8,6 godina.

Tablica 14: Popis službenih vozila Zadarske županije, pregled prijeđenih kilometara i izračun godišnje potrošnje za pojedino vozilo

R.br.	Marka i tip vozila	Godina proizvodnje	Gorivo	Broj prijeđenih kilometara (km)				Prosječna potrošnja (l/100 km)*	Prosječna godišnja potrošnja (l)
				2017.	2018.	2019.	Godišnji prosjek 2017.-2019.		
1.	Opel Corsa D 1.3 CDTI	2009.	Dizel	9.573	9.331	6.620	8.508	6,4	544,51
2.	Opel Astra G 1.6i Classic	2008.	Benzin	8.448	11.961	8.435	9.615	7,1	682,64
3.	Opel Astra H 1.7 DTH	2009.	Dizel	14.562	8.371	12.335	11.756	6,4	752,38
4.	Opel Astra Enjoy H 16 XEP	2008.	Benzin	8.747	8.193	6.420	7.787	7,1	552,85
5.	Opel Astra H 1.7 DTH L 48	2007.	Dizel	8.439	726	0	3.055	6,4	195,52
6.	Opel Corsa 1.4 16v	2013.	Benzin	8.971	7.121	10.165	8.752	7,1	621,42
7.	Mazda 2 1.3	2013.	Benzin	8.384	5.215	556	4.718	7,1	335,00
8.	Mazda 2	2014.	Benzin	2.510	2.516	1.967	2.331	7,1	165,50
9.	Peugeot 508	2014.	Dizel	30.799	17.225	27.638	25.221	6,4	1.614,12
10.	Peugeot 508	2014.	Benzin	15.449	34.761	31.416	27.209	7,1	1.931,82
11.	Ford Focus 1.0 GTDI	2015.	Benzin	32.179	21.697	27.159	27.012	7,1	1.917,83
12.	Opel Insignia 2.0 CDTI	2011.	Dizel	18.704	25.072	21.873	21.883	6,4	1.400,51
13.	Opel Insignia NB Sport	2011.	Benzin	16.260	8.140	9.680	11.360	7,1	806,56
14.	Audi A6.3 TDI Quatro	2008.	Dizel	33.530	44.660	30.490	36.227	6,4	2.318,51
15.	Opel Astra 1.6 CDTI, Innovation Hatchback	2017.	Dizel	5.308	8.697	16.530	10.178	6,4	651,41
16.	Piaggio Liberty	2006.	Benzin	0	0	0	0	4,0	0,00

* Referentne vrijednosti potrošnje goriva sukladno Metodologiji za ocjenu ušteda energije u neposrednoj potrošnji koja je propisana Pravilnikom o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20).

Izvor podataka: Zadarska županija.

Korištenjem pretvorbenih faktora za svaku vrstu korištenog goriva:

- benzin: 9,56 kWh/l goriva;
- dizel: 10,03 kWh/l goriva,

možemo izračunati ukupnu godišnju potrošnju goriva službenih vozila Zadarske županije:

Tablica 15: Sumarni prikaz potrošnje energije službenih vozila Zadarske županije

	Broj vozila	Prosječna starost vozila (godina)	Ukupni godišnji broj prijeđenih kilometara (km)	Ukupna godišnja potrošnja goriva (l)	Ukupna godišnja potrošnja goriva (kWh)
Benzin	8	8,0	98.783	7.013,62	67.050,18
Dizel	7	9,29	116.828	7.476,97	74.994,02
UKUPNO	**15**	**8,6**	**215.611**	**14.490,59**	**142.044,19**

6. JAVNA RASVJETA NA PODRUČJU ZADARSKE ŽUPANIJE

Javna rasvjeta na području Zadarske županije u upravljanju je svakog grada odnosno općine te stoga Zadarska županija nije izravno ona koja treba planirati mjere u tom području. Međutim, Zadarska županija, s ciljem poboljšati stanje i na tom području, u proračunu kontinuirano planira određena sredstva kako bi potakla općine i gradove najprije k izradi energetskih pregleda javne rasvjete a zatim i provedbi energetski učinkovitih mjera.

U sklopu ovog Akcijskog programa željeli smo provjeriti stvarno stanje u području javne rasvjete u pojedinim općinama i gradovima i potrebu po daljnjem sufinanciranju mjera za energetski učinkovitiju javnu rasvjetnu na području Zadarske županije. Slanjem upitnika na adrese svih općina i gradova na području Zadarske županije željeli smo provjeriti trenutno stanje javne rasvjete i planove pojedinih JLS za iduće trogodišnje razdoblje. Željeli smo provjeriti postoji li još dalje potreba na strani Zadarske županije po planiranju financijskih sredstava u proračunu za sufinanciranje mjera u području javne rasvjete.

Odaziv na poslani upitnik bio je zadovoljavajući. Analiza ispunjenih upitnika je pokazala da su JLS do sada u većini već izradile energetske preglede javne rasvjete te da potrebe po sufinanciranju istih više nema. Većina općina i gradova na području Zadarske županije postupačno ulaže u povećanje energetske učinkovitosti javne rasvjete i također u izgradnju iste na pojedinim područjima gdje javna rasvjeta još nije izgrađena. Većina općina i gradova također u sljedeće tri godine planira određene mjere, sukladno financijskim mogućnostima.

Cjelovit pregled odrađene ankete prikazujemo u sljedećoj tablici.

Tablica 16: Podaci o stanju javne rasvjete u općinama i gradovima na području Zadarske županije

	Energetski pregled javne rasvjete (DA/NE)	Godišnja potrošnja električne energije za javnu rasvjetu (kWh)	Broj rasvjetnih tijela javne rasvjete	Opće stanje javne rasvjete	Prevladavajuća vrsta rasvjetnih tijela	Ulaganja u javnu rasvjetu u zadnje 3 godine	Planirana ulaganja u javnu rasvjetu 2020.-2022.
Grad Benkovac	DA (2014.)	832.845	1.350	različito u pojedinim dijelovima grada	visokotlačne natrijeve, živine žarulje, LED	2, 3, 4	
Općina Bibinje	DA*						
Grad Biograd n/m	DA (2018.)	750.000	1.480	većinoma nije odgovarajuće, energetski neučinkovito	visokotlačne natrijeve, živine žarulje	2, 3, 4	2, 3, 4
Općina Galovac	DA (2015.)	n.p.	350	različito, 50% novo, 50% potpuno zastarjelo	visokotlačne natrijeve, živine žarulje	2	2
Općina Gračac	DA (2015.)	741.099	800	zadovoljavajuće	visokotlačne natrijeve, LED	2, 3, 4	2, 3, 4
Općina Jasenice	DA (2019.)	14.336	900	solidno	n.p.	3	1
Općina Kali	DA (2015.)	94.748	243	zadovoljavajuće, potrebno je povećati broj rasvjetnih tijela	LED	2, 3, 4	2, 3 4
Općina Kukljica	DA*						
Općina Kolan	DA (2015.)	160.000	750	dobro, oko 30% rasvjete potrebno je rekonstruirati	visokotlačne natrijeve, LED	3, 4	3, 4 + izgradnja rasvjete tamo gdje je nema
Općina Lišane Ostrovičke	DA*						
Grad Nin	DA (2019.)	796.506	1.961	43% rasvjete je potpuno zastarjele, 35% u dobrome stanju, 14% nove	visokotlačne natrijeve, živine žarulje	3, 4	3, 4
Općina Novigrad	DA (2014.)	400.000	810	zadovoljavajuće	visokotlačne natrijeve, LED	2, 3, 4	2
Grad Obrovac	DA*						
Grad Pag							
Općina Pakoštane	DA (2015.)	298.014	1.212	vrlo dobro	LED	2, 3, 4	3, 4
Općina Pašman	NE	440.642	1.563	srednje dobro, u staroj jezgri zastarjela, dijelovi općine nemaju rasvjetu	LED, visokotlačne natrijeve	2, 3, 4	2, 3, 4
Općina Posedarje	DA*						
Općina Povljana	DA*						
Općina Polača	DA (2015.)	150.000	496	srednje dobro	LED	4 + izgradnja kompletne rasvjete u dva naselja	4
Općina Poličnik	DA*						
Općina Preko	DA (2014.)	320.241	2.100	rasvjetna tijela su vrlo dobra, mreža jako loša	LED	1	3, 4
Općina Privlaka	DA (2019.)	463.383	1.185	vrlo dobro	natrijeve žarulje	1	3, 4
Općina Ražanac	NE*						
Općina Sali	DA*						
Općina Stankovci	NE*						
Općina Starigrad	DA (2019.)	358.587	1.242	zadovoljavajuće	LED	3, 4	2, 3, 4
Općina Sukošan	DA*						
Općina Sveti Filip i Jakov	DA (2015.)	550.000	1.500	zadovoljavajuće	visokotlačne natrijeve žarulje	2, 3, 4	2, 3, 4
Općina Škabrnja	DA (2012.)	65.200	416	vrlo dobro	LED	4	2, 4
Općina Tkon	NE	126.700	500	zadovoljavajuće	LED	3, 4	2, 3, 4
Općina Vir	DA (2014.)	1.271.000	2.700	zadovoljavajuće	visokotlačne natrijeve, LED	3, 4	3, 4
Općina Vrsi	DA (2018.)	295.000	895	energetski neučinkovita JR, dijelom predimenzionirana, dijelom poddimenzionirana	živine i visokotlačne natrijeve žarulje	3, 4	1
Grad Zadar	DA	8.212.000	14.339	srednje dobro, različito u pojedinim dijelovima grada	živine i visokotlačne natrijeve žarulje	2, 3, 4	2, 3, 4
Općina Zemunik Donji	DA (2014.)	398.000	694	loše	živine žarulje	4	3, 4

Pojašnjenja uz tablicu:

- U zadnja dva stupca su mjere (provedene, planirane) definirane na sljedeći način:
  1…cjelovita rekonstrukcija javne rasvjete na području općine / grada
  2…cjelovita rekonstrukcija javne rasvjete na jednom dijelu općine / grada
  3…djelomične manje rekonstrukcije javne rasvjete
  4…otklanjanje kvarova na javnoj rasvjeti prema potrebi
  5…bez ulaganja u javnu rasvjetu
- U stupcu „Energetski pregled javne rasvjete (DA/NE)“, odgovor označen sa zvjezdicom* označuje podatak iz prošlog Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije, za razdoblje 2017.-2019. Novijih informacija od strane tih općina odnosno gradova nismo uspjeli dobiti.

Izvor podataka: Provedena anketa (ispunjeni upitnici).

Skoro bez iznimke sve općine i gradovi planiranju manja ili veća ulaganja u javnu rasvjetu, u izgradnju iste na područjima gdje još nije sagrađena (cilj: povećanje sigurnosti stanovnika) i u modernizaciju postojeće rasvjete (cilj: poboljšanje energetske učinkovitosti, smanjenje tekućih troškova i ponegdje također povećanje sigurnosti stanovnika u situacijama gdje postojeća javna rasvjeta zbog zastarjelosti više nije u funkciji).

U sklopu provedene ankete smo također naišli na zanimljivu informaciju iz općine Kolan, naime, probno su instalirali tri lampe javne rasvjete na solarno napajanje te u buduće planiraju izvesti još preostalu potrebnu rekonstrukciju javne rasvjete u LED tehnici ili u tehnici sa solarnim lampama.

S obzirom na rezultate ankete možemo zaključiti da će općine i gradovi na području Zadarske županije i u narednim godinama trebati tehničku potporu, a i financijsku potporu u planiranju i provedbi mjera za poboljšanje stanja javne rasvjete (povećanje energetske učinkovitosti javne rasvjete, povećanje sigurnosti stanovnika, smanjenje negativnih utjecaja neprimjerene javne rasvjete na stanovnike).

7. POSTAVLJANJE DUGOROČNIH CILJEVA UŠTEDE ENERGIJE

Akcijski plan, sukladno zakonskim odredbama, mora biti usklađen s Nacionalnim programom i Nacionalnim akcijskim planom, a definirane mjere moraju biti u skladu sa Strategijom energetskog razvoja RH i drugim strateškim dokumentima Vlade Republike Hrvatske.

7.1 NACIONALNI CILJEVI

Ulaskom u punopravno članstvo Europske unije, Republika Hrvatska je zajedno s drugim državama članicama, a temeljem Direktive 2012/27/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskoj učinkovitosti, izmjeni Direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage Direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ, preuzela obvezu povećanja energetske učinkovitosti u EU radi ostvarivanja cilja uštede 20 posto potrošnje primarne energije na razini Europske unije do 2020. u usporedbi s projekcijama. Komisija je 22. siječnja 2014. predstavila klimatski i energetski okvir do 2030. Riječ je o komunikaciji u kojoj je utvrđen okvir klimatske i energetske politike EU-a u razdoblju od 2020. do 2030. godine. Okvir do 2030. ima za cilj pomoći EU-u rješavanju pitanja kao što su:

- poduzimanje sljedećeg koraka prema smanjenju emisija stakleničkih plinova do 2050. za 80 – 95 % u usporedbi s razinama iz 1990.,
- visoke cijene energije i osjetljivost gospodarstva EU-a na buduće poraste cijena, posebno nafte i plina,
- ovisnost EU-a o uvozu energije, često iz politički nestabilnih područja,
- potreba za zamjenom i modernizacijom energetske infrastrukture i pružanje stabilnog regulatornog okvira mogućim ulagačima,
- postizanje dogovora o cilju smanjenja emisija stakleničkih plinova za 2030.

Trogodišnji Nacionalni akcijski planovi energetske učinkovitosti (NAPEnU) predstavljaju sveobuhvatni provedbeni dokument politike energetske učinkovitosti za određeno trogodišnje razdoblje, a ujedno sadržavaju i izvješće s detaljnim prikazom aktivnosti provedenih u prethodnom trogodišnjem razdoblju. Zadnji, Četvrti nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2019. godine, obuhvaćao je sljedeće okvirne nacionalne ciljeve povećanja energetske učinkovitosti:

- okvirni nacionalni cilj povećanja energetske učinkovitosti, izražen kao apsolutni iznos neposredne potrošnje energije u 2020. godini iznosi 291,3 PJ (6,96 Mtoe),
- cilj izražen kao apsolutni iznos primarne energije u 2020. godini iznosi 448,5 PJ (10,71 Mtoe).

Temeljem Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, kojom se propisuje izrada integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova za desetogodišnje razdoblje, izrađen je **Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine** koji predstavlja temeljni provedbeni dokument energetske i klimatske politike te u tom smislu zamjenjuje trogodišnje nacionalne akcijske planove energetske učinkovitosti. Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za razdoblje od 2021. do 2030. godine nadovezuje se na postojeće nacionalne strategije i planove. Njime se daje pregled trenutačnog energetskog sustava i stanja u području energetske i klimatske politike. Također se daje pregled nacionalnih ciljeva za svaku od pet ključnih dimenzija energetske unije: energetsku sigurnost, unutarnje energetsko tržište, energetsku učinkovitost, dekarbonizaciju i istraživanje, inovacije i konkurentnost, te odgovarajuće politike i mjere za ostvarivanje tih ciljeva. Ciljevi do 2030. godine uključuju smanjenje emisija stakleničkih plinova, energiju iz obnovljivih izvora, energetsku učinkovitost i elektroenergetsku međusobnu povezanost. Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za

Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine zadaje za 2030. godinu sljedeće najvažnije ciljeve:

Tablica 17: Najvažniji ciljevi Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine, za 2030. godinu

Indikator	Cilj
Smanjenje emisije stakleničkih plinova za ETS sektor, u odnosu na 2005. godinu	Najmanje 43%
Smanjenje emisije stakleničkih plinova za sektore izvan ETS-a, u odnosu na 2005. godinu	Najmanje 7%
Udio OIE u bruto neposrednoj potrošnji energije	36,4%
Udio OIE u neposrednoj potrošnji energije u prometu	13,2%
Potrošnja primarne energije (ukupna potrošnja energije bez neenergetske potrošnje)	344,38 PJ (8,23 ktoe)
Neposredna potrošnja energije	286,91 PJ (6,85 ktoe)

Izvor podataka: Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine (prosinac 2019.)

Na sjednici Hrvatskog sabora 28. veljače 2020. usvojena je **Strategija energetskog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050. godinu** (NN 25/20) koja zamjenjuje prethodnu Strategiju energetskog razvoja Republike Hrvatske (NN 130/09), koja je obuhvaćala razdoblje do 2020. godine. Strateški ciljevi razvoja energetskog sektora Republike Hrvatske temelje se na osiguranju kvalitetne, sigurne i pristupačne opskrbe energijom uz postupno smanjenje emisija stakleničkih plinova u skladu s EU ciljevima. Glavni strateški ciljevi energetskog razvoja Republike Hrvatske su sljedeći:

- rastuća, fleksibilna i održiva proizvodnja energije kroz smanjenje ovisnosti o uvozu energije zaustavljanjem pada domaće proizvodnje, optimalnim korištenjem postojećih kapaciteta za proizvodnju i ulaganjima u novu proizvodnju (osiguranje adekvatnog energetskog miksa s nižim emisijama stakleničkih plinova),
- razvoj energetske infrastrukture i novih dobavnih pravaca energije,
- veća energetska učinkovitost.

U Strategiji je istaknuto kako energetska tranzicija podrazumijeva povećanje energetske učinkovitosti cijelog energetskog lanca, uključujući proizvodnju, prijenos, distribuciju i neposrednu potrošnju energije, a da se pri tome se najsnažniji učinci očekuju u zgradarstvu i prometu, a posljedica su:

- energetske obnove fonda zgrada po prosječnoj godišnjoj stopi od 1,6 % u scenariju S2 odnosno od 3 % u scenariju S1 i
- penetracije električnih i hibridnih vozila čiji udio u ukupnoj putničkoj aktivnosti u cestovnom prometu dostiže 3,5% u 2030., odnosno 65% u 2050. godini u scenariju S2 i 4,5% u 2030., odnosno 85% u 2050. godini u scenariju S1.

Sukladno okvirnim ciljevima Republike Hrvatske, izraženim u apsolutnim vrijednostima primarne i neposredne potrošnje energije, prema EU direktivi o energetskoj učinkovitosti, **smanjenje potrošnje primarne energije do 2030. godine iznosilo bi 1% i 18% do 2050. u odnosu na razinu potrošnje iz 2017. godine u scenariju S2 te 6% do 2030. i 28% do 2050. u scenariju S1**.

Tablica 18: Okvirni nacionalni ciljevi energetske učinkovitosti

	Polazna godina (PJ)	Scenarij S1 (PJ)			Scenarij S2 (PJ)		
	2017.	2030.	2040.	2050.	2030.	2040.	2050.
Potrošnja primarne energije	349,4	328,7	292,2	251,0	344,4	325,7	287,4
Neposredna potrošnja energije	289,9	272,5	238,3	189,6	286,9	265,2	225,6

Izvor podataka: Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 25/20)

Povećanjem energetske učinkovitosti ostvarit će se koristi za okoliš, smanjiti emisije stakleničkih plinova, poboljšati energetska sigurnost, sniziti troškovi energije te ublažiti energetsko siromaštvo. To će dovesti do veće konkurentnosti, povećanja zaposlenosti i povećane gospodarske aktivnosti, čime će se poboljšati kvaliteta života građana.

Sve navedene koristi povećane energetske učinkovitosti na nacionalni razini mogu se aplicirati i na regionalnu razinu, na razinu Zadarske županije.

7.2 DUGOROČNI CILJEVI NA RAZINI ZADARSKE ŽUPANIJE

Zadarska županija može postaviti ciljeve u područjima potrošnje na koje ima izravan utjecaj, a to su objekti u vlasništvu Zadarske županije ili ustanova kojima je Zadarska županija osnivač, i službena vozila Zadarske županije koja su u korištenju zaposlenika. Na sva druga područja potrošnje energije Zadarska županija može utjecati samo neizravno, putem određenog sufinanciranja ili putem provođenja različitih mjera za podizanje svjesnosti, informiranja i obrazovanja.

Sufinanciranjem izabranih mjera moguće je obuhvatiti samo mali broj stvarnih primatelja tih bespovratnih sredstava s obzirom na proračunska ograničenja Županije. Međutim, može se očekivati da će kvalitetno odrađeni i u dovoljnoj mjeri promovirani projekti koji su predmet sufinanciranja potaknuti k odluci za slična ulaganja i druge korisnike.

S druge strane, provođenje različitih mjera (aktivnosti) za podizanje svjesnosti, informiranja i obrazovanja financijski je prihvatljivije za proračun te se može na taj način obuhvatiti veliki broj zainteresiranih. Međutim, upitno je koliko tih (informiranih) korisnika će zaista pristupiti k određenom ulaganju koje će na kraju rezultirati u smanjenje potrošnje energije (u odnosu na postojeće stanje).

Mjere koje će na kraju rezultirati u određene uštede energije vezane su uz financijsko ulaganje koje je još dodatni razlog zašto Zadarska županija ne može postavljati izravne ciljeve za povećanje energetske učinkovitosti na primjer u industrijskom sektoru. Međutim, iste može odrediti jedino u onome segmentu potrošnje u kojem je Županija izravni korisnik, a na sve preostale segmente potrošnje može utjecati samo neizravno te su stoga u ovim segmentima i ciljevi drugačiji (npr., broj podijeljenih bespovratnih potpora, broj educiranih, broj uključenih u različite edukativne i/ili informativne aktivnosti itd.).

Kako bi Zadarska županija dugoročno u svim segmentima potrošnje postala održivija i energetski učinkovitija važno je planirati uravnoteženu kombinaciju svih vrsta mjera i provoditi mjere u svim navedenim segmentima, tj. od energetskih obnova objekata u nadležnosti Zadarske županije (izravne mjere za povećanje energetske učinkovitosti), preko sufinanciranja prema mogućnostima proračuna te sve do aktivnosti informiranja s kojima se može obuhvatiti široki krug korisnika.

Postavljeni ciljevi za poboljšanje energetske učinkovitosti ne odnose se nužno isključivo na apsolutno smanjenje potrošnje energije kao konačni cilj. Naime, ciljevi moraju pratiti razvoj (gospodarski, socijalni, institucionalni) koji je skoro nužno povezan s povećanim energetskim potrebama. Na primjer, izgradnja novog dječjeg vrtića, škole, uređenje novog odjela u školi,

otvaranje novih poduzeća, nove proizvodne linije, doseljavanje stanovnika itd. rezultirat će svakako u dodatnu potrošnju energije gledajući u apsolutnom smislu (u odnosu na postojeće stanje) te su sve navedene aktivnosti bez obzira na to itekako dobro došle i rezultat su pozitivnih gospodarskih, socijalnih i demografskih kretanja županije. Stoga, postavljanje ciljeva energetske učinkovitosti nije i ne može biti jednoznačno u smislu samo apsolutnog (ili relativnog) smanjenja potrošnje energije u određenom razdoblju.

Mjere koje će pridonijeti apsolutnom smanjenju potrošnje energije nužno je provoditi kombinirano sa mjerama koje će sustavno poticati promjenu ponašanja i promjenu odnosa prema energiji. Jedino na taj način može se dugoročno očekivati energetski održiv razvoj županije i svjesnog i odgovornog korisnika u bilo kojem segmentu potrošnje energije.

Uzimajući u obzir rezultate analize postojećeg stanja i mjera koje su zacrtane kao ciljane mjere u razdoblju 2020.-2022., ciljevi za razdoblje 2020.-2022. su sljedeći:

- Smanjenje potrošnje energije u postojećim zgradama u vlasništvu Zadarske županije ili ustanova kojima je Zadarska županija osnivač, u apsolutnom iznosu od **2.500 MWh**, t.j. oko 10% ukupne trenutne potrošnje toplinske energije u navedenim zgradama, provođenjem mjera koje će rezultirati u cjelovitu energetsku obnovu istih.
- Priključivanje zgrada u nadležnosti Zadarske županije na plinsku mrežu, gdje za to postoje uvjeti; cilj je do kraja 2022. godine na plinsku mrežu priključiti najmanje četiri zgrade u nadležnosti Zadarske županije (tj. zgrade u vlasništvu Zadarske županije ili ustanova kojima je Zadarska županija osnivač) te posljedično smanjiti potrošnju energije u ukupnom apsolutnom iznosu od **200 MWh**. Cilj uključuje zamjenu postojećih kotlovnica za nove, plinske, s većom učinkovitošću sustava grijanja u odnosu na postojeću.
- Smanjenje potrošnje energije u preostalim segmentima u ukupnom apsolutnom iznosu od **1.500 MWh**, provođenjem različitih mjera poput sufinanciranja energetske obnove obiteljskih kuća, sufinanciranja mjera u obnovi javne rasvjete u općinama i gradovima na području Zadarske županije, i provođenjem mjera u području energetski učinkovitije mobilnosti i e-mobilnosti.

Osim navedenih ciljeva koji će izravno rezultirati u smanjenje potrošnje energije, dodatni ciljevi za razdoblje 2020.-2022. kojima će Zadarska županija pokušati na neizravan način postići dodatne uštede energije, su sljedeći:

- uključiti 300 kućanstava i 50 poduzetnika u različite aktivnosti informiranja, educiranja i podizanja svjesnosti o mjerama energetske učinkovitosti;
- informirati 100 vozača o eko vožnji;
- informirati 50 privatnih iznajmljivača o mjerama za povećanje energetske učinkovitosti u segmentu potrošnje električne energije;
- u različite aktivnosti informiranja uključiti sve općine i gradove na području Zadarske županije, organiziranjem najmanje jedne aktivnosti godišnje;
- korištenjem ustaljenih načina javnog obavještavanja, ažurno obavještavati zainteresiranu javnost o svim mogućnostima sufinanciranja pojedinih mjera, a za pojedine skupine organizirati info radionice na kojima će im se pomoći s nuđenjem dodatnih informacija.

8. PRIJEDLOG MJERA ZA POBOLJŠANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ZA RAZDOBLJE 2020.-2022.

Kako bi se moglo postići navedene ciljeve, predložena je provedba mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti na području Zadarske županije u razdoblju od 2020. do 2022. godine koje su detaljno opisane u nastavku ovog poglavlja.

8.1 DEFINIRANJE KATEGORIJA MJERA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Mjere energetske učinkovitosti dijele se na kategorije provedbe ovisno o načinu i odgovornostima u provedbi na sljedeći način:

1. Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno: primjer takvih mjera je obnova zgrada kojima se koristi obveznik planiranja ili ustanove kojima je osnivač Zadarska županija, zamjena voznog parka i slično. Smatra se da mjere obveznik planiranja provodi samostalno i ako su sufinancirane iz nekog drugog izvora.
2. Mjere koje obveznik planiranja sufinancira: primjer takvih mjera je program sufinanciranja mjera kod građana ili poduzetnika. Odnosi se na mjere koje provode subjekti nad kojima obveznik planiranja nema upravljačka prava.
3. Mjere koje obveznik planiranja ugovara: primjer takvih mjera je provedba energetske obnove zgrada obveznika planiranja kao energetske usluge i provedba projekata javno-privatnog partnerstva. Odnosi se na mjere u kojima obveznik planiranja ima ovlasti ugovoriti provedbu mjera, ali ne snosi rizike provedbe takvih mjera i ne financira ih svojim sredstvima.
4. Mjere koje obveznik planiranja provodi: primjer takvih mjera je provedba info kampanje koja je potpuno financirana iz drugog izvora, ali je za provedbu zadužen obveznik planiranja. Odnosi se na mjere u kojima obveznik planiranja sudjeluje i/ili odlučuje u provedbi, ali ih ne financira/sufinancira vlastitim sredstvima i ne snosi rizike vezane uz provedbu.
5. Mjere sa posrednim učinkom na obveznika planiranja: primjer takvih mjera je priprema kriterija energetske učinkovitosti u javnoj nabavi ili studije i analize potencijala za povećanje energetske učinkovitosti. Odnosi se na mjere u kojima obveznik planiranja stvara preduvjete za provedbu drugih mjera koje provodi samostalno. Pri planiranju ovih mjera se ne procjenjuju uštede, s obzirom da će uštede biti utvrđene kada se pojedine mjere budu provodile.

Sukladno preporuci Nacionalnog koordinacijskog tijela za energetsku učinkovitost definirane su tri kategorije mjera prema načinu izračuna ušteda mjera:

1. Mjere za koje postoji metodologija definirana u Pravilniku o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20): njihovu uštedu potrebno je izračunati prema navedenoj metodologiji.
2. Mjere kojima se ušteda utvrđuje mjerenjem: ušteda energije se utvrđuje razlikom mjerene potrošnje energije i referentne potrošnje energije.
3. Mjere za koje ne postoji metodologija izračuna uštede: za specifične mjere koje nisu propisane metodologijom (npr. mjere u industriji), uštede se određuju po projektu, a procjenjuju ih za to ovlaštene stranke.

Predložene mjere energetske učinkovitosti detaljnije su opisane u nastavku ovog poglavlja, prikazane su tablično te obuhvaćaju parametre definirane Metodologijom.

8.2 PREDLOŽENE MJERE PREMA SEKTORIMA NEPOSREDNE POTROŠNJE

8.2.1 SEKTOR OPĆE POTROŠNJE

Sektor opće potrošnje obuhvaća podsektor „Usluge“ i podsektor „Kućanstva“. Podsektor „Usluge“ obuhvaća sve vrste uslužnih djelatnosti, uključujući javni sektor.

Naziv mjere	**Energetska obnova u Perivoju Vladimira Nazora – U TIJEKU**
Redni broj mjere	1
Vrsta mjere	Integralna obnova objekta
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Integralna (cjelovita) energetska obnova zgrada u Perivoju Vladimira Nazora – Škola za tekstil, dizajn i primijenjenu umjetnost, Gimnazija Jurja Barakovića, Gimnazija Vladimira Nazora, Prirodoslovno-grafička škola: sanacija vanjskih zidova ugradnjom izolacije, sanacija stropa prema tavanu, izolacija ravnog krova, zamjena vanjske stolarije, modernizacija rasvjete.
Ciljana skupina	Odgojno-obrazovne ustanove
Period provedbe	2019.-2020. godina
Životni vijek mjere	25 godina
Troškovi provedbe [kn]	8.231.476,88 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Ukupna vrijednost projekta u 2020. godini: 4.768.973,14 kn (preostalo realizirano u 2019. godini) Financiranje projekta u 2020.: Zadarska županija: 1.704.725,52 kn MGIPU (FZOEU)/MRRFEU: 3.064.247,62 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
Tijela praćenja	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	689,15
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	248,73

Naziv mjere	**Energetska obnova Psihijatrijske bolnice Ugljan – U TIJEKU**
Redni broj mjere	2
Vrsta mjere	Integralna obnova objekta
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	U 2020. godini bit će izvedena integralna (cjelovita) energetska obnova pet zgrada Psihijatrijske bolnice Ugljan – Zgrada socijalnog smještaja, Odjel za alkoholizam, Centar socijalne psihijatrije i rehabilitacije, Odjel 7, Upravna zgrada: sanacija vanjskih zidova, sanacija stropa prema tavanu, izolacija ravnog krova, zamjena vanjske stolarije. Do kraja 2022. godine predviđena su još dodatna ulaganja za povećanje energetske učinkovitosti kompleksa bolnice.
Ciljana skupina	Zdravstvene ustanove
Period provedbe	2020.-2022. godina
Životni vijek mjere	25 godina

Troškovi provedbe [kn]	28.561.033,00 kn 1. faza: provedba u 2020. godini: 25.561.033,00 kn – radovi su u tijeku 2. faza: predviđena u 2022. godini: 3.000.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	2020: Zadarska županija (Psihijatrijska bolnica Ugljan): 13.831.119,29 kn MGIPU (FZOEU): 3.700.865,38 kn MRRFEU: 8.029.048,33 kn 2022: Zadarska županija (Psihijatrijska bolnica Ugljan): 3.000.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Psihijatrijska bolnica Ugljan
Tijela praćenja	Psihijatrijska bolnica Ugljan Zadarska županija – Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Zadarska županija – Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	251,69
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	152,16

Naziv mjere	**Izrada projektne dokumentacije za energetsku obnovu tri zgrade Opće bolnice Zadar**
Redni broj mjere	3
Vrsta mjere	Mjera nije definirana metodologijom
Kategorija provedbe	Mjera sa posrednim učinkom na obveznika planiranja
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Izrada projektne dokumentacije energetske obnove zgrada na razini glavnog projekta je zakonska obveza, a ujedno je i obvezni dio prijavne dokumentacije u okviru javnih poziva ili natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava namijenjenih postizanju smanjenja potrošnje energije u zgradama javnog sektora. Mjera podrazumijeva izradu cjelovite projektne dokumentacije na razini glavnog projekta, kako bi se stvorili svi potrebni preduvjeti za pokretanje provedbe cjelovite energetske obnove tri zgrade Opće bolnice Zadar: Zgrade interne medicine, Zgrade ginekologije i Zgrade pedijatrije. Navedene tri zgrade obuhvaćaju 42% ukupne bruto površine Opće bolnice Zadar. Uz mjere za povećanje energetske učinkovitosti navedenih zgrada, predviđena je i izgradnja dva fotonaponska sustava na krovnim površinama Zgrade interne medicine i Zgrade pedijatrije.
Ciljana skupina	Zdravstvene ustanove
Period provedbe	2020. godina
Životni vijek mjere	5 godina
Troškovi provedbe [kn]	993.750,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Opća bolnica Zadar: 993.750,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Opća bolnica Zadar
Tijela praćenja	Opća bolnica Zadar
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	-
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	-

Naziv mjere	**Energetska obnova tri zgrade Opće bolnice Zadar**
Redni broj mjere	4
Vrsta mjere	Integralna obnova objekta
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Integralna (cjelovita) energetska obnova tri zgrade Opće bolnice Zadar: Zgrade interne medicine, Zgrade ginekologije i Zgrade pedijatrije. Uz arhitektonsku sanaciju navedenih zgrada, predviđene su i preostale mjere za povećanje energetske učinkovitosti: obnova termotehničkih instalacija s novom instalacijom hlađenja s ugradnjom energetski učinkovitih izvora rashladne energije, sustav centralnog nadzora i energetskog upravljanja, modernizacija rasvjete, sustav daljinskog očitanja potrošnje energenata i vode. Uz mjere za povećanje energetske učinkovitosti navedenih zgrada, predviđena je i izgradnja dva fotonaponskog sustava na krovnim površinama Zgrade interne medicine i Zgrade pedijatrije. Ukupno će sanacija obuhvatiti 17.403 m² bruto površine, tj. 42% ukupne bruto površine zgrada Opće bolnice Zadar.
Ciljana skupina	Zdravstvene ustanove
Period provedbe	2021.-2022. godina
Životni vijek mjere	25 godina
Troškovi provedbe [kn] (procjena)	100.000.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija (Opća bolnica Zadar): 60.000.000,00 kn (direktno financiranje iz proračuna ili financiranje iz postignutih ušteda energije putem ESCO modela financiranja) MGIPU (FZOEU)/MRRFEU: 40.000.000,00 kn (bespovratna sredstva još nisu osigurana)
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Opća bolnica Zadar
Tijela praćenja	Opća bolnica Zadar Zadarska županija – Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Zadarska županija – Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	1.663,99
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	486,22

Naziv mjere	**Izrada projektne dokumentacije za energetsku obnovu četiri zgrade u nadležnosti Zadarske županije – U ZAVRŠNOJ FAZI**
Redni broj mjere	5
Vrsta mjere	Mjera nije definirana metodologijom
Kategorija provedbe	Mjera sa posrednim učinkom na obveznika planiranja
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Izrada projektne dokumentacije energetske obnove zgrada na razini glavnog projekta je zakonska obveza, a ujedno je i obvezni dio prijavne dokumentacije u okviru javnih poziva ili natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava namijenjenih postizanju smanjenja potrošnje energije u zgradama javnog sektora. Mjera podrazumijeva izradu cjelovite projektne dokumentacije na razini glavnog projekta, kako bi se stvorili svi potrebni preduvjeti za pokretanje provedbe cjelovite energetske obnove sljedeće četiri zgrade u nadležnosti Zadarske županije:

	- Srednja Obrtnička škola – zgrada na adresi Ivana Mažuranića 32, Zadar - Inspektorat Zadarske županije – zgrada na adresi Ivana Mažuranića 30, Zadar - Dom zdravlja i hitna pomoć – zgrada na adresi Ivana Mažuranića 28, Zadar - Onkologija – zgrada na adresi Bože Peričića 6, Zadar
Ciljana skupina	Odgojno-obrazovne ustanove
Period provedbe	2020. godina
Životni vijek mjere	5 godina
Troškovi provedbe [kn]	612.500,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 612.500,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade
Tijela praćenja	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	-
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	-

Naziv mjere	**Energetska obnova zgrade u nadležnosti Zadarske županije na adresi Ivana Mažuranića 30 – Inspektorat Zadarske županije**
Redni broj mjere	6
Vrsta mjere	Integralna obnova objekta
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Integralna (cjelovita) energetska obnova zgrade na adresi Ivana Mažuranića 30 – Inspektorat Zadarske županije: povećanje toplinske zaštite krova iznad grijanog prostora, povećanje toplinske zaštite vanjskih zidova, povećanje toplinske zaštite poda prema vanjskom prostoru, zamjena vanjske stolarije
Ciljana skupina	Županijska uprava / upravna i/ili uredska zgrada
Period provedbe	2021.-2022. godina
Životni vijek mjere	25 godina
Troškovi provedbe [kn]	3.480.363,75 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 2.251.291,44 kn MGIPU (FZOEU)/MRRFEU: 1.229.072,31 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija
Tijela praćenja	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	36,18
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	11,70

Naziv mjere	**Energetska obnova zgrade u nadležnosti Zadarske županije na adresi Ivana Mažuranića 28 – Dom zdravlja i hitna pomoć**
Redni broj mjere	7
Vrsta mjere	Integralna obnova objekta
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Integralna (cjelovita) energetska obnova zgrade na adresi Ivana Mažuranića 28 – Dom zdravlja i hitna pomoć: povećanje toplinske zaštite krova iznad grijanog prostora, povećanje toplinske zaštite vanjskog zida, povećanje toplinske zaštite poda prema vanjskom prostoru, povećanje toplinske zaštite poda prema negrijanom prostoru, povećanje toplinske zaštite stropa prema negrijanom prostoru, zamjena vanjske stolarije
Ciljana skupina	Zdravstvene ustanove
Period provedbe	2021.-2022. godina
Životni vijek mjere	25 godina
Troškovi provedbe [kn]	4.037.420,25 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 2.547.373,16 kn MGIPU (FZOEU)/MRRFEU: 1.490.047,09 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Dom zdravlja Zadar
Tijela praćenja	Dom zdravlja Zadar Zadarska županija – Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Zadarska županija – Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	268,67
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	17,50

Naziv mjere	**Energetska obnova zgrade u nadležnosti Zadarske županije na adresi Ivana Mažuranića 32 – Srednja Obrtnička škola**
Redni broj mjere	8
Vrsta mjere	Integralna obnova objekta
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Integralna (cjelovita) energetska obnova zgrade na adresi Ivana Mažuranića 32 – Srednja Obrtnička škola: povećanje toplinske zaštite krova iznad grijanog prostora, povećanje toplinske zaštite vanjskog zida, povećanje toplinske zaštite poda prema vanjskom prostoru, povećanje toplinske zaštite poda prema negrijanom prostoru, povećanje toplinske zaštite stropa prema negrijanom prostoru, zamjena vanjske stolarije
Ciljana skupina	Odgojno-obrazovne ustanove
Period provedbe	2021.-2022. godina
Životni vijek mjere	25 godina
Troškovi provedbe [kn]	8.437.246,25 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 5.402.265,06 kn MGIPU (FZOEU)/MRRFEU: 3.034.981,19 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport

Tijela praćenja	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	237,35
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	74,13

Naziv mjere	**Energetska obnova zgrade u nadležnosti Zadarske županije na adresi Bože Peričića 6 – Onkologija**
Redni broj mjere	9
Vrsta mjere	Integralna obnova objekta
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Integralna (cjelovita) energetska obnova zgrade na adresi Bože Peričića 6 – Onkologija: povećanje toplinske zaštite vanjskog zida, povećanje toplinske zaštite krova iznad grijanog prostora, zamjena vanjske stolarije
Ciljana skupina	Zdravstvene ustanove
Period provedbe	2021.-2022. godina
Životni vijek mjere	25 godina
Troškovi provedbe [kn]	1.831.855,98 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 1.129.605,51 kn MGIPU (FZOEU)/MRRFEU: 702.250,47 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom
Tijela praćenja	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	69,64
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	23,03

Naziv mjere	**Energetska obnova zgrade u nadležnosti Zadarske županije na adresi Antuna Gustava Matoša 40 – Ekonomsko-birotehnička i trgovačka škola Zadar**
Redni broj mjere	10
Vrsta mjere	Integralna obnova objekta
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Integralna (cjelovita) energetska obnova zgrade na adresi Antuna Gustava Matoša 40 – Ekonomsko-birotehnička i trgovačka škola Zadar: povećanje toplinske zaštite vanjskog zida, povećanje toplinske zaštite krova iznad grijanog prostora, zamjena vanjske stolarije
Ciljana skupina	Odgojno-obrazovne ustanove
Period provedbe	2021.-2022. godina
Životni vijek mjere	25 godina
Troškovi provedbe [kn]	8.207.868,75 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 5.335.114,69 kn MGIPU (FZOEU)/MRRFEU: 2.872.754,06 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
Tijela praćenja	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom

	Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	421,43
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	130,77

Naziv mjere	**Energetska obnova zgrade u nadležnosti Zadarske županije na adresi Obala kneza Branimira 10A – Srednjoškolski đački dom Zadar**
Redni broj mjere	11
Vrsta mjere	Integralna obnova objekta
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Integralna (cjelovita) energetska obnova zgrade na adresi Obala kneza Branimira 10A – Srednjoškolski đački dom Zadar: povećanje toplinske zaštite vanjskog zida, zamjena vanjske stolarije
Ciljana skupina	Odgojno-obrazovne ustanove
Period provedbe	2021.-2022. godina
Životni vijek mjere	25 godina
Troškovi provedbe [kn]	2.964.105,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 1.926.668,25 kn MGIPU (FZOEU)/MRRFEU: 1.037.436,75 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
Tijela praćenja	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	178,23
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	59,56

Naziv mjere	**Izrada energetskih pregleda za 3-5 zgrada u nadležnosti Zadarske županije**
Redni broj mjere	12
Vrsta mjere	Energetski pregledi
Kategorija provedbe	Mjera sa posrednim učinkom na obveznika planiranja
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Energetski pregled zgrade izrađuje se prema zakonskoj obavezi temeljem Zakona o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19) te sukladno Pravilniku o energetskom pregledu zgrade i energetskom certificiranju (NN 88/17). Energetski pregled zgrade je, prema Pravilniku, sustavan postupak za stjecanje odgovarajućeg znanja o postojećoj potrošnji energije i energetskim svojstvima zgrade ili skupine zgrada koje imaju zajedničke energetske sustave, za utvrđivanje i određivanje isplativosti primjene mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti te izradu izvješća o energetskom pregledu zgrade s prikupljenim informacijama i predloženim mjerama, a obavlja ga ovlaštena osoba. Izrađenim energetskim pregledima moći će točno odrediti koje će se zgrade u sljedećoj fazi energetski renovirati i koje će se mjere na njima provesti. U sklopu energetskih pregleda procijenit će se vrijednosti potrebnih ulaganja i očekivanih ušteda energije nakon provedbe mjera.

	Na osnovi osnovne analize specifične potrošnje energije u zgradama u nadležnosti Zadarske županije predlažemo izradu energetskih pregleda sljedećih zgrada: - OŠ Petar Zoranić Stankovci, - SŠ Gračac, - 3 objekta prema naknadnoj procjeni, s obzirom na nepotpunost podataka na osnovi kojih je izračunata specifična potrošnja energije u zgradama u nadležnosti Zadarske županije. Na osnovi izrađenih energetskih pregleda zgrada, odredit će se koje će se zgrade u idućim godinama aplicirati na aktualne natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava za energetsku obnovu istih.
Ciljana skupina	Odgojno-obrazovne ustanove
Period provedbe	2021. godina
Životni vijek mjere	5 godina
Troškovi provedbe [kn]	100.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 100.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
Tijela praćenja	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Metoda praćenja / mjerenja ušteda energije	Ušteda energije koja proizlazi iz samog energetskog pregleda određuje se temeljem procijenjenih potencijala danih u završnom izvješću energetskog pregleda. Pretpostavlja se da će se od tih potencijala ostvariti barem 5%, sukladno Pravilniku o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20).
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	46,25
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	13,80

Naziv mjere	**Izrada projektne dokumentacije za energetsku obnovu zgrada u nadležnosti Zadarske županije (tri zgrade)**
Redni broj mjere	13
Vrsta mjere	Mjera nije definirana metodologijom
Kategorija provedbe	Mjera sa posrednim učinkom na obveznika planiranja
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Na osnovi izrađenih energetskih pregleda (redni broj mjere: 12) odredit će se koje će se zgrade u idućim godinama aplicirati na aktualne natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava za energetsku obnovu istih. U sklopu ove mjere izradit će se projektna dokumentacija za odabrane zgrade, za njihovu cjelovitu energetsku obnovu kako bi projekti bili spremni u trenutku objave aktualnog natječaja. Izrada projektne dokumentacije energetske obnove zgrada na razini glavnog projekta je zakonska obveza, a ujedno je i obvezni dio prijavne dokumentacije u okviru javnih poziva ili natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava namijenjenih postizanju smanjenja potrošnje energije u zgradama javnog sektora. Mjera podrazumijeva izradu cjelovite projektne dokumentacije na razini glavnog projekta, kako bi se stvorili svi potrebni preduvjeti za pokretanje provedbe cjelovite energetske obnove tri zgrade u nadležnosti Zadarske županije iz segmenta odgojno-obrazovnih ustanova.
Ciljana skupina	Odgojno-obrazovne ustanove
Period provedbe	2022. godina

Životni vijek mjere	5 godina
Troškovi provedbe [kn]	500.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 500.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
Tijela praćenja	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i šport
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	-
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	-

Naziv mjere	**Izrada projektne dokumentacije za 6 zgrada u nadležnosti Zadarske županije za strojarske instalacije vezano za priključivanje kotlovnica (zgrada) na plinsku mrežu**
Redni broj mjere	14
Vrsta mjere	Mjera nije definirana metodologijom
Kategorija provedbe	Mjera sa posrednim učinkom na obveznika planiranja
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Mjera obuhvaća izradu projektne dokumentacije za 6 zgrada u nadležnosti Zadarske županije koje se nalaze na trasi plinske mreže, međutim, za sada na mrežu još nisu priključene. Prema podacima koncesionara za izgradnju plinske mreže na području Zadarske županije, tvrtke EVN Croatia Plin d.o.o., potencijalne zgrade za priključenje na plinsku mrežu su sljedeće: - Benkovac: osnovna škola, srednja škola, dom zdravlja; - Biograd na Moru: osnovna škola; - Zadar: srednja škola i đački dom. Za izabrane zgrade u sklopu ove mjere izradit će se projektna dokumentacija za obnovu kotlovnica s instalacijom plinskih kotlova odgovarajuće snage. Uvođenje prirodnog plina umjesto ekstra lakog loživog ulja smanjit će potrošnju primarne energije zbog veće učinkovitosti novih kotlova (u usporedbi s postojećim). Osim toga, prirodni plin uzrokuje manje emisije CO_2 u odnosu na ekstra lako loživo ulje (prirodni plin: 0,202 kg CO_2/kWh, ekstra lako loživo ulje: 0,267 kg CO_2/kWh) te će se stoga još dodatno smanjiti emisije CO_2.
Ciljana skupina	Zgrade u nadležnosti Zadarske županije
Period provedbe	2021. godina
Životni vijek mjere	5 godina
Troškovi provedbe [kn]	300.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 300.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom
Tijela praćenja	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	-
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	-

Naziv mjere	**Priključivanje 6 zgrada u nadležnosti Zadarske županije na plinsku mrežu**
Redni broj mjere	15
Vrsta mjere	Nova instalacija ili zamjena sustava grijanja i sustava za pripremu PTV u stambenim zgradama i zgradama uslužnog sektora
Kategorija provedbe	Mjera koju obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Mjera podrazumijeva provedbu svih potrebnih nabava i radova kako bi se 6 zgrada u nadležnosti Zadarske županije: - Benkovac: osnovna škola, srednja škola, dom zdravlja; - Biograd na Moru: osnovna škola; - Zadar: srednja škola i đački dom. priključilo na plinsku mrežu. Promjenom sustava grijanja smanjit će se potrošnja energije (povećanje učinkovitosti sustava grijanja), a postojeći energent (ekstra lako loživo ulje) zamijenit će se za okolišu prihvatljiviji energent – prirodni plin. Navedene zgrade nalaze se na trasi plinske mreže te je za njih tako s gledišta okoliša i dostave energenta kako i s cjenovnog gledišta to najekonomičnija varijanta dugoročne opskrbe navedenih zgrada energijom.
Ciljana skupina	Zgrade u nadležnosti Zadarske županije
Period provedbe	2021.-2022. godina
Životni vijek mjere	25 godina
Troškovi provedbe [kn]	2.500.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 2.500.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom
Tijela praćenja	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	301,68
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	173,68

Naziv mjere	**Sufinanciranje energetske učinkovitosti javne rasvjete jedinicama lokalne samouprave**
Redni broj mjere	16
Vrsta mjere	Zamjena ili instalacija novog sustava javne rasvjete
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja sufinancira
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Mjera poticanja energetske učinkovitosti javne rasvjete jedinicama lokalne samouprave može se provoditi na različite načine, na primjer, sufinanciranjem izrade energetskih pregleda javne rasvjete, kroz nuđenje tehničke pomoći u planiranju provedbe ili u samoj provedbi odnosno kroz direktno sufinanciranje obnove javne rasvjete. Javna rasvjeta na području Zadarske županije nije u direktnoj pristojnosti Zadarske županije, međutim, s obzirom na potrebe jedinica lokalne samouprave Zadarska županija bez obzira na navedeno može poticati provedbu mjera koje će doprinijeti energetskoj učinkovitosti javne rasvjete na njenom geografskom području. U sklopu izrade ovog Akcijskog plana ispitane su sve JLS na području Zadarske županije o njihovim potrebama i planovima za rekonstrukciju javne rasvjete. Ustanovljeno je da su potrebe još uvijek

	velike, bez obzira na to, da većina JLS kontinuirano ulaže u postupačni prijelaz na energetski učinkovitiju javnu rasvjetu. Kako bi Zadarska županija s uloženim sredstvima, koja su također ograničena, postigla najveći mogući učinak, u 2020. će putem javnog poziva odabrati 4 JLS kojima će nuditi tehničku pomoć u provedbi postupka javne nabave cjelovite obnove javne rasvjete. Nadalje, u 2021. i 2022. godini predlažemo provedbu istog ili sličnog modela pomoći. Navedeni model imat će značajno veći učinak nego što bi ga imala direktna pomoć u sufinanciranju pojedinih (manjih) ulaganja u javnu rasvjetu što se potvrdilo u prethodnim godinama (npr., u 2018. Zadarska županija je uložila 200.000 kn u sufinanciranje malih projekata javne rasvjete u nekoliko JLS, međutim, mjere koje su bile provedene nisu rezultirale u uštede energije).
Ciljana skupina	Jedinice lokalne samouprave
Period provedbe	2020.-2022. godina
Životni vijek mjere	15 godina
Troškovi provedbe [kn]	200.000,00 kn godišnje, ukupno 600.000 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 200.000,00 kn godišnje, ukupno 600.000 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Tijela praćenja	Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	50
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	16,5

Naziv mjere	**Sufinanciranje mjera energetske obnove obiteljskih kuća**
Redni broj mjere	17
Vrsta mjere	Obnova toplinske izolacije pojedinih dijelova ovojnice zgrada Zamjena vanjske stolarije energetski učinkovitom Solarni toplinski sustavi za pripremu potrošne tople vode i/ili grijanje prostora za kućanstvo Sustavi s fotonaponskim modulima za proizvodnju električne energije za potrebe kućanstva Dizalice topline Kotlovi na drvnu biomasu
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja sufinancira
Sektor	Opća potrošnja (kućanstva)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Sufinanciranja mjera energetske obnove obiteljskih kuća kao nastavak uspješnog provođenja te mjere u prošlim godinama. Na osnovi objavljenog javnog poziva sufinancirati će se mjere za povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u obiteljskim kućama na području županije. Cilj je sufinancirati mjere energetske učinkovitosti u 45 kućanstava Zadarske županije godišnje, ukupno u razdoblju 2020.-2022. u 135 kućanstava.
Ciljana skupina	Kućanstva na području Zadarske županije
Period provedbe	2020.-2022. godina
Životni vijek mjere	10-30 godina, zavisi od mjera koje će se sufinancirati Na primjer: 20 godina za solarne toplinske sustave za pripremu PTV 25 godina za toplinsku izolaciju tavana/krova 30 godina za toplinsku izolaciju zidova i za ugradnju energetski učinkovitih prozora 10 godina za dizalice topline zrak-zrak 23 godina za fotonaponske sunčeve panele
Troškovi provedbe [kn]	1.000.000,00 kn godišnje, ukupno 3.000.000 kn

Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 1.000.000,00 kn godišnje, ukupno 3.000.000 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Tijela praćenja	Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	250
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	50

Naziv mjere	**Organiziranje manifestacije Upali i uštedi**
Redni broj mjere	18
Vrsta mjere	Mjera nije definirana metodologijom
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Opća potrošnja (kućanstva)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Manifestacija „Upali i uštedi“ provodi se sada već tradicionalno u sklopu Županijskih dana te je dobro prihvaćena od strane građana. Mjera svaku godinu obuhvati veliki broj građana, a namijenjena je prvenstveno kućanstvima odnosno umirovljenicima, kojima se u sklopu provođenja te mjere podjelu LED sijalice i perlatori te ima tako osim informativnog i socijalni karakter. Građani mogu u sklopu manifestacije potražite za njih relevantne informacije o mjerama energetske učinkovitosti te je stoga provođenje te mjere iznimno velikog značenja. S obzirom na pozitivno iskustvo s provođenjem manifestacije u prošlim godinama predlažemo, da se njeno provođenje nastavi i u budućem trogodišnjem razdoblju.
Ciljana skupina	Šira javnost, kućanstva
Period provedbe	2020.-2022. godina
Životni vijek mjere	-
Troškovi provedbe [kn]	15.000,00 kn godišnje, ukupno 45.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 15.000,00 kn godišnje, ukupno 45.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Tijela praćenja	Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	26,40
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	8,79

Naziv mjere	**Sustavno gospodarenje energijom u zgradama u nadležnosti Zadarske županije**
Redni broj mjere	19
Vrsta mjere	Mjera nije definirana metodologijom
Kategorija provedbe	Mjere sa posrednim učinkom na obveznika planiranja
Sektor	Opća potrošnja (uslužni sektor)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Mjera predviđa povećanje učinkovitosti korištenja energije i smanjenje potrošnje energije u školama, domovima zdravlja, bolnicama i ostalim javnim ustanovama u nadležnosti Zadarske županije kroz kontinuirano praćenje i analizu potrošnje energije u svim objektima korištenjem ISGE sustava. ISGE sustav omogućava sljedeće radnje: - Prikupljanje i unos osnovnih podataka o zgradama te kontrola potrošnje energije i vode;

	- Pristup informacijama o ukupno potrošenoj količini energije i vode, načinima i mjestima na kojima se energija troši i energentima koji se koriste; - Izračun i analize sa ciljem uočavanja neželjene, prekomjerne i neracionalne potrošnje; - Verifikaciju ostvarenih ušteda. Da bi bilo sve to moguće, važno je ažuran i cjeloviti unos svih podataka za svaku pojedinu zgradu.
Ciljana skupina	Zadarska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave
Period provedbe	2020.-2022. godina, kontinuirano provođenje
Životni vijek mjere	-
Troškovi provedbe [kn]	-
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	-
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove Zadra NOVA
Tijela praćenja	Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	-
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	-

8.2.2 SEKTOR PROMETA

U sektoru prometa predlažemo provedbu sljedećih mjera:

Naziv mjere	**(Su)financiranje izgradnje punionica za električna vozila**
Redni broj mjere	20
Vrsta mjere	Mjera nije definirana metodologijom
Kategorija provedbe	Mjera koju obveznik planiranja provodi samostalno i/ili Mjera koju obveznik planiranja sufinancira
Sektor	Promet
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Kako bi se aktivnije pokrenulo e-mobilnost kod građana, a također kako bi se turističkim posjetiteljima destinacija na području Zadarske županije omogućilo adekvatnu infrastrukturu električnih punionica, potrebno je daljnje ulaganje i izgradnju dodatnih punionica. Ulaganje se može provesti kao samostalno ulaganje ili u obliku sufinanciranja gospodarskim subjektima koji su zainteresirani za navedeno ulaganje, ali uz uvjet, da se te punionice stave na raspolaganje svim potencijalnim korisnicima (a ne npr. samo gostima hotela koji je uz pomoć sufinanciranja od strane Zadarske županije izgradio punionicu). Kao osnova za ulaganje u izgradnju električnih punionica može poslužiti izrađena Studija analize potreba postavljanja električnih punionica iz siječnja 2019.
Ciljana skupina	Zadarska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave
Period provedbe	2021.-2022. godina
Životni vijek mjere	-
Troškovi provedbe [kn]	200.000,00 kn godišnje, ukupno 400.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 200.000,00 kn godišnje, ukupno 400.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Tijela praćenja	Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove

Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	-
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	-

Naziv mjere	**Kupnja jednog osobnog vozila na električni pogon (zamjena za jedno postojeće službeno vozilo Zadarske županije)**
Redni broj mjere	21
Vrsta mjere	Zamjena postojećih i kupovina novih, učinkovitijih vozila
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Promet
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Prosječna starost službenih vozila Zadarske županije iznosi 8,6 godina, a prosječna starost službenih vozila Zadarske županije koja kao pogonsko gorivo koriste dizelsko gorivo, 9,3 godina. U prosjeku, službeno vozilo Zadarske županije godišnje prođe 14.374 km. Zamjenom jednog postojećeg vozila na dizelski pogon s jednim vozilom na električni pogon stvorit će se uštede energije i troškova, a što je još važnije, ulaganje u električno vozilo imat će veliku informativnu i promotivnu vrijednost. Vozilo se može koristiti i u drugih promotivnim aktivnostima i događajima na kojima se promoviraju mjere energetske učinkovitosti i mjere uvođenja obnovljivih izvora energije namjesto fosilnih.
Ciljana skupina	Zadarska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave
Period provedbe	2021. godina
Životni vijek mjere	7 godina (prema Metodologiji, 100.000 km)
Troškovi provedbe [kn]	260.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 260.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom
Tijela praćenja	Upravni odjel za javnu nabavu i upravljanje imovinom
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	688,69
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	144,23

Naziv mjere	**Trening i promocija eko vožnje**
Redni broj mjere	22
Vrsta mjere	Poticanje eko vožnje
Kategorija provedbe	Mjere koje obveznik planiranja provodi samostalno
Sektor	Promet
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Mjera obuhvaća godišnje uključivanje 10 vozača (ukupno 20 vozača) službenih vozila u nadležnosti Zadarske županije u program edukacije eko vožnje i promociju eko vožnje među svim građanima Zadarske županije.
Ciljana skupina	Zadarska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave
Period provedbe	2021.-2022. godina
Životni vijek mjere	2
Troškovi provedbe [kn]	10.000,00 kn godišnje, ukupno 20.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 10.000,00 kn godišnje, ukupno 20.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija

	Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Tijela praćenja	Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	3,38
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	0,87

8.2.3 SVI SEKTORI

Mjere koje su navedene u nastavku obuhvaćaju sve sektore u neposrednoj potrošnji energije: opći sektor (kućanstva i uslužni sektor), promet i industriju.

Naziv mjere	**Aktivnosti za podizanje svjesnosti o mjerama energetske učinkovitosti i o obnovljivim izvorima energije**
Redni broj mjere	23
Vrsta mjere	Mjera nije definirana metodologijom
Kategorija provedbe	Mjere sa posrednim učinkom na obveznika planiranja
Sektor	Svi sektori (opća potrošnja, industrija, promet)
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Provođenje aktivnosti koje imaju za cilj podizanje svjesnosti o mjerama energetske učinkovitosti i uvođenju obnovljivih izvora energije namjesto fosilnih goriva. Navedene aktivnosti treba provoditi u svim sektorima u neposrednoj potrošnji energije s obzirom da na primjer za uslužni i industrijski sektor Županija nema na raspolaganju puno mjera, s kojima bi ih mogla potaknuti u provođenju mjera energetske učinkovitosti, a industrija i uslužni sektor veliki su potrošač energije u ukupnoj neposrednoj potrošnji energije na području Zadarske županije. Važan segment su i pojedine jedinice lokalne samouprave na području Zadarske županije s obzirom da često, pogotovo one manje, nemaju dovoljno informacija kako bi mogle same na svojim geografskim područjima provoditi učinkovite mjere. Također, na području Zadarske županije nalaze se brojni privatni iznajmljivači apartmana i kuća za odmor kojima treba prenijeti informacije o mjerama energetske učinkovitosti u potrošnji električne energije. Kućanstva trebaju kontinuiranu informaciju, o samim mjerama, o mogućnosti stjecanja bespovratnih sredstava, pomoć uz objavljene javne natječaje itd.
Ciljana skupina	Svi sektori u neposrednoj potrošnji energije na području Zadarske županije
Period provedbe	2020.-2022. godina
Životni vijek mjere	-
Troškovi provedbe [kn]	35.000,00 kn u 2020. godini 100.000,00 kn godišnje u 2021.-2022. godini Ukupno 2020.-2022.: 235.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 235.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Tijela praćenja	Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	-
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	-

Naziv mjere	**Izrada Energetske bilance Zadarske županije**
Redni broj mjere	24
Vrsta mjere	Mjera nije definirana metodologijom
Kategorija provedbe	Mjere sa posrednim učinkom na obveznika planiranja
Sektor	Svi sektori
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Zadnja energetska bilanca Zadarske županije izrađena je za 2012. godinu. S obzirom na brojne promjene u razdoblju nakon 2012. koje je u velikoj mjeri uzrokovalo dovođenje prirodnog plina na područje Zadarske županije, a i promjene u gospodarskom sektoru, turizmu te na kraju krajeva i u kućanstvima, potrebna je izrada nove energetske bilance. Predlažemo izradu nove energetske bilance prije izrade novog trogodišnjeg Akcijskog plana energetske učinkovitosti, kako bi se mogla koristiti u njegovoj izradi.
Ciljana skupina	Zadarska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave
Period provedbe	2022. godina
Životni vijek mjere	-
Troškovi provedbe [kn]	100.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 100.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Tijela praćenja	Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	-
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	-

Naziv mjere	**Izrada Godišnjih planova energetske učinkovitosti Zadarske županije za 2021., 2022. i 2023. godinu**
Redni broj mjere	25
Vrsta mjere	Mjera nije definirana metodologijom
Kategorija provedbe	Mjere sa posrednim učinkom na obveznika planiranja
Sektor	Svi sektori
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Godišnjim planovima energetske učinkovitosti, planskim dokumentom za svaku pojedinu godinu, detaljno će se godišnje definirati mjere energetske učinkovitosti za 2021., 2022. i 2023. godinu. Godišnji plan donosi se za vrijeme od jedne godine, a kojim se, u skladu s trogodišnjim Akcijskim planom energetske učinkovitosti i usvojenim Proračunom Zadarske županije za svaku godinu utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti na području županije.
Ciljana skupina	Zadarska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave
Period provedbe	2020.-2022. godina, godišnje
Životni vijek mjere	-
Troškovi provedbe [kn]	30.000,00 kn godišnje, ukupno 90.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 30.000,00 kn godišnje, ukupno 90.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Tijela praćenja	Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	-
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	-

Naziv mjere	**Izrada Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije 2023.-2025.**
Redni broj mjere	26
Vrsta mjere	Mjera nije definirana metodologijom
Kategorija provedbe	Mjere sa posrednim učinkom na obveznika planiranja
Sektor	Svi sektori
Opis mjere	
Cilj / Kratak opis mjere	Akcijskim planom energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2023.-2025. napravit će se plan mjera energetske učinkovitosti Zadarske županije za naredno trogodišnje razdoblje, tj. 2023.-2025.
Ciljana skupina	Zadarska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave
Period provedbe	2022. godina
Životni vijek mjere	-
Troškovi provedbe [kn]	100.000,00 kn
Provedba mjere	
Izvori financiranja [kn]	Zadarska županija: 100.000,00 kn
Provedbena tijela – nositelj aktivnosti	Zadarska županija Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Tijela praćenja	Upravni odjel za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove
Ušteda energije i smanjenje emisija	
Metoda praćenja izvršenja plana	SMIV
Očekivane uštede energije [MWh/god.]	-
Očekivano smanjenje emisija [t/god.]	-

8.3 SUMARNI PRIKAZ PREDLOŽENIH MJERA ZA RAZDOBLJE 2020.-2022. I IZRAČUN UKUPNIH PLANIRANIH UŠTEDA ENERGIJE

U nastavku je dan sumarni prikaz mjera poboljšanja energetske učinkovitosti na području Zadarske županije u razdoblju 2020.-2022. godine. Sve navedene mjere u nadležnosti su Zadarske županije što je najbitnije za uspješno planiranje i provedbu mjera.

Uštede svih mjera izračunate su sukladno Pravilnikom o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20).

Provođenjem svih mjera, u razdoblju 2020.-2022. postignute će biti uštede u neposrednoj potrošnji energije u visini 5.782,72 MWh. Provedbom navedenih mjera smanjit će se emisije CO2 u visini od 1.780,66 t.

Ukupno potrebno ulaganje je procijenjeno na 175.607.619,86 kn, od čega je planirano stjecanje bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od 67.110.273,47 kn (tj. 38,2% ukupnog ulaganja). Veliki udio ulaganja, tj. 44,3% ukupnog procijenjenog iznosa će se izvesti od strane ustanova čijih osnivač je Zadarska županija (Opća bolnica Zadar, Psihijatrijska bolnica Ugljan). Detaljniji pregled strukture ulaganja i mogućih izvora financiranja dan je u sljedećem poglavlju.

Tablica 19: Sumarni prikaz svih predloženih mjera za razdoblje 2020.-2022. godine

A	B	C	D=B-C	E			F=E(UKUPNO)	G	H
PREDLOŽENE MJERE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI 2020.-2022.	Ukupna vrijednost ulaganja za projekt (mjeru)	Ukupno planirana **bespovratna** sredstva za projekt (mjeru)	Ukupno Proračun Zadarske županije i Ustanova ili drugi izvori za projekt (mjeru)	**Proračun Zadarske županije** i Ustanova ili drugi izvori (osim C) - **2020.**	**Proračun Zadarske županije** i Ustanova ili drugi izvori (osim C) - **2021.**	**Proračun Zadarske županije** i Ustanova ili drugi izvori (osim C) - **2022.**	Ukupno Proračun Zadarske županije i Ustanova ili drugi izvori (osim C) 2020.-2022.	Planirana ušteda energije (kWh)	Smanjenje emisije CO2 (t)
I. ENERGETSKE OBNOVE	**165.751.369,86**	**67.032.273,47**	**98.719.096,39**	**15.535.844,81**	**40.200.929,66**	**41.391.388,45**	**97.128.162,92**	**3.816.325,58**	**1.239,79**
Energetska obnova u Perivoju V. Nazora - dovršenje radova	8.231.476,88	4.935.817,89	3.295.658,99	1.704.725,52			1.704.725,52	689.146	248,73
Energetska obnova Psihijatrijske bolnice na Ugljanu	28.561.033,00	11.729.913,71	16.831.119,29	13.831.119,29		3.000.000,00	16.831.119,29	251.692	152,16
Energetska obnova Opće bolnice Zadar	100.000.000,00	40.000.000,00	60.000.000,00		30.000.000,00	30.000.000,00	60.000.000,00	1.663.993	486,22
Energetska obnova - Ivana Mažuranića 30 - Inspektorat Zadarske županije*	3.480.363,75	1.229.072,31	2.251.291,44		2.251.291,44		2.251.291,44	36.175	11,70
Energetska obnova - Ivana Mažuranića 28 - Dom zdravlja i hitna pomoć*	4.037.420,25	1.490.047,09	2.547.373,16		2.547.373,16		2.547.373,16	268.673	17,50
Energetska obnova - Ivana Mažuranića 32 - Srednja Obrtnička škola*	8.437.246,25	3.034.981,19	5.402.265,06		5.402.265,06		5.402.265,06	237.345	74,13
Energetska obnova - Bože Peričića 6 - Onkologija*	1.831.855,98	702.250,47	1.129.605,51			1.129.605,51	1.129.605,51	69.637	23,03
Energetska obnova - Ekonomsko-birotehnička i trgovačka škola Zadar*	8.207.868,75	2.872.754,06	5.335.114,69			5.335.114,69	5.335.114,69	421.434	130,77
Energetska obnova - Srednjoškolski đački dom Zadar*	2.964.105,00	1.037.436,75	1.926.668,25			1.926.668,25	1.926.668,25	178.230	95,56
*provedba u razdoblju 2021.-2022., sukladno raspoloživim javnim pozivima za sufinanciranje									
II. PRIPREMNE AKTIVNOSTI ZA ENERGETSKE OBNOVE	**2.506.250,00**	**0,00**	**2.506.250,00**	**1.606.250,00**	**400.000,00**	**500.000,00**	**2.506.250,00**	**46.245**	**13,80**
Izrada projektne dokumentacije za energetsku obnovu OB Zadar	993.750,00	0,00	993.750,00	993.750,00			993.750,00	0	0,00
Izrada projektne dokumentacije za energetsku obnovu (Ivana Mažuranića 30)	131.250,00	0,00	131.250,00	131.250,00			131.250,00	0	0,00
Izrada projektne dokumentacije za energetsku obnovu (Ivana Mažuranića 28)	168.750,00	0,00	168.750,00	168.750,00			168.750,00	0	0,00
Izrada projektne dokumentacije za energetsku obnovu (Ivana Mažuranića 32)	206.250,00	0,00	206.250,00	206.250,00			206.250,00	0	0,00
Izrada projektne dokumentacije za energetsku obnovu (Bože Peričića 6)	106.250,00	0,00	106.250,00	106.250,00			106.250,00	0	0,00
Izrada energetskih pregleda za 3-5 zgrada u nadležnosti Zadarske županije	100.000,00	0,00	100.000,00		100.000,00		100.000,00	46.245	13,80
Izrada projektne dokumentacije za 3 zgrade u nadležnosti Zadarske županije	500.000,00	0,00	500.000,00			500.000,00	500.000,00	0	0,00
Izrada projektne dokumentacije za 6 zgrada u nadležnosti Zadarske županije za strojarske instalacije vezano za priključivanje kotlovnica na plinsku mrežu	300.000,00	0,00	300.000,00		300.000,00		300.000,00	0	0,00
III. ENERGETSKI PROJEKTI I INFO AKTIVNOSTI	**7.060.000,00**	**78.000,00**	**6.982.000,00**	**1.250.000,00**	**2.957.000,00**	**2.775.000,00**	**6.982.000,00**	**1.920.147**	**527,07**
Organiziranje manifestacije Upali i uštedi	45.000,00	0,00	45.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	45.000,00	26.400	8,79
Sufinanciranje energetske učinkovitosti javne rasvjete	600.000,00	0,00	600.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	600.000,00	150.000	49,50
Program energetske obnove obiteljskih kuća	3.000.000,00	0,00	3.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	3.000.000,00	750.000	150
(Su)financiranje izgradnje punionica za električna vozila	400.000,00	0,00	400.000,00		200.000,00	200.000,00	400.000,00	0	0,00
Kupnja jednog osobnog vozila na električni pogon (zamjena za jedno postojeće vozilo)	260.000,00	78.000,00	182.000,00		182.000,00		182.000,00	688.688	144,23
Trening i promocija eko vožnje (ukupno 20 vozača - zaposlenika Zadarske županije)	20.000,00	0,00	20.000,00		10.000,00	10.000,00	20.000,00	3.380	0,87
Info aktivnosti (kućanstva, uslužni sektor, industrija)	235.000,00	0,00	235.000,00	35.000,00	100.000,00	100.000,00	235.000,00	0	0,00
Priključivanje 6 objekata u nadležnosti Zadarske županije na plinsku mrežu	2.500.000,00	0,00	2.500.000,00		1.250.000,00	1.250.000,00	2.500.000,00	301.679	173,68
IV. STUDIJE, PLANOVI	**290.000,00**	**0,00**	**290.000,00**	**30.000,00**	**30.000,00**	**200.000,00**	**260.000,00**	**0**	**0,00**
Sustavno gospodarenje energijom u zgradama u nadležnosti Zadarske županije	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00
Izrada godišnjeg plana energetske učinkovitosti za 2021.	30.000,00	0,00	30.000,00	30.000,00			30.000,00	0	0,00
Izrada godišnjeg plana energetske učinkovitosti za 2022.	30.000,00	0,00	30.000,00		30.000,00		30.000,00	0	0,00
Izrada Akcijskog plana EnU za 2023.-2025. i Godišnjeg plana EnU za 2023.	130.000,00	0,00	130.000,00			100.000,00	100.000,00	0	0,00
Izrada energetske bilance Zadarske županije	100.000,00	0,00	100.000,00			100.000,00	100.000,00	0	0,00
UKUPNO	**175.607.619,86**	**67.110.273,47**	**108.497.346,39**	**18.422.094,81**	**43.587.929,66**	**44.866.388,45**	**106.876.412,92**	**5.782.717,22**	**1.780,66**

9. UKUPNI TROŠKOVI I NAČINI FINANCIRANJA AKCIJSKOG PLANA

Provedba mjera za povećanje energetske učinkovitosti i smanjenje emisija CO_2 iziskuje značajna financijska ulaganja. Hrvatskoj su na raspolaganju brojne mogućnosti za povlačenje sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova te je stoga potrebno što više planirati korištenje ovih izvora. U razdoblju provedbe prošlog Akcijskog plana energetske učinkovitosti, Zadarska županija i Razvojna agencija ZADRA NOVA kontinuirano su pripremale i prijavljivale projekte energetske obnove na raspoložive javne pozive te postigle veliki uspjeh (bespovratnim sredstvima su sufinancirane energetske obnove OŠ Jurja Dalmatinca na Pagu, OŠ Vladimira Nazora Škabrnja, OŠ Nikole Tesle Gračac i kompleks zgrada u Perivoju Vladimira Nazora u Zadru). U povlačenju bespovratnih sredstava bila je uspješna i Psihijatrijska bolnica Ugljan koja je uspjela povući čak 11,7 milijuna bespovratnih sredstava za energetsku obnovu ukupno pet zgrada kompleksa bolnice.

Provedba Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. procijenjena je na ukupno **175.607.619,86 kn**. Od navedenog ukupnog iznosa,

- **67.110.273,47 kn (38,2%)** planira se financirati pomoću **bespovratnih sredstava**,
- **77.824.869,29 kn (44,3%)** planira se financirati od strane **ustanova čijih osnivač je Zadarska županija**,
- **27.209.973,36 kn (15,5%)** planira se financirati izravno iz **proračuna Zadarske županije** (ili drugih raspoloživih izvora),
- 3.462.503,74 kn (2%) predstavlja iznos koji je već uložen u 2019. godini za projekt koji se nastavlja u 2020. godini (tj. energetska obnova zgrada u kompleksu Perivoja Vladimira Nazora).

Najveći udio planiranog ulaganja čini procijenjena vrijednost energetske obnove Opće bolnice Zadar – ukupno 100 milijuna kuna, od toga je planirano 40 milijuna kn bespovratnih sredstava te 60 milijuna kuna vlastitih sredstava ili financiranje putem ESCO modela (otplata investicije putem postignutih ušteda energije odnosno troškova za energiju).

Od ukupno 67.110.273,47 kn planiranih bespovratnih sredstava za sada je osigurano (sklopljeni ugovori o sufinanciranju) 16.665.731,60 kn. Preostali projekti koji se planiraju sufinancirati bespovratnim sredstvima aplicirat će se na raspoložive javne pozive. Svi projekti, osim Opća bolnica Zadar, pripremljeni su za provedbu (izrađena je projektna dokumentacija odnosno je ista u završnoj fazi).

Slika u nastavku prikazuje osnovnu strukturu izvora financiranja provedbe Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. godine.

Slika 18: Struktura izvora financiranja provedbe Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. godine – osnovni scenarij

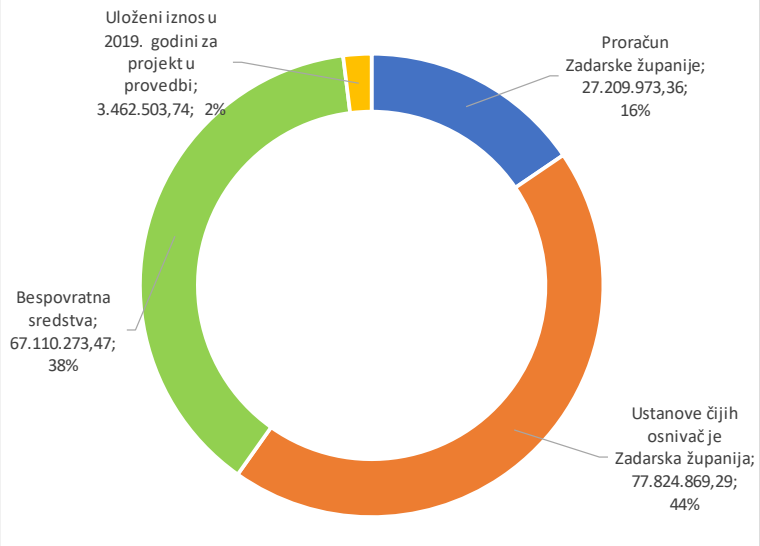

Prikazana struktura financiranja prikazuje najosnovniji scenarij, međutim, postoje različiti načini i izvori financiranja velikih projekata (poput financijski zahtjevnijih i opsežnijih energetskih obnova zgrada) koje ćemo detaljnije razmotriti u nastavku.

Financijski najzahtjevniji projekt koji se nalazi u Akcijskom planu energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. je energetska obnova Opće bolnice Zadar (tri zgrade). U kalkulacijama je korištena procjena da će ukupna vrijednost projekta iznositi oko 100 milijuna kuna, pri čemu je pretpostavka da će se projekt 40% financirati bespovratno. U praksi se je kao uspješan model financiranja investicija poput ove pokazao **model ESCO** (engl. Energy Service Company) koji je na primjer korišten i u strukturi financiranja drugih bolnica u Republici Hrvatskoj (nedavno na primjer Šibenik, Varaždin). ESCO predstavlja generičko ime koncepta na tržištu usluga na području energetike. ESCO model obuhvaća razvoj, izvedbu i financiranje projekata s ciljem poboljšanja energetske učinkovitosti i smanjenja troškova za pogon i održavanje. Cilj svakog projekta je smanjenje troška za energiju i održavanje ugradnjom nove, učinkovitije opreme i optimiziranjem energetskih sustava, čine se osigurava otplata investicije kroz ostvarene uštede u razdoblju od nekoliko godina, ovisno o značajkama projekta. Rizik ostvarenja ušteda u pravilu preuzima ESCO tvrtka davanjem jamstva, a pored inovativnih projekata za poboljšanje energetske učinkovitosti i smanjenja potrošnje energije često se nude i financijska rješenja za njihovu realizaciju. Tijekom otplate investicije za energetsku učinkovitost, klijent plaća jednaki iznos za troškove energije kao prije provedbe projekta. Moguće je također ugovoriti model prema kojem klijent odmah ispočetka plaća nešto manji iznos za troškove energije nego prije projekta, međutim, u tom slučaju se produžuje trajanje ugovora. Navedeno je stvar ugovornog dogovora između klijenta i ESCO tvrtke. Nakon otplate investicije, ESCO tvrtka izlazi iz projekta i sve pogodnosti predaje klijentu. ESCO projekti prilagođavaju se klijentu te je moguće i naknadno proširenje projekta (dodatne zgrade, dodatne mjere). Na taj način klijent je u mogućnosti modernizirati opremu bez rizika ulaganja i rizika ostvarenja ušteda. S obzirom da ESCO tvrtka garantira dogovorene uštede, ugrađena oprema bit će uvijek održavana uvažavanjem svih standarda osiguravanja kvalitete te je ostvarivanje ušteda osigurano dugoročno nakon izlaska ESCO tvrtke iz projekta. Dodatna prednost ESCO modela predstavlja činjenica da tijekom svih faza projekta korisnik usluge surađuje samo s jednom tvrtkom po principu sve na jednom mjestu, a ne sa više različitih subjekata, čime se u velikoj mjeri smanjuju troškovi projekata energetske učinkovitosti i rizik ulaganja u njih. Također, ESCO projekt obuhvaća sve energetske sustave na određenoj lokaciji što omogućava optimalan izbor mjera s povoljnim odnosom investicija i ušteda.

Uz pretpostavku da će se predviđeni projekt energetske obnove Opće bolnice Zadar provesti putem ESCO modela, struktura financiranja Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. postaje sljedeća:

Slika 19: Struktura izvora financiranja provedbe Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. godine – varijante financiranja energetske obnove Opće bolnice Zadar putem ESCO modela

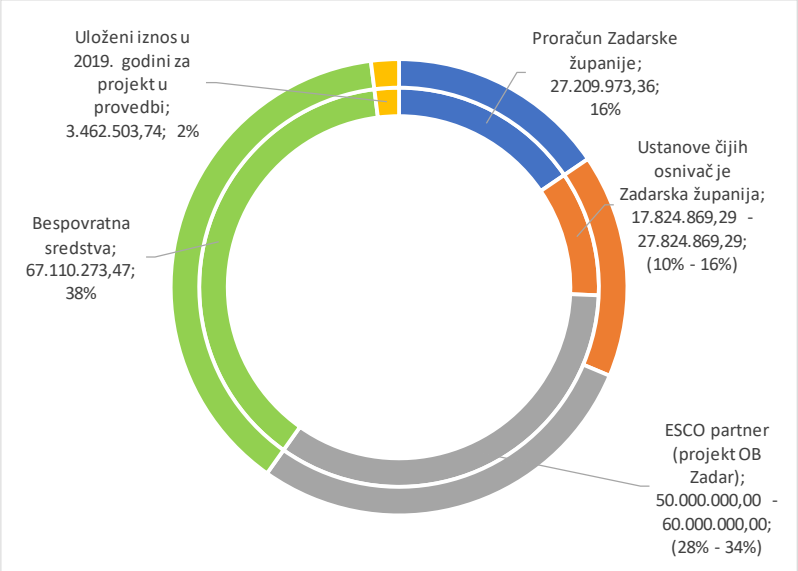

U gornjoj slici su prikazane dvije varijante korištenja ESCO modela za financiranje energetske obnove Opće bolnice Zadar:

- struktura financiranja projekta – prva varijanta: 40% bespovratna sredstva, 10% sredstva korisnika (Opća bolnica Zadar), 50% sredstva ESCO partnera;
- struktura financiranja projekta – druga varijanta: 40% bespovratna sredstva, 60% sredstva ESCO partnera.

U strukturi financiranja značajan udio (38%) predstavljaju bespovratna sredstva iz različitih izvora. U nastavku predstavljamo trenutno aktualne programe koji će se u razdoblju od 2021. nadalje ažurirati i ponovno definirati, sukladno prioritetima novog programskog razdoblja 2021.-2027.

Svi trenutno valjani **nacionalni programi energetske učinkovitosti** odnose se na razdoblje do 2020. godine:

- Program energetske učinkovitosti zgrada javnog sektora u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2020. godine (NN 22/17);
- Program energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje od 2014. do 2020. godine s detaljnim planom za razdoblje od 2014. do 2016. godine (NN 43/14, 36/15); završeno je javno savjetovanje Izmjena i dopuna Programa;
- Program energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje od 2014. do 2020. godine s detaljnim planom za razdoblje od 2014. do 2016. godine (NN 78/14);
- Program energetske obnove komercijalnih nestambenih zgrada za razdoblje od 2014. do 2020. godine sa detaljnim planom energetske obnove komercijalnih nestambenih zgrada za razdoblje 2014. do 2016. godine (NN 98/14).

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (FZOEU), osnovan Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (NN 107/03), od svog pokretanja, 1. siječnja 2004.

godine kroz brojne programe sufinanciranja potiče projekte iz područja zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije. Sredstva Fonda se dodjeljuju temeljem usvojenih nacionalnih programa, odnosno provedenih javnih natječaja i to za financijske instrumente koji uključuju beskamatne zajmove, subvencije, financijske pomoći i donacije, a korisnici mogu biti jedinice lokalne i regionalne samouprave, trgovačka društva i druge pravne osobe, obrtnici te fizičke osobe.

Što se tiče povlačenja sredstava iz **Europskih Strukturnih i investicijskih (ESI) fondova**, potrebno je naglasiti da trenutno programsko razdoblje traje do 2020. godine, a novo programsko razdoblje korištenja ESI fondova bit će od 2021. do 2027. godine. Shema, prioriteti i uvjeti financiranja u novom programskom razdoblju trenutno još nisu poznati te je od velike važnosti kontinuirano pratiti informacije i ažurno proučavati mogućnosti kako bi se projekti mogli pripremiti na vrijeme i sukladno novim uvjetima.

Strukturni i investicijski fondovi u službi su kohezijske politike EU, čiji je glavni cilj uspostaviti gospodarsku i društvenu koheziju, odnosno ujednačen razvitak država i regija unutar Europske unije. Uz Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Kohezijski fond predstavlja najvažniji izvor financiranja nacionalnih infrastrukturnih projekata u koje se svrstavaju i projekti iz sektora energetike.

U narednom razdoblju, od 2021. godine nadalje, očekuje se potpisivanje novog Sporazuma o partnerstvu između Republike Hrvatske i Europske komisije za korištenje ESI fondova.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) je državna razvojna i izvozna banka koja je uspostavila sljedeća tri programa za potporu projektima iz sektora energetike:

- ESIF krediti za energetsku učinkovitost u zgradama javnog sektora: kreditom se financiraju troškovi provedbe projekata odobrenih u okviru Poziva na dostavu projektnih prijedloga u okviru Specifičnog cilja 4c1 Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020." - „Smanjenje potrošnje energije u zgradama javnog sektora";
- ESIF Krediti za javnu rasvjetu: kreditom se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave financiraju troškovi provedbe projekata energetske obnove javne rasvjete;
- Program kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, namijenjen za financiranje projekata kojima se zaštićuje okoliš, postiže energetska učinkovitost te uvode obnovljivi izvori energije.

Od mogućih Europskih izvora financiranja ističemo još sljedeće:

- **Europski instrument za lokalnu energetsku podršku (engl. European LOcal Energy Assistance facility – ELENA)**, koja je inicijativa bespovratne pomoći koju su zajednički uspostavile Europska komisija i Europska investicijska banka. Cilj je inicijative pomoći jedinicama lokalne i regionalne samouprave da investiraju u energetsku učinkovitost i obnovljivu energiju na način da im se pruži tehnička pomoć u strukturiranju i implementaciji programa s ciljem privlačenja vanjskog financiranja.
- **Mobilizacija lokalnih energetskih investicija – Pomoć razvoju projekta (engl. Mobilising Local Energy Investments – Project Development Assistance – MLEI – PDA)**: usmjeren je na manje projekte. Podupire razvoj samostalnih ili zajedničkih projekata za lokalne i regionalne javne vlasti koji surađuju s financijskim institucijama i menadžerima na mobilizaciji sredstava za pokretanje investicija u projekte održive energije. Ovaj financijski instrument zapravo nadopunjuje financijski instrument ELENA-u.

- **Europski fond za energetsku učinkovitost (engl. European Energy Efficiency Fund – EEE-F)**: Fond je namijenjen projektima energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u gradskim sredinama. Fond kombinira financiranje pripreme projekata bespovratnim sredstvima i izdavanje dugoročnih kredita. Korisnici su primarno iz javnog sektora.
- **Europska investicijska banka (EIB)** je financijska institucija specijalizirana za dugoročno financiranje projekata koji podupiru razvojnu politiku EU-a. EIB pruža usluge izdavanja dugoročnih zajmova, pružanja tehničke pomoći putem specijaliziranih instrumenata (ELENA) te financiranja rizičnog kapitala putem institucija i instrumenata.

Od programa Europske unije ističemo sljedeće:

- **Mediteran 2014.-2020.**, transnacionalni program čijeg cilj jest učiniti cijelo područje Mediterana mjerljivim s međunarodnom konkurencijom u cilju osiguranja rasta i zaposlenosti za sljedeće generacije te podržati teritorijalnu povezanost i aktivno intervenirati u korist zaštite okoliša u smislu održivog razvoja;
- **Središnja Europa 2014.-2020.**, transnacionalni program koji je usmjeren na istraživanje i razvoj, zaštitu okoliša te povezivanje;
- **INTERREG Europe**, koji pomaže regionalnim i lokalnim vlastima diljem Europe u razvoju i provedbi boljih javnih politika. Stvaranjem okruženja i mogućnosti za dijeljenje rješenja nastoji se osigurati da javna ulaganja, inovacije i napori u provedbi vode do integriranog i održivog utjecaja na ljude i okoliš. Kroz program se podupiru sve aktivnosti iz jedne od četiri kategorije: istraživanje i inovacije, konkurentnost malih i srednjih poduzeća, ekonomija s niskom razinom ugljika i ekološka učinkovitost i učinkovitost resursa;
- **Horizon 2020**, program Europske unije za istraživanje i inovacije, a odnosi se na razdoblje 2014.-2020. U pripremi je program za sljedeće programsko razdoblje, Horizon Europe.
- **Program LIFE +**, financijski je instrument Europske unije za okoliš. Glavni cilj programa je doprinijeti implementaciji, unapređenju i razvoju politike i zakonodavstva Europske unije o okolišu sufinanciranjem pilot i demonstracijskih projekata s europskom dodanom vrijednošću. Program je usredotočen na tri glavna područja: učinkovitost zaštite okoliša i resursa, priroda i biološka raznolikost, upravljanje okolišem i informiranje.

10. NAČIN PRAĆENJA IZVRŠENJA PLANA I IZVJEŠTAVANJA

Praćenje izvršenja plana te pravodobno izvještavanje o implementiranim mjerama i aktivnostima te njihovim učincima važan je segment u provedbi mjera energetske učinkovitosti.

Sukladno Zakonu o energetskoj učinkovitosti (NN 124/74, 116/18, 25/20) i Pravilniku o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20) Akcijski plan energetske učinkovitosti i njegovo izvršenje prati se kroz Sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energija (SMIV). Ono podrazumijeva praćenje energetskih ušteda utvrđivanjem smanjenja potrošnje energije u odnosu na referentne uvjete. Praćenje predstavlja važan dio u samoj provedbi Akcijskog plana, a kao jedan od segmenata provedbe Akcijskog plana predstavlja i analiza ostvarenih ciljeva određenih Akcijskim planom.

SMIV je definiran Zakonom o energetskoj učinkovitosti (NN 124/74, 116/18, 25/20) kao računalni sustav za prikupljanje, obradu i verifikaciju informacija o energetskoj učinkovitosti i ostvarenim uštedama energije, a vodi ga Nacionalno koordinacijsko tijelo u skladu sa Pravilnikom o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20). Zakonom o energetskoj učinkovitosti (NN 124/74, 116/18, 25/20) također je određena obaveza odgovornih osoba javnog sektora unositi sve potrebne informacije u prethodno spomenuti sustav.

Aplikacijom SMIV se mjere energetske učinkovitosti prate i verificiraju u četiri sektora neposredne potrošnje: sektoru kućanstva, industrije, usluga i transporta. U registar planova pohranjuju se ciljevi i planirane mjere energetske učinkovitosti gradova, županija i općina, a registar provedenih mjera podrazumijeva pohranjivanje podataka o uštedama energije, smanjenju emisije CO_2 i o troškovima provedbe mjera. Obveznici planiranja su županije i veliki gradovi (gradovi s više od 35.000 građana), a ostale jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu dobrovoljno izrađivati planove energetske učinkovitosti.

SMIV predstavlja podlogu u provedbi mjera određenih Akcijskim planom energetske učinkovitosti Zadarske županije, a konzistentna i redovita primjena i korištenje SMIV aplikacije trebala bi olakšati navedene analize te doprinijeti cjelovitosti analize ušteda energije na području županije.

Mrežna aplikacija sustava ima za cilj uspostaviti sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda kojim će se omogućiti kontinuirano ocjenjivanje uspješnosti politika energetske učinkovitosti te ispunjenje zadanih ciljeva. Kontinuirano praćenje aktivnosti također će omogućiti i olakšanu reviziju Nacionalnog akcijskog plana energetske učinkovitosti te olakšati njegovu izradu.

Provođenje aktivnosti koje su planirane Akcijskim planom detaljno će se pratiti Godišnjim planovima energetske učinkovitosti, a konačna kalkulacija provedbe ovog Akcijskog plana napravit će se u sljedećem Akcijskom planu.

ZAKLJUČAK

Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. godine predstavlja strateški dokument te je izrađen sukladno odredbama članka 11. Zakona o energetskoj učinkovitosti (NN 127/14, 116/18, 25/20). Korištena metodologija procjene ušteda energije provođenjem navedenih mjera usklađena je s Pravilnikom o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20).

Sukladno zakonskim odredbama, Akcijski plan mora biti usklađen s Nacionalnim programom i Nacionalnim akcijskim planom, a mjere definirane u Akcijskom planu također moraju biti u skladu sa Strategijom energetskog razvitka i drugim strateškim dokumentima Vlade RH.

Za vrijeme izrade ovog Akcijskog plana, na snazi su:

- Integrirani energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine (NECP),
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 25/20)

te ih ovaj Akcijski plan u potpunosti uvažava.

Ovim Akcijskim planom najprije je analizirana uspješnost provedbe prošlog Akcijskog plana Zadarske županije, tj. plana za razdoblje 2017.-2019. godine. Analizirana je potrošnja energije u pojedinim sektorima neposredne potrošnje (industrija, promet, kućanstva, uslužni sektor). Posebno detaljno je analizirana potrošnja u zgradama koje su u nadležnosti Zadarske županije i potrošnja službenih vozila Zadarske županije. Također je analizirano stanje na području javne rasvjete u JLS Zadarske županije i planovi istih za sljedeće trogodišnje razdoblje.

Na osnovi strateških ciljeva na razini Republike Hrvatske te na osnovi analiziranog stanja i potencijala na području Zadarske županije, uvažavajući pripremljene projekte (tj. projekte energetske obnove zgrada u nadležnosti Zadarske županije za koje je izrađena sva potrebna projektna dokumentacija za energetsku obnovu istih), postavljeni su ciljevi energetske učinkovitosti Zadarske županije do kraja 2022. godine. Zadarska županija ima neposredni utjecaj na mogućnost ostvarenja svih postavljenih ciljeva.

Detaljno su razrađene sve predložene mjere (ukupno 26 mjera) kojima će tijekom razdoblja 2020.-2022. godine Zadarska županija provoditi aktivnu politiku povećanja energetske učinkovitosti. Ukupni potencijal ušteda energije svih predloženih mjera iznosi 5.782,17 MWh, a njihovim provođenjem smanjit će se emisije CO_2 za ukupno 1.780,66 tona.

Ukupni troškovi provedbe trogodišnjeg programa iznosu 175.607.619,86 kn, što bi prema planu trebalo biti financirano u sljedećoj strukturi:

- 67.110.273,47 kn (38,2%) planira se financirati pomoću bespovratnih sredstava,
- 77.824.869,29 kn (44,3%) planira se financirati od strane ustanova čijih osnivač je Zadarska županija,
- 27.209.973,36 kn (15,5%) planira se financirati izravno iz proračuna Zadarske županije (ili drugih raspoloživih izvora),
- 3.462.503,74 kn (2%) predstavlja iznos koji je već uložen u 2019. godini za projekt koji se nastavlja u 2020. godini (tj. energetska obnova zgrada u kompleksu Perivoja Vladimira Nazora).

Predstavljene su različite mogućnosti povlačenja bespovratnih sredstava, međutim, potrebno je naglasiti da trenutno financijsko razdoblje završava krajem ove godine te će početkom sljedeće

godine nastupiti novo financijsko razdoblje koje će trajati od 2021. do 2027. godine. Prioritete i uvjeti za novo financijsko razdoblje još nisu poznati, no, može se očekivati da će poticanje energetske učinkovitosti ponovno biti jedna od glavnih prioriteta.

Financijski najzahtjevnija mjera u ovome Akcijskom planu je energetska obnova Opće bolnice Zadar koja predstavlja potencijalni primjer za financiranje putem ESCO modela koji je uspješno korišten u energetski obnovi i nekoliko drugih bolnica u Republici Hrvatskoj.

Financiranje svih mjera koje su predviđene u 2020. godini planirano je Proračunom Zadarske županije za 2020. godinu. Projekti u 2021. i u 2022. godini će se detaljnije planirati u pojedinim Godišnjim planovima energetske učinkovitosti Zadarske županije. Godišnji plan za 2020. godinu izrađen je istovremeno s ovim Akcijskim planom te su oba dokumenta u potpunosti usklađena.

Praćenje izvršenja Akcijskog plana te pravodobno izvještavanje o implementiranim mjerama i aktivnostima ostvarivat će se pomoću računalnog sustava za prikupljanje, obradu i verifikaciju informacija o energetskoj učinkovitosti i ostvarenim uštedama energije (SMIV). Navedeni sustav vodi i održava Nacionalno koordinacijsko tijelo u skladu s Pravilnikom za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (NN 33/20), a koje operativno posluje kao organizacijska jedinica u sklopu Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Provođenje aktivnosti koje su planirane Akcijskim planom također će se detaljno pratiti Godišnjim planovima energetske učinkovitosti, a konačna kalkulacija provedbe ovog Akcijskog plana napravit će se u sljedećem Akcijskom planu.

POPIS TABLICA

Tablica 1: Struktura bruto dodane vrijednosti prema djelatnostima, Republika Hrvatska, Zadarska županija, u 2016. godini 8

Tablica 2: Analiza provedbe planiranih mjera iz Akcijskog plana i Godišnjih planova energetske učinkovitosti Zadarske županije u razdoblju 2017.-2019. i njihove realizacije 11

Tablica 3: Distribucija prirodnog plina na području Zadarske županije u 2019. godini 14

Tablica 4: Neposredna potrošnja energije na području Zadarske županije – prema energentima i prema sektorima potrošnje 14

Tablica 5: Neposredna potrošnja energije u industriji na području Zadarske županije 15

Tablica 6: Broj vozila registriranih na području Zadarske županije u 2019. godini prema kategoriji vozila i pogonskom gorivu 16

Tablica 7: Prosječna starost vozila registriranih na području Zadarske županije u 2019. godini prema kategoriji vozila i prema pogonskom gorivu 17

Tablica 8: Potrošnja u cestovnom prometu na području Zadarske županije 18

Tablica 9: Neposredna potrošnja energije u kućanstvima na području Zadarske županije u 2018. godini 19

Tablica 10: Neposredna potrošnja energije u uslužnom sektoru na području Zadarske županije u 2018. godini 19

Tablica 11: Potrošnja energije u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač 22

Tablica 12: Specifična potrošnja energije u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač 23

Tablica 13: Prosječna godišnja potrebna toplinska energija za grijanje nestambenih zgrada javne namjene na području Primorske Hrvatske (kWh/m² a) 24

Tablica 14: Popis službenih vozila Zadarske županije, pregled prijeđenih kilometara i izračun godišnje potrošnje za pojedino vozilo 27

Tablica 15: Sumarni prikaz potrošnje energije službenih vozila Zadarske županije 27

Tablica 16: Podaci o stanju javne rasvjete u općinama i gradovima na području Zadarske županije 29

Tablica 17: Najvažniji ciljevi Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine, za 2030. godinu 32

Tablica 18: Okvirni nacionalni ciljevi energetske učinkovitosti 33

Tablica 19: Sumarni prikaz svih predloženih mjera za razdoblje 2020.-2022. godine 53

POPIS SLIKA

Slika 1: Geografski položaj Zadarske županije 4
Slika 2: Prostorno – razvojne cjeline Zadarske županije 5
Slika 3: Broj stanovnika u gradovima i općinama Zadarske županije, bez Grada Zadra (procjena Državnog zavoda za statistiku za 2018. godinu) 6
Slika 4: Procjena povećanja broja stanovnika zbog turističkih noćenja, u srpnju i kolovozu 2019. 7
Slika 5: Najvažnije gospodarske grane u Zadarskoj županiji, prema strukturi bruto dodane vrijednosti, 2016. godina 8
Slika 6: Struktura neposredne potrošnje energije na području Zadarske županije prema sektorima potrošnje 14
Slika 7: Struktura energenata u neposrednoj potrošnji energije na području Zadarske županije 15
Slika 8: Struktura energenata u neposrednoj potrošnji energije u industriji na području Zadarske županije 16
Slika 9: Struktura vozila u Zadarskoj županiji prema vrsti pogonskog goriva u 2019. godini 17
Slika 10: Struktura osobnih vozila (kategorija M1) u Zadarskoj županiji prema starosti 18
Slika 11: Struktura energenata u neposrednoj potrošnji u sektoru cestovnog prometa na području Zadarske županije 18
Slika 12: Struktura energenata u neposrednoj potrošnji energije u kućanstvima na području Zadarske županije 19
Slika 13: Struktura energenata u neposrednoj potrošnji energije u uslužnom sektoru na području Zadarske županije 20
Slika 14: Struktura korisne površine zgrada koje su u vlasništvu Zadarske županije ili ustanova kojima je Zadarska županija osnivač, prema namjenu zgrada 22
Slika 15: Struktura potrošnje prema korištenim energentima u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač, u 2018. godini 22
Slika 16: Struktura potrošnje prema korištenim energentima u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač, u 2018. godini 25
Slika 17: Specifična godišnja potrošnja električne energije u objektima u vlasništvu Zadarske županije ili ustanovama kojima je Zadarska županija osnivač, u 2018. godini 26
Slika 18: Struktura izvora financiranja provedbe Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. godine – osnovni scenarij 55
Slika 19: Struktura izvora financiranja provedbe Akcijskog plana energetske učinkovitosti Zadarske županije za razdoblje 2020.-2022. godine – varijante financiranja energetske obnove Opće bolnice Zadar putem ESCO modela 56

PRILOZI

Prilog 1: Popis objekata u vlasništvu Zadarske županije ili ustanova kojima je Zadarska županija osnivač
Izvor podataka: ISGE.

R. br.	ISGE šifra	Naziv zgrade Grad/mjesto	Vrsta objekta	Vrsta zgrade
1.	HR-23000-0001-1	Zgrada gimnazije u Zadru Zadar	Srednja škola	Slobodnostojeća zgrada
	HR-23000-0001-1-A	Gimnazija Jurja Barakovića	Srednja škola	Dio zgrade
	HR-23000-0001-1-B	Gimnazija Vladimira Nazora	Srednja škola	Dio zgrade
	HR-23000-0001-1-C	Škola primjenjene umjetnosti i dizajna	Srednja škola	Dio zgrade
	HR-23000-0001-1-D	Prirodoslovno – Grafička škola	Srednja škola	Dio zgrade
2.	HR-23000-0005-1	Obrtnička škola Gojka Matuline Zadar	Srednja škola	Slobodnostojeća zgrada
3.	HR-23000-0034-1	Gimnazija Franje Petrića Zadar	Srednja škola	Slobodnostojeća zgrada
4.	HR-23000-0036-1	Pomorska škola Zadar	Srednja škola	Slobodnostojeća zgrada
5.	HR-23000-0037-1	Hotelijersko-turistička i Ugostiteljska škola, Ekonomsko-birotehnička i Trgovačka škola Zadar	Srednja škola	Slobodnostojeća zgrada
6.	HR-23000-0039-1	Strukovna škola „Vice Vlatkovića“ Zadar	Srednja škola	Slobodnostojeća zgrada
7.	HR-23000-0040-1	Medicinska škola Ante Kuzmanića i SŠ Stanka Ožanića – poljoprivredno, prehrambena i veterinarska škola Zadar	Srednja škola	Slobodnostojeća zgrada
8.	HR-23000-0091-1	Glazbena škola Blagoje Bersa Zadar	Srednja škola	Slobodnostojeća zgrada
9.	HR-23210-0004-0	SŠ Biograd Biograd na Moru	Kompleks	
	HR-23210-0004-1	SŠ Biograd – Škola	Srednja škola	Zgrada u kompleksu
	HR-23210-0004-2	SŠ Biograd – Sportska dvorana	Dvorana u sklopu SŠ	Zgrada u kompleksu
10.	HR-23420-0006-1	SŠ Kneza Branimira Benkovac Benkovac	Srednja škola	Slobodnostojeća zgrada
11.	HR-23440-0003-1	SŠ Gračac Gračac	Srednja škola	Slobodnostojeća zgrada
12.	HR-23450-0004-1	SŠ Obrovac Obrovac	Srednja škola	Slobodnostojeća zgrada
13.	HR-23250-0004-1	OŠ Jurja Dalmatinca Pag	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
	HR-23250-0004-1-A	OŠ Jurja Dalmatinca – dvorana I	Dvorana u sklopu OŠ	Dio zgrade
	HR-23250-0004-1-B	OŠ Jurja Dalmatinca – dvorana II	Dvorana u sklopu OŠ	Dio zgrade
	HR-23250-0004-1-C	SŠ Bartul Kašić	Srednja škola	Dio zgrade
14.	HR-23250-0021-1	OŠ Jurja Dalmatinca – PŠ Dinjiška Pag	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
15.	HR-23250-0022-1	OŠ Jurja Dalmatinca – PŠ Vlašići Pag	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
16.	HR-23249-0019-1	OŠ Jurja Dalmatinca – PŠ Povljana Povljana	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
17.	HR-23000-0010-1	OŠ Vladimira Nazora, Škabrnja Zadar	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
18.	HR-23000-0007-1	OŠ Vladimira Nazora – PŠ Prkos Zadar	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
19.	HR-23205-0001-0	OŠ Stjepana Radića Bibinje	Kompleks	

	HR-23205-0001-2	OŠ Stjepana Radića – Škola	Osnovna škola	Zgrada u kompleksu
	HR-23205-0001-1	OŠ Stjepana Radića – Sportska dvorana	Dvorana u sklopu OŠ	Zgrada u kompleksu
20.	HR-23206-0002-0	OŠ Sukošan Sukošan	Kompleks	
	HR-23206-0002-1	OŠ Sukošan – Škola	Osnovna škola	Zgrada u kompleksu
	HR-23206-0002-2	OŠ Sukošan – Sportska dvorana	Dvorana u sklopu OŠ	Zgrada u kompleksu
21.	HR-23206-0001-1	OŠ Sukošan – PŠ Debeljak Sukošan	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
22.	HR-23207-0002-1	OŠ Sveti Filip i Jakov Sveti Filip i Jakov	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
23.	HR-23207-0004-1	OŠ Sveti Filip i Jakov – PŠ Turanj Sveti Filip i Jakov	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
24.	HR-23207-0005-1	OŠ Sveti Filip i Jakov – PŠ Sveti Petar Sveti Filip i Jakov	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
25.	HR-23207-0006-1	OŠ Sveti Filip i Jakov – PŠ Sikovo Sveti Filip i Jakov	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
26.	HR-23207-0007-1	OŠ Sveti Filip i Jakov – PŠ Raštane Donje Sveti Filip i Jakov	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
27.	HR-23210-0006-0	OŠ Biograd Biograd na Moru	Kompleks	
	HR-23210-0006-1	OŠ Biograd – Škola	Osnovna škola	Zgrada u kompleksu
	HR-23210-0006-2	OŠ Biograd – Sportska dvorana	Dvorana u sklopu OŠ	Zgrada u kompleksu
28.	HR-23211-0004-1	OŠ Pakoštane Pakoštane	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
	HR-23211-0004-1-A	OŠ Pakoštane – Dvorana	Dvorana u sklopu OŠ	Dio zgrade
29.	HR-23211-0001-1	OŠ Pakoštane – PŠ Drage Pakoštane	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
30.	HR-23211-0002-1	OŠ Pakoštane – PŠ Vrana Pakoštane	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
31.	HR-23211-0003-1	OŠ Pakoštane – PŠ Vrgada Pakoštane	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
32.	HR-23222-0006-1	OŠ Zemunik Zemunik	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
33.	HR-23222-0007-1	OŠ Galovac Zemunik	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
34.	HR-23222-0008-1	OŠ Galovac – PŠ Gorica Zemunik	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
35.	HR-23226-0001-1	OŠ Braće Radić, Pridraga Pridraga	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
36.	HR-23232-0012-1	OŠ Petar Zoranić, Nin Nin	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
37.	HR-23232-0011-A	OŠ Petar Zoranić, Nin – PŠ Ninski Stanovi Nin	Područna škola	Dio zgrade
38.	HR-23232-0013-1	OŠ Petar Zoranić, Nin – PŠ Zaton Nin	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
39.	HR-23232-0014-0	OŠ Petar Zoranić, Nin – PŠ Vrsi Vrsi	Kompleks	
	HR-23232-0014-1	OŠ Petar Zoranić, Nin – PŠ Vrsi – Škola	Područna škola	Zgrada u kompleksu
	HR-23232-0014-2	OŠ Petar Zoranić, Nin – PŠ Vrsi – Sportska dvorana	Dvorana u sklopu OŠ	Zgrada u kompleksu
40.	HR-23233-0002-1	OŠ Privlaka Privlaka	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
41.	HR-23234-0001-1	OŠ Privlaka – PŠ Vir Vir	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
42.	HR-23241-0072-0	OŠ Poličnik Poličnik	Kompleks	
	HR-23241-0072-1	OŠ Poličnik – Škola	Osnovna škola	Zgrada u kompleksu

	HR-23241-0072-2	OŠ Poličnik – Sportska dvorana	Dvorana u sklopu OŠ	Zgrada u kompleksu
43.	HR-23241-0075-1	OŠ Poličnik – PŠ Rupalj Poličnik	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
44.	HR-23241-0076-1	OŠ Poličnik – PŠ Suhovare Poličnik	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
45.	HR-23241-0077-1	OŠ Poličnik – PŠ Lovinac Poličnik	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
46.	HR-23241-0078-1	OŠ Poličnik – PŠ Visočane Poličnik	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
47.	HR-23242-0001-1	OŠ Braća Ribar, Posedarje Posedarje	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
48.	HR-23242-0004-1	OŠ Braća Ribar – PŠ Podgradina Posedarje	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
49.	HR-23242-0005-1	OŠ Braća Ribar – PŠ Islam Latinski Posedarje	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
50.	HR-23242-0006-1	OŠ Braća Ribar – PŠ Slivnica Gornja Posedarje	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
51.	HR-23242-0007-1	OŠ Braća Ribar – PŠ Slivnica Donja Posedarje	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
52.	HR-23242-0008-1	OŠ Braća Ribar – PŠ Ždrilo Posedarje	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
53.	HR-23243-0001-1	OŠ Petar Zoranić, Jasenice Jasenice	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
54.	HR-23243-0050-1	OŠ Petar Zoranić – PŠ Rovanjska Jasenice	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
55.	HR-23244-0001-1	OŠ Starigrad Starigrad Paklenica	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
56.	HR-23245-0002-1	OŠ Starigrad – PŠ Tribanj Kruščica Tribanj	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
57.	HR-23248-0006-0	OŠ Jurja Barakovića Ražanac	Kompleks	
	HR-23248-0006-1	OŠ Jurja Barakovića – Stari dio – Škola	Osnovna škola	Zgrada u kompleksu
	HR-23248-0006-2	OŠ Jurja Barakovića – Novi dio – Kuhinja	Osnovna škola	Zgrada u kompleksu
58.	HR-23248-0001-1	OŠ Jurja Barakovića – PŠ Radovin Ražanac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
59.	HR-23248-0002-1	OŠ Jurja Barakovića – PŠ Ljubač Ražanac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
60.	HR-23248-0003-1	OŠ Jurja Barakovića – PŠ Krneza Ražanac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
61.	HR-23248-0004-1	OŠ Jurja Barakovića – PŠ Jovići Ražanac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
62.	HR-23248-0005-1	OŠ Jurja Barakovića – PŠ Rtina Ražanac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
63.	HR-23264-0001-1	OŠ Vladimir Nazor, Nevidane Nevidane	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
64.	HR-23273-0001-1	OŠ Valentin Klarin Preko	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
65.	HR-23271-0001-1	OŠ Valentin Klarin – PO Kukljica Kukljica	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
66.	HR-23272-0005-1	OŠ Valentin Klarin – PŠ Kali Kali	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
67.	HR-23273-0007-1	OŠ Valentin Klarin – PO Sutomišćica Preko	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
68.	HR-23273-0008	OŠ Valentin Klarin – PO Poljana Preko	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
69.	HR-23274-0001-1	OŠ Valentin Klarin – PO Lukoran Lukoran	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
70.	HR-23275-0003-1	OŠ Valentin Klarin – PO Ugljan Ugljan	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
71.	HR-23281-0002-1	OŠ Petar Lorini Sali	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
72.	HR-23286-0003-1	OŠ Petar Lorini – PŠ Božava Božava	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada

73.	HR-23312-0002-1	OŠ Novigrad Novigrad (Dalmacija)	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
74.	HR-23312-0003-1	OŠ Novigrad – PŠ Paljuv Novigrad (Dalmacija)	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
75.	HR-23420-0005-0	OŠ Benkovac Benkovac	Kompleks	
	HR-23420-0005-1	OŠ Benkovac – zgrada viših razreda	Osnovna škola	Zgrada u kompleksu
	HR-23420-0005-2	OŠ Benkovac – zgrada nižih razreda	Osnovna škola	Zgrada u kompleksu
	HR-23420-0005-3	OŠ Benkovac – Sportska dvorana	Dvorana u sklopu OŠ	Zgrada u kompleksu
76.	HR-23420-0023-1	OŠ Benkovac – PO Lisičić Benkovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
77.	HR-23420-0024-1	OŠ Benkovac – PO Popovići Benkovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
78.	HR-23420-0025-1	OŠ Benkovac – PO Nadin Benkovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
79.	HR-23420-0026-1	OŠ Benkovac – PO Podlug Benkovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
80.	HR-23420-0027-1	OŠ Benkovac – PO Perušić Benkovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
81.	HR-23420-0028-1	OŠ Benkovac – PO Bruška Benkovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
82.	HR-23420-0029-1	OŠ Benkovac – PO Raštević Benkovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
83.	HR-23420-0030-1	OŠ Benkovac – PO Korlat Benkovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
84.	HR-23420-0031-1	OŠ Benkovac – PO Buković Benkovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
85.	HR-23420-0032-1	OŠ Benkovac – PO Smilčić Benkovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
86.	HR-23420-0033-1	OŠ Benkovac – PŠ Pristeg Benkovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
87.	HR-23420-0008-1	OŠ Ivan Goran Kovačić Lišane Ostrovičke	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
88.	HR-23422-0001-1	OŠ Petar Zoranić Stankovci	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
89.	HR-23422-0003-1	OŠ Petar Zoranić – PŠ Banjevci Stankovci	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
90.	HR-23422-0004-1	OŠ Petar Zoranić – PŠ Crljenik Stankovci	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
91.	HR-23422-0005-1	OŠ Petar Zoranić – PŠ Radašinovci Stankovci	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
92.	HR-23422-0006-1	OŠ Petar Zoranić – PŠ Vukšić Stankovci	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
93.	HR-23423-0001-1	OŠ Polača Polača	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
94.	HR-23423-0004-1	OŠ Polača – PŠ Tinj Polača	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
95.	HR-23423-0005-1	OŠ Polača – PŠ Kakma Polača	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
96.	HR-23440-0004-1	OŠ Nikola Tesla Gračac	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
97.	HR-23445-0008-1	OŠ Nikola Tesla – PŠ Srb Srb	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
98.	HR-23445-0009-1	OŠ Nikola Tesla – PŠ Osredci Srb	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
99.	HR-23450-0011-1	OŠ Obrovac Obrovac	Osnovna škola	Slobodnostojeća zgrada
100.	HR-23450-0016-1	OŠ Obrovac – PŠ Kruševo Obrovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
101.	HR-23450-0018-1	OŠ Obrovac – PŠ Žegar Obrovac	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada
102.	HR-23452-0017-1	OŠ Obrovac – PŠ Karin Karin	Područna škola	Slobodnostojeća zgrada

103.	HR-23000-0133-0	Srednjoškolski đački dom Zadar	Kompleks	
	HR-23000-0133-1	Srednjoškolski đački dom – Stambeni dio	Đački dom	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0133-2	Srednjoškolski đački dom – Upravna zgrada	Đački dom	Zgrada u kompleksu
104.	HR-23000-0135-0	Opća bolnica Zadar Zadar	Kompleks	
	HR-23000-0135-1	Opća bolnica Zadar – Ginekologija, Transfuzija	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0135-2	Opća bolnica Zadar – Pedijatrija, Citologija, Pulmologija, Oftalmologija	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0135-3	Opća bolnica Zadar – Torakalna i neuro kirurgija, Hemodijaliza, Neurologija, Psihijatrija	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0135-4	Opća bolnica Zadar – Kirurgija JIL, Anesteziologija	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0135-5	Opća bolnica Zadar – Urologija i Otorinolaringologija	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0135-6	Opća bolnica Zadar – Upravna zgrada – prijemni ured, Denzitometrija	Administrativna zgrada	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0135-7	Opća bolnica Zadar – Interna, Radiologija	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0135-8	Opća bolnica Zadar – Infektologija	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0135-9	Opća bolnica Zadar – Centralni laboratorij, Ambulante: psihijatrijska, audiološka	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0135-10	Opća bolnica Zadar – Patologija	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0135-11	Opća bolnica Zadar – Plućno ATD, Odjel za radioterapiju, onkologiju i nuklearnu medicinu	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23000-0135-12	Opća bolnica Zadar – Stručna knjižnica, multimedijske predavaonice	Knjižnica	Zgrada u kompleksu
105.	HR-23210-0018-1	Specijalna bolnica za ortopediju Biograd na Moru Biograd na Moru	Bolnica	Slobodnostojeća zgrada
106.	HR-23275-0001-0	Psihijatrijska bolnica Ugljan Ugljan	Kompleks	
	HR-23275-0001-1	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Centar za rehabilitaciju	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-2	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Centralno naručivanje pacijenata	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-3	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Kuhinja	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-4	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Odjel 1 i 9	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-5	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Odjel 10	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-6	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Odjel 2 i 8	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-7	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Odjel 4 i 6	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-8	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Odjel 5 i 11	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-9	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Odjel 7	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-10	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Praonica rublja	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-11	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Upravna zgrada	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-12	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Kotlovnica i muška radna terapija	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-13	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Zgrada za socijalni rad – baraka centar	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-14	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Ženska radna terapija	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-15	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Likovni atelje	Bolnica	Zgrada u kompleksu

	HR-23275-0001-16	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Zidarska radionica	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-17	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Mehanička radionica i garaža	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-18	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Tehnički odjel	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-19	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Bravarska radionica, baraka odjel III	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-20	Psihijatrijska bolnica Ugljan – skladište novo	Bolnica	Zgrada u kompleksu
	HR-23275-0001-21	Psihijatrijska bolnica Ugljan – trgovina i caffe bar	Bolnica	Zgrada u kompleksu
107.	HR-23000-0035-1-A	Psihijatrijska bolnica Ugljan – Dnevna bolnica Zadar Zadar	Bolnica	Dio zgrade
108.	HR-23420-0022-0	Dom zdravlja Benkovac Benkovac	Kompleks	
	HR-23420-0022-1	Dom zdravlja Benkovac – Objekt A	Dom zdravlja	Zgrada u kompleksu
	HR-23420-0022-2	Dom zdravlja Benkovac – Objekt B	Dom zdravlja	Zgrada u kompleksu
	HR-23420-0022-3	Dom zdravlja Benkovac – Objekt C	Dom zdravlja	Zgrada u kompleksu
109.	HR-23450-0019-1	Dom zdravlja Obrovac Obrovac	Ambulanta	Slobodnostojeća zgrada
110.	HR-23000-0093-1	Zgrada Zadarske županije Zadar	Administrativna zgrada	Slobodnostojeća zgrada
	HR-23000-0065-1-B	Zadarska županija Zadar	Administrativna zgrada	Dio zgrade
111.	HR-23000-0116-1-A	Županijska uprava za ceste Zadarske županije Zadar	Administrativna zgrada	Dio zgrade

REPUBLIKA HRVATSKA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 910-01/19-01/32

URBROJ: 2198/1-02-20-26

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 15. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17 i 98/19) i članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ODLUKU

o prihvaćanju Memoranduma o razumijevanju kojim se objavljuje

prijateljstvo i suradnja između

Plovdivske regije i Zadarske županije

Članak 1.

Prihvaća se prijedlog o sklapanju Memoranduma o razumijevanju kojim se objavljuje prijateljstvo i suradnja između Plovdivske regije (Republika Bugarska) i Zadarske županije.

Memorandum o razumijevanju na bugarskom i hrvatskom jeziku sastavni je dio ove Odluke.

Članak 2.

Ovlašćuje se župan Zadarske županije Božidar Longin u ime Zadarske županije potpisati Memorandum o razumijevanju iz članka 1. ove Odluke.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu osmi dan od dana objave u „Službenom glasniku Zadarske županije“.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU

kojim se objavljuje prijateljstvo i suradnja između

Plovdivske regije
i
Zadarske županije

Plovdivska Regija iz Republike Bugarske i Zadarska županija iz Republike Hrvatske u daljnjem tekstu Stranke;

Razmatrale su namjeru promicanja prijateljskih odnosa i suradnje između Stranaka sa svrhom jačanja njihovih veza i njegovanja zajedničkog razvoja kroz sveobuhvatnu suradnju;

Uzimajući u obzir načela uzajamnosti, uzajamnog poštovanja i povjerenja, Stranke, u okviru svojih vlastitih nadležnosti, suglasile su se kako slijedi:

Članak 1.

Stranke u skladu sa njihovim vlastitim nacionalnim zakonima poduzimaju potrebne radnje za njihov zajednički razvoj i širenje suradnje u sektorima od zajedničkog interesa.

Članak 2.

Ovaj Memorandum o razumijevanju primjenjuje se u potpunosti u skladu sa zakonima i propisima koji su na snazi u njihovim zemljama, kao i u skladu s međunarodnim obvezama i onima koji proizlaze iz sudjelovanja Bugarske i Hrvatske u Europskoj uniji.

Članak 3.

Stranke promiču međusobnu razmjenu, u cilju stvaranja čvršćih veza između svojih vlada, istraživačkih i obrazovnih institucija, sveučilišta, u skladu s njihovim nadležnostima i gospodarskim organizacijama, kako bi se olakšala razmjena u područjima kao što je pomorsko gospodarstvo - „plavi rast“, neposrednije tržišno povezivanje boljim prometnim vezama, korištenje obnovljivih izvora energije, zaštita okoliša, ekološka poljoprivreda i proizvodnja vina, održivi turizam, sport kao i promocija kulturne i ekološke baštine.

Članak 4.

Stranke potiču razmjenu znanja i iskustava među istraživačima, organizaciju znanstvenih seminara i poslovnih sastanaka.

Članak 5.

Stranke surađuju na aktivnoj razmjeni informacija o trgovini i ulaganjima te promiču razmjene posjeta trgovinskih misija i poslovnih ljudi.

Članak 6.

Stranke potiču sudjelovanje vlastitih izaslanstava na izložbama i gospodarskim, sportskim i kulturnim događajima na svojim područjima, uz prethodnu obavijest.

Članak 7.

Stranke se obvezuju promicati suradnju u okviru programskih instrumenata EU.

Članak 8.

Inicijative za primjenu ovog Memoranduma, kao i uvjeti za provedbu zajedničkih aktivnosti, utvrdit će se zajedničkim dogovorom između Stranaka tijekom periodičnih sastanaka organiziranih u vrijeme i na mjestu koje odrede Stranke ili putem razmjene informacija.

Članak 9.

Stranke će obavijestiti teritorijalno nadležne diplomatske misije u svojim zemljama o tijeku planiranih provedbenih aktivnosti ovog Memoranduma.

Članak 10.

Sve aktivnosti koje su planirane ili proizlaze iz provedbe ovog Memoranduma bit će pokrivene iz regionalnih proračuna Stranaka bez stvaranja financijskih opterećenja za državu.

Članak 11.

Svaka izmjena ili dopuna ovog Memoranduma u pisanom obliku će biti predmetom usuglašavanja između Stranaka, u skladu sa njihovim nacionalnim zakonskim odredbama.

Članak 12.

Svako odstupanje mišljenja koje može nastati u tumačenju ili provedbi ovog Memoranduma rješavat će se mirnim putem izravnim konzultacijama između Stranaka.

Članak 13.

Ovaj Memorandum o razumijevanju stupa na snagu na dan potpisivanja i trajat će pet godina. Na kraju pete godine, ako nijedna strana ne predloži raskid, valjanost Sporazuma automatski se produžava.
Svaka Stranka može raskinuti ovaj Memorandum obavještavajući drugu Stranku u pisanom obliku. Raskid Memoranduma stupa na snagu tri mjeseca nakon primitka pisane obavijesti i ne dovodi u pitanje provedbu projekata koji su već poduzeti na temelju samog Memoranduma, osim ako se Stranke ne dogovore drugačije.

Ovaj Memorandum, potpisan u _____ dana _____, izrađen je u dva primjerka na bugarskom i hrvatskom jeziku, od kojih svaki ima istu valjanost.

Za Plovdivsku regiju
Republika Bugarska
DANI KANAZIREVA
Guvernerka

_____

Za Zadarsku županiju
Republika Hrvatska
BOŽIDAR LONGIN
Župan

_____

Меморандум за установяване на приятелство и сътрудничество между област Пловдив и Задарска жупания

Област Пловдив, Република България, и Задарска жупания, Република Хърватия, наричани по-долу „Страни“:

С цел да насърчат приятелските отношения и сътрудничеството между двете страни, както и да укрепят техните връзки и да поддържат тяхното развитие посредством всестранни съвместни дейности.

Основавайки се на принципите на взаимно уважение и доверие, Страните, в рамките на своите компетенции, се договарят за следното:

1. Страните, в съответствие с техните национални закони, ще положат усилия за насърчаване на необходимите действия за взаимното им развитие и разширяване на сътрудничеството им в секторите от взаимен интерес.
2. Настоящият меморандум се прилага в пълно съответствие с действащите закони и разпоредби в съответните страни, както и в съответствие с международните задължения, и с тези, произтичащи от членството на България и Хърватия в Европейския съюз и не представлява международен договор по смисъла на международното право.
3. Страните ще насърчават взаимния обмен с цел създаване на по-силни връзки между правителствата си, научноизследователски и образователни институции, университети, в съответствие с техните компетенции, и икономически организации, за да се улесни обменът в области като морската икономика – „син растеж“, по-тясната пазарна интеграция, чрез по-добри транспортни връзки, използването на възобновяеми енергийни източници, опазването на околната среда, био земеделието и производството на вино, устойчивия туризъм, спорта, както и поляризирането на културното и екологично наследство.
4. Страните да насърчават обмена на знания и опит между изследователите, да организират научни семинари и бизнес срещи.
5. Страните да си сътрудничат за активен обмен на информация, относно търговията и инвестициите, както и в насърчаването на търговски мисии и посещения на бизнес лица.
6. Страните да насърчават участието на свои делегации в изложби, икономически, спортни и културни събития на съответните територии, като предварително уведомят за това.

7. Страните ще положат усилия за насърчаване на сътрудничеството в рамките на програмите на Европейския съюз.
8. Инициативите за прилагане на този Меморандум, както и условията за провеждане на съвместни действия, ще бъдат определени чрез взаимно съгласие между страните по време на организирани периодични срещи, с посочена дата и място, определени от страните, или чрез обмен на информация.
9. Страните информират своите посолства в България и Хърватия за напредъка на инициативите, планирани за прилагането на този Меморандум.
10. Всички дейности, планирани или произтичащи от прилагането на настоящия Меморандум, ще се покриват от областния бюджет на Страните, без да бъдат генерирани финансови тежести за държавата.
11. Всички промени или допълнения към този Меморандум ще бъдат правени в писмена форма и ще подлежат на съгласуване от страните в съответствие с националните им закони.
12. Всяко различие, което може да възникне при тълкуването или прилагането на настоящия Меморандум, ще бъде уредено по взаимно съгласие чрез пряка консултация между страните.
13. Настоящият Меморандум влиза в сила от датата на подписването му и е валиден за срок от пет (5) години, като след този срок автоматично се подновява, освен ако едната или другата Страна не уведоми писмено другата за намерението си да го прекрати. Прекратяването на Меморандума влиза в сила три месеца след получаване на писменото уведомление и не засяга изпълнението на вече стартиралите проекти въз основа на самия Меморандум, освен ако няма друга уговорка от страните.

Този меморандум е изготвен и се подписва в…….. на …….. в два еднообразни екземпляра на български и хърватски език, които са напълно идентични и еднакво валидни.

За Област Пловдив
Република България
ДАНИ КАНАЗИРЕВА
Областен управител на област Пловдив

……..

За Задарска жупания
Република Хърватия
БОЖИДАР ЛОНГИН
Губернатор на Задарска жупания

……

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 612-05/07-01/2

URBROJ: 2198/1-02-20-16

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 12. stavak 1. Zakona o ustanovama („Narodne novine“ broj 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19), članka 7. Zakona o kazalištima („Narodne novine“ broj 71/06, 121/13, 26/14, 98/19) i članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ODLUKU

o izmjeni i dopuni Odluke o osnivanju Kazališta lutaka Zadar

Članak 1.

U Odluci o osnivanju Kazališta lutaka Zadar („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 3/07, 9/07, 4/14), u članku 1. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Izrazi koji se koriste u ovoj Odluci, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na ženski i muški rod.“

Članak 2.

Članak 3. mijenja se i glasi:

„Djelatnost Kazališta je:

- priprema i javno izvođenje lutkarskih i drugih glazbeno-scenskih djela

- organiziranje i izvođenje prigodnih programa lutkarskih kazališnih festivala i smotri

- organiziranje izvođenja predstava, gostujućih kazališta, kazališnih družina ili povremenih kazališnih grupa

- izrada lutaka u vlastitim radionicama za vlastite potrebe i potrebe trećih osoba

- organizacija prodaje scenskih lutaka i rekvizita

- pružanje ugostiteljskih usluga u svezi s radom kazališta.

Pored djelatnosti iz stavka 1. ovog članka, odnosno djelatnosti upisane u sudski registar, ustanova može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju upisane djelatnosti, ako se one u manjem opsegu ili

uobičajeno obavljaju uz upisanu djelatnost.“

Članak 3.

Članak 6. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Za ravnatelja može biti imenovana osoba koja ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, kao i osoba koja je stekla visoku stručnu spremu sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“ broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13 i 101/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 60/15 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 131/17), u društvenom, humanističkom ili umjetničkom smjeru, koja ima tri godine radnog iskustva u kazalištima ili scensko-glazbenim djelatnostima ili pet godina radnog iskustva u drugim društvenim djelatnostima, te koja posjeduje stručne, radne i organizacijske sposobnosti i aktivno znanje jednog stranog jezika.“

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

“Ravnatelj se imenuje na temelju javnog natječaja sukladno odredbama zakona, ove Odluke i Statuta.“

Članak 4.

Članak 7. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Kazališno vijeće ima pet članova od kojih tri imenuje Županijska skupština iz reda uglednih umjetnika i radnika u kulturi, koji nisu službenici nadležnog upravnog tijela Zadarske županije u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na kulturu, a ostali članovi biraju se sukladno zakonu.“

Članak 5.

U članku 8. stavku 1. podstavku 6. iza riječi: „uz“ dodaje se riječ: „prethodnu“.

U stavku 2. iza riječi: „uz“ dodaje se riječ: „prethodnu“.

U stavku 3. riječi: „i podnosi“ brišu se.

U stavku 4. riječ „ovim“ briše se.

Članak 6.

U članku 11. stavak 2. na početku rečenice dodaju se riječi:

„Ako to nije u suprotnosti sa zakonom,“.

Članak 7.

U članku 15. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Kazalište je dužno akt o osnivanju, statut te druge opće akte koji uređuju obavljanje njegove djelatnosti ili dijela djelatnosti koja se smatra javnom službom objaviti na svojim mrežnim stranicama na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku.“

Članak 8.

Kazalište je dužno uskladiti Statut i druge opće akte s odredbama ove Odluke u roku 6 mjeseci od njenog stupanja na snagu.

Članak 9.

Ova Odluka će se objaviti u „Službenom glasniku Zadarske županije“, a stupa na snagu osmog dana od dana objave.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 406-01/18-01/23

URBROJ: 2198/1-02-20-8

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Temeljem članka 48. stavak 3. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 36/09, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 123/17, 98/19), članka 58. Zakona o ustanovama („Narodne novine“ broj 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19) te članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20), Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ODLUKU

o davanju suglasnosti na Odluke Upravnog vijeća Opće bolnice Zadar o davanju u zakup poslovnih prostora u zgradi Poliklinike, Zavodu za javno zdravstvo Zadar

I.

Daje se suglasnost na Odluke Upravnog vijeća Opće bolnice , Ur.broj: 02-2164/20-1/20, od dana 27. travnja 2020. godine, o davanju u zakup poslovnih prostora koji se nalaze u zgradi Poliklinike u Zadru, na adresi u Zadru, Ul. Lj. Posavskog 7a, na k.č.br. 5910/3, položenoj u k.o. Zadar, upisanoj u z.k. uložak broj 17515, kod Općinskog suda u Zadru, u sveukupnoj površini od 669,02 m2, Zavodu za javno zdravstvo Zadar i to kako slijedi:

a) građevinski završen te instalacijama opremljen poslovni prostor na 1. katu zgrade Poliklinike, netto korisne površine od 452,41 m2, koji u naravi predstavlja sastavni dio Etažne jedinice 2 (E 2) i sastoji se od 5 ambulanti, 1 hodnika, 2 hodnika/čekaonice, 1 kuhinje/spremišta, 3 sanitarna čvora, te 5 soba, sve za obavljanje djelatnosti Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo Zadar;

b) poslovni prostor u ROH-BAU izvedbi neutvrđene namjene, na 2. katu zgrade Poliklinike, netto korisne površine od 216,61 m2, oznake K2 93, koji u naravi predstavlja sastavni dio Etažne jedinice 4 (E 4), sa izravnim ulazom i izlazom na stubište u isključivom vlasništvu Zavoda za javno zdravstvo Zadar, sve za obavljanje djelatnosti Službe za školsku i adolescentnu medicinu Zavoda za javno zdravstvo Zadar.

II.

Odluke Upravnog vijeća Opće bolnice Zadar navedene u točki I. ove Odluke čine sastavni dio ove Odluke.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenom glasniku Zadarske županije".

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

OPĆA BOLNICA ZADAR
Ured ravnatelja

Bože Peričića 5, 23000 Zadar, HR
Tel: +385 23 505 500;
Fax: +385 23 312 724
Web: www.bolnica-zadar.hr
E-mail: ravnatelj@bolnica-zadar.hr

UPRAVNO VIJEĆE
Ur.broj: 02- 2164/20-1/20
Zadar, 27. travnja 2020. godine

Na temelju članka 58. Zakona o ustanovama (NN 76/93, 29/97,47/99, 35/08, 127/19), članka 6. stavak 2. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (NN 125/11, 64/15, 112/18), te članka 16. Statuta Opće bolnice Zadar (Ur. broj: 01-602-2/17 od 07. veljače 2017. godine, Ur. broj: 02-2608/19-6/19 od 11. srpnja 2019. godine), Upravno vijeće na 43. sjednici održanoj 27. travnja 2020. godine donijelo je jednoglasno slijedeću

ODLUKU

1. Daje se suglasnost Općoj bolnici Zadar za davanje u zakup poslovnog prostora na 1. katu zgrade Poliklinike, izgrađene na k.č.br. 5910/3, k.o. Zadar, upisanoj u zk.ul. broj 17515 Općinskog suda u Zadru, za djelatnost Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo Zadar, uz mjesečnu naknadu u iznosu od 1 kn/m2.

2. Predmet zakupa je građevinski završen, te instalacijama opremljen poslovni prostor na 1. katu zgrade Poliklinike, netto korisne površine od 452,41 m2. Prema etažnom elaboratu, navedeni prostor nalazi se u sastavnom dijelu Etažne jedinice 2 (E 2), a sastoji se od 5 ambulanti, 1 hodnika, 2 hodnika/čekaonice, 1 kuhinje/spremišta, 3 sanitarna čvora, te 5 soba.

3. Nacrt Ugovora o zakupu poslovnog prostora u vlasništvu Opće bolnice Zadar, sastavni je dio ove Odluke.

4. Opća bolnica Zadar obvezna je prije sklapanja Ugovora iz točke 3. ove Odluke ishoditi suglasnost osnivača.

5. Ovlašćuje se ravnatelj sukladno zakonskim propisima za potpisivanje ugovora o zakupu.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA:
Zoran Škrgatić, dr. med.

OPĆA BOLNICA ZADAR

Dostaviti:
1. *Zadarska županija - na nadležno postupanje,*
2. *Ravnatelju,*
3. *Službi pravnih poslova, ovdje,*
4. *Arhiva.*

Dokument izradio: Vedrana Vitlov, mag .iur.

OPĆA BOLNICA ZADAR, Bože Peričića 5, 23 000 Zadar, OIB:11854878552, zastupana po ravnatelju Željku Čulini, dr. med. (u daljnjem tekstu Zakupodavac),i

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ZADAR, Ljudevita Posavskog 7A, 23 000 Zadar, OIB: 30765863795, zastupan po ravnatelju Zoranu Škrgatiću dr.med. (u daljnjem tekstu Zakupnik), dana _____ 2020. godine, zaključili su

UGOVOR O ZAKUPU POSLOVNOG PROSTORA

I. PREDMET UGOVORA

Članak 1.

Zakupodavac daje, a Zakupnik prima u zakup poslovni prostor na 1.katu koji se nalazi u novoizgrađenoj zgradi Poliklinike u Zadru, na adresi Ul. Lj. Posavskog 7, na k.č. 5910/3, položenoj u k.o. Zadar, upisanoj u zk.ul. broj 17515 i to:

- građevinski završen i instalacijama opremljen poslovni prostor na 1. katu zgrade Poliklinike, netto korisne površine od 452,41 m2, za obavljanje djelatnost Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo Zadar. Prema etažnom elaboratu, navedeni prostor nalazi se u sastavnom dijelu Etažne jedinice 2 (E 2), a sastoji se od 5 ambulanti, 1 hodnika, 2 hodnika/čekaonice, 1 kuhinje/spremišta, 3 sanitarna čvora, te 5 soba.

II. PRIMOPREDAJA, UREĐENJE I ODRŽAVNJE POSLOVNOG PROSTORA

Članak 2.

Zakupodavac se obvezuje predati, a Zakupnik na poziv Zakupodavca preuzeti u posjed poslovne prostore navedene u članku I. ovog ugovora najkasnije u roku 30 (trideset) dana od dana potpisivanja ovog ugovora u svrhu obavljanja djelatnosti primarne zdravstvene zaštite iz nadležnosti Zakupnika.
Prilikom primopredaje navedenih prostora sačinit će se zapisnik o primopredaji.
Primopredajni zapisnik sastavit će se između Zakupodavca i Zakupnika i prilikom predaje poslovnih prostora po prestanku ovog Ugovora.

Članak 3.

Ugovorne strane su suglasne da će poslovne prostore, koji su temeljem ovog Ugovora dani u zakup, Zakupnik, građevinskim, elektroinstalacijskim i obrtničkim radovima i zahvatima prilagoditi obavljanju djelatnosti iz članka 2. ovog Ugovora, sve o svom trošku.
Stranke suglasno utvrđuju da Zakupnik nakon potpisivanja ovog ugovora može radi opremanja zakupljenog poslovnog prostora ulaziti u poslovni prostor radi izvođenja radova i zahvata navedenih u stavku 1. ovog članka.
Zakupnik se obvezuje da će prilikom izvođenja radova i zahvata navedenih u stavku 1. ovog članka voditi računa o funkcioniranju zgrade kao cjeline u sustavnom, komunikacijskom, tehničkom i vizualnom smislu.
Zakupnik ne smije bez suglasnosti Zakupodavca činiti preinake na predmetnim poslovnim prostorima (konstrukcija, površina te vanjski izgled i sl.), osim zahvata opisanih u stavku 1. ovog članka, te se odriče prava na naknadu za uložena sredstva s osnova izvođenja bilo kakvih radova u poslovnom prostoru, odnosno odriče se prava primjene instituta stjecanja bez osnove i/ili poslovodstva bez naloga (bez obzira da li je za takve radove imao suglasnost Zakupodavca).

Članak 4.

Kod uređenja, opremanja i korištenja poslovnog prostora Zakupnik se obvezuje primijeniti propise o zaštiti na radu i protupožarnoj zaštiti, te provoditi potrebne mjere i postupke za čuvanje i zaštitu cjelokupne imovine.
U slučaju bilo kakve štete koja bi nastala krivnjom Zakupnika u korištenju poslovnog prostora, Zakupnik je dužan podmiriti troškove oko otklanjanja štete i uspostavljanja prijašnjeg stanja.

Za sve eventualne nezgode koje mogu u poslovnom prostoru iz članka 1. ovog Ugovora nastupiti zbog Zakupnikovog nepridržavanja mjera iz Zakona o zaštiti na radu i Zakona i Pravilnika o zaštiti od požara odgovornost snosi Zakupnik.

Članak 5.

Zakupnik je dužan o svom trošku ishoditi sve potrebne dozvole javnopravnih tijela za obavljanje djelatnosti.
Sve potrebne preinake i radove Zakupnik se obvezuje obavljati na način da ne ometaju rad, tj. obavljanje djelatnosti preostalim korisnicima zgrade, a sve uz suglasnost Zakupodavca.
Zakupnik se ujedno obvezuje da će za vrijeme trajanja zakupa poslovne prostore koji su dati u zakup redovito održavati, te prilikom njegovog korištenja postupati s pažnjom dobrog domaćina.

III. CIJENA I NAČIN PLAĆANJA TROŠKOVA

Članak 6.

Ugovorne strane određuju mjesečnu visinu zakupnine za cijelo vrijeme trajanja Ugovora u ukupnom iznosu od 1,00 kunu (bez PDV-a) po m^2, poslovne prostore opisane u članku 1. ovog Ugovora .
Stranke suglasno utvrđuju da će Zakupnik početi plaćati zakupninu od dana donošenja Rješenja o početku obavljanja djelatnost, izdanog od strane Ministarstva zdravstva.
Zakupnik se obvezuje zakupninu određenu u stavku 1. ovog članka za korištenje predmetnih poslovnih prostora plaćati temeljem dostavljenog računa Zakupodavca u roku od 30 dana od dana zaprimanja računa u mjesecu za prethodni mjesec, na žiro račun HR5924020061100879223, otvoren kod Erste & Steiermarkische banke d.d., s pozivom na broj: HR00 6615120-230130

Članak 7.

Zakupodavac se obvezuje plaćati ukupne režijske troškove (električne energije, troškove vode i odvodnje, plina, komunalne naknade, zaštitarske službe, mrežarine, osiguranja zgrade i dr.), te vršiti tekuće i investicijsko održavanje, hitne intervencije, zanavljanje opreme, nabavke zajedničkih uređaja i opreme i ostala ulaganja u zajedničkim dijelovima zgrade opisanih u članku 10. ovog Ugovora, a sve u cilju njenog neometanog funkcioniranja.
Zakupnik je dužan participirati u svim troškovima navedenih u stavku 1. ovog članka u postotnom iznosu od 2 %, određenih temeljem omjera netto korisne površine poslovnog prostora koji se daje u zakup u odnosu prema ukupnoj netto korisnoj površini zgrade u vlasništvu Zakupodavca.
Stranke suglasno utvrđuju da će Zakupnik početi plaćati režijske troškove iz ovog članka s danom početka uređenja prostora opisanih u čl.1. ovog Ugovora.

Članak 8.

Zakupnik se obvezuje plaćanje troškova iz članka 7. ovog ugovora vršiti izravno po zaprimljenim računima odnosno temeljem zahtjeva za refundacijom troškova postavljenog od strane Zakupodavca, čiji su sastavni dijelovi preslike računa izvođača radova, isporučitelja roba, pružatelja usluga, specifikacije radova i izvršenih usluga, izračuni i kalkulacije internih troškova Zakupodavca za održavanje zajedničkih prostora, administrativnih troškova, te ostalih kalkulacija i priloga kojima se dokazuje porijeklo svakog iskazanog troška. Plaćanje se vrši na IBAN Zakupodavca: HR5924020061100879223, otvoren kod Erste & Steiermarkische banke d.d., u roku dospijeća od 15 dana od dana primitka zahtjeva za refundacijom troškova.

Članak 9.

Zakupnik snosi troškove tekućeg i investicijskog održavanja poslovnog prostora danog u zakup. Pod tekućim i investicijskim održavanjem prostora podrazumijeva se čišćenje, soboslikarski radovi, kao i popravci, te servisi na postrojenjima, instalacijama i opremi nastali redovnim korištenjem unutar zakupljenog prostora.
Zakupnik je dužan o svome trošku izvršiti popravke oštećenja poslovnog prostora koje je sam prouzročio ili su ih prouzročile osobe koje se koriste poslovnim prostorom zakupnika.
Svi režijski troškovi zakupljenog prostora određuju se proporcionalno na način opisan u članku 7. ovog Ugovora, osim u slučaju (za pojedine troškove) da zakupnik o svom trošku postavi mjerene instrumente i uvede evidencije (sekundarna brojila, novi priključci i sl.) temeljem kojih se može precizno financijski utvrditi stvarna režijska potrošnja zakupljenih prostora.

IV. ZAJEDNIČKI DIJELOVI ZGRADE

Članak 10.

Zakupnik ima pravo korištenja svih zajedničkih dijelova zgrade. Pod terminom zajednički dijelovi zgrade podrazumijevaju se:

Konstruktivni i vanjski dijelovi zgrade: temelji, nosivi konstruktivni zidovi, međukatna konstrukcija, dimnjaci, odsisi i odvodi, krovna konstrukcija s pokrovom, krovna i druga vanjska limarija, fasada, vanjska stolarija, bravarija.

Zajednički prostori zgrade: ulazno predvorje, stubište i površine izvan zakupljenog prostora i prostora koje koristi zakupodavac samostalno, prozori i instalacije, zajednički skladišni prostor, prostorije za zbrinjavanje otpada sa svim uređajima, prostori tehnike, prostori strojarskih instalacija (klima komora, ventilacijskih sustava, pumpnih stanica i slično), prostori elektroinstalacija, prostori svjetlarnika, prohodni i neprohodni balkoni, prostori mrežnih i UPS ormara i drugi prostori koje ne koristi samostalno zakupodavac i koji su u službi održavanja i funkcioniranja zgrade.

Instalacije: vodovodna instalacija od vodomjernog brojila zgrade do ventila prije izljevnog mjesta u prostorima, odvodne instalacije od priključka na javnu kanalizaciju do priključnih sifona, uključujući i podne sifone, instalacije elektrike, instalacije jake struje od trafostanice do trošila ili do ugrađenog sekundarnog mjerila, kompletna instalacija zajedničke potrošnje, instalacija nužne i panične rasvjete,

instalacije zvonca i portafona (osim uređaja u zakupljenim prostorima i prostorima koje isključivo koristi zakupodavac),instalacije gromobrana, instalacije, vatrodojave, videonadzora, ozvučenja, satova, odimljavanja, kontrole prolaza, plinodojave - propan butan, liftova, medicinskih plinova i slično, uređaji i instalacije zajedničke radio i TV antene (osim antenskih priključnica u prostorima zakupnika i zakupodavca), instalacije telefona i telefonske centrale osim u slučaju izvođenja zasebne instalacije i kupnje centrale od strane zakupnika, instalacija centralnog grijanja, ventilacije i klimatizacije, instalacija računalne mreže, zajedničke instalacije centralnog grijanja i centralne pripreme tople vode od razdjeljivača u kotlovnici ili toplinskoj stanici do radijatorskih ventila i prigušnica u zakupljenom prostoru ili drugom posebnom dijelu zgrade, odzračni i kompenzacijski sustav centralnog grijanja i hlađenja, kotlovnica s toplinskim podstanicama – svi uređaji, razvod, zaporna i regulacijska armatura, instalacije plina u zgradi od glavnog ventila do potrošača, sve instalacije uređaji, rasvjeta na zemljištu izvan zgrade u služnosti zgrade.

Uređaji i sustavi u zgradi: dizala u zgradi (osobna i teretna), prepumpne stanice, precrpne pumpe, podstanice i stanice, uređaji prisilne i objekti prirodne ventilacije, protupožarni uređaji i sustavi, sustav CNUS (centralni nadzorni sustav),uređaji i oprema za videonadzor, odimljavanje, telefonsku centralu, trafostanicu i ozvučenje, sustav s opremom za kontrolu prolaza, sustav plinodojave i plino kontrole – propan-butan, medicinski plinovi.

Zemljište koje služi zgradi: kompletna zelena površina vrta i parka zgrade, svi prilazi za vozila i osobe zgradi.

V. VRIJEME TRAJANJA I RASKID UGOVORA

Članak 11.

Ovaj ugovor sklapa se na neodređeno vrijeme, a stupa na snagu danom potpisa obiju ugovornih strana.

Članak 12.

Zakupodavac i Zakupnik su suglasni kako se ovaj ugovor može otkazati iz razloga određenih u Zakonu o zakupu i prodaji poslovnog prostora kao i Zakonu o obveznim odnosima.

Ovaj Ugovor obje ugovorne strane mogu, osim sporazumno, otkazati u svako doba, ako je ispunjen barem jedan od sljedećih uvjeta:

- ako Zakupnik ne plati dvije (2) uzastopne zakupnine i refundacije zajedničkih troškova,
- ako Zakupnik koristi poslovne prostorije protivno ovom ugovoru ili tako da se poslovnom prostoru, zajedničkim prostorijama i uređajima njegovom krivicom nanosi znatnija šteta,
- ako Zakupnik navedenu površinu ustupi na korištenje drugoj osobi.

U slučaju ispunjenja jednog ili više uvjeta iz stavka 1. i 2. ovog članka, Zakupodavac će pisanim putem obavijestiti Zakupnika da je ugovor raskinut, te da je u roku od šezdeset (60) dana dužan osloboditi ustupljenu površinu koja je predmet ovog Ugovora, te ukloniti svoju opremu. Navedeni rok počinje teći od dana kada je Zakupnik putem pošte zaprimio obavijest o raskidu.

Članak 13.

Zakupnik ne smije poslovne prostore iz članka 1. ovog Ugovora otuđiti, dati u podzakup, niti na bilo koji drugi način njime raspolagati, osim za potrebe obavljanja djelatnosti Zakupnika.
Zakupnik je dužan prostorom raspolagati pažnjom dobrog gospodara te je odgovoran ukoliko njegovom krivnjom dođe do štete na prostoru koji koristi.
Zakupodavac nije odgovoran za eventualnu materijalnu štetu nastalu na opremi u vlasništvu Zakupnika, a postavljenoj od strane istoga nakon početka korištenja poslovnog prostora čiji je zakup predmet ovog ugovora.

Članak 14.

Ugovorne strane ovaj ugovor otkazuju ili raskidaju u pisanom obliku.

Članak 15.

U slučaju prestanka zakupa, Zakupnik ima pravo odnijeti opremu koja je u njegovom vlasništvu, a ugradio ju je u poslovni prostor, ako se time ne oštećuje poslovni prostor.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Na sve ugovorne odnose koji nisu regulirani ovim Ugovorom primjenjivat će se pozitivni zakonski propisi Republike Hrvatske.

Članak 17.

Ugovorne strane su suglasne da će eventualne sporove iz ovog Ugovora nastojati riješiti mirnim putem, a u slučaju da to ne bude moguće za rješavanje istih nadležan je sud u Zadru.

Članak 18.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da će kod javnog bilježnika izvršiti ovjeru vlastoručnih potpisa svojih zakonskih zastupnika na ovaj ugovor.

Članak 19.

Ovaj je Ugovor sastavljen u sedam (7) istovjetnih primjerka, od kojih javni bilježnik zadržava jedan (1) primjerak, a stranke svaka po tri (3) primjerka.

U Zadru,_____2020. godine
Broj: _____/20

ZAKUPNIK
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ZADAR
Ravnatelj:
Zoran Škrgatić, dr.med.

_____

ZAKUPODAVAC
OPĆA BOLNICA ZADAR
Ravnatelj:
Željko Čulina, dr.med.

_____

OPĆA BOLNICA ZADAR
Ured ravnatelja

Bože Peričića 5, 23000 Zadar, HR
Tel: +385 23 505 500;
Fax: +385 23 312 724
Web: www.bolnica-zadar.hr
E-mail: ravnatelj@bolnica-zadar.hr

UPRAVNO VIJEĆE
Ur.broj: 02- 2164/20-1/20
Zadar, 27. travnja 2020. godine

Na temelju članka 58. Zakona o ustanovama (NN 76/93, 29/97,47/99, 35/08, 127/19), članka 6. stavak 2. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (NN 125/11, 64/15, 112/18), te članka 16. Statuta Opće bolnice Zadar (Ur. broj: 01-602-2/17 od 07. veljače 2017. godine, Ur. broj: 02-2608/19-6/19 od 11. srpnja 2019. godine), Upravno vijeće na 43. sjednici održanoj 27. travnja 2020. godine donijelo je jednoglasno slijedeću

ODLUKU

1. Daje se suglasnost Općoj bolnici Zadar za davanje u zakup poslovnog prostora na 2. katu zgrade Poliklinike, izgrađene na k.č.br. 5910/3, k.o. Zadar, upisanoj u zk.ul. broj 17515 Općinskog suda u Zadru, za djelatnost Službe za školsku i adolescentnu medicinu Zavoda za javno zdravstvo Zadar, uz mjesečnu naknadu u iznosu od 1 kn/m2.

2. Predmet zakupa je poslovni prostor u ROH-BAU izvedbi neutvrđene namjene, na 2. katu zgrade Poliklinike, netto korisne površine od 216,61 m2. Prema etažnom elaboratu, navedeni prostor nosi oznaku K2 93. Nalazi se u sastavnom dijelu Etažne jedinice 4 (E 4), te ima izravan ulaz i izlaz na stubište u isključivom vlasništvu Zavoda za javno zdravstvo Zadar.

3. Nacrt Ugovora o zakupu poslovnog prostora u vlasništvu Opće bolnice Zadar, sastavni je dio ove Odluke.

4. Opća bolnica Zadar obvezna je prije sklapanja Ugovora iz točke 3. ove Odluke ishoditi suglasnost osnivača.

5. Ovlašćuje se ravnatelj sukladno zakonskim propisima za potpisivanje ugovora o zakupu.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA:
Zoran Škrgatić, dr. med.

OPĆA BOLNICA 6 ZADAR

Dostaviti:
1. *Zadarska županija - na nadležno postupanje,*
2. *Ravnatelju,*
3. *Službi pravnih poslova, ovdje,*
4. *Arhiva.*

Dokument izradio: Vedrana Vitlov, mag .iur.

OPĆA BOLNICA ZADAR, Bože Peričića 5, 23 000 Zadar, OIB:11854878552, zastupana po ravnatelju Željku Čulini, dr. med. (u daljnjem tekstu Zakupodavac),i

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ZADAR, Ljudevita Posavskog 7A, 23 000 Zadar, OIB: 30765863795, zastupan po ravnatelju Zoranu Škrgatiću dr.med. (u daljnjem tekstu Zakupnik), dana _____ 2020. godine, zaključili su

UGOVOR O ZAKUPU POSLOVNOG PROSTORA

I. PREDMET UGOVORA

Članak 1.

Zakupodavac daje, a Zakupnik prima u zakup prostor na 2.katu koji se nalazi u novoizgrađenoj zgradi Poliklinike u Zadru, na adresi Ul. Lj. Posavskog 7, na k.č. 5910/3, položenoj u k.o. Zadar, upisanoj u zk.ul. broj 17515 i to:

-poslovni prostor u roh-bau izvedbi neutvrđene namjene, na 2. katu zgrade Poliklinike, netto korisne površine od 216,61 m2 za djelatnost Službe za školsku i adolescentnu medicinu Zavoda za javno zdravstvo Zadar. Prema etažnom elaboratu, navedeni prostor nosi oznaku K2 93. Nalazi se u sastavnom dijelu Etažne jedinice 4 (E 4), te ima izravan ulaz i izlaz na stubište u isključivom vlasništvu Zavoda za javno zdravstvo Zadar.

.

II. PRIMOPREDAJA, UREĐENJE I ODRŽAVNJE POSLOVNOG PROSTORA

Članak 2.

Zakupodavac se obvezuje predati, a Zakupnik na poziv Zakupodavca preuzeti u posjed poslovne prostore navedene u članku I. ovog ugovora najkasnije u roku 30 (trideset) dana od dana potpisivanja ovog ugovora u svrhu obavljanja djelatnosti primarne zdravstvene zaštite iz nadležnosti Zakupnika.
Prilikom primopredaje navedenih prostora sačinit će se zapisnik o primopredaji.
Primopredajni zapisnik sastavit će se između Zakupodavca i Zakupnika i prilikom predaje poslovnih prostora po prestanku ovog Ugovora.

Članak 3.

Ugovorne strane su suglasne da će poslovne prostore, koji su temeljem ovog Ugovora dani u zakup, Zakupnik, građevinskim, elektroinstalacijskim i obrtničkim radovima i zahvatima prilagoditi obavljanju djelatnosti iz članka 2. ovog Ugovora, sve o svom trošku.
Stranke suglasno utvrđuju da Zakupnik nakon potpisivanja ovog ugovora može radi opremanja zakupljenog poslovnog prostora ulaziti u poslovni prostor radi izvođenja radova i zahvata navedenih u stavku 1. ovog članka.
Zakupnik se obvezuje da će prilikom izvođenja radova i zahvata navedenih u stavku 1. ovog članka voditi računa o funkcioniranju zgrade kao cjeline u sustavnom, komunikacijskom, tehničkom i vizualnom smislu.
Zakupnik ne smije bez suglasnosti Zakupodavca činiti preinake na predmetnim poslovnim prostorima (konstrukcija, površina te vanjski izgled i sl.), osim zahvata opisanih u stavku 1. ovog članka, te se odriče prava na naknadu za uložena sredstva s osnova izvođenja bilo kakvih radova u poslovnom prostoru, odnosno odriče se prava primjene instituta stjecanja bez osnove i/ili poslovodstva bez naloga (bez obzira da li je za takve radove imao suglasnost Zakupodavca).

Članak 4.

Kod uređenja, opremanja i korištenja poslovnog prostora Zakupnik se obvezuje primijeniti propise o zaštiti na radu i protupožarnoj zaštiti, te provoditi potrebne mjere i postupke za čuvanje i zaštitu cjelokupne imovine.
U slučaju bilo kakve štete koja bi nastala krivnjom Zakupnika u korištenju poslovnog prostora, Zakupnik je dužan podmiriti troškove oko otklanjanja štete i uspostavljanja prijašnjeg stanja.

Za sve eventualne nezgode koje mogu u poslovnom prostoru iz članka 1. ovog Ugovora nastupiti zbog Zakupnikovog nepridržavanja mjera iz Zakona o zaštiti na radu i Zakona i Pravilnika o zaštiti od požara odgovornost snosi Zakupnik.

Članak 5.

Zakupnik je dužan o svom trošku ishoditi sve potrebne dozvole javnopravnih tijela za obavljanje djelatnosti.
Sve potrebne preinake i radove Zakupnik se obvezuje obavljati na način da ne ometaju rad, tj. obavljanje djelatnosti preostalim korisnicima zgrade, a sve uz suglasnost Zakupodavca.
Zakupnik se ujedno obvezuje da će za vrijeme trajanja zakupa poslovne prostore koji su dati u zakup redovito održavati, te prilikom njegovog korištenja postupati s pažnjom dobrog domaćina.

III. CIJENA I NAČIN PLAĆANJA TROŠKOVA

Članak 6.

Ugovorne strane određuju mjesečnu visinu zakupnine za cijelo vrijeme trajanja Ugovora u ukupnom iznosu od 1,00 kunu (bez PDV-a) po m^2, poslovne prostore opisane u članku 1. ovog Ugovora .
Stranke suglasno utvrđuju da će Zakupnik početi plaćati zakupninu od dana donošenja Rješenja o početku obavljanja djelatnost, izdanog od strane Ministarstva zdravstva.
Zakupnik se obvezuje zakupninu određenu u stavku 1. ovog članka za korištenje predmetnih poslovnih prostora plaćati temeljem dostavljenog računa Zakupodavca u roku od 30 dana od dana zaprimanja računa u mjesecu za prethodni mjesec, na žiro račun HR5924020061100879223, otvoren kod Erste & Steiermarkische banke d.d., s pozivom na broj: HR00 6615120-230130

Članak 7.

Zakupodavac se obvezuje plaćati ukupne režijske troškove (električne energije, troškove vode i odvodnje, plina, komunalne naknade, zaštitarske službe, mrežarine, osiguranja zgrade i dr.), te vršiti tekuće i investicijsko održavanje, hitne intervencije, zanavljanje opreme, nabavke zajedničkih uređaja i opreme i ostala ulaganja u zajedničkim dijelovima zgrade opisanih u članku 10. ovog Ugovora, a sve u cilju njenog neometanog funkcioniranja.
Zakupnik je dužan participirati u svim troškovima navedenih u stavku 1. ovog članka u postotnom iznosu od 1 %, određenih temeljem omjera netto korisne površine poslovnog prostora koji se daje u zakup u odnosu prema ukupnoj netto korisnoj površini zgrade u vlasništvu Zakupodavca.
Stranke suglasno utvrđuju da će Zakupnik početi plaćati režijske troškove iz ovog članka s danom početka uređenja prostora opisanih u čl.1. ovog Ugovora.

Članak 8.

Zakupnik se obvezuje plaćanje troškova iz članka 7. ovog ugovora vršiti izravno po zaprimljenim računima odnosno temeljem zahtjeva za refundacijom troškova postavljenog od strane Zakupodavca, čiji su sastavni dijelovi preslike računa izvođača radova, isporučitelja roba, pružatelja usluga, specifikacije radova i izvršenih usluga, izračuni i kalkulacije internih troškova Zakupodavca za održavanje zajedničkih prostora, administrativnih troškova, te ostalih kalkulacija i priloga kojima se dokazuje porijeklo svakog iskazanog troška. Plaćanje se vrši na IBAN Zakupodavca: HR5924020061100879223, otvoren kod Erste & Steiermarkische banke d.d., u roku dospijeća od 15 dana od dana primitka zahtjeva za refundacijom troškova.

Članak 9.

Zakupnik snosi troškove tekućeg i investicijskog održavanja poslovnog prostora danog u zakup. Pod tekućim i investicijskim održavanjem prostora podrazumijeva se čišćenje, soboslikarski radovi, kao i popravci, te servisi na postrojenjima, instalacijama i opremi nastali redovnim korištenjem unutar zakupljenog prostora.
Zakupnik je dužan o svome trošku izvršiti popravke oštećenja poslovnog prostora koje je sam prouzročio ili su ih prouzročile osobe koje se koriste poslovnim prostorom zakupnika.
Svi režijski troškovi zakupljenog prostora određuju se proporcionalno na način opisan u članku 7. ovog Ugovora, osim u slučaju (za pojedine troškove) da zakupnik o svom trošku postavi mjerene instrumente i uvede evidencije (sekundarna brojila, novi priključci i sl.) temeljem kojih se može precizno financijski utvrditi stvarna režijska potrošnja zakupljenih prostora.

IV. ZAJEDNIČKI DIJELOVI ZGRADE

Članak 10.

Zakupnik ima pravo korištenja svih zajedničkih dijelova zgrade. Pod terminom zajednički dijelovi zgrade podrazumijevaju se:

Konstruktivni i vanjski dijelovi zgrade: temelji, nosivi konstruktivni zidovi, međukatna konstrukcija, dimnjaci, odsisi i odvodi, krovna konstrukcija s pokrovom, krovna i druga vanjska limarija, fasada, vanjska stolarija, bravarija.

Zajednički prostori zgrade: ulazno predvorje, stubište i površine izvan zakupljenog prostora i prostora koje koristi zakupodavac samostalno, prozori i instalacije, zajednički skladišni prostor, prostorije za zbrinjavanje otpada sa svim uređajima, prostori tehnike, prostori strojarskih instalacija (klima komora, ventilacijskih sustava, pumpnih stanica i slično), prostori elektroinstalacija, prostori svjetlarnika, prohodni i neprohodni balkoni, prostori mrežnih i UPS ormara i drugi prostori koje ne koristi samostalno zakupodavac i koji su u službi održavanja i funkcioniranja zgrade.

Instalacije: vodovodna instalacija od vodomjernog brojila zgrade do ventila prije izljevnog mjesta u prostorima, odvodne instalacije od priključka na javnu kanalizaciju do priključnih sifona, uključujući i podne sifone, instalacije elektrike, instalacije jake struje od trafostanice do trošila ili do ugrađenog sekundarnog mjerila, kompletna instalacija zajedničke potrošnje, instalacija nužne i panične rasvjete,

instalacije zvonca i portafona (osim uređaja u zakupljenim prostorima i prostorima koje isključivo koristi zakupodavac),instalacije gromobrana, instalacije, vatrodojave, videonadzora, ozvučenja, satova, odimljavanja, kontrole prolaza, plinodojave - propan butan, liftova, medicinskih plinova i slično, uređaji i instalacije zajedničke radio i TV antene (osim antenskih priključnica u prostorima zakupnika i zakupodavca), instalacije telefona i telefonske centrale osim u slučaju izvođenja zasebne instalacije i kupnje centrale od strane zakupnika, instalacija centralnog grijanja, ventilacije i klimatizacije, instalacija računalne mreže, zajedničke instalacije centralnog grijanja i centralne pripreme tople vode od razdjeljivača u kotlovnici ili toplinskoj stanici do radijatorskih ventila i prigušnica u zakupljenom prostoru ili drugom posebnom dijelu zgrade, odzračni i kompenzacijski sustav centralnog grijanja i hlađenja, kotlovnica s toplinskim podstanicama – svi uređaji, razvod, zaporna i regulacijska armatura, instalacije plina u zgradi od glavnog ventila do potrošača, sve instalacije uređaji, rasvjeta na zemljištu izvan zgrade u službenosti zgrade.

Uređaji i sustavi u zgradi: dizala u zgradi (osobna i teretna), prepumpne stanice, precrpne pumpe, podstanice i stanice, uređaji prisilne i objekti prirodne ventilacije, protupožarni uređaji i sustavi, sustav CNUS (centralni nadzorni sustav),uređaji i oprema za videonadzor, odimljavanje, telefonsku centralu, trafostanicu i ozvučenje, sustav s opremom za kontrolu prolaza, sustav plinodojave i plino kontrole – propan-butan, medicinski plinovi.

Zemljište koje služi zgradi: kompletna zelena površina vrta i parka zgrade, svi prilazi za vozila i osobe zgradi.

V. VRIJEME TRAJANJA I RASKID UGOVORA

Članak 11.

Ovaj ugovor sklapa se na neodređeno vrijeme, a stupa na snagu danom potpisa obiju ugovornih strana.

Članak 12.

Zakupodavac i Zakupnik su suglasni kako se ovaj ugovor može otkazati iz razloga određenih u Zakonu o zakupu i prodaji poslovnog prostora kao i Zakonu o obveznim odnosima.

Ovaj Ugovor obje ugovorne strane mogu, osim sporazumno, otkazati u svako doba, ako je ispunjen barem jedan od sljedećih uvjeta:

- ako Zakupnik ne plati dvije (2) uzastopne zakupnine i refundacije zajedničkih troškova,
- ako Zakupnik koristi poslovne prostorije protivno ovom ugovoru ili tako da se poslovnom prostoru, zajedničkim prostorijama i uređajima njegovom krivicom nanosi znatnija šteta,
- ako Zakupnik navedenu površinu ustupi na korištenje drugoj osobi.

U slučaju ispunjenja jednog ili više uvjeta iz stavka 1. i 2. ovog članka, Zakupodavac će pisanim putem obavijestiti Zakupnika da je ugovor raskinut, te da je u roku od šezdeset (60) dana dužan osloboditi ustupljenu površinu koja je predmet ovog Ugovora, te ukloniti svoju opremu. Navedeni rok počinje teći od dana kada je Zakupnik putem pošte zaprimio obavijest o raskidu.

Članak 13.

Zakupnik ne smije poslovne prostore iz članka 1. ovog Ugovora otuđiti, dati u podzakup, niti na bilo koji drugi način njime raspolagati, osim za potrebe obavljanja djelatnosti Zakupnika.
Zakupnik je dužan prostorom raspolagati pažnjom dobrog gospodara te je odgovoran ukoliko njegovom krivnjom dođe do štete na prostoru koji koristi.
Zakupodavac nije odgovoran za eventualnu materijalnu štetu nastalu na opremi u vlasništvu Zakupnika, a postavljenoj od strane istoga nakon početka korištenja poslovnog prostora čiji je zakup predmet ovog ugovora.

Članak 14.

Ugovorne strane ovaj ugovor otkazuju ili raskidaju u pisanom obliku.

Članak 15.

U slučaju prestanka zakupa, Zakupnik ima pravo odnijeti opremu koja je u njegovom vlasništvu, a ugradio ju je u poslovni prostor, ako se time ne oštećuje poslovni prostor.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Na sve ugovorne odnose koji nisu regulirani ovim Ugovorom primjenjivat će se pozitivni zakonski propisi Republike Hrvatske.

Članak 17.

Ugovorne strane su suglasne da će eventualne sporove iz ovog Ugovora nastojati riješiti mirnim putem, a u slučaju da to ne bude moguće za rješavanje istih nadležan je sud u Zadru.

Članak 18.

Ugovorne strane suglasno utvrđuju da će kod javnog bilježnika izvršiti ovjeru vlastoručnih potpisa svojih zakonskih zastupnika na ovaj ugovor.

Članak 19.

Ovaj je Ugovor sastavljen u sedam (7) istovjetnih primjerka, od kojih javni bilježnik zadržava jedan (1) primjerak, a stranke svaka po tri (3) primjerka.

U Zadru,_____2020. godine
Broj: _____/20

ZAKUPNIK
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ZADAR
Ravnatelj:
Zoran Škrgatić, dr.med.

_____

ZAKUPODAVAC
OPĆA BOLNICA ZADAR
Ravnatelj:
Željko Čulina, dr.med.

_____

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 510-14/13-01/02

URBROJ: 2198/1-02-20-31

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 7. stavka 4. Pravilnika o načinu pregleda umrlih te utvrđivanju vremena i uzroka smrti („Narodne novine“ broj 46/11, 6/13, 63/14), članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20), Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ZAKLJUČAK

I.

Prihvaća se Izvješće Povjerenstva za nadzor nad radom mrtvozornika o radu mrtvozorničke službe i obavljenim obdukcijama u Zadarskoj županiji za 2019. godini.

II.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenom glasniku Zadarske županije“.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 510-14/20-1/14

URBROJ: 2198/1-02-20-4

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 230. stavak 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“ broj 100/18, 125/19), članka 5. Pravilnika o načinu pregleda umrlih te utvrđivanju vremena i uzroka smrti („Narodne novine“ broj 46/11, 6/13, 63/14) te članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20), Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

R J E Š E NJ E

o imenovanju mrtvozornika

I.

Zoran Petrović, medicinski tehničar, imenuje se mrtvozornikom za područje Općine Gračac.

II.

Ovo Rješenje stupa na snagu dan nakon objave u Službenom glasniku Zadarske županije.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 552-01/17-01/5

URBROJ: 2198/1-02-20-48

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 123/17, 98/19) i članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20), Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ODLUKU

o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju i imenovanju članova Vijeća za prevenciju kriminaliteta na području Zadarske županije

I.

U Odluci o osnivanju i imenovanju članova Vijeća za prevenciju kriminaliteta na području Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije broj 19/14, 23/16, 3/18, 12/18), u točki II. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Vijeće čine predsjednik, zamjenik predsjednika i 16 članova koji se imenuju iz redova dužnosnika, upravnih odjela i stručnih službi Zadarske županije, vijećnika Županijske skupštine, predstavnika PU zadarske, pravosudnih institucija, vjerskih i organizacija civilnog društva.“

II.

U točki III. podtočke 13., 14. i 15. mijenjaju se i glase:

„13. don Darijo Matak, Caritas Zadarske nadbiskupije, član

„14. Kristina Božić dipl. iur., Upravni odjel za povjerene poslove državne uprave Zadarske županije, Odsjek za opću upravu, članica“

„15. Emilijo Kalabrić, dipl. iur., Županijsko državno odvjetništvo u Zadru, član“

Iza točke 17. dodaje se točka 18. koja glasi:

„18. doc. dr. sc. Tomislav Klarin, Sveučilište u Zadru, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti, član “

III.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenom glasniku Zadarske županije.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA:711-01/19-1/3

URBROJ: 2198/1-02-20-17

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 119. stavak 1. Zakona o sudovima („Narodne novine“ broj 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19) i članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

R J E Š E NJ E

o razrješenju suca porotnika za mladež Županijskog suda u Zadru

I.

Nebojša Fiala, razrješuje se na osobni zahtjev dužnosti suca porotnika za mladež Županijskog suda u Zadru na koju je imenovan Rješenjem o imenovanju sudaca porotnika za mladež Županijskog suda u Zadru („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 19/19).

II.

Ovo Rješenje objavit će se u „Službenom glasniku Zadarske županije“.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 022-06/17-01/3

URBROJ: 2198/1-02-20-13

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) i članka 38. Poslovnika Županijske skupštine Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 3/18) Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

RJEŠENJE

o izmjeni Rješenja o izboru članova stalnih radnih tijela Županijske skupštine Zadarske županije

I.

U Rješenju o izboru članova stalnih radnih tijela Županijske skupštine Zadarske županije (“Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 12/17, 3/18, 13/19, 19/19, 25/19 i 5/20) u točki XII., u Koordinaciji za ljudska prava Županijske skupštine Zadarske županije, redni broj 10. mijenja se i glasi:

„10. Ida Maruna, predstavnica Ministarstva unutarnjih poslova“

II.

Ovo Rješenje će se objaviti u "Službenom glasniku Zadarske županije".

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.

REPUBLIKA HRVATSKA

ZADARSKA ŽUPANIJA

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 406-01/20-01/10

URBROJ: 2198/1-02-20-4

Zadar, 21. listopada 2020. godine

Na temelju članka 12. Statuta Zadarske županije („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 15/09, 7/10, 11/10, 4/12, 2/13, 14/13, 3/18, 5/20) i članka 3. stavak 1. točka 3. Odluke o privatizaciji trgovačkog društva „Ceste zadarske županije“ d.o.o. Zadar („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 4/02), Županijska skupština Zadarske županije na 20. sjednici održanoj dana 21. listopada 2020. godine, donosi

ODLUKU

I.

Daje se suglasnost trgovačkom društvu „HRVATSKE CESTE“ d.o.o., Zagreb, Vončinina 3, OIB: 55545787885, za raspolaganje poslovnim udjelima u trgovačkom društvu „CESTE ZADARSKE ŽUPANIJE“ d.o.o., Franka Lisice 77, Zadar, OIB: 63782992615.

II.

Suglasnost iz točke I. ove Odluke odnosi se na 676 poslovnih udjela koji predstavljaju 10% od ukupnog broja udjela u trgovačkom društvu „CESTE ZADARSKE ŽUPANIJE“ d.o.o., nominalne vrijednosti 3.200 kuna svaki, odnosno ukupno 2.163.200 kuna, a koji su *Ugovorom br. 294 o prijenosu bez naknade poslovnih udjela trgovačkog društva „Ceste zadarske županije“, društva za održavanje i zaštitu cesta, građevinarstvo i projektiranje d.o.o. Zadar,* od 01.12.2003. godine, preneseni na trgovačko društvo „HRVATSKE CESTE“ d.o.o.

III.

Suglasnost iz točke I. ove Odluke primjenjuje se pod uvjetom da trgovačko društvo HRVATSKE CESTE d.o.o. raspolaže svojim poslovnim udjelima na načina kako je to predviđeno Društvenim ugovorom trgovačkog društva CESTE ZADARSKE ŽUPANIJE d.o.o.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNICA

Nevenka Marinović, dipl. ing. agr.